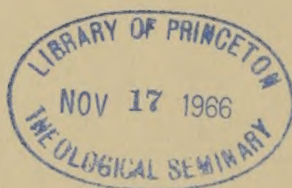

BS65
.5.T78
v.2

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Princeton Theological Seminary Library

https://archive.org/details/greeknewtestamen02treg

Bible. N.T. Greek. 1857. Tregelles.

The Greek New Testament

vol. 2

DR. TREGELLES'S GREEK TESTAMENT.

PART II.

LUKE AND JOHN.

INTRODUCTORY NOTICE.

THIS portion of my Greek Testament, completing the Gospels, reaches the hands of those Subscribers who, at their own desire, receive the work in portions, after much more delay than I could have wished.

In these Gospels I have had the advantage of using Card. Mai's edition of the Vatican MS., and in some part also the *second* edition of the same text, which is considerably amended: it was my intention to have given now a comparison of the text of that MS., as edited by Mai, with the preceding and somewhat contradictory collations. But as the MS. brought into notice by Tischendorf, the Codex Sinaiticus, is likely to be published without any great delay, I judge that it will be better for me to bring the addenda and corrigenda of importance into *one list*, instead of dealing with them piecemeal. Indeed, if I were now to say, such and such readings of B, as given by Mai, *decide* in favour of some reading, which I ought therefore to put into the text, I might find that the Codex Sinaiticus possesses sufficient weight to turn the doubtful scale. I therefore content myself, for the present, with noting such points for my own use, trusting that I may be able more completely to bring them forward at a proper time, for the use of students of the Word of God.

As *this* part of my Greek Testament may be employed, perhaps, by those who have not the Introductory Notice to the two former Gospels *at hand*, I give here not only the account of any *new* materials, but also a general list of the MSS., etc., cited, and an explanation of the marks and abbreviations used in the text, margin, and notes.

MARKS AND ABBREVIATIONS.

I. In the Text.

* indicates an *addition* to the *common text*.

† indicates an *omission* of something found in it.

‡ indicates a reading adopted varying from it.

″ marks the *close* of a reading commenced by * or ‡.

Words between brackets in the text are such as I judge to be of very doubtful authority.

Citations from the Old Test. are denoted by a different Greek type.

The numbered sections in the Greek text are those of the Vatican MS. (found also in Ξ of St. Luke), being probably the most ancient notation of the kind.

§ indicates where some MS. or version begins after a defect; a similar reference in the margin shews *what* document it may be.

¶ shews where a MS. or version is defective.

II. In the Left-Hand Margin.

At each opening of the book is given a conspectus of all the authorities employed in that particular portion: the notation of the MSS. according to the list given, appearing on the first page, and the versions on the other.

When a document breaks off in any part of the opening, it is enclosed in a parenthesis; thus (C) or (Theb.): when it is defective at the beginning of the two pages, but commences in some part of the opening, it is enclosed in brackets; thus [L], [Goth.].

‡ after the notation of a MS. is sometimes employed to indicate that it is much mutilated in that part.

§ with the notation of a MS. or version, as §Z, or §Theb., indicates that the document in question begins after a hiatus at the place in the text where the same mark occurs.

¶ with the notation of a MS. or version, as ¶D, or ¶*b*, indicates that such a document breaks off where such a mark is placed in the text.

Of the old Latin copies, *a b c* alone are specified in the margin in detail; the rest being only cited as auxiliaries.

A reading given in the margin without any mark, is an *alternative reading;* that is, one as to which the authorities are divided between what stands in the text and what is thus placed in the margin. These alternative readings may, in some cases, require a more detailed consideration;

some additional ones may need to be specified, and more definite conclusions may at times be given.

Words in brackets in the margin imply that they are somewhat doubtful.

A reading bracketed in the text and marked "*om.*" in the margin is exceedingly doubtful.

A possible or not improbable addition is given in brackets in the margin.

The Ammonian sections, Eusebian canons, and ancient chapters, not being any peculiarities of this edition, do not here require any special explanation.

III. In the Notes.

The reading discussed is first stated: the authorities which support any reading *follow* it, when the balance of evidence is given in detail.

*, †, ‡ are used as denoting the same readings to which they would apply in the text.

ϛ indicates the common Greek text.

Elz. the Elzevir edition of 1624.

St. or *St.* 3. the edition of Robert Stephens of 1550: this edition and the Elzevir are specified when they differ. *Occasionally* a reference is made to Stephens's 4th edition, 1551.

"Contra" is used as introducing the statement of evidence opposed to some variation which had been mentioned.

"vv," the versions in general, or *all* that have not been cited for some special reading.

Latt. The Latin copies in general.

A reference inclosed in a parenthesis implies that it *nearly* accords with the reading to which it is appended; the variation, when needful, being specified.

(Latt.) indicates that nearly all the Latin copies, all in fact not cited for some other reading, so read.

"rel." (reliqui), is used exhaustively; that is, as including all the MSS. and versions not cited for something different.

s after the notation of a MS. (as B*s*) implies that the fact of such a reading does not rest on express testimony, but that it is gathered *e silentio collatorum.*

"ut vid." (ut videtur) implies that such is apparently the reading of the authority; though, for some reason, absolute certainty cannot be obtained.

When authorities are inclosed within brackets, it implies that for some reason they cannot be quoted on either side. So, too, "n.l." (non liquet).

An authority, if defective (where it might be expected to be found), is marked "h." or "hiat."

Occasionally the abbreviation of the name of some collator is given, as shewing that the citation rests on his authority.

So, too, abbreviations after versions indicate particular editors, or else refer to MSS. which have been collated.

After the notation of a MS., * denotes *a primâ manu* (thus C*), and then a numeral shews what the reading is of the same MS. when corrected: thus C^1 would imply that the correction was made by the *original* writer; C^2 by a corrector; C^3 by a third hand or second corrector; C** would signify simply that the reading (especially an erasure) was an alteration.

The balance of evidence is given so far as it appeared to be necessary: at times, *all* the documents are cited *in detail;* at times, the whole *on one side* are given, with a sufficient indication *what* may be placed in the opposite scale. In doing this, such versions are cited on each side, respectively, as may be at all regarded *in pari materiâ.* At times, some subordinate authorities are specified without being included in a general "rel." for special reasons, such as their having been incorrectly quoted for something different.

In all cases of variation, all the Patristic authorities within the specified limits (that is, as far as Eusebius inclusive) have been given, so far as they are known to me; so that these only appear at times as *against* a variation. A few things of this kind will have to be mentioned separately.

LIST OF AUTHORITIES.

These are all the ancient Greek MSS. that are known and accessible; a few excellent later copies; all the versions up to the seventh century; all the Patristic citations to Eusebius inclusive. In the following list I give, in general, hardly more than the *names* of the documents; more was stated in the former Introductory Notice; while for particulars I must again refer to the account which I gave in Horne's "Introduction," vol. iv. The *additions* which I have annexed to the re-issue of that vol. (also published *separately* by Messrs. Longman and Co.) contain some notices which I consider important.

(i.) MSS.

(*a.*) *The Uncial MSS. of the most ancient class; that is, those prior to the seventh century.*

A. Codex Alexandrinus.

B. Codex Vaticanus. Besides the collations of Bentley, Birch, and Bartolocci, and the corrections noted by Rulotta, our knowledge of this MS. has been greatly increased by the appearance of Cardinal Mai's editions; the larger of which (with the date of 1857) was issued in 1858, the smaller (and more correct) in 1859. The former of these has been used for the Gospels of St. Luke and St. John, the latter also in the latter Gospel. For a fuller account, I must refer to my *additions* to Horne, vol. iv. pp. 760—763. Addenda from Mai's editions, as bearing both on the notes and the text of St. Matthew and St. Mark, must be given at a future time.

ℵ. Codex Sinaiticus. I have stated some particulars respecting this MS. in *additions* to Horne, pp. 758, 9, and 775—784. We are indebted to Prof. Tischendorf for rescuing this precious document from the obscurity in which he found it in the monastery of St. Catharine, at Mount Sinai; and now that it has been deposited at St. Petersburg, we look to the same scholar and explorer for a printed edition of its text: certain specimens he has already given in the *Notitia* which he has published: from that volume the readings in John xxi. have been taken. It appears undoubtedly to belong to the fourth century; the text is of much the same character as might have been expected from the portion of the Old Test. previously known: it contains very ancient readings; though the state of the text, as proceeding from the first scribe, may be regarded as *very rough.* Tischendorf calls this MS. ℵ; to this, however, some have objected, from the inconvenience which it would involve in critical works, from having to use type of a fount so wholly different; thus, though in St. John xxi. I have used ℵ, it is only as a provisional designation.

D. Codex Bezæ or Cantabrigiensis: [D] used in places where a more recent hand has supplied defects.

II. Fragmenta Palimpsesta Tischendorfiana: now at St. Petersburg.

N. Codex Purpureus.

Frag. Nitr. Fragmenta Nitriensia: a small Palimpsest portion of St. John's Gospel, of about the fifth century, in the British Museum.

P. Codex Guelpherbytanus A.

Q. Codex Guelpherbytanus B. This MS. has been re-examined by Tischendorf, who gives in his Greek Test. (1859) many readings not noticed by Knittel; they have been thence taken by me; though the *contents* are specified out of Knittel, for want of other and more exact information. Tischendorf has just edited the text of Q in his "Monumenta Sacra," vol. iii.

R. Codex Nitriensis. This Palimpsest MS., discovered by Dr. Cureton amongst the Syriac treasures from the Nitrian monasteries, was edited in 1857 by Tischendorf. In "additions" to Horne, pp. 764, 5, I have given some corrections of his readings; and I have also referred, in a foot-note, to some of the painful statements which Tischendorf put forth on the subject of this MS., in the supposition that I had treated him with want of fairness. I do not wish to repeat these things; I only say, that *even if* I had been mistaken as to anything which I said on the subject of this MS., Tischendorf advisedly allowed me to continue in my mistake, if such it was; and I wish that I could satisfy Tischendorf that I had rather give him the credit of anything that he has done, than even *seem* to claim anything for myself that does not properly belong to me.

T. The Borgian fragments and those formerly belonging to Woide are certainly parts of the *same* MS. The part of T at Rome, containing Luke xxii. 20—xxiii. 20, was collated for Dean Alford by his brother, Bradley H. Alford, B.A., scholar of Trinity College, Cambridge; and this collation was kindly communicated to me for use in my Greek Testament.

Z. Codex Dublinensis. (Contains only portions of St. Matthew.)

(b.) Later Uncial MSS. of special importance.

L. Codex Regius 62. In the Bibliothèque at Paris.

Ξ. Codex Zacynthius. This Palimpsest MS. contains large portions of the first eleven chapters of St. Luke, with a Catena, in Uncial letters as well as the text. It belongs to the British and Foreign Bible Society, who received it as a present from the late General Macaulay, in 1820: it was given to him in the island of Zante, in the preceding year. I learned its existence from a letter from Dr. Paul de Lagarde, of Berlin. I was permitted to use this MS. at my own abode, and thus I was able to transcribe the Biblical portion line for line; the whole of which is now printed with the Alexandrian types lent for the purpose by the Trustees of the British Museum: its publication will, I trust, take place as soon as Messrs. Bagster have made all the needful arrangements. This appears to be the only document known with a Catena in Uncial letters as well as the text; it is also the only MS. containing the same division of chapters as the Vatican MS., and that, too, similarly numbered. From the form of the letters in the Catena, I thought that the MS. must be as late as the *eighth* century; those, however, of the sacred text would suggest a higher antiquity, such as the *sixth* century. The general absence of accents and breathings seems hardly compatible with the later date; and the compressed forms of the Greek letters sometimes in P shews that they may have been so used long prior to the eighth century. The value of this MS. does not depend on its age, but on the goodness of its text. The MS. was unknown to me when St. Luke began to be printed: the following are the readings which should be noticed in the first chapter and the beginning of the second. i. 5. *om.* *του* before *βασιλ.* *om.* *ἡ* before *γυνη.* *γυνη αυτῳ.* 7. *ην ἡ Ελισ.* (ver. 10—18 fin. lacuna). 20. *πληρωθησονται.* 21. *εν τῳ ναῳ αυτον.* (lacuna ver. 24—27 *ανδρι*). 28. *om.* *ὁ αγγελος.* (lacuna ver. 28 *ειπεν—μη φοβ.* ver. 30 and ver. 33 *init.*—35 *fin.*). 36. *συνειληφεν. γηρει.* 37. *του θεου.* 41. *τον ασπ. της Μαρ. ἡ Ελισ.* 42. *κραυγη μεγ.* 44. *εν αγαλλ. το βρεφ.* (*as rec.*) 50. *εις γενεας και γενεας.* 56. *ὡς μηνας.* 59. *τη ἡμ. τη ογδ.* 61. *ειπαν. εκ της συγγενειας.* 62. *ὁτι αν θελοι.* 63. *om.* *το* before *ονομα.* 66. *ταις καρδιαις* (*lacuna* ver. 66 *και χειρ*— 77 *init.*) Chap. ii. 1. *om.* *δε.* *του απογραφ.* 2. *Κυρηνου* *ut vid.* 3. *ἑαυτου πολιν.* 4. *Ναζαρετ.* The final re-examination and transcription of Ξ shewed some inaccuracies in my first collation: chap. ii. 8 it *omits* *της νυκτος.* 35. *om.* *δε.* *om.* *αν.* vii. 11. *om.* *ἱκανοι.* 33. *μητε* 1°, *μη.*

X. Codex Monacensis.

Frag. Mosq. Portions of St. John's Gospel, with a Catena; edited by Matthæi. Of the ninth century apparently.

Δ. Codex Sangallensis.

Y. Codex Barberinus, containing a portion of St. John's Gospel. Of the eighth century.

Θ. Fragmenta Tischendorfiana.

(c.) Certain important MSS. in Cursive Letters.

1. Codex Basileensis.

33. Codex Colbertinus 2844.

69. Codex Leicestrensis. Mr. Scrivener has collated this MS. very carefully; the results are added to his edition of Cod. Augiensis.

(d.) The later Uncials containing the Gospels.

E. Codex Basileensis.

F. Cod. Boreelii.

G. Cod. Seidelii I.

H. Cod. Seidelii II.

K. Cod. Cyprius.

M. Cod. Campianus.

S. Cod. Vaticanus 354.

U. Cod. Nanianus.

V. Cod. Mosquensis.

W. Fragments of St. Luke at Paris.

Fa. A few fragments.

Γ. } Two MSS. obtained by Tischendorf; now in the
Λ. } Bodleian.

Fragmentum Neapolitanum rescriptum.

Fragmentum Sinaiticum.

(ii.) Ancient Versions.

Latin.

Vulg. The version of Jerome. *Am.* A reading of the Codex Amiatinus (the authority generally followed). Vulg.*Cl.* The *Clementine* text. Other abbreviations refer to particular copies.

The old Latin. *a. b. c. d. e. ff¹. ff². g¹. g². i. k. l. m.* are the references to particular copies thus designated; of these, *a. b. c.* alone are specified in the contents of each page.

Syriac.

Syr.Crt. The Syriac version discovered and edited by Dr. Cureton. The actual publication of Dr. C.'s volume has enabled all to use it; unfortunately, however, it has been criticised by those who do not understand the subject, and who have actually regarded its merits as defects. The peculiarity of the text of St. Matthew is evident; and this should be connected with the fact, that Syriac writers say that *this* version of the first Gospel was made from the original Hebrew text of the Evangelist. The heading of St. Matthew's Gospel contains something peculiar, which has been variously explained. Dr. Cureton

translates, "The *distinct* Gospel of Matthew"; and others have given other renderings: one of these is, "The Gospel of Matthew *explained*"; perhaps this may be illustrated by the use of the cognate word in the Old Test.: in Neh. viii. 8 we read, "So they read in the book of the law of God *distinctly*"; now this word מְפֹרָשׁ has been understood to imply an interpretation from the ancient Hebrew into the vernacular Aramæan; it may be used in the same sense in the heading of the Curetonian St. Matthew, to imply a metaphrase from one form of Hebrew into pure Syriac: this may be expressed by *dampharsho*.

Syr.Pst. The Peshito Syriac.

Syr.Hcl. The Harclean Syriac. * and † signify passages or words added or obelized by a reviser.

Syr.Hier. The Jerusalem Syriac Lectionary.

Memph. The Memphitic version.

Theb. The Thebaic.

Æg. iii. A *third* Egyptian version quoted in part of St. John: the locality in which it was used seems undecided.

Goth. The Gothic.

Arm. The Armenian.

Æth. The Æthiopic.

(iii.) Early Citations.

These are all given by the abbreviated names of the writers, and such a reference to their works as will be, by means of the former list, intelligible to those accustomed to Patristic citations.

Enough has now been stated to make the references in this part of my Greek Testament intelligible. I do not again repeat the principles of criticism which I believe to be true: I have often done this already, and it may be needful for me to do it again. I trust that my labours, now carried on for many years, have been, in measure at least, under the guidance of God, and that they have been followed by His blessing. I have sought to serve Christ in serving His Church, in labour connected with the text of Holy Scripture, the testimony of the Holy Ghost. There was a time when it seemed hopeless to gain the attention of those whom I wished to direct to a true apprehension of the value of ancient evidence as applied to the Sacred Text: *now*, not only has a hearing been gained, but there is a response for which I cannot be too thankful. In proof, I may refer to Dean Alford's fourth edition of the Gospels, and to the avowed principles of the Rev. B. F. Westcott and the Rev. F. J. A. Hort, as to the Greek New Testament which they have in preparation: to both of these I must acknowledge my obligations for many acts of kindness; the latter has furnished me with valuable added references to Patristic citations, and other corrigenda; all of which will, I trust, be used in their places. I thus see far more likelihood of the adoption of true principles of textual criticism, than I could a few years ago have thought probable. In the result I must unfeignedly rejoice; even though my Greek Testament and the labour of my life becomes merely one of the almost unnoticed steps by which the Hall of Truth is entered. Reverential Christian men of more learning, more sagacity, and more richly endowed with critical materials, may be able to accomplish more than I have done or ever can do; but thus much will remain to me (and surely it is enough), that I have honestly and prayerfully toiled in the right direction, and that this toil has not been wholly unsuccessful.

I am now prevented from drawing up my list of Subscribers; I can only again thank *all* who have aided me: I have the satisfaction of knowing that many are aware to *whom* (though unnamed) thanks are especially due from me, and from all who in any way profit by my labours.

I cannot allow the Gospels to leave my hands without expressing my obligations to Mr. William Chalk, whose care and attention have been most valuable to me in reading all the proof-sheets with the copy. When I first planned the preparation of a Greek New Testament, Mr. Chalk proposed to undertake the reading of the proof-sheets; and now, after more than twenty years, he renders me this service, which he will, I trust, continue till the completion of the work.

I now place this second portion of my Greek Testament in the hands of my friends. I hope, by the blessing of God, that a farther portion may be issued before any great interval shall have elapsed.

S. P. T.

Plymouth, *Dec. 29th*, 1860.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

A B [C] D [P] R. α
L X Δ. ι
1. 33. 69.
EF[H]KMSUVΓΛ.
Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Goth. Arm. Æth.
§α P
§β C
§γ Theb.
§δ H
¶ Theb.
¶ H

1 [1] Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν §α ἀνατάξασθαι
διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγ-
μάτων, [2] καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐ-
τόπται §β καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, [3] §γ ἔδοξεν
κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς κα-
θεξῆς σοὶ γράψαι, κράτιστε §δ Θεόφιλε, ¶ [4] ἵνα ἐπιγνῷς
περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

2 [5] Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου † βασιλέως
τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημε-
ρίας Ἀβιά, καὶ † γυνὴ ‡ αὐτῷ″ ἐκ τῶν θυγατέρων
Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. [6] ἦσαν δὲ
δίκαιοι ἀμφότεροι ‡ ἐναντίον″ τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι
ἐν πάσαις ταῖς ¶ ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου
ἄμεμπτοι. [7] καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ‡ ἦν
[ἡ] Ἐλισάβετ″ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. [8] ἐγένετο δὲ ἐν τῷ

[1] (1, 10.) Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem quae in nobis completae sunt rerum, [2] sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis, [3] visum est et mihi assecuto a principio omnia diligenter ex ordine tibi scribere, optime Theofile, [4] ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem.

[5] Fuit in diebus Herodis regis Iudaeae sacerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia, et uxor illi de filiabus Aaron, et nomen eius Elisabet. [6] Erant autem iusti ambo ante deum, incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querella. [7] Et non erat illis filius, eo quod esset Elisabet sterelis et ambo processissent in diebus suis. [8] Factum

Inscriptio
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ
in ACDLXΔ. 1. 33. EKMS*s*U.
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ
in BF.
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ἉΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓ.
Γ.
ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ
69.
ΛΟΥΚΑΣ in Λ** (om. Λ*.)
(In codicibus PR inscriptio non legitur.)

---

1. *επιχειρ.* 1. (postea *ανταξασθαι* L.)
— *πεπληφορημενων*] *πληρο φορημενων* *sic* Δ.
— *εν*] om. F.
2. *καθως* ABPR. rel. *Orig.* iv. 315[a]. | *καθ' ά* D. *Eus.* H.E. iii. 4 (91). D.E. 120[d].
2. *παρεδοσαν* BDPR. rel. *Orig.* iv. | *-δωκαν* K. *Eus.* D.E. | *-δωσαν* AX.
— *γενομενοι*] om. XΓ. | Contra, rel. *Iren.* 202. 227. *Orig.* iv. *Eus.* H. E. D.E. (*γενομενου* C.)
3. *καμοι*] add. et spirituo sancto *b.* add. et spiritui sancto *g*[1]. Goth. | Contra, Vulg. *c.e.f.ff.* (hiat *a.*) *Orig. int. Hier.* iii. 933[e.f.]
4. *ὡν*] *των* D*. (seq. *καταχηθης* Δ*.)
5. *βασιλεως*] †praem. *του* ς. ACDP. rel. [h. H.] | om. BRL.
— *ονοματι*] *ονομα* E.
— *γυνη*] †praem. *ἡ* ς. APRL. rel. | om. BCDX. 1. 33. [h. H.]
— *αυτῳ* BC*DL(X). 1. 33. *Am. Fuld. For. c.ff.g*[1]*.l.* | ‡*αυτου* ς. AC[3]PR. rel. Vulg. *Cl.* *b.e.f.g*[2]. (h. *a.*) Syr.Hcl. vv. rel. ut vid.
5. *το ονομα*] om. *το* A.
— Ελισαβετ AB[2]CPR. rel. *Am. a.* (alibi) *e.* (h. *a.* hic. et verr. 40, 41, 57). | Ελεισαβετ B* semper. | Ελεισαβεθ D. -beth Vulg. *Cl. Fuld.* (*Am.* ver. 57). *c.f.* Syr.Hcl. -bel *b.* (similiter fere habent postea).
6. *εναντιον* BC*X. | ‡*ενωπιον* ς. AC[3] DPR. rel. *Orig.* iii. 934[b]. (e schedis Grabii et Combefisii).
7. *ην ἡ* Ελ. (B)DLXΔ. 33. Latt. (h. *a.*) Goth. Æth. | ‡*ἡ* Ελ. *ην* ς. ACPR. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. (Ελισαβεθ D.) | om. *ἡ* B. 69. [h. F.]
— *ταις*] om. 1.
— *ησαν*] ante *προβεβ.* D. *e.*

---

3. omnia a principio *Cl.* | 5. uxor illius *Cl.* | Elisabeth *Cl.* et infra.

A B C D (P) (R).
L X Δ.
1. 33. 69.
E (F) [G] [H] KMSUV
ΓΛ.
[Frag. Sin.]

8. ἐναντίον.
¶ F
§ H
¶ P
§ G
¶ R
§ Fr. Sin.
a Mal. 4 : 5, 6.
17. Ἡλεία.

ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ
ἔναντι τοῦ θεοῦ, 9 κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχεν
τοῦ θυμιᾶσαι¶ εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου·
10 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ‡ ἦν τοῦ λαοῦ″ προσευχόμενον
ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. 11 ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-
λος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ
θυμιάματος· 12 καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ
φόβος ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν. 13 εἶπεν δὲ πρὸς§ αὐτὸν
ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία·¶ διότι εἰσηκούσθη
ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ§ γεννήσει
υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα¶ αὐτοῦ ‡ Ἰωάνην″·
14 καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ§ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ
ἐπὶ τῇ ‡ γενέσει″ αὐτοῦ χαρήσονται. 15 ἔσται γὰρ
μέγας ἐνώπιον [τοῦ] κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ
μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ
κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ· 16 καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν
Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν·
17 a καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύ-
ματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέ-
ρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων,
ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. 18 καὶ εἶπεν
Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσομαι
τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου

est autem cum sacerdotio fun-
geretur in ordine vicis suae
ante deum, 9 secundum con-
suetudinem sacerdotii sorte
exiit ut incensum poneret in-
gressus in templum domini;
10 et omnis multitudo erat po-
puli orans foris hora incensi.
11 Apparuit autem illi angelus
domini stans a dextris altaris
incensi: 12 et Zacharias turba-
tus est videns, et timor inruit
super eum. 13 Ait autem ad
illum angelus, Ne timeas, Za-
charia, quoniam exaudita est
deprecatio tua, et uxor tua
Elisabet pariet tibi filium, et
vocabis nomen eius Iohannem,
14 et erit gaudium tibi et exul-
tatio, et multi in nativitate
eius gaudebunt: 15 erit enim
magnus coram domino; et
vinum et sicera non bibet, et
spiritu sancto replebitur ad-
huc ex utero matris suae; 16 et
multos filiorum Israhel con-
vertet ad dominum deum ipso-
rum: 17 et ipse praecedet ante
illum in spiritu et virtute He-
liae, ut convertat corda patrum
in filios et incredibiles ad pru-
dentiam iustorum, parare do-
mino plebem perfectam. 18 Et
dixit Zacharias ad angelum,
Unde hoc sciam? ego enim
sum senex, et uxor mea pro-

8. εναντι BDPRL. rel. | εναντιον ACΔ X. 69. FM. | ενωπιον K.
— του] om. 1.
— θεου] κυριου 33. *e.* Æth. *Iren.* 185 *cdd.* dominum deum *c.ff.* | Contra. Vulg. *b.f.g*¹. (h. *a.*) rel. *Iren.* 185 *cdd.* et *edd.*
9. του θυμ.] το θυμ. C.
— εισελθων] -θειν L.
— κυριου ABC³PR. rel. vv. *Iren.* 185. | θεου C*D *Gr.*
10. ην του λαου BC³PRLXΔ (33.) EF *Wtst.* MSUVΓΛ. *Am. Fuld. For.* Goth. (G ap. *Wtst.* sed qu. H. cujus specimen ad Wtst. missum erat.) | ‡ του λαου ην ς. AC*D. 1. 69. K. Vulg. *Cl. e.f.g*². Syr.Hel. Memph. Arm. Æth. [*b.c.ff.g*¹. Syr.Pst. h. *a.*] ‖ (του] περ 33.)
— τῃ ὡρᾳ] της ὡρας 69.
13. ειπεν δε ABCPR. rel. Vulg. *g*¹. Syr. Hel. rel. | και ειπεν D. (*b.c.*)*e.*(*ff.*) [h. *a.*] Syr.Pst.
— διοτι ABC²DR. rel. *Orig.* i. 220ᵈ. iii. 570ᵃ. | ὁτι C*Δ.

13. αγγελος] add. domini *c.ff.g*¹*.l.* Arm.
— Ζαχαριας R*. *ff.g*².
— Ελισαβετ *Orig.* i. 220ᵈ. iii. iv. | -βεδ D.
— γεννησει *Orig.* i. iii. | γεννη Δ. | γενησει C. *Orig.* iv. 112ᵇ.
— υιον σοι ABCR e spat. rel. Goth. *Orig.* i. iii. iv. | σοι υιον Δ. Latt. Syrr.Pst.& Hel. Memph. Arm. Æth. | om. σοι D *Gr.* 1. Theb.*Mnt.* *Orig. Int. Hier.* iii. 936ᶠ.
— καλεσης ΓΛ*sic.* (*non* Δ.)
— Ιωανην sic B saepissime. D. | ‡ Ιωαννην ς. AC. rel.
14. χαρα σοι ABCR. rel. Latt. rel. | σοι χαρα D. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 936ᶠ.
— επι] εν 69.
— γενεσει ABCDLΔEHKMSUVΛ | ‡ γεννησει ς. X. 1. 33. 69*s.* GΓ.
15. μεγας] μεγαρ D*.
— του BDXΔ. rel. | om. ACL. 1. 33. Γ *Tf.*
— κυριου] θεου 69. F *Wtst.*

15. πληθησετε (i.e. -ται) επι εκ L.
— εκ] εν K*. (corr.* ut vid.) in utero *c.l.* in ventre *e.*
16. επι *Orig.* iii. 570ᶜ. 936ᶠ. (e sched. Grab. et Comb.) | προς 1. U.
17. προελευσεται ABD. rel. *Orig.* iii. 570ᵃ. iv. 112ᵇ·ᵉ· | προσελ. CLV. | πορευσεται F *Wtst.*
— αυτου] κυριου Δ. (populo *Tert.* de anim. 35).
— Ἡλιου AB(²*Rl.*)CD. rel. *Orig.* iii. iv. | Ἡλεια B.*Bch.* *Mai*(**Rl.*) Ἡλια L.
— πατερων *Hipp.* Ant. 46 (22). *Orig.* iv. 112ᵇ·ᵉ· 132ᶜ. | ανθρωπων 69.
— κυριῳ] praem. τῳ AK. | Contra, *Orig.* iv. 82ᵇ. 112ᵇ.
— κατασκευασμενον LEKΓΛ.
18. τον αγγελον] αυτον C*. ut vid. (corr.²).
— τι] τινος Λ*.

10. populi erat *Cl.* | 15. siceram *Cl.* | 17. incredulos *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ
παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆ-
σαι πρός σε καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα· 20 καὶ
¶ Fr. Sin. ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος¶ λαλῆσαι ἄχρι
ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας
τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν και-
ρὸν αὐτῶν. 21 καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχα-
21. *ἐν τῷ ναῷ αὐτόν.* ρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ.
22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ‡ἐδύνατο″ λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ
ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ
αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. 23 καὶ
ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας
αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 μετὰ δὲ ταύ-
τας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25 ὅτι
Οὕτως μοι πεποίηκεν † κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν
ἀφελεῖν † ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.
3 26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος
Γαβριὴλ ‡ἀπὸ″ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ
26. *Ναζαρέθ,* ὄνομα Ναζαρέτ, 27 πρὸς παρθένον ‡ἐμνηστευμένην″
ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου ‡Δαυείδ,″ καὶ τὸ
ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28 καὶ εἰσελθὼν [ὁ

cessit in diebus suis. 19 Et respondens angelus dixit ei, Ego sum Gabrihel qui adsto ante deum, et missus sum loqui ad te et haec tibi evangelizare: 20 et ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo haec fiant, pro eo quod non credidisti verbis meis, quae implebuntur in tempore suo. 21 Et erat plebs expectans Zachariam, et mirabantur quod tardaret ipse in templo. 22 Egressus autem non poterat loqui ad illos; et cognoverunt quod visionem vidisset in templo: et ipse erat innuens illis, et permansit mutus. 23 Et factum est ut impleti sunt dies officii eius, abiit in domum suam. 24 Post hos autem dies concepit Elisabet uxor eius, et occultabat se mensibus quinque, dicens, 25 quia sic fecit mihi dominus in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines.

26 In mense autem sexto missus est angelus Gabrihel a deo in civitatem Galilaeae cui nomen Nazareth, 27 ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph, de domo David, et nomen virginis Maria. 28 Et ingressus angelus

---

18. *και ἡ γυνη*] om. *και* 1. | Contra, *Orig.* iv. 118ᵈ.
19. *παρεστηκως* *Orig.* iv. 132ᵉ. | *παρεστως* D.
— *ενωπ. του θεου*] ante dominum *b.c.ff.* *g*¹. (Contra, Vulg. *a.e.f.*)
20. *ἡς ἡμερας* *Orig.* iv. 118ᵈ. | *ἡμερας ἡς* D. Latt.
— *πληρωθησονται* ABC. rel. | *πλησθησονται* D. *Orig.* iv. 118ᵈ.
21. *προσδοκων*] *προσδεχομενος* D.
— *εν*] *επι* D.
— *χρονιζειν*] *χρονιαζειν* A.
— *αυτον εν τῳ ναῳ* ACDX. rel. Vulg. *c.e.f.ff.g*¹. Goth. ut vid. Arm. | *εν τῳ ναῳ αυτον* BL. (om. *αυτον* *a.b.*)
22. *εδυνατο* AB***Bch.Rl.Mai.*K. | ‡*ηδυν.* ϛ. B²CD. 33.*sic* rel.
— *αυτοις* om. 69.
— *επεγν.*] *ενεγν.* Wᶜ. | mox *ορακεν* Δ.
— *διεμενεν*] *διεμεινεν* D. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. | *διαμενεν* Δ. Wᶜ.
23. *εγενετο*] om. Syr.Pst. Æth.

23. *επλησθησαν*] *επληρωθησαν* 1. F *Wtst.* (*επληθ.* Wᶜ.)
— *απηλθ.*] praem. *τοτε* D.
24. *μετα δε*] *και μετα* D.
— *ταυτας τας ἡμερας*] *τας ἡμερας ταυτας* D. 69. E. Memph. | Contra, rel.
— Ελισαβετ] -*βεδ* D. (vid. ver. 5).
— *αυτου*] Ζαχαριου M*mg. litt. rubr.*
— *ἑαυτην* *Orig.* iii. 938ᶠ. (e sched. G. et C.) | *αυτην* L.
25. *οὑτος* Γ*sic*(Λ ap. *Tf.*)
— *κυριος*] †praem. *ὁ* ϛ. AB. rel. | om. CDL. 33.
— *επειδεν* ABCL. 1*s.* 33. rel. | *εφειδεν* DΔWᶜ. *εφιδεν* X. 69.
— *ονειδος*] †praem. *το* ϛ. AB²C. rel. | om. B**Rl.Mai.*DL. 1.
— *μου*] add. *απ᾽ εμου* B*Rl.* (non habet *Mai.*)
26. *τῳ μηνι τῳ ἑκτῳ* ABC. rel. Vulg. *d.f.g*¹. *Orig. Int.* iii. 938ᵉ. | *τῳ ἑκτῳ μηνι* D *Gr. e. Petr.Alex.* ap. Routh. iv. 29. (eodem autem tempore *a.b.c.ff.* In ipso autem tempore *Iren.* 185.)

26. *ὁ αγγ.*] om. *ὁ* 69. *Eus.* D.E. 329ᵇ.
— *απο* BL. 1ᵀ. 69. Wᶜ. Syr.Pst. Goth. | ‡*ὑπο* ϛ. ACD. rel. Syr.Hcl. ut vid. Arm. *Eus.* D.E.
— *του θεου* *Eus.* D.E. | om. *του* 69. (domino *b.c.ff.*)
— *της Γαλιλαιας* *Eus.* D.E. | *Γαλιλαιαν* D.
— *ἡ ονομα Ναζαρ.* *Eus.* D.E. | om. D.
— Ναζαρετ *St.* 3. Bs.*Bch.Mai.*L. 33*s.* KS*s. e.* | Ναζαρεθ *Elz.* Bs.*Btly.*C. 1. 69. EGHMUVΓΛ. Vulg. *b.c.f.* Memph. Goth. *Orig. Int.* iii. 938ᵉ. *Eus.* D.E. (h. *a.*) | Ναζαραθ ΛΔ.
27. *εμνηστευμενην* AB**Rl.Mai.*L. | ‡*μεμνηστευμενην* ϛ. B²CXΔ. rel. *Eus.* D.E. | *μεμνησμενην* D.
— *ωνομα* L.
— *οικου*] add. *και πατριας* CF *Wtst.*L. 1. *Eus.* D.E. (vid. cap. ii. 4). | Contra, rel. vv. (et Theb.) *Orig. Int.* iii. 938ᵉ.
28. *εισελθων*] *ελθων* A* (corr.¹.) | *εισηλθεν* L.

23. facti sunt *Am.*

ABCD. L(X)Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ[F^a].

28. om. εὐλογ. σὺ ἐν γυν.

ἄγγελος] πρὸς αὐτὴν εἶπεν, Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ
κύριος μετὰ σοῦ, [εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.]
29 Ἡ δὲ † ‡ ἐπὶ τῷ λόγῳ † διεταράχθη" καὶ διελογί-
ζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. 30 καὶ εἶπεν ὁ
ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὗρες γὰρ χάριν
^b Esa. 7:14. παρὰ τῷ θεῷ. 31 b καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρί,
καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
32 οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται,
c Esa. 9:6. c καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον ‡ Δαυεὶδ"
d Mic. 4:7. τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 33 d καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον
Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ
ἔσται τέλος. 34 Εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον,
Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ, Πνεῦμα ἅγιον ἐπε-
λεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει
σοι, διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς
θεοῦ. 36 καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, καὶ
36. συνειληφυῖα αὐτὴ ‡ συνείληφεν" υἱὸν ἐν ‡ γήρει" αὐτῆς, καὶ οὗτος
μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ, 37 ὅτι οὐκ
¶ X ἀδυνατήσει¶ παρὰ ‡ τοῦ θεοῦ" πᾶν ῥῆμα. 38 Εἶπεν

ad eam dixit, Have, gratia plena: dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. 29 Quae cum audisset, turbata est in sermone eius, et cogitabat qualis esset ista salutatio. 30 Et ait angelus ei, Ne timeas, Maria: invenisti enim gratiam apud deum. 31 Ecce concipies in utero et paries filium, et vocabis nomen eius Iesum: 32 hic erit magnus et filius altissimi vocabitur, et dabit illi dominus [deus] sedem David patris eius, et regnabit in domo Iacob in aeternum, 33 et regni eius non erit finis. 34 Dixit autem Maria ad angelum, Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? 35 Et respondens angelus dixit ei, Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque et quod nascetur sanctum vocabitur filius dei. 36 Et ecce Elisabet cognata tua et ipsa concepit filium in senecta sua, et hic mensis est sextus illi quae vocatur sterelis: 37 quia non erit impossibile apud deum omne verbum. 38 Dixit autem

28. ὁ αγγελος post εισελθ. ACD. rel. Vulg. *a*(ut vid.)*b.c.e.*(*sic.*) Syr.Hcl. Goth. Æth. | om. BL. 1. Memph.edd.et MSS. Arm. Zoh. (contra, MS.mg.) | post αυτην Δ. 69. F *Wtst.* *f.ff.h.* Syr.Pst. Arm.Usc.

— προς αυτην] add. ευηγγελισατο αυτην και Λ. *a.*(*b.*)*e.ff.l.* Syr.Hcl. | om. Vulg. *c.f.* Syr.Pst. (om. mox χαιρε κεχαρ. *b.*)

— ευλογημενη συ εν γυναιξιν ACDXΔ. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Eus.* D.E. 329^c. *Tert.* de Virg. vel. 6 *diserte.* (vid. ver. 42). | om. BL. 1. Syr.Hier. Memph.(*sic*). Theb.*Mnt.* Arm.

29. ἡ δε AB.*Mai.*CD². rel. | om. B.*Blc.* | ην δε D*.*ut vid.* ‖ †add. ιδουσα ς. AC. rel. *Fuld.* *a.b.c.e.f.ff.g¹.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph.W. Goth. Æth. (cum audisset Vulg.*Cl.* et *Am.*) | om. BDLX. 1. Memph.(Schw.) Theb. (*Mnt.*) Arm.

— επι τῳ λογῳ διεταραχθη B(D)LX. 1. Arm. (εταραχθη D.) | ‡διεταραχθη επι τῳ λογῳ †αυτου" ς. AC³. rel. (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl. (Memph.) (Theb.*Mnt.*) (Goth.) Æth. (om. αυτου BDLX. 1. W^c. Memph. Theb.*Mnt.* Arm.) | in introitu ejus *a.b.*(*c.*)*ff.g¹.l.* Goth. (Contra, Vulg. *c.f.*) | διεταραχθη tantum C*.

29. διελογιζετο] add. εν ἑαυτῃ DX. 33. F *Wtst.* Syr.Hcl.mg. Goth. | add. postea λεγουσα X. 33. F *Wtst.* Syr.Hcl.mg. | Contra, rel.

— ποταπος] ποδαπος D*. | add. αν D.

— ειη] om. 1. | ει L. 69.

— ποταπος....οὑτος] Vulg. *c.*(*e.*) | quod sic benedixisset eam *a.b.ff.l.* qualis esset haec (ista *g¹.*) salutatio (add. et *g¹.*) quod sic benedixisset eam *f.g¹.* Goth.

30. και ειπεν] ειπεν δε 1.

— ὁ αγγ. αυτῃ ABL. rel. Vulg. *c.ff.g¹.* | ὁ αγγ. προς αυτην C. *e.* *Cypr.* 289. | αυτῃ ὁ αγγ. D. 69. *b.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Æth. (h. *a.*)

— Μαριαμ *Eus.* D.E. 339^c. | Μαρια D. *Iren.* 185.

— τῳ θεῳ *Eus.* D.E. | θεου 1. (Domino *Orig. Int.* iii. 939^c.)

31. συλληψει....τεξει 33. 69. | Contra, *Eus.* D.E. c. Mcl. 32^d. in Ps. 575^d. *Marcel. ap. Eus.* 10^c. (συλληψῃ *Orig.* iv. 433^d.)

32. οὑτος *Orig.* iv. 433^d. *Eus.* D.E. 339^c. 353^a. c. Mcl. in Es. 575^d. ad Steph. xv. 251. *Marcel. ap. Eus.* | αυτος X.

34. ειπεν δε Vulg. *c.e.f.m.* Syr.Hcl. Memph. rel. | και ειπεν D. *a.* [Syr.Pst.]

34. Μαριαμ ABC²D². rel. | Μαρια C* ut vid. D*. *c.*

— πως....γινωσκω] ecce ancilla Domini, contingat mihi secundum verbum tuum *b.* (et om. in ver. 38).

— τουτο] το L. ‖ praem. μοι B.*mg.*(*Bch.*) *man.rec.*(*Mai.*)C³X. 1. 33. 69. F *Wtst.* M. Syr.Hcl. (Memph.) Theb. Arm. (Æth.) *Greg. Thaum.* 4^a. | non habent AB*C*D. rel. Latt. *m.* Syr.Pst. Goth. *Eus.* D.E. 329^c.

35. ὁ αποκρ. ὁ V.

— επι σε] om. Syr.Pst.

— διο *Petr. Alex.* Routh. iv. 47. | διοτι A* *ut vid.*

— γεννωμενον *Hipp.* Phil. vi. 35. (194). *Greg. Thaum.* 4^a. *Petr. Alex.* *Eus.* D.E. 329^c. | γενομενον XΓ *Tf.* γεννομ. 33. 69. U. ‖ add. εκ σου C*. 1. 33. Vulg. *Cl.* *a.c.e.m*(*bis*). Syr.Pst. Arm.ed. Æth. *Iren.* 216. *Hipp.* Phil. vi. 35 (194). *Greg. Thaum.* 4^a. *Tert.* adv. Prax. 26. *Cypr.* 289. (praem. *Hil.* 128^d.) in te Syr.Pst.MS. *Tert.* adv. Marc. iv. 7. | non habent ABC³D. rel. *Am.* *b.f.ff.g².l.* Syr.Hcl. Syr.Hier. Memph. Goth. Arm.MSS. *Orig. Int.* iii. 951^b. *Dion.*

32. om. deus *Am.* | 35. nascetur ex te *Cl.* | 36. senectute *Cl.* | sextus est *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

δὲ Μαριάμ, Ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ
τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
4 [39] Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις
ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν
Ἰούδα, [40] καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ
ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. [41] καὶ ἐγένετο ὡς ἤκου-
§ F σεν ‡ τὸν § ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ,″
ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ
ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, [42] καὶ ἀνεφώ-
42. φωνῇ μεγ. νησεν ‡ κραυγῇ″ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ
§ F¹. ἐν γυναιξίν, καὶ § εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας
¶ F³. σου.¶ [43] καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ
κυρίου μου πρός με; [44] ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ
τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν
ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. [45] καὶ μα-
καρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελα-
λημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
5 [46] Καὶ εἶπεν Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου
τὸν κύριον, [47] καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ
θεῷ τῷ σωτῆρί μου, [48] ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεί-

Maria, Ecce ancella domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit ab illa angelus.
[39] Exsurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in civitatem Iuda, [40] et intravit in domum Zachariae et salutavit Elisabet. [41] Et factum est ut audivit salutationem Mariae Elisabet, exultavit infans in utero eius, et repleta est spiritu sancto Elisabet, [42] et exclamavit voce magna et dixit, Benedicta tu inter mulieres, et benedictus fructus ventris tui. [43] Et unde hoc mihi ut veniat mater domini mei ad me? [44] Ecce enim ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis, exultavit in gaudio infans in utero meo. [45] Et beata quae credidit quoniam perficientur ea quae dicta sunt ei a domino.

[46] Et ait Maria, Magnificat anima mea dominum, [47] et exultavit spiritus meus in deo salutari meo, [48] quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce

Alex. ap. Griesbach. *Petr. Alex.* *Eus.* D.E. *Tert.* adv. Prax. 27.
36. Ελισαβετ *Eus.* ad Steph. i. 225. | -βεθ D. 69*. *Orig. Int.* iv. 466ª.
— συγγενης BC*X*sic.* rel. *Eus.* ad Steph. i. 221. | συγγενις AC³DLΔ. 69. EGH. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* (vid. *Eus.* ad Steph. i. 225. συγγενιδα.)
— συνειληφεν BL. Latt. Memph. | ‡ συνειληφυια ς. ACD. rel. Syrr.Pst.& Hcl.
— γηρει AB.*Bch.Mai.*CDLXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*GHKMUVΓΛ. | ‡ γηρᾳ ς. Ss.
— μην] praem. ὁ A.
— εστιν] om. 1.
37. αδυνατηση 69.
— παρα του θεου B(D)L. (post ῥημα D. Æth.) | ‡ παρα τῳ θεῳ ς. AC. rel. | παρα θεῳ 1.
38. om. ad ῥημα σου *b* (vid. in ver. 34). *e.*
— ειπεν δε] και ειπεν D. *a.* (Contra, Latt. rel. Syr.Hcl. [Syr.Pst.])
— Μαριαμ ABC². rel. | Μαρια C*D.
— απηλθεν] απεστη D. discessit Vulg. *b.c.e.f.ff.g*¹. (hiat *a.*)
39. αναστασα δε *Eus.* ad Steph. i. 225. | και αναστασα AK.
— Μαριαμ *Eus.* ad Steph. | Μαρια D.
— εν ταις ἡμεραις ταυταις] om. Γ.
39. ταυταις *Eus.* ad Steph. | εκειναις H* *ut vid.* Memph.
— Ιουδα *Eus.* ad Steph. | Juda Vulg. Judeae *b.e.(ff.)l.* (h. *a.*) Æth. Judae *c.f.* *Orig. Int.* iii. 939ᵉ.
40. Ελισαβετ *Orig. Int.* iii. *Eus.* ad Steph. i. 225. | -βεθ D.
41. τον ασπ. της Μαρ. ἡ Ελισ. BC*DL. 1. 69. Latt. (h. *a.*) Arm. *Orig.* iv. 148ᶠ. *Orig. Int.* iii. 939ᵉ. *Cypr.* 288. | ‡ ἡ Ελισ. τ. ασπ. τ. Μαρ. ς. AC². 33. F K*sic.* rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. (Ελισαβεδ D.)
— το βρεφος εν τῃ κοιλιᾳ αυτης *Orig.* iv. 149ª. *Orig. Int.* iii. (εν αυτῃ Theb. *Mnt.*) | εν τῃ κοιλειᾳ της Ελισαβεδ το βρεφος αυτης D. ‖ βρεφος] add. prae gaudio Syr.Hcl.mg. in gaudio *Orig. Int.* iii. 942ᵈ.
— Ελισαβετ ad fin.] -βεδ D. | Contra, *Orig.* iv.
42. ανεφωνησεν ABD. rel. *Orig.* iv. 149ᵃ·ᵇ. | ανεβοησεν C. 33. 69. F.
— κραυγῃ BL. *Orig.* iv. 149ᵃ·ᵇ·*bis.* | ‡ φωνῃ ς. ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. (*Orig.* iv. 149ᵇ. in interpr.)
— συ] σοι LH.
43. ελθῃ] ελθον Δ.
— προς με] προς εμε B.
44. εν αγαλλιασει] post το βρεφος AC³Δ EGHKMSUVΓΛ. *e.* Syr.Hcl. Memph. Goth. (Æth.) *Orig.* iii. 938ᶠ. (e sch. G. et C.) *Orig. Int.* iii. 944ª. | Contra, B C*DL. 1. 69. F*s.* Vulg. *b.c.f.ff.g*¹. (h. *a.*) Arm. *Orig.* ii. 496ᶠ. iv. 82ᵈ. *Orig. Int.* iii. 936ᵉ. 940ᵉ. | om. 33. | ante εσκιρτησεν Syr.Pst. (add. μεγαλῃ.)
44. κοιλιᾳ μου] καρδιᾳ μοι M.
45. και *Orig.* iii. 980ᵈ. | om. C* ut vid. (hab. C².)
— μακαρια] add. es *a.c.e.f.* | Contra, Vulg. *b.ff.g*¹·². *Orig.* iii. (add. tu Æth.)
— αυτῃ *Am.* *Orig.* iii. | tibi Vulg.*Cl.* *a. b c.e.f.ff.g*¹·²*.l.* Æth.
46. Μαριαμ ABC². rel. Memph. | Μαρια C*D. Vulg. *c.e.f.g*¹. "glorificat Dominum Maria" *Tert.* de An. 26. | Elisabet *a.(b.)l.* *Iren.* 235. "Invenitur beata Maria sicut in aliquantis exemplaribus reperimus prophetare. Non enim ignoramus quod secundum alios codices, et haec verba Elizabet vaticinetur." *Orig.* iii. 940ª. interprete Hieronymo.
47. επι *Orig.* iii. 941ᶠ. (e sch. Gr. et Comb.) | εν D.
48. επεβλεψεν] add. κυριος D. | Contra, *Orig. Int.* iii. 941ª.

45. quae credidisti *Cl.* | sunt tibi *Cl.*

A B C D[R].
L Δ.
1. 33. 69.
(E)FGHKMSUVΓ
Λ.

νωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν
μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί· 49 ὅτι ἐποίησέν μοι
‡ μεγάλα″ ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς ‡ καὶ γενεὰς″ τοῖς
φοβουμένοις αὐτόν· 51 ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι
αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας
αὐτῶν· 52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψω-
σεν ταπεινούς· 53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ
πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς· 54 ἀντελάβετο
Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, 55 καθὼς
ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ
τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. 56 Ἔμεινεν δὲ
Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ‡ ὡς″ μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

6 57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περί-
οικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος
τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
59 καὶ ἐγένετο ἐν ‡ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ″ ἦλθον περι-
τεμεῖν τὸ παιδίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ
μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται ‡ Ἰωάνης″.
61 καὶ ‡ εἶπαν″ πρὸς αὐτὴν ὅτι Οὐδείς ἐστιν ‡ ἐκ τῆς
συγγενείας″ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.

enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes, 49 quia fe-
cit mihi magna qui potens est,
et sanctum nomen eius, 50 et
misericordia eius in progenies
et progenies timentibus eum.
51 Fecit potentiam in brachio
suo, dispersit superbos mente
cordis sui: 52 deposuit potentes
de sede et exaltavit humiles,
53 esurientes implevit bonis, et
divites dimisit inanes. 54 Sus-
cepit Israhel puerum suum
memorari misericordiae, 55 si-
cut locutus est ad patres nos-
tros, Abraham et semini eius
in saecula. 56 Mansit autem
Maria cum illa quasi mensibus
tribus, et reversa est in domum
suam.

57 Elisabeth autem impletum
est tempus pariendi, et peperit
filium. 58 Et audierunt vicini
et cognati eius quia magnifica-
vit dominus misericordiam
suam cum illa, et congratula-
bantur ei. 59 Et factum est in
die octavo venerunt circumci-
dere puerum, et vocant eum
nomine patris eius Zachariam.
60 Et respondens mater eius
dixit, Nequaquam, sed voca-
bitur Iohannes. 61 Et dixerunt
ad illam quia nemo est in cog-
natione tua qui vocetur hoc

48. *αυτου*] *αυτης* Δ*. corr.¹.
49. *μεγαλα* BD*L. | ‡*μεγαλεια* ϛ. A. rel. (-*λια* CD². 33. E*KU**Tf*.Γ. Psalt. Turic.) ‖add. *ὁ θεος* D. | Contra, *Orig. Int.* iii. 941ᵉ.
50. *εις γενεας* A(in Lucae textu)BCDL. 33. rel. *Am. Fuld. a.b c.e.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. 941ᵉ. | *εις γενεαν* 1. 69. FM. Psalt. Turic. *f.ff.(g¹.)l.* Æth. | *απο γενεας* A in fine Psalterii. Vulg.*Cl.* Theb. *Mnt.*
— *και γενεας* BC*L. *Am. Fuld.* Syr.Pst. Memph. | *και γενεαν* 1. 69. FM. Psalt. Turic. *f.ff.(g¹.)l.* | ‡*γενεων* ϛ. A(*hic*) C²D. 33. rel. *a.b.c.* Syr.Hcl. Goth. (Æth.) *Orig. Int.* iii. | *εις γενεαν* A in fine Psalt. (Vulg.*Cl.*) Theb.*Mnt.* (Arm.) | *και γενεων* Λ. (om. *e.*)
51. *διανοιᾳ*] *διανοιας* EFH.
55. *εις τον αιωνα* A(*hic*)BDLΔ. 33. rel. *Iren.* 185. | *ἑως αιωνος* A(in Psalt.)C. 1. 69. FMS. Psalt. Turic.
56. *Μαριαμ*] *Μαρια* D.
— *ὡς* BL. 1. | ‡*ὡσει* ϛ. AC. rel. (om. D. 69. *a.b.e.ff.g¹.l.* Memph.MS. Theb. *Mnt. Orig. Int.* 942ᶜ. | Contra, Vulg. *c.f.* Memph.edd.et MSS. rel.
57. *τῃ* *Orig.* iii. 942ᶠ. (e sch. G. et C.) | *της* 69.
— *χρονος*] add. *και* 69. | Contra, *Orig.* iii.
58. *οἱ συγγ.*] om. *οἱ* D.
— *αυτης*] om. L. (*αυτου* 69*. corr.¹.)
— *αυτῃ*] *αυτης* 69.
59. *εγενετο*] add. *δε* Γ. Memph.
— *εν*] om. DL.
— *τῃ ἡμερᾳ τῃ ογδοῃ* BCDL. 33. 69. (Latt.) Arm. | ‡*τῃ ογδ. ἡμ.* ϛ. A. rel. *a.*(ut vid.)
— *ηλθαν* D*.
— *εκαλουν*] *ελαλουν* 1.
— *Ζαχαριαν*] -*ρια* Γ.
60. *κληθησεται*] *κλησεται* L. ‖add. *το ονομα αυτου* C*D. Memph.MS.&W. | Contra, ABC³L. rel. Memph.Schw.& MSS. Theb.*Mnt.* rel.
61. *ειπαν* DLΔ. 1. | ‡*ειπον* ϛ. ABC. rel.
— *ὁτι*] om. 1. *a.b.c.e.ff.g¹.l.* (Contra, Vulg. *f.*)
61. *εκ της συγγενειας* ABC*LΔ. 33. Λ. Memph. Æth. | ‡*εν τῃ συγγενειᾳ* ϛ. C²(D.) rel. Latt. (om. *ff**.) Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. (*εν τι συνγενεα* D.)
— *τῳ ονοματι τουτῳ*] *το ονομα τουτο* D.
62. *το τι αν*] *ο τι ο αν* D.
— *θελει* V.
— *αυτο* BD. 33. 69. FG. | ‡*αυτον* ϛ. ACL. rel. Latt.
63. *πινακιδιον* ABC²L. rel. *Orig.* iv. 118ᵉ. | *πινακιδα* C* *ut vid.* D. (ΠΙΝΑΚΙC Memph.) vid. *Orig.* iii. 570ᵇ.
— *λεγων* *Orig.* iv. | om. D. *e.*
— *εστιν*] *εσται* C. 1. U. Syr.Hcl.mg. *Orig.* iv. 86ᵃ. | Contra, ABD. rel. vv. *Orig* iv. 118ᵉ.
— *ονομα*] †praem. *το* ϛ. AB*CD. rel. | om. *το* B**Mai* L. *Orig.* iv. bis.
— *αυτου*] *αυτῳ* L. *Orig.* iv. 86ᵃ. (Contra, 118ᵉ.)
— *και εθαυμ. παντ.*] praem. *και παρα-*

50. a progenie in progenies *Cl.* | 54. recordatus misericordiae suae *Cl.* | 59. vocabant *Cl.* | patris sui *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
63. *πινακίδα*

66. *ἀκούοντες*

§ R
¶ E*

74. *ἐχθρῶν* [*ἡμῶν*]

62 ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι κα-
λεῖσθαι ‡ αὐτό″. 63 καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν
λέγων, ‡ Ἰωάνης″ ἐστὶν † ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμα-
σαν πάντες. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παρα-
χρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν
θεόν. 65 καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περι-
οικοῦντας αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας
διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66 καὶ ἔθεντο
πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες,
*Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ * γὰρ″ χεὶρ*
κυρίου ἦν μετ᾽ αὐτοῦ.

7 *67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύ-*
ματος ἁγίου καὶ ‡ ἐπροφήτευσεν″ λέγων, 68 Εὐλογη-
τὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ
ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 καὶ ἤγειρεν
§ κέρας σωτηρίας ἡμῖν¶ ἐν † οἴκῳ ‡ Δαυεὶδ″ † παιδὸς
αὐτοῦ, 70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων †
ἀπ᾽ αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν
ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,
72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνη-
σθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν
πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν
74 ἀφόβως ἐκ χειρὸς † ἐχθρῶν † ῥυσθέντας λατρεύειν
αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ

nomine. 62 Innuebant autem patri eius quem vellet vocari eum. 63 Et postulans pugilarem scripsit dicens, Iohannes est nomen eius. Et mirati sunt universi. 64 Apertum est autem ilico os eius et lingua eius, et loquebatur benedicens deum. 65 Et factus est timor super omnes vicinos eorum, et super omnia montana Iudeae divulgabantur omnia verba haec, 66 et posuerunt omnes qui audierant in corde suo, dicentes, Quid putas puer iste erit? Etenim manus domini erat cum illo.

67 Et Zacharias pater eius impletus est spiritu sancto et prophetavit dicens, 68 Benedictus deus Israhel, quia visitavit et fecit redemtionem plebi suae, 69 et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui, 70 sicut locutus est per os sanctorum qui a saeculo sunt prophetarum eius, 71 salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui nos oderunt, 72 ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti, 73 iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum, daturum se nobis 74 ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus illi 75 in sanctitate et iustitia coram

χρημα ελυθη ἡ γλωσσα αυτου D. *a.b.g*¹. | Contra, rel. Vulg. *c.e.f.ff. Orig.* iv. 118ᵉ.

64. *ανεῳχθη δε*] add. *και* F.

— *παραχρημα και ἡ γλωσσα αυτου* AB (C). rel. Vulg. (*c.*)(*e.*)*f.ff.* Goth. rel. *Orig.* iv. 118ᵉ. | om. D. *a.b.g*¹*.l.* ‖ om. *αυτου* C*(add. C³.) *e.* | *παραχρ. και ελυθη ὁ δεσμος της γλωσσης αυτου* 1.

65. *και εγενετο*] *εγενετο δε* AK.

— *επι παντας φοβος* ABC. rel. *a.* rel. *Orig.* iv. 114ᵃ. | *φοβος μεγας επι παντας* D. *b.c.* | timor super omnes Vulg. *e f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (add. audientes haec Arm.)

— *αυτους Orig.* iv. | *αυτον* D. Goth.

— *παντα Orig.* iv. 114ᵇ. 115ᵇ. | om. L. Syr.Pst. Æth.

66. *ακουσαντες* ABL. rel. | *ακουοντες* CD *Gr.* Memph.MS. Goth. Arm. (om. *e.*)

— *τῃ καρδιᾳ* ABC. rel. vv. | *ταις καρδιαις* DL. *e.* Arm.ap.Gb.

— *αυτων*] *εαυτων* B (teste Vercellonio in supplendis.)

— *και γαρ* BC*DL. (Latt.) Syr.Hcl.mg. Memph. Goth. Æth. | *om. *γαρ* ς. AC**. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm.

66. *ην*] om. D. *l.* | ante *χειρ* 1.

— *μετ᾽ αυτου*] *μετ᾽ αυτων* 69*. (corr. mg.².)

67. *επροφητευσεν* AB**Mai*CL. 1. 33. (*επροεφητ.* A.) | ‡ *προεφητ.* ς. B². rel. *Eus.* in Ps. 570ᶜ. (*προφητ.* B*qu. *Tf.* Wᶜ.) | *ειπεν* D.

— *λεγων*] om. D. | Contra, *Orig. Int.* iii. 943ᵃ. *Eus.* in Ps.

68. *κυριος* Vulg.*Cl. e.f. Iren.* 186. *Orig. Int.* iii. 943ᵃ. *Eus.* D.E. 353ᵇ. | om. *Am. Fuld. a.b.c.ff.g*¹*.l. Eus.* in Ps. 570ᶜ.

— *επισκεψατο* A. (add. nos Arm.)

69. *οικῳ*] † praem. *τῳ* ς. AR. Psalt. Turic. rel. | om. BCDL. 1. 33. 69. M. Memph. Goth. *Eus.* D.E. 353ᵇ. in Ps. 570ᶜ.

— *παιδος*] † praem. *του* ς. ACR. Ps. Tur. rel. *Eus.* D.E. in Ps. | om. BDL.

70. *των ἁγιων Orig.* iii. 798ᵃ. *Eus.* D.E. 353ᵇ. in Ps. 570ᶜ. | om. *των* D.

— *απ᾽ αιωνος*] † praem. *των* ς. ACR. Ps.Tur. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. | om. B.*Bch.Mai.*LΔ. 33. 69. Wᶜ. *Orig.* iii. 798ᵃ. *Eus.* D.E. in Ps. ‖ *προφητων αυτου* ante *των απ᾽ αιωνος* D. *a.b.e.f.ff.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) *Iren.* 186. | Contra, Vulg. vv. *Eus.* D.E. in Ps. (in utroque loco *c.*)

71. *εξ*] *εκ χειρος* D. (om. mox.) | Contra, *Iren.* 186.

72. *μετα των*] *μετ᾽ αυτων* Δ.

— *και μνησ.*] om. *και* D. | Contra, *Iren.* 185. *Orig. Int.* iii. 943ᵃ.

74. *αφοβως Orig.* iii. 943ᶠ. (e sched. Gr. et Comb.) | *-βος* RΓWᶜ.

— *εχθρων*] † praem. *των* ς. ACR. Ps. Turic. rel. | om. B.*Bch.Mai.*DL. 1. 33. 69. *Orig.* iii. | praem. *παντων των* K. ‖ † add. *ἡμων* ς. ACDR. Ps.Tur. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.Usc. Æth. *Orig.* iii. | om. BL. 1. 69. *e.* Arm.Zoh. *Iren.* 186. *Orig. Int.* iii. 943ᵃ·ᶜ.

— *λατρ. αυτῳ.... τ. ἡμερ. ἡμων* ver. 75] om. G.

66. Quis, putas *Cl.* | 67. repletus *Cl.* | 68. dominus deus *Cl.* | plebis *Cl.* | 71. oderunt nos *Cl.*

A B (C) D [P] (R). L Δ. 1. 33. 69. [E](F)GHKMSUVΓ Λ.

75. πάσαις ταῖς ἡμέραις
77. ἁμαρτ. ἡμῶν,
78. ἐπισκέψεται.

πάσας τὰς ἡμέρας † ἡμῶν. 76 καὶ σὺ * δὲ″ παιδίον,
προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ
προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦ-
ναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρ-
τιῶν αὐτῶν, 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν
οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, 79 ἐπιφᾶναι
τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ
κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. 80 Τὸ
δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν
ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς
τὸν Ἰσραήλ.

ipso omnibus diebus nostris.
76 Et tu puer propheta altis-
simi vocaberis: praeibis enim
ante faciem domini parare vias
eius, 77 ad dandam scientiam
salutis plebi eius in remissio-
nem peccatorum eorum 78 per
viscera misericordiae dei nos-
tri, in quibus visitavit nos
oriens ex alto, 79 inluminare
his qui in tenebris et in umbra
mortis sedent, ad dirigendos
pedes nostros in viam pacis.
80 Puer autem crescebat et con-
fortabatur spiritu, et erat in
desertis usque in diem osten-
sionis suae ad Israhel.

II. Α′

2. Κυρείνου
3. ἰδίαν πόλιν.
¶ R
4. Ναζαρὲθ

8 1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν
δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι
πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 αὕτη † ἀπογραφὴ πρώτη
ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 καὶ
ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν
‡ ἑαυτοῦ″ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας ¶ ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν,
εἰς πόλιν ‡ Δαυεὶδ″ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι

1 Factum est autem in die-
bus illis exiit edictum a Cae-
sare Augusto ut describeretur
universus orbis: 2 haec descrip-
tio prima facta est praeside
Syriae Cyrino: 3 et ibant om-
nes ut profiterentur singuli in
suam civitatem. 4 Ascendit
autem et Ioseph a Galilaea de
civitate Nazareth in Iudaeam
civitatem David quae vocatur
Bethleem, eo quod esset de

---

75. *πασας τας ἡμερας* ACDR. Psalt.Tur. rel. *a*. *Iren.* 186. (*πασας ἡμερας* *Orig.* iii. 943[f].) | *πασαις ταις ἡμεραις* BL. (Latt.)
— *ἡμων*] †praem. *της ζωης* ϛ. 1. 69. [E]HMSΓΛ. Arm. *Orig.* iii. 943[f]. | om. A h. l. et in fin. psalt. BCDRLΔ. 33. F KUVW[c]. Ps.Tur. Latt. Syrr.Pst.&Hel. Memph. Goth. Æth. *Iren.* 186. *Orig.* *Int.* iii. 943[c].
76. *συ δε* A in fin. Ps. BCDRL. 33. Memph. | *om. *δε* ϛ. A *hic*. Ps.Tur. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hel. Goth. Arm. Æth. *Iren.* 186. *Orig.* iv. 117[a]. *Orig. Int.* iii. 943[c].
— *κληθησει, προπορευσει* Γ.
— *προ προσωπου* ACDR. Ps.Tur. rel. *Iren.* 186. *Orig.* iii. 943[f]. (e sched. Gr. et Comb.) | *ενωπιον* B. *Orig.* iv.
77. *αυτων* BDLΔ. 33. 69. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hel. Memph.Schw. Goth. Arm. edd. Æth. *Iren.* 186. | *ἡμων* A(hic et in fin. Psalt.)CR *sic*. 1. MU. Ps.Tur. Theb. Arm.MSS. meorum *Fuld.** *g*[2]. (i. e. "m" ad fin. voc. "remissionem" bis scr.) om. *Tol.* Memph.W.
78. *δια σπλ. ελ. θεου ἡμων*] om. F. (*σπλαχνα* RK *Tf.* *σπλαγνα* LΓ* *Tf.*)
— *επεσκεψατο* ACDR. Ps.Tur. rel. Latt. Syr.Hel. Arm.Usc. Æth. *Iren.* 185. 313. | *επισκεψεται* B.*Bch.Blc.Mai.* Goth. Arm.Zoh. (fut. Syr.Pst. Memph.) *επεσκεψαται* B.*Btly.* *επεσκεψαιται* L *sic*. (seq. *ὑμας ἡλιος* Arm.)
78, 79. *ανατολη εξ ὑψους επεφαναι* L. (conspexit nos Oriens ex alto et apparuit his qui in tenebris et umbra mortis sedebant et direxit pedes nostros in viam pacis. *Iren.* 185.)
79. *επιφαναι*] add. *φως* D.
— *κατευθηναι* Λ.
80. *ηυξανεν*] *ηυξανετο* D*.
— *τοις ερημ.* V.
1. *δε* *Eus.* D.E. 341[b]. | om. A.
— *Αυγουστου*] *Αγουστου* C*Δ. Goth. ‖ add. *του* L. 33. *Eus.* D.E. | Contra, *Eus.* in Ps. 542[e]. 543[c]. (a Caesare rege Æth.)
— *απογραφεσθαι* *Eus.* in Ps. 542[e]. 543[c]. | *απογραψασθαι* 1. 69. *Eus.* D.E. (om. ad *απογραφεσθαι* ver. 3. *e*.)
2. *απογραφη*] †praem. *ἡ* ϛ. ACR. rel. Memph. Theb. *Eus.* in Ps. 542[e]. 543[c]. (*ἀπογραφῆς οὔσης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ τότε πρώτης ἐπὶ Κυρηνίου* *Just.* Tr. 78.) | om. BD. *Eus.* D.E. 341[b]. cod. et ed.
— *εγενετο*] ante *απογρ. πρωτη* D. *Orig.* *Int.* iii. 945[c]. | Contra, *Eus.* D.E. in Ps. 542[e]. 543[c]. (om. *b*.[*a*.])
2. *ἡγεμονευοντος* *Eus.* D.E. | *ἡγεμονουοντος* Δ. | *ἡγεμονευσαντος* *Eus.* in Ps. 543[c]. | (quae facta est sub etc. *Orig.* *Int.* iii. 944[d].) | mox *της Συριας* om. Syr.Hier.*
— *Κυρηνιου* CDR. 1. 33. rel. *Just.* Tr. 78. Ap. i. 34. 46. *Eus.* D.E. in Ps. | *Κηρυνιου* Λ. (*Κυρινιου* 69. *Κηρηνιου* V.) | *Κυρεινου* B.*Bch.*(**Mai*). Latt. *Orig.* *Int.* (*Κυριν.* B[2].*Mai.*) | *Κυρηναις* Syr. Hel.mg. *Graecè*. ΚΥΡΙΝΟϹ Theb. *Mnt.* ΚΥΡΙΝΝЄΟϹ Memph.
3. *ἑαυτου* BDL. *Eus.* D.E. 341[d]. | ‡*ιδιαν* ϛ. ACR. rel. Syr.Hel.mg. *Graece*.
— *πολιν* ABC[3]R. rel. *Eus.* D.E. | *χωραν* C*. | *πατριδα* D.
4. *της Γαλ.*] om. *της* Δ.
— *Ναζαρετ* *St.* 3. Bs.*Bch.Mai.*L. 33s. [E] KSs. *a.e.* *Just.* Tr. 78. | *Ναζαρεθ* *Elz.* Bs.*Btly.*D. 1. 69. FGHMUVΓΛ. Vulg. *b.c.*(*f.*) Memph. Goth. *Eus.* D.E. 341[d]. ad Steph. i. 226. | *Ναζαραθ* ACΔ.
— *την Ιουδαιαν* *Eus.* D.E. ad Steph. | *γην Ιουδα* D. (*a.*)*e*.
— *εις* 2°.] om. Δ.
— *δια το ειναι....κ. πατρ. Δα.*] post *εν*-

80. in deserto *Am.*
2. a praeside *Cl.* | 4. in civitatem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

αὐτὸν § ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς ‡ Δαυείδ″, 5 ἀπογράψα-
σθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ‡ ἐμνηστευμένῃ″ ¶ αὐτῷ † οὔ-
§ E* ¶ C β ε σῃ ἐγκύῳ. 6 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς e ἐκεῖ,
e Matt. 2:1. ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκεν
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν
αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν † φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν
αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
B′ γ ι 9 8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυ-
λοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ
τὴν ποίμνην αὐτῶν. 9 καὶ [ἰδοὺ] ἄγγελος κυρίου
§ P § ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς·
καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπεν αὐτοῖς
ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι
ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ,
11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν χριστὸς
κύριος, ἐν πόλει ‡ Δαυείδ″. 12 καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ
12. [τὸ] σημεῖον σημεῖον· εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον * καὶ″
κείμενον ἐν † φάτνῃ. 13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο
¶ F σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος ¶ στρατιᾶς ‡ οὐρανοῦ″,
13. οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων, 14 Δόξα ἐν

domo et familia David, 5 ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore praegnante. 6 (2, 5.) Factum est autem cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret, 7 et peperit filium suum primogenitum, et pannis eum involvit et reclinavit eum in praesipio, quia non erat eis locus in diversorio.

8 (3, 10.) Et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem suum. 9 Et ecce angelus domini stetit iuxta illos, et claritas dei circumfulsit illos, et timuerunt timore magno. 10 Et dixit illis angelus, Nolite timere: ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, 11 quia natus est vobis hodie salvator, qui est Christus dominus, in civitate David. 12 Et hoc vobis signum: invenietis infantem pannis involutum et positum in praesipio. 13 Et subito facta est cum angelo multitudo militiae caelestis laudantium deum et dicentium, 14 Gloria in altis-

---

κυω sub fin. ver. 5. D. | Contra, *Eus.* D.E. ad Steph.

5. απογραψασθαι BCLΞ. rel. *Just.* Tr. 78. *Eus.* D.E. 341[d]. (ad Steph. i. 226. ante εις πολ. Δ.) | απογραφεσθαι AD. 33. (vid. ver. 1.) | απογραψεσθαι Δ.

— Μαριαμ *Eus.* D.E. | Μαρια D. *Eus.* D.E. codd. ad Steph.

— εμνηστευμενη AB**Bch.Rl.*C*D*LΞ. | ‡ μεμνηστ. ς. B²C²D *man.rec.* rel. *Eus.* D.E. ad Steph. (om. *a.b.c.*)

— αυτω] ?om. B.*ap.Rl.*(habet *Mai.*) || † add. γυναικι ς. AC² *ut vid.* rel. Vulg. *a.b.c.ff.* Syr.Hcl. Goth. Æth. *Eus.* D.E. *ed.*(sed qu.) | om. BC* *ut vid.* DLΞ. 1. *Perus. e.f.* Syr.Pst. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. *Eus.* D.E. codd. ad Steph. (mox εγγυω B.*ap.Rl.*)

6. εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει *Eus.* D.E. 342[a]. (αυτ. ειναι) | ὡς δε παρεγειvοντο D.

— επλησθησαν *Eus.* D.E. | ετελεσθησαν D.

7. αυτης] om. *b.c.ff.g¹.l.* | Contra, Vulg. *a.e.f.g².*

— φατνη] † praem. τη ς. Δ. rel. *Eus.* D.E. 342[a]. ed. (vid. ver. 16). | om. AB DLΞ. Goth. Arm. *Eus.* D.E. codd. (φατνηδη· Οτι Δ.)

7. διοτι] διο F*.

— αυτοις] om. *a.b.c.e.ff.l.* | Contra, Vulg. *f. Eus.* D.E.

8. και ποιμενες AB. rel. Vulg. *c.* Syr. Hcl. vv. *Eus.* D.E. 342[a]. | ποιμενες δε D. *a.b.e.f.ff.g¹.* Syr.Pst.

— χωρα τη αυτη Vulg. *e.* Syr.Hcl. vv. *Eus.* D.E. | αυτη χωρα 33. 69. F. *a.b. c.f.ff.g¹.* (Syr.Pst.) || χωρα] χαρα D* *Gr.* || τη αυτη] ταυτη D*.

— φυλακας] praem. τας D. | Contra, *Eus.* D.E.

— την ποιμνην *Eus.* D.E. | της ποιμνης 1. | τη ποιμνη EH.

9. ιδου AD. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | om. BLΞ. *e.g¹.* Syr.Hier. Theb.*Mnt.* Goth. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 342[a].

— κυριου 1°.] om. Γ. *e.* (Dei Syr.Pst.)

— δοξα] δοξαν A*.

— κυριου 2°. ABP. rel. *a.* vv. (θεου Ξ. Vulg. *c.e.* Syr.Hcl.mg. *Eus.* D.E.) | om. D. *b.ff.l.*

— φοβον μεγαν ADP. rel. vv. *Eus.* D.E. | σφοδρα B. (add. id. Memph.)

10. γαρ] om. P. | Contra, *Orig.* iv. 15[a]. *Orig. Int.* iii. 945[d]. *Eus.* D.E. 342[b].

— ευαγγελιζωμαι EK.

10. εσται] add. και D. | Contra, *Orig.* iv. *Eus.* D.E.

11. ὁς] ὁ F.

— κυριος *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | *Jesus d. Cypr.* 288. Jesus Dominus *e.* Domini Syr.Hier.

12. το ADP. rel. *Eus.* D.E. 342[b]. | om. BΞ.

— σημειον] add. εστω D.

— εὑρησητε A.

— και κειμενον BPLΞ. 1. 33. S. Vulg. *b.c.e.f.g¹·².l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. ed.et MSS. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 950[d]. *Eus.* D.E. | om. D. | * om. και ς. A. rel. *a.* Memph. MS.

— φατνη] † praem. τη ς. F²Ks. (vid. ver. 16). | om. ABDPLΞΔ. 1. 69. EF* GHM *Tf.*SUVΓΛ. Goth. *Eus.* D.E. (h. 33).

13. ουρανου B**Mai* D*. | ‡ ουρανιου ς. AB² *Mai* D²P. rel. *Iren.* 186. *Eus.* D.E. 163[b]. 342[b].

— αινουντων *Eus.* D.E. *bis.* vid. *Orig.* iv. 15[a]. | αιτουντων D*.

---

5. praegnate *Am.* | 8. super gregem *Cl.*

A B D (P) [R].
L (Ξ) [X] Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUVΓΛ
[Fᵃ].
14. *εὐδοκία*

ὑψίστοις θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις ‡ εὐ-
δοκίας."
10 15 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν
οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, [καὶ οἱ ἄνθρωποι] οἱ ποιμένες
εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ
καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος
§ R ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 καὶ ‡ ἦλθαν" § σπεύσαντες καὶ
‡ ἀνεῦραν" τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ
βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. 17 ἰδόντες δὲ ‡ ἐγνώ-
ρισαν" περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ
τοῦ παιδίου τούτου. 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες
ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων
§ X πρὸς αὐτούς. § 19 ἡ δὲ ‡ Μαρία" πάντα συνετήρει τὰ
¶ Ξ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.¶
20 καὶ ‡ ὑπέστρεψαν" οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ
αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον
¶ P καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.¶
§ Ξ 11 21 § Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ πε-
ριτεμεῖν ‡ αὐτόν," καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς,

simis deo, et in terra pax in hominibus bonae voluntatis.

15 Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in caelum, pastores loquebantur ad invicem, Transeamus usque Bethlem et videamus hoc verbum quod factum est, quod dominus ostendit nobis. 16 Et venerunt festinantes, et invenerunt Mariam et Ioseph et infantem positum in praesipio. 17 Videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. 18 Et omnes qui audierunt mirati sunt et de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos: 19 Maria autem conservabat omnia verba haec conferens in corde suo. 20 Et reversi sunt pastores, glorificantes et laudantes deum in omnibus quae audierant et viderant sicut dictum est ad illos.

21 Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur, vocatum est nomen eius

14. *εν ανθρ.*] praem. *και* Syrr.Pst.&Hcl.†. Memph. ‖om. *εν* Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.l.* *Orig. Int.* iii. $946^{e.d.}$ *Iren.* 186. *Hil.* 802^{a}. | Contra, *Am.* *For.* g^{1}. rel. *Orig* (ter.) *Greg. Thaum.* *Eus.* (bis.) vid. infra. *Orig. Int.* iii. 946^{f}.
— *ευδοκιας* A *in hoc loco*.B**Mai* D. Latt. Goth. *Iren.* 186. *Orig. Int. Hieronymo* iii. $946^{e.d.f.}$ *Hil.* 802^{a}. "Gloria in altissimis Deo, et in terra pax, eum....his sermonibus glorificaverunt: qui suo plasmati hoc est hominibus suam benignitatem salutis de caelo misit." *Iren.* 187. "Pax enim quam non dat Dominus super terram non est pax bonae voluntatis." *Orig. Int.* iii. 946^{f}. | ‡ *ευδοκια* ς. A *in Hymno matutino*.B²*Mai* PLΞΔ. Psalt. Turic. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (et mg. *Graecè*.) Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 374^{d}. ii. 714^{b}. iv. 15^{b}. *Greg. Thaum.* 6^{d}. *Eus.* D.E. 163^{c}. 342^{b}. (h. 33.) Sed ex his, *vera* Origenis lectio (ut ab Hieronymo interprete liquet) est *ευδοκιας*; quae vox quoque in vv. forsitan tanquam *gen.* appositionis lecta est.
15. *απ' αυτων εις τον ουρανον οἱ αγγελοι* ABP. rel. (*a.*) Memph. Goth. (*Orig.* iv. 15^{b}.) *Eus.* D.E. 342^{b}. (? om. *απ' αυτ.* *a.* vid. Irici.) | *οἱ αγγ. απ' αυτ. εις τον ουρ.* D. (Æth.) | *απ' αυτ. οἱ αγγ. εις τον ουρ.* 33. 69. Vulg. (*b.c.e.*) *f.*(*ff.*)g^{1}.(*l.*) Syrr. Pst. & Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 947^{d}. (angelus *b.c.e.ff.l.*) | *απ' αυτ. οἱ εκ των ουρανων αγγ.* Γ.
15. *και οἱ ανθρωποι* ADP. rel. Syr.Hcl. Goth. Æth. | om. BLΞ. 1. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. (et illi *c.*)
— *ειπον* ADP. rel. *c.e.* vv. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. (*ειπαν* LΞ.) | *ελαλουν* B. Vulg. *f.* (h. 33.) | loquebantur ad invicem et dixerunt *a.b.ff.*(g^{1}.)*l.*
— *αλληλους* *Eus.* D.E. | *ἑαυτους* 69.
— *δε*] om. Ξ.
— *ἑως* *Eus.* D.E. | *εν* A. ‖add. *εις* P.
— *ιδωμεν* *Eus.* D.E. | *ειδομεν* P(M.)
— *γεγονος*] *γεγονως* D*. (*γενομενον* *Eus.* D.E.)
— *ἡμιν*] om. Γ.
16. *ηλθαν* B**Tf.Mai.*LΞ. | ‡ *ηλθον* ς. AB²DP. rel. *Eus.* D.E. 342^{c}.
— *σπευσαντες* *Eus.* D.E. | *σπευδοντες* D. | *πιστευσαντες* Ξ.
— *ανευραν* B(**Rl.Mai*). (*ευραν* LΞ.) | ‡ *ανευρον* ς. AB²PR. rel. | *ευρον* D (LΞ.) 1. 69. *Eus.* D.E.
— *τε*] om. D. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Eus.* D.E.
16. *Μαριαμ*] *Μαριαν* D. *Eus.* D.E. *cd.*
— *τῃ φατνῃ*] om. *τῃ* H. Goth. Arm. | Contra, *Eus.* D.E.
17. *δε*] om. Ξ.
— *εγνωρισαν* BDLΞ. rel. *Eus.* D.E. 342^{c}. | ‡ *διεγνωρισαν* ς. APR. rel.
— *τουτου* ABPR. rel. Vulg. *b.c.ff.*g^{1}. Syr.Hcl. Theb.*Mnt.* Goth. *Eus.* D.E. | om. D. 1. Λ.*ap.Tf.* *a.e.f.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
18. *οἱ ακουσαντες εθαυμασαν* ABP. rel. *Eus* D.E. 342^{c}. (om. *οἱ* 1.) (*εθαυμαζ.* E* ut vid.) | *οἱ ακουοντες εθαυμαζον* D *Gr.* *e* (*f.*)
19. *Μαρια* BDR. Memph.W.&MS. | ‡ *Μαριαμ* ς. AP. rel. Memph.Schw. & MS.
— *παντα συνετηρει* ABPR. rel. *Eus.* ap.*Tf.* | *συνετ. παν.* DX. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Æth. | (*παντας* 69. *συνετηρη* U.)
— *ταυτα*] om. B.
— *συμβαλουσα* K*.
— *αυτης*] *ἑαυτης* R. 33.
20. *ὑπεστρεψαν* AB.*Bch.Mai.*DP(R)LXΔ. 1. 33. (69). EF*Wtst.*GHKMSUVΓ

14. *om.* in *ante* hominibus *Cl.* | 15. quod fecit dominus et ostendit *Am.* | 21. circumcideretur puer *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
f Lev. 12:4.
¶ Ξ
g Ex. 13:2, 15.
§ F[a]
h Lev. 12:8.
¶ [a]
25. *ἄνθρ. ἦν* Γ
26. *πρὶν ἢ s. πρὶν [ἢ] ἂν*
¶ R

τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
12 22 f Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθα-
ρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον ‡ Μωυσέως″,¶ ἀνήγαγον
αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι τῷ κυρίῳ, 23 κα-
θὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι g Πᾶν ἄρσεν δια-
νοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται· 24 καὶ
§ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν * τῷ″ νόμῳ
κυρίου, h Ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν.¶
13 25 Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ
ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ
εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ·
καὶ πνεῦμα ‡ ἦν ἅγιον″ ἐπ' αὐτόν· 26 καὶ ἦν αὐτῷ
κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ
ἰδεῖν θάνατον ‡ πρὶν ἂν″ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου.
27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐν τῷ
εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆ-
σαι¶ αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ, 28 καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας

Iesus, quod vocatum est ab angelo prius quam in utero conciperetur.

22 Et postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum legem Mosi, tulerunt illum in Hierusalem ut sisterent eum domino, 23 sicut scriptum est in lege domini quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum domino vocabitur, 24 et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege [domini], par turturum aut duos pullos columbarum.

25 Et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon, et homo iste iustus et timoratus, expectans consolationem Israhel, et spiritus sanctus erat in eo: 26 et responsum acceperat ab spiritu sancto, non visurum se mortem nisi prius videret Christum domini. 27 Et venit in spiritu in templum: et cum inducerent puerum Iesum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo, 28 et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit

---

Λ(ap. *Tf.*) (*υπετρεψαν* R. *οιπεστρ.* 69.) | ‡ *επεστρεψαν* ς.
20. *καθως*] add. *και* G.
— *ελαληθησαν* Δ*.
— ad fin.] add. ab angelis Syr.Hier.**.
21. *επλησθησαν* ABR. rel. *Eus.*ad Steph. xvi. 252. | *συνετελεσθησαν* D. | *επληρωθησαν* 33.
— *ἡμεραι*] praem. *αἱ* D. 33. 69. (*Eus.* ad Steph.) | Contra, ABR. rel.
— *οκτω*] om. *Eus.* ad St. ‖ praem. *αἱ* D.
— *του περιτ.*] *το περιτ.* X. | Contra, *Eus.* ad Steph. xvi. 252.
— *αυτον* ABRLΞXΔ. 1. F *Wtst.*KSUΛ. *a.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. 947[a]. *Eus.* ad Steph. | ‡ *το παιδιον* ς. D. 33. rel. *e.* Syr.Pst. (Æth.) *Orig. Int.* iii. 947[d]. | *αυτο το παιδιον* Γ. | (ut circumcideretur *Am. Fuld. For. Per. b.c.f.ff.g*[1]*.l.* | add. puer Vulg.*Cl. g*[2].)
— *και* ante *εκλ.* ABR. rel. *e.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph.1.MS. rel. | om. D. 69. Latt.(exc. *e.*) Memph.W.et Sch. *Orig. Int.* iii. 947[d]. (Contra, infra.)
— *εκληθη*] *ωνομασθη* D.
— *τῃ κοιλιᾳ*] *κοιλιᾳ μητρος* D.
22. *αἱ*] om. B.*Bch.*(habent *Rl.* et *Mai.*)
— *του*] om. B**Rl.Mai.Bch.*

22. *αυτων St.* 3. ABR. rel. Syrr.Pst.& Hcl. Memph.Schw. Theb.*Mnt.* Goth. Arm.Zoh. Æth. *Orig. Int.* iii. 947[e].(*diserte* non "ejus") 948[f]. | *αυτου* D. Arm.Usc. | *αυτης Elz.* | eius Latt. | om. Memph.W. *Iren.* 187.
— *Μωυσεως* BDRΞXΔ. 33. 69. KV. | ‡ *Μωσεως* ς. AL. rel.
— *αυτον*] *οἱ γονεις το παιδιον Ιησουν* X.
— *παραστησα* L.
— *τῳ* ante *κυριῳ*] om. D.
23. *νομῳ*] praem. *τῳ* DF *Wtst.* | Contra, ABR. rel.
— *τῳ* ante *κυριῳ*] om. D.
24. *του δουναι*] *το δουναι* Λ.
— *εν τῳ νομῳ κυρ.*] om. Γ.
— *τῳ νομῳ* BDL. | * om. *τῳ* ς. ARF[a]. rel.
— *νεοσσους* ADRL. rel. | *νοσσους* BE GHSVΛF[a].
25. *ιδου*] om. D. Syr.Pst. Goth. Æth. | Contra, rel. Syr.Hcl. vv.
— *ην*] post *ανθρ.* B. Vulg. *b.f.l.* (Syr. Pst.) | Contra, ADR. 1.*sic.* M*sic.* rel. *Per. a.c.e.* Syr.Hcl. | om. F *Wtst.*
— *Συμεων*] *Σιμεων* B.*Btly.e.sil.* Vulg. *Cl. c.* | Contra, AB.*Mai.*D(R *Συμαι...sic*). rel. *Am. Fuld. a.b.e.f.*

25. *ευλαβης*] *ευσεβης* KΓ. Syr.Hcl.mg. *ut vid.* Arm.
— *του Ισρ.*] *τῳ Ισρ.* L. 1.
— *ην ἁγιον* ABRLXΔ. 33. 69. EGHK MSUVΓΛ. *e.* | ‡ *ἁγιον ην* ς. D. (Latt.) (Syrr.Pst.&Hcl.) Goth. Arm. | om. *ην* 1. Æth.
26. *και ην αυτῳ κεχρηματισμενον* ABR. rel. Vulg. *a.f.* Syr.Hcl.(et *κεχρηματισμενον mg.*) vv.*ut vid.* (*κεχρισματισμενον* 69.) | *κεχρηματισμενος δε ην* D *Gr. b c.*(*e.*)*ff.g*[1]*.*(*l.*) (*Iren.* 205.) [Æth.] | et dictum erat illi Syr.Pst. | responsum acceperat *Orig. Int.* iii. 949[e].
— *ὑπο*] *απο* L.
— *πριν αν* BF *Wtst.* | ‡ *πριν η* ς. AD. 1. rel. | *πριν* 69. | *πριν η αν* R(L)X. 33. (*πρινηνα* L.)
— *ιδῃ*] *ιδειν* 69. K. (*ιδει* Γ.)
— *κυριου*] *κυριον* A. *b.c.* Memph. | Contra, Vulg. *a.e.f.ff.g*[1].
27. *εισαγαγειν*] *εισαγειν* A.
— *ειθισμενον* (*ηθισμ.* AX. 33. V.) | *εθος* D.
28. *αυτο*] *αυτον* 69. MUΓΛ.

24. *om.* domini *Am.*

A B [C] D. L [Ξ] X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ.

[αὐτοῦ], καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν, 29 Νῦν
ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά
σου ἐν εἰρήνῃ, 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ
σωτήριόν σου, 31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάν-
των τῶν λαῶν, 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ
δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. 33 Καὶ ἦν ‡ ὁ πατὴρ
§ Ξ αὐτοῦ" καὶ ἡ μήτηρ † § θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμέ-
νοις περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεών,
καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοὺ
οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν
τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, (35 καὶ
σοῦ [δὲ] αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,)
ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλο-
γισμοί.

Δ 14 36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ,
ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις
36. ἔτη ἑπτὰ μετὰ ἀνδρὸς πολλαῖς, ζήσασα ‡ μετὰ ἀνδρὸς ἔτη" ἑπτὰ ἀπὸ τῆς
παρθενίας αὐτῆς· 37 καὶ αὐτὴ χήρα ‡ ἕως" ἐτῶν ὀγδοή-

deum et dixit, 29 Nunc dimittis servum tuum, domine, secundum verbum tuum in pace, 30 quia viderunt oculi mei salutare tuum, 31 quod parasti ante faciem omnium populorum, 32 lumen ad revelationem gentium et gloriam plebis tuae Israhel. 33 Et erat pater eius et mater mirantes super his quae dicebantur de illo. 34 Et benedixit illis Symeon, et dixit ad Mariam matrem eius, Ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israhel et in signum cui contradicetur: 35 et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

36 Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel, de tribu Aser: haec processerat in diebus multis, et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua, 37 et haec vidua usque ad annos

28. *αυτου* AD. rel. Vulg. *c.e.f.g*^{1}. Syrr. Pst.&Hel. Memph. Goth. Arm. Æth. *Iren. Int.* 40. 205. | om. BL. *a.b.l. Iren. Gr.* 40. [*ff.*]
— *ευλογησεν*] *ηυλογ.* DΓ.
31. *ἡτοιμας* Δ.
— *παντων των λαων Eus.* D.E. 61^a. 429^b. (om. *των* 1.) | *παντων των εθνων Eus.* in Ps. 223^d. | *παντος του λαου* Psalt. Turicense.
32. *εις αποκαλυψιν*] ad laetitiam Syr. Hel.mg.
— *εθνων* ABL. rel. *Iren.* 187. 205. 235. *edd.* et *cdd.* *Eus.* D.E. *bis* in Ps. 49^c. *Hil.* 59^b. | om. D. | oculorum *b.e. Iren.* 235.*MSS.*
33. *ὁ πατηρ αυτου και ἡ μητηρ* BDL. 1. Vulg. *g*^{2}. Syr.Hel.MS.mg.(*ap.Adler.*) Memph. Theb.*Mnt.* (Arm.) *Orig.* iii. 951^f. *diserte* (e sch. G. et C.) et ap. Cram. in loc. *Orig.Int.* iii. 950^b. 951$^{b.c.}$(*diserte.*) (sic *Hieron.* qui addit, "Licet tu mira impudentia haec in Graecis codicibus falsata contendas, quae non solum omnes pene Graeciae tractatores in suis voluminibus reliquerunt; sed nonnulli quoque e Latinis, ita ut in Graecis habetur, assumserint. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare, quam omne et Veteris et Novae Scripturae Instrumentum in Latinum sermonem exinde translatum sit, et multo purior manare credenda sit fontis unda, quam rivi." Adv. Helvidium 6. (ii. 213). (parentes ejus Syr.Hel.mg. *ed.*) | ‡ *Ιωσηφ και ἡ μητηρ* ϛ. AX. rel. *a.b.c.e.f.ff.g*^{1}*.l.* Syrr.Pst.&Hel.txt.(ed.) Memph.MS**. Goth. *Hil.* 612^b. (Joseph autem pater ejus ac mater ejus Æth.) (praem. *ὁ* A.) ‖ † add. *αυτου* post *μητηρ* ϛ. AL. *a.b.c.e.f.ff.g*^{1}*.l.* Syrr.Pst.&Hel. Memph. Theb. Goth. Arm. *Hil.* 612^b. | om. B.*Btly.Mai.*D. 1. 33. Vulg. *g*^{2}. *Orig. Int.* iii. *ter.*
33. *επι*] add. *πασι* 1. Syr.Hel.
34. *ευλογ.*] *ηυλογ.* Γ.
— *Μαριαμ*] *Μαριαν* D. Memph.W.
— *αναστασιν*] praem. *εις* D. Vulg.*Cl.* *Orig. Int.* iii. 951^e. 952^b. | Contra, rel. *Am.* rel. *Hipp.* Fr.(26.) *Orig.* iv. 396^c. *Orig. Int.* iii. 950$^{b.f.b.}$ 951^d. *Eus.* D.E. 385^b. in Ps. 76^e. *Tert.* de car. Chr. 25.
— *πολλων*] add. *εθνων των Orig.* iv. 396^c. | Contra, *Eus.* D.E.
35. *δε* AD. rel. *a.(c.)e.* Syrr.Pst.&Hel. *Orig.* ii. 622^b. | om. BL. Vulg. *b.f.ff.g*$^{1.2}$*l.* Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 950^f. 951^e. 952$^{b.e.}$
— *αν αποκαλυφθωσιν*] *ανακαλυφθωσιν* D.
— *εκ* ABL. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Hel. Memph. *Orig. Int.* iii. 950^f. 951^e. 952^e. | om. D. *a.b.c.ff.* Syr.Pst. Arm.MSS. Æth. *Hil.* 261^a.
36. *ην*] om. D. *b.* Syr.Pst. | Contra, rel. Latt. *m.* vv. *Orig. Int.* iii. 953^b.
36. *προφητις* ABD. rel. | *προφητης* L. 1. 33. EKUΓ. Memph.
— *αὑτη*] *και αυτη* D. *m.* (Syr.Pst.) | Contra, rel.
— *πολλαις*] *αυτης* Syr.Pst. Æth.
— *μετα ανδρος ετη ἑπτα* B.*Bch.***Mai* (*Rl.*)LΞXΔ. 33. 69. G. Vulg. *a.e.f.g*$^{1.2.}$ *m.* Syr.Hel. Memph. Goth. (Æth.) (add. *του* ante *ανδρος* B.*Btly.*et ap.*Rl.* B^2*Mai.* | add. *αυτης* B^2*Mai*(*Rl.*) suo Vulg. *b.c.e.f.g*^{1}. | Contra, *a.*[*ff.*]) | *ετη ἑπτα μετα ανδρος* ADK. *ff.* Syr.Pst. *Iren. Gr.* 40. | ‡ *ετη μετα ανδρος ἑπτα* ϛ. 1. rel. *b.c.* Arm.
37. *αὐτὴ* sic, spiritum lenem habent E*Tf.* KMUΓ*sic.* (ipsa *c.*) *αὕτη* G*s.* rel. (om. Arm.)
— *ἑως* ABLΞ. 33. Vulg. *f.ff.g*$^{1.2.}$ Memph. Theb. | ‡ *ὡς* ϛ. X. rel. Syrr.Pst.&Hel. Arm. | om. D. *a.b.c.e.l.* Goth. Æth.
— *τεσσαρων*] *-ροιν* Δ.
— *αφισταto* (*αφειστα* B**Mai Rl.*) ‖ † add. *απο* ϛ. AX. rel. "a" *Hil.* 62^c. | om. B*Rl.* *Bch.Mai.*D *Gr.* LΞF *Wtst.* Memph.
— *ἱερου*] *ναου* D.
— *νυκτα*] *νυκταν* 69. Λ*Tf.* | *νυκτας* H*.
— *ἡμεραν*] *-ρα* ΛΓ*Tf.*
38. *και αυτη* AB.*Bch.Mai* DLΞXΔ. 33. Memph. (Æth.) | *και* † *αὑτη*" *αυτῃ* ϛ. 1. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hel. Goth.

34. et in resurrectionem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

κοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο † τοῦ ἱεροῦ, νη-
στείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν·
38 καὶ † αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ
‡ θεῷ″, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχο-
μένοις λύτρωσιν † Ἰερουσαλήμ.
15 39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ‡ πάντα″ τὰ κατὰ τὸν νόμον
κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς † πόλιν
‡ ἑαυτῶν″ Ναζαρέθ.¶ 40 τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν, καὶ
ἐκραταιοῦτο † πληρούμενον ‡ σοφίᾳ″, καὶ χάρις θεοῦ
ἦν ἐπ᾽ αὐτό. 41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ᾽
ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.
16 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ‡ ἀναβαινόν-
των″ αὐτῶν [εἰς § Ἱεροσόλυμα] κατὰ τὸ ἔθος τῆς
ἑορτῆς, 43 καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑπο-
στρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερου-
σαλήμ, καὶ οὐκ ‡ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς″ αὐτοῦ. 44 νομί-
σαντες δὲ αὐτὸν ‡ εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ,″ ἦλθον ἡμέρας
ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ

39. ἐπέστρεψαν
— Ναζαρέτ.
¶ Ξ
40. σοφίας
§ C
42. om. εἰς Ἱεροσόλυμα

octoginta quattuor, quae non discedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die. 38 Et haec ipsa hora superveniens confitebatur domino et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemtionem Hierusalem.

39 Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini, reversi sunt in Galilaeam in civitatem suam Nazareth. 40 Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia, et gratia dei erat in illo. 41 Et ibant parentes eius per omnes annos in Hierusalem in die sollemni paschae.

42 Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi, 43 consummatisque diebus cum redirent, remansit puer Iesus in Hierusalem, et non cognoverunt parentes eius. 44 Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, et requirebant eum inter cognatos

Arm. ‖ (τη seq. ante αυτη B.*Btly.*, Contra, *Bch.* et *Mai.* om. τη Δ.)
38. θεῳ BDLΞX*(*Tf.*) *a.* Syr.Hcl.mg. Memph. | ‡ κυριῳ ς. AΔ. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.* Syrr. Pst. & Hcl. txt. Goth. Arm. Æth.
— προσδεχομενοις] δεχομενοις F *Wtst.*
— Ἰερουσαλημ] † praem. εν ς. AD. rel. Syr.Hcl. | om. εν B.*Bch.Mai.*Ξ. 1. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g*1.2. Syr.Pst. Memph. Theb. *Mnt.* Goth. Arm. Æth. *Iren.* 187. | (Israel Vulg.*Cl.* *a.g*1. | Contra, *Am. Fuld. For. b.c.e.ff.g*2.)
39. ετελεσαν] -σεν H.
— παντα B.*Mai.*LΞXF *Wtst.* | ‡ ἁπαντα ς. AD. rel.
— τα κατα ABΞX. rel. | om. τα DLΔ. 1.ap.*Tf.* 69. Arm.
— κυριου] om. 1. Γ.
— ὑπεστ. ADL. rel. | επεστ. B.*Mai* Ξ.
— πολιν] † praem. την ς. AD2Ξ. rel. | om. B.*Bch.Mai* D*. 1.
— ἑαυτων ABD*LΞXΔ. 1. 33. 69. EGK MUVΓ *sic.* | ‡ αυτων ς. D2HSsΛ.
— Ναζαρεθ *Elz.* B.*Bch.*(**Tf.Mai.*)DΞ. 69. EGHMUVΓΛ. Vulg. *b c.f.* Memph. Goth. *Eus.* ad Steph. xvi. 252. | -ρατ Λ | -ραθ Δ. *e.* | Ναζαρετ *St.* 3. B2*Tf.* *Mai* LX. 1. 33. KSs. *a.*
— ad fin.] add. καθως ερεθη (ερηθη2) δια του προφητου ὁτι Ναζωραιος κληθησεται D. *a.*

40. παιδιον] add. Ιησους D.
— ηυξανεν και εκραταιουτο Vulg. *a.f.ff.g*1.2. *Orig. Int.* iii. 953b.d.e. 954b.c. | εκραταιουτο και ηυξανε (-νετο*) D. *b.c.e.* ‖ † add. πνευματι ς. A. rel. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. i. 80) | om. BDL. Vulg. *a.b.c.e.ff.g*1.2.*l.* Syr. Hier. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. (vid. *Clem.* exc. Theod. 984.) *Orig. Int.* iii. 953d. 954c. (add. sancto Æth.)
— σοφιᾳ BL. 33. | ‡ σοφιας ς. AD. rel.
— επ᾽ αυτο ABL. rel. | επ᾽ αυτῳ X. 69. KU. | επ᾽ αυτον M. | εν αυτῳ D *Gr.*
41. και επορευοντο] επορευοντο δε και D.
— οἱ γονεις αυτου Vulg. *e.f.* | Joseph et Maria *a.b.c.ff.g*1.*l.* (add. mater eius *c.ff.*)
— κατ᾽] κατα D.
— τῃ ἑορτ.] praem. εν D. Latt.(exc. *a.*) Syrr.Pst.&Hcl.
42. ετων AB. rel. Vulg. *c.e.f.ff.g*1. *Orig. Int.* iii. 954f. | αυτῳ ετη DL. *a.b.l.* Arm.
— δωδεκα] δεκαδυο 1. (.ιβ. *pro more* D.)
— αναβαινοντων αυτων AB.*Bch.Mai* LX. 33. K. (‡ αναβαντων αυτων ς. ΔE. rel.) (Latt.) vv. | ανεβησαν οἱ γονεις αυτου εχοντες αυτον D. (*c.e.*)
— εις Ἱεροσολυμα AC. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDL. Syr.Pst. Memph. Theb.*Mnt.*
— ἑορτης] add. των αζυμων DX. *a.c.e.* | om. rel. Vulg. *b.f.* vv.
43. τελειωσαντων] τελεσαντων D.

43. ὑπεμεινεν ABC. rel. | απεμεινεν DX. 1. 33.
— Ιησους] praem. ὁ 69.
— ὁ παις] ante Ιησους D. Vulg. *c.f.* Memph. Æth. | Contra, rel. *b.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. (om. *a.e.*)
— εν] εις Γ ap.*Tf.*
— Ἰερουσαλημ] Ιη̅λ E.
— εγνωσαν οἱ γονεις B.*Bch.Mai.*DL. 1. 33. Vulg. *a.e.* Syr.Hcl.mg. Syr.Hier. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. ‖ ‡ εγνω Ιωσηφ και ἡ μητηρ ς. AC. rel. *b.c.f.* (*ff.*)*g*1. Syrr.(Pst.) & Hcl. txt. Goth. Æth. | (εγνω] εγνωσαν Δ.)
44. νομισαντες δε ABC. rel. Vulg. (*a.*) Syr.Hcl. Memph.Schw. | νομιζοντες δε XΛ. (om. δε Memph.W. Arm.) | και νομισαντες D. | [*b.c.e.f.ff.* Syr.Pst. Goth.]
— ειναι εν τῃ συνοδιᾳ BDL. 1. 33. Latt. (Memph.) (Æth.) | ‡ εν τῃ συνοδιᾳ ειναι ς. AC. rel. Syr.Hcl. (Goth.) | [Syr.Pst. Arm.]
— ἡμερας] post ὁδον D. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. [*e.*]
— ανεζητουν] εζητουν MΓ. (vid. *Orig.* iii. 955f. e sched. Gr. et Comb.)
— συγγενεσιν ABCD. rel. | συγγενευσιν LXΔ. 1. 33. 69. Λ.

38. redemptionem Israel *Cl.* | 42. *om.* in ante Hier. *Cl.*

ABCD. L[Ξ]XΔ. 1. 33. 69. (E)[F]GHKMSUVΓ Λ.

† τοῖς γνωστοῖς· 45 καὶ μὴ εὑρόντες † ὑπέστρεψαν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ‡ ἀναζητοῦντες″ αὐτόν. 46 καὶ ἐγένετο
‡ μετὰ″ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζό-
μενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν
δ/β καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· 47 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ
ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν
ε/ι αὐτοῦ. 48 καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ ‡ εἶπεν
§ Syr. Crt. πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ,″ Τέκνον, τί § ἐποίησας
ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι
ἐζητοῦμέν σε. 49 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι
ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου
δεῖ εἶναί με; 50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ
ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51 καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν, καὶ
51. Ναζαρέτ, ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς.
— [ταῦτα] καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα
52. σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ‡ ἡλι-
κίᾳ καὶ σοφίᾳ″ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

et notos, 45 et non invenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum. 46 Et factum est post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem: 47 (4, 2.) stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia et responsis eius. 48 Et videntes ammirati sunt, (5, 10.) et dixit mater eius ad illum, Fili, quid fecisti nobis [sic]? ecce pater tuus et ego dolentes quaerebamus te. 49 Et ait ad illos, Quid est quod me quaerebatis? nesciebatis quia in his quae patris mei sunt oportet me esse? 50 Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad illos. 51 Et discendit cum eis et venit Nazareth, et erat subditus illis: et mater eius conservabat omnia verba haec in corde suo. 52 Et Iesus proficiebat sapientia [et] aetate et gratia apud deum et homines.

44. *και τοις γνωστοις*] om. L*.
— *τοις γν.*] †praem. *εν* ς. C[3]D. rel. *f.* Arm. | om. ABC*L. 33. 69. KM*Tf.*S. (Latt.)
45. *ευροντες*] *ευρισκοντες* D. || † add. *αυτον* ς. AC[3]. rel. *a.b.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Goth. | om. BC*DL. 1. 33. Vulg. *c.e.ff.g*[1.2]*.l.* Arm. Æth.
— *αναζητουντες* BCDL. 1. 33. 69. | ‡*ζητουντες* ς. AX. rel.
46. *εγενετο*] om. F *Wtst.*
— *μετα* BL. 1. 33. | ‡*μεθ'* ς. ACDX Δ*sic.* rel.
— *καθεζομενον* (*Greg. Thaum.* 6[d].) | om. G. | *καθημενον* D. 1. (*ante εν τῳ ἱερῳ* D.)
— *εμμεσω* ALU.
— *και ακου.*] om. *και* D. Latt. Memph. Theb. | Contra, rel. *Orig. Int.* iii. 39[a].
— *επερωτων* H*. | *επερωτουντα* X.
47. *παντες οἱ ακουοντες αυτου* | ad fin. ver. 69. | om. *οἱ ακου. αυτ.* B.
48. *ειπεν προς αυτ. ἡ μ. αυτ.* BCDLX. 1. (*a.*)*e.f.* Syr.Pst. Goth. Arm. Æth. | ‡*πρ. αυτ. ἡ μ. αυτ. ειπεν* ς. A. rel. (dixit mater ejus ad illum Vulg. *b.c.* Memph. ad illum dixit mater ejus Syr.Hcl.)
— *εποιησας*] *-σεν* Δ*.
— *ιδου ὁ πατ. σ. καγω* Vulg. *c.f.g*[1]. Syr. Pst.MS. rel. | om. *a.b.ff.l.* | nam et propinqui tui et ego *e.* (*οἱ συγγενεις σου* ? C* *ut vid.*) | ecce ego et pater tuus Syr. Pst.impr. | ecce pater tuus et propinqui et ego Syr.Hcl. (? C*.) | ecce nos Syr. Crt.
48. *καγω* ABD. rel. | *και εγω* C* ut vid. L. 1. 33. 69.
— *οδυνωμενοι*] add. *και λυπουμενοι* D. *a.e.ff.g*[1]*.l.* Syr.Crt. | Contra, Vulg. *b.c.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Orig. Int.* ii. 251[e].
— *εζητουμεν*] *ζητουμεν* B.
49. *και ειπεν*] *ειπε δε* 69. (om. *και* Syrr. Crt.&Pst.)
— *ὁτι εζητειτε*] *ὁτε ζητειτε* Δ.
— *ηδειτε* ABC. rel. Vulg. *g*[1]. vv. *Orig. Int.* iii. 953[b]. 955[e]. | *οιδατε* D. *a.b.c.e.f. ff.l.* *Iren. Gr.* et Lat. 92. *Orig. Int.* iii. 954[f]. *Tert.* adv. Prax. 26. | *ιδητε* 69.
— *ειναι με* ABC. rel. | *με ειναι* D. 1. 69. Latt. *Iren.* *Orig. Int.* iii. 953[b]. 954[f]. 955[e]. (956[a.b.]) *Tert.* adv. Prax. 26.
50. *και αυτοι* ABC. rel. (Latt.) Syr.Hcl. rel. | *αυτοι δε* D. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Orig. Int.* iii. 956[a].
— *ελαλησεν*] *ειπεν* 1. Syrr.Crt.&Pst.
51. *και κατεβη μετ' αυτων*] om. *b.l.*
— *και ηλθεν* ABC[2]L. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. rel. (ab init. ver. Æth.) *Orig. Int.* iii. 956[d]. | om. C*DF *Wtst.* Memph.
— *Ναζαρεθ* *Elz.* B**Rl.Mai* D. 1. 69. E GHMUVΓΛ. Vulg. *b.c.e.f.* Memph. Goth. *Orig. Int.* iii. | *Ναζαρετ* *St.* 3. B[2]*Rl.Mai* LX. 33. KsSs. *a.* | *-ραθ* C[2]Δ. | *-ρατ* A. | (n. l. C*.)
— *και ἡ* ABC*L. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Goth. Arm. | *ἡ δε* C[3]D. 69. EGHM. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Orig. Int.* iii. 956[a]. *Eus.* ad Steph. i. 223.
51. *παντα τα ῥηματα* BCLXΔ. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.g*[1]. *Orig. Int.* iii. 956[a]. | *τα ῥημ. παντα* D. (*a.*) | *τα ῥημ. ἁπαντα* AK. (*παντα συνετ. τα ῥημ.* *Eus.* ad Steph.) | om. *τα ῥηματα* S.
— *ταυτα* ACL. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*[1]. Syrr.Crt.Pst MS.&Hcl.(Memph.) Goth. Æth. *Orig. Int.* iii. 956[a]. *Eus.* ad Steph. | om. BDM. *a.e.* Syr.Pst.impr. Arm.
— *εν τῃ*] praem. *συμβάλουσα sic* X.
52. *Ιησους*] praem. *ὁ* A. *Orig.* iii. 214[d]. 605[c].
— *προεκοπτεν*] *προεκοπται* D. (*-πτει* M* ap. *Tf.*) || add. *τῃ* B. | add. *εν τῃ* L. *Orig.* iii. 214[d]. | *non habent* ACD. rel. *Orig.* iii. 129[e].
— *ἡλικιᾳ και σοφιᾳ* DL. *a.b.c.e.l.* Syrr. (Crt.)&Pst. (Syr.Hier.) Memph. (*Orig.* iii. 129[e]. *προεκοπτεν ἡλικιᾳ προεκοπτε σοφιᾳ.*) *Orig. Int.* ii. 673[c]. iii. 35[a]. *Victorinus* (an *Orig.*?) ap. Hieron. iii. 425. (vid. Routh. iii. 462.) [Æth.] | ‡*σοφιᾳ και ἡλικιᾳ* ς. ABC. rel. Vulg. *f.ff.g*[1]. Syr.Hcl. Goth. Arm. (in coll. Rieu). *Orig.* iii. 214[d]. *Orig. Int.* ii. 250[f].
— *ανθρωποις*] praem. *παρα* D. | Contra, rel. *Orig.* iii. 129[e]. 214[d].

46. interrogantem eos *Cl.* | 48. filii *Am.* | *om.* sic *Am.* | 50. ad eos *Cl.* | 52. *om.* et 2°. *Am.*

Vulg. *a. b. c.* E′ Syrr. [C] P. H. ς Memph. γ Goth. Arm. Æth.
III.

17 [1] Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας
Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου
τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας
Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρ-
χοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ
Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, [2] ‡ ἐπὶ″
‡ ἀρχιερέως″ ⁱⁱ Ἄννα καὶ Καϊάφα, ⁱ ἐγένετο § ῥῆμα θεοῦ
ἐπὶ ‡ Ἰωάνην″ τὸν † Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ·
[3] καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν † περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου
κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·
[4] ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων ¶ Ἡσαΐου τοῦ προ-
φήτου †, ʲ Φωνὴ βοῶντος, Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε
τὴν ὁδὸν κυρίου· εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
[5] πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται § καὶ πᾶν ὄρος καὶ βου-
νὸς ταπεινωθήσεται· καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς ‡ εὐθείας″
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· [6] καὶ ὄψεται πᾶσα
σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. [7] ⁱⁱ Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπο-

Margin: ⁱ|| Matt. 3:1-12. || Mar. 1:2-8. — § F — ζ α — ¶ E — ʲ Esa. 40:3-5. — § Ξ — η ε

[1] (6, 3.) Anno autem quintodecimo imperii Tiberii Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudaeam, tetrarcha autem Galilaeae Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Itureae et Trachonitidis regionis, et Lysania Abilinae tetrarcha, [2] sub principibus sacerdotum Anna et Caiapha, factum est verbum dei super Iohannen Zachariae filium in deserto, [3] (7, 1.) et venit in omnem regionem Iordanis praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum, [4] sicut scriptum est in libro sermonum Esaiae prophetae, Vox clamantis, In deserto parate viam domini, rectas facite semitas eius: [5] omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur, et erunt prava in directa et aspera in vias planas, [6] et videbit omnis caro salutare dei. [7] (8, 5.) Dicebat ergo ad turbas

---

1. *δε*] om. XHK* (add.¹.) Arm. *Orig. Int.* iii. 956ᵉ. 957ᵇ. *Eus.* D.E. 365ᵈ. 398ᵈ. 428ᶜ. | Contra, MSS. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.
— *πεντεδεκατῳ* L.
— *Καισαρος*] add. *Αυγουστου* X. | Contra, *Orig. Int. Eus.*
— *ἡγεμονευοντος* ABC. rel. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. *Eus.* D.E. 398ᵈ. | *επιτροπευοντος* D. *Eus.* D.E. 365ᵈ. 428ᶜ. (procurante Latt.)
— *τετραρχουντος ter.* (*sic* Syr.Hcl.mg. *Graecè.*) *Eus.* D.E. 365ᵈ. | *τετρααρ.* C. *ter.* (ΤЄΤΡΑΑΡΧΗϹ *ter.* Memph.)
— *και τετρ. της Γαλ.*] om. D *Gr.* | Contra, *Orig. Int.* iii. 957ᶜ. *Eus.* D.E. 365ᵈ.
— *της Γαλ. Ἡρωδ.* BCL *sic.* rel. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. 365ᵈ. | *Ἡρωδ. της Γαλ.* AK.
— *Ιτουραιας*] Idumaeae Memph.W. et MS. | (*τετ. τ. Ιτουρ. bis* D *Gr.*)
— *και τετραχονιτιδος* K. *e.* (Memph. ΤЄΤΡΑΓѠΝΙΤΗϹ.)
— *Αβιληνης* Syr.Pst. Arm. *Eus.* D.E. (*Αβειληνης* AB. Goth.) | *Αβιλινης* C ΔMV. Vulg. *c.g*¹·². Syr.Hcl.mg.*Gr.* Memph. | *Αβιλλιανης* D*. *a.b.*(*e.*)*f.* (*ff.*) | *Αβιλλινης* D**. | Sabilanes Æth. [Syr.Crt.] ‖ (*της Αβιληνς τε* L. et supra lin. -*η*- et -*τραρχουντος* ab ipsa prima manu ut vid.)
2. *επι* ABCDLXΔ. 1. 33. 69. EGHKM *Tf.*SUVΓΛ. *Eus.* D.E. 365ᵈ. 398ᵈ. | ‡ *επ′* ς.
2. *αρχιερεως* ABCDLXΔ. 1. 33. 69. E F *Wtst.*GHKMSUVΓΛ. *b.e.* Æth. *Eus.* D.E. bis. | ‡ *αρχιερεων* ς. *Orig. Int.* iii. 957ᶜ. (Latt.) Memph. Goth.
— *Αννα*] *Ανα* H.
— *Καιαφα* ABLΔ. rel. *Am. Fuld.* Memph. *Eus.* D.E. *bis.* (*Καηαφα* i.e. *Καιαφα* Syr. Hcl. mg. *Graecè.*) | *Καιφα* CD. Vulg. *Cl.* *a.b.c.f.* *Orig. Int.* iii. 957ᶜ. (Capha *e.*)
— *θεου*] *κυριου* Vulg. *c.* *Clem.* 407. *Orig. Int.* iii. | Contra, *Orig.* iii. 957ᵉ. (e sch.) iv. 127ᶜ. *Eus.* D.E. 428ᶜ.
— *επι* *Clem.* 407. *Eus.* D.E. 428ᶜ. *Orig.* iv. | *προς* Δ. *Orig.* iii.
— *Ζαχαρ.*] † praem. *του* ς. 1*s.* 69. G. *Eus.* D.E. | om. ABCDLXΔ. 33. EFH KMSUVΓΛ. *Clem.* 407. *Orig.* iv. 127ᶜ. ‖ add. "et praedicabat" *loc.* Syr.Crt. (om. in ver. seq. *κηρυσσων* et *και ηλθεν.*)
3. *πασαν*] † add. *την* ς. CD. rel. Memph. *Eus.* D.E. 428ᶜ. (h. 33.) | om. ABL. *Orig.* iii. 719ᵇ. 957ᶠ. (e sched. Gr. et Comb.) iv. 127ᶜ.
— *εις αφ. ἁμαρτ.* Vulg. *c.e.f.* *Orig.* iii. iv. *Eus.* D.E. | om. *a.b.ff.l.*
4. *ὡς* ABD. rel. *Orig.* iv. 127ᶜ. | *καθως* C. *Eus.* D.E. 428ᶜ.
— *βιβλῳ* ACD. rel. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | *βιβλιῳ* B. ‖ add. *των* E* ut vid. ‖ (*βιβλῳ λογων*] prophetia Syr.Crt.)
— *προφητου*] † add. *λεγοντος* ς. AC. 33. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BDLΔ. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Arm. *Orig.* iv. *Eus.* D.E.
4. *κυριου*] praem. *του* A. | Contra, BC D. rel. *Orig.* iv. *Eus.* D.E.
— *αυτου* ABC. rel. Syr.Hcl. vv. *Orig.* iv. *sic* diserte *non τοῦ θεοῦ ἡμῶν.* | *ὑμων* D *Gr.* | Deo nostro Syrr.Crt.& Pst. Dei nostri *Iren.* 184.
5. *φαραξ* AL*XH.
— *ευθειας* BD *Gr.* Ξ. Vulg. *a.b.c.ff.g*¹. Arm. *Iren.* 184. *cdd.* *Orig.* iv. 127ᵈ. *μετὰ τοῦ ἀντὶ ἑνικοῦ, εἰς εὐθεῖαν, πεποιηκέναι πληθυντικόν, εὐθείας.* *Orig.* iv. 127ᵉ. *Orig. Int.* iii. 958ᵃ. iv. 693ᵉ. | ‡ *ευθειαν* ς. AC. rel. *e.f.* Syrr.Crt.&Pst. Goth. (Æth.) *Iren.* 184. *cdd.* *Orig.* iv. 118ᶜ. sic in ed.
6. ver. sic in Syr.Crt. Et revelabitur gloria Domini, et videbit eam simul omnis caro, quia os Domini locutum est. Ex Esai. xl. 5.
— *του θεου* ABC. rel. *Iren.* 184. *Orig.* ii. 638ᶠ. 812ᶜ. iv. 127ᵈ·ᵉ· in Prov. ap. Mai p. 48. *Orig. Int.* iii. 958ᵈ. iv. 694ᵃ. 496ᵈ. *Hil.* 114ᵃ. | *κυριου* D. Æth.
7. *ουν* ABC. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. ed. | *δε* D. 1. 69. *e.f.* Memph. MS. Goth. | et (ante) Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.

2. Caipha *Cl.* | verbum domini *Cl.*

ABCD.
L(Ξ)XΔ.
1. 33. 69.
[E][F]GHKMSUVΓ
Λ.

8. ἀξίους καρποὺς
¶ Ξ
§ Ξ

ρευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς
μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους
τῆς μετανοίας·¶ καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς,
Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα
τῷ Ἀβραάμ. 9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν
καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν
‡ποιήσωμεν″; 11 ἀποκριθεὶς δὲ ‡ἔλεγεν″ αὐτοῖς, Ὁ
ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, § καὶ ὁ ἔχων
βρώματα ὁμοίως ποιείτω.
18 12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ
‡εἶπαν″ πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ‡ποιήσωμεν″;
13 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ

quae exiebant ut baptizarentur ab ipso, Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere a ventura ira? 8 Facite ergo fructus dignos paenitentiae, et ne coeperitis dicere, Patrem habemus Abraham: dico enim vobis quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae. 9 Iam enim securis ad radicem arborum posita est: omnis ergo arbor non faciens fructum exciditur et [in] ignem mittitur. 10 (9, 10.) Et interrogabant eum turbae dicentes, Quid ergo faciemus? 11 Respondens autem dicebat illis, Qui habet duas tunicas det non habenti, et qui habet escas similiter faciat.

12 Venerunt autem et publicani ut baptizarentur, et dixerunt ad illum, Magister, quid faciemus? 13 At ille dixit ad eos, Nihil amplius quam con-

---

7. *οχλοις Orig.* iv. 128ᵃ. disertè. | om. 1.
— *βαπτισθηναι ὑπ' αυτου*] "ad eum" tantum Syr.Crt. (ad eum baptizari Syr.Pst.)
— *ὑπ'* (Latt.) Syr.Hcl. *Orig.* iv. 128ᵃ. | *ενωπιον* D. *b.e.l.*
— *γενηματα* X.
— *ὑμιν*] ante *ὑπεδειξεν* DΛ. | Contra, *Eus.* D.E. 428ᵈ. in Ps. 388ᵇ.
8. *καρπους αξιους* ACΞ. rel. (Latt.) *plur.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.mg. Arm. *Orig. Int.* iii. 959ᶜ·ᵈ· 960ᵃ. *Eus.* D.E. in Ps. *αξιους καρπους* B. *Orig.* iv. 128ᵇ.(*diserte πληθυντικῶς.*) | *καρπον αξιον* D. *e.* Syr. Hcl.txt. Memph. Goth. Æth. (vid. Matt. iii. 8).
— *αρξησθε Orig.* iii. 145ᵉ. (iv. 128ᶜ. *diserte*) 272ᵈ. *Orig. Int.* iii. 959ᵈ·ᵉ· 960ᵃ. | *δοξητε* L. (Æth.) vid. Matt. iii. 9. | *δοξησθε* Γ *sic.*(Λ ap. *Tf.*)
— *εν ἑαυτοις f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. iv. 128ᶜ. | om. Latt. Syr.Crt. Arm. *Orig.* iv. 272ᵈ. | *αυτοις* D**Gr.* Æth. | *εν αυτοις* L.
— *πατερα*] praem. *ὁτι* L. 33. Syrr.Crt. Pst.&Hcl.* Arm. *Orig.* iii. iv. 272ᵈ.
— *εχωμεν* X.
9. *ηδη δε*] et ecce Syr.Crt. ecce autem Syrr.Pst.&Hcl. Arm. ecce *Orig. Int.* iii. 959ᵈ. 960ᵇ.
— *δε και* ABC. rel. *c.* Syr.Hcl. (quoniam jam Æth.) | om. *και* D. (Latt.) Syrr. Crt.&Pst. Memph. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. *bis.* (vid. Matt. iii. 10).

9. *ουν Orig.* iv. 128ᵈ. 129ᵃ. | *δε c.* Memph. | om. *b.* Arm.
— *δενδρον Iren. Orig.* iv. *bis.* | om. Δ.
— *καρπον καλον* Vulg. *Cl. b.c.e.f.g*¹. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 959ᵉ. 960ᵇ. | *καρπους καλους* D. Syrr.Crt.&Pst. | *καρπον* tantum *Am. Fuld. For. Per. a.ff. Iren.* 279.MSS. *Orig.* iv. 128ᵈ. 129ᵃ. *τὸ μὲν γὰρ μὴ ἔχον καρπὸν οὐδὲ καλὸν ἔχει καρπόν. Orig.* iv. 128ᵈ.
— *πυρ Orig.* iv. *bis.* | praem. *το* 69.
10. *επηρωτων* Vulg. *a.f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. (*-τον* X. *-τουν* X*Tf.* 69.) | *-τησαν* D. *b.c.e.ff.*
— *λεγοντες*] om. Syr.Crt.
— *ουν* Vulg. *a.f.ff.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.ed. (Goth.) Arm. | om. D. *b.c.e.* Syr.Crt. Memph.MS. Æth. *Orig. Int.* iii. 960ᶜ.
— *ποιησωμεν* ABCDLXΔ. 33. 69. FH MSVΓΛ. Goth. Æth. | ‡*-σομεν* ς. 1. GKU. Latt. *Orig. Int.* iii. ‖ add. *ἱνα σωθωμεν* D. (*b.g*¹.*l.*) Syr.Crt. | Contra, rel. *Orig. Int.*
11. *αποκριθεις δε*] om. Syr.Crt. | *ὁ δε αποκριθεις* U.
— *ελεγεν* BC*LX. 1. 33. 69. Vulg. *c.f.l.* | ‡*λεγει* ς. AC²D. rel. (dixit *a.b.e.g*¹. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth.)
— *μεταδοτω τῳ*] *μεταδωτο* L. | *μεταδό τῶ* K. | *μεταδωτω τω* U. (det unam ex eis Syr.Crt.)
12. *τελωναι*] add. *ὁμοιως* D. *a.* | Contra, *Orig. Int.* iii. 959ᵈ. 960ᶜ.

12. *βαπτισθηναι*] add. *ὑπ' αυτου* CXK. Syr.Hcl.†. Memph.MS.mg. *Orig. Int.* iii. 959ᵈ. 960ᶜ. | Contra, ABD. rel. vv. rel.
— *και*] supra scr. 69*.
— *ειπαν* C*D. | ‡*ειπον* ς. ABC³. rel.
— *διδασκαλε*] om. Syr.Crt.
— *ποιησωμεν* ABCDLΞXΔ. 33. 69. FH KMVΓΛ. Goth. Æth. | ‡*-σομεν* ς. 1. GU. Latt. (?S.) ‖ add. *ἱνα σωθωμεν* D.
13. *ὁ δε* om. Syr.Crt.
— *προς αυτους* Vulg. *c.g*¹. | *αυτοις* D. (*a.*)*e.f.* (om. *b.ff.*)
— *μηδεν*] *μηθεν* AΔ.
— *πλεον* ABD. rel. | *πλειον* C. | om. V. ‖ add. *πρασσετε* D. sic et om. post *ὑμιν a.b.c.e.ff.g*¹. Æth. | *praem.* id. Syrr.Crt.(om. postea)&Pst. | non habent rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl.
— *το*] om. L*.
— *πρασσετε* AB(C). rel. Vulg. *f.* Syr. Hcl. vv. (*παρασσετε* C.) | om. *hic* (Latt.) Syr.Crt. Æth. | *πρασσειν* D. Syr.Pst. vid. supra (id. post *πλεον Clem.* 306.)
14. *επηρωτων* ABLΞ(X). rel. Vulg. *a.e. f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (*-τουν* X.) | *-τησαν* CD. *b.c.ff.g*¹.
— *δε*] om. C. *Fuld.*
— *αυτον*] om. D. *c.*

8. quia potens est *Cl.* | 9. fructum bonum *Cl.* | excidetur *Cl.* | *om.* in *Am.* | mittetur *Cl.* | 13. quam quod const. *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. (C.) P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
14. *ποιήσωμεν*

διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων δὲ αὐ-
τὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες, ‡ Τί ποιήσομεν καὶ
ἡμεῖς;″ καὶ εἶπεν ‡ αὐτοῖς″, Μηδένα διασείσητε
μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις
ὑμῶν.
19 15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζο-
§ E μένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ § τοῦ
‡ Ἰωάνου,″ μή ποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, 16 ἀπεκρί-
16. *λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάν.* νατο ὁ ‡ Ἰωάνης″ ἅπασιν λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι
¶ Syr. Crt. βαπτίζω ὑμᾶς·¶ ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ
ια/ε πυρί· 17 οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακα-
17. *διακαθᾶραι* (om. *καὶ*) θαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς
τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ. 18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν

stitutum est vobis faciatis. 14 Interrogabant autem eum et milites dicentes Quid faciemus et nos? Et ait illis, Neminem concutiatis neque calumniam faciatis, et contenti estote stipendiis vestris.

15 Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne, ne forte ipse esset Christus, 16 (10, 1.) respondit Iohannes dicens omnibus, Ego quidem aqua baptizo vos: veniet autem fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius, ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni: 17 (11, 5.) cuius ventilabrum in manu eius, et purgabit aream suam, et congregabit triticum in horreum suum, paleas autem conburet igni inextinguibili. 18 Multa quidem et alia ex-

14. *λεγοντες*] add. *αυτῳ* Syr.Crt.
— *τι ποιησ.* ante *και ἡμεις* BC*LΞ. 1. 69. Vulg. *b.c e.f.l.* Syrr.Crt.&Pst. | ‡ post ϛ. AC³. rel. *a.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. ‖ om. *και ἡμεις* D.
— *ποιησομεν* AB.*Mai.* 1. GKU. Latt. | *ποιησωμεν* B.*Bch.*CDLΞXΔ. 33. 69. FHMVΓΛ. Goth. Æth. (? S.) ‖ add. *ἱνα σωθωμεν* D.
— *και ειπεν* (Latt.) Syr.Hcl. Memph.ed. rel. | om. *και* *b.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. MS. | *ὁ δε* D. *e.*
— *αυτοις* BC*DLΞ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e. f.l.* | ‡ *προς αυτους* ϛ. AC³. rel. ‖ add. *μηδενα αδικησητε* Λ.
— *μηδε*] *μηδενα* H. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.)
15. *προσδ. δε....π. τ. Ιωαννου*] et homines qui illum audiebant cogitabant inter se et dicebant Syr.Crt.
— *του λαω* Δ.
— *περι του Ιωαν.*] om. Syr.Crt.(supra). | post *του λαου* Syr.Pst. ‖ om. *του* DΞ. 1. 69. *Eus.* Theoph. 140. | Contra, *Orig.* iv. 132ᵃ.
— *μη ποτε* *Orig.* iv. *Eus.* Theoph. | *μητι* 1.
— *ειη* *Orig.* iv. *Eus.* Theoph. | *ει* L. 69.
16. *απεκρινατο ὁ Ιωανης ἁπασιν λεγων* AC(Ξ)Δ. rel. (*a.*) Syr.Hcl. Goth. (om. *ἁπασιν* ΓT*f.*) (om. *ὁ* ante *Ιωαν.* 69. E. om. *ὁ Ιωαννης* *a.b.l.* Syr.Crt. Arm.) | *απεκρ. λεγων πασιν ὁ Ιωαν.* B. *e.* *Orig.* iv. 132ᵃ. | *απεκρ. πασιν λεγων ὁ Ιωαν.* L. | *απεκρ. ὁ Ιωαν. λεγων πασιν* K (*απασιν*².) Vulg. (*b.*)*f.ff.* (Æth.) [*c.*] | *απεκρ. ἁπασιν ὁ Ιωανν. λεγων* X. (1.) 33. Memph. (*πασιν* BΞ. 1. K*. *non* G.) | om. *ἁπ. λεγ.* *Eus.* Theoph. 140. | *επιγνους τα νοηματα αυτων ειπεν* D. | dixit illis *tantum* Syr.Crt. | respondit Johannes et dixit illis Syr. Pst.
16. *μεν ὑδατι βαπτιζω ὑμας* Vulg. *ff.* Syr.Hcl. Æth. *Orig.* iv. 132ᵃ. (*ὑδ.* post *ὑμας* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Goth. *Orig. Int.* iii. 961ᵈ·ᵉ·) | *ὑμας βαπτιζω εν ὑδατι* D. 1. 69. *e.*(*f.*) | *μεν ὑμας ὑδ. βαπτ.* *Eus.* D.E. 428ᵈ. [*a.b.c.*] ‖ add. *εις μετανοιαν* CD. *a.b.c.*(*e.*)*ff.g*¹. Syr. Hcl.mg.*MS.* (vid. Matt. iii. 11.) | Contra, ABL. rel. Vulg. *f.l.* Goth. vv. *Orig.* iv. 132ᵃ. 133ᵇ. *disertè.* *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. *μόνος Ματθαῖος τούτῳ προσέθηκε τό, Εἰς μετάνοιαν* *Orig.* iv. 133ᵇ.
— *ερχεται δε ὁ* ABC. rel. *Orig.* iv. 132ᵃ. *Eus.* D.E. | *ὁ δε ερχομενος* D. *l.* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. ‖ om. *δε* V.
— *μου*] *εμου* C. ‖ add. *εστιν* D. *l.* ‖ add. *ὀπισω μου* L. *Eus.* D.E. | add. id. post *ερχ. δε* Syr.Pst.impr. (*Orig. Int.* iii. 961ᵉ.) | non habent rel. Syr.Pst.MS. *Orig.* iv.
— *ἱκανος*] add. *κυψας* 69. M. (vid. Mar. i. 7.) | Contra, *Orig.* iv. 132ᵃ. 135ᶜ. diserte.
— *των ὑποδηματων* *Orig.* iv. 132ᵃ. 136ᵈ. *diserte.* | *του ὑποδηματος* D. Syr.Hcl. Memph. *Clem.* 679. (sed vid. 241.) vid. Joh. i. 28. (calceamenta portare *a.b.ff. l.* Arm. *αξιος τα ὑποδηματα βαστασαι* *Eus.* D.E. | Contra, Vulg. *c. e.f.*)
16. *αυτου* Vulg. *c.e.f.* *Orig.* iv. 132ᵃ. | om. D. *a.b.ff.l.* Arm. *Eus.* D.E. | *αυτων sic* Λ.
17. *και διακαθαριει* AD. rel. vv. *Iren. Gr.* (ap. Epiph.) 17. vid. *Orig. Int.* iii. 359ᶠ. 963ᶜ·ᵇ· (vid. Matt. iii. 12.) | *διακαθαραι* B. (*a.*)(*e.*) Memph. Arm. *Iren. Lat.* | *τὸ γὰρ πτύον ἐν τῷ χειρὶ αὐτοῦ τοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλω· καὶ συνάξει τὸν σῖτον κ.τ.λ.* *Heracl. ap. Clem.* Ec. Pr. 995. e Matt. et Luc. ut vid. | *και καθαριει* Λ *sic.*
— *ἁλωνα*] *ανωλα* 69.
— *συναξει* *Iren.* *Heracl. ap. Clem.* *Orig. Int.* iii. (post *σιτον* D. Syr.Pst.) | *συναγαγειν* B. *e.* Arm. vid. supra.
— *σιτον*] praem. *μεν* D. 69. EGΛ. | Contra, *Iren.* *Orig. Int.* iii.
— *την* et *αυτου* 2°. ABC. 69 *sic.* rel. Memph.Schw. rel. *Iren.* *Orig. Int.* iii. 963ᵇ. | om. D. *Orig. Int.* iii. 359ᶠ. Memph.W.&MS.
— *αβεστῳ* B**Rl.*
18. *ἑτερα*] *αλλα* 69. *txt.* (corr. mg.)
— *παρακαλων*] *παραινων* D.

17. purgavit *Am.*

AB(C)D. L(Ξ)XΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

ιβ / β

k Matt. 14: 3. Mar. 6:17.

20. [καὶ] κατεκλ.

¶ Ξ

εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. 19 k ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τε-
τράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς
γυναικὸς † τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν
ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, 20 προσέθηκεν καὶ
τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν καὶ κατέκλεισεν τὸν ‡ Ἰωάνην″ ἐν †
φυλακῇ.¶

hortans evangelizabat populum: 19 (12, 2.) Herodes autem tetrarcha cum corriperetur ab illo de Herodiade uxore fratris sui, et de omnibus malis quae fecit Herodes, 20 adiecit et hoc supra omnia et inclusit Iohannen in carcere.

ιγ / α

l ‖ Matt. 3: 13-17. ‖ Mar. 1: 9-11.

¶ C

¶ F

20 21 l Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα
τὸν λαόν,¶ ¶ καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσ-
ευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, 22 καὶ κατα-
βῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ‡ ὡς″
περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γε-

21 (13, 1.) Factum est autem cum baptizaretur omnis populus, et Iesu baptizato et orante apertum est caelum, 22 et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum, et vox de caelo facta

---

19. *τετραρχης*] *τετρααρχης* C. Memph.
— *ὑπ' αυτου*] *ὑπο Ιωαννου* FM.*mg.Tf.* Syr.Pst. Memph. | Contra, *Lucif.* 205.
— *του αδελ.*] †praem. *Φιλιππου* ς. A CX. 33. K. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.MSS. Æth. | om. B.*Bch.Mai* DL ΞΔ. 1. 69. EFGHMSUVΓΛ. Latt. Goth. Arm.ed. *Lucif.* 205.
— *ὁ Ἡρ.*] om. Syr.Pst. *e.l.* | om. *ὁ* X.
20. *και* 1°. Vulg. *c.e.f.* | om. B.*Bch.*(sed habet ap. *Mai* et *Vcln.*) *a.b.l.* *Lucif.* 205.
— *και κατεκλεισεν*] om. *και* B(ap. *Vercellonium*) DΞ. *b.e.* *Eus.* H.E. iii. 24 (117). | Contra, AC. rel. *Lucif.* ‖ *ενεκλισε* D.
— *φυλακῃ*] †praem. *τῃ* ς. AC. rel. | om. BDLΞ. 1. KMΛ. Goth. Arm. *Eus.* H.E.
21. *δε*] om. 69.
— *ανεῳχθηναι*] *ανοιχθηναι* D.
22. *σωματικῳ*] -*κως* K*Tf.*
— *ὡς* BDL. 33. *Orig.* iv. 150c. | ‡*ὡσει* ς. A. rel. vid. *Eus.* ad Steph. suppl. 270.
— *επ'* *f.* | *εις* D. Latt.
— *εξ*] *εκ του* D. | *απ'* Λ.
— *ουρανου*] *ουρανων* 69.
— *γενεσθαι*] add. *προς αυτον* 69. Λ. ‖ †add. *λεγουσαν* ς. A. rel. *f.ff.g*2. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDL. Vulg. *a.b.c.e.l.* Memph.
— *συ ει ὁ υἱος μου ὁ αγαπ. εν σοι ευδοκ.* AB. rel. Vulg. *e.(f.)ff***.*g*2. *Eus.* ad Steph. suppl. (270.) 271. codices Graeci antiquiores apud *Aug.* (vid. infra.) | *υἱος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε* D. *a.b.c.ff**.*l.* eadem habent *Justinus* tanquam dicta post baptismum Jesu. Tr. 88. 103. (*βαπτιζομένῳ τῷ κυρίῳ ἀπ' οὐρανῶν ἐπήχησε φωνὴ μάρτυς ἠγαπημένου, Υἱός μ. εἶ σὺ ἀγαπητός, ἐγὼ σήμ. γεγένν. σε* *Clem.* 113.) *Method.* de Conv. Virg. 112. *Lact.* Inst. iv. 15. *Hil.* 42b. 961e. 1094a. "Illud vero quod nonnulli codices habent secundum Lucam, hoc illa voce sonuisse quod in Psalmo scriptum est, Filius meus es tu, ego hodie genui te; quamquam in antiquioribus Codicibus Graecis non inveniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis exemplaribus confirmari possit, quid aliud quam utrumque intelligendum est quolibet verborum ordine de caelo sonuisse?" *Aug.* de Cons. Evv. ii. (c. xiv.) 31. (ed. Bass. iv. 59.) vid. et Enchir. xlix. 14 (xi. 591). (*καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγοῦσα, Σύ μου εἶ ὁ υἱὸς ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηὐδόκησα· καὶ πάλιν, Ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.* Ev. Ebion. ap. Epiph. 30. 13.)
22. *σοι*] *ᾧ* X. *f.* Memph.W. Goth. *Eus.* ad Steph. suppl. 270. (Contra, 271.)
— *ευδοκ.* B. 1. 33. 69. F *Wtst.*KMUΛ. *Eus.* ad Steph. *bis.* | ‡*ηυδοκ.* ς. ALX. rel.
23. *και αυτος ην* † *Ιησους* (A)BLX. 33. (rel.) Goth. *Orig. Int.* iii. 965d. *και αυτὸς ὁ Ιησ. ην* *Eus.* ad Steph. iii. 228. et ipse Jesus erat Vulg. *a.b.c.e.f.g*1. Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. *και αυτος ην* et *αρχομενος* ante *ὁ Ιησους* *Eus.* ad Steph. suppl. 270. († *ὁ*″ *Ιησ.* ς. A. rel. | om. *ὁ* B.*Mai* DLX. 33. U.) | *ην δε Ιησους* D. *Clem.* 407. *Hipp.* ap. *Mai.* vii. 74 (*ὁ Ιησ.*). Jesus autem erat *Iren.* 148. Memph. [Æth.] ‖ (*ην*] *ουν* 69.)
23. *αρχομενος ὡσει ετων τριακοντα* BLX. 1. 33. (69.) Vulg. *b.c.g*1.*l.* (Memph.) (*Hipp.*) *Orig.* iii. 406e. *Orig. Int.* iii. 966a. *Eus.* ad Steph. iii. (*αρχ. ὁ Ιησ. ὡς ετ. τριακ.* *Eus.* ad Steph. suppl. 270.) | ‡*ὡσει ετων τριακ. αρχ.* ς. A(D.) rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. (Arm.) quasi natus annorum triginta Syr.Pst. quasi incipiens triginta annorum *Iren.* 148. ‖ *αρχομενος*] om. *e.f.* Syr.Pst. Æth. add. *ειναι* 69. Syr.Hcl.mg. (ctra., txt.) (*τριακοντα ων αρχ.* Mmg.*Tf.*) ‖ *ὡσει*] *ὡς* D. 69. *Hipp.* *Eus.* ad Steph. | om. Γ. ‖ *ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ βάπτισμα ὡς ἐτῶν λ'* *Clem.* 407.
— *ων υἱος ὡς ενομιζετο* BL. 1. (*a.*) *Eus.* ad Steph. iii. 228. et suppl. 270. *υἱος ων ὡς ενομιζετο* *Orig.* iii. 965f. e sch. Gr. et Cmbf. (om. *ων* 69. Goth.) *ὁς ην υἱος ὡς ενομ.* *Afric.* ap. *Eus.* H.E. i. 7 (23). sed qu. om. *υἱος.* | ‡*ων ὡς ενομιζετο υἱος* ς. AX. 33 *sic.* rel. Vulg. (*f.*) Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | *ὡς ενομειζετο ειναι υἱος* D. (*b.*)*c.e.ff.g*1.*l.* et existimabatur filius Joseph Syr. Pst.
— *Ιωσηφ*] praem. *του* B.*Bch.* 1. HΓ. *Afric.* *Eus.* ad Steph. iii. et suppl. | Contra, AB.*Mai.*DLXΔ. 33 *sic.* rel. *Orig.* iii. 965f.
‖ In D. pro hac genealogia fere eadem nomina leguntur usque ad David quae mutato ordine dedit Matthaeus; *sic*

18. populo *Cl.* | 20. super *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
ιδ
γ
m ‖ Matt. 1: 1-17. 1 Chr. 1: 1, seq. 2: 1, seq. 3: 1, seq. Ruth 4: 18-21. Gen. 5: 6, seq. 11: 10, seq.
26. Ματαθίου

νέσθαι †, Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ
‡ εὐδόκησα."
21 23 Καὶ αὐτὸς ἦν † Ἰησοῦς ‡ ἀρχόμενος ὡσεὶ
ἐτῶν τριάκοντα," ὢν ‡ υἱός, ὡς ἐνομίζετο," m Ἰωσήφ,
τοῦ ‡ Ἡλεί," 24 τοῦ Ματθατ, τοῦ ‡ Λευεί," τοῦ ‡ Μελ-
χεί," τοῦ ‡ Ἰανναί," τοῦ Ἰωσήφ, 25 τοῦ ‡ Μαθθαθίου,"
τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ ‡ Ἐσλεί," τοῦ Ναγγαί,
26 τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ ‡ Σεμεεΐν," τοῦ
‡ Ἰωσήχ," τοῦ ‡ Ἰωδά," 27 τοῦ ‡ Ἰωανάν," τοῦ Ῥησά,
τοῦ Ζοροβάβελ,
22 τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ ‡ Νηρεί," 28 τοῦ ‡ Μελχεί,"

est, Tu es filius meus dilectus, in te complacuit mihi.
23 (14, 3.) Et ipse Iesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putaretur, filius Ioseph, qui fuit Heli, qui fuit Mattat,
24 qui fuit Levi, qui fuit Melchi, qui fuit Iannae, qui fuit Ioseph,
25 qui fuit Matthathiae, qui fuit Amos, qui fuit Naum, qui fuit Esli, qui fuit Naggae,
26 qui fuit Maath, qui fuit Matthathiae, qui fuit Semei, qui fuit Iosec, qui fuit Ioda,
27 qui fuit Iohanna, qui fuit Resa, qui fuit Zorobabel, qui fuit Salathiel, qui fuit Neri,
28 qui fuit Melchi, qui

υἱος Ιωσηφ του (*add.* εγενετο man. *rec.*) Ιακωβ του Μαθθαν του Ελεαζαρ του Ελιουδ τ. Ιαχειν τ. Σαδωκ τ. Αζωρ τ. Ελιακειμ τ. Αβιουδ τ. Ζοροβαβελ τ. Σαλαθιηλ τ. Ιεχονιου τ. Ιωακειμ τ. Ελιακειμ τ. Ιωσεια τ. Αμως τ. Μανασση τ. Εζεκεια τ. Αχας τ. Ιωαθαν τ. Οζεια τ. Αμασιου τ. Ιωας τ. Οχοζιου τ. Ιωραμ τ. Ιωσαφαδ τ. Ασαφ τ. Αβιουδ τ. Ροβοαμ τ. Σολομων τ. Δαυειδ.

23. Ιωσηφ] add. του Ιακωβ Arm. ‖ add. id. post Ἡλει E. ‖ In codice E. ordo nomimum valde perturbatur. Librarius in legendis columnis archetypi ejus erravit; ita ut nomina novo ordine se excipiant. ver. 24. τ. Λευ. τ. Μελχ. τ. Ιαν. *post* τ. Μααθ. ver. 26. *tunc* τ. Λευι (e ver. 29) ad τ. Μελεα (ver. 31). postea τ. Ματταθιου (ver. 26) ad τ. Μαθατ (ver. 29). Tunc τ. Ναχωρ (ver. 34) ad τ. Καιναν (ver. 36) deinde τ. Μαιναν (ver. 31) ad τ. Θαρα (ver. 34) deinde τ. Λαμεχ (ver. 36) ad τ. Ενως (ver. 38); postea τ. Αρφ. τ. Σημ, τ. Νωε, τ. Σηθ, τ. Αδαμ, τ. Θῦ. *sic.* (In cod. V. nomina inde a ver. 23 usque ad ver. 33 maxime perturbantur.)

— τ. Ἡλει AB. 1. 69. EGHMSΓΛ. *Eus.* ad Steph. suppl. | om. *c.* | ‡ του Ἡλι ς. Memph. LX. rel. *Eus.* ad Steph. iii.

24. του Ματθατ ABD. rel. Memph. (Μαθθατ B* conjicit *Tf.* sed silent *Rl.* et *Mai.*) | om. *c.* *Afric. diserte* (τρίτος ἀπὸ τέλους Μελχί) *Eus.* ad Steph. *bis.* (vid. et *Ambr.* in Luc. lib. 3.) | του Ματθαν LXΔ. 1. 69. KM *txt.* UVΓ. Syr. Hcl. (vid. Matt. i. 15.) | τ. Ματταθ M mg. litt. rubr. | τ. Ματθα 33. Mathat Vulg. *Cl.* Mattat *Am.* Mattheae *a.* Matthei *b.e.* Mathi *f.* Matathia Arm. Matthiae *ff.*g^{1}.*l.* Mati Æth.

24. τ. Λευει B. 1. 69. GΓΛ. (τ. Ηλευει B**Mai.*) | ‡ τ. Λευι ς. A. rel. Memph. | om. *Afric. diserte. Eus.* ad Steph. *bis.*

— τ. Μελχει AB. *Btly. Mai.* LΔ. 1. 69. EGHMSΓΛ. | ‡ τ. Μελχι ς. X. rel. Memph. *Afric. Eus.* ad Steph. *bis.* | om. B. *Bch.*

— τ. Ιανναι BLΔ. 33. 69. *Am. b.ff.l.* Syr. Pst. Janne *c.f.* Jane g^{2}. Jonae Æth. | ‡ τ. Ιαννα ς. A. rel. Arm. ΙΑΝΝΗ Memph. (Αννε MS.) | τ. Ιωαννα 1^{T}. E* *Tf.* A. τ. Ιωανναι 1 *Wtst.* | τ. Αννα X. Anne *a.* Annae *e.* | τ. Ιωανναν Γ. | τ. Ιανναν H.

— τ. Ιωσηφ] τ. Ιωανναν V^{2}. | Jose *f.*

25. τ. Μαθθ. τ. Αμως] om. *a.b.c.e.l**. | Contra, Vulg. *f.ff.*g^{1}.*l***.

— τ. Μαθθαθιου B**Rl. Mai.* Ματθ. B^{2} (*sic Btly.*) Vulg. *f.* | ‡ τ. Ματταθιου ς. A LΔ. Syr. Hcl. Memph. Goth. Æth. | τ. Ματατθιου X *Tf.* | τ. Ματθιου 33. HV. *ff.* Syr. Pst. Arm. | τ. Ματθαιου G.

— τ. Ναουμ] Natum *e.* Anum *ff.* Navum g^{2}.

— τ. Εσλει ABΔ. 1. 69 *ut vid.* EGHMS ΓΛ. | ‡ τ. Εσλι ς. E. rel. Vulg. *c.*g^{1}. Syrr. Pst. & Hcl. Arm. | τ. Εσλιμ L. *f.* Memph. Goth. Æth. (Seddi *a.* Sedi *b.ff.* Aedi *e.*)

— τ. Ναγγαι Syr. Hcl. | τ. Ναγαι A. Syr. Pst. (Æth.) τ. Ναγγε U. Memph. | τ. Ναι(γ)γαι *sic* Δ. Nance *a.* Maggae *b.(c.)* Nagges *f.* | τ. Αγγαι F *Wtst.* | Σαλμον V^{2}.

26. τ. Μααθ *ff.*g^{1}. Memph. ed. rel. | τ. Μαατ. 69. *f.* | Μαθ Memph. MS. Mathath g^{2}. | om. *a.b.c.e.*

26. τ. Ματταθιου AB*Mai* X. rel. Memph. | τ. Ματαθιου B. *Bch.* (et *Btly. s*) L. (Syr. Pst.) Arm. ed. | τ. Ματθιου 69. H. (Metgathin Syr. Hcl.)

— τ. Σεμεειν BL. *b.e.* Goth. Σεμειν Memph. | τ. Σεμεει AXEGHMSV*ΓΛ. | ‡ τ. Σεμεΐ ς. Δ. rel. Vulg. *c.f.ff.*$g^{1,2}$. Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Æth. (Semeja *a.*) | Λευι V *man. rec.*

— τ. Ιωσηχ BL. 1. 33. 69. Γ. *Am. b.(c.) e.(ff.)*$g^{1,2}$. Memph. Arm. | ‡ τ. Ιωσηφ ς. A. rel. Vulg. *Cl. a.f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. MS**. Goth. Æth. (Oseae *l.*)

— τ. Ιωδα BL(X.) 33. 69. Γ. *Am.* g^{1}. Memph. MS. Goth. (Ιωδ X.) | τ. Ιωαδα 1. | ‡ τ. Ιουδα ς. A. rel. Vulg. *Cl. a. (b.)c.e.f.ff.*g^{2}. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth.

27. τ. Ιωαναν ABΔ. 33. 69. EGΛ. rel. Syrr. Pst. & Hcl. | τ. Ιωναν U. (Arm.) Æth. | τ. Ιωανναν LX. 1. VΓ. | τ. Ιαναν H. | ‡ τ. Ιωαννα ς. KMSs. Vulg. *a (vid. Irici).c.e.f.(ff.)*$g^{1,2}$. Goth. (Jonae *b.*)

— τ. Ρησα] τ. Ρησσα 69. | Sarec *e.*

— τ. Ζοροβαβελ] τ. Ζορομβαβελ ΑΛ.

— τ. Νηρει ABLΔ. 1. 69. EGHMSΓΛ. | ‡ τ. Νηρι ς. X. rel. Memph. (Meeri *c.* Nerim *f.*)

28. τ. Μελχει ABLΔ. 1. 69. EGHMSΓΛ. | ‡ τ. Μελχι ς. X. rel. Memph.

---

22. complacui *Cl.* | 23. ut putabatur *Cl.* | Mattat *Am.* | 24. Janne *Cl.* | 25. Matathiae *Cl.* | Nahum *Cl.* | Hesli *Cl.* | Naggo *Cl.* | 26. Mahath *Cl.* | Mathathiae *Cl.* | Joseph *Cl.* | Juda *Cl.*

A B D.
L [Ξ] (X) Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUVΓΛ.

τοῦ ‡ Ἀδδεί," τοῦ Κωσάμ, τοῦ ‡ Ἐλμαδάμ," τοῦ Ἤρ,
29 τοῦ ‡ Ἰησοῦ," τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρείμ, τοῦ
‡ Μαθθάτ," τοῦ ‡ Λευεί," 30 τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα,
τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ‡ Ἰωνάμ," τοῦ Ἐλιακείμ, 31 τοῦ
Μελεά, τοῦ ‡ Μεννά," τοῦ Ματταθά,
23 τοῦ Ναθάν, τοῦ ‡ Δαυείδ," 32 τοῦ Ἰεσσαί,
32. Σαλά — τοῦ ‡ Ἰωβήδ," τοῦ ‡ Βοός," τοῦ Σαλμών, τοῦ
33. τ. Ἀμιν., τ. Ἀρνεί, τ. Ἐσρών, — Ναασσών, 33 τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ
Ἐσρώμ, τοῦ Φαρές, τοῦ Ἰούδα, 34 τοῦ Ἰακώβ, τοῦ
Ἰσαάκ,
24 τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ, 35 τοῦ
‡ Σερούχ," τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φάλεκ, τοῦ Ἔβερ, τοῦ
36. Καινάμ — Σαλά, 36 τοῦ Καϊνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ
Νῶε, τοῦ Λάμεχ, 37 τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ,

fuit Addi, qui fuit Cosam, qui fuit Helmadam, qui fuit Her,
29 qui fuit Ihesu, qui fuit Eliezer, qui fuit Iorim, qui fuit Matthad, qui fuit Levi,
30 qui fuit Symeon, qui fuit Iuda, qui fuit Ioseph, qui fuit Iona, qui fuit Eliachim,
31 qui fuit Melea, qui fuit Menna, qui fuit Matthata,
qui fuit Nathan, qui fuit David,
32 qui fuit Iesse, qui fuit Obed, qui fuit Booz, qui fuit Salmon, qui fuit Naasson,
33 qui fuit Aminadab, qui fuit Aran, qui fuit Esrom, qui fuit Phares, qui fuit Iudae,
34 qui fuit Iacob, qui fuit Isaac,
qui fuit Abraham, qui fuit Tharae, qui fuit Nachor,
35 qui fuit Seruch, qui fuit Ragau, qui fuit Phalec, qui fuit Eber, qui fuit Sale,
36 qui fuit Chainan, qui fuit Arfaxat, qui fuit Sem, qui fuit Noe, qui fuit Lamech,
37 qui fuit Matthusale,

28. τ. Αδδει ABΔ. 1. 69. EGHMSΓ. | ‡ τ. Αδδι ς. Λ. rel. Memph. | τ. Ανδι L. Asdi *e*. | τ. Αδαι X.
— τ. Κωσαμ] Cosae *b*. Caese *e*.
— τ. Ελμαδαμ B.*Btly.s.Blc.Mai.*L. 33. *Am.* (*a*)(*c*)*ff*.$g^{1.2}$ (Vulg.*Cl.*) Memph. | ‡ τ. Ελμωδαμ ς. ΛX. rel. *f*. Syr.Hcl. Æth. | τ. Ελμωδα 69. | τ. Ελμωδαν Γ. | Hermadam *b*. (Goth.) Etmadam *e*. Elmudad Syr.Pst. (Arm.)
29. τ. Ιησου BL. 33. 69. Vulg. *a.b.c.e.f.* $g^{1.2}$ (Syr.Hcl.) Memph. Arm. | ‡ τ. Ιωση ς. Λ. rel. Syr.Pst. (Æth.) | Ιωσηχ X. | τ. Ιησω 1. Γ. | Joses Goth. Zoses *ff* ap. Sabat. *praem.* filius Jozes *ff* ap. Blanch.
— τ. Ελεαζαρ 69. Arm. Æth.
— τ. Ιωρειμ] τ. Ιωραιμ 1. τ. Ιωραμ Γ. *f*.g^2. Syr.Pst. Arm. Æth. | τ. Ιωριμ 33. UV. Memph. | τ. Ιωρεμ 69. (Ioria Syr.Hcl.txt. Iotham Syr.Hcl.mg.)
— Μαθθατ B*Rl.Mai.* (Μαθατ E.) | ‡ τ. Ματθατ ς. B^2Δ. rel. Memph. | τ. Ματταθ Λ. 33. K. | τ. Ματτθ *sic*. L. | τ. Ματθα 69. *b*. | τ. Ματθαν 1. Γ. Syr.Hcl. | τ. Ματταθιου X. | Matitha Syr.Pst. (Arm.) Matthatae *a*. Matthatam *c*. Matal *e*. [Goth.]
— του Λευει .... του Ματταθα ver. 31] om. 69.
— τ. Λευει ABL. 1. GHΓΛ. | ‡ τ. Λευι ς. Δ. rel. Memph. | τ. Λεμι X. | om. *b*.
30. τ. Συμεων AB.*Mai.* rel. *Am. Fuld.* *c.f.* Memph. | τ. Σιμεων Bs.*Btly.* Vulg. *Cl.* *a.e.* | Symac *b*.
— τ. Ιουδα Memph. | τ. Ιουδαι Δ.
30. τ. Ιωναμ B.*Mai.Btly.s.*1.Γ. *c.e.*g^1. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.MS. Arm. | Iona Vulg. *a*.g^2. | ‡ τ. Ιωναν ς. L. rel. Syr. Hcl.txt. Memph. (Æth.) | τ. Ιωαναν AΔ EΛ. | τ. Ιωανναν K. | Ionae *b.f.ff.* [Goth.]
— τ. Ελιακιμ 33. Memph.
31. τ. Μελεα] om. *a.b.e.l.* | Contra, Vulg. *c.* (Mele *f.*)$g^{1.2}$ | Melsivae *ff.* | Melthi Arm.
— τ. Μεννα BLX. 33. Vulg. *c*.$g^{1.2}$ Memph.Schw. Arm. (Mani Syr.Pst.) | τ. Μεναν 1. Γ. (Μενναν Memph.W.) | om. Λ. | ‡ τ. Μαιναν ς. Δ. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. | Enam *a.e.* Enan *b*. Cenam *ff.*
— τ. Ματταθαν 1. Goth. | τ. Ματαθα X. | τ. Μετταθα B.*Mai.*
— τ. Ναθαν] τ. Ναθαμ B. (Natam *c.e.*)
— Δαυειδ sic habent *hic* ABDLΔ. 1.(G)H. (Δαειδ *sic* G.) | Δαυιδ EMVΛ. Memph. | ‡ Δαβιδ ς. ut semper. | add. Solomonis Æth. *sic*.

Placet hic recensere quibus in aliis locis hoc nomen sine compendio in codicibus Graecis legitur.

Δαυειδ *semper* B*D et D *Epistolarum*.
Ξ. Luc. i. 27, 32. ii. 4 *bis*.
E. *Actorum* (ii. 29).
C. Heb. iv. 7. et 2 Tim. ii. 8.
T. Joh. vii. 42 *bis*.
Δαυιδ saepe B^2.
E. *man. rec.* Luc. i. 69. ii. 4 (1°).
Γ. Luc. i. 32. ii. 4 *bis*. 11. xx. 41, 42.
F. *Epp.* Rom. iv. 6. xi. 9.
G. *Epp.* Rom. iv. 6. xi. 9.
Δᾱδ *semper* ubi extant NPQRZX. 33. 69. FKU.
H. *Actorum*. Cod. Tf. Actorum (vii.). J *Epp.* (G *Act.*)
Sic fere ACLΔ. 1. EGHMΓΛ. E. Act.
Sic etiam Ξ Luc. ii. 11. F. *Epp.* et G. *Epp.* 2 Tim. ii. 8.
Δαειδ *hic* G.

32. τ. Ιωβηδ AB.*Btly.*LXΔ. 33. 69. F *Wtst.* MUΓ. *c.* Memph. Æth. (τ. Ιωβεδ B. *Bch.* τ. Ιωβηλ B.*Mai.*) | ‡ τ. Ωβηδ ς. D *man. rec.* 1. E. rel. Vulg. *f.* Goth. | τ. Ωβηλ D *Gr**. | Obeth *a.b.e.ff.*g^1.
— τ. Βοος ABDLX. 33. 69. M *txt.* *a.b.e.* Arm. | ‡ τ. Βοοζ ς. Δ. 1. rel. Vulg. *c.f.ff.*g^1. Goth. | Βοες Memph.
— τ. Σαλμων AD. rel. Memph. | τ. Σαλα B.*Bch.Blc.*&*Mai.* Æth. | τ. Σαλμαν 1. Arm.ed.
— Ναασων X. (Νασσων Memph.) | add. Adami Æth.
33. τ. Αμιναδαβ A(D)L. rel. (τ. Αμειναδαβ D.) τ. Αμιναδαμ 69. M*S. Syr.Hcl. | τ. Αδμειν *sic* loco τ. Αμιναδαβ B.*Blc.Mai.* Syr.Hcl.mg.MSS. ‖ *addunt* τ. Αδμειν B. *Bch.*L. Memph. | *add.* τ. Αδμη X. τ. Αδμιν 69. τ. Αδμηχ Arm. τ. Αλμειν Γ.
— τ. Αραμ ADΔ. 1. 33. EGHKMSUV Λ. Vulg. *a.e.f.ff.*$g^{(1.)2}$ Syrr.Pst.&Hcl. ed. Goth. Æth. | τ. Αρνει B(L)(X)Γ. Syr.Hcl.mg.MSS. Memph. Arm. (-νι LX.) τ. Αρηϊ 69. Arm. ‖ add. τ. Αλμει τ. Αρνει 1. | add. τ. Ιωραμ ΔF *Wtst.*K

28. Cosan *Cl.* | Elmadan *Cl.* | 29. Jesu *Cl.* | Mathat *Cl.* | 30. Eliakim *Cl.* | 31. Mathatha *Cl.* | 33. Aram *Cl.* | Esron *Cl.* | 34. Abrahae *Cl.* | Thare *Cl.* | 35. Sarug *Cl.* | Phaleg *Cl.* | Heber *Cl.* | 36. Cainan *Cl.* | Arphaxad *Cl.* | 37. Mathusale *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
¶ X

τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνάν, 38 τοῦ Ἐνώς,
τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ, τοῦ θεοῦ.¶

§ Ξ IV. Z′ ιε β
§ Theb.
n ‖ Matt. 4: 1-11. ‖ Mar. 1: 12, 13.
¶ Ξ ις

25 1 § § n Ἰησοῦς δὲ ‡ πλήρης πνεύματος ἁγίου″
ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ
πνεύματι ‡ ἐν τῇ ἐρήμῳ″ 2 ἡμέρας ‡ τεσσεράκοντα″,
πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου.¶ καὶ οὐκ ἔφαγεν
οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν
αὐτῶν † ἐπείνασεν. 3 ‡ εἶπεν δὲ″ αὐτῷ ὁ διάβο-
λος, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ
ἵνα γένηται ἄρτος. 4 καὶ ἀπεκρίθη ‡ πρὸς αὐτὸν″
o Deut. 8: 4.
* ὁ″ Ἰησοῦς †, Γέγραπται ὅτι o Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ
ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, [ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
θεοῦ].

qui fuit Enoch, qui fuit Iared, qui fuit Malelehel, qui fuit Cainan, 38 qui fuit Enos, qui fuit Seth, qui fuit Adam, qui fuit dei.

1 (15, 2.) Iesus autem plenus spiritu sancto regressus est ab Iordane, et agebatur in spiritu in desertum 2 diebus quadraginta, et temtabatur a diabolo. (16, 3.) Et nihil manducavit in diebus illis, et consummatis illis esuriit. 3 Dixit autem illi diabolus, Si filius dei es, dic lapidi huic ut panis fiat. 4 Et respondit ad illum Iesus, Scriptum est quia non in pane solo vivet homo sed in omni verbo dei.

MSVΛ. *b.*(*e.*) Syr.Hcl.ed. | add. *τ. Ωριν* Æth.
33. *τ. Εσρωμ* *Am. a.c.e.ff.g*(1.)2. Memph. | *τ. Εσρων* B. Vulg.*Cl. b.* | *τ. Ασρων* D. (*τ. Εζρωμ* E.)
— *τ. Φαρες*] om. A.
34. *τ. Ισαακ*] *τ. Ισακ* D*. *a.b.c.e.*
— *τ. Αβρααμ*] *τ. Αβρααν* B.*Bch.*
— *τ. Θαρα*] *τ. Θαρρα* X. 1. 33. 69. Syr.Hcl. Memph.W.(contra, Schw.) | (Jarae *e.*)
35. *τ. Σερουχ* ABLXΔ. 1. 33. 69. E F *Wtst.*GHKMSUVΓΛ. *Am. a.c.f.ff.g*1.2.*l.* Syr.Hcl.txt. Memph. Goth. Arm. | *τ. Σερουκ* D. *b.* | ‡*τ. Σαρουχ* ς. | Sarag Vulg.*Cl.* Syrr.Pst.&Hcl.mg.MS. | Seruth *e.*
— *τ. Ραγαυ*] *τ. Ραγαβ* LV. (Syr.Hcl.)
— *τ. Φαλεκ* BDLXΔ. 33. V. *Am. b.c.e.* (*f.*)*ff.*(*g*1.) Syr.Hcl. Memph. | *τ. Φαλεγ* A. 1. 69. EGHKMSUΓΛ. Vulg. *Cl. a.* Syr.Pst.
36. *τ. Καιναν* AX. rel. Memph. | *τ. Καιναμ* BL. 1. 33. Æth. | *τ. Μαϊναν* 69**. (Thamon *e.*) | om. D.
— *τ. Λαμεχ* AB. rel. Memph. | *τ. Λαμεκ* DXM. | *τ. Λαμαχ* 69.
37. *τ. Μαθουσαλα*] *τ. Μαθθουσ.* B*.*Mai.* | *τ. Μαθασαλα* 33. | *τ. Μασαλα* K.
— *τ. Ιαρεδ* B²D. rel. Vulg. *f.* Memph. rel. | *τ. Ιαρετ* B**Rl.* Iaret *a.* | *τ. Ιαρεθ* AK. *b.c.g*1. | *τ. Ιαρατ* B*.*Mai.* Alet *e.*
— *τ. Μαλελεηλ* BD. rel. Memph.ed. rel. | *τ. Μελ.* AΛ *sic.* Memph.MS.
— *τ. Καιναν*] *τ. Καιναμ* L.*ff.* Memph.MS.
38. *τ. Σηθ*] *τ. Σημ* A. *l.*
— ad fin.] add. "generationes LXXV." Cod. Lat. *Harl.* (litteris paullo minoribus). "Lucas genealogiam, quae est a generatione Domini nostri usque ad Adam LXXII. generationes habere ostendit" *Iren.* 219. (nonnulli hunc numerum in LXXU. *s.* LXXV. e conjectura mutaverunt.)
1. *πληρης πνευματος ἁγιου* BDLΞ. 1. 33. E(F *Wtst.*)K. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Æth.) *Orig. Int.* iii. 966e. *bis.* | ‡*πνευμ. ἁγ. πληρ.* ς. AΔ. rel. *e.* Goth. Arm. | (*πληρης*] add. *ων* F *Wtst.*)
— *εν τῳ πν.*] om. *b.* | a spiritu Vulg.*Cl. a.c.* | in spir. *Am. e.f.ff.* Syr.Hcl.
— *εν τῃ ερημῳ* BDL. *Fuld. a.b.g*1. Theb. | ‡*εις την ερημον* ς. AΞΔ. rel. Vulg. (et *Am. For.*) *c.e.f.ff.g*2. Memph.rel. *Eus.* D.E. 92b. (vid. Matt. iv. 1. Mar. i. 12.)
2. *τεσσερακοντα* AB**Rl.Mai.*LΔ. | ‡*τεσσαρακοντα* ς. B²D. rel. ‖ add. *και νυκτας τεσσαρακοντα* Γ. Æth. (vid. Matt. iv. 2.) | Contra, *Eus.* D.E.
— *ὑπο* *Eus.* D.E. | *απο* Δ*.
— *διαβολου* *Eus.* D.E. | *σατανα* D (*e.*) sic in ver. 3. *e.*
— *και ουκ εφαγεν ουδεν*] om. B *txt.Tf.* (ctra, *Mai.Rl.*)
— *ουδεν*] add. *ουδε επιεν* 69. Λ. Arm.
— *επεινασεν*] praem. †*ὑστερον* ς. AΔ. rel. *f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.MS. *man. rec.*) (Goth.) vid. Matt. iv. 2. | om. BDL. Vulg. *a.b.c.e.g*1.2.*l.* Memph. Theb. Arm. Æth.
3. *ειπεν δε* B.*Bch.Mai.*DL. 1. 33. (Latt.) Memph. | ‡*και ειπεν* ς. AΔ. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. [Theb.]
3. *τῳ λιθῳ τουτῳ ἱνα γενηται αρτος* (Latt.) rel. *Orig.* iii. 966f. (e sched. Grab.) | *ἱνα οἱ λιθοι οὑτοι αρτοι γενωνται* D. *Tol.* (lapidibus.... fiant pan... *a.*) vid. Matt. iv. 3.
4. *και απεκριθη* AB. rel. | *απεκριθη δε* 69. | *και αποκριθεις* D. (respondit Jesus et dixit illi. Syr.Pst.)
— *προς αυτον ὁ Ιησους* BL(Δ). 33. Latt. Memph. Æth. (om. *ὁ* Δ.) | ‡*Ιησους προς αυτον* ς. A. rel. Syr.Hcl. Theb. Goth. Arm. | *αυτῳ ὁ Ιησους* 69. | *ὁ Ιησους* D. (om. *πρ. αυτ.*) ‖**ὁ*″ ante *Ιησους* habent BDL. 1. 33. 69. M. | Contra, ς. AΔ. rel.
— *γεγραπται*] †praem. *λεγων* ς. A. rel. *c.e.f.g*2. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | praem. *ειπεν* D. vid. Matt. iv. 4. (et dixit *a.b.ff.g*1. Syr.Pst. supra.) | om. BL. 33. Vulg. Memph. Theb.
— *ὁτι* *Orig.* iii. 967e. (e sch. Gr. et Comb.) | om. D. 69. vid. Matt.
— *ὁ ανθρ.* ABDLΔ. 1 *sic.* 33. rel. Memph. Theb. | om. *ὁ* 69. F *Wtst.*HKMSUΓΛ. Goth. *Orig.* iii.
— *αλλα....θεου* AD. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. iv. 4.) (et post *ῥηματι* add. "veniente ex ore" Memph.W. Æth.) | om. BL. Memph.Schw. Theb.
— *επι* AΔ. rel. | *εν* D. Latt. (vid. Matt. iv. 4.)

---

37. Henoch *Cl.* | Malaleel *Cl.* | 38. Henos *Cl.* 1. a spiritu *Cl.* | 4. in solo pane vivit *Cl.*

A B D. L [Ξ] Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

§ Ξ

§ F

8. εἶπεν αὐτῷ

p Deut. 6:13.

9. καὶ ἤγαγεν

q Psa. 91:11, 12.

12. ὁ Ἰησ. εἶπ. αὐτ.

26 5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν † † ἔδειξεν αὐτῷ πάσας
τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου·
6 § καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παρα-
δέδοται καὶ ᾧ ‡ ἂν" θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν
προσκυνήσῃς ἐνώπιον ‡ ἐμοῦ," ἔσται σου ‡ πᾶσα."
8 καὶ § ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, † Γέγραπται
† p ‡ κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις," καὶ αὐτῷ μόνῳ
λατρεύσεις.

27 9 ‡ "Ηγαγεν δὲ" αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
ἔστησεν [αὐτὸν] ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ
εἶπεν αὐτῷ, Εἰ † υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν
ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γὰρ ὅτι q τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ
ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς
λίθον τὸν πόδα σου. 12 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ

5 Et duxit illum diabolus et ostendit illi omnia regna orbis terrae in momento temporis,
6 et ait ei, Tibi dabo potestatem hanc universam et gloriam illorum, quia mihi tradita sunt et cui volo do illa:
7 tu ergo si adoraveris coram me, erunt tua omnia.
8 Et respondens Iesus dixit illi, Scriptum est Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies.

9 Et duxit illum in Hierusalem et statuit eum supra pinnam templi, et dixit illi, Si filius dei es, mitte te hinc deorsum:
10 scriptum est enim quod angelis suis mandabit de te ut conservent te,
11 et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.
12 Et respondens Iesus

5, 6, 7, 8. post ver. 12. *b.c.f.*g^{1}.*l.* | Contra, Vulg. (*a.*)*e.ff.* *a.* habet in ver. 5, Adduxit eum Hierusalem et statuit eum supra pinnam templi, et ostendit illi omnia regna orbis, etc.

5. *αναγαγων*] *αγαγων* S.

— *αυτον*] †add. *ὁ διαβολος* ς. A. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.(Pst."Satanas")&Hcl. (Memph.W. *et MS. rec. post ορ. ὑψ.*) Goth. Æth. *Hil.* 49^{b}. (vid. Matt. iv. 8.) | om. BDL. 1. *a.*(vid. supra)*e.* Memph. Schw. Theb. Arm. (post *αυτον* secundo *e.* iterum *c.*(*f.*) ‖ †add. postea *εις ορος ὑψηλον* ς. AD. rel. Vulg.*Cl.* *c.*(*e.*)*f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.W. *et MS. rec.*) Goth. Æth. *Hil.* 49^{b}. (vid. Matt. iv. 8.) | om. BL. *Am. Fuld. b.* $g^{1.2}$. Memph. Theb. (vid. *a* supra. om. *ὑψ. e.*) ‖ add. *λειαν* D. 69. *l.* Δ *Lat.* | Contra, *Hil.*

— *της οικουμενης* *Orig.* iv. 967^{f}.(*cit.*) e sch. Gr. et Comb. *Hil.* 49^{b}. | *του κοσμου* D. *f.* *Orig.* iv. *com.* (vid. Matt.)

— *στιγμῃ*] *στιγμα* E. | *στιγματι* 1.

6. *αυτῳ* Vulg. *f.* | *προς αυτον* D. *a.b.c.* *Hil.* 49^{b}. [*e.*]

— *την εξ.*] *της εξ.* D*.

— *ταυτην*] *αυτην* Δ.

— *αυτων*] *τουτων* D.

— *παραδεδοται*] *παραδιδοται* Γ. | *παραδεδονται* M.

— *ᾧ αν* BD. | ‡*ᾧ εαν* ς. A. rel. (h. 33.)

7. *εαν*] add. *πεσων* 1. *Am.* *a.b.e.f.ff.*g^{1}. Arm. *Iren.* 319, 320. (vid. Matt. iv. 9.) | Contra, Vulg.*Cl.* *Fuld.* etc. *c.*

7. *προσκυνησῃς*] -*σεις* LΔΠΛ.

— *εμου* BDΞΔ. 1. EF*Wtst.*HVΓ*Tf.*Λ | ‡*μου* ς. AL. rel.

— *πασα* ABD*Gr.*LΞΔ. 1. 33. 69. EF*Wtst.* GHKMSUVΓΛ. omnes *e.* | ‡*παντα* ς. (Latt.) Arm.

8. *αυτῳ ειπεν ὁ Ιησους* (B)ΔEGHSUVΓ. (om. *ὁ* B.) | *ειπεν αυτῳ ὁ Ιησους* AK M*txt.* *a.b.c.* (Æth. om. *αποκρ.*) | *ὁ Ιησους ειπεν αυτῳ* LΞ. 1. 33. 69. FM *mg. lit. rubr.* Vulg. *f.ff.*$g^{1.2}$. Memph. | *αυτῳ ὁ Ιησους ειπεν* DΛ. Syr.Hcl. Goth. Arm. | Jesus dixit *e.* Memph. MS. (respondit autem Jesus et dixit illi Syr.Pst. (om. autem MS.) Jesus respondens dixit illi Theb.)

— *γεγραπται*] †praem. *ὑπαγε οπισω μου σατανα* ς. A. rel. *b.l.* Syr.Hcl. Memph. W. et MS. *man. rec.* Æth.*a.* (vado retro *e.*) vid. Matt. iv. 10. | om. BDLΞ. 1. 33. Vulg. *a.c.f.ff.*$g^{1.2}$. Syr.Pst. Memph. Schw. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. *Orig.* iii. 540^{d}.) ‖ †add. *γαρ* ς. Δ. 69. UΛ. *b.* (vid. Matt.) | om. ABDLΞ. 1. 33. EFGHKMSVΓ. Vulg. *a.c.e.f.ff.* $g^{1.2}$.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 967^{f}.(e sch.) *Orig. Int.* iii. 968^{e}.

— *κυριον τον θεον σου προσκυνησεις* BD LΞ. 1. 33. 69. FΛ. Vulg. *b.c.e.f.ff.*$g^{1.2}$.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iii. 967^{f}. (e sch.) *Orig. Int.* iii. *Cypr.* 217. | ‡*προσκυνησεις κυριον τον θεον σου* ς. AΔ. rel. (*a.*) Theb. Arm. (*προσκυνησῃς* Γ. diliges *a.*)

9. *ηγαγεν δε* BLΞ. Syr.Hcl.mg. Memph. (Theb.) (adduxit ergo *Orig. Int.* iii. 968^{c}.) [*e.f.* Goth.] | ‡*και ηγαγεν* ς. AD. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Arm. Æth.

— *Ἱερουσαλημ*] *Ἱεροσολυμα* 1. M*mg. lit. rubr.*

— *αυτον* (post *εστησεν*) AD. rel. | om. BLΞ. *e.* Arm.ed. *Orig. Int.* iii. 968^{c}.

— *επι*] *ὑπο* Λ.

— *αυτῳ*] om. LΞ. *e.* *Orig. Int.* iii.

— *υἱος*] †praem. *ὁ* ς. | om. ABDLΞΔ. 1. 33. 69. EFGHK*Tf.*MSU*Tf.*VΓΛ.

— *ει*] *εις* Δ.

— *του θεου*] *τουτου θεου* D*.

— *εντευθεν*] om. EGH. (non 1.) *Orig. Int.* iii. | post *κατω* 69. Æth.

— *κατω*] om. *a.c.l.* | Contra, Vulg. *b.e.f.* *ff.*g^{1}.

10. *αυτου*] om. 69.

— *διαφυλαξαι σε*] add. *εν πασαις ταις ὁδοις σου* 1. Æth.*a.*18.

11. *ὁτι* ABL. rel. Vulg. *c.e.f.ff.*$g^{1.2}$. Syr. Hcl. Memph. Goth. *Orig.* iii. 969^{f}. (e

5. *add.* (post diabolus) in montem excelsum *Cl.* | 6. ait illi *Cl.* | 7. tu ergo procidens *Am.* | 9. super *Cl.* | 10. mandavit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) Goth. Arm. Æth.
ʳ Deut. 6:16. 10:20.
¶ Theb.
ˢ Matt. 4:12, 13. Mar. 1:14, 15.
16. Ναζαρέθ
ᵗ Esa. 61:1, 2.

Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται, ʳ Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν
σου.
28 13 *Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβο-*
ιζ *λος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.*¶ 14 ˢ *Καὶ ὑπέ-*
α *στρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς*
τὴν Γαλιλαίαν, καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς
περιχώρου περὶ αὐτοῦ· 15 *καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς*
συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.
ιη 29 16 *Καὶ ἦλθεν εἰς* † *Ναζαρέτ, οὗ ἦν τεθραμμέ-*
ι *νος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ*
τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀνα-
γνῶναι. 17 *καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον* ‡ *τοῦ προφήτου*
Ἡσαΐου·" καὶ ‡ *ἀνοίξας" τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον*
οὗ ἦν γεγραμμένον, 18 ᵗ *Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ*
‡ *εἵνεκεν" ἔχρισέν με* ‡ *εὐαγγελίσασθαι" πτωχοῖς,*
ἀπέσταλκέν με † *κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ*

ait illi, Dictum est, Non temtabis dominum deum tuum.

13 Et consummata omni temtatione diabolus recessit ab illo usque ad tempus. 14 (17, 1.) Et regressus est Iesus in virtute spiritus in Galilaeam, et fama exiit per universam regionem de illo: 15 et ipse docebat in synagogis eorum, et magnificabatur ab omnibus.

16 (16, 10,) Et venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere. 17 Et traditus est illi liber prophetae Esaiae: et ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat, 18 Spiritus domini super me, propter quod unxit me evangelizare pauperibus, misit me 19 praedicare captivis remissio-

---

sch.) | om. DΔEFGHSUVΓΛ. *a.b.l.* Syr.Pst. Theb. Æth.
11. *ποδαν* K.
12. *ειπεν αυτῳ ὁ Ιησους* AB. rel. *a.b.e.* Goth. | *ὁ Ιησους ειπεν αυτῳ* DΞ. 33. Vulg. *c.f.ff.* Syrr.(Pst.)&Hel. Memph. (Æth.) | *ειπεν ὁ Ιησους αυτῳ* L. respondit autem Jesus et dixit ei Syr.Pst. (Theb.)
— *ὁ Ιησους*] *ὁ κυριος* 69. | (om. *g*¹.)
— *ὁτι a.* Syr.Hcl. Memph. Theb. (Æth.) | om. D. Vulg. *b.c.e.f.ff.g*¹. Syr.Pst. Arm.
— *ειρηται* Vulg. | *γεγραπται* D. *a.b.c.e. f.ff.g*¹*.l.* *Orig. Int.* iii. 968ᵈ. (vid. Matt. iv. 7.) | (add. *ὁτι* Arm.)
13. *αχρι καιρου* *Orig.* iv. 161ᵉ. | *αχρι χρονου* D. (*εις καιρον* *Clem.* Ecl. 1002. usque ad tempus passionis Δ *Lat.*)
14. *ὁ Ιησους* ABDLΞ. rel. *Orig.* iv. 161ᵉ. | om. *ὁ* ΔEFGHKVΛ. (*Orig.* iii. 970ᶠ. e sch.) | *ὁ κυριος* 69.
— *καθ'* *Orig.* iv. | *εξ* 69.
— *της* *Orig.* iv. | om. Δ.
15. *αυτος* *Orig.* iv. 161ᵉ. *Orig. Int.* iii. 970ᶜ. | om. A. *e.*
— *εδασκεν* D*.
— *αυτων*] om. D. *a.b.l.* | Contra, Vulg. *c.e.f.ff.* *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii.
— *ὑπο* *Orig.* iv. | *παρα* K.
16. *και ηλθεν*] *ελθων δε* D. *e.* ‖ add. *ὁ Ιησους* FGM mg. *Tf.*
— *εις* *Eus.* D.E. 442ᵇ. | om. Δ. Vulg.
16. *Ναζ.*] † praem. *την* ς. A. rel. *Eus.* D.E. | om. B.*Bch.Mai.*DLΞΔ. 1. Λ. *Orig.* iv. 161ᵉ.
— *Ναζαρετ* *St.* 3. B.*Mai.*LKS*s.* *a.* | *-ρεθ* *Elz.* B*s.*Btly.Bch.* 1. 69. EF*s*GH MUVΓΛ. Vulg. *b.c.f.* Memph. Goth. *Orig. Int.* iii. 970ᵉ. *Eus.* D.E. | *-ρεδ* D. | *-ρατ* A. *-ραθ* Δ. | *-ρα* Ξ. 33. *e.* *Orig.* iv.
— *οὑ* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | *ὁπου* D. 69. (non 1.)
— *τεθραμμενος* AB. rel. *Orig.* iv. (*τεθρεμμ.* Δ.) | *ανατεθραμμ.* LΞ. 1. 33. 69. F. *Eus.* D.E.
— *τεθ. και εισηλθεν* *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. | om. D**Gr.* (om. *και* et D *man. rec.* et *d.*)
— *αυτῳ*] om. D. *a.c.* Memph.MS. | Contra, Vulg. *b.f.ff.g*¹·². rel. [*e.*] *Orig.* iv. 162ᵃ. *Eus.* D.E.
— *και ανεστη αναγνωναι*] post *Ἡσ. προφητου* (ver. 17.) 1. Syr.Hier. Arm. | Contra, *Orig. Int.* iii.
17. *βιβλιον του προφητου Ἡσαιου* B.*Bch. Mai.*LΞ. 33. 69. *Am.* *a.b.* *Orig. Int.* iii. 970ᵉ. | ‡ *βιβλιον Ἡσ. του προφητου* ς. A. rel. Vulg.*Cl.* *c.e.f.ff.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | *ὁ προφητης Ἡσαιας* D.
— *ανοιξας* ABLΞ. 33. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (add. Jesus Syr. Pst.) | ‡ *αναπτυξας* ς. D². rel. Latt. Syr.Hier. Goth. *Eus.* D.E. 442ᵇ. "revolvens" *Orig. Int.* iii. (vid. ver. 20.) | *απτυξας* D*.
17. *το βιβλιον*] om. D. | Contra, *Orig. Int.* iii. (*την βιβλον* *Eus.* D.E.)
— *τον τοπον*] om. *e.* | om. *τον* LΞ. 33.
— *οὑ*] *ὁπου* 69.
18. *εἱνεκεν* ABDLΞΔ. 1ᵀ. 33. 69. EFGH KMSUVΓΛ. *Hipp.* in Dan. p. 107. *Eus.* D.E. 442ᶜ. in Es. 363ᵃ. in Ps. 223ᵉ. 529ᵃ. 634ᵉ. | ‡ *ἑνεκεν* ς. *Orig.* ii. 636ᵉ. iv. 13ᵈ. *Eus.* in Ps. 525ᶜ.
— *ευαγγελισασθαι* AB.*Mai.*DLΞΔEFG HKM*Tf.*SU*Tf.*VΓΛ*Tf.* *Orig.* ii. 636ᵉ. iv. 13ᵈ. *Eus.* D.E. in Es. 363ᵃ. 541ᵃ. in Ps. 525ᶜ. 529ᵃ. 634ᵉ. | ‡ *ευαγγελιζεσθαι* ς. 1*s.* 33*s.* 69*s.* *Eus.* in Ps. 223ᵉ. (*ευαγγ.....απεστ. με* om. *Hil.* 92ᵉ.)
— *απεσταλκεν με* *Orig.* ii. 636ᵉ. iv. 13ᵈ. *Orig. Int.* iii. 970ᵃ. *Eus.* D.E. in Es. *bis.* in Ps. *quater.* (ante *ευαγγ.* Memph.) | *απεσταλμαι* D**Gr.* ‖ † add. *ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν* ς. AΔ. rel. Vulg.*Cl.* *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.ed. Æth.*a.* *Iren.* 260. (*Hil.* 577ᶜ. ex Esa.) vid. Es. lxi. 1. | om. BDLΞ. 33. 69. *Am.* *a.b.c.e.ff.* Memph. Arm.MSS.*multi.* Æth. *Orig.* ii. 636ᵉ. iv. 13ᵈ. *Eus.* D.E. 442ᶜ. in Es. 363ᵃ. 541ᵇ. in Ps. *quater.* *Hil.* 92ᵉ. (vid. *Orig. Int.* iii. 970.)

---

14. egressus *Am.* | 17. Esaiae prophetae *Cl.* | 18. misit me, *add.* sanare contritos corde *Cl.*

A B [C] D [Q]. L (Ξ) [X] Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ.
tt Esa. 58:6.
¶ Ξ
20. ἐν τῇ συναγ. οἱ ὀφθ. ἦσαν
§ X
22. υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος;
u Matt. 13:57. Mar. 6:4. Jo. 4:44.
v 1 Reg. 17:9.
§ C
26. Σάρεφθα

τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, tt ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν
ἀφέσει, 19 κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 Καὶ
πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν,¶
καὶ πάντων ‡ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ″ ἦσαν
ἀτενίζοντες αὐτῷ. § 21 ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς
ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν
ιθ ὑμῶν. 22 καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμα-
α ζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, ‡ Οὐχὶ″ οὗτός
κ ἐστιν [ὁ] υἱὸς Ἰωσήφ; 23 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς,
ι Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ἰατρὲ
θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ‡ εἰς″
‡ Καφαρναούμ,″ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.
κα 24 εἶπεν δέ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι u οὐδεὶς προφήτης
α δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. 25 ἐπ᾽ ἀληθείας
κβ δὲ λέγω ὑμῖν, v πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις
ι Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς § † ἔτη
τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν
τὴν γῆν· 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη
Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς ‡ Σιδωνίας″ πρὸς γυ-

nem et caecis visum, dimittere confractos in remissionem, praedicare annum domini acceptum et diem retributionis. 20 Et cum plicuisset librum, reddidit ministro et sedit, et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum. 21 Coepit autem dicere ad illos quia Hodie impleta est haec scriptura in auribus vestris. 22 (19, 1.) Et omnes testimonium illi dabant, et mirabantur in verbis gratiae quae procedebant de ore ipsius, et dicebant, Nonne hic filius est Ioseph? 23 (20, 10.) Et ait illis, Utique dicetis mihi hanc similitudinem Medice, cura te ipsum: quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua. 24 (21, 1.) Ait autem, Amen dico vobis quia nemo propheta acceptus est in patria sua. 25 (22, 10.) In veritate dico vobis, multae viduae erant in diebus Heliae in Israhel, quando clusum est caelum annis tribus et mensibus sex, cum facta est fames magna in omni terra, 26 et ad nullam illarum missus est Helias nisi in Sareptha Sydonae

18, 19. αποστ.....δεκτον] om. *Orig.* iv. 13d. | hab. *Orig. Int.* iii. 970b.
18. τεθραυσμενους *Eus.* D.E. 442c. | τεθραυματισμενους D*. | τεθραυμενους D2.
— κηρυξαι ενι.] praem. και F. Memph.
19. δεκτον] add. et diem retributionis Vulg. *c.e.f.ff.g*1*.l.* Arm.Usc. *Iren.* 147. (? ex Esai.) *Pet. Alx.* (ap. Wtst.) et diem redemptionis *a.* et diem redditionis *b.* et diem retributionis Deo nostro Syr. Hel. (vid. Es. lxi. 2.) | Contra, MSS. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm.Zoh. Æth. *Eus.* D.E. *Hil.* 92e.
20. και πτυξας (*Orig.* iv. 13d.) *Eus.* D.E. 193a. 442c. (Ecl. Pr. 229.) in Es. 363a. (in Ps. 634e.) | και πυξας D*.
— οἱ οφθαλμοι εν τῃ συναγωγῃ ησαν B L. 33. F. (*c.*) (Æth.) (*Orig. Int.* iii. 970d.) *Eus.* D.E. 193b. 442c. | εν τῃ συναγ. ησαν οἱ οφθ. AK. *b.* Memph. Goth. | ‡ εν τῃ συναγ. οἱ οφθ. ησαν ς. D. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (om. *Orig.* iv. 13d.)
— αυτῳ *Orig.* iv. 13d. *Eus.* D.E. | εις αυτον 69. Latt.
21. ὁτι *Eus.* D.E. 193b. 442c. | om. D. Arm. *Orig.* iv. 13e.
22. επι] εν 69.
22. ουχι BDL. | ‡ ουχ ς. A. rel. | om. Γ.
— οὗτος εστιν ὁ υἱος Ιωσηφ ΛΧΔ. 1. 33. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*1. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | υἱος εστιν Ιωσηφ οὗτος BL. (69.) (*a.*) (praem. ὁ B.*Btly.Bch.* 69.) (om. ὁ B.*Mai.*LD infra.) | υἱος Ιωσ. εστιν οὗτος D. *e.*
23. γενομενα] γεινομενα D. (quae fecisti Syr.Pst.)
— εις BDL. 69. (add. την B.) | εν AK Λ. *Tf.* | ‡ εν τῃ ς. X. 33 *sic.* rel. Memph. (Syrr.Pst.&Hcl.)
— Καφαρναουμ BD. 33. | ‡ Καπερναουμ ς. ALX. 69. rel.
24. αμην] *bis* D.
— λεγω ὑμιν BDL. rel. Syr.Pst. rel. | ὑμιν λεγω ΑΕGHVΓΛ *sic.* Syr.Hcl. Goth.
— εν τῃ πατρ. *Orig.* iv. 269a. | om. εν L. (*habet* in ver. 23.)
— αυτου] ἑαυτου D.
25. δε ABL. rel. *f.* Syr.Hcl. rel. | om. D K. Latt. exc. *f.* Æth. (enim Syr.Pst. *Orig. Int.* iii. 971a.)
— ὑμιν] add. ὁτι LX. 1. 33. 69. A. *e.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii.
— ἡμεραις] om. Λ*.
25. Ἡλιου] add. Prophetae Syr.Pst. Syr. Hier. (*Orig.* i. 422e.)
— εν τῳ Ισραηλ] om. *a.* (*Orig.* i.) ‖ ante εν ἡμερ. Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, Syr.Hcl. rel.
— ετη] † praem. επι ς. ACL. rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. | om. BD. Vulg. *b.c. e.f.* Syr.Pst. Memph. *Orig. Int.* iii.
— μεγας] μεγαλη 69.
— πασαν] om. Γ.
— την γην] της γης Γ.
26. Σαρεπτα AB* *Rl.Mai.* CDX. rel. Vulg. *Cl. a.*(*b.*)*c.e.f.* Goth. Æth. *Orig.* i. 422f. *Orig. Int.* iii. 971b. (Σαραπτα Λ *Tf.*) Sareptha *Am.* Σερεβτα Memph. | Σαρεφθα B2. 1. 33. 69. KMS. (Σαρεφθαν *Orig.* Cat. Cramer. in loc.) Αρεφθα L (om. Σ ab init post εις.)
— Σιδωνιας ABC(D)X. 1. 69. Γ. Vulg. *Cl.* (*a.*)*b.c.f.* Memph. Goth. Æth. *Orig.* i. et Cat. Cram. *Orig. Int.* iii. 971b. (Σιδονιας DV2.) | Σιδωνας L. *Am. e.* | ‡ Σιδωνος ς. Δ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. [V* n. l.]
27. εν τῳ Ισραηλ ante επι Ελ. του προφ. BCDLX. 1. 33. 69. Latt. Syr.Pst.

22. hic est filius *Cl.* | facta esset *Cl.* | 26. Sarepta *Cl.* | Sidoniae *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
[w] 2 Reg. 5: 14.

ναῖκα χήραν. 27 [w] καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ‡ ἐν τῷ
Ἰσραὴλ″ ἐπὶ ‡ Ἐλισαίου″ τοῦ προφήτου· καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ ‡ Ναιμὰν″ ὁ Σύρος. 28 καὶ
ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκού-
οντες ταῦτα· 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω
τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως † ὀφρύος τοῦ
ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ‡ ᾠκοδόμητο αὐτῶν,″ ‡ ὥστε″
κατακρημνίσαι αὐτόν· 30 αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου
αὐτῶν ἐπορεύετο.

[x] ‖Mar. 1:21-28. κγ/η

30 31 [x] Καὶ κατῆλθεν εἰς ‡ Καφαρναοὺμ″ πόλιν
τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς
§ Ξ κδ/β σάββασιν·§ 32 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
H' κε/η ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 33 καὶ ἐν τῇ συνα-
γωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρ-
§ Q του, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ 34 [λέγων], § Ἔα,
τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι
ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 καὶ
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι καὶ
35. ἔξελθε ἐξ ἔξελθε ‡ ἀπ'″ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον
εἰς τὸ μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν

ad mulierem viduam. 27 Et multi leprosi erant in Israhel sub Helisaeo propheta, et nemo eorum mundatus est nisi Neman Syrus. 28 Et repleti sunt omnes in synagoga ira haec audientes, 29 et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem, et duxerunt illum usque ad supercilium montis, supra quem civitas illorum erat aedificata, ut praecipitarent eum: 30 ipse autem transiens per medium illorum ibat.

31 (23, 8.) Et descendit in Capharnaum civitatem Galilaeae, ibique docebat illos sabbatis: 32 (24, 2.) et stupebant in doctrina eius, quia in potestate erat sermo ipsius. 33 (25, 8.) Et in synagoga erat homo habens daemonium inmundum, et exclamavit voce magna 34 dicens, Sine, quid nobis et tibi, Iesu Nazarene? venisti perdere nos? scio te qui sis, sanctus dei. 35 Et increpavit illi Iesus dicens, Ommutesce et exi ab illo. Et cum proiecisset illum daemonium in medium, exiit ab

---

Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 971[c]. | ‡post προφητου ς. A. rel. Syr.Hcl. Goth. (om. τῳ Λ.) | om. *Orig.* i. 422[e].

27. Ελισαιου AB.*Mai.*DLΔGUV. ‡Ελισσαιου ς. CX. rel. *Orig.* i.

— εκαθαρισθη *Orig.* i. | -θερ. ACLX.

— Ναιμαν AB*Tf.Mai.*CD[2]L. 1. 69. K. | Ναιεμαν Δ. | Νεμαν X. *Am. e.ff.g*[1]. Memph. Goth. | Ναιμας D*. | ‡Νεεμαν ς. Bs.*Btly.* rel. *Orig.* i. | Νεεμμαν GHΓ. Naaman Vulg.*Cl. b.c.g*[2]. *Orig. Int.* iii. | Ineman *a.* (nisiineman.) | Neaeman *f.*

28. και επλ.] οἱ δε επλ. D. *e.* (mox εν τῃ συναγ. om. Memph.)

— ακουοντες] -σαντες D*Gr.* 1. *e.* Syr.Pst.

29. αναστατες Δ.

— εως] †add. της ς. D*. Arm. (add. του D[2]. 69 *sic.*) | om. AB.*Mai.*CLXΔ. 1. 33. EFGHKMSUVΓΛ. *Orig.* iv. 162[a].

— εφ' *Orig.* iv. | αφ' Λ.

— οὐ *Orig.* iv. | ᾧ X.

— ῳκοδομητο αυτων B.*Mai.*L. 33. 69. (οικοδομηται αυτων D. *a.c.e.*) | ‡αυτων ῳκοδομητο ς. AC(Δ). rel. Vulg. *b.f.ff. g*[1.2.] (*Orig.* iv.) -μειτο Δ. | αυτων ῳκοδομηθη X.

— ὡστε BDL. 1. 33. 69. Memph. *Orig.* iv. | ‡εις το ς. AC. rel. [*a.*]

29. κατακριμνησαι B.*Btly.*C* *ut vid.* FHV (Γ)Λ. (Contra, B *ap. Mai.*)

31. κατηλθεν] add. ὁ Ιησους GHΓΛM *mg.Tf.* | Contra, *Orig.* iv. 162[a].

— Καφαρναουμ BD(X). 33. *Orig.* iv. 162[a]. 170[e]. (Καφερναουμ X.) | ‡Καπερναουμ ς. AC. rel.

— Γαλιλαιας] add. την παραθαλασσιον εν ὁριοις Ζαβουλων και Νεφθαλειμ D. (vid. Matt. iv. 13.) | Contra, *Orig.* iv. *bis.*

— αυτους *Orig.* iv. *bis.* | αυτοις 1. E.

— εν τοις *Orig.* iv. *bis.* | om. Δ.

32. τηδαχη L.

— εν εξουσιᾳ] om. εν V.

33. και εν τῃ συναγωγῃ ην Vulg. *c.ff.g*[1]. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig.* iv. 171[a]. | ην δε εν τῃ συναγωγῃ D. *e.* | et erat etc. *a.b.f.* Syr.Pst. Æth.

— δαιμονιου ακαθαρτου *Orig.* iv. | δαιμονιον ακαθαρτον D *Gr.* Vulg. *a.b.e. f.ff.g*[1]. daemonium *c.* (praec. πνευμα] om. Latt.)

— ανεκραξεν] -ξαν Λ.

— φωνῃ μεγαλῃ *Orig.* iv. | om. 33. Goth.

34. λεγων ACD. rel. Latt. Syrr. Goth. Arm. (vid. Mar. i. 24). | om. BLΞV*. Memph. *Orig.* iv. 171[a].

— εα ABCQLΞ. rel. Vulg. *g*[1.2.] Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 133[b]. 272[d]. in Ps. 555[e]. | om. D. 33. *a.b.c.e.f.ff.* Syr.Hier. Memph. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 7. (vid. Mar. i. 24.)

34. σοι] συ ΛXFH. (σου 33. Γ.)

— Ναζαρηνε] Ναζορηναι D*. (Nazorene *e.*) Ναζωρηναι D[2].

— απολεσαι ἡμας *Orig.* iv. *Tert.* adv. Marc. | ἡμας ὡδε απολεσαι D. (praem. ante tempus *b.c.e.*)

— οιδα] οιδαμεν Arm. *Eus.* in Ps. 279[d]. 555[e]. *Tert.* adv. Prax. 26 (*contra,* adv. Marc.) *Hil.* 138[d]. 201[e].

35. εξηλθε Λ *Woide.*

— απ' (post εξελθε) BDLΞ. 1. 69. V. Latt. *Orig.* iv. 171[a]. | ‡εξ ς. ACQM *sic.* rel. (vid. Mar. i. 25.)

— ῥιψαν] ῥειψας D*.

— εις το μεσον] om. *a.b.e.ff.* | Contra, Vulg. *c.f.g*[1]. ‖om. το DΔEFGHKSU VΓΛ. *Orig.* iv. | Contra, ABCQLΞX. rel. ‖add. ανακραυγασαν τε D.

— απ' (post εξηλθεν)] εξ MΓ*Tf.*

— βλαψαν] βλαψας D. | Contra, *Orig.* iv.

---

27. Naaman *Cl.* | 29. super *Cl.* | 34. quis *Cl.* 1598 (qui *Cl.* 1590. 92.) | 35. illum *Cl.* | ab eo *Cl.* | illud daemonium *Am.*

A B C D (Q) [R]. L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. EF(G)HKMSUVΓ Λ.

αὐτόν. 36 καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνε-
λάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὗτος,
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρ-
τοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; 37 καὶ ἐξεπορεύετο
ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

θ' κϛ

y ‖Matt. 8:14, 15. β ‖Mar. 1:29-31.

31 38 y Ἀναστὰς δὲ ‡ ἀπὸ″ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλ-
θεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· † πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμω-
νος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ § ἠρώτησαν
αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39 καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπε-
τίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα
δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

§ R

39. καὶ παραχρῆμα

z ‖Matt. 8:16. Ι' ‖Mar. 1:32-34.

32 40 z Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον
ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς
αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ‡ ἐπιτιθεὶς″
‡ ἐθεράπευεν″ αὐτούς. 41 ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια
ἀπὸ πολλῶν κράζοντα, καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ † ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν
ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

40. ἅπαντες
— ἐπιθεὶς
— ἐθεράπευσεν
41. ἐξήρχοντο κζ η
— κραυγάζοντα

a ‖Mar. 1:35-39. κη η

33 42 a Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς

illo nihilque illum nocuit. 36 Et factus est pavor in omnibus, et conloquebantur ad invicem dicentes, Quod est hoc verbum, quia in potestate et virtute imperat spiritibus inmundis et exeunt? 37 Et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis.

38 (26, 2.) Surgens autem de synagoga introivit in domum Simonis. Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus, et rogaverunt illum pro ea. 39 Et stans super illam imperavit febri, et dimisit illam: et continuo surgens ministrabat illis.

40 Cum sol autem occidisset, omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum: at ille singulis manus imponens curabat eos. 41 (27, 8.) Exiebant etiam daemonia a multis clamantia et dicentia quia tu es filius dei: et increpans non sinebat ea loqui: quia sciebant ipsum esse Christum.

42 (28, 8.) Facta autem die egressus ibat in desertum lo-

36. *θαμβος*] add. *μεγας* D. *b.g*¹. Syr.Pst. MSS. Memph.(exc. 1 MS.)
— *προς αλληλους*] om. Λ *sic*.
— *τις*] add. *εστιν* U. Latt. Memph.
— *πνευμασιν*] *δαιμοσιν* Γ.
37. *εξεπορευετο ηχος* (*ιχος* Syr.Hcl.mg. *Gr.*) | *εξηλθεν η ακοη* D. (*e.*) vid. Mar. i. 28.
— *παντα*] *πασαν* H *sic*.
38. *απο* BCDQLΞ. 1. 33. 69. *Orig.* iv. 171ᵃ. ("de" Vulg.) | ‡ *εκ* ϛ. AX. rel. (vid. Mar. i. 29.)
— *συναγωγης*] add. *ὁ Ιησους* AM. (Syr. Pst.)
— *εισηλθεν* *Orig.* iv. | *ηλθεν* D.
— *Σιμωνος* 1°.] add. *και Ανδραιου* D. *b.c.e*(post omissionem)*ff.g*¹. (vid. Mar.) | Contra, Vulg. *a.f.* *Orig.* iv.
— *πενθερα δε του Σιμωνος*] om. X*(mg.¹.) Λ*(in mg.².) | ὂς (*sic*) tantum habet 33.
— *πενθερα δε*] † praem. *ἡ* ϛ. 1 *sic*. Memph. | om. ABDQLΞXΔ. 69. EFG HKMSUVΓΛ. | *ἡ δε πενθ.* C. | (*vid.* 33 *supra*.)
— *του Σιμ.*] Petri Syr.Hcl.mg. | om. *του* X *sic*.
— *συνεχομενη*] *κατεχομενη* D.
39. *επιστας*] *επισταθεις* D.
— *αυτης*] *αυτου* E*.
— *τῳ*] *τυ* R* *ut vid.*

39. *παραχρημα δε* ABQRΞXΔ. 1. 33. 69. rel. *a.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | *και παραχρημα* CL. Vulg. *b.c.f.ff.g*¹. Syr.Pst. (Æth.) | *παραχρημα* tantum D. (continuo et *e.*)
— *αναστασα διηκονει*] *ὡστε αναστασαν αυτην διακονειν* D. (*αναστας* Δ.)
40. *δυνοντος* ABCQRΞ. 69 *sic*. rel. *a.* (*δυντος* *Orig.* iv. 171ᵇ.) | *δυναντος* UΛ. | *δυσαντος* D *Gr.* (Vulg. *b.c.e.f.ff.g*¹. *l.*)
— *παντες* ADQRΞ. rel. *Orig.* iv. 171ᵇ. | *ἁπαντες* B. *Mai.* C. 1.
— *ὁσοι* *a.c.e.* *Orig.* iv. | *οἱ* D* *Gr.* Vulg. *b.f.ff.g*¹.
— *ειχον* *Orig.* iv. | *ειχαν* D.
— *ποικιλαις*] -*λοις* H.
— *ηγαγον*] praem. *και* A. ‖ *εφερον* D. Arm. (*ηγον* *Orig.* iv.)
— *ὁ δε*] *ουδε* 69.
— *αυτων* *a.e.* *Orig.* iv. | *αυτω* C*. | om. D. Vulg. *b.c.f.ff.g*¹.
— *επιτιθεις* BDQΞ. 69. | ‡ *επιθεις* ϛ. A (C)R. rel. *Orig.* iv. *sic*. | (ante *τας χειρας* C. Memph. Æth. | Contra, *Orig.* iv.)
— *εθεραπευεν* B. *Vcln.* D. Vulg. *a.b.c.e.f. ff.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. *Orig.* iv. ed. | ‡ *εθεραπευσεν* ϛ. ACQRΞ. rel. *Orig.* iv. *cdd.*

41. *εξηρχετο* ABDQR. rel. | -*χοντο* CX. 1. 33. *Orig.* iv. 171ᵇ.
— *απο*] om. 1.
— *κραζοντα* BCRLΞX. 1. 33. rel. | *κραυγαζοντα* AD(Q *Tf.*)Δ. 69. EGHUVΓ. *Orig.* iv. (*κραυαζ.* Q.)
— *και λεγοντα* *Orig.* iv. | om. L*.
— *ὁτι*] om. *a.b.c.e.ff.g*¹. | Contra, Vulg. *f.* *Orig.* iv.
— *ει*] † add. *ὁ χριστος* ϛ. AQ. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BCD RLΞX. 33. F. (Latt.) Memph. Arm. *Orig.* iv. vid. *Tert.* adv. Marc. iv. 8.
— *εια* *Orig.* iv. | *ει* L.
— *τον χριστον αυτον ειναι* ABCQR. rel. *a.e.* Syr.Hcl. Goth. (om. *τον* *Orig.* iv.) | *αυτον χριστον ειναι* D. (69 *τον χρ.*) *f.* Memph. [Æth.] ipsum esse Christum Vulg. *b.g*¹. Syr.Pst. Jesum ipsum esse Christum *c.ff.*
42. *ἡμερας*] praem. *της* Γ.
— *επορευθη*] -*ετο* K. (non 69.)
— *επεζητουν* ABCDQRLΞXΔ. 1. 33. 69. FMSUVΓΛ. | ‡ *εζητουν* ϛ. EGHK.
— *κατειχον*] *επειχον* D.
43. *ὁ δε*] add. *Ιησους* Λ. Syr.Pst.

36. immundis spiritibus *Cl.* | 38. autem Jesus *Cl.* | 40. autem sol *Cl.* | 41. exibant autem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
43. δεῖ με
¶ Ξ
43. εἰς τοῦτο
44. ἐν ταῖς συναγωγαῖς
— τῆς Ἰουδαίας

ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ‡ ἐπεζήτουν″ αὐτόν· καὶ
ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύ-
εσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ
ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ,¶ ὅτι ‡ ἐπὶ″ τοῦτο ‡ ἀπεστάλην″.
34 44 Καὶ ἦν κηρύσσων ‡ εἰς τὰς συναγωγὰς″ τῆς
Γαλιλαίας.

cum, et turbae requirebant eum: et venerunt usque ad ipsum, et detinebant illum ne discederet ab eis. 43 Quibus ille ait quia Et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum dei, quia ideo missus sum.

44 Et erat praedicans in synagogis Galilaeae.

V.
κθ ι
1. τοῦ ἀκούειν
¶ Q
2. πλοιάρια
– ἀποβ. [ἀπ' αὐτῶν]
3. καθ. δὲ
ΙΑ' λ θ
¶ G
¶ R

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ
‡ καὶ″ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν
ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ·¶ 2 καὶ εἶδεν
δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς
‡ ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες″ ‡ ἔπλυνον″ τὰ δίκτυα. 3 ἐμβὰς
δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ ἦν † Σίμωνος, ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον, καὶ καθίσας
ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. 4 ὡς δὲ ἐπαύ-
σατο λαλῶν εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε εἰς
τὸ βάθος,¶ καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.
5 καὶ ἀποκριθεὶς † Σίμων εἶπεν¶ αὐτῷ, Ἐπιστάτα, δι'

1 (29, 10.) Factum est autem cum turbae inruerent in eum ut audirent verbum dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth: 2 et vidit duas naves stantes secus stagnum, piscatores autem discenderant et lavabant retia. 3 Ascendens autem in unam navem quae erat Simonis, rogavit eum a terra reducere pusillum, et sedens docebat de navicula turbas. 4 (30, 9.) Ut cessavit autem loqui, dixit ad Simonem, Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam. 5 Et respondens Simon dixit illi, Praeceptor,

43. ταις ἑτεραις πολεσιν] εις τας αλλας πολεις D. (*e.*)
— με δει ACQ*Tf.*RLΞX. rel. | δει με B (D) Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (ante ευαγγ. (Latt.) Syr.Pst. | post ὁτι D. *e.*)
— επι τουτο BL. | ‡εις τουτο ϛ. ACD Q*Tf.*RX. rel. (vid. Mar. i. 38.) | (εις τουτο γαρ D. *e.*)
— απεσταλην BCDL(X). 1. 33. 69. | ‡απεσταλμαι ϛ. AQ*Tf.*R. rel.
44. εις τας συναγωγας BDQ. 69. | ‡εν ταις συναγωγαις ϛ. ACR. rel. vv. *ut vid.*
— της Γαλιλαιας ADX. 33. rel. Latt. Syrr.Pst. & Hcl.mg. Memph.MS.*rec.* Goth. Arm. Æth. (vid. Mar. i. 39. Matt. iv. 23.) | της Ιουδαιας B.*Mai.*C QRL. 1. Syr.Hcl.txt. Memph.
1. και ακουειν ABLX. 1. (*c.*) Memph. Schw.(et MSS.) Arm. Æth. | ‡του ακουειν ϛ. CDQR. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. Memph.W. Goth.
— και αυτος ην ἑστως] ἑστωτος αυτου D. ‖add. ὁ Ιησους C^{3}XFGHM*mg.* *Tf.*
— Γεννησαρετ ABCQRΔ. 1. 33. GSsU VsΓΛ. *a.b.e.* Syr.Hcl.txt. Arm. | Γεννησαρεθ 69. EHKM. *For.* Syr.Hcl.mg. Memph.MS. Goth. | Γεννησαρεδ D. | Γενησαρετ LF. | Genesareth Vulg. *c.* Gennesar *f.* Syr.Pst. Γεννηζαρεθ Memph. (Æth.) ‖Γεν.....λιμνην] om. X.
2. και ειδεν] om. και *a.b.c.e.ff.* | Contra, Vulg. *f.g*^{1}. | ειδεν δε Γ.
— δυο *ante* πλοι. ACDQ*Tf.*RL.rel.Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | *post* B. *a.e.* Syr.Pst. Memph.
— πλοια BC^{3}D. rel. Vulg. *b.c.e.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | πλοιαρια AC*Q*Tf.*RL. 1*. 33. *a.f.*
— ἁλιεις BDR. rel. | ἁλεεις ACQ*Tf.*L.
— απ' αυτων ante αποβαντες BC*DL. 33. (*a.*) | om. R. Vulg. *b.e.ff.g*^{1}*.l.* | ‡*post* αποβ. ϛ. AC^{3}Q*Tf.* rel. *c.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. Æth. (ingressi in eas Memph.)
— επλυνον B.*Btly.Blc.Mai.*D. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | επλυναν B. *Bch.* C*LQ*Tf.*X. | ‡απεπλυναν ϛ. A C^{3}R. rel.
— τα δικτυα] το δικτυον B.*Blc.*(contra, *Mai.*) ‖add. αυτων *a.* Syrr.Pst.& Hcl.† Memph.
3. εμβας δε] add. ὁ Ιησους X. ‖(et una ex eis Simonis erat Petri et ascendit Jesus, sedit in ea etc. Syr.Pst.)
— των πλοιων] πλοιον D. Latt.
3. Σιμωνος] †praem. του ϛ. ACQ*Tf.*R. rel. | om. BDL.
— επαναγαγειν] ante απο της γης D. *a.*(*b.*)*c.e.ff.l.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. Æth. | Contra, MSS. Vulg. *f.* *g*$^{1.2.}$ Arm. | επαναγειν A. 1.
— ολιγον] inter επαναγ. et απο της γης Syr.Pst. | om. Arm. | ὁσον ὁσον D.
— και καθισας ACDR. rel. vv. | καθισας δε BQ*Tf.*L. *a.* Memph. | om. καθισας Syr.Hier. | (praem. in mare Syr.Pst.)
— εδιδασκεν εκ του πλοιου ACQ*Tf.*RL. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) vv. | εκ του πλοιου εδιδ. B. | εν τῳ πλοιῳ εδιδ. D. *e.* (Æth.) ‖εκ] απο 1. 69.
4. ὡς] ὁτε D. *a.e.*
— Σιμωνα] add. ὁ Ιησους 33.
— επαναγαγε] επαγαγε Δ.
— εις αγραν *Eus.* Theoph. 118. | om. 1.
5. Σιμων] †praem. ὁ ϛ. ACR. rel. | om. BLΔ. | ὁ Πετρος post αυτῳ X. (ὁ δε Σιμων ante αποκριθεις D. αποκρεις D*. | om. αποκρ. Syr.Hier.)
— αυτῳ] om. B. *e.* Memph.
— επιστατα Syr.Hcl.mg.*Gr.* | διδασκαλε D. Memph.

3. rogavit autem *Am.* | 4. laxa *Am.**

ABCD.
L[Ξ]XΔ.
1. 33. 69.
E(F)(H)KMSUVΓ
Λ.
5. τὸ δίκτυον.
6. τὸ δίκτυον

ὅλης † νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ
τῷ ῥήματί σου χαλάσω ‡ τὰ δίκτυα." 6 καὶ τοῦτο
ποιήσαντες συνέκλεισαν ‡ πλῆθος ἰχθύων" πολύ, ‡ διε-
ρήσσετο" δὲ ‡ τὰ δίκτυα" αὐτῶν· 7 καὶ κατένευσαν
τοῖς μετόχοις † ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας
συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμ-
λα ι φότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8 ἰδὼν δὲ
Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν † Ἰησοῦ
λέγων, Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι,
κύριε. 9 θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας
τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ‡ ὧν" συνέ-
λαβον, 10 ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ ‡ Ἰωάνην" υἱοὺς
λβ β Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν
πρὸς τὸν Σίμωνα [ὁ] Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ
νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. 11 καὶ καταγαγόντες
τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ‡ πάντα" ἠκολούθη-
σαν αὐτῷ.

IB' λγ β
b ||Matt. 8: 2-4.
||Mar. 1:40-45.
12. ἰδὼν δὲ

35 12 b Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν
πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν

per totam noctem laborantes nihil cepimus: in verbo autem tuo laxabo rete.
6 Et cum hoc fecissent, concluserunt piscium multitudinem copiosam, rumpebatur autem rete eorum.
7 Et annuerunt sociis qui erant in alia navi ut venirent et adiuvarent eos: et venerunt, et impleverunt ambas naviculas ita ut mergerentur.
8 (31, 10.) Quod cum videret Simon Petrus, procidit ad genua Iesu dicens, Exi a me, quia homo peccator sum, domine.
9 Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant in captura piscium quam ceperant,
10 similiter autem Iacobum et Iohannem filios Zebedaei, qui erant socii Simonis. (32, 2.) Et ait ad Simonem Iesus, Noli timere, ex hoc iam homines eris capiens.
11 Et subductis ad terram navibus, relictis omnibus secuti sunt illum.

12 (33, 2.) Et factum est cum esset in una civitatum, et ecce vir plenus lepra: et videns Ie-

5. ὁλης] †add. της ς. CDX. rel. | om. ABL. 33.
— κοπιασαντες] -τας M *sic*.
— ελαβομεν] -αμεν Λ. | -ωμεν 69.
— χαλασω τ. δικτ.] ου μη παρακουσομαι D*. | ου μη παρακουσομεν D². *e*.
— χαλασω] χαλασομεν K. Memph. W. (contra, Schw.) Goth. Æth. | -σωμεν 1. Arm.
— τα δικτυα B(D *post*)L. 1. *c*. Memph. Goth. Æth. (D ante συνεκλ. ver. 6. *e*.) | ‡το δικτυον ς. AC. rel. Vulg. *a.b.ff.g*¹·². Syrr. Pst. & Hcl. (om. Arm.)
6. και τουτο ποιησαντες] και ευθυς χαλασαντες τα δικτυα D. *e*.
— πληθος ιχθυων AB. *Mai.* CLXΔ. 1. 33. 69. EFHKMSUVΓΛ. Syr. Hcl. Memph. Goth. Arm. *Eus.* Theoph. 118. | ‡ιχθυων πληθος ς. D. Latt. Syr. Pst. [Æth.]
— διερ. δε τ. δικτ. αυτων MSS. vv. (*Eus.* Theoph.) | ὡστε τα δικτυα ρησσεσθαι D. *e*.(*f*.) Arm. (Æth.)
— διερησσετο B*. *Rl. Mai.* διερρησσετο B. *Btly. Blc.*² *Mai.* L. 33. | διερρηγτο C. | διερρησε B. *Bch.* | ‡διερρηγνυτο ς. (A)X. rel. *Eus.* Theoph. (διερηγνυτο A.)
— τα δικτυα BD *supra* L. 1. *a.c.f.ff.l.* Memph. Goth. Arm. Æth. *Eus.* Theoph. | ‡το δικτυον ς. AC. rel. Vulg. *b.e.g*¹·². Syrr. Pst. & Hcl.
6. αυτων] add. ὡστε μη δυνασθαι αναγαγειν αυτο S.
7. κατενευσαν] κατενευον D(?E*). *a.e.*
— μετεχοις] †add. τοις ς. AC. rel. Latt. rel. | om. BDL. *a*.
— του] τους Λ*.
— ελθοντας] -τα 69. U. | -τος K.
— συλλαβεσθαι] βοηθειν D.
— αυτοις] αυτους Δ*.
— και ηλθον και] κ. ηλθαν κ. L. | ελθοντες ουν D. (*e*.)
— επλησαν] επλησθησαν B. Arm. | εμπλησαν Λ.
— αμφοτερα] -ροι 33. 69. M.
— ὡστε] ωτε D*. ||add. παρα τι D. Vulg. *Cl.* *c.e.g*². Syrr. Pst. & Hcl. mg. (Memph. *ut vid.*) Arm. | add. ηδη C*. (om. C³.) non hab. *Am. Fuld. For.*
— αυτα] om. D.
8. ιδων δε] ὁ δε D. | ιδων δε ὁ 69.
— Πετρος Vulg. *c.f.ff.g*¹. | om. D. 69. *a.b.e.* | Petrus *tantum* Syr. Hcl. txt. (Simon *mg.*)
— τοις γονασιν Ιησου (A)B(C). rel. Syr. Hcl. | αυτου τοις ποσιν D. *e*. | τοις ποσιν του Ιησου 1. *c*. Syr. Pst. Memph.
— Ιησου] †praem. του ς. ACL. rel. | om. BΔ. EHKSUVΓ.
8. λεγων] add. παρακαλω D. oro te *c*. rogo te *f*. Goth. add. ad Jesum oro te *e*. add. ei rogo te Domine Syr. Pst.
— ειμι] praem. εγω 1. *Orig.* iii. 684ᶜ. | Contra, *Orig.* i. 378ᵈ.
9. και παντας τους συν αυτῳ] om. D.
— επι] εν KΛ *Tf.*
— τῃ αγρᾳ] om. τῃ Δ.
— ὡν B. *Blc. Mai.* DX. vid. Goth. | ‡ᾗ ς. AC. rel. | om. B. *Btly. Bch.*
— συνελαβον] -βεν S. *e.ff.*
10. sic in D. ησαν δε κοινωνοι αυτου Ιακωβος και Ιωανης υιοι Ζεβεδαιου· ὁ δε ειπεν αυτοις, Δευτε και μη γεινεσθε ἁλιεις ιχθυων, ποιησω γαρ ὑμας ἁλιεις ανθρωπων. similiter fuerunt socii Jacobus et Johannes fili Zebedei. Qui ait ad Simonem Jhs nolite esse piscatores piscium faciam enim vos piscatores hominum. *e*.
— υιους Ζεβεδαιου] om. C*. (non Arm.)
— προς τον Σιμωνα] om. Syr. Pst. impr. (habent MSS.) | ante ὁ Ιησους Syr. Hcl.
— ὁ Ιησους] om. ὁ BL. | Contra, AC. rel.
— ζωγρων] add. ad vitam Syr. Pst. Syr. Hier. Arm. | Contra, *Eus.* Theoph. 118.
11. sic in D. οἱ δε ακουσαντες παντα καταλειψαντες ...

7. ita ut pene mergerentur *Cl.* | 11. sunt eum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
¶ F

Ἰησοῦν, ¶ πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων,
Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 13 καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ‡ λέγων," Θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽
αὐτοῦ. 14 καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν,
ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσέ-
νεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσέταξεν
‡ Μωυσῆς," εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
λδ α 36 15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ·
καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύ-
λε β εσθαι † ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 αὐτὸς δὲ ἦν
ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος.
c ‖Matt. 9:2-8. ‖Mar. 2:1-12. λϛ β 37 17 c Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς
§ Ξ ἦν § διδάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ
νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώ-
μης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ,
ΙΓ′ λζ α καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς.¶ 18 καὶ
17. ἰᾶσθαι αὐτόν. ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν
¶ H παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ

sum et procidens in faciem rogavit eum dicens, Domine, si vis, potes me mundare. [13] Et extendens manum tetigit illum dicens, Volo, mundare. Et confestim lepra discessit ab illo. [14] Et ipse praecepit illi ut nemini diceret, sed vade ostende te sacerdoti, et offer pro emundatione tua sicut praecepit Moses, in testimonium illis.

[15] (34, 1.) Perambulabat autem magis sermo de illo, et conveniebant turbae multae ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis: [16] (35, 2.) ipse autem secedebat in desertum et orabat.

[17] (36, 2.) Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens, et erant Pharisaei sedentes et legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilaeae et Iudaeae et Hierusalem, et virtus erat domini ad sanandum eos. [18] (37, 1.) Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus, et quaerebant eum

---

τελειψαν επι της γης, και ηκολουθησαν αυτῳ. e.

11. *παντα* BD*supra*L. | ‡*ἁπαντα* ϛ. ACU *sic.* rel.

12. *και εγενετο.... πολεων*] om. Γ.
— *εν τῳ*] om. 69.
— *και ιδου*] ? om. *και* C**. | venit Syr. Pst. | om. Æth.
— *πληρης λεπρας*] *λεπρος* D.
— *και ιδων* ACD. rel. Vulg. (om. *και* Syr.Pst. Arm.) | *ιδων δε* B. *e.* Memph. cum vidisset *f.* ‖et ipse (om. seq. *τ. Ιησ.*) *a.b.c.ff.g*[1.2.]*l.*
— *πεσων*] *επεσεν* D. *e.*
— *εδεηθη αυτου*] om. D.
— *κυριε*] om. Syr.Hcl.
— *θελης*] *θελεις* Γ.

13. *και εκτεινας*] *εκτεινας δε* D.
— *λεγων* BCDLX. 33. 69. Arm. | ‡*ειπων* ϛ. A. rel.
— *ἡ λεπρα απηλθεν απ᾽ αυτου*] *εκαθαρισθη* D. *e.* (*απηλθ. ἡ λεπρα απ᾽ αυτ.* 69. Arm. Æth.)

14. *αυτος*] om. Syr.Pst.
— *αυτῳ*] *αυτον* U.
— *αλλα*] *αλλ᾽* X. 1. Γ.
— *αλλα απελθων*] *απελθε δε και* D. *a.e.* ‖(*απελθων*] *-θειν* 69*. corr.[1].)
— *σὲ αὐτῷ sic* Γ. | (mox sacerdotibus Syr.Pst.)

14. *προσενεγκε*] *-και* LΔ. ‖add. *το δωρον* X. *b.c.* Syr.Pst.impr. (ctra., MS.) Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 9. (vid. Matt. viii. 4).
— Μωυσης BCDLX. 1. 33. 69. ΚΓ. | ‡Μωσης ϛ. A. rel. (*προεταξεν* habet Δ.)
— *εις μαρτυριον αυτοις* Vulg. (*e.*)*f.g*[1.2.] | *ἱνα εις μαρτυριον ην*(D*. *η* D[2]) *ὑμειν τουτο* D. (*a.b.*)*c.ff.l.*
— ad fin.] add. *ὁ δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημειζειν τον λογον, ὡστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερως εις πολιν εισελθειν, αλλα εξω ην εν ερημοις τοποις, και συνηρχοντο προς αυτον· και ηλθεν παλιν εις Καφαρναουμ* D. (vid. Mar. i. 45.)

15. *δε*] om. 69.
— *μαλλον ὁ λογος* ABC. rel. | *ὁ λογος μαλλον* DMU. Syr.Pst. Goth. (Æth.)
— *ακουειν*] add. *αυτου* M. Syr.Pst. Memph.
— *θεραπευεσθαι*] †add. *ὑπ᾽ αυτου* ϛ. C[2]. rel. Syr.Hcl. Goth. | *απ᾽ αυτου* A. | om. BC*DL. 1. 69. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.

16. *ερημαις* 69*.
— *και*] om. Λ.
— *προσευχομενοις* 33.

17. *και εγ. εν μιᾳ τ. ἡμερων*] om. Λ*.
— *και αυτος ην διδασκων* ABC. rel. *a.b. f.* vv. | *αυτου διδασκοντος* D. *c.*(*e.*) | et ipse sedebat docens Vulg. *ff.g*[1.2.] ‖add. *ὁ Ιησους* C[3]HΛM*mg.Tf.* (Syr. Pst.) | add. *εν μιᾳ των συναγωγων* 69.

17. *και ησαν καθημενοι Φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι*] *συνελθειν τους φαρισαιους και νομοδιδασκαλους* D. *e.* ‖*φαρισαιοι*] praem. *οἱ* BS. Memph.Schw. Arm. | Contra, ACLΞX. rel.
— *νομοδιδ.*] praem. *οἱ* B.*Mai.*
— *οἱ ησαν*] om. *οἱ* 33. | *ησαν δε* D. *e.*
— *εληλυθοτες* A[2]BCLΞXΔ. 33. rel. | *συνεληλυθοτες* A*D. 1. 69. *a.* Arm.
— *πασης*] add. *της* B. | (om. *κωμης* Memph.)
— *και Ιουδαιας*] om. H.
— *και Ἱερ.*] om. D.
— *και δυν. κυριου ην*] om. DX.
— *εις το*] *του.* D.
— *ιασθαι*] *ιασασθ* 33.
— *αυτους* ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. | *αυτον* BLΞ. (ut sanaret Æth.) | *παντας* K.

18. *ιδου*] om. Syr.Pst. Æth.
— *κλινης*] praem. *της* K.
— *αυτον εισενεγκειν* Vulg. *b.f.ff.g*[1]. | *εισενεγκεν αυτον* D*. *-γκειν αυτ.* D[2]. *a.c.e.*

---

12. et rogavit *Am.* | 13. tetigit eum *Cl.* | 16. sedebat *Am.** | deserto *Am.** | 17. domini erat *Cl.*

ABCD[R]. LΞXΔ. 1. 33. 69. E[F]KMSUVΓΛ.

θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ· 19 καὶ μὴ εὑρόντες † ποίας
εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ
δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινι-
δίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 καὶ ἰδὼν
τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν †, ″Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ
ἁμαρτίαι σου. 21 καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ
γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες, Τίς ἐστιν
οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ‡ ἁμαρτίας
ἀφεῖναι,″ εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; 22 ἐπιγνοὺς δὲ ὁ
Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν [ἀποκριθεὶς] εἶπεν
πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν Ἀφέωνταί σοι αἱ
ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν ‡ ″Ἔγειρε″ καὶ περιπάτει;
24 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ‡ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν
ἔχει″ ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παρα-
λελυμένῳ, Σοὶ λέγω, ‡ ἔγειρε″ καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν
§ R σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. § 25 καὶ παραχρῆμα
ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ‡ ὃ″ κατέκειτο,

inferre et ponere ante eum:
19 et non invenientes qua parte illum inferrent prae turba, ascenderunt supra tectum per tegulas et summiserunt illum cum lecto in medium ante Iesum.
20 Quorum fidem ut vidit, dixit, Homo, remittuntur tibi peccata tua.
21 Et coeperunt cogitare scribae et Pharisaei dicentes, Quis est hic qui loquitur blasphemias? quis potest dimittere peccata nisi solus deus?
22 Ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum, respondens dixit ad illos, Quid cogitatis in cordibus vestris?
23 Quid est facilius dicere Dimittuntur tibi peccata, an dicere Surge et ambula?
24 Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata, ait paralytico, Tibi dico, surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam.
25 Et confestim surgens coram illis tulit in quo iacebat,

18. *θειναι*] add. *αυτον* BLΞ. Syrr.Pst.& Hcl.† | Contra, ACD. rel.
— *αυτου*] *αυτων* 69.
19. *ποιας*] †praem. *δια* ς. | om. ABCD LΞXΔ. 1. 33. (69.) EKMSUVΓΛ. | *ποθεν* 69.
— *εισενεγκικωσιν* Δ*.
— *αυτον*] *αυτῶ* M*sic* U*sic* (supra ras.)
— *αναβαντες* *c.* | *ανεβησαν* D. Vulg. *a.b.e.f.* Syr.Pst.
— *δια των κερ. καθηκαν αυτ. σ. τ. κλινιδιῳ*] *και αποστεγασαντες τους κεραμους ὁπου ην καθηκαν τον κραβαττον συν τῳ παραλυτικῳ* D. (et discoperuerunt tectum et summiserunt illum cum lecto *b.* et aperuerunt et submiserunt etc. *g*¹.)
— *του Ιησου*] *παντων* B. (illum *Am.* Dominum *g*¹.)
20. *και ιδων*] *ιδων δε* D. (vid. *e.*) (vid. Mar. ii. 5.) ‖add. *ὁ Ιησους* C(D). 69. S. *ff.* Syr.Pst. Arm.MSS. (vid. Mar. ii. 5.) (om. *ὁ* D.) | om. ABLΞ. rel. (Latt.) Syr.Hcl. rel.
— *αυτων*] *αυτον* Δ.
— *ειπεν*] *λεγει* D. (vid. Mar. ii. 5.) ‖†add. *αυτῳ* ς. AX. rel. Syr.Hcl. Arm. | add. *τῳ παραλυτικῳ* CD. *f.* Syr.Pst. Memph. Goth. (vid. Mar. ii. 5. Matt. ix. 2.) | add. *τῳ ανθρωπῳ* (om. seq. *ανθρωπε*) 1. *a.b.c.e.g*¹*.l.* (Æth. "illi viro aegroto.") | om. BLΞ. 33. Vulg. *ff.*
20. *αφεωνται*] *-ονται* M.
— *σοι αἱ ἁμαρτιαι σου* ABC. rel. vv. | *σου αἱ ἁμαρτιαι* D *Gr.* F *Wtst.* (vid. Mar. ii. 5. Matt. ix. 2.)
21. *γραμματεις*] add. *αυτων* Γ.
— *φαρισαιοι*] add. *εν ταις καρδιαις αυτων* D. *b.*(*c.ff.*)*g*¹*.l.* (vid. Mar. ii. 6.) | Contra, Vulg. *a.e.*
— *τις εστιν οὑτος ὁς*] *τι οὑτος* D. (*a.b.*) [non Memph.]
— *ἁμαρτιας αφειναι* BD(L)Ξ. (1.) *c.e.* (*αφιεναι* L. 1.) | ‡*αφιεναι ἁμαρτιας* ς. AC. rel. Vulg. *a.b.f.*(*ff.*)*g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Mar. ii. 7.)
— *μονος* ABC*. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl.txt. Arm. Æth. | *εἱς* C³D *Gr.* X. *a.* Syr.Hcl.mg. Goth. (utr.q. hab. Memph.) vid. Mar. ii. | *μονον* Λ.
— *ὁ θεος*] om. *ὁ* D*.
22. *αποκριθεις* ABLΞ. rel. Vulg. *e.f.* Syrr. Pst.(MSS.)&Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. CD. *a.b.c.ff.g*¹*.l.* Syr.Pst.impr. Æth.
— *ειπεν προς αυτους*] *λεγει αυτοις* D.
— *ὑμων*] add. *πονηρα* D. (*c.e.*)*l.* Æth. (Syr.Hier.*ap.Bch.*) vid. Matt. ix. 4.
23. *αφεωνται*] *-ονται* M.
— *σοι αἱ ἁμαρτιαι σου* ABL. rel. (om. *αἱ* Ξ.) *a.b.c.ff.g*¹. Syrr. Pst. & Hcl. (Memph.) (Æth.) | *σου αἱ ἁμαρτιαι* D *Gr.* tibi peccata Vulg. *e.f.* Goth. (vid. Matt. ix. 5. Mar. ii. 9.) | *σου αἱ ἁμαρτ. σου* CX. 33. F *Wtst.* Λ.
23. *ειπειν* 2°.] *ειπεν* L.
— *εγειρε* ABCDLΞ. 1. 33. 69. EF *Wtst.* KMSVΓΛ. | ‡*εγειραι* ς. XΔU.
24. *εξουσιαν εχει*] *post ὁ υἱος του ανθρ.* BLΞK. Vulg. *b.f.g*¹*.ff.l.* | ‡ante ACD. ς. rel. *a.c.e.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. et Mar.)
— *της γης*] om. *της* D*Λ.
— *αφιεναι*] *αφιναι* (i.e. *αφειναι*) D*L*.
— *ειπεν* *c.* rel. | *λεγει* D. Vulg. *a.b.e.f.g*¹.
— *παραλελυμενῳ* ABΔ. 1. rel. | *παραλυτικῳ* CDLΞX. 33. 69. F *Wtst.* M. Arm. (vid. Matt. et Mar.)
— *σοι*] *σου* Δ *Gr.* ‖add. *δε* Γ *Tf.*
— *εγειρε* ABCDΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.* KMSVΛ. | ‡*εγειραι* ς. LUΓ.
— *αρας*] *αρον* D. Latt. [*e.*] Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Æth. (vid. Matt. ix. 6. Mar. ii. 11.)
— *το κλινιδιον*] *τον κραβαττον* D. *c.* Memph. (vid. Mar.)
— *πορευου*] praem. *και* D. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth.
25. *αυτων*] *παντων* 69. *a.* Arm.
— *εφ' ὁ κατεκειτο* *Am.* *f.ff.g*¹. Memph.

19. et per tegulas summiserunt eum *Cl.* | 24. habet potestatem *Cl.* | dimittendi *Cl.* | 25. consurgens *Cl.* | tulit lectum in quo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν θεόν.
26 καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν
θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες ὅτι Εἴδομεν
παράδοξα σήμερον.
ΙΔ' λη 38 27 d Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο
d ‖Matt. 9: 9-17. β ‖Mar. 2:13-22. τελώνην ὀνόματι ‡ Λευεὶν″ καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώ-
νιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. 28 καὶ κατα-
λθ β λιπὼν ‡ πάντα″ ἀναστὰς ‡ ἠκολούθει″ αὐτῷ. 29 καὶ
ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην † ‡ Λευεὶς″ αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ, καὶ ἦν ὄχλος ‡ πολὺς τελωνῶν″ καὶ ἄλλων οἳ
ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. 30 καὶ ἐγόγγυζον
§F ‡ οἱ § Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς [αὐτῶν]″ πρὸς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες, Διὰ τί μετὰ * τῶν″
μ β τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὐ χρείαν
ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ‡ ἀλλὰ″ οἱ κακῶς
ἔχοντες. 32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

et abiit in domum suam magnificans deum.
26 Et stupor apprehendit omnes, et magnificabant deum: et repleti sunt timore, dicentes quia vidimus mirabilia hodie.

27 (38, 2.) Et post haec exiit et vidit publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum, et ait illi, Sequere me.
28 Et relictis omnibus surgens secutus est eum.
29 (39, 2.) Et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua, et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes.
30 Et murmurabant Pharisaei et scribae eorum dicentes ad discipulos eius, Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis?
31 (40, 2.) Et respondens Iesus dixit ad illos, Non egent qui sani sunt medico sed qui male habent:
32 non veni vocare iustos sed peccatores in paenitentiam.

Goth. Arm. Æth.cd. (praem. "in se" Arm.) | *την κλεινην* D. *e.* Syr.Pst. utramque lectionem habent Vulg.*Cl.* *a.b.c.* Syr.Hcl. Æth. *a.*

25. *εφ' ὁ* AB.*Mai.*CLΞXΔ. 33. EKMSVΓ. | ‡*εφ' ᾧ* ϛ. R. 1*s.* 69. UΛ. (*εν ᾧ* U*. *Tf.*)

26. *και εκστασις ελαβ. ἁπαντ. και εδοξ. τον θεον* (A)BCR. rel. vv. | om. DX. 69. MS. *e.* ‖*και εδοξ. τ. θεον*] post *και επλ. φοβου* A. | om. *a.*

— *φοβου*] *θαμβου* D*. *θαμβους* D².

— *ὁτι*] om. D.

— *ειδομεν*] *ιδαμεν* C. | *ιδωμεν* R. 69.

27. *και μετα ταυτα*] *και μεταυτα* B**Rl.*

— *και μετα....ονοματι Λευειν*] sic in D. *και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον επακολουθουντα αυτῳ οχλον εδιδασκεν. και παραγων ειδεν Λευει τον του Αλφαιου* (vid. Mar. ii. 13.)

— *εξηλθεν*] add. *ὁ Ιησους* 69. Λ. *b.c.* Syr.Pst.

— *και εθεασατο*] *και ειδεν* AK. | *και εθεατο* 69. | om. Λ*.

— *Λευειν* AB*Tf.Mai.*CRLΞMΓ. | ‡*Λευιν* ϛ. XΔ. rel. | *Λευει* D supra. | *Λευϊ* K. Vulg. *a.b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. ‖add. *καλουμενον* C*. (*c.*)

— *ειπεν* *a.c.e.* | *λεγει* D. 69. Vulg. *b.f.* *ff.g*¹. Arm. (vid. Matt. ix. 9. Mar. ii. 14.)

28. *καταλιπων* BCDRΞ. rel. | *-λειπων* A LΔ. 33. EΓΛ.

28. *παντα* BC²DRLΞ. 33. (*παντας* C* ut vid.) | ‡*ἁπαντα* ϛ. AX. rel. | *ἁπαν* M.

— *ηκολουθει* BDLΞ. 69. *a.* | ‡*ηκολουθησεν* ϛ. ACRX. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl. Memph. (vid. Matt. ix. 9. Mar. ii. 28.)

29. *Λευεις* AB*Tf.Mai.*CRLΞX. (Goth.) | ‡*Λευις* ϛ. 1. 33. rel. | *Λευει* D. Latt. [om. *b.*] Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (*Λευει δοχην αυτῳ μεγαλην* D.) ‖†praem. *ὁ* ϛ. | om. AB*Tf.Mai.*CDR LΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*KMSUVΓ *Tf.*Λ.

— *αυτῳ*] om. Δ.

— *τῃ οικιᾳ*] *τῳ οικῳ* K.

— *ην*] om. F *Wtst.*

— *πολυς τελωνων* BCDRLΞ. 1. 33. 69. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | ‡*τελωνων πολυς* ϛ. A. rel.

— *αλλων*] *ἁμαρτωλων* X. (praem. id. Æth.)

— *οἱ ησαν μετ' αυτων κατακειμενοι*] *ανακειμενων* D. *e.*

— *οἱ*] *ὁσοι* R.

— *μετ' αυτων*] *μετ' αυτου* 1. Syr.Hcl.mg. | *κατ' αυτον* 69.

— *κατακειμενοι*] *ανακειμ.* Λ.

30. *εγογγυζον*] *-ζαν* R. ‖ante *προς τους μαθητας* D. (*c.*)*e.*

— *οἱ φαρισαιοι και οἱ γραμματεις αυτων* BC(D)RLΞ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e.*(*f.*)*ff.* *g*¹.(*l.*) Syr.Hier. (Memph.) Arm. | ‡*οἱ γραμμ. αυτων και οἱ φαρισαιοι* ϛ. A (F)Δ. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. (Æth.) ‖*αυτων*] om. DXF. (*f.*) Syr. Pst. Memph. Æth. | Contra, ABCRΞ. rel. Latt. Syr.Hcl. (add. de eo Arm.)

30. *αυτου*] om. C* *ut vid.*

— *λεγοντες*] *ante προς τ. μαθ. αυτ.* Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Pst. Æth. | Contra, *e.* Syr. Hcl.

— *των* ante *τελωνων* ABCDRLΞXΔ. 1. 69. EFKMUΓΛ. Arm. | *om. ϛ. 33*s.* S*s*V.

— *και ἁμαρτωλων* ABC²R. rel. vv. | om. C*D.

— *εσθιετε και πινετε* Vulg. *g*¹. Syrr.Pst. &Hcl. | *εσθιεται και πινεται* DR. Æth. manducat et bibit *a.b.c.e.f.ff.l.* Æth. (ante *μετα* Memph.) | add. magister vester Æth. (vid. Matt. ix. 11.) ‖om. *και πινετε* K. | (*εσθιεις και πινεις μετα των ἁμαρτωλων* *Orig.* ii. 637ᵉ.)

31. *και αποκριθεις*] *αποκριθεις δε* D. (*e.*)

— *ὁ Ιησους*] om. *ὁ* B.

— *προς αυτους*] *αυτοις* LΞ. 33.

— *ὑγιαινοντες* *Orig.* iii. 208ᶜ. | *ισχυοντες* 69.

— *αλλα* ABΞ. | ‡*αλλ'* ϛ. CDRLX*s.* rel. *Orig.* iii.

32. *εληλυθα* *Orig.* iv. 359ᵈ. | *ηλθον* C³D. 1. (vid. Matt. ix. 13. Mar. ii. 17.) (add. enim Memph.) | *ηλ|ληλυθα sic* Ξ.

— *αλλα* *Orig.* iv. | *αλλ'* Ξ. 1. Λ.

---

32. ad paenitentiam *Cl.*

A B (C) D R. L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. E(F)HKMSUVΓΛ. § H

39 33 § Οἱ δὲ ‡ εἶπαν″ πρὸς αὐτόν, [Διὰ τί] οἱ
μαθηταὶ ‡ Ἰωάνου″ νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις
ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ
ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν; 34 ὁ δὲ * Ἰησοῦς″ εἶπεν
πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος,
(34. νηστεύειν;) ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι ‡ νηστεῦσαι″;
35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν
ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις. 36 ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι
Οὐδεὶς ἐπίβλημα * ἀπὸ″ ἱματίου καινοῦ * σχίσας″
(¶ Ξ) ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν·¶ εἰ δὲ μή γε, καὶ τὸ
(36. σχίζει) καινὸν ‡ σχίσει,″ καὶ τῷ παλαιῷ οὐ ‡ συμφωνήσει″
(— συμφωνεῖ) * τὸ″ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶς
βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή γε,
ῥήξει ‡ ὁ οἶνος ὁ νέος″ τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυ-
θήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 ἀλλὰ οἶνον

33 At illi dixerunt ad eum, Quare discipuli Iohannis ieiunant frequenter et obsecrationes faciunt, similiter et Pharisaeorum, tui autem edunt et bibunt? 34 Quibus ipse ait, Numquid potestis filios sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare? 35 Venient autem dies cum ablatus fuerit ab illis sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus. 36 Dicebat autem et similitudinem ad illos quia nemo commissuram a vestimento novo inmittit in vestimentum vetus: alioquin et novum rumpit, et veteri non convenit commissura a novo. 37 Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: alioquin rumpit vinum novum utres, et ipsum effunditur et utres peribunt: 38 sed vinum novum in

33. ειπαν CDRLΞ. 33. | ‡ ειπον ς. AB. rel.
— προς αυτον] om. προς X. ‖ add. οἱ δε ειπον αυτῳ sic 69.
— δια τι ACDR. rel. vv. (vid. Mar. ii. 18.) | om. BLΞ. 33. Memph. (contra, *cod. rec.*)
— Ιωανου] add. *και οἱ μαθηται των φαρισαιων* D. (vid. Mar. ii. 18.)
— *ὁμοιως και οἱ των φαρισαιων* Vulg. *e.f.(ff.)*$g^{1.2.}$ | om. D. ("et Pharisaeorum" post *πυκνα* *a.(b.)c.l.*)
— *οἱ δε σοι* Vulg. *a.*$g^{1.2.}$ rel. | *οἱ δε μαθηται σου* D. *b.c.e.f.ff.* Memph. Goth. (vid. Matt. ix. 14.)
— *εσθιουσιν και πινουσιν*] *ουδεν τουτων ποιουσιν* D. *e.*
34. ὁ δε Ιησους B.*Mai.*CDRLΞX. 1. 33. 69. *f.* Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. | *om. Ιησους ς. ΛΔ. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl.txt. Goth. Arm.
— *μη δυνασθε τους υἱους* Vulg. *f.l.* | *μη δυνανται οἱ υἱοι* D. *a.b.c.e.ff.*g^{1}. Æth. (*Tert.* adv. Marc. iv. 11.) vid. Mar. ii. 19. Matt. ix. 15. ‖ mox "sponsi" Latt. Memph. *Tert.*
— *εν ᾧ ὁ νυμφιος μετ' αυτων εστιν* Vulg. *a.(b.)c.f.* (*Tert.*) | *εφ' ὁσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ' ἑαυτων* D. *e.*
— *ποιησαι* Vulg. *f.* rel. | om. D. *a.b.c. e.ff.*g^{1}. Æth. *Tert.* (vid. Mar. ii.)
— *νηστευσαι* BΞX. | ‡ *νηστευειν* ς. A CDR. rel. (vid. Mar.)
35. *και ὁταν* ABDRΞXΔ. 33. rel. *For. a.* Goth. | om. *και* CL. 1. 69. FM*txt.* Vulg. *b.c.e.f.ff.*g^{1}*.l.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph.

35. *απαρθῃ*] *αρθῃ* 1. Arm. Æth. (vid. Matt. ix. 15. et Mar. ii. 20.)
— *τοτε*] praem. *και* Δ. 1. 69. FM. *b.c.e. f.ff.*g^{1}*.l.* Goth. Arm.MSS. Æth. | om. rel. Vulg. *a.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.ed.
— *νηστευσουσιν*] -*ευουσιν* EHKU. | -*ευσωσιν* Δ. 69. Λ.
— *εν*] om. X.
36. *δε και*] om. *και* X. *c.e.*
— *παραβ. προς αυτους*] *προς αυτους παραβ.* X. Syr.Pst. Æth. | *παραβ. αυτοις* 69.
— *επιβλημα απο* BDLΞX. 1. 33. 69. Vulg. *b.c.e.ff.*g^{1}*.l.* Syrr.Pst. & Hcl. Memph. (Arm.) | *om. *απο* ς. ACR. rel. *a.f.* Goth. Æth. *Iren.* 276.
— *σχισας* ante *επιβαλ.* BDLΞ. 1. 33. Syr.Pst. (post *ουδεις* Memph.) | *om. ς. ACRX. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Iren.* 276. (vid. Matt. ix. 16. et Mar. ii. 21.) | mox *επιβαλει* X.
— *ἱματιον παλαιον*] *ἱματιῳ παλαιῳ* MΓ.
— *σχισει* BCDLX. 33. *a.e.* | ‡ *σχιζει* ς. A. rel. Vulg. *b.c.f.ff.*g^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (...*ιζεται* R.)
— *συμφωνησει* ABCDLX. 33. *a.e.* | ‡ *συμφωνει* ς. RΔ. rel. Vulg. *b.c.f. ff.*g^{1}. rel. [Æth.]
— *το″ *επιβλημα* BC(D)LX. 1. 33. 69. Λ. Vulg. *a.b.c.e.f.* Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Arm. (*το* habent B.*Blc.Mai.* [silent *Btly.Bch.*]CLX. 1. 33. 69. Λ. Memph. | *om. ς. D.) | om. ARΔEF HKMSUVΓ. Goth. Æth. | post *καινου* D. (om. *το.*)
37. *βαλλει*] *επιβαλλει* C.
— *ει δε*] *η δε* U.
— *ῥηξει* ABDR. rel. Vulg.*Cl.* *a.c.e.ff.* g^{1}. Arm. | *ῥησσει* CΛ. *Am.* *b.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph.? Goth. Arm. | *ῥησει* Γ.
— *ὁ οινος ὁ νεος* BCDRLX. 1. 33. MU Λ. Latt. | ‡ *ὁ νεος οινος* ς. A. rel.
— *ασκους*] add. *τους παλαιους* D. Memph. Arm.
38. *αλλα* ADRL. rel. | *αλλ'* BC. 1. 69. KMΛ.
— *βλητεον*] *βαλλουσιν* D. *a.b.c.e.f.ff.*g^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | Contra, Vulg.
— *και αμφοτεροι συντηρουνται* AC(D) R. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. MS. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. ix. 17.) | om. BL. 1. 33. Memph. (exc. cod. rec.) ‖ *συντηρουνται*] *τηρουνται* D. *a.e.*
39. ver.] om. D. *a.b.c.e.ff***.l.* (? *Eus.* in canone: hic enim versus non legitur in rell. Evv.: sed omnia inde a ver. 31 ad fin. cap. numero β' notantur tanquam in *tribus* reperta.) | Contra, Vulg. *f.ff***.$g^{1.2.}$ vv.
— *και*] om. B.
— *θελει*] † praem. *ευθεως* ς. AC²R(X). 33. Vulg. *f.*$g^{1.2.}$ rel. (*ευθυς* X.) | om. BC*L. 1. Memph. Arm. Æth.

36. a novo vestimento *Cl.* | 37. rumpet *Cl.* | effundetur *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
39. [εὐθέως] θέλει
— χρηστότερός ἐστιν.
¶ F

νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, [καὶ ἀμφό-
τεροι συντηροῦνται.] 39 καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν
† θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς ‡ χρηστός″
ἐστιν.¶

utres novos mittendum est, et utraque conservantur. [39] Et nemo bibens vetus statim vult novum: dicit enim, Vetus melius est.

VI. μα β

•‖Matt. 12: 1-8. ‖Mar. 2:23-28.
1. σαββάτῳ [δευτεροπρώτῳ]
— τ. στάχ. καὶ ἤσθ.
3. ὁ Ἰησ. εἶπεν πρ. αὐτούς
f 1 Sam. 21:6.
3. μετ' αὐτοῦ [ὄντες];
¶ C

40 1 e Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ † διαπορεύεσθαι
αὐτὸν διὰ † σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
‡ καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας,″ ψώχοντες ταῖς χερσίν.
2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον †, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ
ἔξεστιν † † τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε, f ὃ
ἐποίησεν ‡ Δαυείδ,″ ‡ ὅτε″ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ †; 4 [ὡς] εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ,
καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ‡ λαβὼν″ ἔφαγεν καὶ
ἔδωκεν¶ † τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ
μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς [ὅτι]

[1] (41, 2.) Factum est autem in sabbato secundo primo, cum transiret per sata, vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus. [2] Quidam autem Pharisaeorum dicebant illis, Quid facitis quod non licet in sabbatis? [3] Et respondens Iesus ad eos dixit, Nec hoc legistis quod fecit David cum esurisset ipse et qui cum eo erant? [4] quomodo intravit in domum dei et panes propositionis sumsit et manducavit, et dedit his qui cum ipso erant, quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus? [5] (41, 2.) Et dicebat illis

39. γαρ] add. ὅτι K. Syr.Hcl. — χρηστος BL. Syr.Pst. Memph. | ‡χρηστοτερος ς. ACRX. rel. Syr.Hcl.
1. εγενετο δε] και εγενετο D. *a.(e.)* Æth. — σαββατῳ] †add. δευτεροπρωτῳ ς. ACD(R)XΔ. 69mg. rel. (δευτερῳ πρωτῳ RΓ.) Vulg. *a.f* ff.g*1.2. Syr.Hcl. txt. Goth. (Arm.) sabbato a primo *f.* sabbato mane *e.* | om. BL. 1. 33. 69*txt.* *b.c.f**.l.* Syr.Pst. ("om. in exemplaribus nonnullis" Syr.Hcl.mg.) Memph. Æth. — διαπορευεσθαι] πορευεσθαι C*(corr.2.) X. — αυτον] om. 33. | ante εν σαββατῳ D. — δια] †add. των ς. CDR. 33*s.* rel. Memph. Arm. (vid. Matt. xii. 1. Mar. ii. 23.) | om. ABLΔ. 1. Λ*. — σποριμων] σπορηματων 69. — και ετιλλον οἱ μαθηται αυτου] οἱ δε μαθ. αυτ. ηρξαντο τιλλειν D. *b.* (vid. Matt. et Mar.) ‖και ετιλλον] ετιλλον δε 1. (*e.*) | και ετειλον 69. — και ησθιον τους σταχυας BC*RL. | ‡τους σταχυας και ησθιον ς. AC3X Δ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *b.c.ff.g*1.2. Syr.Hcl. (Goth.) | (τους σταχυας και ψωχοντες ταις χερσιν ησθιον D. (*a*)*e.* *f.* Syr.Pst. Memph. Arm. (Æth.) — χερσιν] add. αυτων CM[**Tf.*]. *b.c.e.* Syr.Pst. Memph.W. Æth.
2. ειπον (ειπαν X.) Syr.Hcl. | ελεγον D. Latt. Syr.Pst. ‖†add. αυτοις ς. A C3R. rel. Vulg. (*b.*)*f.ff.g*1.2. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. Æth. | add. αυτῳ D. (vid. Matt. xii. 2. Mar. ii. 24.) | om. BC*LX. 1. *a.c.e.* Memph.
2. τι ποιειτε....σαββασιν] ειδε τι ποιουσιν οἱ μαθηται σου τοις σαββασιν ὁ ουκ εξεστιν D. — εξεστιν] †add. ποιειν ς. AC. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. (vid. Matt. xii. 2.) | add. post σαββασιν L. Syr.Pst. | om. BD(supra)R. 69. Latt. Arm. ‖†add. postea εν ς. AC. rel. Vulg. *g*1.2. Goth. | om. BDRL. 1. 69. U. *a.b.c.e.f.ff.l.* Arm. (sabbatis *ante* ὁ ουκ *a.b.c.e.f.ff.*) — τοις σαββ.] om. τοις ΔΛ*(add.1.)
3. και αποκριθεις] αποκρ. δε D. — προς αυτους ειπεν ὁ Ιησους (B)C*Δ. rel. (dixit illis Jesus *a.b.g*1.) | προς αυτους ὁ Ιησ. ειπεν 33. Goth. Arm. (om. ὁ B.) | ὁ Ιησους ειπεν (ελεγεν D *Gr.*) προς αυτους AC3(D)RX. 69. K M. Syr.Pst. (Æth.) (dixit ad illos *e.*) | ὁ Ιησ. προς αυτ. ειπεν L. Vulg. Syr. Hcl. Memph. | ὁ Ιησ. ειπεν αυτοις 1. *c.f.ff.* — ουδε] ουδεποτε DLII. — τουτο] om. LH. Arm. — ὁτε BCDLXΔ. 1. 69. | ‡ὁποτε ς. A R. rel. (hiat 33.) — μετ' αυτου] συν αυτῳ D. ‖†add. οντες ς. ACRΔ. rel. Syr.Hcl. Goth. | om. BDLX. 1. 33. 69. Syr.Pst. Memph. Æth.
4. ὡς ACΔU*sic.* rel. (Latt.) Syr.Hcl. ("et" *c.*) | πως R*sic* LX. 1. 33. 69. Memph. Arm. (alterutr. Goth. Æth.) vid. Matt. xii. 4. Mar. ii. 26. quemadmodum *Iren.* 237. | om. BD. (ὅτι loquentis Syr.Pst.)
4. εισηλθεν] εισελθων D. — τους αρτους] τον αρτον 69. — προθεσεως] προσθεσεως D *Gr.* — λαβων BC*LX. 33 *ut vid.* (Syr.Pst. Memph.ut vid.) | ‡ελαβεν και ς. AC3 R. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. | om. D. 1. 69. K. Syr.Hier. Arm. Æth. *Iren.* 237. (vid. Matt. xii. 4. Mar. ii. 26.) — εδωκεν] †add. και ς. ADR. rel. Syr. Hcl. Æth. (vid. Mar. ii. 26.) | om. BL. 1. Latt. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. *Iren.* — οὓς] οἷς D. | (om. ουκ M.) — εξεστιν] εξον ην DM. *b.c.e.f.* Syr.Pst. *Iren.* 237. (vid. Matt. xii. 4.) | εστιν 69. ‖add. αυτῳ M. add. illis Æth. — μονους τους ἱερεις] μονοις τοις ἱερευσιν D. *Iren.* vid. Matt. (μονους τοις ἱερευς *sic* 69.) ‖μονους] μονον RA.
5. Post ver. 10 transfert D.; et *hic* habet mira quaedam: τῃ αυτῃ ἡμερᾳ θεασαμενος τινα εργαζομενον τῳ σαββατῳ ειπεν αυτῳ, Ανθρωπε ει μεν οιδας τι ποιεις μακαριος ει, ει δε μη οιδας επικαταρατος και παραβατης ει του νομου (et trabaricator legis.) — αυτοις] add. ὁ Ιησους X. — ὅτι ADR. rel. | om. B. 1. Arm. Æth.

3. cum illo *Cl.*

ABD[Q](R). LXΔ. 1. 33. 69. E(H)KMSUVΓΛ.

ΙΕ′ μβ

ε ‖Matt. 12:9-14. β ‖Mar. 3:1-6.

Κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββά-
του.
41 6 ε Ἐγένετο δὲ † ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν
αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν
‡ ἄνθρωπος ἐκεῖ,″ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά.
7 ‡ παρετηροῦντο″ δὲ † οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ ‡ θεραπεύει,″ ἵνα εὕρωσιν
‡ κατηγορεῖν″ αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ¶ ᾔδει τοὺς διαλο-
γισμοὺς αὐτῶν, ‡ εἶπεν δὲ″ τῷ ‡ ἀνδρὶ″¶ τῷ ξηρὰν
ἔχοντι τὴν χεῖρα, ‡ Ἔγειρε,″ καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον.
‡ καὶ″ ἀναστὰς ἔστη. 9 εἶπεν ‡ δὲ″ ὁ Ἰησοῦς πρὸς
αὐτούς, ‡ Ἐπερωτῶ″ ὑμᾶς ‡ εἰ″ ἔξεστιν ‡ τῷ σαβ-
βάτῳ,″ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι
ἢ ἀπολέσαι; 10 Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς
εἶπεν ‡ αὐτῷ″, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ

7. κατηγορίαν
¶ R
¶ H

quia dominus est filius hominis etiam sabbati.

6 Factum est autem et in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret: et erat ibi homo, et manus eius dextra arida. 7 Observabant autem scribae et Pharisaei si sabbato curaret, ut invenirent accusare illum. 8 Ipse vero sciebat cogitationes eorum, et ait homini qui habebat manum aridam, Surge et sta in medium. Et surgens stetit. 9 Ait autem ad illos Iesus, Interrogo vos si licet sabbato bene facere an male, animam salvam facere an perdere? 10 Et circumspectis omnibus dixit homini, Extende manum tuam. Et

5. *ὁ υἱος του ανθρωπου*] om. Λ*. ‖ante *κ. τ. σαββ.* ACDR. rel. Latt. Syr. Hcl. Goth. Arm. | post *και του σαββατου* (B.) Syr.Pst. Memph. Æth. vid. Matt. xii. 8. (om. *και* B*Mai.* Syr. Pst. Memph.W.)

6. ver. sic in D. *και εισελθοντος αυτου παλιν εις την συναγωγην σαββατῳ εν ῃ ην ανθρωπος ξηραν εχων την χειρα.*

— *εν*] †praem. *και* ϛ. AR. rel. g^{2}. Vulg. Syr.Hcl. Goth. | om. B.*Btly.Mai.*LX. 1. 33. 69. *a.b.c.e.f.ff.*g^{1}*.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. ‖om. *εν* 69. *b.*

— *διδασκειν*] *-κεν* Γ.

— *εκει* post *ανθρωπος* BRL. 1. 33. Memph. | ‡ante ϛ. A. rel. Latt. vv. (om. *b.* Æth.)

— *ἡ χειρ*] om *ἡ* Δ.

7. *παρετηρουντο* ABDRLXΔ. 1. 33. 69. M. | ‡*παρετηρουν* ϛ. E. rel. (vid. Mar. iii. 2.) | praem. *και* 69.

— *δε*] *τε* H. | om. D. 69. Memph. ‖†add. *αυτον* ϛ. BDLX. 33*s.* 69. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Mar. iii. 2.) | om. ARΔ. 1. EF*Wtst.*HKMS UVΓΛ. Latt. Goth.

— *ει*] *η* E.

— *εν f.* | om. DK. *Am. a.b.c.e.ff.*g^{1}*.l.*

— *θεραπευει* ADL. | ‡*θεραπευσει* ϛ. B XΔ. 1*s.* 33*s.* 69. rel. Memph. (vid. Mar. iii. 2.) (hiat R.) ‖add. *αυτον* X. 33. 69. M. (vid. Mar.)

— *κατηγορειν* B.*Blc.Mai.*X. 1. S. *Am. Fuld.* g^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | *κατηγορησαι* D. | ‡*κατηγοριαν* ϛ. AL. rel. (h. R.) Memph. Arm. occasionem accusandi *f.* et accusarent *a.e.* unde accusarent Vulg.*Cl.* (*b.*)*c.ff.* Æth. ‖add. *κατ'* RL. 33. F*Wtst.*K. Syr.Hcl.mg. Memph.(ut vid.)

7. *αυτου*] *αυτῳ* Λ. (illud *Am.*)

8. *ηδει*] *γεινωσκων* D. *b.*

— *ειπεν δε* BLX. 1. 33. 69. *a.* | ‡*και ειπεν* ϛ. A. rel. Syr.Hcl. Goth. Æth. [Syr.Pst. Arm.] | *λεγει* D. *b.f.* (Syr. Pst.) Memph. (et ait Vulg. *ff.*$g^{1.2.}$ et dicit *c.e.*)

— *τῳ ανδρι* BL. 1. 33. Æth. | ‡*τῳ ανθρωπῳ* ϛ. A. rel. Latt. rel. (vid. Mar. iii. 3.) ‖om. D.

— *τῳ* 2°.] add. *την* A.

— *ξηραν εχοντι την χειρα*] *την χειρα εχοντι ξηραν* D. 33. qui habebat manum aridam Vulg. *a.b.f.ff.*$g^{1.2.}$ Syr. Hcl. habenti manum arid. *c.* ‖*ξηραν*] *εξηραμμενην* KM.

— *εγειρε* ABLXΔ. 1. 33. 69. EF*Wtst.*K MUVΛ. | *εγειρου* D. | ‡*εγειραι* ϛ. SsΓ.

— *και*] om. Λ. Syr.Pst. Memph.

— *στηθι εις*] *στηθεισις* *Lap.Tf.*

— *εις το μεσον* Vulg. *e.ff.*$g^{1.2.}$ | *εν τῳ μεσῳ* D. *a.b.c.f.*

— *και αναστας* BDLX. 1. 33. Latt. (Syr. Pst.) Memph. Goth. Æth. | ‡*ὁ δε αναστ.* ϛ. A. rel. Syr.Hcl. Arm.

— *εστη*] *εσταθη* D. | *εστην* Δ.

9. *δε* BDL. 33. 69. Latt. Goth. (Æth.) | ‡*ουν* ϛ. AX. rel. Syr.Hcl. | om. Syr.Pst. Memph. Arm.

— *ὁ Ιησους*] post *αυτους* K. Vulg. *b.c. f.ff.*g^{1}. Syr.Pst. Æth. | Contra, rel. *a.e.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. *ὁ* B.*Btly.Mai.*

9. *επερωτω* BL. Vulg. *e.f.l.* Memph. Goth. | ‡*επερωτησω* ϛ. AD. rel. *a.b. c.ff.*g^{1}. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. | *ερωτησω* 1.

— *ει* BDL. Vulg. *a.c.e.f.ff.*g^{1}*.l.* (Syrr. Pst.&Hcl.ut vid.) Memph. | ‡*τι* ϛ. A. rel. ante *ὑμας* Arm. (Goth.? Æth.?) [hiat *b.*]

— *τῳ σαββατῳ* BDL. *Am. Fuld. c.e.ff.* g^{1}. Syr.Pst. Memph.Schw. Æth. | ‡*τοις σαββασιν* ϛ. AX. rel. Vulg.*Cl. a.f.* Syr.Hcl. Memph.W. Goth. Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 12. [h. *b.*]

— *ψυχ. σωσ. η απολεσαι*] om. 33. | Contra, *Tert.*

— *απολεσαι* BDLX. 1. 69. Latt. [h. *a.*] Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Goth. Arm. *Tert.* | *αποκτειναι* ΛΔEF*Wtst.*KMSU VΓΛ. *e.* Syr.Pst.MS. Syr.Hcl.txt. Æth. (vid. Mar. iv. 4.) ‖add. *οἱ δε εσιωπων* D(Λ -*ουν*). Memph.MS.(*man. rec.*) vid. Mar.

10. *παντας αυτους* ABL. rel. *a.c.* Syr. Hcl. | *αυτους παντας* DX. *b.e.f.ff.* Syr.Pst. [Vulg. Arm.] ‖add. *εν οργῃ* DX. 1. Λ. *a.b.*(*c.*)(*e.*)*ff*(ap. Blan.).*l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | add. *μετ' οργης* 69. (vid. Mar. iii. 5.) | non habent AB L. rel. Vulg. *ff*(ap. Sabat.).g^{1}. Syr.Pst. Memph.

— *ειπεν*] *λεγει* D. (vid. Mar.)

— *αυτῳ* ABΔEF*Wtst.*KMSUVΓΛ. Syrr. Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm.ed. | ‡*τῳ ανθρωπῳ* ϛ. DLX. 1. 33. 69. Vulg.

6. dextra erat arida *Cl.* | 7. si in sabb. *Cl.* | unde accusarent eum *Cl.* | 9. sabbatis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. § Q

ἐποίησεν † · καὶ ‡ ἀπεκατεστάθη″ § ἡ χεὶρ αὐτοῦ †
[ὡς ἡ ἄλλη] 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας· καὶ
διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν ‡ ποιήσαιεν″ τῷ
Ἰησοῦ.

h ‖Mar. 3:13-19 μγ/β. Matt. 10:2-4. β. Iς′ μδ/β

42 12 h Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ‡ ἐξ-
ελθεῖν αὐτὸν″ εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν
διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13 καὶ ὅτε
ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστό-
λους ὠνόμασεν, 14 i Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον
καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, * καὶ″ Ἰάκωβον καὶ
‡ Ἰωάνην,″ * καὶ″ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, 15 * καὶ″
‡ Μαθθαῖον″ καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον † Ἀλφαίου καὶ
Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν, 16 * καὶ″ Ἰούδαν
Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν ‡ Ἰσκαριώθ,″ ὃς [καὶ] ἐγένετο

i Act. 1:13.
14. [καὶ] Ἰάκ.
— [καὶ] Φιλ.
15. [καὶ] Μαθ.
16. [καὶ] Ἰούδ.

extendit, et restituta est manus eius. 11 Ipsi autem repleti sunt insipientia, et conloquebantur ad invicem quidnam facerent Iesu.

12 (43, 2.) Factum est autem in illis diebus exiit in montem orare, et erat pernoctans in oratione dei. 13 (44, 2.) Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos, et elegit duodecim ex ipsis, quos et apostolos nominavit, 14 Simonem quem cognominavit Petrum et Andrean fratrem eius, Iacobum et Iohannen, Philippum et Bartholomeum, 15 Mattheum et Thoman, Iacobum Alphei et Simonem qui vocatur Zelotes, 16 Iudam Iacobi et Iudam Sca-

a.b.c.e.f. Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. MSS. Æth. (vid. Matt. xii. 13. Mar. iii. 5.)

10. χειραν Δ*.

— ὁ δε Syr.Hcl. Memph. rel. | και D. Latt. Syr.Pst. (vid. Matt. et Mar.)

— εποιησεν ABLΔ. 33. rel. Syr.Hcl.txt. | εξετεινεν DX. 1. 69. Latt. Syrr.Pst. &Hcl.mg. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. et Mar.) ‖ † add. οὑτως ς. K. | om. AB.*Mai.*DLXΔ. 1. 33. 69. E F *Wtst.*MSUVΓΛ. Latt. Syr.Pst. Syr. Hcl.† Memph. Goth. Arm. Æth.

— απεκατεσταθη ADLXΔ. 33. 69. EK MSVΓΛ. | ‡ αποκατεσταθη ς. B.*Mai.* U. | αποκατεστη 1.

— χειρ αυτου] † add. ὑγιης ς. 69. E. rel. (sanata est Æth.) vid. Matt. xii. 13. | om. ABDQLX*Tf.*Δ. 1. 33. KU. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.

— ὡς ἡ αλλη A(D)Q. 1. 69. rel. *b.c.f. g*[1.2.] Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xii.) | om. BL. 33. Vulg. *a.e.ff.l.* Memph. | (ὡς και ἡ αλλη D. et 1 *ap. Wtst.*?)

— ad. fin. add. ver. 5 D.

11. διελαλουν] ελαλουν K*Tf.*U. | συνελαλουν 33. | διελογιζοντο D.

— αλληλους] add. λεγοντες AM. Syr. Hcl.†

— τι αν ποιησ. τῳ Ιησου] πως απολεσωσιν αυτον D.

— ποιησαιεν BL. 1. 33 *sic.* 69. A. | -σειεν A. | ‡ -σειαν ς. ΔE. rel. (-σιαν QX.) [vid. D supra.] (quidnam illi facerent *e.*)

12. ταυταις] εκειναις D. Memph.

— εξελθειν αυτον ABDL. 33. *e.* (Goth.) | εξελθειν X. | ‡ εξηλθεν ς. QΔ. 1. rel. (Latt.) vv. (Æth.) [h. *a.*] *Cypr.* 14. 213.

— ορος] add. ὁ Ιησους M. Syr.Hcl. (praem. Syr.Pst. Goth.)

— προσευξασθαι *Cypr.* 14. 213. | και προσευχεσθαι D.

— του θεου] om. D. | Contra, *Orig.* i. 216[d]. *Cypr.* 14. 213.

13. προσεφωνησεν] εφωνησεν D. 1. *Eus.* D.E. 120[c].

— τους μαθητας *Eus.* D.E. | τοις μαθηταις Γ.

— ωνομασεν *Eus.* D.E. in Ps. 413[b]. 682[c]. | εκαλεσεν D.

14. ab init. add. Πρωτον D.

— Σιμωνα ὁν και ωνομασεν] om. 69. *c.* (om. και Vulg. *b.e.f.ff.g*[1.2.]*l.* Syr.Pst. Memph. | Contra, *a.* Syr.Hcl.)

— ωνομασεν] εκαλεσε *Eus.* D.E. (ὁν και Πετρον επωνομασεν D. Arm.)

— και Ιακ. BDLΔ. 33. 69. K. Vulg.MS. *a.b.c.* Syr.Pst. Arm. | * om. και ς. AQX. 1. rel. Vulg. *e.f.ff.g*[1.2.] Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. *Eus.* D.E. 120[c].

— Ιωαννην] add. τον αδελφον αυτου, οὑς επωνομασεν βοανηργες, ὁ εστιν υἱοι βροντης D. | Contra, *Eus.* D.E. (add. fratrem ejus Æth.)

— και Φιλ. BDL. 33. *a.b.c.l.* Syr.Pst. Arm. Æth. *Eus.* D.E. | * om. και ς. AQXΔ. 1. 69 *sic.* rel. Vulg. *e.f.ff.g*[1.2.] Syr.Hcl. Memph. Goth.

— και Βαρθ.] add. *iterum* και Ιωαννην 69.

15. και ab init. BDL. *a.b.c.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 120[c]. | * om. ς. AQX. 1. 33. 69. rel. Vulg. *e.f.ff.g*[1]. Syr.Hcl. Goth.

15. Μαθθαιον και Θωμαν] om. Δ. | Θωμαν και Μαrθαιον X. ‖ Μαθθαιον B* *Mai.*D. Goth. | ‡ Ματθαιον ς. AB[2]Q. rel. | Ματθαιαν 69. ‖ και Θωμ.] om. και 69. *e.* pro more.

— Θωμαν] add. τον επικαλουμενον διδυμον D.

— Ιακωβον] praem. και D*L. 33. 69. *a.b.c.l.* Syr.Pst. Memph.W.&S. Arm. Æth. | Contra, ABD[2]QXΔ. 1. K. rel. Vulg. *e.f.ff.g*[1]. Syr.Hcl. Memph.MS. Goth.

— Αλφαιου] † praem. τον του ς. ADQX. rel. Goth. (vid. Mar. iii. 18.) | om. BL. 1. 33. 69. Arm.

— Σιμωνα] Τιμωνα M *sic.*

— τον καλ.] om. τον L.

16. και Ιουδαν Ιακ. BDQL. 69. F *Wtst.* Vulg.*Cl.* *a.b.c.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | * om. και ς. AXΔ. 1. 33. *Am.* *e.f.g*[1]. Syr.Hcl. Goth. | (om. Ιουδαν Ιακωβου A.) (filium Jac. Syr. Pst.)

— Ισκαριωθ BL. 33. | Σκαριωθ D. *e.f.g*[1]. *l.* Scariotha *c.* Syr.Pst. | ‡ Ισκαριωτην ς. AQ. rel. Vulg.*Cl.* *ff.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm.MSS. | Scariot *Am.* Scarioten Arm.ed. | om. *a.b.*

— ὁς και ADQ. rel. Syr.Hcl. Goth. (vid. Matt. x. 4. Mar. iii. 19.) | om. και BL. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.

16. Et Judam *Cl.* | Iscariotem *Cl.*

ABD[P]Q[X][R]. L[Ξ]XΔ. 1. 33. 69. E[H]KMSUVΓΛ. — με/α

προδότης· [17] καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ
τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, [j] καὶ πλῆ-
j Mar. 3: 7, seq. Matt. 4:25, seq. — θος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ
Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος,
[18] οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νό-
σων αὐτῶν, καὶ οἱ ‡ ἐνοχλούμενοι″ ‡ ἀπὸ″ πνευμάτων
§ R — ἀκαθάρτων † § ἐθεραπεύοντο. [19] καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
19. ἐζήτει — ‡ ἐζήτουν″ ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ
ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο πάντας.
ΙΖ′ μϛ/ε — 43 [20] Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
k ||Matt. 5:3-12. — εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν, [k] Μακάριοι οἱ πτωχοί,
§ Ξ μζ/ε — ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. § [21] μακάριοι
§ P μη/ε — οἱ πεινῶντες νῦν,§ ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ
κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.
μθ/ε — 44 [22] Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ
ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσω-
σιν, καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα
§ H — τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. [23] § ‡ χάρητε″ ἐν ἐκείνῃ τῇ

riot qui fuit proditor: [17] (45, 1.) et descendens cum illis stetit in loco campestri, et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni Iudaea et Hierusalem et maritima et Tyri et Sidonis, [18] qui venerunt ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis, et qui vexabantur a spiritibus inmundis curabantur: [19] et omnis turba quaerebant eum tangere, quia virtus de illo exiebat et sanabat omnes.

[20] (46, 5.) Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat, Beati pauperes, quia vestrum est regnum dei. [21] (47, 5.) Beati qui nunc esuritis, quia saturabimini. (48, 5.) Beati qui nunc fletis, quia ridebitis. [22] (49, 5.) Beati eritis cum vos oderint homines, et cum separaverint vos et exprobraverint et eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter filium hominis. [23] Gaudete in illa die et exul-

17. *καταβας*] *μεταβας εκειθεν* 69.
— *εστη*] om. A. Arm.
— *τοπου*] *του* Δ. 33. ESVΓ.
— *οχλος*] add. *πολυς* BL. 1. Syr.Pst. | Contra, ADQ. rel. vv.
— *του λαου*] om. 1.
— *της Ιουδ.*] om. *της* DF *Wtst.*
—, 18. *Ἱερουσαλημ ... οἱ ηλθον*] *αλλων πολεων εληλυθοτων* D. ||post *Ἱερ.*] *add.* et trans fretum *a.b.c.ff.l.* | *add.* et ex illa regione Arm. ||*Τυρου*] praem. "et" Vulg. *g*1. ||*Σιδωνος*] add. et aliarum civitatum *c.(e.)* Goth. ||*ηλθον*] *ηλθαν* L.
18. *ενοχλουμενοι* ABL. 1. | ‡*οχλουμενοι* ϛ. DQX. rel.
— *απο* ABDQLΔEF *Wtst.*MSVΓ*ap.Tf.* Λ*ap.Tf.* | ‡*ὑπο* ϛ. X. 1*s*. 33*s*. 69. K*s* U*s*.
— *εθεραπευοντο*] +praem. *και* ϛ. XΔ. 1. 69. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. ABDQL. 33. Latt. Memph. Arm. Æth. ||add. *ἁπαντες* 69. *l.*
19. *εζητουν* BL. *Am. b.e.f.* Syr.Pst. Goth. | ‡*εζητει* ϛ. ADQR. rel. Vulg.*Cl. a. c.ff.g*1. Syr.Hcl. (*εξητει* Δ.)
— *ἁπτεσθαι*] *αψασθε* (i.e. *-αι*) D.
20. *αυτος*] om. D. *e.* Syr.Pst.
— *επαρας Orig.* iv. 252d. 372b. | *επαρας* D.
— *αυτου* 1o. *Orig.* iv. *bis.* | om. Latt. exc. *c.*
— *μαθητας αυτου Orig.* iv. 372b. | om. *αυτου* D. *ff. Orig.* iv. 252d.

20. *ελεγεν Orig.* iv. 372b. | *λεγει* X. *Orig.* iv. 252d. (et dixit *e.*)
— *οἱ πτωχοι*] add. *τῳ πνευματι* Q*Tf.*X. 1. 33. 69. *a.c.f.* Syr.Hier. Memph.MS. *man.rec.* Goth. Arm.ap.Gb. (vid. Matt. v. 3.) | om. ABDR. rel. Vulg. *b.e.ff. g*1.2. Syrr. Pst. & Hcl. Memph.W. & S. Arm. Æth. *Orig.* iii. 173c. *Orig.Int.* iii. 835f. *Eus.* in Luc. 163. *Tert.* adv. Marc. iv. 14 *bis.* de Fuga 12.
— *του θεου*] *των ουρανων* X*. 69. *c.f.* Goth. | Contra, *Orig.* iii. *Eus.* in Luc. *Orig. Int.* iii. (vid. Matt.)
21. *οἱ πεινωντες νυν*] qui nunc esuriunt et sitiunt *b.e.ff.g*1. qui esuritis nunc et sititis *a.(c)(l.)* om. nunc *c.l.* add. justitiam *c.e.l.*
— *χορτασθησεσθε*] *-σονται* X. 69. Arm. ed. *Æth. Tert.* adv. Marc. iv. 14.
— *μακ. οἱ κλαιοντες νυν ὁτι γελασετε*] om. D. | (ante *μακ. οἱ πειν.* Syr.Hier.) | Contra, *Orig.* ii. 579c. 704a. iii. 269d. 322a. 323d. iv. 312a. ||*γελασονται* Arm. ed. Æth. *Orig.* ii. 704a. iii. 323d. iv. 312a. *Eus.* D.E. 15a. in Ps. 163b. in Ps. ap.Mai 73. *Tert.* adv. Marc. iv. 14 *bis.* | Contra, *Orig.* iii. 322a.
22. *μισησωσιν* ABQR. rel. *Clem.* 582. | *-σουσιν* DPXΔ.
— *αφορ. ὑμας*] om. *ὑμας* D.
— *ονειδ. και εκβαλ.*] *εκβαλ. και ονειδ.* D. *a.b.c.ff. Cypr.* 91. 185. 272. 310. | Ctra., Vulg. *e.f.g*1.2. *Tert.* adv. Marc. iv. 14.

22. *ονειδισωσιν Clem.* | *-σουσιν* XΔ.
— *εκβαλλωσι* 69.
— *ἑνεκα* ABR. rel. *Clem.* | *-κεν* DP F *Wtst.*Γ. (h. Q.)
23. *χαρητε* ABDP*Tf.*Q*Tf.*RLΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*HKMSUVΓΛ. | *χαρετε* Pap. *Knittel.* (*χα....* Qap. *Knittel.*) | ‡*χαιρετε* ϛ. ||add. propter filium hominis Arm.
— *ιδου γαρ ὁ Cypr.* 91. 185. | *οτιν* D*. (*ὁτι ὁ* corr.) Syr.Pst. Æth. | om. *γαρ* K. | om. *ὁ* 69.
— *πολυς*] *πολλοις* E.
— *τῳ ουρανῳ* ADPQLΞ. rel. | *τοις ουρανοις* B.*Mai.*R. 69. *e.f.* Goth. *Cypr.* 91. 185. ?272. 310.? (vid. Matt. v. 12.)
— *κατα*] *και* 69.
— *κατα τα αυτα* BDQΞX. 33. (*a.c.e.* Syr. Pst.) Memph.ut vid. Arm. similiter *a.* Syr.Pst. eadem *c.* per eadem *e.* | ‡*κατα ταυτα* ϛ. APR*sic.* rel. (*ταῦτα* hoc accentu ϛ. LEKMUΓΛ.) *Orig.* iii. 466a. secundum haec Vulg. *b.f.* Syr. Hcl. *Tert.* adv. Marc. iv. 15. secundum hoc Goth. sic quoque Æth.
— *γαρ Orig.* iii. 466a. | om. D *Gr. a.ff.* Arm.
24. *πλην*] om. A.
— *ὑμιν*] *ἡμιν* 69.

18. venerant *Cl.* | 19. quaerebat *Cl.* | exibat *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν
πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ‡ τὰ αὐτὰ″ γὰρ ἐποίουν
τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.
ν ι 45 [24] Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε
τὴν παράκλησιν ὑμῶν. [25] οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπε-
πλησμένοι [* νῦν″], ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ † οἱ γε-
να ι λῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. [26] οὐαὶ †
26. [πάντες] ¶ Q ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ¶
‡ τὰ αὐτὰ″ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ
πατέρες αὐτῶν.
[l] Matt. 5:44-47. νβ ε 46 [27] [l] ‡ Ἀλλὰ″ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦ-
σιν ὑμᾶς, [28] εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ‡ ὑμᾶς,″ †
νγ 28. προσεύχ. περὶ ε προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. [29] [m] τῷ
[m] Matt. 5:39, 40. τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην·
καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα
μὴ κωλύσῃς.
[n] Matt. 5:42. 30. [τῷ] αἰτ. 47 [30] [n] Παντὶ [δὲ] τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ ἀπὸ

tate: ecce enim merces vestra multa in caelo: secundum haec enim faciebant prophetis patres eorum. [24 (50, 10.)] Verum tamen vae vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram. [25 (51, 10.)] Vae vobis qui saturati estis, quia esurietis. Vae vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis. [26] Vae cum bene vobis dixerint omnes homines: secundum haec [enim] faciebant pseudoprophetis patres eorum.

[27 (52, 5.)] Sed vobis dico qui auditis, Diligite inimicos vestros, benefacite his qui vos oderunt, [28] benedicite maledicentibus vobis, orate pro calumniantibus vos. [29 (53, 5.)] Et qui te percutit in maxillam praebe et alteram, et ab eo qui auferet tibi vestimentum etiam tunicam noli prohibere: [30] omni autem petenti te tribue, et

25. υμιν 1°.] om. LΞ. 69. *Tert.* adv. Marc. iv. 15.
— οἱ εμπεπλησμενοι] τοις εμπεπλησμενοις F *Wtst.* ‖ * add. νυν BQ*Tf.*RLΞ XΔ*. 1. 33. 69. A. *f.* Syr.Hcl.* Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. seq.) | om. ϛ. ADP. rel. Vulg. *a.b.c.e.g*². Syr.Pst. *Iren.* 202. *Tert.*
— πεινασητε M*Tf.*
— ουαι 2°.] † add. ὑμιν ϛ. ADPQ*Tf.*R. 33. rel. *Orig. Int.* iii. 848ᶜ. *Hil.* 396ᶠ. | om. BLΞX. 1. 69. KS. *Iren.* 202. *Orig.* iii. 270ᵃ. 794ᵃ. iv. 312ᵃ. *Orig. Int.* ii. 684ᵉ. iii. 880ᵉ. ‖ (ουαι . . . . νυν) om. S. | om. νυν *b. Hil.* 396ᶠ.)
— και κλαυσετε *Orig.* iii. *bis.* iv. 312ᵇ. *Orig. Int.* iii. *bis.* | om. X. *Iren.* 202. *Hil.* 396ᶠ.
26. ουαι] † add. ὑμιν ϛ. DΔ. 69. *b.* Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 202. | om. ABPQRLΞX. 1. 33. EF*Wtst.*HK MSU*Tf.*VΓΛ. (Latt.) Syr.Hcl. Goth. *Orig. Int.* ii. 689ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 15.
— ὑμας *post* καλως (D)PQRΞX. 1. rel. | *ante* καλως B. | *post* ειπωσιν AL. 33. H. Syr.Pst. *Iren.* 202. | ὑμιν D. (post καλως). | om. ὑμας 69.
— παντες ABPQRΞX. 1. 33 *sic.* 69. K *sic.* rel. *Am. Fuld. For. a.b.c.e.f.ff. g*¹*.l.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. ap. *Gb. Iren.* 202. | om. DLΔF *Wtst.*SVΓΛ. Vulg.*Cl.* Syr.Pst. Arm.*ap.Rieu.* Æth. *Tert.* adv. Marc.
26. κατα τα αυτα BDRΞX. 33. K. (*a.c.e.* Syr.Pst.) Memph. ut vid. (Goth.) Arm. similiter *a.* Syr.Pst. Goth. eadem *c.* per eadem *e.* | ‡ κατα ταυτα ϛ. AP. rel. secundum haec Vulg. *b.f.ff.* Syr. Hcl. *Iren. Tert.* sic quoque Æth.
— γαρ] om. D. *Am. Fuld. For. a.b.c.e. f.ff.g*¹*.l. Tert.* | Contra, Vulg.*Cl. Iren.*
— τοις ψευδοπροφηταις Vulg.*Cl.* rel. *Iren. Tert.* | prophetis *Am. Fuld. For.* (*f.*)*g*¹*.l.*
— οἱ πατερες αυτων (*Iren.*) *Tert.* | om. B. ‖ αυτων] ὑμων 69. *Iren.*
27. αλλα ABDPRLΞΔ. 33. 69. EKMU *sic.* | ‡ αλλ' ϛ. XHSsVs.
— ποιητε Λ.
28. ὑμας (post καταρ.) AB.*Mai.*DPRΞX *sic.* 1. 33. 69. KMΓ. *a.b.ff.g*¹. (vid. *Clem.* 605.) *Orig.* ap. Cram. in 1 Cor. p. 98. *Eus.* P.E. 654ᵈ. (ἡμας *Clem.* 307.) | ‡ ὑμιν ϛ. LΔ. rel. Vulg. *c.f. Just.* Apol. i. 15. *Orig.* i. 772ᵃ. ‖ † add. και ϛ. Vulg.*Cl. ff.* Syr.Pst. Æth. (vid. Matt. v. 44.) | om. ABDPRLXΞΔ. 1. 33. 69. EHKMSU*Tf.*VΓΛ. *Am.* (Latt.) Syr.Hcl. Goth. Arm.
— ὑπερ ADPR. rel. Memph. Æth. *sic.* *Just. Clem.* 307. *Orig.* i. 198ᵃ. *Eus.* in Ps. 21ᵉ. 137ᵉ. 699ᵇ. | περι BLΞ.
— επηρεαζοντων] επερεαζοντων AΞX. | επηρηαζ. D*.
28. ὑμας] ὑμων A. ‖ add. και διωκοντων ὑμας 69. *Eus.* in Ps. 699ᵇ. (διωκ. loco επηρεαζ. Memph.) vid. Matt. v. 44. και αδικουντων αυτους *Eus.* in Ps. 137ᵉ.
29. τύπτοντι] τίπτι A *sic.*
— σε] σοι 69. (Contra, *Orig.*)
— επι την] εις την D. *Clem.* 85. 307. *Orig.* i. 712ᵃ *bis.* 738ᵃ. ‖ add. δεξιαν E*. *Orig.* i. 712ᵃ. *semel.* (vid. Matt. v. 39.) | Contra, *semel.* 738ᵃ.
— παρεχε] στρεψον 69. (Contra, *Orig.* i. *ter.*) ‖ add. αυτῳ D. 69. *a.b.c.e.f. g*¹˙²*.l.* Syr.Pst. Goth. Æth. (vid. Matt.) | om. Vulg. *ff.* Syr.Hcl. Memph. *Clem. Orig.* i. *ter.* (om. seq. και *a.* Memph.)
— χιτωνα] add. σου AΓ. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (*Iren.* 243.) *Orig.* i. 738ᵃ. (vid. Matt.) | Contra, *Clem.* 598.
30. δε ADPΞX. rel. Vulg. *a.c.e.f.g*². Syr. Hcl.* Memph. Goth. | om. BRL. 1. K. *b.ff.l.* Syr.Pst. Arm. Æth. *Barnabas* 19. *Clem.* 523. 953.
— τῳ ADPR. rel. *Clem.* bis. | om. B. *Barnabas.*
— διδου] δος 33. (vid. Matt. v. 42.) | Contra, *Barnabas. Clem. bis.*

23. est in caelo *Cl.* | 26. benedixerint vobis homines *Cl.* | *om.* enim *Am.* | prophetis *Am.* | 27. oderunt vos *Cl.* | 28. et orate *Cl.* | 29. aufert *Cl.*

AB[C]D(P)(R). νδ/ε
LΞXΔ.
1. 33. 69.
EHKMSUVΓΛ.
° Matt. 7:12. νε/ε
¶ R
31. [καὶ ὑμεῖς]
ᵖ Matt. 5:46-48.
33. καὶ [γὰρ]
34. δανείσητε
— [ἀπο]λαβεῖν
ᵍ Matt. 5:45.
§ C νϛ/β
ʳ Matt. 7:1, 2.
37. [καὶ] μὴ καταδ.
— δικαζ. καὶ οὐ μὴ δικασθ.

τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 ° καὶ καθὼς ¶
θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32 ᵖ καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγα-
πῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ
ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 καὶ
ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία
ὑμῖν χάρις ἐστίν, καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦσιν. 34 καὶ ἐὰν ‡ δανείζετε″ παρ' ὧν ἐλπίζετε
‡ λαβεῖν,″ ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ [γὰρ] † ἁμαρ-
τωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ
ἶσα. 35 πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγα-
θοποιεῖτε, καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ
ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, ᵍ καὶ ἔσεσθε υἱοὶ † ὑψί-
στου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους
καὶ πονηρούς.
48 36 Γίνεσθε † οἰκτίρμονες, καθὼς [καὶ] ὁ πατὴρ
ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. § 37 ʳ καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ
μὴ κριθῆτε. μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδι-

qui auferet quae tua sunt ne repetas. 31 (54, 5.) Et prout vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis similiter. 32 (55, 5.) Et si diligitis eos qui vos diligunt, quae vobis est gratia? nam et peccatores diligentes se diligunt. 33 Et si benefeceritis his qui vobis benefaciunt, quae vobis est gratia? siquidem et peccatores hoc faciunt. 34 Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere, quae gratia est vobis? nam et peccatores peccatoribus faenerantur ut recipiant aequalia. 35 Verum tamen diligite inimicos vestros, et benefacite et mutuum date nihil inde sperantes: et erit merces vestra multa, et eritis filii altissimi, quia ipse benignus est super ingratos et malos. 36 Estote ergo misericordes, sicut et pater vester misericors est. 37 (56, 2.) Nolite iudicare, et non iudicabimini: nolite condemnare

31. ποιωσιν ὑμιν] ποιουσιν ὑμας A. (Contra, *Clem.* 304.)
— και ὑμεις ADPR. rel. (*Clem.* 304. *post* ποιειτε.) *Tert.* adv. Marc. iv. 16. c. Gnost. 10. (ὑμεις *Orig.* in Prov. ap. Mai. p. 32.) vid. Matt. vii. 12. | om. B. *a.ff.* *Iren.* 243.
— ὁμοιως (ante ποιειτε *Orig.* in Prov.) | om. D. *e.* *Iren.* 243. *Clem.* 304.
32. ει] η K.
— ποια ὑμιν χαρις....αγαθοπ. ὑμας ver. 33.] om. 1.
— οἱ ἁμαρτωλοι] om. οἱ Λ. ‖ add. τουτο ποιουσιν D.
33. εαν] praem. γαρ B. ‖ ει D.
— αγαθοποιητε ABLΞX. rel. | -ειτε DPΔ. 33. HMΓ*ap.Tf.*Λ.
— χαρις ABLΞX. rel. Goth. Arm. | post εστιν P. Vulg. (*b.*)*c.*(*e.*)(*ff.*) (Syr. Pst.) Memph. Æth. | ante ὑμιν D. (*a.*) (Syr.Hcl.)
— γαρ ADPL. rel. | om. BΛ. Æth.
— οἱ ἁμαρτ.] om. οἱ Λ.
— το αυτο] τουτο D. hoc Vulg. *a.ff.* haec *b.c.f.* id ipsud *e.* Syr.Hcl. (om. το Λ.)
34. και εαν] καν D.
— δανειζετε ADPLXΔ. 33. 69. EF*Wtst.* HKΛ. *Just.* Apol. i. 15. | δανεισητε BΞ. | ‡δανειζητε ϛ. 1*s.* M*s*S*s*U*s*V*s*Γ*s*.
— ὧν] ὡ ΞΓ.
— λαβειν BLΞ. *Just.* | ‡απολαβειν ϛ. ADPX. rel. vid. infra.

34. ὑμιν χαρις εστιν APLΞ. rel. *f.* vv. | χαρις ὑμειν εστιν D. [Vulg. *a.b.c.*] (τι καινον ποιειτε *Just.*?) | ὑμιν χαρις B. *e.*
— γαρ ADP. rel. | om. BLΞ. Memph.
— ἁμαρτωλοι] †praem. οἱ ϛ. Ξ. 69*s.* H*s* K*s.* Memph. | om. ABDPLΔ. 1. 33. EMSUVΓΛ. Goth.
— ἁμαρτωλοι ἁμαρτωλοις] ἁμαρτωλοις *tantum* Λ*. ἁμαρτωλοι *tantum* Λ².
— ἁμαρτωλοις] -λους H.
— τα ισα] om. D. *a.b.c e.ff.l.* | Contra, Vulg. *f.g*¹·².
35. πλην] add. λεγω ὑμιν U. dico *e.*
— αγαθοποιειτε] add. τοις μισουσιν ὑμας *Arm.*
— μηδενα Ξ *sic.*
— απελπιζοντες ABLΞX. rel. (ΑΠΕΛΠΙΖΙΝ Memph.) | αφελπιζοντες DP.
— πολυς] add. εν τοις ουρανοις A. *c.* in caelo *a.l.*
— ὑψιστου] †praem. του ϛ. 1*s.* 69*s.* | om. ABDPLΞXΔ. 33. EHKMSUVΓΛ.
— αχαριστους και πονηρους *Clem.* 141. *Tert.* adv. Marc. iv. 17. | πονηρ. και αχαρ. 1. Arm. (erga bonos et erga malos Æth.)
36. γινεσθε] †add. ουν ϛ. APX. rel. Vulg. *f.g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. (vid. Matt. v. 48.) *Orig. Int.* i. 194ᵉ. | om. BDLΞ. 1. 33. *a.b.c.e.ff.l.* Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem.* 141. 482. *Orig.* ii. 26ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 17. *Cypr.* 71.

36. και AD *Gr.*PX. rel. *Just.* Ap. i. 15. Tr. 96. *Orig.* ii. *Orig. Int.* i. *Cypr.* 71. | om. BLΞ. 1. *c.* Memph. Æth. *Tert.* *Clem. bis.*
— ὑμων] add. ὁ ουρανιος 69. Æth. *Just.* Tr. 96. *Clem.* 482. (vid. Matt. v. 48.) | Contra, *Just.* Ap. i. 15. *Clem.* 141. *Orig.* ii. *Orig. Int.* iii. *Tert.* *Cypr.* 71.
37. και 1°. Syr.Hcl. Goth. Æth. | om. D. 1. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 17. (vid. *Cypr.* 313.) vid. Matt. vii. 1.
— κρινετε] κρινηται P.
— και ου 1°. BCPΞ. rel. Vulg. *b.ff.g*¹. Memph. | ἱνα ADΛ *sic.* ne *a.c.e.f.* Goth. Æth. *Polyc.* 2. (? Matt.) *Tert.* adv. Marc. iv. 17. *Cypr.* 313. (vid. Matt. vii. 1.)
— κριθητε] add. και BLΞXS. Syr.Hcl. | Contra, ACDP. rel. *Tert.*
— καταδικαζετε ACDP. rel. | δικαζετε B. | καταδικαζητε XΔ. | -σητε Λ. ‖ μη καταδικ.....καταδικασθητε om. Γ.
— και ου 2°. ABCP. rel. Vulg. *b.f.g*¹. | ἱνα D. *a.ff.* Æth. ne *c.e.* *Tert.* *Cypr.* 313.
— καταδικασθητε] δικασθητε B.
— απολυθησεσθε] απολυθησεται Δ*.
38. καλον] add. και V. Vulg.*Cl.* Syr. Pst. Goth. | Contra, *Am.* (Latt.) Syr. Hcl. rel. *Clem.* 954. *Eus.* in Ps. 556ᵉ. *Tert.* adv. Marc. iv. 17.

30. aufert *Cl.* | 35. *om.* et *ante* benefacite *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

καθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 δίδοτε,
καὶ δοθήσεται ὑμῖν, μέτρον καλὸν πεπιεσμένον †
σεσαλευμένον † ‡ ὑπερεκχυννόμενον″ δώσουσιν εἰς
τὸν κόλπον ὑμῶν. ‡ ᾧ γὰρ μέτρῳ″ μετρεῖτε, ἀντι-
(s Mar. 4:24. νζ/ε Matt. 15:14.) μετρηθήσεται ὑμῖν. 39 s Εἶπεν δὲ * καὶ″ παραβολὴν
αὐτοῖς, Μή τι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν;
οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ‡ ἐμπεσοῦνται″;
(t Matt. 10:24. νη Jo. 13:16. γ) 49 40 t Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον †·
κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.
(u Matt. 7:5. νθ/ε) 41 u τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ
οὐ κατανοεῖς; 42 [ἢ] πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελ-
(42. ἐκβαλεῖν post τ. ἀδελ. σου) φῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
(¶ P) ὀφθαλμῷ σου,¶ αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν
οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
(v Matt. 7:16, seq. ξ/ε) κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 43 v οὐ
γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν·

et non condemnabimini: dimittite, et dimittimini: 38 date, et dabitur vobis, mensuram bonam confertam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum: eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. 39 (57, 5.) Dicebat autem illis et similitudinem, Numquid potest caecus caecum ducere? nonne ambo in foveam cadent?
40 (58, 3.) Non est discipulus super magistrum: perfectus autem omnis erit sicut magister eius. 41 (59, 5.) Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem quae in oculo tuo est non consideras? 42 Et quomodo potes dicere fratri tuo, Frater, sine eiciam festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, et tunc respicies ut educas festucam de oculo fratris tui. 43 (60, 5.) Non est enim arbor bona quae facit

---

38. *σεσαλ.*] om. Ξ. Syr.Pst. *Tert.* ‖†praem. *και* ς. ACP. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. *Clem.* 954. | om. BDL. 1. 69. *a.b.c.e.ff.g*¹*.l.* Memph. Arm. Æth. (*σεσαλευμενον πεπιεσμενον* D. 1. *Orig.* i. 280ᶠ. *Eus.* in Ps. 556ᵉ.)
— *ὑπερεκχυννομενον* ACDP*Tf.*LΔ. 33. E²U. | ‡*ὑπερεκχυνομενον* ς. Bs.*Mai.* Ξ. rel. *Orig.* i. *Eus.* in Ps. ‖†praem. *και* ς. ACP. rel. Vulg. Syr.Pst. Goth. Æth. *Tert.* | om. BDLΞ. 1. 69. [h. 33.] *a.b.c.e.f.ff.g*¹*.l.* Memph. Arm. *Clem.* 954. *Orig.* i. *Eus.* in Ps.
— *κολπον*] *κολμων* D.
— *ὑμων*] *ὑμιν* L.
— *ᾧ γαρ μετρῳ* BDLΞ. 1. 33. *e.* Syr.Pst. (Memph.) (Æth.) *ᾧ μετρῳ* *Clem.* 476. *Orig.* i. et ap. Cram. in Rom. p. 98. *Orig. Int.* iii. 841ᶠ. *Eus.* in Ps. 556ᵇ. (vid. Polyc. 2.) | ‡*τῳ γαρ αυτῳ μετρῳ ᾧ* ς. ACP. rel. *f.g*¹. Syr.Hcl. Goth. (Arm.) eadem vero mensura qua *g*². eadem quippe mensura qua Vulg. *ff.* eadem mensuram (*sic*) qua *a.b.* qualem enim mensuram *c.* (eadem qua mensi eritis *Tert.*) ‖*γαρ*] om. 69. *a.b.l.* Arm. *Clem.* 476. *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. *Tert.* ‖*αυτῳ*] om. X. Memph. | *αυτων* Δ.
— *αντιμετρηθησεται* AB²CDLΞXΔ. rel. (Latt.) rel. *Polyc.* 2. *Clem.* 476. *Orig.* i. *Eus.* in Ps. *Tert.* | *μετρηθ.* B**Rl.Mai.* P. *b.e.* Arm. Æth. ut vid. [h. 33.] (vid. Matt. vii. 2.)

39. *ειπεν*] *ελεγεν* D. 69. Latt.
— *δε και* BCDLΞX. 33. 69. F *Wtst.* Latt. Arm. | *om. *και* ς. AP*Tf.* rel. Syr. Hcl. Memph. Goth. [Æth.] et similitudinem dicebat illis *e.* et dixerat illis simil. Syr.Pst.
— *μη τι*] *μη* X.
— *ὁδηγειν*] *ὁδαγειν* D.
— *ουχι*] *ουχ οἱ* 69.
— *εμπεσουνται* BDPL. 1. (69.) *a.* Memph. ut vid. (ante *εις βοθ.* 69.) | ‡*πεσουνται* ς. ACΞX. 33. rel.
40. *διδασκαλον*] †add. *αυτου* ς. ACP. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. BDLΞX. 1. 33. 69. Latt. *Iren.* 331. *Clem.* 469. (? Matt.) *Orig.* iv. 424ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 17.
— *κατηρτ.....διδασκ. αυτου*] om. ΓΛ*.
— *καταρτισμενος* H.
— *δε* *Orig.* iv. | om. ΞΔ. Memph. W. Arm.
— *εσται*] *εστω* F *tst.* *Orig.* iv. | add. "si sit" Vulg. *Cl.* *a.c.f.g*¹·². "ut sit" *b.ff.* | om. *Am.* *e.* *Iren.* 331. *Orig.* iv.
41. *το* 2°. *e.* | om. D. (Latt.) Memph.
— *δοκον*] post *οφθαλμῳ* P. 69. (*οφθαλμον* 69.)
— *την post δοκον*] om. 69.
— *ιδιῳ*] *σῳ* DP. 69. oculo tuo Latt. Æth. vid. Matt. vii. 3. (*σῳ οφθαλμον sic* 69.)
42. *η* AC(*e spat.*)DP. rel. Vulg. *Cl.* *Fuld.* *a.b.c.f.* vv. vid. Matt. vii. 4. ("et" *Am.* *For.* *g*¹·²·) | om. B. *e.ff.*
42. *αδελφε* Vulg. *f.g*¹·². | om. D. *a.b.c.e.* *ff.l.* (vid. Matt.)
— *το εν τῳ οφθαλμῳ* 1°. *f.* Syr. Hcl. Memph. Goth. | *εκ του οφθαλμου* D. (33. *απο*) Vulg. *a.b.c.e.ff.* Syr.Pst. Arm. Æth. (vid. Matt.) ‖*το*] om. L. 69.
— *αυτος την....ου βλεπων* Vulg. *f.g*¹·². Syr.Hcl. et ecce etc. Syr.Pst. | *και ιδου ἡ δοκος εν τῳ σῳ οφθαλμῳ ὑποκειται* D. (*a.b.c.e.ff.l.*) vid. Matt. vii. 4.
— *ου βλεπων*] *μη βλ.* 69. | *ουκ εμβλ.* Γ.
— *την δοκον*] om. *την* C.
— *εκβαλειν* post *διαβλεψεις* ACD. rel. vv. (vid. Matt.) | ad fin. ver. B. 69. | post *το καρφος* L. 1.
— *το εν τῳ οφθαλμῳ* 2°. ABC. rel. Syr. Hcl. Goth. | *εκ του οφθαλμου* D. Vulg. *a.b.c.e.f.g*¹·². Syr.Pst. Memph. Arm. (Æth.) vid. Matt. (L* ante *το* scripserat *εκ.*)
43. *ου γαρ*] *ουκ* D. *a.* Syr.Pst. Æth. *Clem.* 195. | Contra, rel. Syr.Hcl. rel.
— *καρπον σαπρον* ABC. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. *Clem.* (*Tert.* adv. Marc. iv. 1.) | *καρπους σαπρους* D. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g*¹. Syr.Pst. [Æth.]

37. *om.* dimittite et dimittimini *Am.** | 38. bonam et confertam *Cl.* | 39. cadunt *Cl.* | 40. erit si sit sicut *Cl.* | 42. aut quomodo *Cl.* | perspicies *Cl.*

ABCD(R). L(Ξ)XΔ. 1. 33. 69. E[G]HKMSUVΓ Λ.

οὐδὲ [* πάλιν″] δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν.
ξα ε 44 ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκε-
ται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ
ξβ βάτου ‡ σταφυλὴν τρυγῶσιν.″ 45 [w] ὁ ἀγαθὸς ἄνθρω-
[w] Matt. 12:34, 35. ε 45. τ. καρδ. [αὐτοῦ] πος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ
προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς † ἐκ τοῦ πονηροῦ
† προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ † περισσεύματος †
[x] Matt. 7:21. ξγ καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. 46 [x] τί δέ με καλεῖτε,
γ Κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω;
[y] Matt. 7:24-27. ξδ ε 50 47 [y] Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου
τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι
ἐστὶν ὅμοιος. 48 ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι
οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον
ἐπὶ τὴν πέτραν· ‡ πλημμύρης″ δὲ γενομένης, ‡ προσ-
έρηξεν″ ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν
σαλεῦσαι αὐτὴν ‡ διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομεῖσθαι αὐ-
τήν.″ 49 ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς
§ R θεμελίου· ᾗ ‡ προσέρηξεν″ ὁ ποταμός, καὶ § ‡ εὐθὺς″

fructus malos, neque arbor mala faciens fructum bonum.
44 Unaquaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur: (61, 5.) neque enim de spinis colligunt ficus, neque de rubo vindemiant uvam.
45 (62, 5.) Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum, et malus homo de malo profert malum: ex abundantia enim cordis os loquitur.
46 (63, 3.) Quid autem vocatis me Domine domine, et non facitis quae dico?
47 (64, 5.) Omnis qui venit ad me et audit sermones meos et facit eos, ostendam vobis cui similis sit.
48 Similis est homini aedificanti domum, qui fodit in altum et posuit fundamentum supra petram; inundatione autem facta inlisum est flumen domui illi, et non potuit eam movere: fundata enim erat supra petram.
49 Qui autem audivit et non fecit, similis est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento, in qua inlisus est fluvius, et continuo

43. ουδε] add. παλιν BLΞ. 1. 69. b.g¹. Memph. Arm. | *om. ς. ACDX sic. 33. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. vii. 18.) (add. μεν Clem.)
— καρπον καλον ABC. rel. Vulg. ff.g². Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Clem. | καρπους καλους D. a.b.c.e.f.g¹. Syr.Pst. [Æth.]
44. γαρ Vulg. f.g¹·². | om. DΓ (ap. Treg.) Tol. a.b.c.e.ff.l. (δε Γ Tf. sed ?)
— ιδιου καρπου | om. ιδιου V. | καρπου αυτου D. (fructu suo Latt.)
— εξ ακανθων συλλεγουσιν Vulg. (e.)f. g¹·². | εκλεγονται εξ ακανθων D. a.b.c.ff. (Æth.)
— βατου] βατων U.
— σταφυλ. τρυγωσιν BCDLΞX. 33. 69. Syr.Hcl. | ‡τρυγωσι σταφυλ. ς. AΔ. 1. rel. Vulg. a.b.c.e.f.ff.g¹·². Syr.Pst. (Memph.) Goth. Arm. Æth. ‖σταφυλην ABCD. rel. (Latt.) Arm. Æth. | σταφυλας L. 69. c.e. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | σταφυλης K.
45. αυτου Orig. ii. 565ᵉ. | ante της καρδιας D. | om. B.
— προφερει] προσφερει bis LΓ. 1°. V. | Contra, Orig. ii. (1°.)
— το αγαθον] om. το D. (τα αγαθα Orig. ii.)
45. πονηρος | †add. ανθρωπος ς. AC Ξ. rel. Vulg. c.e.f.ff.g². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xii. 35.) | om. BDL. 1. a.b.g¹.l. Memph.
— πονηρου] †add. θησαυρου της καρδιας αυτου ς. AC. rel. c.e.f.(g².) Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Æth. vid. supra. (add. θησαυρου Vulg. Cl. b. Memph. ? 69s.) | om. BDLΞ. 1. (69.) Am. For. a.ff.g¹. Arm.
— περισσευματος] †praem. του ς. CL. rel. | om. ABDΞXΔ. 33. EHKVΛ. ‖ †add. της ς. CLXΔ. 33. rel. (vid. Matt. xii. 34.) | om. ABDΞ.
— λαλει το στομα] το στομα λαλει C. Vulg. (a.b.c.f.ff.)g¹. Memph. (vid. Matt. xii. 34.) | καλει το στομα D* Gr. (loquitur malum e.)
— αυτου (a.)b.c.f.ff. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. CF Wtst. Vulg. g¹. Syr. Pst. Memph. Æth. (vid. Matt.)
46. με] ante δε Δ. | post καλ. Ξ.
— καλειτε] λαλειτε K. | λεγεται D. -τε Clem. 583. 901. 952.
— ἁ ACD. rel. Syr.Hcl. vv. Iren. 282. 302. Clem. ter. Orig. Int. iv. 494ᶜ. Tert. adv. Marc. iv. 17. | ὁ B. e. Syr.Pst. Goth.
47. πας] και Λ.
— των λογων ABD. rel. | τους λογους CXF Wtst. M. vid. Matt. vii. 24. (add. τουτους X. b. Syr.Pst.MS.) | τον λογον K*.
47. εστιν] post ὁμοιος 69. Vulg. b.c.f.ff. g¹. | Contra, a.e. ‖ εστε Δ.
48. εσκαψεν] praem. και Δ. Syr.Pst.
— πλημμυρης B* Rl. Mai. LΞ. 33. | ‡πλημμυρας ς. AB²C. rel. | πλημυρας DEHV.
— προσερηξεν B* Rl. Mai. DL. | ‡προσερρηξεν ς. AB²C. rel.
— ὁ ποταμος] om. Γ.
— δια το καλως οικοδομεισθαι αυτην BLΞ. 33. Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. hanc lectionem habet post alteram. (-μησθ. B*LΞ.) | ‡τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν ς. ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. (Arm.) (Æth. utrq. lect. habet.) vid. Matt. vii. 25. (εθεμελιωτο F Wtst.) | την πετραν] τῃ πετρᾳ Γ.
49. οικοδομησαντι ABD. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | -μουντι C. 69. | add. την U.
— ᾗ in quam Vulg. f.g². | om. D. e. | post ποταμος domui illi a.b.ff.g¹. in domum illam c.
— προσερηξεν B* Rl. Mai. L. | ‡προσερρηξεν ς. AB²C. rel. | συνερηξεν D. | προερρηξεν Γ.
— ευθυς BC ut vid. LΞ. 33. (‡ευθεως ς.

45. de malo thesauro Cl. | 48. fundamenta Am. | super Cl. (bis.) | 49. audit et non facit Cl. | super Cl. | in quam Cl.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

‡ συνέπεσεν," καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης
μέγα.

cecidit, et facta est ruina domus illius magna.

VII. ΙΗ' ξε γ

1. Ἐπεὶ δὲ

z || Matt. 8:5-13.

§ G

6. εἰμὶ ἱκανὸς ¶ Ξ

51 1 ‡ Ἐπειδὴ" ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐ-
τοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς ‡ Καφαρ-
ναούμ." 2 z ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς
ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3 ἀκού-
σας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν
πρεσβυτέρους § τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως
ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγε-
νόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπου-
δαίως, λέγοντες ὅτι "Ἄξιός ἐστιν ᾧ ‡ παρέξῃ" τοῦτο·
5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο
σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος
ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν πρὸς αὐτὸν ‡ φίλους ὁ ἑκα-
τόνταρχος," λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ
‡ ἱκανός εἰμι" ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς,¶
7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ

1 (95, 3.) Cum autem implesset omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum. 2 Centurionis autem cuius iam servus male habens erat moriturus, qui illi erat pretiosus. 3 Et cum audisset de Iesu, misit ad eum seniores Iudaeorum, rogans eum ut veniret et salvaret servum eius. 4 At illi cum venissent ad Iesum, rogabant eum sollicite dicentes ei quia dignus est ut hoc illi praestes: 5 diligit enim gentem nostram, et synagogam ipse aedificavit nobis. 6 Iesus autem ibat cum illis: et cum iam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos dicens, Domine, noli vexari: non enim dignus sum ut sub tectum meum intres, 7 propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te:

AR. rel.) Vulg. *b.e.f.ff.g*1.2. vv. | om. D. *a.c.* (vid. Matt. vii. 27.)

49. συνεπεσεν B.*Mai.*DRLΞ. 1. 33. 69. *Tol. b.e.l.* | ‡ επεσεν ς. AC. rel. Vulg. *a.c.f.ff.g*1.2.

— το ῥηγμα] om. το Γ. | Contra, *Orig.* i. 307e. diserte. | το ῥημα 1. E*.

1. sic in D και εγενετο ὁτε ετελεσεν ταυτα τα ῥηματα λαλων ηλθεν εις Καφαρναουμ.

— επειδη AB.*Btly.Bch.*C*(X)K. (ἐπεὶ δὴ X.) | ‡ επει δε ς. B.*Mai.*C2RΞ. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Hcl.txt. Memph. Goth. Arm.Zoh. (et cum Syr.Pst.) || add. δε K. | factum est autem cum *a.c.l.* Syr.Hcl.mg. et factum est cum *b.ff.g*1. Arm.Usc.

— επληρωσεν] add. ὁ Ιησους 69. *c.*

— παντα] om. X. *e.* Æth.

— αυτου Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel. | ταυτα D supra. 69. M. Syr.Pst. | om. *a.b.c.ff.g*1. | (quae loquebatur ad populum *e.*)

— τας ακ.] om. τας Ξ2.

— εισηλθεν] add. ὁ (*sic*) Ιησους HΛ. Syr.Pst.

— Καφαρναουμ BC*DΞX. 33. Latt. Memph. Goth. | ‡ Καπερναουμ ς. A C3RLΔ. rel.

2. δουλος] τις D**Gr.* | παις D2.

— ημελλεν Syr.Hcl.mg. *Gr.* | εμελλεν F *Wtst.*KS.

2. εντιμος] τιμειος D.

3. ακουσας δε *a.* Syr.Hcl. rel. | και ακουσας D. Vulg. *b.e.ff.* Syr.Pst. [c. f. Arm.]

— προς αυτον Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. D. 69. *a.b.c.e.ff.g*1.2.*l.* Arm. | προς αυτους Λ*.

— ερωτων] -τουντας X.

— διασωσῃ] -σει EHMΓΛ.

4. παραγεναμενοι H.

— προς τον Ιησουν ABR. rel. Vulg. *b.f.g*1. Memph. | προς αυτον C. | om. D. *a.c.e.ff.l.*

— παρεκαλουν BCR. rel. | παρεκαλεσαν A. Memph.MS. | ηρωτων DLΞ. 1. 69.

— αυτον Vulg. *b.f.g*1. | Jesum *a.c.e.ff.l.* (Æth.)

— λεγοντες] add. αυτῳ AC*KΛ. Vulg. *f.* Æth. | Contra, BC2DRΞ. rel. Memph. rel.

— ᾧ] ὃ Γ.

— παρεξῃ ABCDRLΞXΔEH. | ‡ παρεξει ς. GΓΛ. rel.

5. συναγωγην] add. ἡμων R. Memph.

— ᾠκοδ.] οικοδ. C*D. ωικ. Δ.

6. ὁ δε Ιησους επορευετο συν αυτοις Vulg. *b.f.ff.* | επορευετο δε μετ' αυτων ὁ Ιησους D. *a.(c.)e.*

— ηδη] om. Syr.Pst. Arm. Æth.

— αυτου] post απεχοντος D. .

6. μακραν. απεχοντος] om. ν et απεχοντος K*.

— απο] om. D. 1. 69. Goth.

— επεμψεν] απεστειλεν 69. | πεμψας 1.

— προς αυτον CDR. rel. | επ' αυτον A. | om. B.

— φιλους ante ὁ ἑκατοντ. B.*Btly.Mai.*C(L)ΞX. 33. *c.e.* Memph. Æth. | ‡ *post* ς. ADR. rel. Vulg. *a.b.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. || ὁ ἑκατονταρχος] om. Δ. | om. ὁ B.*Bch.*L. | habent ἑκατονταρχης B.*Mai.*L. | -χος ACDR. rel. Memph.

— αυτῳ *a.c.e.f.ff.* | προς αυτον 69. (om. Vulg. *b.*)

— ἱκανος ειμι B. *Am. For. b.l.* Syr.Pst. | ‡ ειμι ἱκανος ς. ACDR. rel. Vulg. *Cl. a.c.e.f.ff.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. viii. 8.)

— ὑπο την στεγην μου ABΔ. rel. Latt. vv. | μου ὑπο τ. στ. CDRLΞX. 1. 33. 69. MΓ. (vid. Matt.).

7. διο ουδε....ελθειν Vulg. *f.ff***.g*1.2. | om. D. *a.b.c.e.ff*.l.* (vid. Matt. viii. 8.)

— προς σε ελθειν] προσελθειν Δ.

— αλλα ABCR. rel. | αλλ' DX*Tf.* 1. 33. K*Tf.*MUΓΛ. || add. μονον C. 69. Syr. Hcl.* (vid. Matt.)

---

6. sum dignus *Cl.*

A B (C) D R. L [Ξ] X Δ. 1. 33. 69. E [F] G H K M S U V Γ Λ.
7. ἰαθήσεται
§ F

εἰπὲ λόγῳ, καὶ ‡ ἰαθήτω″ ὁ παῖς μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ
ἄνθρωπός εἰμι § ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ'
ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι,
καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ
τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 Ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στρα-
φεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν, Λέγω ὑμῖν,
ξϛ ε οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 10 Καὶ
ὑποστρέψαντες ‡ εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες″ εὗρον
10. [ἀσθενοῦντα] δοῦλον τὸν † δοῦλον ὑγιαίνοντα.
ΙΘ' ξζ 52 11 Καὶ ἐγένετο ἐν ‡ τῷ″ ἑξῆς, ἐπορεύετο εἰς
11. τῇ ἑξῆς — ἐπορεύθη § Ξ πόλιν καλουμένην Ναΐν, § καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ
11. [αὐτῷ] — μαθ. αὐτ. [ἱκανοὶ] μαθηταὶ αὐτοῦ † καὶ ὄχλος πολύς. 12 ὡς δὲ ἤγγισεν
τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς
12. [ἦν] χήρα ‡ μονογενὴς υἱὸς″ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα·
καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς [ἦν] σὺν αὐτῇ. 13 καὶ
ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ
εἶπεν αὐτῇ, Μὴ κλαῖε. 14 καὶ προσελθὼν ἥψατο
τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν· καὶ εἶπεν,

sed dic verbo, et sanabitur puer meus. 8 Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et dico huic, Vade, et vadit, et alio, Veni, et venit, et servo meo, Fac hoc, et facit. 9 Quo audito Iesus miratus est, et conversus sequentibus se turbis dixit, Amen dico vobis, nec in Israhel tantam fidem inveni. 10 (66, 5.) Et reversi qui missi fuerant domum invenerunt servum qui languerat sanum.

11 (67, 10.) Et factum est deinceps ibat in civitatem quae vocatur Naim, et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. 12 Cum autem appropinquaret portae civitatis, et ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suae, et haec vidua erat, et turba civitatis multa cum illa. 13 Quam cum vidisset dominus, misericordia motus super ea dixit illi, Noli flere. 14 Et accessit et tetigit loculum, hi autem qui porta-

7. λογῳ] λογον 69. Γ.
— ιαθητω BL. | ‡ιαθησεται ϛ. ACDR. rel. vv. ut vid. (vid. Matt.)
8. ὑπο εξουσ.] ὑπ' εξουσ. DF.
— τασσομενος] om. 33. 69. (vid. Matt. viii. 9.)
— ἐμαυτον] -του 69. F. | (τους ante στρατ. *non* habet G.)
— πορευθητι] πορευου DX.
— αλλω U.
9. ὁ Ιησους] ante ταυτα C. *Am.* Syr.Pst.
— αυτον ABCL. rel. Syrr.Pst.ed.et Hcl. rel. [Æth.] | om. DRX. Latt. Syr.Pst. MS. Arm. (vid. Matt. viii. 10.)
— ειπεν] ante τῳ ακολ. αυτῳ οχλῳ D. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth.
— λεγω] praem. αμην DX. 69. Vulg. *a.c.e.f.ff.g*1.2.*l* Memph.MS. Goth. Arm. (vid. Matt.) | Contra, ABCR. rel. *b.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Schw. Æth.
— ὑμιν] add. ὁτι AU. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— ουδε ABCR. rel. | ουδεποτε D. | ουτε ΔEFGHSUVΛ.
— εν τῳ Ισραηλ] post εὑρον D. *e.* (in nullo tantam fidem inveni in Is. *a.*(*b.*) *c.ff.g*1*.l.* (Æth.) | Contra, Vulg. *f.g*2.
10. και ὑποστρ.....εὑρον] om. 33.
— εις τον οικον ante οἱ πεμφθεντες BDL XFK. *a.b.c.e.* Memph. Æth. (om. οἱ B.*Bch.* sed habet *Mai.*) | ‡*post* ϛ. AC R. rel. Vulg. *f.ff. sic.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (om. *g*1.) ‖ τον] om. D*.
10. εὑρον] praem. δουλοι D.
— δουλον] †praem. ασθενουντα ϛ. ACD R. rel. (Vulg. *f.*) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BL. 1. *a.b.c.e.ff.g*1*.l.* Memph. (vid. etiam hanc clausulam *additam* post Matt. viii. 13 in CX. 1. 33. EMU. *sine* ασθενουντα.)
— δουλον] om. D.
11. εγενετο εν] om. D. *e.* (Æth.)
— τῳ ἑξης AB.*Mai.*RLXΔ. 1. 33. 69. EFGHUVΓΛ. Vulg. *a.b.ff.g*1*.l.* | ‡τῃ ἑξης ϛ. CDKMSs. *c.e.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— επορευετο ACD. rel. | επορευθη BR. 69. ‖add. ὁ Ιησους C3X. 69. UΛ. *a.* (non *c.*)
— Ναιν ABCDR. rel. *a.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. rel. | Ναειν EGΓΛ. | Ναιμ 1. Vulg. *b.c.f.* Ναυι 69. | Capharnaum *e.*
— αυτῳ BCDΞ. rel. | om. ARX. 69. UΛ. (om. συνεπ. αυτ. οἱ μαθ. αυτ. ἱκανοι Æth.)
— οἱ] om. 1.
— αυτου] om. 1.
— μαθ. αυτου] †add. ἱκανοι ϛ. ACR. rel. *b.c.* Syr.Hcl. Goth. | om. BDLF. Vulg. *a.e.f.ff.g*1*.l.* Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Arm. ‖ οἱ ἱκανοι 69*.
11. πολυς] add. της πολεως K (non C). Memph.*ap. Wtst.*(contra, W.& Schw.)
12. ὡς δε ηγγισεν] εγενετο δε ὡς ηγγιζεν (?ηγγιζεν) D. *a.*(*b.c.*)*e.*(*ff.*) cum autem Vulg. ut autem *f.*
— ηγγισεν] -ζε 69.
— και ιδου] om. D *Gr.* Æth. | om. και 1. Vulg.*Cl. ff.* Syr.Pst. (habent *Am.** Latt. rel. D *Lat.*)
— τεθνηκως] om. A. *c.*
— υἱος post μονογενης BLΞX. *c.* | ‡ante ϛ. ACDR. rel. vv. (om. μονογ. Æth.)
— και αυτη ην χηρα] χηρᾳ ουσῃ D.
— αυτη ην *St.* 3. B.*Mai.*C*LΞ. 1. 33. Ss V. (Vulg.) *a.*(*b.c.*)(*e.*)*f.*(*ff.*)*l.* Syrr.Pst. &Hcl.mg. Memph. Arm. | om. ἦν *Elz.* AC3RXΔ. 69. EFsGHKMUΓΛ. Syr. Hcl.txt. Goth. [Æth.]
— οχλος της πολεως ἱκανος ABCR. rel. | πολυς οχλος της πολεως D. *c.* (Syrr. Pst.&Hcl.) (Æth.) | οχλος ἱκανος της πολεως 1. Arm. | οχλος πολυς της πολεως ἱκανος A.
— ην ante συν αυτῃ *Elz.* BLΞ. 33 *sic.* 69. Ss. Memph. Arm. Æth. | om. *St.* 3. ACRXΔ. 1. EFGHKMUVΓΛ. Vulg. *a.b.c.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | συνεληλυθι αυτῃ D. consequebatur *e.*

8. et alii *Cl.* | 11. cum eo *Cl.* | 12. *om.* et *ante* ecce *Cl. Am.*** | 13. super eam *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ
νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ
μητρὶ αὐτοῦ. 16 ἔλαβεν δὲ φόβος ‡ πάντας,″ καὶ
ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας
‡ ἠγέρθη″ ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν
¶ C ξη λαὸν αὐτοῦ.¶ 17 καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ
ι τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ [ἐν] πάσῃ τῇ περι-
χώρῳ.
κʹ ξθ 53 18 a Καὶ ἀπήγγειλαν ‡ Ἰωάνει″ οἱ μαθηταὶ αὐ-
a‖Matt 11:2-19. ε τοῦ περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο
τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ ‡ Ἰωάνης″ 19 ἔπεμψεν
πρὸς τὸν ‡ κύριον″ λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ
19. ἢ ἄλλον ‡ ἕτερον″ προσδοκῶμεν; 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸς
αὐτὸν οἱ ἄνδρες ‡ εἶπαν,″ ‡ Ἰωάνης″ ὁ βαπτιστὴς
ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος,
20. ἢ ἕτερον ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 ἐν ‡ ἐκείνῃ″ † τῇ ὥρᾳ ἐθε-
21. αὐτῇ [δὲ] ράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ
πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο
† βλέπειν. 22 καὶ ἀποκριθεὶς † εἶπεν αὐτοῖς, Πορευ-

bant steterunt, et ait, Adulescens, tibi dico, surge. 15 Et resedit qui fuerat mortuus et coepit loqui, et dedit illum matri suae. 16 Accepit autem omnes timor, et magnificabant deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis, et quia deus visitavit plebem suam. 17 (68, 10.) Et exiit hic sermo in universam Iudaeam de eo et omnem circa regionem.

18 (69, 5.) Et nuntiaverunt Iohanni discipuli eius de omnibus his. 19 Et convocavit duos de discipulis suis Iohannes et misit ad dominum dicens, Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 20 Cum autem venissent ad eum viri, dixerunt, Iohannes baptista misit nos ad te dicens, Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 21 In ipsa autem hora curavit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis, et caecis multis donavit visum. 22 Et respondens dixit illis,

12. *συν αυτῃ*] om. X.
13. *και ιδων αυτην ὁ κυριος* Syr.Hcl. | *ιδων δε ὁ Ιησους* D. Syr.Pst. (Memph.) (*ὁ Ιησους* habent et 1. *f.* addunt Goth. Æth.) ‖(seq. *εσπλαγχνισον* Δ.)
— *επ' αυτῃ*] *επ' αυτην* RX. 69. KUΓ.
14. *νεανισκε*] *bis* D. *a.ff.*
— *σοι*] *συ* 69. EGHΛ.
— *λεγω*] add. *αναστας* 69.
15. *ανεκαθισεν*] *εκαθισεν* B. (*-θησεν* 69. EMΛ.)
— *εδωκεν*] *απεδωκεν* A. 33. *c.f.* | Contra, *Iren.* 308.
16. *παντας* B.*Mai.*DXΔ. 1. 69. EGHK MSUVΛ. | ‡*ἁπαντας* ς. ACRLΞ. 33*s.* FΓ.
— *ηγερθη* ABCLΞ. 1. 33. | *εξηγερθη* D. | ‡*εγηγερται* ς. R. rel. (*εγειγ.* EFH.)
— *ὁ θεος*] *κυριος* 1. Γ. | om. 69.
— *αυτου*] add. *εις αγαθον* X. 69. MΛ. *For.* *a.b.c.e.ff.g*¹*.l.* Syr.Hcl. Arm. | Contra, rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 18.
17. *ὁ λογος*] post *οὑτος* D. Vulg. *b.f.e.ff.* (Contra, *a.c.*)
— *περι αυτου*] post *περιχωρῳ* LΞ. 33. F. *b.c.g*¹. Æth. (post *εξηλθεν* Syr.Pst.)
— *εν πασῃ* ADR. rel. Vulg.*Cl.* *a e.f.* | om. *εν* BLΞ. 1. F. *Am.* *Fuld.* *For.* *b.c.*
18. sic in D *εν οἱς και μεχρι Ιωανου του βαπτιστου.* (in quibus adnuntiaverunt ad Johannen baptistam *e.*)
18. *απηγγειλαν*] *ανηγγειλαν* ΔΓ.
— *Ιωαννει* AB**Rl.* (*Ιωανει* B**Mai.*) *-νην* E. | ‡*Ιωαννῃ* ς. R. rel. ‖add. *περι αυτου* 1. 69.
— *αυτου*] add. *και* 69. *c.* (*περι παν. τουτ.* om. *a.*)
— *και προσ.*] praem. *ὁς* D. *e.*
— *τινας* ABR. rel. *a.e.* Syr.Hcl. Arm. | om. D. Vulg. *b.c.f.ff.g*¹*.l.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. (om. *δυο* *e.*)
— *ὁ Ιωαννης*] om. D. *e.* Memph.MS. | om. *ὁ* Ξ*. 1.
19. *επεμψεν ....λεγων*] *λεγει, πορευθεντες ειπατε αυτῳ* D. dixit euntes inquirite dicentes *e.* ‖*επεμψεν*] *επεμψον* Δ. | add. *αυτους* Ξ.
— *κυριον* BRLΞ. 33. 69. *Am.* *Fuld.* *a.ff.g*¹. Arm. Æth. (add. *αυτου* 69.) | ‡*Ιησουν* ς. AD. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.f.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth.
— *ἑτερον* BRLΞX. 33. (vid. Matt. xi. 3.) | ‡*αλλον* ς. ADΔ. 1. rel. *Orig.*(om. ver. seq.?) ii. 495ᵉ. 496ᵈ. (vid. ver. 20.)
20. om. ver. R. *Fuld.* *g*¹*.l.* (vid. *Orig.*)
— *παραγ. δε*] *και παραγ.* D. *a.*(*c.*)*e.* Syr.Pst.
— *προς αυτον*] post *οἱ ανδρες* D. 33. *a.* Syr.Hcl. [Syr.Pst.] | (illi quos miserat ad Dominum Jesum Æth.)
20. *ειπαν* BDLΞ. | ‡*ειπον* ς. A. rel.
— *απεσταλκεν*] *απεστειλεν* B.
— *προς σε*] om. K. *a.*
— *αλλον* ABΔ. rel. (vid. *Orig.* ii. 495ᵉ. 496ᵈ. huc an ver. 19 spectat?) | *ἑτερον* DLΞX. 1. 33. (vid. Matt. xi. 3.)
21. *εκεινῃ* BL. 1. 69. *c.e.* Memph. | ‡*αυτῃ* ς. ADRΞ. 33 *sic.* rel. Vulg. *a.b.f.ff.* *g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. ‖†add. *δε* ς. ADRΞ. rel. Vulg. *e.f.g*¹·². Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. BLX. 1. 33. 69. *a b.c.ff.l.* Memph. (et sanavit multos statim Æth.)
— *ὡρᾳ*] *ἡμερᾳ* L. 69.
— *εθεραπευσεν* Vulg. *c.e f.g*¹·². | *-πευεν* D. *a.b.ff.* ‖add. *ὁ Ιησους* Γ.
— *και πνευματων πονηρων*] *και πονηρων πνευματων* D. *c.e.* | om. S.
— *τυφλοις πολλοις εχαρισατο*] *τυφλους εποιε* (*-ει*²) D. *e.* caecos multos faciebat *c.*
— *βλεπειν*] †praem. *το* ς. L. 1. 33. F*s* UΛ. | om. ABDRΞXΔ. 69. EGHKMS VΓ.
22. *αποκριθεις*] †add. *ὁ Ιησους* ς. ARL. rel. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BDΞ. Vulg. *a.b.e.ff.g*¹*.l.* Memph. Arm.
— *αυτοις*] *αυτους* K.

15. qui erat *Cl.* | 17. et in omnem *Cl.* | 19. ad Jesum *Cl.* | 21. multos curavit *Cl.*

A B D [P] (R). L Ξ X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

¶ R

22. [καὶ] κωφοί

θέντες ἀπαγγείλατε ‡ Ἰωάνει″ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε·
[ὅτι] τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν,
λεπροὶ καθαρίζονται,¶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγεί-
ρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, 23 καὶ μακάριός ἐστιν
ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
54 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων ‡ Ἰωάνου,″
ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ ‡ Ἰωάνου,″ Τί
‡ ἐξήλθατε″ εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον
ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί ‡ ἐξήλθατε″
ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον;
ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες
ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 ἀλλὰ τί ‡ ἐξήλθατε″
¶ F ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ ¶ περισσότε-
ο β ρον προφήτου. 27 οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται,
ᵇ Mal. 3:1. ᵇ Ἰδοὺ † ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν
οα ε σου. 28 λέγω † ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναι-
κῶν [προφήτης] ‡ Ἰωάνου″ † οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ
μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ

Euntes nuntiate Iohanni quae vidistis et audistis, quia caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur: 23 et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.

24 Et cum discessissent nuntii Iohannis, coepit dicere de Iohanne ad turbas, Quid existis in desertum videre? harundinem vento moveri? 25 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestimentis indutum? ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis, in domibus regum sunt. 26 Sed quid existis videre? prophetam? utique dico vobis, et plus quam prophetam. 27 (70, 2.) Hic est de quo scriptum est, Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam ante te. 28 (71, 5.) Dico enim vobis, maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est; qui autem minor est in regno

22. απαγγειλατε *Orig.* iii. 514ᶜ. | ειπατε D. — Ιωανει (A)B**Rl.Mai.*(L.) | ‡ Ιωαννῃ ς. (D)RΞX. rel. (-νην E.) — ἁ ειδετε και ηκουσατε *Am. a.b.c.f.g*¹. rel. (quae audistis et vidistis Vulg.*Cl. ff.* Æth.) (*Orig.* iii. ὁσα.) | ἁ ειδον ὑμων οἱ οφθαλμοι και ἁ ηκουσαν ὑμων τα ωτα D. *e.* | ἁ ακουετε και βλεπετε 69. — ειδετε] ιδατε A. — και ηκουσατε] om. X. | Contra, *Orig.* iii. — ὁτι ADR. rel. Vulg. *e.f.g*¹. Syrr.Pst. &Hcl. rel. | om. BLΞX. 1. 69. *a.b.c.ff.l. Orig.* iii. (vid. Matt. xi. 5.) — χωλοι περιπατουσιν] om. Ξ. — χωλοι] praem. και 69. *e.* Syrr.Pst.& Hcl. Arm. | mox "et leprosi" *e.* Syr. Pst. (non Hcl.) — κωφοι] praem. και BDΔ**ut vid.* 69. F ΓΛ. Syr.Pst. Arm.MSS. Æth. (vid. Matt.) | om. ALΞXΔ². 1. 33. rel. Latt. Syr.Hcl. rel. (ακουώσιν 69.) — νεκροι εγειρονται] om. X. | praem. και Syr.Pst. Æth. (ante κωφοι ακου. *e.*) — πτωχοι] praem. και X. 1. 33. 69. F. *e.* Syr.Pst. Æth. (vid. Matt.)

23. εαν] αν D.

24. αγγελων Latt. Syr.Hcl.mg. Memph. Goth. Arm.Zoh. Æth. | μαθητων X. 1. KM*mg.lit.rubr.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm.Usc. (h. 33.)

24. ηρξατο] ηρξαντο K *sic.* — προς τους οχλους ABLΞ. rel. (supra lituram X.) | τοις οχλοις DΔEFGHV ΓΛ. Memph. (vid. Matt. xi. 7.) ‖ τους] om. Ξ*. — περι Ιωαν.] *post* λεγειν D. *Am. a.f.* Memph. (Æth.) | *ante* Vulg.*Cl.* | rec. *b.c.e.ff.g*¹. — εξηλθατε ABDLΞ. 69. | εξηλθετε 1. K. | ‡ εξεληλυθατε ς. XΔ. 33. M. rel. (*Orig.* iii. 472ᵃ. ? Matt.) — εις τ. ερημ.....εξηλθατε (*s.* εξεληλυθατε) ver. 25] om. G. — σαλευομεν B**Rl.*

25. εξηλθατε ABDLΞ. 33 *sic.* 69. | εξηλθετε 1. KM *sic.* | ‡ εξεληλυθατε ς. ΔE. rel. — ὑπαρχοντες] διαγοντες DK. *Clem.* 235. sunt Vulg. *b.e.f.* superabundant *a.ff.* ‖ om. και εν τρυφῃ ὑπαρχοντες *c.g*¹*.l.* Syr.Hier. Æth. 18.

26. εξηλθατε BDLΞ. 69. | εξηλθετε 1. | ‡ εξεληλυθατε ς. AXΔ. 33. rel. (*Orig.* iii. 472ᵃ. Matt. ut vid.) — ναι] και H. *Orig.* iii. — προφητου] add. ὁτι ουδεις μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης Ιωανου του βαπτιστου D. eadem fere post ὑμιν *a.* (vid. ver. 28.)

27. οὑτος] add. γαρ 1. 33. 69. U. *b.e.* Memph.W.&S. Arm. — ιδου] †add. εγω ς. AXΔ. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 18 *ed.* | om. BDLΞ. 1. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g*¹*.l.* Memph. Arm. vid. *Orig.* iii. 769ᵈ. (? Mar. i. 3.) ubi εγω legitur in libris editis sed om. in MS. — προ προσωπου σου] om. Ξ. ‖ om. σου D *Gr. Tert.* — την ὁδον] τον ὁδον D. — σου 2º.] om. X. — εμπροσθεν σου vid. *Orig.* iii. | om. D. *a.l. Tert.* non habet. (vid. Mar. i. 3.)

28. λεγω] †add. γαρ ς. AΔ. 1. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. | λεγω δε D. 69. *a.b. c.e.ff.g*¹*.l.* | αμην λεγω LX. Syr.Hier. Arm. Æth. (vid. Matt. xi. 11.) | λεγω tantum BΞ. 33. Syr.Pst. Memph. — ὑμιν] add. ὁτι D. — μειζων.... ουδεις εστιν *Clem.* 112. *Orig.* ii. 495ᵈ. iv. 122ᵃ. 312ᵇ. (*Tert.* adv. Marc. iv. 18.) | om. D. (vid. ver. 26 ubi fere eadem habet.) — προφητης A(D in ver. 26)Δ. rel. Vulg. *f.g*¹. Syrr.(Pst.)&Hcl.txt. Goth. Arm. (vid. *Clem.* 112.) | om. BLΞX. 1. 33. K M. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Hcl.mg. Syr.Hier. Memph. Æth. *Orig.* ii. 495ᵈ. iv. 122ᵃ. 312ᵇ. *Tert.* (vid. Matt. xi. 11.) — Ιωαν.] †add. του βαπτιστου ς. A(D

22. renuntiate *Cl.* | audistis et vidistis *Cl.* | 24. de Joanne dicere *Cl.* | vento agitatam *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. [C] P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. οβ ι ἐστιν. [29] καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι
ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα
‡ Ἰωάνου·″ [30] οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν
βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς μὴ βαπτισ-
θέντες ὑπ' αὐτοῦ.
ογ ε 55 [31] † Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς
γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; [32] ὅμοιοί εἰσιν
§ P § παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦ-
σιν ἀλλήλοις ‡ λέγοντες,″ Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ
οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν † καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
[33] ἐλήλυθεν γὰρ ‡ Ἰωάνης″ ὁ βαπτιστὴς μήτε ‡ ἔσθων
§ Syr.Crt. ἄρτον″ § μήτε ‡ πίνων οἶνον,″ καὶ λέγετε, Δαιμόνιον
ἔχει. [34] ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ
πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνο-
πότης, ‡ φίλος τελωνῶν″ καὶ ἁμαρτωλῶν. [35] καὶ
35. *τῶν τέκν. αὐτ.* [*πάντων.*] ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ ‡ πάντων τῶν τέκνων αὐ-
τῆς.″
ΚΑ' οδ α 56 [36] Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα
φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς ‡ τὸν οἶκον″ τοῦ

dei, maior est illo. [29] (72, 10.) Et omnis populus audiens et publicani iustificaverunt deum, baptizati baptismo Iohannis: [30] Pharisaei autem et legis periti consilium dei spreverunt in semet ipsos, non baptizati ab eo.

[31] (73, 5.) Cui ergo similes dicam homines generationis huius, et cui similes sunt? [32] Similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus, Cantavimus vobis tibiis et non saltastis, lamentavimus et non plorastis. [33] Venit enim Iohannes baptista neque manducans panem neque bibens vinum, et dicitis, Daemonium habet: [34] venit filius hominis manducans et bibens, et dicitis, Ecce homo devorator et bibens vinum, amicus publicanorum et peccatorum. [35] Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis.

[36] (74, 1.) Rogabat autem illum quidam de Pharisaeis ut manducaret cum illo: et ingressus

in ver. 26) X(Δ). 33. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Orig.* ii. iv. 312ᵇ. (vid. Matt. xi. 11.) (om. *του* Δ.) | om. B. LΞ. 1. Syr.Pst.MS. Syr.Hier. Memph. Arm. *Orig.* iv. 122ᵃ.

28. *ουδεις εστιν*] om. M. | Contra, *Orig.* iv. *bis.*

— *ὁ δε*] *ὁτι ὁ* D. *b.*

— *μικροτερος*] add. *αυτου* D.

— *θεου*] add. *μου* 69.

29. *λαος*] *οχλος* M.

— *ακουσας*] *ακουσαντες* M (post *και οἱ τελ.*) (*a.e.* Æth. *hic.*)

— *εδικαιωσαν* *Eus.* in Luc. 167. | *-σαι* D*.

— *βαπτισθεντες*] add. *εις* 1.

30. *οἱ νομ.*] om. *οἱ* D.

— *εις ἑαυτους*] om. D. Æth.

— *ὑπ' αυτου*] om. *a.b.c.e.ff.* | Contra, Vulg. *g*¹.

31. ab init.] † *ειπεν δε ὁ κυριος* ς. Mmg. (*Tf.*) Vulg. *Cl.* *f.g*¹. | om. ABDLXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.* GHKMSUVΓΛ. *Am. Fuld. For. a.b.c.e.ff.g*².*l.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. ‖ (*ουκετι εκεινοις ελεγετο, αλλα τοις μαθηταις* Ξ.)

— *ουν*] om. F *Wtst.*

— *τινι* 2°.] *τινες* H.

32. *παιδιοις*] praem. *τοις* D*.

— *αγορᾳ*] praem. *τῃ* D. | *αγοραις* Δ. F *Wtst.*

— *λεγοντες* D *Gr.* L. 69. *a.b.e.ff.l.* Memph. *λεγοντα sic* Ξ. | ‡ *και λεγουσιν* ς. AP X. 33. rel. Vulg. (*f.*)*g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. (om. *και* *c.*) vid. Matt. xi. 17 (et rec. ibi). | *ἁ λεγει* B. 1. | *οἱ λεγουσιν* A.

32. *ορχησ.* LX. 69.

— *εθρηνησαμεν*] add. † *ὑμιν* ς. AP. rel. *a.b.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. B. *Mai.* DLΞ. Vulg. *c.e.g*¹.*l.* Memph. Arm.

— *εκλαυσατε*] *-σετε* E. | *εκοψασθε* 69. M *mg. lit. rubr.*

33. *γαρ*] om. F *Wtst.* *a.c.* Arm. *Orig.* iv. 130ᵇ (in serie).

— *μητε* 1°. *Orig.* iv. 130ᵇ. | *μη* B.

— *εσθ. αρτον* BLΞ. Vulg. *f.g*¹·². Syr. Pst. Memph. | ‡ *αρτον εσθιων* ς. AP. 33. rel. Syr.Hcl. Goth. ‖ om. *αρτον* D. 1. 69. *a.b.c.e.ff.l.* Arm. Æth. *Orig.* iv. (*Eus.* D.E. 430ᵈ. Matt.) (om. seu ante *εσθ.* Syr.Crt.) vid. Matt. xi. 18. ‖ *εσθων* BD. | ‡ *εσθιων* ς. A P *Tf.* LΞ. rel. *Orig.* iv.

— *πινων οινον* B. *Btly. Mai.* LΞ. Vulg. *f. g*¹·². Syr.Pst. Memph. | ‡ *οινον πινων* ς. AP. 33. rel. Syr.Hcl. Goth. | om. *οινον* D. 1. 69. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt. Arm. Æth. *Orig.* iv. (vid. Matt.) (*οινον πιων* Δ*.)

— *λεγετε* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 430ᵈ. | *λεγουσι* A. (vid. Matt. xi. 18.)

34. *εληλυθεν*] *ηλθεν* X. (vid. Matt. xi. 19.)

— *εσθιων*] *εσθων* D.

— *ιδου* *Clem.* 186 (? Matt.) | om. 69.

— *ανθρωπος*] *δαιμονιον εχει και ανθρωπος εστι* 69.

— *φιλος* *ante* *τελωνων* ABDPLΞΔ. 1. 33. 69. EGKMSUVΓΛ. Vulg. *a.c.e.f.ff. g*¹·². | ‡ post ς. XH. (*b.*) *Clem.* 186 (? Matt.)

35. *εδικ.*] *δικ.* B* *Rl.* (sil. *Mai.*)

— *παντων*] ante *των τεκνων* B. 69. Latt. Syr.Pst. | ‡ post *αυτης* ς. APΞ. 33. rel. Syr.Hcl. Goth. Memph. (*ἁπαντων* Γ.) | om. DLX. 1. F *Wtst.* M. Syr.Crt. Arm. *Iren.* 40. (vid. Matt. xi. 19.)

36. *ηρωτα* Vulg. Syr.Hcl. | *ηρωτησεν* D. *a.b.c.e.f.ff.g*¹. Syr.Pst. (Et venit Pharisaeus unus rogans eum Syr.Crt.)

— *αυτον*] ante *τις* D. 1. Vulg. *a.b.c.e. f.ff.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | post *των φαρισαιων* 33.

— *των φαρισαιων*] *των Ιουδαιων* V. | add. *τον Ιησουν* GH.

— *τον οικον* BDLΞ. 33. 69. | *την οικον* 1. | ‡ *την οικιαν* ς. AP. rel.

31. *ab init.* Ait autem dominus *Cl.*

A B D[Π] P. L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

§ F
¶ Ξ

Φαρισαίου ‡ κατεκλίθη″. 37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ‡ ἥτις ἦν
ἐν τῇ πόλει″ ἁμαρτωλός, § * καὶ″ ἐπιγνοῦσα ὅτι ‡ κατά-
κειται″ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου,¶ κομίσασα ἀλά-
βαστρον μύρου 38 καὶ στᾶσα ‡ ὀπίσω παρὰ τοὺς
πόδας αὐτοῦ″ κλαίουσα, ‡ τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέ-
χειν τοὺς πόδας αὐτοῦ″ καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς ἐξέμασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ,
καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ
καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, § Οὗτος εἰ ἦν
προφήτης, § ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις
ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. 40 καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι
εἰπεῖν. ὁ δέ, ‡ Διδάσκαλε, εἰπέ, φησίν.″ 41 Δύο
‡ χρεοφειλέται″ ἦσαν δανειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλεν
δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. 42 μὴ
ἐχόντων † αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο.
τίς οὖν αὐτῶν †, πλεῖον ‡ ἀγαπήσει αὐτόν″; 43 ἀπο-

§ Ξ
39. [ὁ] προφ.
§ Π

42. τίς οὖν [αὐτῶν]

domum Pharisaei discubuit.
37 Et ecce mulier quae erat in civitate peccatrix, ut cognovit quod accubuit in domo Pharisaei, attulit alabastrum unguenti,
38 et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat, et osculabatur pedes eius et ungento ungebat.
39 Videns autem Pharisaeus qui vocaverat eum ait intra se dicens, Hic si esset propheta, sciret utique quae et qualis mulier esset quae tangit eum, quia peccatrix est.
40 Et respondens Iesus dixit ad illum, Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait, Magister, dic.
41 Duo debitores erant cuidam faeneratori, unus debebat denarios quingentos, alius quinquaginta:
42 non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diliget?
43 Respon-

36. κατεκλιθη BDLΞX. 1. 33. | ‡ ανεκλιθη ϛ. AP. rel.

37. ιδου] om. Syr.Pst. Arm. Æth. [Syr. Crt. et cum accubuisset mulier una peccatrix fuit in illa urbe.]

— ἡτις ην post γυνη BLΞ. 1. (69. τις ην) Vulg. *c.f.l.* (Syrr.Crt.&Pst.) Memph. Arm. | ‡ post εν τῃ πολει ϛ. APXΔ. 33. rel. *a.b.e.* Syr.Hcl. Goth. | om. D. Æth.

— ἁμαρτωλος] ante εν τῃ πολει 1. Syrr. Crt.&Pst. Æth.

— και ante επιγνουσα ABPXΔ. 69. FM SV. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | * om. ϛ. DLΞ. 1. 33. rel. Latt. Syr.Crt. Arm. Æth.

— επιγνουσα] γνουσα D.

— κατακειται AB(D)LΞX. 33. Λ. (post φαρισαιου D. *c.e.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. | Contra, *Orig. Int.* iv. 517c.) | ‡ ανακειται ϛ. PΔ. rel.

— κομισασ *sic* Δ.

— αλαβαστρον] praem. το F. | post μυρου D. | Contra, *Orig. Int.* iv.

38. ὀπισω *ante* παρα τους ποδας αυτου BDLXΔ. 1. 33 Vulg. *a.b.c.e.f.g*1. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int* iv. 517c. | ‡ post ϛ. AP. 69. Syr. Hcl. Goth.

— αυτου *Orig. Int.* iv. | τοῦ τοῦ *sic* M. | του Ιησου AK. Syr.Hcl.

— κλαιουσα *Orig. Int.* iv. | om. F. Vulg. *b.g*1.*ff*.(ut vid.)*l.*

38. τοις δακρυσιν post κλαιουσα BDL. 33. Vulg. *a.b.c.(e.)f.g*1. Syr.Crt. Arm. *Orig. Int.* iv. | ‡ post τ. ποδας αυτου 2o. ϛ. APXΔ. 1. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. [Syr.Pst.] ‖ τ. ποδ. αυτ. 2o.] om. *a.*

— ηρξατο βρεχειν Vulg. *f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. | εβρεξε D. *a.b.(c.) e.ff.g*1. Syr.Crt. Æth. *Orig. Int.* iv.

— ταις] τοις A.

— εξεμασσεν BP(Δ). 1. (69.) rel. Vulg. *a.b.c.f.* Syrr Crt &Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iv. (-μασεν Δ. 69. E*H*.) | εξεμαξεν A DLX. 33. Memph. (vid. ver. 44. et Joh. xii. 3.) [*e.*]

— τῳ μυρῳ] τον μυρον 69*. (corr.1.)

39. ὁ καλεσας αυτον *Orig. Int.* iv. 517c. | παρ' ᾡ κατεκειτο D. *e.* | om. Syr.Hier.

— λεγων] om. DX. 69. *e.* Syr.Hcl.txt. Arm. *Orig. Int.* iv. | Contra, ABP. rel. vv.

— ει] om. GH*txt.*

— προφητης] praem. ὁ B.*Mai.*Ξ. | Contra, ADPL. rel.

— αν] om. 69.

— ποταπη *Orig.* iii. 225e. | ποδαπη D*.

— ἡτις ἁπτεται] ἡ ἁπτομενη D *Gr. Orig.* iii.

40. ειπεν προς αυτον] προς αυτον ειπεν 33. | dixit ei Jesus Syr.Crt. | ειπεν αυτῳ X. | dixit ad Petrum *f**. Goth. | ad Petrum dixit illi *e.* ‖ ειπεν ante ὁ Ιησ. Ξ.

— ειπε] ειπον D.

40. φησιν post ειπε BΠLΞ. 1. | ‡ φησιν post ὁ δε ϛ. PX. 33. 69. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. (dixit ei, Dic, magister, Syrr.Crt.&Pst.impr. ipse autem dixit ei, Dic mag. Syr.Pst.MSS.) | εφη post ὁ δε AD. Memph. Æth. [Arm.]

41. ab init.] sine add. ABΠPLΞΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *a.* | add. ὁ δε ειπεν D. Syr. Hcl.mg. Memph.Schw. (Æth. add. "ei.") et dicit Arm. Dicit ei Syr.Hcl. txt.* | add. ὁ δε Ιησους ειπεν X. (*f.*) dixit ergo Jesus *b.c.* et Jesus ait *e.* Dixit ei Jesus Syrr.Crt.&Pst. | respondens Jesus dixit ei Memph.W.

— χρεοφ. AB*Rl.*DΠPL(e corr.1)ΞΔX. 33. EFGHKMVΓΛ. | ‡ χρεωφ. ϛ. B.*Mai.* L*. 1*s.* 69. U. ανθρωπῳ δανειστῃ χρεωφ. ησαν δυο (om. seq. ὁ.) *Orig.* iii. 225d.e.

— οφειλεν L. 69.

— πεντηκοντα] praem. δηναρια D. 69. *a.c.* Syrr.Crt.&Pst. | Contra, *Orig.* iii. *bis. Orig. Int.* ii. 368b. iii. 975b. iv. 523a.

42. εχοντων] † add. δε ϛ. AΠX. rel. *b.* (*c.*)(*e.*)*f.g*1. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. ("et cum" etc. Syr.Crt. "et" Syr.Pst.) | om. BDPLΞ. Vulg. *a.l. Orig.* iii. 225d. *Orig. Int.* ii. 368b.

— αυτων 2o. ABPLΞ. rel. *e.f.* rel. *Orig. Int.* ii. | om. DΠ. 69. Vulg. *a.b.c.ff.g*1. *l.* Arm. Æth.

— πλειον (πλεον D. | πλειονα F.)]

37. accubuisset *Cl.* | 39. est mulier *Cl.* | 41. et alius *Cl.* | 42. diligit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

κριθεὶς † [ὁ] Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ
πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὀρθῶς ἔκρινας.
44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη,
Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν
οἰκίαν, ὕδωρ ‡ μοι ἐπὶ † πόδας ″ οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ
τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας, καὶ ταῖς
θριξὶν † αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας·
αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά
μου τοὺς πόδας. 46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ
ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν ‡ τοὺς πόδας μου.″
47 οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς
¶ Ξ αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ¶ ἀφίε-
ται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 εἶπεν δὲ αὐτῇ, Ἀφέωνταί σου
αἱ ἁμαρτίαι. 49 καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέ-
¶ Π γειν ἐν ἑαυτοῖς, ¶ Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας
ἀφίησιν; 50 εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις
σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

dens Simon dixit, Aestimo quia is cui plus donavit. At ille dixit ei, Recte iudicasti. 44 Et conversus ad mulierem dixit Simoni, Vides hanc mulierem? intravi in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti: haec autem lacrimis rigavit pedes meos et capillis suis tersit. 45 Osculum mihi non dedisti: haec autem ex quo intravit non cessavit osculari pedes meos. 46 Oleo caput meum non unxisti: haec autem ungento unxit pedes meos. 47 Propter quod, dico tibi, remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum: cui autem minus dimittitur, minus diligit. 48 Dixit autem ad illam, Remittuntur tibi peccata. 49 Et coeperunt qui simul discumbebant dicere intra se, Quis est hic qui etiam peccata dimittit? 50 Dixit autem ad mulierem, Fides tua te salvam fecit: vade in pace.

---

† praem. *ειπε* ϛ. ΠPX. 33. rel. Syr. Hcl. Goth. (*εἶπε* K*Tf.*) (*επιπλιον* A.) | om. BDLΞ. 1. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth. (ante *τις ουν* Arm.)

42. *αυτον* post *αγαπησει* BLΞX. 33. F. | ‡ ante ϛ. AΠPΓ*sic.* rel. *f.* Goth. (*αυτων* 69.) | ante *πλεον* D. Vulg. *a.b.c. e.g*[1]. | om. Δ.

43. *αποκριθεις ὁ Σιμων ειπεν* (B)D(L[2]) (Ξ). Vulg. *b.c.e.l.* (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) (om. ὁ B.*Mai.*LΞΓ.) | † add. *δε* ante *ὁ Σιμ.* ϛ. APL*. 33. rel. *a.f.* Syr.Hcl. Goth. (quod omittunt vv. rel.) | *ὁ δε Σιμων ειπεν* Π. 1. dixit ei Simon Syr.Crt. dicit Simon Arm.

— *ᾧ*] *ὃ* 69.

— *πλειον*] *πλεον* D.

— *ὁ δε*] add. *Ιησους* M. *ff.* (Syrr.Crt.& Pst. dixit ei Jesus.)

44. *τῳ Σιμωνι εφη* ABΠPLΞ. rel. Memph. Arm. | *ειπεν τῳ Σιμωνι* D. Vulg. *a.b.* (*c.*)(*e.*)*f.g*[1]. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Goth. Æth.

— *την*] om. L.

— *ὑδωρ*] praem. *και* D.

— *μοι επι ποδας* B(X. 33. *τους ποδας*) *e.* | *επι ποδας μοι* D. *a.ff.g*[1]. | *μου επι τους ποδας* LΞ. | ‡ *επι τους ποδας μου* ϛ. AΠ[2]P. 1. 69. rel. Æth. | † om. *τους* BDΠ* *ut vid.* pedibus meis Vulg. *b. c f.*

— *δακρυσιν*] *δακρισιν* D.

— *θριξιν*] † add. *της κεφαλης* ϛ. Δ. rel. Syr.Crt. | om. ABDΠPLΞX. 1. K. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.

44. *εξεμαξεν*] *-ζεν* B.*Blc.* (Ctra, ap. *Mai.*)

45. *φιλημα μοι*] add. *αγαπης* A.

— *εισηλθον* ABDΠPL[2]Ξ. rel. *b.c.f.* Syr. Crt. Syr.Hcl.mg *Graecè.* Goth. Arm. Æth. | *εισηλθεν* L*. 69. Vulg. *a.e.ff. g*[1]. Syr.Pst. *sic* (*e punctis*) et Syr.Hcl.txt. Memph.

— *διελιπεν*] *-λειπεν* AΠLΞXΔ. 33. 69. EG *sic* KMΛ.

— *μου*] post *τους ποδας* P. Latt.

46. *τ. κεφ. μου*] pedes meos *a.e ff.l.* Syr. Hier. 1*a man.* (*add. eadem* Æth.) | om. ? D*. (Syr.Crt. "tu non unxisti me" tantum.)

— *τους ποδας μου* ABPLΞ. 33. EFGHU VΓ. Vulg. *f.g*[1.2.] | ‡ *μου τους ποδας* ϛ. XΔ. 1. 69. KMSsΛ. ‖ om. DΠ. *a.b.c. e.ff.l.* Arm. (? *τους ποδας* Π[2]. *in marg.* ?) | ante *ηλειψεν* LΞ. Syr.Pst.

47. *οὗ χαριν*] add. *δε* D. (mox *λεγω σοι* om. Æth.)

— *αφεωνται* *Clem.* 205. | *αφεονται* Δ. 69. M. | *αφιονται* F. remittuntur Vulg.*Cl.* *a.* dimittuntur *c.f.* remissa sunt *b.ff.* remittentur *Am. e.g*[1].

— *αἱ ἁμαρτιαι αυτης* BΠLX. rel. Memph. Goth. (Æth.) | *αυτης αἱ ἁμαρτιαι* A. 69. FK. *Clem.* 205. | *αυτῃ αἱ ἁμαρτιαι αυτης* P. Syrr.Crt.& Pst.&Hcl. Arm. | ei peccata Vulg. *a.* (*b.*)(*c.*)(*e.*)*f.g*[1]. *Orig. Int.* ii. 191[b]. | *αυτῃ* tantum D. *ff.l.*

47. *αι πολλαι*] *πυλλα* D. *ff.l.* | om. *e.g*[1]. | om. *αἱ* 69. K.

— *ὁτι ηγαπησεν .... αγαπα*] om. D. *e.* | Contra, *Orig. Int.* ii. 191[b]. 697[f]. *Cypr.* 328. vid. *Iren.* 213. | (quia cui multum remittitur multum diligit, quia multum dilexit, cui autem paululum paululum Arm.)

— *πολυ*] *πολλοι* F. *πολλυ* Γ*Tf.* (seq. *ὁδε* Ξ.)

— *αφιεται ολιγ. αγαπᾳ*] *αγαπα ολιγ. αφιεται* F. Æth.

— *αφιεται*] add. *και* B.

— *αγαπᾳ*] *αγαπατε* 69.

48. *αυτῃ*] ad illam mulierem *e.* Syrr.Crt. &Pst. | ad illam, Mulier *c.* ad eam, Mulier *b.* | add. Jesus *a.b f.ff.g*[1]*.l.* (Contra, Vulg. *c.*)

— *αφεωνται*] *-ονται* Δ. 69. M.

— *σου*] *σοι* P*Tf.* (ctra, Knit) Vulg. *a.b.c. e.g*[1]. (tibi peccata tua *f ff.* Syrr.Crt.&Pst. &Hcl. (*tua.) Arm. *Orig. Int.* iii. 975[b].)

49. *συνανακειμενοι*] add. *αυτῳ* Π.

— *εν εαυτοις*] *αυτοις* 69*. (corr.[1]) | *εν αυτ.* Δ.

— *οὑτος*] post *εστιν* DP. 1. 69. Vulg. *a.c.e.f.* Memph. (om. *b.*) | ante ABL. rel. vv.

50. *ειπεν δε*] add. Jesus *b.c.e.* Syr.Pst.

— *γυναικα*] add. *γυναι* D.

— *εις ειρηνην* *g*[1]. | *εν ιρηνη* D. (Latt.)

---

47. remittentur *Am.* | 49. accumbebant *Cl.*

ABD(P)[R]. οε L[Ξ]XΔ. ι 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.
VIII.

57 [1] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώ-
δευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελι-
ζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν
αὐτῷ, [2] καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι
ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ
¶ P καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ¶ ἐξε-
ληλύθει, [3] καὶ ‡ Ἰωάνα″ γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου
Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵ-
τινες διηκόνουν ‡ αὐτοῖς″ ‡ ἐκ″ τῶν ὑπαρχόντων
αὐταῖς.

c ‖Matt. 13:2-8. οϛ ‖Mar. 4:1-9. β § Ξ
58 [4] c Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ
πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, § εἶπεν διὰ παρα-
§ R KB βολῆς, [5] Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν § σπό-
ρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν
παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
¶ F οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. [6] καὶ ἕτερον ‡ κατέπεσεν″ ¶
ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν
ἰκμάδα. [7] καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν,
καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. [8] καὶ

[1] (75, 10.) Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitatem et castellum praedicans et evangelizans regnum dei, et duodecim cum illo, [2] et mulieres aliquae quae erant curatae ab spiritibus malignis et infirmitatibus, Maria quae vocatur Magdalene, de qua daemonia septem exierant, [3] et Iohanna uxor Chuza procuratoris Herodis, et Susanna, et aliae multae quae ministrabant eis de facultatibus suis.

[4] (76, 2.) Cum autem turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem, [5] Exiit qui seminat seminare semen suum: et dum seminat, aliud cecidit secus viam, et conculcatum est, et volucres caeli comederunt illud. [6] Et aliud cecidit super petram, et natum aruit, quia non habebat umorem. [7] Et aliud cecidit secus spinas, et simul exortae spinae suffocaverunt illud. [8] Et aliud ceci-

1. *καθεξης*] *ἑξης* A.
— *και αυτος*] om. Syr.Crt. (Dominus Jesus Æth.)
— *διωδευεν*] *εδιωδ.* K.
— *κηρυσσων*] om. Syr.Crt.
— *δωδεκα*] add. discipuli *a.b.c.f.*(*g*[1].) | Contra, Vulg. *e.ff.*
— *συν αυτῳ*] *μετ' αυτου* D.
2. *τινες*] om. *b.ff.g*[1]. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. ut vid. Memph. Goth. Æth. | Contra, Vulg. *a.c.e.f.* Arm. *Orig.* i. 380[c].
— *αἱ*] om. 1.
— *τεθεραπευμεναι*] post *πονηρων* 1.
— Μαρια BDX. rel. Memph. | Μαριαμ APL. 1. 33.
— *αφ'*] *εξ* D.
— *ἑπτα*] om. F. (.ζ. *δαιμονια* D.) | *πολλα* H(non G). | duodecim *c*(? xii. pro vii.)
— *εξεληλυθει*] ejecerat Syr.Crt.
3. *Ιωανα* B.*Mai.*D. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | ‡ *Ιωαννα* ϛ. AL. rel.
— Σουσαννα] Σωσαννα MΓ. *Orig.* i. 380[d]. *ed.*
— *ἑτεραι*] *ἑταιραι* A.
— *αἱτινες*] add. *και* D. *a.c.ff.l.* (om. Vulg. *b.e.f.g*[1].)
— *αυτοις* B.*Blc.Mai.*DΔ. 69. EFGHKS UVΓΛ. *Am.* *c.e.f.ff.g*[1]. Syrr.Crt.Pst.& Hcl.mg. Goth. (*τοις μαθηταις* *Orig.* in interpr. i. 380[d].) | ‡ *αυτῳ* ϛ. ALX. 1. 33. M. Vulg.*Cl.* *Fuld.* *a.b.* Syr.Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 19. (vid. Matt. xxvii. 55. Mar. xv. 41.)
3. *εκ* AB.*Btly.Bch.Blc.*DL. 1. 69. K. *Orig.* i. 380[d]. | ‡ *απο* ϛ. (B ap.*Mai.*) XΔ. 33s. rel. ("de" Latt.) ‖ om. *απο των ὑπαρχοντων αυταις* E*. (habet in mg.) | (*αυτοις* H. *αυτων* D. Contra, *Orig.* i.)
4. *συνιοντος*] *συνελθοντος* D. 69.
— *κατα πολιν* *Orig. Int.* iii. 835[c]. | *την πολιν* D *Gr.*
— *δια παραβολης* Vulg. *f.g*[2]. rel. (praem. eis Syr.Crt.) | *παραβολην τοιαυτην προς αυτους* D. (*b.*) (Æth.) | parabolam *a.*(*ff.*) parabolam ad illos *c.*(*g*[1].)*l.* similitudinem talem *e.* (parabolam talem *Orig. Int.* iii.)
5. ab init.] Ecce *a.b.c.ff.g*[1.2]*l.* Syr.Crt. (vid. Matt. xiii. 3. Mar. iv. 3.) | om. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iii.
— *του σπειραι*] om. A* *ut vid.* | om. *του* DK. | Contra, *Just.* Tr. 125. *Hipp.* Phil. viii. 9. (263.) *Orig.* iii. 6[c]. *Eus.* in Es. 558[c]. 560[b].
— *αυτου* B.*Mai.*DLΞ. rel. [R.n.l.] | *ἑαυτου* AΔMSVΓ. | om. *Just.* Tr. (om. *τ. σπ. αυτ.* *c.* Syr.Crt. Arm.MSS. vid. Matt. xiii. 3.)
— *αυτον*] om. D.
5. *ὁ μεν* ADR. rel. Latt. rel. *Just.* Tr. | *ἁ μεν* B. (vid. Matt. xiii. 4.)
— *παρα*] *επι* R *sic.*
— *του ουρανου* Vulg. *c.f.g*[2]. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 474[a]. | om. D. *a.b.e.ff.l.* Syrr.Crt.& Pst. (vid. Matt. xiii. 4.)
— *αυτο* ADR. rel. Latt. rel. | *αυτα* B. (vid. Matt.) | *αυτον* F.
6. *ἑτερον*] *αλλο* D.
— *κατεπεσεν* BRLΞ. | ‡ *επεσεν* ϛ. AD. rel. (vid. Matt. xiii. 5.)
— *επι*] *παρα* Ξ.
— *την πετρ.*] om. *την* B.*Mai.*
— *φυεν*] *εφυεν* L. (praem. statim Syr.Pst.)
7. *ἑτερον*] *αλλο* D. (vid. Mar. iv. 7.)
— *εν μεσῳ*] (*εμμεσῳ* AP ap.*Tf.*RLΞ.) *μεσῳ* 69. | *μεσον* D.
— *συμφυεισαι*] *συνφυεισαν* L. | *φυεισαι* X. ‖ om. *αἱ* seq. G. (om. *αἱ ακανθαι* Syr.Crt.)
8. *ἑτερον*] *αλλο* D. (vid. Mar. iv. 8.)
— *εις* ABRLΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*GH KMSUVΓΛ. Vulg. *b.c.f.ff.g*[1].*l.* *Hipp.* Phil. viii. 9 (263.) | ‡ *επι* ϛ. D. *a.c.* *Just.* Tr. 125. (vid. Matt. xiii. 8.)
— *αγαθην*] add. *και καλην* D. *a.c.e.* Syr.

1. per civitates et castella *Cl.* | 2. septem daemonia *Cl.* | 3. Chusae *Cl.* | ministr. ei *Cl.* | 4. convenirent *Cl.* | *om.* et *Am.** | 7. inter spinas *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth Arm. Æth.
ᵈ | Matt. 13: 10-23. || Mar. 4: 10-20.
9. τίς αὕτη εἴη παραβολή
οζ α
ᵉ Esa. 6: 9.
οη β
12. ἀκούοντες

ἕτερον ἔπεσεν ‡ εἰς″ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν
ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων
ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 9 ᵈ Ἐπηρώ-
των δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ †, Τίς εἴη ἡ παρα-
βολὴ αὕτη; 10 ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν
παραβολαῖς, ᵉ ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκού-
οντες μὴ συνιῶσιν. 11 ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή·
ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· 12 οἱ δὲ παρὰ
τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ‡ ἀκούσαντες,″ εἶτα ἔρχεται ὁ διά-
βολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν,
ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 οἱ δὲ ἐπὶ τῆς
πέτρας, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν
λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν
πιστεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.
14 τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκού-
σαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν
τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσ-
φοροῦσιν. 15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν

dit in terram bonam, et ortum fecit fructum centuplum. Haec dicens clamabat, Qui habet aures audiendi audiat. 9 Interrogabant autem eum discipuli eius quae esset haec parabola. 10 Quibus ipse dixit, Vobis datum est nosse mysterium regni dei, (77, 1.) ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant et audientes non intellegant. 11 (78, 2.) Est autem haec parabola. Semen est verbum dei. 12 Qui autem secus viam, sunt hi qui audiunt, deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant. 13 Nam qui supra petram, qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum, et hi radicem non habent, qui ad tempus credunt et in tempore temtationis recedunt. 14 Quod autem in spinis cecidit, hi sunt qui audierunt et sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitae euntes suffocantur et non referunt fructum. 15 Quod autem in bonam terram, hi sunt

---

Pst. Arm. | om. Vulg. *b.f.ff.g*¹. Syr. Hcl. rel. (praem. eadem *Hipp.* Phil.) vid. Matt. et Mar. (et ver. 15.) | add. et fructiferam Syr.Crt. (vid. Matt. et Mar.)
8. φυεν] εφυεν L. ||add. και D *Gr. e.f.*
— ταυτα λεγων.... ακουετω] om. 69. || εφωνει] voce magna dicebat Syr.Crt.
9. επηρωτων] -τουν 69. (επηρωντων D.)
— αυτου Vulg. *e.f.g*¹. *Orig. Int.* iii. 835ᵈ. | om. R. *a.b.c.ff.* Arm. ||† add. λεγοντες ς. AX. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. xiii. 10.) | om. BDR LΞ. 1. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 835ᵈ.
— τις] praem. το D.
— τις ειη ἡ παραβολη αὑτη ADXΔ. 69. rel. *c.e.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Goth. | τις ειη (ει B.*Bch.*) αὑτη ἡ παραβολη B.*Bch.* 1. Vulg. *a.b.f.ff.g*¹. Æth. (om. αὑτη Arm.) | τις αὑτη ἡ παραβολη LΞ. | τις αὑτη ειη παραβολη B. *Btly.Mai.* (33. ἡ παρ.) | (ειη] om. L supra Γ. ει B.*Bch.*K.) | περι της παραβολης R.
10. ειπεν] εφη 1. ||add. αυτοις 1. 69. *c.e.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.mg. Memph. (quibus Vulg. *b.ff g*¹.)
— γνωναι *hic Orig. Int.* iv. 470ᶜ. | post του θεου D. | om. *a.*
— παραβολαις] add. λαλω A. *b.* | Ctra., *Orig. Int.* iv. | add. dicitur *g*¹. Syrr.Crt. &Pst. (ceteris autem non est datum nisi in similitudinem *c.*(*g*¹.) illis autem qui foris sunt non est datum ut scirent, propterea in parabolis dicitur eis Syr. Crt. (*vid.* Matt. xiii. 11, 13.)
10. μη βλεπωσιν ABXΔ. 33. rel. | μη ιδωσιν DLΞ. 1. | βλεπωσιν και μη ιδωσιν R. (vid. Mar. iv. 12.)
— ακουοντες μη BDLΞXΔ. 1. 33. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.& Hcl.txt. Goth. Arm. *Orig. Int.* iv. | ακουσαντες μη A. | ακουοντες ακουσωσιν και μη R. 69. (vid. Mar.) | ακουοντες μη ακουσωσιν μηδε F *Wtst.* Syr.Hcl.mg. Memph. Æth.
— συνιωσιν] συνωσιν 1.
11. λογος] add. ὁ D.
12. εισιν] om. A.
— ακουσαντες B.*Blc.Mai.*LΞU. | ‡ ακουοντες ς. ARXΔ. rel. vv. | ακολουθουντες D. ||add. τον λογον X. *c.e.* Syr.Pst. *Orig. Int.* ii. 474ᵇ. (vid. Matt. xiii. 19. Mar. iv. 15.) verbum Dei *b.* Syr.Crt. | Contra, Vulg. *a.f.ff g*¹. Syr. Hcl.
— ειτα Vulg. *f.g*¹. Syr.Hcl.(et mg.*Graece.*) Memph. Goth. | ων D. ("quorum" D. Lat.) | "et" Syrr.Crt.&Pst. Æth. "et deinde" Arm. (autem post ερχεται *a.b.c.e.ff.l. Orig. Int.*)
12. τον λογον] post αυτων D. *a.b.c.f.* | Contra, Vulg. *g*¹. (om. *e. Orig. Int.* ii.)
— της] τας A.
13. της πετρας ABR. rel. | την πετραν DXF *Wtst. Orig.* i. 308ᵉ.
— μετα χαρ.] praem. ευθεως Syr.Crt.
— οὗτοι *Orig.* i. | om. D. *e.* Syr.Crt. Arm. Æth. | αυτοι B*.*Mai.*
— πειρασμου] -μον K.
— αφιστ.] scandalizantur Syr.Crt. (vid. Matt. xiii. 21.)
14. πεσον] εμπεσον A.
— ακουσαντες Vulg. *e.f.ff.g*¹. Syr.Hcl. Goth. | ακουοντες 33. K*sic.* *a.b.c.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. || praem. τον λογον 1. (vid. Mar. iv. 18.) add. *a.c.f.g*¹. Syrr.Crt.&Pst. Arm.
— και post μεριμνων *Orig.* iv. 14ᶜ. | om. D. *c.e.f l.* Æth. (non 69.)
— πλουτου] add. mundi Syr.Crt.
— ἡδονων] praem. ὑπο A. Arm. | Contra, *Orig.* iv.
— πορευομενοι] -νος Δ*. (om. Syr.Pst.)
15. εν τῃ καλῃ γῃ] εις την καλην γην D. Latt. *Orig.* i. 308ᶠ. vid. Matt. xiii. 23. (praem. "quod cecidit" Syr.Crt.) || postea *om.* οὗτοι εισιν Arm.

10. intelligant *Cl.* | 12. hi sunt *Cl. om.* hi *Am.** | 13. radices *Cl.* | 14. in spinas *Cl.* | a soll. *Cl.*

A B D (R).
L (Ξ) X Δ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓΛ.
§ F οθ
¶ R β

[f] Mar. 4:21. π
Matt. 5:15. β
Luc. 11:33.
[g] Mar. 4:22.
Matt. 10:26.
Luc. 12: 2. πα
[h] cap. 19:26. ε
Matt. 25:29.

πβ
[i] ‖ Matt. 12:46-50. β
‖ Mar. 3:31-35.

20. σε θέλοντες.

¶ Ξ

οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ § ἀκούσαντες τὸν
λόγον κατέχουσιν,¶ καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
16 [f] οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ
ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ‡ ἀλλὰ″ ἐπὶ λυχνίας ‡ τίθη-
σιν,″ ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 [g] οὐ
γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ
ἀπόκρυφον ὃ οὐ ‡ μὴ γνωσθῇ″ καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
18 βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· [h] ὃς ‡ ἂν γὰρ″ ἔχῃ,
δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
59 19 [i] ‡ Παρεγένετο″ δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ
διὰ τὸν ὄχλον. 20 ‡ ἀπηγγέλη δὲ″ αὐτῷ †, Ἡ μήτηρ
σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν ‡ θέλον-
τές σε.″ 21 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μή-
τηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες †.¶

qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in patientia.
16 (79, 2.) Nemo autem lucernam accendens operit eam vase aut subtus lectum ponit, sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen.
17 (80, 2.) Non enim est occultum quod non manifestetur, nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat.
18 (81, 5.) Videte ergo quomodo auditis: qui enim habet, dabitur illi, et quicumque non habet, etiam quod putat se habere auferetur ab illo.

19 (82, 2.) Venerunt autem ad illum mater et fratres eius, et non poterant adire ad eum prae turba.
20 Et nuntiatum est illi, Mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre.
21 Qui respondens dixit ad eos, Mater mea et fratres mei hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt.

15. *καλη και* Vulg. *f. Orig.* i. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.*
— *ακουσαντες*] *-οντες* 69. Latt. | Contra, *Orig.* i.
— *λογον*] add. *του θεου* D. | Contra, *Orig.* i.
— *καρποφορουσιν* *Orig.* i. | *καρπον φερουσιν* 69. | *τελεσφορουσιν* LΞ.
— *ὑπομονῃ*] add. *πολλῃ* 69. | Contra, *Orig.* i.
— ad fin.] add. *ταυτα* (add. *δε* H.) *λεγων εφωνει, Ὁ εχων ωτα ακουειν* (om. G².) *ακουετω* X. 1*mg*. 69. E²F²G²HMΓ Λ. Syr.Hier.
16. ab init. Parabolam alteram dicebat Syr.Crt.
— *αυτον*] om. 1. *b.c.ff.*
— *σκευει*] *εις σκευος* 1. | om. *e.l.*
— *αλλα* DL. 33. | ‡*αλλ'* ς. ABΞ. rel.
— *επι λυχνιας* ABL. rel. | *επι την λυχνιαν* DXKM(U om. *την*) vid. Mar. iv. 21. (*λυχν.....ἱνα οἱ εισ-* om. E*.)
— *τιθησιν* BLΞ. 1. 69. FΛ. | ‡*επιτιθησιν* ς. AXK. rel. | *τιθι* D. | om. *e.* Æth. ‖ add. aut in loco abscondito Syr. Crt.
— *ἱνα....φως* ADLΞ. rel. *Orig. Int.* iii. 886ᵈ. | om. B.*Btly.Blc.Mai.* vid. Mar. iv. 21. (ut omnibus luceat *c.e.*)
— *εισπορ.*] *εκπορ.* Λ*Tf.*
— *το φως*] ante *βλεπ.* 1.
17. *κρυπτον*] praem. *τι* XU.
— *ου*] *ουν* L.

17. *φανερον γενησεται a.* | *φανερωθησεται* 1. Vulg. *b.c.e.f. Orig.* iii. 235ᵃ. | *φανερον εσται* D.
— *ὁ ου μη γνωσθῃ* B(L)Ξ. 33. (om. *μη* L*.) | *αλλα ἱνα γνωσθῃ* D. | ‡*ὁ ου γνωσθησεται* ς. AX. rel. (*ου*] add. *μη* F.)
18. *ουν*] om. *a.b.c.ff.l.* Syrr.Crt.&Pst. | Contra, Vulg. *e.f.* Syr.Hcl. rel.
— *ακουετε*] add. *και προστεθησεται ὑμιν τοις ακουουσιν* 69. (vid. Mar. iv. 24.)
— *αν γαρ* BLΞ. | ‡*γαρ αν* ς. DX. 1*s*. 33*s*. KS*s*UΛ. | *γαρ εαν* AΔ. 1*Tf.* EFGHMVΓ. (*γαρ εανχη* 69 *sic.*)
— *εχῃ*] *εχει bis* HΛ. (1°. Γ.) (2°. M.)
— *δοθησεται....μη εχῃ*] om. 1. ‖ *δοθ. αυτῳ*] add. et abundabit Syr.Crt.
— *ὁς αν* ABDLΞ. 33*s*. KS. | *ὁς εαν* XΔ. 69. EFGHMUVΓΛ.
— *μη*] *ουκ* Λ.
— *και ὁ δοκει εχειν*] post *αρθ. απ' αυτου* D. *e.* | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 19.
— *δοκει*] *δοκειν* V.
19. *παρεγενετο* B.*Mai.*DX. | ‡*-νοντο* ς. ΛLΞ. rel.
— *μητηρ*] add. *αυτου* D. 69. *c.e.* Syrr. Crt.&Pst. Memph. Æth. (om. post *αδελφοι* *c.e.*)
— *αδελ. αυτου*] add. et stabant foras Syr.Crt.
— *ηδυναντο*] *εδυναντο* ΔEGKUV. | *ηδυνοντο* LΞ. Syrr.Crt.&Pst.
20. *απηγγελη δε* BDLΞ. 33. *a.b.(c.)ff.g¹.l.* *απαγγελλει δε* 69. | *απηγγειλαν δε* X. Memph. | ‡*και απηγγελη* ς. AΔ. 1. rel. Vulg. *e.f.* Syrr.(Crt.&Pst.)&Hcl. Goth. Arm. Æth. (*κ. απηγγελλη* F.)
20. *αυτῳ*] †add. *λεγοντων* ς. AX. rel. Syr.Hcl. Arm. | om. BDLΞΔ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g¹.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Goth. Æth. ‖ add. *ὁτι* DL X. 1. *a b.c.e.f.ff.g¹.l.* Syr.Hcl. Memph. Goth. | Contra, ABΞΔ. 33. rel. Vulg. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.
— *ἑστηκασιν*] post *εξω* D. *c.e.* Æth. (*Eus.* ad Steph. i. 223. ? Matt. xii. 47.)
— *ιδειν θελοντες σε* B.*Btly.Mai.*Ξ. volentes te videre Vulg. *a.b.c.(e.)f.* Syrr.Crt. &Pst.&Hcl. (Æth.) | ‡*ιδειν σε θελοντες* ς. ALX. rel. *Eus.* ad Steph. | *ζητουντες σε* D.
21. *αποκριθεις*] om. 1. Arm.
— *προς αυτους*] *αυτοις* D. *c.e.* ‖ seq. *οὑτοι εισιν hic* Syrr.Crt.&Pst.
— *μητηρ*] praem. *ἡ* DXΔ. 69. (vid. Matt. xii. 49. Mar. iii. 34.) | Contra, ABLΞ. rel. ‖ *μου* seq. om. 1. *b.ff.*
— *αδελφοι*] praem. *οἱ* DXΔ. 69. (vid. Matt. et Mar.) | Contra, ABLΞ. rel.
— *ακουοντες*] *-σαντες* H.
— *ποιουντες*] †add. *αυτον* ς. X. rel.

17. est enim *Cl.* | 18. audiatis *Cl* | 19. *om.* ad *ante* eum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* ΚΓ′
Syrr. C. P. H. πγ
Memph. β
Goth. Arm. Æth.
j ‖ Matt. 8:23-27. ‖ Mar. 4:35-41.

60 [22] j ‡ Ἐγένετο δὲ″ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ
αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς
λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν. [23] πλεόντων δὲ αὐτῶν
ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν
λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. [24] προσ-
ελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες, Ἐπιστάτα
24. ἐγερθεὶς — ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ ‡ διεγερθεὶς″ ἐπετίμη-
σεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ
ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. [25] εἶπεν δὲ αὐτοῖς,
§ Ξ — Ποῦ † ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ § ἐθαύμασαν,
§ R — λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, § ὅτι
καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπα-
k ‖ Matt. 8:28-9:1. ‖ Mar. 5:1-20. — κούουσιν αὐτῷ; [26] k καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν
τῶν ‡ Γερασηνῶν,″ ἥτις ἐστὶν ‡ ἀντιπέρα″ τῆς Γαλι-
λαίας.
ΚΔ′ 61 [27] Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν

[22] (63, 2.) Factum est autem in una dierum et ipse ascendit in una navicula et discipuli eius, et ait ad illos, Transfretemus trans stagnum. Et ascenderunt. [23] Navigantibus autem illis obdormivit: et descendit procella venti in stagnum, et complebantur et periclitabantur. [24] Accedentes autem suscitaverunt eum dicentes, Praeceptor, perimus. At ille surgens increpavit ventum et tempestatem aquae: et cessavit, et facta est tranquillitas. [25] Dixit autem illis, Ubi est fides vestra? Qui timentes mirati sunt dicentes ad invicem, Quis putas hic est, quia et ventis imperat et mari et oboediunt ei? [26] Et navigaverunt ad regionem Gerasenorum, quae est contra Galilaeam.

[27] Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam

---

Syrr.Crt.&Pst. Memph. | om. ABDLΞ Δ. 1. 33. H^2 *ut vid.* V*(add.^{1}.) Vulg. *a. b.c.e.f.l.* Syr.Hel. Goth. Arm. Æth.

22. *εγενετο δε* ABDL. 1. 33. 69. KMU. Latt Syrr.Pst.&Hel.*sic.* Memph. Goth. | ‡ *και εγενετο* ϛ. XΔ. rel. Syr.Crt. Arm. Æth.

— *και αυτος ενεβη* AB(L)XΔ. 1. 33. (69.) rel. | *αναβηναι αυτον* D *Gr.* (*ενεβη*] *ανεβη* L. 69. FM.) | *κ. αυτος ενεβη ὁ Ιησους* GH. | *κ. αυτος ὁ Ιησους ανεβη* F. ascendens Jesus sedit Syrr. Crt.&Pst. [*e.*]

— *πλοιον*] praem. *το* 69. HMV.

— *μαθ. αυτου*] add. secum Syr.Crt.

— *διελθωμεν*] -*θομεν* Λ.

— *και ανηχθησαν*] om. Syrr.Crt.&Pst.

23. *πλεον. δε αυτων*] add. in mare Syr. Crt.

— *λαιλαψ*] *λαιλαμ* U *sic.*

— *ανεμου*] add. *πολλη* D.

— *εις την λιμνην*] ante *ανεμου* B. *a.* | Contra, ADL. rel. | om. *b.e.* Æth.

— *και συνεπληρουντο*] add. a fluctibus navicula *b.*(*c.*)(*ff.*)*g*$^{(1.)2.}$ ‖ad fin.] et impleta est navis eorum a fluctibus et prope erant ut mergerentur Syr.Crt. et prope erat navis ut mergeretur (tantum) Syr.Pst.

— *εκινδυνευον*] *εκινδυνευεν* 33. | *συνεκινδυνευον* 69.

24. *προσελθοντες δε* Syr.Hcl. | *εθλ. δε* Δ. | *και προσελθ.* K. Syrr.Crt.&Pst. Æth.

24. *επιστατα επιστατα* ABL. rel. Syrr. Pst.&Hcl. Arm.ed. | semel XΓ. Latt. (Syr.Crt.) Memph. Goth. Arm.MSS. Æth. | *κυριε κυριε* D. ? Syr.Crt.(semel.) vid. Matt. viii. 25. ‖add. *σωσον* U.

— *διεγερθεις* BL. 33. (vid. Mar. iv. 39.) | ‡ *εγερθεις* ϛ. ADX. rel. (vid. Matt. viii. 26)

— *του ὑδατος*] om. D.

— *και επαυσαντο*] om. Syr.Crt. *a.b.e.* | (-*σατο* 1. EFGH. Vulg. *c.f.ff.g*^{1}. Syr. Hel.† Memph.MS.)

— *και εγενετο*] om. 33.

— *γαληνη*] add. *μεγαλη* Δ. 1. K. *b.f**.*g*^{2}. Syr. Hel. mg. Memph.W. (non Schw.) Æth. (vid. Matt. et Mar.)

25. *ειπεν δε*] *και ειπεν* L. 33. Syrr.Crt.& Pst. Memph.

— *που*] † add. *εστιν* ϛ. DΔ. rel. vv. | om. ABLX. 1. Æth.

— *πιστις*] -*τιν* Λ*.

— *φοβηθεντες δε*] *οἱ δε φοβ.* L. 33. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. (qui timentes Vulg. *g*^{1}. et timentes *b.c.ff.l.* et timuerunt *a.*)

— *εθαυμασαν*] -*μαζον* 1. Syrr.Crt.&Pst. (ctra, Hcl.)

— *λεγοντες*] post *προς αλληλους* LΞ. 33. Vulg. *Cl.* *a.b.c.e.ff.* Syr.Hcl. | Contra, *Am.* *f.g*^{1}.

— *οὑτος*] post *εστιν* 69. *b.c.e***.*ff.g*^{1}. Æth. (om. *e**.)

— *και ὑπακ. αυτω*] om. B. (Ctra, ADLΞ. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 20.) | (*αυτου* V.)

26. *και κατεπλευσαν* (A)B(L)Ξ. rel. Vulg. *Cl.* *b.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (*και καταπλευσαν* L.) | *κατεπλευσαν δε* D. *Am.* *Fuld.* *a.c.f.ff.g*$^{1.2.}$ | *και καταπλευσαντες* 69. | *και κατεπλευσεν* R. | *κατεπλευσαν* post *χωραν* Δ*. (*κατεπλευρα* A* corr.^{1}.)

— *των*] om. Λ*.

— *Γερασηνων* BD(Δ Lat.) Latt. Syr. Hcl.mg. (C* in ver. 37.) | *Γεργεσηνων* LΞX. 1. 33. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. (PC^2 in ver. 37.) *ἐν τοῖς ὁρίοις τῶν Γεργεσηνῶν, ὡς ὁ Λουκᾶς φησιν* *Epiph.* Lib. ii. tom. ii. i. p. 150. (sed de fide librariorum in exscribendo haec nomina valde dubitatur: item in Matt. viii. et Mar. v.) | ‡ *Γαδαρηνων* ϛ. AR Δ *Gr.* 69. rel. Syrr.Crt.& Pst.& Hcl.txt. Goth.

— *εστιν*] *ην* U.

— *αντιπερα* AB.*Mai.*DRΞXΔ. 1. 33. 69. EFGHKUVΓ *Tf.*Λ *sic.* | ‡ *αντιπεραν* ϛ. L. | *περαν* MS.

— *της Γαλ.*] om. *της* Δ.

27. *εξελθοντι δε αυτω*] *και εξηλθον* D. ‖*εξελθοντι*] add. *τῳ Ιησου* H(seq. *δε αυτῳ*)M *mg.* *Tf.*

— *ὑπηντησεν*] praem. *και* D. | *απηντ.* Γ.

---

22. in naviculam *Cl.* | 23. et navig. illis *Cl.* | 25. ad invicem dicentes *Cl.* | et mari imperat *Cl.* | 26. enavigaverunt autem *Am.*

A B [C] D [P] R. L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

27. τις ἀνήρ ε. τ. π. ἔχων
— ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ
— ἱμάτ. οὐκ ἐνεδιδύσκετο
§ C
29. παρήγγειλεν
— ἀπὸ τοῦ
30. εἰσῆλθ. δαιμ. πολ.
§ P

[αὐτῷ] ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια,
‡ καὶ χρόνῳ ἱκανῷ″ ‡ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον,″ καὶ ἐν
οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 ἰδὼν δὲ
τὸν Ἰησοῦν † ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ § φωνῇ
μεγάλῃ εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ
τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.
29 Παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ
ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις
συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ‡ ἐδεσμεύετο″ ἁλύσεσιν καὶ
πέδαις φυλασσόμενος, καὶ ‡ διαρήσσων″ τὰ δεσμὰ
ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ ‡ δαιμονίου″ εἰς τὰς ἐρήμους.
30 ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων, Τί σοι
‡ ὄνομα ἐστὶν″; ὁ δὲ εἶπεν ‡ Λεγιών·″ ὅτι δαιμόνια
πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. § 31 καὶ ‡ παρεκάλουν″
αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελ-

qui habebat daemonium iam temporibus multis, et vestimento non induebatur, neque in domo manebat sed in monumentis.
28 Is ut vidit Iesum, procidit ante illum et exclamans voce magna dixit, Quid mihi et tibi est, Iesu fili dei altissimi? obsecro te ne me torqueas.
29 Praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine: multis enim temporibus arripiebat illum, et vinciebatur catenis et compedibus custoditus, et ruptis vinculis agebatur a daemonio in deserta.
30 Interrogavit autem illum Iesus dicens, Quod tibi nomen est? At ille dixit, Legio, quia intraverant daemonia multa in eum.
31 Et rogabant eum ne imperaret illis ut in

27. *αυτῳ* 2°. ADRL. rel. vv. (vid. Matt. viii. 28. Mar. v. 2.) | om. BΞ. 1. 33. E. Arm.ed.
— *ανηρ τις* ARLΞ. rel. | *τις ανηρ* B. | om. *τις* D. *a.*
— *εκ της πολεως* *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. rel. om. Vulg. *a.ff.g*1.2.*l.* Syr. Crt. (vid. Matt. et Mar.) | om. *της* Δ.
— *ὁς ειχεν* ADRL*sic.*Ξ. rel. | *εχων* B.
— *και χρονῳ ἱκανῳ* BLΞ. (1.) 33. Syr. Hcl.mg. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. (*κ. χρ. πολλῳ* 1.) *απο χρονων ἱκανων ὁς* D. | ‡*εκ χρονων ἱκανων και* ς. AR. rel. *a.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl.txt. Goth. jam temporibus multis et Vulg. *f.ff.* temp. mult. et *b.c.g*1. temp. compluribus qui *e.*
— *ουκ ενεδ. ἱματιον* BLΞ. 1. 33. Syr.Hcl. mg. Memph. Goth. Æth. | ‡*ἱματιον ουκ ενεδιδυσκετο* ς. A(D)R. rel. Latt. Syrr.Crt.& Pst. Arm. ‖*ενεδυσατο* B. *Blc.Mai.*LΞ. 33. | ‡*ενεδιδυσκετο* ς. A (D)R. rel. Latt. Syrr. (*ενεδυδισκετο* D.) | *εδιδυσκετο* A.
— *εν οικιᾳ*] *εν οικῳ* D. | *εις οικιαν* 69.
— *εμενεν*] *εμεινεν* AL. 1 *Wtst.*
— *αλλ'*] *αλλα* R. ‖add. *ην* L. 33.
— *μνημασιν*] *μνημειοις* D. | add. *και εν τοις ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων ἑαυτον λιθοις* X. (vid. Mar. v. 5.) add. et omni exclamatione exclamabat et laedebat seipsum lapidibus Syr.Crt.
28. *ανακραξας*] † praem. *και* ς. AR. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. BD *infra* LΞ X. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth. ‖*κραξας* R. | *ανακηρυξας* 69. ‖*ανεκραξεν* (sine *και*) D. (*c.*)*e.* Memph. MS. *ut vid.* (om. seq. *προσεπεσεν αυτῳ και* D.)
28. *ειπεν*] praem. *και* D2.
— *σοι*] *συ* L.
— *Ιησου* ABCLΞ. 33. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 20. | om. DR. 1. 69. *e.* Memph. (vid. Matt. vii. 29.)
— *του θεου*] om. DΞ. 1. *g*1. | Contra, *Tert.*
— *βασανισῃς*] -*σεις* H. (*βανισῃς* B* *Rl.*)
29. *παρηγγελλεν* *St.* 3. ACRLX(*Tr.*)Δ. 1. 33. E(G)HKUVΓ. Latt. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. (-*γελεν* X*Tf.*G.) | *παρηγγειλεν* *St.* 4. *Elz.* B.*Mai.*Ξ. 69. FsMSsΛ. | *ελεγεν* D. *e.*
— *γαρ*] om. E*. (add. supra lin.)
— *πνευματι*] *δαιμονιῳ* D. *e.* (seq. *ακαρτῳ* D*.)
— *εξελθειν*] *εξελθε* D. *e.*
— *απο του ανθρωπου*] *απ' αυτου* L. 33.
— *αυτον*] *αυτω* Γ.
— *και εδεσμ.*] *εδεσμ. γαρ* D. *a.*(*b.*)*c.e.* (*ff.*)(*g*1.) (Contra, Vulg. *f.* rel.)
— *εδεσμευετο* BLΞX*. 33. | ‡*εδεσμειτο* ς. ACDR. rel.
— *φυλασσομ.*] *φυλαττομ.* R *sic.*
— *διαρησσων* AB**Rl.Mai.*CRΔ. 1. U*Tf.* | ‡*διαρρησσων* ς. B2LΞ (-*σον* X). rel. | *διερησσε* D. *c.e.* Æth. (et frangebat vincula sua et rumpebat Syr.Crt.)
— *ηλαυνετο*] *ηλανευτο* K. | *ελαυνετο* Λ. | *ηλευνετο* Δ*. ‖add. *γαρ* D. *c.e.*
29. *ὑπο*] *απο* BΞ. | Contra, ACDR. rel.
— *του δαιμονιου* B.*Mai.*C*DΞXE*. (Latt.) | ‡*του δαιμονος* ς. AC3RL. rel. *a.* (om. *του* 69.) | *των δαιμονων* A. Syr. Pst.MS. Syr.Hcl.mg. (om. *ff.*)
— *εις τας ερημους*] *εις την ερημον* D. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.)
30. *λεγων* ACDRΞ. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt. &Hcl. Memph. Goth. Arm. (Æth.) | om. B. 1. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Pst. (vid. Mar. v. 9.) ‖seq. *τι*] *ὁτι* Ξ* *ut vid.*
— *σοι ονομα εστιν* BDLΞ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e.ff.* *Orig. Int.* iv. 665b. | ‡*σοι εστιν ονομα* ς. AC3RX. rel. Syr.Hcl. (Memph.) Arm. | *ονομα σοι* C*. (Goth.) Æth. (vid. Mar. v. 9.)
— *λεγειων* B**Mai.* *λεγιων* D*L. Latt. pro more. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. txt. Memph. (*λεγαιων* D2.) | ‡*λεγεων* ς. AB2CRΞ. rel. Syr.Hcl.mg.*Graecè.* ‖ add. *ονομα μοι* D. *c.* Syr.Hier. Æth. (vid. Mar. v. 9.)
— *ὁτι.... εις αυτον* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | *πολλα γαρ ησαν δαιμονια* D. (*a.*)*c.* (*f.*)(*ff.*) quia multi sumus *b.l.* quia multi sumus in eo Syr.Crt.
— *δαιμονια πολλα εισηλθεν* A(C)RΞ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | *εισηλθ. δαιμ. πολλ.* B. Vulg. (Memph.) | *πολλ. δαιμ. εισηλθ.* 69. | (*εισηλθον* CF. *εισελθειν* L.)
31. *και παρεκαλ.*] *παρεκαλ. δε* D. *ff.* (praem. Venerunt daemonia multa *l.*)

31. illum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
32. *βοσκομένη*
¶ F

θεῖν. 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομέ-
νων ἐν τῷ ¶ ὄρει, καὶ ‡ παρεκάλεσαν" αὐτὸν ἵνα ἐπι-
τρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς. 33 ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου ‡ εἰσῆλθον" εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ
ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπε-
πνίγη. 34 ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ ‡ γεγονὸς"
ἔφυγον, καὶ † ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
τοὺς ἀγρούς. 35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ
‡ ἦλθαν" πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ‡ εὗραν" καθήμενον
¶ Ξ τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει ¶,
ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας
τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 ἀπήγγειλαν δὲ
§ Theb. αὐτοῖς † οἱ ἰδόντες § πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 37 καὶ
‡ ἠρώτησεν" αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου

abyssum irent. 32 Erat autem
ibi grex porcorum multorum
pascentium in monte: et roga-
bant eum ut permitteret eis in
illos ingredi. Et permisit illis.
33 Exierunt ergo daemonia ab
homine et intraverunt in por-
cos, et impetu abiit grex per
praeceps in stagnum et suffo-
catus est. 34 Quod ut viderunt
factum qui pascebant, fugerunt
et nuntiaverunt in civitatem et
in villas. 35 Exierunt autem
videre quod factum est, et ve-
nerunt ad Iesum, et invenerunt
hominem sedentem, a quo dae-
monia exierant, vestitum ac
sana mente ad pedes eius, et
timuerunt: 36 nuntiaverunt au-
tem illis et qui viderant quo-
modo sanus factus esset a Le-
gione. 37 Et rogaverunt illum
omnis multitudo regionis Ge-

---

31. *παρεκαλουν* B.*Mai.*CDL. 1. 33. 69. FS. Memph. Arm. | ‡*παρεκαλει* ς. APRΞ*Usic.* rel. Memph.MS. (post *αυτον* add. illa daemonia Syr.Crt.)
— *αυτον*] om. D.
— *επιταξη*] -*ξει* AHΓ. (*επιτ. αυτ. εις τ. αβ. απελθ.* ne mitteret illa in gehennam, et ne expelleret illa Syr.Crt.)
32. *ἱκανων*] om. D. *c.* | *πολλων* X.
— *βοσκομενων* ACPRΞ. rel. Vulg. *b.c.f. ff.g*[1]. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Goth. | -*μενη* BD*Gr.* 69. KU. Syr.Pst. Arm. Æth. (quae pascebatur *a.*) vid. Matt. viii. 30. Mar. v. 11.
— *εν τῳ ορει* Vulg. *f.g*[1]. | om. *a.b.c.ff.* | post *εκει* Syr.Crt. quae *hic* etiam habet *εκει*.
— *και παρεκαλ.*] *παρεκαλ. δε* D.
— *παρεκαλεσαν* BC*LΞ. 1. 33. *a.b.c.f.ff.* | ‡-*λουν* ς. AC³DPR. rel. Vulg. *g*[1]. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. (vid. Matt. viii. 31 et supra ver. 31.) | (post *αυτον* add. illa daemonia Syr.Crt.)
— *ἱνα*] add. *μη* A.
— *επιτρεψῃ αυτ. εις εκ. εισελθ.* Vulg. *f.* | *εις τους χοιρους εισελθωσιν* D. *c.* Syr.Pst. ut intrarent in gregem porcorum Syr.Crt. ut in eis intrarent *a.* ut in illos irent *b.ff.*
— *επιτρεψῃ*] post *αυτοις* RLΞ. 33. (-*ψει* Λ*Tf.*) | Contra, ABCD. rel.
— *αυτοις* 1°.] *αυτους* 69*.
— *εισελθειν*] *απελθειν* 69. G. | *ελθειν* Δ*.
— *και επετρ.*] *ὁ δε επετρ.* D.

32. ad fin.] add. *ὁ Ιησους* C*.
33. *απο του*] *απου* D*.
— *εισηλθον* AB.*Mai.*CPRLΞXΔ. 33. EGHKMVΓΛ. | ‡*εισηλθεν* ς. 1*s.* 69*s.* S*s* U*sic.* (praem. *και* Γ*sic.*) | *ὡρμησαν* D.
— *και ὡρμησεν*] *ὡρμησεν δε* D. ‖ add. *πασα* X. 69. Syrr.Crt.(&Pst.) vid. Matt. viii. 32. | Contra, Syr.Hcl.
— *αγελη*] add. *των χοιρων* 69. *c.* Memph.
— *απεπνιγη*] *απεπνιγοντο* C. *b.c.ff.* | *απεπνιγησαν* S.
34. *το γεγονος* ABCDPRLΞ. 1. 33. 69. KU. | ‡*το γεγενημενον* ς. XΔ. rel.
— *εφυγον*] -*γαν* DΔ.
— *απηγγ.*] †praem. *απελθοντες* ς. (Æth.) vid. Matt. viii. 33. | om. AB. *Mai.*(et *Btly. e sil.*)CDPRLΞXΔ. 1. 33. 69. EF*Wst.*GHKMSUVΓΛ. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.
35. sic in D *παραγενομενων δε εκ της πολεως και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα και ἱματισμενον καθημενον παρα τους ποδας του Ιησου εφοβηθησαν.*
— *εξηλθον δε*] *και εξηλθον* C* *ut vid.* 1. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *ιδειν*] add. *τι εστιν* C². (vid. Mar. v. 14.)
— *ηλθαν* B**Rl.Mai.* (et mox *εὑραν.*) | ‡*ηλθον* ς. AB²CPRLΞ. rel. (*ερχονται* 1.) et mox ‡*εὑρον* ς. iidem.
— *καθημενον* hic ABCLΞXR. rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. | post *τον ανθρ.* P. 1. Vulg. *b.c.f.ff.g*[1,2]. (Memph.) | ante *παρα τ. ποδ.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.
35. *οὑ*] *ουντα sic* L.
— *εξεληλυθει*] *εξηλθεν* B. *f.*
— *του Ιησου a.c.* | om. *του* B. | ejus Vulg. *b.ff.g*[1,2]*.l.*
36. *απηγγειλαν δε* ABR. rel. | *και απηγγ.* C. Syrr.Crt.&Pst. Æth. | *απηγγ. γαρ* D. *c.*
— *αυτοις*] om. 69. E*(sed corr.¹)Γ. ‖ †add. *και* ς. AR. rel. Vulg. *ff.g*[1]. Syr.Hcl. Goth. | om. BCDPLX. 33. 69. *a.b.c.f.g*[1]*.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. (*οἱ ιδοντες* ad ver. seq. Syr.Crt.)
— *ὁ δαιμονισθεις*] *ὁ λεγαιων* D². | *ὁ λιων* D**Gr.* | a legione Vulg. *f.ff.g*[1,2]*. l.* om. *c.* is qui a daemoniis erat vexatus *a.* qui a daem. vexabatur *b.* | homo ille Syr.Crt. ‖ add. et de porcis Theb.
37. *και ηρωτ.* ABCPRΔ². rel. Memph. rel. | *ηρωτ. δε* D. *a.* Theb. | *ηρωτ.* Δ*.
— *ηρωτησεν* ABCPR. 33. 69. KM. *a.* Syr.Hcl. | *επηρωτησεν* X. | ‡*ηρωτησαν* ς. DL. 1. rel. Vulg. *b.c.f.g*[1,2]. (Syrr.Crt.&Pst.) Memph. Theb. Goth. (Æth.) | (add. qui viderunt, iterum Syr.Crt. om mox *τ. περιχ.*)
— *αυτον*] *τον Ιησουν* D. *c.*
— *ἁπαν το πληθος της περιχωρου*] *παντες και ἡ χωρα* D. ‖ *ἁπαν το*] *ἁπαντα* Δ. (om. *της περιχωρου* Syr.Crt.)

ABCDPR. L[Ξ]XΔ. 1. 33. 69. E(G)HKMSUVΓΛ.

πδ

η

38. τὰ δαιμ. ἐξεληλ.

ΚΕ′ πε

1 ‖ Matt. 9:18-26. β ‖ Mar. 5.21-43.

40. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ — ὑποστρέφειν

41. καὶ αὐτὸς

42. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι

§ Ξ Κϛ′

τῶν ‡ Γερασηνῶν″ ἀπελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι φόβῳ
μεγάλῳ συνείχοντο.
62 Αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς † πλοῖον ὑπέστρεψεν.
38 ‡ ἐδεῖτο″ δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ᾽ οὗ ἐξεληλύθει τὰ
δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ. ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν † λέ-
γων, 39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα
‡ σοι ἐποίησεν″ ὁ θεός. Καὶ ἀπῆλθεν, καθ᾽ ὅλην τὴν
πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
63 40 1 ‡ Ἐν δὲ″ τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν,
ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδο-
κῶντες αὐτόν. 41 καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα
Ἰάειρος· καὶ ‡ οὗτος″ ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν,
καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας [τοῦ] Ἰησοῦ, παρεκάλει
αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ
μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέ-
θνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνι-
γον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος § ἀπὸ

rasenorum ut discederet ab ipsis, quia timore magno tenebantur.

(84, 8.) Ipse autem ascendens navem reversus est. 38 Et rogabat illum vir a quo daemonia exierant ut cum eo esset. Dimisit autem eum Iesus dicens, 39 Redi domum tuam, et narra quanta tibi fecit deus. Et abiit per universam civitatem praedicans quanta illi fecisset Iesus.

40 (85, 2.) Factum est autem cum redisset Iesus, excepit illum turba: erant enim omnes expectantes eum. 41 Et ecce venit vir cui nomen Iairus, et ipse princeps synagogae erat, et cecidit ad pedes Iesu, rogans eum ut intraret in domum eius: 42 quia filia unica erat illi fere annorum duodecim, et haec moriebatur. Et contigit dum iret, a turba comprimebatur. 43 Et mulier quaedam erat in

37. Γερασηνων BC*D. Latt. Theb. | Γεργεσηνων C²PLX. 1. 33. Memph. Arm. Æth. (Γεσινων *sic* 69.) | ‡ Γαδαρηνων ς. AR. rel. Syrr.Crt.&Pst. &Hcl. Goth.
— ὁτι φοβῳ] φοβῳ γαρ D. *c.*
— αυτος δε εμβας BRL. rel. | ενβας δε D. | αυτος εμβας A.
— εις πλοιον BCRLX. 1. 33. Goth. Arm. | εις † το″ πλοιον ς. AP. rel. | om. D. *l.*
— sub. fin.] add. ab illis Syrr.Crt.&Pst.
38. εδειτο BC²LX. 33. (εδεειτο AP.) | ‡ εδεετο ς. C*RΔ. 1. rel. (et rogabat Vulg. *b.f.g*^1.2^*.l.* et rogabit *c.ff.*) (ηρωτα δε αυτον D. *a.*)
— εξεληλυθει ante τα δαιμονια ABDPL Δ. 33. rel. *a.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | post τα δαιμονια CRX. 1. 69. Vulg. *b.c.f.ff.g*²*.l.* Theb. Goth.
— ειναι] ἱνα ῃ P.
— απελυσεν] απεστειλεν L. Syr.Hcl. mg.
— λεγων] † praem. ὁ Ιησους ς. ACPR. rel. Vulg. (*a.*)*f.ff.g*². Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Goth. | om. BDL. 1. *b.c.g*¹*.l.* Memph. Theb. Arm. Æth.
39. ὑποστρεφε] πορευου D. *c.*
— σου] add. προς τους σους X. (vid. Mar. v. 19.) add. et ad domum hominum tuorum Syr.Crt. add. apud te *a.*
— και διηγου] διηγουμενος D.
— ὁσα σοι εποιησεν ὁ θεος BP(R)(L)X. 1. 33. Vulg. *a.c.l.* (Æth.) (πεποιηκεν R. | σου L.) | ὁσα σοι ὁ κυριος πεποιηκεν C*. *b.* (vid. Mar. v. 19.) quanta fecit tibi dominus Syr.Crt. | ὁσα σοι ὁ θεος εποιησεν D. *f.* quanta deus fecit tibi Theb. | ‡ ὁσα εποιησε σοι ὁ θεος ς. AC³. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. ‖ add. και ηλεησεν σε C*. (l. ελεησεν) vid. Mar.
39. απηλθεν.... κηρυσσων] απελθων κατα την πολιν εκηρυσσεν D. ‖ απηλθεν] -θον 69.
— Ιησους] θεος 1. *For. g*².
40. εν δε τῳ BRL. 1. 33. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. | ‡ εγενετο δε εν τῳ ς. ACDP. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. (Arm.)
— ὑποστρεψαι ACDPL. 1. 33. rel. | ὑποστρεφειν BR. (vid. cap. ii. 43.)
— απεδεξατο] ὑπεδεξατο X. 69(e corr.¹.) | αποδεξασθαι D.
— ὁ οχλος ABPR. rel. | om. ὁ C*. | ὁ λαος 1. | τον οχλον D. (turba multa Syr.Crt.)
— παντες] ἁπαντες L. 1. 33. F *Wtst.* | om. Syr.Crt.
41. ιδου ηλθεν] om. Syr.Pst. om. ιδου Syr.Crt. | ελθων D. *c.* (Æth.)
— ᾡ ονομα Ιαειρος και] της συναγωγης πεσων D*(e lin. sequente.) | (Ιαειρος] αιρος D.)
— και οὑτος BDR. 1. 69. *a.f.* Memph. Goth. Æth. | ‡ και αυτος ς. AC *ut vid.* PL. rel. Vulg. *b.ff.g*¹. Syr.Hcl. Arm. [*c.*] | om. Syr.Pst. "et" Syr.Crt. "qui" Theb.
41. ὑπηρχεν και] om. D. *c.* Syr.Pst. (Theb.ap.Münter.) | ὑπαρχων και K.
— παρα] ὑπο D.
— του ante Ιησου ACDR. rel. | om. BP.
— εισελθειν] ἱνα εισελθῃ C*(corr.².)
— τον οικον] την....ν D.
42. ὁτι θυγ. μονογ. ην αυτῳ Syr.Hcl. | ην γαρ θυγ. αυτῳ μονογ. D. (Syrr.Crt. &Pst.)
— ὡς ABCPR. rel. | ὡσει LXK. | om. D *sic.* Theb. Æth.
— δωδεκα] δεκαδυο 1. (.ιβ. D.)
— και αυτη απεθνησκεν] αποθνησκουσα D(om. -σα*). | et prope erat ut moreretur Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier.mg.². Arm.
— εν δε τῳ ABC³RLXΔ. 1. 33. rel. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (Memph.) (Theb.) Goth. Æth. | και εγενετο εν τῳ C*DP. (Latt.) Arm.
— ὑπαγειν ABC³RL. rel. | πορευεσθαι C*DP.
— αυτον] Jesum *b.c.g*¹. Syrr.Crt.&Pst. Memph.
— συνεπνιγον ABPR. rel. | -γαν D. | συνεθλιβον CL. 33. 69. (vid. Mar. v. 24.) | συνεθλιγον *sic* U.
43. δωδεκα] δεκαδυο 1. (.βι. D.)
— ἡτις] ἡν D.
— ιατρ..... βιον ACPRLΞ. rel. vv. (vid.

37. magno timore *Cl.* | 39. in domum *Cl.* | 42. unica filia erat ei *Cl.* | turbis *Cl.*

Vulg. a. b. c.
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
43. [ἰατροῖς … βίον]
45. [καὶ οἱ σὺν αὐτῷ]
¶ G

ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ‡ ἰατροῖς″ προσαναλώσασα ὅλον
τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ‡ ἀπ᾽″ οὐδενὸς θεραπευθῆναι,
44 προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ
αἵματος αὐτῆς. 45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἁψά-
μενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος
καὶ οἱ ‡ σὺν αὐτῷ,″ Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν
σε καὶ ἀποθλίβουσιν, [καὶ λέγεις, Τίς ὁ ἁψάμενός
μου;] 46 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μου τίς· ἐγὼ
γὰρ ἔγνων δύναμιν ¶ ‡ ἐξεληλυθυῖαν″ ἀπ᾽ ἐμοῦ.
47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν
καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι᾽ ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ
ἀπήγγειλεν † ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη
παραχρῆμα. 48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, † ‡ Θυγάτηρ,″ ἡ
πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώ-
γου λέγων [αὐτῷ] ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου·

fluxu sanguinis ab annis duo-
decim, quae in medicos eroga-
verat omnem substantiam suam
nec ab ullo potuit curari: 44 ac-
cessit retro et tetigit fimbriam
vestimenti eius, et confestim
stetit fluxus sanguinis eius.
45 Et ait Iesus, Quis est qui me
tetigit? Negantibus autem
omnibus dixit Petrus et qui
cum illo erant, Praeceptor,
turbae te comprimunt et affli-
gunt, et dicis, Quis me tetigit?
46 Et dixit Iesus, Tetigit me
aliquis: nam ego novi virtu-
tem de me exisse. 47 Videns
autem mulier quia non latuit,
tremens venit et procidit ante
pedes illius, et ob quam cau-
sam tetigerit eum indicavit
coram omni populo, et quem-
ammodum confestim sanata
sit. 48 At ipse dixit illi, Filia,
fides tua te salvam fecit: vade
in pace. 49 Adhuc illo loquente
venit [quidam] a principe sy-
nagogae dicens ei quia Mortua

Orig. iii. 239^f.) | om. BD. Theb. Arm. Zoh.

43. ιατροις ACPRLΞXΔ. 1. 33. 69. E F *Wtst.* GHKMSUVΓΛ. | ‡ εις ιατρους ς. Latt. (εις τους ιατρους *Orig.* iii. 239^f.)

— ὁλον] om. R* *ut vid.*

— βιον] add. αυτης CX. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Usc. Æth.

— ουκ ισχυσεν απ᾽ ουδενος θεραπευθηναι (*Orig.* iii. 239^f.) | ουδε εἰς ισχυεν θεραπευσαι D. Theb. Æth.

— απ᾽ ABR *ut vid.* Ξ*. | ὑπο C. | ‡ ὑπ᾽ ς. PLΞ²X. rel. *Orig.* iii. | παρ᾽ 69.

— ad fin.] add. et cogitavit in se, et ait, Si iens tetigero tantum vestimenta Jesu salva ero Syr. Crt. (vid. Matt. ix. 21. Mar. v. 28.)

44. προσελθουσα] add. δε C* *ut vid.* Memph. MS.

— οπισθεν] om. D. | post ἡψατο K.

— του κρασπεδου Vulg. *b.c.f.* | om. D. *a.ff.* vid. Mar. v. 27. (mox παραχρημα om. Syr. Crt.)

— αυτου] ? om. A*.

45. και ειπεν ὁ Ιησους] ὁ δε Ιησους γνους την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα D. *a.* (vid. Mar.) (et conversus est Jesus et dixit Syr. Crt.)

— τις ὁ ἁψαμενος μου 1°.] τις μου ἡψατο D. *c.* *Orig.* ii. 537^d. iii. 466^e. *Tert.* adv. Marc. iv. 20. *Hil.* 372^c. (vid. Mar. v. 30.)

45. και οἱ συν αυτῳ ACDPRLΞ. 1. 33. 69. U. (‡ και οἱ μετ᾽ αυτου ς. X. rel.) vv. | om. B. Syr. Crt. Syr. Hier. Theb.

— αποθλιβουσιν] add. σε G.

— και λεγεις τ. ὁ ἁψ. μου A(C)(D infra) PRΞ. rel. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Æth. | om. B. *Blc. Mai.* L. 1. Memph. Theb. Arm. ‖ τις] τι C*. ‖ ὁ ἁψαμενος μου *a.* | μου ἡψατο D. Vulg. *b.c.f.*

46. Ιησους] om. DΞ. *a.* Syr. Pst. (*non* L. 1. Syr. Crt. & Hcl.)

— εγνων] εγνω C*L.

— εξεληλυθυιαν BL. 33. *Orig.* iii. 506^a. (exisse *Orig. Int.* iii. 84^f. 869^a.) | ‡ εξελθουσαν ς. ACDPRΞ. rel. *Orig.* iii. 466^e. (vid. Mar. v. 30.)

47. τρεμουσα] εντρομος ουσα D. (praem. pavida et Syr. Crt.)

— ηλθεν] om. Goth. | *ante* τρεμ. *a.b.c.f. ff*(*ap. Blan.*)*g*¹.*m.* post Vulg. *ff*(*ap. Sabat.*)

— αυτῳ] ante pedes illius *Am.* (ejus Vulg. *Cl.*) *a.b.c.ff.g*¹. | ante eum *f.*

— ἡψατο αυτου] om. A*.

— απηγγειλεν] απηγγιλαν P. ‖ † add. αυτῳ ς. C* ut vid. PR. rel. Syr. Hcl. (Theb.) Goth. | om. ABC²DLΞX. 1. 33. 69. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Memph. Arm. Æth.

— και ὡς] και ὁτι D. | ἑως 69. | om. ὡς A*. | και ευθεως Ξ. ‖ ad fin. add. iterum "coram omni populo declaravit." Syr. Crt.

48. ὁ δε ειπεν αυτῃ] om. Δ.

48. ὁ δε] add. Ιησους CP *ap. Tf.* RXM. Syr. Pst. Goth. (vid. Matt. ix. 22.) | Contra, ABDP *ap. Knit.* LΞ. rel.

— αυτῃ] † add. θαρσει ς. ACPR. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.) | om. BDLΞ. 1. Latt. Syr. Crt. Syr. Hier. Memph. Theb.

— θυγατηρ BLK. | ‡ θυγατερ ς. ACD PRΞ. rel.

— σεσωκεν] post σε K. *Am.* *a.b.c.f.* *Tert.* adv. Marc. iv. 20.

— εις ειρηνην *ff.g*¹. | εν ιρηνῃ D *Gr.* (Latt.) Memph. Theb. | add. "adhuc loquente eo venit quidam princeps synagogae dicens, Domine, veni ut filia mea salves." *e.* qui pergit "loquente eo venit puer principis."

49. ερχεται] ερχονται DE*. *c.* Syr. Crt. (vid. Mar. v. 35.)

— τις Vulg. *Cl.* *e.f.ff.g*². Syrr. Pst. & Hcl. rel. | om. D. *Am.* *a.b.c.g*¹. Syr. Crt. (vid. Mar.) | (ερχε, τις *sic* Δ.)

— παρα BCPRLΞ. rel. | απο AD. 1. (vid. Mar.) "a" *Am.* *a.b.* (puer principis *e.* quidam ad principem syn. Vulg. *Cl.* *c.f.ff*)

— λεγων] λεγοντες D. *c.* Syr. Crt. (vid. Mar.)

— αυτῳ ACDPR. rel. vv. | om. BLΞX. 1. 33. *e.* Memph. Theb. (vid. Mar.)

— σου] ante ἡ θυγ. D *Gr.*

46. nam et ego *Am.** | 47. pedes ejus *Cl.* | 48. dixit ei *Cl.* | salvam te *Cl.* | 49. *om.* quidam *Am.* | ad principem *Cl.*

A B C D (P) (R). L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. Ε[F][G][H]KMSUVΓ Λ.
49. μὴ σκύλ.
50. αὐτῷ [λέγων],
¶ P
‘ Ξ
50. πίστευε
§ F

‡ μηκέτι″ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦς
ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ †, Μὴ φοβοῦ· μόνον ¶ ‡ πί-
στευσον,″ καὶ σωθήσεται.¶ 51 ‡ ἐλθὼν″ δὲ εἰς τὴν
οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν ‡ τινα″ * σὺν αὐτῷ,″ εἰ
μὴ § Πέτρον καὶ ‡ Ἰωάνην καὶ Ἰάκωβον,″ καὶ τὸν
πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 ἔκλαιον δὲ
πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαί-
ετε· ‡ οὐ γὰρ″ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ
κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸς δὲ
† κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων, Ἡ
παῖς, ‡ ἔγειρε.″ 55 Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς,
55. δοθῆναι αὐτῇ καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι
φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ
παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

est filia tua, noli vexare illum.
50 Iesus autem audito hoc verbo
respondit patri puellae, Noli
timere: crede tantum, et salva
erit. 51 Et cum venisset do-
mum, non permisit intrare
secum quemquam nisi Petrum
[et] Iacobum et Iohannem et
patrem et matrem puellae.
52 Flebant autem omnes et
plangebant illam. At ille dixit,
Nolite flere: non est mortua
sed dormit. 53 Et deridebant
eum, scientes quia mortua es-
set. 54 Ipse autem tenens ma-
num eius clamavit dicens,
Puella, surge. 55 Et reversus
est spiritus eius, et surrexit
continuo: et iussit illi dari
manducare. 56 Et stupuerunt
parentes eius; quibus praece-
pit ne alicui dicerent quod
factum erat.

§ Ξ
IX. ΚΖ′ πϛ
m ‖ Matt. 10:1-14. β ‖ Mar. 6:7-13.
1. δώδεκα [ἀπο-στόλους]
¶ R

64 § 1 m Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα † ἔδωκεν
αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ ¶ πάντα τὰ δαιμό-

1 (86, 2.) Convocatis autem
duodecim apostolis dedit illis
virtutem et potestatem super

49. μηκετι BD. Syr.Hcl.* Theb. (vid. τί ἔτι Mar. v. 35.) | ‡μη ϛ. ACPRLΞ. rel. (h. 33.)
— τον διδασκαλον] αυτον 1. Latt. Arm. Jesum Æth. (om. *b.*)
50. ακουσας] om. U. ‖ add. τον λογον D. Vulg. (*ut vid.*) *b.c.e.f.g*¹. (vid. Mar. v. 36.) add. quod sic dixerint Syr.Crt.
— αυτῳ] patri puellae Latt. Syr.Pst. Æth. | om. Memph. ‖ †add. λεγων ϛ. ACDPR. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. BLΞX. 1. 33. Λ. Vulg. (Latt. vid. infra) Syrr.Crt.(& Pst.) (Theb.) (Æth.) pro απεκριθη antea habent "dixit" *a.c.e.* Syr.Pst. Theb. Æth. "ait" *b.f.g*¹.
— πιστευσον BLΞ. | ‡πιστευε ϛ. ACDR X*sic*. rel. (vid. Mar. v. 36.) ‖ ad fin. ver. add. filia tua Syr.Crt.
51. ελθων AB.*Mai.*CRLXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst* HKMSUΓΛ. Latt. Syrr.Crt. Pst.& Hcl. Memph.Schw. Theb. Goth. | ‡εισελθων ϛ. DV. Memph.W. Arm. Æth.
— δε] om. Λ.
— οικιαν] add. viri illius Syr.Crt.
— τινα B.*Btly.Blc.Bch.*C*DX. 33. (69 post αφηκεν.) τινας B.*Mai.* | ‡ουδενα ϛ. AC³R. rel. (vid. Mar. v. 37.)
— συν αυτῳ post τινα BC*LX. 33. 69. (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Theb. Æth. ante τινα D. Vulg. *a.b.c.e.f.* | *om. ϛ. AC³R. rel. Syr.Crt. Goth. Arm. (vid. Mar. v. 37.)

51. Ιωαν. και Ιακωβον BCDRΔ. 1. 69. EFHKMUVΓ. *a.b.c.e.f.* Syr.Hcl. Syr. Hier. | ‡Ιακ. και Ιωαν. ϛ. ALX. 33. SsΛ. Vulg. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Mar.) | om. και Ιωαν. Gnostici ap. Iren. *dis-ertè.* 151.
— της παιδος] του κορασιου D.
52. ὁ δε] add. Ιησους R. 33. Syrr.Crt.&Pst. Æth. (Contra, Syr.Hcl.)
— κλαιετε] καιετε D*.
— ου γαρ BCDLXΔ. 1. 33. 69. F. *Per. a.c.f.ff.g*¹·². Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Syr. Hier. Memph. Theb. Goth. Arm. | ‡ουκ ϛ. AR. rel. Vulg. *b.e.* Syr.Hcl. mg. *Orig.* i. 422ᵉ.
— απεθανεν] add. το κορασιον LX. 1. 33. 69. FM. Vulg.*Cl.* *c.ff.g*¹·². Syrr. (Crt.)&Hcl.* Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. (vid. Matt. ix. 24.) | om. ABCD R. rel. *Am. Fuld. a.b.e.f.l.* Syrr.Pst.& Hcl.mg. Goth. Arm. *Orig.* i.
53. κατεγελων] -λουν D*XK.
— ειδοτες] ιδοντες X.
54. αυτος δε] †add. εκβαλων εξω παντας και ϛ. C³Δ*Gr.* rel. *f.* (Arm.) | εκβ. παντας εξω και AR. 33. KSU. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | εκβ. παντας και C*. Memph. Theb. (vid. Mar. v. 40.) | om. BDLX. 1. Latt. Syr.Crt. Æth.
— χερος Δ.
— λεγων] om. 1.
— εγειρε BCDX. 1. 33. | εγειραι L. | ‡εγειρου ϛ. AR. rel.

55. επεστρεψεν] ὑπεστρεψεν D.
— ανεστη] απεστη Map.*Tf.*
— διεταξεν] επεταξεν D.
— αυτῃ post διετ. ABCL. rel. (Latt.) Memph. Theb. Goth. | post δοθηναι DR. 1. 33. 69. *a.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Mar. v. 43.)
56. και εξεστησαν οἱ γονεις αυτης] οἱ δε γονεις αυτης θεωρουντες εξεστησαν D.
— ὁ δε παρηγγειλεν] παρηγγειλεν δε D. (παρηγγελεν K*. -γελλεν K².)
— μηδενι] μηδε D*Gr. (seq. ειπεν *sic* Δ.)
1. δε] om. Ξ *semel.* (habet bis) H. Syr.Crt. ‖ add. ὁ Ιησους C³FH. *c.* Syrr.Crt.&Pst.
— δωδεκα] †add. μαθητας αυτου ϛ. C³EFHU. *b.ff.g*¹*.l.* (vid. Matt. x. 1.) | add. αποστολους C*LΞ *ter.* X. 33. 69. Λ. Vulg. *a.c.e.f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. AB.*Mai.* (et *Btly. e sil.*) DRΔ. 1. KMSVΓ. Syrr.Crt. &Pst. Theb. (vid. Mar. vi. 7.)
— αυτοις] post δυναμιν B. Memph. (Contra, Theb.)
— εξουσιν C. (nisi sphalma in ed. Tf.)
— παντα τα δαιμονια] πασαν (παντα**) δαιμονιον D. | omnes spiritus et daemonia Syr.Crt.
2. ιασθαι] ιασασθαι F.
— τους ασθενεις ADLΞ. 1. 33. | ‡τους ασθενουντας ϛ. CX. rel. | om. B. Syr.Crt.

51. *om.* et *Am.* | 52. mortua puella *Cl.* | 53. quod mortua *Cl.* | 56. praecipit *Am.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.

νια, καὶ νόσους θεραπεύειν· 2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς
κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι [τοὺς
πζ/β ‡ ἀσθενεῖς″]. 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε
εἰς τὴν ὁδόν· μήτε ‡ ῥάβδον,″ μήτε πήραν, μήτε
ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε [ἀνὰ] δύο χιτῶνας ἔχειν.
4 καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ
πη/β ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 καὶ ὅσοι ἂν μὴ ‡ δέχωνται″
§ G ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ § τῆς πόλεως ἐκείνης, † τὸν
5. ἀποτινάσσετε κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς
πθ/η μαρτύριον ἐπ' αὐτούς. 6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο
¶ F κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι ¶ καὶ θεραπεύοντες
πανταχοῦ.
n ‖Matt. 14:1-12. ϛ ‖Mar. 6:14-16. β 65 7 n Ἤκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινό-
μενα † πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό
τινων ὅτι ‡ Ἰωάνης″ ‡ ἠγέρθη″ ἐκ νεκρῶν· 8 ὑπὸ
τινων δὲ ὅτι Ἡλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ ὅτι Προ-
φήτης ‡ τὶς″ τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 ‡ εἶπεν δὲ″

omnia daemonia et ut languores curarent, 2 et misit illos praedicare regnum dei et sanare infirmos, 3 (67, 2.) et ait ad illos, Nihil tuleritis in via, neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam neque duas tunicas habeatis, 4 et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete et inde ne exeatis. 5 (68, 2.) Et quicumque non receperint vos, exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos. 6 (69, 8.) Egressi autem circumibant per castella evangelizantes et curantes ubique.

7 (90, 2.) Audivit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo, et hesitabat eo quod diceretur 8 a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis, a quibusdam vero quia Helias apparuit, ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit. 9 Et ait Herodes,

---

3. την ὁδον ABDLΞ. rel. | om. την CXΔ. 69. (vid. Matt. x. 10. Mar. vi. 8.)
— ῥαβδον B.*Mai*.C*DLΞ(X). 1. 33. (69 ῥανδον) E*FM. Latt. Syrr.Crt.&Pst.& Hcl. Theb.*sic*. Arm. (Memph. anceps) Æth. ῥαβδιον X. κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς καὶ τὸν αὐτὸν Ματθαῖον μὴ ἐπιτρέπων αὐτοῖς μήτε ῥάβδον *Eus.* in Luc. 169. (Christus autem nec *virgam* discipulis in viam ferre praescripsit. *Tert.* adv. Marc. iv. 24.) | ‡ῥαβδους ϛ. AC³Δ*Gr* E²HK*sic*SsUVΓΛ. Goth.
— πηραν] add. neque calciamenta *a.b.c. e.*(*ff.*)*g*¹. | Contra, Vulg. *f.g*².
— ανα AC³D. rel. Syr.Hcl. | om. BC*LΞ Δ*Gr*.F. Latt. Syrr.Crt.&Pst. (Memph. Theb. *ut vid.*) Goth. Arm. (vid. Matt.)
— εχειν ABCDΞ. rel. Goth. | εχετε L. 33. F*Wst.* Latt. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. (om. Æth.)
4. αν] δ' αν X. 1. M*Tf.*Γ. | add. civitatem aut Syr.Hcl.
— και εκειθεν] κακειθεν D. | donec *f.* Memph. (non Theb.) neque egrediamini exinde donec exeatis Æth.
— εξερχ.] praem. μη Vulg. *c.*
5. αν ABDL. rel. | εαν CΞXΔ. 69. EF HMVΓ.
— δεχωνται ABC*LΞ. 1. 33. KMU. Goth. | ‡δεξωνται ϛ. C³DX. rel. vid. Mar. vi. 11. ϛ. (receperint Latt.) | δεξονται 69*. HΓ*sic* Λ.
— ὑμας] om. 1. | add. neque audiverint vestra verba Theb.

5. εξερχομενοι] add. απο της οικιας η 69.
— απο 1°.] εκ D. Latt.
— πολεως] add. η κωμης 33.
— τον κονιορτον] †praem. και ϛ. AC³. rel. Vulg. *b.e.ff.g*¹. Syrr.Crt.&Pst.& Hcl. Goth. (vid. cap. x. 11.) | om. BC* DLΞX. 1. 33. *a.c.f.* Memph. Theb. Arm. Æth. ‖add. τον L. 33*Scholz.* (vid. cap. x. 11.)
— απο 2°. ABC. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. "de" *a.b.f.ff.g*¹. *Tert.* adv. Marc. iv. 21. | om. DU. Vulg. *c.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. (vid. Matt. x. 14.)
— αποτιναξατε ACLΞ. rel. | αποτινασσετε B.*Btly.Bch.Mai.* 1^R. (αποτινασσατε B.*Blc.*) | εκτειναξατε (ante τον κονιορ.) D. hoc ord. *c.f.* (non *ff.*) vid. Matt. x. 14. Mar. vi. 11.
— επ' αυτους Vulg. *b.c.e.* Syrr.Pst.&Hcl. | επ' αυτοις X. | αυτοις 69. *a.f.* Syr. Crt. Arm. (om. Syr.Hier.*ap.Bch.* *Tert.* ut vid.)
6. δε] add. apostoli ejus Syrr.Crt.(&Pst.)
— διηρχοντο] add. απο της πολεως εκεινης A.
— διηρχοντο κατα τας κωμας] κατα πολεις και ηρχοντο D. (*e.*) | διηρχ. κατα τας πολεις X. | circuibant (*add.* per *b.*) castella et civitates *b.c.l.* Syrr.Crt.&Pst. circ. per civitates et per castella Theb. Arm.
7. ηκουσεν] ακουσας D.
— ὁ] om. Δ.

7. τετραρχης] τετρααρχης CΞ*. Memph. (Contra, Theb.)
— γινομενα] γενομενα AX. 1. 69. *b.* ‖†add. ὑπ' αυτου ϛ. AC³X. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) | om. BC*DLΞ. 69. *a.b.e.ff.l.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm.
— παντα] om. DΓ. *Tol.* | (ante τα γιν. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.* Syrr. Crt. & Pst. Memph. Æth. | Contra, Syr.Hcl. Goth. Theb. Arm.)
— και] om. D.
— διηπορει] ηπορειτο D.
— ηγερθη BCLΞ. 1. 69. | ‡εγηγερται ϛ. AXΔ. 33. rel. (vid. Mar. vi. 14.) εγειγ. XEHΓ. | ανεστη (post νεκρων) D. *c.e.*
— εκ] εκ των X. | απο των 69. (Latt.)
8. ὑπο τινων] αλλοι 69. (Syrr.Crt.&Pst. Memph.)
— αλλων] αλλοι D. | ὑπο τινων LΞ.
— δε 2°.] om. Ξ.
— τις BCLΞXΔ*sic*. 1. 33. Goth. Arm. | ‡εἱς ϛ. A. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Crt. (&Hcl.) (Memph. Theb.) Æth. (*Orig.* ap. Gb. sed ubi?) vid. Mar. vi. 15. | om. D. 69. *a.e.* Syr.Pst.
— ανεστη] ηνεστη D. | εστιν Γ*sic*(*non* Λ.) ‖add. a mortuis Syr.Crt.
9. ειπεν δε BCDLΞX. 1. 33. 69. *a.*(*b.*) *c.e.*(*f.*)*ff.*(*g*¹.)*l.* Memph. Theb. | ‡και ειπεν ϛ. AΔ. rel. (Vulg.) Syrr.Crt.& Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. xiv. 2.) [Arm.]

6. circuibant *Cl.*

A B C D [R]. L Ξ X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ.

† Ἡρώδης, ‡ Ἰωάνην″ ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν
οὗτος, περὶ οὗ [ἐγὼ] ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει
ἰδεῖν αὐτόν.
ϟα 66 10 ° Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγή-
° ‖Matt. 14:13-21. η ‖Mar. 6:30-44. ϟβ ‖Jo. 6: 1-13. γ σαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς
ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς † ‡ πόλιν καλουμένην″
Βηθσαϊδά. 11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν
αὐτῷ· καὶ ‡ ἀποδεξάμενος″ αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχον-
τας θεραπείας ἰᾶτο.
ΚΗʹ ϟγ α 67 12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες
§ R δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν § ὄχλον,
ἵνα ‡ πορευθέντες″ εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ [τοὺς]
ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι
ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς,
13. φάγειν ὑμεῖς Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″ Οὐκ εἰσὶν
ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ ‡ ἰχθύες δύο,″ εἰ μή τι

Iohannem ego decollavi: quis autem est iste de quo audio ego talia? Et quaerebat videre eum.
10 (91, 8.) Et reversi apostoli narraverunt illi quaecumque fecerunt: (92, 3.) et assumtis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaida.
11 Quod cum cognovissent turbae, secutae sunt illum: et excepit illos, et loquebatur illis de regno dei, et eos qui cura indigebant sanabat.
12 (93, 1.) Dies autem coeperat declinare: et accedentes duodecim dixerunt illi, Dimitte turbas, ut euntes in castella villasque quae circa sunt devertant et inveniant escas, quia hic in loco deserto sumus.
13 Ait autem ad illos, Vos date illis manducare. At illi dixerunt, Non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces,

---

9. Ἡρωδης] †praem. ὁ ϛ. B.*Mai*.LΞX. 1*s*. 33*s*. 69*s*. | om. AB*s*.*Btly*.CDΔE F*Wtst*.GHKMSU*Tf*.VΓΛ. ‖add. ὁτι CD. Memph. Theb. | Contra, ABLΞ. rel.
— *οὐ*] om. A**ut vid.*
— *εγω* 2°. AC²DX. rel. Vulg. *b.g*¹. Syr. Hcl. Goth. Arm. (post *ακουω* *Am. a.c.* Syrr.Crt.& Pst.) | om. BC*LΞ. *e.f.ff.* Memph. Theb. Æth.
— *τοιαυτα* ABC². rel. [C* *n. l.*] Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | *ταυτα* D(ante *ακουω*)LΞX. 69. *e.* Syrr.Crt. & Pst. Theb. (om. Æth.)
— *ιδειν*] post *αυτον* D. *b.l.* Goth.
10. *αυτῳ*] *τῳ Ιησου* 69. Syr.Pst.
— *εποιησαν*] add. *και ὁσα εδιδαξαν* A. (vid. Mar. vi. 30.)
— *ὑπεχωρησεν* ACLΞ. rel. | *συνεχωρησεν* B.*Mai* (?) | *ανεχωρησεν* D. (duxit illos.... et abiit Syrr.Crt.(&Hcl.) duxit illos Syr.Pst.) | om. 69.
— *εις πολιν καλουμενην Βηθσ.* BLΞX. 33. Memph. Theb. | *εις κωμην λεγομενην Βηδσαιδα* D. | *εις ερημον τοπον* 69. Syr.Crt. in solitudine *Tert.* adv. Marc. iv. 21. | *εις τοπον πολεως καλουμενης Βηθσ.* 1. in locum des. Bethsaidae Syr.Pst. | *εις ερημον τοπον πολεως καλουμενης Βηθσ.* A. | *εις* †*τοπον ερημον*″ ‡*πολεως καλουμενης*″ *Βηθσ.* ϛ. CΔEGHKMS*s*UV*s*ΓΛ. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. in locum desertum qui est Bethsaida *Am. g*². (-dae Vulg.*Cl.*) in loc. des. qui vocabatur B. *a.* in loc. des. quod est B. *b.c.* in loc. des. quod appelatur B. *e.* in loc. des. qui dicitur B. *f.* ‖ *Βηθσαιδα* BC(D)ΞX. 1. 33. rel. | *-δαν* ALΔF*Wtst*.HUVΓΛ. Goth.
11. *αποδεξαμενος* BDLΞX. 1. 33. 69. | ‡*δεξαμενος* ϛ. AC. rel.
— *περι*] praem. *τα* 33. 69. MU.
— *και τους χρειαν*] *τους χρ. δε* 69.
— *ιατο* ABD. rel. Latt. Syrr. Memph. | *ιασατο* CLΞ. 33. 69. Theb. ‖praem. *αυτου παντας* D.
12. *ἡ δε* AB.*Mai*.CDΞ. rel. Vulg. *a.b.c.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. (om. Theb.) | *ηδη* B.*Btly.Bch.Blc.* *e.* add. jam *f.l* ut vid. Goth. | *και* X. Syr.Crt.
— *προσελθ. δε*] add. ad eum *b.f.* illi *e.*
— *οἱ δωδεκα*] om. U. | discipuli ejus Syrr.Crt.&Pst. | add. discipuli *b.f.ff.g*¹. Æth. (praem. *c.*)
— *ειπον*] *ειπαν* LΞ. (*n. l.* C.)
— *αυτῳ*] add. in loco deserto nos sumus Syr.Crt.—(om. *ὁτι ὡδε κτλ.* postea.)
— *πορευθεντες* AB.*Blc.Mai*.CDRLΞ. 33. 69. Latt. | ‡*απελθοντες* ϛ. XΔK*sic*. rel. Arm. *ut vid.* (vid. Matt. xiv. 15. Mar. vi. 36.)
12. *τους αγρ.* ACDRLΞ. rel. Memph. Theb. | om. *τους* BX. 1. 69. E. Goth.
— *καταλυσ. και*] om. C* ut vid. *f.*
— *και ευρ. επισιτ.*] om. D. (vel ut inveniant sibi escas Syr.Crt.)
— *ὁτι ὡδε.... εσμεν*] om. Syr.Crt. (*ὡδε* om. Memph.MSS. Theb.)
— *εν*] om. Γ.
13. *προς αυτους*] "ipse" *c.* *αυτοις* LΞ. ‖add. *ὁ Ιησους* C. *f.ff.* Syrr.Crt.&Pst.
— *αυτοις*] add. *υτοις* D*. | *αυτους* V.
— *ὑμεις* ante *φαγειν* ACDRLΞ. rel. *e.f.* Memph. Theb. (vid. Matt. xiv. 16. Mar. vi. 37.) | post *φαγειν* B. *b.* | post *προς αυτους* Vulg. Syr.Crt. | om. *a.c.*
— *ειπαν* BCDLΞ. 33. | ‡*ειπον* ϛ. AR. rel. ‖add. illi Syr.Crt. Theb. Goth. Æth.
— *πλειον*] *πλεον* D. 1 *Wtst.* Γ. | *πλεους* F*Wtst*.M.
— *πεντε*] post *αρτοι* B. ‖*ἑπτα* C.
— *ιχθυες* ante *δυο* ABCXΔ. 1. 69. E F*Wtst*.GHK(M)SUVΓΛ. *a.* Memph. Theb. Goth. Æth. (*ιχθυας* M.) | ‡post ϛ. DRLΞ. 33. Vulg. *b.c.e.f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm. (vid. Matt. xiv. 17. Mar. vi. 38.)

---

9. est autem *Cl.* | ego talia audio *Cl.* | 10. Bethsaidae *Cl.* | 11. excepit eos *Cl.* | 13. duos *Am.***

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν
τοῦτον βρώματα. 14 ᵑἮσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντα-
κισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας [* ὡσεὶ″] ἀνὰ πεντή-
κοντα. 15 Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ‡ κατέκλιναν″
ἅπαντας. 16 λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν
αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
‡ παραθεῖναι″ τῷ ὄχλῳ. 17 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσ-
θησαν πάντες· καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς
κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas. 14 Erant autem fere viri quinque milia. Ait autem ad discipulos suos, Facite illos discumbere per convivia quinquagenos. 15 Et ita fecerunt, et discumbere fecerunt omnes. 16 Acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus respexit in caelum et benedixit illis et fregit, et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas. 17 Et manducaverunt omnes et saturati sunt: et sublatum est quod superfuit illis, fragmentorum cophini duodecim.

κθ′ ϙδ
P ‖ Matt. 16:13-28. *a*
‖ Mar. 8:27. 9:1.
18. λέγουσιν οἱ ὄχλοι

68 18 P Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχό-
μενον κατὰ μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων, Τίνα με ‡ οἱ ὄχλοι λέγου-
σιν″ εἶναι; 19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες ‡ εἶπαν,″ ‡ Ἰωάνην″
τὸν βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ ὅτι
Προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 Εἶπεν δὲ

18 (94, 1.) Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo et discipuli: et interrogavit illos dicens, Quem me dicunt esse turbae? 19 At illi responderunt et dixerunt, Iohannem baptistam, alii autem Heliam, alii quia Propheta unus de prioribus surrexit. 20 Dixit

---

13. ει] η U.
— μη τι] μη 1[B]. A. | μητοι 69.
— πορευθεντες] post ἡμεις D. Vulg. *c.l.* Goth.
— αγορασωμεν] -σομεν 1.
— εις παντα τον λαον τουτον βρωματα Syr.Hcl. [Arm.] | βρωμ. εις παντα τ. οχλον τουτον 1. Syrr.Crt.& Pst. (Æth.)
— παντα] ἁπαντα MT*f.*
14. γαρ *b.c.f.ff.* Theb. *ut vid.* rel. | δε L. Vulg. *a.e.g*[1.2.] Memph.
— ὡσει ανδρες] ανδρες ὡσει 1. *a.e. f.* | ανδρες ὡς D. (om. ὡσει Syr. Crt.)
— κλισιας] *bis* Arm. ‖ *add. ὡσει BCD RLΞ. 33. *e.* Theb. *Orig.* iii. 479[d]. | *om. ς. AX. rel. (Latt.) Memph. rel. [h. *a.*] (quinquaginta quinquaginta homines in discubitu Syr.Crt.)
15. οὑτως] om. V. (add. discipuli ejus Syr.Pst.)
— και ανεκλ. ἁπαντας] om. DX.
— κατεκλ. B.*Mai.*LΞ. 1. 33. 69. | ‡ ανεκλ. ς. ACR. rel.
— ἁπαντας] παντας LΞ. 33. (h. R.) | αυτους 1.
16. ουρανον] add. προσηυξατο και D.
— ευλογησεν BCDRΞ. rel. | ηυλ. A. 33. F *Wst.*Γ. (vid. *Orig.* iii. 510[a]. e tribus Evv.)
16. αυτους Vulg. *c.e.f.* Syr.Hcl. | επ' αυτους D. *a.b.ff.g*[1.2.]*l.* Syr.Crt. | om. X. Syr.Pst. Arm. Æth.
— και κατεκλασεν] om. D.
— μαθηταις] add. αυτου RLΞ. 33. 69. Vulg. *c.e.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.* Theb. Æth. | Contra, rel. *a.b.f.ff.* Memph. Goth. Arm.
— παραθειναι BC(X). 1. (-θηναι X.) | παρατεθηναι 69. | ‡ παρατιθεναι ς. ADRLΞ. rel.
— τῳ οχλῳ *e.ff.* Theb. rel. | τοις οχλοις D. Vulg. *a.b.c.f.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph.
17. παντες] ante και εχορτ. 69. Vulg. *f.* Syrr. Crt. & Pst. (vid. Matt. xiv. 20; xv. 37. Mar. vi. 42.) | Contra, *e.* Syr. Hcl. Memph. Theb. rel. | om. *a.b.c.ff. g*[1]*.l.*
— ηρθη] ηραν S.
— το περισσευσαν αυτοις] το περισσευμα των D. *e.* | το περισσευμα αυτ. 69. ‖ om. αυτοις Arm. Æth.
— δωδεκα] ante κοφινοι M. Syrr.Crt.& Pst.(&Hcl.) Arm. | δεκαδυο D. | xii corbes fragmentorum plenos Memph. ‖ add. et erant homines illi qui manducaverunt ex pane quasi quinque milia exceptis mulieribus et parvulis Syr.Crt. (vid. Matt. xiv. 21.)
18. εν τῳ] om. A.
18. αυτον] αυτους D. Theb. ap. Münter. ‖ add. εκει και Γ.
— προσευχομενον] om. D. *a.c.e.* Syr.Crt. | Contra, Vulg. *b.f.ff.g*[1].
— μαθηται] add. αυτου 1. 69. MU. *a.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | Contra, Vulg. *b. c.e.*
— αυτους] αυτου 69. ‖ add. ὁ Ιησους X.
— οἱ οχλοι] ante λεγουσιν BRLΞ. 1. (Memph. Theb.) | ‡ post ς. CDXΔ. 33. rel. *a.c.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (Æth.) [Arm.] post ειναι Vulg. *b.f.* Goth. | οἱ ανθρωποι post λεγ. A. *e.g*[1]. (Memph. Theb. ante λεγ.)
19. ειπαν BD. | ‡ ειπον ς. ACRΞ. rel. ‖ οἱ δε αποκρ. ειπ.] dixerunt ei Syr. Crt. (om. αποκρ. Theb.) ‖ add. sunt qui dicant Syr.Pst. (Theb.) | add. hi quidem Syr.Hcl.*
— Ἡλιαν] add. αλλοι (ἑτεροι 69) δε Ἱερεμιαν 1. 69. Syr.Hcl.* (vid. Matt. xvi. 14.)
— αλλοι δε ὁτι πρ. . . . . ανεστη] η ἑνα των προφητων D. *e.* (vid. Matt.) | om. Syr.Crt.
— ὁτι] om. 69.
— προφητης τις] προφητις M.

---

19. alii vero quia unus proph. *Cl.*

A B C D [P] R. L [Ξ] X Δ. 1. 33. 69. Ξ[F]GHKMSUV ΓΛ.

ϛε β αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; † ‡ Πέτρος δὲ
ἀποκριθεὶς″ εἶπεν, Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. 21 ὁ δὲ
ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ ‡ λέγειν″ τοῦτο,
22 εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ
παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. (22. ἀναστῆναι.)

ϛϛ β 69 23 ¶ ″Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου ‡ ἔρχεσθαι″ ‡ ἀρνησάσθω″ ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι.
24 ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν
ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄν-
θρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπο-
λέσας ἢ ζημιωθείς; 26 ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με
ϛζ β καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, § τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

¶ Matt. 10:38, 39. 16:24, 26. Mar. 8:34, 35. Jo. 12:25. Lu. 17:33.

26. [λόγους] § P

autem illis, Vos autem quem
me esse dicitis? Respondens
Simon Petrus dixit, Christum
dei. 21 (95, 2.) At ille increpans
illos praecepit ne cui dicerent
hoc, 22 dicens quia oportet fi-
lium hominis multa pati et
reprobari a senioribus et prin-
cipibus sacerdotum et scribis
et occidi et tertia die resur-
gere.
23 (96, 2.) Dicebat autem ad
omnes, Si quis vult post me
venire, abneget se ipsum et
tollat crucem suam cotidie et
sequatur me. 24 Qui enim vo-
luerit animam suam salvam
facere, perdet illam: nam qui
perdiderit animam suam prop-
ter me, salvam faciet illam.
25 Quid enim proficit homo si
lucretur universum mundum,
se autem ipsum perdat et de-
trimentum sui faciat? 26 (97,
2.) Nam qui me erubuerit et
meos sermones, hunc filius ho-

---

20. *Πετρος δε αποκριθεις* BCLΞ. 1. Memph. (Theb. om. *δε*.) | ‡*αποκριθεις δε ὁ Πετρος* ϛ. ADR. rel. *a.b* ut vid. (*f.*) Syrr.(Crt.&Pst.)&Hcl. Goth. Arm. Æth. respondens Simon Petrus Vulg. respondit Sim. Pet. et *c.* respondens Petrus *e.* (om. *δε* Vulg. *c.e.* Syrr. Crt.&Pst. Theb.) ‖ † *ὁ*″ *Πετρ.* ϛ. AD R. rel. | om. *ὁ* Δ. 33. 69. EGHSVΓΛ. (et BCLΞ. 1. supra.)
— *ειπεν*] add. tu es *f.l.* Syr.Crt. Memph. Theb. Goth. Æth.
— *τον*] om. Δ.
— *του θεου* om. *a.* Syr.Crt. (*Orig.* iii. 534ᵃ non habet; sed *additamentum*, quod dicit esse apud Matt. sed non ap. Mar. et Luc., est benedictio.) ‖ praem. *υἱον* D. *e.*(*f.*)(*l.*) Goth. (*Orig.* iii. 532ᵈ.MS. *υἱον* pro *χριστον*. | Contra, ed. et MSS.) | (Christus Deus Memph.)
21. *επιτιμησας*] *επετ.* K.
— *αυτοις* *Orig.* iii. 532ᶜ. | om. 69.
— *παρηγγειλεν*] -*γγελεν* XM. ‖ add. *αυτοις* K. Syr.Hcl.* Æth. | Contra, *Orig.* iii.
— *λεγειν* ABCDLΞ. 1. 33. 69. KM. *Orig.* iii. 532ᶜ. | ‡*ειπειν* ϛ. RX. rel.
22. *απο* ABCRΞ. rel. *Orig.* ii. 496ᶜ. | *ὑπο* D. 1. *Just.* Tr. 76. (vid. Mar. viii. 31.)
— *των πρεσβ. και αρχ.*] *των αρχ. και των πρεσβ.* 69. *g*¹. Arm. *Orig.* ii. 496ᶜ. (om. *των* 2°.) ‖ *τ. πρεσβ.*] om. *b.* *Just.* Tr. | a senioribus et scribis et sacerdotibus Syr.Crt. *Tert.* adv. Marc. iv. 21.
22. *και γραμματεων*] om. 1. *Orig.* ii. 496ᶜ.
— *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ* Vulg. *f.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Just.* Tr. *Orig.* ii. 496ᶜ. *Greg. Thaum.* 4ᵈ. | *μεθ' ἡμερας τρεις* D. *a.b. c.e.* *Tert.* (vid. Mar. viii. 31.)
— *εγερθηναι* BRLΞXΔ. 33. rel. (vid. Matt. xvi. 21.) | *αναστηναι* ACD. 1. 69. F* *Wtst.*K. *Just.* Tr. *Orig.* ii. *Greg. Thaum.* (vid. Mar. viii. 31. Luc. xxiv. 7.)
23. *προς παντας*] om. Syr.Crt.
— *ερχεσθαι* ABC*DLΞ. 1. 33. 69. K. *Orig.* i. 281ᶠ. | ‡*ελθειν* ϛ. C³RX. rel. (vid. Matt. xvi. 24.) ‖ *ελθ. οπ. μου* M.
— *αρνησασθω* AB.*Btly.Blc.Bch.*(sed B². *Mai.*)DLΞ. 33. K. *Orig.* i. | ‡*απαρνησασθω* ϛ. B*.*Mai.*CRX. rel. (vid. Matt. xvi. 24. Mar. viii. 34.)
— *και αρατω τον σταυρον αυτου* Vulg. *b.c.e.f.ff.g*¹. rel. *Orig.* i. | om. D. *a.l.*
— *αυτου* *Orig.* i. | *ἑαυτου* 33.
— *καθ' ἡμεραν* ABRLΞ. 1. 33. 69. K M. Vulg. *f.g*¹. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Goth. Arm. (Æth. post *και*) "In *alio* evangelio scribitur, Qui non accipit crucem suam *quotidie*." *Hier.* in Matt. x. 38. (vii. 65.) "Dominus juxta antiqua exemplaria.... quotidie." *Hier.* ad Principiam (i. 949.) | om. CDXΔEF *Wtst.*GHSUVΓΛ. *a. b.c.e.ff.l.* Syr.Hcl.mg. "non in omnibus exx." *Orig.* i. (vid. Matt. et Mar.)
23. *ακολουθητω* RL. 69. E*KΓ.
24. *αν* ABDL. rel. *Orig.* i. 281ᶠ. | *εαν* C RΞXΛ. 1. GHUVΓΛ.
— *θελῃ*] -*λει* 69. HΓΛ. | Contra, *Orig.* i.
— *απολεσει*] -*σῃ* X. 1ᴿ. | Contra, *Orig.* i.
— *απολεσῃ*] -*σει* X. 69. Λ. | Contra, *Orig.* i.
— *αυτου* 2°.] *ἑαυτου* K. | Contra, *Orig.* i. ‖ (*την αυτ. ψυχ.* F *Wtst.*)
— *ενεκεν εμου* *Orig.* i. 282ᵃ. | *δι' εμε* 69.
— *οὑτος* *b.e.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* i. (*αυτος* K.) | om. Vulg. *a.c.f. ff.l.* Syr.Crt. Theb. Goth. Arm. Æth.
25. *γαρ*] om. X. | Contra, *Orig.* i.
— *ωφελειται* ABRLΞ. rel. *Orig.* i. | *ωφελει* CD. [33. n. l.]
— *ανθρωπος κερδησας* *Orig.* i. | *ανθρωπον κερδησαι* D*. (*a.c.*) (*Cypr.* 323.) | *ανθρωπος εαν κερδησῃ* D². Vulg. *b.e. f.ff.g*¹*.l.* Arm. (vid. Mar. viii. 36)
— *απολεσας η ζημιωθεις* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.ed. Goth. *Orig.* i. | *απολεσαι η ζημιωθηναι* D*. (*a.*)*c.* | *απολεσῃ η ζημιωθῃ* D². Vulg. *b.e.f.ff.g*¹. Theb.MS. Arm. | om. *η ζημ.* Syr.Crt. Æth. *Cypr.* 323.
26. *αν* ABR. rel. *Orig.* i. 298ᵉ. | *εαν* CL. 33. 69. M. (om. *Orig.* i. 296ᵈ.)
— *με* *Orig.* i. 296ᵈ. | *εμε* D. *Orig.* i. 298ᵉ. ‖ add. coram hominibus Syr.Crt.

21. praecipit *Am.* | 23. semetipsum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. ϛη β
§ F
27. ἑστηκότων

ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ
τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων § ἀγγέλων. 27 λέγω δὲ
ὑμῖν ἀληθῶς εἰσίν τινες τῶν ‡ αὐτοῦ″ ‡ ἑστώτων,″ οἳ
οὐ μὴ ‡ γεύσωνται″ θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ.

Λ′
r ‖ Matt. 17:1-9. ‖ Mar. 9:2-9.
70 28 r Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους
ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν † Πέτρον καὶ
‡ Ἰωάνην″ καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύ-
¶ Ξ ξασθαι.¶ 29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν
τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισ-
μὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. 30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες
δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν ‡ Μωυσῆς″ καὶ
Ἠλίας· 31 οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον
αὐτοῦ ἣν ἔμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. 32 ὁ δὲ
Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ·
§ Ξ § διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ

minis erubescet, cum venerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. 27 (9[3], 2.) Dico autem vobis, vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei.

28 Factum est autem post haec verba fere dies octo, et assumsit Petrum et Iacobum et Iohannen et ascendit in montem ut oraret. 29 Et factum est dum oraret species vultus eius altera et vestitus eius albus refulgens. 30 Et ecce duo viri loquebantur cum eo: erant autem Moses et Helias, 31 visi in maiestate, et dicebant excessum eius quem completurus erat in Hierusalem. 32 Petrus vero et qui cum illo gravati erant somno: et evigilantes viderunt maiestatem eius

26. λογους ABCRLΞ. rel. (vv.) *Orig.* i. 296[e]. (vid. Mar. viii. 38.) | om. D. *a.e.l.* Syr.Crt. *Orig.* i. 298[e]. sed antea habet οὔτε ἐπαισχυντέον αὐτὸν ἢ τοὺς λόγους αὐτοῦ.
— *αυτου και*] om. Syrr.Crt.&Pst. *Eus.* in Luc. 172. (vid. Matt. xvi. 27. Mar. viii. 38.)
— *πατρος* *Orig.* i. *bis.* *Orig. Int.* iv. 537[b]. *bis.* *Eus.* in Luc. | add. *αυτου* D. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. vid. Mar. (seq. *και* "cum" Syr.Pst.)
— *αγγελων*] add. *αυτου* Syrr.Crt.&Pst. Memph.W.& Schw. Theb. Æth. (vid. Matt. xvi. 27.)
27. *υμιν*] add. *οτι* D. (vid. Mar. ix. 1.) | Contra, *Eus.* in Luc. 172.
— *αληθως*] add. *οτι* RKM. | Contra, AB CDPΞ. rel. *Orig.* iv. 366[b]. *Eus.* in Luc.
— *τινες*] om. Ξ *semel* H. (Contra, Ξ *semel.*)
— *αυτου* BLΞ. 1. | ‡ ὧδε ϛ. ACDPR. rel. *Orig.* iv. *Eus.* in Luc. (vid. Matt. xvi. 28. Mar. ix. 1.)
— ἑστωτων ACDPΔ. 1. 33. 69. EFGH KMSVΛ. *Orig.* iv. *Eus.* in Luc. (vid. Matt.) | ‡ ἑστηκοτων ϛ. B.*Mai.*RLΞ XUΓ. (vid. Mar.)
— *οἱ*] *οἵτινες* AK. *Orig.* iv.
— *γευσωνται* ABCDPLΞΧΔ. 1. 33. EF KMSU *Tf.*V. | ‡ *γευσονται* ϛ. R. 69*s.* G*s*HΓΛ. Latt. *Orig.* iv. 366[b]. (om. *μη*; sed iii. 555[c]. παρὰ τοῖς τρισὶν εὐαγγελισταῖς, Ου μη γευσονται.
— *την βασιλειαν του θεου*] *τον υἱον του ανθρωπου ερχομενον εν τῃ δοξῃ αυτου* D. *Orig.* iv. e Luc. *dis.* (vid. Matt. xvi. 28.) | regnum dei veniens in gloria Syr.Crt.
28. *εγενετο*] -*νοντο* P.
— *δε*] om. 69.
— *ὡσει*] *ὡς* L. 69. ΗΜΓ. [h. 33.]
— *και παραλ.* ACDPRΞ. rel. Vulg.*Cl.* *Am.* *c.e.f.ff.g*[2]. Syr.Crt. | om. *και* BH. *For.* (*a.*)*b.g*[1]*.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. [h. 33.]
— *Πετρον*] † praem. *τον* ϛ. P*Knit.*G*mg.* *Tf.* | om. ABCDRLΞΧΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. (h. F.)
— *Ιωαν. και Ιακωβον* ABC*PR. rel. *a.b.c.e.f.g*[2]. Syr.Hcl. Theb. | *Ιακ. και Ιωαν.* C[3]DLΞΧ. 33. M. Vulg. (et *Am.*) *ff.g*[1]. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xvii. 1. Mar. ix. 2.)
— *ανεβη*] praem. *και* G.
— *προσευξασθαι*] om. L.
29. *προσευχεσθαι* *Orig.* iv. 447[d]. | post *αυτον* L. 33. | *προσευξασθαι* 1[R].
— *το ειδος*] *ἡ ιδεα* D. *Orig.* iv.
— *του*] *αυτου* 33*.
— *ἑτερον και* (*Orig.* iv. *ἑτερα και* vid. supra.) | *ηλλοιωθη και* D. Memph. Theb. | om. *b.* ‖ (καὶ ἠλλοιώθη ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐγένετο λευκ. ἐξαστ. *Orig.* iv. Syr.Hcl.* Arm.)
— *αυτου*] om. L.
— ad fin.] add. ut nix *e.* Syr.Crt.
30. *συνελαλ.*] *συλλαλ.* E*.
30. *οἵτινες ησαν* *Orig.* iii. 983[d]. iv. 447[d]. (om. Syr.Crt.) | *οἱ ησαν* C*(corr.[3].) | *ην δε* D. *a.* erant autem Vulg. *b.c.e.f.l.*
— *Μωυσης* BCDRLXΔ. 33. 69. K. *Orig.* iii. 983[d]. iv. | ‡ *Μωσης* ϛ. AP*Tf.* rel. *Orig.* i. 690[a]. iii. 559[c].
31. *οἱ f.* *Orig.* iii. 983[d]. iv. 447[d]. | om. D. (Latt.) Arm. *Orig.* i. 690[a]. iii. 559[c].
— *οφθεντες* (*οφεντες* C.)] add. *αυτῳ* C[3] M. | Contra, *Orig.* i. 690[a]. iii. 559[c]. 983[d]. iv.
— *δοξῃ*] praem. *τῃ* A. | Contra, *Orig.* i. iii. *bis.* iv.
— *ελεγον* ABC[2]R. rel. *a.* Syr.Crt. Memph. rel. *Orig.* i. iii. 983[d]. iv. | add. *δε* C*D. 69. *c.e.* Syrr.Pst. & Hcl. | praem. *οἱ* P. Theb. *ut vid.* | praem. *και* C[3]M. Vulg. *b f.ff.g*[1.2]*.l.* Arm.
— *εμελλεν* BPRLΞ. rel. *Orig.* i. iii. 983[d]. iv. 448[a]. | *ημελλεν* AC. | *μελλει* D. (gloriam ejus quae futura esset Hierosolymis, et exitum ejus quoque Æth.)
— *εν* Ἱερ. *Orig.* i. iii. 559[c]. 983[d]. iv. | *εις* Ἱερ. D. (om. *e.*)
32. *διαγρηγορησαντες δε* *a.c.e.f.* Syr.Hcl Memph. (Theb.) Goth. Æth. | *και διαγρηγ.* 1. Vulg. *b.ff.* Syrr.Crt.&Pst. [Æth.] | (ante "somno magno" habet Syr.Crt.)
— *ειδον*] *ιδαν* RL.

26. erubescit *Am.* | 29. facta est *Cl.* | et refulgens *Cl.* | 30. cum illo *Cl.* | 32. cum illo erant *Cl.*

A B C D (P) (R). L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUV [W]ΓΛ.

¶ Ξ

34. ἐπεσκίασεν — ἐκείνους εἰσελθεῖν

¶ F
§ Ξ
ˢ 2 Pet. 1:17. Matt. 3:17. Mar. 1:11. Lu. 3:22.
§ W
¶ Ξ
¶ P
ᵗ‖Matt. 17:14-23. μθ ‖Mar. 9:14-33. β

ΛΑ'

τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. 33 καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν
ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς,¶ μίαν
σοὶ καὶ ‡ μίαν Μωυσεῖ″ καὶ μίαν Ἡλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ
λέγει. 34 ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη
καὶ ‡ ἐπεσκίαζεν″ αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ
‡ εἰσελθεῖν αὐτοὺς″ εἰς τὴν ¶ νεφέλην. 35 § καὶ φωνὴ
ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, ˢ Οὗτός ἐστιν ὁ
υἱός μου ὁ ‡ ἐκλελεγμένος,″ αὐτοῦ § ἀκούετε.¶ 36 Καὶ
ἐν τῷ ¶ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη † Ἰησοῦς μόνος.
καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκεί-
ναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ‡ ἑώρακαν.″
71 37 ᵗ Ἐγένετο δὲ [ἐν] τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόν-
των αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος
πολύς. 38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ‡ ἐβόησεν″
λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί σου, ‡ ἐπιβλέψαι″ ἐπὶ τὸν

et duos viros qui stabant cum illo. 33 Et factum est dum discederent ab illo, ait Petrus ad Iesum, Praeceptor, bonum est nos hic esse, et faciamus tria tabernacula, unum tibi et unum Mosi et unum Heliae, nesciens quid diceret. 34 Haec autem illo loquente facta est nubis et obumbravit eos: et timuerunt intrantibus illis in nubem. 35 Et vox facta est de nube dicens, Hic est filius meus dilectus, ipsum audite. 36 Et dum fieret vox, inventus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quae viderant.

37 (99, 2.) Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa. 38 Et ecce vir de turba exclamavit dicens, Magister, obsecro te, respice in filium

32. τους 2°.] om. 1.
33. διαχωριζεσθαι] διαχωρισθηναι D.
— απ'] ὑπ' ΔΛ.
— ειπεν] ? ελεγεν R *fortasse* (ε̄ ab init. nunc legitur in cod., et postea pars literae. qu. λ. qu. ι.)
— ὁ Πετρ. B.*Mai*.CDRLΞXΔ. rel. | om. ὁ APEGHSUVΓΛ.
— προς τον Ιησουν] τῳ Ιησου D. (om. *a.b.ff.*) | τον Ιησ. (om. προς) Ξ *sic*.
— επιστατα] διδασκαλε X.
— ἡμας] add. παντοτε C³.
— και (ante ποιησ.)] om. 69. MU. *l.* Theb. | Contra, *Tert.* adv. Marc. | θελεις D. (et si vis Memph.) | Contra, *Tert.* adv. Marc.
— ποιησωμεν] ποιησω D*. ‖add. ὡδε D. *Tert.* adv. Marc. iv. 22. (vid. Matt. xvii. 4.)
— σκηνας ante τρεις ABCPR. rel. *a.b.* Syr.Hcl. Goth. | post τρεις DLΞ. 33. 69. F *Wtst*.K. Vulg. *c.e.f.ff.* Syrr.Crt. &Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. (vid. Matt. xvii. 4.)
— σοι] ante μιαν 1. Syrr.Crt.& Pst. | Contra, *Tert.* adv. Marc. (συ 69.)
— μιαν 2°. ante Μω. ABCDPRLX(Δ.) 1. 33. 69. EF *Wtst*.GHKMSUVΓΛ. Latt. Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (μια Μωση Δ.) | ‡post ς. Syrr.Crt.&Pst. *Tert.* (vid. Matt. xvii. 4. Mar. ix. 5.)
33. Μωυσει BD(R)L(X). (33.) (K.) (Μωυση RX. 33. K.) | ‡Μωσει ς. A C. rel. | Μωση PΔ. 1ᴿ. HF *Wtst*.SU *Tf.* ΓΛ.
— μιαν 3°.] post Ἡλιᾳ 1. Syrr.Crt.&Pst. | Contra, Syr.Hcl. *Tert.* | και μιαν Μωσει *post* κ. μ. Ἡλ. 69.
— ὁ] ἁ D. | Contra, *Orig.* iii. 560ᶜ. 562ᶜ. 563ᵈ. 564ᵃ. *Tert.*
34. λεγοντος] λαλουντος K.
— επεσκιαζεν BL. *a.* | ‡επεσκιασεν ς. ACDPR. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.& Hcl. Memph. Theb. (vid. Matt. xvii. 5.)
— εισελθειν αυτους BL. Memph. Arm. Æth. *ut vid.* intrantibus illis Vulg. *ff. g¹.* (sic praem. "et" *b.f.*) dum illi intrarent *a.* cum illi introierent *c.e.* | αυτους εισελθειν C. | ‡εκεινους εισελθειν ς. ADPR. rel. Syr.Hcl. *ut vid.* Theb. Goth. (et cum vidissent eos ut intrarent in nubem timuerunt Syr.Crt. et timuerunt cum viderent Mosem et Eliam ut intrarent in nubem Syr.Pst.) | εισελθ. εκεινους M. | εκεινους ελθειν S.
35. εγενετο] ante φωνη 1. | ηλθεν D. (vid. Mar. ix. 7.) | om. K. | audita est Syr.Crt.
— μου] ante ὁ υἱος P. | Contra, *Orig.* iii. 983ᵈ.
— εκλελεγμενος BLΞ. Memph. Theb. Æth. *a.* | εκλεκτος 1. *a.ff.l.* Syr.Hcl. mg. Arm. | utr.q. Æth.impr. | ‡αγαπητος ς. ACDPR. rel. Vulg. *b.f.* (dilectissimus *c.*) rel. *ut vid.* (vid. Matt. xvii. 5. Mar. ix. 7. 2 Pet. i. 16. et Matt. iii. 17. Mar. i. 11. Luc. iii. 22.) (praem. "et" Syr.Crt.) ‖add. μου] Syr.Crt. | add. εν ᾧ ηυδοκησα D(C³*mg*.M. ευδ.) | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 22. adv. Prax. 19.
35. ακουετε] ante αυτου D. *c.e.* (vid. Mar. ix. 7.) | Contra, *Tert.* adv. Marc. adv. Prax.
36. φωνην] add. ταυτην X. ‖νεφελην U.
— Ιησους] †praem. ὁ ς. C³LXΔ. 1s. 33s. 69s. KM. | om. ABC*DREGHS UVWΓΛ.
— και αυτοι *Orig.* iii. 983ᶠ. | αυτοι δε D. *e.* Theb.
— ουδεν] om. D.
— ἑωρακαν BC²LX. | ‡ἑωρακασιν ς. AC*RΔH. rel. *e. Orig.* iii. (ἑορ. CL *e corr.*¹X. 33. EHVW.) | ἑορακεισαν G. (Latt.) | εθεασαν D*. | εθεασαντο D². (add. et quod audiverant Æth.)
37. εν τῃ ἑξης ἡμερᾳ AB.*Mai*.CRX *sic.* rel. Vulg. *c.* Memph. rel. (om. εν B. *Btly.Bch.*L. 1. 69. S.) | δια της ἡμερας

33. cum discederent *Cl.* | 34. nubes *Cl.* | 37. occurrit illis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) Goth. Arm. Æth.
39. *μόλις ἀποχ.*
§ Ξ
¶ Theb.
41. *τ. υἱ. σου ὧδε.*

υἱόν μου, ὅτι μονογενής ‡ μοί ἐστιν·″ 39 καὶ ἰδοὺ
πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ
ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν. 40 καὶ ἐδεήθην τῶν
μαθητῶν σου ἵνα ‡ ἐκβάλωσιν″ αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνή-
θησαν.§ 41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ
ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς
ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν;¶ προσάγαγε ὧδε τὸν
υἱόν σου. 42 Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔῤῥηξεν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ
ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν
ρ/η παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43 ἐξε-
¶ R πλήσσοντο¶ δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.
ρα/β 72 Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς
‡ ἐποίει″ †, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, 44 Θέσθε
§ F ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα § ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους·
ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι

meum, quia unicus est mihi,
39 et ecce spiritus apprehendit
illum et subito clamat et elidit
et dissipat eum cum spuma, et
vix discedit dilanians eum.
40 Et rogavi discipulos tuos ut
eicerent illum, et non potue-
runt. 41 Respondens autem
Iesus dixit, O generatio infide-
lis et perversa, usque quo ero
apud vos et patiar vos? Ad-
duc filium tuum. 42 Et cum
accederet, elisit illum daemo-
nium et dissipavit. 43 Et incre-
pavit Iesus spiritum inmun-
dum, et sanavit puerum et red-
didit illum patri eius. 44 (100, 8.) Stupebant autem omnes in
magnitudine dei:

(101, 2.) Omnibusque miranti-
bus in omnibus quae faciebat,
dixit ad discipulos suos, Ponite
vos in cordibus vestris sermones
istos: filius enim hominis fu-
turus est ut tradatur in manus

D. *a.b.e.(f.)ff.l.* | in illa die iterum Syr.Crt. in eodem die Theb.

37. *κατελθοντων αυτων*] *κατελθοντα αυτον* D. | *καταβαινοντων* 69.

— *ιδου*] om. Syrr.Crt.&Pst.

— *απο*] *εκ* Γ.

— *συνηντησεν αυτῳ οχλος πολυς* (*συνηντησαν* R.)] | *συνελθειν αυτῳ οχλον πολυν* D. (illis Vulg.*Cl.* *a.*)

38. *εβοησεν* BCDL. 69. | ‡*ανεβοησεν* ϛ. AR. rel.

— *επιβλεψαι* AB.*Mai.*(C)RLΔGHKMSUVΓ. -*ψε* C. (miserere Syr.Crt. Syr.Hier.**) | ‡*επιβλεψον* ϛ. DX. 1*s.* 33*s.* 69*s.* E*s*WΛ.

— *μοι* ante *εστιν* ABCDLX. 1. 33. *a.e.* Memph. Theb. Goth. | ‡post. ϛ. RΔ. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*[1]. Arm.

39. *και ιδου πνευμα....κραζει*] *λαμβανει γαρ αυτον εξαιφνης πνευμα* D. (*e.*) | om. *ιδου* Syrr.Crt.&Pst. | om. *πνευμα* Syr.Hier. ‖*κραζει*] projecit illum Syr.Crt. Syr.Hier. Æth. ‖add. *και ῥησσει* DX. 1. Latt. Memph. Arm. (vid. Mar. ix. 18.) | add. et stridat dentibus suis Syr.Pst. (om. postea *μετα αφρου*) vid. Mar. | Contra, ABCR. rel. Syrr.Crt.&Hcl. Theb. Goth. Æth.

— *και σπαρασσει*] om. X. (*σπαραττει* 1.)

— *αυτον* 2°.] om. D.

— *και μογις....συντρ. αυτον*] om. Syr.Hier. "et confringit illum" tantum *e.*

39. *μογις* ACD. rel. | *μολις* BR. | *μογγεις* L.

— *συντριβον*] *και συντριβει* D.

40. *μαθητων*] om. Λ**sic.*

— *εκβαλωσιν* ABCRLXΔ. 33. EGHKM*Tf.*SU*Tf.*VWΓΛ. | ‡*εκβαλλωσιν* ϛ. 1*s.* 69*s.* | *απαλλαξωσιν* D. | (praem. sanarent et Syr.Crt.)

— *αυτο*] *αυτον* D.

— *ηδυνηθησαν*] *εδυνηθησαν* K. | *ισχυσαν* C[3].

41. *αποκριθεις δε*] om. C*(add.[2]). | om. *δε* *Am.** *e.*

— *απιστος*] -*τε* D.

— *εσομαι*] *εσωμαι* XE. | post *προς ὑμας* 69.

— *και* ante *ανεξ.*] *ἑως ποτε* X. 69. K. *Tol.* *e.* Syr.Hcl.mg.MS. Theb. Arm. MSS. (vid. Mar. ix. 19.) | (*ανεξωμαι* X. 69. E.)

— *προσαγαγε*] *προσενεγκε* D. 33 *Tf.*(sed qu.) ‖add. *μοι* LΞX. 33. W. Syrr.Crt.&Hcl.* (Æth.)

— *ὡδε* ante *τον υἱον σου* BLΞX. 1. Vulg. *Cl.* (*a.*)*b.c.*(*e.*)*f.* Syr.Pst. Arm. Æth. | post ACRΔ. 33. 69. EGHKMSUVWΓΛ. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Goth. | om. *ὡδε* D. *Am.* *Per.*

42. *ετι δε*] et Vulg. *ff.l.* Syr.Pst.

— *συνεσπαραξεν*] *συνεταραξεν* D. ‖add. *αυτον* K. *c.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth.

42. *τῳ πν. τῳ ακαθ.*] *τῳ ακαθ. πν.* D. *e.*

— *ιασατο....αυτον*] *αφηκεν αυτον και απεδωκεν τον παιδα* D. (*e.*) | (*αυτον*] om. Λ.)

43. *εξεπλ. δε παντες*] *παντες δε εξεπλησσ.* D. *c.e.* | (*εξεπλησσον* 69.)

— *του θεου*] *αυτου* 69*.

— *επι πασιν*] om. U.

— *εποιει* ABCDLΞ. 1. 33. 69. W. Vulg. *a.b.c.e.f.* Syrr.Crt.(Pst.)&Hcl. Memph. | ‡*εποιησεν* ϛ. XΔ. rel. ‖†add. *ὁ Ιησους* ϛ. AC. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. B.*Rul.Mai.*DLΞ. 1. Vulg. *a.b.c.e.ff.g*[1]. Syr.Crt. Memph. Arm. ‖add. Dixit (add. ei *c.ff.*) Petrus, Domine, quare (propter quid *c.*) nos, non potuimus ejicere illum (illud *c.* eum *f.*)? Quibus (At Jesus, Goth. Ad ille *f.*) dixit quoniam hujusmodi orationibus et jejuniis eicietur. (Hoc genus non exiet nisi in orationibus et jejuniis *f.* Goth. ejusmodi oratione ejicitur et jejunio *ff.*) *c.e.ff.* Goth.

— *ειπεν*] add. *δε* H. *c.e.f.ff.* Memph.MS. Goth.

— *αυτου*] om. W. *c.*

44. *ωτα*] cordibus Vulg. Æth.

— *παραδιδεσθαι* 69.

39. apprehendit eum *Cl.* | 41. *om.* autem *Am. txt.* | adduc huc *Cl.* | 44. futurum *Cl.*

ABCD. LΞXΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUV (W)ΓΛ.

ΑΒʹ ρβ

u ‖ Matt. 18:1-5. β ‖ Mar. 9:33-37.

47. εἴδως τὸν διαλ.

¶ W

v Matt. 10:40. Mar. 9:37. Jo. 13:20.

48. ἔσται μέγας.

ργ

w ‖ Mar. 9:38-40. η

49. ἐν τῷ ὀνόμ.

— ἐκωλύομεν

εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. 45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα
τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ
αἴσθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ
τοῦ ῥήματος τούτου. 46 u εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς
ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. 47 ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν,
ἐπιλαβόμενος ‡ παίδιον″ ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ,¶
48 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, v Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παι-
δίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ
δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρό-
τερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός ‡ ἐστιν μέγας.″
49 w Ἀποκριθεὶς δὲ † ‡ Ἰωάνης″ εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδο-
μέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα † δαιμόνια·
καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
50 ‡ εἶπεν δε″ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε· ὃς
γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ‡ ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν″ ἐστιν.

hominum. 45 At illi ignora-
bant verbum istud, et erat vela-
tum ante eos ut non sentirent
illud, et timebant interrogare
eum de hoc verbo. 46 (102, 2.)
Intravit autem cogitatio in eos,
quis eorum maior esset. 47 At
Iesus videns cogitationes cordis
illorum, adprehendens puerum
statuit eum secus se, 48 et ait
illis, Quicumque susceperit pu-
erum istum in nomine meo, me
recipit, et quicumque me rece-
pit, recipit eum qui me misit:
nam qui minor est inter omnes
vos, hic maior est. 49 (103, 8.)
Respondens autem Iohannes
dixit, Praeceptor, vidimus
quendam in nomine tuo eici-
entem daemonia, et prohibui-
mus eum, quia non sequitur
nobiscum. 50 Et ait ad illum
Iesus, Nolite prohibere: qui
enim non est adversus vos, pro
vobis est.

---

44. *ανθρωπων*] *ἁμαρτωλων* V. (add. peccatorum Syr.Hcl.)
45. *παρακεκαλυμμενον*] *κεκαλυμμενον* D. | *παρακεκρυμμενον* X.
— *απ'*] *ὑπ* M. | *παρ'* 69.
— *αισθωνται αυτο*] *ἐσθόντα αὐτόν* 69*sic*. (*αισθονται* EH.)
— *ερωτησαι* ABLΞX. rel. | *επερωτησαι* CDKM. (vid. Mar. ix. 32.)
— *αυτον*] ante *ερωτησαι* 69. Vulg.*Cl.* *ff.* | om. D. *e.l.*
— *του ῥηματος*] om. F.
46. *εισηλθεν.... αυτοις*] om. D. | Contra, *Orig.* iii. 596^e. *diserte.* (*κατὰ μέντοι τὸν Λουκᾶν, διαλογισμὸς εἰς τοὺς μαθητὰς οὐκ ἀναβέβηκεν, ἀλλ' εἰσῆλθε περὶ τοῦ τίς αὐτῶν εἴη μείζων.*)
— *εισηλθεν*] -*θον* Δ.
— *δε*] om. F.
— *εν*] om. H.
— *αυτοις*] *ἑαυτοις* E.
— *το*] om. 1.
— *τις*] *τιν* Δ.
47. *ιδων* ACDLΞ. rel. Latt. Memph. Goth. *Orig.* iii. 597^a. | *ειδως* B.*Mai.*FKΛ. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | *γνους* 1.
— *της καρδιας*] om. Γ. *l.* Syr.Crt. | post *αυτων* D. | Contra, *Orig.* iii.
— *παιδιον* B.*Mai.*CD. *Orig.* iii. | ‡ *παιδιου* ς. ALΞ. rel.
— *αυτο* Vulg.*Cl.* *c.f.g*^1.2. rel. | *αυτον* Λ. | om. D. *Am.* *a.b.e.ff.*
47. *παρ' ἑαυτῳ* *Orig.* iii. | *παρ' ἑαυτον* D. | ante eos Æth.
48. *αυτοις* Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt. *τοις μαθηταις* *Orig.* iii.
— *εαν* AB.*Mai.*CX. rel. *Orig.* iii. 597^a.b.c. (*ὁς εαν.... εμε δεχεται* om. *a.*) | *αν* B. *Bch.*DLΞ. 33. 69. (alterutrum B.*Btly.*)
— *δεξηται* *Orig.* iii. | *δεξεται* X.
— *τουτο*] post *το παιδιον* D. 1. Vulg. *b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.&Hcl. | Contra, *Orig.* iii. (sicut hic Syr.Pst.)
— *το*] om. Δ.
— *ὁς εαν.... δεχεται* *Orig.* iii. 597^c. | om. D.
— *εαν* ACD. rel. *Orig.* iii. | *αν* B.*Mai.* LΞ. 33. 69. KU. (alterutr. B.*Btly.*)
— *δεξηται* *Orig.* iii. (ante *εμε* Δ.) | *δεχεται* X. | (*εμε δεχεται δεξηται* 69.)
— *πασιν* *Orig.* iii. 597^d. 609^b.c. *Cypr.* 258. 305. | om. E. Syr.Crt. *Cypr.* 12.
— *ὑπαρχων* *Orig.* iii. ter. *Cypr.* 258. 305. | om. D*Gr.* *b.* *Cypr.* 12. [Æth.] | sicut hic puer Syr.Crt.
— *εστιν μεγας* BCLΞX. 1. 33. Vulg. *a. c.ff.l.* Memph. Goth. *Orig.* iii. 597^d. e codicibus quibusdam. 609^b.c. major est *b.f.* (*μεγας* tantum Syr.Crt.) | ‡ *εσται μεγας* ς. AD. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. cdd. ap. *Orig.* iii. 597^d. *Cypr.* 12. 258. 305. | *μεγας εσται* H. (Æth.)
49. *δε*] om. C* *fortasse.*
— *Ιωαν.*] † praem. *ὁ* ς. AC²LΞX. rel. | om. BC* *ut vid.* D. 69.
49. *επιστατα* ABC²D. rel. | *διδασκαλε* C* *ut vid.* LΞ. Syr.Hcl.mg. Memph. (vid. Mar. ix. 38.) (om. Syr.Crt.) | praem. illi Syr.Crt. Æth.
— *ειδομεν*] *ιδαμεν* LΞ(*ειδ.*) | *ιδωμεν* 69. Λ.
— *επι* ACD. rel. | *εν* BLΞXΔ. 1. 33. 69. Memph. (vid. Mar.)
— *εκβαλοντα* ΔV.
— *δαιμονια*] † praem. *τα* ς. H*sic.* | om. ABCDLΞXΔ. 1. 33. 69. EFGKM*Tf.*SUVΓ*Tf.*Λ. Goth. Arm.
— *εκωλυσαμεν* ACD. rel. Vulg. *c.f.* | *εκωλυομεν* BLΞ. *a.b.e.* (vid. Mar. ix. 38.)
— *μεθ' ἡμων*] *ἡμιν* 69. F. | add. *εστιν* Δ. | add. post te Syrr.Crt.&Pst.
50. *ειπεν δε* BCDLΞX. 1. 33. *a.c.e.* Syr. Hcl.mg. (Memph.) | ‡ *και ειπεν* ς. A. rel. Vulg. *b.f.* Syr.Hcl.txt. Goth. Arm. Æth. [Syrr.Crt.&Pst.]
— *προς αυτον* Vulg. *a.e.f.* Syrr.Crt.&Hcl.txt. Memph.W.&S. | om. D. *Tol.** *e.* Memph.MS. (vid. Mar. ix. 39.) | *προς αυτους* 69. *b.c.* Syrr.Pst.&Hcl.mg. Goth. Æth.
— *ὁ Ιησους*] om. *ὁ* B. [Ξ *n. l.*]
— *κωλυετε* sine pronom. ABΞΔ. 1. 33. rel. Vulg. (et *Am.*) *b.c.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph.MS. Goth. | add. *αυτον*

45. eum interrogare *Cl.* | 47. apprehendit puerum et statuit illum *Cl.* | 48. receperit recipit *Cl.* | vos omnes *Cl.* | 50. adversum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* ρδ
Syrr. C. P. H. ι
Memph.
Goth. Arm. Æth.

73 51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέ-
ρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
[αὐτοῦ] ‡ ἐστήρισεν″ τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσα-
λήμ. 52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου
αὐτοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμα-
ρειτῶν ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. 53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο
αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς
¶ F Ἱερουσαλήμ. 54 ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ [αὐτοῦ]¶
Ἰάκωβος καὶ ‡ Ἰωάνης″ ‡ εἶπαν,″ Κύριε, θέλεις εἴπωμεν
54. ἀναλ. αὐτοὺς [ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν;] πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐ-
τούς † ; 55 Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς †. 56 † καὶ
ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

ΛΓ′ ρε
x ‖Matt. 8: 18-22. ε

74 57 x ‡ Καὶ″ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ
εἶπέν τις πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ‡ ἐὰν″
ἀπέρχῃ †. 58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώ-
πεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ

51 (104, 10.) Factum est autem dum complerentur dies assumtionis eius, et ipse faciem suam firmavit ut iret Hierusalem,
52 et misit nuntios ante conspectum suum: et euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut pararent illi:
53 et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis Hierusalem.
54 Cum vidissent autem discipuli eius Iacobus et Iohannes, dixerunt, Domine, vis dicimus ut ignis descendat de caelo et consumat illos?
55 Et conversus increpavit illos et dixit, Nescitis cuius spiritus estis?
56 Filius hominis non venit animas perdere sed salvare. Et abierunt in aliud castellum.
57 (105, 5.) Factum est autem ambulantibus illis in via dixit quidam ad illum, Sequar te quocumque ieris.
58 Et ait illi Iesus, Vulpes foveas habent et volucres caeli nidos, filius au-

CDLFM. *Tol. Emm. a.f.* Memph.W. &S. Arm. *Æth.* vid. Mar. (add. postea, et nolite prohibere *a.f.*) | add. *αυτους* X.
50. *ὁς γαρ*] praem. *ου γαρ εστιν καθ' ὑμων* LΞ. 33. Syr.Hcl.*(contra, *mg.*) Memph.
— *ουκ*] om. X.
— *καθ' ὑμων ὑπερ ὑμων* BCDLΞ. 33. K M. Latt. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | *καθ' ὑμ. ὑπερ ἡμ.* AXΔ. | ‡ *καθ' ἡμων ὑπερ ἡμων* ς. 1s. EFsGHSsUVΓΛ. (vid. Mar.) | *καθ' ὑμων μεθ' ἡμων ὑπερ ἡμων* 69.
— ad fin.] add. nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo *a.b.c.e.l.* Goth. add. postea, et poterit male loqui de me *a.b.* vid. Mar. (non habent Vulg. *f.g*¹. rel.)
51. *δε*] om. 69.
— *συμπληρουσθαι*] *πληρουσθαι* D.
— *τας*] *της* Λ*Tf.*
— *της*] om. Δ.
— *αυτου* 2⁰. ACD. rel. | om. BLΞ. 1. *c.* Æth. | *ἑαυτου* S.
— *εστηρισεν* BCLΞX. 33. V. (ante *το προσ.* LΞX. 33. *a.* Memph.) | ‡ *εστηριξεν* ς. AD. rel.
— *εις*] *εν* A.
52. *αυτου* BCDLΞX. rel. | *εαυτου* A. 69². EGSVΛ.
— *εισηλθον*] post *Σαμαρειτων* 69.
— *κωμην*] *πολιν* 69. ΓΛ*sic.* Latt.(exc. *c.*)
52. *ὡστε* ACDLΞ. rel. Vulg. *c.f.* rel. | *ὡς* B. *a.b.e.l.*
— *αυτῳ*] *ἑαυτῳ* Γ*sic.*
53. *αυτου*] om. B.*Mai.*
54. *αυτου* ACDLΞ. rel. | om. B. 1. *e.* Arm.
— *ειπαν* BCLΞ. | ‡ *ειπον* ς. AD. (add. ei Syrr.Crt.&Pst.)
— *ειπωμεν*] *ειπομεν* KUΓ.
— *απο του* AB. rel. | *εκ του* CD. 1. | *απ'* LΞ. | add. super illos *a.b.c.* ad illos *e.*
— *αναλ. αυτους*] † add. *ὡς και Ἡλιας εποιησεν* ς. ACDX. 1. 33*sic.* rel. *a.b.c* (om. *και*) *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. &S. Goth. Æth. (? *Tert.* adv. Marc. iv. 23.) | *non hab.* BLΞ Vulg. *e.l.* Syr. Crt. Memph.MS. et ap. Mill. Arm.
55. *δε*] add. *ὁ Ιησους* K. *f.*
— *αυτοις*] † add. *και ειπεν, Ουκ οιδατε οἱου πνευματος εστε ὑμεις* ς. (D.) (1.) (69.) (F)KM(U)(Γ)(Λ). Vulg. *a. b.c.e.f.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. W.&MS. Goth. Arm. Æth.*a.* | (*ειπεν*] add. *αυτοις* Syr.Crt. Goth. | *οἱου*] *ποιου* D. 1. | *ὑμεις*] om. D. 69. F *Wtst.* UΓΛ. Latt. Goth.) | *non hab.* ABCLΞ XΔ. 33. EGHSV. *Fuld. g*¹*.l.* Memph. Schw.(et ap. Mill.) Æth.impr.et 18.
56. ab init.] † add. *ὁ γαρ υἱος του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι* ς. (1.) (69.) KM(U) (Γ)(Λ). Vulg. *a.b.c.e.f.* Syrr.Crt.&Pst. &Hcl. Memph.W.&MS. Goth. Arm. Æth.*a.* *Cypr.* 98. *Conc.Carth.* Routh. iii. 99. (vid. cap. xix. 10.) | (*γαρ*] om. 1. 69. UΓΛ. Vulg. *a.e.* Syr.Hcl. *Conc. Carth.* | *ψυχας*] *ψυχην* Γ. add. *ανθρωπων* *a.b.f.* | *απολεσαι*] *αποκτειναι* UΓ.) | *non hab.* ABCDLΞXΔ. 33. EG HSV. *Fuld. g*¹·²*.l.* Memph.Schw.(et ap. Mill.) Æth. impr. et 18.
56. *και επορ. εις ετερ. κωμην*] om. Λ*. *c.* Memph.MS. (? *πολιν* in Λ². *κωμην* Λ³. sic ap. *Tf.*)
57. *και* BCLΞX. 33. 69. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. | ‡ *εγενετο δε* ς. A. rel. Vulg. *b.f.* Syr.Hcl. Goth. | *και εγενετο* D. *a.c.e.*
— *πορευομενων αυτων*] *πορευομενου του Ιησου* G. | *πορευομενου αυτων sic* E.
— *ειπ. τ. πρ. αυτ.*] veniens homo quidam dixit illi Syr.Crt.
— *εαν* ABCLΞ. 33. 69. KU. | ‡ *αν* ς. D. rel.
— *απερχῃ*] *-χει* GH. | *ὑπαγεις* D. ‖ † add. *κυριε* ς. AC. rel. (*b.*)*f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) [qu. K̅Ε̅ ortum e sequente *και* (*κε.*)] | om. BDLΞ *ut vid.* 1. Vulg. *a.c.e.l.* Syr.Crt. Memph. Arm. (vid. *Iren.* 38. *Tert.* adv. Marc. iv. 23.)
58. *ὁ Ιησους*] om. *ὁ* B. | *ὁ κυριος* 69.

51. iret in *Cl.* | 53. euntis in *Cl.* | 54. autem *Am.mg.* | 55. dicens, Nescitis *Cl.* | 58. Dixit illi *Cl.*

A B C D [R].
L Ξ X Δ.
1. 33. 69.
EG(H)KMSUVΓΛ.
59. [κύριε]

62. [πρὸς αὐτὸν] ὁ Ἰησ.

κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει
ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον,
Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι
‡ πρῶτον ἀπελθόντι" θάψαι τὸν πατέρα μου. 60 Εἶπεν
δὲ αὐτῷ †, "Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν
νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν
ρϛ ι τοῦ θεοῦ. 61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι,
κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς
εἰς τὸν οἶκόν μου. 62 Εἶπεν δὲ ‡ ὁ Ἰησοῦς πρὸς
αὐτόν," Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα [αὐτοῦ] ἐπ'
ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν
‡ τῇ βασιλείᾳ" τοῦ θεοῦ.

tem hominis non habet ubi caput reclinet. 59 Ait autem ad alterum, Sequere me. Ille autem dixit Domine, permitte mihi primum ire et sepelire patrem meum. 60 Dixitque [ei] Iesus, Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade annuntia regnum dei. 61 (106, 10.) Et ait alter, Sequar te, domine, sed primum permitte mihi renuntiare his qui domi sunt. 62 Ait ad illum Iesus, Nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro aptus est regno dei.

X. ΛΔ' ρξ ι 75 1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος [καὶ]
ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο
πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ

1 (107, 10.) Post haec autem designavit dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo

58. *κατασκ.*] add. ubi requiescant *a.b.f.l.*
— *ὁ δε*] *ὁ δε ὁ sic* L.
— *κλινη*] *-νει* X. 33. GMΛ. *Clem.* 329. | *-ναι* 69. Λ* *Tf.*
59. *κυριε* AB(²*Rl.*)CLΞ. rel. vv. (vid. Matt. viii. 21.) | om. B**Rl.*(sil. *Mai.*)DV.
— *πρωτον απελθοντι* B. Syrr.Crt.&Pst. Memph. | *πρωτον απελθοντα* D. | *πρωτον απελθειν* 1. *c.g*². *sic* sed add. *και* Vulg. *a.b.e.f.l. Orig.* iii. 683ᵇ. | *πρωτον θαψαι απελθοντι* 33. (*πρωτον* tantum *g*¹.) (vid. Matt. viii 21.) | ‡*απελθοντι πρωτον* ϛ. CLΞ. rel. Syr.Hcl. Æth. | *απελθειν πρωτον* AK. Arm. | *απελθειν* (om. *πρωτον*) 69.
— ad fin.] add. et veniam Syr.Crt.
60. *ειπεν δε*] *ὁ δε ειπεν* D.
— *αυτῳ*] †add. *ὁ Ιησους* ϛ. AC. rel. Latt. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. viii. 22.) | om. BD (*vid. supra*)LΞ. 33. *a.* Memph.
— *θαψ. τ. ἑαυτ. νεκρ.*] om. 69. | Contra, *Iren.* 38 *Gr.* 302. *Eus.* in Ps. 349ᵇ. *Tert.* adv. Marc. iv. 23. *Hil.* 194ᵉ.
— *απελθων*] *πορευθεις* D. *Iren.* 38.
— *διαγγελλε*] *διαγγελε* X*Tf.* 69. GΓ.
61. *πρωτον δε επιτρ. μοι* ABC. rel. *a.c.*(*e.*)*m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *αλλα πρωτ. επιτρ. μοι Am. b.f.g*¹. *Orig.* iii. 683ᵃ. | *επιτρεψον δε μοι πρω.* D. (Vulg. *Cl.*) Memph. *Iren.* 38 *Gr. sic.* sed om. *πρωτον Iren. Int.*
— *τοις*] *τους* V.
— *εις τον οικον Orig.* iii. | *εν τῳ οικῳ* 1. *Iren.* | om. *τον* D. ‖ add. et veniam Syrr.Crt.&Pst.
62. *ειπεν δε ὁ Ιησους προς αυτον* AC. 69. EGHKMSUVΓΛ. om. *προς αυτον* B. | ‡*ειπεν δε προς αυτον ὁ Ιησους* ϛ. LΞX. rel. (Latt.) (Syr.Crt.) Memph. Goth. Arm. Æth. | *ειπεν δε προς αυτον* Δ. (ait ad illum Jesus *m.*) | *ὁ δε Ιησους ειπεν αυτῳ* D. *e.*
— *ουδεις επιβ.....τα οπισω* Vulg. *f.g*². *m.* (*Iren.* 38.) (*Orig.* iii. 158ᵃ. 207ᵉ.) (vid. iv. 184ᵇ.) *Orig. Int.* ii. 74ᵉ. 344ᶠ. 350ᵉ. 485ᵈ. 671ᵇ. *Tert.* de Idol. 12. | *ουδεις εις τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ' αροτρον* D. *a.*(*b.*)*c.e. Clem.* 889. *Cypr.* 266. 307. *Hil.* 392ᵈ.
— *επιβαλων* BCΞX. rel. *Iren.* 38. (*βαλων Orig.* iii. 158ᵃ. 207ᵉ.) | *-βαλλων* A D supra. L.
— *αυτου* ACDLΞ. rel. *Clem.* | om. B. *Blc. Mai.* 1. *a.b*'. Arm. *Iren. Orig.* iii. 158ᵃ. 207ᵉ. *Tert.*
— *τῃ βασιλειᾳ* BLΞ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e.f.m.* Arm. *Clem. Orig.* iii. *bis. Cypr. Hil.* (*εν τῃ βασ.* Memph. *Iren.* seq. *των ουρανων Iren.*) | ‡*εις την βασιλειαν* ϛ. ACD. rel. (om. *εις* Δ.)
1. *Μετα δε ταυτα ανεδ. ὁ κυριος* Vulg. (*f.*)(*l.*) *Eus.* ad Mar. suppl. 296. (Jesus *f.* Syr.Pst.) om. *δε* U. (*ανεδειξεν* habet *Eus.* D.E. 93ᵈ.) | *απεδειξεν δε* D. *a.*(*b.*) *c.e.* (add. Jesus *b.*) ‖ om. *ὁ κυριος* Syr.Crt. | add. e discipulis suis Syr.Pst.
— *και* 1°. ACD. rel. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. rel. *Eus.* ad Mar. *Tert.* adv. Marc. iv. 24. | om. BLΞ. Syr.Pst. Æth. Memph.
1. *ἑβδομηκοντα*] add. *δυο* BD(*οβ*). 1. M (R ut vid. ex indice capitum). Vulg. *a.c.e.l.* Syr.Crt. Arm. | Contra, ACLΞXΔ. rel. (et ACLΞΔ in ind. capp.) *b.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. *Iren.* 146. 200. *Eus.* D.E. 93ᵈ. 110ᵈ. Theoph. 136. ad Mar. *Tert.* adv. Marc. iv. 24 *diserte.* (hiat 33.) "Post enim duodecim apostolos LXX alios Dominus noster ante se misisse invenitur; septuaginta autem nec octonario numero neque denario" etc. *Iren.* 146. "Adlegit et alios septuaginta apostolos super duodecim. Quo enim duodecim secundum totidem fontes in Elim, si non et septuaginta secundum totidem arbusta palmorum?" *Tert.*
— *αυτους*] om. B. *Eus.* D.E. 93ᵈ.
— *ανα δυο* ACDL. rel. Syr.Hcl.txt. rel. *Eus.* D.E. 93ᵈ. 110ᵈ. | *ανα δυο δυο* B. 69. K. (Syr.Hcl.† *δυο.*) | binos Vulg. *a.b.c.e.f.* duo duo Syrr.Crt.&Pst.
— *αυτου Eus.* D.E. *bis.* | *ἑαυτου* 1. H.
— *πασαν πολιν και τοπον* Vulg. *f.* Syr. Hcl. rel. | *παντα τοπον και πολιν* D. *a.b.c.e.l.* Syrr.Crt.&Pst. | *παντα τοπον και χωραν Eus.* D.E. 110ᵈ.
— *ημελλεν* ABCΞXΔ. 69. EGHMUVΓΛ. | ‡*εμελλεν* ϛ. DL. 1*s.* KS*s. Eus.* D.E. 110ᵈ. (h. 33.)
— *αυτος* Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph.W.

60. *om.* ei *Am.* | vade et *Cl.* | 61. et ait illi *Am.* | permitte mihi primum *Cl.* | quae domi *Cl.* | 62. ad aratrum *Cl.* | respiciens *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. — ρη ε ‡ ἤμελλεν″ αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 ἔλεγεν ‡ δὲ″ πρὸς
αὐτούς, ʸ Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται
ʸ Matt. 9:37, 38. ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου¶ τοῦ θερισμοῦ, ὅπως
¶ H — 2. ἐκβ. ἐργ. — ρθ ‡ ἐργάτας ἐκβάλῃ″ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 3 ὑπά-
ᶻ Matt. 10:10-16. — ε γετε· ᶻ ἰδοὺ † ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς § ἄρνας ἐν μέσῳ
§ R — ρι λύκων. 4 μὴ βαστάζετε ‡ βαλλάντιον″ μὴ πήραν
4. μηδὲ ὑποδήμ. — β ‡ μὴ″ ὑποδήματα, καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπά-
ρια σησθε. 5 εἰς ἣν δ' ἂν ‡ εἰσέλθητε οἰκίαν,″ πρῶτον
6. ἐκεῖ ᾖ — ε λέγετε, Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 καὶ ἐὰν † ᾖ ἐκεῖ
υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη
ριβ ὑμῶν· εἰ δὲ μή γε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. 7 ἐν αὐτῇ
β δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ‡ ἔσθοντες″ καὶ πίνοντες τὰ παρ'
αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ †.
ριγ 76 Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. 8 καὶ
ι εἰς ἣν † ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς,
ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 καὶ θεραπεύετε τοὺς

erat ipse venturus. 2 (108, 5.) Et dicebat illis, Messis quidem multa, operarii autem pauci: rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. 3 (109, 5.) Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. 4 (110, 2.) Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta, et neminem per viam salutaveritis. 5 (111, 5.) In quamcumque domum intraveritis, primum dicite, Pax huic domui. 6 Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos revertetur. 7 (112, 2.) In eadem autem domo manete, edentes et bibentes quae apud illos sunt: dignus enim est operarius mercede sua.

(113, 10.) Nolite transire de domo in domum. 8 Et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint vos, manducate quae apponuntur vobis, 9 et

---

&S. Goth. Arm. *Eus.* D.E. | om. D. *a.b. c.e.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.MS. (Æth.)
1. ερχεσθαι *Eus.* D.E. | εισερχεσθαι A. 1. *a.e.* Syr.Hcl.mg. | διερχεσθαι 69.
2. ελεγεν] ειπεν 1. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.) Æth.
— δε BCDLΞ. 1. 33 *sic.* 69. *a.c.e.* Syr.Hcl. mg. Memph.Schw. Goth. Arm. | ‡ουν ϛ. AX. rel. Syr.Hcl.txt. | om. Syr. Crt. Memph.W. (et dicebat Vulg. *b. f.l.* et dixit Syr.Pst. Æth.)
— μεν] om. D. *a.c.* *Heracleon*(ap. *Orig.* iv. 255ᵇ.) in cdd. tribus, sed habet ed. De la Rue.
— ουν] om. D *Gr.*
— εργατας εκβαλη BD. *e.* | ‡εκβαλ. εργατας ϛ. ACLΞ. rel. vv. (vid. Matt. ix. 37.) | εκβαλη AB. *Mai.* CDLΞΔ. 1. 33. EGKMSUVΛ. (αν εκβαλη KM.) | ‡εκβαλλη ϛ. εκβαλλει Γ. | εμβαλη X.
3. ιδου] †add. εγω ϛ. CDLΞ. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. (vid. Matt. x. 16.) | om. AB. *a. e.l.* Arm. [Syr.Crt.]
— αρνας] προβατα AM. (vid. Matt.)
— εν μεσῳ] μεσον D. (εμμεσω ARLΞ.)
4. βασταζαιτε K. (-ξ- teste *Tf.*)
— βαλλαντιον AB. *Vercl.* CDRLΞΔ. 1. 69. EF *Wtst.* GKUV. (h. 33.) *Clem.* 276. | ‡βαλαντιον ϛ. XMΓΛ.
— μη 2°. Syr.Hcl. *Clem.* 276. | μητε M. Vulg. *b.f.* Syrr.Crt.&Pst. (Memph.)
— μη 3°. B. *Mai.* DLΞ. 1. *c.e.* Syr.Hcl. Arm.ed. | ‡μηδε ϛ. ACRX. rel. *Clem.* 276. | μητε 69. M. Vulg. *a.b.f.*
4. και μηδενα] om. και 33. Λ*. | κ. μηδεναν Λ².
5. εις ἡν δ' αν] εις ἡν αν δε D*.
— εισελθητε οικιαν πρωτον B. *e.* | εισελθητε πρωτον οικιαν D* *Gr.* primum domum intrav. *a.* dom. primum intrav. *b.* primam dom. intrav. *c.* (om. πρωτον D². *Orig. Int.* ii. 265ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 24.) | οικιαν εισελθητε πρωτον CLΞX. 1. in quamcumque domum primam intretis in eam Syr.Crt. | ‡οικιαν εισερχησθε πρωτον ϛ. AR. rel. (h. 33.) Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (εισερχεσθε K *Tf.*) | πολιν εισερχησθε πρωτον Λ*. (corr.*) | πολιν εισελθητε εις οικιαν πρωτον 69. ‖ εισελθητε habent BCDL ΞX. 1. 69. F *Wtst.* (post ἡν δ' αν BD. *e. Tert.*)
— ειρηνη] -νην εν 69. Syr.Crt. | Contra, *Orig.* iii. 678ᵃ. iv. 425ᵉ.
6. και εαν *Orig.* iv. | καν D. ‖ †add. μεν ϛ. *Orig.* iv. 441ᵇ. (vid. Matt. x. 13.) | om. AB. *Mai. Btly s.* CDRLΞX *Tf.* Δ. 1. 33. 69. EF *Wtst.* GKMSUVΓΛ. vv. omnes. *Orig.* iv. 425ᵉ. *Orig. Int.* ii. 665ᶜ.
— ῃ] post εκει B. Vulg. *a.b.f.l.* *Orig.* iv. 426ᵃ. | Contra, ACDR. rel. *c.e.* rel. *Orig.* iv. 441ᵇ. (ει 69. Λ.)
— υιος] praem. ὁ Elz. | om. *St.* 3. AB. *Mai. Btly.s.* CDRLΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.* GKMSUVΓΛ. Goth. Arm. *Orig.* iv. *bis.*
— ειρηνης] om. L.
— επαναπαυσεται hic *Orig. Int.* iv. 467ᵈ. | post επ' αυτον 69. (ἡ ειρ. ὑμ. επ' αυτ. αναπαυσ. *Orig.* iv. 426ᵃ. 441ᶜ.)
6. ἡ ειρ.] om. ἡ 33.
— ει δε] η δε Γ.
— εφ'] προς 69. Vulg. *c.e.f.* ‖ praem. ἡ ειρηνη ὑμων R. Syr.Pst.ed.(om. MS.) (Memph.) (Æth.) *Orig.* iv. 426ᵃ. 441ᶜ. *Orig. Int.* ii. 665ᵈ. iv. 467ᵈ. | non habent ABCDLΞ. rel. Latt. Syrr.Crt.& Hcl. Goth. Arm.
— ανακαμψει] επιστρεψει ἡ ειρηνη ὑμων D. (vid. Memph. Æth. supra.)
7. εσθοντες BD. | ‡εσθιοντες ϛ. ACR LΞ. rel.
— τα] om. Δ. 69. G.
— αυτων] αυτοις U. | αυτον 69.
— αυτου] †add. εστιν ϛ. ACR *sic.* rel. Arm. (*transponunt* Latt. Syr.Hcl Memph. Goth. [Æth.]) | om. BDLΞ X. Syrr.Crt.&Pst. *Hom.Cl.* iii. 71.
— μη] μηδε F *Wtst.*
— μεταβαινετε] -βεννεται L. (-βενεται R.)
— εξ] απο D *Gr.* (de Latt.)
— οικιας] -κιαν *sic* X. 69 *Scr.* Λ.
8. ἡν] om. U.
— αν] †praem. δ' ϛ. ALX. 1s. KΛ. (vid. ver. 10.) | om. δ' B. *Mai.* CDRΞΔ. 33. 69. EGMSUVΓ.
— εισερχησθε] -χεσθαι R.
— δεχωνται ABCDL²Ξ. rel. | δεχονται R L*X. 69. E*KMUΓ *Tf.* Λ. | praem. μη *sic* L.
9. τους] ους D*.

---

6. super illam *Am.* | 7. est enim *Cl.*

A B C D (R). L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. Σ[Γ]G[H]KMSU V[W]ΓΛ.

ριδ β ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἤγγικεν ἐφ'
ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10 εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
‡ εἰσέλθητε," καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς
τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε, 11 Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν
κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν * εἰς τοὺς πό-
δας" ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε,
ὅτι ἤγγικεν † ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12 λέγω † ὑμῖν
§ W ὅτι § Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται
ριε ε ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 a Οὐαί σοι ‡ Χοραζείν," οὐαί
a ‖ Matt. 11 : 21-33. 13. Βηδσαϊδά· σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ‡ ἐγενήθη-
§ F σαν" αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, § πάλαι ἂν ἐν
σάκκῳ καὶ σποδῷ ‡ καθήμενοι" μετενόησαν. 14 πλὴν
¶ F *lacer.* Τύρῳ καὶ ¶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ
15. ἢ ἕως οὐρ. ὑψωθεῖσα ὑμῖν. 15 καὶ σὺ ‡ Καφαρναοὺμ" ‡ μὴ" ἕως † οὐρανοῦ
— καταβήσῃ ρις α ‡ ὑψωθήσῃ"; ἕως * τοῦ" ᾅδου καταβιβασθήσῃ. 16 ὁ
¶ R ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει,¶ καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ

curate infirmos qui in illa sunt, et dicite illis, Appropinquavit in vos regnum dei.
10 (114, 2.) In quamcumque civitatem intraveritis et non receperint vos, exeuntes in plateas eius dicite,
11 Etiam pulverem qui adhesit nobis de civitate vestra extergimus in vos: tamen hoc scitote quia appropiavit regnum dei.
12 Dico vobis quia Sodomis in die illa remissius erit quam illi civitati.
13 (115, 5.) Vae tibi Corazain, vae tibi Bethsaida: quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes quae in vobis factae sunt, olim in cilicio et cinere sedentes paeniterent.
14 Verum tamen Tyro et Sidoni remissius erit in iudicio quam vobis.
15 Et tu Capharnaum, usque in caelum exaltata, usque ad infernum demergeris.
16 (116, 1.) Qui vos audit me audit, et qui vos

9. *ασθενεις* ABCR. rel. *Eus.* in Luc. 174 *bis.* | *ασθενουντας* D. *c.e.* | *ασθενης* U.
— *ηγγικεν*] *-σεν* Ξ.
— *εφ' ὑμας*] om. Γ. *e.*
— *θεου* Λ². (Λ* n. l.)
10. ab init. add. *και* M. (mox *δ'* om. *Am.g*¹.)
— *εισελθητε* BCDLΞ. 1. 33. 69. Latt. | ‡*εισερχησθε* ς. AR. rel. *Eus.* in Luc. 174. (vid. ver. 8.)
— *δεχωνται* ABCR. rel. *Eus.* in Luc. | *δεξωνται* D. Latt. | *δεχονται* Δ* *ut vid.* 69. UΓΛ.
— *εξελθοντες*] add. decutite pulverem pedum vestrorum Æth.
11. *κωλλυθεντα sic* 69.
— *ἡμιν*] *ὑμειν* D²*Gr.* (69.) (Λ.) | om. Syr.Crt. Arm.
— *εκ τ. πολ. ὑμ.*] om. Syr.Crt.
— *εις τους ποδας* ante *απομασσ.* ABCDRLΞX. 1. 33. 69. GKMU. *a.b.c.e.f.i.l.* Syrr.Crt.(Pst.)&Hcl. (Memph.) Goth. Arm. (hab. ante *εκ τ. πολ.* Syr.Pst. Memph.) | **non habent* ς. ΔESVΓΛ. Vulg. Æth. ‖add. postea *ἡμων* ACLΞX. 1. 33. 69. GKMU. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. | non habent BDR. (Latt.) Syr.Crt.*ut vid.* Æth.
— *απομασσωμεθα* 69 *Scr.*
— *ὑμιν*] om. Syr.Crt.
— *ηγγικεν*] †add. *εφ' ὑμας* ς. ACRX. rel. *f l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Sch. Goth. Arm.MSS. (Æth.) vid. ver. 9. | om. BDLΞ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.e.* Syr.Crt. Memph.W. Arm.ed. *Tert.* adv. Marc. iv. 24. ‖*η* seq. *bis* D.
12. *λεγω*] †add. *δε* ς. DΞMSsV. *a.f.* Memph. | om. AB.*Mai.Btly.s.*CRLXΔ. 1. 33. 69. EGKUΓΛ. Vulg. *b.c.e.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (*γαρ l.*)
— *εν τῃ ἡμερᾳ εκεινῃ hic* BCR. rel. Vulg. *c.f.*(*l.*) Syr.Hcl. Memph. Goth. "in regno" *hic a.b.* | post *ανεκτ. εσται* A. 69. Syrr.(Crt.)&Pst. Arm. (Æth.) (in die judicii Syr.Crt. melior futura sit in die judicii et inventura sit clementiam Æth.) | *εν τῃ βασιλειᾳ του θεου* post *ανεκτ. εσται* D. (*e.*)
— *η τῃ πολει εκεινῃ*] om. 69.
13. *Χοραζειν* AB.*Mai.*CLΞXΔ. 33. GKMSW. Goth. (Χο.... R.) | ‡*Χοραζιν Elz.* 1*s.* UΛ. Memph. | *Χωραζιν St.* 3. | *Χωραζειν* EVΓ. | *Χωραζην* 69. | *Χοροζαιν* D. Corozain Vulg. *a.b.f.* Corazain *Am.*(ap. *Tf.*) *c.* Capharnaum *e.*
— *ουαι σοι* 2⁰. Vulg. *f.* rel. | *και* D. *a.b.c.e.i.*
— *Βηθσαιδα* B²*Rl.Mai.*CLΞ. rel. Vulg. *c. f.* Memph. rel. (*Βησσ.* B²*Tf.*) | *Βηδσ.* A B**Rl.Mai. a.* (*Β...σαιδα* R.) | *Βεδσ.* D. (Betsaida *b.e.i.*) | *Βηθσαιδαν* 1. 69. EUΓ.
— *ὁτι ει*] om. *ει* 1.
— *εγενηθησαν* BDLΞ. 33. 69. | ‡*εγενοντο* ς. ACRX. rel. (vid. Matt. xi. 21.)
— *γενομεναι*] *γινωμεναι* 69.
— *εν*] om. U.
— *και σποδῳ*] om. F.
— *καθημενοι* ABCRLΞX. 33. FWΓ. | ‡*-μεναι* ς. D. 69. rel. | om. *e.* Syrr. Crt.&Pst.
14. *εν τῃ κρισει hic* ABCR. rel. Vulg. Syrr.Pst.MS.&Hcl. Memph. Arm.Usc. | om. D. *e.i.* (ante *ανεκτοτερον* 1. *a.b.*) ‖*εν ἡμερᾳ κρισεως* 69. *c.f.* Syrr.Crt.&Pst.impr. Goth. Arm.Zoh. Æth.
— *η ὑμιν*] *ημιν* D*. | om. *η* CL.
15. *Καφαρναουμ* BCDRΞ. 33. Latt. Memph. Goth. | ‡*Καπερναουμ* ς. A LX. rel. *Καπαρναουμ* W.
— *μη* BDLΞ. Syr.Crt. Æth. num quid *a.* quid *b.i.l.* nedum *e.* | ‡*ἡ* ς. ACRXΔ. 1. rel. Vulg. *c.g*¹. Goth. quae *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.
— *ουρανου*] †praem. *του* ς. AB²*Rl.*RLΞ. rel. | om. B**Rl.*(sil. *Mai.*)CD.
— *ὑψωθησῃ* B.*Btly.Mai.*DLΞ. 1. *a.b.* Syr.Crt. Memph. Æth. | ‡*ὑψωθεισα* ς. ACRX. rel. Vulg. *c.g*¹. Goth. | *-θης* B*Rl.* *e.f.i.l.* Syrr.Pst.&Hcl. ‖add. *η* CD*. 1. "aut" *a.*(e spat.)*b.i.l.* | Contra, rel. Vulg. *c.g*¹.
— *του ᾁδου* B.*Blc.Mai.*L. (*του ᾁδη* W.) | *om. *του* ς. ACDRΞ. rel. (vid. Matt. xi. 23.)
— *καταβιβασθησῃ* ACRLΞ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. Arm. demergeris Latt. deprimaris *e.* | *καταβησῃ* BD. Syr.Crt. Æth. (vid. Matt. xi. 23.) | *καταβιβασθησα* 69. (? *-θεισα**.)
16. *ακουων*] post *ὑμων* AK. Latt. (exc. *a.*) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Iren.* 173. | Contra, rel. *Cypr.* 81. 122. ("Olim

10. quamcumque autem *Cl.* | susceperint *Cl.* | 11. appropinquavit *Cl.* | 13. factae sunt in vobis *Cl.* | 15. ad caelum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά
με.
ριζ ι 77 17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς
λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν
ἐν τῷ ὀνόματί σου. 18 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν
¶ Ξ τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.¶
§ Η 19 ἰδοὺ ‡ δέδωκα″ ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ § πατεῖν
ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει.
20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ † ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν
‡ ἐγγέγραπται″ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
§ Ξ ριη b ‖ Matt. 11:25-27. ε 78 21 § b Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύ-
ματι * τῷ ἁγίῳ″ †, καὶ εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι,
πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας
ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας

spernit me spernit: qui autem me spernit, spernit eum qui me misit.

17 (117, 10.) Reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes, Domine, etiam daemonia subiciuntur nobis in nomine tuo. 18 Et ait illis, Videbam satanan sicut fulgur de caelo cadentem. 19 Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones, et supra omnem virtutem inimici, et nihil vobis nocebit. 20 Verum tamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur, gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis.

21 (118, 5.) In ipsa hora exultavit spiritu sancto et dixit, Confiteor tibi pater, domine caeli et terrae, quod abscondisti haec a sapientibus et prudentibus,

scriptum erat *εμον ακουων υμας*. Sed correxit antiqua manus." *Woide* de codice A.)

16. *ακουει*] add. *και ὁ εμου ακουων ακουει του πεμψαντος με* W. *Cypr.* 122. | add. et eum qui me misit *Cypr.* 81.

— *εμε* 1°.] *με* Δ.

— *ὁ δε*] add. *και ὁ* LΞ. *Eus.* in Es. 484^e.

— *ὁ δε εμε αθετων αθετει τον αποστειλαντα με* ABC(LΞ.) rel. Vulg. *c. f.m.* *Orig. Int.* iv. 625^d. *Eus.* in Es. *Cypr.* 81. ‖*ὁ δε εμε αθετων αθετει*] "et" tantum *a.b.e.* *Iren.* 173. *Cypr.* 122. | *ὁ δε εμου ακουων ακουει του αποστειλαντος με* D. *i.l.* | haec (sed *και ὁ εμου* ab init. E) *addunt* Emg. *a.b.* Syrr.Crt.&Hcl. Syr.Hier. Arm. Æth.

— *αθετων*] ante *εμε* W.

17. *ἑβδομηκοντα*] add. *δυο* BD(*οβ*). Vulg. (*a.* "et duo")*c.e.l.* Syr.Hcl.mg. Arm. | Contra, ACRLΞX. 1. 33. M. rel. *b.f.i.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.txt. Memph. Goth. Æth. ‖add. *μαθηται* A. add. quos misit Syrr.Crt.&Pst.

— *μετα χαρας*] ante *οἱ ἑβδ.* AK.

— *ὑποτασσεται*] *επιτασσεται* A. | post *ἡμιν* 1. A. (*b.*)*e.*

— *ἡμιν*] *ὑμιν* W.

18. *ὡς αστραπην*] post *ουρανου* B. Memph. *Orig. Int.* i. 68^e. | Contra, rel. *Orig.* iii. 693^b. *Orig. Int.* ii. 293^b. iii. 356^f. 402^f. 867^e. iv. 541^d. 634^e. 685^a. (*ὡς αστρ. πεσόντα ἐκ τ. οὐρ.* *Hom.Cl.* xix. 2.)

19. *δεδωκα* BC*LX. 1. Vulg. *b.e.f.g^1.i.l.* (h. *a.*) Syr.Hcl.mg. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 744^b. ii. 612^e. *Orig. Int.* ii. 293^d. 316^e. 441^e. 562^d. 686^b. *Hil.* 307^b. *Lucif.* 205. | ‡ *διδωμι* ς. AC^{3}D. rel. *c.*(*g^2.*) Syrr. Crt.&Pst.&Hcl.txt. [Memph. anceps.] *Just.* Try. 76. *Iren.* 322. *Eus.* in Ps. 68^d.

19. *του πατειν* *Orig.* i. 218^e. 744^b. *Eus.* D.E. 438^c. | om. *του* 1. *Just.* *Orig.* i. 298^d. 423^b. 735^c. ii. *Eus.* in Ps. 68^d. (*καταπατειν* *Just.*)

— *οφεων*] praem. *των* D. *Orig.* i. 423^b. | Contra, *Just.* *Orig.* i. 218^e. 298^d. 735^c. 744^b. ii. 608^d. 612^e. *Eus.* D.E. in Ps.

— *σκορ.*] praem. *των* D. | Contra, *Just.* *Orig.* i. *quinquies.* ii. *bis.* *Eus.* D.E. in Ps.

— *δυναμιν*] add. *την* B. *Orig.* i. 423^b. | Contra, (*Just.*) *Orig.* i. *quater.* ii. 608^e.

— *ου μη*] om. D.

— *αδικησει* *Elz.* AB*Btly.s*DL. 1. 33. EH ΜΓΛ. *Orig.* i. 744^b. | -*σῃ* *St.* 3. B.*Mai.* CXΔ. 69. FGKSUVW. (*Orig.* i. 298^d.)

20. *πνευματα* ABCL. 33. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph.ed. Goth. Arm. *Hipp.* Chr. (245.) spiritus maligni *b.* | *δαιμονια* D. 1 *sic. e.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. MS. Æth. *Orig. Int.* iv. 652^a. *Eus.* in Ps. 413^a.

— *ὑμιν*] *ὑμων* 69. ‖post *ὑποτασσεται* L. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. | Contra, *Orig. Int.* iv. *Eus.* in Ps.

— *χαιρ. δε*] †add. *μαλλον* ς. XSs. | om. AB.*Mai.Btly.s.*CDLΔ. 1. 33. 69. EF*Wtst.*GHKMUVWΓΛ. Latt. Syrr. Crt.&Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (*Orig.* iii. 238^f.) *Orig. Int.* iv. *Eus.* in Ps. (*Hil.* 227^d.)

20. *εγγεγραπται* BLX. 1. 33. *Eus.* in Ps. 413^a. (*γεγραπται* *Orig.* iii. 238^f.) | ‡*εγραφη* ς. ACD. rel. *Eus.* in Es. 370^d.

— *τοις ουρανοις* Vulg. rel. *Orig.* iii. 238^f. *Eus.* in Es. in Ps. | *τῳ ουρανῳ* D. *a.b. c.e.f.i.l.* *Hipp.Chr.* 245. *Hil.* 227^d.

21. *αυτῃ*] *ταυτῃ* AΔ. Memph. ‖add. *δε* DΛT*f.* *f.* (Memph.)

— *τῳ πνευματι*] praem. *εν* DLΞX. 33. F*Wtst.*W. *a.b.c.e.ff.i.l.* Memph. | om. ABC. rel. Vulg. *f.*

— *τῳ ἁγιῳ* BCDLΞX. 1. 33. K. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. | *om. ς. A. rel. *f.* Goth. (*Clem.* 117.)

— *και ειπεν*] †praem. *ὁ Ιησους* ς. AC. *f.* Syr.Hcl. Goth. | om. BDΞ. Vulg. *a.b.i.l.* Syr.Crt. Memph. | post *ηγαλλιασατο* LX. 33. *c.e.ff.* Syr.Pst. Arm. Æth.

— *εξομολογουμαι*] *εξομολογησομαι* Δ. *Marcos. ap. Iren. Gr.* 93. (? e Matt.)

— *πατερ* *Marcos.* | om. F*Wtst.* *Tert.* adv. Marc. iv. 25.

— *ταυτα*] *αυτα* W. (om. *Marcos.*)

— *σοφων και συνετων* *Marcos. ap. Iren.* 93. *Clem.* vid. *Orig.* i. 221^e. (? Matt.) *Eus.* c. Mcl. 151^d. in Ps. 704^c. *Tert.* (*σοφ. και πρεσβυτερων* *Hom.Cl.* viii. 6. ? Matt.) | *συνετ. κ. σοφων* D. ("a sapientibus" tantum *e.*)

16. misit me *Cl.* | 19. super omnem *Cl.*

ABCD. LΞXΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUV (W)ΓΛ. αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ¶ ‡ εὐδοκία ἐγέ-
ρθ γ νετο″ ἔμπροσθέν σου. † 22 Πάντα ‡ μοι παρεδόθη″
ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ
¶ F υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ
¶ W ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ‡ ἂν″ βούληται ὁ υἱὸς ¶ ἀποκαλύψαι.
ρκ ε 23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν εἶπεν,
c Matt. 13:16, 17. c Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε·
24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς
ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ ‡ εἶδαν,″ καὶ
ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
ΛΕ′ ρκα β 79 25 d Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων
d Matt. 22:35, seq. Mar. 12:28, seq. cap. 18:18, seq. αὐτὸν [καὶ] λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω; 26 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν,
Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; 27 ὁ
e Deut. 6:5. δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, e Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου,
ἐξ ὅλης [τῆς] καρδίας σου, καὶ ‡ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου,″
καὶ ‡ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου,″ καὶ ‡ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ

et revelasti ea parvulis: etiam
pater, quia sic placuit ante te.
22 (119, 3.) Omnia mihi tradita
sunt a patre [meo]: et nemo
scit qui sit filius, nisi pater, et
qui sit pater, nisi filius et cui
voluerit filius revelare. 23 (120,
5.) Et conversus ad discipulos
suos dixit, Beati oculi qui vi-
dent quae videtis: 24 dico enim
vobis quod multi prophetae et
reges voluerunt videre quae
vos videtis, et non viderunt, et
audire quae auditis, et non
audierunt.

25 (121, 2.) Et ecce quidam legis
peritus surrexit temtans eum
et dicens, Magister, quid fa-
ciendo vitam aeternam possi-
debo? 26 At ille dixit ad eum,
In lege quid scriptum est?
quomodo legis? 27 Ille respon-
dens dixit, Diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo
et ex tota anima tua et ex om-
nibus viribus tuis et ex omni

21. *ευδοκια* ante *εγενετο* BC*LΞX. 33. *b. c.e.ff.l. Marcos. ap. Iren.* 93. (*ευδοκ. μοι εγεν. Gr.*) *Eus.* in Ps. 704c. | ‡post ς. AC³D. rel. *i.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xi. 26.) | placuit Vulg. *a.f.*
— sub fin.] †*και στραφεις προς τους μαθητας ειπεν St.*3. ACX. rel. *c.ff.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth.*a.* (vid. ver. 23.) | (*στραφ. δε* W.) | *μαθητας*] add. *αυτου* C² *ut vid.* Γ. *c.* Goth. | *non habent Elz.* B.*Mai.*(*s.Btly.*)DLΞ. 1. 33. 69. M. Vulg. *a.b.e.f.* Syr.Crt.. Memph. Arm. Æth.impr. *Eus.* in Ps. 704c.
22. *μοι παρεδοθη* ABCDLΞXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*GHMSUVWΓΛ. Latt. Goth. *Orig.* ap. Cram. in Luc. p. 86. *Eus.* c. Mcl. 187b. | ‡*παρεδοθη μοι* ς. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Eus.* in Ps. | *μοι παραδεδοται* K. *Just.* Tryph. 100.
— *ὑπο Orig.* ap. Cram. *Eus.* c. Mcl. in Ps. | *απο* D.
— *μου* Vulg.*Cl. b.e.f.ff.* Memph. rel. *Marcos. ap. Iren. Gr.* 93. *Orig.* ap. Cram. *Eus.* c. Mcl. | om. D. *Am. Fuld. a.c.l. Eus.* in Ps. *Just.* Tryph. *Marcos. ap. Iren. int.* 93.
— *γινωσκει* ABDLΞ. rel. *Eus.* in Ps. | *επιγινωσκει* CΔ. 33. F *Wtst.*H. (vid. Matt. xi. 27.)
— *ὁ υἱος ει μη ὁ πατηρ* et *ὁ πατηρ ει μη ὁ υἱος*] mutato ordine U. *b.*
— *ὁ υἱος.... τις εστιν*] om. *a.*

22. *ὁ πατηρ* 2°.] add. *ουδεις γινωσκει* 69. Æth. | Contra, *Eus.* in Ps.
— *ᾧ*] ὁ X. 69. WΓ.
— *αν* BD. 33. W. | ‡*εαν* ς. ACLΞ. rel. *Eus.* in Ps.
— *βουληται Eus.* in Ps. | *-λεται* AX. 69. WΛ. | *-ληθη* 33.
23. *και στραφεις*] *στρ. δε* D. *e.*
— *μαθητας*] add. *αυτου* U. Vulg. *c.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Goth. Æth. | Contra, Syr.Hcl. rel.
— *κατ᾽ ιδιαν f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. rel. (ante *πρ. τ. μαθ.* Arm.) | om. D. (Latt.) Syr.Crt.
— *ειπεν*] add. *αυτοις* D. 1. *e.* Memph.
— ad fin.] add. *και ακουοντες ἁ ακουετε* D. et aures quae audiunt *c.e.f.* (nihil habent rel. *Meth.* vii. p. 105.)
— *οἱ οφθ.*] om. *οἱ* Ξ.
24. *γαρ*] om. U. Syr.Crt. Arm. ‖ *δε* M.
— *και βασιλεις* ABC. rel. Vulg. *c.f.* vv. *Hom.Cl.* iii. 53. | om. D. *a.f.ff.i.l. Tert.* adv. Marc. iv. 25. *Meth.* vii. (p. 105.) (et justi *b.* vid. Matt. xiii. 17.)
— *ειδαν* BCLΞ. 33. | ‡*ειδον* ς. AD. rel. *Meth.*
— *ακουσαι*] add. *μου* B. (Contra, rel. *Meth.*) | (*και ακουσαι* ad fin. om. *a. i.Tf.*)
— *ακουετε*] *ηκουσατε* LΞ. | praem. *ὑμεις* D. *b.c.f.* Goth. (Contra, *Meth.*)
— *ηκουσαν*] praem. *ειδον ουδε* 69. (*ουτε ιδον ουτε Hom.Cl.* iii. 53.)

25. ab init.] haec eo dicente ecce *b.c.f.ff. i.l.* (praem. "et" *c.f.i.*) et cum diceret haec appropinquavit legisperitus quidam qui surgebat Syr.Crt.
— *και ιδου νομικος τις ανεστη* ABC. rel. Vulg. *a.* Syrr.Pst.& Hcl. rel. | *ανεστη δε τις νομικος* D. (*c.*)*e.*
— *ανεστη*] *προσηλθεν* C³. 33. (vid. Syr. Crt.) ‖ add. *τῳ Ιησου* C³. (ante *νομ. τις* Arm)
— *και λεγων* ACD. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. rel. | om. *και* BLΞ. *e.* Syr. Crt. Memph.
— *διδασκαλε Orig. Int.* iii. 971e.f. | om. D. ‖ add. *αγαθε* M.
26. *ὁ δε*] add. *Ιησους* 69. Syr.Crt.
— *τι*] om. D* *Gr.*
27. *αγαπησης* X.
— *θεον σου*] om. *σου* B* *Rl.*(sil. *Mai.*)H.
— *εξ ὁλης της καρδιας σου* A(B)CL(Ξ). rel. Vulg. *e.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. 972a. *Tert.* adv. Marc. iv. 25. (om. *της* BΞ.) | *εν ὁλῃ τῃ καρδιᾳ σου* D. 1. *a.b.c.ff.i.* (om. Syr.Hier. a pr. man.)
— *και* 1°.] om. B. *Vercel.*
— *εν ὁλῃ τῃ ψυχῃ σου* BDLΞ. (1.) *a.b.i.* Memph.Schw. (om. *τῃ* 1.) | ‡*εξ ὁλης*

21. quoniam sic placuit *Cl.* | 22. *om.* meo *Am.* | quis sit *Cl.* (*bis.*) | 23. quae vos videtis *Cl.* | 25. tentans illum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
(Goth.) Arm. Æth.
ᶠ Lev. 19:18. ρκβ
ι Λϛʹ
¶ Goth.
§ F

σου"· ᶠ καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 28 Εἶπεν
δὲ αὐτῷ, Ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ.
29 ὁ δὲ θέλων ‡ δικαιῶσαι" ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, Καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον; 30 ὑπολαβὼν
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, "Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ
καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες¶ ἀπῆλ-
θον, ἀφέντες ἡμιθανῆ †. 31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς
τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν
ἀντιπαρῆλθεν. 32 ὁμοίως δὲ καὶ ‡ Λευείτης" † κατὰ
τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 33 Σαμα-
ρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν
[αὐτὸν] ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν κατέδησεν
τὰ τραύματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον § καὶ οἶνον· ἐπι-
βιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. 35 καὶ ἐπὶ τὴν
αὔριον † ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ,

mente tua, et proximum tuum
sicut te ipsum. 28 Dixitque
illi, Recte respondisti: hoc fac,
et vives. 29 (122, 10.) Ille autem
volens iustificare se ipsum dixit
ad Iesum, Et quis est meus
proximus? 30 Suspiciens au-
tem Iesus dixit, Homo quidam
descendebat ab Hierusalem in
Hiericho, et incidit in latrones,
qui etiam despoliaverunt eum,
et plagis impositis abierunt
semivivo relicto. 31 Accidit
autem ut sacerdos quidam de-
scenderet eadem via, et viso
illo praeterivit. 32 Similiter et
levita, cum esset secus locum
et videret eum, transiit. 33 Sa-
maritanus autem quidam iter
transiens venit secus eum, et
videns eum misericordia motus
est, 34 et appropians alligavit
vulnera eius infundens oleum
et vinum, et imponens illum in
iumentum suum duxit in sta-
bulum et curam eius egit: 35 et
altera die protulit duos dena-
rios et dedit stabulario et ait,

της ψυχης σου ϛ. ACX. rel. Vulg. *c.e.f.ff.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. W. Goth. Arm. *Tert.* (om. *Orig. Int.* iii. 972ᵃ. trs. ψυχ. et ισχ. Syr. Crt.)

27. και εν ὁλῃ τῃ ισχυι σου BDLΞ. (1.) *b.c.ff.i.* Memph. (om. τῃ 1.) | ‡ και εξ ὁλης της ισχυος σου ϛ. AC. rel. Vulg. *a.(e.)f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. *Tert.* | om. U.

— και εν ὁλῃ τῃ διανοιᾳ σου BLΞ. 1. Memph. | ‡ και εξ ὁλης της διανοιας σου ϛ. AC. rel. *e.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Arm. *Orig. Int.* | om. DΓ. *a.b.c.ff.i.* *Tert.* (vid. *Clem.* 304.)

— σεαυτον BCDLΞ. rel. *Clem.* 951. *Orig.* iii. 980ᵉ. | ἑαυτον AX. 69. V. *Orig.* iii. 724ᶜ.

28. αυτῳ] add. ὁ Ιησους XF *Wtst.* M. *c.f.ff.* Syrr. Crt. & Pst. (Æth.)

— απεκριθης *Orig.* iii. 980ᵉ. 981ᵃ. *Orig. Int.* iii. 972ᵃ. | εκρινας L.

— ζησῃ *Orig.* iii. 980ᵉ. | ζησεις D. | ζησει 33. (σωθησῃ *Clem.* 304.)

29. δικαιωσαι BC*(D)LΞX. (post ἑαυτον D. *c.e.*) | ‡ δικαιουν ϛ. AC³. rel. (δικαιουν· ᾳ *sic* Δ.)

— ἑαυτον] αυτον L.

— τον Ιησουν] eum Syr. Pst.

— μου πλη. *Orig.* iii. 724ᶜ. *Clem.* 951. | ὁ πλη. 33.

30. ὑπολ.....ειπεν Syr. Hcl. | dixit ei Jesus Syrr. Crt. & Pst. | ὁ δε Ιησους εφη 69.

30. δε AC²D. rel. | om. B(? C*). Memph. MS.

— ειπεν] add. αυτῳ DΓ. Syrr. Crt. (Pst.) & Hcl. Memph. W. & Schw. Æth.

— κατεβαινεν *Orig.* iii. 728ᶜ. *Orig. Int.* iii. 972ᶜ. (-νον Ξ.) | καταβαινει C*. (corr.².)

— και ληστ. *Orig.* iii. 728ᶜ. | om. και C*. (corr.³.) | tum περιεπεν D*.

— εκδυσαντες *a.c.* rel. | εξεδυσαν Δ. 1. EGHSVΛ. Vulg. *b.e.f.g¹.i.l.* Goth.

— αυτον] om. D. *g¹*.

— επιθεντες] περιθεντες H.

— αφεντες] αφεικαν C*. (corr.³.) Arm.

— ἡμιθανη] † add. τυγχανοντα ϛ. ACX. rel. Memph. (-ταν C*.) | om. BDLΞ. 1. 33. Latt. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. Arm. Æth.

31. κατα συγκυριαν δε Vulg. (*a.*)*e.f.ff.* (συγκυριαν habet Syr. Hcl. mg. *Graecè.*) | κατατυχα D. | om. *b.c.(i.)l.*

— κατεβαινεν] καταιβεννεν Λ. | καταβαινων D. Memph. MS.

— εν τῃ AB. *Mai.* CDLΞ. rel. *a.b e.* rel. | om. εν B. *Btly. Bch.* 1. Vulg. *c.f.ff.i.l.*

— αυτον] om. 1.

32. Λευειτης BD. | ‡ Λευιτης ϛ. AC. rel. | praem. ὁ Γ. ‖ † add. γενομενος ϛ. ACD. rel. Vulg. *b.* | om. BLΞX. 1. 33. *a.c.e.f.* Memph. Arm. Æth. *ut vid.*

— ελθων ABCLΞ. rel. *a.c.f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. (Arm.) Æth. *ut vid.* | om. D. Vulg. *b.e.i.* Syr. Crt.

32. ιδων] add. αυτον ADΔΓ ap. *Tf.* Vulg. *a.b.e.f.l.* Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. Memph. | Contra, BCLΞ. rel. *c.* Arm. Æth.

33. ὁδευων] add. in eadem via Syr. Crt.

— κατ' αυτον] κατ' αυτῶν Γ.

— ιδων αυτον ACD. rel. *a.* Memph. W. rel. | om. αυτον BLΞ. 1. 33. *b.c.i.l.* Memph. Schw.

— εσπλαγχνισθη] -γχισθη D. | ευσπλαγχ. Γ *Tf.*

34. προσελθων Vulg. *c.e.f.* | om. *a.b.i.l.*

— ελεον ACDLΞMΓ *Tf.* Λ.

— επιβιβασας δε Syr. Hcl. Memph. Arm. | και επιβιβ. D. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Æth.

— αυτον 2°.] om. 1. (Latt.) Memph. Schw. et MSS. | Contra, *For.* rel.

— πανδοκιον Ξ.

35. την αυριον] τῃ αυρ. A. ‖ † add. εξελθων ϛ. AC. rel. Syr. Hcl. Arm. εξελθ. και C*. (om. και**.) | om. BDLΞX *sic.* 1. 33. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Memph. Æth.

— δυο δηναρια εδωκεν ACLΞ. rel. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. | δηναρια δυο εδωκεν D. (*c.*)(*e.*) | εδωκεν δυο δηναρια B. (Arm.) (et dedit *c.e.* Syr. Pst. MS. Æth.)

— πανδοκει D*. (Contra, Ξ.)

---

30. suscipiens *Cl.* | 32. pertransiit *Cl.* | 33. iter faciens *Cl.* et *Am. mg.*

A B C D [P]. L (Ξ) (X) Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ.

καὶ εἶπεν †, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσ-
δαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω
σοι. 36 τίς [οὖν] τούτων τῶν τριῶν ‡ πλησίον δοκεῖ
§ P σοι″ γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς § λῃστάς;
37 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ᾽ αὐτοῦ.
εἶπεν ‡ δὲ″ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει
¶ X ὁμοίως.¶

ΑΖ′ 38. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορ. — εἰς τὴν οἰκίαν.
80 38 ‡ Ἐν δὲ τῷ″ πορεύεσθαι αὐτούς, [καὶ] αὐτὸς
εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι
Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον [αὐτῆς].
39 καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ
39. τ. ποδ. του Ἰησοῦ ‡ παρακαθεσθεῖσα″ ‡ πρὸς″ τοὺς πόδας τοῦ ‡ κυρίου″
ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ· 40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο
περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν, Κύριε,
οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με ‡ κατέλει-

Curam illius habe, et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi. 36 Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? 37 At ille dixit, Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus, Vade et tu fac similiter.

38 Factum est autem dum irent, et ipse intravit in quoddam castellum, et mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domum suam. 39 Et huic erat soror nomine Maria, quae etiam sedens secus pedes domini audiebat verbum illius; 40 Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quae stetit et ait, Domine, non est tibi curae quod soror mea re-

---

35. *ειπεν*] †add. *αυτῳ* ϛ. AC. rel. *a.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BDLΞ. 1. 33. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Arm.
— *ὁ τι*] *ει τι* X.
— *αν*] *εαν* B. | *δ' αν* K.
— *προσδαπανησεις* DΛ *sic* (Γ ap. *Tf.*) (add. *επ' αυτῳ* Arm.)
— *εγω*] om. 1. Arm. | post *με* D. (*c.*) (*e.*)
— *με*] *μοι* 1. 69. HΓ.
— *σοι*] om. D.
36. *τις . . . γεγονεναι*] *τινα ουν δοκεις πλησιον γεγονεναι* D. | *τινα τουτων των τριων πλησ. δοκ. σοι γεγ.* Anon. (? *Orig.*) ap. Cram. in Luc. p. 89. (quem ergo putas ex his duobus proximum illi *e.*)
— *ουν* ACD*supra*.X. rel. *c.e.* Syrr.Pst. & Hcl. Memph.ed. Arm. Æth. | om. BLΞ. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph.MS. *Orig.* iii. 972c. Anon. ap. Cram. supra.
— *τουτων των*] *τõύτω̃ν* Γ *Tf.* (*των* habet B in ipsa collatione *Btly.* et ap. *Mai.*)
— *τριων*] om. D*supra*. *a.*
— *πλησιον δοκει σοι* AB.*Btly.*CLΞXΔ. 69. EFGHKMSUVΓΛ. Anon. (? *Orig.*) ap. Cram. (*πλησιον σοι δοκει σοι* B. *Mai.*) | ‡ *δοκει σοι πλησιον* ϛ. 1. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.(&Hcl.)(Memph.) Arm. *Orig. Int.* iii. | videtur proximus *a.* [Æth.] | om. 33 *sic*.
37. *ειπεν δε* BC*DLΞXΔ. 1. 33. 69. F. *a.e.* Syr.Hcl.mg. Memph. et ait Vulg. *b. f.l.* (Æth.) cui dixit *c.* | ‡ *ειπεν ουν* ϛ. AC3P. rel. Syr.Hcl.txt. | dixit Syrr.Crt.&Pst. Arm.

37. *αυτῳ*] om. DX. Memph.MS. Anon.(? *Orig.*) ap. Cram.
— *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* B.*Mai.*
— *ὁμοιως* Anon.(? *Orig.*) ap. Cram. | *οὑτως* X. (add. et vives *c.*)
38. *εν δε τῳ* BLΞ. 33. Syr.Crt. Memph. | ‡ *εγενετο δε εν τῳ* ϛ. ACDP. rel. Syrr.Pst.&Hcl. rel.
— *αυτους*] om. D. | *αυτον* 1. *d.* Syr. Hier. Arm.MSS. ‖ add. in via Syrr. Crt.&Pst.
— *και αυτος εισηλθεν* ACP. rel. | *αυτον εισελθειν* D. | om. *και* BLΞ. 69. *a.* Syr. Crt. Memph. (*και αυτ. ηλθεν* E. om. *αυτος* Syrr.Crt.&Pst. [Æth.]) ‖ add. *ὁ Ιησους* FH.
— *τινα*] om. 1.
— *εις τον οικον αυτης* AD(P). rel. Latt. rel. (*ἑαυτης* P.) | *εις την οικιαν* (om. *αυτ.*) C*LΞ. 33. (add. *αυτης* C2.) | om. B.*Btly.Blc.Rl.Mai.* (sed *Rl.* habet "in marg. *αὐτῆς*": qu. *εις τ. οικ.*)
39. *Μαρια* AB2C3D. rel. vv. Memph.W. | *Μαριαμ* B*.*Mai.*C*PLΞ. 1. 33. Memph. Schw.
— *ἡ*] om. LΞ.
— *και*] om. D.
— *παρακαθεσθεισα* ABC*LΞ. | ‡ *παρακαθισασα* ϛ. C3DP. rel. (-*θησ-* Γ.) | *παρακαθησα* 69. K.
— *προς* B.(**Mai.*)C*LΞ. 33. | ‡ *παρα* ϛ. AB.(2*Mai.*)C3DP. rel.
— *κυριου* B.*Btly.*(2*Mai.*)C* *ut vid.* DLΞ. (Latt.)Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. | ‡ *Ιησου* ϛ. AB*.*Mai.*C2 P. rel. *b.* Syr.Hcl.txt.

39. *ηκουεν*] *ηκουσεν* LΞ.
— *τον λογον*] *των λογων* UΓ. *e.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm.
— *αυτου*] om. D.
40. *επιστασα*] *επισταθεις* D.
— *δε*] ? *τε* C*. (corr.2.)
— *μελει*] *μελλει* 1. FGH *sic*.M. | *μελη* K
— *μονην με κατελ.* Syr.Hcl. Memph. Arm. *κατελιπεν με μονην* D. Latt. Syrr.Crt.&Pst. (Æth.) *μον. κατελ. με* Ξ. | *κατελειπεν* AB*.*Mai.*CPLΞΔ. 69. EGHKMΓ *Tf.*Λ. | ‡ *κατελιπεν* ϛ. B2 *Mai.*D. 1s. FsSsUsVs. (h. 33.)
— *ειπε* ABC(P?). rel. | *ειπον* DLΞ. 1. 33.
— *αυτῃ*] *αυτην* 1.
— *μοι*] *μου* D. | *μὴ* 69. G.
— *συναντιλαβηται*] *αντιλαβητε* D.
41. *αποκρ. δε*] om. Syr.Crt.
— *ὁ Ιησους* AB*.*Mai.*C(D)P. rel. (hiat 33.) *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl txt. (Memph.) Arm. (Æth.) (ante *ειπεν αυτῃ* C3D. 69. KU. Memph. Æth.) | *ὁ κυριος* B *Btly.Bch.*(2*Mai.*)L. Vulg. *a.i.l*(*Tf.*). Syr.Hcl.mg. | om. Syr.Crt.
— *μεριμνας και*] om. D. (vid. *Clem.* 941.) | ad fin. om. *a.b.e.ff.i.l.*
— *θορυβαζῃ* BCDL. 1. (33.) (-*ζει* 33.) | ‡ *τυρβαζῃ* ϛ. AP. rel. (-*ζει* ΓΛ. -*ζεις* 69. *τρυβαζῃ* F.) | *ταρασσῃ* *Clem.* 941.
— *περι πολλα* *Clem.* 941. | om. D.
42. *ἑνος δε εστιν χρεια* AC* *ut vid.* P. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.txt. | *ολιγων δε εστιν χρεια η ἑνος* (B)C2L. 1. 33. Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. *Orig.* in Cat. ap. Corderium. (*χρ. εστ.* B.) | *ολιγων δε ὡδε εστιν χρεια* Arm. | om. D.*a.b.c.e.ff.i.l.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.
40. εἶπον οὖν
¶ Ξ
41. ὁ κύριος
42. Μαρία γὰρ

πεν″ διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβη-
ται.¶ 41 ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα,
Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ ‡ θορυβάζῃ″ περὶ πολλά·
42 ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν
μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται [ἀπ᾽]
αὐτῆς.

liquit me solam ministrare? dic ergo illi ut adiuvet me.
41 Et respondens dixit illi dominus, Martha Martha, sollicita es et turbaris circa plurima:
42 porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quae non auferetur ab ea.

XI. ΛΗ′ ρκγ/ε
§ Ξ
§ Χ

81 1 §§ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ
προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύ-
χεσθαι, καθὼς καὶ ‡ Ἰωάνης″ ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ. 2 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, ″Οταν προσεύχησθε, λέ-
γετε,¶ g Πάτερ †, †, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ‡ ἐλθάτω″
ἡ βασιλεία σου· † § 3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιού-
σιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ᾽ ἡμέραν· 4 καὶ ἄφες ἡμῖν

2. προσεύχεσθε
ϛ Ξ
g Matt. 6:9-13.
§ Ξ

1 (123, 5.) Et factum est cum esset in loco quodam orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis eius ad eum, Domine, doce nos orare, sicut et Iohannes docuit discipulos suos.
2 Et ait illis, Cum oratis, dicite Pater, sanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum:
3 panem nostrum cotidianum da nobis cotidie:
4 et dimitte nobis

---

42. Μαρια *Clem.* 941. | Μαριαμ B. 1.
— δε ACP. rel. (h. 33.) *f.g*^{1}. Syrr.Pst.& Hcl. Memph.W.&Schw. *Clem.* 941. | γαρ BLX *in comm.* 1. 69. A. Memph. MS. | om. D. Vulg. *a.b.c.e.ff.i.l.* Syr. Crt. Arm. *Orig. Int.* iii. 48^{e}.
— εξελεξατο] εξελευατο K.
— ἡτις] ἡ D.
— απ᾽ ACP. 1. 33. rel. Vulg. *c.f. Clem.* | om. B.*Blc.Mai.*DL. *a.b.c.ff.i.l.*
— ad fin.] add. cap. xi. 27, 28. C^{3}.
1. και εγενετο *Orig.* i. 200^{a}. 216^{d}. | εγενετο δε A. *e.* (hiat 33.)
— προσευχομενον] ante εν τοπῳ P. Syrr. Crt. & Pst. Arm. *Orig.* i. 200^{a}. | Contra, Syr.Hcl. *Orig.* i. 216^{d}. 227^{c}. (in loco deserto orans Memph.W. etra Schw.)
— ὡς επαυσατο] om. F. ‖ praem. και DM. *a.b.c.e.ff.i.l.* Arm. Æth. | om. Vulg. *f. Orig.* (postquam recessit paululum ab oratione sua Syr.Crt.)
— και Ιωαν. ABCDP. rel. Vulg. *Am. e.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* i. 200^{a} *bis.* 227^{c}. *Tert.* adv. Marc. iv. 26. *ed.* | om. και Δ. 1. 69. *For. a.b.c.f.l.* Syr. Crt. Memph. Æth.
— ad fin.] Syr.Hcl.MS. (Ass. II.) haec habet in marg. "Dicunt hanc esse orationem, quam Johannes docuit discipulos suos,—Pater, ostende nobis gloriam tuam; fili, fac ut audiamus vocem tuam; spiritus, sanctifica corda nostra in aeternum. Amen."
2. ειπεν δε αυτοις] ὁ δε ειπεν D. *e.*
— προσευχησθε BDLΞX. rel. *Orig.* i. 232^{a}. | -χεσθε ACPΔ. 1. 33. 69. HM ΓΛ. ‖ add. μη βαττολογειτε ὡς οἱ λοιποι· δοκουσιν γαρ τινες ὁτι εν τῃ πολυλογειᾳ αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι D. (vid. Matt. vi. 7.)
2. πατερ] † add. ἡμων ϛ. ACDPL. rel. *b.e.f.l.* Syrr.Crt. & Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. vi. 9.) | om. B. 1. 33 (ut vid. e spat.) Vulg. *Orig.* i. 227^{a} *diserte.* (ἔχουσι δὲ αἱ λέξεις τοῦ μὲν Ματθαίου τὸν τρόπον τοῦτον...., τοῦ δὲ Λουκᾶ οὕτως.) 232^{a} *diserte.* sancte *a.c.ff.i.* ‖ † add. postea ὁ εν τοις ουρανοις ϛ. ACDP. rel. 33 *ut vid. a.b. c.e.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. Æth. (om. εν F.) vid. Matt. | om. BL. 1. Vulg. Arm. *Orig.* i. 227^{a} *diserte.* (de his sil. *Tert.* adv. Marc. iv. 26.)
— το ονομα σου ABCP. rel. *Orig.* i. 227^{a}. 236^{b}. | om. το DKU. ‖ add. εφ᾽ ἡμας D.
— ελθατω CPΔ. | ‡ ελθετω ϛ. ABD. rel. *Orig.* i. 227^{a}. (et postea.)
— σου] ante ἡ βασ. D. | Contra, *Orig.* i. 227^{a}. (Quae hic apud Greg. Nyss. aliosque leguntur e formulis liturgicis desumpta esse videntur.)
— ad fin.] † add. γενηθητω το θελημα σου ὡς εν ουρανῳ και επι της γης ϛ. (ACDPΔ)X. 33. rel. *Tol.* (*b.*)*c.e.f.i.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. (om. της ACDP *Tf.*(*non Knt.*)Δ. 69. M.) vid. Matt. vi. 10. | om. BL. 1. Vulg. *ff.* Syr. Crt. Arm. *Orig.* i. 227^{a}. 240^{c}. *diserte.* (ὁ Λουκᾶς μετὰ τὸ Ἐλθ. ἡ βασ. σου, ταῦτα παρασιωπήσας, ἔταξε, Τὸν ἄρτον ἡμῶν κτλ. διόπερ ἃς προετάξαμεν λέξεις ὡς παρὰ μόνῳ τῷ Ματθαίῳ κειμένας κτλ.) *Tert.* silet. (om. ὡς εν ουρ. κ. επι τ. γης *a.*) "Evangelista vero Lucas in oratione Dominica petitiones non *septem* sed *quinque* complexus est: nec ab isto [Matthaeo *sc.*] utique discrepavit, sed quomodo istae septem sint intelligendae ipsa sua brevitate commonuit. Nomen quippe Dei sanctificatur in spiritu, Dei autem regnum in carnis resurrectione venturum est. Ostendens ergo Lucas *tertiam* petitionem duarum superiorum esse quodam modo repetitionem, magis eam praetermittendo facit intelligi. Deinde tres alias adjungit, de pane quotidiano, de remissione peccatorum, de tentatione vitanda. At vero quod ille [Matthaeus *sc.*] in ultimo posuit, *Sed libera nos a malo*, iste non posuit, ut intelligeremus ad illud superius quod de tentatione dictam est pertinere." *August.* Enchir. ad Laurent. cap. cxvi. ed. Bassani, xi. 623.
3. τον 2°.] om. Δ.
— διδου *Orig.* i. 227^{a}. 240^{d}. 243^{c}. 251^{e}. | δος D. *Orig.* ii. 762^{c}. (vid. Matt. vi. 11.) | διδους G.
— το καθ᾽ ἡμεραν *Am. g*^{2}. Syrr.Crt.Pst. &Hcl.mg. *Orig.* i. 5^{ies}. 249^{d} *diserte.* ii. | om. το *Orig.* i. (exc. 227^{a}.) | σημερον D. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.g*^{1}*.l.* Syr.Hcl. txt. Æth. (vid. Matt.)

40. me adjuvet *Cl.* | 41. erga plurima *Cl.*
1. quodam loco *Cl.* | docuit et Joannes *Cl.* |
3. nobis hodie *Cl.*

A B C D (P) [R]. L (Ξ) X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ.
¶α Ξ
¶β P
¶γ a.
§ R
§ Theb.

ρκδ
ι

τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ‡ ἀφίομεν″ παντὶ
ὀφείλοντι ἡμῖν·¶α καὶ μὴ¶β εἰσενέγκῃς¶γ ἡμᾶς εἰς πει-
ρασμόν §.† 5 § Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν
ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου
καὶ εἴπῃ αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους,
6 ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ
οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· 7 κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀπο-
κριθεὶς εἴπῃ, Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα
κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν
κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.
8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ
εἶναι ‡ φίλον αὐτοῦ,″ διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ
ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. 9 h κἀγὼ ὑμῖν
λέγω, Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρή-

h Matt. 7:7-11. ρκε ε

peccata nostra, siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis: et ne nos inducas in temtationem.
5 (124, 10.) Et ait ad illos, Quis vestrum habebit amicum, et ibit ad illum media nocte et dicet illi, Amice, commoda mihi tres panes,
6 quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo quod ponam ante illum;
7 et ille de intus [respondens] dicat, Noli mihi molestus esse: iam ostium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere et dare tibi.
8 Et ille si perseveraverit pulsans, dico vobis, etsi non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit, propter inprobitatem tamen eius surget et dabit illi quot habet necessarios.
9 (125, 5.) Et ego vobis dico, Petite, et dabitur vobis:

4. *τας ἁμαρτιας* Vulg. *a.f.* *Orig.* i. 227^{a}. 252^{a} *diserte*. 255^{a}. | *τα ἁμαρτηματα* 1. | *τα οφιλεματα* D. *Tol.* *b.c.ff.* (debita et peccata *e.*)
— *και γαρ αυτοι* Vulg. *a.i.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. *Orig.* i. 227^{a}. 252^{a}. 255^{b}. | *ὡς και ἡμεις* D. *b.c.f.ff.l.* Syr.Crt. (hiat *e.*) (*και γαρ ἡμεις* *Clem.* 881.)
— *αφιομεν* ABCDP*Tf.*Δ. 1. EGHKΓΛ. | ‡*αφιεμεν* ς. LΞX. rel. *Clem.* *Orig.* i. 227^{a}. 255^{b}. (*αφηκαμεν* *Orig.* i. 252^{a}. *Fuld.* Memph.)
— *παντι οφειλοντι ἡμιν* Vulg. *a.*(*f.*) Memph.Schw. rel. *Orig.* i. 252^{a}. 255^{b}. (*παντι*] add. *τῳ* LX. 33. *Orig.* i. 227^{a}.) | *τοις οφειλεταις ἡμων* D. *b.c.ff.l.* Memph.W. (hiat *e.*) vid. Matt. vi. 12. ‖ *ἡμιν*] *ἡμων* 69*. (corr.¹.)
— ad fin.] †add. *αλλα ῥυσαι ἡμας απο του πονηρου* ς. ACD(R inc. *πονηρου*) rel. *b.c.f.ff.i.l.* Syrr.Crt. & Pst. & Hcl. Memph. Æth. (hiant *a.e.*) vid. Matt. vi. 13. | om. BL. 1. Vulg. Arm. *Orig.* i. 227^{a}. 256^{c}. *diserte* (*παρὰ τῷ Λουκᾷ σεσιώπηται*). 265^{a}. *δόκει δέ μοι ὁ Λουκᾶς διὰ τοῦ, μὴ εἰσεν. ἡμ. εἰς πειρασ. δυνάμει δεδιδαχέναι δὲ τὸ ῥῦσ. ἡμ. ἀπὸ τ. πον, καὶ εἰκός τε πρὸς μὲν τὸν μαθητὴν ἅτε δὴ ὠφελημένον εἰρηκέναι τὸν κύριον τὸ ἐπιτομώτερον, πρὸς δὲ τοὺς πλείονας δεομένους τρανότερον διδασκαλίας τὸ σαφέστερον.*
5. *προς αυτους* *Orig.* i. 213^{a}. | om. D. *c.* (Jesus *c.*)
— *ἑξη* M.

5. *πορευσεται*] *πορευεται* F. *πρρευεεται* *sic* K.
— *μεσονυκτιου* ABCD²R. rel. | *μεσαννυκτιου* D*. | *μεσονυκτιον* X* *sic* Λ*Tf.* *Orig.* i. 213^{a}. | *μεσονυκτου* L*.
— *ειπῃ* BCΔ. 1. 33. rel. (-*πει* XFGΓ.) *f.ff.g¹.* Memph. Theb. *Orig.* i. 213^{b}. | *ερει* AD *Gr.*P*Tf.*R. 69. KM. Vulg. *a.b.c.i.l.m.*
6. *μου* AB.*Mai.*LX. 1s. 33. (Latt.) Syrr. Crt.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 213^{b}. | *μοι* D. 69. M. *c.* *Orig. Int.* ii. 299^{d}. | om. CRΔEFGHKSUVΓΛ. Syr.Pst. Theb.
— *παρεγενετο* *Orig.* i. | *παρεστιν* D.
— *εξ ὁδου* *Orig.* i. *Orig. Int.* ii. | *απ' αγρου* D. ‖ add. *μακραν* L.
— *προς με*] om. D. *b.i.* *Orig. Int.* ii. | Contra, Latt. rel. et *m.* *Orig.* i.
— *εχω*] *εξω* Δ*.
7. *κακεινος*] *και εκεινος* Λ. | *εκεινος δε* D. Theb. (Contra, Memph.)
— *ειπῃ* ABCR. rel. (-*πει* XGΓ.) (Latt.) Theb. rel. | *ερει* D. *b.m.* Memph. | *ειπεν* 69. Λ. ‖ add. ei Syrr.Crt.& Pst.
— *ηδη*] add. *γαρ* 69. F. *m.* (Syr.Crt.) Memph. Theb.
— *κεκλεισται*] *κεκλυσθαι* 69.
— *μου* ABC²DR. rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | om. C*. 1. M. *b.c.ff.g¹.i.m.* Syrr.Crt.&Hcl. Æth.
— *εις την κοιτην* *i.* Memph. rel. | *εν τῃ κοιτῃ* D. (Latt.) Theb. vid. *Clem.* (*Theod.*) 989.
— *εισιν*] *εστιν* D.

8. ab init.] add. Et si ille (et ille si *Am.* *i.m.*) perseveraverit (add. plus *ff.*) pulsans Vulg. *ff.i.m.* at ille si etc. *c.* Arm.Usc.
— *ει και* *Orig.* i. 213^{b}. iii. 650^{c}. | om. D. (om. *και* ut vid. Syrr.Crt.& Pst. Theb.)
— *φιλον αυτου* B.*Mai.Btly.*CLX. 33. Latt. *Orig.* i. iii. | ‡*αυτου φιλον* ς. Δ. 1. rel. | *αυτον φιλον* ΛR *ut vid.* | *αυτου φιλος* 69. | *αυτον φιλον αυτου* D. (om. *αυτου* Syrr.Crt.&Pst.)
— *αυτῳ* Latt. (et *a.*) Syrr.Crt.& Hcl.& Pst.MS. rel. *Orig.* i. | om. D. Syr.Pst. impr. *Orig.* iii.
— *ὁσων* ABCR. 33s. KM. *a.b.f.ff.i.l.m.* Memph. *Orig.* i. | *ὁσον* DLXΔ. 1. 69. EFGHSUVΓΛ. Theb. *Orig.* iii. *ed.* (quot *Am.* quotquot Vulg.*Cl.* *c.g¹.*)
9. *δοθ. ὑμιν*] om. *ὑμιν* Δ*.
— *ζητ. κ. εὑρησ.*] om. Syr.Crt.
— *εὑρησετε* *Clem.* 914. | -*σητε* 69. Λ.
— *ανοιγησεται* ABCRLXΔ. 1. 33. 69. KM. *Clem.* 914. | *ανοιχθησεται* DEFGHSUVΓΛ.
10. *εὑρισκει* *Orig.* iv. 90^{c}. | *εὑρησει* 69*. (corr.¹.) | om. *ὁ ζητ. εὑρ.* Theb.
— *ανοιγησεται* CRLX. 1. 33. 69. M. *Clem.* 275. (*ανοιχθησεται* ΛΔEFGHK SUVΓΛ.) Latt. rel. | *ανοιγεται* BD *Gr.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (vid. Matt. vii. 8.)

7. *om.* respondens *Am.* | 8. Et si ille *Cl.* | quotquot habet *Cl.* | 9. dico vobis *Am.*

Vulg. (*a.*) *b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. [Theb.]
Arm. Æth.
10. *ἀνοίγεται*
11. [*ἄρτον*...*ἢ καὶ*]
12. [*μὴ*] *ἐπιδώσει*
¶ Theb.
ΛΘʹ ρκϛ
i ‖Matt. 12:22-30. ε
‖Mar. 3:22-27.
14. om. *καὶ αὐτὸ ἦν*
— *τ. δαιμ. ἐκβληθέντος,* ρκζ β
j Matt. 9:34. 12:38.

σετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 10 *πᾶς γὰρ ὁ*
αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρού-
οντι ἀνοιγήσεται. 11 *τίνα δὲ * ἐξ″ ὑμῶν τὸν πατέρα*
αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ‡ ἢ″
καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ‡ αὐτῷ ἐπιδώσει″;
12 *ἢ καὶ † ‡ αἰτήσει″ ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορ-*
πίον; 13 *εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε*
‡ δόματα ἀγαθὰ″ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ
μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον
τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;¶
82 14 i *Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον* [*καὶ αὐτὸ ἦν*]
κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλά-
λησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. 15 j *τινὲς*
*δὲ ἐξ αὐτῶν ‡ εἶπαν,″ Ἐν Βεελζεβοὺλ * τῷ″ ἄρχοντι*

quaerite, et invenietis: pulsate,
et aperietur vobis. 10 Omnis
enim qui petit accipit, et qui
quaerit invenit, et pulsanti
aperietur. 11 Quis autem ex
vobis patrem petit panem, numquid lapidem dabit illi? aut si piscem, numquid pro pisce serpentem dabit illi? 12 aut si petierit ovum, numquid porriget illi scorpionem? 13 Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris, quanto magis pater vester de caelo dabit spiritum bonum petentibus se?

14 (126, 5.) Et erat eiciens daemonium, et illud erat mutum: et cum eiecisset daemonium, locutus est mutus, et ammiratae sunt turbae. 15 (127, 2.) Quidam autem ex eis dixerunt, In Belzebub principe daemonio-

11. *τινα* ABCR. rel. *f. Hom.Cl.* iii. 56. | *τις* DLX. 33. Vulg. *c. Orig.* iii. 650^d. (a quo *b.ff.i.l.*)
— *εξ ὑμων* ABCDRLX. 33. 69. KM. vv. *Orig.* iii. | *om. *εξ* ϛ. 1s. E. rel.
— *τον πατερα* hic ACDR. rel. (Latt.) Syr.Pst. rel. *Orig.* iii. | om. *b.* Syr.Crt. | post *αιτησει* B. Syr.Hcl.mg. ‖om. *τον* 1. M. | Contra, *Orig.* iii.
— *ὁ υἱος* hic ABCR. rel. *b.f.ff.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | ante *αιτησει* D. Memph. Theb. (*Orig.* iii.) | om. L. Vulg. *c.* | om. *ὁ* 1. *Orig.* iii. *Hom.Cl.* iii. 56. ‖add. *αυτου* 1. *b.f.ff.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. txt. Arm. Æth. | Contra, *Orig.* iii.
— *αρτον....η και* ACDR. rel. Vulg. *b. c.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Hom.Cl.* iii. 56. | om. B. *ff.i.l.* Theb. Arm. *Orig.* iii.
— *επιδωσει* 1°.] post *αυτῳ* D. | Contra, *Hom.Cl.* | *επιδω* G. | *επιδωση* X. 69. (*bis* X, et in ver. 12. X. 69 *Scr.*)
— *η και* ACDRXΔ. 1. EF(*ut vid.*)GHK MSUVΓΛ. Memph. *Hom.Cl.* iii. 56. aut si *Am.* *a*(*ut vid.*)*b.c.f.* Syr.Crt. atque si Syr.Pst. Æth. aut †si″ et Syr.Hcl. (*η* tantum L. 33. Vulg. *Cl.*) | ‡*ει και* ϛ.
— *η και ιχθ.....οφιν επιδωσει αυτῳ*] post *σκορπιον* ver. 12. C. | om. 69.
— *ιχθυν*] add. *αιτησει* D. *b.*(*c.*) Syrr. Crt.&Pst. Æth. *Hom.Cl.*
— *μη αντι* ACDR. rel. *Orig.* iii. 650^d. | *και αντι* B. | *μη και αντι* Γ. | (om. *αντι ιχθυος* Memph. Schw. & MSS. Theb. *Hom.Cl.*)
11. *αυτῳ* ante *επιδωσει* BDL. *c.* | ‡post ϛ. ACR. rel. (Latt.) vv. rel. *Orig.* iii. *Hom.Cl.* (vid. Matt. vii. 10 et ver. 12.)
12. *η και* BL. 1. 33 *sic.* 69. Arm. | *η* (*sic*) *και* s. *η ει* R. | *η και* †*εαν*″ ϛ. X. rel. | *η και αν* AΛ. aut si Latt. aut Memph. Theb. | *και εαν* C. | *εαν δε και* D.
— *αιτησει* AB.*Mai.Btly.s.*CDR *sic* LΔ. 1. 33. HKΓΛ. | ‡*αιτησῃ* ϛ. X. rel. Latt. (post *ῳον* DRU. *Fuld. c.*)
— *μη* ACDR. rel. | om. BL. Theb.
— *επιδωσει*] post *σκορπ. αυτῳ* D.
13. *ὑπαρχοντες* ABCRLΔ. 1. 33. 69. rel. | *οντες* DXKM. vid. *Clem.* 957. (vid. Matt. vii. 11.)
— *δοματα* ante *αγαθα* ABCDRLX *Tf.* Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ. | ‡post ϛ. Latt. vid. *Clem. Orig. Int.* ii. 661^b. *Hil.* 331^e. (*δογματα* E*.) | *το αγαθον δομα* *Orig.* i. 213^c. hoc quod bonum Theb.
— *ὑμων*] *ἡμων* K.
— *πατηρ*] add. *ὑμων* CU. Vulg. *b.c.i.l.* Syr.Pst. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt.) | Contra, rel. *f.* Syrr. Crt. & Hcl. Memph.
— *ὁ εξ ουρ.*] om. *i.* | om. *ὁ* LX. 33. (Latt.) om. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb.
— *πνευμα ἁγιον* ABCR. rel. *f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl.txt. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 26. | *αγαθον δομα* D. *b.c.ff.i.l.* (Arm.) | utrq. Æth. vid. *Orig.* i. 213^c. iii. 650^d. | *πνευμα αγαθον* L. Vulg. Syr.Hcl.mg.
14. sic in D. *ταυτα δε ειποντος αυτου προσφερετε αυτῳ δαιμονιζομενος κωφος, και εκβαλοντος αυτου παντες εθαυμαζον.* Haec cum dixisset offerunt illi unum daemoniacum surdum et mutum. Et erat dum ejiciebat daemonium idipsum fuit mutum. Et cum ejecisset daemonium mutum locutus est mutus et omnes turbae mirabantur *c.* | ab init.] cum autem haec dixisset *f.*
— *ην*] add. *ὁ Ιησους* F.
— *και αυτο ην* A²CR. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. | om. A**ut vid.*BL. 1. 33. (Syr.Crt.) Memph. Arm. Æth. | (seq. a muto Syr.Crt.)
— *εγενετο δε*] *και εγενετο* L. 69. (Vulg. *b.f.* Syr.Crt. Memph.W. (Æth.)
— *εξελθοντος* B.*Mai.*RΔ. 1. rel. vv. | *εκβληθεντος* ACLX. 33. 69. Vulg. *b. f.i.l.* Memph.MS. ‖add. *και* 69. | (*ελαλ. ὁ κωφ. και*] "a muto" tantum *b.*)
15. *τινες δε*] *και τινες* D. *c.* Syr.Crt.
— *εξ αυτων*] ex Pharisaeis *b.ff.* Syr.Crt.
— *ειπαν* BR *sic.* | ‡*ειπον* ϛ. ACD. rel.
— *Βεελζεβουλ*] *Βεεζεβουλ* B. | *Βελζεβουλ* L.
— *τῳ* ante *αρχ.* (A)BCL. 33. 69. KM. Arm. (*των* A.) | *om. ϛ. DRX. rel.

11. Aut piscem *Cl.* | 12. porrigit *Am.* | 15. Beelzebub *Cl.* (et infra.) | principem *Am.*

A B C D (R). ρκη ε L[Ξ] X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ. ρκθ β

τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 16 ἕτεροι δὲ
πειράζοντες σημεῖον ‡ ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐ-
τοῦ.″ 17 αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν
αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα
ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. 18 εἰ δὲ καὶ ὁ
σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ
βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλ-
λειν με τὰ δαιμόνια. 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-
19. αὐτοὶ ὑμ. κριταὶ — λουσιν; διὰ τοῦτο ‡ αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν″ ἔσονται. 20 εἰ
δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ *[ἐγὼ]″ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα
ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 ὅταν ὁ
ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν
ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ †
ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανο-
πλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα
¶ F αὐτοῦ διαδίδωσιν.¶ 23 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ
ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

rum eicit daemonia: 16 (128, 5.) et
alii temtantes signum de caelo
quaerebant ab eo. 17 (129, 2.) Ipse
autem ut vidit cogitationes eorum, dixit eis, Omne regnum in se ipso divisum desolatur, et domus supra domum cadet.
18 Si autem et satanas in se ipsum divisus est, quomodo stabit regnum ipsius? quia dicitis in Belzebub eicere me daemonia.
19 Si autem ego in Belzebub eicio daemonia, filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt.
20 Porro si in digito dei eicio daemonia, profecto praevenit in vos regnum dei.
21 Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quae possidet:
22 si autem fortior illo superveniens vicerit eum, universa arma eius auferet in quibus confidebat, et spolia eius distribuit.
23 Qui non est mecum adversum me est, et qui non colligit mecum dispergit.

15. ad fin.] add. ὁ δε αποκριθεις ειπεν, πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλλειν A(DXK)M. Syr.Hcl. Æth. (και αποκρ. K. εκβαλειν DX [non K].) vid. Mar. iii. 23. | non habent BCRL. rel.
16. εξ ουρανου εζητουν παρ' αυτου ABCDL. 1. 33. (69.) Vulg. c.f.ff.g¹.l. Syrr. Crt.& Pst. Arm. om. εξ ουρ. Æth. (αυτῳ 69. om. παρ') | ‡παρ' αυτ. εζητ. εξ ουρ. ϛ. R. rel. b. Syr.Hcl. (Memph.) (επεζητ. M.) | εξ ουρ. εζητ. X. (om. παρ' αυτ.)
17. ειδως] ιδων X. Latt.
— αυτων] post τα διανοηματα AK. Latt.
— τα] om. Δ.
— διαμερισθεισα] ante εφ' ἑαυτην ADL. 33. Syrr.Crt.&Pst. | Contra, BRΔ. 1. rel. vv. Syr.Hcl. ‖μερισθεισα CXFM Γ. (post εφ' εαυτ.)
— επι ABR sic. rel. | επ' CDXFKM.
— πιπτει] πεσιται D. ‖(et domus in se divisa cadit Arm. et omnis (om. Syr.Pst.) domus quae contra domum divisa est cadit Syrr.Crt.&Pst.)
18. και] om. Γ.
— σατανας] add. Satanan eicit f.ff.i.l.
— διεμερισθη] εμερισθη C(Γ)Λ. (μερ. Γ.)
— πως] ου D.
— λεγετε] add. ὁτι E. b.ff.i. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. (de me quod Arm.)
— εν] εκ 69.

18. Βεελζεβουλ] Βεεζεβουλ B. et ver. 19. (Βελζ. L.) ‖add. principem daemoniorum b. Syr.Hcl. Arm. (vid. ver. 15.)
— εκβαλλειν] εκβαλειν XF*.
— με] om. 69. F. Æth.
19. ει δε εγω.... δαιμονια Tert. adv. Marc. iv. 26. | om. 69.
— εκβαλω X.
— δαιμονια] add. e filiis vestris Syr.Crt.
— οἱ BCR. rel. Orig. iv. 297ᵇ. | om. A DΓ.
— εν τινι] εν τι D.
— εκβαλλουσιν ABCD. rel. Vulg. | εκβαλουσιν RX. 1. MΛ. l. | εκβαλωσιν Γ². εκβαλλωσιν Γ*.
— αυτοι κριται ὑμων ACL. 1. 33. 69. K MU. Vulg. (b.)(f.)ff.g¹.i.l. (Syr.Hcl.) (Memph.Schw.) (Æth.) | αυτοι ὑμων κριται BD. (c.) (Syrr. Crt. & Pst.) (Arm.) | ‡κριται ὑμων αυτοι ϛ. RX. rel.
20. εν δακτ. θεου] add. εγω B.Mai.CRL. 33. 69. l. Syr.Hcl.* (vid. Matt. xii. 28.) | praem. D. c. Memph. Æth. Tert. adv. Marc. iv. 26. | *om. εγω ϛ. AXΔ. 1. rel. Vulg. b.f.ff. (Syrr.Crt.Pst.& Hcl. txt. ut vid.) Arm. Eus. D.E. 93ᵈ.
— εκβαλω X.
21. φυλασσῃ ABCRL. rel. | -σσει DXEM ΓΛ. (βλεπει τ. ἑαυτ. αυλ. φυλασσων 69. fuerit custodire c.)

21. την ἑαυτου αυλην] την αυλην αυτου D.
— εστιν] εσται R.
22. επαν] εαν D.
— ισχυροτερος] †praem. ὁ ϛ. ACR. rel. Eus. in Luc. 174. | om. BDLΓ. Memph. Arm.
— αυτου Eus. in Luc. | om. D.
— επελθων Eus. in Luc. | ελθων H*. (corr.¹.)
— νικησῃ αυτον ABC. rel. (νικησει RX EHMΓΛ.) | om. D. ‖add. και 69.
— αιρει] αιρη 33.
— εφ' ᾗ Eus. in Luc. 175. | εφ' ἡς Λ sic.
— επεποιθει Eus. in Luc. | πεποιθεν D.
— σκυλα Eus. in Luc. | σκευη FK | (αυτου seq. αυτο D*.)
— διαδιδωσιν Am. rel. | διαδωσει 1. Vulg. Cl. b.c.f.ff.g¹. [Memph. anc.] (διεδωκε Eus. in Luc.)
23. κατ' εμου.... συναγ. μετ' εμου] om. 69.
— σκορπιζει] add. με L. 33. Memph.W. Æth. | Contra, rel. Orig. ii. 844ᵉ. Conc. Carth. Routh. iii. 111. Cypr. 126. 152.
24. ὁταν] add. δε DX. 1. U. b. Syr.Hcl. Memph.W. (vid. Matt. xii. 43.) (et cum i.l.)

17. in seipsum divisum desolabitur Cl. | 18. regnum ejus Cl. | me ejicere Cl. | 20. pervenit Cl. | 22. fortior eo Cl. | distribuet Cl. | 23. contra me Cl.

Vulg. [a.] b. c. Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth. ρλ ε 24 k ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνά-
k ‖ Matt. 12:43-45. παυσιν· § καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν
§ Ξ 24. [τότε] λέγει οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον· 25 καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σε-
25. εὑρίσκει [σχολάζοντα] σαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 26 τότε πορεύεται §
§ a. καὶ παραλαμβάνει ‡ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυ-
τοῦ ἑπτά,″ καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται
τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώ-
Μ′ ρλα ι των. 27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπά-
ρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ,
¶ R Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μαστοὶ ¶ οὓς
ἐθήλασας. 28 αὐτὸς δὲ εἶπεν, Μενοῦν † μακάριοι οἱ
ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες †.
ΜΑ′ ρλβ ε 83 29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέ-
l ‖ Matt. 12:38-42. γειν, l Ἡ γενεὰ αὕτη * γενεὰ″ πονηρά ἐστιν· σημεῖον
‡ ζητεῖ,″ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ
σημεῖον Ἰωνᾶ †. 30 καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς ‡ τοῖς
¶ Ξ Νινευΐταις σημεῖον,″ ¶ οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ

24 (130, 5.) Cum immundus spiritus exierit de homine, perambulat per loca inaquosa quaerens requiem: et non inveniens dicit, Revertar in domum meam unde exivi. 25 Et cum venerit, invenit scopis mundatam: 26 et tunc vadit et assumit septem alios spiritus nequiores se, et ingressi habitant ibi, et sunt novissima hominis illius peiora prioribus. 27 (131, 10.) Factum est autem cum haec diceret, extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi, Beatus venter qui te portavit, et ubera quae suxisti. 28 At ille dixit, Quippini beati qui audiunt verbum dei et custodiunt.

29 (132, 5.) Turbis autem concurrentibus coepit dicere, Generatio haec generatio nequam est: signum quaerit, et signum non dabitur illi nisi signum Ionae. 30 Nam sicut Ionas fuit signum Ninevitis, ita erit et

---

24. *απο*] *εκ* R.
— *δι' ανυδρων* *Orig.* ap. Cat. Cram. in Luc. p. 93. | *δια των υδρων* D.
— *ζητουν* *Orig.* ap. Cram. | *-των* 69. Γ.
— *εὑρισκον*] *-κων* 69. E*GHSΓ. *Orig.* ap. Cram. ‖ add. *τοτε* BLΞX. 33. *b.l.* Syr.Hcl. Memph. (vid. Matt. xii. 44.) *Orig. Int.* ii. 159c. | Contra, ACDR. rel. Vulg. *c.f.i.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.
— *τον*] *την* H *sic.*
25. *ελθον* AB.*Mai.*LΞ. rel. | *-θων* B.*Btly.s* CDX. 69. GHKS*ΓΛ. | *εξελθων* R.
— *εὑρισκει*] add. *σχολαζοντα* B.*Blc.Mai.* CRLΞ. 1. 33. 69. Γ. *f.l.* Syr.Hcl.* Memph. Æth. (vid. Matt. xii. 44.) | om. AD. rel. Vulg. *b.c.e.g*1.2. Syrr.Crt. &Pst. Arm.
— *και κεκοσμημενον*] om. *Am.* | om. *και* DLΓ. Memph. (*καικοσμ.* L.) | Contra, ABCRΞ. rel.
26. *τοτε*] om. D. Syr.Crt. *Orig. Int.* ii. 159c.
— *παραλαμβανει*] add. *μεθ' ἑαυτου* CX. 33. 69. *g*1. *Orig. Int.* ii. vid. Matt. xii. 45. (post *πνευματα* Vulg.*Cl.*) | non habent ABDR. rel. *Am. a.b.c.e.f.ff.g*2. *i.* rel.
— *ἑτερα πνευματα πον. ἑαυτου ἑπτα* B LΞ. 69. | ‡ *ἑπτα ἑτερα πν. πον. ἑαυτου* ς. ACR. rel. Latt. (Syrr.Crt.Pst.& Hcl.) Memph. Arm. (vid. Matt.) *ἑπτα ἑτ. πν.* *Orig.* ap. Cram. in Luc. p. 94. (*αυτου* EH2.) | *ἑπτα πν. ἑτ. πον. ἑαυτου* Δ*. (*ἑτερα πν.* Δ2.) | *ἑτ. ἑπτα πν. πον. ἑαυτ.* G. *Orig. Int.* ii. | *αλλα ἑπτα πν. πον. ἑαυτ.* D. [Æth.]
26. *και εισελθοντα* ABCDRLΞX. 1. 33. 69. HKM *sic.* | om. Λ*. | *κ. ελθοντα* Δ ESUVΓΛ2. *Orig. Int.* ii. *MS.* | *και ελθων* G *sic.* Arm. ‖ add. *και* Λ.
— *εκει* ABC2R. rel. Vulg. *c.f.* rel. in eo Syr.Crt. *Orig. Int.* ii. | om. C* *ut vid.* D. 33. *a.b.e.ff.i.l.* Æth. ut vid.
27. *δε*] om. Δ. | (et cum dixisset haec Syrr.Crt.(&Pst.))
— *επαρασα τις γυνη φωνην* ACRΞX. (1.) 33. 69. rel. (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Arm. | *επαρ. φων. τις γυνη* B.*Bch.* Vulg. (*a.*)*b.f.ff.* (Æth.) | *επαρ. τις φων. γυνη* B.*Btly.Mai.*L. | *γυνη τις επαρ. φων.* D. (*c.*)*e.* (Syr.Crt.) | (*φωνην* post *οχλου* 1. K. *c.*)
— *βαστασασα*] *βαστασα* B.*Blc.*Ξ.
— *και*] add. *η* C.
— *μαστοι*] *μασθοι* DG.
28. *αυτος δε*] *και αυτος* C. | *ὁ δε* D. (dixit ei Jesus Syr.Crt.)
— *μενουν* AB**Rl.*LΞΔ. | *μενουν* † *γε*″ ς. B2*Rl.*CD. rel. (sil. Mai de lectione B*.) | om. *a.b.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst.
— *φυλασσοντες*] † add. *αυτον* ς. X. rel. Vulg.*Cl.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. | om. ABCDLΞΔ. 33. *Am. a.b.c.e.f.ff.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 26. *Lucif.* 132.
29. *γενεα* post *ἡ γεν. αυτη* AB.*Btly.Blc.* *Bch.*DLΞX. 1. 33. 69. Latt. Syrr.Crt.& Hcl.* Memph. Arm. | * om. ς. B.*Mai.* C. rel. Syr.Pst. Æth.
— *ζητει* AB.*Blc.Mai.*LΞ. | ‡ *επιζητει* ς. CD. rel. (vid. Matt. xii. 39 et xvi. 4.) | (*σημειον* 2°.] add. e caelo Arm.)
— *Ιωνα*] *Ιωαννου* 1*. *Ιω**νου* 12. *Ιωανα* 69. ‖ † add. *του προφητου* ς. A C. rel. Vulg.*Cl.* *e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Schw. Æth. (vid. Matt.) (om. *του* Δ.) | om. BDLΞ. *Am. Fuld.* *a.b.c.ff.g*1.2.*i.* Syr.Hier. Memph.MS. et ap. Mill. Arm. ‖ om. *ει μη το σημ. Ιωνα* Syr.Crt. et pergit ver. 30 "sed sicut fuit Jonas signum" etc.
30. om. ver. *e.* (vid. ad fin.)
— *Ιωνας*] praem. *ὁ* BΛ*Tf.* | *Ιωανας* 69.
— *τοις Νινευιταις* ante *σημειον* BCLΞX. 33. | ‡ post ς. AD. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (*νινευταις* D.)

---

24. ambulat *Cl.* | 25. invenit eam *Cl.* | ad fin. *add.* et ornatam *Cl.* | 26. Tunc *Cl.* | spiritus secum *Cl.* | et fiunt novissima *Cl.* | 28. quinimmo beati *Cl.* | custodiunt illud *Cl.* | 29. dabitur ei *Cl.* | Jonae prophetae *Cl.* | 30. fuit Jonas *Cl.*

A B C D. L [Ξ] X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ.

ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 βασίλισσα νότου
ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν ‡ Σολο-
§ Ξ ¶ Ξ μῶνος," καὶ ἰδοὺ πλεῖον § ‡ Σολομῶνος" ὧδε.¶ 32 ἄν-
δρες ‡ Νινευῖται" ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ
τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι
μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον
§ Ξ § Ἰωνᾶ ὧδε.
m c. 8:16. Matt. 5:15. Mar. 4:21. ρλγ β 84 33 m Οὐδεὶς † λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθη-
σιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,¶
¶ Ξ ρλδ ε ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ ‡ φῶς" βλέπωσιν. 34 n ὁ
33. τὸ φέγγος; n Matt. 6:22, 23. λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός * σου"· ὅταν
† ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου
φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά
σου σκοτεινόν. 35 σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν
σοὶ σκότος ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον ‡ μέρος τι" σκοτεινόν, ἔσται φω-

filius hominis generationi isti.
31 Regina austri surget in iu-
dicio cum viris generationis
huius et condemnabit illos,
quia venit a finibus terrae au-
dire sapientiam Salomonis: et
ecce plus Salomone hic. 32 Viri
Ninevitae surgent in iudicio
cum generatione hac et con-
demnabunt illam, quia paeni-
tentiam egerunt ad praedica-
tionem Ionae: et ecce plus
Iona hic.
33 (133, 2.) Nemo lucernam ac-
cendit et in abscondito ponit
neque sub modio, sed supra
candelabrum, ut qui ingredi-
untur lumen videant. 34 (134, 5.)
Lucerna corporis tui est oculus
tuus: si oculus tuus fuerit sim-
plex, totum corpus tuum luci-
dum erit; si autem nequam
fuerit, etiam corpus tuum tene-
brosum erit. 35 Vide ergo ne
lumen quod in te est tenebrae
sint. 36 Si ergo corpus tuum
totum lucidum fuerit, non ha-
bens aliquam partem tenebra-

30. *τῃ γενεᾳ ταυτῃ*] in corde terrae *i.* | praem. *σημειον* Syr.Hier. | add. *και καθως Ιωνας εν τῃ κοιλιᾳ του κητους εγενετο τρις ἡμερας και τρεις νυκτας, οὑτως και ὁ υἱος του ανθρωπου εν τῃ γῃ* D. (*a.*)*e.*(*ff.*) (om. *τρ. ἡμ. κ. τρ. νυκτ. a.ff.*)
31. *εν τῃ κρισει*] om. D. *ff.*
— *των ανδρων*] om. C. Syr.Crt. Æth. (vid. Matt. xii. 42.) | om. *των* 69.
— *την σοφιαν*] *της σοφιας* X.
— *Σολομωνος bis* AB.*Mai.*DΞ 2° (h. 1°) XΔ. 1. 33. (69.) EGHMSVΛ. *Eus.* in Ps. 411ᵃ. | ‡*Σολομωντος* ς. CLKUΓ.
— *και ιδου....Σολομ.*] om. 69.
— *πλειον*] *πλεον* C.
32. om. ver. D.
— *Νινευιται* ABCLX. 1. 33. 69. E²GMUΓΛ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Arm. Æth. *ut vid.* *-ειται* BL. | ‡*Νινευι* ς. ΔE*HKSV. (*-η* ΔE*HSV.) Syr.Hcl. txt. (viri filii Nineve Syr.Crt.)
— *μετα*] add. *των ανδρων* MU.
— *αυτην*] *αυτη* H.
33. *ουδεις*] †add. *δε* ς. ALΞ. 1 *sic.* rel. *b.f.ff.* Syr.Hcl. Memph.ed. Æth. | om. B.*Mai.*CD. 33. UΓ. Vulg. *a.c.e.* Syrr. Crt.&Pst. Memph.MS. Arm.
— *κρυπτην Elz.* AB.*Blc.Mai.*CDLΞ(X) Δ. 33. 69. EGHKMUVsΓΛ. | *κρυπτον St.* 3. 1. Ss.
33. *ουδε ὑπο τον μοδιον*] om. LΞ. 1. 69. Γ. Arm.Zoh. (ante *εις κρυπτην* Syr. Crt.)
— *αλλ' St.* 3. ABCLΞ. rel. | *αλλα Elz.* D. 69. (add. ponit eam Syr.Crt.)
— *εισπορευομενοι*] *εκπορ.* L.
— *το φως* B.*Mai.*CD(X.) 1. 33. (69.) (post *βλεπ.* X. 69. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.) vid. cap. viii. 16. | ‡*το φεγγος* ς. AL. rel.
— *βλεπωσιν*] *-πουσιν* 33.
34. *σωματος*] add. *σου* D. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, rel. Syrr.Crt. &Hcl. Arm.
— *οφθαλμος σου* ABCDM. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *om. *σου* ς. L. rel. Syr.Crt. Arm. (vid. Matt. vi. 22.)
— *ὁταν*] †add. *ουν* ς. AC. rel. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. (vid. Matt.) | om. BDLΛ. Latt. Memph. Arm. Æth.
— *ἁπλος* 69.
— *η*] ante *ὁ οφθ.* D. *b.e.ff.* (*ει* Γ.)
— *και ὁλον* ABLX. 1. 33. rel. *e.* Syrr. Crt.Pst.& Hcl. Memph.W. | om. *και* CD. 69. Γ. (Latt.) Memph.Schw. Arm. Æth. (vid. Matt.) | *παν* D *Gr.*
— *πονηρος ει* 69. MΓ.
— *σωμα σου*] om. *σου* 1. Arm.
— *εστιν* ABCD. rel. *a.c.ff.i.* Syrr.Crt.& Hcl. Memph. Æth. | *εσται* LX. 1. 33. KM. Vulg. *b.c.f.* Syr.Pst. Arm. (vid. Matt.)
34. *επαν*] *ὁταν* D.
— *πονηρος*] praem. *ὁ οφθαλμος σου* X. *a.* Syr.Crt. (Arm.) Æth. (vid. Matt.)
— *το σωμα*] praem. *ὁλον* X. 1. *f.* (Syr. Crt.) (Memph.) Æth. (vid. Matt.)
— *σκοτεινον*] add. *εστιν* D. *e.* Memph. Æth. (et praem. *εστιν* D*.) | add. *εσται* XKMU. (Latt.) Syrr. (Pst.) & Hcl.* Arm. (vid. Matt.) | non habent ABC L. rel. Syr.Crt.
35. *σκοπει ουν μ. τ. φ. τ. εν σοι σκ. εστιν* ABC. rel. Vulg. *c.f.g¹.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. rel. | *ει ουν το φως το εν σοι σκοτος το σκοτος ποσον* D. *a.b.*(*e.*)*ff.i.* (vid. Matt. vi. 23.) add. eadem post ver. 35 Syr.Crt.
36. om. ver. D. *a.b.e.ff.i.* Syr.Crt. (vid. Matt.)
— *φωτεινον*] *σκοτεινον* Λ*. | add. *ει* X.
— *εχον*] *εχων* X. 33. GHMΓΛ.
— *μερος τι* ABX. 1. 33. 69. GKM. *f.* Syr.Pst. | ‡*τι μερος* ς. Δ. rel. Vulg. *c.* | om. *τι* CLΓ.

31. plus quam Salomon *Cl.* | 32. plus quam Jonas *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

τεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ
σε.
MB′ ρλε ε 85 [37] Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ‡ ἐρώτα″ αὐτὸν Φαρι-
σαῖος † ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέ-
πεσεν. [38] ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ
πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. [39] εἶπεν δὲ ὁ
° Matt. 23:25, 26. κύριος πρὸς αὐτόν, ° Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ
ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε,
τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας.
40. τὸ ἔσωθεν καὶ τὸ ἔξωθεν. [40] ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν
ἐποίησεν; [41] πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ
ρλϛ ε ᵖ Matt. 23:23. ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. [42] ᵖ ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν
τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ
τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν
κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα * δὲ″ ἔδει
ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ‡ παρεῖναι.″
ᵠ c. 20:46. Matt. 23:6, seq. ρλζ β 86 [43] ᵠ Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε
τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς

rum, erit lucidum totum et sicut lucerna fulgoris inluminabit te.

[37] (135, 5.) Et cum loqueretur, rogavit illum quidam Pharisaeus ut pranderet apud se: et ingressus recubuit. [38] Pharisaeus autem coepit intra se reputans dicere quare non baptizatus esset ante prandium. [39] Et ait dominus ad illum, Nunc vos Pharisaei quod de foris est calicis et catini mundatis, quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate. [40] Stulti, nonne qui fecit quod de foris est, etiam id quod de intus est fecit? [41] Verum tamen quod superest date elemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis. [42] (136, 5.) Sed vae vobis Pharisaeis, quia decimatis mentam et rutam et omne holus, et praeteritis iudicium et caritatem dei: haec autem oportuit facere, et illa non omittere.

[43] (137, 2.) Vae vobis Pharisaeis, quia diligitis primas cathedras in synagogis et saluta-

---

36. *τῃ αστρ.*] praem. *εν* B.
— *φωτιζῃ*] -*ζει* X. 69. EΓ*Tf.*
— *σε*] om. X. | ad fin. add. si enim corpus quod in te est lucernam non habuerit lucentem tibi tenebrosa est, quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi *f.*
37. *εν δε τῳ....ὁπως*] *εδεηθη δε αυτου τις φαρισαιος ἱνα* D. Syr.Crt.
— *λαλησαι*] add. *αυτον* Λ. (*a.*)*b.* (Memph.) | add. *αυτον ταυτα* 1. 69. *c.e.f.g*¹.*i.* (Arm.) illis hoc Æth.
— *ερωτᾳ* AB. 69. M. | ‡*ηρωτᾳ* ϛ. CL X. rel.
— *φαρισαιος*] †add. *τις* ϛ. AC. rel. *b.e.* Syrr.Crt.(supra)Pst.&Hcl. Memph. (vid. Schw.) Arm. | om. BL. 1. 69. | ante *φαρ.* D supra X. Vulg. *a.c.f.ff.* Æth.
— *αριστησει* 69.
— *παρ' αυτῳ*] *μετ' αυτου* D.
— *εισελθ. δε ανεπεσεν*] *και εισελθ. εις την οικιαν φαρισαιου ανεκλιθη* 69.
38. *ιδων εθαυμασεν ὁτι f.* Syr.Pst. | *ηρξατο διακρινομενος εν ἑαυτῳ λεγειν, Δια τι* D. (Latt.) (Syr.Crt.)
— *πρωτον*] *προτερον* 69. (om. seq. *προ.*)
39. *κυριος*] Ιησους U. Syr.Pst. (utr. q. Æth.)
39. *φαρισαιοι*] add. *ὑποκριται* D. *b.*
— *το* 1°.] *του* Λ *sic.*
— *το* 2°.] *τα* U.
— *εσωθεν*] add. *του ποτηριου* 69.
— *ὑμων*] *ἡμων* 69.
40. *ουχ*] *ουκ* AB**Rl.*(sil. *Mai.*)
— *το εξωθεν και το εσωθεν* ABLX. rel. Vulg. *b.f.ff.g*¹.*i.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 27. | *το εσωθεν και το εξωθεν* CDΓ *sic. a.c.e. Petr. Alex.* Routh. iv. 49. *Cypr.* 237. 303.
41. *ενοντα*] *οντα* L. *b.*[*e.*] (add. e vobis Syr.Crt.)
— *παντα*] *ἁπαντα* LX. 33. 69. Γ.
— *ὑμιν*] ante *ἁπαντα* 69. (vobis munda sunt omnia *c. sic* sed *om.* "sunt" *e.*)
— *ὑμιν εστιν*] *εσται ὑμιν* D. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 27. sunt vobis Vulg. *b.f.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | *ὑμιν εσται* X. 1. (69 *vid. supra.*) Γ. *a.*
42. *αλλ'* ABCX. rel. | *αλλα* DLΔ. 69. E GHUΓ*Tf.*Λ*Tf.*
— *φαρισαιοις*] praem. scribis et Syr.Crt. Æth.
— *ἡδυοσμον*] add. *και το ανηθον* 69.
— *παν*] *το* V².
— *παρερχεσθε*] -*χετε* Λ.
— *κρισιν*] *κλησιν* Marcion. ἀντὶ τοῦ Παρέρχεσθε τὴν κρίσιν τοῦ θεοῦ, εἶχε Παρέρχεσθε τὴν κλῆσιν τοῦ θεοῦ. Epiphanius. lib. i. Tom. iii. Haer. xlii. xi. Schol. 26. (i. p. 313.) "*vocationem* autem et dilectionem dei praetereuntes" ap. *Tert.* adv. Marc. iv. 27.
42. *του θεου*] om. B**Rl.* ut vid.(sil. *Mai.*)
— *ταυτα* ad fin. ver.] om. D. | haec quidem fecistis, et haec quidem non omisistis (*sic*) Syr.Crt. | ab init. ver. *b.*
— *ταυτα*] add. *δε* B.*Mai.*CLX. 33. 69. KM. Vulg. *c.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl.* Memph.W. Æth. (enim *b.e.f.*) | *om. *δε* ϛ. AD. rel. *a.ff.* Memph.Schw. Arm.
— *εδει*] *δει* Λ. *a.*
— *ποιησαι*] *ποιειν* Λ. (seq. *καικεινα* A Δ.)
— *παρειναι* B(**Rl.*)L. | *παραφιεναι* Λ. (lectio e duabus conflata.) | ‡*αφιεναι* ϛ. B²*Rl.*C. rel. (vid. Matt. xxiii. 23.)
43. *τοις φαρισαιοις*] *φαρισαιοι* D. *a.b.c.e. ff.i.* (Contra, Vulg. *f.*) | praem. scribis et Syr.Crt. Æth. (et add. hypocritae Æth.)
— *τους*] om. Λ.

---

37. Pharisaeis *Am.** | 43. qui diligitis *Am.*

ABCD. LXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. ρλη/ε

[r] Matt. 23:27. ρλθ/ε

44. [οἱ] περιπατ. ΜΓ'

[s] Matt. 23:4.

ρμ/ε

[t] Matt. 23:29, seq.

48. οἰκοδ. [αὐτῶν τὰ μνημεῖα.]

ρμα/ε

49. διώξουσιν

ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 [r] οὐαὶ ὑμῖν †, ὅτι
ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ
περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 ἀποκριθεὶς δέ
τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα
λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 ὁ δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν
τοῖς νομικοῖς οὐαί, [s] ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους
φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων
ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.

87 47 Οὐαὶ ὑμῖν, [t] ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς.
48 ἄρα ‡ μάρτυρές ἐστε" καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις
τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς,
ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε †. 49 διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ
θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀπο-
στόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ [ἐκ]διώ-
ξουσιν· 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προ-

tiones in foro. 44 (136, 5.) Vae
vobis, quia estis ut monumenta
quae non parent, et homines
ambulantes supra nesciunt.
45 (139, 5.) Respondens autem
quidam ex legis peritis ait illi,
Magister, haec dicens etiam
nobis contumeliam facis. 46 At
ille ait, Et vobis legis peritis
vae, quia oneratis homines
oneribus quae portari non pos-
sunt, et ipsi uno digito vestro
non tangitis sarcinas.

47 (140, 5.) Vae vobis, quia
aedificatis monumenta prophe-
tarum, patres autem vestri occi-
derunt illos. 48 Profecto testi-
ficamini quod consentitis ope-
ribus patrum vestrorum, quo-
niam quidem ipsi eos occide-
runt, vos autem aedificatis
eorum sepulchra. 49 (141, 5.)
Propterea et sapientia dei dixit,
Mittam ad illos prophetas et
apostolos, et ex illis occident et
persequentur, 50 ut inquiratur

---

43. ad fin.] add. *και τας πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις* C(D om. *τας*). *b.* Æth. 18. (vid. Matt. xxiii. 6.) | *και την πρωτοκλισιαν εν τ. δειπ.* 69 ante *και τ. ασπ.*

44. *ὑμιν*] †add. *γραμματεις και φαρισαιοι ὑποκριται* ϛ. A(D). rel. *b.f.*(*i.*) Syrr. Pst.&Hcl. Æth. (*Lucif.* 133.) vid. Matt. xxiii. 27. (om. *ὑποκριται* D. *i. Lucif.* 133.) | om. BCL. 1. 33. Vulg. *a.c.e.ff.g*1.2.*l.* Syr.Crt. Memph. Arm.

— *εστε ὡς τα μνημεια τα* ABC. rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. (*μνηματα* Λ.) | *εστε μνημεια* D. *a.*(*b.*)*c.e.ff.i.* Syr.Crt. (*Lucif.* 133.) (om. *τα αδηλα* Syr. Crt.)

— *οἱ περιπατ.* B.*Mai.*CL. 33*s.* M. Syr. Hcl. | om. *οἱ* ADXΔ. 1. 69. EG H*Tf.*KSUVΓΛ. (om. B ap. Lach. et Tf. sed editionem *impressam* collationis Bentleianae secuti sunt; ubi "deest" editionem Cephalaei non collationem Cod. Vat. spectat. Coll. Btly *silet* pro omissione.) Latt. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.*ut vid. Lucif.* 133.

— *επανω*] ante *περιπατ.* D. Æth.

— *ουκ*] praem. *ου* C*.

45. *των νομικων*] e scribis Syrr.Crt.& Pst.

— *και ἡμας*] om. *και* 69. *e.* (*ὑμας* 69*. corr.1)

46. *ὑμιν*] add. *λεγω* X.

— *ουαι*] ante *τοις νομικοις* D. Syr.Crt.

— *φορτιζε sic* B**Rl.*(sil. *Mai.*)

46. *φορτια*] add. *βαρεα και* CX. Syr.Hcl. mg. (vid. Matt. xxiii. 4.) | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 27.

— *δυσβαστακτα*] *δυσβακτατα* D*. | *δυσβακτα* D2. | qui oneratis oneribus gravibus et ponitis super humeros hominum Syr.Crt.

— *αυτοι*] add. *ὑμεις* B.

— *ἑνι*] *επι* C. 1. | om. X. (seq. *τῳ δακτυλῳ*) | (*ενι τω δακτυλω* GM.)

— *προσψαυετε*] *-ψευετε* D*. | *-ψαυσετε* Λ.

— *τοις φορτιοις* Syrr.Pst.&Hcl. | om. D. *b.* | ea *a.* Syr.Crt.

47. *προφητων*] add. et ornatis sepulcra justorum *l.*

— *οἱ δε Lucif.* 133. | *και οἱ* C. (nam *a.*)

48. *μαρτυρες εστε* BL. (Æth.) *Orig.* i. 443c. | ‡*μαρτυρειτε* ϛ. ACD. rel. Latt. *Lucif.* 133. (vid. Matt. xxiii.)

— *και συνευδοκειτε* ABC. rel. (*c.f.i.l.*) rel. *Orig.* i. | *μη συνευδοκειν* D. *a.b.e. Lucif.* 133. | *και συνευδοκει* Δ. | *ὁτι συνευδοκειτε* 69. Vulg. Arm.

— *ὑμων*] add. *οἱ δε πατερες ὑμων* 69*.

— *ὁτι αυτοι* ad fin. ver.] et vos filii estis illorum interfectorum Syr.Crt.

— *οικοδομειτε*] †add. *αυτων τα μνημεια* ϛ. AC. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (*Lucif.* 133.) | add. *τους ταφους αυτων* 1. praem. eadem. 69. | non habent BDL. *a.b.e.i.l.* (vid. Syr.Crt. supra.)

49. *και ἡ σοφια του θεου ειπεν*] om. D. *b. Lucif.* 133. | om. *και* Λ. Syr.Crt. Memph.MS. Æth. Arm.ed. | (om. *του θεου* Syr.Pst.impr. ctra, MSS.)

49. *αποστελω*] *αποστελλω* D. *b. Lucif.* vid. Matt. xxiii. 34. (*-στέλω* X.)

— *και εξ αυτ. Lucif.* | om. *και* AK. 1. 69. U. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.

— *εκδιωξ.* AD. rel. | *διωξ.* B.*Mai.*CLX. 1. 33. (vid. Matt. xxiii. 34.) | *εκδιωκουσιν* 69 *Scr.*

50. *εκζητηθῃ*] *εκδικηθῃ* L.

— *των*] om. Δ.

— *εκκεχυμενον* B.*Blc.Mai.* 33. 69. | *εκχυννομενον* ACDLΔEGU. (vid. Matt. xxiii. 35.) | ‡*εκχυνομενον* ϛ. X. rel.

— *απο της γενεας ταυτης* Vulg. *f.* | om. 69(spat. vac.) *e.* ‖*απο*] *ἑως* D. *a.b.c.i.l.* Syr.Crt. *Lucif.* 133. (*απο καταβ.....ταυτης* in ver. seq.] ante *ναι λεγω* Æth.)

51. *απο*] †add. *του* ϛ. A. rel. (vid. Matt. xxiii. 35.) | om. BCDLX. 1. 33.

— *Αβελ*] add. *του δικαιου* KM. *c.e.i.* Syr.Hcl.* (vid. Matt. xxiii. 35.) | Contra, *Lucif.* 133.

— *ἑως*] †add. *του* ϛ. AC. rel. (vid. Matt.) | om. B.*Btly.Mai.*DLX. 1. 33.

— *Ζαχαριου*] add. *υἱου Βαραχιου* D. Syr.Crt. Memph.W. (vid. Matt.) | Contra, rel. Memph.Schw. *Lucif.*

44. non apparent *Cl.* | 45. contumeliam nobis *Cl.* | 46. portare *Cl.* | 47. qui aedificatis *Cl.* | 48. ipsi quidem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

50. ἐκχυννόμενον

φητῶν τὸ ‡ ἐκκεχυμένον″ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου
ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἀπὸ † αἵματος ″Ἄβελ ἕως †
αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυ-
σιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθή-
σεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
ρμβ/ε 88 52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, u ὅτι ἤρατε τὴν
κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ ‡ εἰσήλθατε,″ καὶ
ρμγ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. 53 ‡ Κἀκεῖθεν ἐξελ-
θόντος αὐτοῦ,″ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ
πλειόνων, 54 ἐνεδρεύοντες αὐτὸν † [ζητοῦντες] θηρεῦ-
σαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, [ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ.]
XII. ΜΔʹ 1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχ-
λου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν
ρμδ/β πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, v Προσέχετε ἑαυ-

u Matt. 23:14.

53. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς

v Matt. 16:6.

sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista, 51 a sanguine Abel usque ad sanguinem Zachariae, qui periit inter altare et aedem: ita dico vobis, requiretur ab hac generatione.

52 (142, 5.) Vae vobis legis peritis, quia tulistis clavem scientiae: ipsi non introistis, et eos qui introiebant prohibuistis.
53 (143, 10.) Cum haec ad illos diceret, coeperunt Pharisaei et legis periti graviter insistere et os eius opprimere de multis,
54 insidiantes et quaerentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum.

1 Multis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem conculcarent, coepit dicere ad discipulos suos, (144, 2.) Adten-

---

51. *του απολομενου μεταξυ Lucif.* (*απολολυμενου* 69*.) | *ὀν εφονευσαν ανα μεσον* D. *a.* Æth. (vid. Matt.)
— *οικου*] *ναου* D. *e.* Arm. vid. Matt. (inter aedem et altare Syr.Pst. Æth.)
— *ναι*] *μαι* C. | *και* Γ *sic.*
— *ὑμιν*] add. *ὁτι* 69. *e.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl.
52. *νομικοις*] scribis Syrr.Crt.&Pst. Æth. (add. et Pharisaei Æth.)
— *ηρατε* Vulg. *f.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* i. 167. ii. 526b. *Orig. Int.* iii. 405a. 840b. | *εκρυψατε* D. *a.*(*b.*)*c.*(*e.*) Syr.Crt. Arm. (utr. q. Æth.)
— *κλειδα Orig.* i. ii. | *κλειν* D.
— *αυτοι*] praem. *και* D. 69. *a.b.c.i.l.* Æth. *Orig. Int.* iii. 405a. 840b. | Contra, Vulg. *e.f.* rel. *Orig.* i. ii. ‖ add. *γαρ* M.
— *εισηλθατε* ABC²DLΔ. 33. 69. E*HM Γ. [C* n. l.] | ‡ -*θετε* ς. X. rel. *Orig.* i. ii. (*επηλθετε* Λ.)
— *εισερχομενους Orig.* i. ii. | *εισπορευομενους* D.
— *εκωλυσατε Orig.* i. | *κωλυετε* G. *c.* Arm.
53. *κακειθεν εξελθοντος αυτου* BCL. 33. Syr.Hcl.mg. (*ante* lect. rec.) Memph. | ‡ *λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους* ς. A(D)XΔ. 1. rel. Vulg. (*a.*)(*b.*)*c.e. f.i.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.txt. Arm. Æth. (om. *αυτου* D.) | *και* tantum 69 *sic.* ‖ add. *ενωπιον παντος του λαου* D. (sic X. sed *οχλου*) *a.b.c.e.f.*(*i.*)*l.* Syrr. Crt.&Hcl.mg. Arm. Æth. | Contra, ABC. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph.
53. *ηρξαντο*] praem. *κατησχυνθησαν και* Arm.
— *οἱ γραμματεις και οἱ φαρισαιοι*] *οἱ φαρ. και οἱ νομικοι* D. Vulg. *b.c.e.f.l.* tam scribae quam et legis doctoris *a.* | *οἱ νομικοι και οἱ φαρ.* 1. *i.*
— *ενεχειν* ABL. rel. Vulg. Memph. Arm. Æth. | *εχειν* DS. *c.e.i.* male se habere *a.*(*b* om. se.) contristari *f.* adversari Syr.Hcl. (coepit aegre ferri a scribis et Phar. Syr.Crt. coeperunt scribae et Phar. aegre ferre Syr.Pst.) | *επεχειν* C. | *συνεχειν* H. ‖ add. *αυτῳ* 1. Syr. Hcl. Æth. | add. et irati sunt Syr.Pst.
— *αποστοματιζειν αυτον* ABC. rel. (*αποστομιζειν αυτον* LΔSV*.) Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl.) Arm. comminari illi *a.* | *συνβαλλειν αυτῳ* D. (69. -*βαλειν.*) committere cum illo *b.i.l.* conferre cum eo *c.*(*e.* illi.) altercari cum illo *f.* loqui cum eo Memph. quaesiebant ab eo Syr.Crt.
— *περι πλειονων*] om. Æth. (in ver. seq. *b.* Syr.Pst.)
54. *ενεδρευοντες αυτον* ABCL. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. D. *a.b.c.e.i. l.* Syr.Crt. Arm. ‖ *αυτον*] om. X. *Am.* Memph. | *αυτων* Γ. ‖ † add. *και* ς. Ss. Vulg. Syr.Hcl. Arm. Æth. | om. ABCDLXΔ. 1. 33. 69. EGHKMU*sic.* VΓΛ. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph.
54. *ζητουντες* ACD. rel. vv. | om. BL. 1. Memph. Æth.
— *θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου* ABCL. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) (Arm.) Æth. (*τι* ante *θηρευσαι* K. *Am.*) | *αφορμην τινα λαβειν αυτου* D. *a.b.c.e.i.l.* Syr.Crt.
— *ἱνα κατηγορησωσιν αυτου* (A)C(X). rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (-*σουσιν* AXΔ. 69.) | *ἱνα εὑρωσιν κατηγορησαι αυτου* D. (*f.*) Syr.Crt. | om. B.*Blc. Mai.*L. Memph. Æth.
1. *εν οἱς . . . . του οχλου* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. txt. rel. | *πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων κυκλῳ* D. Latt. Syr.Hcl. mg.
— *επισυναχθεισων*] -*χθησοντων* Γ *sic.* ‖ add. ad eum Syr.Crt.
— *καταπατειν αλληλους*] *αλληλους συνπνιγειν* D.
— *ηρξατο*] add. *δε* 69 *Scr.* Γ *sic.* (Λ ap. *Tf.*)
— *αυτου*] om. D. *a.i.*
— *πρωτον*] om. Vulg. *b.l.* ‖ cum sequentibus conj. *Elz.* LΔ. 69. G. *c.i.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. (sic s. om. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. *Lucif.* 20.) | cum antt. *St.* 3. ACD. 1. 33. EHKΛ. Syr. Hcl. Memph. | non distinguunt MUΓ. *a* (*vid. Irici*). *e.*
— *ἑαυτοις*] *αυτοις* L.

52. introibant *Cl.* | 53. cum autem haec *Cl.* | 54. insidiantes ei *Cl.* | aliquid capere de ore *Cl.*

A B(C) D[Q][R][T]. L X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUV ΓΛ.
1. ἥτις ἐστ. ὑπόκρ. τῶν φαρ.
w c. 8:17. Matt. 10:26, 27. Mar. 4:22.
¶ C
x Matt. 10:28-33.
§ R
4. περισσόν
§ Theb.
6. πωλεῖται
§ Q
§ F
8. ὁμολογήσει

τοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπό-
ρμε/ε κρισις. 2 w οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ
ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται.
3 ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ
ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς
ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.¶ 4 x λέγω
δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν
‡ ἀποκτεννόντων″ τὸ σῶμα § καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόν-
των περισσότερόν τι ποιῆσαι. 5 ὑποδείξω δὲ ὑμῖν
τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε § τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι
‡ ἔχοντα ἐξουσίαν″ ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ
λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 οὐχὶ πέντε στρου-
θία ‡ πωλοῦνται″ ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν
οὐκ ἔστιν § ἐπιλελησμένον § ἐνώπιον τοῦ θεοῦ· 7 ἀλλὰ
καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.
μὴ † φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. 8 λέ-
γω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει
ρμϛ/β ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· 9 ὁ δὲ

dite a fermento Pharisaeorum, quod est hypocrisis.
2 (145, 5.) Nihil autem opertum est quod non reveletur, neque absconditum quod non sciatur:
3 quoniam quae in tenebris dixistis, in lumine dicentur, et quod in aurem locuti estis in cubiculis, praedicabitur in tectis.
4 Dico autem vobis amicis meis, ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post haec non habent amplius quod faciant.
5 Ostendam autem vobis quem timeatis: timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam: ita dico vobis, hunc timete.
6 Nonne quinque passeres veniunt depundio? et unus ex illis non est in oblivione coram deo.
7 Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus plures estis.
8 Dico autem vobis, omnis quicumque confessus fuerit in me coram hominibus, et filius hominis confitebitur in illo coram angelis dei:
9 (146, 2.)

1. *των φαρισαιων*] ante *ἥτις εστιν* AC D. rel. vv. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. *Lucif.* 20. | post *ὑποκρισις* BL. *e.* (*τ. Σαδδουκαιων* Arm.ed.)
2. *δε* Vulg. *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | *γαρ* D. *a.* Syrr.Crt.&Hcl.mg. Arm. | om. 69.
— *συγκεκαλυμμενον εστιν*] *εστιν κεκαλ.* C*. Memph. *εστ. συγκεκ.* C³.
— *ουκ αποκαλυφθησεται*] *ου φανερωθησεται* D. *e.*
3. ab init.] quae enim Syrr.Crt.(&Pst.) ‖ *ανθ' ων ὁσα .... ειπατε .... ακουσθησεται*] homo qui .... locutus est .... audietur *c.*
— *τῃ σκοτ.*] om. *τῃ* Δ. (*σκοτιαaειειπατε* 69.)
— *προς το ους*] hominibus Syr.Hier.
— *ταμειοις*] *ταμιειοις* K. | *ταμιοις* Λ. 1. 33. Γ.
4. *μου* *Orig.* i. 296ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 28 *ed.* | om. X. *a.*
— *αποκτεννοντων* ALΔ. 1ᵀ. EKUVΓ. | *αποκτενοντων* DX. 33. 69. GHSΛ. | *αποκταινοντων* M. | ‡*αποκτεινοντων* ς. B(ap. *Mai.*) *Orig.* i. 296ᶜ. (*αποκτιννυντων* *Orig.* iv. 321ᵃ.) ‖(seq. *το σωμα*] om. *a.*)
— *και μετα ταυτα μη εχοντων* *Orig.* i. (iv.) (*Tert.*) | *την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων* D.
4. *μη*] om. A.
— *περισσοτερον* BLX. rel. *Orig.* i. iv. (ante *μη εχ.* 1.) | *περισσον* ADR. 33. K. | om. Syr.Crt.
— *τι*] ante *περισσ.* LX. 33. 69. Syr.Pst. impr. | Contra, rel. Syr.Pst.MS. *Orig.* i. iv.
5. *ὑμιν* 1°.] *ἡμιν* 69.
— *φοβήθητε* 1°. Vulg. *b.c.e.f.l.* Syrr.Crt. &Hcl. rel. *Orig.* i. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | om. D. 69. *a.* Syr.Pst.
— *εχοντα* ante *εξουσιαν* AB.*Bly.Mai.* DRLX. 1. 33. 69. K. Latt. Syr.Hcl. Arm. *Orig.* i. 296ᶜ. 297ᵃ. | ‡post ς. ΔE. rel. Æth. *Tert.*
— *εμβαλειν εις την γεενναν* AB(R). rel. (R. *Orig.* i. *om. την*) *Tert.* | *εις γεενναν βαλειν* D.
6. *πωλουνται* B. 69. | ‡*πωλειται* ς. A DR. rel. *Orig.* i. 296ᶜ. ‖(*ασσαρ. δυο*] *ασσαριον* Syr.Crt.)
7. *της κεφαλης ὑμων πασαι ηριθμηνται* *Orig.* i. 296ᶜ. | *ὑμων πασαι της κεφαλης ηριθμημεναι εισιν* D. (Arm.)
— *μη*] †add. *ουν* ς. ADQ. rel. Vulg. *c.e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* i. (vid. Matt. x. 31.) | om. BRL. *a.b.ff.i.l.* Memph. Theb.
7. *φοβεισθε*] *φοβηθητε* D. *Orig.* i. (-*βηθε* XK.)
— *πολλων*] add. *γαρ* D. (Syr.Crt.) Arm. (Æth.) | Contra, *Orig.* i.
— *διαφερετε*] add. *ὑμεις* D. 33. 69. FGK M. Vulg.*Cl.* (*a.*)*e.* Æth. (vid. Matt. x. 31.) | Contra, ABQR. rel. *Am.* *b.c. f.ff.g*¹·²*.i.* rel. *Orig.* i.
8. *δε*] om. *a.b.* Theb. Æth. (Contra, Vulg. *c.e.f.*)
— *ὑμιν*] add. *ὁτι* D. | Contra, *Clem.* 595. *Orig.* i.
— *αν* *Orig.* i. | *εαν* F. *Clem.* 595.
— *ὁμολογησῃ* B²*Mai.*QL. rel. *Clem.* 595. *Orig.* i. 296ᵈ. | -*σει* AB**Mai.*DRΔΓ. (vid. Matt. x. 32.)
— *ὁμολογησει* *Clem.* *Orig.* i. | -*σῃ* 69. F GHMVΛ.
— *εν αυτῳ* *Am.* *ff.g*¹. *Clem.* *Orig.* i. (*ἑαυτον* 69.) | om. *εν* 11 *sic.* Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.* *Cypr.* 188. ‖*του θεου*] sanctis Syr.Crt.
9. om. ver. *e.* Syr.Pst.MS.
— *αρνησαμενος* *Orig.* i. | *απαρνησ.* 69. | (*τον δε αρνησαμενον* et mox *απαρνησομαι αυτον* *Clem.* 595.)

4. quid faciant *Cl.* | 6. veneunt dipondio *Cl.* | 7. pluris estis vos *Cl.* | 8. fuerit me *Cl.* | confitebitur illum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.
ρμζ β
[y] Matt. 12:32. Mar. 3:29.
ρμη β
[z] Matt. 10:19. Mar. 13:11.
11. φέρωσιν
— μεριμνᾶτε
— om. ἢ τί

ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθή-
σεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 [y] καὶ πᾶς
ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσε-
ται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημή-
σαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 [z] ὅταν δὲ ‡ εἰσφέρωσιν″
ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
ἐξουσίας, μὴ ‡ μεριμνήσητε″ πῶς [ἢ τί] ἀπολογή-
σησθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει
ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

ΜΕʹ ρμθ ι

89 13 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδά-
13. ἐκ τ. ὀχ. αὐτ. σκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ᾽ ἐμοῦ τὴν
κληρονομίαν. 14 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με
§ T κατέστησεν ‡ κριτὴν″ ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς; § 15 Εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ ‡ πά-
σης″ πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ
¶ R ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ‡ αὐτῷ.″ ¶

Μϛʹ

90 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων,
Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· 17 καὶ
διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω

qui autem negaverit me coram hominibus, denegabitur coram angelis dei. 10 (117, 2.) Et omnis qui dicit verbum in filium hominis, remittetur illi: ei autem qui in spiritum sanctum blasphemaverit non remittetur. 11 (118, 2.) Cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates, nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis: 12 spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quae oporteat dicere.

13 (119, 10.) Ait autem quidam ei de turba, Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. 14 At ille dixit ei, Homo, quis me constituit iudicem aut divisorem supra vos? 15 Dixitque ad illos, Videte et cavete ab omni avaritia: quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his quae possidet.

16 Dixit autem similitudinem ad illos dicens, Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit: 17 et cogitabat intra se dicens, Quid faciam, quod non

9. *ενωπιον τ. ανθρ.* BRLXΔ. 1. 33. 69. rel. *Orig.* i. 296[d]. | *εμπροσθεν τ. ανθρ.* ADQK. (vid. Matt. x. 33.)
— *απαρνηθησεται* *Orig.* i. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | *αρνηθησεται* D. | *απαρνησωμαι καγω αυτον* X. *b.* (vid. Matt.) (*καγω αυτον αρνησομαι* *Orig.* iii. 543[b]. vid. *Clem.* supra.)
— *ενωπιον* 2°. *Orig.* i. | *ενπροσθεν* D. *Clem.* (vid. Matt.)
— *των αγγ. τ. θεου*] patre meo qui est in caelis *b.* (vid. Matt.)
10. *ὁς*] add. *αν* D.
— *τῳ δε εις το ἁγιον πνευμα*] *εις δε το πν. το ἁγιον* D. (vid. Mar. iii. 29.) | *τῳ δε εις το πν. τα ἁγ.* 69. (add. tunc *e.* ?*b**.) ‖ *τῳ δε*] *και ὁ* Λ. ‖ *ἁγιον*] om. X.
— *βλασφημησαντι* *a.*(*b.*) *Lucif.* 220. (dixerit *c.e.ff.i.*) | om. D. (non 69.)
— *αφεθησεται*] add. *αυτῳ ουτε εν τῳ αιωνι τουτῳ, ουτε εν τῳ μελλοντι* D. *c.e.* Æth. (*Lucif.* 220.) vid. Matt. | add. *αυτῳ* GΛ. *a.b.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. (vid. Matt.) | non habent Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel.
11. *εισφερωσιν* BLX. 1. 33. Vulg. *e.f.i.* (perducent *c.*) | ‡ *προσφερωσιν* ς. AQR. rel. *a.* (-*ρουσιν* E*Λ.) | *φερωσιν* D. (*b.*) *Clem.* 595. *Orig.* i. 295[d].
11. *επι* ABQ. rel. *Orig.* i. | *εις* DR. 1. 69. *Clem.* 595.
— *μεριμνησητε* B.*Blc.Mai.*QRLX. 1. 33. 69. *Orig.* i. (vid. Matt. x. 19.) | *μεριμνησατε* B.*Btly.Bch.* | ‡ *μεριμνατε* ς. ΛΔ. rel. | *προμεριμνατε* D *Gr.* *Clem.* 595.
— *η τι* 1°. ABQR. rel. Vulg. *f.*(*g*².) Syr.Hcl. rel. (vid. Matt.) | om. D. *a.b.c.e.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Clem.* *Orig.* i.
12. *διδαξει* *Clem.* *Orig.* i. | -*ξη* AL.
— *εν αυτῃ τῃ ὡρᾳ* *Clem.* *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | om. 33. *Orig.* i. [Æth.]
13. *αυτῳ*] ad Jesum *m.* | om. *b.ff.* | post *εκ του οχλου* B.*Btly.Mai.*QL. 33. F. | ante ADRX. rel. *Am.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | ante *τις* Vulg.*Cl.* *a.c.e.f.* Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *ειπε*] *ειπον* D.
— *την κληρον.*] praem. terram et Syr.Crt.
14. *ὁ δε*] add. *Ιησους* R.
— *ανθρωπε*] om. 69.
— *κριτην* BDL. 1. 33. 69. Theb.*Gr.* (Æth.) *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | ‡ *δικαστην* ς. AQR. rel. Arm. (vid. Exod. ii. 14. Act. vii. 27, 35.)
— *η μεριστην* ABQRL. 1. 33 *sic.* Vulg. *b.e.f.m.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. | om. D. *a*(ut vid.).*c.* Syr.Crt. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | *η δικαστην* 69.
15. *προς αυτους*] ad turbas Syr.Crt. ad discipulos Syr.Pst.
— *φυλασσεσθε* *Clem.* 578. | *φυλαξασθε* H(non G). | (om. *και φυλ.* Syrr.Crt.&Pst.)
— *απο*] *ὑπο* B.*Blc.*?? (Contra, ap. *Mai.* *Clem.* 578.)
— *πασης* ABDQRTLX. 1. 33. 69. KMU. Latt. (et *m.*) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* 578. | ‡ *της* ς. ΔEF*s*GHS*s*VΓΛ.
— *ἡ ζωη*] om. *ἡ* L.
— *αυτου* (post *ζωη*) ABQRT. rel. | *αυτῳ* 1. EGHMSVΓ. (Syr.Hcl.) | om. D. Syrr.Crt.&Pst.
— *εστιν*] ante *ἡ ζωη* D. *c.* *Clem.* | om. R. | ante *εν τῳ περ.* K.
— *αυτῳ* BDQRT. 33. (F hic *s.* ante vid. Heringam.) [Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.] | ‡ *αυτου* ς. ALX. rel.
16. *δε*] *ουν* X. | add. *και* 1. *m.* [Syrr. Crt.&Pst.]
— *παραβολην*] post *προς αυτους* D. (*m.*) Theb.
— *ευφορησεν* BQTX. rel. | *ηυφορησεν* ADL. 33. GKΓΛ. | *ἠφόρϊσεν* 69.
17. *ἑαυτῳ*] *αυτῳ* BL*.

9. negabitur *Cl.* | 12. quid oporteat vos *Cl.* | 13. ei quidam *Cl.* | 14. dixit illi *Cl.* | super vos *Cl.* | 17. quia non habeo *Cl.*

ABDQT. LXΔ. 1. 33. 69. E(F)(G*)HKMSUV ΓΛ.

18. τὰ γενήματά μου

ρν

a Matt. 6:25-33. ε

22. ὑμῖν λέγω

24. οὔτε θερ.

ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 καὶ εἶπεν, Τοῦτο
ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας
οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα ‡ τὸν σῖτον″
† καὶ τὰ ἀγαθά μου, 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου,
Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολ-
λά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. 20 εἶπεν
δὲ αὐτῷ ὁ θεός, Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν
ψυχήν σου ‡ αἰτοῦσιν″ ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας,
τίνι ἔσται; 21 οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ
εἰς θεὸν πλουτῶν. 22 a Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ‡ λέγω ὑμῖν,″ μὴ με-
ριμνᾶτε τῇ ψυχῇ † τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι
τί ἐνδύσησθε. 23 ἡ * γὰρ″ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς
τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. 24 κατα-
νοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ

habeo quo congregem fructus
meos? 18 Et dixit, Hoc faciam:
destruam horrea mea et maiora
faciam, et illuc congregabo
omnia quae nata sunt mihi et
bona mea, 19 et dicam animae
meae, Anima, habes multa
bona posita in annos plurimos:
requiesce, comede, bibe, epu-
lare. 20 Dixit autem illi deus,
Stulte, hac nocte animam tuam
repetunt a te: quae autem
parasti, cuius erunt? 21 Sic est
qui sibi thesaurizat et non est
in deum dives. 22 (150, 5.) Dixit-
que ad discipulos suos, Ideo
dico vobis, nolite solliciti esse
animae quid manducetis, neque
corpori quid vestiamini: 23 ani-
ma plus est quam esca, et cor-
pus quam vestimentum. 24 Con-
siderate corvos, quia non semi-
nant neque metunt, quibus non

17. *συναξω*] *συναξαι* 69. Λ.

18. *και ειπεν, Τουτο ποιησω*] om. Syr. Crt. (et cogitans dixit, Hoc faciam *a.*)

— *μειζονας οικοδομησω a.f. Orig.* iii. 230a. *Orig. Int.* ii. 265a. 378b. *Eus.* in Ps. ap. Mai. 95. | *ποιησω αυτους μειζονας* D. *e.* (majora faciam Vulg. *b.c.ff.m.*)

— *και συναξω εκει*] *κακει συναξω* D. Latt. (et *m.*) (*και συναξω....αγαθα μου om. Orig.* iii. 230a.)

— *τον σιτον* BTLX. 1. 69. Memph. Theb. Arm. Æth. | *τα γενηματα St.* 3. ADQ*Tf.*Δ. 33. EFGHMS*s*UVΓΛ. | ‡*τα γεννηματα Elz.* Q ap. Knittel K *sic.* quae nata sunt mihi Vulg. *b.f.ff.i.* fructus meos *a.c.e.m.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. ‖†add. *μου* ς. AD. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. rel. | om. BTL. 1. Arm. [Q. n. l.]

— *και τα αγαθα μου* Vulg. *f.* rel. | om. D. *a.b.c.e.ff.i.l.m.* Syr.Crt. (*κ. παντα τα αγ. μ.* Arm.) | (*τα*] om. T.)

19. *ψυχη*] om. *a.b.c.e.ff.* | Contra, Vulg. *f.g*2. | ecce Syr.Crt.

— *πολλα* ante *αγαθα*] om. *Orig.* iii. *ter.*

— *κειμενα....πιε* ABQ. rel. Vulg. *f.g*2. vv. *Clem.* 537. 246. *Orig.* iii. 230a *bis. Orig. Int.* ii. 265b. 378b. | om. D. *a.b.c.e.m.* | in annos multos *i.l.* epulare in annos multos *ff.*

— *ευφραινου*] praem. *και* 69. Syr.Crt. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. *bis.* | Contra, *Clem. Orig.* iii.

20. *ὁ θεος* BDQ. rel. (*Cypr.* 210. 241.) | om. *ὁ* T. | *ὁ κυριος* A. *Cypr.* 323.

— *αφρων St.* 3. *Elz.* 1624. AB*s.Btly. Bch.*DQTLXΔEG*s*HS*s*Λ. (hiant 33. F.) | *αφρον Elz.* 1633. B.*Mai.* 1. 69. KMUV*s*Γ. *Clem.* 537. 578. *Orig.* iii. 229f. 230b. 297e. iv. 294d. 298a.

— *ταυτῃ*] *ταυτα* Δ*.

— *την ψυχην σου* ABQT. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm. *Clem.* 537. *Orig.* iii. 297e. iv. 298a. *Orig. Int.* iv. 478d. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. | post *απαιτουσιν* D. *c.i.* Memph. Theb. Æth. *Iren.* 202. (*Clem.* 578.) *Orig.* iii. 229f. 230b. iv. 294d. *Cypr.* 210. 241. 323. | post *απο σου* 69. *Orig. Int.* ii. 378b.

— *αιτουσιν* BQ*Tf.*TL. 33. Theb. ut vid. | ‡*απαιτουσιν* ς. AD. rel. *Clem. bis. Orig.* iii. *bis.* iv. *bis.*

— *δε m.* rel. *Clem.* 537. *Orig.* iii. *bis.* | *ουν* D. *c.e. Cypr. ter.*

— *τινι ff.i. Clem.* 537. *Orig.* iii. *bis.* | *τινος* D. Latt. (et *m.*) *Iren. Clem.* 246. *Cypr.*

21. om. ver. D. *a.b.* (Contra, rel. *m.*)

— *οὑτως ὁ θησ.*] *οὑτος εθησαυριζον* 69.

— *ἑαυτῳ* AQT. rel. | *εν αυτῳ* L. | *εν ἑαυτῳ* FΓ. | *αυτῳ* B.

— ad fin.] add. *ταυτα λεγων εφωνει, Ὁ εχων ωτα ακουειν ακουέτω* 69. E*mg.* F*mg.*(G*mg.*)HUV*mg.*ΓΛ. Æth. *a.*

22. *τους*] *αυτους* T.

— *αυτου*] om. B. *c.e.*

— *λεγω* ante *ὑμιν* BDLX. 69. Vulg. *f.l.* Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. (vid. Matt. v. 25.) | ‡post ς. AQT. rel. *a.b.c.e.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. [h. F.]

22. *ψυχῃ*] †add. *ὑμων* ς. TX. rel. Vulg. *Cl. a.c.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Clem.* 231. 579. (vid. Matt.) | om. ABDQL. 1. *Am. b.c.f.ff.g*1*.i.l.* Syr.Hcl. Arm.

— quid edetis et quid bibetis Æth.

— *σωματι*] add. *ὑμων* BT. 33. 69. *a.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Clem.* 231. (vid. Matt.) | om. ADQ. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syrr.Crt.& Hcl. Arm. *Clem.* 579.

23. *ἡ γαρ* BDLX. 1. 33. 69. MSV*Tf. b.c.e.* Syrr.Crt.& Pst.& Hcl.* Memph. Arm. Æth. *Clem.* 231. 579. | *om. *γαρ* ς. AQ*Tf.* rel. Vulg. *a.f.ff.* Syr. Hcl.txt. | *ὁτι ἡ* T. Theb. | *ουχι ἡ l.* Syr.Hcl.MS.mg. [h. F.]

— *πλειον*] *-ων Clem.*(bis.) | *πλεον* D.

— *της τροφης*] *της τρυφης* S. | *του σωματος* Γ.

— *το*] *του* Λ*.

24. *τους κορακας Clem.* 231. *Eus.* in Luc. 177 *diserte. Tert.* adv. Marc. iv. 29. | *τα πετεινα του ουρανου* D. *e.l.* (vid. Matt. vi. 26.) | (volatilia *f.* volucres *For.*)

— *ου* ABTX. rel. *Clem.* 231. | *ουτε* DQ*Tf.*L. *e.*

— *σπειρουσιν*] *-ρωσιν* Λ.

22. animae vestrae *Cl.* | quid induamini *Cl.* | 23. corpus plus quam *Cl.* | 24. corbos *Am.*

Vulg. a. b. c.
Syrr. C P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.

25. ἐπὶ τὴν ἡλ. αὐτ. προσθ.
— om. ἕνα

27. [αὐξάνει]

¶ F
¶ G`
28. ἐν ἀγρ. τ. χόρτ. ὄντα σήμερον

θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη,
καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς
διαφέρετε τῶν πετεινῶν; 25 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μερι-
μνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆ-
χυν [ἕνα]; 26 εἰ οὖν ‡ οὐδὲ″ ἐλάχιστον δύνασθε, τί
περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 κατανοήσατε τὰ
κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ
ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ¶ ¶ δόξῃ αὐτοῦ
περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 28 εἰ δὲ τὸν χόρτον
‡ σήμερον ἐν † ἀγρῷ″ ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ‡ ἀμφιέζει,″ πόσῳ μᾶλλον
ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 29 καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί
φάγητε ‡ καὶ″ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. 30 ταῦ-
τα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ‡ ἐπιζητοῦσιν″·
ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 πλὴν

est cellarium neque horreum, et deus pascit illos: quanto magis vos plures estis illis?
25 Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum?
26 Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris solliciti estis?
27 Considerate lilia, quomodo crescunt: non laborant, non nent: dico autem vobis, nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis.
28 Si autem faenum, quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur, deus sic vestit, quanto magis vos, pusillae fidei.
29 Et vos nolite quaerere, quid manducetis aut quid bibatis, et nolite in sublime tolli:
30 haec enim omnia gentes mundi quaerunt, pater autem vester scit quoniam his indigetis.
31 Ve-

---

24. ουδε ABX. rel. *Clem.* 231. (vid. Matt.) | ουτε DQ*Tf.*L. | ουγε T*ed.* | ου M. [h. 33.]
— ταμειον] ταμιειον 1. 33. 69. FMU. *Clem.* 231. (ουτε ταμειον ουτε D.)
— και ὁ] ὁ δε 69.
— τρεφει] -φη K.
— αυτους *Clem.* 231. | αυτα D. 69.
— ποσῳ μαλλον Vulg. *b.f.* rel. (h. *a.*) | ουχι D. *c.e.ff.i.* | om. Theb. (habet δε post ὑμεις) ουχ *Clem.* 231.
— των πετεινων] illis Vulg. Syr.Crt.
25. ab init.] quis enim Syr.Crt.
— μεριμνων ABQT. rel. *Eus.* in Luc. 177. | om. D.
— προσθειναι (-θην- X. 33. EHΓΛ.) | post ἡλικ. αυτου B. | Contra, ADQTL. rel. *Eus.* in Luc. (vid. Matt. vi. 27.)
— πηχυν] ηχυν L.
— ἑνα AQTL. rel. vv. *Eus.* in Luc. (vid. Matt.) | om. B.*Btly.Blc.Mai.*D. *i.l.* Memph. Theb.
26. ει ουν.... λοιπων Vulg. *f.* *Eus.* in Luc. 177. | και περι των λοιπων τι D. *a.b.c.*(*e.*)*ff.i.l.*
— ουν *Eus.* in Luc. | om. X. Theb. (δε Syrr.Crt.&Pst.)
— ουδε BQTL. 1. 33. | ‡ουτε ς. AX. rel. *Eus.* in Luc.
27. κρινα] add. του αγρου X. *a.b.c.e.i.* Syr.Crt. (vid. Matt. vi. 28.) | Contra, Vulg. *f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. *Clem.* 231. *Eus.* in Luc. 178. *Tert.* adv. Marc. iv. 29.
— αυξανει Vulg. *b.c.e.f.ff.i.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Eus.* in Luc. (vid. Matt.) | om. D. *a.* Syr.Crt. *Clem.* 231. (-νουσιν F.) | add. neque florescunt *e.*
27. ου κοπ. ουδε νηθ. ABQTL. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. rel. | *sic*, et add. ουτε ὑφαινει *c.b.ff.i.l.* (om. ante ου κοπιᾳ *c.*) | ουτε νηθει ουτε ὑφαινει D. *a.* Syr.Crt. *Clem.* 231. | ου κοπιωσιν ουδε νηθουσιν F.
— ὑμιν] add. ὁτι ADLX. 1. 33. 69. M. *b.c.e.f.ff.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Theb. *Clem.* 231. (vid. Matt. vi. 29.) | Contra, BQT. rel. Vulg. *a.* Memph. Arm. Æth.
— περιεβαλετο] -βαλλετο X.
28. Si autem faenum agrorum quod hodie est in agris etc. Syr.Crt. aut videte faenum etc. *b.* Ecce videte Æth.
— εν αγρῳ ABQ*Tf.*TL. 33. MUΛ. (εν †τω″ αγρῳ ς. Δ. 1s. EFKSV Γ. Memph. Theb. Arm.) Syrr.Pst.&Hcl. Vulg. *b.c.f.ff.* *Clem.* 231. [*a.* n. l.] | του αγρου DX. 69. [G]H. *e.* Æth. | του αγρου σημ. εν αγρῳ 69. ‖ ‡ *ante* σημερον ς. (DX)ΔE. rel. *e.* (Syr.Crt.) (Theb.) (Æth.) vid. Matt. vi. 30. | ante τον χορτον BL. | post σημερον AQ*Tf.*T. 1. 33. KMU. Vulg. *b.c.f.* (*ff.*)*g*[1]. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.* 231.
— οντα] ante σημερον BLΛ. *e.* Memph. Theb. | Contra, ADQTX. rel. vv. *Clem.* 231. [*a.*]
— αυριον] add. arescit Syr.Crt.
— οὑτως] οὑτος 69. (om. Syr.Crt.)
— αμφιεζει (B)DTL. (αμφιαζει B.*Btly.* *Bch.Mai.*) | ‡αμφιεννυσι ς. AQ*Tf.*X. rel. *Clem.* 231. (vid. Matt. vi. 30.) [Æth.]
29. ab init. ne ergo Syr.Crt. (om. ὑμεις)
— φαγητε] φαγησθε 69.
— και τι BQTL. 33. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.Schw. | ‡η τι ς. ADX. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph.W. Theb. (*sic.*) Arm. Æth. *Clem.* 231. 232. (vid. Matt. vi. 25, 31.)
— πιητε] πιετε H.
— και μη μετεωριζεσθε] et quomodo operiemini et occupati eritis in his Syr.Crt.
30. ταυτα γαρ παντα] παντα γαρ ταυτα 1.
— του κοσμου] post επιζητ. Γ. | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 29.
— επιζητουσιν BTLX. 33. 69. | ‡επιζητει ς. AQ. rel. | ζητει D. *Clem.* 232.
— ὑμων δε ὁ πατηρ οιδεν Vulg. Memph. rel. | οιδεν γαρ ὁ πατηρ ὑμων D. *a.b.* *c.e.*(*f.*)*i.l.* (Theb.) Æth. *Clem.* (232.) 579. vid. Matt. vi. 32. (scit autem pater *Tert.* adv. Marc. iv. 29.)
— τουτων] add. ἁπαντων X. 69. *a.b.f.* Arm. Æth. *Clem.* 579. (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *c.e.* rel. (sil. Tert.)
31. πλην ζητειτε] ζητειτε δε D. *a.* (vid. Matt. vi. 33.) ‖ add. πρωτον 69. Vulg. *Cl.* Arm.Usc. | Contra, *Clem.* 232. *Tert.* adv. Marc. iv. 29.

---

24. pluris *Cl.* | 27. neque nent *Cl.* (neunt *Am.**) | 28. est in agro *Cl.*

ABD[P](Q)[R]T. LXΔ. 1. 33. 69. F[G*]HKMSUVΓ Λ. ζητεῖτε τὴν βασιλείαν ‡ αὐτοῦ″ καὶ ταῦτα † προστε-
θήσεται ὑμῖν.
ρνα ι 91 32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι εὐδόκη-
σεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.
ρνβ β b Matt. 6: 19-21. 33 b πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημο-
ρνγ ε σύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς ‡ βαλλάντια″ μὴ παλαιού-
μενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου
κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει· 34 ὅπου
§ P γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν,§ ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν
ἔσται.
ρνδ ι 92 35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι
καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, 36 καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις
προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ‡ ἀναλύσῃ″
ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως
ρνε ε ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι οὓς
37. ὁ κύρ. ἐλθ. ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω

rum tamen quaerite regnum dei, et haec omnia adicientur vobis.

32 (151, 10.) Nolite timere, pusillus grex: quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. 33 (152, 2.) Vendite quae possidetis et date eleemosynam: (153, 5.) facite vobis sacculos qui non veterescunt, thesaurum non deficientem in caelis, quo fur non appropiat neque tinea corrumpit. 34 Ubi enim thesaurus vester est, ibi et cor vestrum erit.

35 (154, 10.) Sint lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes, 36 et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. 37 (155, 5.) Beati servi illi, quos cum venerit dominus invenerit vigilantes: amen dico vobis quod

---

31. *αυτου* BD**Gr*.L. *a.c.* Memph. Theb. Æth. | ‡*του θεου* ϛ. AD²QT. rel. Vulg. *b.e.f.ff.g*^1.2.*i*. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. *Clem.* 232. *Tert.* (vid. Matt. vi. 33.) ‖add. et justitiam ejus Vulg.*Cl.* Arm.Usc. Æth. | Contra, *Am.* rel.
— *ταυτα*] *αυτα* Δ. ‖add. †*παντα* ϛ. ADTX. 1. 33. 69. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*^1.2.*i*. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Arm. MSS. Æth. (vid. Matt.) | om. BQ*Tf.* LΔEHSVΛ. *a.e.* Syrr.Crt.&Hcl.txt. Theb. Arm.ed. *Tert.*
32. *ευδοκησεν*] praem. *εν αυτῳ* D. | Contra, vid. *Clem.* 953. | (*ηυδοκ.* DΓ. | Contra, *Clem.*)
— *ὑμων*] *ἡμων* [G.] | add. *του* V.
— *ὑμιν*] *ἡμιν* [G.]
33. *ἑαυτοις*] *αυτοις* Δ.
— *βαλλαντια* AB*Tf.*DQTXΔ. 1. 33. 69. EKUV. (*Clem.* 578.) | ‡*βαλαντια* ϛ. B.*Mai*.L. rel.
— *ανεκλειπτον*] *ανεγλιπτον* D. *ανεκλιπον* L.
— *διαφθειρει*] *διαφθερει* D*Gr*.Δ. | *διαφθειρη* [G]Λ.
34. *ὑμων* bis] *ἡμων* [G.] (tuus....tuum *c l.*)
— *και ἡ καρδια ὑμων εσται* Vulg. (*c.*) *ff.m.* Syrr.Crt.&Hcl. rel. | *εσται* (*εται scr.**) *και ἡ καρδια ὑμων* (*ἡμων**) D. *a.b.*(*e.*)*f.* Syr.Pst. (vid. Matt. vi. 21.) | (*ἡ καρ.*] om. *ἡ* TΔ.)
— *εσται*] *εστιν* LΛ.
35. *εστωσαν* *Iren.* 278. 282. *Clem.* 218. *Orig.* ii. 816^f. *Cypr.* 203. 266. 293. 307. | *εστω* D.
35. *ὑμων αἱ οσφυες* BPL. rel. *Clem.* 218. (*ἡμων* [G.] *οσφυαι* Γ.) | *αἱ οσφυες ὑμων* AQTK. Latt. *Iren.* *Orig.* ii. *Cypr.* | *ὑμων ἡ οσφυς* D. (Contra, *Orig. Int.* iii. 877^b. 878^e.)
— *περιεζωσμεναι* *Iren.* *Clem.* *Orig.* ii. *Cypr.* | *-μενη* D.
— *λυχνοι*] *λυχλοι* D. | add. *οἱ* L. ‖add. in manibus vestris Vulg.*Cl.* *c.* *Cypr.* 203. (vid. Exod. xii. 11.)
36. *ὑμεις*] *ἡμεις* [G.]
— *προσδεχομενοις*] *-μενοι* Λ.
— *ἑαυτων* ABPQT. rel. *Orig.* in Cat. ap. Cram. in loc. (p. 104.) | *αυτων* D. 1. 33. 69. *Clem.* 218. *Orig.* ii. *Meth.* v. (p. 92.)
— *αναλυσῃ* AB.*Mai*.DP*Tf.*QTLΔ. 33. EHMSUV. *Clem.* 218. *Meth.* | ‡*αναλυσει* ϛ. P*Knit*.X. rel.
— *γαμων*] add. *αυτων* 1. (Ctra, *Meth.*)
— *κρουσαντος*] add. *αυτου* Λ. (Contra, *Orig.* ap. Cram.) | *ελθοντι και κρουσαντι αυτῳ* *Meth.*
— *ευθεως* *Meth.* | om. Theb. *Iren.* 282. *Cypr.* 203. 266. 293. 307.
— *ανοιξωσιν* *Clem.* *Meth.* | *ανυξουσιν* D.
— *αυτῳ*] *αυτον* Γ. (om. *Meth.*)
37. *οἱ δουλοι*] om. *οἱ* Δ.
— *ελθων*] post *ὁ κυριος* QL. 33. | Contra, ABDPT. rel. vv. *Iren.* 282. *Clem.* 218. *Eus.* in Luc. 180. *Cypr.* (vid. ver. 43.)
37. *εὑρησει* *Eus.* in Luc. 179, 180. | *εὑρῃ* D. Latt. ut vid. *Clem.*
38. *καν εν τῃ δευτερᾳ καν* (*και* T*ed.*) *εν τῃ τριτῃ φυλακῃ ελθῃ και εὑρῃ ουτ.* BTLX. 33. (Theb.) (Arm.) Æth. (*κἀν τῃ δευτερᾳ κἀν τῃ τριτῃ φυλακῃ μακαριοι εστε* *Meth.* v. p. 92.) | *και εαν ελθῃ τῃ ἑσπερινῃ φυλακῃ και εὑρησει οὑτως ποιησει· και εαν εν τῃ δευτερᾳ και τῃ τριτῃ* D. (*c.*) | *και εαν ελθῃ τῃ ἑσπερινῃ φυλακῃ και εὑρῃ οὑτως ποιουντας μακαριοι εισιν, ὁτι ανακλινει αυτους και δικονησει αυτοις, και εν τῃ δευτερᾳ και εν τῃ τριτῃ φυλακῃ ελθῃ και εὑρῃ οὑτως* 1. (*ff.i.* om. *ελθ. κ. εὑρ. ουτ.*) et si venerit vespertina (prima, Syr. Crt.) vigilia et ita (vigilantes Syr.Crt.) invenerit, beati sunt, quoniam jubebit illos discumbere (add. et transiet *l.*) et ministrabit illis. *b.l.* (Syr.Crt.) add. et si secunda et tertia beati sunt *l.* add. et si vigilia secunda vel tertia venerit et invenerit illos vigilantes Syr. Crt. et si venerit vespertina vigilia et invenerit, sic faciet quia recumbere eos faciet et ministravit, et si in secunda vel tertia beati erunt illi *e.* Et si venerit vespertina vigilia, et invenerit sic, beati sunt, quoniam recumbere eos faciet et ministrabit eis; licit secunda

31. quaerite primum regnum Dei et justitiam ejus *Cl.* | 33. veterascunt *Cl.* | 35. ardentes in manibus vestris *Cl.*

Vulg. (*a.*) *b c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
¶ *a.*
38. καὶ ἐὰν [ἔλθῃ] ἐν τῇ δευτέρᾳ [φυλακῇ]
c Matt. 24: 43-51.
39. [ἐγρηγ. ἂν καὶ] οὐκ ἂν
— διορυχθῆναι
§ R
§ G*
42. εἶπεν δὲ
— [τὸ] σιτ.
¶ Q
44. ὑπαρχ. αὐτῷ

ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ
παρελθὼν¶ διακονήσει αὐτοῖς. 38 ‡ κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ
κἂν″ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως,
ρνϛ/β μακάριοί εἰσιν [οἱ δοῦλοι] ἐκεῖνοι. 39 c τοῦτο δὲ γινώ-
σκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέ-
πτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ † ἀφῆκεν
διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ὑμεῖς † γίνεσθε
ἕτοιμοι, § ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ρνζ/ε ἔρχεται. 41 Εἶπεν δὲ † ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς
§ τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας;
93 42 ‡ Καὶ εἶπεν″ ὁ κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ
πιστὸς οἰκονόμος ‡ ὁ″ φρόνιμος ὃν καταστήσει ὁ
κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ [τοῦ] διδόναι ἐν
καιρῷ † σιτομέτριον; 43 μακάριος ὁ δοῦλος ¶ ἐκεῖνος
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως.
44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν

praecinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. 38 Et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit, beati servi illi. 39 (156, 2.) Hoc autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur veniret, vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam. 40 Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet. 41 (157, 5.) Ait autem ei Petrus, Domine, ad nos dicis hanc parabolam, an ad omnes?

42 Dixit autem dominus, Quis putas est fidelis dispensator et prudens, quem constituet dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram? 43 Beatus ille servus, quem cum venerit dominus invenerit ita facientem: 44 vere dico vobis quia supra

---

et licet tertia *Iren.* 334. | ‡*και εαν ελθῃ εν τῃ δευτερᾳ φυλακῃ και εν τῃ τριτῃ φυλακῃ ελθῃ και εὑρῃ οὑτως* ϛ. (A)(P)Q. rel. (Vulg.) *f.* Syrr.(Pst.)&Hcl. (Memph.) ‖*και εαν*] *και αν* Γ. ‖*εν τῃ τρ.*] praem. *εαν* P². ‖*ελθῃ και εὑρῃ*] *ελθῃ και εὑρησει* PΔ. | *και ελθων εὑρῃ* AK. | *ελθειν και εὑρει* Γ. ‖*οὑτως*] add. facientes Memph. Theb.

38. *οἱ δουλοι* APQT. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BDL. (*b.*)*e.ff.i.l.* Syr.Crt. *Iren.*

39. *εγρηγορησεν αν και* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. ap. Münter. Arm.Usc. (vid. *Orig.* iii. 339ᶠ.) vid. Matt. xxiv. 43. | om. D. (*non* 69.) *e.i.* Syr.Crt. Theb. ap. Woide. Arm.Zoh. *Tert.* adv. Marc. iv. 29. | om. *αν* B.*Bch.*

— *ουκ*] †add. *αν* ϛ. A(D)QT. rel. *Orig.* iii. (vid. Matt.) | om. *αν* BPL. 1. 69. KS.

— *αφηκεν διορ. τον οικον αυτου* *Tert.* | om. D. (non 69.)

— *διορυγηναι* APQT. rel. vid. *Orig.* iii. 339ᶠ. et *Eus.* in Luc. 180. | *διορυχθηναι* BL. 33. (vid. Matt. xxiv. 43.)

40. om. ver. 1.

— *ὑμεις*] †add. *ουν* ϛ. AP. rel. Syrr. Pst.&Hcl. | om. BQTL. Latt. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. ‖add. *δε* D *Gr.* (Æth.)

— *ετοιμοι*] *ητοιμοι* 69 *sic.*

— *ὡρᾳ*] add. *ᾗ* D *Gr.L sic.* | Contra, A BPQT. rel. | (post *δοκειτε*] add. et die qua non speratis *c.*)

41. *ειπεν δε* Syr.Hcl. | *και ειπεν* D. [Syrr.Crt.&Pst. Arm.] ‖†add. *αυτῳ* ϛ. APQT. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. BD RLX. 33. *b.c.e.ff.g¹.i.l.* Arm.

— *ὁ Πετρος*] om. *ὁ* 33.

— *κυριε*] om. 69.

— *λεγεις*] ante *την παραβ. ταυτ.* D. Vulg. *b.c.e.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. | Contra, rel. Syr.Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 876ᵃ. [Æth.]

— *η και προς παντας* (*Orig. Int.* iii.) | om. D. | ante *λεγεις* Δ. | om. *και* X. *Am. f.i.* Arm. *Orig. Int.* iii.

42. *και ειπεν* BDL. 1. 33. 69. *l.* Memph. Æth. [Syrr.Crt.&Pst.] | ‡*ειπεν δε* ϛ. APQRT. rel. Latt. Syr.Hcl. Theb. Arm. ‖add. ei Syrr.Crt.&Pst.

— *κυριος*] *Ιησους* 69. *b.* Syr.Pst. (om. *e.*)

— *αρα* Syr.Hcl. rel. *Orig.* iii. 189ᵉ. iv. 309ᵇ. | om. Syrr.Crt.&Pst. Arm.

— *εστιν* *Orig.* iii. iv. | *εσται* AK. *Iren.* 263. | om. *Orig.* ii. 565ᵇ. in Cat. Cram. in 1 Cor. (p. 71.) *Eus.* in Ps. 50ᵃ.

— *ὁ φρονιμος* BDPQTΔEGHKSVΛ *Tf.* *c.e.* Syr.Hcl.mg. Theb. Æth. | ‡*και φρονιμος* ϛ. ARLX. rel. Latt. Syrr. Crt.&Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. *Orig.* iii. (iv.) vid. Matt. xxiv. 45. (*ὁ πιστ. και φρον. οικ.* *Orig.* ap. Cram. *φρον. και πιστ. οικ.* *Eus.* in Ps.) | add. *ὁ αγαθος* D. *c.e.* Syr.Crt. (Æth.) (*Iren.* 263.) | Contra, rel. *Orig.* iii. iv. ap. *Cram.*

42. *καταστησει* *Orig.* ap. Cram. | *-σῃ* L. | *κατεστησει* M *Tf.* | *κατεστησεν* T.

— *ὁ κυριος* 2°.] om. *ὁ* L. | Contra, *Orig.* iii. iv. ‖add. *αυτου* Arm. Æth. *Orig.* iii. (non iv.)

— *της θεραπειας*] *την θεραπειαν* D. | *της οικετιας* 1. *Orig.* iv. (vid. Matt.) | *τ. οικιας* *Orig.* iii. et ap. *Cram.*

— *του διδοναι* ABPRT. rel. *Orig.* iv. et ap. Cram. 1°. (vid. Matt.) | om. *του* DQLX. *Orig.* iii. et ap. Cram. 2°. ‖ add. *αυτοις* R. 69. Vulg. *b.c.f.* Syr. Crt. Memph. Theb. Æth. *Iren.* vid. Matt. (add. *τοις συνδουλοις αυτου* post *το σιτομετρ.* *Orig.* ap. Cram. *bis.*) | Contra, rel. *Orig. Int.* ii. 86ᵉ. [*e.*]

— *σιτομετρ.*] †praem. *το* ϛ. APQRT. rel. *Orig.* iii. iv. et ap. Cram. *bis.* Memph. Theb. | om. BD. 69.

43. *εὑρησει*] *-σῃ* G. ‖add. *αυτον* D.

— *οὑτως*] ante *ποιουντα* TLX. 33. 69. Vulg. *b.c.e.f.i.* Æth. *Iren.* 263. (vid. Matt. xxiv. 46.) | Contra, ABDPR. rel. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. rel.

44. *αληθως*] *αμην* D. *c.* (vid. Matt. xxiv. 47.) [*e.*]

---

37. praecingit *Am.* | 38. beati sunt servi *Cl.* | 39. perfodi *Cl. Am.*** | 41. an et ad omnes *Cl.* | 44. quoniam supra *Cl.*

ABD(P)(R)T. ρνη/ε LXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. ¶ P

αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος
ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου
ἔρχεσθαι, καὶ ¶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς
παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι,
46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ
προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομή-
σει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων
ρνθ/ι θήσει. 47 ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα
47. ἑτοιμ. [ἢ ποιή-σας] τοῦ κυρίου ‡ αὐτοῦ″ καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας
πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· 48 ὁ δὲ
μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται
ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται
παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον
αἰτήσουσιν αὐτόν.
ρξ/ε 94 49 d Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ‡ ἐπὶ″ τὴν γῆν, καὶ τί
d Matt. 10:34, seq. θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπ-
τισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ‡ ὅτου″ τελεσθῇ.
51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ;

omnia quae possidet constituet illum. 45 (158, 5.) Quod si dixerit servus ille in corde suo, Moram facit dominus meus venire, et coeperit percutere pueros et ancillas, et edere et bibere et inebriari, 46 veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit, et dividet eum, partemque eius cum infidelibus ponet. 47 (159, 10.) Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non praeparavit et non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis; 48 qui autem non cognovit et fecit digna plagis, vapulabit paucis: omni autem cui multum datum est, multum quaeretur ab eo; et cui commendaverunt multum, plus petent ab eo.

49 (160, 5.) Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi accendatur? 50 Baptisma autem habeo baptizari, et quomodo coartor usque dum perficiatur. 51 Putatis quia pacem veni dare in terram? non

44. αυτου ABDR. rel. (vid. Matt.) | αυτῳ PTMΓΛ. *c.e.* | om. *Orig.* ap. Cram. in 1 Cor. p. 71.
45. δουλος] praem. κακος X. 69. M. Syr. Hcl. cod. Bars. Memph.W. (Æth.) *Iren.* 262. (? Matt.) *Orig.* iii. 189e. (vid. Matt. xxiv. 48.) | Contra, rel. Memph.Schw. *Iren.* 282.
— εν τῃ καρδιᾳ] om. Λ. (sed non om. αυτου.)
— αυτου] ἑαυτου 33.
— μου] ante ὁ κυριος K. *Orig.* iii.
— ερχεσθαι *Orig.* iii. | ελθειν KM. (*non* 69.)
— τυπτειν *Orig.* iii. | τυπειν D.
— παιδισκας] add. Domini ejus Syr.Pst. Æth.
— εσθιειν.... μεθυσκεσθαι *Orig.* iii. 190a. | εσθιων τε και πεινων μεθυσκομενος D *Gr. e.* | εσθιειν] εσθιει LU* ut vid.
46. του δουλου εκεινου *Orig.* iii. 190a. | αυτου D. *e. Iren.* 282.
— ου 1°.] om. E*.
— ὡρᾳ] supra ras. Λ².
— απιστων *Iren.* 262. *Orig.* i. 18e. iii. *Orig. Int.* iv. 486c. 489d. | ὑποκριτων X. 1. *Iren.* 282. vid. Matt. xxiv. 51. (utr. q. *Orig. Int.* iii. 879c. των ὑποκρ. η των απιστ. *Eus.* in Luc. 182.)
— θησει] ante μετα τ. απιστ. D. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. | Contra, rel. *Iren. Orig.* i. iii.
47. αυτου (post κυριου) BDTLX. 1. 33. 69. E*K. | ‡ ἑαυτου ς. AR. rel. | om. *Orig.* iii. 233a.
— ἑτοιμασας μηδε ποιησας AR. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. (Æth.) | ἑτοιμασας η ποιησας BT. 33. | ἑτοιμασας L. *b.(c.)e.ff.i.(l.)* Syrr.Crt. &Pst. Arm. (vid. ποιησας in ver. seq.) | ποιησας D. 69. *Orig.* iii. 233a. (om. omnia *g*².)
— πολλας] πολλα Δ.
48. δε 2°.] enim Syrr.Crt.&Pst.
— ᾧ 1°.] ὁ T.
— εδοθη] εδωκαν D.
— πολυ ζητηθησεται παρ' αυτου *Cypr.* 201. | ζητησουσιν απ' αυτου περισσοτερον D. (*ff.*) (Æth.) ‖ παρ'] απ' R *sic.* 1.
— περισσοτερον] πλεον D.
— αιτησουσιν] απαιτησουσιν DU. vid. *Just.* Apol. i. 17.
49. ab init. ουκ οιδατε ὁτι X. *b.e.ff.g*¹. (non habet *Orig.* ap. Cram. in Rom. p. 456.)
— ηλθον] ηλθεν 1.
— επι ABR* *sic* TLX. 1. 33. 69. KMU. Syr.Hcl.mg. *Clem.* (Ecl.) 996. *Orig.* ii. 117b. 610e. 636d. 721d. 846a. iii. 274b. et ap. Cram. *Orig. Int.* iii. 356e. 374c. *Archel.* Routh. v. 200. *Eus.* D.E. 272c. 306a. Ecl. Pr. 82. in Ps. 61e. 193e. 269b. *Hil.* 140d. | ‡ εις ς. DR². rel. *Meth.* vi. p. 99. (in terram *Tert.* adv. Marc. iv. 29.) | (και τι θελω ad fin. om. *e.*)
49. ει ηδη *Orig.* ii. 610e. *Meth. Eus.* D.E. bis. Ecl. Pr. in Ps. 193e. 209b. | ειδη L. si *b.*
— ανηφθη *Orig.* ii. 610e. *Eus.* D.E. *bis.* Ecl. Pr. in Ps. *bis. Hil.* 373e. | ανηχθη U.
50. δε Vulg. *b.e.f.* Syr.Hcl. Memph.ed. Arm. *Orig.* i. 293b. iv. 143c. 156a. | om. L. *c.ff.i.l.* Memph.MS. Theb. Æth. *Orig. Int.* ii. 473b. [Syrr.Crt.&Pst.]
— ὁτου ABDRTL. 33. 69. KMU. *Orig.* i. iv. 143c. 156a. *cod. Dion. Alex.* ap. Mai. vi. 166. | ‡ οὑ ς. X. rel. *Orig.* iv. 156a. *ed.*
51. ab init. Et dixit turbis Æth.
— δουναι *Eus.* D.E. 298c. | ποιησαι D. *e.* Syr.Crt. (mittere *Tert.* adv. Marc. iv. 29.)
— εν τῃ γῃ] om. *e.*
— αλλ' η *Eus.* D.E. | αλλα D. 69. Memph. Theb.
52. ἑνι οικῳ BD *Gr.*L. *c.e.ff.* Syr.Crt. rel.

45. percutere servos *Cl.* | 47. vapulavit *Am* | 48. *id.* | 49. nisi ut acc. *Cl.* | 50. Baptismo *Cl.*

Vulg. *b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

¶ R

52. *οἴκῳ ἑνὶ*

ᵉ Mic. 7:6.

οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 ἔσονται
γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε¶ ἐν ‡ ἑνὶ οἴκῳ″ διαμεμερι-
σμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 ‡ δια-
μερισθήσονται,″ πατὴρ ‡ ἐπὶ″ υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί,
μήτηρ ἐπὶ ‡ θυγατέρα″ καὶ ᵉ θυγάτηρ ἐπὶ ‡ τὴν μητέρα,″
πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν
πενθεράν †.

dico vobis sed separationem. 52 Erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duo et duo in tres 53 dividentur, pater in filium et filius in patrem suum, mater in filiam et filia in matrem, socrus in nurum suam et nurus in socrum suam.

ρξα/ε

ᶠ Matt. 16:2, 3.

54. *ἐπὶ δυσμ.*

56. *τ. οὐρ. κ. τ. γῆς*

— *οὐ δοκιμάζετε*

ρξβ/ε

ᵍ Matt. 5:25, 26.

95 54 ᶠ ʼἜλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις, ʼὍταν ἴδητε †
νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε
* ὅτι″ ʼὌμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως. 55 καὶ
ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται, καὶ
γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ
οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς
‡ οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν;″ 57 τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ
κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 ᵍ ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ
ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν
ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μή ποτε κατασύρῃ σε πρὸς
τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε ‡ παραδώσει″ τῷ πρά-

54 (161, 5.) Dicebat autem et ad turbas, Cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis, Nimbus venit, et ita fit: 55 et cum austrum flantem, dicitis quia aestus erit, et fit. 56 Hypocritae, faciem terrae et caeli nostis probare, hoc autem tempus quomodo non probatis? 57 Quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quid iustum est? 58 (162, 5.) Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem, in via da operam liberari ab illo, ne forte trahat te apud iudicem et iudex tradat

Hil. 659ᵇ. (ante *πεντε* D. *c.*(*e.*)) | ‡*οικῳ ἑνι* ϛ. ATX. rel. Vulg. *b.f.* Syrr. Pst. & Hcl. Arm. *Eus.* D.E. 298ᶜ.

52. *διαμεμερισμενοι* AB(D). rel. *Eus.* D.E. *Hil.* 659ᵇ. (post *τρεις* D.) | *διαμερισμενοι* TL*sic.*X. 1. Λ. | om. *c.*

— *τρεις....τρισιν*] om. H.

— *επι* bis *Eus.* D.E. | *εν* D. *c.e.*

53. ab init. praem. *και* 69.

— *διαμερισθησονται* BDTLU. Vulg. *b.c.e.f.ff.* Memph. *Eus.* D.E. 298ᶜ. *Hil.* 659ᵇ. (hi testes cum antt. conjungunt.) | ‡*διαμερισθησεται* ϛ. AXΔ. 1. 33. 69. rel. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. Theb. (*sic. Mnt.*) Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 29. (cum seqq. conj.)

— *επι υἱῳ* BTXΔ. 33. EGHMSUVΓΛ. *Eus.* D.E. | ‡*εφ' υἱῳ* ϛ. ADL. 1. 69. (ante *πατηρ* K.)

— *επι πατρι*] *εν πατρι* Λ. | add. *αυτου· διαμερισθησονται* D. (suum dividetur *b.c.e.i.*) | Contra, *Eus.* D.E.

— *θυγατερα* B.*Btly.Mai.dis.*D. (*την θυγατερα* B.*Bch.*TL. 1. *Eus.* D.E.) | ‡*θυγατρι* ϛ. AX. rel.

— *την μητερα* BD(T)L. 1. *Eus.* D.E. (om. *την* T.) | ‡*μητρι* ϛ. AX. rel.

— *την νυμφην*] om. *την* X.

— *αυτης*] *ἑαυτης* T. | om. Δ*. Memph. W. *Eus.* D.E. *Tert.* adv. Marc. iv. 29.

— *την πενθεραν*] (om. *την* X.) ‖ add. †*αυτης* ϛ. ATXΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. rel. (vid. Matt. x. 35.) | •om. BDL. Memph. MS. *Eus.* D.E. *Tert.*

54. *ιδητε*] *ιδετε* A.

— *νεφελην*] † praem. *την* ϛ. DT. rel. | om. ABLXΔ. 1. 33. 69. Arm.

— *ανατελλουσαν*] -*τελουσαν* L*sic*X. 69. G.

— *απο* ADT. rel. | *επι* B.*Mai.*L.

— *ευθεως*] om. Syr. Crt.

— *λεγετε ὁτι* AB.*Mai.*LX. 33. 69. KU. *c.e.ff.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. | *om. *ὁτι* ϛ. DTΔ. rel. Vulg. *b.f.g²*.

— *οὑτως*] *οὑτος* 69. K.

55. *πνεοντα*] *πλεοντα* D.

— *ὁτι*] om. DL.

— *εσεται* D.

— *γινεται*] add. *οὑτος* 69. | add. *οὑτως* Arm. Æth. praem. *b.c.e.f.g².i.l.*

56. *το*] add. *μεν* D. *b.* Memph. W. (vid. Matt. xvi. 3.)

— *της γης και του ουρανου* AB(Δ). 1. rel. *Am.* Syrr. Hcl. & Pst. MSS. (om. *τ. γης και* Δ* *ut vid.*) | *του ουρανου και της γης* DTLX. 33. K. Latt. Syrr. Crt. & Pst. impr. Memph. Theb. Arm. Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 29.

— *τον δε....δοκιμαζ.*] om. X. | (Contra, *Tert.*)

56. *τον δε καιρον* ATXΔ. rel. Vulg. *b.f.* | *τον καιρον δε* B. | *πλην τον καιρον* D. *c.e.* | *τον καιρον* L. (tempus hoc et signa ejus Syr. Crt.)

— *πως*] om. D. *c.e.i.* Syr. Crt.

— *ουκ οιδατε δοκιμαζειν* B(T)L. 33. *ff.* Syr. Hcl. Memph. Theb. Æth. (*ουκ οιδ. δοκιμαζεται* T ap. *Ford.?*) | ‡*ου δοκιμαζετε* ϛ. AD. rel. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Arm.

57. *τι δε*] om. D. *b.* ut vid. Syr. Crt.

58. *γαρ*] om. Syr. Crt. Arm.

— *σου*] om. K.

— *επ'*] *ὑπ'* 69 *sic.*

— *τῃ ὁδῳ*] *τῳ ὁδῳ* D. (cum eo in via Syr. Crt.)

— *απηλλαχθαι* BTL. rel. | *απαλλαχθαι* A(X)Δ. (*απαλαχ.* X.) | *απαλλαγηναι* D. (vid. *Clem.* 527.)

— *απ'*] om. B.

— *κατασυρῃ σε* Vulg. *c.e.f.g¹.* | *κατακρεινῃ σε* D. *b.ff.i.l.* | *κατασυρει συ* 69 *sic.*

— *παραδωσει* ABDT. 69 *Scr.* (ante *σε* D. Latt.) | ‡*παραδῳ* ϛ. LX. 69?. Latt. (vid. Matt. v. 25.)

— *πρακτορι*] *παρκτορι* A. *πρακτωρι* EGH.

52. tres in duos *Cl.* | 55. ventus erit *Am.* | 56. caeli et terrae *Cl.* | 57. quod justum *Cl.* | 58. ad judicem *Cl.*

ABDT. LXΔ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓΛ.
¶ E*

κτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε ‡ βαλεῖ″ ¶ εἰς φυλακήν.
59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως † καὶ τὸ
ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

te exactori et exactor mittat te in carcerem. 59 Dico tibi, non exies inde donec etiam novissimum minutum reddas.

XIII. ΜΖ′ ρξγ/ι
§ a.

96 1 § Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγ-
γέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα
Πιλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 2 καὶ ἀπο-
2. ἀποκρ. [ὁ Ἰησοῦς] κριθεὶς † εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι
ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο
– ὅτι τοιαῦτα ὅτι ‡ ταῦτα″ πεπόνθασιν; 3 οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ'
ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ‡ ὁμοίως″ ἀπολεῖσθε. 4 ἢ
ἐκεῖνοι οἱ δέκα [καὶ] ὀκτὼ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος
ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι
‡ αὐτοὶ″ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας * τοὺς″ ἀνθρώ-
5. μετανοῆτε πους τοὺς κατοικοῦντας † Ἱερουσαλήμ; 5 οὐχὶ λέγω
– ὁμοίως ἀπολ. ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ ‡ μετανοήσητε,″ πάντες ‡ ὡσαύτως″
ρξδ/ι ἀπολεῖσθε. 6 Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν,
Συκῆν εἶχέν τις ‡ πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι

1 (163, 10.) Aderant autem quidam ipso in tempore nuntiantes illi de Galilaeis quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum. 2 Et respondens dixit illis, Putatis quod hi Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerunt, quia talia passi sunt? 3 Non dico vobis, sed nisi paenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. 4 Sicut illi decem et octo supra quos cecidit turris in Siloam et occidit eos, putatis quia et ipsi debitores fuerunt praeter omnes homines habitantes in Hierusalem? 5 Non* dico vobis, sed si non paenitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. 6 (164, 10.) Dicebat autem hanc similitudinem; Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea

---

58. σε] post βαλ. D. 1. Vulg. *b.c.e.f.* *Iren.* 104. (om. σε 2° et 3°. Arm.)
— βαλει BDX. 33. Γ. | ‡βαλλῃ ϛ. T. (Latt.) | βαλλει 69. *e.* | βαλῃ ALΔ. 1. EGHKMSUVΛ.
59. ab init.] praem. αμην L. Syr.Pst. impr.(ctra, MS.) vid. *Iren.* 104. *Orig. Int.* iii. 973f. (vid. Matt. v. 26.)
— εκειθεν] om. U*.
— ἑως] †add. οὐ ϛ. DXΔ. rel. | του A. | αν T. (vid. Matt.) | om. BL. 1. *Orig.* iii. 626b.
— και] om. D. *e.f.* Arm. (vid. Matt.)
— το BT. 1*s*. 33*s*. 69*s*. MSsΓ. | τον AL XΔ[E]GHKUVΛ. *Orig.* iii. (αποδοις τον εσχατον κοδραντην D.)
— εσχατον] om. Λ.
— αποδῳς ABT. rel. | αποδοις D. | αποδωσης 69. ‖ante και τον εσχ. X. (vid. Matt.) ante τ. εσχ. D. *b.c.e.* Syr.Crt. Æth. (*Iren.* 104. utramque lect. habet.) | Contra, rel. Vulg. *f.i.* Syr.Hcl. *Orig.* iii. *Orig. Int.* iii.
1. εν αυτῳ] om. εν D. 69. *a.e.g*2. (Contra, Vulg. *b.c.f.ff.i.*)
— απαγγελοντες XT*f.*
2. αποκριθεις] †add. ὁ Ιησους ϛ. ADX. rel. *c.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. ed. Æth. | om. BTL. Vulg. *a.b.e.i.l.* Memph.MS. Theb. Arm.
— οὑτοι] ante οἱ Γαλιλαιοι D. 69. Latt. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl. rel.)
2. ἁμαρτωλοι] post εγενοντο D. *a.b.c.e. ff.i.* | ante Vulg. *f.*
— ὁτι 2°.] om. T. ‖(ad fin. ver. om. *c.*)
— ταυτα B.*Mai.*DL. *e.* | ‡τοιαυτα ϛ. AT. rel. talia (Latt.) (praem. τα 69.) | (seq. πενπονθασιν D. Vulg. *b.f.ff.* | Contra, *a.e.*)
3. αλλ'] αλλα D. | αλλ' η L. ‖om. *a. b.c.ff.i.l.* | Contra, Vulg. *e.f.*
— μετανοητε BTLΔ. 33*s*. rel. *b.* | μετανοησητε ADX. 1. 69. MΓ. Vulg. *a.c. e.f.ff.* (vid. ver. 5.) (μετανοειτε HV.)
— παντες] παντως MΛ. | om. *ff.l.*
— ὁμοιως BDTL. 1. 33. 69. Syr.Hcl.mg. Theb. *ut vid.* similiter (Latt.) sicut illi Æth. | ‡ὡσαυτως ϛ. AX. rel. Syrr. (Crt.& Pst. *ut vid.*) & Hcl. txt. Memph. *ut vid.* Arm. (vid. ver. 5.) sic *e.*
4. η] ει X. 69.
— δεκα και ATX. rel. Vulg. *a.c.f.ff.* | om. και BD *Gr.*L. Theb. xviii. *Fuld. b.* xviii. milia *e.* ΙΗ Memph.
— επεσεν] post ὁ πυργος LX.
— εν τῳ] του D *Gr.* (om. εν τῳ Σιλωαμ Λ*.)
— αυτοι ABTLX. (33.) 69. K. Latt. Syr.Hcl. (ante εγενοντο 33.) | ‡οὑτοι ϛ. Δ. rel. | om. D. *e.* Syrr.Crt.&Pst.
— τους ανθρωπους ABDTL. 69. MΛ. | *om. τους ϛ. X *sic* Δ. rel. | om. τ. ανθρ. 1.
— κατοικουντας] ενοικουντας D. ‖†add. εν ϛ. AT. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. | om. BDL X. 1. *e.* (Æth.) [h. 33.]
5. λεγω] add. δε D.
— αλλ'] αλλα TK. | αλλ' η L. | ὁτι D. ‖om. *c.e.f.i.l.* | Contra, Vulg. *a.b.f.*
— μετανοησητε ADTLX. 1. 69. MU. (Latt.) (credideritis *b.*) | ‡μετανοητε ϛ. B.*Mai.*Δ. 33. rel. (vid. ver. 3.) | μετανοειτε H.
— παντες] om. *ff.i.l.*
— ὡσαυτως BL. 1. 33. M. Syrr.(Crt.& Pst. *ut vid.*)Hcl.mg. Memph. *ut vid.* sic *e.* sicut illi Æth. | ‡ὁμοιως ϛ. ADT X. rel. Syr.Hcl.txt. Theb. *ut vid.* Arm. similiter (Latt.) vid. ver. 3.
6. ταυτην] om. *a.* | post την παραβολην K. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.)
— ειχεν] post τις DK. *e.* Æth.
— πεφυτευμενην ante εν τῳ αμπελωνι αυτου BDLX. 1. 33. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. *Petr. Alex.* Routh. iv. 26. | ‡*post* ϛ. AT. rel. (om. Syr.Crt. Æth.)
— ζητων ante καρπον ABDTLXΔ. 1. 33. 69. [E]GHKMSUVΓΛ. Vulg. *a. b.c.f.g*1. (Syrr.Crt.Pst.& Hcl.) Memph. Theb. Æth. *Petr. Alex.* | ‡post ϛ. *c.ff.i.l.* Arm.

2. peccatores fuerint *Cl.* | 4. Siloe *Cl.* | fuerint *Cl.* | 5. paenit. non *Cl.* | 6. autem et hanc *Cl.*

Vulg. [*a.*] *b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

¶ 33 valde mutilus usque ad cap. xix. 44.

9. *εἰ δὲ μ. γ. εἰς τ. μέλλ.*

ΜΗ' ρξε β

10. [*ἐν*] *τοῖς*

§ E*

§ F

αὐτοῦ,″ καὶ ἦλθεν ‡ ζητῶν καρπὸν″ ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ
εὗρεν. [7] εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, Ἰδοὺ ¶
τρία ἔτη * ἀφ' οὗ″ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ
ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ
τὴν γῆν καταργεῖ; [8] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ,
Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου
σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια· [9] κἂν μὲν ποι-
ήσῃ καρπὸν ‡ εἰς τὸ μέλλον, εἰ δὲ μή γε″ ἐκκόψεις
αὐτήν.
97 [10] Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν
τοῖς σάββασιν· [11] καὶ ἰδοὺ γυνὴ † πνεῦμα ἔχουσα
ἀσθενείας ἔτη δέκα [καὶ] ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. [12] ἰδὼν
δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς § προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. [13] καὶ ἐπέ-
θηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ‡ ἀνορθώθη,″
καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. [14] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυν-
άγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ § σαββάτῳ ἐθεράπευσεν

sua, et venit quaerens fructum in illa et non invenit. [7] Dixit autem ad cultorem vineae, Ecce anni tres sunt ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac et non invenio: succide ergo illam: ut quid etiam terram occupat? [8] At ille respondens dixit illi, Domine, dimitte illam et hoc anno, usque dum fodiam circa illam et mittam stercora: [9] et si quidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam.

[10] (165, 2.) Erat autem docens in synogoga eorum sabbatis. [11] Et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo, et erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. [12] Quam cum vidisset Iesus, vocavit ad se et ait illi, Mulier, dimissa es ab infirmitate tua, [13] et imposuit illi manus: et confestim erecta est, et glorificabat deum. [14] Respondens autem archisynagogus, indignans quia sabbato

---

6. *εν αυτη* *Petr. Alex.* | *απ' αυτης* D *Gr.*
6, 7. *ουχ εὑρεν ειπεν δε προς* *Petr. Alex.* | *μη εὑρων ειπεν προς* D. *e.l.*
7. *ειπεν*] *ελεγεν* M.
— *Ιδου*] a capite xiii. 7 usque ad xix. 44 valde mutila sunt folia codicis 33: in his capitibus *diserte ubi exstat* laudatus est. In locis reliquis hiat.
— *τρια ετη* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 246ᶠ. *Petr. Alex.* | *ετη τρια* D. Vulg. *b.c.f.* (triennium *a.e.*)
— *αφ' οὑ* B.*Mai.Blc.*DTL. 69. Latt. Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Petr. Alex.* | *om. ς. AX. rel. Syrr.Pst.& Hcl. Theb. *Iren.* 281. *Orig.* iii. (seq. *ουκ* D.)
— *εὑρισκω*] add. *φερε την αξεινην* D. | Contra, *Orig.* iii. *Petr. Alex.*
— *εκκοψον* *Orig.* iii. 247ᵃ. | *εγκοψον* 69. ‖ add. *ουν* ATLX. 33. 69. Vulg. *a.b. c.f.i.l.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BDΔ. 1. rel. *e.* Syrr.Crt.& Pst. *Orig.* iii. *Petr. Alex.*
— *την γην*] *τον τοπον* B**Rl.Mai.* | Contra, rel. *Petr. Alex.*
— *καταργει*] -*γη* X. 69. HSΓ. | Contra, *Orig.* iii. *Petr. Alex.*
8. *ὁ δε αποκρ. λεγ.*] dixit cultor Syrr. Crt.&Pst.
— *και τουτο το ετος* *Petr. Alex.* | *ετι τουτον τον ενιαυτον* D. Arm.
— *σκαψω*] add. *τα* T. *Petr. Alex.*
8. *κοπρια* *Elz.* ABTLXΔ[E]MSUVΓΛ. Vulg. *e.* vv. *Orig.* iii. 452ᶠ. *Petr. Alex.* (*κοπρία* hoc. acc. Elz.) | *κοπριαν* *St.* 3. GHK. | *κοπρον* 1. 69. | *κοφινον κοπριων* D. *a.b.c.f.ff.i.l.*
9. *καν μεν ποι. καρπ.*] om. 1.
— *καν* ABL. rel. *Petr. Alex.* | *και εαν* D. | *και* Ted.
— *εις το μελλον* ante *ει δε μη γε* B(T)L. 33. (69.) Memph. Theb. Æth. | ‡ post ς. AD. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Petr. Alex.* | *εις το μελλον αφησεις ει δε μη γε* T. Theb. | *εις το μελλον δε ει μη ποιηση* 69. (Memph.) (Theb.MS. ut vid.)
— *εκκοψεις* *Petr. Alex.* | *-*ψης* Γ. | -*ψον* 69.
— ad fin.] add. *ταυτα λεγων εφωνη, Ὁ εχων ωτα ακουειν ακουετω* Γ.
10. *διδασκων*] add. *ὁ Ιησους* GHΓ. Syr. Pst.
— *συναγωγων* (in synagoga eorum Vulg.) | *ἡμερων* H.
— *εν* (ante *τ. σαββ.*) ABL. rel. | om. DT. 1. 69. Vulg. *b.c.e.f.ff.* [*a.*]
— *τοις σαββασιν*] *τῳ σαββατῳ* D. Memph.W.&Schw. Theb.
11. *ιδου*] om. Syrr.Crt.&Pst.
— *γυνη*] † add. *ην* ς. A(D). rel. *e.* (Syrr.Crt.&Pst.) (Æth.) (postea habet D. Et erat ibi mulier quaedam quae Syr.Crt. Erat ibi etc. Syr.Pst.) | om. BTLX. 33. Vulg. *a.b.c.f.i.l.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm.
11. *πνευμα εχουσα ασθενειας*] *εν ασθενειᾳ ην πνευματος* D. | (om. *ασθενειας* Syr.Crt.)
— *ετη*] om. B**Rl.*(sil.*Mai.*)
— *δεκα και οκτω* ALX. rel. Vulg. *c.f.* [h. *a.*] | om. *και* BT. 1. Theb. | *ιη* D. *Fuld. b.e.* Memph.
— *συγκυπτουσα* *Orig.* i. 782ᵇ. iv. 252ᵉ. *συνκαπτουσα* D*. | *συνκαμπτουσα* D². | *συγκυμπουσα* X.
— *ανακυψαι* *Orig.* i. | -*μψαι* AX. ad fin. ver. 69. Vulg. *b.c.ff.* (Contra, *a* ut vid. *e.* *Orig.* i.)
12. *προσεφωνησεν και*] om. D. *e.*
— *απολελυσαι*] add. *απο* ADX. 33. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. | Contra, BTL. rel. *Orig.* iii. 511ᵃ.
13. *αυτῃ*] post *τας χειρας* D. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Theb. (Contra, Syr.Hcl.)
— *ανορθωθη* AB*Tf.*DLXΔ. 69 *Scr.* G² *Tf.*H*Tf.*M*ATf.* | ‡ *ανωρθωθη* ς. B. *Mai.*T. 1*s.* rel.
— *εδοξαζεν* (Latt.) Syrr.Crt.&Hcl. | -*σεν* D. *c.* Syr.Pst. Memph.W.
14. *ὁ αρχ.*] om. *ὁ* Δ.
— *τῳ σαββατῳ*] *το σαββατον* 69.

---

8. dicit *Cl.* | 12. cum videret *Cl.* | voc. eam ad se *Cl.*

A B D [R] T.
L X Δ.
1. 33. 69.
E(F)GHKMSUVΓ
Λ.
14. [ὅτι] "Ἐξ
h cap. 14: 5.
Matt. 12:11.
15. ἀπάγων
ρξϛ ι
ΜΘ' ρξζ β
18. "Ελεγεν δέ
i Matt. 13:31, 32.
Mar. 4:30-32.

ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ, "Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς
δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ‡ αὐταῖς" οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύ-
εσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 h ἀπεκρίθη
‡ δὲ" αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν, ‡ Ὑποκριταί," ἕκαστος
ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν
ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 ταύ-
την δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατα-
νᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ
τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 17 καὶ
ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντι-
κείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.
98 18 "Ελεγεν ‡ οὖν," Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 i ὁμοία ἐστὶν
κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς
κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον
[μέγα], καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν

curasset Iesus, dicebat turbae, Sex dies sunt in quibus oportet operari: in his ergo venite et curamini, et non in die sabbati. 15 Respondens autem ad illum dominus et dixit, Hypocritae, unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a praesepio et ducit adaquare? 16 Hanc autem filiam Abrahae, quam alligavit satanas ecce decem et octo annis, non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati? 17 (166, 10.) Et cum haec diceret, erubescebant omnes adversarii eius, et omnis populus gaudebat in universis quae gloriose fiebant ab eo.

18 (167, 2.) Dicebat ergo, Cui simile est regnum dei, et cui simile esse existimabo illud? 19 Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, et crevit et factum est in arborem magnam, et volucres caeli requieverunt in

14. ὁ Ιησους] om. ὁ D.
— ελεγεν τῳ οχλῳ] ante ὁτι τῳ σαβ. D. *a.e.i.* (Contra, Vulg. *b.c.f.ff.*)
— ἑξ] praem. ὁτι BL. (h. 33.) | Contra, ADTX. rel.
— εν αἱς] om. B**Rl.*(sil. *Mai.*)
— αυταις ABTLX. 1. 69. | ‡ταυταις ϛ. DΔ. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.
— ουν] om. U. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. | Contra, Syr.Hcl.
— ουν ερχ.] συνερχ. Λ.
15, 16. om. verr. 33. ut e spat. videtur.
15. απεκρ. δε BDL. 1. 69. Latt. Syr.Pst. (Æth.) | ‡απεκρ. ουν ϛ. AT. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. [Syr.Crt. Arm.]
— αυτῳ] om. 69. Æth.
— κυριος ABTL. rel. (Latt.) Syr.Hcl. rel. | Ιησους D*Gr.* 1. 69. FUΓ. *For.* Syrr.Crt.&Pst. Arm.1MS.
— ὑποκριται ABTLΔ. 69. EFGHKMS U*Tf.*ΓΛ. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. *ap. Woide.* Æth. *Iren.* 236. *Hipp.* in Dan. p. 108. | ‡ὑποκριτα ϛ. DX. 1. V. *f.* Syrr.Crt.&Pst. Theb.*Mnt.* Arm. (-te *b.c.*)
— ὑμων] ἡμων T. | add. εν AT.
— βουν....ονον] ονον....βουν 69. *Tert.* adv. Marc. iv. 30. | Contra, *Hipp.* in Dan. p. 108.
— η τον BTL. rel. *Hipp.* in Dan. | και τον D. | η την AV.

15. απο της φατνης *Tert.* | om. 69. *Iren.* 236.
— απαγαγων *Hipp.* in Dan. | αγαγων Λ*. | απαγων B**Rl.*(sil. *Mai.*) 1.
16. δε *Orig.* i. 782ᵇ. *Hil.* 292ᵃ. | om. F. *Hil.* 491ᵃ.
— θυγατερα] -ραν X. 69. KΓ*Λ*Tf.* ‖add. του D. | Contra, *Orig.* i. *Eus.* Ecl. Pr. 210.
— εδυσεν 69.
— ιδου] om. *c.e.f.l.* *Iren.* 149. 236. *Hil.* 292ᵃ. 491ᵃ. | Contra, Vulg. *a.b.ff.* *Orig.* i.
— δεκα και οκτω ετη Theb. *Iren. Orig.* i. (*Eus.* Ecl. Pr.) *Hil.* | ετη -ιη. D. (*e.*) (*f.*)(*i.*) Memph. (δε και οκ. ετ. Ted.)
— απο *Orig.* i. | εκ Δ. *Orig.* i. *ap. Hoeschelium.*
17. ταυτα λεγοντος αυτου] om. D. *e.*
— κατῃσχυνοντο] κατῃσχυνθησαν D*Gr.* *e.* Theb.
— παντες] om. D. *b.e.ff.i.l.*
— αυτῳ] αυτου Λ.
— οχλος] λαος LG.
— εχαιρεν] -ρον Λ.
— επι πασιν τοις ενδοξοις τοις γινομενοις ὑπ' αυτου A(B)(T)L. rel. Vulg. *a.g*². ‖πασιν] om. E. *b.c.ff.i.* ενδοξοις] -ξης T. ‖γινομ.] γενομ. B. (γιγνομ. T.) ‖εν πασιν οἱς εθεωρουν ενδοξοις ὑπ' αυτου γεινομενοις D. (*b.*) (*c.*)*e.f.*(*ff.*)(*i.*)*l.*

18. ουν BL. 69. (Latt.) Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. | ‡δε ϛ. ADTXΔ. 1. rel. *c.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. (Æth.) [Syr.Crt.] ‖add. αυτοις 1. Æth.
— του θεου] των ουρανων U. Æth.
— ὁμοιωσω] praem. ὁμοιωματι 69. Arm.
19. ὁν] ὃ *Elz.*
— κηπον] praem. τον D.
— ἑαυτου ABT. rel. | αυτου DLXFK U*Tf.*
— ηυξησεν] ηυξανεν H.
— εις δενδρον Vulg. *e.* Syr.Hcl. Memph. ed. | om. εις D. 1. *a.b.c.f.ff.i.* Syrr.Crt. &Pst. Memph.MS. Theb.
— μεγα ΑΧΔ. 1. 33. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Sch. Æth. | om. BDTL. *a.b.e.ff.i.l* Syr.Crt. Syr. Hier. Memph.MS. Theb. Arm. (vid. Matt. xiii. 32.)
— κατεσκηνωσεν BTLX. rel. (κατασκ. U.) | κατεσκηνωσαν D. | κατασκηνωσαν Γ. | κατεσκηνουν Λ. 69.
— εν τοις κλαδοις] ὑπο τους κλαδους D. Theb.
20. sic in D η τινι ὁμοια εστιν ἡ βασιλεια του θεου, και τινι ὁμοιωσω αυτην; (*a.*)
— και BTL. 1. 69. G. Latt. Syr.Hcl.txt.

15. Dominus dixit *Cl.* | 18. cui simile aestimabo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ρξη ε ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 20 Καὶ πάλιν εἶπεν, [j] Τίνι
ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 ὁμοία ἐστὶν
[j] Matt. 13:33. ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ‡ ἔκρυψεν″ εἰς ἀλεύρου σάτα
τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
ρξθ β 99 22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας
διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.
Ν′ ρο 23 εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;
[k] Matt. 7:13. seq. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, 24 [k] Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν
¶ F διὰ τῆς στενῆς ‡ θύρας″· ¶ ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν,
ροα ε ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν, 25 [l] ἀφ'
[l] Matt. 25:10-12. οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν
θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν
θύραν λέγοντες, Κύριε, † ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκρι-
θεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ. 26 τότε
26. ἄρξησθε ἄρξεσθε § λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν,
§ R [m] Matt. 7:23. καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 [m] καὶ ἐρεῖ,
[n] Psa. 6:8. Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα † πόθεν ἐστέ· [n] ἀπόστητε ἀπ'

ramis eius. 20 (168, 5.) Et iterum dixit, Cui simile aestimabo regnum dei? 21 simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria, donec fermentaretur totum.

22 (169, 2.) Et ibat per civitates et castella docens et iter faciens in Hierusalem. 23 (170, 5.) Ait autem illi quidam, Domine, si pauci sunt qui salvantur? Ipse autem dixit ad illos, 24 Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quaerunt intrare et non poterunt. 25 (171, 5.) Cum autem intraverit pater familias et cluserit ostium, et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes, Domine, aperi nobis, et respondens dicet vobis, Nescio vos unde sitis: 26 tunc incipietis dicere, Manducavimus coram te et bibimus, et in plateis nostris docuisti. 27 Et dicet vobis, Nescio vos unde sitis:

Memph. Arm. Æth. | om. ΑΔΧΕFΗ KMSUVΓΛ. Syrr. Crt.& Pst. (Syr. Hcl.†) Theb.

21. *εκρυψεν* BLKU*Tf.* | ‡*ενεκρυψεν* ς. ADTX. rel. (vid. Matt. xiii. 33.)

— *σατα τρια* Vulg. *f.* | om. *a.b.c.ff.i.l.* mensuras *e.*

— *εζυμωθη*] *ζωμωθη* D *Gr.*

22. *και* 1°.] om. S.

— *διεπορευετο*] *επορευετο* H.

— *πολεις*] praem. *τας* TLX. 1. | Contra, ABD. rel.

— *πολεις και κωμας*] *κωμας και πολεις* 69. Syrr.Crt.& Pst.(ctra, Hcl.) | *πολιν και κωμην* 1.

— *και πορ. ποιουμ. εις Ἱερ.*] et cum venerit Hierosolymam Syr.Crt. (conj. cum seqq.)

— *εις*] *εν* 69. K.

— *Ἱερουσαλημ* ADT. rel. | *Ἱεροσολυμα* BL.

23. ab init.] venit quidam et rogabat illum et dixit Syr.Crt.

— *ολιγοι*] add. *εισιν* D. Latt. Memph. Arm. *Orig. Int.* ii. 533^c. | Contra, rel. *Orig.* ii. 387^f.

— *ὁ δε*] add. *αποκριθεις* D.

— *προς αυτους*] om. D. 69. | illi Syr. Crt.

24. *εισελθειν* 1°. *Orig.* ii. 387^f. iii. 527^a. 804^a. | *διελθειν* 1.

— *της στενης θυρας* BDL. 1. Arm. *Orig.* iii. 527^a *diserte ὡς ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εἴρηται οὕτως ἔχον, Ἀγ. εἰσελθ. διὰ τῆς στενῆς θύρας κτλ.* ostium *a. e.ff.i.* | ‡*της στ. πυλης* ς. AX. rel. *Orig.* ii. 387^f. 804^a. (vid. Matt. vii. 13.) porta Vulg. *b.c.f.* | *της θυρας στηνης πυλης* T *sic* ap. Ford.

24. *εισελθειν* 2°.] add. *δια της στενης sic Orig.* iii. 527^a.

— *ουκ ισχυσουσιν* ABL. rel. *Orig.* iii. 527^a. 804^a. *Lucif.* 133. | *ουχ εὑρησουσιν* D. Syr.Hcl.(ut vid.) | *ουκ ισουσιν* T. | *ουκ ισχυσωσιν* Λ.

25. *οὗ αν* ABL. rel. | *ὁτου αν* D. | *οὗ εαν* T. 69.

— *εγερθη ὁ οικοδεσποτης* ABT. rel. *b.* rel. *Lucif.* 133. | *ὁ οικοδ. εισελθῃ* D. | *ελθῃ ὁ οικοδ.* 69. | *εισελθ. ὁ οικοδ.* Vulg. *a.c.f.l.* Arm. incipiet pater familias surgere *e.*

— *αποκλεισῃ*] *-κλεισει* X. | *-κλησει* Γ Λ*Tf.*

— *θυραν*] *θυρα bis* U.

— *αρξησθε*] *-ξεσθε* B.*Mai.* 69.

— *εσταναι*] *σταναι* 69.

— *την θυραν* 2°. Vulg. *c.e.f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Theb. *ap. Woide.* Arm. Æth. | om. D. (*a.*)*b.* Theb.*ap. Mnt. Lucif.* 133.

— *κυριε* semel BL. Vulg. *a.c.e.l.* Memph. W.&Sch. Theb. | †bis ς. ADT. rel. *b.f.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph.MS. Arm. Æth. *Lucif.* (vid. Matt. xxv. 11.)

25. *ὑμιν*] om. *a.b.i.l.* Syr.Pst. *Lucif.* 133.

— *ουκ*] praem. *ὁτι* U. Syr.Pst.

26. *αρξεσθε* B. 1*s.* rel. | *-ξησθε* ADTLX Δ. 69 *Scr.* KMΓ.

— *λεγειν*] add. *κυριε* D. | Contra, *Lucif.* 133.

— *εφαγομεν....επιομεν* *Orig.* iv. 421^d. | *-ωμεν* 1°. RH. | *-ωμεν bis* E. (*πιομεν* T.)

— *εδιδασκας*] ambulavisti Syr.Crt.

27. *λεγω* ADRL. rel. Syrr.Crt.& Hcl. Arm.Zoh. Æth. *Lucif.* 133. | om. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.Usc. (Tunc dicet vobis, Amen dico Syr.Crt.) | *λεγων* BT. | *λεγω δε* S.

— *ουκ οιδα*] †add. *ὑμας* ς. A(D *infra*) XΔ. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.*(*e.*)*f.ff.* rel. *Orig.* iii. 131^b. iv. 425^d. vid. 2 *Clem.* 4. (vid. ver. 25.) ‖ om. BRTL. *b.i.l. Lucif.* ‖ *ουδεποτε ειδον ὑμας* D. *e.* (vid. Matt. vii. 23.)

— *ποθεν εστε* Theb. *ap. Woide.* rel. *Orig.* iv. 425^b. 2 *Clem.* | om. D. Theb.*ap. Mnt.* (*Orig.* iii.)

— *αποστητε*] *αποχωρειτε* M. vid. *Just.* Apol. i. 16. Matt. vii. 23.

---

21. et cui simile *Am.* | 24. quaerent *Cl.* | 25. *om.* et *ante* incip. *Cl.*

A B D (R) (T). ροβ ε
L X Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUVΓΛ.
° Matt. 8:11, 12.
28. ὄψησθε

ᵖ Matt. 19:30. ρογ β
20:16.
22:14.
Mar. 10:31.

ΝΑ' ροδ ι
31. Ἐν ταύτῃ
— τῇ ὥρᾳ

¶ T

32. τρίτῃ [ἡμέρᾳ]

ροε ε
ᑫ Matt. 23:37-39.

ἐμοῦ πάντες† ἐργάται† ἀδικίας. 28 ° ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ‡ ὄψεσθε"
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς
προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλ-
λομένους ἔξω· 29 καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ
δυσμῶν, καὶ [ἀπὸ] βορρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθή-
σονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 ᵖ καὶ ἰδού εἰσιν
ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καί εἰσιν πρῶτοι οἳ
ἔσονται ἔσχατοι.
100 31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ‡ προσῆλθάν" τινες
Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε καὶ πορεύου ἐν-
τεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 καὶ
εἶπεν αὐτοῖς,¶ Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ,
Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ‡ ἀποτελῶ" σήμε-
ρον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 πλὴν
δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύ-
εσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω
Ἱερουσαλήμ. 34 ᑫ Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀπο-

discedite a me omnes operarii iniquitatis. 28 Ibi erit fletus et stridor dentium, (172, 5.) cum videritis Abraham et Isaac et Iacob et omnes prophetas in regno dei, vos autem expelli foras. 29 Et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro, et accumbent in regno dei. 30 (173, 2.) Et ecce sunt novissimi qui erunt primi, et sunt primi qui erunt novissimi.

31 (174, 10.) In ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum dicentes illi, Exi et vade hinc, quia Herodes vult te occidere. 32 Et ait illis, Ite dicite vulpi illi, Ecce eicio daemonia et sanitates perficio hodie et cras, et tertia consummor. 33 Verum tamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare, quia non capit prophetam perire extra Hierusalem. 34 (175, 5.) Hierusalem Hierusalem,

27. παντες] om. Syr.Pst. *Just.* (vid. Matt.)
— εργαται] †praem. οἱ ς. AT. 1. 33. 69. K MUΓ. Memph. Theb. Arm. (vid. Matt.) | om. B.*Mai.*(*Btly.c sil.*)DRLXΔEGH SVΛ. *Just.* ‖†add. της ς. ATXΔ. 1. rel. Memph. Theb. (vid. Matt.) | om. BDRL. Arm. vid. *Orig.* iii. (vos enim omnes operarii estis iniquitatis Syr. Crt.)
— αδικιας] ανομιας D. vid. 2 *Clem.* 4. et *Orig.* iii. Matt. vii. 23.
28. ὁ βρυγμος] δρυγμος Δ.
— οψεσθε B**Mai.*D *Gr.*X. 69. | ‡οψησθε" ς. AB²*Mai.*RTLΔ. 1. 33. rel.
— Ισακ DL. *a.b.e.*
— και παντας τους προφητας] om. Syr. Hier. Theb.MS.(et ap. Mnt.)
— εν τῃ βασ.] praem. introire *Am.* | praem. introeuntes *a.b.c.ff.i.l.* *Lucif.* 133. | Contra, Vulg. *e.f.*
— του θεου *Lucif.* | αυτου A. (coelorum *Iren.* 236.)
— ὑμας δε.... τῃ βασ. του θεου ver. 29] om. 69.
29. ἡξουσιν] add. πολλοι 1.
— δυσμων και] om. και T.
— απο βορ. BRTL. *a.f.* Arm. | om. απο AD *Gr.*XΔ. 1. EGHKMSUVΓΛ. Vulg. *b.c.e.ff.i.l.* Syr.Hcl. Memph. Theb. (απο νοτ. και απο βορ. Syrr. Crt.&Pst.)
29. του θεου] om. H* *ut vid.*
30. ιδου et οἱ εσονται 2°.] om. Syr.Crt.
— εσχατοι οἱ εσονται πρωτοι.... πρωτοι οἱ εσονται εσχατοι] transponuntur X.
31. εν αυτῃ ABRLX. 1s. rel. | εν ταυτῃ DTKM. | εν αυτῃ δε GS. *b.e.f.*
— ἡμερᾳ B²TΔ. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl.txt. Memph.ed. Theb. Arm. Æth. et in diebus illis Syr.Crt. Memph.MS. | ὡρᾳ AB**Rl.Mai.*DR *ut vid.*LX. 1. 69. Syr.Hcl.mg. (vid. cap. ii. 38. x. 21. xii. 12. xx. 19. xxiv. 33.)
— προσηλθαν B**Rl.Mai.*DL. | ‡προσηλθον ς. AB²RT. rel.
— φαρισαιοι] των φαρισαιων D. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.²g¹.m.* Syrr.Crt.&Pst.(contra, Hcl.)
— αυτῳ] ante τινες D.
— θελει Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Orig. Int.* iii. 92ᵉ. | ζητει D. Syr.Crt. Theb. | μελει E.
32. και ειπεν Vulg. *b.c.f.ff.m.* | ὁ δε ειπεν M. *a.e.* [Syrr.Crt.&Pst.]
— αυτοις] om. K. ‖add. Jesus *c.f.m.* Syr.Pst. (Theb.)
— δαιμονια] praem. τα L.
— αποτελω BL. 33. *Clem.* 577. | αποτελοῦμαι D. | ‡επιτελω ς. AR. rel.
— και τῃ.... αυριον ver. 33] om. 69. *i.*
— τριτῃ] add. ἡμερα B. Vulg.*Cl.* (*a.*) *b.c.e.f.l.m.* (Syrr.Crt.&Pst.) Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 92ᵉ. 364ᵃ. | om. ADR. rel. *Am.* *ff.i.* Syr.Hcl. Theb. *Clem.* 577.
33. πλην.... εχομενῃ] om. *b.c.ff.*(*i.*)*l.* (Contra, Vulg. *a.e.f.*)
— αυριον] praem. τῃ D. | add. operari Syr.Pst.
— εχομενῃ ABRL. rel. | ερχομενῃ D. 69. A.
— πορευεσθαι] om. *a.* | abite *b.* vadite *c.* ite *ff.m.*
— ενδεχεται] ενδεται Δ.
— προφητην απολεσθαι *Orig.* iii. 538ᵇ. *Orig. Int.* iii. 849ᶜ. | απολεσθαι προτην D. (προστην corr.¹.)
34. ἡ αποκτ.] om. ἡ 69.
— αποκτεινουσα *Orig.* iii. 739ᵃ. | αποκτεννουσα AKU*. (non 69.) αποκτενουσα X(Δ). 1. ‖αποκτεινουσα τους] αποκτενουσ αυτους Δ.
— ορνις] ορνιξ D. | ορης L. ‖add. congregat Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Theb. (praem. Æth.)
— την ἑαυτης νοσσιαν BRLX. 33. rel. Memph. | τα ἑαυτης νοσσια A. 1. KM. Theb. Arm. | τα νοσσια αυτης D. vid. Matt. xxiii. 37. (*Eus.* Ecl. Pr. 136 Matt spectat.)
35. ὑμιν 1°.] om. X.
— ὑμων] †add. ερημος ς. DXΔ. 33.

28. introire in reg. *Am.* | 32. Ite et dicite *Cl.* | tertia die *Cl.* | 33. sequenti die *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

κτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς
ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπι-
συνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε;
35 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν†· ‡λέγω δὲ″
ὑμῖν†, Οὐ μὴ ‡ἴδητέ με″ ἕως† [‡ἥξει″ ὅτε] εἴπητε,
r Psa. 118 (117): 26. r Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

quae occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum avis nidum suum sub pinnis, et noluisti. 35 Ecce relinquitur vobis domus vestra. Dico autem vobis quia non videbitis me donec veniat cum dicetis, Benedictus qui venit in nomine domini.

XIV. ¶ R ροΞ ι ΝΒʹ ροζ β

101 1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν¶ αὐτὸν εἰς οἶκόν
τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν
ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 καὶ
ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ·
3 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς
καὶ Φαρισαίους λέγων, † ″Ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ
‡θεραπεῦσαι″ *ἢ οὔ″; 4 οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ
ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν, 5 καὶ
5. εἶπεν πρ. αὐτ. s cap. 13: 15. † πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, s Τίνος ὑμῶν ‡υἱὸς″ ἢ βοῦς εἰς
φρέαρ ‡πεσεῖται,″ καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν

1 (176, 10.) Et factum est cum intraret in domum cuiusdam principis Pharisaeorum sabbato manducare panem, et ipsi observabant eum. 2 Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. 3 (177, 2.) Et respondens Iesus dixit ad legis peritos et Pharisaeos, Licet sabbato curare? 4 At illi tacuerunt: ipse vero apprehensum sanavit ac dimisit. 5 Et respondens ad illos dixit, Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet, et non continuo extrahet illum

---

rel. Vulg. *Cl.* *a.b.c.f.* Syrr.Crt.&Pst.& Hcl. Memph.W. Æth. (vid. Matt. xxiii. 38.) | om. ABRL. 1. 69. KSV ΓΛ. *Am. For. Fuld. e.ff.g².i.* Memph. Schw.(et ap. Mill.) Theb. Arm. *Orig.* iii. 188ᵇ. (vid. et 642ᵈ.)

35. λεγω δε ABDRXΔ. 1. 33. 69. EGHK MSUVΓΛ. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | λεγω L. *b.c.ff.l.* Syr.Crt. Theb. Æth. | ‡αμην δε λεγω ς. | dico enim *a.e.* Syr.Pst.

— ὑμιν 2°.] †add. ὁτι ς. AX. rel. Vulg. *a.f.ff.* rel. | om. BDRL. 1. H. *b c.e.i.l.*

— ιδητε με ABR. 69. KM. Vulg. *a.f.i.l.* | ‡με ιδητε ς. DLX. 1. rel. (h. 33.) *b.c.e.* (vid. Matt. xxiii. 39.) | με ιδετε E. ‖add. απ' αρτι ΔGr. Memph. Theb. Æth. (vid. Matt. xxiii. 39.)

— ἑως ἡξει ὁτε D. (ἑ. †αν″ ‡ἡξῃ″ ὁτε ς. EG. [ὁτι H.] rel. ἑ. αν ἡξει ὁτε AΔVΛ.) Vulg. (*a.*)(*b.*)(*f.*) Syr.Hcl.txt. donec veniam *c.* donec veniat dies quando *a.*(*b.*)*f.* Syrr.Crt.&Hcl.† | ἑως αν X. 1. 69. M. (vid. Matt. xxiv. 39.) | ἑως ὁτε K. ‖ἑως tantum habent BRL. *e.i.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.

— ειπητε] add. μοι 69.

1. και εγενετο εν τῳ] εγενετο tantum 69. (Et cum intraret Syr.Crt.)

— ελθειν] εισελθειν D. 69. M. Latt. Memph. Theb. Arm.

— αυτον] om. 69. Γ.

1. οικον] praem. τον A.

— των ante φαρισαιων] om. B.*Mai.*K*.

— ad fin.] add. ut viderent quid fecerit Syr.Crt.

2. ιδου] om. Syr.Crt. Theb.

— τις] om. D. 1. *b.c.ff.i.* Æth.

— ην] om. A.

— ὑδρωπ. 69. (ΧΓΛ *Tf.*)

3. ὁ Ιησους] om. 1.

— τους] αυτους G*.

— λεγων Vulg. *Cl.* *c.ff.* Syr.Hcl. | om. D. *Am. a.b.e.f.* Syrr.Crt.&Pst.

— εξεστιν] †praem. ει ς. AX. rel. Vulg. *Cl.* *a.b.c.e.ff.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm. (vid. Matt. xii. 10.) | om. BDL. *Am. f.* Syr.Hier. (Memph. Theb. *ut vid.*) Æth.

— τῳ σαββατῳ] εν τοις σαββασιν 1. *a.*

— θεραπευσαι BDL. 1. | ‡θεραπευειν ς. AX. rel. (vid. Matt. xii. 10.)

— η ου BDL. 1. 69. *b.e.f.* Syrr.Crt.& Hcl.* Syr.Hier. Memph. (Theb.MS. *et ap. Mnt.*) Æth. | *om. ς. AX. rel. Vulg. *a.c.ff.* Syr.Pst. Theb.(ap. Woide.) Arm. (vid. Matt. xiv. 10.) ‖add. postea εξεστι *Graecè* Theb. ap. Mnt. et MS.

4. επιλαβομενος sine add. ABLX. 33. rel. Vulg. | add. αυτου 1. 69. *b.c.*(*f.*) *ff.l.* (Syr.Hcl.) Memph. Theb. Arm. Æth. | add. αυτον και D. *e.* Syrr.Crt. &Pst. manum illius *a.*

— ιασατο] ιασαμενος D.

4. αυτον] om. D. 69. *Am. e.*

— και post αυτον] om. D.

5. και ab init.] †add. αποκριθεις ς. AX. rel. (h. 33.) Vulg. *f.* Syr.Hcl. | om. BDL. 1. 69. K. *a.b.c.e.ff.i.l.* Syrr.Crt. &Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.

— προς αυτους ante ειπεν BLXΔ. 1. rel. Vulg. | post ειπεν ADK. *a.b.c.e.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. ‖add. ὁ Ιησους X.

— ὑμων] praem. εξ D. Memph.MS.

— υἱος η βους (A)BΔEGHMS(U)VΓΛ. *e.f.* Syrr.(Crt.)&Pst.&Hcl. Theb. (ὁ υἱος AU.) | ‡ονος η βους ς. LX *txt.* (sed non in com.) 1. 33. K. Vulg. *a.b. c.* Memph. Arm. (vid. cap. xiii. 15.) (ορος η βους 69 *sic.*) bos ejus aut asinus Æth. | προβατον η βους D. (vid. Matt. xii. 10) ‖add. aut asinus Syr. Crt.

— πεσειται AB.*Blc.Mai.*(L.) 1. 69. (πεσηται L.) | ‡εμπεσειται ς. DX. rel. (vid. Matt. xii. 10.)

— και ουκ.... αυτον] post τῃ ἡμ. του σαββ. D. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.) | om. και 69.

— αυτον] αυτο A.

35. relinquetur *Cl.* | vestra deserta *Cl.*
1. intraret Jesus *Cl.* | 3. *ante* licet *praem.* dicens, Si *Cl.* | 4. sanavit eum *Cl.*

A B D[P][R]. L X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ. ΝΓ' ροη / ι
t Prov. 25:6,7.

† τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντα-
ποκριθῆναι † πρὸς ταῦτα.
102 7 t Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παρα-
βολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο,
λέγων πρὸς αὐτούς, 8 Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς
γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μή
ποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9 καὶ
ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι, Δὸς τούτῳ
§ Goth. τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ ‡ μετὰ" αἰσχύνης § τὸν ἔσχα-
τον τόπον κατέχειν. 10 ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς
‡ ἀνάπεσε" εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ
10. εἴπῃ σοι κεκληκώς σε, ‡ ἐρεῖ" σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον·
τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον * πάντων" τῶν συνανακει-
ροθ / ε μένων σοί. 11 u ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσε-
u Matt. 23:12. cap. 18:14. ρπ / ι ται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.¶ 12 Ἔλεγεν
¶ Theb. δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελ-
φούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας

die sabbati? 6 Et non poterant ad haec respondere illi.

7 (178, 10.) Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quomodo primos accubitus eligerent, dicens ad illos,
8 Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit invitatus ab eo,
9 et veniens is qui te et illum vocavit dicat tibi, Da huic locum, et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere.
10 Sed cum vocatus fueris, vade recumbe in novissimo loco, ut cum venerit qui te invitavit dicat tibi, Amice, ascende superius: tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus:
11 (179, 5.) quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur.
12 (180, 10.) Dicebat autem et ei qui se invitaverat, Cum facis prandium aut cenam, noli vocare amicos tuos neque fratres tuos neque cognatos neque vicinos

5. τῃ ἡμερᾳ] †praem. εν ς. B.*Mai.* 1s. rel. *a.e.f.* | om. ADLXΔ. 69. K. Vulg. *b.c.l.* ||om. τῃ B.*Mai.*

6. και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι (αποκριθηναι 1. Λ.) | οἱ δε ουκ απεκριθησαν D. ||†add. αυτῳ ς. AX. rel. *a. f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. ad fin. ver. Vulg. *b.c.ff.* $g^{1.2.}$ | om. BDL. 1. *e.l.*

— προς ταυτα] προς αυτον 1.

7. δε] add. και D. Vulg. *a.* Arm. | Contra, *b.c.e.f.i.* Syr.Hcl. rel. [Syrr. Crt.&Pst.]

— πρωτοκλησ. ALXΔ. 69. E*HKΓΛ. (A X. 69. E*Λ. ver. 8.)

— επεχων .... εξελεγοντο] et eligebant primos accubitus Syr.Crt.

— εξελεγοντο] εξελεγχοντο 69.

— προς αυτους] om. 1. (*e.*) Memph. | (om. λεγ. πρ. αυτ. Syr.Pst.)

8. ὑπο τινος *b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Arm.) rel. | om. D. Vulg. (*a.*)(*c.*)*e.*(*ff.*)*i.* Syr.Crt. *Clem.* 165.

— εις γαμους *Clem.* | εις γαμον D. | om. *b.* Theb. Syr.Hcl.MS.marg. "*ad nuptias* non in omnibus exemplis invenitur." ||add. aut ad convivium Arm.

— η κεκλημενος Syrr.Pst.&Hcl. | ηξει D. | erit ibi Syr.Crt.

— ὑπ' αυτου Vulg. (*e.*)*f.* Syr.Hcl. Arm. | om. D. *a.b.c.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. (Theb.) Æth. ||om. ὑπ' L.

9. ὁ σε] ὡς σε 69 *sic.*

— αρξῃ] εσῃ D *Gr. e.* | αρξηται Λ.

— μετα ABDLΔ. 69 *Scr.* EGMVΛ. | ‡μετ' ς. X. 1s. rel.

— τον] om. D*.

10. κληθῃς] -θεις B**Rl.*(sil.*Mai.*)

— πορευθεις] om. D. *e. Clem.* 165.

— αναπεσε AB**Rl.* 1. 69. EHKSUVΓ. (B²*Mai.*)|αναπεσαι B(**Mai.*)LXΔGM Λ.| ‡αναπεσον ς.|αναπειπτε D. *Clem.*

— εις τον εσχατον τοπον] post κληθῃς D. (*e.*) *Clem.*

— σε] σοι E. | om. 69.

— ερει BLX. | ‡ειπῃ ς. ADΔ. 1. 33. rel. (ειπει EG. ειποι 69.)

— τοτε] praem. και D. ("et" tantum Syrr.Crt.&Pst.)

— post ενωπιον] παντων ABLX. 1. 33. 69. (Syrr.Crt.Pst.&Hcl.) Memph. Theb. Æth. (....των 33.) | *om. ς. DΔ. rel. Latt. Goth. Arm.

— συνανακειμενων] ανακειμ. K.

— σοι ult.] om. D. Latt. Syr.Crt. | Contra, rel. Syrr.Pst.&Hcl.

11. ταπεινωθησεται *Clem.* 306. *Orig.* iii. 431^{b}. | ταπεινονται D *Gr.*

— και ὁ] ὁ δε X. 69. Theb. (vid. xviii. 14.)

— ὑψωθησεται *Clem.* 306. *Orig.* iii. 662^{d}. *Orig. Int.* iii. 941^{e}. | ὑψουται D *Gr.*

12. και 1°.] om. V. Syr.Pst.ed.(ctra, MSS.) Memph. Æth.

12. κεκληκοτι] -κοντι A. (domino caenae Syr.Crt.)

— σου post φιλους] om. D. *a. Iren.* 332. | Contra, *Cypr.* 304.

— μηδε τους αδελφους σου] om. L. 1. 69. *Iren.* (om. σου *b. Cypr.*)

— μηδε τους συγγενεις σου] om. D. *a.e. Cypr.* (om. σου Vulg. *b.c.ff. Iren.*)

— μηδε γειτ. ALX. rel. Vulg. *f.* rel. | μη γειτ. B.*Btly.Mai.* μηδε τους γειτ. B ap.*Rul.* | μηδε τους γειτ. μηδε τους D. *a.b.c.e.ff.i.* Arm. *Cypr.* (noli vocare divites neque amicos et vicinos et cognatos *hoc ord. Iren.* 332.) | μηδε τους γειτ. σου τους 69.

— αντικαλεσωσιν ante σε BDRLX. 1. 69. *e.f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. *Iren. Cypr.* -σουσι 69. | ‡post ς. AΔ. 33. rel. (Latt.) Arm.

— γενηται] γενησεται Λ.

— ανταποδομα ante σοι BDRL. *a.e.* Memph. | ‡post ς. AX. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. *Cypr.* 304. (om. σοι *Iren.*)

13. αλλ'] αλλα D.

— ποιῃς hic ADRL. rel. *Clem.* 165. *Cypr.* 304. | post δοχην B. | ποιεις 69. HUΓ. | ποιησῃς M.

— αναπειρους AB(**Mai.*)DRLE*. | ‡αναπηρους ς. B².*Mai.*X. rel.

8. ab illo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. (Theb.)
[Goth.] Arm. Æth.
§ R
§ P
15. ὅσ[τις]
ΝΔʹ ρπα̅ ε
[v] Matt. 22:1-14.
16. ἐποίησεν
18. ἐξελθεῖν
§ F

πλουσίους, μή ποτε καὶ § αὐτοὶ ‡ ἀντικαλέσωσίν σε″
καὶ γένηται ‡ ἀνταπόδομά σοι.″ 13 ἀλλ᾽ ὅταν ποιῇς
δοχήν, κάλει πτωχοὺς ‡ ἀναπείρους″ χωλοὺς τυφλούς,
14 καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί
σοι· § ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει
τῶν δικαίων. 15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμέ-
νων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος ‡ ὅστις″ φάγεται
ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ,
[v] Ἄνθρωπός τις ‡ ἐποίει″ δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν
πολλούς· 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ
τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἔρχεσθε, ὅτι
ἤδη ἕτοιμά ἐστιν [πάντα]. 18 καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς
‡ πάντες παραιτεῖσθαι.″ ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ,
Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ‡ ἐξελθὼν″ † ἰδεῖν
αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με § παρῃτημένον. 19 καὶ
ἕτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύ-
ομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημέ-
νον. 20 καὶ ἕτερος εἶπεν, Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ

divites, ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio.
13 Sed cum facis convivium, voca pauperes debiles clodos caecos,
14 et beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.
15 Haec cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit ei, Beatus qui manducabit panem in regno dei.
16 (181, 5.) At ipse dixit ei, Homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos.
17 Et misit servum suum hora caenae dicere invitatis ut venirent, quia iam parata sunt omnia.
18 Et coeperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei, Villam emi et necesse habeo exire et videre illam: rogo te, habe me excusatum.
19 Et alter dixit, Iuga boum emi quinque et eo probare illa: roga te, habe me excusatum.
20 Et alius dixit, Uxorem duxi et ideo non pos-

14. *ὁτι*] om. 69. (*και**.)
— *ανταποδιδοναι* Δ.
— *γαρ* Vulg. *a.b.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. *Iren.* 332. *Eus.* in Luc. 186. | *δε* 1. 69. *c.e.f.ff.i.l.* Arm. Æth. *Cypr.* [Syr.Crt.]
15. *συνανακειμενων*] *συνακειμενων* K*Tf.* (*in coll.*)
— *ταυτα hic Eus.* in Luc. 189. | ante *των συνανακ.* D. (Vulg. *b.c.*) (Syr.Crt.) Memph.
— *μακαριος Clem.* 166. *Eus.* in Luc. 186 *bis.* 189 *bis.* 190. | *-ον* 69.
— *ὁστις* BPRLX. 1. 69. Syr.Hcl.mg. Memph. *Eus.* in Luc. 186 *bis.* 189 *bis.* 190. | ‡*ὁς* ς. AD. rel. *Clem.* 166. *Eus.* in Ps. ap. Mai. 74. in Luc. 187.
— *φαγεται Clem. Eus.* in Ps. in Luc. 190. | *φαγε* L. | *φαγηται* 69. *Eus.* in Luc. 186 *bis.* 187. 189 *bis.*
— *αρτον* ABDPRLXΔ. 1. GH*K* (corr.[1].) Λ. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Æth. *Eus.* in Ps. in Luc. 186 *bis.* 189 *ter.* 190. | *αριστον* 69. E *sic.* H[2] K[1] corr. MSUVΓ. Syr.Crt. Arm. *Clem.* 166.
— *του θεου Clem.* 166. *Eus.* in Luc. 186 *bis.* 187. 189 *ter.* 190. | *των ουρανων* 69. *Eus.* in Ps.
16. *ὁ δε*] *ουδε* D*.
— *αυτῳ*] om. D. *a.b.e.* Arm.ed. | Contra, Vulg. (*c.*)*f.ff.* | (dixit ei dominus noster Syr.Crt. (Goth.) dixit ei Jesus Syr.Pst.) ‖ *αυτοις* U. *c.*
16. *τις*] om. P. *Orig.* iv. 244[e]. | Contra, *Orig.* iii. 774[e]. *Eus.* in Luc. 186.
— *εποιει* BR. 1. Syr.Crt. *Orig.* iv. 244[e]. | ‡*εποιησεν* ς. ADPL. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. *Clem.* 165. *Orig.* iii. 774[e]. *Eus.* in Luc. 186. 189 *bis.* *Tert.* adv. Marc. iv. 31.
— *μεγα* AB.*Mai.*(**Rl.*)PR. rel. *Orig.* iii. iv. *Eus.* in Luc. 186. 189 *bis.* | *μεγαν* B[2]*Rl.*D. 69. Λ. *Clem.* 165. | om. X. *e.* Arm. *Tert.*
17. *τον δουλον*] *τους δουλους* P.
— *τῃ ὡρᾳ του δειπνου Orig.* iv. 244[e]. | om. P.
— *κεκλημενοις*] *κεκαλημενοις* P(*ap.Knittel.*) (*Orig.* iv.)
— *ερχεσθε* BX. 33. rel. venite *a.b.c.e. f.i.* (ad fin. ver. Syr.Pst.) | *ερχεσθαι* ADPRLΔK. ut venirent Vulg. (Inf. Memph.)
— *εστιν*] *εισιν* RL.
— *παντα* A(D)P. rel. (33 *e spat.*) Vulg. *f.* rel. | ante *ἑτοιμα* D. *a.e.m.* Syrr.Crt. &Pst.(ctra, Hcl.) vid. Matt. xxii. 4. | om. BRL. *b.c.ff.i.l.*
18. *παντες* ante *παραιτ.* BDRLX. 1. Latt. Syr.Pst. Arm. | ‡post ς. AP. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. Syr.Crt.
— *ὁ πρωτος*] praem. *και* P. *c.e.*
18. *αυτῳ* Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph.W.&Schw. (Æth.) | om. D. 1. *a.b.c.e.ff.i.l.m.* Memph.MS.(et ap. Mill.) Goth. Arm.
— *αναγκην*] ante *εχω* DP. Vulg. *a.b.c. e.f.m.* | Contra, ABRL. rel. *αναγκη* B**Rl.*(*sil.Mai.*)
— *εξελθων* B.*Mai.*DL. | ‡*εξελθειν* ς. AB*Rl.*PR. rel.
— *ιδειν*] †praem. *και* ς. AP. rel. Vulg. *a.b.c.e.f.m.* Syr.Hcl. Goth. | om. BDR LG. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth.
— *εχε*] *εχω* 69.
19. *ηγορασα Orig.* iii. 149[d]. | *ηγορα* D.
— *ερωτω.... παρητ.* ABPR. rel. Vulg. (*e.*)*f.* *Orig.* iii. 981[d.e.] *diserte.* | *διο ου δυναμαι ελθειν* D. *a.*(*b.*)*c.ff.i.*(*l.*)*m.* cdd. ap. *Orig.* iii. 981[e]. | om. *ερωτω σε Orig.* iii. 149[d]. (ctra, 981[d.e.])
— *με*] om. 69. (non 33.)
20. *ἑτερος*] *αλλος* D. (tertius Syr.Crt.)
— *εγημα Clem.* 552. *Orig.* iii. 149[d]. 981[e]. (*εγημε* H.) | *ελαβον* D.
— *και δια τουτο* Vulg. *f.ff.m.* Syrr.Pst. *&*Hcl. rel. (*εχε με παρητημενον Orig.* iii.) | *διο* D. | et *a.b.c.e.i.* *και* tantum *Clem.* 552. | om. Syr.Crt.

12. te et ipsi *Cl.* | 13. claudos et caecos *Cl.* | 14. resurrectionem *Am.** | 15. dixit illi *Cl.* | manducavit *Am.*

Α Β D (P) R. L X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. [21] καὶ παραγενόμενος ὁ
δοῦλος † ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε
ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ,
"Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς
πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ‡ ἀναπείρους" καὶ
‡ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς" εἰσάγαγε ὧδε. [22] καὶ εἶπεν
22. ὡς ἐπέτ. ὁ δοῦλος, Κύριε, γέγονεν ‡ ὃ" ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος
ἐστίν. [23] καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον,
"Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, καὶ ἀνάγκασον
εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ‡ μου ὁ οἶκος." [24] λέγω γὰρ
ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων
γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.
ρπβ/ε 103 [25] Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ
¶ P στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς,¶ [26] w Εἴ τις ἔρχεται πρὸς
w Matt. 10.37. με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ‡ αὐτοῦ" καὶ τὴν μητέρα
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
26. μου μαθ. εἶν. τὰς ἀδελφάς, ἔτι ‡ τε" καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ
x Matt. 10:38. δύναται ‡ εἶναί μου μαθητής." [27] x καὶ ὅστις οὐ βα-

sum venire. [21] Et reversus servus nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus pater familias dixit servo suo, Exi cito in plateas et vicos civitatis, et pauperes ac debiles et caecos et clodos introduc huc. [22] Et ait servus, Domine, factum est ut imperasti, et adhuc locus est. [23] Et ait dominus servo, Exi in vias et sepes et compelle intrare, ut impleatur domus mea: [24] dico autem vobis quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustabit cenam meam.

[25] (162, 5.) Ibant autem turbae multae cum eo, et conversus dixit ad illos, [26] Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus. [27] Et qui non baiulat crucem

21. παραγενομενος] -ναμενος 69.
— δουλος] †add. εκεινος ς. XΔ. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | om. AB.*Mai.*(*et Btly. e sil.*)DPRL. 1. 69. K. (h. 33.) Latt. Memph. Goth. Arm. Æth.
— αυτου] ἑαυτου 69. Γ*Tf.* ‖add. παντα D. (Arm.Usc.)
— ταυτα] τα F*. (om. *b.c.e.*)
— τοτε] και D. *e.*
— ειπεν] post αυτου D.
— τους πτωχ.] om. τους D. (pauperes et claudos et aegrotos et caecos Syr. Crt.)
— αναπειρους AB(²*Mai.*)DL. (-πιρους PR.) | ‡αναπηρους ς. B**Mai.* rel. *Eus.* in Luc. 187. 188. 190. 191.
— και τυφλους και χωλους BDP*Tf.*L. 33. FKMU. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. *Eus.* in Luc. 188. | ‡και χωλ. και τυφλ. ς. RXΔ. 1. rel. *e.* Syr. Pst. Arm. (Syr.Crt. supra.) | και τυφλους A. (κ. τους τυφλ. 69.) Syr.Hier. | και χωλους *Pap. Knittel.*
— εισαγαγε] ενεγκε D*Gr.*
22. ειπεν] add. αυτῳ A.
— ὁ δουλος] ante ειπεν D. *e.*
— κυριε] om. D. *c.e.*
— ὁ BDRL. 1. *e.* Syrr.Crt.&Hcl.mg. Memph. Arm. | ‡ὡς ς. APX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Æth. | καθως A.

22. επεταξας] ὑπεταξας A. | προσεταξας 1. 69.
— ετι τοπος εστιν] ετιτο προσεστιν Δ *Gr.* ‖add. in convivio Syr.Crt.
23. δουλον] add. αυτου D. *a.b.* Syrr.Crt. &Pst. Æth. | Contra, Syr.Hcl. rel. | (coge intrare quoscumque inveneris *a.*)
— μου ante ὁ οικος AB.*Mai.*D*Gr.*RLX K. *e.* (Memph.) | ‡post ς. PΔ. rel. (om. μου B.*Btly.Bch.*)
24. των ανδρων εκεινων *Eus.* in Luc. 189. 190. | των ανθρωπων D. *m.* ex hominibus illis *e.*
— κεκλημενων] add. et non venerunt *a.l.*
— ad fin.] add. πολλοι γαρ εισιν (δε εσονται X.) κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι X. 1*mg.* 69. E*mg.*GF*mg. lit. rub.* HV²Γ Λ. Syr.Hier. marg. Æth. *a.*
25. αυτῳ] τῳ Ιησου EGH.
— πολλοι Vulg. *f.i.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt.
— προς αυτους] αυτοις D.
26. μισει] πεισει D*.
— αυτου ADXΔ. 1. 69. EFGHKMUV Λ*Tf.* | ‡ἑαυτου ς. BRLSsΓ. *Orig. Int.* ii. 477ᵃ. | om. *e.* *Orig.* i. 299ᵇ. *Orig. Int.* ii. 438ᵈ.
— μητερα] add. αυτου D. Syrr.Crt.&Pst. Memph. | Contra, *Orig.* i. ‖(και τ. γυν. κ. τ. τεκνα *post* αδελφας Syrr.Crt. &Pst.)

26. ετι τε BRLΔ. | ‡ετι δε ς. AD*Gr.* rel. Vulg. *c.f.ff.* | ετι και *Orig.* i. 299ᶜ. insuper et *a.* adhuc et *e.* etiam et *b.*
— ἑαυτου] post ψυχην B. 69. (αυτου 69.) | Contra, ADL. rel. *Orig.* i.
— ειναι ante μου μαθητης BRLXMS. *Fuld.* Syr.Hcl. Memph. Æth. | ‡post ς. ADΔ. 1. rel. *a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt. &Pst. Goth. *Orig.* i. *Hil.* 330ᵉ. | μου ειναι μαθ. 69. K. Vulg. *Orig. Int.* ii. *Eus.* Theoph. 144. *Hil.* 330ᵇ. | μαθ. ειναι μου F.
27. om. ver. R. 69. M*Γ. | Contra, ABD L. rel. vv. *Orig. Int.* ii. 477ᵃ.
— και ὁστις AX. rel. Vulg. *a.b.c.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. | και ὁς D. | ὁστις ουν B. (om. seq. ου B**Rl.* add.². sil. *Mai.*) et si *e.f.* (quicumque enim Arm.) | ὁστις L. Memph. (Æth.) ὁς tantum *Iren. Gr.* 16.
— βασταζει] -σει F.
— αυτου DL*. rel. *Iren. Gr.* 16. | ἑαυτου ABL²ΔM².
— ερχεται] ακολουθει K. Memph. *Iren. Gr.* 16. ακολουθηση *Orig.* iii. 685ᵇ.
— ειναι μου μαθ. BLXΔEFGHVΛ. *Am.*². *For.* *b.c.f.* (Syr.Hcl.) Goth. | ‡μου ειναι μαθ. ς. A. 1. KM²SsU. Vulg.

21. *om.* huc *Am.* | 24. gustavit *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. ΝΕ' στάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου,
ρπγ οὐ δύναται ‡ εἶναί μου″ μαθητής. 28 τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν
Memph. [Theb.] ι Goth. Arm. Æth. θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας
27. στ. ἑαυτοῦ ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει † ‡ εἰς″ ¶ ἀπαρτισμόν;
¶ F 29 ἵνα μή ποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύ-
οντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται
‡ αὐτῷ ἐμπαίζειν,″ 30 λέγοντες ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος
ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31 ἢ
τίς βασιλεὺς πορευόμενος ‡ ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβα-
λεῖν″ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύεται
εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ‡ ὑπαντῆσαι″ τῷ
μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 εἰ δὲ
μή γε, ἔτι αὐτοῦ πόῤῥω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας
ρπδ ε ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν
ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν,
y Matt. 5:13. Mar. 9:50. ρπε β οὐ δύναται ‡ εἶναί μου″ μαθητής. 34 y § καλὸν * [οὖν]″
§ Theb. τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ * καὶ″ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι
ἀρτυθήσεται; 35 οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν

suam et venit post me, non potest meus esse discipulus. 28 (183, 10.) Quis enim ex vobis volens turrem aedificare nonne prius sedens computat sumtus qui necessarii sunt, si habet ad perficiendum? 29 ne postea quam posuerit fundamentum et non poterit perficere, omnes qui vident incipiant inludere ei 30 dicentes quia hic homo coepit aedificare, et non potuit consummare. 31 Aut qui rex iturus committere bellum adversum alium regem non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se? 32 Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea quae pacis sunt. 33 (184, 5.) Sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quae possidet non potest meus esse discipulus. 34 (185, 2.) Bonum est sal: si autem sal quoque evanuerit, in quo condietur? 35 Neque in terram

c.ff. (Æth.) | *μου μαθ. ειναι* D. (*a.*) (Syrr.Crt.&Pst.)
28. *γαρ*] *δε* D. (Æth.) | om. *a.b.* *Orig.* iii. 778^{d}.
— *θελων*] praem. *ὁ* EHMSUVΓΛ*. | Contra, ABDRL. 33. rel.
— *ει*] om. L.
— *εχει*] †add. *τα* ς. ΑΧΔ. 1. 33. rel. *a.f.* Goth. (Arm.) | om. BDRL. Vulg. *b.c.e.ff.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. ut vid. *Orig. Int.* ii. 145^{f}.
— *εις* ABDRLΔ. 33. 69. EGHK*Tf.*MSUΓΛ. | ‡*προς* ς. X. 1s. VFs. *Orig.* ap. Gb. ? ubi? (vid. ver. 32.)
29. *αυτου*] om. U.
— *θεμελιον*] -*ου* 69.
— *και μη* *Petr. Alex.* Routh. iv. 37. | om. *και* D. *a.e.*
— *ισχυοντος* ABR. rel. | *ισχυσαντος* LXΔ. 1. U. (*Petr. Alex.*) | add. *αυτου* S. | *ισχυσῃ* D. Latt.
— *εκτελεσαι* *Petr. Alex.* vid. *Orig.* iii. 778^{d}. | *οικοδομησαι και* D. *e.*
— *αρξωνται....λεγοντες ὁτι* (ver. 30.) Vulg. *f.* (vid. *Orig.* iii.) | *μελλουσιν λεγειν* D. *e.* dicent *a.b.*(*c.*)*ff.i.*
— *αρξωνται* ABL. rel. | -*ξονται* RX. 69. EUΓ. *Petr. Alex.*
— *αυτῳ* ante *εμπαιζειν* ABRLX. 1. KU. | ‡post ς. ΔG *sic.* rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. *Petr. Alex.*

29. *αυτῳ*] *αυτον* 69.
30. *ὁτι*] om. D. Syr.Crt.
— *οικοδομειν*] add. turrim Syr.Crt.
31. *η τις*] *ει τις* 69.
— *ἑτερῳ βασιλει* ante *συμβαλειν* ABDRLX. 33. | ‡post ς. Δ. 1. rel. Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. [Syrr.Crt.&Pst.]
— *ουχι*] *ουκ ευθεως* D.
— *πρωτον*] ante *καθισας* 1. *b.e.f.* | Contra, Syr.Hcl. | om. *καθ.* Syrr.Crt.&Pst.
— *βουλευεται*] -*σεται* B. (*a.*)*b.*(*f.*)
— *ει*] *η* Γ.
— *δυνατον* U.
— *ὑπαντησαι* ABDRXΔ. 1. 33. 69(¹corr.). (post *αυτον* D.) | ‡*απαντησαι* ς. L. rel.
— *αυτον*] *αυτῳ* 69.
32. *ετι*] om. Δ. Æth.
— *αυτου* ante *πορρω* BDLX. 1. 69. Latt. | post ARΔ. 33. EGHKMSUVΓΛ. Goth. | (post *οντος* add. a loco pugnae Syr.Crt. add. ab eo Syr.Hcl.†)
— *πρεσβειαν*] post *απεστειλας* D. *e.* Æth.
— *τα* ADRLX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Æth. ut vid. | om. BΓ. (*a.*)*b.c.e.ff.i.* Syrr.Crt.& Pst. Memph. ut vid. Goth. Arm.
— *προς* ADRLX. 69 *sic.* rel. | *εις* BK. Arm. (vid. ver. 28.)

33. *ουν*] om. Λ.
— *πας εξ ὑμων*] *και εξ ὑμων πας* D. | *πας ὁ εξ ὑμ.* VΓ.
— *πασιν* ABL. rel. vv. | om. DR.
— *ἑαυτου ὑπαρχουσιν* ABRL. rel. | *ὑπαρχ. αυτου* DKM.
— *ειναι μου μαθητης* BRL. 33. *a.* Syrr. Pst.& Hcl. Memph. | ‡*μου ειναι μαθητης* ς. AX. rel. Vulg. *f.* Arm. *Orig. Int.* ii. 104^{e}. 438^{d}. 477^{a}. [Æth.] | *μου μαθητης ειναι* DU(**Tf.*) *b.c.e.ff.i.* (Syr.Crt.)
34. *καλ. τ. αλ.*] om. Γ.
— *καλον*] add. *ουν* BLX. 69. Memph. W.&MSS. ("quia" Theb.) | *om. ς. ADRΔ. 1. rel. vv. (vid. Mar. ix. 50.)
— *ἁλας bis*] *ἁλα* D.
— *δε και* BDLX. *Am.* *a.b.c.g*^{1.2}*.l.* Syrr. Crt.& Pst. | *om. *και* ς. AR. rel. Vulg. *Cl.* *e.f.ff.i.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. v. 10. Mar. ix. 50.) (*γαρ* tantum *Orig.* i. 794^{d}.)
— *μωρανθῃ* *Orig.* i. 794^{d}. | *μαρανθῃ* 69.
— *αρτυθησεται*] -*θησεσθε* 69 *Scr.* *ἁλισθησεται* 1. 33.
35. *εις γην*] *εις την γην* D. 69. | Contra, *Orig.* i. 794^{d}. [Æth.]

27. esse meus *Am.*** | 28. non prius *Cl.* *Am.*** | habeat *Cl.* | 29. potuerit *Cl.* | 31. quis rex *Cl.* | 34. *om.* quoque *Cl.*

ABD[P][Q](R). LXΔ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω.

XV. ρπϛ̄ β 104 1 ³Ησαν δὲ ‡ αὐτῷ ἐγγίζοντες″ πάντες οἱ
1. ἐγγίζ. αὐτῷ ¶ R τελῶναι καὶ οἱ ¶ ἁμαρτωλοί, ἀκούειν αὐτοῦ. 2 καὶ
διεγόγγυζον οἵ * τε″ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς,
λέγοντες ὅτι Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ
Nϛ′ ρπζ̄ ε συνεσθίει αὐτοῖς. 3 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν
z Matt. 18:12-14. παραβολὴν ταύτην λέγων, 4 z Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν
4. ἀπολέσας – ἓν ἐξ αὐτ. ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ‡ ἀπολέσῃ″ ‡ ἐξ αὐτῶν ἕν,″
οὐ καταλείπει τὰ ‡ ἐνενήκοντα″ ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ
§ F καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, § ἕως εὕρῃ αὐτό;
5 καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ‡ αὐτοῦ″ χαί-
6. συγκαλεῖται ρων, 6 καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους
καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ μοι, ὅτι
εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. 7 λέγω ὑμῖν
7. ἐν τ. οὐρ. ἔσται ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρ-
τωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ‡ ἐνενήκοντα″ ἐννέα δικαίοις
ρπη̄ ι οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. 8 ἢ τίς γυνὴ
δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν,

neque in sterculinum utile est, sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat.

1 (186, 2.) Erant autem appropinquantes ei publicani et peccatores ut audirent illum. 2 Et murmurabant Pharisaei et scribae dicentes quia hic peccatores recipit et manducat cum illis. 3 (187, 5.) Et ait ad illos parabolam istam, dicens, 4 Quis ex vobis homo qui habet centum oves, et si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vadit ad illam quae perierat, donec inveniat illam? 5 Et cum invenerit illam, imponit in umeros suos gaudens, 6 et veniens domum convocat amicos et vicinos, dicens illis, Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam quae perierat. 7 Dico vobis quod ita gaudium erit in caelo super uno peccatore paenitentiam habente quam super nonaginta novem iustis qui non indigent paenitentia. 8 (188, 10.) Aut quae mulier habens dragmas decem, si perdiderit drag-

---

35. ευθετον εστιν] om. H.
— βαλλουσιν (c.)e. | βαλουσιν M. (Vulg.) b.(f.)(ff)
— αυτο] αυτω L. 69. EΓ.
— ὁ εχων ad fin.] om. Theb.
1. αυτῳ εγγιζοντες παντες AB. 1. 69. KMU. Goth. | αυτῳ παντες εγγιζοντες RL. | ‡εγγιζοντες αυτῳ παντες ϛ. DX. rel. a.e.f.ff.i. Syr.Hcl. Memph. Arm. [Theb. Æth.] | εγγιζ. αυτῳ (om. παντες) Vulg. b.c.l. Syrr.Crt.&Pst.
— οἱ ἁμαρτ. ABRL. rel. | om. οἱ DU. Arm.
— αυτου] αυτω Γ.
2. οἱ τε BDL. | *om. τε ϛ. AX. rel. Memph.
— φαρισαιοι.... γραμματεις] transpon. A. 69. Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.) Æth.
— προσδεχεται] προσδεται D*.
3. λεγων] om. D. 69. b.e. Syrr.Crt.&Pst. (ctra, Hcl.) Arm.
4. εχων] ὁς ἑξει D. (ὁς εχει Meth. de Conv. Virg. 79d.)
— απολεσῃ B*ap.Rl.Mai.D. Meth. (vid. ver. 8.) | ‡απολεσας ϛ. AB²LX. 1. 33. rel.
— εξ αυτων ante ἑν BD Gr. 1. 69. e. | ‡post ϛ. AL. 33. G sic. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. rel. (vid. Orig. iii. 314c.?) Meth. (vid. Matt. xviii. 12.)

4. ου καταλειπει ABX. 1. rel. | ουχι καταλειπει L. 69. (non 1.) Memph. (vid. οὐχι Matt.) | ουκ καταλ. Δ. (καταλειπη ES*Λ.) | ουκ αφιησι D. Theb. Meth.
— ενενηκοντα AB.Mai.DLXΔ. 1. 69. EGHKMSUVΓΛ. | ‡εννεν. ϛ.
— εννεα] add. προβατα 69*.
— πορευεται επι το απολωλος Vulg. b.c. ff. Syrr.Pst.&Hcl. rel. (Meth.) | απελθων το απολωλος ζητει D. (a.)(e.)(f.) (Syr.Crt.) (Memph.) (Theb.) | (το απολ.] unam Theb.)
— ἑως] add. οὑ ΛΔ. 1. 69. MUΛ. | om. BDLX. rel. Meth.
5. επιτιθησιν] om. 1.
— αυτου B.Mai.DLX. 1. 69. FKΓΛ. Meth. de Conv. Virg. 79d. | ‡ἑαυτου ϛ. AΔ. rel.
6. και ελθων εις τον (Meth.) | ελθων δε εις τον D. (ελθω D*. om. τον D*. Meth.) Theb.
— συγκαλει ABL. rel. | -λειται D. 1. 69. FΛ. Meth. (vid. ver. 9.)
— τους γειτ. (Meth.) | τας γειτ. 1. Γ.
— αυτοις] om. Γ. Memph.W. Meth.
— συγχαρητε Meth. | -χαιρητε Δ.
— το] τον Δ. | την sic U.
— προβατον] προσωπον 69*(corr.¹.)

7. λεγω] add. δε D. Syr.Crt. (dico ergo e.)
— ὁτι] add. gaudet super ea magis Syr. Hcl.
— εν τῳ ουρανῳ] post εσται ADX. 1. rel. [h. F.] Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. (Arm.) Æth. Cypr. 72. | ante εσται BL. 33 ut vid.
— επι 2°.] add. τοις F.
— ενενηκοντα AB.Mai.DLXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓΛ. | ‡εννεν. ϛ.
— δικαιοις] δικαιων X.
— ου χρειαν εχουσιν Orig. i. 213d. iii. 224f. (εχωσι 1.) | ουκ εχουσιν χρειαν D.
8. δραχμας Vulg. Cl. a.c. | δραγμας AL XF. Am. f. | δραγχ. 69. dracmas b. denarios e.
— εχουσα] ante δραχμ. D. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Æth.
— δεκα] om. 1.
— εαν απολεσῃ] και απολεσασα D.
— απολεσῃ] -σει E. | αναπολεσῃ L.
— δραχμην Vulg. Cl. Syr. Hcl. (et mg. Graecc.) Goth. Arm. Æth. (δραγχην A. δραγμην XF. Am. f. δραγχμην 69.) | om. D. (a.)b.c.e.ff.i.l. (Syrr.Crt.

4. inveniat eam Cl. | 5. invenerit eam Cl. | 7. paen. agente Cl. | 8. sq. drachmas, etc. Cl.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ
ἐπιμελῶς,¶ ἕως ‡ οὗ″ εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖ-
¶ E* ται τὰς φίλας καὶ † γείτονας λέγουσα, Συγχάρητέ
9. συγκαλεῖ ρπθ/ε μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 οὕτως
λέγω ὑμῖν, ‡ γίνεται χαρὰ″ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ
θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

NZ′ ρϛ/ι 105 11 Εἶπεν δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς·
12 καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί, Πάτερ, δός
μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ‡ ὁ δὲ″ διεῖλεν
αὐτοῖς τὸν βίον. 13 καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας
§ P § R συναγαγὼν § ‡ πάντα″ ὁ § νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν
εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν
¶ F αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. 14 δαπανήσαντος δε ¶ αὐτοῦ
§ Q πάντα § ἐγένετο λιμὸς ‡ ἰσχυρὰ″ κατὰ τὴν χώραν
ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι, 15 καὶ πο-
ρευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης,
καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν
χοίρους. 16 καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ
16. χορτασθῆναι ἐκ τ. κερ. ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς
17. ἔφη ἐδίδου αὐτῷ. 17 εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπεν, Πόσοι

mam unam, nonne accendit lucernam et everrit domum et quaerit diligenter, donec inveniat?
9 Et cum invenerit, convocat amicas et vicinas dicens, Congratulamini mihi, quia inveni dragmam quam perdideram.
10 (189, 5.) Ita dico vobis gaudium erit coram angelis dei super uno peccatore paenitentiam agente.

11 (190, 10.) Ait autem, Homo quidam habuit duos filios.
12 Et dixit adulescentior ex illis patri, Pater, da mihi portionem substantiae quae me contingit. Et divisit illis substantiam.
13 Et non post multos dies congregatis omnibus adulescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam, et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose.
14 Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa, et ipse coepit egere:
15 et abiit et adhesit uni civium regionis illius, et misit illum in villam suam ut pasceret porcos.
16 Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant; et nemo illi dabat.
17 In se autem reversus dixit,

&Pst.) Memph. Theb. (unam ex eis *a.* Syrr.Crt.&Pst.)

8. *ουχι*] *ουχ* 69.
— *λυχνον*] *λυχνιαν* Γ*Tf.*
— *σαροι*] *σαρει* 69.
— *ἑως οὑ* B(L)(X). 1. 33. (*ἑως σου* L X.) | ‡*ἑως ὁτου* ς. AΔ. rel. [h. F.] | *ἑως* tantum D. 69.
— *εὑρῃ*] *-ρει* Γ.
9. *συγκαλειται* AD. 1. 69. rel. [h. F.] | *συγκαλει* BLXΔKU. (vid. ver. 6.)
— *γειτονας*] †praem. *τας* ς. A(D)X. rel. (*τους* M.) | om. BL. (*τας γειτονας και φιλας* D.)
— *την δραχμην* BL. rel. Vulg.*Cl.* *c.* (om. *την*, D. et habent *δρ.* post *απωλεσα* D. *e.*) | *τ. δραγχην* A. *τ. δραγχμην* 69. *Am.* *f.* ‖add. *μου* *f.* Theb. (om. seq. *ἡν απωλεσα* *b.i.*) dracmam *a.b.i.* denarium *e.*
10. *γινεται* ante *χαρα* BLX. 33 *ut vid.* (Syrr.Crt.&Pst.) (Æth.) | ‡post ς. A Δ. rel. Syr.Hcl. Theb. Goth. *Orig. Int.* iv. 468[e]. | *χαρα εσται* D. 69. Latt. Arm. [Memph.] (vid. ver. 7.) ‖add. *εν ουρανῳ* 69. (vid. ver. 7.)
— *των αγγ.*] om. *των* B. (coram omnibus angelis Syr.Crt.)
— *επι*] *εφ᾽* [E.]

11. *ειπεν δε*] dicebat illis iterum Syrr.Crt.&Pst. (praem. "et" & add. "Jesus" Pst.) | om. 69. [E.]
12. *αυτ. τῳ πατρι* Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel. | om. *ff*(*Blan.*) illi *a.b.c.ff*(*Sabat.*) Syrr.Crt.&Pst. (om. *αυτων* *e.i.*)
— *επιβαλλον*] add. *μοι* D. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. (Memph. Theb.) Goth. Æth. | Contra, rel. Arm. | (da mihi haereditatem quae contigit mihi Syr. Crt.)
— *της ουσιας* Syr.Hcl.et mg.*Graecè.* | e domo tua Syrr.Crt.&Pst.
— *ὁ δε δι.* ABL. Memph. (Theb.) | ‡*και δι.* ς. DΔ. rel. Latt. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth.
— *βιον*] add. *αυτου* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Theb. Goth.
13. *μετ᾽ ου* *e.* | *ου μετα* D. (Latt.)
— *παντα* BDP. | ‡*ἁπαντα* ς. ALX. rel. | omne quod contingebat ei Syrr. Crt.&Pst. (Theb.)
— *νεωτερος*] *νωτερος* F.
— *και εκει*] *κακει* D. 69. G.
— *την ουσιαν αυτου*] *ἑαυτου τον βιον* D *Gr.*
— *ζων ασωτως*] in illis cibis qui non decebant, nam vivebat prodige cum meretricibus. Syr.Crt. (*ασωτως*] *-τος* FΛ.)

14. *λιμος*] *λοιμος* 69*.
— *ισχυρα* ABDR* ut vid. L. 1. 33. | ‡*ισχυρος* ς. P*Tf.*QR²X. rel.
— *και αυτ. ηρξ. ὑστερ.*] om. Syr.Crt.
— *ὑστερεισθαι*] praem. *του* AG *sic* MS ΓΛ.
15. *των πολ.*] om. *των* Δ.
— *αυτον*] add. *ὁ πολιτης* Λ.
— *αυτου*] om. D. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
16. *και* 1°.] om. G.
— *και επεθυμει*] *και απεθυμει* Δ. | (*καπεθυμει* D*.)
— *γεμισαι την χοιλιαν αυτου* APQXΔ. rel. Vulg. *a.b.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | *χορτασθηναι* BDRL. 1. 69. *e.f.* Theb. Goth. *ut vid.* Æth. (vid. cap. xvi. 20.) | manducare (tantum) Syr.Crt.
— *απο* APT*f.*QXΔ. rel. | *εκ* BDRL. 1. *Orig.* iii. 982[e]. ("de" Latt.)
— *ουδεις*] add. *τις* 69. (Contra, *Orig.* iii. 982[d].)
— *αυτῳ*] *τω* D*.
17. *ἑαυτον*] *αυτον* L.
— *ειπεν* ADPQR. rel. | *εφη* BL. 69.
— *ποσοι*] *πως οἱ* X. 69. ‖add. *αρτι* L. Syr.Pst.

8. evertit *Am.*

A B D P (Q) R.
L X Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUVΓΛ.

17. περισσεύουσιν
— λιμῷ [ὧδε]

20. πατ. ἑαυτοῦ

§ E*
21. ὁ υἱὸς αὐτῷ

¶ Syr. Crt.

23. καὶ ἐνέγκαντες

μίσθιοι τοῦ πατρός μου ‡ περισσεύονται″ ἄρτων, ἐγὼ
δὲ * ὧδε″ λιμῷ ἀπόλλυμαι. 18 ἀναστὰς πορεύσομαι
πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· 19 † οὐκέτι εἰμὶ
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν
μισθίων σου. 20 καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα
‡ αὐτοῦ.″ ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν
ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν
αὐτόν. § 21 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός, Πάτερ, ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, † οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος
κληθῆναι υἱός σου.¶ 22 εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς
δούλους αὐτοῦ, * [Ταχὺ]″ ἐξενέγκατε † στολὴν τὴν
πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς
τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας·
23 καὶ ‡ φέρετε″ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε καὶ
φαγόντες εὐφρανθῶμεν, 24 ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου
νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, † ‡ ἦν ἀπολωλὼς″ καὶ εὑρέθη.

Quanti mercennarii patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. 18 Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi, Pater, peccavi in caelum et coram te, 19 et iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercennariis tuis. 20 Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius, et misericordia motus est et accurrens cecidit supra collum eius et osculatus est eum. 21 Dixitque ei filius, Pater, peccavi in caelum et coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. 22 Dixit autem pater ad servos suos, Cito proferte stolam primam et induite illum, et date anulum in manum eius et calciamenta in pedes, 23 et adducite vitulum saginatum et occidite, et manducemus et epulemur, 24 quia hic filius meus mortuus erat et revixit, perierat et inventus

17. *μισθιοι*] add. in domo Vulg.*Cl.* Syrr. Crt.& Pst. Arm.
— *περισσευονται* ABP. 1. | ‡ *περισσευουσιν* ς. DQRL. rel. | *περισσευσιν* Γ.
— *ὡδε*] ante *λιμῳ* B.*Bch.*DR. 1. U(*supra ras.*) Latt. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Arm. Æth. | *ὡδε* post *λιμῳ* B.*Btly.* *Mai.*L. *e.* Syr.Hcl. | *om. ς. APQX. rel. Theb. Goth.
— *λιμῳ*] *λοιμῳ* 69*.
18. *πορευσομαι*] -*σωμαι* Γ. | *πορευομαι* R.
— *ερω*] *ερωτω* 69.
19. om. ver. usque ad *υἱος σου* 1.
— *ουκετι*] † praem. *και* ς. PX*sic.* 69*s.* GM. *Am.* *g*1. Syrr.Crt.& Pst.& Hcl. Arm. | om. ΑBDQRLΔ[E]HKSUVΓ Λ. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.g*2. Memph. Theb. Goth. Æth.
— *υἱος*] post *σου* D.
— *ποιησον με ὡς....*ad *κληθηναι υἱος σου* ver. 21. fin.] om. R*(habet a man. rec. in marg. superiori.)
20. *ηλθεν*] om. A*.
— *αυτου* DPQR*man. rec.*LX. 69. HKM Λ. | ‡ *ἑαυτου* ς. ABΔ. 1*s.* EGS*s*UVΓ*sic.*
— *μακραν*] praem. *ου* PX. 33.
— *απεχοντος*] *εχοντος* Δ.
— *ευσπλαγχν.* Γ*Tf.*] add. surrexit Arm.
— *επεπεσεν*] *ενεπεσεν* D. | *επεσεν* 1. 69. Arm.
— *και κατ.*] om. *και* D*.
21. *ειπεν δε αυτῳ ὁ υἱος* APQR*man. rec.* rel. Latt. Syr.Hcl. (Goth.) (*αυτου* Λ.) et dixit ei filius ejus Syrr.Crt.& Pst. Æth. | *ειπεν δε ὁ υἱος αυτῳ* BL. 1. Memph. (Theb.) | *ὁ δε υἱος ειπεν αυτῳ* D. ille autem dixit *e.* ‖(*πατερ* seq. *non om.* K.)
21. *και ενωπ.*] om. *και* P.
— *ουκετι*] † praem. *και* ς. PQR*man. rec.* X. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. ed. | om. ABDL. 1. K. Latt. Memph. Theb. Arm.MSS. Æth.
— *υἱος σου*] *σου υἱος* D. ‖ add. *ποιησον με ὡς ἑνα των μισθιων σου* BDX. 33. U. *Tol. Gat. Mm. Bodl.* Syr.Hcl. Æth. | non addunt APQR(ut liquet.)L. 1. rel. Latt. rel. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. (hiat Syr.Crt.) "Nec dicit omnia quae dicturum se esse promiserat sed usque ad illud, Non sum dignus vocari filius tuus. Hoc enim vult fieri per gratiam quo se indignum esse per merita fatetur. Non addit quod in illa meditatione dixerat, Fac me sicut unum de mercenariis tuis. Cum enim panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat: quod post osculum patris generosissime jam dedignatur." *Aug.* Quaes. Ev. ii. 33. 4. (Ed. Bass. iv. 343.)
22. *δουλους*] *παιδας* 1.
— *ταχυ* ante *εξεν.* B(D)LX. Latt. Syr. Hier. Memph. Goth. Arm. Æth. (*ταχεως* D.) | post *εξεν.* Syr.Hcl.* | *om ς. APQR. rel. Syrr.Pst.& Hcl. txt. Theb.
22. *εξενεγκατε*] *εξενεγκαντες* ΛE* *ut vid.*
— *στολην*] † praem. *την* ς. D2RX. rel. Arm. | om. ABD*PQLK*.
— *και ενδ.*] om. *και* A.
— *την* ante *χειρα*] om. B*Ln. Tf.*(contra, *Mai.* sil. *Btly. Bch.*)
— *ποδας*] add. *αυτου* DPX. 69. G. Vulg.*Cl.* *a.b.f.l.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. [*e.* Syr.Pst.] | Contra, ABQ*Tf.*RL. rel. *Am. c.ff.g*1.2.
23. *φερετε* BRLX. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ *ενεγκαντες* ς. AP(Q*Tf.*). rel. Goth. (*ενεγκοντες* Q *Tf.*ΔGV.) | *ενεγκατε* D. Theb.
— *τον μοσχον τον σιτευτον*] *τον σειτευτον μοσχον* D. *e.* (vid. *Clem.* Theod. 969.) | (*σιτευρον* Δ. et vers. 27, 30.)
— *θυσατε*] praem. *και* DX. Latt. Syr. Hcl. Arm. Æth.
— *φαγοντες* *e.f.* Theb. Goth. | *φαγωμεν και* D. Vulg. *a.b.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
24. *οὑτος*] post *ὁ υἱος μου* 69. K.
— *ὁ υἱος*] post *μου* A.
— *ανεζησεν* ADPQ*Tf.*R. rel. Latt. Syr.

17. *praem.* in domo *ante* patris *Cl.* | 18. dicam ei *Cl.* | 19. *om.* et *Cl.* | 20. super coll. *Cl.* | 22. pedes ejus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. (C.) P. H. Memph. (Theb.) Goth. Arm. Æth.

καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. 25 ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ
πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ
οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, 26 καὶ προσκα-
λεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί * ἂν″ εἴη
ταῦτα. 27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἥκει,
καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν,
ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28 ὠργίσθη δὲ καὶ
οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ ‡ δὲ″ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν
παρεκάλει αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ
* αὐτοῦ″, Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέ-
ποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδω-
κας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·
30 ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγών σου τὸν βίον
μετὰ * τῶν″ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν ‡ σιτευτὸν
¶ Q μόσχον.″ 31 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ,¶ Τέκνον, σὺ πάντοτε
μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· 32 εὐφρανθῆ-
ναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος
¶ Theb. νεκρὸς ἦν καὶ ‡ ἔζησεν,″ καὶ ἀπολωλὼς † καὶ εὑρέθη.¶

est. Et coeperunt epulari.
25 Erat autem filius eius senior
in agro: et cum veniret et ap-
propinquaret domui, audivit
symphoniam et chorum, 26 et
vocavit unum de servis et in-
terrogavit quae haec essent.
27 Isque dixit illi, Frater tuus
venit, et occidit pater tuus
vitulum saginatum, quia sal-
vum illum recepit. 28 Indigna-
tus est autem et nolebat in-
troire. Pater ergo illius egres-
sus coepit rogare illum. 29 At
ille respondens dixit patri suo,
Ecce tot annis servio tibi et
numquam mandatum tuum
praeterii, et numquam dedisti
mihi hedum ut cum amicis
meis epularer: 30 sed postquam
filius tuus hic qui devoravit
substantiam suam cum mere-
tricibus venit, occidisti illi vi-
tulum saginatum. 31 At ipse
dixit illi, Fili, tu semper me-
cum es, et omnia mea tua sunt:
32 epulari autem et gaudere
oportebat, quia frater tuus hic
mortuus erat et revixit, perie-
rat et inventus est.

Hcl. Goth. Æth. *Orig. Int.* iv. 485ª. | εζησεν B. Syr.Pst. Memph. Arm. (vid. ver. 32.) ‖ † add. και ς. Δ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. ver. 32.) | om. ABDPQ*Tf.*RLX. 1. 69. Latt. Memph. Arm. *Orig. Int.* iv. (h. Theb.)

24. ην απολωλως ABL. Memph. | ‡ απολωλως ην ς. PX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (απολωλος R. 69. G(XKMΓap.*Tf.*) ‖ om. ην DR*sic.*Q*Tf.* 69. (vid. ver. 32.)

— εὑρεθη BDQ*Tf.*L. rel. (h. R.) | ηυρ. APEGHVΛ. ‖ praem. αρτι D.

— ηρξατο 1 *Wtst.*

25. εν αγρῳ] praem. ὡς M.

— και ὡς ερχομενος] ελθων δε και D. (Theb.) | (ὡς] ὁς L.)

— ηγγισεν] -ζεν A. 69. M. | εγγισας D.

— τῃ οικιᾳ] praem. εν X*sic.*

— και χορων] om. και 1. Syr.Pst. (Contra, *Orig.* iii. 614ᶜ.) | (χοιρων A*.) multorum Syr.Pst.

26. παιδων] add. αυτου *St.* 3. Theb. illorum Æth. | Contra, *Elz.* ABDPQ *Tf.*RLXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSsUVΓ Λ. vv.

— τι * αν″ BPQ*Tf.*RX. 1. 69. *a.b.e.f.* | τινα LΛ. *Am. c.ff.g*¹*.i.* | τι (*om. αν) ς. AD. rel. Vulg.*Cl.*

— ειη ταυτα] ει ταυτα PEΓ*Tf.* | ειη τουτο KM. | θελει τουτο ειναι D.

27. αυτῳ] om. D.

27. τον μοσχον τον σιτευτον] τον σιτευτον μοσχον D. ‖ add. αυτῳ D. (Theb.)

28. οργισθη X*Tf.*H.

— ηθελεν BDΔ. 1. 33. rel. Vulg. *b.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. | ηθελησεν APQ*Tf.*R LX. *a.c.ff.i.*

— ὁ δε AB.*Btly.Mai.*DRLX. 1. 33. *a.b. c.e.f.ff.l.* (Syr.Pst.) Memph. Goth. Arm. (Æth.) | ‡ ὁ ουν ς. PQ*Tf.* rel. Vulg. Syr.Hcl. [Theb.]

— παρεκαλει *e.* | ηρξατο D *Gr.* | coepit rogare (Latt.)

29. τῳ πατρ. αυτου AB.*Btly.Bch.*DPR. 69. GΛ. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. (τ. π. αυτῳ Δ.) | * om. αυτου ς. B*ap. Mai.*Q*Tf.*LX. 33. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm.

— ιδου] om. X. | Ctra, *Tert.* de Pudic. 8.

— εντολην σου παρηλθον Syr. Hcl. (*Tert.*) | παρεβην σου εντολην D. *c.ff.* Syr.Pst.

— εμοι] om. K*. ‖ μοι post εδωκας D. Latt. (exc. *e.f.*) Syr.Pst. Theb. (Contra, Syr.Hcl. Memph.)

— ουδεποτε] ουκ H.

— εριφον] εριφιον B. ‖ add. εξ αιγων D. Memph. Theb.

— ευφρανθω] αριστησω D.

30. sic in D τῳ δε υἱῳ σου τῳ καταφαγοντι παντα μετα των πορνων και ελθοντι εθυσας τον σιτευτον μοσχον. (*e.*) (Syr.Pst. sed "possessionem tuam.")

30. ὁ] om. U.

— σου] post τον βιον 1.

— τον] om. P.

— των (ante πορνων) ADQ*Tf.*RL. Memph. Theb. | * om. ς. BPX *sic.* rel.

— τον σιτευτον μοσχον BDQRL. *e.* | ‡ τον μοσχον τον σιτευτον ς. APXΔ. 1. 33. rel. (Latt.)

31. ὁ δε] add. πατηρ 69. (Syr.Pst.) (Æth.)

— αυτῳ] om. E.

— τεκνον] om. D. *a.* (om. mox παντοτε *c.e.*)

32. δε] δει 69. H.

— και χαρηναι εδει Vulg. *b.ff.i.* Syr.Hcl. (εδει] δει LH. *b.c.f.ff.i.l.* Theb.) | εδει και χαρηναι D. *a.c.f.* (Syr.Pst.) | εδει και αγαλλιαθηναι K*sic.* [*e.* Æth.]

— ὁτι] in A add.¹.

— εζησεν BRLΔ. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | ‡ ανεζησεν ς. ADP. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Æth. (vid. ver. 24.)

— και απολωλως ABPRL. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Æth. (-λος RX. 69. K*Tf.*M*Tf.*Γ.) | om. και DX. 1. 69. Latt. Memph. Theb. Arm. ‖ † add. ην ς. PΔ. rel. Syr.Pst. | om. ABDR LX. 1. 33 *ut vid.* 69. Arm.ed.

— εὑρεθη BDRL. 33. rel. | ηὑρεθη AP EGHVΛ.

---

26. quid haec *Cl.* | 29. praeterivi *Cl.*

ABDPR. NH' LXΔ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

XVI.

106 1 ″Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς †, ″Ἄν-
θρωπός τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ
οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ. 2 καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας
(2. δυνήσῃ) σου· οὐ γὰρ ‡ δύνῃ″ ἔτι οἰκονομεῖν. 3 εἶπεν δὲ ἐν
ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου
§ F § ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ
ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 ἔγνων τί ποιήσω,
ἵνα, ὅταν μετασταθῶ * ἐκ″ τῆς οἰκονομίας, δέξωνταί
(4. οἴκ. αὐτῶν) με εἰς τοὺς οἴκους ‡ ἑαυτῶν.″ 5 καὶ προσκαλεσάμε-
νος ἕνα ἕκαστον τῶν ‡ χρεοφειλετῶν″ τοῦ κυρίου
(5. κυρ. αὐτοῦ) ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ
μου; 6 ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ‡ ὁ δὲ″
εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου ‡ τὰ γράμματα″ καὶ καθίσας
ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν,
Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν κόρους
σίτου. † λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου ‡ τὰ γράμματα″ καὶ
γράψον ὀγδοήκοντα. 8 καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν
οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν, ὅτι οἱ

1 Dicebat autem et ad discipulos suos, Homo quidam erat dives qui habebat vilicum, et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius. 2 Et vocavit illum et ait illi, Quid hoc audio de te? redde rationem vilicationis tuae: iam enim non poteris vilicare. 3 Ait autem vilicus intra se, Quid faciam, quia dominus meus auferet a me vilicationem? fodere non valeo, mendicare erubesco. 4 Scio quid faciam, ut cum amotus fuero a vilicatione recipiant me in domos suas. 5 Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo, Quantum debes domino meo? 6 At ille dixit, Centum cados olei. Dixitque illi, Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta. 7 Deinde alio dixit, Tu vero quantum debes? Qui ait, Centum choros tritici. Ait illi, Accipe litteras tuas et scribe octoginta. 8 Et laudavit dominus vilicum iniquitatis, quia prudenter fecisset: quia filii

1. δε και] om. και 69. SV. *b.e.f.i.* (Syr. Pst.) Memph. Goth. Arm. Æth. (Contra, Syr.Hcl.) et dixit parabolam Syr.Pst.
— μαθητας] † add. αυτου ϛ. APX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. BDRL. 69. *e.* Arm.
— οικονομον] -μους B**Rl.Mai.*
— αυτῳ] om. Arm.
— ὑπαρχοντα αυτου] ὑπα tantum B*txt. *Rl.*
2. αυτον] om. D *Gr.* 69. Arm. | add. dominus suus *a.*(*c.*) Syr.Pst.
— οικονομιας σου BXΔ. 33. rel. Latt. Memph.Schw. rel. | om. σου ADPRL K. Memph.W.
— δυνῃ BDP. 1. (69 δυνει). *e.ff.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | ‡ δυνηση ϛ. ARLX. 33. rel. (Latt.) | δυνησει Λ.
3. ἑαυτῳ] αυτῳ Δ.
— την οικονομιαν] post απ' εμου RL. Vulg. *b.c.f.ff.g*[1]. Syr.Pst. | Contra, A BDP. rel. *a.* Syr.Hcl. Memph. Goth. [Æth.] (με της οικονομιας K.)
— απ' εμου] μου D. Arm. | om. *e.*
— επαιτειν] praem. και B. Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, ADPR. rel. Latt. Syr.Hcl. rel.
4. εγνων] εγνω L. | εγνοιν D*.
— μετασταθω] αποσταθω 69.
— εκ της B.*Btly.Bch.*D. 1. 69. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Æth. | απο της LX. (33. *a.*...) Vulg. *b.c.e.f.ff.i.l.* (de *a.*) | *της tantum ϛ. APR. rel. (B ap. *Mai.*)
— δεξωνται] -ονται X. 69.
— ἑαυτων BPRX. | ‡ αυτων ϛ. ADL. rel.
5. χρεοφ. ABT*f.*DPRLXΔEFGHKMS VΓΛ. | ‡ χρεωφ. ϛ. B.*Mai.* 1*s.* 69*s.* Us.
— ἑαυτου ABPRL. rel. | αυτου DX. 1. 69. FGMΛ.
— ελεγεν] ειπεν KM*sic.* (et dixit Syrr. Pst.& Hcl.)
6. βατους Syr.Hcl.mg.*Gr.* (*a.*)(*b.*)*ff.* | καδους D*. Vulg. *e.f.l.* | καβους D². | βαδους LX. *Orig.* iii. 625ᵃ. (vasos *c.*) | βαττους 69.
— ελαιου *Orig.* iii. | ελαιω 69.
— ὁ δε ειπεν 2°. ABRL. 69. (*c.*) Memph. | ‡ και ειπεν ϛ. PX. rel. Goth. Æth. | ειπεν δε D. *a.b.e.f.* [Syrr.Pst.&Hcl. Arm.]
— αυτῳ] om. 1. Memph.
— τα γραμματα BDL. *b.c.ff.* Memph. Goth. | ‡ το γραμμα ϛ. APRΔ. 1. 33. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | το γραμματειον X. cautionem Vulg. *a.f.*
6. καθισας ταχεως] om. D. (vid. ver. 7.)
— ταχεως] post γραψον B. (non 33.) *e.* Syr.Hcl.* Arm. Æth. | ante APRL. rel.
7. επειτα] om. Syr.Pst. iterum Arm. "et" Æth.
— ἑτερῳ] praem. τῳ D.
— συ δε ποσ. οφ. ὁ δε ειπεν] om. D *Gr.*
— οφειλεις] ‖ add. domino meo *a.c.ff.* Syr.Pst. Æth.
— κορους *Orig.* iii. 625ᵃ. | κοσους F.
— σιτου *Orig.* iii. | σιτων 69*. (corr.¹.)
— λεγει] † praem. και ϛ. APX. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BRL. 69. Vulg. *b.c.e.f.* Syr.Pst. Memph. [*ff.*] | praem. ὁ δε D. (*a.*)
— τα γραμματα BDRL. 1. Vulg. *b.c.f.ff.* Memph. Goth. *Orig.Int.* ii. 96ᵉ. | ‡ το γραμμα ϛ. AP. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | το γραμματειον X. cautionem *a.* (το γραμμαν Λ.)

3. aufert *Cl.* | 7. alii *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
9. Ἑαυτοῖς ποιήσατε

υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς
τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. 9 ‡ καὶ
ἐγὼ″ ὑμῖν λέγω, Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ
μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ‡ ἐκλίπῃ″ δέξωνται
ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10 ὁ πιστὸς ἐν ἐλα-
χίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ
ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 εἰ οὖν ἐν τῷ
ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς
ὑμῖν πιστεύσει; 12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ‡ δώσει ὑμῖν;″
a Matt. 6:24. ρζα ε 107 13 a Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δου-
λεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγα-
πήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρο-
νήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
ρζβ ι 14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα † οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυ-
ροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώ-
πιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας
ὑμῶν, ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ †.

huius saeculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt.
9 Et ego vobis dico, facite vobis amicos de mamona iniquitatis, ut cum defeceritis recipiant vos in aeterna tabernacula.
10 Qui fidelis est in minimo, et in maiori fidelis est, et qui in modico iniquus est, et in maiori iniquus est. 11 Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis, quod verum est quis credet vobis? 12 Et si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis?

13 (191, 5.) Nemo servus potest duobus dominis servire: aut enim unum odiet et alterum diliget, aut uni adherebit et alterum contemnet: non potestis deo servire et mamonae.
14 (192, 10.) Audiebant autem omnia haec Pharisaei, qui erant avari, et deridebant illum.
15 Et ait illis, Vos estis qui iustificatis vos coram hominibus, deus autem novit corda vestra: quia quod hominibus altum est abominatio est ante deum.

7. γραψον] praem. καθισας 1. *c.* Syr.Pst. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. | praem. καθισας ταχεως 33. (vid. ver. 6.)
8. επηνεσεν] επηνησεν Λ.
— ὁτι 2°. Vulg. *f.(ff.)* | διο λεγω ὑμειν D. dixit autem ad discipulos suos *a.b. c.(e.)l.*
— οἱ] om. Λ *Tf.*
9. και εγω BRL. 1. | ‡καγω ϛ. ADPX. rel.
— ὑμιν] post λεγω DM. *a.c.ff.g*^{1}. Syr. Pst. Æth.
— ἑαυτοις post ποιησατε ADPX. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Iren.* 268. *Clem.* 942. *Orig. Int.* ii. 162^{e}. 338^{a}. 666^{a}. *Tert.* de Fuga. 13. (ἑαυτους Π. ὑμιν *Clem.* 953.) | ante ποιησατε BRL.
— μαμωνα της αδικιας *Iren.* 268. *Clem.* 942. 953. *Orig. Int.* ii. 338^{a}. *Tert.* adv. Marc. iv. 33. | αδικου μαμωνα D. *a. Orig. Int.* ii. 162^{e}. 666^{a}. (vid. ver. 11.) | της αδικιας του μαμωνα *Meth.* (*ap.Tf.*)
— εκλιπη B**Rl.Mai.*DRL. 1. εκλειπη AB.*Btly.(in coll.)Blc.(*^{2}*Rl.Mai.)*X. 69. *a.(e.)* Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. | ‡εκλιπητε ϛ. PFsUs. Vulg. *b.c.f.ff.g*^{1}. Syr.Hcl.txt. Goth. Æth. *a. Iren.* 268. *Clem.* 942. 953. *Orig. Int.* ii. *bis. Meth.(ap.Tf.)* | εκλειπητε EsicG HKMSVΓ. | εκλειπειτε Δ. | εκλειπετε Λ.
9. δεξωνται *Clem. bis.* | -ονται 69.
— σκηνας] add. αυτων P. *b.* Syr.Pst. Æth. (Contra, *Iren. Clem. bis.*)
10. πιστος 2°.] πιστον Δ.
— ελαχιστῳ 2°.] ολιγῳ D. 1. *b.c.e.f.* (sic 1° *e.f.*)
— εστιν 2°.] γεινεται D.
11. μαμωνᾳ] μαμονα D*. 69 (et supra).
— εγενεσθε] εγινεσθε 69.
— πιστευσει] -σῃ 69.
12. ει] om. Λ.
— εγενεσθε] εγιν. 69.
— ὑμετερον ADPR. rel. Vulg. *a.c.f.ff. g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Orig. Int.* ii. 198^{e}. iv. 575^{d}. *diserte. Cypr.* 240. suum Æth. | ἡμετερον BL. *Orig.* iii. 168^{f}. meum *e.i.l. Tert.* adv. Marc. iv. 33. | (....νον 33 *ut vid.* ? αληθινον e ver. 11.)
— δωσει ante ὑμιν DRL. 33. Vulg. *a.c. e.f.ff.g*^{1}. Syr.Pst. Æth. *Orig.* iii. 168^{f}. *Cypr.* | ‡post ϛ. ABP. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. (ὑμων 69 *Scr.*)
13. ου δυνασθε....μαμωνα] om. F. (μαμονα D*.)
14. παντα *Orig.* iii. 269^{a}. *Cypr.* 241. | om. D. *i.* Æth. *Orig.* iii. 490^{c}. | ante ταυτα K. Vulg. Syr.Hcl.(ctra, Pst.)
— οἱ φαρισαιοι] †praem. και ϛ. APX *sic.* rel. Syr.Hcl. Goth. | om. B.*Mai.* DRL. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. *bis. Cypr.* 241. ‖add. οἱ Δ. (praem. omnes Æth.)
— ὑπαρχοντες *Orig.* iii. 269^{b}. | οντες 69. *Orig.* iii. 490^{c}.
— και εξεμυκτ.] om. και Λ. Arm. Æth. | Contra, rel. et 33. *Orig.* iii. *bis. Cypr.* 241.
15. αυτοις] προς αυτους Γ.
— εν ανθρωποις] -πῳ B**Rl.Mai.*
— του θεου] κυριου B. | Contra, ADPR. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 33. *Cypr.* 116. ‖+add. εστιν ϛ. XE. rel. Syrr.Pst. (&Hcl.) | om. ABDPRLΔ. 1. KSV^{2}. Goth. Æth. (habent *ante* Vulg. *a.* (*b.*)*c.e.f.m.* Memph. *sic.* Arm. *Tert. Cypr.*

11. mamonae *Am.* | credit *Am.* | 13. diligit *Am.**

A B D (P) (R). ρϛγ
L X Δ. ε
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓΛ.
ρϛδ
§ Theb. ε
[b] Matt. 11:12, 13.
¶ R ρϛε
[c] Matt. 5:18. β
[d] Matt. 5:32.
19: 9.
Mar. 10:11, 12.
ΝΘ' ρϛϛ
19. Ἄνθρ. [δὲ] ι

¶ P

108 16 § [b] Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ‡ μέχρι″
‡ Ἰωάνου″· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελί-
ζεται, καὶ πᾶς εἰς¶ αὐτὴν βιάζεται. 17 [c] εὐκοπώτε-
ρον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ
τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. 18 [d] πᾶς ὁ ἀπολύων
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει· καὶ †
ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.
109 19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδι-
δύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ'
ἡμέραν λαμπρῶς. 20 πτωχὸς δέ τις † ὀνόματι Λάζα-
ρος † ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ‡ εἱλκωμένος,″
21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ [τῶν ψιχίων] τῶν
πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ
καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ‡ ἐπέλειχον″ τὰ ἕλκη αὐτοῦ.
22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον † Ἀβραάμ·¶
ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. 23 καὶ ἐν
τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν
βασάνοις, ὁρᾷ † Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον

16 (193, 5.) Lex et prophetae usque ad Iohannen: ex eo regnum dei evangelizatur et omnis in illud vim facit.
17 (194, 5.) Facilius est autem caelum et terram praeterire quam de lege unum apicem cadere.
18 (195, 2.) Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram moechatur, et qui dimissam a viro ducit moechatur.
19 (196, 10.) Homo quidam erat dives, et induebatur purpura et bysso, et epulabatur cotidie splendide:
20 et erat quidam mendicus nomine Lazarus, qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus,
21 cupiens saturari de micis quae cadebant de mensa divitis; sed et canes veniebant et lingebant ulcera eius.
22 Factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahae: mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno.
23 Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, videbat Abraham a longe et Lazarum

---

16. *μεχρι* BRLX. 1. 69. *Clem.* 679. *Orig.* iii. 469[d]. | ‡*ἑως* ς. ADP. rel. *Orig.* iv. 116[e]. (vid. Matt. xi. 13.)
— Ιωαννου] add. *επροφητευσαν* D. vid. Matt. ("pervenerunt" *ante* Theb.) | Contra, *Orig.* iii. iv. *Orig. Int.* iv. 649[d]. *Tert.* adv. Marc. iv. 33.
— *τοτε*] *τε* D*.
— *ευαγγελιζεται*] -*ζονται* Λ.
— *και πας....βιαζεται*] om. G.
— *εις*] *τις* 1. 69 *sic.*
17. *δε*] om. 69.
— *μιαν*] post *κεραιαν* B. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. [Memph.] | Contra, rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 33. | (*μια κεραια* F.)
18. *μοιχευει* 1°.] *μοιχαται* XKM. vid. Matt. xix. 9. et Mar. x. 11. (a *μοιχ.* ad *μοιχ.* om. *e.*)
— *ὁ απολελ.*] †praem. *πας* ς. AP*Tf.*X. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. BDL. 69. Latt. Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Tert.* adv. Marc. iv. 33.
— *απο ανδρος* Latt. Syr.Hcl. Memph.ed. Theb. (Æth.) *Tert.* | om. D. Syr.Pst. Memph.*ap. Mill.* Goth. Arm. (vid. Matt. xix. 9.) | post *γαμων* X.
— *μοιχευει* 2°.] *μοιχαται* U. vid. Matt. xix. et Mar. x. 12.
19. ab init.] add. *ειπεν δε και ἑτεραν* *παραβολην* D.*Bodl.* (*ἡ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου περιοχὴ παραβολή ἐστι καὶ παραβολικῶς εἴρηται, εἰ καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς μὴ προσέθηκε ταύτην τὴν προσηγορίαν τῷ διηγήματι* Schol. ap. Matthaei et Tisch.)
19. *δε* ABPL. rel. *c.ff.i.* rel. | om. DXΔ. Vulg. *a.b.e.f.* Arm. Æth.
— *πλουσιος*] add. cujus nomen erat Nineve Theb. (*εὗρον δέ τινες καὶ τοῦ πλουσίου ἔν τισιν ἀντιγράφοις τοὔνομα Νινευὴς λεγόμενον* Schol. ap. Wtst. et Matthaei.)
— *ενεδιδυσκετο*] *ενεδυδισκετο* D.
— *ευφραιν.*] praem. *και* D *Gr.* (vid. Latt.) Syr.Pst. Goth. *Iren.* 229.
20. *τις*] †add. *ην* ς. AP²*Tf.* rel. (Vulg.) (*b.*)(*c.*)*i.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. | om. BDP*LX. 33 (ut vid. e sequentibus). *a.e.f.* Memph. Arm. Æth. *Clem.* 233.
— *Λαζαρος* Eleazarus *c.e.* ‖ †add. *ὁς* ς. AP. rel. Vulg. *b.c.f.m.* Syrr.Pst.& Hcl. (Goth.) | om. BDLX. 33. *a e.i.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* 233.
— *προς*] *εις* PΓ*Tf.*
— *εἱλκωμενος* ABDPLXΔE(F)(H)(Λ). | ‡*ἡλκωμενος* ς. 1. K. rel. *Clem.* (*ἱλκ.* G.) | *εἱκομενος* 69 *Scr.*
21. *επιθυμων*] *επεθυμει* X. Theb.
— *των ψιχιων* A(D)P*Tf.*X. rel. Vulg. *a.f.g*[1]. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Goth. Arm. Æth. | om. BL. *b.c.e.ff.i.l.m.* Syr.Hier. Memph.Schw. (et ap. Mill.) Theb. *Clem.* 233. (vid. Matt. xv. 27. Mar. vii. 28.) | *των ψιχων* D. (*των πιπτοντων ψιχιων* 1.)
— *πλουσιου*] add. *και ουδεις εδιδου αυτῳ* 69. Vulg *Cl. l.m.* Syr.Hier.marg.
— *επελειχον* ABLX. 33. | *ελειχον* D. 1. | ‡*απελειχον* ς. Δ. rel. (*απελιχον* P*Tf.* | *απολειχον* P *ap. Knittel.*)
22. *δε* *Orig.* iv. 438[d]. | om. 69. Arm ed.
— *ὑπο των αγγελων*] post *Αβρααμ* D. | Contra, *Orig.* iv. *Orig. Int.* ii. 238[f].
— *Αβρααμ*] †praem. *του* ς. 69. | om. AB.*Mai.*DPLXΔ. 1. EFGHKMSUV ΓΛ. *Orig.* iv. | add. et Isaac et Jacob Theb.
22, 23. *και εταφη. και εν τῳ ᾁδῃ επαρας* *b.f.* et sepultus est in inferno. Elevans autem Vulg. *c.*(*e.*)(*ff.*)(*g*[1].)*l.* Syr.Hier. mg. et sepultus est aput inferos. Et de

---

18 alteram ducit *Cl.* | 19. dives qui indueb. *Cl.* | 21. divitis, et nemo illi dabat *Cl.* | 23. vidit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. [Theb.] (Goth.) Arm. Æth.
¶ Goth.

¶ Theb.
26. *ἐν πᾶσιν*

ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ· 24 καὶ αὐτὸς φωνήσας ¶ εἶπεν,
Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον,
ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ
καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ
φλογὶ ταύτῃ. 25 εἶπεν δὲ Ἀβραάμ, Τέκνον, μνή-
σθητι ὅτι ἀπέλαβες † τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου,
καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ‡ ὧδε″ παρα-
καλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.¶ 26 καὶ ἐπὶ πᾶσιν τούτοις
μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται,
ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ‡ ἔνθεν″ πρὸς ὑμᾶς μὴ
δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.
27 εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ ‡ σε οὖν,″ πάτερ, ἵνα πέμψῃς
αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· 28 ἔχω γὰρ
πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ
καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασά-
νου· 29 λέγει * δὲ″ [αὐτῷ] Ἀβραάμ, Ἔχουσιν ‡ Μωυ-
σέα″ καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30 ὁ
δὲ εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ᾿ ἐάν τις ἀπὸ
νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31 εἶπεν

in sinum eius, 24 et ipse clamans dixit, Pater Abraham, miserere mei et mitte Lazarum ut intinguat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. 25 Et dixit illi Abraham, Fili, recordare quia recepisti bona in vita tua et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. 26 Et in his omnibus inter nos et vos chaos magnum firmatum est, ut hi qui volunt hinc transire ad vos non possint, neque inde huc transmeare. 27 Et ait, Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei, 28 habeo enim quinque fratres, ut testetur illis ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum. 29 Et ait illi Abraham, Habent Mosen et prophetas, audiant illos. 30 At ille dixit, Non pater Abraham, sed si quis ex mortuis ierit ad eos, paenitentiam agent. 31 Ait autem illi, Si

---

inferno elevans *a.*(*i.*) et sepultus est in infernum. Et elevans *m.*

23. *ὑπαρ. εν βασ.* *Orig.* ii. 498ᵃ. | om. Syr.Hier.

— *Αβρααμ*] †praem. *τον* ς. A. 33. rel. *Orig.* iv. 252ᵈ. | om. BDLX. *Orig.* ii. 498ᵃ.

— *εν τοις κολποις* Syr.Hcl. *Orig.* ii. iv. | *εν τῳ κολπῳ* D *Gr.* Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. *Tert.* adv. Marc. iv. 34. de Idol. 13. de An. 7. 9.

— *αυτου*] add. *αναπαυομενον* D. *b.c.e. m.* Arm. | om. *Orig.* ii. iv.

24. *φωνησας*] *ενφωνησας* D *Gr.* | *φωνης* L. (add. voce magna Syr.Pst.)

— *καταψυξῃ*] -*ξει* X. 69 *Scr.* F.

— *ὁτι*] om. Λ*.

— *οδυνωμαι*] -*ναμαι* L. | -*νομαι* E*F.

25. *ειπεν δε*] add. *αυτῳ* Λ. Vulg. *a.b.c.f. ff.i.l.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | non *e.* Memph.

— *απελαβες*] †add. *συ* ς. (A)X. rel. *b.* Syr.Hcl. *Orig. Int.* ii. 261ᶜ. 331ᵈ. 658ᶜ. | om. B.*Mai.*DL. 69. GH. Latt. Syr. Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 161ᶜ. *Cypr.* 323. *Hil.* 396ᵃ. | post *αγαθα σου* A.

— *σου* 1°.] om. E. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.l. Orig. Int.* ii. 161ᶜ. 261ᶜ. 331ᵈ. 658ᶜ. *Cypr.* 323. *Hil.* 396ᵃ. | Contra, rel. [Æth.]

25. *ὁμοιως* Syr.Hcl. | om. Syr.Pst. | -*ος* 1ᴿ.

— *ὡδε* ABDLXΔ. 69. EFGHKMSUVΓΛ. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡*ὁδε* ς. 1 *sic. hic* Latt. *Cypr. Hil.* (*συ δε εκει* Arm.)

26. *και* 1°.] om. Δ.

— *επι* ADXΔ. 1. rel. | *εν* BL. Memph.

— *ἡμων*] *ὑμων* Γ.

— *ὁπως*] *ἱνα* 1.

— *διαβηναι*] post *ενθεν* 69. Vulg. *a.b.f. ff.i.* Syr.Pst.(non Hcl.)

— *ενθεν* ABLXΔ. 69. EFGHMSUVΓΛ. | ‡*εντευθεν* ς. 1. K. | om. D. *c.e.m.*

— *δυνωνται*] *δυνονται* X. 69. E*H.

— *μηδε*] *μητε* D.

— *οἱ* ante *εκειθεν* ALX. 33. rel. Memph. Arm. | om. BD(vid. seq.)

— *προς ἡμας διαπερωσιν* ABX. rel. *f.* | *πρ. ἡμ. διαβωσιν* L. | *ὡδε διαπερασαι* D. (Latt.) *m.* | (*ἡμας*] *ὑμ.* E.)

27. *σε* ante *ουν* ABD. 69. Syr.Hcl. | ‡post ς. L. rel. (Latt.) *m.* Arm. (Syr. Pst.) (om. *ουν* *e.f.* Memph. Æth.)

— *πατερ*] add. *Αβρααμ* DX.

— *αυτον* Vulg. *f.* | om. *a.b.c.e.ff.i.l.m.* Memph. (Eleazorum Æth.)

28. *διαμαρτυρεται* 69 *Scr.*

— *ἱνα* *Orig.* i. 35ᵃ. | om. D. (Contra, 33.)

— *τον* *Orig.* i. | om. 1.

— *τουτον*] om. A. ‖ante *τον τοπον* D. Vulg.*Cl.* *a.c.e.ff.g¹.m.* | Contra, *Am. b.f.* rel. *Orig.* i.

29. *λεγει*] *ειπεν* D. *a.m.*

— *δε* ABDLXΔ. 1. FKUV. *a.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | *om. ς. 69. E. rel. *e.* Syr.Pst. "et" *ante* Vulg. *b.c.f.ff.g¹.i.l. m.* Æth.

— *αυτῳ* AD *Gr.*X. rel. | om. BL. Arm.

— *Μωυσεα* BDLX. 33. (K ap. *Tf.* sed qu.) S. | ‡*Μωσεα* ς. A. 1. rel.

— *αυτων*] *αυτον* F*.

30. *πατηρ* D.

— *αλλ'*] *αλλα* D. 69.

— *απο* *e.* | *εκ* D. 1. F. Latt. *Iren.* 151.

— *νεκρων*] praem. *των* Λ *sic.* | add. *αναστη και* 69. *m.*

— *πορευθ. πρ. αυτ.*] surrexerit *a.*(*b.c.*) *ff.i.* (resurr. *b.c.*)

— *μετανοησουσιν*] -*σωσιν* XMΓ. praem. persuadebit illos *m.*

---

23. in sinu *Cl.* | 24. intingat *Cl.* | 26. vos et nos *Am.* | 28. hunc locum *Cl.*

A B D. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ.

δὲ αὐτῷ, Εἰ ‡ Μωυσέως″ καὶ τῶν προφητῶν οὐκ
ἀκούουσιν, ‡ οὐδ᾽″ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθή-
σονται.

Mosen et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis surrexerit credent.

XVII. ρϛζ β
e Matt. 18:7, 6. Mar. 9:42.
1. οὐαὶ δὲ
2. ἕνα τ. μικρ. τούτ.
§ Goth. ρϛη ε
f Matt. 18:15. 21:22.
g Lev. 19:17. ρϛθ ε
h Matt. 17:20. 21:21. σ ε

110 1 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς * αὐτοῦ″,
e Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ ‡ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν″,
‡ πλὴν οὐαὶ″ δι᾽ οὗ ἔρχεται. 2 λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ
‡ λίθος μυλικὸς″ περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ
‡ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα.″ 3 προσέχετε ἑαυτοῖς.§
f ἐὰν † ἁμάρτῃ † ὁ ἀδελφός σου, g ἐπιτίμησον αὐτῷ·
καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. 4 καὶ ἐὰν ἑπτάκις
τῆς ἡμέρας ‡ ἁμαρτήσῃ″ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις † ἐπιστρέψῃ
‡ πρὸς″ σέ, λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.
111 5 h Καὶ ‡ εἶπαν″ οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ,
Πρόσθες ἡμῖν πίστιν. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Εἰ

1 (197, 2.) Et ad discipulos suos ait, Inpossibile est ut non veniant scandala, vae autem illi per quem veniunt: 2 utilius est illi si lapis molaris inponatur circa collum eius et proiciatur in mare, quam ut scandalizet unum de pusillis istis. 3 (198, 5.) Attendite vobis. Si peccaverit frater tuus, increpa illum, et si paenitentiam egerit, dimitte illi: 4 (199, 5.) et si septies in die peccaverit in te et septies in die conversus fuerit ad te dicens, Paenitet me, dimitte illi.

5 (200, 5.) Et dixerunt apostoli domino, Adauge nobis fidem. 6 Dixit autem dominus, Si

---

31. Μωυσεως DLXK. | ‡ Μωσεως ς. AB *hic.* rel.
— των ante προφ.] om. 69.
— ακουουσιν] -σουσιν E*.
— ουδ᾽ ABD. | ‡ ουδε ς. LG*sic* U*sic.* rel.
— εκ] add. των V. | απο των 69. *e.*
— αναστῃ Vulg. *f.g*¹*.m.* | ad illos ierit *a.*(*f.*)*ff.l.* ad illos abierint *b.*(*i.*) abierit *e.* ‖ add. και απελθῃ προς αυτους D. *Iren.* 229.
— πεισθησονται (-σωνται M.) | πιστησωνται 69. | πιστευσουσιν D. ‖ add. ei *m.* Æth. *Iren.*
1. ειπεν δε πρ. τ. μαθητας] om. G*.
— αυτου ABDLX. 69. FMU. Vulg. *a.b. c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl.* rel. | * om. ς. Δ. 1. rel. *c.* Syr.Hcl.txt.
— του post εστιν *St.* 3. ABDLXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓΛ. *Orig.* iii. 601ᵈ. | om. Elz.
— τα σκανδαλα ante μη ελθειν BLX. *e.* | ‡ post ς. AD. 1. (69.) rel. Vulg. *a.b. c.f.ff.* vv. rel. *Orig.* iii. (vid. Matt. xviii. 7.) (διελθειν 69.)
— πλην ουαι BDL. 1. 33. 69. *a.b.c.e.ff.i.* Syr. Hcl. mg. (et cod. *Bars.*) Memph. (*Gr.*) (vid. Matt. xviii. 7.) | ‡ ουαι δε ς. AX. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. txt. Arm.
2. λυσιτελει *e.f.* | συνφερει δε D. Vulg. utilius est autem (autem fuerat *b.*) illi ne nasceretur aut lapis *a.b.c.ff. i.l.*

2. λιθος μυλικος BDL. 1. 69. Latt. Syr. Hcl. mg. (ap. Adler.) Memph. Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 35. | ‡ μυλος ονικος ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Æth. (vid. Matt. xviii. 6.)
— περικειται] om. L*. | περιεκειτο D. (*a.e.*)
— ερριπται] εριπτο D*. | εριπτετο D². ερρυπται 69.
— ενα post τουτων BL. | ‡ ante τ. μικρ. ς. ADX. rel. vv. (vid. Matt. xviii. 6.)
3. ἑαυτοις] -τους Γ.
— εαν (εαναν L. εαν δε εαν Λ*.)] † add. δε ς. AΔ. 1. rel. Syr. Hcl. | om. BDL X. 33. Latt. *m.* Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem.* 306.
— ἁμαρτῃ ABL. 1. 33. rel. *Clem.* | -τησῃ DXΔ. 69. (vid. ver. 4.) ‖ † add. εις σε ς. DX. rel. Vulg. *Cl.* *c.e.* Syr.Hcl. (cod. *Bars.*) Arm.Usc. (vobis Æth.) vid. ver. seq. et Matt. xviii. 15. | om. A BL. 1. *Am.* *a.b.f.ff.g*¹·²*.i.l.m.* Syrr.Pst. &Hcl.ed. Memph. Goth. Arm.Zoh. *Clem.*
— αυτῳ] αυτον Γ.
— εαν 2°.] αν 1. ‖ add. μεν A. | add. μη 1.
— μετανοησῃ] -σει H.
4. ἑπτακις της ἡμερας ἁμαρτ. εις σε και] om. E.
— ἁμαρτησῃ ABDLXΔ. Vulg. *m.* | ‡ ἁμαρτῃ ς. 1*s.* K. rel. *Clem.* 306. *Orig.* i. 254ᵉ. (vid. ver. 3.) | αναστησῃ 69.

4. εις *Orig.* i. | προς X. | (om. εις σε Vulg. MS. ap. *Gb.* *i.* Æth.)
— ἑπτακις 2°.] praem. εαν AK. *b.* | praem. το D. *Clem.* ‖ † add. της ἡμερας ς. A. rel. Vulg. *f.g*¹·²*.m.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BDLX. *a.b.c.i.l.* Syr.Hier. Memph. Arm. *Clem.* 306. *Orig.* i. 254ᶠ.
— επιστρεψῃ *Orig.* i. | -ψει X. 69 *Scr.* HΓ.
— προς σε ABDLXΛ. Vulg. *a.b.c.e.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.* 306. | ‡ επι σε ς. 1*s.* (h. 33.) | om. Δ. 69. EFGHKMSUVΓ. *f.i.m.* Goth. Æth. *Orig.* i.
— μετανοω *Clem.* *Orig.* i. (om. λεγ. μεταν. Æth.) | -νοησω D*. | add. ignosce mihi Syr.Hier.
— αφησεις ABL. 33. rel. Syr. Hcl. Memph.W.&Schw. *Orig.* i. | αφες D HΛ. Vulg. *a.b.c.e.f.m.* Syr.Pst. Memph. MS. *Clem.*
5. ειπαν BDLX. | ‡ ειπον ς. AΔ. rel.
6. ειπεν δε ὁ κυριος Vulg. *f.* Syr.Hcl. | ὁ δε ειπεν αυτοις D. (*e.*) | quibus ille dixit *a.* dicit illis Syr.Pst. et dixit illis *b.c.ff.i.*
— ει] εαν M.
— εχετε AB. *Mai.* LXΔ. 1. 33. 69. FKU VΓΛ. | ‡ ειχετε ς. DEsGsHsSs. Latt. | εχητε M. (vid. Matt. xvii. 20. xxi. 21.)

---

31. resurrexerit *Cl.*
1. ait ad discip. suos *Cl.* | 3. pecc. in te *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.

‡ ἔχετε″ πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ
συκαμίνῳ ταύτῃ, Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ
σα θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7 τίς δὲ [ἐξ]
ι ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς
εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ * αὐτῷ,″ Εὐθέως παρελ-
θὼν ‡ ἀνάπεσε″; 8 ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασον
τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως
φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι
σύ; 9 μὴ ‡ ἔχει χάριν″ τῷ δούλῳ † ὅτι ἐποίησεν τὰ
9. διαταχθέντα; [οὐ δοκῶ]. διαταχθέντα †; † 10 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε
πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί
ἐσμεν· † ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

Ξ′ 112 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι [αὐτὸν] εἰς
Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ ‡ μέσον″ Σαμα-
ρείας καὶ Γαλιλαίας. 12 καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς
τινα κώμην, ἀπήντησαν [αὐτῷ] δέκα λεπροὶ ἄνδρες,

haberetis fidem sicut granum sinapis, diceretis huic arbori moro, Eradicare et transplantare in mare, et oboediret vobis. 7 (201, 10.) Quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem, qui regresso de agro dicet illi, Statim transi recumbe? 8 et non dicet ei, Para quod cenem, et praecinge te et ministra mihi donec manducem et bibam, et post haec tu manducabis et bibes? 9 Numquid gratiam habet servo illi, quia fecit quae sibi imperaverat? 10 Non puto. Sic et vos, cum feceritis omnia quae praecepta sunt vobis, dicite, Servi inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus.

11 Et factum est dum iret in Hierusalem, transiebat per mediam Samariam et Galilaeam. 12 Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui stete-

6. *ελεγετε αν*] add. *τῳ ορει τουτῳ, μεταβα εντευθεν εκει, και μετεβαινεν· και* D. (vid. Matt. xvii. 20.)
— *ταυτῃ*] AB. rel. | om. DLX. Memph.
— *εκριζωθητι και*] om. D.
— *φυτευθητι a.e.* | *μεταφευτ.* DG. Vulg. *b.c.f.*(*ff.*)*g*²*.i.*
— *εν τῃ θαλασσῃ*] *εις την θαλασσαν* D.
— *αν* (ante *ὑμιν*)] om. A.
7. *εξ* AB. rel. | om. D *Gr.*L. Latt.
— *ὑμων δουλον*] post *εχων* D *Gr.* | vestrum habens servum Vulg. *a.*(*b.*)*c.e.* (*f.*) *Cypr.* 319.
— *η ποιμ.*] *και ποιμ.* X.
— *εισελθοντι*] *-τα* 69.
— *ερει*] praem. *μη* D. *e.l.* Memph.
— *αυτῳ* BDLX. 1. 69. Latt. Syrr.Pst. &Hcl.* Memph. Arm. Æth. | *om. ς. A. rel. Syr.Hcl.txt. Goth. *Cypr.*
— *ευθεως* Vulg. *c.e.f.* | om. X. Æth. *b. ff.l.* (ante *ερει a.i.*)
— *παρελθων....ερει* (ver. 8.)] om. F.
— *αναπεσε* BD. 69². EGHKSUVΛ. | ‡*αναπεσαι* ς. AΔ. 1*s.* 33. 69*. M. | *ανπεσαι* L. | *αναπαυσαι* X. | *αναπεσον* Γ.
8. *αλλ᾽ ουχι* Vulg. (*g*¹·²·) Syr.Hcl. | *αλλα* D. *a.b.c.f.ff.i.l.* Syr.Pst. *Cypr.* 319. | *αλλ᾽ ουκ* 1ᴿ. | *αλλ᾽ ουχ* Λ. ‖add. magis Syr.Hcl.*
— *ἑως*] add. *αν* ALX. 33. KM. | Contra, BD. rel.
— *πιεσαι*] *εσαι* Δ. ‖add. *και* 1.
8. *συ*] post *φαγ.* D. *e.* (ante *φαγ.* Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Pst. *Cypr.*)
9. *εχει* ante *χαριν* BDL. *a.e.* Memph. Æth. *Cypr.* 319. | ‡post ς. AXΔ. 33. G*sic.* rel. Vulg. *b.c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. (Goth.) Arm. (*εχη* X.)
— *τῳ δουλῳ*] †add. *εκεινῳ* ς. Δ. 1. 33. rel. Vulg. *e.f.i.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (Æth.) *Cypr.* | om. ABDLX. *a.b.c.ff. l.* Memph. | praem. K. Syr.Pst.
— *εποιησεν*] add. *παντα* 69. Arm.
— *διαταχθεντα*] †add. *αυτῳ* ς. DX. 69. (Vulg.) *a.*(*b.*)(*c.*)*f.*(*ff.*)(*g*¹·²·)(*i.*) Syr. Pst. Memph. Æth. (*Cypr.*) | om. AB LΔ. 1. EFGHKMSUVΓΛ. *e.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
— ad fin.] †add. *ου δοκω* ς. AD. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. B LX. 1. *a.e.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.*
10. *ποιησητε*] *ποιησειντε* Δ*.
— *παντα....ὑμιν* *Orig.* iii. 665ᶜ. *Orig. Int.* ii. 427ᵉ. iv. 679ᵈ. | *ὁσα λεγω* D.
— *παντα* Vulg. *c.f.* | om. *a.b.e.ff.i.l.* ‖add. *ταυτα* A. | Contra, *Orig.* iii. *Orig. Int.* iv. 679ᵈ. (haec omnia *Cypr.* 38.)
— *διαταχθεντα*] *διαχθεντα* M. (seq. *ὑμιν*] om. *a.b.c.* | Contra, Vulg. *e.f.*)
— *ὁτι* (post *λεγετε*) BDL. rel. *f. Orig.* iii. *Orig. Int.* iv. 679ᵈ. | om. AX. 1. Vulg. *a.b.c.e.ff. Cypr.* 38.
— *αχρειοι*] hic *Orig.* ii. 595ᵇ. iii. *Orig. Int.* iv. 507ᵇ. 679ᵈ. *Cypr.* 38. 319. | ante *δουλοι* 69. U. | post *εσμεν* D *Gr.* Syr. Pst. (om. Æth. ap. Walton. | Contra, Platt.)
10. *ὁ*] †praem. *ὁτι* ς. XΔ. rel. Syrr.Pst. &Hcl. | om. ABDL. 1. Latt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. *Orig. Int.* iv. *bis. Cypr.* 38.
— *ωφειλομεν* AB*DLX. (69.) U*s*Γ*s.* Latt. Syrr. Goth. *οφειλ.* B²*Rl.Mai.* Δ. 1. EFGHKMSVΛ. *Orig.* iii. | *-αμεν* F*. | *-ωμεν* 69.
11. *αυτον* ADX. rel. | om. BL. | Jesum Syr.Pst. | (dum irent Æth.)
— *και αυτ. διηρχ.*] om. X. | om. *και αυτ.* Latt. exc. *a.e.* (*διερχ.* Δ*.) | *και αυτος ην διερχομενος* M. (transierunt Æth.)
— *δια* ABL. rel. | *ανα* 1. 69. | om. D.
— *μεσον* BDL. 1. 69. | ‡*μεσου* ς. AX Δ. 33. rel.
— *Γαλιλαιας*] ad Galilaeam Syr.Pst. ‖add. et Jericho *a.b.c.e.ff.i.l.* | Contra, Vulg. *f.g*¹.
12. *εισερχομενου αυτου*] *εισελθων* X. *a.*
— *τινα*] *τηνανα* L. | *την* Λ.
— *απηντησαν αυτῳ* Vulg. *f.* | *ὁπου ησαν* D. *e.* | et ecce *a.b.c.ff.i.l.* ‖ (*ὑπηντησαν* L. 1. 69.) ‖*αυτῳ*] om. BL. | Contra, AXΔ. 1. 33. rel.
— *λεπροι*] post *ανδρες* D. Latt. Syrr. Pst.&Hcl.

6. habueritis *Cl.* | dicetis *Cl.* | obediet *Cl.* | 7. dicat *Cl.* | 8. *id.* | 9. quae ei *Cl.* | 11. transibat *Cl.*

A B D [R]. L X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

οἱ ἔστησαν πόῤῥωθεν, 13 καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέ-
γοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 καὶ ἰδὼν
εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς
¶ F ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς,¶ ἐκα-
θαρίσθησαν. 15 εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη,
ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν,
16 καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ,
εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. 17 ἀπο-
• κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ‡ Οὐχ" οἱ δέκα ἐκαθαρί-
σθησαν; οἱ [δὲ] ἐννέα ποῦ; 18 οὐχ εὑρέθησαν ὑπο-
στρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς
οὗτος; 19 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ
πίστις σου σέσωκέν σε.

σβ ε 113 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε
ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ
εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρα-
21. ἡ [ἰδοὺ] ἐκεῖ. τηρήσεως, 21 οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ·
§ R ἰδοὺ § γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

runt a longe, 13 et levaverunt vocem dicentes, Iesu praeceptor, miserere nostri. 14 Quos ut vidit, dixit, Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent, mundati sunt. 15 Unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans deum, 16 et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens: et hic erat Samaritanus. 17 Respondens autem Iesus dixit, Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt? 18 Non est inventus qui rediret et daret gloriam deo nisi hic alienigena? 19 Et ait illi, Surge vade, quia fides tua te salvum fecit.

20 (202, 5.) Interrogatus autem a Pharisaeis quando venit regnum dei, respondit eis et dixit, Non venit regnum dei cum observatione, 21 neque dicent, Ecce hic, aut ecce illic: ecce enim regnum dei intra vos est.

---

12. οἱ Vulg. *f.ff.* Syr.Hcl. Æth. | και D. Syr.Pst. Memph.MSS. | om. *a.b.c.e.i.l.*
— εστησαν ADL. rel. | ανεστησαν B F.
13. αυτοι Syr.Hcl. rel. | om. D. Latt. Syr.Pst. Arm. Æth.
— ηραν φωνην λεγοντες] εκραξαν φωνη μεγαλη D. *e*(add. dicentes).
14. ιδων] add. αυτους D. 69. (Latt.) Syr.Pst.(non Hcl.) Arm. Æth.
— αυτοις] add. τεθεραπευεσθε D*. (-πευσθε D².)
— τοις ἱερ.] sacerdoti *c.* Memph. Æth.
— και εγενετο] εγενετο δε D. (om. εγενετο A*.)
— εν τῳ] om. 1.
— εκαθαρισθησαν] -θερ. AX.
15. εις δε] add. τις Δ.
— ιαθη *a.c.e.ff.i.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | εκαθαρισθη D. Vulg. *b.f.l.* Syr.Pst. Goth.ut vid. Æth.
— φωνης] post μεγαλης D. Vulg. *b.c.* Memph. | φοβου μεγαλου Γ.
16. επι προσωπον] om. 69. A. *ff.l.*
— παρα] προς D.
— αυτου] αυτῳ A. | Jesu Syr.Pst. Æth.
— ευχαριστων αυτῳ] om. D. ‖om. αυτῳ A. Vulg. *a.c.e.f.ff.i.* | Contra, *b.*
— και αυτος ην] ην δε D.

17. αποκριθεις δε] και αποκρ. 1. | om. δε A.
— ειπεν] add. αυτοις D.
— ουχ οἱ δεκα B.*Btly.Bch.*L. (‡ουχι οἱ δεκα ς. Bap.*Mai.* X. rel.) Vulg. *f.* *Orig. Int.* iv. 493ª. | ουχι οἱ δεκα οὑτοι A. (Arm.) | οὑτοι δεκα D. *a.b.c.e.ff.i.*
— εκαθαρισθησαν] -θερ- ALA.
— οἱ δε BLX. rel. Syr.Hcl. Goth.*ut vid.* | et (Vulg.) *f.ff*(*Sabat.*). Æth. | om. δε AD. *a.b.c.ff*(*Blan.*).*i.l.* Syr.Pst. Memph. *Orig. Int.* iv. [Arm.]
— που] απου Δ.
18. ουχ εὑρεθ..... δουναι] εξ αυτων ουδεις εὑρεθη ὑποστρεφων ὁς δωσει D. *a.*(*b.*) (*c.*)(*ff.*)(*i.*)*l.* (om. εὑρεθη *b.c.ff.i.*) non est inventus qui rediret et daret Vulg. (*e.*)(*f.*) *Orig. Int.* iv.("et gratias ageret"). numquid decesserunt ut venirent et darent Syr.Pst.
19. πορευου] add. ὁτι D. Vulg. *a.b.c.e.f. ff.* Arm. | om. *i.*
— ἡ πιστις σου σεσωκεν σε *Tert.* adv. Marc. iv. 35. | om. B. ‖add. πορευου εις ειρηνην X. (vid. viii. 48.)
20. απεκριθη] praem. και S.
— του θεου 2°. *Tert.* adv. Marc. iv. 35. | om. L. *a.* | (τ. θεου 1°. caelorum Æth.)
— παρατηρησεως *Orig.* i. 238. | παρρησιας Γ.
21. ουδε] οἱ δὲ *sic* 69.

21. η ιδου εκει ADX. rel. Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Hcl. (Memph.) Goth. Æth. *Orig.* i. 238ᵈ. iv. 294ᶜ. *Orig. Int.* iii. 976ᵇ. (vid. ver. 23.) | om. η 69. *Tert.* adv. Marc. iv. 35. | et ecce illic Syr.Pst. *Hil.* 49ᶜ. | om. ιδου BL. *e.ff.g*¹·²·*i.l.* Arm. | Contra, supra cit. ("est" Memph.) *Tert. Hil.* ‖add. μη πιστευσητε D. (vid. Matt. xxiv. 23. Mar. xiii. 21.) | Contra, *Orig.* iv. *Tert. Hil.*
— του θεου *Orig.* i. iii. 459ᵇ *diserte.* 530ᶜ. iv. *Tert. Cypr.* 319. *Hil.* 49ᶜ. | των ουρανων *Orig.* iii. 243ᵉ *Gr.* (*Petr. Alex.* Routh. iv. 29.) ‖add. εστιν *hic* R*. *Petr. Alex.* | Contra, *Orig.* i. iii. 459ᵇ. iv. *Tert. Cypr. Hil.*
22. δε *e.* Syr.Hcl. rel. (et ait Vulg. *a.b. c.f.ff.* Syr.Pst.) | ουν D.
— μαθητας] add. αυτου AX. Vulg.*Cl.* *a.b.c.* Memph. Æth. | om. BDRL. rel. *Am. e.f.* Goth. Arm.
— ὁτε επιθυμησετε] του επιθυμησαι ὑμας D. 69. Arm. ‖ὁτε] ὁταν L. | επιθυμησετε] -σητε 1. MΛ.
— ἡμερων (unum diem Latt.) | add. τουτων D. Goth.
— ιδειν] om. D. | post επιθυμ. Vulg. *a. b.c.f.ff.* Syr.Pst. | Contra, *e.i.*

20. respondens eis dixit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. [C.] P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
[i] Matt. 24:23-27. Mar. 13:21.
§ Syr.Crt.
24. [ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.]
[j] Matt. 24:27-39.

σγ ι [22] εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ
σδ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. [23] [i] καὶ ἐροῦσιν
β ὑμῖν, Ἰδοὺ ‡ ἐκεῖ † ἰδοὺ ὧδε″, § μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ
σε διώξητε. [24] ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ [ἡ] ἀστρά-
ε πτουσα ἐκ τῆς ‡ ὑπὸ τὸν″ οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρα-
νὸν λάμπει, οὕτως ἔσται † ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
σϛ β ἡμέρᾳ αὐτοῦ. [25] πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν
σζ καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. [26] [j] καὶ
ε καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις † Νῶε, οὕτως ἔσται
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
[27] ἤσθιον ἔπινον, ἐγάμουν ‡ ἐγαμίζοντο,″ ἄχρι ἧς
ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ
ση κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ‡ πάντας.″ [28] ὁμοίως
ι ‡ καθὼς″ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον ἔπι-
νον, ἠγόραζον ἐπώλουν, ἐφύτευον ᾠκοδόμουν· [29] ἧ
δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ
καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ‡ πάντας″·

[22] (203, 10.) Et ait ad discipulos, Venient dies quando desideretis videre unum diem filii hominis, et non videbitis. [23] (204, 2.) Et dicent vobis, Ecce hic, ecce illic: nolite ire, neque sectemini. [24] (205, 5.) Nam sicut fulgor coruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget, ita erit filius hominis in die sua. [25] (206, 2.) Primum autem oportet illum multa pati et reprobari a generatione hac. [26] (207, 5.) Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit et in diebus filii hominis: [27] edebant et bibebant, uxores ducebant et dabantur ad nuptias, usque in diem qua intravit Noe in arcam, et venit diluvium et perdidit omnes. [28] (208, 10.) Similiter sicut factum est in diebus Loth: edebant et bibebant, emebant et vendebant, plantabant et aedificabant: [29] qua die autem exiit Loth a Sodomis, pluit ignem et sulphur de caelo et

22. ουκ] ουχ A.
23. και] καν Γ. Syrr.Pst.&Hcl.† Arm.
— ιδου εκει ιδου ὡδε hoc ord. (B)L. (Memph.) | ‡ιδου ὡδε †η″ ιδου εκει ϛ. AR. rel. (et *hoc ord.* DX. 33. 69. K.) *a.c.g²*. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Eus.* Theoph. 134. (vid. ver. 21.) ‖ om. η B.*Btly.Bch.*D *Gr.*LX. 33. 69. K. *Am. e.* | Contra, AB ap.*Mai. et Vcln.* R. rel. | και M. Vulg.*Cl. b.f.ff.i.* Syr. Pst. ‖ (ιδου ὡδε μη διωξητε η ιδου εκει 1.) ‖ εκει] add. ὁ χριστος 1. KM. Syr.Hcl.* (vid. Matt. xxiv. 23. Mar. xiii. 21.)
— απελθητε μηδε ADRL. rel. Syrr.Crt. Pst.&Hcl.txt. rel. (εξελθ. μηδε *Eus.* Theoph.) | om. B. 69. Arm. (vid. Matt. et Mar.) | πιστευσητε (om. μηδε διωξ.) 1. Syr.Hcl.mg. (vid. Matt. xxiv. 23, 26. Mar. xiii. 21.) | (ne vos seducant nec exeatis Syr.Crt.)
— διωξητε *Eus.* Theoph. | -ξετε L. 69 *Scr.* ΔΛ. (om. μηδε διωξητε Syr.Pst.)
24. ἡ αστραπη] om. ἡ B.*Bch.*(ctra, *Mai. Btly. in coll.*)
— ἡ αστραπτουσα ADR. rel. | om. ἡ B.*Btly. in coll. Vcln.* LX. 1. 69. Γ*Tf.* Arm.
— εκ της....ουρανον Vulg. (*b.*)(*i.*) | ὑπο των επ' ουρανων 69. | a principio caeli et usque ad terminum ejus Syr. Crt. de caelo et omne quod sub caelo est illuminat Syr.Pst. (de caelo *e.* Memph.) ‖ om. ad λαμπει *a.* | om. εις την ὑπ' ουρ. *f.* | om. εις την....λαμπει *c.ff.*
24. ὑπο τον ABDR. 33. K. | ‡ὑπ' ϛ. LX. rel. (ὑπο E².)
— εις την ὑπ' ουρανον] om. D. (*a.c.e.f. ff.* supra.) | infra caelum Memph. | post λαμπει Δ. (*b.*)
— λαμπει] αστραπτει D.
— εσται] add. †και ϛ. D. *b.c.e.* Arm. Æth. (vid. ver. 26.) | om. AB.*Mai. Btly.s.*RLXΔ. 1. 69. EGHKMSUVΓΛ. Vulg. *a.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. (om. και cum seqq. *ff.*) dies filii hominis Syr.Crt. (adventus filii hominis *c.l.* eadem praem. *f.* vid. Matt. xxiv. 27.)
— εν τῃ ἡμερᾳ αυτου ARL. 33. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. (....αυτου 33.) | om. BD. *a.b.c. e.i.* Æth.
25. αυτον] om. X*. | post πολλα παθειν AK. *e.*
— πολλα] post παθειν Γ. | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 35. | om. 69.
26. και] *non om.* Λ.
— Νωε] †praem. του ϛ. 1*s.* | om. ABD RLXΔ. 69. EGHKMSUVΓΛ.
— εσται και] om. και 69. Γ. *b.* Syrr.Crt. &Pst. Memph. | Contra, (Latt.) Syr. Hcl. rel.
26. εν ταις ἡμεραις] εν τῃ ἡμερᾳ 69. *Am.²* | in adventu Syr.Hcl.mg. (seq. του *St.* 3. om. *Elz.*)
— ad fin.] add. εν γαρ ταις.... 33. (vid. Matt. xxiv. 38.)
27. εγαμιζοντο BDLX. 69* V. | ‡εξεγαμιζοντο ϛ. AR. rel. 69*mg.* (vid. Matt. xxiv.)
— ηλθεν] εγενετο D. *e.*
— ὁ κατακλ.] om. ὁ D. 69.
— παντας BDLX. | ‡ἁπαντας ϛ. AR Δ. 33. 69. rel.
28. καθως B.*Mai.*RLX. 69. Vulg. *f.i.* Syr.Crt. | om. *b.c.ff.* (et factum est *a.*) | ‡και ὡς ϛ. AD. rel. *Iren.* 278. *Clem.* 533.
— ωκοδομουν] οικοδομου B.
29. δε] om. D. *a.e.* Memph.MSS. [Syr. Crt.]
— πυρ και θειον BRLX. 33. rel. Vulg. *c.f.* Syr.Pst. rel. | θειον και πυρ AD. 69. KM. Syr.Hcl. | "ignem" tantum *a.b.e.ff.* Syr.Crt. *Iren.* 278. | praem. Dominus Syr.Pst.
— απ'] εξ 69.
— παντας BDLΔΛ. | ‡ἁπαντας ϛ. A RX. 69. rel.

22. discip. suos *Cl.* | 23. hic et ecce *Cl.* | 26. in die *Am.*** | 28, 29, 32. Lot *Cl.*

A B D [Q] R. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. β
k Matt. 24:17, 18.
l cap. 9:24. Mar. 8:35. Matt. 10:39. Jo. 12:25.
§ Q
m Matt. 24:40, seq.
35. δύο ἔσονται
n Matt. 24:28.

30 κατὰ ‡ τὰ αὐτὰ″ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
σθ που ἀποκαλύπτεται. 31 k ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται
ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ
καταβάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν † ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπι-
σι ι στρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32 μνημονεύετε τῆς γυναι-
σια γ κὸς Λώτ. 33 l ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ‡ περι-
ποιήσασθαι″ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ‡ ἂν″ ἀπολέσῃ †,
σιβ ε ζωογονήσει αὐτήν. 34 λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ
ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, † εἷς παραλημφθήσεται,
§ καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. 35 m ‡ ἔσονται δύο″ ἀλή-
θουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, [ἡ] μία παραλημφθήσεται, ‡ ἡ δὲ″
σιγ ε ἑτέρα ἀφεθήσεται. [36] 37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγου-
σιν αὐτῷ, Ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, n Ὅπου
τὸ σῶμα, ἐκεῖ ‡ * καὶ″ οἱ ἀετοὶ ‡ ἐπισυναχθήσον-
ται.″

omnes perdidit. 30 Secundum haec erit qua die filius hominis revelabitur. 31 (209, 2.) In illa hora qui fuerit in tecto et vasa eius in domo, ne descendat tollere illa, et qui in agro similiter non redeat retro. 32 (210, 10.) Memores estote uxoris Loth. 33 (211, 3.) Quicumque quaesierit animam suam salvam facere, perdet illam, et quicumque perdiderit illam, vivificabit eam. 34 (212, 5.) Dico vobis, illa nocte erunt duo in tecto uno, unus assumetur et alter relinquetur: 35 duae erunt molentes in unum, una assumetur et altera relinquetur: duo in agro, unus assumetur et alter relinquetur. 36 (213, 5.) Respondentes dicunt illi, Ubi, domine? 37 Qui dixit eis, Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur aquilae.

---

30. τα αυτα BDXK. Syr.Hcl. similiter *a.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth. *Eus.* in Luc. 193. ("sic" *Iren.* 278.) | αυτα R. | ‡ταυτα ς. AL. rel. haec Vulg. *b.c.e.f.* | secundum hoc Goth.
— ᾗ ἡμερᾳ....ανθρωπου Vulg. *a.(e.)f.* | εν τῃ ἡμερᾳ τοῦ υἱου του ανθρωπου ᾗ D. (*b.*)*c.ff.i.l.* [Æth.]
— αποκαλυπτεται AR. rel. | -λυπτηται B. | -λυπται L. | αποκαλυφθῃ D.
31. εν] om. D.
— ἡμερᾳ *e.f.* | ὡρᾳ Vulg. *a.b.c.ff.g*¹.
— ὃς] ὁ L. | ὡς Γ.
— επι] απο 69.
— καταβατω] -βαινετω M. (qui super tectum fuerit ne descendat ut tollat vasa sua e domo Syr.Crt. vid. Matt. xxiv. 17.)
— και ὁ] om. ὁ 69.
— αγρῳ] †praem. τῳ ς. ADR. rel. (vid. Matt. xxiv. 18.) | om. BL. 69. Goth.
— ὁμοιως] om. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— επιστρεψατω] -στραφητω D.
— εις τα] om. R**ut vid.* | ὁμοιως *sic* 69.
32. Λωτ Vulg.*Cl.* *a.c.e.f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. *Clem.* 889. *Eus.* in Luc. 194. | Λωθ D. *Am.* *b.i.* Æth. *Orig.Int.* ii. 485ᵉ. (sic etiam supra verr. 28, 29. *exc.* D.)
33. εαν] αν D*bis*.
— ζητησῃ την ψυχην αυτου σωσαι (s. περιποιησασθαι) Syr.Hcl. | θελησῃ ζωογονησαι την ψυχην αυτου D. Syrr. Crt.&Pst.
33. ζητησῃ] -σει RΓ. | ζητῃ U.
— περιποιησασθαι BL. | ‡σωσαι ς. A RX. rel. Vulg. *a.c.e.f.ff.* (vid. Matt. xvi. 25. Mar. viii. 35. Luc. ix. 24.) | liberare *b.c.i.*
— απολεσει] -σῃ EH.
— και ὃς ADR. 1. 33. rel. vv. (ὃς tantum Memph.) | ὃς δ' BL. 69. (vid. Matt. xvi. 25. Mar. viii. 35. Luc. ix. 24.) | (και ὃς ad fin. ver. om. X.)
— αν BDL. 69. | ‡εαν ς. AR. 1. 33. rel.
— απολεσῃ BD. 33. rel. | -σει ARLΔΓΛ. ‖†add. αυτην ς. ALX. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. rel. | add. την ψυχην αυτου 69. Syr.Crt. (vid. Matt. xvi. 25. Luc. ix. 24.) | om. BDR. 1. 33. *a.* Arm. ‖post αυτην add. ἑνεκεν εμου A. *b.c.e.f.ff.i.l.* Goth. Æth. (vid. Matt. et Mar. et Luc. ix.)
— ζωογονησει] ζωοποιησει V. | σωσει 1. 69. Arm.
34. λεγω] add. δε A. *e g*¹. Syr.Crt.
— ταυτῃ] praem. εν Vulg.*Cl.* *c.f.i.l.* | om. *Am.* *a.b.e.g*¹. | αὐτῃ 1.
— δυο] post εσονται BLX. rel. Latt. rel. | ante εσονται AR. 69. KMU. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | post μιας D.
— μιας] om. B. *c.*
— εἱς] †praem. ὁ ς. B.*Mai.* 1*s.* 69*s.* Memph. *Eus.* in Luc. 195. | om. ADRL XΔEGHKMSUVΓΛ. Arm.
34. παραλημφθησεται *Eus.* in Luc. 195. | -λαμβανεται D *Gr.*GK. Goth. (vid. Matt. xxiv. 40.)
— αφεθησεται *Eus.* in Luc. 195. | αφιεται DK. Goth. (vid. Matt.)
35. ab init.] και εαν Arm.
— εσονται] om. *b.c.e.ff.* | ante δυο BDL. *a.* Syr.Crt. Memph. | ‡post ς. AQR. rel. Vulg. *f.i.*
— επι το αυτο] εν τῳ μυλωνι K*. (vid. Matt. xxiv. 41.) (praem. in mola Syr. Crt. Æth.)
— ἡ μια *Elz.* B.*Mai.*DR. 1. 69. Memph. Sch. | om. ἡ *St.* 3. AQ*Tf.*LXΔEGHK MSUVΓΛ. Memph.W. Arm.
— ἡ δε BRL. 69. *Eus.* in Luc. 195. [Memph.] | ‡και ἡ ς. ADQ*Tf.* 33. rel. (vid. Matt. xxiv. 41. et ver. 34.) ‖om. ἡ S.
36. δυο εσονται εν τῳ αγρῳ ὁ εἱς παραληφθησεται και ὁ ἑτερος αφεθησεται *Elz.* *St.* 4. (DU.) (Latt.) Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm. (και εαν ab init.) | εσονται] om. D. Latt. | τῳ] om. D. | ὁ εἱς] om. ὁ DU. | κ. ὁ ἑτ. αφ.] om. *e.* (vid. Matt. xxiv. 40.) ‖om. *St.* 3. ABQRLXΔ. 1. 33*sic.* 69*sic.* EGHKMSVΓΛ. *g*¹.*i*(ut vid.) Memph. Goth. Æth.

---

34. in illa nocte *Cl.* | 37. dixit illis *Cl.* | et aquilae *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* ΞΛ'
Syrr. C. P. H. σιδ
Memph. ι
Goth. Arm. Æth.
XVIII.

114 1 Ἔλεγεν δὲ [καὶ] παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς
τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι * αὐτοὺς″ καὶ μὴ
‡ ἐγκακεῖν,″ 2 λέγων, Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν
θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος.
3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς
αὐτὸν λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου
μου. 4 καὶ οὐκ ‡ ἤθελεν″ ἐπὶ χρόνον· μετὰ ‡ ταῦτα
δὲ″ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι
‡ οὐδὲ ἄνθρωπον″ ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα
μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 Εἶπεν δὲ ὁ
κύριος, Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει·
7 ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ‡ ποιήσῃ″ τὴν ἐκδίκησιν τῶν
ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων ‡ αὐτῷ″ ἡμέρας καὶ
νυκτός, καὶ ‡ μακροθυμεῖ″ ἐπ' αὐτοῖς; 8 λέγω ὑμῖν

1 (214, 10.) Dicebat autem et parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare et non deficere, 2 dicens, Iudex quidam erat in quadam civitate, qui deum non timebat et hominem non reverebatur. 3 Vidua autem quaedam erat in civitate illa, et veniebat ad eum dicens, Vindica me de adversario meo. 4 Et nolebat per multum tempus. Post haec autem dixit intra se, Etsi deum non timeo nec hominem revereor, 5 tamen quia molesta est mihi haec vidua, vindicabo illam, ne in novissimo veniens suggillet me. 6 Ait autem dominus, Audite quid iudex iniquitatis dicit: 7 deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte, et patientiam habebit in illis? 8 Dico vobis quia cito

---

37. *και αποκρ.*] om. Syr.Crt.
— *αυτῳ*] om. D.
— *αυτοις*] om. 1. *e*.
— *σωμα* *Eus.* in Luc. 195. ὅπου, φησί, τὸ σῶμα, ἢ τὸ πτῶμα κατὰ Ματθαῖον. | *πτωμα* 69. EGH. *e*. Syr.Hcl.mg. Æth. (vid. Matt. xxiv. 28.)
— *επισυναχθησονται* post *και οἱ αετοι* B (Q*Tf.*)L. (69.) Arm. (*συναχθ.* 69.) | ‡*συναχθησονται* ante *οἱ αετοι* ϛ. AD R. rel. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. *Eus.* in Luc. (vid. Matt. xxiv. 28.) | om. Λ.
— *και οἱ αετοι* BL. 69. UΛ. Vulg.*Cl. b.* Syr.Hcl. Memph. Arm. *Eus.* in Luc. | *om. *και* ϛ. AD *Gr.*Q*Tf.*R. rel. *Am. a.c.e.f.i.* Syrr. Crt. & Pst. Goth. Æth. (vid. Matt. xxiv. 28.)
1. *και* ADQ*Tf.*R. rel. Vulg. *e.f.ff.g*[1.2]*.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. [*Orig.* i. 213[a].] | om. BL. 69. M. *a.b.c.* Memph. ut vid. Æth. ut vid. *Orig.* iii. 650[c].
— *δειν*] *δει* L.
— *αυτους* AB *Btly.Mai.*Q*Tf.*RLXΔ. 69. KMUVΓ. (*a.*) Memph. Arm. *Orig.* iii. | *om. ϛ. D. 1s. EGHS*s*Λ. Goth. *Orig.* i. 213[a]. *Eus.* in Luc. 196.
— *εγκακειν* ABDQ*Tf.*LΔ. 69. HKU. (*ενκ.* AB*DQ*Tf.* 69. HK.) | ‡*εκκακειν* ϛ. R. rel. *Orig.* i. iii. *Eus.* in Luc.
2. *λεγων* Syr.Hcl. *Orig.* iii. 650[c]. | om. D. 1. Syrr.Crt.& Pst. *Orig.* i. 213[a].
— *τινι* ABQ*Tf.*R. rel. *Orig.* i. iii. | *τῃ* DLX. | *τινι τῃ* 33. | om. *Hipp.* Ant. 56 (27).
3. *δε*] add. *τις* *Elz.* 1. Λ*Tf.* (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Hipp.* Ant. 56 (27). | om. *St.* 3. ABD Q*Tf.*RLΔ. 69. EGHKMSUVΓ. *e*. Syr. Hcl. Goth.
4. *ηθελεν* ABDQRLX. 1. 33. 69. Λ. Latt. Syrr.Crt.&Pst.& Hcl. Memph. Arm. *Hipp.* Ant. 56 (27). | ‡*ηθελησεν* ϛ. Δ. rel.
— *χρονον* sine add. *a.* rel. *Hipp.* | add. *τινα* D. | praem. multum Vulg. *b.c.f. ff.* Arm. longo *e.* | (in ver. priori *επι χρονον* Syr.Crt.)
— *δε* post *ταυτα* BQ*Tf.*L. Vulg. *a.f.* (postea autem *e.* Syr.Pst.) | ‡ante *ταυτα* ϛ. ADRX. rel. Syr.Hcl. | om. *b.c.ff.* [Syr.Crt.]
— *ειπεν εν ἑαυτῳ* *Hipp.* | *ηλθεν εις ἑαυτον και λεγει* D. (Æth.) ‖ add. ille judex Syr.Crt.
— *ει και* Syr.Hcl. *Hipp.* | om. *και* D. | si *a.b.c.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst.
— *ουδε ανθρωπον* BLX. Vulg. *a.b.c.e.f. ff.i.l.* *Hipp.* Ant. 56 (27). | ‡*και ανθρωπον ουκ* ϛ. ADQR. 33. rel. (....*ουκ εντρ. κτλ.* 33.)
5. *δια γε*] *δια δε* X.
— *μοι*] *με* 69.
— *κοπον*] *κοπους* R. 1. 69. E*G.
— *χηραν*] -*ρα* X*Tf.*E*U. | (add. in omni tempore Syr.Crt.)
— *εκδικησω*] praem. *απελθων* D.
5. *ὑπωπιαζῃ* ABDQLΔ. 1s. G². | *ὑποπ.* RX. 33. 69. EG*HKMSUVΓ*Tf.*Λ. (-*ζει* 69.)
6. *ειπεν δε* Syr.Hcl. | *και ειπεν* 1. G. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *ακουσατε*] om. Λ*. | *ηκουσατε* Γ*Tf.* *e.*
7. *ποιησῃ* BDQ*Tf.*XΔ. 33. 69. GMUVΓ. | ‡-*σει* ϛ. AL. rel. (Latt.) -*σι* R. facit *e.* | praem. *μαλλον* Syrr.Crt.& Pst.
— *των* (ante *βοωντων*)] om. D.
— *αυτῳ* BQ*Tf.*L. *e.* | *αυτων* D *Gr.* | ‡*προς αυτον* ϛ. AR. 33. rel. Memph. *ut vid.* *Iren.* 265. ad se Vulg. *c.f.* ad eum *Tert.* adv. Marc. iv. 36. | om. *a.b. ff.i.l.*
— *ἡμερας και νυκτος* *Iren.* 265. | *νυκτος και ἡμερας* D.
— *και μακρ.* Vulg. *e.f.g*². rel. | om. *και* 69. *a.b.c.ff.i.l.* ‖ *ναι λεγω μακρ.* 69.
— *μακροθυμει* ABDQR*Tf.*LX. 1. (Vulg.) *c.*(*f.*)(*g*².) Syr.Crt. Goth. ut vid. (Arm.) | ‡*μακροθυμων* ϛ. R *ut mihi vid.* Δ. 69. rel. *a.b.c.ff.i.* Syrr.Pst.&Hcl.
— *επ' αυτοις*] *εν αυτοις* D *Gr.* Latt. | *επ' αυτους* 69.
8. ab init.] praem. *ναι* RGM. Memph. Arm. (dico enim *f.*) | non habent AB DQL. rel. *Iren.* 265.
— *λεγω ὑμιν ὁτι*] om. 69.

7. ac se *Am.**

ABD[II][P](QXR). L X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ. [Fr. Band.]
§ Theb. ΞB'
9. ἐξουθενοῦντες
¶ R
11. πρὸς ἑαυτ. ταῦτα
§ Fr. Band.
13. ὁ δὲ τελ.
¶ Fr. Band.
§ P σιε
§ Fr. Band. ε
14. ἢ γὰρ ἐκεῖνος.

ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν
ἐπὶ τῆς γῆς;
115 9 § Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας
ἐφ' ἑαυτοῖς, ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς
λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην· 10 °Ἄνθρωποι δύο
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, † εἷς Φαρισαῖος
καὶ ὁ ἕτερος ¶ τελώνης. 11 ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς
‡ ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν" προσηύχετο, Ὁ θεός, εὐχαρι-
στῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ‡ ὡς" οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων,
§ ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης·
12 νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα
κτῶμαι. 13 καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθε-
λεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ¶ ‡ ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν,"
ἀλλ' ἔτυπτεν † τὸ στῆθος ‡ ἑαυτοῦ" λέγων, Ὁ θεός,
ἱλάσθητί § μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 λέγω ὑμῖν, κατέβη
οὗτος δεδικαιωμένος εἰς § τὸν οἶκον αὐτοῦ ‡ παρ' ἐκεῖ-

faciet vindictam illorum. Verum tamen filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra?

9 Dixit autem et ad quosdam qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur ceteros parabolam istam. 10 Duo homines ascenderunt in templum ut orarent, unus Pharisaeus et alter publicanus. 11 Pharisaeus stans haec apud se orabat, Deus, gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic publicanus: 12 ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium quae possideo. 13 Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad caelum levare, sed percutiebat pectus suum dicens, Deus, propitius esto mihi peccatori. 14 Dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam ab illo: (215, 5.) quia omnis qui se exaltat hu-

---

8. *ὅτι*] om. D. 69. G. *b.c.ff.i.l. Iren.* 265.
— *ελθων* ante *ὁ υἱος Orig.* iii. *ter. Orig. Int.* iii. 977ᵃ. *Eus.* in Ps. 398ᵉ. in Luc. 196. *Hil.* 131ᵉ. *Cypr.* 141. (Contra, 203.)
— *αρα*] ante *ὁ υἱος* D. Syr.Crt. (vid. *Clem.* 533.) | (ante *ελθων Eus.* in Ps. in Luc.) | Contra, *Orig.* iii. 144ᵃ. 204ᶠ. iv. 158ᵉ. (*om. Orig.* iii. 568ᶠ.)
— *την πιστ. Orig.* iii. 144ᵃ. 204ᵇ. 568ᶠ. iv. 158ᵉ. *Eus.* in Ps. in Luc. | om. *την* D. Arm.
9. *και* 1°. BDQRLX. 1. 33. rel. Vulg. *a.f.* (Arm. *om. δε.*) | om. A. 69. EG H*Tf.*KSUVΓ*Tf.*Λ. *b.c.e.l.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. (Æth.)
— *προς τινας τοις πεποιθοσιν* M. | *προς τινας των πεποιθοτων* 69.
— *ἑαυτοις*] *ἑαυτους* Δ.
— *εισιν*] *οἱ συν sic* 69 *txt.*(corr. mg.)
— *εξουθενουντας*] *-τες* B. (vv. ancc.)
— *λοιπους*] add. *ανθρωπους* D. | multos Syr.Crt. Arm. | omnes homines Syr. Pst.
— *την παραβολην ταυτην*] om. D. | ante *προς τινας* Syrr.Crt.&Pst. Theb.
10. *ανθρωποι*] post *δυο* D. (Latt.) Syrr. Crt.&Pst. Æth. | Contra, *c.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 124ᵈ. *Cypr.* 205. | (*ανθρωπου* Δ.)
10. *εἱς*] †praem. *ὁ* ς. AQR*sic* L. 33. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iv. ‖om. BDX.
— *ὁ ἑτερος Orig.* iv. | *εἱς* D. *c.e.ff. Cypr.* 205. ‖(*φαρ.* et *τελ.* trs. *a.b.c.ff.i.* | Contra, Vulg. *e.f.*)
11. *ὁ*] add. *δε* QX. Memph. (Theb.) | Contra, *Cypr.* 205. [Syrr.Crt.Pst.& Hcl.]
— *ταυτα προς ἑαυτον* B(L). 1. Vulg. *e.* (Memph.) Arm. *Orig.* iv. 124ᵈ. *Cypr.* 205. (*αυτον* L.) | ‡*προς ἑαυτον ταυτα* ς. AQXΔ. rel. *a.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. | *καθ' ἑαυτον ταυτα* D. | "*sic*" tantum *b.c.f.ff.i.l.* | "haec" Theb. "et dixit" post *προσηυχ.* Æth. | praem. "solus" Arm.
— *προσηυχετο Orig.* iv. | *προσηυξατο* A. 1. | *προς* tantum Γ.
— *ὡς* 1°. DQL. *Orig.* i. 490ᵃ. iii. 145ᵃ. iv. | ‡*ὡσπερ* ς. ABXG*sic.* rel.
— *οὑτος*] post *ὁ τελωνης* AK. *e. Cypr.* 205. | Contra, *Orig.* i. iii. iv.
12. ab init. *αλλα* Syrr.Crt.&Pst. Arm.
— *αποδεκατω Orig.* iii. 145ᵃ. | *αποδεκατευω* B.
13. *και ὁ* ADQX. 1. 33. rel. (Latt.) Syr. Hcl. Arm. | *ὁ δε* BL. 69. G. *e.* Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Cypr.* 205.
— *επαραι ante εις τ. ουρ.* BQLX. 33. *b.c.* (Memph. Theb.) Goth. (Æth.) | ‡*post* ς. AD. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Cypr.* 205. vid. *Orig.* iv. 372ᵈ. 373ᵇ.
13. *τον ουρανον*] *τους ουρανους* Λ. | om. *εις τ. ουρ. i.l.*
— *το στηθ.*] †praem. *εις* ς. A. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. | om. BDQLX. 1. 33. K. Latt. Arm. *Orig.* iv. 372ᵈ. *Cypr.* 205.
— *ἑαυτου* B.*Btly.*(in ipsa coll.)*Mai.*Q. *Orig.* iv. *Cypr.* 205. | ‡*αυτου* ς. AD L. rel. | om. B.*Bch.* 1.
— *μοι*] om. Syr.Crt.
14. *λεγω*] add. *γαρ* A. (*b.c.f.*)
— *ὑμιν*] add. *ὁτι* QKU. *a.b.c.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Hil.* 411ᵈ. | Contra, ABD. 33. rel. Vulg. *e.* Æth. *Cypr.* 205.
— *εις τ. οικ. αυτου*] om. D. Theb. | Contra, *Orig.* i. 490ᵃ. (iv. 124ᵈ.) *Cypr.* 205.
— *αυτου Orig.* i. | *ἑαυτου* BL². (om. *Orig.* iv.) ‖add. *μαλλον* D. (*Orig.* iv.) *Cypr.* 205. | Contra, *Orig.* i.
— *παρ' εκεινον* BDL. 1. Memph. Theb. *Orig.* i. 490ᵇ. quam quidem ille Goth. ab illo Vulg. | *η γαρ εκεινος* APQXΔ EGHKMSUVΓΛ. Syr.Hcl. | ‡*η εκεινος* ς. 69. Arm. ‖add. *τον φαρισαιον* D. Syr.Pst. *Cypr.* 205. prae illum

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. [Theb.]
Goth. Arm. Æth.
° cap. 14:11. σις
Matt. 23:12. β
§[a] II
§[β] F
¶[a] Fr. Band.
¶[β] Theb.
16. προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν
σιζ
p ‖ Matt. 19:13-15 β
‖ Mar. 10:13-16.
¶[γ] Q

νον." ὅτι ° πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν §[a] ταπεινωθήσεται, ὁ
δὲ ταπεινῶν §[β] ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.¶[a] ¶[β]
116 15 p Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα
αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες ¶[γ] δὲ οἱ μαθηταὶ ‡ ἐπετίμων"
αὐτοῖς. 16 ὁ δὲ Ἰησοῦς ‡ προσεκαλέσατο" αὐτὰ ‡ λέ-
γων", Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ
κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ‡ ἂν" μὴ δέξηται
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτήν.

miliabitur, et qui se humiliat
exaltabitur.

15 (216, 2.) Afferebant autem
ad illum et infantes ut eos tan-
geret: quod cum viderent dis-
cipuli, increpabant illos. 16 Ie-
sus autem convocans illos dixit,
Sinite pueros venire ad me, et
nolite eos vetare: talium est
enim regnum dei. 17 (217, 2.)
Amen dico vobis, quicumque
non acceperit regnum dei sicut
puer, non intrabit in illud.

ΞΓ' σιη
q ‖ Matt. 19:16-26. β
‖ Mar. 10:17-27.
r Exod. 20:12-16.
Deut. 5:16, 17.

117 18 q Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων,
Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονο-
μήσω; 19 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. 20 τὰς
ἐντολὰς οἶδας, r Μὴ μοιχεύσῃς· μὴ φονεύσῃς· μὴ
κλέψῃς· μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα †. 21 ὁ δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα

18 (218, 2.) Et interrogavit eum
quidam princeps, Magister
bone, quid faciens vitam aeter-
nam possidebo? 19 Dixit au-
tem ei Iesus, Quid me dicis
bonum? nemo bonus nisi solus
deus. 20 Mandata nosti, Non
occides, Non moechaberis, Non
furtum facies, Non falsum tes-
timonium dices, Honora patrem
tuum et matrem. 21 Qui ait,

Pharisaeum *a.* magis quam ille Pharisaeus (*b.*)*c.e.*(*f.*)*ff.*(*g*¹.)*i.l.* | om. Syr. Crt. rel. *Orig.* i.
14. ἑαυτον *Orig.* i. iii. 199ᵈ. iv. | αυτον D*.
— ὁ δε Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | και ὁ A. 1. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Cypr.* 201. 205. (vid. cap. xiv. 11.)
— ὑψωθησεται] ὑψωθηται U.
15. προσεφερον] προεφερον E*.
— και Vulg. *c.e.f.* Syrr.Crt.Pst.MSS.& Hcl. Arm. *Orig.* iii. 663ᵈ. | om. D. *a.b.* Syr.Pst.impr. Memph. Goth. (Æth.) (vid. Matt. xix. 13. Mar. x. 13.)
— τα] om. D. 1ᴿ. 69. Arm. *Orig.* iii. 663ᵈ.
— βρεφη *Orig.* iii. 659ᶜ *diserte.* 663ᵈ. | παιδια D. (παιδ *ante* τα βρεφ. E*.) vid. Matt. et Mar. | βρεφοι 69.
— αυτων] om. B* *Rl.Mai.*
— ἁπτηται ABD(Π)Q. 33. rel. *Orig.* iii. 659ᶜ *diserte.* 664ᵃ. | ἁψηται P(X). (vid. Mar. x. 13.) | ἁπτεται 69. (benediceret Syr.Crt.) | ante αυτων ΠX. (vid. Mar.)
— μαθηται] add. αυτου M. Syrr.Crt.& Pst. Æth.
— επετιμων BDL. 1. (69.) G. (Latt.) Syrr.Crt.&Hcl. Memph. vid. Mar. x. 13. (-μουν 69.) | ‡-μησαν ς. AΠP. rel. *e.* Syr.Pst. (vid. Matt. xix. 13.)

15. αυτοις] αυτους Δ*Γ.
16. προσεκαλεσατο BL. *a.* Syr. Pst. Memph. (add. και Syr.Pst.) | προσεκαλειτο D. 1. G. (om. Syr.Crt.) | ‡ προσκαλεσαμενος ς. AΠPX. 33. rel. (Latt.) Syr.Hcl.
— αυτα] om. B. Syr.Crt.
— λεγων BDL. 1. G. *a.* Memph. | ‡ ειπεν ς. AΠPX. 33. rel. Latt. (vid. Matt. xix. 14. Mar. x. 14.) | λεγει 69*. | ελεγεν 69². ‖ add. illis Syrr.Crt.Pst. &Hcl.*
— κωλυετε] κωλυσηται D.
— του θεου Vulg. *e.f.ff.* Syr.Hcl. | των ουρανων Λ* (corr.¹. mg.) *a.b.c.* Syrr. Crt.&Pst. (vid. Matt.)
17. αμην] add. γαρ D. | Contra, *Orig.* iii. 663ᶜ.
— αν BDLX. 69. | ‡ εαν ς. AΠP. rel. *Orig.* iii. 663ᶜ. 664ᵉ.
18. τις] post αυτον 1. 69. G. Vulg. *a.b. c.e.f.ff.i.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth.
— αρχων Vulg. *c.f.* | om. *a.b.e.ff.i.* (vid. Matt. xix. 16. Mar. x. 17.) ‖ add. Pharisaeorum Syrr.Crt.&Pst.MSS.
— λεγων Vulg. *Cl.* Latt. | om. D. *Am.* (vid. Mar.) ‖ add. ei Syrr.Crt.& Pst. Æth.
— ποιησας *Orig.* ii. 727ᶜ. *Hom.Cl.* xviii. 3. | ποιων 1.

19. ειπεν δε αυτῳ ὁ Ιησους] ὁ δε ειπεν αυτῳ DG.
— αγαθον] add. et quare interrogas me de bono Syr.Crt. (vid. Matt. xix. 17.)
— ὁ θεος] om. ὁ B² *Mai.* | add. ὁ πατηρ Arm.ed. *Orig.* i. 279ᵇ. *Orig. Int.* i. 89ᶜ.
20. ab init.] Et ait illi Jesus *c.*
— οιδας] add. ὁ δε ειπεν, ποιας; ειπεν δε ὁ Ιησους, Το D. (*e.* om. ὁ Ιησ.) vid. Matt. xix. 18. | add. ait quae *a.* | add. si vis tu in vitam intrare Syr.Crt.
— μη *quater*] ου D. Latt. (vid. Matt. xix. 18.)
— μη μοιχευσῃς post μη φον. Vulg. *a.b.c.ff.* Syrr.Crt.&Pst. | Contra, *e.f.* Syr.Hcl. ‖ -σεις D. | et sic φονευσεις, κλεψεις, D. et ψευδομαρτυρησεις habent DM. (vid. Matt.)
— ψευδομαρτυρῃς B. *Mai.*
— μητερα] † add. σόυ ς. Δ. rel. *a.b.c.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. | om. ABDΠP *Tf.* LX. 1. 33. KM. Vulg. *c.f.ff.i.l.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
— ad fin. add. et proximum tuum sicut te ipsum Syr.Hier.mg. (vid. Matt. xix. 19.)
21. ειπεν] add. αυτῳ G. Syrr.Crt.&Pst.
— ταυτα] post παντα AΠK. *e.* Syr. Hcl.

16. vetare eos *Cl.* | 18. princeps dicens *Cl.*

ABD(II)P[Q][R]. LXΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓΛ. σιθ β

21. ἐφυλαξάμην

§ R

22. οὐρανῷ σκ β

24. εἰσελεύσονται εἰς τ. βασ. τ. θεοῦ

¶ II

25. βελ. διελθεῖν

σκα

s ||Matt. 19:27-29. β ||Mar. 10:28, 30.

¶ F

29. ἢ γυν. ἢ ἀδελ. ἢ γον.

‡ ἐφύλαξα″ ἐκ νεότητός [μου]. 22 ἀκούσας δὲ † ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, § ″Ετι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα
ἔχεις πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυ-
ρὸν ἐν ‡ τοῖς οὐρανοῖς″· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.
23 ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ‡ ἐγενήθη″· ἦν γὰρ
πλούσιος σφόδρα. 24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς [περί-
λυπον γενόμενον] εἶπεν, Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρή-
ματα ἔχοντες ‡ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύ-
ονται.″ 25 εὐκοπώτερον ¶ γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ
‡ τρήματος″ ‡ βελόνης″ εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 εἶπον δὲ οἱ ἀκού-
σαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 ὁ δὲ εἶπεν,
Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ‡ παρὰ [τῷ]
θεῷ ἐστιν.″ 28 s εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ ¶ ἡμεῖς
‡ ἀφέντες τὰ ἴδια,″ ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν
οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν

Haec omnia custodivi a iuven-
tute mea. 22 (219, 2.) Quo audi-
to Iesus ait ei, Adhuc unum
tibi deest: omnia quaecumque
habes vende et da pauperibus,
et habebis thesaurum in caelo,
et veni sequere me. 23 (220, 2.)
His ille auditis contristatus est,
quia dives erat valde. 24 Vi-
dens autem illum Iesus tristem
factum dixit, Quam difficile
qui pecunias habent in regnum
dei intrabunt: 25 facilius est
enim camelum per foramen
acus transire quam divitem in-
trare in regnum dei. 26 Et
dixerunt qui audiebant, Et
quis potest salvus fieri? 27 Ait
illis, Quae inpossibilia sunt
apud homines, possibilia sunt
apud deum. 28 Ait autem Pe-
trus, Ecce nos dimisimus om-
nia et secuti sumus te. 29 (221,
2.) Qui dixit eis, Amen dico
vobis, nemo est qui reliquit
domum aut parentes aut fra-
tres aut uxorem aut filios

21. εφυλαξα ABL. 1. (vid. Matt. xix. 20.) | ‡εφυλαξαμην ϛ. DIIP. rel. (vid. Mar. x. 20.)
— μου AIIPL. 33. rel. (vid. Mar.) | om. BD. *l.* Syr.Crt. ||add. usque ad nunc Æth.
22. ακουσας δε] †add. ταυτα ϛ. AIIP*Tf.* rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDL. 1. 33. 69. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. | quo audito Vulg. (*b.*)*c.f.* quod cum audisset *a.*
— ετι] οτι FHV.
— διαδος BPX. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. | δος ADIIRLΔ. 1. 33. M. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. (vid. Matt. xix. 21. Mar. x. 21.)
— πτωχ.] praem. τοις D.
— τοις ουρανοις BD. *a.e.* Memph. ουρανοις ARL. | ‡ουρανῳ ϛ. IIP. rel. Vulg. *b.c.f.ff.* Goth. Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 36 (vid. Mar. x. 21.)
23. ταυτα] add. παντα Γ.
— περιλυπος] -πον P.
— εγενηθη BL. | ‡εγενετο ϛ. ADIIPR. 33. rel.
24. ὁ Ιησους] om. ὁ B(sed non ap. *Blc.*) | post ειπεν D. *b.c.*(*e.*)*i.*
— περιλυπον γενομενον ADIIPRXΔ. 33. rel. vv. (vid. ver. 23.) | om. BL. 1. Memph.
— του θεου] των ουρανων KM. (vid. Matt. xix. 23.)
— εισπορευονται post θεου BL. Vulg. *a.b.c.e.ff.g*¹. | εισελευσονται post θεου DR. (vid. Mar. x. 23.) (....ται post θεου 33.) | ‡εισελευσονται ante εις την βασ. ϛ. AIIP. rel. *f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Goth. Arm. Æth.
25. γαρ] om. 69. Syr.Pst. Arm. Æth. autem *i.*
— καμηλον] καμιλον S. (κάμηλον, οὐ το ζῶον, ἀλλὰ τὸ ἐν τοῖς πλοίοις παχὺ σχοινίον *Cyr. Alex.* ap. Mai. Nov. Pp. Biblioth. ii. 380.)
— τρηματος BD. | τρυπηματος RL. *Clem.* 440. (vid. Matt. xix. 24.) | ‡τρυμαλιας ϛ. AP. rel. (vid. Mar. x. 25.)
— βελονης BDL. 1. (69. βελων.) *Clem.* 440. | ‡ῥαφιδος ϛ. APR. rel. (vid. Matt. et Mar.)
— εισελθειν 1°. BRLX. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. (vid. Matt.) | διελθειν ADP. 1. M. Latt. Syrr.(Crt.)&Hcl.txt. Goth. Arm. Æth. (vid. Mar.)
— η πλουσιον] om. 69.
— εισελθειν] ante εις τ. βασ. D. Vulg. *b.c.f.g*¹. Syr.Crt. Memph. Æth. (vid. Matt.) | Contra, Syr.Hcl. | om. *a.e.ff.i.* Syr.Pst. (vid. Cdd. in Matt.)
26. ειπον] ειπαν R.
— ακουσαντες *g*¹. | -οντες D*Gr.*L. qui audiebant Latt.
27. ὁ δε] add. Ιησους A. *b.c.f.ff.i.* Syr. Pst. Æth.
— αδυνατα] post παρα ανθρωποις 69. Syrr.Crt.&Pst. *Theoph.* ii. 13. | Contra, *Tert.* de Res. Car. 57.
27. τῳ θεῳ ABR. rel. Memph. | om. τῳ DP. *Theoph.* (vid. *Clem.* 947.)
— εστιν post παρα τ. θεῳ BDL. 1. *a.e.* (Syrr.Crt.&Pst.) | ‡ante ϛ. APR. rel. Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. *Iren.* 127. [Æth.]
28. ὁ Πετρος BDRLX. 1*s.* 69*s.* U*s.* | om. ὁ APΔEFGHKMSVΓΛ.
— ἡμεις] om. 1.
— αφεντες τα ιδια B(D)L. (1.) (69.) Syr.Hcl.mg. Memph. τα ιδ. αφ. D. (αφ. παντα τα ιδια 69. παντα τα ιδ. αφ. 1.) | ‡αφηκαμεν παντα και ϛ. APR. 33. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.&Pst. &Hcl.mg. Goth. Æth. (vid. Matt. xix. 27. Mar. x. 28.) relictis omnibus nostris *a.l.* Arm. remisimus omnia nostra *e.* relictis retibus nostris *b.* relictis omnibus rebus nostris *c.* relictis rebus nostris *ff.i.*
— ηκολουθησαμεν] -καμεν R.
— σοι] add. τι αρα εσται ἡμιν X. *l.* (vid. Matt. xix.)
29. ab init. Jesus Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— ὁτι] om. DΔ. Latt.(exc. *f.*) *Cypr.* 310 (vid. Mar. x. 29.)
— οικιαν *Cypr.* 91. | οικιας D. 69. II Syr.Pst. Arm.ed. (vid. Matt. xix. 29.)
— η γονεις η αδελφους η γυναικα APR.

24. Jesus illum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. 30. λάβῃ

τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλα-
πλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ
ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
σκβ 118 31 t Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς
t ||Matt. 20:17-19. β ||Mar. 10:32-34. αὐτούς, Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς ‡ Ἱερουσαλήμ,″ καὶ τε-
λεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφη-
τῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθήσεται γὰρ
τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται
καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτε-
νοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται.
§ Q σιγ ι § 34 καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα
τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα.
ΞΔ' σκδ β 119 35 u Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς
u ||Matt. 20:29-34. ||Mar. 10:46-52. Ἱεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ‡ ἐπαι-
τῶν·″ 36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθά-
νετο τί * [ἂν]″ εἴη τοῦτο. 37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ

propter regnum dei, 30 et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in saeculo venturo vitam aeternam.

31 (222, 2.) Assumsit autem Iesus duodecim et ait illis, Ecce ascendimus Hierosolymam, et consummabuntur omnia quae scripta sunt per prophetas de filio hominis: 32 tradetur enim gentibus, et inludetur et flagellabitur et conspuetur, 33 et postquam flagellaverint occident eum, et die tertia resurget. 34 (223, 10.) Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intellegebant quae dicebantur.

35 (224, 2.) Factum est autem cum appropinquaret Hiericho, caecus quidam sedebat secus viam mendicans, 36 et cum audiret turbam praetereuntem, interrogabat quid hoc esset. 37 Dixerunt autem ei quod Ie-

---

(DXΔ.) rel. (*Cypr.* 91.) | η γυναικα η αδελ. η γον. BL. Memph.
29. αδελφους] add. η αδελφας DXΔ. Syr.Crt. *Cypr.* 91. (vid. Matt. et Mar.) | Contra, *Cypr.* 185. 273. 310.
— η γυναικα] om. Syr.Crt.
— τεκνα] add. εν τῳ καιρῳ τουτῳ D. (vid. Mar. x. 30.) | Contra, *Cypr.* 91.
— ἑνεκεν] εἱνεκεν B. | ἑνεκα U.
30. ὁς ου APR. 33. rel. Syr.Hcl. | ὁς ουχι BL. (ὁς ουχι ου B.*Mai.*) | εαν D. Arm. (vid. Mar. x. 30.) [Syrr.Crt.&Pst.]
— απολαβῃ APR. rel. (απολαυει 69.) | λαβῃ BDM. Arm. (vid. Mar.)
— πολλαπλασιονα Vulg. *f.* | ἑπταπλασιονα D. *a.b.c.e.ff.i.* Syr.Hcl.MS.mg. *Cypr.* quater. unum in centum Syr. Crt. ||add. νυν X. (vid. Mar. | Contra, *Cypr.*) "Et quomodo apostolis pro derelictis filiis et uxoribus, in alio Evangelio *centies*, in alio *septies* Dominus repromittit." *Jovin.* (ap. Hier. adv. Jovin. ii. 19. Ed. Vall. ii. 355.) "Tamen ne exultet in mendacio.... sciat in Matthaeo et in Marco, apostolis qui universa sua dimiserant, centuplum repromissum. In Evangelio autem Lucae multo plura, id est πολὺ πλείονα, et penitus in nullo evangelio pro *centum* scriptum esse *septem*." *Hier.* adv. Jovin. ii. 26. Ed. Vall. ii. 366.
— τῳ ερχ.] om. τῳ S.
— ζωην] praem. consequetur *e.* Syr.Crt. | post αιωνιον add. possidebit *a.b.c.ff. g*²*.i.* | om. Vulg. *f.*
31. δε] add. Jesus Vulg. *c.f.ff.*
— δωδεκα] δεκαδυο *Orig.* iii. 708ᶜ. | .ιβ. D. ||add. μαθητας E*. *a.b.f.ff.i.* Vulg. *c.e.* | Contra, *Orig.* iii.
— προς αυτους *a.b.e. Orig.* iii. 708ᵃ. | αυτοις D. Vulg. *c.f.ff.* (vid. Matt. xx. 17.) | (om. προς Δ*.)
— αναβαινομεν] -νωμεν 69. Γ. ||(add. μεν Γ*sic.*)
— Ἱερουσαλημ BDRL. *e.* Memph. Goth. *Orig.* ii. 496ᵇ. | ‡Ἱεροσολυμα ς. AP. 33. rel. (Latt.) vid. Matt. xx. 18. Mar. x. 32.
— δια] ὑπο 69 *txt.*
— τῳ υἱῳ] περι του υἱου D. 69. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | του υἱου Δ.
32. παραδοθ. γαρ] ὁτι παρδοθ. D. *e.*
— εμπαιχθησεται] -σονται K.
— και ὑβρισθησεται ABPRX. rel. Syrr. Crt.&Hcl.* Memph. Goth. Æth. post μαστ. ver. 33. Syr.Pst. | om. DL. *a.b. e.ff.i.* Syr.Hcl.*txt. Arm.Zoh. (vid. Matt. xix. 19. Mar. x. 34.) | et flagellabitur Vulg. *f.* Arm.Usc. | eadem *post* και εμπτ. *c.*
— και εμπτυσθησεται ABDLX. rel. | om. PR. Arm.Zoh. (vid. Matt.) ||add. in faciem ejus Syrr.Crt.&Pst.
33. αποκτενουσιν] αποκτεινουσιν D *Gr.*
— τῃ ἡμερᾳ τῃ τριτῃ *Am. a.* | τῃ τριτῃ ἡμερᾳ XΔ. 1. 69. Vulg.*Cl. b.c.f.i.* Arm. (vid. Matt. xx. 19.) (deteriores urguent [!!!] *sic e.* pro "die tertia resurget.")
33. αναστησεται] εγερθησεται L. (vid. Matt. xx. 19.)
34. και αυτοι] αυτοι δε DU. *e.* Syr.Pst. Æth.
— ουδεν] post τουτων D.
— και ην Vulg. *ff.* Syr.Hcl.txt. | αλλ' ην D. 1. *a.b.c.e.f.i.* Syrr.Crt.&Pst.(& Hcl.mg.MS.)
— τουτο] om. D. 1. *a.b.c.e.ff.* Syr.Crt. Memph.MS. Arm. | Contra, Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Sch. Æth.
— κεκρυμμενον] κεκαλυμμενον GΓ.
— απ'] επ' Λ.
— εγινωσκον] -σκων P *ap. Knittel.*
— ad fin.] add. cum illis Syrr.Crt.&Pst.
35. εις] εν τῃ 69. [Æth.] | om. (Latt.) "in" *a.*
— επαιτων B(D)L. *Orig.* iii. 735ᵃ. (ante εκαθ. D. *e.*) vid. Mar. | ‡προσαιτων ς. APQR. 33. rel. (vid. Mar. x. 46.)
36. διαπορευομενου *Orig.* iii. 735ᵈ. | παραπορευομενου DX.
— τι αν DQRLX. 1. 69. KM. *Orig.* iii. 735ᵈ·ᵉ· | *om. αν ς. ABP. rel.
— ειη] ει Γ *Tf.*
— τουτο *Orig.* iii. 735ᵉ. (om. 735ᵈ.) | ταυτα 69.

33. tertia die *Cl.*

A B D (P) (Q) R. L (X) Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38 καὶ ἐβόησεν
λέγων, Ἰησοῦ υἱὲ ‡ Δαυείδ,″ ἐλέησόν με. 39 καὶ οἱ
προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα ‡ σιγήσῃ·″ αὐτὸς δὲ
¶ P πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ ‡ Δαυείδ,″ ¶ ἐλέησόν με.
40 σταθεὶς δὲ [ὁ] Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι
πρὸς αὐτόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν
§ F 41 [λέγων], Τί σοι θέλεις ποιήσω; § ὁ δὲ εἶπεν,
Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ,
Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 43 καὶ παρα-
χρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν
¶ X θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.¶

sus Nazarenus transiret. 38 Et
clamavit dicens, Iesu fili David,
miserere mei. 39 Et qui praei-
bant increpabant eum ut tace-
ret: ipse vero multo magis
clamavit, Fili David, miserere
mei. 40 Stans autem Iesus
iussit illum adduci ad se: et
cum appropinquasset, interro-
gavit illum 41 dicens, Quid tibi
vis faciam? At ille dixit, Do-
mine, ut videam. 42 Et Iesus
dixit illi, Respice, fides tua te
salvum fecit. 43 Et confestim
vidit, et sequebatur illum mag-
nificans deum. Et omnis plebs
ut vidit, dedit laudem deo.

XIX. ΞΕ′ σκε/ι 120 1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ· 2 καὶ
ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς
2. καὶ [οὗτος] ἦν πλ. ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ‡ αὐτὸς″ † πλούσιος· 3 καὶ ἐζή-
τει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ
τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. 4 καὶ προδρα-
μὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν,
ὅτι † ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. 5 καὶ ὡς ἦλθεν

1 (225, 10.) Et ingressus per-
ambulabat Hiericho. 2 Et ecce
vir nomine Zaccheus, et hic
erat princeps publicanorum, et
ipse dives, 3 et quaerebat vi-
dere Iesum quis esset, et non
poterat prae turba, quia sta-
tura pusillus erat. 4 Et prae-
currens ascendit in arborem
sycomorum ut videret illum,
quia inde erat transiturus.
5 Et cum venisset ad locum,

---

37. ὁ Ναζ.] om. ὁ Δ.
— Ναζωραιος *b.f.ff.* Memph. Schw. | Ναζαρηνος D *Gr.* 1. Vulg. *a.(e.)(i.)(l.)* *Orig.* iii. 736ᵃ. (vid. Mar. x. 47.) | Ναζαραιος M. *c.* Memph. W.
38. και] ὁ δε D. *e.* Goth. at ille *f.*
— εβοησεν] εκραξεν P *Tf.* (κραξεν *ap. Knittel.*)
— Ιησου *Tert.* adv. Marc. iv. 36, 37. | om. AEK. vid. *Orig.* iii. 736ᵃ.
39. om. ver. 33 (ut e spatio vid.) *b.*
— και οἱ] οἱ δε D. *e.*
— προαγοντες Vulg. *c.e.f.* *Orig.* iii. 736ᵃ. *Tert.* adv. Marc. iv. 36. | παραγοντες AK. *a.* | (ad Jesum Syrr. Crt. & Pst.)
— επετιμων *Orig.* iii. | -μουν A. 69. Γ.
— σιγησῃ BDPLX. | ‡σιωπησῃ ς. A QR. rel. *Orig.* iii. 736ᵃ. utr. qu. lect. habet. (vid. Matt. xx. 31. Mar. x. 48.)
— πολλῳ Syr. Hcl. *Orig.* iii. | om. D. *c.* Syrr. Crt. & Pst.
— εκραζεν] -ξεν P(*Knit.* sil. *Tf.*). *Am. Orig.* iii. ‖ add. λεγων EGHM. (Æth.) | add. Ιησου 1. 69. U. | Contra, *Orig.* iii.
— υἱε *Orig.* iii. | υἱος D.
40. ὁ Ιησους QRLX. rel. *Orig.* iii. 736ᵃ. | om. A. | om. ὁ B. *Mai.* D.
— προς αυτον Vulg. *b.c.f.* Syrr. Pst. & Hcl. *Orig.* iii. | om. D. 1. *a.e.ff.i.l.* Syr. Crt.

40. εγγισαντος *Orig.* iii. 736ᵇ. | -ζοντος 69. ‖ add. ad eum Syrr. Crt. & Pst. (Arm.)
— αυτον] add. ὁ Ιησους Q *ut vid. et ap. Tf.* X. 69. | Contra, *Orig.* iii.
41. λεγων AQRX *sic.* rel. (Latt.) Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Arm. [Æth.] | om. BDL. *e.* Memph. | (ειπων *Orig.* iii. 736ᵇ.) ‖ add. ei Syrr. Crt. & Pst.
— ειπεν] add. αυτῳ R. Syrr. Crt. & Hcl. mg. Æth.
— κυριε] om. *a.* | post αναβλ. *b.i. Orig.* iii. ‖ (ἵνα] add. aperiantur oculi mei et Syr. Crt. Arm.)
42. ὁ Ιησους (*Orig.* iii.)] post αυτῳ (et αποκριθεις post και) *a.b.c.(e.)ff.i.* | Contra, Vulg. *f.* ‖ om. Syr. Crt. | ὁ κυριος 1. | αποκριθεις D. (*Orig.* iii.)
43. και ηκολ. αυτ.] om. Syr. Hier.
— λαος *Orig.* iii. 735ᵃ. *Tert.* adv. Marc. iv. 37. | οχλος Q. 69. Λ. (*Orig.* iii. 736ᵈ.)
— ιδων] om. K.
— αινον *Orig.* iii. 736ᵈ. *bis.* | δοξαν D.
— τῳ θεῳ] τον θεον 69*.
1. εισελθων] add. ὁ Ιησους MΛ. Syr. Pst. Æth. (et cum ascenderent, et transiret Syr. Crt.)
— διηρχετο] διερχ. Δ. | add. εις M. | add. ὁ Ιησους Γ.

2. και ιδου] om. Syrr. Crt. & Pst.
— καλουμενος *e.* Syr. Hcl. rel. | om. DG. (Latt.) Syrr. Crt. & Pst. Æth. (quidam Syrr. Crt. & Pst.)
— και 2°.] om. D. *e.f.i.* Goth. Æth.
— αυτος] οὗτος D. 69. "hic" Latt. Memph. | om. Syrr. Crt. & Pst. Æth.
— και αυτος 2°. B. 1. 69. K. Vulg. *b.i.* (Syr. Pst. MS.) Arm. ed. (Æth.) | και ‡οὗτος″ †ην″ ς. AQR. rel. *f.* Syr. Hcl. mg. (om. και txt.) | και αυτος ην U*sic.* *a.(c.)(ff.)* Arm. MSS. | και ην L. (*l.*) Syrr. Crt. (& Pst.) Memph. Goth. | om. D. *e.*
3. ηδυνατο] εδυν. B* *Rl. Mai.* K. (δυνατο Δ.) | om. τις εστιν et απο τ. οχλ. Syr. Crt.
— ad fin.] add. Zacchaeus Syrr. Crt. & Pst.
4. προδραμων ABQR *sic.* rel. | προσδραμων LE *sic* FGHVΓ. | δραμων 69. | προλαβων D. ‖ add. εις το BL. *e.* | Contra, rel.
— συκομορεαν *Elz.* 1624. B *Vcl. dis.* LΔ. Memph. | συκομωρεαν B. *Btly. Bch.* D Q. 1. | συκομωραιαν *St.* 3. & *Elz.* 1633. AE*GKU. (συκωμορ. A ap. Woide) |

39. clamabat *Cl.*
2. princeps erat *Cl.* | 4. videret eum *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
5. [εἶδεν αὐτὸν καὶ] εἶπεν

ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς † εἶπεν πρὸς
αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν
τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 καὶ σπεύσας κατέβη,
καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 καὶ ἰδόντες ‡ πάντες"
διεγόγγυζον, λέγοντες· ὅτι Παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ
εἰσῆλθεν καταλῦσαι. 8 σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν
πρὸς τὸν κύριον, Ἰδοὺ τὰ ‡ ἡμίσειά" ‡ μου τῶν ὑπαρ-
8. δίδ. τ. πτωχ. χόντων," κύριε, ‡ τοῖς πτωχοῖς δίδωμι"· καὶ εἴ τινός
τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 εἶπεν δὲ
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ
τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν.
v Matt. 18:11. σκϛ/ε 10 v ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ
σῶσαι τὸ ἀπολωλός.
σκζ/ι 121 11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν
παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς ‡ εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν"
καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασι-
¶ Q ΞϚʹ σκη λεία ¶ τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι· 12 εἶπεν οὖν, w "Αν-
w Matt. 25:14-30. β Mar. 13:34. θρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν
ΞΖʹ σκθ/ε λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. 13 καλέ-

suspiciens Iesus vidit illum et dixit ad eum, Zacchee, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. 6 Et festinans descendit et excepit illum gaudens. 7 Et cum viderent omnes, murmurabant dicentes quod ad hominem peccatorem divertisset. 8 Stans autem Zaccheus dixit ad dominum, Ecce dimidium bonorum meorum, domine, do pauperibus, et si quid aliquem defraudavi reddo quadruplum. 9 Ait Iesus ad eum quia Hodie salus domui huic facta est, eo quod et ipse filius sit Abrahae: 10 (226, 5.) venit enim filius hominis quaerere et salvare quod perierat.

11 (227, 10.) Haec illis audientibus adiciens dixit parabolam, eo quod esset prope Hierusalem, et quia existimarent quod confestim regnum dei manifestaretur. 12 (228, 2.) Dixit ergo, Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum et reverti. 13 (229, 5.)

συκομοραιαν 33. E²FHMSVΓΛ. (...κομορ... R.) | σιμοραιαν 69.
4. εκεινης] † praem. δι' ϛ. 1. 69. A *Tf. a.* Arm. | om. AB(D)QRLΔEFGHK MSUVΓ. *b.c.ff.i.* | εκεινη D. (inde Vulg. *f.* illic *e.*)
— ημελλεν] εμελλεν 1. KUΛ. | ημελον 69.
— διερχεσθαι] παρερχεσθαι 1. | εισερχεσθαι Λ. | add. Jesus Syr.Crt.
5. ὡς ηλθεν επι τον τοπον Vulg. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. | εγενετο εν τῳ διερχεσθαι αυτον D. (*a.b.c.e.ff.i.l.*) | et cum transiret Syr.Crt.
— αναβλεψας ὁ Ιησους A(B)QR. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel. (om. ὁ B.) Jesus respexit et vidit illum *e.* Jesus vidit illum et respiciens *a.* Jes. vid. ill. respicientem *b.* Jes. vid. ill. sursum aspiciens *c.ff.i.* | om. D. "Jesus" tantum Syrr.Crt.&Pst.
— ειπεν] † praem. ειδεν αυτον και ϛ. A (D)QR. (33.) rel. Vulg. *f.* Syrr.(Crt.) Pst.&Hcl. Goth. (om. αυτον D.) | om. BL. 1. Memph. Arm. Æth.*ut vid.* (*a.b.c.ff.i.* trsp. *supra.*)
— προς αυτον] αυτῳ D. *a.e.* | om. Syr. Crt.
— σπευσας *Iren.* 38. | σπευσον D *Gr.*Λ. *e.* Memph.

5. σημερον γαρ] om. γαρ H *txt.*(mg.¹.) | ὁτι σημερον D. Latt. *Iren.* 38.
7. ιδοντες] add. αυτον KM. Arm.MSS.
— παντες ABDQRLΔ. 33. EFGHUVΓ Λ. | ‡ ἁπαντες ϛ. 1. KsMsSs. | οἱ φαρισαιοι 69.
— λεγοντες Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. | om. D. *a.e.ff.i.l.* Syr.Crt. | λεγον Γ.
— ανδρι] ανθρωπῳ L.
8. Ζακχ.] praem. ὁ D. 1.
— κυριον] Ιησουν 69. GKM. *e.* Syrr. Pst.&Hcl.mg.
— τα ἡμισεια BL. -σια B**Mai.*Q *Tf.* | τα ἡμισεα B²*Mai.*Q *Knit.* τα ἡμισηα Λ. | τα ἡμισυ ARΔ. 69. | ‡ τα ἡμιση ϛ. 1. EFsG. rel. *Clem.* 579. τα ἡμυσοι D*. | τα ἡμυση D².
— μου ante των ὑπαρχ. BQL. 1. | ‡ post ϛ. A(D)R. rel. *Clem. Iren.* 242. *Cypr.* 303. | μοι D*.
— τοις πτωχοις ante διδωμι (B)DQL. 1. 33. | ‡ post διδωμι ϛ. AR. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Iren.* 242. *Cypr.* 239. 303. (om. τοις B.)
— τι] om. R. vel trans. post τινος.
9. προς αυτον *f* (*hic*). | post ὁ Ιησους D. Vulg. | προς αυτους R. (*a.b.c.ff.i.l.*) Syr.Hcl.mg. (*post* Ιησ. Latt.) | om. *e.* *Cypr.* 304.

9. ὁ Ιησους] om. ὁ B. Dominus Syr.Hcl. mg.
— τῳ] praem. εν AD. Memph.MS.
— Αβραμ L.
— εστιν ABDQ. rel. *Cypr.* 105. 239. | om. RL.
11. αυτων] om. 69.
— ειπεν] post παραβολην 69. (Arm.)
— Ἱερουσαλημ] praem. εις M*sic.*
— αυτον post Ἱερουσαλημ BL. | post ειναι Q. | ‡ post εγγυς ϛ. AR. rel. Æth. ante εγγυς 1. | (αυτον εγγυς post ειναι D.)
— αυτους] om. D.
— παραχρημα] post μελλει D. (om. *e.*)
— αναφαινεσθαι] αναφερεσθαι Γ.
12. ειπεν ουν] om. Γ.
— ουν ABR. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph.ed. | δε DL. Goth. | om. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.MS. Arm. Æth. ‖ add. illis Syr.Crt. Æth.
— επορευθη *Orig.* iii. 632ᵈ. *Eus.* Theoph. 156. in Luc. 197. | επορευετο DH.
— εαυτῳ Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iii. 631ᵈ. 632ᵈ. iv. 272ᵇ. *Eus.* Theoph. in Luc. | om. D. *a.b.e.g¹.i.l.* Syr.Crt. Memph. *Lucif.* 205.

---

10. salvum facere *Cl.*

ABDR.
LΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓΛ.

σας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε ‡ ἐν ᾧ″
ἔρχομαι. 14 Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ
ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες, Οὐ
θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ᾽ ἡμᾶς. ·15 καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ
εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς
‡ δεδώκει″ τὸ ἀργύριον, ἵνα ‡ γνοῖ″ † ‡ τί διεπραγμα-
τεύσαντο.″ 16 παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων, Κύριε,
ἡ μνᾶ σου ‡ δέκα προσειργάσατο″ μνᾶς. 17 καὶ εἶπεν
αὐτῷ, ‡ Εὖγε″ ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς
ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.
18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων, ‡ Ἡ μνᾶ σου, κύριε,″
ἐποίησεν πέντε μνᾶς. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὺ
19. ἐπάνω γίνου γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. 20 καὶ * ὁ″ ἕτερος ἦλθεν
λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην

Vocatis autem decem servis suis dedit illis decem mnas, et ait ad illos, Negotiamini dum venio. 14 Cives autem eius oderant illum, et miserunt legationem post illum dicentes, Nolumus hunc regnare super nos. 15 Et factum est ut rediret accepto regno, et iussit vocari servos quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum quisque negotiatus esset. 16 Venit autem primus dicens, Domine, mna tua decem mnas adquisivit. 17 Et ait illi, Euge bone serve, quia in modico fidelis fuisti, eris potestatem habens supra decem civitates. 18 Et alter venit dicens, Domine, mna tua fecit quinque mnas. 19 Et huic ait, Et tu esto supra quinque civitates. 20 Et alter venit dicens, Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in

---

13. ab init.] praem. *και* (om. seq. *δε*) ΔΛ. *b.c.e.ff.i.* (Syrr.Crt.& Pst.) Æth. (om. *δε* et L. 69.) | Contra, rel. Vulg. *a.e.f.* Syr.Hcl.
— *ἑαυτου*] *αυτου* DΓ. | om. *b.c.ff.i. Orig.* iii. 631^d. *Lucif.* 205.
— *αυτοις*] *αυτους* F.
— *πραγματευσασθε Orig.* iii. 631^d. | *-τευεσθε* D. 1. Λ*Tf.* | *-τευσθε* U. ‖add. cum eis Syr.Crt. (Arm.)
— *εν ᾡ* ABDRL. 1. K. *Orig.* iii. | ‡*ἑως* ς. Δ. rel. | *ὡς* 69 *Scr.* dum Vulg. *b. c.e.f.* donec *a.* Memph.
— *ερχωμαι* S.
14. *αυτου* 1°.] om. D. *b.ff.l. Lucif.* 206.
— *απεστειλαν*] *ενεπεμψαν* D*. | *επεμψαν* D².
— *θελομεν Eus.* in Luc. 198 *bis.* | *-ωμεν* E*HΛ.
— *τουτον*] add. *λαβοντα την βασιλειαν* Δ*(corr.¹.)
— *ἡμας Eus.* in Luc. | *ὑμας* K *sic.*
15. *εν τῳ*] om. DΔ. (et cum accepisset regnum et redisset dixit Syrr.Crt.& Pst.)
— *επανελθειν αυτον λαβοντα*] *λαβειν αυτον sic* M.
— *και* ante *ειπεν* (Latt.) rel. *Lucif.* 206. | om. Vulg.MS. *a.c.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph.
— *αυτῳ e. Orig.* iii. 632^b. | *αυτου* DΓ. *a.* | om. Δ. (Latt.) Arm. Æth. *Lucif.* 206.
15. *τουτους f.* | om. D. 1. (Latt.) Arm. Æth. *Orig.* iii. *Lucif.*
— *δεδωκει* B.*Btly.Mai.*(*dis.*)DL. 1. *a.e.* Arm. *εδεδωκει Orig.* iii. | ‡*εδωκε* ς. AR. rel. Vulg. *b.c.f. Lucif.* 206. (*δεδωκεν* B.*Bch.*)
— *γνοι* BDL. 33. | ‡*γνῳ* ς. A. rel. *Orig.* iii. 632^c. (h. R.)
— *τι διεπραγματευσαντο* BDRL. *e.* Syr. Crt. Memph. (Æth.) *Orig.* iii. 631^e. 632^c. | ‡*τι διεπραγματευσατο* ς. A(Δ). rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Lucif.* (*τι πραγμ.* Δ.) ‖†praem. *τις* ς. ARΔ. 33. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. *Lucif.* | om. B.*Blc. Mai.*DL. *e.* Syr.Crt. Memph. Æth.
16. *κυριε*] om. K.
— *ἡ μνα* AB*DR*. rel. | *ἡ μνας* B²*Rl.* R². 1. 33. EFHKMΛ.
— *δεκα προσειργασατο μνας* BL. 1. *a.e.* | *δεκα μνας προσηργασατο* D. Vulg. (*b.*)*c.f.ff.g*¹. Syrr.Crt.&Pst. Arm. (*Lucif.* 206.) | ‡*προσειργασατο δεκα μνας* ς. AR. 33. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. [Æth.] (*προσηργ.* AB**Rl.*DR LE*.)
17. *και ειπεν*] *ὁ δε ειπεν* D. *e.*
— *ευγε* BD. Latt. *Orig.* iii. 631e. *Lucif.* 206. | ‡*ευ* ς. ARL. rel. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. (mg. *Graecè.*) *Eus.* Theoph. 155. (vid. Matt. xxv. 21.) "tanto melior" *a.* "O" Æth.
— *αγαθε*] post *δουλε* 1. 69. M. *c.f.i.l.* (Arm.) *Orig. Int.* ii. 175^a. *Eus.* Theoph. (Contra, *Orig.* iii.) ‖add. *και πιστε Eus.* ad Steph.
17. *ὁτι*] om. 69.
— *δεκα*] supra ras. Λ.
18. *ηλθεν ὁ δευτερος λεγων*] *ὁ ἑτερος ελθων ειπεν* D.
— *κυριε* post *ἡ μνα σου* BR*ut vid.*L. | ‡ante ς. AD. 33. rel. Latt. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. *Lucif.* 206. (vid. verr. 16, 20.) | om. Arm.
— *μνα*] *μνας* R. 1. 33. EFHMΛ.
— *εποιησεν*] post *πεντε* D. Syrr.Crt.& Pst. | Contra, rel. Syr.Hcl. *Lucif.* 206.
19. *και συ γινου επανω* ARX. rel. *Orig.* iii. 632^a. *Eus.* Theoph. 155. *Lucif.* 206. (....*νου επανω* R. *γεινου* habet A.) | *και συ επανω γεινου* B(L). 1. (*γενου* L.) | *γεινου και συ επανω* D. (Memph.)
— *πεντε*] *δεκα* Γ.
20. *ὁ ἑτερος* BDRL. 69. Syr.Hcl.* Arm. | *om. *ὁ* ς. A. 33. rel.
— *κυριε*] om. Syr.Crt. *Lucif.* 206.
— *μνα*] *μνας* R. 1. EFHMΛ.
21. *εφοβουμην γαρ* Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. | *ὁτι εφοβηθην* D. *a.b.c.e.ff.i. Lucif.* 206.
— *ὁτι ανθρωπος αυστηρος ει Lucif.* | *ανθρ. γαρ ει αυστ.* D. *e.*
— *ει*] *η* K.

13. dedit eis *Cl.* | 14. od. eum *Cl.* | 17. fuisti fidelis. | super *Cl.* | 19. *id.*

Vulg. *a.* (*b.*) *c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.

ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος
αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ
ἔσπειρας. 22 λέγει † αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου
κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος
αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ
ἔσπειρα· 23 καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς ‡ μου τὸ ἀργύριον″
ἐπὶ † τράπεζαν, ‡ κἀγὼ″ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ‡ αὐτὸ
ἔπραξα″; 24 καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, Ἄρατε ἀπ'
αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι.
25 καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 26 [x] λέγω
[γὰρ] ὑμῖν, ὅτι ¶ παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ
τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
27 πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ‡ τούτους″ τοὺς μὴ θελή-
σαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε, καὶ
κατασφάξατε * αὐτοὺς″ ἔμπροσθέν μου.
122 28 [y] Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν,

[x] cap. 8:18. Matt. 13:12. Mar. 14:25. — σλ β
¶ *b.*
26. [ἀπ' αὐτοῦ.]
σλα ε
27. ἐχθρ. μου ἐκείνους
— θέλοντας
— [αὐτοὺς]
[y] ‖ Matt. 21:1-9. ‖ Mar. 11:1-10. ‖ Jo. 12:12, seq. — σλβ β

sudario: 21 timui enim [te] quia homo austeris es, tollis quod non posuisti, et metis quod non seminasti. 22 Dicit ei, De ore tuo te iudico, serve nequam. Sciebas quod ego austeris homo sum, tollens quod non posui, et metens quod non seminavi? 23 et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam? et ego veniens cum usuris utique exigissem illud. 24 Et adstantibus dixit, Auferte ab illo mnam et date illi qui decem mnas habet. 25 Et dixerunt ei, Domine, habet decem mnas. 26 (230, 2.) Dico autem vobis quia omni habenti dabitur, ab eo autem qui non habet, et quod habet auferetur ab eo. 27 (231, 5.) Verum tamen inimicos meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc et interficite ante me.

28 (232, 2.) Et his dictis praecedebat ascendens Hieroso-

21. εσπειρας] add. *και συναγεις ὁθεν ου διεσκορπισας* 69. UΑ. (Æth.) vid. Matt. xxv. 24.
22. λεγει] †add. *δε* ϛ. ΑΔ. 33*s*. rel. | *ὁ δε ειπεν* D. et dixit *b.c.e.f.i.l.* (Goth. Æth.) tunc dixit *ff.* | om. *δε* B.*Mai.* RL. 1. 69. E*GMS*UΑ. Vulg. *a.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. ‖add. *ὁ κυριος αυτου* 69. Syr.Crt. Æth. (et dixit ei dominus *Lucif.*)
— *πον. δουλε*] add. qui non fidelis es Syr.Crt.
— *ηδεις*] add. me Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *εγω*] om. L. Æth.
— *αιρων* Vulg. *f.* | *αιρω* DF. *a.b.c.e.ff. i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. et tollo *Lucif.*
— *θεριζων* Vulg. *f.* | *θεριζω* D. *a.b.c.e. ff.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Lucif.*
— *εσπειρα*] add. *και συναγων ὁθεν* (*ὁ* 69) *ου διεσκορπισα* (69). UΑ. Æth. (vid. Matt. xxv. 26.)
23. *και δια τι* *Lucif.* 206. | *δια τι ουν* D. *e.* | om. *και* 69. *l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.
— *μου* ante *το αργυριον* ABL. 33. | ‡post ϛ. DR. rel. Latt. *Lucif.* 206. (vid. *Eus.* in Ps. 153[b].)
— *επι*] †add. *την* ϛ. Ks. | om. AB.*Mai.* DRLΔ. 1. 33. 69. EFGHMSUVΓΑ. (*Eus.* in Ps. 153[b].)
— *καγω* BD. | ‡*και εγω* ϛ. ARL. 33. rel. (*εγω* post *ελθων* 69.)
— *συν τοκῳ* ad fin. ver.] *εκομισαμην αν το εμον συν τοκῳ* G. Syrr.Crt.(&Pst.) (Æth.) vid. Matt. xxv. 27.
23. *αν αυτο επραξα* BL. *f.* | *αν αυτο ανεπραξα* A. [Memph. Arm.] | ‡*αν επραξα αυτο* ϛ. DR. rel. (Latt.) Syr. Hcl. Goth. *Lucif.* 206.
24. *και τοις παρεστωσιν ειπεν* *Orig.* iii. 632[a]. *Lucif.* 206. | *ειπεν δε τοις παρεστ.* D. (*e.*) Syr.Crt. Æth.
— *την μναν* *Orig.* iii. *Orig. Int.* ii. 84[a]. *Lucif.* 206. | om. D. *a.e.*
— *δοτε* *Orig.* iii. *Orig. Int.* ii. iii. 979[b]. | *απενενκατε* D. | praem. ferentes Arm.
— *τας δεκα μνας*] post *εχοντι* 1. 69. Syrr.Crt.&Pst. Æth. | Contra, Syr.Hcl. *Orig.* iii. *Orig. Int.* ii. *Lucif.*
25. om. ver. D. 69. *b.e.g*[2]. Syr.Crt. *Lucif.* 206. (vid. Matt. xxv. 28, 29.)
— *ειπαν* BL. | ‡*ειπον* ϛ. AR. rel.
— *κυριε*] om. B**Rl.Mai.*
26. ab init.] et ait illis *i.* Syrr.Pst.&Hcl. mg.MS. Æth.
— *γαρ* ADR. rel. Syrr.Crt.&Hcl. Goth. | om. BL. 1. *a.* Syr.Pst. Memph. Æth. | autem Vulg. *b.c.e.f.ff.l.* *Lucif.* 206.
— *ὁτι*] om. L. 1. *a.c.ff.i.* *Lucif.*
— *δοθησεται* *Orig. Int.* iii. 44[d]. *Lucif.* | *προστιθεται* D. ‖add. *και περισσευθησεται* 69. Vulg.*Cl.* Syr.Crt. Æth. (vid. Matt. xxv. 29.)
— *εχει*] *δοκει εχειν* 69. Syrr.Crt.&Hcl.*
— *απ' αυτου* ADR. 33. rel. vv. (vid. Matt. xxv. 29.) | om. BL. *Lucif.* 206.
27. *τουτους* BLKM. Memph. | ‡*εκεινους* ϛ. A(D)R. rel. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Orig.* iii. 634[c]. *Eus.* in Luc. 200. *Lucif.* 206. (ante *τους εχθρους* D.) | om. Syr.Hcl.
— *θελησαντας* ABL. rel. *Orig.* iii. *Eus.* in Luc. *Lucif.* (*-ντες* Δ*Tf.*) | *θελοντας* DR. 1. 69.
— *βασιλευσαι* *Eus.* in Luc. | *βασιλευειν* D.
— *αυτους* *Eus.* in Luc. | *αυτων* 69.
— *αγαγετε* *Eus.* in Luc. | *αγαγατε* D. (om. *ὡδε* seq. Syr.Pst. Æth.)
— *κατασφαξατε* *Eus.* in Luc. | *κατασφαξετε* 69. MS.
— *αυτους* BRL. 33. F. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Memph. Æth. | *om. ϛ. AD. rel. Latt. Goth. Arm. *Eus.* in Luc. *Lucif.* 206.
— ad fin.] add. *και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον, εκει εσται ὁ κλαυθμος και ὁ βρυγμος των οδοντων* D. (vid. Matt. xxv. 30.)
28. *επορευετο* *Orig.* iii. 737[a]. | *πορευετω* 69. ‖28 fin. 29 init. abierunt inde. Et cum ascenderet Hierosolymam et perveniret ad Beth Phage. Syr.Crt.
— *εμπροσθεν* Vulg. *f.* *Orig.* iii. | om. D. *a.c.e.ff.i.l.*

21. *om.* te *Am.* | austerus *Am.** *Cl.* | 22. homo austerus *Cl.* | 23. ut ego *Cl.* | illam *Cl.* | 26. dabitur et abun. labit *Cl.*

AB[C]DR. ΞΗ' LΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.
29. Βηθανία
30. [καὶ] λυσ.
σλγ β

ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. 29 καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγι-
σεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν
[αὐτοῦ] 30 ‡ λέγων,″ Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι
κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδε-
μένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν·
* καὶ″ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 31 καὶ ἐάν τις ὑμᾶς
ἐρωτᾷ, Διὰ τί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε †, ″Ὅτι ὁ κύριος
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλ-
μένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· 33 λυόντων δὲ αὐτῶν
τὸν πῶλον, ‡ εἶπαν″ οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί
λύετε τὸν πῶλον; 34 οἱ δὲ ‡ εἶπαν″, * ″Ὅτι″ ὁ κύριος
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· καὶ ‡ ἐπιρίψαντες″ ‡ αὐτῶν″ τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν
πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. 36 πορευομένου δὲ

lyma. 29 Et factum est cum
appropinquasset ad Bethphage
et Bethania ad montem qui
vocatur oliveti, misit duos dis-
cipulos suos 30 dicens, Ite in
castellum quod contra est, in
quod introeuntes invenietis
pullum asinae alligatum, cui
nemo umquam hominum sedit:
solvite illum et adducite. 31 Et
si quis vos interrogaverit,
Quare solvitis? sic dicetis ei,
Quia dominus opera eius desi-
derat. 32 (233, 2.) Abierunt au-
tem qui missi erant, et invene-
runt sicut dixit illis stantem
pullum. 33 Solventibus autem
illis pullum dixerunt domini
eius ad illos, Quid solvitis pul-
lum? 34 At illi dixerunt, Quia
dominus eum necessarium ha-
bet. 35 Et duxerunt illum ad
Iesum, et iactantes vestimenta
sua supra pullum inposuerunt
Iesum. 36 Eunte autem illo

28. αναβαινων] add. δε D. *e.* | Contra, *Orig.* iii.
— Ἱεροσολυμα *Orig.* iii. | Ἱερουσαλημ D. *e.* Memph.
29. Βηθφαγη ADRL. rel. Memph. *Orig.* iii. 743ᵃ. iv. 182ᵇ. Βηθφαγην 1. | Βηθσφαγη BU. Goth. Βηθσφαγην Γ. Βηθσφαγει 69.
— Βηθανιαν AR. rel. | -ια B.*Mai.*D*. *Am. e.* ‖add. et perveniret Syr.Crt.
— προς] εις U.
— το καλουμενον *Orig.* iv. | om. 69. K. *e.* | post των ελαιων D. (om. το).
— ελαιων] om. B**Rl.* ‖praem. των D. 69. K. | Contra, *Orig.* iv.
— απεστειλεν *Orig.* iv. | ὑπεστ. 33.
— αυτου ADR. rel. vv. | om. BL. *e.l.* *Orig.* iv.
30. λεγων BDL. 69. *Orig.* iv. 182ᵇ. | ‡ειπων ς. AR. rel.
— κατεναντι *Orig.* iv. | απεναντι 69.
— εν ᾗ Syrr.Hcl.& Pst.MSS. *Orig.* iv. | και D. Syrr.Crt.&Pst.impr. | (εἰς εν ᾗ Δ.)
— εισπορευομενοι *Orig.* iv. | πορευομ. K. ‖add. ecce Syrr.Crt.&Pst.
— εὑρησητε 69 *Scr.*
— δεδεμενον] om. D. | Contra, *Orig.* iv. 182ᵈ. 192ᵃ. vid. *Orig.* iii. 744ᵇ. (e Mar. et Luc.)
— εφ' ὁν *Orig.* iv. *bis.* (iii.) | εφ' ᾧ Γ.
— ουδεις] post ανθρωπων 69. | Contra, *Orig.* iv. *bis.* (iii.)
— πωποτε Vulg. *Orig.* iv. 182ᵈ. | om. DH(*non* G). *a.c.e.f.ff.i.l.* Syr.Crt. Æth. vid. *Orig.* iii. 744ᶜ. e Mar. et Luc. | post ανθρωπων M. Arm. | super quem homo non insedit Syr.Crt. (om. ανθρ. *a.c.ff.i.* Syr.Pst.)
30. εκαθισεν *Orig.* iv. (iii.) -θησεν RKΓ. | κεκαθικεν 1.
— και λυσαντες BDL. Memph.MS. | *om. και ς. AR. rel. Latt. Syrr.Crt. Pst.& Hcl. Goth. *Orig.* iv.
— αυτον *Orig.* iv. | om. DL. | post αγαγετε AK. *e.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. (*bis* Memph. Æth.) | (λυσαντες αγα|τον αγαγετε Usic.)
— αγαγετε *Orig.* iv. | -γατε D. ‖add. μοι G.
31. εαν *Orig.* iii. 740ᵇ. iv. 182ᵇ. | αν D.
— δια τι λυετε Vulg. *a.f.i.* rel. *Orig.* iii. 740ᵇ. iv. | om. D. *c.e.ff.l.*
— οὑτως] om. *a.c.ff.* Syr.Crt.
— ερειτε] †add. αυτῳ ς. A. rel. Vulg. *a.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. (*sic.*) Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. 976ᶜ. | om. BDRL F. *c.e.ff.i.l.* Memph. Æth. *Orig.* iii. 737ᵃ. 740ᵇ. iv.
32, 33, 34. *om.* G*.
32. απελθοντες δε *Orig.* iii. 744ᵈ. iv. 182ᶜ. | και απελθ. D. *e.* Syrr. Crt. & Pst. Æth.
— οἱ απεστ.....οἱ δε ver. 34.] om. D. (vid. *e.*) ‖οἱ απεστ.] om. *e.* Syr.Crt. | οἱ μαθηται *Orig.* iv. (Contra, *Orig.* iii.)
— εὑρον] -ρων H*.
— καθ. ειπ. αυτ.] "sic" tantum *e.* Syr. Crt.
— αυτοις] add. τον πωλον U. | ἑστωτα τον πωλον *Orig.* iii. 745ᵃ. *ed.* (om. cdd. quidam.) stantem pullum Vulg. *f.g*¹. Arm. Æth. pullum stantem *c.ff.* Syr. Hcl. asinam stantem *a.* stantem *e.i.l.* | sine add. rel. *Orig.* iv.
33. ver. "et cum interrogaverint eos" tantum Syr.Crt.
— ειπαν BL. 33. *Orig.* iv. 182ᶜ. 192ᶜ. | ‡ειπον ς. AR. rel. (ειπαν....οἱ δε ver. 34. om. *e.*)
— αυτου *Orig.* iv. 182ᶜ. | om. L.
34. ειπαν BL. *Orig.* iv. 182ᶜ. | ‡ειπον ς. AR. rel. | απεκριθησαν D. Syr.Crt.
— ὁτι ABDL. 69. KM. Vulg. *a.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. *Orig.* iv. 182ᶜ. 192ᵈ. | *om. ς. RΔ. rel. *c.e.i.* Goth. Arm. Æth.
— εχει] εχῃ L.
35. ηγαγον....Ιησουν και *Orig.* iv. 182ᶜ. | om. FV. | αγαγοντες τον πωλον D. (*e.*) ‖ηγαγον] add. τον πωλον Syr. Crt.
— επιριψαντες AB**Rl.Mai.*RLΔEGH. Vulg. *a.* | ‡επιρριψαντες ς. B². rel. *Orig.* iv. | επεριψαν D. (1.) *c.e.f.ff.i.* Æth. (επερρ. 1.)
— αυτων B(D)LΔ. 1. *Orig.* iv. (post ἱματια D.) | ‡εαυτων ς. AR. rel. (post τα A.)
— τα] om. Bap.*Rl.*
— επι τον πωλον ABR. rel. Vulg. *a.f.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iv. | επ' αυτον D. *c.e.ff.* Syr.Crt. (Arm.)
— επεβ.] praem. και D. 1. *c.e.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. | Contra, *Orig.* iv.
— επεβιβασαν] επεβισαν B**Rl.*

28. Ierosolymam *Cl.* | 29. Bethaniam *Cl.* | 31. operam *Cl.*

Vulg. *a. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. σλδ/α
Goth. Arm. Æth.
¶ F
37. ἤρξατο
38. εἰρ. ἐν οὐρ. σλε/ε
40. κεκράξονται
σλϛ/ι
42. [καί γε] ἐν τῇ ἡμ. ταυτ. καὶ σὺ
§ C

αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια ‡ ἑαυτῶν″ ἐν τῇ ὁδῷ.¶
37 ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ
ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ
περὶ ‡ πάντων″ ὧν εἶδον δυνάμεων 38 λέγοντες, Εὐλο-
γημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου·
‡ ἐν οὐρανῷ εἰρήνη,″ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 καί
τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου ‡ εἶπαν″ πρὸς
αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου.
40 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν ⸆[αὐτοῖς], Λέγω ὑμῖν [ὅτι]
ἐὰν οὗτοι ‡ σιωπήσουσιν,″ οἱ λίθοι ‡ κράξουσιν.″
123 41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν
ἐπ' ‡ αὐτήν,″ 42 λέγων ὅτι Εἰ ἔγνως καὶ σὺ † ἐν τῇ
ἡμέρᾳ † ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην [σου]· νῦν δὲ
ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν § σου· 43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι

substernebant vestimenta sua in via. 37 (234, 1.) Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliveti, coeperunt omnes turbae discipulorum gaudentes laudare deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus, 38 dicentes, Benedictus qui venit rex in nomine domini: pax in caelo et gloria in excelsis. 39 (235, 5.) Et quidam Pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum, Magister, increpa discipulos tuos. 40 Quibus ipse ait, Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides clamabunt.

41 (236, 10.) Et ut appropinquavit, videns civitatem flevit super illam, dicens 42 quia Si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis: 43 quia ve-

36. *πορευομενου Orig.* iv. 182c. | *-νοι* H.
— *ἑαυτων* AB.*Mai.Btly.* in coll. R. 1. U K. | ‡*αυτων* ϛ. DL. rel. *Orig.* iv. | add. ante eum Syr.Hcl.*
— *εν τῃ ὁδῳ Orig.* iv. | om. D.
37. *εγγιζοντος δε αυτου Orig.* iv. 182c. | *εγγιζοντων δε αυτων* D. Syr.Crt. Æth. (*εγγιζοντος*] *-τι* E*.)
— *ηδη* ABRL. rel. (Latt.) Syr.Hcl. *Orig.* iv. | om. DMΓ. *a.e.* Syrr.Crt.& Pst. Æth.
— *τῃ καταβασει Orig.* iv. | *την καταβασιν* D.
— *ηρξαντο* AB. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | *ηρξατο* DRL. 69. UVΛ*Tf. a.e.* Arm. *Orig.* iv. 182d.
— *ἁπαν Orig.* iv. | *παν* D. | (*των μαθητων*] om. *a.c.i.* Syr.Crt. | descendentium *Am. g*2. discentium *f.g*1.)
— *φωνῃ μεγαλῃ Orig.* iv. | om. D. *l.*
— *περι* ad fin. ver.] om. *c.ff.*
— *παντων* BD. | ‡*πασων* ϛ. ARL. rel. *Orig.* iv.
— *ὡν*] om. 69. Γ.
— *δυναμεων Orig.* iv. | *γεινομενων* D. | *praem.* id. 69. Arm. | om. Syr.Crt.
38. *ὁ ερχομενος*] om. H. *e.l. Orig.* iv. 182d. | *ὁ ερ tantum* 69.
— *βασιλευς* ABR. rel. Vulg. *e.f.g*1. *Orig.* iv. *Meth.*(ap.Tf.) | om. (vid. post.) DΛ(add.1.) *a.c.ff.i.* Æth. ‖praem. ὁ B. Syrr.Crt.&Pst.(&Hcl.) | Contra, ARL. rel.
— *κυριου*] add. *ευλογημενος ὁ βασιλευς* D. *a.c.ff.i.* Æth. (om. *εν ονομ. κυρ. e.*) | Contra, Vulg. *f.g*1. *Orig.* iv. ‖add. benedictus sit rex Israelis. Syr.Hcl.* et in marg. "non in omnibus exemplaribus invenitur."
38. *ειρηνη* post *εν ουρανῳ* BL. *Orig.* iv. | ‡ante *εν ουρ.* ϛ. ADR. 33. rel. vv. | (*εν ουρανοις* A.)
— *εν ὑψ.*] om. *a.*
39. *και τινες Orig.* iv. 182d. | *τινες δε* D. *e.*
— *απο του οχλου*] ante *διδασκαλε* 69. Syr.Crt.
— *ειπαν* ABDL. *Orig.* iv. | ‡*ειπον* ϛ. R. rel.
— *προς αυτον Orig.* iv. | *αυτῳ* 69. *e.*
— *τοις μαθ. σου*] illos *a.c.ff.i.* Syr.Crt. | Contra, Vulg. (*e.*)*f.g*1. ‖add. ne clament Syr.Crt.
40. *και αποκριθεις ειπεν e.*(*f.*) Syr.Hcl. *Orig.* iv. 182d. | *αποκρ. δε λεγει* D. | dixit Syrr.Crt.&Pst. quibus ipse ait Vulg. qui dixit eis *a.* quibus ipse dixit *c.* quibus ait *i.*
— *αυτοις* ADR. rel. | om. BL. Memph. Arm. *Orig.* iv. ‖add. *αμην* G. Syr.Crt.
— *ὁτι* AB2DR. 33. rel. Vulg. *f.* | om. B**Rl.Mai.* 69. *a.c.e.ff.i. Orig.* iv. 182d. | *και* 1. ‖add. *και* Arm.
— *σιωπησουσιν* AB.*Btly.Bch.*RLΔ. *e.* | ‡*σιωπησωσιν* ϛ. B.*Mai.*E. rel. *Orig.* iii. 745a. iv. 182d. 188d. | *σειγησουσιν* D.
— *κραξουσιν* BL. *Orig.* iv. 1881.*ed.* | ‡*κεκραξονται* ϛ. AR. rel. *Orig.* iii. iv. 182d. 188d.*cod.* | *κραξονται* D. Arm. | *κεκραξωνται* 69. M.
41. *ηγγιζεν* 69 *Scr.*
41. *εκλαυσεν Orig.* iii. 321f. 739a. 750d. iv. 180e. 182d. 192e. *Eus.* Theoph. 129. | *εκλαιεν* 69**txt.*
— *αυτην* ABDRLΔ. 1. 69. ΠΓ. *Iren. Gr.* 92. *Orig.* iv. 180e.*ed.* 182d. 192e. | ‡*αυτῃ* ϛ. E. rel. *Orig.* iii. 750d. iv. 180e.*cod. Eus.* Theoph.
42. *και συ* post *εγνως* ADR. rel. *Iren. Gr.* 92. *Orig. Int.* iii. 977c.f. *Eus.* in Ps. 700d. *Eus.* Theoph. 129. (*και γε συ hic Eus.* H.E. iii. 7 (99). in Es. 470e.) | post *ταυτῃ* BL. (Æth.) *Orig.* iv. 180e. | om. Syrr.Crt.&Pst. | om. *και a.e.i.* Arm. *Orig.* iii. 321f.
— *εν τῃ ἡμερᾳ*] om. *Orig.* iii. *Eus.* in Es. in Ps. (*σημερον Iren. Gr.* 92.) | †praem. *και γε* ϛ. AR. rel. Vulg. *a.*(*c.*)*i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Eus.* Theoph. | om. BDL. *Eus.* H.E. *e.f.* Memph. Goth. Æth. *Iren.* 92. *Orig.* iv. 180e. *Orig. Int.* iii. *bis.* ‖†add. *σου* ϛ. R. rel. Vulg. *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. ABDL. 1. *e.f.i.* Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Iren. Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. *bis. Eus.* H.E. Theoph.
— *ειρηνην σου* A(D)R. rel. *a.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. *Eus.* H.E. in Es. Theoph. | om. *σου* BL. *Iren. Orig.* iv. | *σοι* D. 69. Vulg. *c.e.f.i. Eus.* in Ps. *Orig. Int.* iii. *bis.* ‖*νυν δε*] om. *a.e.i. Iren.*
— *νυν δε εκρ. απο οφθ. σου*] om. A**ut vid.*(add.1.)
— *δε*] *δ'* A.

37. turbae descendentium *Am.*

ABCD[Q]R. LΔ. 1. 33. 69. ΞGHKMSUVΓΛ.

σλζ / β / σλη

⁷ ||Matt. 21:12-13. α ||Mar. 11:15-17. Jo. 2:13, 17.

ᵃ Es. 56:7.

46. ὅτι ὁ οἶκ. μ. οἶκ. πρ. ἐστίν·

ᵇ Jer. 7:11. σλθ α

§ Q

ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ
περικυκλώσουσίν σε, καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν,
44 καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ
οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ‡ ἐπὶ λίθον″ ‡ ἐν σοί″, ἀνθ᾽ ὧν
οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. 45 ᶻ Καὶ
εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πω-
λοῦντας † †, 46 λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται, ᵃ * Καὶ″
‡ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς″· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν
ἐποιήσατε ᵇ σπήλαιον λῃστῶν. 47 Καὶ ἦν διδάσκων
τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι
τοῦ § λαοῦ, 48 καὶ οὐχ ‡ ηὕρισκον″ τὸ τί ποιήσωσιν·
ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

nient dies in te, et circumdabunt te inimici tui vallo, et circumdabunt te et coangustabunt te undique, 44 et ad terram prosternent te et filios qui in te sunt, (237, 2.) et non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tuae. 45 (238, 1.) Et ingressus in templum coepit eicere vendentes in illo et ementes, 46 dicens illis, Scriptum est quia Domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum. 47 (239, 1.) Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribae et principes plebis quaerebant illum perdere, 48 et non inveniebant quod facerent illi: omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

XX. Ξθ′ σμ ᶜ||Matt. 21:23-27. β ||Mar. 11:27-33.

124 1 ᶜ Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν † διδά-
σκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζο-

1 (240, 2.) Et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante, con-

43. επι σε] ante οἱ εχθροι D. | Contra, *Orig.* iv. 180ᵉ. *Eus.* H.E. iii. 7 (99). Theoph. 129. *Orig. Int.* iii. 977ᶜ. | om. Syr.Crt. | in utroque loco *Eus.* in Es. 470ᶜ.
— περιβαλουσιν ABC²R. rel. *Eus.* H.E. ed. & codd. in Es. (και περιβαλ..... χαρ. σοι om. *Orig.* iv. 180ᵉ.) | βαλουσιν D. | επιβαλουσιν G. | παρεμβαλουσιν C*L. 33. *Eus.* H.E. (cod.) | om. *Eus.* Theoph. (habet και περικυκλωσουσι σε οἱ εχθροι σου και συνεξ.)
— σοι *Orig. Int.* iii. *Eus.* H.E. | om. D. *a.e.ff. Eus.* in Es. (om. χαρ. σοι Syr.Crt.)
— περικυκλωσουσιν *Orig.* iv. *Eus.* H.E. | περικυκλωσιν D. | κυκλωσουσι *Eus.* in Es. (και περικυκλ. σε *om.* Syrr.Crt. &Pst.)
— σε (post περικυκλ.) *Eus.* H.E. in Es. | om. L. *Orig.* iv.
— συνεξουσιν *Orig.* iv. *Eus.* H.E. Theoph. | συναξουσι K. | συναξωσι 69. | om. *c.e.i.*
— παντοθεν *Orig.* iv. *Eus.* H.E. Theoph. | παντες Γ.
44. σε] σοι 69 *corr.*
— εν σοι 1°.] om. D. *Orig.* iv. 182ᵉ. *Eus.* H.E. iii. 7 (99) ut vid.
— επι λιθον B. *Btly.* (in coll.) *Mai.* DRL. 1. 33. Λ² *sic.* (-ων Γ.) *Orig.* iv. 181ᵃ. | ‡επι λιθῳ ς. ACΛ*. rel.
— εν σοι 2°. ante ανθ᾽ ων B. *Mai. Bch.* (D) L. 1. *a.*(*c.*)(*e.*)(*ff.*)(*i.*)*l.* Memph. (Arm.) Æth. *Orig.* iv. (in tota terra *e.*) | ante επι λιθον B. *Btly.* | ‡ante λιθον επι λ. ς. ACR. 33. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Goth. (εν ὁλῃ σοι D. *c.*(*e.*) *ff i.* Arm.)
44. τον καιρον της *Orig.* iv. | om. τον C. | εις καιρον D.
45. και εισελθων *Orig.* iv. 181ᵃ. 192ᵉ. | ελθων δε D. *e.* ||add. ὁ Ιησους E. Syr. Hcl.
— εκβαλειν Δ.
— πωλουντας] praem. περιστερας Arm. ||†add. εν αυτῳ ς. ADR. rel. (Latt.) Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. (in domo sanctuarii post και αγορ. Æth.) | om. B CL. 1. 69. *e.l.* Memph. Arm. *Orig.* iv. 181ᵃ. 192ᵉ. ||†add. postea και αγοραζοντας ς. A(C)DR. rel. (και τους αγορ. C.) Latt. Syrr.(Crt.)Pst.&Hcl. rel. (vid. Matt. xxi. 12. Mar. xi. 15.) | om. BL. 1. Memph. *Orig.* iv. 181ᵃ. 192ᵉ. ἐν οἷς ἤρξατο ἐκβάλλειν μόνους τοὺς πωλοῦντας, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἀγοράζοντας *Orig.* iv. 193ᵃ. ||add. και τας τραπεζας των κολλυβιστων εξεχεεν, (huc usque Arm.) και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας DΛ. (add. κατεστρεψεν Λ. *c.ff.* Æth.) *a.c.e.ff.g².i.* Syr. Hcl.* ("non in omni exemplari" mg.) vid. Mar. xi. 15.
46. γεγραπται] om. A*.
— και post γεγραπται BRL. 1. 69. *c.* Arm.ed. *Orig.* iv. | ὁτι ACD. 33. KM. Vulg. *f.g*¹·². Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. (Æth.) | *om. ς. ΔE. rel. *a.e.ff.i.*
— εσται ὁ οικος μου οικος προσευχης B RL. 1. 69. *c.* (Memph.) Arm. *Orig.* iv. | ‡ὁ οικ. μ. οικ. προσευχ. εστιν ς. AC* D. rel. Vulg. *a.*(*e.*)*f.ff.g*¹·². Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Goth. ||εστιν] κληθησεται C². *e.* Æth. (vid. Matt. xxi. 13. Mar. xi. 17.) | add. omnibus gentibus Syr.Crt. (vid. Mar.)
46. εποιησατε] ante αυτον D. Vulg. *c.e. f.ff.g*¹·². *Orig.* iv. | ποιειτε L. Æth. (vid. Matt. xxi. 13.)
47. το] om. L. 69. Arm. | Contra, *Orig.* iii. 790ᵇ.
— και οἱ γρ.] om. οἱ AK*Λ. | Contra, *Orig.* iii.
— και οἱ πρωτοι του λαου] ante εζητουν D. Vulg. *a.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *txt.* Memph. Arm. Æth. (*Orig.* iii.) ||πρωτοι] πρεσβυτεροι *Orig.* iii. 790ᵇ·ᶜ· Syrr.Pst.& Hcl. *txt.* (Contra, Crt.& Hcl. mg.)
48. ηὑρισκον CDQR *sic.* 1. 33. | ‡εὑρισκον ς. AB. rel. *Orig.* iii. 790ᵇ.
— το] om. DΔ. 1. 69. UΓ*. Arm. *Orig.* iii. | Contra, ABCQR. rel.
— ποιησωσιν ABCDQR. rel. | -σουσιν LKS. *Orig.* iii. 790ᵇ·ᶜ· ||add. αυτῳ D. Latt. (exc. *a.e.*) Syrr.Crt.Pst.& Hcl.* | om. *Orig.* iii. *bis.*
— ὁ λαος γαρ] ὁ γαρ λαος D. 69. *Orig.* iii. 790ᵇ.
— εξεκρεματο *Orig.* iii. | -μετο B. | -μαντο E*. ||εκρεματο D.
— αυτου ακουων *Orig.* iii. | αυτου ακουειν 69. M. | ακουειν αυτου D. (Memph. MS.) | ακουων ante αυτ. Latt.

44. *om.* et 1°. *Am.* | filios tuos *Cl.* | 48. quid fac. *Cl.*

Vulg. *a. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
2. [λέγοντες] πρ. αὐτ.
6. πᾶς ὁ λαὸς

μένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, 2 καὶ ‡ εἶπαν″ πρὸς αὐτόν †,
‡ Εἰπὸν″ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς
ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 ἀποκριθεὶς
δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ † λόγον,
καὶ εἴπατέ μοι· 4 τὸ βάπτισμα ‡ Ἰωάνου″ ἐξ οὐρανοῦ
ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς
ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ,
Διὰ τί † οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 6 ἐὰν δὲ εἴπωμεν,
Ἐξ ἀνθρώπων, ‡ ὁ λαὸς ἅπας″ καταλιθάσει ἡμᾶς·
πεπεισμένος γάρ ἐστιν ‡ Ἰωάνην″ προφήτην εἶναι.
7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιῶ.

Ο′ σμα
d ‖ Matt. 21 : 33-46. β ‖ Mar. 12 : 1-12.

125 9 d Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν
παραβολὴν ταύτην, Ἄνθρωπος † ἐφύτευσεν ἀμπε-

venerunt principes sacerdotum
et scribae cum senioribus, 2 et
aiunt dicentes ad illum, Dic
nobis, in qua potestate haec
facis, aut quis est qui dedit
tibi hanc potestatem? 3 Respondens autem dixit ad illos,
Interrogabo vos et ego unum
verbum, respondete mihi:
4 baptismum Iohannis de caelo
erat an ex hominibus? 5 At
illi cogitabant inter se dicentes
quia Si dixerimus, De caelo,
dicet, Quare ergo non credi-
distis ei? 6 si autem dixeri-
mus, Ex hominibus, plebs uni-
versa lapidabit nos: certi sunt
enim Iohannen prophetam esse.
7 Et responderunt se nescire
unde esset. 8 Et Iesus ait illis,
Neque ego dico vobis in qua
potestate haec facio.

9 (241, 2.) Coepit autem dicere
ad plebem parabolam hanc.
Homo plantavit vineam et lo-

---

1. *και εγενετο*] *εγενετο δε* D. *e.* (Et factum est autem *a.*)
— *ἡμερων*] †add. *εκεινων* ϛ. ACR. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. BDQL. 1. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth.
— *εν τῳ ἱερῳ*] ante *τον λαον* D. *e.* Syrr.Crt.&Pst.(ctra, Hcl.) | om. K.
— *ευαγγελιζομενου*] add. *αυτου* Γ*Tf.* *c.*
— *επεστησαν*] add. contra eum Syrr.Crt. Pst.&Hcl.
— *αρχιερεις* BCDQRL. 1. 33. 69. MSs. vv. | *ἱερεις* ΑΔEGHKUVΓΛ. *a.e.* Goth. | (*αρχιερ.* et *γραμμ.* transp. 69.)
— *και οἱ* B.*Mai.*CDQRL. rel. | om. *οἱ* A ΔGVΓ. Arm.
— *γραμματεις*] add. *του λαου* Syr.Crt.
2. *και ειπαν* BRL. 69. | ‡*και ειπον* ϛ. ACDQ. rel. | om. 1. *a.* (Syrr.Crt.& Pst. habent *και.*)
— *προς αυτον*] om. *a.* ‖ praem. *λεγοντες* BL. 1. Vulg. *c.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. | †add. *λεγοντες* ϛ. AQR. rel. *a.* Syr. Hcl. Goth. | om. CD. *e.f.* Memph. Arm. Æth.
— *ειπον ἡμιν* BRL. 1. 33. | ‡*ειπε ἡμιν* ϛ. ADQ. rel. | om. C. (vid. Matt. xxi. 23. Mar. xi. 28.)
— *η τις*] *και τις* D. *a.e.* Syr.Pst. (vid. Matt. et Mar.)
— *ταυτην*] ante *την εξουσιαν* D. Latt. *Hil.* 133^b.
3. *αποκριθεις δε*] om. Syr.Crt. | *ὁ δε αποκριθεις* 69. ‖ add. *ὁ Ιησους* C. Vulg. *Cl.* Syr.Pst.
— *προς αυτους*] om. 69.
3. *ερωτησω*] *επερωτησω* D. (vid. Mar. xi. 29.)
— *καγω*] ante *ὑμας* 69. KΓ. Arm. | *και εγω* 1. E.
— *λογον*] om. *a.e.ff.i.* Syr.Crt. ‖ †praem. *ἑνα* ϛ. CDQU^2. rel. Goth. (Æth.) vid. Mar. xi. 29. | add. *ἑνα* AKMU*. Vulg. *f.g*^{1}. Syr.Hcl.* Arm. (vid. Matt. xxi. 24.) | om. BRL. 1. 33. 69. *For. Tol.* *a.c.e.ff.i.* Syr.Pst. Memph.
— *και* *a.f.* Syr.Pst. | *ὁν* D. | om. Vulg. *c.e.ff.i.l.* Syr.Crt.
4. *βαπτισμα*] add. *το* DRL. (vid. Mar. xi. 30.) | om. ABCQ. rel.
5. *συνελογισαντο* ABQRL. rel. *e.* Memph. Goth. (*διελ.* 1.) | *συνελογιζοντο* CD. Vulg. *a.c.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst. (vid. Matt. xxi. 25. Mar. xi. 31.)
— *ὁτι*] om. C. *e.ff i.* Syr.Crt. Arm. (vid. Matt. et Mar.)
— *ειπωμεν*] *-ομεν* Γ.
— *ερει*] add. *ἡμιν* C*(corr.^{1}.) *a.c.g*$^{1.2.}$ Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph.W.& Sch. (ctra, MSS.) vid. Matt.
— *δια τι*] †add. *ουν* ϛ. ACDQ. rel. Vulg. *a.e.f.g*^{1}. Syr.Hcl. Arm. (vid. Matt.) | om. BRLΔ. 69. EGHUVΛ*Tf.* *c.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth. ("at cur" Goth.)
6. *εαν δε* Vulg. *f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. | *και εαν* D. *a.c.* Syr.Crt. [*e.*]
— *ειπωμεν*] add. *ὁτι* C*. Syr.Crt.
— *εξ*] *απο των* D.
— *ὁ λαος ἁπας* B(D)L. 1. 33. Vulg. *c.* Syr.Pst. Memph. (post *ἡμας* D. Syrr. Crt.&Pst.) | *ἁπας ὁ λαος* R. | ‡*πας ὁ λαος* ϛ. ACQ. rel. *a.f.ff.* Syrr.Crt.& Hcl. Arm. [*e.*]
6. *καταλιθασει*] *λιθασει* D.
— *πεπεισμενος γαρ εστιν* *e.ff.* (*-νον* L.) | *πεπεισμενοι γαρ εισιν* D*Gr.* Vulg. (*a.*)*c.f.* Syr.Crt. (de Johanne quod Syr.Crt.)
— *ειναι* esse Vulg. | *γεγονεναι* D. 69. *a.c.e.f.ff.i.l.*
7. *απεκρ.*] dicunt ei Syrr.Crt.&Pst.
— *ειδεναι*] add. *αυτους* CD. ‖ *ουκ οιδαμεν* *c.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. (vid. Matt. xxi. 27. Mar. xi. 33.)
— *ποθεν*] om. EKΛ. | praem. *το* D. 69.
8. *ὑμιν*] ante *λεγω* U. Goth. | Contra, *Tert.* adv. Marc. iv. 345.
9. *ηρξατο δε....λεγειν*] *ελεγεν δε* D. *e.* | et coepit dicere ad eos Syr.Crt. ‖ *λαον*] *οχλον* L. ‖ *προς τον λαον* post *λεγειν* Q. Vulg. *c.f.ff.i.l.* Syr.Hcl. Memph. | om. *a.*
— *ανθρωπος*] †add. *τις* ϛ. A. 69. *g*^{1}. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Arm. | om. BCD QRLΔ. 1. 33. EGHKMSUVΓΛ (Latt.) Memph. Goth. Æth. *Orig.* iii. 774^e. ‖ *ανθρ. εφυτ. αμπ.* (A)BQRL. rel. *Orig.* iii. (*αμπελων* Λ.) | *αμπελωνα ανθρ. εφυτευσεν* C. (vid. var. lect. Mar. xii. 1.) | *αμπελ. εφυτ. ανθρ.* D. *a.c.f.* (vid. Mar. xii. 1.)

---

3. Jesus dixit *Cl.* | 4. baptismus *Cl.* | 5. intra *Cl.* | illi *Cl.*

ABCD[P](Q)(R). LΔ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

λῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν
χρόνους ἱκανούς. 10 καὶ † καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς
τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ
ἀμπελῶνος ‡ δώσουσιν″ αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δεί-
ραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. 11 καὶ προσέθετο
‡ ἕτερον πέμψαι″ δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες
καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 καὶ προσ-
έθετο ‡ τρίτον πέμψαι″· § οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματί-
σαντες ἐξέβαλον. 13 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶ-
νος, Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν·
ἴσως τοῦτον † ἐντραπήσονται. 14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν
οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ‡ ἀλλήλους″ λέγοντες,
Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· † ἀποκτείνωμεν αὐτόν,
ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 καὶ ἐκβαλόντες
αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιή-
σει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 ἐλεύσεται καὶ
ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν
ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ ‡ εἶπαν,″ Μὴ

10. ἐξαπέστ. αὐτ. δείρ.
11. πέμψαι ἕτερ.
12. πέμψαι τρίτον
§ F
13. [ἰδόντες] ἐντραπ.

cavit eam colonis, et ipse peregre fuit multis temporibus. 10 Et in tempore misit ad cultores servum ut de fructu vineae darent illi: qui caesum dimiserunt eum inanem. 11 Et addidit alterum servum mittere: illi autem hunc quoque caedentes et afficientes contumelia dimiserunt inanem. 12 Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes eecerunt. 13 Dixit autem dominus vineae, Quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebuntur. 14 Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt in se dicentes, Hic est heres: occidamus illum, ut nostra fiat hereditas. 15 Et eiectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vineae? 16 Veniet et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi,

---

9. εξεδοτο BDQR. rel. *Orig.* iii. | εξεδετο ACL.
— και απεδ. *c.* | αυτος δε απεδ. D. *e.* et ipse etc. Vulg. *a.f.ff.g*¹*.i.* Arm.
— ἱκανους] om. B**Rl.Mai.*
10. και καιρῳ BL. 33. (κ. τῳ καιρ. 1.) | και † εν″ καιρῳ ς. AR. rel. | και εν τῳ καιρῳ CQ. Memph. (et in uno e temporibus Syr.Crt. ἐν leg. pro εν). | καιρῳ δε D. (*e.*) ‖ † εν ς. ACQR. rel. Vulg. *e.f.g*². Arm. | om. BDL. 1. 33. *a.c.ff.i.*
— του καρπου] τους καρπους A.
— δωσουσιν ABQLM. | ‡ δωσιν ς. CD R. rel. | δωσει 69.
— οἱ δε γεωργοι *f.ff.i.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. D. Syr.Crt. | qui Vulg. | et *a.c.e.* Syr.Crt.
— εξαπεστειλαν] απεστειλαν K.
— δειραντες αυτον εξαπεστειλαν AC(D) QR. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. (Æth.) | ἐξαπεστ. αυτον δειρ. B.*Btly.Mai.*L. | ἐξαπεστ. δειρ. αυτ. B.*Bch.* | δειραντες δε αυτον εξαπεστ. D.
11. και προσεθ..... δουλον] και επεμψεν ἑτερον δουλον D. *e.*
— προσεθετο] -θεντο Δ. ‖ add. αυτοις Q. Memph. add. post πεμψαι C*?. Syr.Hcl.
— ἑτερον πεμψαι AB(L)U. (Vulg.) *a.c.* (*f.*)*ff.i.* (οιστερον πεμψαι L.) | ‡ πεμψαι ἑτερον ς. CQR. rel. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. (Memph.) Goth. Arm. Æth.
11. δειραντες.... και τουτον ver. 12.] om. Syr.Crt.
— και ατιμασαντες] om. H. *a.* (κ. ατιμωσ. UT*f.*)
12. προσεθετο τριτον πεμψαι BL. Latt. Arm. | ‡ προσεθ. πεμψαι τριτον ς. A CQR. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | τριτον επεμψεν D. *e.* (Æth.)
— οἱ δε] om. D. *a.c.e.ff.i.* qui Vulg. *f.*
— και τουτον BCQR. rel. | κακεινον AK. Latt. (Syr.Hcl.mg.) vid. ver. 11. et Mar. xii. 4, 5.
— τραυματισαντες] τραυματισαν C.
— εξεβαλον] εξαπεστειλαν καινον (i. e. κενον) D. *f.i.* (vid. ver. 10.) | εξεπεμψαν 69.
13. ειπεν δε ὁ] ὁ δε et ειπεν post αμπελωνος D. *e.* ‖ om. δε K.
— τι ποιησω] om. B**Rl.Mai.*
— ισως] τυχον D.
— εντραπησ.] † praem. ιδοντες ς. AR. rel. Vulg. *e.f.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Goth. (Æth.) (εδοντες E.) vid. ver. 14 ab init. | om. BCDQL. 1. 33. *a.c.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Hcl.*mg.* Memph. Arm. (vid. Matt. xxi. 37. Mar. xii. 6.)
14. αυτον] om. M.
14. οἱ γεωργοι] om. D. *e.*
— διελογιζοντο BCDQRL. rel. *e.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. | -σαντο AK. Vulg. *a.c.f.ff.*
— προς αλληλους BDRL. 1. 33. Syr. Hcl.*mg.* Memph. Arm.ed. | ‡ προς ἑαυτους ς. ACQ. rel. Syrr.Pst.& Hcl.*txt.* Goth. ut vid. Arm. 1 MS. (vid. ver. 5. Mar. xii. 7.) | εν ἑαυτοις Γ. | om. Syr.Crt. Æth.
— κληρονομος] † add. δευτε ς. CDRL. rel. *Tol. e.* Syrr.Crt.& Pst. Memph. Æth. vid. *Orig.* iii. 6ᶠ. (vid. Matt. xxi. 38. Mar. xii. 7.) | om. ABQ. 1. KM. (Latt.) Syr.Hcl.* Goth. Arm.
— αποκτεινωμεν] -νομεν B.*Blc.* (ctra *Mai.*)Γ.
— ἱνα ἡμων γενηται Syrr.Pst.MS.&Hcl. Memph. *Orig.* iii. 6ᶠ. (γενηται post ἡ κληρ. L.) | και ἡμων εσται C. 1. *c.*(*e.*) (*i.*) Syrr.Crt.&Pst.impr. (vid. Mar. xii.)
15. εκβαλοντες] εκβαλλοντες Δ. | λαβοντες CL. (vid. Matt. xxi. 39. Mar. xii. 8.) | post αυτον add. εξεβαλον (et και post αμπελωνος) C. (vid. Matt.)
— του αμπελωνος 1°.] om. Q.
— ουν] om. Syr.Crt. Memph.MS.
— αυτοις Vulg. *f.* | om. D. *For. a.c.e.*

14. intra se *Cl.*

Vulg. *a. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
¶ Q
[e] Ps. 118 (117) : 22.
[f] Es. 8 : 15.
[g] Dan. 2 : 35.
ΟΛ′ σμβ
19. ἐζήτουν α
— ἀρχιερ. καὶ οἱ γραμμ.

σμγ
[h] ‖Matt. 22 : 16-22. β
‖Mar. 12 : 13-17.
20. ἀποχωρήσαντες ἀπέστ.
¶ R
§ P
¶ F

γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν¶
ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο, [e] Λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας; 18 [f] πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συν-
θλασθήσεται· [g] ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.
19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ ‡ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς″
ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ
ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
‡ εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.″

126 20 [h] Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκα-
θέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους¶ εἶναι, ἵνα
ἐπιλάβωνται αὐτοῦ ‡ λόγον,″ ‡ ὥστε″ παραδοῦναι
αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν
ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις, § καὶ οὐ λαμβάνεις
πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ'¶ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ
διδάσκεις. 22 ἔξεστιν ‡ ἡμᾶς″ Καίσαρι φόρον δοῦ-
ναι, ἢ οὔ; 23 κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν,

Absit. 17 Ille autem aspiciens eos ait, Quid est ergo hoc quod scriptum est, Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli? 18 Omnis qui ceciderit supra illum lapidem conquassabitur: supra quem autem ceciderit, comminuet illum. 19 (242, 1.) Et quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere in illum manus illa hora, et timuerunt populum: cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam.

20 (243, 2.) Et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent, ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati praesidis. 21 Et interrogaverunt illum dicentes, Magister, scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam, sed in veritate viam dei doces: 22 licet nobis dare tributum Caesari an non? 23 Considerans autem dolum illorum dixit ad eos,

(vid. Mar.) | *αυτους* Δ. | *τους γεωργους* 33.
16. ab init.] add. *ουχι* Arm.
— *τουτους*] om. D. *e.* Memph. (vid. Mar. xii. 9.) | *εκεινους* 1. 69. istos Vulg. *a.c.ff.g*¹. illos *f.* Æth.
— *αλλοις*] *λαλοις* Δ *Gr.*
— *ακουσαντες δε* BCQRL. rel. | *οἱ δε ακουσαντες* AD. *e.*
— *ειπαν* BDQRL. 33. G. | ‡*ειπον* ς. AC. rel.
17. *τουτο*] om. *a.e.*
— *γωνιας*] *γονιας* E*Γ(*non* R). | aedificii Syr.Crt.
18. *πας*] add. *γαρ* Syr.Crt.
— *επ'*] *εις* Λ.
— *δ'*] om. Δ.
— *πεσῃ*] *πεσοι* 69.
19. *εζητησαν* ABRL. rel. *a.e.* Syr.Hcl. Goth. | *εζητουν* CD. Vulg. *c.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. (vid. Mar. xii. 12.)
— *οἱ γραμματεις και οἱ αρχιερεις* AB(C) L. 1. 33. K*sic.*MU. *e.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (*και οἱ φαρισαιοι* C.) | ‡*οἱ αρχ. και οἱ γραμμ.* ς. DRΔ. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. | *οἱ αρχ. και οἱ πρεσβυτεροι και οἱ γραμμ.* 69.
— *τας χειρας*] om. *τας* C. | *την χειρα* K.
19. *εν αυτ. τ. ὡρ.*] om. *e.* | om. *εν* D. Latt. (non *For.*) ‖ praem. *και* 33.
— *και εφοβηθησαν*] *εφοβ. δε* D. *e.*
— *και εφοβ. τ. λαον*] ad fin. ver. habet Syr.Crt.
— *τον λαον*] om. GSVΓΛ.
— *ειπεν* ante *την παραβ. ταυτ.* B(D *ειρηκεν*)L. 69. G. Vulg. *a.c.e.f.ff.* Syr. Pst. Memph. [Æth.] | ‡post ς. AC RU*sic.* rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. *τ. παραβ. ταυτ.* Syr.Crt.
20. *παρατηρησαντες* ABCR. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. | *αποχωρησαντες* D. *a.c.e.f.ff.g*¹*.i.l.* Goth. Æth. | "postea" tantum Syr.Crt. | om. Syr. Pst. ‖ add. opportunum tempus Syr. Hcl.*
— *απεστειλαν*] add. *ἑνα καθ' ἑνα* A*mg.* man. rec. *e.*
— *εγκαθετους* Syr.Hcl.mg.*Graece.* | *εκκαθετους* 69. om. *e.ff.i.*
— *ειναι*] om. D. | (*δικαιουσειν* Δ.)
— *επιλαβωνται*] *-βονται* E*Tf.*HK*Λ *Tf.*
— *αυτου*] *αυτους* L. | *αυτον* C.
— *λογον* B.*Btly.*CKΓ. | *των λογων* D. *a.c.e.ff.i.l.* (Arm.) | *λογους* L. | ‡*λογου* ς. AB.*Mai.* rel. (R hiat.) in sermone Vulg. *f.*
— *ὡστε* BCDL. | ‡*εις το* ς. A. rel. (*εις τον* 69 *Scr.*) | et *Am. For. c.e.f.ff. i.* Syrr.Crt.&Pst. Goth.
20. *αυτον*] om. A.
— *τῃ αρχῃ ....ἡγεμονος* om. *i.* | *τῳ ἡγεμονι* D. *e.* Syr.Crt.
21. *ορθως*] post *λεγεις* D. *a.e.* | *ορθος* L.
— *και διδασκεις*] om. K. *i.*
— *ου*] *ουδενος* D. (vid. Matt. xxii. 16. Mar. xii. 14.)
— *την ὁδον*] verbum Syr.Crt.
— *αλλ'*] *αλλα* D.
22. *ἡμας* ABL. 33. 69. | ‡*ἡμιν* ς. CDP. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. ed. (om. Memph.MS. vid. Matt. xxii. 17.)
— *Καισαρι φορον δουναι* ABCP. rel. | *φορον διδοναι Καισαρι* D. Vulg.*Cl. a.* | *Και. φορους δουναι* KΛ(*Tf.*) | *Καισ. φορον διδοναι* M. *διδ. φορ. Καισ. Am. c.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (*Καισαρος* 69² *Scr.*) | *διδ. Καισ. φορ. e.*
23. *κατανοησας*] *επιγνους* D. *e.*
— *πανουργιαν* ABC²PL. rel. Syrr.Pst. &Hcl.txt. | *πονηριαν* C*D. (vid. Matt. xxii. 18.) nequitia *a.*(*e.*)*l.* Syrr.Crt.& Hcl.mg.

18. super *Cl.* | 19. simil. hanc *Cl.* | 21. eum *Cl.* | viam dei in veritate *Cl.* | 22. trib. dare *Cl.* | 23. *om.* ad *Am.*

ΑΒ(C)DP[Q][R]. LΔ. 1. 33. 69. ΕGHKMSUVΓΛ.
23. fin. [τί με πειράζετε;]
24. οἱ δὲ εἶπαν
26. τοῦ ῥήματος
ΟΒ′
i || Matt. 22:23-33. || Mar. 12:18-27.
¶ C
j Deut. 25:5.
30. [ἔλαβεν] ὁ δεύτ. [τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.]

εἶπεν πρὸς αὐτούς, † 24 ‡ Δείξατέ″ μοι δηνάριον·
τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; ἀποκριθέντες δὲ
‡ εἶπαν,″ Καίσαρος. 25 Ὁ δὲ εἶπεν ‡ πρὸς αὐτούς,″
‡ Τοίνυν ἀπόδοτε″ τὰ Καίσαρος * τῷ″ Καίσαρι, καὶ
τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλα-
βέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμά-
σαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν.
127 27 i Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων,
οἱ ‡ λέγοντες″ ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐ-
τὸν¶ 28 λέγοντες, Διδάσκαλε, ‡ Μωυσῆς″ ἔγραψεν
ἡμῖν, j Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα,
καὶ οὗτος ἄτεκνος ‡ ᾖ″, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
29 ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν
γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30 καὶ † ὁ δεύτερος † 31 καὶ

Quid me temtatis? 24 Osten-
dite mihi denarium: cuius
habet imaginem et inscriptio-
nem? Respondentes dixerunt,
Caesaris. 25 Et ait illis, Red-
dite ergo quae Caesaris sunt
Caesari, et quae dei sunt deo.
26 Et non potuerunt verbum
eius reprehendere coram plebe,
et mirati in responsis eius ta-
cuerunt.
27 Accesserunt autem quidam
Sadducaeorum, qui negant esse
resurrectionem, et interrogave-
runt eum 28 dicentes, Magister,
Moses scripsit nobis, Si frater
alicuius mortuus fuerit habens
uxorem, et hic sine filiis fuerit,
ut accipiat eam frater eius
uxorem et suscitet semen fra-
tri suo. 29 Septem ergo fratres
erant: et primus accepit uxo-
rem et mortuus est sine filiis:
30 et sequens accepit illam, et
ipse mortuus est sine filio:

---

23. *προς*] om. Δ.
— ad fin.] add. †*τι με πειραζετε* ς. AC DP. rel. (vid. Matt. xxii. 18. Mar. xii. 15.) | om. BL. 1. *e*. Memph. Arm. || add. *ὑποκριται* C. *l*. (vid. Matt.)
24. *δειξατε* ABDPL. 33. 69. M. | ‡*επιδειξατε* ς. C. rel. (vid. Matt. xxii. 19.)
— *δηναριον*] *το νομισμα* D. (vid. Matt.) nummum *Orig. Int.* iii. 978[e]. || add. *οἱ δε εδειξαν, και ειπεν* CL. 1. 33. 69. (*c*.) Syr.Hcl. Memph. Arm. | non habent ABDP. rel. (Latt.) Syrr.Crt.& Pst. Goth. Æth.
— *και επιγραφην*] om. P. (*την* ante *επιγρ*. D.)
— *αποκριθεντες δε* ACP. rel. *f*. Syr.Hcl. txt. Goth. | *αποκριθεντες* D. 1. Γ. Latt. | *και αποκριθεντες* G. | *αποκριθεντος δε* 69. | *οἱ δε* BL. 33. Syrr.Pst.&Hcl. mg. Memph. (vid. Mar. xii. 16.) || et ostenderunt illi et dicunt ei, Caesaris Syr.Crt.
— *ειπαν* BCL. 33. | ‡*ειπον* ς. ADP. rel.
25. *ὁ δε ειπεν e*. | *ειπεν δε* D. et ait Vulg. *c.ff*. qui dixit *a*. at ille ait *f*.
— *προς αυτους* BL. 1. 69. *e*. | ‡*αυτοις* ς. ACDP. rel. Latt. (vid. Matt. xxii. 21. Mar. xii. 17.) | om. *a*. Memph.MS.
— *τοινυν αποδοτε* BL. 69. Memph. Goth. (Arm.) | ‡*αποδοτε τοινυν* ς. ACP. rel. Vulg. *c.f.ff*. Syrr.Pst.&Hcl. | *αποδοτε* D. *a.e.i.l*. Syr.Crt. Æth. (vid. Mar.) | *αποδοτε ουν* Γ. (vid. Matt.)

25. *τῳ Καισ*. C*DL. (*του Καισαρος τῳ Καισ*. D.) | *om. *τῳ* ς. ABC³P. rel. (vid. Matt. et Mar.)
26. *και ουκ ισχυσαν*] *ουκ εισχυσαν δε* D.
— *επιλαβεσθαι*] ante *εναντιον* D. Vulg. *a.c.f*. (Contra, *e*.)
— *αυτου ῥηματος* ACP. rel. | *του ῥηματος* BL. | *αυτου ῥημα* D.
— *εναντιον*] -*τιου* M.
27. *οἱ λεγοντες* BCDL. 1. 33. *e*. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Goth. Æth. | ‡*οἱ αντιλεγοντες* ς. AP. rel. *a* (et postea "non") Syr.Hcl. (Arm.) qui negant esse etc. Vulg. *c.f.ff.*g^{1}.*l*.
— *επηρωτησαν* ACDP. rel. (vid. Matt. xxii. 23.) | -*των* B.*Blc.Mai*. *a*. Syr. Hcl. (vid. Mar. xii. 18.) | -*τουν* 69.
28. *Μωυσης* BDL. 33. 69. GKMVΓ. | ‡*Μωσης* ς. AP. rel.
— *εχων γυναικα....ἱνα*] *ατεκνος εχων γυναικα ἱνα* D. *e*. (Syr.Crt. non habens filios et relinquet uxorem.)
— *ατεκνος ῃ* BP*Tf*.L. 1. 33. Vulg. *a.ff*. g^{1}.*l*. (Syrr.Crt.&Pst.) Memph. Arm. (Æth.) | ‡*ατεκνος αποθανῃ* ς. AΔ. rel. *c.f.i*. Syr.Hcl. Goth. (vid. D supra.)
— *εξαναστησῃ* BDL. rel. | -*σει* AP*Tf*. 69. EHΓ*Tf*.Λ. Arm.
29. *ἑπτα ουν αδελφοι ησαν*] *ησαν παρ' ἡμειν ἑπτα αδελφοι* D. (Æth. *add. ουν*). vid. Matt. xxii. 25. || *ουν* Vulg. *c.f.i*.] om. *a*. Syr.Crt. autem *e.ff*. || add. apud nos *c.ff.l*. Æth.

30. *και* ab init.] om. 69. Arm. (om. ver. *ff*.)
— *ὁ δευτερος*] frater ejus Syr.Crt. || †praem. *ελαβεν* ς. AP. rel. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Æth. | add. Vulg. *a.c.f.*$g^{1.2}$.*i*. Memph. Arm. (vid. Mar. xii. 21.) | om. *ελαβεν* BDL. *e*. || add. †*την γυναικα και οὑτος απεθανεν ατεκνος* ς. AP. rel. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. | sic sed pro *τ. γυν*.] *αυτην* Vulg. *a.c.f.*$g^{1.2}$.*i*. Arm. (*ατεκνος* ante *απεθανεν* U.) | om. BDL. *e*.(g^{2}.) (Memph. Æth. "eam.")
31. *ελαβεν αυτην*] om. D. *a.e*. Memph. Arm. Æth. (vid. Mar. xii. 21.) | add. et mortuus est sine filio *c*. | add. et non reliquerunt liberos Æth.
— *ὡσαυτως*] *bis* AEHVΓΛ. Goth. (*ὡς αυτος* Δ*.) | usque ad septimum *e*.
— *δε και a*. Memph.Schw. Goth. | om. D. (*non* 33.) (Memph.W.) "et" Vulg. *c.f.ff*.
— *ἑπτα*] praem. omnes Vulg. *c*.(*e*.)*ff*. || add. acceperunt eam et Syr.Crt. Æth. || †add. *και Elz*. P²*Tf*. 1. 69. GKMΓ. Vulg. *a.c.f*. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Goth. Arm. | om. *St*. 3. ABDP* *ut vid.Tf*.L Δ. 33. EHSU*sic*.VΛ. *e.ff.i*. Memph. Æth.
— *ου κατελιπον*] (-*λειπον* AP²*Tf*.Δ. 33. EKΓΛ. | *ουκ αφηκαν* D[P* n. l.]

24. dix. ei *Cl*. | 25. sunt Caesaris *Cl*. | sunt dei *Cl*. | 26. responso *Cl*. | 28. sine liberis *Cl*.

Vulg. *a. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
32. ἀπέθ. καὶ ἡ γυνή.
33. ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστ.,
§ R
§ Q
k Ex. 3:6.

ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ † οὐ
κατέλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον· 32 ὕστερον † † ‡ καὶ
ἡ γυνὴ ἀπέθανεν." 33 ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος
§ αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
γυναῖκα. 34 Καὶ † εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, § Οἱ υἱοὶ
τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ ‡ γαμίσκονται,"
35 οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ
τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
‡ γαμίζονται" 36 ‡ οὐδὲ" γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται,
ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν † θεοῦ τῆς ἀνα-
στάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί,
καὶ ‡ Μωυσῆς" ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, k ὡς λέγει
κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ † θεὸν Ἰσαὰκ καὶ † θεὸν
Ἰακώβ· 38 θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων·
πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 Ἀποκριθέντες δέ τινες

31 et tertius accepit illam, similiter et omnes septem, et non reliquerunt semen et mortui sunt. 32 Novissime omnium mortua est et mulier. 33 In resurrectione ergo cuius eorum erit uxor? siquidem septem habuerunt eam uxorem. 34 Et ait illis Iesus, Filii saeculi huius nubunt et traduntur ad nuptias, 35 illi autem qui digni habebuntur saeculo illo et resurrectione ex mortuis neque nubunt neque ducunt uxores: 36 neque enim ultra mori poterunt, aequales enim angelis sunt, et filii sunt dei cum sint filii resurrectionis. 37 Quia vero resurgant mortui, et Moses ostendit secus rubum, sicut dicit dominum, deum Abraham et deum Isaac et deum Iacob: 38 deus autem non est mortuorum sed vivorum: omnes enim vivunt ei. 39 Respon-

---

31. τεκνα] τα τεκνα B*Rl.* | -νον DΓ. (*a. e.*) Memph. | σπερμα P**Tf.*
— και απεθανον] και απεθαναν B**Rl. Mai.* (-νεν E*.) ‖ om. 1. *c.ff.i.l.* Arm. | ante και ου κατελ. τεκνα Syrr.Crt.&Pst.
32. om. ver. *a.e.*
— ὑστερον] om. *c.i.* Syr.Crt. Arm.Zoh. (Contra,Usc.) ‖ †add. δε ϛ. APT*f.*L. rel. *f.* Syr.Hcl.* Memph. (vid. Matt. xxii. 27.) | om. BDΔ. 69. EHSA. Vulg. *c.ff.g*[1]*.i.* Goth. Arm.Usc. (Et mortua est et mulier Syr.Crt.) ‖ †add. postea παντων ϛ. AP. rel. Vulg. *f.g*[1]. Syr.Hcl. Goth. Arm.Usc. Æth. (vid. Matt. et Mar. xii. 22.) | om. BDL. 1. *c.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm.Zoh.
— και ἡ γυνη ante απεθανεν BDL. 1. 33. (vid. Mar.) | ‡post ϛ. AP. rel. Vulg. *c.f.*(*ff.*)*g*[1]*.i.* Syrr.Crt.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.)
33. εν τῃ ουν αναστασει ADPT*f.* rel. (vid. Matt. et Mar.) om. ουν Syr.Crt. (αναστ. ante ουν 1. Vulg. *f.* Goth.) | ἡ γυνη ουν εν τῃ αναστ. BL. (*a.*) Syr. Hcl.mg.
— γινεται ABP. rel. Syr.Hcl. Goth. | εσται DL. 1. 33. G. Latt. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. et Mar.) (om. seq. γυνη Syr.Crt.)
— εσχον] εχον D. (om. mox γυναικα Syrr.Crt.&Pst.)
34. και 1°.] †add. αποκριθεις ϛ. APT*f.* R. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxii. 29.) | om. BDL. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph.
34. αυτοις] προς αυτους D. *e.*
— ὁ Ιησους] om. D. *e.i.* | ante ειπεν αυτοις 33. (Æth.)
— τουτου] add. γεννωνται και γεννωσιν D. *a.c.e.ff.i.l.* Syr.Crt. (Syr.Hcl. in mg. hanc lectionem habet, "ex exemplari antiquo, sed in Graeco non est.") γεννωσι και γεννωνται *Orig.* iii. 825[a]. *Cypr.* 315. | non habent ABPQR. rel. *Eus.* c. Mcl. 158[a]. (om. postea ad fin. *c.e.ff.i.l.*)
— γαμισκονται BL. 33. *Clem.* 103. *Orig.* iii. 825[a]. *Eus.* c. Mcl. 158[a]. | ‡εκγαμισκονται ϛ. QREGHSsVsΛ. (εκγαμι.... P*Knit.*) | εκγαμιζονται APT*f.* Δ. 69. KMUΓ. | γαμιζονται 1. | γαμουνται D. | om. γαμ. και γαμ. *c. Cypr.* 315.
35. τυχειν om. Vulg. *c.e.f.ff.i.l.* | Contra, *a.*
— γαμιζονται DQRLΔ. 1. 33. *Clem.* 551. vid. et 811. | γαμισκονται B. | εκγαμιζονται AP. 69. EGHKMUVΓΛ. | ‡εκγαμισκονται ϛ. Ss.
36. ουδε AB.*Mai.*DPL. | ‡ουτε ϛ. QR. rel.
— γαρ] om. H.
— ετι] om. 1. *e.ff.i.* Syr.Crt.
— δυνανται Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. txt. Goth. | μελλουσιν D *Gr. a.*(*c.*)*e.* (*ff.*)(*i.*)(*l.*) Syr.Hcl.mg. *Tert.* adv. Marc. iv. 38.
36. και υἱοι εισιν θεου Vulg. *f.* | τῳ θεῳ tantum D. Dei *a.c.e.ff.i.l.* (*Tert.*) *Cypr.* 315.
— υἱοι] οἱ υἱοι A.
— εισιν] om. 1. M. Syr.Crt. Æth.
— θεου] †praem. του ϛ. PQR. rel. | om. ABL.
37. δε *Orig.* iv. 341[a]. | om. L. Memph. MS.
— νεκροι και Vulg. *f. Orig.* iv. | om. και D. *a.c.e.ff.i.* (*Cypr.* 315.)
— Μωυσης BDPT*f.*QRL. 33. KMU. | ‡Μωσης ϛ. A. 69. rel. *Orig.* iv.
— εμηνυσεν *Orig.* iv. | εμηνησεν Δ. | εμνημονευσεν 1. | εδηλωσεν D. ostendit Vulg. *c.f.ff.i.* demonstravit *a.* significavit *e.* (*Cypr.*)
— επι της βατου] vidi in rubo *c.ff.*(*g*[2].) dicit de rubo *a.* | post ὡς λεγει *Orig.* iv. cum locutus sit cum eo Deus e rubo Syr.Crt. (Æth.)
— θεον Ισαακ] †praem. τον ϛ. APQ. rel. Syr.Hcl.mg.*Graecè.* (Goth.) | om. BDRL. *Orig.* iv. (vid. iii. 838[d].) | (Ισακ D.)
— θεον Ιακωβ] †praem. τον ϛ. APQ. rel Syr.Hcl.mg.*Gr.* | om. BDRL. *Orig.* iv. (vid. iii. 838[d].)
38. θεος δε ο. εστ. νεκρων ABPQ. rel. *Orig.* (iii. 179[f].) iv. 322[d]. *Cypr.* 38. | θεος νεκρων ουκ εστιν D. (*c.*)

32. novissima *Am.* | 34. hujus saeculi *Cl.* | 35. illi vero *Cl.* | neque nubent neque ducent *Cl.* | 36. poterint *Am.**

A B D (P) (Q) (R). L [X] Δ. 1. 33. 69. σμδ
EGHKMSUVΓΛ. β
OΓ′ σμε
[l] Matt. 22:46. Mar. 12:34. β
40. οὐκέτι δὲ
[m] Matt. 22:41-45. ‖Mar. 12:35-37.
41. εἶναι Δ. υἱόν
42. αὐτὸς γὰρ
[n] Psa. 110 (109): 1.
σμϛ β
[o] Matt. 23:6, 7. ‖Mar. 12:38, 39. cap. 11:43.
¶ Goth.
§ X
σμζ η
¶ R

τῶν γραμματέων ‡ εἶπαν," Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.
40 l Οὐκέτι ‡ γὰρ" ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
128 41 m Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν
χριστὸν υἱὸν ‡ Δαυεὶδ" εἶναι; 42 καὶ αὐτὸς ‡ Δαυεὶδ"
λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν, n Εἶπεν † κύριος τῷ κυρίῳ
μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 44 ‡ Δαυεὶδ" οὖν
‡ αὐτὸν κύριον" καλεῖ, καὶ πῶς ‡ αὐτοῦ υἱός" ἐστιν;
45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθη-
ταῖς †, 46 o Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν
θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς ¶, καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν
ταῖς συναγωγαῖς καὶ § πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·
47 οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προ-
φάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται ¶ περισ-
σότερον κρίμα.

dentes autem quidam scribarum dixerunt, Magister, bene dixisti. 40 (244, 2.) Et amplius non audebant eum quicquam interrogare.
41 (245, 2.) Dixit autem ad illos, Quomodo dicunt Christum filium David esse, 42 et ipse David dicit in libro psalmorum, Dixit dominus domino meo, Sede a dextris meis 43 donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? 44 David ergo dominum illum vocat: et quomodo filius eius est?
45 (246, 2.) Audiente autem omni populo dixit discipulis suis, 46 Attendite a scribis, qui volunt ambulare in stolis et amant salutationes in foro et primas cathedras in synagogis et primos discubitus in conviviis, 47 (247, 8.) qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem: hi accipient damnationem maiorem.

XXI. ΟΔ′
[p] ‖Mar. 12. 41-44.

129 1 p Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας ‡ εἰς

1 Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in

39. των γραμματεων] Σαδουκαιων Q Knit. (Σαδδουκ Tf.) | om. ante αποκρ. Syr. Crt.
— ειπαν BDQL. | ‡ ειπον ϛ. APR. rel.
— ειπας] λεγεις 1.
40. γαρ BL. 33. Memph. | ‡ δε ϛ. ADP QR. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Goth. Arm. et amplius Vulg. c.f.ff. Syr.Crt. Æth. et jam e. nec amplius a. Syr.Pst.
— ετολμων] -μουν 69. H.
— επερωταν] επερωτησαι 1.
— ουδεν] ουδε ἑν 1.
41. λεγουσιν] add. τινες AKM. Syr.Hcl.* | add. οἱ γραμματεις 69. Syrr.Crt.& Pst. (vid. Mar. xii. 35.) | (quid vobis videtur de Christo cujus filius est? dicunt illi David. Dixit autem ad illos quomodo David dicit etc. c.)
— υἱον Δαυ. ειναι AP Tf. QR. rel. Am. a.c.f.ff.i. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Tert. adv. Marc. iv. 38. | ειναι Δαυ. υἱον BL. | ειναι υἱον Δαυ. G. filium esse Dav. Vulg. Cl. Syrr.Crt.&Pst. υἱον Δαυ. (om. ειναι D.) Æth. (ὁτι ὁ χριστος υἱος Δαυ. εστιν 69.)
42. και ab init. ADPQ. rel. vv. | om. B R sic. L. 1. 33. l. Memph. (vid. Mar. xii. 36.)
— αυτος] add. γαρ BQR sic. L. 1. 33. l. Memph. (vid. Mar.) | Contra, rel.
— βιβλῳ] τῃ βυβλῳ D.
42. ψαλμων] praem. των DP. 69. | Contra, ABQRL. rel.
— ειπεν Vulg. e.f. | λεγει D. a.c.ff. (vid. Mar.)
— κυριος] † praem. ὁ ϛ. AP Tf. QRL. rel. (vid. LXX.) | om. BD.
43. αν] om. D.
— θω] τιθω D.
— ὑποποδιον Vulg. f. Syr.Hcl. Arm. Æth. | ὑποκατω D. a.c.e.ff.i.l. Syrr. Crt.&Pst. Memph. (vid. Matt. xxii. 44.)
44. ουν Vulg. f. Syr.Hcl. | om. D. a.(c.) (e.)(ff.)i. Goth. "si" c.e.ff. (si igitur David. Syrr.Crt.&Pst. Arm.)
— αυτον ante κυριον ABQRL. 33. KM U. f. Memph. Goth. Arm. | ‡ post ϛ. DP. rel. Latt. (Syr.Hcl.) Tert. adv. Marc. iv. 38.
— καλει Tert. | ante αυτον κυριον R. Syr.Pst. Memph. | Domine mi vocat eum Syr.Crt. | λεγει D Gr. [Æth.]
— και Vulg. a.f. Syr.Hcl. | om. D. c.e. ff.i.l. Syrr.Crt.& Pst. Arm.
— αυτου ante υἱος AB. 1. KM. Memph. | ‡ post ϛ. DPQRL. rel. Latt. (vid. Matt. xxii. 45.)
45. λαου] οχλου S.
— τοις μαθηταις] † add. αυτου ϛ. AP RL. (vid. Matt. xxiii. 1.) | om. αυτου BD. Arm. | ἑαυτου ante μαθητας Γ. ‖ προς αυτους Q.
46. εν στολαις] in porticis Syr.Crt. | ante περιπατειν ARL. 1. 33. 69. G. Arm. (vid. Mar. xii. 38.) | Contra, BDPQ. rel.
46. πρωτοκαθεδριας] -ιαις 69.
— πρωτοκλισιας] -σιαις 69. (-κλησ. AP RLX. 33. 69. HΓ*Λ.)
47. οἱ κατεσθιουσιν ABQRL. rel. Syrr.Pst. & Hcl. | οἱ κατεσθοντες D. (Syr.Crt.) (Memph.) vid. Mar. xii. 40. | οἱ κατεσθιοντες PX.
— τας οικιας] panes c.ff.i.l.
— και προφ. e. Syr.Hcl. | om. και D. Vulg. a.c.f. Syrr.Crt.&Pst.
— μακρα] μακραν A* ut vid. LX.
— προσευχονται ABQL. rel. Memph. | προσευχομενοι DPR. 69. e. (Syr.Hcl.) vid. Mar. xii. 40. | simulantes longam orationem Vulg. f. fingentes long. orat. a.(c.ff.l. ab init. ver.) in praetextu quod protrahunt orationes suas Syrr. Crt.&Pst.
1. δε] add. ὁ Ιησους X. m. Syr.Pst. | Contra, Orig. iv. 288[d].
— ειδεν] εις Syr.Pst. Orig. iv. (om. δε ver. seq.)
— εις το γαζοφυλακιον ante τα δωρα αυτων BDLX. 1. 33. 69. e. Syr.Pst. Orig. iv. 288[d]. 290[c.(d.)] | ‡ post ϛ. AP QK. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Arm. Æth.

39. dixerunt ei Cl. | 41. esse David Cl.

Vulg. a. c.
Syrr. C. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
1. τὰ δῶρ. αὐτ. ε. τ. γαζ.
¶ P
3. ἡ πτωχ. αὔτ.
4. πάντες

τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν" πλουσίους· 2 εἶδεν
δέ † τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ ‡ λεπτὰ
δύο," 3 καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς¶ λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα
‡ αὕτη ἡ πτωχὴ" πλεῖον πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντες
γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς
τὰ δῶρα [τοῦ θεοῦ,] αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος
αὐτῆς ‡ πάντα" τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.

σμη β ¶‖Matt. 24:1-7. ‖Mar. 13:1-8.
130 5 ¶ Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι
λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν,
6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ
ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται.
σμθ β 7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
ΟΕ ταῦτα γίνεσθαι; 8 Ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ πλανη-
¶ Q θῆτε· πολλοὶ γὰρ¶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
λέγοντες [ὅτι] Ἐγώ εἰμι, καὶ Ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ †
πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέ-
μους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα

gazophilacium divites: 2 vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem aera minuta duo, 3 et dixit, Vere dico vobis quia vidua haec pauper plus quam omnes misit. 4 Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in munera dei: haec autem ex eo quod deest illi, omnem victum suum quem habuit misit.

5 (248, 2.) Et quibusdam dicentibus de templo, quod lapidibus bonis et donis ornatum esset, dixit. 6 Haec quae videtis, venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur. 7 (217, 2.) Interrogaverunt autem illum dicentes, Praeceptor, quando haec erunt, et quod signum cum fieri incipient? 8 Qui dixit, Videte ne seducamini: multi enim venient in nomine meo, dicentes quia ego sum et tempus appropinquavit: nolite ergo ire post illos. 9 Cum autem audieritis proelia et seditiones, nolite terreri: oportet

---

1. πλουσιους] praem. τους D. Arm. | Contra, *Orig.* iv. 288d.
2. δε] om. S. *a.* Memph.MS. Arm. *Orig.* iv. 288d.
— τινα] τιναν A. ‖ † praem. και ς. D P. Vulg. *a.e.f.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Memph. Arm. | add. και AΔ. 1. 69. EGHSUVΓΓ*Tf.*Λ. | om. BLQX. 33. K MΓ(*Trg.*) *c.ff.i.* Syr.Hcl.txt. Æth. *Orig.* iv.
— πενιχραν *Orig.* iv. 288d. 290c.d. | om. X.
— βαλλουσαν *Orig.* iv. 288d. 290d. | βαλουσαν Q*Tf.* 1. *Orig.* iv. 290c. (ed.)
— εκει *f.* | om. D. (Latt. *m.*) Syrr.Crt. &Pst. Æth. *Orig.* iv.
— δυο post λεπτα BQLX. 33. Vulg. *c.f.m.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Orig.* iv. *bis.* | ‡ ante λεπτα ς. ADP. rel. *a.e.* Syr. Hcl.et mg.*Graece.* ‖ add. ὁ εστιν κοδραντης D. (vid. Mar. xii. 42.) | Contra, *Orig.* iv.
3. αὑτη ante ἡ πτωχη BDQL. 33. 69. Vulg. *c.f.ff.(i.)l.m.* Arm. (vid. Mar. xii. 43.) (ante χηρα Syrr.Crt.&Pst. Memph.) | ‡ post ς. AX. rel. *a.* Syr. Hcl. *Orig.* iv. 288d. 290c. (*om.* ἡ πτωχη *e. Cypr.* 242.)
— πλειον AB. rel. *Orig.* iv. *bis.* (πλειοναπαντων L. ? πλειονα παντ. *s.* πλειον ἁπαντ.) | πλειω DQX.
— εβαλεν *Orig.* iv. *bis.* | εβαλλεν X (*Tf.**).
4. ἁπαντες AQLX. rel. | παντες BDΔ. *Orig.* iv. 288d. (vid. Mar. xii. 44.)
— αυτοι 69 *Scr.*
— περισσευοντος *Orig.* iv. 288d. 290c. | περισσευματος L. 1. 33. 69. (om. praec. του 69.)
— αυτοις *Orig.* iv. *bis.* *Cypr.* 242. | αυτων L. 33. 69.
— εις *Orig.* iv. *bis.* *Cypr.* 242. | om. L. (in gazophylacium domum Syr.Crt.)
— του θεου ADQ*Tf.* rel. Latt. vv. *Orig.* iv. *bis.* *Cypr.* 242. | om. BLX. 1. Syr. Crt. Syr.Hier. Memph. (? Q.)
— ὑστερηματος *Orig.* iv. 288d. (290d.) | -ρησαντος Δ.
— παντα BDQLX. 33. 69. *Orig.* iv. *bis.* | ‡ ἁπαντα ς. A. rel. | ἁπαν V.
— εβαλεν] κατεβαλεν V.
— ad fin.] add. ταυτα λεγων εφωνει, Ὁ εχων ωτα ακουειν ακουετω 69. E²GH M²V*ΓΛ.
5. αναθημασιν BQ*Tf.*L. rel. Syr.Hcl. mg.*Graece.* | αναθεμασιν ADX. 1. | αναθυμασι 69.
— κεκοσμηται] post καλοις D.
6. ταυτα ἁ AB(Q.?) rel. Vulg. *f.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | om. ἁ DL. *a.c.e. ff.i.(l.)* Syr.Crt. Arm. Æth. | (videte haec Syr.Crt. Æth.)
— επι λιθῳ] επι λιθον LX. 1. 33. 69. (vid. Matt. xxiv. 2.) ‖ add. ὡδε BL. 69. Memph. | add. εν τοιχῳ ὡδε D. *a.* (*c.*)(*ff.*)(*i.*)*l.* | ὡδε habent ante λιθος X. 1. 33. *e.* Syr.Crt. Arm. Æth. (vid. Matt. et Mar. xiii. 2.) | non habent A Q. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.
6. ου] add. μη G.
— καταλυθησεται] σαλευθησεται 69.
7. αυτον] add. οἱ μαθηται D. (vid. Matt. xxiv. 3.)
— ουν Syr.Hcl. | om. D. 1. Latt. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth.
— ὁταν] ὁτε 1.
— ὁταν....γινεσθαι] της σης ελευσεως D. *l.*
— μελλῃ] -λει 1. 69. Γ. (incipient Syr. Crt.)
— γινεσθαι] γενεσθαι 69.
8. επι] εν KM. Latt.
— ὁτι AD. rel. Memph. | om. BLX. *c.* Æth. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. (vid. Matt. xxiv. 5.) ‖ ειμι] add. ὁ χριστος *c.e.ff.g*².*i.l.* Syr.Pst. *Tert.*
— μη] † add. ουν ς. A. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. | om. BDLX. *a.c.e.ff.i.* Syr. Crt. Memph. Arm. Æth. [Syr.Pst.]
9. πτοηθητε *Orig. Int.* iii. 853a. | φοβηθητε D. (πτοθητε Δ.)
— δει] μελλει Syrr.Crt.Pst.&Hcl.mg.
— γαρ] om. Vulg. *ff.i.l.*

4. abundantia *Am.** | 5. bonis lapidibus *Cl.* | 8. post eos *Cl.*

A B[C] D[R]. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ.

11. κατὰ τόπους καὶ

— λιμοὶ καὶ λοιμοὶ

r Matt. 24: 9. 10: 22. | Mar. 13: 13.

§ R

s cap. 12: 11.

15. [ἀντειπεῖν ἢ] ἀντιστῆναι

t Matt. 10. 22.

σν α

σνα β

γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10 Τότε
ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ‡ ἐπ'" ἔθνος, καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· 11 σεισμοί τε μεγάλοι ‡ καὶ
κατὰ τόπους" ‡ λοιμοὶ καὶ λιμοὶ" ἔσονται, ‡ φόβηθρά"
τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 r πρὸ
δὲ τούτων ‡ πάντων" ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖ-
ρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν παραδιδόντες εἰς * τὰς"
συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ‡ ἀπαγομένους" ἐπὶ § βασι-
λεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. 13 ἀπο-
βήσεται [δὲ] ὑμῖν εἰς μαρτύριον· 14 s ‡ θέτε" οὖν ‡ ἐν
ταῖς καρδίαις" ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι·
15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνή-
σονται ‡ ἀντιστῆναι [ἢ ἀντειπεῖν"] ‡ ἅπαντες" οἱ
ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16 t παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ
γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ
θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν· 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆς
κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ
ὑμῶν ‡ κτήσεσθε" τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

primum haec fieri, sed non statim finis. 10 Tunc dicebat illis, Surget gens contra gentem et regnum adversus regnum, 11 terrae motus magni erunt per loca et pestilentiae et fames, terroresque de caelo et signa magna erunt. 12 (250, 1.) Sed ante haec omnia inicient vobis manus suas et persequentur, tradentes in synagogas et custodias, tradentes ad reges et ad praesides, propter nomen meum. 13 Continget autem vobis in testimonium. 14 (251, 2.) Ponite ergo in cordibus vestris non praemeditari quemadmodum respondeatis: 15 ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterint resistere et contradicere omnes adversarii vestri. 16 Trademini autem a parentibus et fratribus et cognatis et amicis, et morte afficient ex vobis, 17 et eritis odio omnibus propter nomen meum: 18 et capillus de capite vestro non peribit: 19 in patientia vestra possidebitis animas vestras.

---

9. γενεσθαι] ante ταυτα ADX. | Contra, BL. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. | praem. ἀ Δ.

10. τοτε ελεγεν αυτοις Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. | om. D. *a.e.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. (vid. Matt. xxiv. 7. Mar. xiii. 8.) ("in illis" *a.ff.i.* habent cum antt. conj.)

— εγερθησεται] add. γαρ D. *a.(c.)e.(ff.)(i.)l.* Syrr.Crt.&Pst. (vid. Matt. et Mar.) | Contra, Vulg. Syr.Hcl.*sic.*

— επ' ADLX. 1R. 33. | ‡επι ς. B. rel.

11. τε] om. AL. *Am.*

— και ante κατα τοπους BL. 33. Memph. Arm. (Æth.) | ‡*post* ς. AD. rel.

— λοιμοι και λιμοι B. Vulg. *a.c.f.ff.i.l.* Syr.Crt. (*Tert.* adv. Marc. iv. 39.) | ‡λιμοι και λοιμοι ς. ADL. rel. *e.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. | λοιμοι tantum 69. | λιμοι tantum X. Æth.

— εσονται] om. Syr.Crt. | post μεγαλα Syr.Pst.

— φοβηθρα BD. | ‡φοβητρα ς. AL. rel. (φοβοιτερα A.) ‖et erunt terrores e caelo, et videbuntur signa magna Syr. Crt. | add. et propulsiones Syr.Pst.

— απ' ουρανου post σημεια ΑΧΔ. 1. rel. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. | ante σημεια B. | ante και σημεια D. Vulg. *a.c.e.f.ff.i.l.* *Orig. Int.* iii. 855c. | post μεγαλα L. 33. 69. (Memph.) (Arm.) | (timor super homines et signa magna erunt Æth.)

11. εσται] εσονται 69. V*. videbuntur Syrr. (Crt.)&Pst. | add. et tempestates *c.ff.i. l.* Syr.Hcl. add. et hiemes *a.* *Orig. Int.* iii. | add. et tempestates magnae erunt Syrr.(Crt.)&Pst. (Æth.)

12. παντων AB.*Mai.*DLXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓ*Tf.*Λ. | ‡απαντων ς.

— επιβαλουσιν] -λλουσιν γαρ Γ.

— τας ante συναγ. B.*Mai.*D. | *om. ς. AL. rel.

— απαγομενους BDL. 1. (επαγ. B.*Blc.*) | ‡αγομενους ς. A. rel.

— επι βασιλεις] επιβαλεις B*.*Rl.*

— ενεκεν] -κα D.

13. δε ARL. rel. Vulg. *e.f.* rel. | om. B. *Mai.* D. enim *c.ff.i.[a.]*

14. θετε AB*.*Rl.Mai.* DRLX. 33. M. | ‡θεσθε ς. B2. rel. *Orig.* i. 295d.

— εν ταις καρδιαις ABDLX. 1. 33. Latt. | ‡εις τας καρδιας ς. R. rel. *Orig.* i.

— προμελεταν] -τωντες D. (μελεταν *Orig.* i.)

15. δωσω] post ὑμιν D. Contra, *Orig.* i.

— ᾗ] οι sic L.

— αντιστηναι η αντειπειν B.*Mai.*L. 69 (*e corr.*1.) *e.f.* Arm. *Orig.* i. 295d. | ‡αντειπειν ουδε αντιστηναι ς. X. 33. rel. om. ουδε (vel η) Syr.Pst. Æth. | αντιστηναι ουδε αντειπειν B.*Blly.Bch.* (69* ου). (Vulg.) Memph.W.&Sch. | αντειπειν η αντιστηναι AR. 1. KM. | αντιστηναι tantum D. *a.c.ff.i.* Syr. Crt. Memph.MS. *Cypr.* 160. 268.

15. ἁπαντες BL. | ‡παντες ς. ADR. *Orig.* i. | om. *a.c.ff.i.l.* *Cypr.* 160. 268. ‖ad fin.] om. Æth. | Contra, Vulg. *e.f.*

16. και ὑπο *a.e.* | om. και 69. Vulg. *c.f.* Memph. | Contra, *Orig.* i. 295e. ‖(γονεων] uxores Syr.Crt.)

— και αδελφων] post φιλων ΔΕΗVΓΛ. *Orig.* i. | post συγγενων X. | om. G. *a.*

— συγγενων *Orig.* i. | -νεων A. 1. | om. *e.* | (και θαν. εξ ὑμ. in ver. seq. Æth.)

17. δια το ονομα μου] ante ὑπο KMUVΓ Λ. Syr.Hcl. | Contra, ABDRLX. 1. G. | om. ΔS.

18. om. ver. Syr.Crt. om. et Marcion teste Epiph. | Contra, *Orig.* i.

— εκ *Orig.* i. | απο 69.

— αποληται] απωλ. RΓ. | απολυται 69. | add. εις τον αιωνα G.

19. κτησεσθε AB. 33. Latt. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Memph.MS. Arm. *Orig.* i. 295e. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. | ‡κτησασθε ς. DRL. rel.

20. ὑπο στρατοπεδων] post Ἱερουσαλημ D. (Syrr.Crt.Pst.&Hcl.) *Eus.* P.E. 286b. (*ex Orig.*) codd. | Contra, *Orig.* i. 400c. ii. 8e. *Eus.* H.E. iii. 7 (99). P.E. 286a.

---

9. nondum statim *Cl.* | 11. Et terraemotus *Cl.* | 12. trahentes *Cl.* | et praesides *Cl.* | 15. non poterunt *Cl.* | 19. Et in pat. *Am.*

Vulg. *a. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth. σνβ ι
131 [20] ″Οταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατο-
πέδων † Ἱερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρή-
20. γνώσεσθε σνγ β μωσις αὐτῆς. [21] § u τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτω-
§ C u Matt. 24:16, seq. σαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν,
Mar. 13:14, seq. cap. 17:31. καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν.
[22] ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ ‡ πλησθῆ-
ναι″ πάντα τὰ γεγραμμένα. [23] οὐαὶ † ταῖς ἐν γαστρὶ
β ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
σνε β ραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
σνϛ ι ὀργὴ † τῷ λαῷ τούτῳ. [24] καὶ πεσοῦνται στόματι
24. πάντα τὰ ἔθνη ‡ μαχαίρης″ καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς ‡ τὰ ἔθνη
πάντα″, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν,
ἄχρι * οὗ″ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν.
σνζ [25] v καὶ ‡ ἔσονται″ σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ
v Matt. 24:29-35. β ‖Mar. 13:24-31. ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ
‡ ἤχους″ θαλάσσης καὶ σάλου, [26] ἀποψυχόντων ἀν-
θρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων
τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευ-
σνη β θήσονται. [27] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-

[20] (252, 10.) Cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote quia appropinquavit desolatio eius. [21] (253, 2.) Tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes, et qui in medio eius descedant, et qui in regionibus non intrent in eam, [22] quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia quae scripta sunt. [23] (254, 2.) Vae autem praegnatibus et nutrientibus in illis diebus: (255, 2.) erit enim pressura magna supra terram et ira populo huic, [24] (256, 10.) et cadent in ore gladii et captivi ducentur in omnes gentes, et Hierusalem calcabitur a gentibus, donec impleantur tempora nationum.

[25] (257, 2.) Et erunt signa in sole et luna et in stellis, et in terris pressura gentium prae confusione sonitus maris et fluctuum, [26] arescentibus hominibus prae timore et expectatione quae supervenient universo orbi: nam virtutes caelorum movebuntur. [27] (258, 2.) Et tunc videbunt filium ho-

(*ex Orig.*) ed. Theoph. 130. 134. *Tert.* adv. Marc. iv. 39.
20. Ἱερουσαλημ] † praem. την ϛ. AL. rel. *Orig.* i. 400c. ii. *Eus.* H.E. ed. P.E. (*ex Orig.*) Theoph. *bis.* | om. BDR. *Orig.* iii. 642d. 711a. *Eus.* H.E. cod.
— γνωτε ABL. rel. *Orig.* i. *Eus.* H.E. ed. Theoph. *bis.* | γνωσεσθε DX. *e.* *Orig.* ii. *Eus.* P.E. (*ex Orig.*) | γινωσκεται R. *Eus.* H.E. cod. | γινωσκετε 1. *Eus.* D.E. 403c.
— ηγγικεν *Orig.* ii. *Eus.* H.E. P.E. D.E. 403c. Theoph. *bis.* | -σεν Λ. 1. *Orig.* i. iii. 184c. 711a.
21. τοτε] "et" Syr.Crt.
— εις *Eus.* Theoph. 130. | επι H. (seq. τορη D*. a facie ejus in montibus *ff.*)
— και οἱ .... εκχωρειτωσαν] om. Λ.
— οἱ] om. Γ.
— εν μεσῳ] εμμεσῳ ACRL.
— αυτης] αυτη H. ‖ add. μη D. | Contra, *Eus.* Theoph.
— εκχωρειτωσαν *Eus.* Theoph. | εκκεχωρειτωσαν 69. | add. ex ea Syr.Crt.
— εισερχεσθωσαν] εισερχετωσαν H. (εισελθετωσαν *Eus.* Theoph.)
22. αυται AB.*Mai.*CR. rel. *Eus.* Theoph. 130. | αυτα B.*Btly.Bch.* | αυτην ? G.
— του πλη..... γεγραμμενα] om. Γ. | (του] το L.)
— πλησθηναι ABDRLΔE*Tf.*GHKMS U*Tf.*VΛ. *Eus.* Theoph. | ‡ πληρωθηναι ϛ. CX. 1*s.* 33*s.* πληρωθην 69.
23. ουαι] † add. δε ϛ. ACR. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hel. rel. (vid. Matt. xxiv. 19. Mar. xiii. 17.) *Eus.* Theoph. 130. | om. BDL. *a.c.e.ff.i.*
— θηλαζουσαις *Eus.* Theoph. (θελαζ. A ed.) | θηλαζομεναις D *Gr.* | ενθηλαζουσαις L.
— γαρ] add. τοτε 1. | (mox τας ἡμεραις 69 *Scr.*)
— οργη] ira valida Syr.Crt.
— τῳ λαῳ] † praem. εν ϛ. Δ. rel. (*e.*) Syr. Hel. Æth. *Eus.* Theoph. | om. ABCD RLX. 1. 33. 69. KM. Latt. Memph. Arm. *Eus.* H.E. iii. 7 (99). ("super" Syrr.Crt.&Pst.)
— τουτῳ *Eus.* H.E. Theoph. | om. L.
24. στοματι] praem. εν DR. Vulg. *a.c.e. f.ff.i.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hel. *Eus.* H.E. iii. 7 (99). Theoph. 130. | om. ABC. rel.
— μαχαιρης B*.*Mai.*Δ. | ‡ -ρας ϛ. AB² *Mai.*CR. rel. *Eus.* H.E. Theoph. | ῥομφαιας D.
— τα εθνη ante παντα BRL. *a.* Memph. | ‡ post ϛ. ACD. rel. Vulg. *c.e.f.ff.i.* Syrr.Crt.&Hel. Arm. *Eus.* H.E. Theoph. (ad omnem locum Syr.Pst.)
— αχρι οὗ BCDRL. 33. 69. *Eus.* H.E. ed. et codd. (-χρις CDR. 69.) | * om. οὗ ϛ. A. rel. *Eus.* H.E. codd. Theoph.
24. εθνων 1°.] ab omnibus gentibus Syr. Crt.
— καιροι εθνων *Eus.* H.E. Theoph. in Luc. 203. Syrr.Crt.&Pst.MS. | om. D. ‖ praem. και εσονται B. | praem. καιροι και εσονται L. Syr.Hcl.mg.MS. Memph. | *non habent* ACR. rel. vv. *Eus.bis.*
25. εσονται BD. | ‡ εσται ϛ. ACR. rel. *Eus.* Theoph. 133. (erunt autem Syr. Crt.)
— σεληνης R.
— και επι] om. και Δ.
— εν απορια *Eus.* in Luc. 203. (απωρ. R.) | και απορια D. | (et complosio manuum gentium Syrr.Crt.(&Pst.)
— ηχους ABCRLX. 1. 33. 69. M. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. | ‡ ηχουσης ϛ. D. rel. (Æth.) *Eus.* in Luc. ‖ add. ὡς Arm. (et vox tamquam maris Syr.Crt.)
— και σαλου] και σαλους X. *Eus.* in Luc. | και σαλον Syr.Hcl.mg. *Graece.* | om. Syrr.Crt.&Pst.
26. αποψυχοντων] αποψυχων των 69.
— ανθρ.] praem. των R.
— των ουρανων Vulg. *f.* *Eus.* in Ps. 71e. in Luc. 201. *Tert.* adv. Marc. iv. 39. de Res. Car. 22. | praem. αἱ L. | αἱ (ἡ*) εν τῳ ουρανῳ D. *a.c.(e.)ff.(i.)l.*

21. ad montes *Cl.* | 23. super *Cl.* | 25. et stellis *Cl.*

ABCD[P]R. LXΔ. 1. (33.) 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ.

που ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης
πολλῆς. § 28 ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνα-
§ F κύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει
ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν
§ b. αὐτοῖς, Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα § τὰ δένδρα.
30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν
30. ἐγγὺς [ἤδη] γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. 31 οὕτως
καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα
γένηται. 33 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ
συθ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ ‡ παρελεύσονται." 34 προσέχετε
34. ὑμ. αἱ καρδ. δὲ ἑαυτοῖς μή ποτε ‡ βαρηθῶσιν" ‡ αἱ καρδίαι ὑμῶν"
ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ
34, 35. ἐκείνη· ὡς παγὶς γὰρ ἐπ[εισ]ελ. ‡ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος" ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ‡ ὡς
παγίς· ‡ ἐπεισελεύσεται γὰρ" ἐπὶ πάντας τοὺς καθη-

minis venientem in nube cum
potestate magna et maiestate.
28 His autem fieri incipientibus
respicite et levate capita vestra,
quoniam appropinquat redem-
tio vestra. 29 Et dixit illis
similitudinem. Videte ficul-
neam et omnes arbores: 30 cum
producunt iam ex se fructum,
scitis quoniam prope est aestas:
31 ita et vos cum videritis haec
fieri, scitote quoniam prope
est regnum dei. 32 Amen dico
vobis quia non praeteribit ge-
neratio haec donec omnia fiant.
33 Caelum et terra transibunt,
verba autem mea non transient.
34 (259, 10.) Adtendite autem vo-
bis ne forte graventur corda
vestra in crapula et ebrietate
et curis huius vitae, et super-
veniat in vos repentina dies
illa: 35 tamquam laqueus enim
superveniet in omnes qui se-

---

27. νεφελῃ Vulg. *a.* Syr.Hcl.txt. Memph. *Eus.* in Luc. 202. 203. | νεφελαις C. *c. e.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.mg.
— μετα δυναμεως και δοξης πολλης Syr. Hcl. (*Eus.* in Luc. 203.) | και δυναμει πολλῃ και δοξῃ D. (Vulg. *a.c.e.f.ff.*) (Syr.Crt.) Æth. cum potestate magna et gloria multa Syr.Pst.
28. αρχομενων *Hipp.* Ant. 64 (32). *Eus.* in Luc. 202. *Tert.* de Res. Car. 22. | ερχομενων D Gr. (αρχομ..... γενεσθαι] om. Syr.Hier.)
— ανακυψατε *Hipp.* | ανακυμψατε M. | ανακαλυψατε 1.
— ὑμων 1°. *Hipp.* *Orig.* *Int.* iv. 658ᵇ. *Tert.* de Res. Car. 22. | om. D. *i.* *Tert.* adv. Marc. iv. 39.
— διοτι] ὁτι 1 *sic.* *Hipp.* (ad fin. ver.] om. *c.*)
— εγγιζει] ηγγικεν 1. *m.* (ηγγισεν *Hipp.*)
30. ὁταν] ὁτ** (rasura) L. | cum incipiant pullulantes et dantes Syr.Crt.
— προβαλωσιν] προβαλλωσιν 69. | προσβαλ. A *Tf.* ‖ add. τον καρπον αυτων D. (Vulg. *b.c.*)*e.*(*f.ff.g*¹*.i.*) Syr.Crt. (*Tert.* adv. Marc. iv. 39.)
— ηδη 1°.] om. D(hic). *e.* Syr.Crt. Arm. Æth.
— βλεποντες] om. D. Latt. Syrr.Crt.& Pst.
— αφ' ἑαυτων] om. D. *e.f.i.* Syr.Crt. Æth. | απ' αυτων L. 69. Memph. | e fructibus earum Syr.Hcl.mg. | εφ' ἑαυτ. F.

30. γινωσκεται DR. | add. ηδη D*.
— ὁτι] διοτι A.
— ηδη 2°. *hic* ABC. rel. *b.* (ηδε Δ.) | om. XK. (Latt.) Syrr. Crt. & Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xxiv. 32. Mar. xiii. 28.) ecce Syr.Hcl. | post εγγυς DRL. 33.
— εγγυς] post το θερος 69. M. *e.*
31. οὑτως] add. ουν R.
— ταυτα] add. παντα Δ. 69. (*e.*) Arm. *Cypr.* 229. (praem. *Tert.* de Res. Car. 22. et adv. Marc. iv. 39. 1°. *om.* 2°.) vid. Matt. xxiv. 33.
— γινομενα *Tert.* adv. Marc. iv. 39 *bis.* de Res. Car. 22. *Cypr.* 229. | om. D. *a.* (vid. Matt.)
— εστιν] om. Δ. (mox του θεου] caeli Syr.Crt.)
32. αμην] *bis* 69.
— ὁτι] om. 1.
— αὑτη *Eus.* in Luc. 205. | ταυτη E.
— αν *Eus.* in Luc. | om. D. 33. ‖ add. ταυτα D. 69. *l.* Syrr.Crt. (& Pst.) Memph. (Arm.) (Æth.) vid. Matt. xxiv. 34. Mar. xiii. 30. | Contra, rel. Syr.Hcl. *Eus.* in Luc.
33. ὁ ουρ.] om. ὁ 69.
— παρελευσονται 1°. ABDRL. rel. | -σεται C. 1. K. *a.e.* (vid. Matt. xxiv. 35.)
— παρελευσονται BDL. 33. Memph. | ‡ παρελθωσιν ς. ACR. rel. (vid. Matt.)
34. δε] om. D. 1. 69. *l.* Æth. *Iren.* 282. 278.

34. ἑαυτοις] αυτοις C*LV. *Meth.* (ap. *Tf.*)
— μηποτε] μη Syr.Crt.
— βαρηθωσιν ABCRLXΔ. 1. 33. EFG KMSUVΓΛ. | ‡ βαρυνθωσιν ς. D. 69. H *sic.*
— αἱ καρδιαι ante ὑμων ABX. 69. Latt. *Iren.* 278. | ‡ post ς. CDRL. rel. Memph. *Meth.*(ap. *Tf.*) | seq. in edendo carnem et in bibendo vinum Syr.Crt.
— επιστῃ εφ' ὑμ. αιφνιδιος BDRL. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.* (Syr.Crt.) (Æth.) (*Tert.* adv. Marc. iv. 39.) post ἡ ἡμερα εκεινη Syr.Crt. | επιστ. αιφ. εφ' ὑμ. *Eus.* in Luc. 205. (*Meth.* ap. *Tf.* om. αιφ.) | ‡ αιφν. εφ' ὑμ. επιστῃ ς. C. rel. Syr. Hcl. Arm. | εφνιδ. επιστ. εφ' ὑμας A. Syr.Pst. Memph. *Iren.* 278. ‖ om. εφ' ὑμας X. ‖ αιφνιδιως (R.) 1. 33. 69. (Γ.) εφνιδιος ACLXΔFKM. (ενιφνιος D*. ε**φνιος D *nunc.*)
— ἡ] om. DV.
34, 35. εκεινη ὡς παγις· επ. γαρ επι BDL. *a.b.c.e.ff.i.* Memph. (*Tert.* adv. Marc. iv. 39. ὡς παγις cum antt. jungit.) *Meth.*(ap. *Tf.*) | ‡ εκεινη· ὡς παγις γαρ επελ. επι ς. ACR. rel. Vulg. *f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Iren.* 278. *Eus.* in Luc. 205. [Æth.] ‖ επεισελευσεται BD. *a.e.* | ‡ επελευσεται ς. ACRL. rel. *Eus.* in Luc. | ελευσεται 69.
— παντας *Eus.* in Luc. | om. D.
— καθημενους] κατοικουντας 69.

---

33. non transibunt *Cl.*

Vulg. a. [b.] c. Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.
36. ἀγρυπν. οὖν — καταξιωθῆτε
37. ἐν τ. ἱερῷ διδάσκων
¶ 33

μένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε
‡ δὲ″ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα ‡ κατισχύσητε″
ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ
σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
132 37 ʒἮν δὲ τὰς ἡμέρας ‡ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·″
τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιών. 38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν
πρὸς αὐτὸν¶ ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

dent super faciem omnis terrae. 36 Vigilate itaque omni tempore orantes ut digni habeamini fugere omnia quae futura sunt et stare ante filium hominis.

37 Erat autem diebus docens in templo, noctibus vero exiens morabatur in monte qui vocatur oliveti. 38 Et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum.

XXII. Οϛ′ σξ/α
w ||Matt. 26:1, 2. σξα ||Mar. 14:1, 2. α
§ P σξβ/θ
x ||Matt. 26:14-16. θ ||Mar. 14:10, 11.
σξγ/β
4. αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς.

1 w Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη
πάσχα, 2 καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.
3 § x εἰσῆλθεν δὲ † σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ‡ καλούμενον″ Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώ-
δεκα· 4 καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν
καὶ † στρατηγοῖς τὸ πῶς ‡ αὐτοῖς παραδῷ αὐτόν.″

1 (260, 1.) Appropinquabat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha, 2 (261, 1.) et quaerebant principes sacerdotum et scribae quomodo eum interficerent; timebant vero plebem. 3 (262, 9.) Intravit autem satanas in Iudam qui vocatur Scarioth, unum de duodecim: 4 (263, 2.) et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus quemadmodum illum tra-

35. προσωπον] -που 1.
— πασης] post γης AKU². | om. 1. *ff.* Syr.Crt. *Iren.* 278.
36. δε BD. *a.e.* Memph.MS. | ‡ουν ϛ. ACRL. rel. Vulg. *b.c.f.ff.m.* Syrr.Crt. Pst. & Hcl. Memph.W. & Sch. Arm. Æth. (vid. Mar. xiii. 35.)
— κατισχυσητε BLX. 1. 33. Memph. Æth. | ‡καταξιωθητε ϛ. ACDR. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm. *Tert.* de Res. Car. 22.
— ταυτα *hic* BDLX. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.f.* *hic* *Tert.* | post παντα AC*M. *a.e.i.* Syr.Hcl. | om. C³RΔEFGHKSUVΓΛ. *Am.* | (om. παντα Syrr.Crt.&Pst.)
— γινεσθαι] γενεσθαι 69.
— σταθηναι Vulg. *f.* | στησεσθε D. *a.b. c.e.ff.i.l.m.*
37. διδασκων εν τ. ἱερ. BK. Vulg. *b.c.e.f.* *g*¹·²·*i.l.* Syrr.Crt.& Pst. (Æth.) vid. Mar. xii. 35. | ‡εν τ. ἱερ. διδασκων ϛ. ACDRL. rel. *a.* Syr.Hcl. Memph. (vid. cap. xix. 47.) | om. διδασκων G.
— τας δε νυκτας....ορος] εις το ορος ηυληζετο D. (-σετο*).
— ηυλιζετο] διηλιζετο A. | ευλιζετο 69*.
— το καλουμενον] om. X *txt.* 1. Γ. *e.* *Tert.* adv. Marc. iv. 39.
— ελαιων] praem. των X. 1. Γ.
38. ωρθριζεν] ορθρ. (69.) XEF*HMΓ *Tf.* Λ.
— ἱερῳ] ορει C* fort. U. (cor. C².)
— ακουειν αυτου] ante εν τῳ ἱερῳ D. *e.*

38. ad fin.] add. Joh. vii. 53.—viii. 11. *hic* 69.
1. ηγγιζεν ABCR. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. | -σεν DL. *b.e.g*¹*.i.*
— δε] om. K.
— ἡ ἑορτη] ἡορτη Δ.
2. και εζητουν οἱ αρχιερεις και οἱ γραμματεις] οἱ δε αρχιερ. και γραμμ. εζητουν D. *e.*
— το] om. D.
— ανελωσιν] απολεσωσιν D.
— εφοβ. γαρ τ. λαον.] om. G. | (εφοβουντο D*.)
— γαρ *a.e.f.* | δε D. Vulg. *b.c.ff.g*¹*.i.* Arm. Æth.
3. σατανας] †praem. ὁ ϛ. (?R)U. Memph. *Eus.* D.E. 468ᵈ. | om. AB.*Mai.*CDP R *Tf.*LXΔ. 1. 69. EFGHKMSVΓ *Tf.*Λ. *Orig.* iv. 386ᵉ.
— εις Ιουδαν *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | ὁ καλου *sic* 69. | εις τον Ιουδαν D. in cor Judae Memph. Æth.
— τον *Eus.* D.E. | om. G. *Orig.* iv.
— καλουμενον BDLX. 69. Memph. Arm. | ‡επικαλουμενον ϛ. ACPR. rel. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. *Hil.* 431ᶜ. | om. G.
— Ισκαριωτην Syr.Crt. *Eus.* D.E. | Ισκαριωδ D *Gr.* Ισκαριωθ *Orig.* iv. Iscarioth *a.* Σκαριωτην G *sic.* Scarioth *b.* *f.ff.g*¹*.i.* Scariotha *c.* *Hil.* Schariotes *e.* (Syrr.Pst.&Hcl.)
— οντα *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | unum Vulg. (*b.c.f.*)*ff.g*¹. Syr.Hcl.* (Memph.) om. *g*².

3. εκ του αριθμου (*a.*)*e.* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | εις τους αριθμους X. | om. Vulg. *b.c.f.ff.g*¹*.l.* ||add. εκ D* | Contra, *Orig.* iv. ||(ιβ D.)
4. αρχιερευσιν] add. και (add. τοις C.) γραμματευσιν CP. *a.b.c.e.ff.i.l.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 468ᵈ. 479ᶜ (om. τοις.) | Contra, ABD R. rel. Vulg. *f.* Memph.
— και στρατηγοις ABCPR. (rel.) Vulg. *f.* Syrr.Pst.& Hcl. rel. (*Orig.* iv. 386ᵉ.) *Eus.* D.E. *bis.* | om. D. *a.b.c.e.ff.i.l.* Syr.Crt. Æth. (vid. Matt. xxvi. 14. Mar. xiv. 10.) ||και †τοις″ στρ. ϛ. C SsUA. *Eus.* D.E. 468ᵈ. (και τοις αρχουσιν του λαου Arm.) | †om. τοις″ A B.*Mai.*PR *Tf.*LX *sic* Δ. 1. 69. EGHK MVΓ. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 479ᶜ. [h. F.] ||add. του ἱερου CP. Syrr.Pst.& Hcl. *Eus.* D.E. *bis.* | Contra, *Orig.* iv.
— το πως] om. το D. Arm. | ὁπως 69. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 479ᶜ. | ἱνα *Eus.* D.E. 468ᵈ.
— αυτοις παραδῳ αυτον BCLG *Tf.*K. | παραδοι αυτον D. (om. αυτοις) *a.e.*(*ff.*) *i.l.* | ‡αυτον παραδῳ αυτοις ϛ. APX. rel. Vulg. *b.c.f.* (Syrr.Crt.Pst.&Hcl.) Arm. *Orig.* iv. *Eus.* D.E. *bis.* (R n. l. h. F.) ||παραδ. αυτον αυτοις Memph. | om. αυτον Æth.

36. fugere ista omnia *Cl.*
2. Jesum interficerent *Cl.* | 3. qui cognominabatur Iscariotes *Cl.*

A B (C) D (P) (R).
L X Δ.
1. 69.
EFGHKMSUVΓΛ.
§ Theb.
6. αὐτ. ἄτερ ὄχλ.
y ‖ Matt. 26 : 17-30.
‖ Mar. 14 : 12-25.

5 καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι·
6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει § εὐκαιρίαν τοῦ παρα-
δοῦναι αὐτὸν ‡ ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.″
133 7 y Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων † ᾗ ἔδει
θύεσθαι τὸ πάσχα· 8 καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ
‡ Ἰωάνην″ εἰπών, Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ
πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ποῦ
θέλεις ἑτοιμάσωμεν; 10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ
εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθή-
σατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν ‡ εἰς ἣν″ εἰσπορεύεται·
11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει
σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα
ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;
12 κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ‡ ἀνάγαιον″ μέγα ἐστρωμέ-
νον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον

deret eis. 5 Et gavisi sunt et
pacti sunt pecuniam illi dare:
6 et spopondit, et quaerebat
oportunitatem ut traderet illum
sine turbis.

7 Venit autem dies azymo-
rum, in qua necesse erat occidi
pascha: 8 et misit Petrum et
Iohannen dicens, Euntes pa-
rate nobis pascha ut manduce-
mus. 9 At illi dixerunt, Ubi
vis paremus? 10 Et dixit ad
eos, Ecce introeuntibus vobis
in civitatem occurrit vobis ho-
mo amphoram aquae portans:
sequimini eum in domum in
qua intrat, 11 et dicetis patri
familias domus, Dicit tibi ma-
gister, Ubi est diversorium ubi
pascha cum discipulis meis
manducem? 12 Et ipse vobis
ostendet cenaculum magnum
stratum, et ibi parate. 13 Eun-

5. *και εχαρησαν* *Eus.* D.E. 468d. 479c. | om. 1. *b.ff.i.l.*
— *αυτω*] *αυτοις* Λ.
— *αργυριον* BDPR*Tf*.L. rel. *Eus.* D.E. 468d. | *αργυρια* ACX. 69. KU. Syr. Hcl. *Eus.* D.E. 479c. (vid. Matt. xxvi. 15.) [h. F.]
6. *και εξωμολογησεν* ABR*Tf*.L. rel. *e.f.* | *και ὡμολ.* D. | *και ὁμολ.* P. | om. C. *a.b.c.ff.i.l.* *Eus.* D.E. 468d. (vid. Matt. xxvi. 16.)
— *του παραδουναι*] *ἱνα παραδω* P. (vid. Matt. xxvi. 16.)
— *ατερ οχλου*] om. 69.
— *αυτοις* post *ατερ οχλου* ABCL. *b.i.* | ‡ante ϛ. P. rel. *c.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. *Eus.* D.E. | om. D. Vulg. *a.e.l.* (vid. Matt. & Mar. xiv. 10.) [R n. l.]
7. *δε*] add. *και* G.
— *ἡ ἡμερα* BDPL. rel. | om. *ἡ* AC Δ. (R n. l.)
— *των αζυμων* Vulg. *c.f.g*1.2. Syr.Hcl. | *του πασχα* D. *a.b.e.ff.i.l.* Syrr.Crt.& Pst. ‖om. postea ad fin. ver. *a.*
— *ᾗ*] †praem. *εν* ϛ. AP. rel. Latt. *Eus.* de Pasch. 216. | om. B.*Blc.Mai.* CDL. (R n. l.)
— *εδει* *Eus.* de Pasch. | *δει* 69. | *εστιν* H. | *ειδει* L. ‖(*εδειουσθαι* sic Δ.)
8. *Πετρον*] praem. *τον* D.
— *το πασχα*] post *ἱνα φαγωμεν* 69.

9. ver.] om. Γ.
— *ειπαν* BCDL. | ‡*ειπον* ϛ. APR. rel.
— *θελεις*] add. *ἱνα* 69. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Arm.
— *ετοιμασωμεν*] *-σομεν* 1. V. *Orig.* iii. 256b. ‖add. *σοι* DP. *c.e.* Theb. Æth. *Orig.* iii. | add. *σοι φαγειν το πασχα* B. Syr.Hcl.mg.*MS.* (vid. Matt. xxvi. 17.) | add. *σοι το πασχα* *ff.* *Orig.* iii. add. tibi *e.* | non habent ACRL. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Arm.
10. *αυτοις*] om. D. *e.*
— *εισελθοντων*] *εισερχομενων* D.
— *ὑμων*] *ἡμων* K.
— *συναντησει* ABPR. rel. (*-ση* 69 *Scr.*) | *ὑπαντησει* CLX. | *απαντησει* D. *Orig.* iii. 256b. (vid. Mar. xiv. 13.)
— *βασταζων*] ante *κεραμιον ὑδατος* D. *e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. | Contra, *Orig.* iii. (*βασταζοντος* 69.)
— *εις την οικιαν*] om. Syr.Pst.
— *εις ἡν* BCL. Latt. Syr.Hcl. Arm. | *εν ᾗ* X. qua *a.* | *οὑ εαν* APRKM. | ‡*οὑ* ϛ. D. rel. Syrr.Crt.(ut vid.)&Pst. (praem. "et").
— *εισπορευεται*] *-ηται* P. *-ητε* X.
11. *σοι* ABCPR. rel. Syr.Hcl. rel. | om. DXU. Syrr.Crt.&Pst. (vid. Matt. xxvi. 18. Mar. xiv. 14.)
— *καταλυμα* (*-μμα* 69.) | add. *μου* C. Theb. Arm. (vid. Mar.) add. "ejus" Æth.
12. *κακεινος*] *εκεινος* D. *Orig.* iii. 256c. (praem. *ἰδου* Syr.Crt.)
— *ὑμιν*] om. K*Tf.*
— *δειξει*] *ὑποδειξει* K.
— *αναγαιον* ABDPRLΔEGHKMS*mg.* V. | *αναγεον* C. 1T. | *ανωγαιον* SUΛ. *Orig.* iii. 194e. | *ανωγεων* 69. | ‡*ανωγεον* ϛ. XΓ. *Orig.* iii. 256c. iv. 402d. [h. F.] (coenaculum unum Syrr.Crt. &Pst.) ‖add. *οικον* D. | Contra, *Orig.* iii. *bis.* iv.
— *μεγα* *Orig.* iii. *bis.* iv. | om. D. Theb. ‖post *εστρ.* *a.b.c.e.ff.i.* | Contra, Vulg. *f.*
— *εστρωμενον*] add. *ἑτοιμον* X. 69. (vid. Mar.) | add. *κεκοσμημενον* *Orig.* iii. 194e. | add. *σεσαρωμενον ἑτοιμον* *Orig.* iii. 256c.
— *εκει* *Orig.* iii. 256c. | *κακει* LX. Vulg. *f.i.* Arm.ed. Æth. (vid. Mar.)
13. *απελθοντες*] *-θοτες* C*.
— *ειρηκει* BCDL. 69. *a.* | ‡*ειρηκεν* ϛ. APR. rel. (Latt.) | *ειπεν* X. (vid. Mar. xiv. 16.)
— *αυτοις*] *αυτος* D*.
— *ἡτοιμασαν*] add. *αυτω* 69.

10. occurret *Cl.* | homo quidam *Cl.* | in quam *Cl.* | 11. dicet *Am.* | 12. ostendet vobis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

καθὼς ‡ εἰρήκει″ αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πά-
σχα.
134 14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν καὶ οἱ
σξδ/ι † ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς,
¶ R 'Επιθυμίᾳ¶ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ'
σξε/β ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
[οὐκέτι] οὐ μὴ φάγω ‡ αὐτὸ″ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν
¶ P τῇ βασιλείᾳ¶ τοῦ θεοῦ. 17 Καὶ δεξάμενος ποτήριον
17 et 18 *forsitan* post ver. 19. et postea *om.* ver. 20. εὐχαριστήσας εἶπεν, Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε
‡ εἰς ἑαυτούς·″ 18 z λέγω γὰρ ὑμῖν † οὐ μὴ πίω * [ἀπὸ
z ‖Matt. 26:29. ‖Mar. 14:25. σξϛ/α τοῦ νῦν]″ ἀπὸ τοῦ ‡ γενήματος″ τῆς ἀμπέλου ἕως
‡ οὗ″ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 Καὶ λαβὼν
ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέ-
γων, Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδό-
¶ C μενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν¶ ἐμὴν ἀνάμνησιν.
σξζ/β 20 a ‡ Καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως″ μετὰ τὸ δειπνῆσαι

a ‖1 Cor. 11:23-25. 20. 'Ωσαύτ. κ. τὸ ποτ.

tes autem invenerunt sicut dixit illis, et paraverunt pascha.

14 Et cum facta esset hora, discubuit, et duodecim apostoli cum eo. 15 (264, 10.) Et ait illis, Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum ante quam patiar: 16 (265, 2.) dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. 17 Et accepto calice gratias egit et dixit, Accipite et dividite inter vos: 18 dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis donec regnum dei veniat. 19 (266, 1.) Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens, Hoc est corpus meum quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. 20 (267, 2.) Similiter et calicem postquam cenavit, dicens,

---

14. *ἡ ὡρα*] om. *ἡ* L. ‖add. venit Jesus et Syr.Pst.
— *αποστολοι*] †praem. *δωδεκα* ϛ. ACP RLX. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 20. Mar. xiv. 17.) | om. BD. *a.b.c.e.ff. i.l.* Syr.Crt. Theb.
— *αποστολοι*] om. LX. Memph.ap.Münt. p. 52. (vid. Matt. et Mar.)
15. *προς αυτους*] *αυτοις* L. Vulg. *b.c.f.* (ctra, *a.e.*)
— *επιθυμησα*] *-σαν* 69.
16. *ὁτι* *Orig. Int.* iii. 899ᵃ. | om. DX. ?C*.
— *ουκετι* C²DP. rel. (Latt.) Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Arm. (Æth.) *Orig. Int.* iii. | om. ABC*L. 1. H. *a.* Memph. Theb. (vid. ver. 18.)
— *ου μη*] om. Arm. | om. *ου* D.
— *φαγω*] *φαγομαι* D.
— *αυτο* BC* *ut vid.* L. 1. (Latt.) Syrr. Crt.Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. | *απ' αυτου* D. 69. | ‡*εξ αυτου* ϛ. AC²P. rel. *f.* Syr.Hcl.txt. Arm. Æth.
— *ὁτου*] *οὑ* 1.
— *πληρωθη* *Orig. Int.* iii. | *καινον βρωθη* D. | adimplear *e.*
17. vid. quae notantur post ver. 20 de ordine etc. versuum: *sive* Lucas ipse quae dicta sunt a Domino *per classes* ordinat, *sive* in codicibus fere omnibus hi versiculi interpolantur et de novo ordinantur.
Verr. 17 et 18. *post σωμα μου* ver. 19. *b.e.* (qui non habent rel. ver. 19.) *post* ver. 19 *fin.* Syr.Crt. | *om.* hos verss. Syr.Pst. in ed. Widmanstadt et MSS. (e. g. Dawk. iii. & xvii. ap. Jones. et cod. Rich.) ut vid. *omnes*: (om. "in omnibus codicibus," Adler.) om. et in *Evangeliario Gothano* cujus lectiones publici juris fecit Matthaeius anno 1791 (ap. Griesbach. No. 32.)
17. *ποτηριον*] praem. *το* ADKMU. (vid. ver. 20. 1 Cor. xi. 25.) | om. BCL. rel. Memph. Theb.
— *τουτο*] om. Vulg. *e.*
— *και διαμ.*] om. *και* D *Gr.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Theb.
— *εις ἑαυτους* B.*Mai.Btly.s.*CM. 1. 69. Latt. Arm. | *εις αυτους* L. | ‡*ἑαυτοις* ϛ. AD. rel.
18. *ὑμιν*] †add. *ὁτι* ϛ. AX. rel. (Latt.) Syrr. Crt. & Hcl. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. | om. BCDL. 1. G. *e.* Æth.
— *ου μη πιω*] add. *απο του νυν* BLKM. *e sic* (bis habet.) Syr.Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. | praem. *απο του νυν* D. 1. G. *e sic.* Syr.Crt. Arm. | *om. ϛ. ACX. rel. (Latt.) Syr.Pst. *Iren.*
— *γενηματος* AB.*Mai.*CDLXΔ. 1. 69. EFGHMUVΓΛ. | ‡*γεννηματος* ϛ. K *sic* Ss. (praem. *τουτου του* Syr.Crt.)
18. *οὑ* BC²L. 1. F. | ‡*ὁτου* ϛ. AD. rel. | (om. C* *ut vid.*)
— *ελθη*] ante *ἡ βασιλεια* D. Syrr.Crt.& Pst.(ctra, Hcl.) | (novum bibero in regno Dei Syr.Hcl.mg. Æth.)
19. *λεγων*] add. *λαβετε* A.
— *το ὑπερ ὑμων* ad fin. ver.] om. D. *a.b. e.ff.i.l.* (vid. 1 Cor. xi. 24.) | Contra, rel. Vulg. *c.f.* vv. *Οἱ γὰρ ἀπόστολοι ἐν τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτῶν ἀπομνημονεύμασιν ἃ καλεῖται ε ὐ α γ γ έ λ ι α, οὕτως παρέδωκαν ἐντετάλθαι αὐτοῖς τὸν 'Ιησοῦν λαβόντα ἄρτον εὐχαριστήσαντα εἰπεῖν, Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἀνάμνησίν μου, τοῦτ' ἐστὶ τὸ σῶμά μου· καὶ τὸ ποτήριον ὁμοιῶς λαβόντα καὶ εὐχαριστήσαντα εἰπεῖν, Τοῦτό ἐστι αἷμά μου, καὶ μόνοις αὐτοῖς μεταδοῦναι.* *Just.* Apol. i. 66.
— *ὑμων*] *ἡμων* Γ. | *πολλων* Arm. | add. in redemptionem multorum Æth.
— *διδομενον*] om. Syr.Crt. (vid. 1 Cor.)
— *εις την*] om. *εις* B*Rl.Mai.*(ed. 2).
20. om. ver. D. *a.b.e.ff.i.l.* Syr.Crt. vid. 1 Cor. xi. 25. | Contra, rel. Vulg. *c.f.* vv. *Eus.* in Canone. vid. *Orig.* iii. 823ᵃ.
— *ὡσαυτως* post *ποτηριον* BL. Memph. (om. Theb.) | ‡ante *και τ. ποτ.* ϛ. A. rel. (vid. 1 Cor. xi. 25.)

ABD[Q][T]. LXΔ. λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ
1. 69. σξη EFGHKMSUVΓ β Λ. αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν § ‡ ἐκχυννόμενον.″ 21 [b] Πλὴν
ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς
§ T [b] Matt. 26:21. Mar. 14:18. Joh. 13:21. τραπέζης. 22 ‡ ὅτι″ ὁ ‡ υἱὸς μὲν″ τοῦ ἀνθρώπου
‡ κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται″· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀν-
22. καὶ ὁ σξθ α θρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ παραδίδοται. 23 Καὶ αὐτοὶ
ἤρξαντο συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ
αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.
ΟΖ′ σο β [c] cap. 9:46. 135 24 [c] Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ
τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς,
[d] Matt. 20:25. Mar. 10:42. [d] Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. 26 ὑμεῖς
δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν ‡ γίνεσθω″ ὡς ὁ
σοα ι νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27 τίς
γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ
§ Q ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ‡ ἐν § μέσῳ ὑμῶν εἰμι″ ὡς ὁ

Hic est calix, novum testamentum in sanguine meo, quod pro vobis fundetur. 21 (268, 2.) Verum tamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. 22 Et quidem filius hominis secundum quod definitum est vadit, verum tamen vae illi homini per quem tradetur. 23 (269, 1.) Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset. 24 (270, 2.) Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior. 25 Dixit autem eis, Reges gentium dominantur eorum, et qui potestatem habent super eos benefici vocantur: 26 vos autem non sic, sed qui maior est in vobis fiat sicut iunior, et qui praecessor est sicut ministrator. 27 (271, 10.) Nam quis maior est, qui recumbit an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum sicut qui

20. διαθηκη] add. *εστιν* U. Memph. (Theb.) (Arm.ed.) | novi testamenti *c.g*². Æth. ‖ om. *καινη* Syr.Pst.MS. (sed *Orig.* iii. 823ᵃ. ὡς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ γέγραπται, ποτήριον καινῆς διαθήκης).

— *αἱματι μου*] *εμῳ αἱματι* 69. (vid. 1 Cor.)

— *τ*ₒ *ὑπερ*] (litura) A.

— *εκχυννομενον* AB**Mai.*LΔEU. | ‡*εκχυνομ.* ς. B²T*s*X. rel.

De ordine versuum 17—20 vide *Praelectionem* Blakesleii: Cantabrigiae 1850. Valdè probabile est *sive* hos versiculos in codicibus fere omnibus interpolatos esse e locis parallelis (e 1 Cor. xi. praesertim) et ordine mutatos, *sive* in Syr. Crt. et Latinis nonnullis (et in D ex aliquâ parte) textum refictum esse ne mentio poculi iteretur. Sed in textu vulgari primùm de non iterum edendo et bibendo loquitur Dominus donec veniat regnum Dei, et postea de institutione eucharistiae. Similiter alibi Lucas res gestas et dictas *per classes* ordinat.

21. *ιδου Orig.* iv. 436ᵈ. 442ᵇ·ᶜ. | om. 69.

— *μετ᾽ εμου Orig.* iv. *ter.* | om. D. Syr. Pst.

22. *ὁτι* BD*Gr.*TL. Memph. Theb. | ‡*και* ς. AX. rel. (Latt.) Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. *a.d.i. Orig.* iv. 436ᵈ. (vid. Matt. xxvi. 24. Mar. xiv. 21.)

22. *ὁ υἱος μεν* BTL. Memph. Theb. | ‡*ὁ μεν υἱος* ς. AX. rel. *Orig.* iv. (vid. Matt. et Mar.) | *μεν ὁ υἱος* D *Gr.*

— *πορευεται post κατα το ὡρισμ.* BDTL. 69. G. (Latt.) Arm. *Orig.* iv. | ‡ante ς. AX. rel. *f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Æth. ‖ (post *ὡρισμ.*] add. *αυτῳ Orig.* iv. de eo Syr.Crt. Æth.)

— *τῳ ανθρωπῳ Orig.* iv. | om. D. *e.* Syr.Crt. *Tert.* adv. Marc. iv. 31.

23. *και αυτοι*] *αυτοι δε* D. *e.f.* Theb.

— *το*] om. DL. (Theb. ut vid.) *Orig.* iv. 436ᵈ.

— *αρα Orig.* iv. | om. Γ. Theb.

— *ειη Orig.* iv. | *εστιν* 1.

— *εξ αυτων* Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Orig.* iv. | om. D. *a.b.e.ff.i.* Syr. Crt.

— *μελλων*] ante *τουτο* DL. *Orig.* iv. | post *πρασσειν* 69.

24. *και*] om. Latt. (exc. *f.*) *Orig.* iii. 722ᵇ.

— *εν αυτοις*] *εν ἑαυτοις* A*. 69. | *αυτων Orig.* iii. (mox *μειζον* 69.)

— *αυτων δοκει ειναι*] *αν ειη* D. *a.f.* Syrr.Crt.&Pst. (Memph. Theb.) | *αυτων η Orig.* iii.

25. *ὁ δε*] add. *Ιησους* A. Syr.Pst. Dominus noster Syr.Crt.

— *κυριευουσιν Orig.* iii. 722ᵇ. | *κατακυριευουσιν* X. 69. U. *Orig.* i. 710ᶠ. (vid. Matt. xx. 25. Mar. x. 42.)

26. *γινεσθω* B.*Mai.*DTL. 1. | ‡*γενεσθω* ς. AX. rel. (*Ενεσθω* Δ.)

— *ὁ νεωτερος Am. b.e.f.g*². Memph. *Orig.* iii. 723ᶜ. | om. *ὁ* D. 69. | *μεικροτερος* D. Vulg.*Cl. a.c.ff.i.l.* Memph.MS. ut vid. Theb. (vid. Münter.)

— *ὁ διακονων*] *ὁ διακονος* D. (*ὁ τοῖς ὑπηρετουμένοις διακονούμενος Orig.* iii.)

— ad fin.] add. et non sicut is qui accumbit Syr.Crt.

27. *τις γαρ .... ανακειμενος* 2°.] om. X. | *μαλλον η ὁ ανακειμενος* tantum D.

— *μειζων*] add. *εστιν* L. 69. F. Vulg. *a.b.c.e.* Syr.Hcl.mg. (Memph. Theb.) (Arm.) Æth.

— *ουχι ὁ ανακειμενος*] om. Syr.Crt. in gentibus quidem qui recumbit, in vobis autem non sic sed qui ministrat *a.c.e. ff.i.l.*

— *ουχι*] *ουχ* 1. KM*.

— *ὁ ανακ.*] om. *ὁ* 69. (*ανακειμεινος* 2°. T*Alf.*)

— *εγω δε Orig. Int.* iii. 838ᵈ. | *εγω γαρ* D. et om. postea *ειμι*.

— *ειμι* post *ὑμων* B.*Btly.*in coll.*Mai.*TL. Vulg. *c.f.ff. Eus.* in Luc. 181. | ‡ante *εν μεσῳ* ς. A(Q ut liq.). rel.

— *εμμεσῳ* AL. 69.

— *ὡς ὁ διακονων* vid. *Orig.* iv. 418ᵃ.

20. quod pro vobis *Cl.* | 22. homini illi *Cl.* | 26. fiat sicut minor *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

διακονῶν. [28] Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ'
ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· [29] κἀγὼ διατίθεμαι
ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν,
[30] ἵνα ‡ ἔσθητε" καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν
[e] Matt. 19:28. σοβ ε τῇ βασιλείᾳ μου, [e] καὶ ‡ καθήσεσθε" ἐπὶ θρόνων
30. κάθησθε — τὰς δώδ. φυλ. κρινοντες κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
ΟΗ' σογ ι 136 [31] [Εἶπεν δὲ ὁ κύριος,] Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ
σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον·
[32] ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ‡ ἐκλίπῃ" ἡ πίστις
σοδ θ σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας ‡ στήρισον" τοὺς
σοε ἀδελφούς σου. [33] [f] ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ
[f] ‖Matt. 26:33-35. ‖Mar. 14:29-31. Joh. 13:36-38. *a* σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνα-
τον πορεύεσθαι. [34] ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, Πέτρε,
οὐ † φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ‡ ἕως" τρίς ‡ με
σος ι ἀπαρνήσῃ † εἰδέναι." [35] Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε ἀπέ-
στειλα ὑμᾶς ἄτερ ‡ βαλλαντίου" καὶ πήρας καὶ ὑπο-

ministrat. [28] Vos autem estis qui permansistis mecum in temtationibus meis: [29] et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi pater meus regnum, [30] ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo, (272, 5.) et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israhel.

[31] (273, 10.) Ait autem dominus, Simon Simon, ecce satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum, [32] ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua: (274, 9.) et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. [33] (275, 1.) Qui dixit ei, Domine, tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. [34] Et ille dixit, Dico tibi, Petre, non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. (276, 10.) Et dixit eis, [35] Quando misi vos sine sacculo et pera et calcia-

---

(om. ὁ). *Orig. Int.* iii. *Eus.* in Luc. | ηλθον ουχ ὡς ὁ ανακειμενος αλλ' ὡς ὁ διακονων D. *Orig.* iv. 410d. *Orig. Int.* iv. 461b. (vid. et *Orig.* i. 391b. et iv. 37d.)

28. ὑμεις δε εστε οἱ διαμεμενηκοτες *Eus.* in Luc. 180. | και ὑμεις ηυξηθητε εν τῃ διακονιᾳ μου ὡς ὁ διακονων οἱ διαμεμενηκοτες D.

29. διατιθεμαι] post ὑμιν K. | Contra, *Eus.* in Luc. 180. ‖διατιθημι A. 1. (θησομαι *Orig.* ii. 625a.)

— ὑμιν] add. διαθηκην A. (vid. *Orig.* ii. 625a.) | Contra, *Eus.* in Luc. 180 (sed vid. 206.)

— πατηρ *Eus.* in Luc. | θεος 69.

— μου *Eus.* in Luc. | om. DΓ. *e.*

30. εσθητε BD*T. | ‡εσθιητε ς. AD²QL. rel. *Eus.* in Luc. 180. | ἐσθιή τέ 69. (-ει τε*).

— πινητε] πινεται A. *Eus.* in Luc. | πινη *sic* 69². πινει *sic* *. ‖add. μετ' εμου 69. Syr.Crt. Memph.W. Theb.ed. | Contra, *Eus.* in Luc.

— εν τῃ βασιλειᾳ μου AB(D)QTL. rel. *Eus.* in Luc. | om. EFGHSVΓΛ. ‖ om. μου D. *Am. For. Tol. e.l.* Syr. Crt. Theb.MS.

— καθησεσ. (A)(B²*Mai.Rl.*)Q(L). 1. 69 *Scr.* G. (-σθαι AB²*Rl.*L.) | καθισεσθε B.*Btly.*XEFKMSUVΓΛ. | καθεζησθε D. | καθησθε B**Rl.Mai.*T. καθησθαι Δ. | ‡καθισησθε ς. H. rel.

— θρονων *Orig.* in Prov. ap. Mai. p. 52. | θρονους D. 69. (vid. Matt. xix. 28.)

‖praem. δωδεκα D($\overline{\iota\beta}$)X. *a.b.f.* Syrr.Crt. &Hel.* Theb.MS. Arm. *Orig.* in Prov. (vid. Matt.) | add. id. 69. *c.* | non habent ABQL. rel. Vulg. *e.* Syr.Pst. Memph. Theb.MSS. Æth.

30. κρινοντες *hic* ADQL. rel. (*Orig.* in Prov.) | post φυλας B.*Btly.Mai.*T. | post Ισραηλ B.*Bch.*

— τας] om. D*. | (ad fin. ver. *add.* in secula seculorum *c.e.*)

31. ειπεν δε ὁ κυριος ADQ. rel. et dixit Jesus Syr.Pst. | om. BTL. Memph. Theb.

— Σιμων 1º.] Simoni Syrr.Crt. & Pst. Æth. | praem. Petro *a.ff.g*1.(2.)*i. Cypr.* 14. (ille autem dixit Petro *e.*)

— ὑμας] om. *c.* | *bis* Syr.Hier. Memph. Theb. | σε Arm.ed.

— σινιασαι] add. σε Γ.

32. δε εδεηθην] δε δεηθην L. | δε ηθην *sic* Δ.

— εκλιπῃ B*Mai.*DTLX. 1. KMU. | ‡εκλειπῃ ς. AQ. rel.

— και συ ποτε] συ δε D. *e.* Theb.

— επιστρεψας] επιστρεψον και D. *e.* | επιστραψας K.

— στηρισον ABQTLX*Tf.* 1. KM. | ‡στηριξον ς. D. rel. επιστηριζον X. (-ξον *Ströhl.* -σον *Tf.*)

— αδελφους] οφθαλμους Δ *Gr.* et *Lat.* ‖ad fin. add. et rogate ne intretis in temptationem (*a.*)*b.c.e.ff.i.*(*l.*)

33. ὁ δε ειπεν] ειπεν δε A. *a.b.*(*e.*)(*f.*)*ff.* ‖add. Petrus *a.b.f.ff.i.* "Simon" habet Syr.Pst.

33. πορευεσθαι] om. Syr.Pst.

34. ὁ δε] add. Ιησους X. Syrr.Crt.&Pst.

— Πετρε] om. Syr.Crt. (Simon Syr.Pst.)

— ου] †add. μη ς. AD. rel. (vid. Joh. xiii. 38.) | om. BQTLX. (nocte hac antequam gallus cantet *e.*)

— φωνησει] -σῃ VΓ. | -σεις L. ‖σημ. αλεκτωρ] add. "bis" Syr.Crt.

— ἑως B(D)TL(X). 69. (KM.) Latt. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. | ἑως ὁτου D. | ἑως οὑ XKM. (vid. Joh.) ‖‡πριν η ς. A. 1. rel. Syr.Hcl.txt. Æth. (vid. Mar. xiv. 30.) | πριν Q. (vid. ver. 61. et Matt. xxvi. 34.) [Syr. Crt.]

— με ante απαρν. BDTL. 69. (*a.*)*b.c.e.* (Syr.Crt.) (Memph.) (ante τρις *a.*) | ante ειδεναι Q. 1. *f.*(*ff.*) (Arm.) | ‡post ειδεναι ς. AD. rel. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. (*bis* habent D. Syr. Crt.)

— απαρνησῃ] -σει LΓ. ‖add. του H.

— ειδεναι Vulg. *f.* rel. | om. *a.b.c e.ff.* | †praem. μη ς. AD. rel. Syrr.Crt.& Pst. Theb. Arm. | om. BQTLX. 1. M. Memph.

35. βαλλαντιου ABDQ*Tf.*LX(²*Tf.*)Δ. 1. 69. EFGHKMS²UVΓΛ². | ‡βαλαντιου ς. Q*Knit.*Ts(X**Tf.*)S*Λ*. *Orig.* iii. 653a.

— και ὑποδηματων *Orig.* iii. | om. Γ. Æth.

---

30. *om.* meo *Am.* | 34. at ille dixit *Cl.*

A B D (Q) [R] T. L X Δ. 1. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

36. εἶπεν οὖν

δημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″
‡ Οὐθενός.″ 36 εἶπεν ‡ δὲ″ αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων
‡ βαλλάντιον″ ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ
ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω
σοζ/η μάχαιραν. 37 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι † τοῦτο τὸ γεγραμ-
g Esa. 53:12. μένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τὸ g Καὶ μετὰ ἀνόμων
ἐλογίσθη· καὶ [γὰρ] ‡ τὸ″ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει.
σοη/ι 38 οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″ Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱκανόν ἐστιν.
h ||Matt. 26:30. ||Mar. 14:26. Jo. 18:1. σοθ/α 137 39 h Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς
τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ
σπ/β μαθηταί †. 40 i γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν
i ||Matt. 26:36-46. ||Mar. 14:32-42. αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.

mentis, numquid aliquid defuit
vobis? 36 At illi dixerunt,
Nihil. Dixit ergo eis, Sed
nunc qui habet sacculum tollat,
similiter et peram, et qui non
habet vendat tunicam suam et
emat gladium: 37 (277, 8.) dico
autem vobis quoniam adhuc
hoc quod scriptum est oportet
impleri in me, Et quod cum
iniustis deputatus est. Etenim
ea quae sunt de me finem ha-
bent. 38 (278, 10.) At illi dixe-
runt, Domine, ecce gladii duo
hic. At ille dixit eis, Sat est.
39 (279, 1.) Et egressus ibat
secundum consuetudinem in
montem olivarum: secuti sunt
autem illum et discipuli. 40
(280, 2.) Et cum pervenisset ad
locum, dixit illis, Orate ne
intretis in temtationem. 41 (281, 1.)

---

35. ὑστερησατε *Orig.* iii. | ὑστερησητε Γ. | ὑστερηθη 1.
— ειπαν BDL. | ‡ειπον ς. QTs. rel. *Orig.* iii. (ειπεν A.)
— ουθενος AB*Mai.*QXΔ. 69. EFGHK MSVΓ. | ‡ουδενος ς. DTL. 1s. UΛ. *Orig.* iii.
36. ειπεν δε BL. 69. Memph. Theb. ὁ δε ειπεν D. *e.* dixit Syrr.Crt.&Pst. et dixit Æth. | ‡ειπεν ουν ς. AQTX. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iii. 653a.
— αυτοις Vulg. *c.f.* *Orig.* iii. | om. D. 1. *a.b.e.ff.i.* Arm.
— βαλλαντιον ABDLXΔ. 1. 69. EFG HKMUVΓΛ. | ‡βαλαντιον ς. Q*Knit.* TsSs. *Orig.* iii.
— αρατω *Orig.* iii. | αρει D. ||αρατω ὁμοιως και πηραν] η πηραν αρατω Syr.Crt.
— εχων] add. gladium Syrr.Crt.&Pst. (et ad fin. ver.)
— πωλησατω ABQTL. rel. *Orig.* iii. | πωλησαι D. | πωλησει Δ. 69. EGHSV Λ. Arm. [FΓ. n. l.] ||add. και Δ.
— αυτου] ἑαυτου U.
— αγορασατω ABQTLΔG. rel. *Orig.* iii. | αγορασει D. 69. EFHSUVΓΛ. Arm.
37. ὑμιν] om. D. *b.*
— τουτο] †praem. ετι ς. T*Alf.*Δ. rel. Vulg. *a.c.e.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. | om. ABDQ*Tf.*LX. 1. H. *b.f.* Memph. Theb. Æth.
— τελεσθηναι] πληρωθηναι A.
— το, Και Syr.Hcl.mg. (το *Gr.*) Æth. | ὁτι και A. *a.c.e.*(*ff.*)(*i.*) et quod *Am. f.* [Syr.Crt. Memph. Theb. Arm.]
— ανομων] praem. των D. | Contra, *Orig.* i. 420c.

37. και γαρ AB*Btly.in coll.Mai.*L. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. (om. και Syr. Pst. Arm.) | om. γαρ B*Bch.*D. (*a.*)*e.*(*ff.*) (g^1.)*i.* Syr.Crt. (*om.* T *seu* habet post το).
— το περι BDQ*Tf.*(T)L. 1. *b.* Syrr.Crt. &Hcl.*txt.* Memph. Theb. | ‡τα περι ς. AX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.*mg.*
38. ειπαν BDQ*Tf.*L. | ‡ειπον ς. ATs X. rel.
— ιδου] ante κυριε D. | add. sunt nobis Syr.Crt. (Æth.)
— δυο] ante μαχαιραι D. Vulg.*Cl.* Syrr. Crt.&Pst.
— αυτοις] om. 1. Theb.MS.
— ἱκανον εστιν] αρκει D. (ἱκανος εστιν G.) ||add. surgite eamus Syr.Crt. (vid. ver. 42 et Matt. xxvi. 46.)
39. εξελθων] om. F.
— επορευθη] επορευετο D.
— εθος] ειωθος F.
— των] om. Δ.
— και οἱ μαθ.] om. και B**Mai.* 69. V. Æth.
— μαθηται] †add. αυτου ς. QX. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Theb.ed. Æth. | om. AB.*Mai.*DTL. 1. M^2*Tf.* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb.MS. Arm.
40. γενομενος] -νοις T. | -νης L.
— δε] om. T.
— του τοπου] om. του D.
— εισελθειν *Orig.* i. 198a. (om. B**Rl. Mai.*) | ελθειν Δ *Gr.* | εισελθητε D. Latt. (vid. Matt. xxvi. 41. Mar. xiv. 38.) | εμπεσειν 69.
41. και αυτος] αυτος δε D. (Memph.W.) Theb.
— απεσπασθη] απεσταθη D. | απεστη G. *c.f.l.*

41. ὡσει] ὡς ἡ 69.
— βολην] βουλην Δ.
— θεις] praem. σταθεις X*.
— προσηυχετο] προσευχετο D. | προσευξατο T. | προσηυξατο Γ.
42. πατερ *Orig.* i. 292b. | κυριε H.
— ει βουλει .... απ' εμου] post μη το θελ. .... γινεσθω (om. πλην) D. (*a.*)*c.e.ff.* | Contra, Vulg. *b.f.i.*
— ει βουλει] om. 1. *a.*
— ει] add. ου K.
— βουλει ABDQT. rel. *Orig.* i. 292b. *Dion. Alex.* de Mart. 34. et ap. Mai. vi. 165 *ter.* | βουλη RXΔFGΓΛ. (possibile est Syr.Crt.)
— παρενεγκε BD*Gr.*T. 1. Latt. (exc. *i.*) Syr.Hcl. Arm. *Orig.* i. *Dion. Alex.* | παρενεγκαι RL. 69. KM. Memph. Theb. (transeat me hic calice Syrr. Crt.&Pst.) | ‡παρενεγκειν ς. AQ. rel. *Dion. Alex.* in comm. ap. Mai. vi. 165. col. 1.
— τουτο ante το ποτηριον BDQTL. *f.ff.* | ‡post ς. AR. rel. Vulg. *a.b.c.e.i.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Orig.* i. *Dion. Alex.* (vid. Matt. xxvi. 39. Mar. xiv. 36.)
— μη] om. 69*.
— γινεσθω ABQRTLΔ. 1. GHKMUV Γ *ut vid.* ap. *Tf.* (γινεσθαι *Dion. Alex.* ap. Mai. vi. 166.) | (γειν. ABΔ.) | ‡γενεσθω ς. DX. 69. ESΛ.
43, 44. om. ABRT. *f.* Memph.W.&MSS. Theb. ap. Woide. Arm.MSS. nonnulli. (Sed in codice A sunt horum versuum tanquam *vestigia;* nam ad πλὴν ver.

37. dico enim *Cl.* | Et cum iniquis deputatus *Cl.* | 38. duo gladii *Cl.* | satis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
§ R
¶ F
44. ἐπὶ τῆς γῆς.
¶ Q

σπα/α 41 καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βο-
λήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο 42 λέγων,
§ Πάτερ, εἰ βούλει ‡ παρένεγκε″ ‡ τοῦτο τὸ ποτήριον″
σπβ/α ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν
σπγ/ι ‡ γινέσθω.″ 43 ″Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ‡ ἀπὸ τοῦ″
οὐρανοῦ¶ ἐνισχύων αὐτόν. 44 καὶ γενόμενος ἐν ἀγω-
νίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς
αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
σπδ/β γῆν. 45 καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν
πρὸς τοὺς μαθητὰς † εὗρεν ‡ κοιμωμένους αὐτοὺς″
ἀπὸ τῆς λύπης, 46 καὶ εἶπεν¶ αὐτοῖς, Τί καθεύδετε;
ἀναστάντες προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πει-
ρασμόν.

Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis, et positis genibus orabat 42 dicens, Pater, si vis, transfer calicem istum a me: (282, 1.) verum tamen non mea voluntas sed tua fiat. 43 (283, 10.) Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. Et factus est in agonia et prolixius orabat. 44 Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. 45 (284, 2.) Et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes prae tristitia, 46 et ait illis, Quid dormitis? surgite, orate ne intretis in temtationem.

42 habet σπγ/ι i.e. notationem sectionis 283*tiae in decimo canone* Eusebiano, quae omnia *huc* spectant.) | post Matt. xxvi. 39 in C^3mg. 69. cum notis in margine. | om. ver. 44 tantum codices Arm. nonnulli. | obelis notat Γ*sic.* | habent sed *asteriscis* notant ΔESV. Syr.Hcl.mg. in cod. Ass. ii. vid. Adler. p. 183. "Addita in margine animadversione critici, *Haec syntaxis* (vel pericope) non reperitur in *Evangeliis apud Alexandrinos, et propterea posuit* (forte non posuit) *eam sanctus Cyrillus in homilia sua* 18 *ad* Jeremiam? an Aramaeos?" [Hos versos *non habet* Cyrillus in *Homilia* 146ta. *in Lucam* nuper Syriacè a Roberto Payne Smith, Oxonii edita.] "Lucas.... subjecit post multam Domini precem angelum adstitisse confortantem eum quo assistente orare prolixius coeperit, ita ut guttis sanguinum corporis sudor efflueret." *Hil.* 1061[d]. "Nec sane ignorandum a nobis est et in Graecis et in Latinis codicibus complurimis, vel de adveniente angelo vel de sudore sanguinis nil scriptum reperiri." *Hil.* 1062[a]. | *habent hos versiculos* DQLX. 1. FGHKMUΛ. Vulg. *a.b.c.e.ff.*g^1*.i.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Syr. Hier. Memph.MS. et ap. Schw. Theb.MS. ap. Zoega (p. 204). Arm.ed. et MSS. Æth. *Eus.* in Canone. *ἐν γὰρ τοῖς ἀπομνημονεύμασι ἅ φημι ὑπὸ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκείνοις παρακολουθησάντων συντετάχθαι, ὅτι "ἱδρὼς ὡσεὶ θρόμβοι" κατεχεῖτο αὐτοῦ εὐχομένου καὶ λέγοντος κτλ.* *Just.* Try. 103. *ἵδρωσε θρόμβους αἵματος* *Iren.* 219. *ἀγωνιῶν ἱδροῖ, καὶ ὑπ' ἀγγέλου ἐνδυναμοῦται ὁ ἐνδυναμῶν τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύοντες* *Hipp.* c. Noet. 18 (ii. 19.) Similia ex *Hipp.* habet Theod. Dial. ii. (ἀσύγκ.) *ὅτε "ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος" εἰπών, οὐ θρόμβους ἱδρῶτος ἀπεφήνατο αἵματος· οὐ γὰρ ἂν καθ' ὁμοιότητα τούτων εἴρηκε γένεσθαι τοὺς ἱδρῶτας κτλ.* (p. 39.) *καὶ ὥσπερ σαρκὶ τὸν θάνατον ὑπομείνας ἑκών, ἐν αὐτῇ τὴν ἀφθαρσίαν ἐφύτευσεν, οὕτω καὶ τὸ τῆς δουλείας βουλήσει προσηκάμενος πάθος, αὐτῇ τὸ θάρσος καὶ τὴν ἀνδρείαν ἐνέσπειρεν, ἐξ ἧς τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτὸν πρὸς τοὺς τοῦ μαρτυρίου μεγάλους ἄθλους ἐνεύρισε· ταύτῃ τοι καὶ θρόμβοι ἱδρῶτος αὐτοῦ παραδόξως οἷα σταγόνες αἵματος ἀπεῤῥεον ἵνα τῆς ἡμετέρας φύσεως ὥσπερ ἀναξηράνῃ καὶ ἐξοικίσῃ τὴν τῆς δειλείας πηγήν.... τοιοῦτόν ἐστι κἀκεῖνο τὸ εἰρημένον, ὡς ἄγγελος ἦν παρεστηκὼς τῷ σωτῆρι καὶ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ τοῦτο γὰρ τῆς περὶ ἡμᾶς ἕνεκεν οἰκονομίας ἐπράττετο.* (p. 40.) *Dion. Alex.* de Martyrio. ap. Nicetam in Catena. *ἐφάνη ἄγγελος κυρίου ἐνισχύων αὐτόν, ὅτι ἐν ἀγωνίᾳ γέγονε καὶ ἵδρωσε, καὶ ὁ ἱδρῶς αὐτοῦ γέγονεν αὐτῷ ὡς θρόμβοι αἵματος, ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ.* *Arius* ap. Epiph. lib. ii. Tom. 2. lxix. p. 742[d]. vid. et lib. ii. Tom. 2. lxix. p. 785[b]. *ἀλλὰ καὶ "ἔκλαυσε" κεῖται ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ ἐν τοῖς ἀδιορθώτοις ἀντιγραφοῖς καὶ κέχρηται τῇ μαρτυρίᾳ ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος ἐν τῷ κατὰ αἱρέσεων πρὸς τοὺς δοκήσει τὸν χριστὸν πεφηνέναι λέγοντας. ὀρθόδοξοι δὲ ἀφείλοντο τὸ ῥητὸν φοβηθέντες καὶ μὴ νοήσαντες αὐτοῦ τὸ τέλος καὶ τὸ ἰσχυρότατον· καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἵδρωσε, καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡς θρόμβοι αἵματος, καὶ ὤφθη ἄγγελος ἐνισχύων αὐτόν.* *Epiph.* Ancor. xxxi. (ii. p. 36[c].)

43. *απο του* DQ. (69.) U. Memph.Schw. | ‡ *απ'* ς. (C^3)L. rel. | om. *απ'* (s. *απο του*) *ουρανου* Syr.Crt. *Arius Epiph.* | praem. Domini Syr.Hcl. (*Arius.*)
— *ενισχυων* *Dion. Alex. Arius Epiph.* | *επησχυων* L.
44. *προευχετο* Γ.
— *εγενετο δε* (C^3)DQL. rel. Syr.Hcl. | *και εγενετο* X. 1.V. Vulg. *a.b.c.e.ff.*g^1*.i.* Syrr. Crt.&Pst. Memph.Schw. (Arm.) Æth.
— *ὡσει* (C^3)QL. rel. *Just. Dion. Alex. Arius* 2°. | *ὡς* D. *Arius* 1°. *Epiph.* | *ὡς αἱ* Λ.
— *καταβαινοντες* *For. b.e.i.* | *-τος* X. Vulg. *a.c.ff.*$g^{1.2.}$ guttatim effusi Arm. (om. 1 MS.)
— *την γην* (C^3)DL. rel. | *της γης* QU. *Arius* 2°.
45. *ελθων προς*] *ελθων επι* D.
— *μαθητας*] add. *αυτου* *Elz.* 1 *sic.* (Latt.) Syrr.Crt.Pst.& Hcl.* Memph. Theb. Æth. | om. *St.* 3. ABDQRTL XΔ. 69. EGHKMSUVΓΛ. *f.* Arm.
— *κοιμωμενους* ante *αυτους* BDTL. 69. | ‡ post ς. AQR. rel. (Latt.) Syrr.Crt. Pst.&Hcl. (vid. Matt. xxvi. 40. Mar. xiv. 37.)
46. *τι*] om. D.
— *εισελθητε*] post *εις πειρασμον* D.

43. factus in agonia prolixius *Cl.*

A B D (R) T. LXΔ. 1. 69. EGHKMSUVΓΛ. σπε α 138 47 j ῎Ετι † αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ
ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο
‡ αὐτούς″, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν.
σπϛ 48 ‡ Ἰησοῦς δὲ″ εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν
j ‖Matt. 26: 47-56. β σπζ υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49 ἰδόντες δὲ οἱ
‖Mar. 14: 43-52. α ‖Jo. 18: 1-12. περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον ‡ εἶπαν″ †, Κύριε, εἰ πατάξο-
μεν ἐν ‡ μαχαίρῃ″; 50 καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ
50. τὸν δοῦλ. τ. ἀρχ. αὐτῶν ‡ τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον,″ καὶ ἀφεῖλεν ‡ τὸ
οὖς αὐτοῦ″ τὸ δεξιόν. 51 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
σπη ι εἶπεν, Ἐᾶτε ἕως τούτου· καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου †
σπθ α ἰάσατο αὐτόν. 52 εἶπεν δὲ † Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παρα-
γενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ
ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ‡ ἐξήλθατε″
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων; 53 καθ' ἡμέραν ὄντος
μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας
ἐπ' ἐμέ. ‡ ἀλλὰ″ αὕτη ‡ ἐστιν ὑμῶν″ ἡ ὥρα, καὶ ἡ
ἐξουσία τοῦ σκότους.

47 (285, I.) Adhuc eo loquente, ecce turba, et qui vocabatur Iudas unus de duodecim antecedebat eos, et appropinquavit Iesu ut oscularetur eum.
48 (286, 2.) Iesus autem dixit ei, Iuda, osculo filium hominis tradis?
49 (287, I.) Videntes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat, dixerunt ei, Domine, si percutimus in gladio?
50 Et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum et amputavit auriculam eius dextram.
51 Respondens autem Iesus ait, Sinite usque huc: (288, 10.) et cum tetigisset auriculam eius, sanavit eum.
52 (289, I.) Dixit autem Iesus ad eos qui venerant ad se, principes sacerdotum et magistratus templi et seniores, Quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus:
53 cum cotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis manus in me: sed haec est hora vestra et potestas tenebrarum.

---

47. ετι] † add. δε ϛ. D. rel. *b.c.e.* Theb. (frag.) Arm. | om. ABR*ut vid.* TLX. 1. 69. GKMUΛ. Vulg. Memph. Theb. [Syrr.Crt.Pst.& Hel.] | et adhuc *a.f.* Memph.W. Æth.
— οχλος] add. πολυς D. Syr.Crt. (vid. Matt. xxvi. 47. Mar. xiv. 43.)
— ὁ λεγομενος] ὁ καλουμενος D. 1.
— Ιουδας] add. Ισκαριωθ D. (Εισκ.²)
— προηρχετο] προηγεν D. 1. 69. Syr. Pst. | προσηρχετο HΓ*Tf.*
— αυτους ABDRTLXΔ. 1. 69. EGHK MSUV. | αυτοις ΓΛ. | ‡ αυτων ϛ.
— ηγγισεν τῳ Ιησου φιλησαι αυτον Vulg. *f.* Syrr.(Pst.)&Hel. Memph.ed. Theb. | εγγισας εφιλησεν τον Ιησουν D. *a.b. c.e.ff.i.* Syr.Crt. Memph.MSS. (Arm. αυτον.) (Æth.) | (αυτον] αυτῳ 69. Γ *Tf.*) ‖ add. τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις ὁν αν φιλησω αυτος εστιν DX. (69.) E(H). *b.(c.)* Syrr.Pst.&Hel. Arm. (Æth.) vid. Matt. xxvi. 48. Mar. xiv. 44. (δεδωκεν 69. H.) | non habent rel. Vulg. *a.e.f.ff.i.* Syr.Crt. ‖ add. postea κρατησατε αυτον X. *b.c.* (Arm.) Æth. (vid. Matt. & Mar.)
48. Ιησους δε BTLX. | ‡ ὁ δε Ιησους ϛ. ADR. rel. (vid. Matt. xxvi. 50.)
— αυτῳ, Ιουδα] τῳ Ιουδα D. | Contra, *Orig. Int.* iii. 907^c. ‖ ad fin.] add. nonne occidi facies illum Æth.
49. το εσομενον] το γενομενον D. (*ff.*) Syrr.Pst.&Hel.mg. Memph. Arm.

49. ειπαν BDTLX. | ‡ ειπον ϛ. AR. rel.
— κυριε (om. αυτῳ) BTLX. *ff.i.l.* Memph. Theb. | τῳ κυριῳ D. | † αυτῳ″ κυριε ϛ. AR. rel. Vulg. *a.b.c.e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hel.
— παταξομεν] -ωμεν B**Rl.*(sil. *Mai.*)G HΓΛ. Arm. ‖ add. eos Syrr.Crt.&Hel.* Arm.
— μαχαιρῃ B**Rl.Mai.*DTL. | ‡ μαχαιρᾳ ϛ. AB²R. rel.
50. τις *a.*(*b* ut vid.) Syr.Hel. Arm. | om. 69. Γ. Vulg. *c.e.f.ff.g*^{1.2.} Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. ‖ (εις τις] ει·τις Δ.)
— του αρχιερεως ante τον δουλον BL. 69. (vid. Joh. xviii. 10.) | ‡ post ϛ. A DRT. rel. Latt. (vid. Matt. xxvi. 51. Mar. xiv. 47.)
— αφειλεν] -λατο D.
— το ους ante αυτου BTL. 69. Latt. | ‡ post ϛ. A(D)R(Δ). rel. (vid. Matt. et Mar. et Joh.) ‖ τους Δ. | το ωτιον DK. Vulg. *b.e.f.ff.g*¹.*l.* (om. αυτου *g*².)
51. δε Syr.Pst.MSS. | om. A. Theb.MS. [Syrr.Crt.Pst.ed.& Hel.] ‖ (αποκρ.] om. *a.e.*
— ὁ Ιησους] om. ὁ B.
— ειπεν] add. αυτῳ Γ.
— εατε] εασατε 69. sine *a.*(*b.*)*c.ff.i.* Arm.ed. sinite Vulg. *c.f.*
— ἁψαμενος....ιασ. αυτον Vulg. *b.c.f.* | εκτεινας την χειρα ἡψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους αυτου D. *a.e.ff. i* ap. *Blan.* *l* post ver. 53.
51. του ωτιου] † add. αυτου ϛ. AX. rel. Latt. rel. | om. BRTL. 1. Arm. (auriculam quae percussa fuerat Syr.Pst.)
52. Ιησους] † praem. ὁ ϛ. RTL. rel. *Orig.* iv. 386^e. | om. AB. | om. Ιησους D. 1. *e.* Syr.Crt. Arm. ‖ add. sine usque hoc, et *b.*
— προς τ. παραγ. επ' αυτον] "et quoque illis" tantum Syr.Crt.
— επ'] προς R*sic.*ΔGH. | Contra, *Orig.* iv.
— αρχιερεις] praem. οἱ D*.
— ἱερου *Orig.* iv. 387^a. | λαου D.
— εξηλθατε BDRTL. 69. | -θετε X. 1 KM. *Orig.* iv. | ‡ εξεληλυθατε ϛ. A. rel.
— ad fin.] add. συλλαβειν με X. *l.* Syrr. Pst.&Hel.* Æth. (vid. Matt. xxvi. 55. Mar. xiv. 48.) | "contra me" ante μετα μαχ. Syrr.Crt.&Pst. non hab. *Orig.* iv.
53. καθ' ἡμεραν οντος μου μεθ' ὑμων εν τῳ ἱερῳ] το καθ' ἡμ. οντος μου εν τῳ ἱερῳ μεθ' ὑμων D. Theb.MS. (om. μεθ' ὑμ. Theb.ap.Woide.) | οντ. μ. ε. τ. ἱερ. μεθ' ὑμ. καθ' ἡμ. *hoc ord.* Memph.
— οντος] οντως A.
— ουκ] praem. και U.
— εξετεινατε] εξεστινατε D*.
— τας χειρας] om. τας L. 1.

48. illi *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

σϛ / α / σϛα

k ‖ Matt. 26:57-58. *a* ‖ Mar. 14:53-65. Jo. 18:13.

54. [καὶ εἰσήγαγον]

55. ἁψάντων

σϛβ

l ‖ Matt. 26:69-75. *a* ‖ Mar. 14:66-72. ‖ Jo. 18:25-27.

¶ R

57. γύν. οὐκ οἶδ. αὐτ.

σϛγ / β

61. τοῦ ῥήματος

139 54 k Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσή-
γαγον † εἰς ‡ τὴν οἰκίαν″ τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος
ἠκολούθει μακρόθεν. 55 ‡ περιαψάντων″ δὲ πῦρ ἐν
μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων † ἐκάθητο ὁ
Πέτρος ‡ μέσος″ αὐτῶν. 56 l ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδί-
σκη τις καθήμενον ¶ πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα
αὐτῷ, εἶπεν, Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57 ὁ δὲ ἠρνή-
σατο † λέγων, ‡ Οὐκ οἶδα αὐτὸν γύναι.″ 58 καὶ μετὰ
βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ.
ὁ δὲ Πέτρος ‡ ἔφη,″ Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ δια-
στάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο
λέγων, Ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ οὗτος μετ᾽ αὐτοῦ ἦν· καὶ
γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἄν-
θρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα, ἔτι
λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν † ἀλέκτωρ· 61 καὶ στρα-
φεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη
ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι

54 (290, 1.) Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum: (291, 1.) Petrus vero sequebatur a longe. 55 Accenso autem igni in medio atrio et circumsedentibus illis erat Petrus in medio eorum. 56 Quem cum vidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita, dixit, Et hic cum illo erat. 57 (292, 1.) At ille negavit eum dicens, Mulier, non novi illum. 58 Et post pusillum alius videns eum dixit, Et tu de illis es. Petrus vero ait, O homo, non sum. 59 Et intervallo facto quasi horae unius alius quidam affirmabat dicens, Vere et hic cum illo erat: nam et Galilaeus est. 60 Et ait Petrus, Homo, nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus, 61 (293, 2.) et conversus dominus respexit Petrum, et recordatus est Petrus verbi domini, sicut dixit quia Prius

53. αλλα DTLΔEGUΛ*Tf.* (R. n. l.) | ‡ αλλ᾽ ϛ. AB. rel.
— εστιν ante ὑμων BDRTLXGKM. (Latt.) Arm. | ‡ post ϛ. A. rel. | om. εστιν H.
— ἡ εξουσια του σκοτους] εξουσια το σκοτος D. | εξουσια] add. ὑμων Syr.Crt. Theb.MS.
54. ηγαγον] add. αυτον Syrr.Crt.Pst.& Hcl.†
— και εισηγαγον ABRTL. rel. *c.* Syr. Hcl. Memph. Theb. | om. D. 1. Γ. Vulg. *a.b.e.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Eus.* D.E. 292[d]. ‖ † add. αυτον ϛ. X. rel. Syr.Hcl.† Memph. Theb. Æth. | om. ABDRTL. 1. KM. Latt. Arm. *Orig.* iv. 387[a]. *Eus.* D.E.
— την οικιαν BTL. 1. KM. *Orig.* iv. *Eus.* D. E. | ‡ τον οικον ϛ. ADR. rel.
— μακροθεν] praem. αυτῳ απο D. 69. *b.e.f.ff.i.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Memph. (Theb.) Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 58.) | Contra, *Eus.* D.E. praem. απο Λ.
55. περιαψαντων BTL. *Eus.* D.E. 292[d]. | ‡ ἁψαντων ϛ. ADR. rel.
— δε] add. αυτων R. | Contra, *Eus.* D.E.
— πυρ *Eus.* D.E. | πυραν 1.
— εμμεσω ARL.
— συγκαθισαντων ABRTL. rel. *a.* | περικαθισαντων D. 1. G. Vulg. *b.(c. e.)f.ff.(i.)* Arm. ‖ † add. αυτων ϛ. A X. rel. Vulg. *f.* | om. BDRTLKΛ. *a.b.c.ff.l.* Arm. [*c.i.*]
55. εκαθητο] add. και D. *b.c.f.i.* (Syrr. Crt.&Pst.) Memph. Arm.
— μεσος BTL. 1. | μετ᾽ D. | ‡ εν μεσῳ ϛ. AX. rel. (εμμεσω AR.)
— αυτων] add. θερμαινομενος D. (vid. Mar. xiv. 54.)
56. ιδουσα] ιδους D*.
— τις] ante αυτον παιδισκη L. (om. Æth.)
— καθ. πρ. τ. φως] om. *a.*
— ην] η L. (add. semper *b.e.ff.i.*)
57. ηρνησατο] † add. αυτον ϛ. AD*. Vulg. (*e.i.*) Syr.Hcl. | om. BD²*Gr.*T LX. 1. KMS. *a.b.c.f.ff.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— γυναι post αυτον BTLX. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | ‡ ante ουκ οιδα ϛ. A. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | om. D.
58. ἑτερος] et quoque alius Syr.Crt.
— εφη και συ εξ αυτων ει Vulg. *c.* Syrr. Pst.&Hcl. (Memph.) Theb. | ειπεν το αυτο D. (Syr.Crt.) dixit, Homo et tu cum illo eras semper; *b.f.ff.i.* Qui respondit Non sum ego *b.ff.i.* dixit, Vere homo et tu cum illo eras *e.* et egressum illum ad januam vidit alia et ait et — — bi erant, Et hic fuit cum Ihu Nazareno: et rursus negavit cum jurejurando *a.*
— Πετρος Vulg. *c.e.f.* | om. D. (*a.b.ff.i.*)
58. εφη BTL. 69. KM. | ‡ ειπεν ϛ. AD. rel.
— ανθρωπε] om. *e.* Syrr.Crt.&Pst. ‖ add. ad fin. ver. "ex eis" Syr.Crt. Arm.
59. διαστησας D(in ed.)
— ὡσει] om. A. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb.
— διισχυριζετο] ισχυριζετο 69. (τις om. Syrr.Crt.&Pst.)
— λεγων, Επ᾽ αληθειας] επ᾽ αληθειας, λεγω D.
— Γαλιλαιος] om. Δ. (ετιν seq. D*.)
60. ὁ λεγεις] τι λεγεις D. (Latt.)
— ετι] om. V.
— λαλουντος] post αυτου 1. U. (om. ετι λαλ. αυτ. Syr.Crt.)
— αυτου] Πετρου K. (add. Syr.Hcl.*) | του Πετρου M.
— αλεκτωρ] † praem. ὁ ϛ. Theb. | om. AB.*Mai.*DTLXΔ. 1. 69. E*sic*GHKM SUVΓΛ. Memph. Arm.
61. και στραφεις] στραφεις δε D. Theb.
— ὁ κυριος] ὁ Ιησους D. 1. Syrr.Pst.& Hcl.txt. | ὁ Πετρος *ante* κυριος T*.
— ενεβλεψεν] επεβλεψε 69.
— ὁ Πετρος] om. D.
— λογου AD. rel. | ῥηματος BTLX. (vid. Matt. xxvi. 75. Mar. xiv. 72.)
— ὁτι Vulg. *f.* | om. D. *a.b.c.e.ff.i.* Arm.

55. igne *Cl.* | atrii *Cl.* | 61. sicut dixerat *Cl.*

A B D[R]T. L X Δ. 1. 69. EGHKMSUVΓΛ.

Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι * σήμερον″, ἀπαρνήσῃ με
τρίς. 62 καὶ ἐξελθὼν ἔξω † ἔκλαυσεν πικρῶς.
σξδ α 63 m Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες ‡ αὐτὸν″ ἐνέπαι-
61. πρὶν [ἢ] ζον αὐτῷ δέροντες· 64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν †
m ||Matt. 26:67, 68. ||Mar. 14:65-67. ἐπηρώτων † λέγοντες, Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παί-
σας σε; 65 καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον
εἰς αὐτόν.
n Jo. 18:24. σξε β 140 66 n Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ
πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς,
καὶ ‡ ἀπήγαγον″ αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ‡ αὐτῶν″
σξϛ 67 λέγοντες, o Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ‡ εἰπὸν″ ἡμῖν.
o ||Matt. 26:63-68. ι ||Mar. 14:61-65. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε·
68 ἐὰν δὲ † ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ [μοι], [ἢ
σξζ α ἀπολύσητε]. 69 ἀπὸ τοῦ νῦν * δὲ″ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ
σξη ι θεοῦ. 70 ‡ Εἶπαν″ δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ

quam gallus cantet ter me negabis: 62 et egressus foras Petrus flevit amare.

63 (294, 1.) Et viri qui tenebant eum inludebant ei caedentes, 64 et velaverunt eum et percutiebant faciem eius, et interrogabant eum dicentes, Prophetiza, quis est qui te percussit? 65 Et alia multa blasphemantes dicebant in eum.

66 (295, 2.) Et ut factus est dies, convenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribae et duxerunt illum in concilium suum, dicentes, Si tu es Christus, dic nobis. 67 (296, 10.) Et ait illis, Si vobis dixero, non creditis mihi: 68 si autem et interrogavero, non respondebitis mihi neque dimittetis. 69 (297, 1.) Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei. 70 (298, 10.) Dixerunt autem omnes, Tu ergo es filius dei? Qui ait, Vos dicitis, quia ego sum.

---

61. πριν] add. η B.
— σημερον] post φωνησαι BTLXKM. Syr.Hcl.* Memph. Theb.ed. | ante φωνησαι 69. (vid. ver. 34.) | post απαρν. *b.* *f.l.* Æth. | *om. ϛ. AD. rel. (Latt.) Syrr.Crt.& Pst. Theb.MS. Arm. (vid. Matt. et Mar.) || add. hic "bis" Syr.Crt.
— απαρνηση] -σαι X. | -σει Γ. || post τρις με *hoc ord.* D. Latt. Syr.Crt. (Arm.)
— με] om. Λ.
— ad fin.] add. μη ειδεναι με D. (Arm.) vid. ver. 34 *rec.* add. te scire *a.* hodie nosse *b.* | add. hodie *ff.*
62. om. ver. *a.b.e.ff.i.l.*
— εξω] † add. ὁ Πετρος ϛ. A. rel. Vulg. *c.f.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BD TLX. 1. KM. Vulg.MS.(ap.Griesb.) Syr.Crt. Memph. Theb. Arm.
— εκλαυσεν] εκλαυσαι D.
63. και οἱ] οἱ δε D. (*c.*) Theb. | και (*om.* οἱ) T*Alf.*
— αυτον BDTLM. Latt. Syrr.Pst.MS. &Hcl.*mg.* Memph. Theb. Arm. | ‡ τον Ιησουν ϛ. AX. rel. Syrr.Crt.Pst.ed.& Hcl.*txt.* Æth.
— δεροντες Vulg. *f.* Syrr.Crt.&Hcl. | om. D. 69. *a.b.e.ff.i.l.* Syr.Pst. | et alligatum eum caedebant (om. και περικαλ. postea) *c.*
64. αυτον] † add. ετυπτον αυτου το προσωπον και ϛ. AX. rel. Vulg. (*f.*) Syrr.Pst.&Hcl. (ετυπτουν Λ*.) | add. αυτου το προσωπον 1. (et om. αυτου Syr.Crt. Theb.) vid. Matt. xxvi. 67. | αυτου το προσωπον ετυπτον αυτον (om. αυτον) D. *a.* (Arm.) Æth. | om. BTLKM. *b.c.e.ff.i.l.* Memph. | om. etiam και περικαλ. αυτ. *b.c.e.* (et Syr. Pst.)
64. επηρωτων] ηρωτ. 69.
— επηρωτων λεγοντες] και ελεγον D.
— επηρωτων] † add. αυτον ϛ. A. rel. vv. (interrogantes eum *c.* dicentes *b.* *ff.* Syrr.Crt.&Pst. add. ei Syr.Crt.) | om. BD*supra* TLXKM. *b.*
— προφητευσον] om. KM. | add. ἡμιν χριστε X. Theb. ap. Woide. (vid. Matt. xxvi. 68.) nobis *b.c.g*².*i.l.* Memph. Theb.MS. Æth.
— παισας] πταισας L.
65. ab init. Et iterum Syr.Crt.
— ἑτερα] αλλα D.
— ελεγον] om. U txt. *sic.*
— εις αυτον] εις ἑαυτους D. | αυτῳ S.
66. εγενετο] post ἡμερα 1. (*a.*)*c.* *Orig.* iv. 387ᵃ.
— ἡμερα] πρωι 69.
— του λαου] om. Syrr.Crt.&Pst.
— αρχιερεις τε] om. V. | om. τε ΔEG H*sic* SUΓΛ. *a.* Arm. | Contra, ABDTL. 1*sic.* rel. *Orig.* iv. | και αρχιερεις D. (Latt.)
— απηγαγον B.*Blc.Mai.*DT. 69. K. Syr.Hcl.mg. *Orig.* iv. | ‡ ανηγαγον ϛ. ALX. rel.
66. αυτων B.*Mai.*DTLXEGHKMSUV Λ. *Orig.* iv. | ‡ ἑαυτων ϛ. AΔΓ. rel.
67. ει συ] om. ει DL.
— ειπον BTL. | ‡ ειπε ϛ. AX. rel. || om. ειπ. ἡμιν D. (ὑμιν L.)
— ειπεν δε] ὁ δε ειπεν D.
— μη] om. Λ.
68. εαν δε] om δε D. *a.b.c.ff.i.* || † add. και ϛ. ATX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. | om. BDL. *a.b.ff.i.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. (et si *c.*)
— ερωτησω] επερωτησω ὑμας 69. Syrr. Crt.&Pst. (Arm.)
— μοι AD. rel. (Latt.) Theb. rel. | om. BTL. *a.* Memph.
— εαν δε....μη αποκρ. μ.] om. *e.*
— η απολυσητε AD. rel. vv. (-σετε X. 69. -σητει D*.) | om. BTL. 1. *For.* Memph. Theb. || add. "me" Syrr. Crt.&Pst.
69. νυν δε ABDTLX. Vulg. *a.b.e.f.i.l.* Syr.Hcl.* Memph.ed. Arm. (Æth.) | *om. δε ϛ. Δ. rel. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph.MS. Theb. γαρ *c.* Syr.Crt. *Orig.* iii. 715ᵇ.
— της δυναμεως] post του θεου D. 69. | Contra, *Orig.* iii. *Tert.* adv. Marc. iv. 41. | om. τ. θεου *e.*
70. ειπαν BTL. | ‡ ειπον ϛ. AD. rel.
— δε] ουν A. 1. 69. KM. [Syr.Crt. Æth.]

63. eum *Cl.* | 67. credetis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* σζθ β
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
§ R

εἰμι. [71] οἱ § δὲ ‡ εἶπαν,″ Τί ἔτι ‡ ἔχομεν μαρτυρίας
χρείαν;″ αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος
αὐτοῦ.

[71] (299, 2.) At illi dixerunt, Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audivimus de ore eius.

XXIII. τ α
p || Matt. 27:2.11-14.
|| Mar. 15:1-5. τα ι
|| Jo. 18:28-32.

1 p Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ‡ ἤγαγον″
αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλᾶτον.
141 2 Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες,
Τοῦτον ‡ εὕραμεν″ διαστρέφοντα τὸ ἔθνος * ἡμῶν″
καὶ κωλύοντα ‡ φόρους Καίσαρι″ διδόναι, * καὶ″ λέ-
2. αὐτὸν τβ α γοντα ἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3 ὁ δὲ Πιλᾶ-
τος ‡ ἠρώτησεν″ αὐτὸν λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις.
τγ θ 4 ὁ δὲ Πιλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς
ὄχλους, Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
τδ ι 5 οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι Ἀνασείει τὸν λαόν,
διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, * καὶ″ ἀρξάμενος
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6 Πιλᾶτος δὲ ἀκούσας

1 (300, 1.) Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum.
2 (301, 10.) Coeperunt autem illum accusare dicentes, Hunc invenimus subvertentem gentem nostram et prohibentem tributa dare Caesari et dicentem se Christum regem esse.
3 (302, 1.) Pilatus autem interrogavit eum dicens, Tu es rex Iudaeorum? At ille respondens ait, Tu dicis.
4 (303, 9.) Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas, Nihil invenio causae in hoc homine.
5 (304, 10.) At illi invalescebant dicentes, Commovet populum docens per universam Iudaeam et incipiens a Galilaea usque huc.
6 Pilatus autem audiens

---

70. ουν *Tert.* adv. Marc. iv. 41. | om. D. 69. KA. *a.* Syr.Crt. Theb.MS.
— ει] om. Γ *Tf.*
— ὁ δε προς....λεγετε] E² *supra ras.*
— ὁ δε προς αυτους εφη] ὁ δε ειπεν αυτοις D. qui ait Vulg. qui ait illis *i.* quibus ait *c.* ait autem illis *b.e.ff.* dixit autem illis *a.* at ille dixit eis *f.*
71. ειπαν BDRTLX. | ‡ειπον ς. A. rel. | οἱ δε ειπ.] dicentes Syrr.Crt.& Pst.
— εχομεν μαρτυριας χρειαν BTL. | ‡χρειαν εχ. μαρτ. ς. ADR. rel. (vid. Matt. xxvi. 65. Mar. xiv. 63.) | (εχωμεν X. 69. EHΓ.) || μαρτυριας] μαρτυρων D. 69. Theb. (vid. Matt. et Mar.)
— αυτοι γαρ ηκουσαμεν Vulg. *f.g*¹. | ηκουσαμεν γαρ D. *a.b.c.e.* | ecce enim etc. Syr.Crt. (ηκουσατε K.)
— απο] εκ 1.
1. αναστα] αναστα̣ντες D. Syrr.Crt.& Pst. Theb.
— ἁπαν το πληθος αυτων] om. D.
— ἁπαν] παν R. | ὁλον L.
— αυτων] om. 69. *e.*
— ηγαγον ABDRTLXΔ. 69. EGHKM SUVΓ*Tf.*Λ*Tf.* Latt. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ηγαγεν ς. 1s.
— επι τον] om. G. | om. τον D. | προς τον L.

2. λεγοντες] -τος 69**Scr.*
— εὑραμεν B**Mai.*LX. 1. | ‡εὑρομεν ς. AB²D²RT. rel. *Eus.* in Ps. 30ᵇ. | εὑρωμεν U. | εὑρον D*.
— το εθνος *Eus.* in Ps. | om. 1.
— ἡμων (post εθνος) BDRTL. 69. HKM. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ς. A. rel. *a*(*vid. Irici.*) *Eus.* in Ps.
— και κωλυοντα *Eus.* in Ps. | om. 1. *a*(*ap. Irici.*) (om. *c.*) || praem. et solventem legem nostram et prophetas *b.*(*c.*)*e.*(*ff.*) *i.l.* και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας *Marc.* ap. Epiph. lib. i. tom. iii. 11. Schol. 69 (i. p. 316.) | Contra, Vulg. *a.f.* rel.
— φορους Καισαρι διδοναι BL. Syrr.Crt. &Pst. | φορους διδοναι Καισαρι D. Latt. (διδ. φορ. Καισ. Memph. Theb. Æth.) | Καισαρι φορον διδοναι ARK M. Syr.Hcl. *Eus.* in Ps.(praem. τῳ.) vid. xx. 22. | ‡Καισαρι φορους διδοναι ς. TX. rel. Arm. || add. και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα *Marc.* ap. Epiph. Schol. 70. (vid. var. lect. ad ver. 5.)
— *και″ λεγοντα BTL. Vulg. *b.e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. | λεγοντα δε D. | λεγοντα (om. και) ς. AR*ut vid.* rel. *a.c.* Memph. Theb. (λεγον 69 *Scr.*)
— ἑαυτον ADRL. rel. | αυτον BTG. || (ego sum Christus rex, Memph. (Theb.)

3. ηρωτησεν BRT. | ‡επηρωτησεν ς. ADL. (vid. Matt. xxvii. 11. Mar. xv. 2, 4.) | (dixit ei Pilatus Syr.Crt.) | praem. audiens *b c.e.ff.i.* (Contra, Vulg. *a.f.*)
— ὁ βασιλευς] om. ὁ T.
— αποκριθεις αυτῳ εφη (om. αυτῳ Vulg. *b.c.e.f.* Theb. om. αποκρ. Syrr.Crt.& Pst.) | απεκριθη αυτῳ D. 1. *a.* || add. λεγων D.
4. αιτιον] αιτιαν 69. peccatum Theb.
5. δε] om. K*. (δ' K².)
— επισχυον] επισχυνον L. | ενισχυον D. 69. H.
— ὁτι *c.* | om. DT**ut vid.* Vulg. *a.b.e.f. ff.* Syr.Crt. Æth.
— λαον *Eus.* in Ps. 30ᵇ. | οχλον L.
— διδασκων] om. *b.c e.i.l.* (Contra, *Eus.* in Ps.)
— Ιουδαιας] γης D.
— και (ante αρξ.) BTL. *Am. Fuld.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph.W.& MS. | *om. ς. ADR. rel.
— αρξαμενος....Γαλιλαιας] om. 69.
— ad fin.] add. et filios nostros et uxores avertit a nobis non enim baptizatur sicut nos *c.* sic *e,* sed habet "baptizantur," et "sicut et nos" postea add. "nec se mundant." (vid. *Marc.* ap. Epiph. ad ver. 2.)
6. Πιλατος δε ακουσας] ακουσας δε ὁ Πειλατος D. *c.*

5. om. "et" *ante* incipiens *Cl.*

A B D [P] (R) (T). L X Δ. 1. 69. E [F] G H K M S U V Γ A [Fᵃ].
6. [Γαλιλαίαν]

Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός
ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου
ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ
αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
142 8 Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη
λίαν· ἦν γὰρ ‡ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων″ ἰδεῖν αὐτὸν
διὰ τὸ ἀκούειν † περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον
ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν
λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ.
τε/β 10 εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
οθ' τϛ/ι εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11 ἐξουθενήσας δὲ
§ F αὐτὸν ὁ Ἡρώδης § σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ
ἐμπαίξας, περιβαλὼν [αὐτὸν] ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέ-
¶ R πεμψεν¶ αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 12 ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ
τε ‡ Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλᾶτος″ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ'
ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς
‡ αὐτούς.″
τζ/θ 143 13 Πιλᾶτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν 14 εἶπεν πρὸς

Galilaeam interrogavit si homo Galilaeus esset, 7 et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Hierosolymis erat illis diebus.

8 Herodes autem viso Iesu gavisus est valde: erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, eo quod audiret multa de illo, et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. 9 Interrogabat autem illum multis sermonibus: at ipse nihil illi respondebat. 10 (305, 2.) Stabant etiam principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum. 11 (306, 10.) Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo, et inlusit indutum veste alba, et remisit ad Pilatum. 12 Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem.

13 (307, 9.) Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe 14 dixit

---

6. Γαλιλαιαν ADRX. rel. vv. (praem. την D.) (quod dicunt de Galilaea Syr.Crt. nomen Galilaeae Syr.Pst. de Galilaea Arm.) | om. BTL. Memph.
— ὁ ανθρωπος Γαλιλαιος Vulg. *f.* (om. ὁ B**Rl.Mai.*ed.2.) | απο της Γαλιλαιος ὁ ανθρ. D. *a.b.(c.)e.ff.i.* (Syr.Crt.) (Memph. Theb.) | om. ὁ ανθρ. Syr. Crt.
7. και επιγνους] επιγνους δε D.
— προς Ἡρωδην οντα και αυτον] om. X. | τῳ Ἡρωδῃ οντι αυτῳ D. (*b.c.e.ff.i.*) (Æth.) | ad eum quia etiam Herodes in Jerusalem erat Syr.Crt. ad eum ad Herodem etc. *Am**. ‖add. τον ante Ἡρωδην B.
— ταυταις *a.* Theb. | post ἡμεραις 1. | εκειναις D. (Latt.) Memph.W.&Sch. in illis diebus Paschae Syr.Crt.
8. λιαν] λεγων 69.
— εξ ἱκανων χρονων BDTL. *c.* Theb. Arm. (post ιδειν αυτον D. *b.e.f.i.* Syrr.Crt.&Pst.) | εξ ἱκανου χρονου X. 1. 69. HM. Vulg. *b.e.f.i.l.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. | ‡εξ ἱκανου ϛ. AR. rel. | om. *a.*
— θελων post εξ ἱκαν. χρ. BTX. 69. *c.* | om. L. | ‡post ην γαρ ϛ. ADR. rel. (Latt.) (Memph. Theb.) Arm. (Æth.)
— ακουειν] add. αυτον πολλα U. | †add. πολλα ϛ. ARTX. rel. Latt. Syrr.(Pst.) &Hcl. (Arm.) famam Æth. | om. BD L. 1. KM. Syr.Crt. Memph. Theb. (πολλα post περι αυτου 69.)
8. ηλπιζεν] ελπιζειν T.
— ὑπ'] ὑπο B. | παρ' L.
— γινομενον] om. XG. Syr.Pst. (γενομ. 69² *Scr.*)
9. επηρωτα δε] επηρωτησεν G.
— αυτον] om. T. ‖add. λεγων Γ.
— ουδεν απεκρ. αυτῳ] praem. Jesus Syrr.Crt.&Pst. (απεκρινετο L.) | ουκ απεκρ. αυτῳ ουδεν D. *e.* ‖αυτῳ] αυτον Γ. ‖ad fin. add. quasi non audiens *c.* quasi non ibi erat Syr.Crt.
10. δε] om. H. Theb. *Orig.* iv. 387ᵃ.
— οἱ γραμμ. *Orig.* iv. | om. οἱ A.
11. εξουθενησας] -νωσας X. (-νισας 69.)
— ὁ Ἡρωδης] praem. και LX. 69. *a.* Memph.MSS.
— περιεβαλων L.
— αυτον (post περιβ.) ADX. rel. *b.c c.f. ff.* Memph. Theb. rel. | om. BTL. Vulg. *a.* | αυτῳ R. 69. SUΓ.
— ανεπεμψεν] επεμψεν RL. *c.* | ανεπεμψαι *sic* M.
— τῳ Πιλατῳ] om. τῳ AM.
12. sic in D. οντες δε εν αηδιᾳ ὁ Πιλατος και ὁ Ἡρωδης εγενοντο φιλοι εν αυτῃ τῃ ἡμερᾳ et *c* (qui tamen habet *et* προυπ.....ἑαυτους.) (Contra, vid. *Orig.* iii. 511ᵉ.)
12. εγενοντο] εγενετο 1.
— ὁ τε Ἡρωδης και ὁ Πιλατος BTL. Vulg. *a.b.e.f.ff.* Syr.Crt. Theb. Æth. | ‡ὁ τε Πιλατος και ὁ Ἡρωδης ϛ. A. rel. *c.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (om. ὁ ante Ἡρ. 69. HU.)
— μετ' αλληλων] ante εν αυτῃ 1. (Memph.) Theb. | om. Γ. Vulg. *a.b.c. e.f.ff.* Syr.Crt. Arm.
— αυτους B.*Mai.*TL. | ‡ἑαυτους ϛ. A. rel. [D.]
13. Πιλατος δε] ὁ δε Πειλατος D.
— συγκαλεσαμενος] συνκαλεσας D.
— τον λαον] praem. παντα D. *c.* Syr. Crt. | (populi Syr.Pst. Theb. Æth.)
14. αυτους] ἑαυτους Γ.
— προσηνεγκατε] κατηνεγκατε D. | προσηνεγκα T.
— ὡς] quem dicistis mihi Syr.Crt.
— αποστρεφοντα] διαστρεφοντα 1. 69.
— τον λαον] populum nostrum Syr.Crt.
— και ιδου εγω] καγω δε D. | om. εγω 1. HΓ. Theb. Arm.
— ανακρινας] ante ενωπιον ὑμων D. Syrr.Crt.&Pst.
— ουθεν B. 1. | ‡ουδεν ϛ. ADT. rel.

7. ad eum *Am.** | 8. de eo *Cl.* | 9. eum *Cl.* | 10. Stabant autem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

15. *ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς*
¶‖Matt. 27:15-26. ‖Mar. 15:7-15. ‖Jo. 18:40.
18. *ἀνέκραξαν*
19. *βεβλημένος*
— fin. *add.* 17 [*Ἀνάγκην δὲ εἶχεν κατὰ ἑορτὴν ἀπολύειν αὐτοῖς ἕνα.*]
§ P
¶ T
§ F[a] ¶ F[a]
23. *om.* κ. τ. ἀρχ.

αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς
ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν
ἀνακρίνας ‡ οὐθὲν″ εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ
τη ι αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ᾽ αὐτοῦ· 15 ἀλλ᾽ οὐδὲ
Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδοὺ
οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ.
τθ β 16 παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 17† 18 ¶ ‡ ἀνέκρα-
τι α γον″ δὲ παμπληθεὶ λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον
δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ
γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον ‡ βληθεὶς″ ‡ ἐν τῇ
φυλακῇ.″
144 20 Πάλιν ‡ δὲ″ ὁ § Πιλᾶτος προσεφώνησεν
τια α θέλων ἀπολῦσαι τὸν¶ Ἰησοῦν. 21 οἱ δὲ ἐπεφώνουν
τιβ θ λέγοντες, § ‡ Σταύρου σταύρου″ αὐτόν.¶ 22 ὁ δὲ
τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν
οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παι-
τιγ α δεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 οἱ δὲ ἐπέκειντο
φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ
κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν [καὶ τῶν ἀρχιερέων.]

ad illos, Optulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum, et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. 15 (308, 10.) Sed neque Herodes: nam remisi vos ad illum, et ecce nihil dignum morte actum est ei. 16 (309, 2.) Emendatum ergo illum dimittam. 17 Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. 18 (310, 1.) Exclamavit autem simul universa turba dicens, Tolle hunc, et dimitte nobis Barabban: 19 qui erat propter seditionem quandam factam in civitate et homicidium missus in carcerem.

20 (311, 1.) Iterum autem Pilatus locutus est ad illos volens dimittere Iesum. 21 At illi succlamabant dicentes, Crucifige, crucifige illum. 22 (312, 9.) Ille autem tertio dixit ad illos, Quid enim mali fecit iste? nullam causam mortis inveni in eo: corripiam ergo illum et dimittam. 23 (313, 1.) At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur, et invalescebant

---

14. *εν τῳ ανθρωπῳ τουτῳ αιτιον*] *αιτιον εν αυτῳ* D. (Theb.) *αιτιον ante εν τ. ανθρ.* Latt. Memph. Æth. | *εν αυτῳ αιτιον* 69. | "post eum" tantum Syr.Crt. | causam inveni in homine isto Vulg. (*b.*)*f.* Syr.Pst. | dignum in homine hoc *a.*
— *εν*] *επι* Λ.
— *αιτιον*] om. 1. | *αιτιαν* EFG².
— *ὡν κατηγορειτε κατ᾽ αυτου* BT. rel. | om. D. | om. *κατ᾽* AL. 1. Λ. Latt.
15. *ανεψεμψα γαρ ὑμας προς αυτον* AD X. 1. rel. Syrr.(Crt.& Pst.)& Hcl.txt. (Arm.) (Æth.) (*ανεπεμψεν* H.) (*ὑμας*] *αυτον* Syrr.Crt.& Pst. Arm.) | *ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ἡμας* BTL. 69. KM. *f.* (*Gat. Mm.* Syr.Hcl.mg.) Memph. Theb. (*ἡμας*] *ὑμας* B.*Btly. Bch. Gat. Mm.* Syr.Hcl.mg.)
— *ιδου*] om. D. Syr.Crt. (*νυν* Arm.)
— *εστιν πεπραγμενον*] *πεπραγμενον εστιν* D.
— *αυτῳ*] praem. *εν* DX. 69. Γ. *c.*
17. †*αναγκην δε ειχεν απολυειν* †*αυτοις κατα ἑορτην ἑνα* ϛ.] om. ver. AB TLK. *Fuld. a.* Memph.MS. Theb. | habent *hic* XΔ. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph.W. (Arm.) Æth. *a. Eus.* Can. aut *hic* aut *om.* (vid. Matt. xxvii. 15. Mar. xv. 6. Joh. xviii. 39.) | post ver. 19 D. Syr.Crt. Æth. impr. ‖*δε*] *γαρ* Arm. | *απολυειν αυτοις*] post *κατα ἑορτην* D. | *αυτοις*] ante *απολυειν* 69. ‖et consueverat Pilatus etc. Syr.Crt. | *κατα ἑορτην*] *κατ᾽ ἑορτ.* Δ. secundum consuetudinem *b.* | *ἑνα*] add. vinctum *c.* Syr.Hcl.* | ante *κατα ἑορτ.* Arm.
18. *ανεκραγον* BTL. *a.* | ‡*ανεκραξαν* ϛ. ADX. rel.
— *δε*] om. T*. 69.
— *ἀπανπληθει* T.
— *αιρε τουτον*] *bis* D.
— *τον Βαρ.* BDTLX. 1. 69. Ss. *Orig.* iii. 755[b]. | om. *τον* AΔEFGHKMUVΓΛ.
19. *τινα γεν. εν τῃ πολει*] om. Syr.Crt.
— *βληθεις* BTL. | ‡*βεβλημενος* ϛ. A DX. rel. (*-νον* 69 *Scr.*) vid. ver. 25.
— *εν τῃ φυλακῃ* B(T)LX. *f.* (om. *τῃ* T.) | ‡*εις φυλακην* ϛ. AD. rel. (vid. ver. 25.) | *εις την φυλακην* 1.
20. *δε* AB.*Mai.*DTL. Latt. Syrr.(Crt.)& Pst. Memph. Theb. (Æth.) | ‡*ουν* ϛ. X. rel. Syr.Hcl. | om. *Tol.* Memph. MS. Theb.MS. Arm.
— *προσεφωνησεν*] add. *αυτοις* BL. *a.* Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. | add. *αυτους* D. | add. *προς αυτους* 69. Vulg. *b.c.e.f.ff.g¹.l.* | non addunt AP TX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. ‖add. et dixit illis Syr.Crt. (vultisne ut serem vobis Æth.)
20. *τον Ιησουν*] *αυτον* 1. H.
21. *επεφωνουν*] *εκραξαν* D. *c.*
— *λεγοντες*] om. D.
— *σταυρου σταυρου* BDF[a]. *Orig.* i. 725[d]. iii. 316[c]. 511[d]. 755[b]. iv. 301[a]. 434[d]. *Eus.* Ecl. Pr. 49. 51. | ‡*σταυρωσον σταυρωσον* ϛ. APL. rel. (vid. Mar. xv. 13. Joh. xix. 6, 15.) ‖*semel.* U. *a.b.e f.ff.* Arm. Æth. | Contra, Vulg. *c.*
— *αυτον*] *τον* D*.
22. *ουδεν αιτιον* ABP. rel. Vulg. *f.ff.* | *ουδεμιαν αιτιαν* D. | *ουδεν αξιον* L. *a.c.* Syrr.Crt.(Pst.)&Hcl.mg. | *ουδεν γαρ αιτιον* 1. 69. *b.e.l.* Syr.Crt.
— *εὑρον* *Am. a.* Syrr.Pst.&Hcl. | *εὑρισκω* D. Vulg.*Cl. b.c.e.f.ff.l.* Syr.Crt.
— *αυτον*] post *απολυσω* D.
23. *σταυρωθηναι* AD(ante *αυτον*)P. rel. | *σταυρωσαι* B. (crucifige illum *a.c.* Theb.)
— *κατισχυνον* 1 *Wtst.*
— *και των αρχιερεων* ADP. rel. *c.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. (Æth. om. *και των*). | om. BL. Vulg. *a.b.e.ff.g¹.l.* Memph. Theb.

---

19. quondam *Am.* | 20. ad eos *Cl.* | 21. eum *Cl.* | 22. invenio *Cl.*

ABCDPQ LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ. τιδ α
§ C
r ‖Matt. 27:32. ‖Mar. 15:21. ‖Jo. 19:17. τιε α
26. ἀπῆγον
§ 33
Π′ τις ι

24 ‡ καὶ″ Πιλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐ-
τῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ † τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον
βεβλημένον § εἰς † φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο· τὸν δὲ
Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.
145 26 r Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, § ἐπιλαβόμενοι
‡ Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον″ ἀπ᾽ ἀγροῦ, ἐπέ-
θηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
27 ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ
γυναικῶν, αἳ † ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. 28 στρα-
φεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς † Ἰησοῦς εἶπεν, Θυγατέρες Ἰε-
ρουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμέ, πλὴν ἐφ᾽ ἑαυτὰς
κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται
ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ * αἱ″
κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ‡ ἔθρε-
ψαν.″ 30 s τότε ἄρξονται § λέγειν τοῖς ὄρεσιν, ‡ Πέ-

s Hos. 10: 8. Rev. 6:16.
§ Q

voces eorum, 24 (314, I.) et Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum: 25 dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem, quem petebant, Iesum vero tradidit voluntati eorum.
26 (315, I.) Et cum ducerent eum, apprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa, et imposuerunt illi crucem portare post Iesum.
27 (316, 10.) Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum, quae plangebant et lamentabantur eum. 28 Conversus autem ad illas Iesus dixit, Filiae Hierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete et super filios vestros: 29 quoniam ecce venient dies in quibus dicent, Beatae steriles, et ventres qui non genuerunt, et ubera quae non lactaverunt. 30 Tunc incipient dicere montibus, Cadite super

---

24. *και Πιλατος επεκρινεν* BL. Vulg. *a. b.e.ff.* Syr.Crt. Memph. Æth. | ‡*ὁ δε Πιλατος επεκρινεν* ς. AP. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | *επεκρινεν δε ὁ Πειλατος* D. *c.*

25. *απελυσεν δε*] †add. *αυτοις* ς. 1. 69. KM. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.† Arm. Æth. | om. AB.*Mai.*DPLXΔEFGHS UVΓΛ. *a.* Memph. Theb. ‖add. postea *τον Βαραββαν* 1. (69.) (vid. Matt. xxvii. 26. Mar. xv. 15.)

— *δια στασιν και φονον Orig.* i. 420c. | *ενεκα φονου* D. (propter homicidia et haereses Syr.Crt.)

— *βεβλημενον*] om. Λ. Syr.Crt.

— *φυλακην*] †praem. *την* ς. ACPL. rel. Memph. Theb. | om. BD. 69. FK. Arm. *Orig.* i. 420c.

— *ητουντο*] *ητωντο* M. | (om. *ὁν ητ. a. b.e.ff.*)

— *Ιησουν*] add. *φραγγελλωσας* 69. (vid. Matt. et Mar.) ‖ad fin. add. Susceperunt ergo Jesum et portans crucem suam *c.*(*ff.* (*l.*) (sibi crucem *ff.* et add. ducebatur.)

26. *και ὡς*] *ὡς δε* D.

— *απηγαγον*] *απηγον* B.

— *Σιμωνα τινα Κυρηναιον ερχομενον* B(CD)(L)X. 33. (69.) (*τινα*] ante *Σιμωνα* CD. | om. L. Syrr.Crt.&Pst.) (*ερχομενον*] *ερχομενου* 69 *sic.*) | ‡*Σιμωνος τινος Κυρηναιου του ερχομενου* ς. (AP. rel.) (*Κηρυν.* A. *ερχομενον* H.) | om. *του* APΔ. 1. EFGKMSUVΓ Λ. | et BCDLX. 33. 69. H. non habent art.

26. *επεθ.* ad fin. ver.] ut ferret crucem et iret post Jesum Syr.Crt.

— *απ᾽*] *απο* D.

— *οπισθεν*] *οπεισοθεν* D.

— *του Ιησου*] *αυτου* 1. *c.* Memph. MS.

27. *αυτῳ πολυ πληθος*] *το πληθος αυτῳ* D. | *αυτῳ πληθος πολυ* 69. *a.* (om. *πολυ b.c.e.f.ff.* Arm.)

— *γυναικων*] *γυναικες* D. *c.f.* Syrr.Crt. &Pst. Theb. Æth. [Memph. anceps.]

— *αι*] om. 69. ‖†add. *και* ς. C3PΔ. 1. rel. Syr.Hcl. | om. ABC*DLX. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.

— *εκοπ.*] *κοπ.* L.

— *αυτον* om. *b.e.ff.* | post *εκοπτοντο* D. Vulg. *c.f.* Syr.Crt.

28. *Ιησους*] om. Γ. ‖†praem. *ὁ* ς. A (C)DP. rel. | om. BL. | *ὁ Ιησους* ante *προς αυτας* C. Syrr.Crt.&Pst.MS.

— *ειπεν*] ante *προς αυτας* D. Arm. (add. "illis" Syr.Crt. Æth. add. tacete post *Ιλημ. b.*)

— *επ᾽ εμε*] *εμε, μηδε πενθειτε* D. (om. *επ᾽* et mox om. *εφ᾽* et *επι.*)

— *πλην*] *αλλ᾽* D.

— *εφ᾽ ἑαυταις* S. | *εφ᾽ αυτας* Δ.

29. *ιδου* Vulg. *c.f.* rel. | om. D. 69. *a.b.e. ff.* Syr.Crt. Arm. Æth.

— *ερχονται ἡμεραι* ABL. rel. | *ἡμεραι ερχονται* CX. Theb. | *ελευσονται ἡμεραι* D. 69. Latt.

29. *ερουσιν*] dicetis Syr.Crt.

— *αἱ κοιλιαι* BCX. 1. 69. Memph. Theb. | *om. *αἱ* ς. ADP. rel. Arm.

— *εγεννησαν*] *εγενησαν* 69*. Λ.

— *μαστοι*] *μασθοι* D*FGΓ *Tf.*(ut vid.) | *μαζοι* C.

— *εθρεψαν* BC*L. Syr.Hcl.mg.(et ap. Bar.Hebr.) | *εξεθρεψαν* C2D. 1. | ‡*εθηλασαν* ς. AP. rel. Syrr.Crt.Pst.& Hcl.txt. lactaverunt Vulg. *f.* Æth. educaverunt *a.* nutrierunt *b.c.ff.l.* nutricaverunt *c.*

30. *αρξονται*] *-ξωνται* AP*Tf.*Δ. 33.

— *πεσατε* C*QLXΔ. | ‡*πεσετε* ς. A B.*Mai.*C2DP*Tf.* rel.

31. *ει*] om. L. Syr.Crt. Æth. (*οι* E *sic.*)

— *τῳ ὑγρῳ* ADPQL. rel. | om. *τῳ* B C.

— *ταυτα*] *τουτο* C.

— *τι*] supra Λ.

— *γενηται* ABCPQ. rel. | *γενησεται* D K2Λ*Tf.* Memph. Theb. | *γινεται* EFS.

32. *ηγοντο δε*] add. *συν τῳ Ιησου* C3. 33. 69. E*.

— *και*] om. Syrr.Crt.&Pst.

— *δυο*] post *κακουργοι* B. Memph. Theb. | Contra, ACDPQ. rel.

— *συν αυτῳ*] om. C3. Syr.Hier. | post

30. Cadete *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

t ‖Matt. 27:33. ‖Mar. 15:27. ‖Jo. 19:18.
τιζ α τιη α τιθ
¶ P

u ‖Matt. 27:33-37. ‖Mar. 15:22-26. ‖Jo. 19:17-19.
α τκ ι τκα

34. κλήρους α τκβ β

35. τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός.

36. ἐνέπαιξαν τκγ β
¶ F

σατε″ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς·
31 ὅτι εἰ ἐν [τῷ] ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ
ξηρῷ τί γένηται;
146 32 t ″Ηγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι
σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 33 u καὶ ὅτε¶ ‡ ἦλθον″ ἐπὶ
τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν
αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ
ἐξ ἀριστερῶν. 34 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες
αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. Διαμεριζόμε-
νοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον. 35 καὶ
εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ
ἄρχοντες † λέγοντες, ″Αλλους ἔσωσεν σωσάτω ἑαυ-
τόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός.
36 ἐνέπαιζον δὲ¶ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχό-
μενοι, † ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, 37 καὶ λέγοντες,

nos, et collibus, Operite nos:
31 quia si in viridi ligno haec
faciunt, in arido quid fiet?

32 (317, I.) Ducebantur autem
et alii duo nequam cum eo ut
interficerentur. 33 (316, I.) Et
postquam venerunt in locum
qui vocatur calvariae, ibi cruci-
fixerunt eum (319, I.) et latrones,
unum a dextris et alterum a
sinistris. 34 (320, 10.) Iesus au-
tem dicebat, Pater, dimitte illis:
non enim sciunt quid faciunt.
(321, I.) Dividentes vero vesti-
menta eius miserunt sortes.
35 Et stabat populus spectans,
(322, 2.) et deridebant illum prin-
cipes cum eis dicentes, Alios
salvos fecit, se salvum faciat, si
hic est Christus dei electus.
36 (323, 2.) Inludebant autem ei
et milites accedentes et acetum
offerentes illi, 37 dicentes, Si tu

ηγοντο δε Syrr.Crt.&Pst. Æth. ‖add. Ioathas et Maggatras *l.*

33. *ηλθον* BC(D)QL. 33. 69. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl.mg. (*ηλθαν* D.) | ‡*απηλθον* ς. AX. rel. Syr.Hcl.txt.

— *καλουμενον* ABDQL. rel. | *λεγομενον* CXGΛ. (vid. Matt. xxvii. 33.)

— *εσταυρωσαν*] post *αυτον* 69. | *εσταυρον* Δ*.

— *κακουργους*] add. *ὁμου* D. | add. duos *b.* Theb.

— *μεν a.* | om. Γ ut vid. Vulg. *b.c.e.f.ff.*

— *εκ*] om. 69.

— *αριστερων* ABC^{3}D. rel. | *ευωνυμων* C*QL. 33. 69. (vid. Matt. xxvii. 38. Mar. xv. 27.) ‖ad fin. add. iterum *εσταυρωσαν* Syr.Hcl. Arm. Æth.

34. om. *ὁ δε* ad *ποιουσιν* BD*. *a.b.* Memph. MS. Theb. | habent ACD mg.man.ant. QLXΔ. 1. 33 *sic.* 69. (E cum ast.) rel. Vulg. *c.e.f.ff.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. MSS. Arm. Æth. "quod Dominus in cruce dixerit, Pater remitte eis, non mihi sciunt quid faciunt." *Iren.* 210. *Orig. Int.* ii. 188^e. *Παρακαλῶ κύριε θεὲ πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν.* Jacobus Justus ap. Hegisippum. *Eus.* H. E. ii. 23 (80). *αὐτὸς γὰρ ὁ διδάσκαλος προσηλωθεὶς ηὔχετο τῷ πατρὶ τοῖς αὐτὸν ἀναιροῦσιν ἀφεθῆναι τὸ ἁμάρτημα· εἰπών, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, οὐ γὰρ οἴδασιν ἃ ποιοῦσιν.* *Hom.Cl.* xi. 20. *Hil.* 782^f. *Eus.* habet in Canone.

34. *Ιησους*] *κυριος* Q. Syr.Hcl.mg.

— *ελεγεν* Syrr.Pst.&Hcl. | *ειπεν* AKM. Syr.Crt.

— *πατερ* *Iren. Hil.* om. A. | *πατιρ* D *mg.*

— *ποιουσιν*] *ποιωσιν* 33.

— *διαμεριζομενοι δε*] *διεμεριζοντο δε* D. *c.*

— *εβαλον* Vulg. *b.e.f.ff.* | -*λλον* X. 1. 33. F. *a.* | *βαλοντες* D. *c.* (vid. Matt. xxvii. 35. Mar. xv. 24.)

— *κληρον* BCDQL. rel. *b.c.* (vid. Matt. Mar. Joh. [e Ps. xxii. 19.] xix. 24.) | -*ρους* AX. 1. 33. Vulg. *a.e.f.ff.* Syr. Hcl.mg. Arm. [Syr.Crt. Memph. Theb.] "Lucas dicendo *sortes*, pluralem pro singulari numero posuit.... quamvis nonnulli codices *sortem* reperiantur habere, non *sortes*." *Aug.* in Joh. Tr. cxviii. (ed. Bass. iv. 1057^b.)

35. *θεωρων* *Eus.* D.E. 498^d. | *ορων* D.

— *εξεμυκτηριζον δε και* Syr.Hcl. Memph. (et deridentes Syrr. Crt. & Pst.) [h. Theb.] | *εμυκτηριζον δε* D. (om. *και* D. 1. Latt. Arm.ed.) *και εξημυκτ.* *Eus.* D.E. ‖add. *αυτον* D. 1. 69. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Eus.* D.E.

— *οἱ αρχοντες* *Eus.* D.E. | om. D. ‖ †add. *συν αυτοις* ς. A. rel. Vulg. (*a.*)*f.* Syrr. (Crt.) & Hcl. Arm. *Eus.* D.E. | om. BCDQLX. 33. 69. *b.c.e.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Æth. [h. Theb.]

— *λεγοντες* *Eus.* D.E. | *και ελεγαν αυτω* D. Æth. (et dicebant *c.*)

35. *εσωσεν* *Eus.* D.E. | *εσωσας* D. *c.* | *σεσωκεν* K^{2}M*.

— *σωσατω ἑαυτον* *Eus.* D.E. | *σεαυτον σωσον* D. *c.* (*σωσατω αυτον* L.)

— *ει οὑτος εστιν ὁ χριστος* A(B)CQL. rel. *Eus.* D.E. (*οὑτος*] *υἱος* B. | om. Syrr.Crt.&Pst.) | *ει υἱος ει του θεου ει χριστος ει* D. si tu es Christus *c.*

— *ὁ του θεου εκλεκτος* AC^{3}Q. rel. | *του θεου ὁ εκλεκτος* B. *Btly.Bch.Mai.*ed.2. L. 1. (om. *ὁ* B.*Mai.* ed. 1.) | *ὁ εκλεκτος του θεου* C*. *c.ff.* | *ὁ υἱος του θεου ὁ εκλεκτος* 69. Syr.Hcl. Memph. (Theb.) Arm. *Eus.* D.E. | *ὁ εκλεκτος* tantum D. (om. *εκλεκτος e.*)

36. *ενεπαιζον* ACDQ. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. | *ενεπαιξαν* B L. Theb.

— *αυτῳ*] *αυτον* 69. E* *ut vid.* | om. K*.

— *οξος*] †praem. *και* ς. C^{3}QX. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | add. *τε* D. | om. ABC*L. *a.* Memph. Theb. ‖ad fin. ver. *om.* Syr. Crt.

— *προσφεροντες αυτῳ*] *προσεφερον* D. (*b.c.ff.*)

37. *και*] om. D. *Am. b.* Memph.MS. Theb.

— *λεγοντες*] add. *χαιρε* D. *c.* Syr.Crt.

---

32. interficeretur *Am.** | 35. eum *Cl.* | 36. ei *Cl.* | 37. et dic. *Cl.*

A B C D [P] (Q) [R]. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. § R

τκδ α

ΠΑ' τκε β

τκϛ ι

38. ἐπ᾽ αὐτῷ [γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς,]
— Οὗτός ἐστιν ὁ βασ. τ. Ἰουδ.
▾ ‖Matt. 27:44. ‖Mar. 15:32.
42. εἰς τὴν βασιλείαν

Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.
38 ϛἮν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ‡ [ἐπιγεγραμμένη]″ ἐπ᾽ αὐτῷ
§ † ‡ Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος.″
147 39 ▾ Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων
ἐβλασφήμει αὐτὸν [λέγων], ‡ Οὐχὶ″ σὺ εἶ ὁ χριστός;
σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος
‡ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη,″ Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι
ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως,
ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ
οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. 42 καὶ ἔλεγεν †, Ἰησοῦ,
μνήσθητί μου † ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
43 καὶ εἶπεν αὐτῷ [ὁ Ἰησοῦς], Ἀμὴν ‡ σοι λέγω,″
σήμερον μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

es rex Iudaeorum, salvum te fac.
38 (324, 1.) Erat autem et superscriptio inscripta super illum litteris graecis et latinis et hebreicis, Hic est rex Iudaeorum.
39 (325, 2.) Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens, Si tu es Christus, salvum fac temet ipsum et nos.
40 (326, 10.) Respondens autem alter increpabat illum dicens, Neque tu times deum, quod in eadem damnatione es?
41 Et nos quidem iuste, nam digna factis recepimus: hic vero nihil mali gessit.
42 Et dicebat ad Iesum, Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum.
43 Et dixit illi Iesus, Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.

---

37. *ει συ ει* Vulg. *b.f.* Syr.Crt. rel. | *συ ει* A. 1. *a.e.ff.* | om. D. *c.* ‖add. *ὁ χριστος* 69. Arm.MSS.
— *σωσον σεαυτον*] om. D. ‖add. *περιθεντες αυτῳ και ακανθινον στεφανον* D. (*c.*) (Syr.Crt.)
38. *και*] om. Δ. *e.*
— *επιγραφη* ABQL. rel. Memph. Theb. | praem. *ἡ* CDGSU. (vid. Mar. xv. 28.)
— *επιγεγραμμενη* ADQ. *b.* (vid. Mar. xv. 26.) scripta et posita Syr.Crt. | ‡*γεγραμμενη* ϛ. C³Δ. 1. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvii. 37.) id. post *αυτῳ* C*X. 33. 69. | om. BL. Memph. Theb.
— *επ᾽ αυτῳ*] †add. *γραμμασιν Ἑλληνικοις και Ῥωμαικοις και Ἑβραικοις* ϛ. AC³DQR rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Joh. xix. 20.) | om. BC*L. *a.* Syr.Crt. Memph. Theb. (vid. Matt. et Mar.) ‖*και Ῥωμ.*] om. *και* DH. *b. f.* | *και Ἑβραικοις*] om. 69*(add. mg. man. rec.) om. *και* D.
— *ὁ βασιλευς των Ιουδαιων οὑτος* BDL. *a.e.ff.* (om. *ὁ* B.*Mai.* ed. 1. add. *εστιν* D. *e.ff.*) | *ὁ βασ. των Ιουδ.* C. *c.* | ‡*οὑτος εστιν ὁ βασιλευς των Ιουδαιων* ϛ. AQR. rel. Vulg. *b.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 2ᵃ. | *οὑτ. εστιν Ιησους ὁ βασ. τ. Ιουδ.* X. 1. 33. Theb.
39. *κρεμασθεντων* *Orig. Int.* iii. 922ᵃ. | om. D. ‖add. cum eo Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier. Memph.
— *εβλασφημει*] *-μη* B.*Blc.* 69. E.
— *αυτον*] om. B.*Blc.*(ctra, *Mai.*) *Orig. Int.* iii. | *αυτῳ* 69. K.
— *λεγων* ACQR. rel. *Orig. Int.* iii. | om. BDL. *l.* (*λεγων....ἡμας* om. D. *e.*)
39. *ουχι* BC*L. *a.b.ff.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡*ει* ϛ. AC³QR. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iii. ‖ad fin.] qui destruebas templum et in tribus diebus reaedificabas illum salvum te fac nunc et descende de cruce. *l.* (vid. Matt. xxvii. 40. Mar. xv. 29, 30.)
— *ἡμας*] praem. salva et Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier.
40. *επετιμων αυτῳ εφη* BC*LX. Memph. | ‡*επετιμα αυτῳ λεγων* ϛ. AC²DQR. rel. Latt. Syr.Hcl. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 922ᵇ. (*επετιμησεν* E*. Syr.Crt. | *αυτον* 69.) | et increpavit eum consors ejus ille et dixit ei Syrr.Crt.(&Pst. *om.* ille alter.) [Theb.]
— *ουδε*] *ουδεν* 69. | *ου* G. | *ὁτι ου* D.
— *συ*] *σοι* 69.
— *ει* *Orig. Int.* iii. | *εσμεν* C*(corr.².) Syr.Crt. Syr.Hier.(*Bch.*) Memph. Theb. (Æth.) ‖add. *και ἡμεις εσμεν* D. (Syr.Crt. "ecce.") | Contra, *Orig. Int.*
41. *και*] om. C*(corr.².) Memph. Theb.
— *γαρ*] om. E.
— *απολαμβανομεν*] *απελαβαμεν* C* (?corr.³.) | *απολαμβανωμεν* 33. 69. H.
— *ατοπον*] *πονηρον* D.
42. *και*] add. *στραφεις προς τον κυριον* D. | Contra, *Orig. Int.* iii.
— *ελεγεν*] *ειπεν* D. *b.* Syr.Crt.
— *Ιησου*] †praem. *τῳ* ϛ. AC²Q*Tf.*R. rel. | om. BC*L. Memph. Theb. (ut legi possit *ελεγεν Ιησου* *dat.* seu *ελεγεν, Ιησου* *voc.*). *dat.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. sic et Latt. *voc.* Memph. Theb. Domine Jesu *Orig. Int.* iv. 517ᵃ. 523ᵈ. | *αυτῳ* D.
— *μου*] †add. *κυριε* ϛ. AC²R. rel. *b.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int.* iv. 564ᵃ. *Eus.* in Ps. 29ᵉ. *Hil.* 39ᵃ. 183ᶜ. | om. BC*DLM*. *a.* Syr.Hier. Memph. Theb. *Orig.* iv. 455ᶜ. *Orig. Int.* iii. 922ᵇ. | *Ιησου* hic *Orig.* iv. 435ᵈ. | ante *μνησθητι* Q. Vulg. *c.e.f.ff.l.* Syr.Crt. *Hil.* 477ᶠ.
42. *ὁταν ελθῃς* ABCR. rel. *Orig.* iv. *bis.* *Orig. Int.* iii. iv. 517ᵃ. 523ᵈ. 564ᵃ. *Eus.* in Ps. 29ᵉ. *Hil. ter.* | om. DQ.
— *εν τῃ βασιλειᾳ σου* ACQR. rel. *a.b.* *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* in Ps. | *εις την βασιλειαν σου* BL. Vulg. *c.f.e.ff.* *Orig. Int.* iii. iv. *ter.* *Hil.* (alterutrum Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth.) | *εν τῃ ἡμερᾳ της ελευσεως σου* D.
43. *και ειπεν....σοι λεγω*] *αποκριθεις δε ὁ Ιησους ειπεν αυτῳ τῳ επλησοντι* (*επιπλησοντι*²), *θαρσει* D.
— *ὁ Ιησους* AC(D)QR. rel. | om. BL. *e**. Memph. Theb. | add. crédis *c.*
— *σοι* ante *λεγω* BC*L. Arm. | ‡post ϛ. AC³QR. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. [vid. D *supra.*] *Hil. saepe.*
— *σημερον*] praem. *ὁτι* L. *b.c.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Æth. | Contra, *Orig. Int.* iii. ‖add. *ὁτι* Syr.Crt. | Contra, *Orig.* ii. 531ᵉ. iv. 455ᵇ·ᶜ·
— *μετ᾽ εμου*] post *εσῃ* C*. Memph. Theb. Æth. | Contra, C³. *Orig.* ii. 531ᵉ. iv. 455ᵇ·ᶜ· *Orig. Int.* iii. iv. 517ᵃ. | (seq. in horto Eden Syr.Crt.) ‖*παραδ.*] add. *του θεου* *Orig.* ii. 531ᵉ. iv. 455ᵇ·ᶜ· *bis.*
44. *και ην* B.*Mai.*C*DL. *a.b.e.ff.* Memph. *Orig. Int.* iii. 923ᵇ. | ‡*ην δε* ϛ. AC³QR. rel. Vulg. (*c.*)*f.* Syrr.Pst.&Hcl.

38. scripta super eum *Cl.* | 40. eum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* τκζ 148 44 w ‡ Καὶ ἦν″ * [ἤδη]″ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ
Syrr. C. P. H. β σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας
Memph. Theb. Arm. Æth. τκη ‡ ἐνάτης.″ 45 καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐσχίσθη
w ‖Matt. 27:45-56. β ‖Mar. 15:33-41. τὸ § καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον· 46 καὶ φω-
§ P τκθ νήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ,
ww Ps. 31 (30): 5. ww εἰς χεῖράς σου ‡ παρατίθεμαι″ τὸ πνεῦμά μου.
46. *καὶ τοῦτο* τλ β ‡ τοῦτο δὲ″ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 ἰδὼν δὲ ὁ ‡ ἑκα-
47. *ἐδόξασεν* τοντάρχης″ τὸ γενόμενον ‡ ἐδόξαζεν″ τὸν θεὸν λέ-
τλα ι γων, Ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 καὶ
πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεω-
ρίαν ταύτην, ‡ θεωρήσαντες″ τὰ γενόμενα, τύπτον-
x ‖Jo. 19:25. τες † τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 x εἱστήκεισαν δὲ
¶ Q 49. [ἀπὸ] μακρόθεν πάντες οἱ γνωστοὶ¶ ‡ αὐτῷ″ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες

44 (327, 2.) Erat autem fere hora sexta et tenebrae factae sunt in universa terra usque in nonam horam,
45 et obscuratus est sol, (328, 2.) et velum templi scissum est medium.
46 (329, 1.) Et clamans voce magna Iesus ait, Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens exspiravit.
47 (330, 2.) Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit deum dicens, Vere hic homo iustus est.
48 (331, 10.) Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant quae fiebant, percutientes pectora sua revertebantur.
49 Stabant autem omnes noti eius a longe, et mulieres quae secutae

Arm. [Syr.Crt.] | ην B.*Btly.Bch.* Theb. *Orig. Int.* iii. 56^e.

44. ηδη ante ὡσει BC*L. Syr.Hcl. (Memph.) *Orig. Int.* iii. 56^e. | *om. ς. AC^{3}DQR. rel. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Theb. Arm. *Orig. Int.* iii. 923^f. | et cum meridies esset tempore sextae horae Æth.

— ὡσει] ὡς ἡ 69.

— και σκοτος....ἑ. ὡρ. ενατης] om. Syr. Hier. (in mg. habet; Et luna amisit lumen suum et stellae deciderunt, et petrae disruptae et sepulcra aperta sunt, et corpora multorum sanctorum surrexerunt, et apparuerunt multis.)

— ενατης ABCDQRXΔ. 1. 33. EGHK MSUV. | ‡εννατης ς. L. 69. ΓΛ.

45. και εσκοτισθη ὁ ἥλιος AC^3(D)QR. 1. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.(&Hcl.txt.) (Arm.) Æth. *Orig. Int.* iii. 923^f. ("secundum pleraque exemplaria"). *Marc.* ap. Epiph. I. i. tom. iii. 42. Schol. lxxi. (i. p. 347). "Et forsitan ausus est aliquis quasi manifestius aliquid dicere volens pro, *Et obscuratus est sol*, ponere *Deficiente sole:* existimans quod non aliter potuissent fieri tenebrae, nisi sole deficiente." *Orig. Int.* iii. 923^a. (και εσκ.] εσκ. δε D. | και εσκορτ. A. | om. και *a.b.c.e.* Arm.) | του ἡλιου εκλειποντος BC* *ut vid.* (L). Syr.Hcl. mg. (Memph. Theb. ut vid.) (*Orig.* i. 414^a.) *Orig. Int.* iii. 56^e. (923^a. "in quibusdam exemplaribus.") ὁ ἐκλιπὼν ἥλιος *Orig.* i. 415^e. (εκλιποντος L. *Orig.* i. 414^a.) | om. C(^{2}*ut vid.*) 33.

— και εσχισθη AC^3(D)QR. rel. Latt. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Arm. [Memph. Theb.] | εσχισθη δε BC*L. 1. 33. | και το καταπετασμα του ναου εσχισθη (om. μεσον) post εξεπνευσεν ver. 46. D.

46. φωνῃ μεγαλῃ *hic* ABPR. rel. Syr.Hcl. rel. | post ὁ Ιησους CD. Syrr.Crt.&Pst. Memph. (Theb.) Æth. | (μεγαλῃ φωνῃ D.)

— χειρα A *Tf.*

— παρατιθεμαι ABCPQX. 33. KMU. *Just.* Try. 105. *Orig.* iii. 726^c. *Eus.* D.E. 108^d. 160^c. (παρατιθημαι B.*Mai.* ed.2. παρατιθημι D*. 1. παρατιθειμι D^{2}R.) Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. rel. | ‡παραθησομαι ς. LΔ. rel. (vid. LXX.)

— τουτο δε BC*D. *c.* Memph.Schw. | και τουτο P. 69. KM. *b.e.* Memph. MSS. Æth. | τουτο L. Syr.Pst. Theb. | ‡και ταυτα ς. AC^{3}QR. rel. Vulg. *f.ff.* Syr.Hcl. Memph.W. Arm. | om. haec et ειπ. εξεπν. X. om. ταυτα ειπων *a.* Syr.Crt.

— εξεπν...σεσθαι Q *Knit.*

47. ιδων δε ὁ εκατ. το γεν.] και ὁ ἑκατονταρχος φωνησας D. ‖εκατονταρχης B. 1. | ‡-χος ς. ACDPQR. rel. ‖ add. et qui cum eo erant *e.ff.*

— το γενομενον] τα γενομενα R. *Orig. Int.* iii. 928^a. 929^c. | το γεγονος C*. | om. D.

— εδοξαζεν BDRL. *c.(e.)(ff.)* Syr.Hcl. Memph.W.&Schw. | ‡εδοξασεν ς. A CPQ. rel. Vulg. *a.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.MS. Theb. *Orig. Int.* iii. *bis.* [*b.*]

— οντως] οὑτος X.

— ὁ ανθρωπος οὑτος] post δικαιος ην D. Theb. Æth. *Orig. Int.* iii. 929^c. | Contra, *Orig. Int.* iii. 928^a.

48. παντες] add. δε 33.

48. συμπαραγενομενοι] παραγενομενοι 1.

— οχλοι] om. Syr.Crt. | add. και θεωρουντες 69. Arm.

— επι την θεωριαν ταυτην] om. Syr.Crt. (θεωριαν habet Syr.Hcl.mg.) | επι θεωρειᾳ (ante οχλοι) D. (*c.*) | (om. επι 69. Arm. add. και ante τα γεν. Arm.)

— θεωρ. τα γενομενα] om. A.

— θεωρησαντες BCD *Gr.*RLX. 33. *c.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | ‡θεωρουντες ς. PQ. 69. rel. (Latt.) | om. Arm.

— γενομενα *c.* | γινομενα 69. quae fiebant Vulg. *a.b.f.ff.* quod fiebat *e.*

— τα στηθη] †praem. ἑαυτων ς. C^2(P) QR. rel. (Æth.) vv. (τα ἑαυτ. στηθη P.) | praem. αυτων X. 69. UΓ. | om. ABC* DL. 1. *For.* Arm. (pectora sua Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. ‖add. και τα μετωπα D. (*c.* loco τα στηθη.)

— ὑπεστρεφον] om. Syr.Crt. | ὑπεστρεφαν D. ‖ad fin.] add. dicentes, Vae vobis; quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem *g*^{1}. add. et dicentes, Vae nobis; quae facta sunt; vae nobis propter peccata nostra Syr. Crt.

49. δε] om. A. Theb.

—*γνωστοι αυτῳ ABPL. 33. | ‡γνωσ. αυτου ς. CDR. rel. Latt. Syr.Hcl. Memph. | γνωστ. Ιησου Syrr.Crt.&Pst. ‖add. απο BDL. 1. 33. Latt. Memph. Theb. (vid. Matt. xxvii. 55. Mar. xv. 40.) | Contra, ACPR. rel.

— γυναικες] praem. αἱ B. Theb. (Contra, Memph.)

44. in universam terram usque in horam nonam *Cl.* | 47. iustus erat *Cl.*

A B C D (P) (R). L X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ. ΠΒʹ τλβ
y ‖ Matt. 27:57-60. a ‖ Mar. 15:42-46. ‖ Jo. 19:38-42.
e, R
51. συγκαταθέμενος
§ F
τλγ / α
τλδ / ι
z ‖ Matt. 27:61. ‖ Mar. 15:47.
55. δύο γυναῖκες — ἐκ τ. Γαλ. [αὐτῷ]

αἱ ‡ συνακολουθοῦσαι″ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας,
ὁρῶσαι ταῦτα.
149 50 y Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευ-
τὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, 51 (οὗτος οὐκ
ἦν ¶ συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει
αὐτῶν,) ἀπὸ § Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων,
ὃς † προσεδέχετο † τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗτος
προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
53 καὶ καθελὼν † ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν
‡ αὐτὸν″ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν ‡ οὐδεὶς οὔπω″
κείμενος. 54 καὶ ἡμέρα ἦν ‡ παρασκευῆς,″ καὶ σάβ-
βατον ἐπέφωσκεν. 55 z κατακολουθήσασαι δὲ ‡ αἱ″
γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι [αὐτῷ] ἐκ τῆς

erant eum a Galilaca, haec videntes.

50 (332, 1.) Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus et iustus, 51 hic non consenserat concilio et actibus eorum, ab Arimathia civitate Iudeae, qui expectabat et ipse regnum dei: 52 hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu, 53 (333, 1.) et depositum involvit sindone, et posuit eum in monumento exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat. 54 (334, 10.) Et dies erat parasceves, et sabbatum inlucescebat. 55 Subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de

49. συνακολουθουσαι B. *Btly.Mai.*CRLX. 33. (ακολουθουσαι B.*Bch.*) | συνακολουθησαι Δ. | ‡συνακολουθησασαι ς. ADP. rel.
50. ab init.] Et homo quidam Syr.Crt. Homo autem quidam Syr.Pst. Et venit vir Æth. (*omittunt* ἰδου.)
— ονοματι] ῳ ονομα 1.
— ανηρ (post ὑπαρχων)] om. DΓ. *a.b.e.ff*(ap.*Blan.*) | praem. και ὁ C. | praem. και LX. 33.
— και δικαιος] om. και B. Theb. (δικ. και αγ. Syr.Crt.)
51. οὑτος.... πραξει αυτων] ille vir cujus non assensit animus cum accusatoribus *ad fin. ver.* Syr.Crt.
— συγκατατεθειμενος ABP. rel. | συγκατατιθεμενος CDLXΔ. 1. 69.
— αυτων] των G.
— απο Αριμ. πολ. τ. Ιουδ.] post ὑπαρχων Syr.Pst.
— Αριμαθαιας] -θιας D.
— ὁς] οὑς *sic* 69. ‖†add. και ς. APΓ. rel. Syr.Hel. (vid. Mar. xv. 43.) | om. B CDL. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.e.f.ff.l.* (Syrr. Crt.&Pst. "et" tantum.) Memph. Theb. (ad fin. ver. *om. c.*, et "de civ. Arimathia" etc. habet in ver. 50.)
— προσεδεχετο] †add. και αυτος ς. A. 1. 33. rel. Vulg. *f.ff.* Syr.Hel. Æth. (vid. Mar. xv. 43. Matt. xxvii. 57.) | praem. αυτος PXKMU. Arm. | *non habent* BCDL. 69. Γ. *a.b.e.l.* Syrr.Crt. &Pst. Memph.
52. ουτος] om. D. Æth. και D² supra lin. Æth. | οὑτως LE. | αυτος 69.
— τῳ Πιλατῳ] om. Syr.Crt.
— Ιησου] κυριου G. ‖add. Pilatus autem cum audisset quia exspiravit, clarificavit Dominum et donavit corpus Joseph. *c.*
53. καθελων] †add. αυτο ς. AP. rel. *b.* Syrr.Crt.Pst.&Hel. Memph. Theb. Arm. (αυτον U.) corpus *c.* Æth. | om. BCDL. 33. 69. (Latt.) [h. F.]
— αυτο post ενετυλιξεν] το σωμα του Ιησου εν D. | om. X. 1. HΓ. (Latt.) Arm. eum. *a.*
— σινδονι] σινδονα Γ. | τῃ σινδονι H. ‖add. καθαρα 69.
— αυτον B.*Btly.Bch.*CD. Vulg. *a.b.f.ff.* | ‡αυτο ς. AB.*Mai.*PL. 33 *sic.* rel. *c.* | om. 1. 69. *e.* Arm. [h. F.]
— μνηματι λαξευτῳ] μνημειῳ λελατομημενῳ D. (vid. Mar. xv. 46.)
— οὑ] ὁπου U.
— ουδεις ουπω ABL. 1. Syrr.Pst.&Hel. | ουπω ουδεις D. *Orig.* i. 439ᵇ. | ουδεις ουδεπω CP. 33. 69. KMU. | ‡ουδεπω ουδεις ς. X. rel. (Latt.) Syr.Crt. Arm. *Orig. Int.* iii. 930ᵉ. (vid. Joh. xix. 41.) | ουδεποτε ουδεις Λ. | nemo tantum *c.* Æth. [h. F.]
— κειμενος] sepultus Syr.Crt.
— ad fin.] add. και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν του μνημειου U. Memph. Æth. *a.* 5. (vid. Matt. xxvii. 60. Mar. xv. 46.) | add. και θεντος αυτου επεθηκεν τῳ μνημειῳ λειθον ὁν μογις εικοσι εκυλιον D. (*c.*) (Theb.)
54. sic in D ην δε ἡ ἡμερα προ σαββατου. (om. cet.)
— ἡμερα] praem. ἡ AD. 69. Theb. Arm.
— παρασκευης BC*L. (Latt.) vid. Mar. xv. 42. | ‡παρασκευη ς. AC²P. rel. *f.ff.* *Eus.* ap. Combefis. Mai. 265. | feria sexta Syr.Crt. Arm.
54. και BC*L. 1. 33. 69. Λ. (Latt.) Syrr. Crt.Pst.&Hel.† Memph. Arm. *Eus.* ap.Comb. ("ut" Æth.) | om. AC²PX ΔEGHKMSUVΓ. *c.* Theb.
— σαββατω Γ *Tf.*
— επεφωσκεν *Eus.* ap.Combefis. Mai. 265. | απεφωσκεν KM.
55. Atque illae mulieres quae venerant cum illo a Galilaea venerunt ad sepulchrum in investigationibus earum; et viderunt corpus, cum imposuissent illud ibi. Syr.Crt.
— κατακολουθησασαι *Eus.* in Es. 462ᶜ. ap. Comb. Mai. 265. | κατηκολουθησαν D. *c.ff.* Syrr.Pst.&Hel.
— αἱ γυναικες BPLX. 1. 33. 69. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hel. Memph. Theb. | ‡και γυναικες ς. Ss. | αυτῳ γυναικες Arm. aliae mulieres Æth. | δυο γυναικες D. (*non* 33.) *a.b.e.ff.* γυναῖκας δύο τὰς ἀκολουθήσασας αὐτῷ αἵτινες ἦσαν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας συνακολουθήσασαι *Eus.* ad Mar. iv. 266. | γυναικες tantum ACΔEFGHKMUVΓΛ. *Eus.* in Es. et ap. Comb.
— αἱτινες] τινες *Eus.* in Es.
— αυτῳ *hic* AC²P *Tf.* rel. vv. *Eus.* ap. Comb. et ad Mar. Suppl. 289. 292. | post Γαλιλαιας BL. *Eus.* in Es. | om. C* ut vid. D. *c.* Æth.
— εκ *Eus.* in Es. et ap. Comb. et ad Mar. Suppl. 289. | απο D. *c.f.* *Eus.* ad Mar. iv. et ad Mar. Suppl. 292.
— εθεασαντο] praem. και D. *c.* Syr.Pst. | εθεωρουν 69.
— μνημειον] μνημα D.

49. eum erant *Cl.* | 51. consilio *Cl.* | 55. cum eo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. τλε η

[a] Exod. 20:10.

Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ
σῶμα αὐτοῦ· 56 ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώ-
ματα καὶ μύρα· [a] καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν
κατὰ τὴν ἐντολήν.

XXIV. τλϛ

[b] ‖ Matt. 28:1, seq. β ‖ Mar. 16:1, seq. ‖ Jo. 20:1, seq.

¶ P

1. ἐπὶ τὸ μν. ἦλθαν

3. [τοῦ κυρίου]

τλζ β

150 1 [b] Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου ‡ βα-
θέως" ¶ ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν
ἀρώματα, †. 2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον
ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 ‡ εἰσελθοῦσαι δὲ" οὐχ εὗρον τὸ
σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ‡ ἀπο-
ρεῖσθαι" αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ‡ ἄνδρες δύο"
ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ‡ ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ." 5 ἐμ-
φόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν ‡ τὰ
πρόσωπα" εἰς τὴν γῆν, ‡ εἶπαν" πρὸς αὐτάς, Τί

Galilaea, viderunt monumentum et quemadmodum positum erat corpus eius, [56] (335, 2.) et revertentes paraverunt aromata et ungenta: et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

[1] (336, 1.) Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata. [2] Et invenerunt lapidem revolutum a monumento, [3] et ingressae non invenerunt corpus domini Iesu. [4] Et factum est dum mente consternatae essent de isto, ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti: [5] (337, 2.) cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas, Quid quaeri-

---

55. και ὡς ετεθη το σωμα] om. D.
56. ὑποστρ. δε *a.* Syr.Hcl. Memph. [h. Theb.] | om. δε C. Æth. | και ὑποστρ. C². Vulg. *b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.&Pst.
— ἡτοιμασεν D².
— αρωματα] praem. τα L. *Eus.* ad Mar. Suppl. 289.
— και μυρα] om. 1. (habet Syr.Hcl.mg. *Graece.*)
— μεν] om. P*Knit.*
— σαββατον] σαβαττον Γ.
— κατα την εντολην *Dion. Alex.* ad Basilid. Routh. iii. 227. | om. D.
1. τῃ δε μιᾳ *Dion. Alex.* ad Basilid. Routh. iii. 227. *Eus.* D.E. 492ᵈ. in Ps. 79ᵇ. ad Mar. Suppl. 293. | μιᾳ δε D. ‖ add. "die" *a.*
— σαββατων] σαβαττων Γ.
— ορθρου *Dion. Alex. Eus.* ad Mar. iv. 266. | ορθου AC.
— βαθεως AB.*Mai.*CDLXΔ. 33. GHMΓΛ. *Eus.* D.E. | ‡βαθεος ς. P. 1s. 69. rel. *Dion. Alex.* (225. 227.) *Eus.* in Ps. ad Mar. 266. et ap. Combefis. Mai. 265. ad Mar. Suppl. 289. 290. 293. [h. F.]
— ηλθον (ηλθαν B***Mai.*)] post επι το μνημα BL. *Dion. Alex.* (227.) *Eus.* in Ps. ad Mar. Suppl. 293. | ante AC. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Theb. *Tert.* adv. Marc. iv. 41. | post σαββ. *a.b.c.e. Eus.* D.E. | ηρχοντο D. (ante επι τ. μν.) ‖ add. γυναικες C³GH. *Eus.* in Ps. | Contra, *Dion. Alex.* (δηλονοτι αἱ γυναικες *de suo* ut vid. *Eus.* D.E.)
— μνημα ABC²D. rel. *Dion. Alex. Eus.* in Ps. et ad Mar. iv. ad Mar. Suppl. 289. | μνημειον C*XΔF. *Eus.* D.E. et ap. Comb. (vid. Mar. xvi. 2. Joh. xx. 1.)

1. αρωματα Vulg. *f.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. *Dion. Alex. Eus.* D.E. ad Mar. iv. et ap. Comb. et ad Mar. Suppl. 289. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt. Theb. ‖ † add. και τινες συν αυταις ς. AC³D. rel. *f.* (Syrr.Crt.Pst. & Hcl.) Theb. (Arm.) *Eus.* D.E. (vid. ver. 10.) et erant cum eis mulieres aliae Syrr.Crt.&Pst. Arm. | om. BC*L. 33. Vulg. *a.b.c.e.ff.g*¹*.l.* Memph. Æth. *Dion. Alex. Eus.* in Ps. (ὁ Λουκᾶς..λέγει..γυναῖκας δύο *Eus.* ad Mar. iv. 266.)
2. ab init.] add. ελογιζοντο εν ἑαυταις τις αρα αποκυλισει τον λιθον D. *c.* Theb. (vid. Mar. xvi. 3.) | Contra, *Dion. Alex. Eus.* D.E. in Ps.
— εὑρον δε *Dion. Alex.* ad Basilid. Routh. iii. 227. *Eus.* D.E. 492ᵈ. in Ps. 79ᶜ. | ελθουσαι δε εὑρον D. (*c.*) Theb.
— απο ABC²D. rel. *Dion. Alex. Eus.* in Ps. | εκ C*H. *Eus.* D.E. ‖ add. της θυρας X. Syr.Hier. | Contra, *Dion. Alex. Eus.* D.E. in Ps. ‖ om. απο τ. μνη. *b.*
3. εισελθουσαι δε BC*DL. 1. 33. *a.b.c.e.ff.l.* Memph. Theb. *Eus.* D.E. 493ᵃ. in Ps. 79ᶜ. | ‡και εισελθουσαι ς. AC³. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Mar. xvi. 5.)
— ουχ] ουκ C*.
— του κυριου Vulg. *c.* Syr.Hcl. Memph. *Eus.* in Ps. | om. D. *a.b.e.f.ff.l.* Syrr. Crt.&Pst. Theb. *Eus.* D.E.
— Ιησου Vulg. *c.f. Eus.* in Ps. | om. D. *a.b.e.ff.l. Eus.* D.E.
4. και εγενετο Memph.ed. rel. *Eus.* in Ps. 79ᶜ. | εγενετο δε C. Memph.MS. Theb.

4. απορεισθαι BCDL. | ‡διαπορεισθαι ς. A. rel. *Eus.* in Ps. | διαπορειν 1. [h. F.]
— περι τουτο] περι αυτου D. *Eus.* in Ps. | om. Theb.
— και ιδου *b.e. Eus.* in Ps. | om. και D. Vulg. *a.c.f.ff.* Syr.Crt. Memph. Theb.
— ανδρες ante δυο ABCLXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. *a.f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Eus.* in Ps. | ‡ post ς. D. Vulg. *b.c.e.ff.* Syrr.Crt.& Pst. *Eus.* ad Mar. iv. 264. 265. 266. ad Mar. Suppl. 288 *bis.* 290 *bis.* 292. [h. F.]
— επεστησαν *Eus.* in Ps. ad Mar. | παρειστηκεισαν C (corr ³).
— εσθητι αστραπτουσῃ BD. Latt. *Eus.* in Ps. ad Mar. iv. 265. Suppl. 288. 289. 290. 292. | ‡εσθησεσιν αστραπτουσαις ς. AC. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. | εσθησεσιν λευκαις L. et fulgebat vestimentum eorum Syrr.Crt.&Pst. (Æth.)
5. εμφοβων δε γενομενων αυτων και κλινουσων ABC. rel. | ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν D. *c.* | εν φοβῳ δε γεν. αυτ. κ. κλιν. X. | et timuerunt et inclinaverunt capita sua, et intuerunt in terram prae timore Syr.Crt.
— τα προσωπα BC*DLX. 1. 33. G. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | ‡το προσωπον ς. AC³. rel. Latt. Memph. [Theb. Æth.] | (om. το Δ.) ‖ add. αυτων C*. *d.* (non D.) Memph. Theb. Arm.
— εις] επι X.
— ειπαν BCDL. | ‡ειπον ς. A. rel. *Eus.* in Ps. 79ᶜ. ad Mar. iv. 266. (ειπεν SU*sic* A.) ‖ praem. οἱ δε D. *c.* | post αυτας add. viri illi Syr.Crt. Syr.Hier. | (τι ζητειτε κτλ.] Quem quaeritis Jesum Nazarenum *c.*)

AB(C)D[Π][N][P]. LXΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

c cap. 18:32.

¶ C

ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 οὐκ ἔστιν
ὧδε, ‡ ἀλλὰ″ ἠγέρθη· μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν
ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 c λέγων, ‡ Τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ὅτι δεῖ″¶ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστῆναι. 8 καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,
τλη β 9 καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν
ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς.
τλθ ι 10 [ἦσαν δὲ] ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ ‡ Ἰωάνα″ καὶ
Μαρία * ἡ″ Ἰακώβου[,] καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς † ἔλε-
§ Π γον πρὸς τοὺς § ἀποστόλους ταῦτα. 11 καὶ ἐφάνη-
σαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ‡ ταῦτα,″
καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. 12 [ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς
ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ
ὀθόνια † μόνα, καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ‡ αὐτὸν″ θαυμάζων
τὸ γεγονός.]
d ||Mar. 16:12. ΠΓ′ 151 13 d Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμε-

tis viventem cum mortuis?
6 Non est hic, sed resurrexit:
recordamini qualiter locutus
est vobis cum adhuc in Gali-
laea esset, 7 dicens quia oportet
filium hominis tradi in manus
hominum peccatorum et cruci-
figi et die tertia resurgere.
8 Et recordatae sunt verborum
eius, 9 (338, 2.) et regressae a
monumento nuntiaverunt haec
omnia illis undecim et ceteris
omnibus. 10 (339, 10.) Erat au-
tem Maria Magdalene et Io-
hanna et Maria Iacobi et cete-
rae quae cum eis erant, quae
dicebant ad apostolos haec.
11 Et visa sunt ante illos sicut
deliramentum verba ista, et
non credebant illis. 12 Petrus
autem surgens cucurrit ad mo-
numentum, et procumbens vidit
linteamina posita, et abiit se-
cum mirans quod factum fue-
rat.
13 Et ecce duo ex illis ibant

6. *ουκ εστιν ὧδε αλλα ηγερθη* Vulg. *f.g*^{2}. *Eus* in Ps. 79^c. ad Mar. iv. 266. | om. D. *a.b.e.ff.l.* | resurrexit a mortuis *c.*
— *αλλα* BLX. 33. | ‡*αλλ'* ς. AC^3. rel. *Eus.* in Ps. ad Mar. iv. | om. C*. *g*^{2}. Syr.Pst. (vid. Matt. xxviii. 6.)
— *μνησθητε*] add. *δε* D. | Contra, *Eus.* in Ps. ad Mar.
— *ὡς* Syr.Hcl. *Eus.* in Ps. ad Mar. | *ὅσα* D. *c.ff.* Syrr.Crt.(&Pst.) *Tert.* adv. Marc. iv. 43.
— *ὑμιν* *Eus.* in Ps. ad Mar. *Tert.* | *ἡμιν* LX.
— *τῃ*] om. Δ.
7. *λεγων* *Eus.* ad Mar. iv. 266. *Tert.* adv. Marc. iv. 43. | om. D. *c.ff.* Æth. ||add. vobis Syr.Crt.
— *ὁτι δει* post *τον υἱον του ανθρωπου* B C* ut vid. L. *a.* | ‡ante ς. AC^{2}D. rel. (Latt.) vv. *Tert.* (*Eus.* ad Mar. iv.) (*ὁτι*] *οὑτως* 69.)
— *εις χειρ. ανθρ. ἁμαρτ.*] om. *a.* *Tert.*
— *ἁμαρτωλων*] om. D. *b.e.ff.l.*
— *αναστηναι*] *εγερθηναι* Δ. 33.
8. *αυτου* Vulg. *c.f.* | *αυτων* *a.b.e.ff.l.* illa Syr.Crt.
9. *απο του μνημειου* Vulg. *f.* *Eus.* ad Mar. Suppl. 291 *bis.* *Tert.* adv. Marc. iv. 43. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* Arm.
— *παντα hic* ABL. 1. 33. 69. GMSs. *Eus.* ad Mar. Suppl. *bis.* | ante *ταυτα* DXΔ EFHKUVΓΛ. *c.* | om. Syr.Crt. Theb. Æth.

9. *πασιν*] om. X. Syr.Crt. | (et caeteris discipulorum illorum Syr.Crt.)
10. *ησαν δε* B.*Mai.*LX. 33. rel. *c.* Syrr. Pst.&Hcl.* Arm. *Eus.* ad Mar. ii. 261. Suppl. 291. | *ην δε* 1. 69. KU. Vulg. *a.b.f.ff.* (Memph.) Theb. | om. AD (*non* Γ). Syr.Crt. Memph.MSS. Æth.
— *ἡ Μαγδαληνη*] post *Μαρια* D. Latt. Memph. Theb. | Contra, *Eus.* ad Mar. ii. et Suppl.
— *Μαρια* *Eus.* ad Mar. ii. et Suppl. | *Μαριαμ bis* 1.
— *Ιωανα* DL(B in cap. viii.) | ‡*Ιωαννα* ς. AB *hic*(*Mai.*) rel. *Eus.* ad Mar. ii.
— *ἡ Ιακωβου* ABDXΔ. 1. 33. Π* *Tf.* K MSUVΓ. Syr.Hcl. Theb. *Eus.* ad Mar. filia Jacobi Syr.Crt. Syr.Hier. *a prima manu.* mater Jacobi Syr.Pst. Syr.Hier. *a corr.* | *om. *ἡ* ς. L. 69. E FsGH^2*Tf.*Λ. Memph.
— *ελεγον* (*ελεγαν* D.)] †praem. *αἱ* ς. X. rel. Vulg. *a.c.f.* Syrr. Pst. & Hcl.* Memph. Arm. | om. ABDLΔ. 1. EFG HM*sic.*Γ*ut vid.* *b.e.ff.* (Theb.) Æth. (h. 33.) | illae Syr.Crt.
— *τους*] *αυτους* D* *Gr.* ||mox *ταυτα* om. Syrr.Crt.&Pst.
11. *ενωπιον αυτων* *Eus.* ad Mar. Suppl. 286. | om. X. | om. *ενωπιον* 1.
— *ταυτα* BDL. Vulg. *a.b.c.e.* Syrr.Crt. & Pst. & Hcl. mg. (cod. Bars.) Memph. Theb. (Æth.) *Eus.* ad Mar. | ‡*αυτων* ς. AΠX. rel. *f.* Syr.Hcl.txt. Arm.
12. om. ver. D. *a.b.e.l.* Syr.Hier. à pr. man. in unâ pericopâ (habet in aliâ) *Eus.* in Canone. | Contra, ABΠ. rel. Vulg. *c.f.ff.* vv. *Eus.* ad Mar. Suppl. iv. 287 *diserte passim.* 293. "*εἰσῆλθον οὗτοι εἰς τὸ μνῆμα καὶ τὰ ὀθόνια εἶδον μόνα*" *Eus.* ad Mar. Suppl. 286, ubi "*μόνα*" a Luca pendere videtur. (vid. Joh. xx. 5, seq.)
12. *οθονια*] †add. *κειμενα* ς. AΠ. rel. *Am.* rel. (vid. Joh. xx. 5, 6.) | post *μονα* L. Vulg.*Cl.* *c.f.ff.* Arm. Æth. | om. B. Syr.Crt. Memph. Theb. *Eus.* ad Mar. Suppl. 287.
— *μονα* *Eus.* ad Mar. Suppl. 287. | om. A. 69. K. *Am.* Harl. (vid. Joh. xx.)
— *απηλθεν*] -*θον* A. (vid. Joh. xx. 10.)
— *αυτον* BL. | ‡*ἑαυτον* ς. A. rel. *Eus.* ad Mar. Suppl. (Π hiat.)
13. *και ιδου* *Eus.* ad Mar. Suppl. 293. | om. D. *c.* (Æth.) ||et visus est duobus ex iis in illa die cum ambularent Syr.Crt.
— *εξ αυτων*] post *ησαν* X. *a.* ||*ησαν δε δυο πορευομενοι εξ αυτων* D. (*e.*)
— *ησαν πορευομενοι hic* A(D)ΠL. rel. | post *ἡμερᾳ* B. Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Eus.* ad Mar. Suppl.
— *ἡμερᾳ* *Eus.* ad Mar. Suppl | *ὡρᾳ* AG.
— *σταδιους*] *μιλια* S*mg.* Æth.
— *εξηκοντα*] praem. *ἑκατον* ΠN*K*. *Fuld.* *g*^{1}. Syr.Hcl.mg. *MS.* (et ap. Bar. Hebr.) Syr.Hier. Arm.ed. | non habent

6. sed surrexit *Cl.* | 11. crediderunt *Cl.* | sola posita *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
13. *ἐν αὐτ. τ. ἡμ. ἦσαν πορ.*
§ N
§ P
17. *καί ἐστε σκυθρωποί;*
¶ F
19. Ναζωραίου
¶ H

νοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην § ἀπέχουσαν στα-
δίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς·
14 §β καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων
τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς † Ἰησοῦς
ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· 16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ
αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. 17 εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλ-
λετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; (καὶ ‡ ἐστάθη-
σαν″ σκυθρωποί·) 18 ἀποκριθεὶς δὲ † εἷς ‡ ὀνόματι″
Κλεόπας, εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς †
Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν
ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα;¶
οἱ δὲ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ ‡ Ναζαρη-
νοῦ,″ ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ
λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ¶ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ,
20 ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ

ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalem, nomine Emmaus,
14 et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant.
15 Et factum est dum fabularentur et secum quaererent, et ipse Iesus appropinquans ibat cum illis:
16 oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent.
17 Et ait ad illos, Qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes?
18 Et respondens unus, cui nomen Cleopas, dixit ei, Tu solus peregrinus es in Hierusalem et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus?
19 Quibus ille dixit, Quae? Et dixerunt, De Iesu Nazareno, qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo,
20 et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotum et

ABDN*corr.*(?^{1}.)L. rel. (Latt.) Syrr. Crt.Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. septem *e.* (i.e. ut vid. *stadia* pro *milliariis*). sexaginta milliaria Æth. centum quinquaginta Arm. 1 MS.

13. *ἡ ονομα Εμμαους*] ante *απεχ.* Syrr. Crt.&Pst. | *ονοματι Ουλαμμαους* D. | nomine Cleofas et Ammaus *b.* nomine Ammaus et Cleofas *e.*(*ff.*) ‖ de nominibus discipulorum vid. ad ver. 18. Smg.Vmg.

14. *και αυτοι ὡμιλουν* Vulg. *a.b.f.ff.* *ὡμιλουν δε* D. *c.e.* (Theb.) | om. *αυτοι* Syr.Crt. Æth.

— *προς αλληλους* Vulg. *c.e.f.* *Orig.* i. 434^{b}. | om. A. *a.b.ff.* | *προς ἑαυτους* D.

— *των συμ.* *Orig.* i. | om. *των* D*.

15. *και συνζητειν*] om. Syr.Crt.

— *και αυτος* AB^{2}*Rl.*CNP. rel. Vulg. *b.f.* *ff.* | om. *και* B**Rl.Mai.*ed.1. *c.e.* Syr. Crt. Theb. | *αυτους* B*Mai.**ed.1. | om. *αυτος* D. *a.c.e.* Syr.Crt. Theb. Æth. (H hiat.)

— *Ιησους*] †praem. *ὁ* ς. DNP. rel. | om. ABL. (h. H.)

17. *ειπεν δε*] *ὁ δε ειπεν* D. *c.e.* *Orig.* i. 434^{b}. (om. *δε* G.)

— *προς αυτους* *Orig.* i. | om. D.

— *αντιβαλλετε* *Orig.* i. | *αντιβαλετε* X G. | *αμφιβαλλετε* 33. (*non* 69.)

— *αλληλους* *Orig.* i. | *ἑαυτους* D.

— *περιπατουντες* Vulg. *f.g*^{1}. *Orig.* i. | om. *a.b.c e.ff.l.* Syr.Crt.

17. *και εσταθησαν* A* *ut vid.* B(L). *e.* Memph. Theb. Æth.*Rom.* (*εστησαν* L.) ‖ *και εστ. σκυθρ.*] om. Syr.Hier. | ‡*και εστε* ς. A^{2}H *e spat.*NP. rel. (Latt.) rel. Æth.ap.Platt. | om. D. (*Orig.* i. ut vid.)

18. *εις*] †praem. *ὁ* ς. A. rel. | om. B *Mai.*DNPL. 1. 69. E*Λ. Arm. [H. n. l.] | *τις* X. ‖ add. *εξ αυτων* HP. 33. 69. *a.b.f.ff.l.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph.W. Theb. Arm. Æth. Dixit ei unus ex eis (om. *αποκρ.*) Syr.Crt. | Contra, ABDN. rel. Vulg. *c.e.* Memph.Schw.

— *ονοματι* BNLX. *b.* | ‡*ᾡ ονομα* ς. A DP. rel. (Latt.) [H n. l.] | *ᾡ ονοματι* 69 *Scr.*

— *Κλεοπας*] Κλεωπᾶς K. Theb. Arm. ‖ Smg. habet *ὁτι ὁ μετα του Κλεωπα πορευομενος Σιμων ην, ουχ ὁ Πετρος αλλ' ὁ ἑτερος.* Vmg. habet *ὁ μετα Κλεοπᾳ Ναθαναηλ ην, ὡς εν παναριοις ὁ μεγας εφη Επιφανιος. Κλεοπας ανεψιος ην του Σωτηρος, δευτερος επισκοπος Ιεροσολυμων.* nomina *Σιμων* et *Κλεοπας* habet *Orig.* i. 434^{b}. 438^{d}. iii. 274^{b}. iv. 8^{a}. 11^{b}.

— *μονος*] *μονοις* D *e corr.*^{1}.

— *Ἱερουσαλημ*] †praem. *εν* ς. 69. A. Latt. rel. *Orig.* iv. 8^{a}. *Hil* 221^{a}. extra Syr.Hcl. | om. AB.*Mai.*D*Gr.*HNPLX Δ. 1. 33. EFGHKMSUVΓ.

— *και* Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel. *Orig.* iv. *Hil.* | om. D. *a.b.c.e.ff.* Syrr.Crt.&Pst.

18. *εν αυτῃ* *Orig.* iv. *Hil.* | om. L. ‖ *εν ταις ἡμ. ταυτ.*] om. Syr.Crt.

19. *και ειπεν αυτοις*] *ὁ δε ειπεν αυτῳ* D. (Theb.) quibus ille dixit Vulg. *b.f.* ille autem dixit illis *c.e.* Theb.

— *οἱ δε ειπ. αυτῳ*] om. D.

— *ειπαν* BH. 33. | ‡*ειπον* ς. ANP. rel.

— *αυτῳ*] om. 1. Vulg. *a.b.c.e.f.* Arm. Æth.

— *Ιησου*] praem. *του* A.

— *Ναζαρηνου* BHL. *Orig.* iv. 8^{b}. (ap. de la Rue.) | ‡*Ναζωραιου* ς. ADNP. rel. *Orig.* iv. (ap. Huet.)

— *ὁς*] *ὡς* K.

— *ανηρ*] om. *a.b.f.*

— *εργῳ και λογῳ* *Orig.* iv. | *λογῳ και εργῳ* D. Syr.Pst. Æth.

— *λογῳ*] praem. *εν* A. *c.* | Contra, *Orig.* iv.

— *εναντιον* *Orig.* iv. | *ενωπιον* D. *c.e.l.*

20. *ὁπως τε* Vulg. *ff.* *Orig.* iv. 8^{b}. | *ὡς* D. *a.b.c.e.f.* Memph. | "et" tantum Syrr.Crt.&Pst. "quam" Theb.

— *παρεδωκαν αυτον* BNL. rel. *Orig.* iv. | *αυτον παρεδωκ.* AP. 1. 69. K. Vulg. (*a.b.*)*c.*(*e.*)*f.* (om. *αυτον* *l.*) | *τουτον παρεδ.* D.

— *και οἱ αρχ.*] om. *a.ff.* et omnis populus *b.*

---

16. illorum *Cl.* | 18. Cleophas *Cl.* | 20. sacerdotes *Cl.*

A B D (N) P.
L X Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUVΓΛ.

ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν
αὐτόν· 21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ
μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ. ἀλλά γε * καὶ"
¶ N σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην¶ ἡμέραν ἄγει [σή-
μερον] ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 ἀλλὰ καὶ γυναῖκές
τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ‡ ὀρθρι-
ναὶ" ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα
αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρα-
κέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 καὶ ἀπῆλθόν τινες
τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς
† αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 Καὶ
αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ
καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ
προφῆται· 26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν
καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 καὶ ἀρξάμε-
νος ἀπὸ ‡ Μωυσέως" καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν,
27. διερμήνευεν ‡ διερμήνευσεν" αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ
περὶ αὐτοῦ. 28 καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπο-

principes nostri in damnatio-
nem mortis et crucifixerunt
eum. 21 Nos autem speraba-
mus quia ipse esset redemtu-
rus Israhel: et nunc super
haec omnia tertia dies hodie
quod haec facta sunt. 22 Sed
et mulieres quaedam ex nostris
terruerunt nos, quae ante lu-
cem fuerunt ad monumentum,
23 et non invento corpore eius
venerunt dicentes se etiam vi-
sionem angelorum vidisse, qui
dicunt eum vivere. 24 Et abie-
runt quidam ex nostris ad mo-
numentum, et ita invenerunt
sicut mulieres dixerunt, ipsum
vero non invenerunt. 25 Et
ipse dixit ad eos, O stulti et
tardi corde ad credendum in
omnibus quae locuti sunt pro-
phetae. 26 Nonne haec oportuit
pati Christum et ita intrare in
gloriam suam? 27 Et incipiens
a Mose et omnibus prophetis
interpretabatur illis in omnibus
scripturis quae de ipso erant.
28 Et appropinquaverunt cas-

20. *ἡμων* *Orig.* iv. | *ὑμων* LU. | om. Syr.Pst. Memph.W.& MS. Theb. Æth.
21. *ηλπιζομεν* ADNL. rel. *Orig.* iv. 8^b. | *ελπιζ.* B*.*Mai.*(ed.1.)PΔ. 69. Λ. *ηλπιζωμεν* X*sic*. -*ζαμεν* B**Rl.Mai.*
— *εστιν* *Orig.* iv. | *ην* D. *c.e.*
— *αλλα γε και* BDLΔ. 1^R. 33. Syr.Hcl. mg. Arm. | *om. *και* ς. ANP. rel. *a.* vv. | et nunc Vulg. *b.c.f.ff.* simul autem *e.*
— *συν π. τουτ.*] om. *c.l.* Syrr.Crt.&Pst. (ad fin. ver. *a.b.ff.*)
— *ταυτην*] om. D. Vulg. *a.b.c.e.f.*
— *ἡμεραν*] in mg. A.
— *σημερον* A(D)P. rel. | om. BL. 1. Syrr.Crt.& Pst. Arm. | *σημεραν* *sic* ante *αγει* D.
— *εγενετο*] *γεγονεν* D.
— *ταυτα*] add. *παντα* Syrr.Crt.&Pst.
22. *τινες*] om. S.
— *εξ ἡμων*] om. D. Æth. (ex iis Theb.)
— *εξεστ.* ad fin. ver.] proficiscebantur ad sepulchrum locum ubi ponebatur (om. cact.) Syr.Crt.
— *γενομεναι*] *γεναμεναι* B. *γενωμ.* 69* *Scr.*
— *ορθριναι* ABDLΔ. 1. K*. | ‡*ορθριαι* ς. P. rel.
23. *ηλθον*] -*θαν* B**Rl.Mai.*
— *και οπτασιαν* Syr.Hcl. | om. *και* D. *c.e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb Æth. ‖*οπτ. αγγ.*] *αγγελους* Syrr.Crt.&Pst.

23. *οἱ λεγουσιν*] *αἱ λεγουσαι* 69. Syr.Crt. ‖praem. ibi, et attonitae sunt, Syr.Crt. praem. ibi Syrr.Pst.&Hcl.*
24. ab init.] et quoque Syrr.Crt.&Pst.
— *απηλθον*] -*θαν* L. | *απελθοντες* Δ. (om. *και* ante *εὑρον* Memph. MS. Theb.)
— *τινες*] add. *εκ* D. Latt. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Arm.
— *καθως*] *ὡς* D.
— *αἱ γυν.*] †praem. *και* ς. AP. rel. Syr.Hcl. Memph. | om. *και* BD. Latt. Syrr.Crt.(&Pst.) Theb. Arm. Æth.
— *ειπον*] ante *αἱ γυναικες* D. *c.e.* Syrr. Crt.&Pst.
— *ειδον*] *ειδομεν* D. *e.* (invenerunt Vulg.)
25. *και αυτος*] *ὁ δε* D. *c.e.* (Theb.) | Jesus Syrr.Crt.&Pst.
— *αυτους*] *ἑαυτους* A.
— *του πιστευειν*] om. D.
26. *ουχι*] *ὁτι* D.
27. *αρξαμενος*] praem. *ην* D. *a.b.c.e.ff.g*². (Syrr.Crt.& Pst.) | add. loqui illis Syr. Crt.
— Μωυσεως BLX. 33. K. | ‡Μωσεως ς. ADP*Tf.* rel.
— *απο* 2°.] om. D. Latt.
— *των προφ.*] om. *των* Δ. ‖add. *και* Syrr.Crt.&Pst.
— *διερμηνευσεν* B.*Btly.Bch.*L. (*διηρ.* B *Mai.*) | *διηρμηνευσεν* M. | *διερμηνευεν* AP*Tf.*XΔ. 1. 33. 69. GU*sic*.Γ*Tf.*Λ*Tf.* (*διαερ.* P*Knit.*) | ‡*διηρμηνευεν* ς. EHK. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. | *ἑρμηνευειν* D. | interpretans *a.b.c.e.ff.*
27. *αυτοις*] add. *τι ην* L. 1. 33. (Memph.)
— *πασαις*] om. D. *g*¹. Memph.MS.
— *τα*] om. L. *a.c.e.* Arm.
— *αυτου* *Elz.* DLX. 1. 33. 69. EM*sic*V. | *ἑαυτου* *St.* 3. AB.*Mai.*PΔGsHKSs UΓΛ. Syrr.Crt.&Pst.
28. *ηγγισαν*] *ηγγικαν* B.
— *προσεποιησατο* ABDL. 1. Vulg. *b.c. e.f.ff.g*¹. (Syr.Crt.) | ‡*προσεποιειτο* ς. PX. rel. *a.* Syrr.Pst.&Hcl. [Memph. Theb.]
— *πορρωτερον* AB. | ‡*πορρωτερω* ς. D(P)L. rel. (*πορροτ.* P*Tf.*)
29. *παρεβιασαντο*] *παραβιασαντο* D*. | *παρεβιαζοντο* P*Tf.*M. (-*σατο* L.) ‖ *και.... λεγοντες*] et coeperunt illi rogare eum ut cum eis maneret. Syr.Crt.
— *μεινον*] *μειναι* 69.
— *ὁτι προς ἑσπ.* ad fin. ver.] nam prope adfuit quum fierent tenebrae Syr.Crt.
— *εστιν* Vulg. *f.* | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Pst.
— *ηδη* post *κεκλικεν* B(P e spat.)L. 1. 33. Latt. Memph. (ante *προς ἑσπ.* Syr.Hcl. | post *ἡμερα* Syr.Pst.) | *om.

21. dies est hodie *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

29. κέκλ. [ἤδη]

ρεύοντο, καὶ αὐτὸς ‡ προσεποιήσατο″ ‡ πορρώτερον″
πορεύεσθαι· 29 καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες,
Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ
κέκλικεν * ἤδη″ ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι
σὺν αὐτοῖς. 30 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν
μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλά-
σας ἐπεδίδου αὐτοῖς. 31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ
ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος
ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. 32 καὶ ‡ εἶπαν″ πρὸς ἀλλήλους,
Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν [ἐν ἡμῖν] ὡς ἐλά-
λει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ † ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;
152 33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν
εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον ‡ ἠθροισμένους″ τοὺς ἕν-
δεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34 λέγοντας ὅτι ‡ ″Ὄντως
ἠγέρθη ὁ κύριος,″ καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ
ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν
τμ θ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. 36 e ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούν-
των αὐτὸς † ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς,

e ‖Mar. 16:14. ‖Jo. 20:19, seq.

tello quo ibant, et ipse finxit se longius ire, 29 et coegerunt illum dicentes, Mane nobiscum, quoniam advesperascit et declinata est iam dies. Et intravit cum illis. 30 Et factum est dum recumberet cum illis, accepit panem et benedixit ac fregit, et porrigebat illis: 31 et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum. 32 Et dixerunt ad invicem, Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas?

33 Et surgentes eadem hora regressi sunt in Hierusalem, et invenerunt congregatos undecim et eos qui cum ipsis erant, 34 dicentes, quod surrexit dominus vere et apparuit Simoni: 35 et ipsi narrabant quae gesta erant in via, et quomodo cognoverunt eum in fractione panis. 36 (340, 9.) Dum haec autem locuntur, Iesus stetit in medio eorum et dicit eis,

---

ς. ADP*Tf.* *c.* Syr.Crt. Theb. Arm. Æth.

29. *του μειναι*] om. Vulg. *ff.l.* | om. *του* D. ‖add. *εκει* Arm.

— *συν αυτοις*] *μετ' αυτων* D.

30. *κατακλιθηναι*] *ανακλιθηναι* L. | *κατακλισθηναι* EG.

— *μετ' αυτων*] om. D. *e.* Syr.Crt.

— *τον αρτον*] *Orig.* i. 438^{d}. | om. *τον* D. *Eus.* ad Mar. Suppl. 293.

— *ευλογησεν* BPL. 69. rel. *Orig.* i. | *ηυλογησεν* AD.

— *κλασας* *Orig.* i. | om. D.

— *επεδιδου* *Orig.* i. | *προσεδιδου* D.

31. ab init.] Et statim Syrr.Crt.&Pst.

— *αυτων δε διηνοιχθησαν οἱ οφθαλμοι*] *διηνοιχ. αυτων οἱ οφθ.* *Orig.* i. 434^{b}. | *λαβοντων δε αυτων τον αρτον απ' αυτου ηνυγησαν οἱ οφθαλμοι αυτων* D. *c.e.* (*Orig.* i. 438^{d}. *al.*)

32. *και ειπ.*] *οἱ δε ειπ.* D. *c.e.*

— *ειπαν* BL. 33. | ‡*ειπον* ς. ADP. rel.

— *αλληλους*] *εαυτους* D.

— *ουχι*] *ουχ* 69 *Scr.*

— *ἡμων καιομενη ην* *Orig.* ii. 610^{e}. 693^{f} (e cat.) iii. 274^{b} *bis.* iv. 11^{b}. 177^{e}. *Orig. Int.* saepe. (*καιομενη* habet Syr.Hcl.mg. *Graecè.*) | *ην ἡμων κεκαλυμμενη* D. *c*(excaecatum). *e*(exterminatum). *l*(obtusum). | "gravatum" habent Syr.Crt. Theb. (Arm.)

— *εν ἡμιν* APL. rel. vv. *Orig.* ii. 610^{e}. 693^{f}(e cat.) iv. 11^{b}. *Orig. Int.* ii. 95^{e}. 143^{a}. 156^{b}. 174^{c}. 177^{a}. 243^{c}. 432^{d}. 693^{b}. iii. 67^{c}. 113^{d}. iv. 592^{b}. | ante *καιομενη* *a.b.f.* | om. BD. *c.* Syr.Crt. *Orig.* iii. 274^{b}. iv. 11^{b}. 178^{a}. *Orig. Int.* iii. 20^{d}.

32. *ὡς ελαλει ἡμιν* *f.* | om. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt. *Orig.* iii. 274^{b}. iv. 11^{b}. 178^{a}. *Orig. Int.* 11^{ies}. | om. *ἡμιν* Vulg.

— *ελαλει*] *ελαλησεν* A.

— *εν τῃ ὁδῳ* *Orig.* iii. 274^{b}. iv. 11^{b}. 178^{a}. *Orig. Int.* ii. 421^{a}. 693^{b}. iii. 20^{d}. | om. *Orig. Int.* 8^{ies}.

— *ὁδῳ*] †add. *και* ς. AP. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BDL. 33. *a.b.c.e.* Syr.Crt. Memph. Theb.

— *ὡς*] om. Vulg. *f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. (*πως* E**Tf.*)

— *διηνοιγεν* AP. rel. *Orig.* iv. 11^{b}. 178^{a}. | *διηνυγεν* B**Rl.Mai.*Δ. | *ηνυγεν* D.

33. *ανασταντες*] add. *λυπουμενοι* D. *c.e.* Theb. | Contra, *Eus.* ad Mar. Suppl. 293.

— *ηθροισμενους* BD. 33. *Eus.* ad Mar. Suppl. | ‡*συνηθροισμενους* ς. APL. rel. ‖mox *ἑνδεκα*] add. apostolos *f.* discipulos *e.*

34. *λεγοντας*] *λεγοντες* D. Arm. ut vid. (vv. ancc.)

— *οντως ηγερθη ὁ κυριος* BDPL. 1. *a.c.* (*f.*)(*ff* ap. Blanch.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Eus.* ad Mar. Suppl. 287. | ‡*ηγερθη ὁ κυριος οντως* ς. A. rel. Vulg. *ff*(ap. Sabat.) Syr. Hcl. (om. *οντως* *b.e.l.*) [Theb. h.]

34. *Σιμωνι*] *Σημω̄* L.

35. *ὡς*] *πως* E* *sic.* | *ὁτι* D. *c.e.*

— *τα εν τῃ ὁδῳ*] omnia in via Syr.Hier.

— *αυτοις*] om. Syr.Crt.

36. *λαλουντων* *Eus.* ad Mar. Suppl. 293. | *λεγοντων* 69.

— *αυτος*] om. Vulg. *ff.* Syrr.Crt.&Pst. ‖†add. *ὁ Ιησους* ς. A(X). rel. *Am. f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Eus.* ad Mar. Suppl. (om. *ὁ* X.) | add. post *εστη* P. Vulg.*Cl.* *ff.* (post *αυτων* Æth.) | add. *ὁ κυριος* H. *c.* | om. BDL. *a.b.c.* Syr.Crt. Theb.

— *εστη* *Eus.* ad Mar. Suppl. 293 *bis.* | *εσταθη* D. (inventus est stans Syr.Crt.)

— *εμμεσῳ* APLM.

— *αυτων* *Eus.* ad Mar. Suppl. | *των μαθητων αυτου* Γ.

— *και λεγει αυτοις, ειρηνη ὑμιν* ABPL. rel. Vulg. *c.f.* vv. *Eus.* ad Mar. Suppl. 293 *bis.* | om. D. *a.b.e.ff.l.* ‖add. *εγω ειμι μη φοβεισθε* PG. Vulg. *c.f.g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Arm. (Æth.) vid. Joh. vi. 20. | *non habent* A BDL. rel. *a.b.c.ff.l.* Syr.Crt. Memph. MS. Theb.

---

28. se finxit *Cl.* *Am.*** | 29. inclinata *Cl.* | 30. cum eis *Cl.* | 33. cum illis *Cl.* | 36. autem haec *Cl.* | stetit Jesus *Cl.*

A B [C] D [N] (P). L X Δ. 1. 33. 69. (E [F] G)HKMSUV ΓΛ.
37. θροηθέντες
¶ P
38. [διὰ] τί
§ N
τμα θ
¶ Theb.
¶ G
τμβ ι
¶ Syr. Crt.
§ F

Εἰρήνη ὑμῖν. 37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμε-
νοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.¶ 38 καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Τί τεταραγμένοι ἐστέ; καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀνα-
βαίνουσιν ἐν ‡ τῇ καρδίᾳ″ ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰς χεῖ-
ράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ‡ ἐγώ εἰμι αὐτός″·
ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε ὅτι § πνεῦμα σάρκα καὶ
ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. 40 [καὶ
τοῦτο εἰπὼν ‡ ἔδειξεν″ αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς
πόδας.] 41 ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χα-
ρᾶς ¶ καὶ θαυμαζόντων,¶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἔχετέ τι βρώ-
σιμον ἐνθάδε; 42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ
μέρος, [καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.] 43 καὶ λαβὼν
ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. 44 εἶπεν δὲ ‡ πρὸς αὐτούς,″
Οὗτοι οἱ λόγοι¶ * μου″ οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς § ἔτι
ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμ-
μένα ἐν τῷ νόμῳ ‡ Μωυσέως″ καὶ * [τοῖς]″ προφήταις
καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν

Pax vobis: ego sum, nolite timere.
37 Conturbati vero et conterriti existimabunt se spiritum videre.
38 Et dixit eis, Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra?
39 Videte manus meas et pedes, quia ipse ego sum: palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere.
40 Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus et pedes.
41 (341, 9.) Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio, dixit, Habetis hic aliquid quod manducetur?
42 At illi optulerunt ei partem piscis assi et favum mellis:
43 et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis.
44 (342, 10.) Et dixit ad eos, Haec sunt verba quae locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege Mosi et prophetis et psalmis de me.
45 Tunc aperuit illis sensum ut

---

37. *πτοηθεντες δε* A(D)PL. rel. | *θροηθεντες δε* B. | *αυτοι δε πτοηθεντες* D. (Syrr.Crt.& Pst.)
— *εμφοβοι*] *εντρομοι* 1.
— *γενομενοι*] add. *οἱ μαθηται* 69.
— *εδοκουν*] add. *ουν* G.
— *πνευμα* *Eus.* ad Mar. Suppl. 294. | *φαντασμα* D. *Tert.* adv. Marc. iv. 43.
38. *και ειπεν* Vulg. *f.* | *ὁ δε ειπεν* D. (*b.*) *c.e.*(*ff.*) qui dixit *a.*
— *αυτοις*] add. Jesus Syrr. Crt. & Pst. Æth.
— *δια τι* AX. rel. *a.b.c.e.f.* | *τι* BΛ²*Tf.* "quid" *Tert.* adv. Marc. iv. 43. | *ἱνα τι* DL. | om. Λ²*Tr.* Vulg.
— *διαλογισμοι*] *λογισμοι* ΔH.
— *τῃ καρδιᾳ* (?A*)BD. *a.b.c.e.ff.l.* Theb. Æth. | ‡*ταις καρδιαις* ς. A *nunc* L. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. *Tert.* (*Hil.* 500ᵉ.)
39. *μου* 2°.] om. L. 1. 33. Vulg. *c.e.f.ff.* Syr.Hcl. *Eus.* in Ps. 83ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 43. *Hil.* 500ᵉ.
— *ὁτι εγω ειμι αυτος* BL. 33. (*a.*)*b.f.l.* (Æth.) | *ὁτι εγω αυτος ειμι* D. Vulg. *Cl. c.e.*(*ff.*) Arm. *Tert.* | ‡*ὁτι αυτος εγω ειμι* ς. AX. rel. *Am.* Syr.Hcl. *Eus.* in Ps. *Hil.* (om. *αυτος* Syrr.Crt. &Pst. Memph. Theb.)
— *με* (*c.*) | om. D. (Latt.) Syrr.Crt.& Hcl.† Syr.Hier. *Hil.*
— *ιδετε*] *ιδατε* L.
— *ψηλαφησετε* 69 *Scr.*
39. *ὁτι* 2°.] *το* D *Gr.*
— *πνευμα*] add. *και* B(**Mai.*ed.2.)
— *σαρκα και*] *και σαρκας* post *εχει* D. | om. *Tert.* adv. Marc. iv. 43. de Car. Chr. 5. *Hil.* 437ᵉ. 500ᵉ.
— *οστεα* AB. rel. | *οστα* DN. 33.
40. om. ver. D. *a.b.e.ff.l.* Syr.Crt. | Contra, Vulg. *c.f.* Syrr. Pst. & Hcl. rel. *Eus.* ad Mar. Suppl. 294. (vid. Joh. xx. 20.)
— *εδειξεν* BNLX. 1. 33. GH. | ‡*επεδειξεν* ς. A. rel.
41. *αυτων* *Eus.* ad Mar. Suppl. 294 *bis.* | *αυτω* A.
— *απο της χαρας*] post *και θαυμαζοντων* A. Vulg. *a.b.c.e.l.* | Contra, BDN. rel. *f.* vv. *Eus.* ad Mar. Suppl. (prae timore illorum et prae gaudio illorum Syr.Crt.)
— *αυτοις* (*c.e.*) *Eus.* ad Mar. Suppl. | om. D. Vulg. *a.b.l.* ‖add. Jesus *c.*
42. *οἱ δε* *Eus.* ad Mar. Suppl. 294. | *και* D. *e.* Syr.Crt.
— *αυτῳ*] *αυτον* Γ.
— *και απο μελισσιου κηριου* NX. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.* Memph. MSS. Arm. Æth. *Just.* (s. *Pseudo-Just.*) *καὶ ἐφάγη κηρίον καὶ ἰχθύν.* de Res. 9. et porrexerunt ei et favum mellis *c.* et mel purum Æth. | om. A BDL. *e.* Syr.Hcl.*txt.* Memph.MS. *Clem.* 174. (vid. *Orig.* iii. 477ᶜ.) *Eus.* ad Mar. Suppl. 294. 295. *ὀπτοῦ δὲ ἰχθύος μέρος ἦν, καὶ λαβὼν κτλ.* *Cypr. Alex.* (ap. Mai. 442.) | *μελισσιου*] *μελισσου* Δ. om. *a.b.* | *κηριου*] *κηριον* X. 69 *Scr.* E*.
43. *αυτων* *Eus.* ad Mar. Suppl. 294. | *παντων* A.
— ad fin.] add. *και τα επιλοιπα εδωκεν αυτοις* K. (Vulg. *c.l.*) (Syrr.Crt.&Hcl.) Syr.Hier. Memph.W. Arm. Æth. (*και λαβων* Syrr.Crt.& Hcl.* Syr.Hier.) | Contra, MSS. *ff.* Syr.Pst. Memph.MS.
44. *ειπεν δε* Syr.Hcl. Memph. | *και ειπεν* D. Vulg. *a.c.f.ff.* Syr.Pst. Æth. [*b.*] [Syr.Crt.]
— *προς αυτους* BLX. 33. Vulg. *b.c.f. ff.l.* | ‡*αυτοις* ς. ADN. rel. *a.e.*
— *μου* post *λογοι* AB.*Mai.*DNLX. 33. K. Memph.W.&MS. *Hil.* 504ᵉ. | *om. ς. Δ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. rel. Memph.Schw. *Iren.* 206. *Cypr.* 277.
— *ετι ων*] *εν ᾧ ημην* D. *Iren. Cypr. Hil.*
— *ὑμιν*] *ἡμιν* 69* *Scr.* Γ.
— *πληρωθηναι*] *πλησθηναι* D*.
— *παντα*] *ἁπαντα* B.
— *Μωυσεως* BDNLX. 33. KV. | ‡*Μωσεως* ς. A. rel.
— *τοις* ante *προφηταις* B(L *εν τοις*). Memph. | *om. ς. ADN. rel.
— *και ψαλμοις*] om. 1. F.
45. *διηνοιξεν*] *διηνυξεν* D.

39. ego ipse *Cl.* | 44. om. ad vos *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. (C.) P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.
§ C
¶ E
¶ N
49. δύν. ἐξ ὕψ.
f ||Mar. 16:19. ||Act. 1:9-12.
53. om. αἰν. καὶ s. om. καὶ εὐλογ.

νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· § καὶ εἶπεν αὐτοῖς
46 ὅτι Οὕτως γέγραπται † παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀνα-
στῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 καὶ κηρυχθῆναι
ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν¶ καὶ ἄφεσιν ἁμαρ-
τιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ‡ ἀρξάμενοι″ ἀπὸ Ἱερουσα-
λήμ. 48 ὑμεῖς † [ἐστε] μάρτυρες τούτων. 49 καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ ‡ ἐξαποστέλλω″ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου
ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ¶ καθίσατε ἐν τῇ πόλει † ἕως οὗ
ἐνδύσησθε ‡ ἐξ ὕψους δύναμιν″. 50 f Ἐξήγαγεν δὲ
αὐτοὺς † ἕως ‡ πρὸς″ Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας
αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο-
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο
εἰς τὸν οὐρανόν. 52 καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν
ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης·
53 καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ [αἰνοῦντες καὶ]
εὐλογοῦντες τὸν θεόν.†.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

intellegerent scripturas, 46 et
dixit eis quoniam Sic scriptum
est, et sic oportebat Christum
pati et resurgere a mortuis die
tertio, 47 et praedicari in no-
mine eius paenitentiam et re-
missionem peccatorum in om-
nes gentes, incipientibus ab
Hierosolyma. 48 Vos autem
estis testes horum. 49 Et ego
mitto promissum patris mei in
vos: vos autem sedete in civi-
tate, quoad usque induamini
virtutem ex alto. 50 Eduxit
autem eos foras in Bethaniam,
et elevatis manibus suis bene-
dixit eis. 51 Et factum est dum
benediceret illis, recessit ab eis,
et ferebatur in caelum. 52 Et
ipsi adorantes regressi sunt in
Hierusalem cum gaudio magno,
53 et erant semper in templo
laudantes et benedicentes
deum. Amen.

45. *τον νουν του συν.*] om. Λ.
— *συνιεναι*] *συνειναι* B *Blan.*(**Mai.* ed. 2.) | *συνιαναι* H*.
46. *γεγραπται*] †add. *και οὑτως εδει* ς. AC²N. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Arm. *om. οὑτ. γεγρ. και*). *Cypr.* 277. | om. BC*DL. *a.b.c.e.ff.l.* Memph. Æth. *Iren.* 206. *Hil.* 407ᵉ.
— *παθειν*] post *τον χριστον* D. Vulg. *a.b.c.e.f.* Memph. *Iren. Cypr. Hil.*
— *εκ νεκρων*] om. D. | Contra, *Iren. Cypr. Hil.*
— *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ* Vulg. *a.c.e. Cypr. Hil.* | om. *b.ff.l. Iren.* 206.
47. *αυτου*] *μου* 33.
— *και αφεσιν* ACDN. rel. vv. *Cypr. Hil.* 407ᵉ. (*μεταν. και*] om. *Iren.* 206. 262.) | *εις αφεσιν* B. Syr.Pst. Memph. (vid. Mar. i. 4. Luc. iii. 3.)
— *εις παντα Iren.* 206. *Hil.* 407ᵉ. | *ὡς επι παντα* D. *c.e.*
— *παντα τα*] om. *τα* Δ. | *πάντὰ sic* Λ.
— *αρξαμενοι* BC*NLX. 33. Cod. Gr. laudatus in mg. Syr.Hcl.*MS.* Memph. Æth. | ‡*αρξαμενον* ς. AC³Δ*. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | *αρξαμενων* D Δ². | *αρξαμενος* S. | (*αρξαμενην* 1 *Wtst.*) incipientibus Vulg. *b.f.ff.* incipiens *a.c.e.l.*
48. *ὑμεις*] †add. *δε* ς. AC²(D)N. rel. Vulg. *a.b.f.ff.* Syr.Hcl. et vos *c.e.* Syr.Pst. | om. BC*L. Memph. | *και ὑμεις δε* D.
48. *εστε* ante *μαρτυρες* AC³NL. rel. *Am. a.b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | post C*. Vulg.*Cl. ff.* | om. BD. Æth.
49. *και ιδου εγω* ABCN. rel. *f.* Syr.Hcl. | om. *ιδου* DL. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. (*καγω* L. 33.) | *και εγω ιδου* 1.
— *εξαποστελλω* B(L)XΔ. 33. (*-ελω* L. *Tol. a.g²*.) | ‡*αποστελλω* ς. ACDN. rel.
— *του πατρος*] om. D. *e.*
— *πολει*] †add. *Ἱερουσαλημ* ς. AC²X. rel. *f.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. Æth. | om. BC*DL. Latt. Memph.
— *οὑ*] *ὁτου* D. 1. (*αν Eus.* in Es. 483ᵇ.)
— *ενδυσησθε*] *ενδυσασθε* 1ᴿ.
— *εξ ὑψους* ante *δυναμιν* BC*L. 33. *Eus.* in Es. 483ᵇ. c. Mcl. 172ᶜ. | ‡post ς. AC²D. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth.
50. *εξηγαγεν δε*] *και εξηγ.* L. Syr.Pst. Memph.MS. | *εξηγ. τε* Γ *Tf.*
— *αυτους*] †add. *εξω* ς. AC³D. rel. Latt. Syr.Hcl. Æth. | om. BC*L. 1. 33. *a.e.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— *ἑως a.* rel. | om. D. Vulg. *b.c.e.f.ff.l.*
— *προς* BC*DL. 1. 33. *a.* | ‡*εις* ς. A C³. rel. Vulg. *b.c.f.ff.l.* (quasi *e.*)
— *και επαρας*] *επαρας δε* D.
— *αυτου*] om. D. *ff.* | add. *εις τον ουρανον* X.
— *ευλογησεν*] *ηυλογησεν* D.
51. *διεστη*] *απεστη* D.
— *αυτων*] *-τω* A*(corr.¹.)
— *και ανεφερετο εις τον ουρανον* ABCL. rel. Vulg. *c.f.* vv. | om. D. *a.b.e. ff.l.*
52. *προσκυνησαντες αυτον* (Vulg. *c.* om. *αυτ.*)*f.* vv. | om. D. *a.b.e.ff.l.*
— *μεγαλης*] om. B**Rl.Mai.*(add.¹.*Mai.*)
53. *εν τῳ ἱερῳ*] om. A*.
— *αινουντες και* AC²D. rel. Latt.(om. *και* vid. infra) vv. | om. BC*L. Memph.
— *και ευλογουντες* Vulg. *c.* vv. (*-τας* F.) | om. D. *a.b.e.ff.l.*
— ad fin. †add. *αμην* ς. AB.*Mai.*C². rel. Vulg. et *Am. Tol. c.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. C*DL. 1. 33. *For. Fuld. a.b.e.ff.l.* Syr.Hier. Memph. Arm.

Subscriptio, *κατα Λουκαν* B. | *ευαγγελιον κατα Λουκαν* A²CLΔ. 33. (K)(S)U(Λ). | *ευαγγελιον κατ Λουκαν επληρωθη· αρχεται κατ Μαρκον* D. | *Τε. τ. κατ. Λο. ευα. στι. ͵βω* H. ||add. *στι. ͵βω. τὸ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγέλιον ἐξεδόθη μετὰ χρόνους ιε τῆς τοῦ χῦ ἀναλήψεως* K. | add. *εξεδ. μετα χρον. κ. τ. ε. εχει στι. ͵βω* S. | add. *εγραφη και αντεβληθη ὁμοιως εν στιχοις ͵βχοζ. κεφλ. τμβ.* Λ. | nihil habent A*X. 1. 69. F MΓ. | hiant EG.

46. tertia die *Cl.* | 48. testes estis *Cl.* | 49. virtute *Cl.*

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΗΝ.

A B [C] D. L X Δ. (Frag. Mosq.) 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. — α γ

[a] 1 Jo. 1:1, 2.
[b] Apoc. 19:13.
[c] Prov. 8:30.
[d] Rom. 9: 5. 1 Jo. 5:20. Heb. 1: 8. ver. 18.
[e] Gen. 1: 1. Col. 1:17. Heb. 1: 2. — β γ
§ C
[f] Gen. 3:20.
4. ζωή ἐστιν,
¶ Frag. Mosq.
¶ Theb. — γ
[g] cap. 3:19. — γ
[h] Matt. 3: 1. Mar. 1: 4. Luc. 3: 2.
[i] cap. 3:19. 8:12. 9: 5. 12:46. — δ ι

1 [1] [a] Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ [b] λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν
[c] πρὸς τὸν θεόν, καὶ [d] θεὸς ἦν ὁ λόγος. [2] οὗτος ἦν
ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν· [3] [e] πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο,
καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο § οὐδὲ ἕν. [f] ὃ γέγονεν [4] ἐν
αὐτῷ ζωὴ ἦν,¶ ¶ καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώ-
πων, [5] [g] καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκο-
τία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

2 [6] [h] Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ,
ὄνομα αὐτῷ ‡ Ἰωάνης″· [7] οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν,
ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύ-
σωσιν δι᾽ αὐτοῦ. [8] οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ᾽ ἵνα
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. [9] [i] ἦν τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν
κόσμον. [10] ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ
ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. [11] εἰς τὰ ἴδια
ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. [12] ὅσοι δὲ

[1] (1, 3.) In principio erat verbum, et verbum erat apud deum, et deus erat verbum. [2] Hoc erat in principio apud deum. [3] Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est. [4] In ipso vita erat, et vita erat lux hominum: [5] et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt.

[6] (2, 3.) Fuit homo missus a deo, cui nomen erat Iohannes: [7] hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. [8] Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. [9] (3, 3.) Erat lux vera, quae inluminat omnem hominem venientem in mundum. [10] In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. [11] (4, 10.) In propria venit, et sui eum non receperunt. [12] Quotquot

---

Inscriptio
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ACLXΔ. 1. 33. EFGHKMUΛ.
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΝ B (D -ννην).
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ 69.

1. εν αρχη ην ὁ λογος *Theoph.* ad Autol. ii. 22. *Iren.* 41 *bis. Gr.* 188. 191. 315. *Clem.* 6. *Clem. Int.* 1009. *Exc. Theod.* ap. Clem. 968. 973. *Hipp.* c. Noet. 12 (14). 14 (15). Philos. v. 16 (134). *Orig.* i. 596[a]. 682[b]. (748[a].) iii. 177[b]. iv. 17[b]. 19[b.d.] 20[b]. 21[a]. 47[a.d.] 49[c.d.e.] 54[b]. 72[d]. *Orig. Int.* i. 71[d]. 98[d]. ii. 52[d]. iii. 903[c]. 967[d]. iv. 464[a]. *Dion. Alex.* ap. Eus. H.E. vii. 25 (354). Routh. iii. 397. *Eus.* Pr. Ev. 321[d]. 540[d]. D.E. 150[c]. 210[d]. 229[a]. 309[c]. in Ps. 344[b]. c. Mcl. 35[c]. 116[a]. 117[a]. 120[a]. 121[b]. 122[a.d.] 129[d]. 142[b]. Ec. Pr. 4. 45. 99. in Luc. (Mai. 197.) *Mcl.* ap. Eus. 37[a.b.] 81[c]. 106[d]. 112[c]. 118[d]. *Novat.* 231 etc. *Tert.* adv. Herm. 20. adv. Prax. 13. 16. 21. *Cypr.* 168. 285. 287. *Vict.* Routh. iii. 459. *Hil.* 409[d]. 771[b]. 795[d]. 796[c]. 837[a]. 920[e]. *οὐχὶ ὃ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ ὁ λόγος ἦν, ἀλλὰ ὃ ἦν ἐν ἀρχῇ λόγος ἦν* *Orig.* iv. 72[e].

1. και ὁ λογος ην προς τον θεον *Theoph.* *Iren.* 41 *bis. Gr.* 188. 191. 315. *Clem.* 6. *Exc. Theod.* 968. 973. *Hipp.* c. Noet. *bis.* Philos. *Orig.* i. *ter.* iii. iv. 48[a]. 49[b.c.d.e.] 54[b]. 59[a.b.] *Orig. Int.* i. *bis.* ii. iii. *bis.* iv. 464[a]. *Eus.* Pr. Ev. *bis.* D.E. *quater.* in Ps. 190[c]. 344[b]. c. Mcl. 9[ies]. *Mcl.* ap. *Eus.* 5[ies]. Ec. Pr. *ter.* in Luc. *Novat.* *Tert.* adv. Herm. adv. Prax. 7. 13. *Cypr.* 168. 285. 287. *Vict.* *Hil.* 409[d]. 771[b]. 796[a.c.] 837[a]. 920[e]. *ὁ λόγος ἦν πρ. τ. θεόν, οὐ γὰρ ἐγένετο πρ. τ. θ.* *Orig.* iv. 49[b]. *non εν τῳ θεῳ* *Eus.* c. Mcl. 121[b]. *diserte.*

1. και θεος ην ὁ λογος *Theoph.* *Iren.* 41 *bis. Gr.* 188. 191. 315. *Clem.* 6. *Exc. Theod.* 968. *Hipp.* c. Noet. *bis.* Philos. *Orig.* i. *ter.* iii. iv. 45[a] *bis.* 48[a]. iv. 49[d.e.] *bis.* 392[d]. *Orig. Int.* i. *bis.* ii. iii. *bis.* iv. 464[a]. *Eus.* Pr. Ev. *bis.* D.E. *quater.* in Ps. 190[c]. 344[b]. 534[c]. c. Mcl. 9[ies]. Ec. Pr. *ter.* in Luc. *Mcl.* ap. Eus. 5[ies]. *Novat.* *Tert.* adv. Herm. adv. Prax. 7. 12. 13 16. 21. *Cypr.* *Vict.* *Hil.* 771[b]. 796[d.e] 837[a]. 920[e]. 922[c].

— θεος] ὁ θεος L. | *θεος non ὁ θεος (diserte)* *Orig.* iv. 50[a.b.] *Eus.* c. Mcl. 121[b]. 127[b.c.d.] (et ὁ λογος non λογος *Orig. ibid.* et seq.) | *θεος non θεου* *Eus.* c. Mcl. 83[b]. 119[c]. 149[d].

---

9. in hunc mundum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.
[j] 1 Jo. 3:1.
[k] Heb. 2:14

ε γ

‡ ἔλαβαν" αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς [j] ἐξουσίαν τέκνα
θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
13 οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ
ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.
14 [k] Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν
ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς
μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-

autem receperunt eum, dedit illis potestatem filios dei fieri, his qui credunt in nomine eius,
13 qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex deo nati sunt.
14 (5, 3.) Et verbum caro factum est et habitavit in nobis, et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a patre, plenum

---

2. *οὑτος ην....τον θεον Theoph. Iren.* 41 *Gr.* 188. 315. *Hipp.* Philos. v. 16 (134). *Orig.* iv. (47^b.) 54^a*bis*^{b}. 59^a*bis*^{b}. *bis*^{d}. *bis* 60^a. *Orig. Int.* i. 71^d. 98^d. ii. 52^d. *Eus.* Pr. Ev. 322^a. 540^d. D.E. 229^a. 309^d. in Ps. 344^b. *Novat.* 231. *Tert.* adv. Prax. 21. *Cypr.* 285. *Vict.* (Routh. iii. 459.) *Hil.* 771^b. 796^e. 837^a.

3. *δι' αυτου*] *δια αυτου* D*man. rec.*

— *ουδε ἑν* ABC. Fr. Mosq. rel. *Tat.* ad Graecos 19. *Theoph. Iren. Gr.* 41. 191. *Clem.* 134. 156. 273. 769. 787. 803. 812. 815. 820. *Hipp.* c. Noet. 12 (14). Philos. v. 8 (107). 16 (134). *Orig.* iv. 64^d *bis.* $66^{c.d.}$ 67^c. 72^e *bis.* *Eus.* Pr. Ev. 540^d. D.E. 229^a. c. Mcl. 67^b. 105^b. 111^a. 122^d. 123^d. 129^d. 142^b. 161^c. 174^b. 175^a. Ec. Pr. 4. *Mcl.* ap. Eus. 37^a. 119^a. | *ουδεν* D. 1. *Ptolemaeus* ad Floram 11. *Clem.* (343.) 838. *Exc. Theod.* Clem. 980. *Orig.* iv. 137^c. 229^d. *Syn. Ant.* Routh. iii. 293. *Eus.* Pr. Ev. 222^a. D.E. 210^d. in Es. 529^e.

— *ὁ γεγονεν*] cum *sequentibus* conjungunt A C* D L. Frag. Mosq.* *bis.* G* *ut vid.* Vulg. MS. (ap. Sabat.) rel. *a.b.e.f.ff.* Syr. Crt. *disertè.* ("illa autem res quae fuit in eo") Syr. Hier. *sic.* Memph. *ut vid.* Theb. Æth. *ut vid. Iren.* 41 (et ap. illum *Valentiniani*). *Gr.* 188. *Clem.* 114. 218. *Exc. Theod.* 968. 973. *Hipp.* Philos. v. 8 (107). 16 (134). *Orig.* i. 632^e. iv. 20^d *diserte.* 26^e. 36^b. $64^{b.d.}$ $69^{a.c.}$ $72^{a.e.}$ 73^e. 77^b. *Orig. Int.* iv. 518^b. *Eus.* in Ps. 146^e. 235^b. 245^b. c. Mcl. 123^d *disertè.* *Hil.* 771^b. 797^e. *ὁ δὲ γέγ. Hipp.* Phil. v. 8 (107). "quod autem factum est" *b. Orig. Int.* iii. 552^d. *καὶ ὁ γέγ. Orig.* iv. 72^a. *Clem. Int.* 1009. *ὁ γέγονεν ἐν αὐτῷ οὐχὶ ὃ ἦν ἐν αὐτῷ Orig.* iv. 72^e.

Post *ουδε ἑν* finem ponunt *m. Tatianus* c. Graec. 19. *Theoph.* ad Autol. ii. 22. *Iren.* 98. 118. 183. 191. 315. 269. *Ptolem. Clem.* 134. 156. 273. 769. 787. 803. 812. 815. 820. 838. *Exc. Theod. Clem.* 980. *Hipp.* c. Noet. 12 (14). *Orig.* iv. 66^d. 67^c. 137^c. 229^d. *Orig. Int.* i. 58^c. 71^d. 98^d. 191^b. ii. 52^d. *Syn. Ant.* (Routh. iii. 293.) *Mcl.* ap. Eus. 37^a. 119^a. *Eus.* D.E. 210^d. 229^a. in Es. 529^e. c. Mcl. 67^b. 105^b. 111^a. 122^d. 129^d. 142^b. 161^e. 174^b. 175^a. Ec. Pr. 4. *Novat.* 94. 107. 112. *Tert.* adv. Herm. 20. 45. adv. Prax. 2. 7 *bis.* 12. 21. de res. Carn. 5. *Vict.* (Routh. 459.)

Cum *antt.* conj. C^3X. 1. 33. EG^2HK MUΛ. Vulg. (impr.) *c*(*ut vid.*). *Eus.* Pr. Ev. *ed.* 222^a. 540^d. *Cypr. ed.* 285.

Ancipites sunt BΔ. 69. (?F ?S.) Syrr. Pst. & Hcl. Arm.

4. *ην* 1°. ABC. rel. Vulg. *g.* Syrr. Pst. & Hcl. Syr. Hier. *sic. Iren.* 188. *Clem.* 218. *Clem. Int.* 1009. *Exc. Theod.* 968. *Orig.* i. 632^e. iv. 20^d *bis.* 26^e. 36^b. $64^{b.d.}$ $69^{a.c.}$ 72^a. 73^e. 77^b. *Orig. Int.* iv. 518^b. *Eus.* Pr. Ev. 322^a. 540^d. in Ps. 146^e. 235^b. 245^b. c. Mcl. 124^a. *Cypr. ed.* 285. | *εστιν* D. *a.b.c.e.f.ff.* Syr. Crt. Theb. *Iren.* 41 *Gr. Clem.* 114. *Exc. Theod.* 973. *Hipp.* Philos. v. 8 (107). 16 (104). *Orig.* iv. 72^e. (*τινα μέντοι γε τῶν ἀντιγράφων ἔχει καὶ τάχα οὐκ ἀπιθάνως, Ὃ γέγ. ἐν αὐτ. ζωή ἐστιν*) *Cypr.* codd. multi. (Fell. p. 25). *Hil.* 771^b. 797^e.

— *των ανθρωπων Iren.* 41. *Orig.* | om. B* *txt.* (marg.[1].)

5. *αυτο Clem.* 230. *Orig.* ii. 836^f. iv. 26^f. 77^d. 80^a *bis.* *Eus.* D.E. 473^c. | *αυτō* B (*sic ap. Blanch.* (*Bch.*) sil. *Btly. Mai. Vcl.*) *αυτον* B. *Bch.* H. *e. Exc. Theod.* 969.

6. *θεου Iren.* 189. *Orig.* iv. 81^c. 83^a. 91^e. 118^e. 431^a. *Hil.* 771^b. | *κυριου* D*.

— *ονομα αυτῳ*] praem. *ην* D*. (add. Latt. *Iren.*) | om. *Orig.* 81^c. 91^e. 431^a.

— *Ιωαννην* D*.

7. *μαρτυρησῃ Orig.* iv. 81^e. 82^b. 86^c. $91^{b.e.}$ 92^c. 118^e. *Eus.* Theoph. (*Mai.* 140.) | *-σει* H.

— *πιστευσωσιν Orig.* iv. 86^c. 92^d. 119^a *bis.* 138^a. | *-σουσιν* D.

8. *μαρτυρησει* U.

9. *ην το φως*] om. Syr. Hier.

— *φωτιζειν* L.

— *ερχομενον*] *εἰπὼν τὸν* (lege *τὸ*) "*ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον,*" *περὶ τοῦ δεσπότου χριστοῦ καλῶς ἐπήγαγε τὸ* "*ἐν τῷ κόσμῳ ἦν*" *ὥστε δεῖξαι ὅτι τὸ* "*ἐρχόμενον*" *πρὸς τὴν διὰ σαρκὸς εἶπε φανέρωσιν. Theod. Mops.*

12. *δε Iren.* 315. 316. *Orig.* i. 232^a. *Orig. Int.* iv. 350^c. *Cypr.* 206. *Hil.* 403^f. 585^a. 771^c. *Lucif.* 86. | om. D. *e. Tert.* de Orat. 2. *Cypr.* 277.

— *ελαβαν* B* *Rl. Mai.* | ‡ *ελαβον* ϛ. A CD. rel.

— *εδωκεν*] *εδων* D*.

13. *οἱ....εγεννηθησαν* Vulg. (*a.*) *c.e.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Syr. Hier. *sic.* rel. (de renatis *Clem.* 460.) *Valentinus* ap. Tert. de Car. Chr. 19. *Orig. Int.* ii. 400^d. iv. 99^d. *Eus.* in Es. 387^d. *Hil.* 771^c. | qui....natus est *b. Tert.* de Car. Chr. 19 *diserte.* 24. "non enim ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex voluntate Dei, Verbum caro factum est" *Iren.* 205. "is qui non ex voluntate carnis neque ex voluntate viri natus est filius hominis est Christus filius Dei vivi" *Iren.* 212. "quoniam non ex voluntate viri erat qui nascebatur" *Iren.* 217. vid. *Hipp.* Philos. vi. 9 (162).

— *οἱ*] om. D*. *a.*

— *εξ αἱματων*] ex sanguine *b. Tert.* de Car. Chr. *bis.* *εξ αἱματος Eus.* in Es. *Hil.* 771^c.

— *ουδε εκ θελ. σαρκ. Eus.* in Es. *Tert. Hil.* | om. E* (add.[1] mg.) *Fuld.* (*ουδ'* Λ *Tf.*)

— *ουδε εκ θελ. ανδρος* AB*mg*[1]. C(D). rel. *Eus.* in Es. *Tert. Hil.* | om. B* *Rl. Bch. Mai.* om. *εκ* D*. | (*ουδ'* Λ.)

— *θεου*] praem. *του* E.

— *εγεννηθησαν* B (corr.[1]. *Mai.*) CD. rel. *Eus.* in Es. | *εγενηθησαν* AB* *Rl. Mai.* Δ. 69*. (vid. ad init. ver.)

14. *πληρης* ABCL. rel. *Iren. Gr.* 42. *Orig.* i. 684^e. ii. 495^e. 795^d. iii. 548^c. *Eus.* in Ps. 32^c. c. Mcl. 8^c. 84^d. | *πληρη* D. | plenus *a.e.* pleni *Orig. Int.* ii. 495^e.

— *και αληθ.*] om. *και* B* *Rl. Bch. Mai.* (add.[1]. ut vid. *Bch.*)

---

12. dedit eis *Cl.*

A B C (D). L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. ϛ θείας. 15 1 ‡ Ἰωάνης″ μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέ-
α κραγεν λέγων, Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου
[1] ver. 27. ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου
30. ζ ἦν. 16 ‡ ὅτι″ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες¶
3:31. ι ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17 ὅτι ὁ νόμος διὰ
Matt. 3:11. Mar. 1: 7. Luc. 3:16. ‡ Μωυσέως″ ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ
¶ D χριστοῦ ἐγένετο.
[m] cap. 6:46. η 3 18 m Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· † μονογενὴς
1 Joh. 4:12. γ ‡ θεὸς″ ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος
θ ἐξηγήσατο. 19 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ
ι ‡ Ἰωάνου″, ὅτε ἀπέστειλαν * πρὸς αὐτὸν″ οἱ Ἰουδαῖοι
ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ ‡ Λευείτας″, ἵνα ἐρωτήσω-
σιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; 20 καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ

gratiae et veritatis. 15 (6, 1.) Iohannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens, Hic erat quem dixi, Qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. 16 (7, 10.) Et de plenitudine eius nos omnes accepimus, gratiam pro gratia: 17 quia lex per Mosen data est, gratia et veritas per Iesum Christum facta est.

18 (8, 3.) Deum nemo vidit umquam: unigenitus filius qui est in sinu patris, ipse enarravit. 19 (9, 10.) Et hoc [est] testimonium Iohannis, quando miserunt Iudaei ab Hierosolymis sacerdotes et levitas ad eum, ut interrogarent eum, Tu quis es? 20 Et confessus est et

15. λεγων *Orig.* iv. 89[b]. *Eus.* c. Mcl. 85[c]. | om. D. *b.*
— ὃν ειπον AB²DL. rel. vv. *τῆς προτέρας* [sc. *μαρτυρίας*] *ἀρξαμένης ἀπὸ τοῦ Οὗτος ἦν ὃν εἶπον Ὁ ὀπίσω κτλ.* *Orig.* iv. 102[c]. (et 107[a] *sic* habet etiam ὃν ειπον). | ὁ ειπων B**Rl.Mai.*(ed.1.)C*. ὃν ελεγον C³. ‖add. ὑμιν D²X. *Am. Fuld. f.*
— ὁ οπισω] Ο·πισω Δ.
16. ὁτι BC*DLX. 33. *a.b.e.ff.* Syr.Hier. (*sic.*) Memph. Arm. Æth. *Hipp.* Frag. (30.) *Orig.* iv. 89[b]. 106[d]. 107[a]. *Orig. Int.* iii. 43[d]. *Eus.* c. Mcl. 85[c]. *Hil.* 495[a]. [h. Theb.] | ‡και ϛ. AC³ΔK*sic.* rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Orig.* ii. 581[b]. 717[a].
— και χαρ. Vulg.*Cl.* *f.ff.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Syr.Hier. Memph. *Orig.* iv. *ter.* in Prov. (*Mai.* vii. 20.) | om. και *Am.* (sic.) *Fuld.* *a.b.c.e.l.* Arm. Æth.
17. Μωυσεως BCLXΔ. 33. K. *Orig.* i. 686[b]. | ‡Μωσεως ϛ. A. rel. *Orig.* 89[b]. 102[d]. 107[b].
18. πωποτε] add. nisi Vulg.MS.ap.Gb. *a.b.c.* Arm. *Iren.* 189. 255. | Contra, *Orig.* *Eus.* rel.
— μονογενης] †praem. ὁ ϛ. AC³XΔ. 1. 33. rel. Memph. *Clem.* 695. 956. *Theod.* ap. Clem. 968. *Orig.* i. 440[f]. (ed. De la Rue). iv. 89[b]. 102[c]. 438[d]. *Syn. Ant.* Routh. iii. 297. *Eus.* c. Mcl. 86[a.b.] 123[b]. 142[c]. | om. BC*L. *Hipp.* c. Noet. 5 (10). *Orig.* i. 440[f]. (ap. nonnullos). *Eus.* in Ps. 440[a].
— θεος B *sic* C*L. 33. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Æth.(Rom.) *Iren.* 256. *Clem.* 695. *Exc. Theod.* Clem. 968. (*θεὸν αὐτὸν δηλοῖ λέγων, Ὁ μονογ. θεὸς ὁ ὢν κτλ.*) *Orig.* i. 440[f]. (*καὶ μονογ. γε ὢν θεὸς* ap. nonnullos). iv. 89[b]. 438[d]. *Orig. Int.* iv. 92[d]. *Mcl.* ap. Eus. 19[c]. *Eus.* c. Mcl. 67[d]. *ὁ μονογ. υἱὸς ἢ μονογ. θεός* c. Mcl. 124[c]. *θεὸν δὲ καὶ μονογενῆ.* *Hil.* 1124[e] seq. "id ipsum unigenito Deo esse proprium Evangelia testantur,....cum unigenitus Deus in sinu patris est, et cum Jesus Christus super omnia Deus est." (et in sequentibus *saepe.*) *ὥσπερ ὁ πατὴρ εἷς θεὸς εἴρηται, οὕτω ὁ υἱὸς κέκληται μονογενὴς θεός, λόγος καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς Χριστός·* *Didymus* de Trinitate, 10[b]. (p. 27). *περὶ μὲν τοῦ υἱοῦ Ἰωάννης εἶπεν, Ὁ μονογενὴς θεὸς ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ πατρός.* id. 62[a]. (p. 140.) habet et 33[a]. (p. 76.) *Epiphanius, disertè* (*μονογ. θεὸν αὐτὸν φάσκων....περὶ υἱοῦ δὲ* [*γέγραπται*] *ὅτι μονογενὴς θεός*) Ancorat. c. 3. (ii. 8[c.d.]) *τὸ δὲ εὐαγγέλιον ἔφη,....ὁ μονογ. θεὸς αὐτὸς ἐξηγήσατο* lib. iii. tom. 1. Haer. lxx. c. 7 (i. 818[a]). lib. ii. tom. 2. Haer. lxv. c. 5 (i. 612[c]) *bis* (*dis.*). *ὁ δὲ τοῦ θεοῦ τὸν λόγον μονογενῆ θεόν.* *Epist. Synodi Ancyranae* 2[ae] ap. Epiph. lib. iii. tom. 1. Haer. lxxiii. 8 (i. 854[c]). *Basil. M.* de Spir. S. c. vi. (iii. 12[b].) c. viii. *μονογενῆ θεὸν* diserte e scriptura laudat (iii. 14[c].) c. xii. (23[a].) in cod. Mosq. (vid. Matthaei N. Test. ed. 2. i. 780.) vid. *Greg. Nys.* i. 192[b]. 663[a]. ii. 432[b]. 447[a]. 478[d]. 506[c]. 595[605][a]. 681[a]. *Cyr. Alex.* iv. 104[c]. v. p. i. 137[b]. 237[a]. 786[e]. *Fulgentius* interdum. *Isidorus* Pel. 6. iii. 95 (ap. Wtst.). Scriptores Graeci et Latini saepissime habent verba *μονογενὴς θεός*, *unigenitus Deus*, tanquam nomen Jesu in Scriptura tributum, e.g. *Greg. Nyss.* saepissime, *Greg. Naz.*, *Bas. Scl.*, *Arius*, *Lucianus* (s. Pseudo-Luc.), nec non *Eunomius*, *Tit. Bost.*, *Gaudentius*, *Ferrandus*, *Prudentius*, *Vigilius*, *Alcuinus*, etc.: quod ab hoc loco ut videtur pendet. | ‡υἱος ϛ. AC³XΔ. 1. rel. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. txt. Syr.Hier. *sic.* Arm. Æth.(Platt.) *Iren.* 255. *Hipp.* c. Noet. *Orig.* i. 440[f]. (ap. De la Rue). *Syn. Ant.* *Eus.* in Ps. 440[a]. c. Mcl. 86[a.b.] 92[d]. 123[b]. 142[c]. *ὁ δὲ υἱὸς* [*χρηματίζοι ἂν*] *μονογενὴς θεός* 175[a]. *Hil.* 520[d]. 831[c]. 852[c]. 873[d]. 874[a]. 905[e]. vid. *Tert.* adv. Prax. 8. *Athanas.* vid. *Bas. M.* iii. 23[a]. ed. iii. 358[b]. *Greg. Nys.* iii. 648[a]. ii. 466[c]. *Cyr. Alex.* v. p. i. 365[c]. vi. 90[b]. ex his nonnulli (vid. supra) *vere* legebant θεος, quae vox post μονογενης facillime mutaretur a librariis (vid. Joh. iii. 16, 18. 1 Joh. iv. 9.) et in hoc loco Scripturae, et in citationibus *unâ litterâ* tantum mutatâ; (ΘC et ΥC); μονογ. θεος cum sit in sacris scripturis *ἅπαξ λεγόμενον* est, et propterea judicio nonnullorum haec lectio evitanda est. | υἱος του θεου *Orig.* iv. 102[d]. (De la Rue.) filius Dei *Iren.* 189. Dei filius *Orig. Int.* iii. 9. (om. *Orig.* iv. 102[e] *ut vid.*) | υἱος θεος *Clem.* 956. *Orig.* iv. 102[d]. ‖add. solus *a.*
18. του πατρος] om. 69. (qui est in patre ipse enarravit nobis *c.* sinum patris ipse enarravit *a.*)

15. dixi vobis *Am.* | 16. et gratiam *Cl.* | 18. narravit *Am.*². | 19. est *om.* *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ‡ Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ″ ὁ
χριστός. 21 καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν; ‡ σὺ
Ἡλίας εἶ;″ καὶ λέγει, Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης
εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη, Οὔ. 22 ‡ Εἶπαν″ οὖν αὐτῷ,
Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς·
ⁿ Es. 40:3. ι α τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 ἔφη, ⁿ Ἐγὼ φωνὴ βο-
ῶντος, ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου·
ια ι καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24 καὶ † ἀπε-
σταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων, 25 καὶ ἠρώτη-
σαν αὐτὸν καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ
ᵒ Matt. 3:11. σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς ‡ οὐδὲ″ Ἡλίας ‡ οὐδὲ″ ὁ προφή-
Mar. 1:7, seq. Luc. 3:16. ιβ α της; 26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ‡ Ἰωάνης″ λέγων, ᵒ Ἐγὼ
Act. 13:25. βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος † ὑμῶν ‡ στήκει″ ὃν ὑμεῖς

26. ἕστηκεν

non negavit, et confessus est
quia Non sum ego Christus.
21 Et interrogaverunt eum, Quid
ergo? Helias es tu? Et dicit,
Non sum. Propheta es tu? Et
respondit, Non. 22 Dixerunt
ergo ei, Quis es? ut responsum
demus his qui miserunt nos:
quid dicis de te ipso? 23 (10,
1.) Ait, Ego vox clamantis in
deserto, Dirigite viam domini
sicut dixit Esaias propheta.
24 (11, 10.) Et qui missi fuerant,
erant ex Pharisaeis, 25 et inter-
rogaverunt eum et dixerunt
[ei], Quid ergo baptizas, si tu
non es Christus neque Helias
neque propheta? 26 (12, 1.) Re-
spondit eis Iohannes dicens,
Ego baptizo in aqua, medius
autem vestrum stetit quem vos

---

18. fin.] add. nobis Syr.Crt.
19. *του Ιωαν. Orig.* iv. 102^{c}. | om. *του* 1.
— *ὁτε*] *ὁτι* F.
— *προς αυτον* post *απεστ.* BC*. 33 *sic. a.b.c.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. (Æth.) | post *Λευειτας* AX. 69. Vulg. *e.f.ff.l.* Syr.Hcl. | post Ἱεροσ. Syr.Hier. | *om. ϛ. C^{3}LΔ. 1. rel. *Orig.* iv. 110^{d}.
— *Λευειτας* B.] ‡*Λευιτας* ϛ. AC. rel. (Judaeos et principes sacerdotum et Levitas Syr.Crt.)
— *ερωτησωσιν*] -*σουσιν* LΔ. 33.
— *τις*] *τί* G.
20. *και ουκ ηρν.*] om. Syr.Crt.
— *και ὡμ.* 2°. *Orig.* iv. 110^{c}. | om. *e.* | om. *και* C**L. 1. 33. *b.f.* Æth. | et dixit Syr.Crt.
— *εγω ουκ ειμι* ABC*LXΔ. 33. *a.b.e.* Syr.Crt. Syr.Hier.*sic.* Arm. *Orig.* iv. 110$^{d.f.}$ [? Memph.] | ‡*ουκ ειμι εγω* ϛ. C^{3}. 1. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.& Hcl. *Hipp.* Theoph. 3 (262).
21. *και ηρωτ.....ουκ ειμι*] Et dicunt ei (tantum) Syr.Crt.
— *τι ουν; συ* Ἡλ. *ει* C*. 33. *For.* (*e.*)*ff. l.* Syr. Hier. ut vid. (Arm.) *Orig.* iv. 109^{e}. 111$^{b.c.}$ (114^{b}. 115^{a}.) (om. *τι ουν* Memph.) | *τι ουν;* Ἡλ. *ει* L. (*a.*) Syr.Pst. | *συ ουν τι;* Ἡλ. *ει* B. | ‡*τι ουν;* Ἡλ. *ει συ* ϛ. AC^{3}X. rel. Vulg. (*b.*)(*c.*)*f.* Syr.Hcl.
— *και λεγει, Ουκ ειμι*] om. S. | haec et *και απεκριθη, Ου* postea, *transponit* 69.
— *ὁ προφ. Orig.* iv. *Eus.* D.E. 445^{a}. | om. *ὁ* 69. ‖*ὁ προφ.....ουν αυτῳ* ver. 22.] quis es? Et respondit et dixit, Non: dixerunt illi ergo Syr.Hier.*sic.* (non om.)

22. *ειπαν* BC*Δ. | ‡*ειπον* ϛ. AC^{3}. rel.
— *ουν Orig.* iv. 118^{a}. | om. B.*Bch.* (*e.*) Syrr.Crt.&(Pst.)
— *αυτῳ*] om. 1. *b.e.*
— *τις ει Orig.* iv. 109^{e}. 111^{b}. 118^{a}. | om. *b.* praem. dic ergo nobis (*b.*) *c.ff.* praem. dic ergo *a.*(*l.*) quid ergo Syr. Hier. quid ergo es dic nobis *e.* add. dic nobis Syr.Crt.
— *τις*] praem. *συ* E*. Arm. | Contra, *Orig.* iv. 109^{e}. 111^{b}. 118^{a}.
— *αποκρισιν Orig.* iv. *ter.* | *ανακρισιν* M.
23. *εφη, Εγω φωνη Orig.* iv. 118^{a}. 120^{e}. 123^{c}. *Orig. Int.* iv. 693^{e}. | *ὁ δε εφη, Φωνη* 69. | Et dixit illis, Ego vox Syr.Hier.*sic.*
— *κυριου*] add. rectas facite semitas dei nostri *e.*
24. *απεσταλμενοι*] † praem. *οἱ* ϛ. A(corr.^{1}) C^{3}X. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. *sic.* Arm. Æth. *Orig.* iv. 123^{c}.(? 110^{a}.) | om. *οἱ* A*BC*L. Memph. *Orig.* iv. 126^{c}. (et mittebant Syr.Crt.) | Et qui missi erant ex Pharisaeis Discipuli et Levvitae dixerunt ei, Quid ergo etc. *a.* Illi itaque qui misi erant de levvitis et farisaeis dicentes, quid ergo etc. *e.* *δύο ἀποστολαὶ γίνονται πρὸς τὸν βαπτιστήν, μία μὲν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ὑπο Ἰουδαίων πεμπόντων ἱερεῖς καὶ λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; ἑτέρα δὲ Φαρισαίων ἀποστελλόντων κτλ.* *Orig.* iv. 109^{e}. (et mox *οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Φαρισαίων ἀποστειλάμενοι*). iv. 129$^{d.e.}$
— *εκ των Φαρ.*] om. Syr.Crt. e scribis Syr.Hier.
25. *και ηρωτ. αυτ.*] om. Syr.Crt.

25. *ειπαν* BC*LX. 33. *Orig.* iv. 123^{c}. | ‡*ειπον* ϛ. AC^{3}. rel.
— *εἶ*] *εις* Δ.
— *ουδε bis* ABCLX*sic.* 1. 33. *Orig.* iv. 110^{a}. 123$^{c.d.}$ 125^{a}. 129$^{c.}$ 137^{c}. | ‡*ουτε bis* ϛ. ΔE. rel.
— Ἡλειας BL.
— *ὁ προφ. Orig.* iv. 5^{ies}. | om. *ὁ* CΔ.
26. *απεκριθη*] -*κρινατο* L. 33. U. *Orig.* iv. 130^{d}.
— *ὁ Ιωαν. Orig.* iv. 130^{d}. | om. *ὁ* A.
— *λεγων Orig.* iv. 130^{d}. | om. 1. Syr.Crt.
— *εγω*] add. *μεν* 69. *b.* Syr.Hier.*sic.* Æth. | Contra, *Orig.* iv. 109^{c}. 130^{d}. 131$^{a.d.}$
— *βαπτιζω*] add. *ὑμας* Δ. *a.b.*(*ff.*)*l.* Syr. Hcl.* Memph. Arm.
— *εν ὑδατι*] add. in paenitentiam *a.* add. paenitentiae *b.* | Contra, *Orig.* iv. 133^{b} *diserte.*
— *μεσος*] † add. de ϛ. AC^{2}X. rel. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Syr. Hier. Memph. Æth. *Orig.* iv. 109^{c}. 130^{d}. *Eus.* Theoph. (Mai. 140.) | om. BC*L. *ff*(*Blan.*). Arm. *Orig.* i. 394^{a}. 586^{d}. iv. 89$^{d.e.}$ 131$^{a.b.c.}$ 137$^{b.c.}$ 138$^{b.e.}$ 453$^{b.c.}$
— *στηκει* BL. 1. *Orig.* i. 394^{a} *bis.* stat *a.b.e.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. *Orig. Int.* i. 191^{d}. ii. 280^{b}. iii. 882^{d}. iv. 623^{d}. *Cypr.* 293. stetit Vulg. *c.* Arm. (Æth.) | *ἑστηκει* G. *Orig.* iv. 453$^{b.c.}$ *εἱστηκει Eus.* Theoph. | ‡*ἑστηκεν* ϛ. ACXΔ. 33. rel. *Orig.* i. 586^{d}. iv. 89$^{d.e.}$ 109^{c}. 130^{d}. 131$^{a.b.c.}$ 137$^{b.c.}$ 138$^{b.e.}$

---

21. dixit *Cl.* | 25. *om.* ei *Am.* | 26. *om.* vestrum *Am.**

A B (C) [P]. L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ.

οὐκ οἴδατε, 27 † [ὁ] ὀπίσω μου ἐρχόμενος, †· οὗ ‡ οὐκ
εἰμὶ [ἐγὼ]″ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ
ιγ ὑποδήματος. 28 Ταῦτα ἐν ‡ Βηθανίᾳ″ ἐγένετο πέραν
ι τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν * ὁ″ ‡ Ἰωάνης″ βαπτίζων.

§ P 4 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει † τὸν Ἰησοῦν § ἐρχόμε-
p ver. 36. νον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, p ″Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ,
q verr. 15, 27. ιδ α ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30 q οὗτός ἐστιν
‡ ὑπὲρ″ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνήρ, ὃς
ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 κἀγὼ
οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ
ιε α τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν † ὕδατι βαπτίζων. 32 καὶ ἐμαρ-
r Matt. 3:16. Mar. 1:10. Luc. 3:22. τύρησεν ‡ Ἰωάνης″ λέγων r ὅτι Τεθέαμαι τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον ‡ ὡς″ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν
ἐπ᾽ αὐτόν. 33 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ᾽ ὁ πέμψας
με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἐφ᾽ ὃν ἂν
ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ᾽ αὐτόν,
οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34 κἀγὼ

non scitis: 27 ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calciamenti. 28 (13, 10.) Haec in Bethania facta sunt trans Iordanen, ubi erat Iohannes baptizans. 29 Altera die videt Iohannes Iesum venientem ad se, et ait, Ecce agnus dei qui tollit peccatum mundi. 30 (14, 1.) Hic est de quo dixi, Post me venit vir qui ante me factus est, quia prior me erat. 31 Et ego nesciebam eum, sed ut manifestaretur in Israhel, propterea veni ego in aqua baptizans. 32 (15, 1.) Et testimonium perhibuit Iohannes dicens quia Vidi spiritum descendentem quasi columbam de caelo, et mansit super eum. 33 Et ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum, hic est qui baptizat in spiritu sancto. 34 Et

27. ab init.] † *αυτος εστιν* ς. $AC^3X\Delta$. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. *Orig.* i. 586^d. iv. 130^e. *Orig. Int.* iii. 882^d. (*οὗτος εστιν* G.) | om. BC*L. 1. 33. *a.* Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 394^a. iv. 89^d. 109^c. 131^c. 138^e. *Orig. Int.* i. 191^d. iv. 623^d. ‖ add. *ὃν ειπον* S. *e.* (*ff.*)*l.*
— *ὁ οπισω* ACL. rel. *Orig.* i. 394^a. 586^d. iv. 109^c. 131^c. | om. *ὁ* B. *Orig.* iv. 89^d. 138^e.
— *ερχομενος*] † add. *ὃς εμπροσθεν μου γεγονεν* ς. $AC^3(X)\Delta$. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier.*sic.* Arm.Usc. Æth.Platt. *Cypr.* 293. (vid. ver. 15.) (*ὡς* X.) | om. BC*L. 1. 33. *b.l.* Syr. Crt. Memph. Arm.Zoh. Æth. *Orig.* iv. 89^d. 109^c. 130^e. *Orig. Int.* i.
— *εγω* post *ουκ ειμι* BX. 69. Syr.Hier. *sic.* *Orig.* iv. 109^c. 130^e. 131^d. $136^{d.e.}$ | ‡ ante ς. AΔ. 1. rel. (Latt.) post *αξιος* *a.* *Orig.* iv. 89^d. | om. CL. 33. Memph. Arm. Æth.Rom. *Orig.* iii. 818^d. 139^a. *Cypr.* 293.
— fin.] add. *εκεινος ὑμας βαπτισει εν πνευματι ἁγιω και πυρι* EFG. Æth. Platt. (vid. Matt. iii. 11. Luc. iii. 16.)
28. *ταυτα*] add. *μεν* K.
— *Βηθανιᾳ* ABC*LX(Δ)EFGHMSV. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. txt. Syr. Hier. Memph. Arm. *εν Βηανια* Syr.Hcl. mg. ap. White (vid. et infra.) *ὅτι μὲν σχεδὸν ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις κεῖται* *Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο, οὐκ ἀγνοοῦμεν, καὶ ἔοικε τοῦτο καὶ ἔτι πρότερον γεγονέναι· καὶ παρὰ Ἡρακλέωνα γοῦν Βηθανίαν ἀνέγνωμεν· ἐπείσθημεν δὲ μὴ δεῖν Βηθανίᾳ ἀναγινώσκειν ἀλλὰ Βηθαβαρᾷ κτλ.* *Orig.* iv. 140^a. *τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγραφῶν οὐκ ἐν Βηθανίᾳ ἔχει, ἀλλ᾽ ἐν Βηθαβαρᾷ· ἡ γὰρ Βηθανία οὐχὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἦν, ἀλλ᾽ ἐγγύς που τῶν Ἱεροσολύμων ἐστίν.* Schol. in codd. nonnullis. (*Βεθανια* Δ*.) | ‡ *Βηθαβαρᾳ* ς. C^2. 1. 33. (69.) K(U)(Λ.) Syr. Crt. *εν Βηαραβα* Syr.Hcl.mg.ap.White. (*εν Βιθαραβα* Ass. II. ap. Adler.) | utrumque habet Æth. | *Βηθεβαρα* 69*. Λ. *Βιθαβηρα* U. *Βηθαρα* *Orig.* iv. $140^{a.b.}$ 142^e(MS.). *Βαθαρα* *Orig.* iv. 280^c. *Βηθαραβα* *Orig.* iv. 140^e(ed.).
28. *εγενετο*] -*νοντο* Λ. | locutus est Syr. Crt.
— *Ιορδ.*] add. fluvium Syr.Crt.
— *ην*] om. 69*.
— *ὁ* ante *Ιωαν.* BC. | * om. ς. AL. rel. *Orig.* iv. 140^a.
— *βαπτιζων*] add. *το πρωτον* C. (vid. c. x. 40.) | Contra, *Orig.* | add. et ibi erat Arm.Usc.
29. *βλεπει*] † add. *ὁ Ιωαννης* ς. (C^3.) 69. E*nunc.*FGHΛ. (Latt.) Syr.Pst. Syr. Hier.*sic.* *Orig.* iv. 149^a. (150^a.) *Cypr.* 291. | om. ABC*LXΔ. 1. 33. KMSU V. *a.* Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 148^b. (mox dominum Jesum Syr.Hier.)
29. *λεγει, Ιδε*] *λεγοντα* M.
— *ὁ αιρων*] praem. ecce Vulg.*Cl.* *a.b.c.* *ff.l.* Syr.Crt. *Cypr.* 219. *Orig. Int.* ii. 63^d. 83^a. 362^c. (praem. *οὗτος εστιν* Goth. *Orig.* ii. 23^d. iv. 152^d. 176^d. 392^c.) | Contra, *Am.* *f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Syr. Hier.*sic.* *Iren.* 186. *Hipp.* Ant. 45(22). in Dan. 15. *Orig.* iv. 5^a. 6^a. 24^b. 38^c. 89^e. 149^a. 150^d. 157^d. 158^f. 176^d. 392^c. *Orig. Int.* iv. 515^d. *Eus.* D.E. 37^a. 198^d. 385^c. 429^a. 462^c. in Ps. 80^b. Theoph. (Mai. 112.) ad Steph. 10 (Mai. 244). de Pasch. (Mai. 209.)
30. *ὑπερ* BC*. *Orig.* iv. 24^b. 90^a. | ‡ *περι* ς. AC^3P *Tf.*L. rel. *Orig.* ii. 496^a. *Eus.* D.E. 429^a.
— *ειπον*] add. *ὑμιν* 69. | add. *ὅτι* X. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr.Hier.*sic.* | non add. rel. *Orig.* ii. iv. *Eus.* D.E.
— *εμπροσθε* 69 *Scr.*
31. *εγω*] ante *ηλθον* C*. *b.* Memph. | post *Orig.* iv. 90^a.
— *ὑδατι*] † praem. *τῳ* ς. AXΔ. rel. | om. BCP *Tf.*L. 1. 33. 69. GΛ. *Orig.* i. 364^d. iv. 90^a.
32. *Ιωαν.*] praem. *ὁ* C^3X. 69. GMU. | om. ABC*PLΔ. 1. 33. rel.
— *ὅτι*] om. V.

26. nescitis *Cl.* | 29. vidit *Cl.* | *add.* ecce *post* dei *Cl.* | 31. manifestetur *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ.
ις ι 5 35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει † ‡ Ἰωάνης″ καὶ
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ
Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει, ˢ Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ.
37 καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς,
Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ῥαββί, (ὃ λέγεται
‡ μεθερμηνευόμενον″ Διδάσκαλε,) ποῦ μένεις; 39 λέ-
γει αὐτοῖς, Ἔρχεσθε καὶ ‡ ὄψεσθε.″ ‡ ἦλθαν″ * οὖν″
καὶ ‡ εἶδαν″ ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν
ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα † ἦν ὡς δεκάτη. 40 ἦν Ἀνδρέας
ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν
¶ C ἀκουσάντων παρὰ ‡ Ἰωάνου″ ¶ καὶ ἀκολουθησάντων
¶ P αὐτῷ.¶ 41 εὑρίσκει οὗτος ‡ πρῶτον″ τὸν ἀδελφὸν
τὸν ἴδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, Εὑρήκαμεν τὸν

ˢ ver. 29.

37. *οἱ δύο αὐτ. μαθ.*

ego vidi, et testimonium perhibui quia hic est filius dei.

35 (16, 10.) Altera die iterum stabat Iohannes et ex discipulis eius duo, 36 et respiciens Iesum ambulantem dicit, Ecce agnus dei. 37 Et audierunt eum duo discipuli loquentem, et secuti sunt Iesum. 38 Conversus autem Iesus et videns eos sequentes se dicit eis, Quid quaeritis? Qui dixerunt ei, Rabbi, (quod dicitur interpretatum magister), ubi habitas? 39 Dicit eis, Venite et videte. Venerunt et viderunt ubi maneret, et apud eum manserunt die illo; hora autem erat quasi decima. 40 Erat autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus qui audierant ab Iohanne et secuti fuerant eum. 41 (17, 1.) Invenit hic primum fratrem suum Simonem, et dicit ei, Invenimus Messiam,

---

32. *ὡς* ABCL. 33. EFGHSV. *Orig.* i. 364ᵈ. iv. 82ᵇ. 90ᵃ. | ‡*ὡσει* ς. PXΔ. 1. rel.
— *εξ* *Orig.* i. | *εκ του* 1.
— *καταβαινων* F.
33. *ηδειν*] *οιδειν* 69.
— *ὑδατι*] praem. *τῳ* 1. *Orig.* i. 364ᵈ. iv. 82ᶜ. | Contra, *Orig.* iv. 90ᵃ.
— *ιδης*] *ειδοις* 69.
— *οὑτος* *Orig.* i. 364ᵉ. iv. 39ᵃ. 63ᵈ. 82ᶜ. 90ᵇ. 142ᵈ. 273ᵇ. | *αυτος* A. *b.e.*
— *πνευματι* *Orig.* i. iv. 5ⁱᵉˢ. | *τῳ πνευματι τῳ* L. 33. | *add. το* (*sic*) semel X.
— *ἁγιῳ*] add. *και πυρι* C*. *Orig.* iv. 39ᵃ. 63ᵈ. 82ᶜ. (vid. Matt. ii. 11. Luc. iii. 16.) | om. ABC³P. rel. *Orig.* i. iv. 90ᵇ. 142ᵈ.
34. *ἑωρακα*] *εωρα* Δ. ‖ add. *αυτον* G.
— *ὁ υἱος τ. θεου* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* i. 364ᵉ. (ii. 496ᵃ.) iv. 90ᵇ. 273ᵇ. (*Orig. Int.* iii. 111ᵈ.) | electus filius dei *a.* Syr. Hier. Dei filius electus *b.* electus Dei *e.* Syr.Crt. filius electus dei *ff.*
35. *παλιν*] om. Syrr.Crt.&Hcl. Arm.
— *Ιωαν.*] †praem. *ὁ* ς. ACP. rel. *Orig.* iii. 443ᵃ. (iv. 90ᵇ. 150ᵃ.) | om. BL.
36. *ιδε*] add. *ὁ χριστος* GΛ. Syr.Crt. (add. *ιδε*). Arm. | Contra, *Orig.* iv. 90ᵇ.
— *θεου*] add. *ὁ αιρων την ἁμαρτιαν του κοσμου* C*. (*a.ff.* praem. "ecce".) Æth. (vid. ver. 29.) | Contra, rel. *Orig.*
37. *και* 1°.] om. 1.
37. *αυτ. οἱ δυο μαθ.* AC³P. rel. Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. | *οἱ δυο αυτ. μαθ.* C*LX. 33. | *οἱ δυο μαθ. αυτ.* B. *b.* Syr.Pst. (*αυτῳ οἱ δ. μαθ. add. αυτ.**. 69.) ex discipulis ejus duo *a.* | eum duo discipuli ejus *e.* | illi discipuli Johannis (om. *δυο*) Syr.Crt.
— *τῳ Ιησου*] *αυτῳ Ιησου* X**Tf.*
38. *δε*] om. EFHMVΛ. Arm. *Orig.* iv. 90ᵇ. | Contra, ABCPL. rel. Syr.Hcl. *Orig.* iii. 541ᵇ. et conversus Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *ακολ.*] add. *αυτῳ* C* *fortasse.* Vulg. *a.b.e.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | Contra, *c.*
— *ειπαν* BC*. | ‡*ειπον* ς. AC³P. rel.
— *ῥαββι* ACLXΔ. Memph. rel. | *ῥαββει* BPEHKΛ.
— ˋ*λεγεται μεθερμηνευομενον* ABCLX. 33. *Orig.* iv. 90ᶜ. Syr.Hcl.txt. | ‡*λεγεται ἑρμηνευομενον* ς. P. rel. | *ἑρμηνευεται* 1. (Syr.Hcl.mg.) Memph. | om. Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier.
— *μενης* L. | es Syrr.Crt.&Pst.
39. *οψεσθε* BC*L. 1. 33. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Orig.* iv. 90ᶜ·ᵈ· | ‡*ιδετε* ς. A(P). rel. (*ειδετε* PΛ. *ηδετε* C³.) Latt. Memph. Arm. (*ιδατε* Δ.)
— *ηλθαν* B.*Bch.*(**Rl.Mai.*)C. | ‡*ηλθον* ς. AB²PL. rel.
— *ουν* ABCLX. 33. Λ *sic.* *a.e.* Memph. autem *b.* Syrr.Pst.&Hcl.mg. | et venerunt Syrr.Crt.&Hcl.txt. (Æth.) add. "post eum" Syr.Crt. | *om. *ουν* ς. P. rel. Vulg. *c.f.* Arm.
39. *ειδαν* B*Rl.Bch.*(**Mai.*)C. | ‡*ειδον* ς. AB(²*Mai.*)PL. rel.
— *εμειναν*] -*νον* P*Knit.*
— *εκεινην* ante *την ἡμ.* 69.
— *ὡρα*] †add. *δε* ς. Vulg. *a.c.* Syr. Hcl. Memph. enim *b.f.* Arm. (et fuit hora *e.* Syrr.Crt.&Pst.) | om. ABCPL XΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. Æth.
— *ὡς*] om. G. Memph. Æth.
— *δεκατη* *Orig.* iv. 90ᵉ. 167ᵈ. 277ᵈ. | *ἑκτη* A.
40. et unus ex eis ex his discipulis Johannis, Andreas erat nomen ejus frater Simonis Cephae. (om. rel.) Syr.Crt.
— *ην*] add. *δε* AΛ *sic.* Vulg. *a.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl.* [Æth.] | Contra, BC PL. 33 *sic.* rel. *For.* *b.* Memph. Arm. *Orig.* iii. 443ᵃ.
— *εἱς*] praem. *και* L. | Contra, *Orig.* iii.
— *των ακουσ.* *Orig.* iii. | om. *των* C.
— *αυτῳ* *Orig.* iii. | *τῳ Ιησου* G. Syr.Pst. Æth. | *του Ιησου* Λ.
41. *εὑρισκει.... Σιμωνα*] Et ille Andreas vidit Simonem Cepham Syr.Crt. (*εὑρεσκει* B**Mai.*ed.2.)
— *πρωτον* AB.*Mai.*X. 1. 69. M. Vulg. *a.c.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (mane *b.e.*) | ‡*πρωτος* ς. L. rel. [n. 1. 33.]

A B. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. a ¶ Syr. Crt. 42. ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ

Μεσσίαν, (ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον † χριστός·)
ιζ 42 † ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐμβλέψας † αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,¶ Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς ‡ Ἰωάνου″·
σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, (ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος.)
6 43 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν † ἐξελθεῖν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ
ιη ι * ὁ Ἰησοῦς″, Ἀκολούθει μοι. 44 ἦν δὲ ὁ Φίλιππος
ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.
45 εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐτῷ,
Ὃν ἔγραψεν ‡ Μωυσῆς″ ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται,
εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν [τὸν] υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ
Ναζαρέτ. 46 καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ, Ἐκ Ναζα-
ρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ * ὁ″ Φίλιπ-
πος, Ἔρχου καὶ ἴδε. 47 εἶδεν † Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ
ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε
ἀληθῶς ‡ Ἰσραηλείτης,″ ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν.
48 λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ, Πόθεν με γινώσκεις;
Ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε
Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε.
49 ἀπεκρίθη * αὐτῷ″ Ναθαναήλ †, Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ ‡ βασιλεὺς εἶ″ τοῦ Ἰσραήλ.

(quod est interpretatum Christus), 42 et adduxit eum ad Iesum. Intuitus autem eum Iesus dixit, Tu es Simon filius Iohanna, tu vocaberis Cephas, (quod interpretatur Petrus.)

43 (18, 10.) In crastinum voluit exire in Galilaeam, et invenit Philippum: et dicit ei, Sequere me. 44 Erat autem Philippus a Bethsaida, civitate Andreae et Petri. 45 Invenit Philippus Nathanahel et dicit ei, Quem scripsit Moses in lege et prophetae, invenimus, Iesum filium Ioseph a Nazareth. 46 Et dixit ei Nathanahel, A Nazareth potest aliquid boni esse? Dicit ei Philippus, Veni et vide. 47 Vidit Iesus Nathanahel venientem ad se et dicit de eo, Ecce vere Israhelita, in quo dolus non est. 48 Dicit ei Nathanahel, Unde me nosti? Respondit Iesus et dixit ei, Prius quam te Philippus vocaret, cum esses sub ficu, vidi te. 49 Respondit ei Nathanahel et ait, Rabbi, tu es filius dei, tu es rex Israhel. 50 Respondit

---

41. Μεσσιαν ABL²XΔ. 1. Latt. *Orig.* iv. 8ᶜ. 90ᵉ. 91ᵃ. | Μεσιαν L*. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. Syr.Hcl.*mg. Graecè.* Memph. Arm.
— ὁ εστ. μεθερμ. χριστος] om. Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier.
— μεθερμηνευομενον *Orig.* iv. 8ᶜ. 90ᵉ. | -νος L.
— χριστος] †praem. ὁ ς. Memph. Arm. | om. AB.*Bch.Mai.*LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. *Orig.* iv. 8ᶜ. 90ᵉ.
42. ηγαγεν] ηγαγον K. *e.* ‖ †praem. και ς. AX. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. | om. BL. (1.) (G.) Memph. | adduxit ergo *b.* Et assumpsit illum et venit Syr.Crt. ‖ praem. οὑτος 1. G. Arm.
— αυτον] om. B.*Bch.*
— εμβλεψας] †add. δε ς. XΔ. 33*s.* Ss*A.* (Latt.) Syr.Hcl.* Memph. et respiciens *a.* et cum vid. *e.* et aspexit Syrr.Crt.&Pst. (Æth.) | om. AB.*Mai.* L. 1. 69 *Scr.* EFGHKMU*Tf.*V. Arm.
— ὁ υιος] om. ὁ 1. 69 *sic.*
— Ιωανου B.*Bch.*(**Rl.Mai.*) Ιωαννου B²*Rl.* ut vid. L. 33. (*a.*)*b.f.ff.l.* Memph. Æth. Iohanna *Am.* | ‡Ιωνα ς. AB².*Mai.*X. rel. Vulg.*Cl.* *c.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.Platt. (tu es Simon frater Andreae *e.*)
42. ὁ ἑρμ.] ὅς ἑρμ. A. (om. ὁ ἑρμ. Πετρ. Syr.Pst.)
43. ηθελησεν] †add. ὁ Ιησους ς. 69. FGHU*sic.* Syr.Pst. | om. ABLXΔ. 1. 33. EKMSVΛ. Latt. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 277ᵈ. (150ᵃ.)
— ὁ Ιησους post αυτῳ ABLXΔ. 1. 33. EGKSUVΛ. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.ff.l.* Syr.Hcl. Memph.W.&Schw. Arm. (Æth.) | *om. ς. 69. FHM. *Am.* *Fuld.* *e.* Syr.Pst. Syr.Hier. Memph.MS. *Orig.* iv. 150ᵃ.
44. ὁ] om. 69. F*. (mox Bessaida Galileae *e.*)
— Ανδρεα 69 *Scr.*
45. Ναθαηλ Λ*(et ver. 47). Ναθανηλ Δ*.
— Μωυσης BLX. 33. KVΛ. *Orig.* iv. 8ᶜ. 210ᵉ. | ‡Μωσης ς. AΔ. rel.
— Ιησουν *Orig.* iv. *bis.* | om. L(*non* M).
— τον υιον ALX. rel. *Orig.* iv. 8ᶜ. | om. τον B. 33. *Orig.* iv. 210ᵉ.
— του Ιωσ. *Orig.* iv. *bis.* | om. του AΔ. 33. KM.
— τον απο *Orig.* iv. 8ᶜ. | του απο S. (απο *tantum* *Orig.* iv. 210ᵉ.)
45. Ναζαρετ *St.* 3. ABLXSs. *a.* *Orig.* iv. 8ᶜ. 210ᵉ. | Ναζαρεθ *Elz.* 1. 69. EFGHKMUVΛ. Vulg. *b.c.f.* (h. 33.) Memph. Arm. *Orig. Int.* 537ᵈ. | Ναζαραθ Δ(*sic*). Nazara *e.*
46. και ab init.] om. *a.b.e.* Syr.Pst.
— Ναζαρετ *St.* 3. ABLXΔ(*sic*)S*s.* *a.* | Ναζαρεθ *Elz.* 1. 69. EFGHKMUVΛ. Vulg. *b.c.f.* Memph. Arm. (h. 33.) | Nazara *e.*
— ὁ ante Φιλ. BL. 33. | *om. ς. A. rel.
47. Ιησους] †praem. ὁ ς. AL. rel. | om. BH. (h. 33.)
— περι αυτου] om. *e.*
— Ισραηλειτης B. | ‡-λιτης ς. rel. (vid. et in locis reliquis.)
48. Ιησους] †praem. ὁ ς. 1*s.* 69*s.* E*. | om. ABLXΔ. 33. E**FGHKMSUVΛ.
49. απεκριθη] om. Æth. ‖ add. αυτῳ B. *Btly.Bch.Mai.*ed.2.LX*Tf.* 33. Vulg. *a.b.f.ff.* Arm. | *om. ς. AΔ. rel. *c.e.* rel.
— Ναθαναηλ] †add. και λεγει αυτῳ ς. A. 1. 69. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Æth.) | και ειπεν αυτῳ Δ. | και ειπεν X. (Vulg.) *a.*(*c.*)*f.* (Arm.) | om. BL. 33. *b.e.*

42. Jona *Cl.* | vocaveris *Am.* | 43. dicit ei Jesus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. (C.) P. H.
Memph.
Arm. Æth.

‡ Gen. 28:12.

50 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ῞Οτι εἶπόν σοι
* ὅτι″ Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις;
μείζω τούτων ‡ ὄψῃ.″ 51 καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, † ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ ‡ τοὺς
ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Iesus et dixit ei, Quia dixi tibi Vidi te sub ficu, credis? maius his videbis. 51 Et dicit ei, Amen amen dico vobis, videbitis caelum apertum et angelos dei ascendentes et descendentes supra filium hominis.

II. Α′

7 1 Καὶ τῇ ‡ τρίτῃ ἡμέρᾳ″ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·
2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὸν γάμον. 3 καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ
τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4 * καὶ″
λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω
ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακό-
νοις, ῞Ο τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ
‡ λίθιναι ὑδρίαι″ ἓξ ‡ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰου-
δαίων κείμεναι″, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.
7 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος.
καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 καὶ λέγει αὐτοῖς,
Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. ‡ οἱ
δὲ″ ἤνεγκαν. 9 ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ

1 Et die tertio nuptiae factae sunt in Cana Galilaeae, et erat mater Iesu ibi:
2 vocatus est autem et Iesus et discipuli eius ad nuptias.
3 Et deficiente vino dicit mater Iesu ad eum, Vinum non habent.
4 Et dicit ei Iesus, Quid mihi et tibi est, mulier? nondum venit hora mea.
5 Dicit mater eius ministris, Quodcumque dixerit vobis, facite.
6 Erant autem ibi lapideae hydriae sex positae secundum purificationem Iudaeorum, capientes singulae metretas binas vel ternas.
7 Dicit eis Iesus, Implete hydrias aqua. Et impleverunt eas usque ad summum.
8 Et dicit eis Iesus, Haurite nunc et ferte archetriclino. Et tulerunt.
9 Ut autem gustavit archetri-

49. ῥαββι LXΔ. 1. 33. 69. Memph. rel. | ῥαββει ABEHΛ.
— συ ει ὁ υἱ. τ. θεου] om. S.
— βασιλευς ει AB.*Mai.*L. 1. 33. (praem. ὁ B.*Btly.Bch.*) | ‡ει ὁ βασ. ϛ. X. rel. Latt. Memph. *Iren.* 189. *Hil.* 446ᵇ.
50. Ιησους] praem. ὁ 69.
— και ειπεν] om. Syr.Pst.
— αυτῳ ante Ιησους 33. Syr.Pst. Arm.
— ειπον] post σοι 69. ‖(om. ειπον σοι B.*Bch.*)
— ὁτι ante ειδον AB.*Btly.Mai.*LG. *a.*(*b.*) Syrr.Pst.& Hcl. Memph. | *om. ϛ. X. rel. Vulg. *c.e.f.ff.* Æth. *Tert.* adv. Prax. 21.
— μειζω] μειζων XΔM. (majus Vulg. *c.g.*)
— οψῃ ABLXΔ. 33. EFGHKMSVΛ. | ‡οψει ϛ. 1. 69. U.
51. λεγει] ειπεν X. *b.*
— αμην *semel* 69. | Contra, *Orig.* i. 364ᵉ. *Orig. Int.* iii. 961ᶠ.
— ὑμιν *Orig.* i. | σοι X. ‖†add. απ᾽ αρτι ϛ. AX. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BL. Latt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 364ᵉ. | *Orig. Int.* iii. 402ᶠ. 961ᶠ.
1. τῃ τριτῃ ἡμερᾳ B. 69. U. *b.e.* | ‡τῃ ἡμ. τ. τρ. ϛ. AL. rel. (Latt.) | τῃ τριτῃ *tantum* M.
1. Γαλιλαιας] vid. Syr.Hcl.mg. in ver. 3.
3. και ὑστερ. οιν.] Et vinum non habebant, quoniam consummatum (finitum *b.*) erat (est *ff.*) vinum nuptiarum *a.* (*b.*)*ff.* Syr.Hcl.*mg.* (cum nota haec non esse in omnibus exemplaribus Harclensibus sed reperta esse in Graecis nonnullis.) Deinde dicit *a.* Et dicit *b.* Et factum est per multam turbam vocitorum (voca- *l.*) vinum consummari *e.l.* Vinum non habebant quoniam defecerat vinum illorum Æth.
— του Ιησου] αυτου U. | τῳ Ιησου (om. πρ. αυτ.) *a.* Arm. | praem. αυτου τοις διακονοις Δ*.
— ad fin.] add. fili *e.l.*
4. και ab init. AB.*Mai.*LXΔ. 33. 69. GKU. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | *om. ϛ. E. rel. *a.* Syr.Pst.
— ὁ Ιησους] om. Δ.
— σοι] συ 69. KΛ*Tf.*
— γυναι] praem. ὦ X.
5. αν] εαν 1. | ἃ 33(*non* om. ὁτι).
— λεγῃ ABL. rel. | -γει 33. E*FG**sic.* HKMUVΛ. | (Et advocatis ad se ministris mater ihm (*sic*) dixit illis etc. *e.*)
6. λιθιναι ante ὑδριαι BLX. 33. Vulg. *c.* | ‡*post* ϛ. A. rel. *a.b e.f.*
— κειμεναι post Ιουδαιων BLX. 33. Æth. | ‡post ἑξ ϛ. A. rel. Vulg. *c.* Syrr. Pst.&Hcl. | ante ἑξ 69. | om. *a.e.* Arm. | post εκει *b.f.l.* | post δε Memph.
— ἑξ] om. *b.*
— κατα των καθαρισμων F.
— χωρουσαι] χωρους L.
7. λεγει] praem. και X. Æth. (Et Jesus vocitis ad se ministris dixit illis *e.* Et vocatis Jesus ministris, dixit eis *a.ff.* Et vocavit Jesus ministros et dicit eis *l.*)
8. και 1°.] om. 33. *a.b.* Syr.Pst. Memph.
— καν τλησατε 69*.
— οἱ δε ηνεγκαν BL. 1. 33. K. *a.* Syr. Hcl.mg. Memph. Arm. (add. aurierunt et *a.*) | ‡και ηνεγ. ϛ. A. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Theb. *Mnt.* Æth. | om. X. ‖et fecerunt sicut dixit eis Jesus *e.* ("illis" et *om.* Jesus *ff.l.*)

1. tertia *Cl.* | 2. autem ibi et *Am.* | 4. tibi et mihi *Am.*

A B [P]. L (X) Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ.

ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν·
οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ),
φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, 10 καὶ λέγει
αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθη-
σιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν, [τότε] τὸν ἐλάσσω· σὺ
τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11 Ταύτην
ἐποίησεν † ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ
ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
ιθ/ζ 8 12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς ‡ Καφαρναοὺμ″ αὐτὸς
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ † καὶ οἱ μαθηταὶ
§ P κ/α αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. 13 § καὶ
ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς
B′ κα/π Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 u καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ
u Matt. 21:12, seq. Mar. 11:15, seq. Luc. 19:45, seq. τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς
καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, 15 καὶ ποιήσας
φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ
ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυ-
βιστῶν ἐξέχεεν ‡ τὰ κέρματα,″ καὶ τὰς τραπέζας
ἀνέστρεψεν, 16 καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν
εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον

clinus aquam vinum factam, et non sciebat unde esset, ministri autem sciebant qui hauserant aquam, vocat sponsum archetriclinus 10 et dicit ei, Omnis homo primum bonum vinum ponit, et cum inebriati fuerint, tunc id quod deterius est: tu servasti bonum vinum usque adhuc. 11 Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilaeae, et manifestavit gloriam suam, et crediderunt in eum discipuli eius.

12 (19, 7.) Post hoc descendit Capharnaum ipse et mater eius et fratres eius et discipuli eius, et ibi manserunt non multis diebus. 13 (20, 1.) Et properabat pascha Iudaeorum, et ascendit Hierosolyma Iesus. 14 (21, 1.) Et invenit in templo vendentes boves et oves et columbas et nummularios sedentes, 15 et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo, oves quoque et boves, et nummulariorum effudit aes et mensas subvertit, 16 et his qui columbas vendebant dixit, Auferte ista hinc, nolite facere domum patris mei domum ne-

9. γεγεννημενον F.
— ηδεισαν] οιδησαν 69.
— φωνει] praem. et videntes factum mirabantur *a.b.* Syr.Hcl.* quia de aqua vinum factum est *l.* aquam quae vinum factum est *e.*
10. τοτε AX. 1. 33. rel. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BL. *a.e.ff.l.* Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 39c.
— τον ελασσω] τον ελασσων G. | τον ελασσον X.
— συ] add. δε 69. GΛ. Vulg.*Cl.* *a.b.e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. | Contra, *Am.* *c.* Arm.
11. αρχην] † praem. την ς. X. rel. *Eus.* H.E.(MSS.) | om. ABL. 1. 33. Λ. Arm. *Orig.* iv. 172c. *Eus.* H.E. iii. 24 (117). ed. & MSS. D.E. 439c.
— εγ κανα AF.
12. ab init.] και H. Æth. | Contra, *Orig.* iv. 161a. 161b. 170a.
— τουτο *Orig.* iv. *ter.* | ταυτα M. *b.f.ff.* (hoc signum *e.*)
— κατεβη] add. ὁ Ιησους 1. (*f.*) Arm.ed. | Contra, *Orig.* iv. *ter.*
— Καφαρναουμ BX. *Orig.* iv. *saepe.* | ‡ Καπερναουμ ς. ALΔ. 1. 33. 69. rel.

12. αδελφοι] † add. αυτου ς. AX. rel. Vulg. *b.f.* Syrr. Memph. Arm. Æth. | om. BL. *a.c.e.* *Orig.* iv. 160a. 161b. 186d. 249a.
— και οἱ μαθ. αυτου Vulg. *f.* vv. *Orig.* iv. *quater.* | ante και οἱ αδ. αυτ. K. | om. *a.b.e.ff.l.* Arm. (om. αυτου L. *Orig.* iv. 160a. 161b. 249a. | Contra, 186d.)
— εμειναν BLX. 33. rel. vv. *Orig.* iv. 160a. 168e. 169b. | εμεινεν A. 1. FGH2 Λ. *b.* Memph. Arm. *Orig.* iv. 161a.
— ου] om. X *sic.*
13. ὁ Ιησους post Ἱεροσ. (A)BPX. 1. 33. rel. *Am.* *a.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iv. 160a. 180a. 182e. 183c. 249b. (om. ὁ A.) | post ανεβη LGMU. Vulg.*Cl.* *b.ff.* Memph. Arm. *Orig.* iv. 186d. *Eus.* in Ps. 368d. 374c. ante ανεβη *e.* (οις εις Ιεροσολυμα ις A. | *om.* ὁ Ιησους 69.)
14. qui vendebant et emebant *e.*
15. ποιησας] add. ὡς LX. 1. 33. G. (Latt.) Syr.Hcl.* *Orig.* iv. 160a. | Contra, AB. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 180b. (211d.) 249b. 270a.
— φραγελλιον] φραγελιον U. | σφραγελιον 69. | (mox σχοινιου 33. *ff.*)

15. τα τε προβ. κ. τ. βοας] add. Jesus *e.* qui vobes et oves vindebant *e.*
— εξεχεν Δ.
— τα κερματα BLX. 33. *b.* Memph. Arm. *Orig.* iv. 160a. 162c. 180b. 184b.c. 211d. 270a.c. *Eus.* in Ps. 374c. | ‡ το κερμα ς. AP. rel. (ante εξεχεεν 1. G.)
— ανεστρεψεν AL. rel. *Orig.* iv. 160b. 180b *ed.* 270a (MS.) | ανετρεψεν B. *Mai.* X. *Orig.* iv. 180b MS. 270a *ed.* | κατορθωσε 69 *txt.* κατεστρεψε 69 *mg.*
16. πωλουσιν *Orig.* iv. 160b. 180b. 184d. 270a. *Eus.* in Ps. 374c. | πωλουντας H. | πωλουντα K *Tf.* (τῳ τας περ. πωλουντι K *Wtst.*)
— μη] praem. και AX. 1. 69. U. Vulg. *Cl.* *a.b.e.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int.* i. 84f. iii. 916a. *Eus.* D.E. 401c. in Ps. 374c. | Contra, BPL. 33. rel. *Am.* *c.f.* Memph. *Orig.* iv. *ter.* *Eus.* in Ps. 368d.
— ποιητε 69. EΛ *sic.*
— τον οικ. τ. πατρ. μου] om. Syr.Hier.
17. εμνησθησαν] εμνησθη U. ‖ † add. δε ς. AP. rel. Vulg. *c.* Syr.Hcl. Et re-

10. tu autem servasti *Cl.* | 13. prope erat *Cl.* | Jesus Ierosolymam *Cl.* | 16. et nolite *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

[v] Psa. 69(68): 9.

[w] Matt. 26:61. 27:40. Mar. 14:58. 15:29.

κβ ι τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. 17 ἐμνήσθησαν † οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, [v] Ὁ ζῆλος
κγ δ τοῦ οἴκου σου ‡ καταφάγεταί″ με. 18 ἀπεκρίθησαν
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Τί σημεῖον δεικ-
κδ ι νύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, [w] Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ [ἐν]
τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 ‡ εἶπαν″ οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι, ‡ Τεσσεράκοντα″ καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη
ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;
21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος
αὐτοῦ. 22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν †, καὶ ἐπί-
στευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ‡ ὃν″ εἶπεν ὁ
¶ X Ἰησοῦς.¶

9 23 Ὡς δὲ ἦν ἐν * τοῖς″ Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ
πάσχα [ἐν] τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·
24 αὐτὸς δὲ † Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ‡ αὐτὸν″ αὐτοῖς,
¶ P διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, 25 καὶ¶ ὅτι οὐ χρείαν
εἶχεν ἵνα τὶς μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς
γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

gotiationis. 17 (22, 10.) Recordati vero sunt discipuli eius quia scriptum est, Zelus domus tuae comedit me. 18 (23, 4.) Responderunt ergo Iudaei et dixerunt ei, Quod signum ostendis nobis, quia haec facis? 19 (24, 10.) Respondit Iesus et dixit eis, Solvite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud. 20 Dixerunt ergo Iudaei, Quadraginta et sex annis aedificatum est templum hoc, et tu tribus diebus excitabis illud? 21 Ille autem dicebat de templo corporis sui. 22 Cum ergo resurrexisset a mortuis, recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat, et crediderunt scripturae et sermoni quem dixit Iesus.

23 Cum autem esset Hierosolymis in pascha in die festo, multi crediderunt in nomine eius, videntes signa eius quae faciebat: 24 ipse autem Iesus non credebat semet ipsum eis, eo quod ipse nosset omnes, 25 et quia opus ei non erat ut quis testimonium perhiberet de homine: ipse enim sciebat quid esset in homine.

---

cordati sunt Syr.Pst. Æth. *τοτε εμνησ.* *a.* Arm. *Orig.* iv. 160b. 180b. et continuo commonefacti sunt *e.* | add. *δε και* M. (rememoratus est autem discipulus *b.*) et rememorati *ff.* et recordati *f.l.* | om. BLX. Memph. (*Orig.* iv. 186d.) *Eus.* in Ps. 368e. 374c.

17. *αυτου*] om. 33. | Contra, rel. vv. *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* in Ps. *bis.*

— *ὁτι* *Orig.* | om. X.

— *εστιν*] ante *γεγρ.* B. | Contra, *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* in Ps. *bis.*

— *ὁ ζηλ.*] praem. *ὁτι* X. *Orig.* iv. 160b. 186d. | Contra, *Orig.* iv. 180b. *Eus.* in Ps. *bis.* ‖ om. *ὁ* Δ.

— *καταφαγεται* ABPLXΔ. 1. 33. EFGHKMSUVΛ. *Orig.* iv. *ter.* | ‡*κατεφαγε* ς. 69. *Eus.* in Ps. *bis.* (vid. LXX. et *Orig.* ii. 815e. iv. 195d.)

18. *ουν* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 160b. 196c. (autem Syr.Pst.) | om. 33. 69. *b.* Memph. Arm. | tunc respond. *f.* (Et Judaei responderunt dicentes ei *e.*) [Æth.]

— *ειπαν* BL. 33. *Orig.* iv. *bis.* | ‡*ειπον* ς. AP. rel.

— *διγνυεις* AP*Tf.*L.

— *ἡμιν* *Orig.* iv. | om. L.

19. *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. 1*s.* 33*s.* 69. K*s*S*s.* | om. ABP*Tf.*LXΔEFGHMUVΛ. *Orig.* iv. 160b. 196c. (Et Jesus ait illis *e.*) ‖ mox *τον ναον του θεου* *Orig.* iv. 160b. | Contra, 196c.d. 198e. 199a.c. 200b.

19. *εν τρ.* A(P?)L. rel. *Iren.* 300. *Orig.* i. 468a. 757a. *Orig.* iv. 7ies. *Orig. Int.* ii. 108d. iii. 909f. 922a. 931a.c. *Eus.* in Ps. 465d. 568e. *Novat.* 166. *Tert.* de Pud. 16. | om. *εν* B. *Orig.* iv. 198e. (solvite templum hoc manu factum et in triduo illud resuscitabo sine manibus *m.*)

— *εγειρω* 33. | Contra, *Orig.* i. *bis.* iv. 7ies. *Eus.* in Ps. *bis.*

20. *ειπαν* B. *Orig.* iv. 200d. | ‡*ειπον* ς. AP*Tf.*L. rel.

— *ουν*] *δε* *a.* (Et Jud. dixerunt *e.* Æth.) | om. *ουν* Syr.Pst. Memph. Arm. ‖ add. *αυτῳ* 33. M*Tf.* Syr.Pst. Arm. | Contra, *Orig.* iv.

— *τεσσερακοντα* AB**Rl.Mai.*P*Tf.*LΔGM. | ‡*τεσσαρ.* ς. B²X. rel.

— *οικοδομηθη* B**Rl.Mai.*ed.2. 33.

22. *ελεγεν*] †add. *αυτοις* ς. K. | om. AB.*Mai.*P*Tf.*LXΔ. 1. 33. 69. EFGHMSUVΛ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 160c. 202b. 208b.

— *ὁν* BL. *Orig.* iv. 160c. 199a. 202b. 208c. 209c. | ‡*ᾡ* ς. AX. rel.

22. *ειπεν*] add. *αυτοις* 69. | Contra, *Orig.* iv. 5ies.

23. *τοις* ante *Ἱεροσ.* AB(?P*Tf.*)LΔ. 1. 69. EFGHK(?M*Tf.*)SUVΛ. *Orig.* iv. 160c. 209e. 270c. (h. P ap. Knit. "*εν τοις..* c. unc. omn." *Tf.*) | *om. ς. 33*s.* M*s.* *Tr.*

— *εν τῳ πασχα* *Orig.* iv. *ter.* | *το πασχα* 69. *εν τῳ πασχας* M*Tr.* paschae post *εν τ. ἑορτ.* *b.e.l.* Memph.

— *εν τῃ ἑορ.* AL. rel. *Orig.* iv. *ter.* (P n. l.) | om. *εν* B.

— *αυτου* ante *τα σημ.*] om. 1. M. *a.b.e.f.* *Iren.* 147. | Contra, Vulg. *c.* *Orig.* iv. 160c. 209e. 211a. 270d.

— fin.] add. in eos qui infirmi erant *e.*

24. *Ιησους*] †praem. *ὁ* ς. AP*Tf.* rel. *Orig.* iv. 160c. 209e. 211a. | om. BL.

— *επιστευσεν* A. *b.* *Orig.* iv. *ter.*

— *αυτον* A*BL. *Orig.* iv. 209e. | ‡*ἑαυτον* ς. A². rel. *Orig.* iv. 160c. (P n. l.)

— *αυτοις*] *ἑαυτοις* A*.

— *παντας* *Orig.* iv. 160c. 209e. 211a. | *παντα* 69. EFGH. Arm.

25. *ὁτι* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 160c. 209e. | om. A. Syr.Pst. Memph.

---

17. sunt vero *Cl.* | 21. in tribus *Cl.*

A B. Γ 10 1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικό-
L Δ. 1. 33. 69. δημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων. 2 ˣ οὗτος
E(F)GHKMSUVΛ. III. ἦλθεν πρὸς ‡ αὐτὸν″ νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββί,
ˣ c. 7:50. 19:39. οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς
γὰρ ‡ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα″ ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς,
ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς
¶ F καὶ¶ εἶπεν αὐτῷ, § Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις
§ Goth. § Syr.Crt. γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν § τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ. 4 λέγει πρὸς αὐτὸν † Νικόδημος, Πῶς
δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται
εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν
καὶ γεννηθῆναι; 5 ἀπεκρίθη [ὁ] Ἰησοῦς, Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ
πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν
¶ Goth. τοῦ θεοῦ.¶ 6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ
ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά
ἐστιν. 7 μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεν-
νηθῆναι ἄνωθεν. 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ‡ ἀλλὰ″ οὐκ οἶδας πόθεν
ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννη-
μένος ἐκ τοῦ πνεύματος. 9 ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ

1 Erat autem homo ex Pha-
risaeis, Nicodemus nomine,
princeps Iudaeorum: 2 hic ve-
nit ad eum nocte et dixit ei,
Rabbi, scimus quia a deo ve-
nisti magister: nemo enim po-
test haec signa facere quae tu
facis, nisi fuerit deus cum eo.
3 Respondit Iesus et dixit ei,
Amen amen dico tibi, nisi quis
natus fuerit denuo, non potest
videre regnum dei. 4 Dicit ad
eum Nicodemus, Quomodo po-
test homo nasci cum senex sit?
numquid potest in ventrem
matris suae iterato introire et
nasci? 5 Respondit Iesus,
Amen amen dico tibi, nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spi-
ritu, non potest introire in
regnum dei. 6 Quod natum est
ex carne caro est, et quod na-
tum est ex spiritu spiritus est.
7 Non mireris quia dixi tibi,
Oportet vos nasci denuo. 8 Spi-
ritus ubi vult spirat, et vocem
eius audis, sed non scis unde
veniat et quo vadat: sic est
omnis qui natus est ex spiritu.
9 Respondit Nicodemus et dixit

1. *ανθρ.*] praem. *τις* M. (*e.*) Arm. Æth. praem. "ibi" Syr.Pst.
— *Νικοδημος*] *Νικωδης* 69.
2. *αυτον* ABLΔ. 1. 33. KSUVΛ. *Am. b.c.l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | ‡ *τον Ιησουν* ϛ. 69. EF*s*GHM. Vulg.*Cl. a.c.f.* Syr.Pst. Memph.
— *ῥαββι* LΔ. 1. 33. 69. Memph. rel. | -*βει* AB.*Mai.*EFHΛ.
— *δυναται* ante *ταυτ. τα σημ.* ABL. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 270^{d}. | ‡ post ϛ. Δ. 1. 69. rel. Syr.Hcl.
— *τα* *Orig.* iv. | om. L. 69.
— *ποιειν* *Orig.* iv. | *ποιησαι* 1.
— *ἁ συ ποιεις* *Orig.* iv. | om. 1.
— *η* *Orig.* iv. | om. L.
3. *Ιησους*] † praem. *ὁ* ϛ. AΔ. 33*s*. 69. H*sic*. rel. | om. BL. 1. E*sic*FGKM.
4. *Νικ.*] † praem. *ὁ* ϛ. A. rel. | om. *ὁ* B.*Mai.*LE*G. [h. 33.]
— *γεννηθηναι*] *γενηθ.* A* *bis.* (et ver. 7.) | *γεννηθαναι* Δ*. ‖ post. *γενν.* 1°. add. *ανωθεν* H. *e.*
— *γερων ων*] qui natus sit Arm.
5. *ὁ Ιησ.* BL. 33. 69. S*s*U. | om. *ὁ* AΔ. 1. EGHKMVΛ. ‖ add. *και ειπεν* L. *f.* Syr.Hier. Memph.ed. | add *και ειπεν αυτῳ* KM. *m.* Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph.MS. Arm. Æth. (vid. ver. 3.) | non add. ABL. rel. Vulg. *a.b.c.e.* Syr.Hcl.txt. [h. Goth.]
5. *αμην semel* A. *m.*
— *γεννηθη* *Hipp.* Philos. viii. 10 (267). *Eus.* in Es. 368^{b}. | *γενηθη* AΔ.
— *πνευμ.*] add. *ἁγιου* Vulg.*Cl. a.ff.m.* Æth. *Orig. Int.* ii. 144^{d}. iv. 483^{b}. | Contra, *Am. b.c.e.f.* Memph. Goth. Arm. *Hipp.* Philos. *Orig.* iii. 686^{a}. *Orig. Int.* iv. 484^{c}. 561^{a}. *Conc. Cart.* Routh. iii. 112. 117. *Eus.* in Es. *Tert.* de Bapt. 13. *Cypr.* 128. 136. 279. 314.
— *εισελθειν εις*] *ιδειν* M. | Contra, *Orig. Int. Conc. Carth. Cypr.* (vid. *Just.* Apol. i. 61. *Clem.* 69. *Hipp.* Philos.)
— *του θεου* *Orig. Int.* ii. iv. 484^{c}. 561^{a}. *Conc. Cart. bis. Cypr. quater.* | *των ουρανων* *e.m.* (vid. *Just.* Apol. i. 61. *Clem.* 69.) *Hipp.* Philos. *Orig. Int.* iii. 948^{f}. iv. 483^{b}. *Eus.* in Es. *Tert.* de Bapt.
6. *γεγεννημενον* *St.* 3. *Elz.* 1633. *Hipp.* c. Noct. 16 (18). Philos. v. 7 (106). viii. 10 (267). *Eus.* c. Mcl. 72^{d}. 123^{c}. 161^{b}. (*γεγενη-* *Elz.* 1624 *bis.* A 1° (2° n. l.) H *bis.*) | *γεννωμενον* *Clem.* 549.
6. *σαρξ εστιν*] add. quia (quoniam *b.e.*) de (ex *Tert.*) carne natum est *a.b.e.ff.l.* Syr.Crt. *Tert.* de Car. Chr. 18. | om. Vulg. *c.f.m.* Syrr.Pst.&Hcl. *Cypr.* 279. 314. *Conc. Cart.* Routh. iii. 118. *Hil.* 924^{c}. 937^{b}.
— *εκ του πνευματος*] praem. ex aqua et Syr.Hcl.mg.
— fin.] add. quia (quoniam *e.*) Deus Spiritus est. *a.e.ff.m.* Syr.Crt. *Tert. Conc. Carth. Hil.* 937^{c}. (add. *πνευμα δε ὁ θεος* *Eus.* c. Mcl. 72^{d}.) add. postea, et ex Deo natus est *a.* Syr.Crt. ("de Deo") *Tert. Conc. Cart.* | non habent *Cypr. Hil.* 924^{c}.
7. ab init. *και* 69. Syr.Crt.
— *ὑμας*] *ἡμας* 69.
8. *θελη* V.
— *πνει* *Exc. Theod. Clem.* 972. | *πνεει* L.

2. ad Jesum *Cl.* | 3. renatus *Cl.* | 4. sit senex *Cl.* | renasci *Cl.* | 5. spir. sancto *Cl.* | 8. non scis *Cl.* | aut quo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. [C.] P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.

εἶπεν αὐτῷ, Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10 ἀπε-
κρίθη † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος
τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11 ἀμὴν ἀμὴν
λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν
μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.
12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς
y Prov. 30:4. ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 y καὶ
Eph. 4:9. οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ
z Num. 21:8, 9. οὐρανῷ· 14 z καὶ καθὼς ‡ Μωυσῆς″ ὕψωσεν τὸν ὄφιν
§ F § ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου· 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ‡ ἐν αὐτῷ″ † ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον. 16 οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν
κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν,
ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ‡ ἀλλὰ″
a c. 12:47. ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 17 a οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς
τὸν υἱὸν [αὐτοῦ] εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν
κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 ὁ
πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ [δὲ] μὴ πιστεύων
ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19 αὕτη δέ ἐστιν ἡ

ei, Quomodo possunt haec fieri?
10 Respondit Iesus et dixit ei, Tu es magister in Israhel et haec ignoras?
11 Amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur et quod vidimus testamur, et testimonium nostrum non accipitis.
12 Si terrena dixi vobis et non creditis, quomodo si dixero vobis caelestia credetis?
13 Et nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo, filius hominis qui est in caelo.
14 Et sicut Moses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis,
15 ut omnis qui credit in ipso non pereat, sed habeat vitam aeternam.
16 Sic enim dilexit deus mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam aeternam.
17 Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum:
18 qui credit in eum non iudicatur; qui autem non credit iam iudicatus est, quia non credidit in nomine unigeniti filii dei.
19 Hoc est autem iudicium quia

8. *αλλα* B.*Mai.* | ‡*αλλ'* ς. AL. rel.
— *και που* BL. rel. *Am. e.g.l.m.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl.txt. Memph. Æth. *Hil.* 1143ᵃ. | *η που* A. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.ff.* Syr. Hcl.mg. Arm.
— *οὑτως*] *οὑτος* 69.
— *γεγενημενος* 69 *Scr.* H.
— *εκ τ. πν.*] praem. ex (de *a.*) aqua et *a.b.c.e.ff.m.* Syr. Crt. *Hil.* | Contra, Vulg. *f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. ‖add. sancto Æth. *Hil.*
10. Ι*ησους*] †praem. ὁ ς. 69. | om. AB *Mai.*LΔ. 1. 33. EGHKMSUVΛ.
11. *αμην semel* L*.
12. *και*] om. 69.
— *ου πιστευετε*] *ουκ επιστευσατε* EH. Memph.
— *ὑμιν* 2°.] om. EH(*non* K). *a.e.ff.* Arm.
— *πιστευσετε* ABL. rel. | *-σητε* Δ². 1. 69. GHKM. | *πιστευετε* Λ.
13. ab init. *και*] om. *b.e.f.* Syr.Crt. quomodo si dixero *a.*
— *ὁ ων εν τῳ ουρανῳ* (A)Δ. 1. 69. E. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. W.&Schw. Arm. *Hipp.* c. Noet. 4 (9). *Orig. Int.* ii. 72ᵈ. iv. 622ᵈ *diserte. Novat.* 96. *Hil.* 32ᶜ *dis.* 514ᶜ. 1045ᶜ seq. *dis. Lucif.* 151. (om. *ων* A*. qui erat *e.*) | om. BL. 33. Memph.MS. Æth. *Orig. Int.* iii. 114ᵇ. (non hab. *Eus.* in Ps. 403ᶜ. Ec. Pr. 82.)
14. *Μωυσης* BL. 33. K. *Orig.* iii. 101ᵇ. | ‡*Μωσης* ς. A. rel.
— *ὑψωθηναι hic Hipp.* Philos. v. 16(134). *Orig. Int.* iii. 396ᵇ. *Eus.* in Ps. 551ᵃ. Ec. Pr. 24. *Cypr.* 294. | post *δει* A. *a.* *Lucif.* 151. | post *ανθρωπου* 33.
15. *εν αυτῳ* B. *Am. c.g*¹. | *επ' αυτῳ* L. | *επ' αυτον* A. | ‡*εις αυτον* ς. Δ. 1. 33*s*. 69*s*. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.e.f.* vid. ver. 16. ‖†add. *μη αποληται αλλ'* ς. A Δ. 69. E. rel. Vulg. *b.c.e*(*sic*). Syrr. Pst.& Hcl. Arm.Usc.(et 1 MS.) Æth. (Platt.) (*-ειτ-* 69*.) vid. ver. 16. | om. BL. 1. 33. *a.f.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Arm.Zoh. Æth.Rom. *Cypr.* 294. *Lucif.* 151.
— *εχη*] *εχει* 69 *Scr.* EFHMSΛ.
16. *αυτου* AL. rel. | om. B.
— *εδωκεν*] add. *εις τον κοσμον* 33. (*e.* qui om. in ver. seq.)
16. *εις αυτον* *Eus.* c. Mcl. 67ᵈ. 72ᶜ. 87ᵈ. | *επ' αυτῳ* L.
— *αποληται*] *απολλυηται* A. ‖*μη απολ. αλλ.* om. Syr.Crt. *Eus.* c. Mcl. 67ᵈ. 72ᶜ. (ctra, 87ᵈ.)
— *αλλα* B. | ‡*αλλ'* ς. AL. rel.
— *εχη*] *εχει* 69 *Scr.* EFHMΛ.
17. *υἱον αυτου* AΔ. *d*(h. D.) rel. vv. *Tert.* adv. Prax. 21. *Hil.* 130ᵇ. 895ᵇ. *Lucif.* 151. | om. *αυτου* BL. 1.
— *ἱνα*] praem. *ουχ* 69.
18. ab init.] propter hoc *d.* ideo *a.*
— *αυτον* *Tert.* adv. Prax. 21. *Lucif.* 151. | *τον υἱον* A. *εις εμε* *Orig.* ii. 761ᶜ. 210ᵃ. (*οὐχὶ δὲ . . . . εἰς τὸ ὄνομά μου*). in me *Iren.* 325. *Orig. Int.* iv. 484ᵃ. *Hil.* 24ᶜ. 126ᶜ.
— *δε* ALΔ. rel. *d*(h. D.) vv. *Iren.* 325. *Orig. Int.* iv. 484ᵃ. *Hil. bis.* *Lucif.* [Syr.Pst.] | om. B. *ff.l.* *Tert.* *Orig.* ii. 761ᵈ. *Cypr.* 278. 315.
— *μη* 2°.] om. 69.

10. *om.* in *Am.** | 15. in ipsum *Cl.* | 16. deus dilexit *Cl.* | 18. credit in nom. *Cl.*

A B[C][D]. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ.

κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ
ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς·
ἦν γὰρ ‡ αὐτῶν πονηρὰ″ τὰ ἔργα. 20 πᾶς γὰρ ὁ
φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς
τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 21 ὁ δὲ
ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανε-
ρωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.
11 22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ'
κε γ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 23 ἦν δὲ καὶ ‡ Ἰωάνης″
§ Goth. βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι § ὕδατα
πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο.
κϛ δ 24 οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν [ὁ]
Δ' κζ ‡ Ἰωάνης.″ 25 ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν
ι ‡ Ἰωάνου″ μετὰ ‡ Ἰουδαίου″ περὶ καθαρισμοῦ· 26 καὶ
‡ ἦλθαν″ πρὸς τὸν ‡ Ἰωάνην″ καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ,
§ D § Ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχον-
ται πρὸς αὐτόν. 27 ἀπεκρίθη ‡ Ἰωάνης″ καὶ εἶπεν,
Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ
κη δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 αὐτοὶ ὑμεῖς μοι
α μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον, [b] Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός, ἀλλ'

[b] c. 1:20.

lux venit in mundum, et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem: erant enim eorum mala opera. 20 Omnis enim qui male agit odit lucem et non venit ad lucem, ut non arguantur opera eius: 21 qui autem facit veritatem venit ad lucem, ut manifestentur eius opera, quia in deo sunt facta.

22 Post haec venit Iesus et discipuli eius in Iudaeam terram, et illic morabatur cum eis et baptizabat. 23 (25, 3.) Erat autem et Iohannes baptizans in Aenon iuxta Salim, quia aquae multae erant illic, et adveniebant et baptizabantur: 24 (26, 4.) nondum enim missus fuerat in carcerem Iohannes. 25 (27, 10.) Facta est ergo quaestio ex discipulis Iohannis cum Iudaeis de purificatione. 26 Et venerunt ad Iohannen et dixerunt ei, Rabbi, qui erat tecum trans Iordanen, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, et omnes veniunt ad eum. 27 Respondit Iohannes et dixit, Non potest homo accipere quicquam nisi ei fuerit datum de caelo. 28 (28, 1.) Ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim, Ego non sum Chris-

19. *μαλλον*] ante *οἱ ανθρ.* 1. (*e.*) | Contra, *Clem.* 80. *Orig.* in Prov.(Mai. vii. 26.) *Dion. Alex.* 9. *Eus.* c. Mcl. 88d. *Hil.* 24d. 25c.
— *οἱ ανθρ.*] mundus Syr.Crt.
— *αυτων* ante *πονηρα* ABL. 1. 33. 69. GKUΛ. Vulg. (*a.*)*c.d.*(*e*)*f.ff.* | ‡post ς. ΔE. rel. (*b.*)
20. *γαρ* *Iren.* 325. *Orig.* in Prov.(Mai. vii. 2.) | om. E. *a.* (*Orig.* ii. 653a. iv. 358d.) *Lucif.* 151.
— *τα εργα αυτου* BLΔ. 33. rel. *Iren.* *Lucif.* 151. | *αυτ. τα εργ.* A. 1. K. (vid. ver. 21.) ‖add. *ὁτι πονηρα εστιν* 33. Λ. Memph. add. *πονηρα εστιν· ὁτι* L. add. de luce *d.* add. et videantur si in Deo sunt gesta *Orig. Int.* ii. 53d. | non add. rel. *Iren. Lucif.*
21. *αυτου τα εργα* AB. rel. *Am. c.ff.g.* | *τα εργα αυτου* L. 33. 69. U. Vulg.*Cl.* (*a.*)*b.d.e.f.l.* *Iren. Lucif.*
— *θεῳ*] praem. *τῳ* 69.
— *εργασαμενα* L.
22. *ηλθεν* *Orig.* iv. 162d. | *απηλθεν* 33. *a.*(*b.*)*l.*
— *ὁ Ιησ.* *Orig.* iv. | om. *ὁ* A.
— *και εβαπτιζεν* *Orig.* iv. | om. *b.l.*

23. *Ιωαν.*] praem. *ὁ* B. *Orig.* iv. 162d. | Contra, ALΔ. 1 *sic.* rel.
— *βαπτ.*] praem. *ὁ* 1. | Contra, *Orig.* iv.
— *εν Αινων*] in eremo *e.* in deserto *f.*
— *Σαλειμ* BL. rel. *Orig.* iv. 162d. 163b. *Eus.* H.E. iii. 24 (117) ap. Burton. | *Σαλημ* 1. 69. U*Tf.*Λ. *Eus.* (in cdd. quibusdam.) | *Σαλλειμ* A.
— *παρεγενοντο* 69.
24. *την φυλ.* *Orig.* iv. 162d. | om. *την* 1. E*M. *Orig.* iv. 163b. *Eus.* H.E. iii. 24 (117).
— *ὁ Ιωαν.* AL. rel. *Orig.* iv. *bis.* | om. *ὁ* B. *Eus.* H.E.
25. *μαθητων* *Orig.* iv. 162e. | add. *των* B. (inter unum discipulorum Syr.Pst.)
— *Ιωανου*] ejus Syr.Hcl. ap. White.
— *Ιουδαιου* ABLΔ. 33. EFHKMSUV Λ*. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.Zoh. unius Judaei Syrr.Pst.&Hcl.* | ‡*Ιουδαιων* ς. 1. 69. GΛ². *d*(h. D.) Latt. Syr.Crt. Memph. Goth. Arm.Usc. Æth. *Orig.* iv.
26. *ηλθαν....ειπαν* B*(*Rl.*)*Mai.* | ‡*ηλθον....ειπον* ς. AB². rel.
— *τον* ante *Ιωαν.* *Orig.* iv. 162e. | om. 1.

26. *ῥαββι* LΔ. 1. 33. 69. rel. Memph. | *ῥαββει* ABDEHΛ. Goth. (*ῥαββη sic* Syr.Hcl mg.)
— *ιδε* *Orig.* iv. | *ιδου* D. 1.
27. *απεκρ. Ιωαν. κ. ειπεν*] dixit illis Johannes Syr.Crt.
— *Ιωαν.*] praem. *ὁ* 33. M.
— *λαμβανειν*] add. *αφ' ἑαυτου* L. 33. 69. Λ. *c.e.* Syrr.Pst.(&Hcl.) Memph. Arm. Æth. *Eus.* in Luc.(Mai. 200.) | Contra, ABD. rel. Vulg. *a.b.f.* Syr.Crt. *Conc. Cart.* Routh. iii. 127.
— *ουδεν εαν* ADL. rel. *Eus.* in Luc. | *ουδε ἑν αν* B. Syr.Crt.
— *αυτῳ*] *αυτο* E. | om. F. ‖add. *ανωθεν* 69. *b*(om. *εκ τ. ουρ.*). (Arm.) id. post *ε. τ. ουρ.* *Eus.* in Luc. | Contra, *Conc. Cart.*
28. *μοι* ABDL. rel. (*εμοι* 1.) *Eus.* in Luc. (Mai. 200.) *Cypr.* 293. | om. EFHMV.
— *ειπον*] add. *εγω* B. *Am. c.* Syr.Crt. | Contra, ADL. rel. vv. *Eus.* ‖add. eis

21. opera ejus *Cl.* | 22. terram Judaeam *Cl.* | demorabatur *Cl.* | 23. et veniebant *Cl.* | 24. Joannes in carcerem *Cl.* | 25. facta est autem *Cl.* | 27. fuerit ei *Cl.* | 28. non sum ego *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* κθ / Syrr. C. P. H. ι / Memph. / [Goth.] Arm. Æth. ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 ὁ ἔχων
τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου,
ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν
φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλή-
ρωται. 30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
c c. 8:23. 31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν. c ὁ ὢν
ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ·
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν·
32 † ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν
¶ Goth. μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.¶ 33 ὁ λαβὼν
§ C αὐτοῦ § τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής
ἐστιν. 34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ
34. om. ὁ θεὸς θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν [ὁ θεὸς] τὸ
λ / γ πνεῦμα. 35 ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέ-
λα / ι δωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται
ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

tus, sed quia missus sum ante illum. 29 (29, 10.) Qui habet sponsam sponsus est: amicus autem sponsi, qui stat et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi: hoc ergo gaudium meum impletum est. 30 Illum oportet crescere, me autem minui. 31 Qui de sursum venit, supra omnes est. Qui est de terra, de terra est et de terra loquitur: qui de caelo venit, supra omnes est, 32 et quod vidit et audivit, hoc testatur: et testimonium eius nemo accipit. 33 Qui accipit eius testimonium, signavit quia deus verax est. 34 Quem enim misit deus, verba dei loquitur: non enim ad mensuram dat deus spiritum. 35 (30, 3.) Pater diligit filium et omnia dedit in manu eius. 36 (31, 10.) Qui credit in filium, habet vitam aeternam: qui autem incredulus est [filio], non videbit vitam, sed ira dei manet super eum.

IV. / 1. ἔγνω ὁ Ἰησοῦς / — ποιεῖ, καὶ βαπτίζει Ἰωάν. 12 1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι-
σαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτί-
λβ / ζ ζει ἢ ‡ Ἰωάνης"· 2 (καί τοι γε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ
ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ), 3 ἀφῆκεν τὴν

1 Ut ergo cognovit Iesus quia audierunt Pharisaei quia Iesus plures discipulos facit et baptizat magis quam Iohannes, 2 quamquam Iesus non baptizaret sed discipuli eius, 3 (32, 7.)

---

qui missi sunt ab Hierosolymis ad me *e.*

28. εγω ABL. rel. *Eus.* | om. D. *a.l.* Syr.Crt.

— εκεινου *Eus.* | αυτου S.

29. ἑστηκως] ἑστως D. *Exc. Theod.* Clem. 985. *Orig.* (Gallandi xiv. 96.)

30. εκεινον] add. δε H.

— δε *Orig. Int.* iv. 520b. | om. G. Syr.Hcl.

31. ων] praem. δε D. *a.b.l.* | Contra, *Orig.* iv. 302c. (ii. 613b.) *Tert.* de Orat. 1. de Bapt. 10. *Hil.* 6b.

— εκ 1°. *Orig.* ii. iv. *Cat.* Cram. Eph. 222. | απο D. 69.

— εκ της γης 2°. *Hipp.* in Psal 6. *Orig.* iv. *Cat. Hil.* | om. Λ. (*g.l.* Syr.Crt.(*ut vid.*) Syr.Hier. *Orig.* ii.) *Orig. Int.* iii. 121b. *Tert. bis.* (om. et και εκ της γης Syr.Hier.)

— λαλη L.

— επανω παντων εστιν 2°. ABL. rel. Vulg. *c.f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iv. 302c. *Cat. Orig. Int.* iii. *Eus.* c. Mcl. 87d. *Tert.* de Bapt. 10. | om. D. 1. *a.b.e.ff.l.* Syr.Crt. Arm. (vid. *Orig.* iv. *com.*) *Tert.* de Orat. 1. *Hil* 6.

32. †ab init. και ϛ. ΑΔ. Vulg. *c.f.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Orig. Cat.* Eph. 222. *Orig. Int.* iii. 121b. | om. BD L. 1. 33. *a.b.e.l.* Syr.Crt. Memph. Arm. (vid. *Orig.* iv. *com.*) *Tert.* de Orat. 1. *Hil.*

— τουτο Vulg. *c.f.g.* Syr.Hcl. | om. D. 1. *a.b.e.ff.l.* Syr.Pst. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. *Eus.* c. Mcl. 87d. *Tert. Hil.* [Syr.Crt.] | εκεινο 69.

33. λαβων] λαμβανων Λ.

34. μετρου *Orig.* ii. 599b. | μερους U.

— διδωσιν] add. ὁ θεος AC²DΔ. rel. Vulg. *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. Æth. *Orig.* ii. 599b. *Orig. Int.* ii. 384b. iv. 523c. | om. ὁ θεος BC*L. 1. 33. *b.e.f.l.* [Syr.Crt.]

— το πνευμα ABmg.(¹*Mai.*)D. rel. *Orig.* ii. vv. | om. B*txt.Rl.Mai.* (vid. *Novat.* 165.)

35. δεδωκεν *Eus.* c. Mcl. 74b. 88a. in Luc. (Mai. 200.) | εδωκεν DK.

36. ab init. ἱνα et mox εχῃ D. | Contra, *Iren.* 282. *Clem.* 115. *Eus.* in Luc. *Cypr.* 296.

— απειθων] απιστων 69.

— ουχ DΔ.

— ζωην] praem. την L. 69. EFHM.

36. μένει hoc accentu 69. EHKV. Vulg. *a.c.d.f.ff.* Syrr.Crt.&Hcl. Arm. | μενεῖ hoc acc. MΛ*Tf.* *b.e.g.* Syr.Pst. Memph. Æth. *Iren.* 282. *Tert.* adv. Prax. 2. *Cypr.* 296.

— fin.] add. Et post haec traditus est Johannes Syr.Hcl.mg.

1. ὁ κυριος ABC. 33. rel. *f.* Syr.Hcl.mg. Æth. | ὁ Ιησους D. 1. Λ. Vulg. *a.b.c.e.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm.

— Ιησους *Orig.* iv. 249c. | om. Λ. Syr.Pst. (Syr.Crt. lacer.) | praem. ὁ 69.

— η B(corr.¹.*Mai.*)CD. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. AB**Mai.*LG. *Orig.* iv. 249c. *διὰ τὸ ἐγνωκέναι τοὺς φαρισαίους ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει Ἰωάννης*).

2. γε] om. C.

— Ιησους ante αυτος BCL. 1. (69 praem. ὁ). rel. *a.b.e.f.* | post AD. 33. (K praem. ὁ). *ff.* | om. αυτος Vulg. *c.l.* Syr.Crt.

3. αφηκεν] add. δε 1.

---

31. super *bis Cl.* | 33. accepit *Cl.* | *om.* filio *Am.*

1. quod Jesus *Cl.* | *om.* magis *Cl. Am.***

A B C D.
L Δ.
1. 33. 69. $\overline{\lambda\gamma}$
EFGHKMSUVΛ. ι
§ Theb. E′
5. οὖ ἔδωκεν

Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
4 ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας.
5 § ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην
Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ
τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ
οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο
οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. ὥρα ἦν ‡ ὡς″ ἕκτη. 7 ἔρχεται
γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι ‡ πεῖν.″ 8 οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσω-
σιν. 9 λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς
σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ᾽ ἐμοῦ ‡ πεῖν″ αἰτεῖς ‡ γυναικὸς
Σαμαρείτιδος οὔσης″; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι
Σαμαρείταις. 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων
σοι, Δός μοι ‡ πεῖν,″ σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν
ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, Κύριε,
οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν
οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ

reliquit Iudaeam et abiit iterum in Galilaeam. 4 (33, 10.)
Oportebat autem eum transire per Samariam. 5 Venit ergo in civitatem Samariae quae dicitur Sychar, iuxta praedium quod dedit Iacob Ioseph filio suo. 6 Erat autem ibi fons Iacob. Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem: hora erat quasi sexta. 7 Venit mulier de Samaria haurire aquam: dicit ei Iesus, Da mihi bibere. 8 Discipuli enim eius abierant in civitatem, ut cibos emerent. 9 Dicit ergo ei mulier illa Samaritana, Quomodo tu, Iudaeus cum sis, bibere a me poscis, quae sum mulier Samaritana? non enim coutuntur Iudaei Samaritanis. 10 Respondit Iesus et dixit ei, Si scires donum dei, et quis est qui dicit tibi, Da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, et dedisset tibi aquam vivam. 11 Dicit ei mulier, Domine, neque in quo haurias habes, et puteus altus est: unde ergo habes aquam vivam? 12 Numquid tu maior es patre nostro

---

3. *Ιουδαιαν*] add. *γην* D. 1. 69. *b.e.ff.l.* Arm. Æth. | praem. *a.* | om. Vulg. *c.f.* *Orig.* iv. 249^{c}.
— *παλιν* B*mg.Rl.*(corr.^{1}.*Mai.*)CDL. 1. 33. 69. M. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt. (*sic*)&Pst. Memph. Arm. Æth. | om. A B**Rl.Mai.*Δ E F G H K S U V Λ. Syr. Hcl. (*Orig.* iv. 249^{c}.)
5. *ουν* Syr.Hcl. | om. C^{3}F *ut vid.* Arm. | autem *e.f.* (et venit Syrr.Crt.&Pst. Æth.) ‖ add. *ὁ Ιησους* C^{3}FHU *e.*
— *λεγομενη* 69.
— *Συχαρ* *St.* 3. AB.*Bch.dis.*CDLΔ. 1. 33. EFGHKMSUVΛ. *Am.* *a.*(*e.*)*f.l.* Memph. Theb. Esychar *b.* | *Σιχαρ* *Elz.* B.*Mai.* 69. Vulg.*Cl.* *c.*
— *ὁ* ABC^{2}ΔEF*s*GHKUVΛ. | *οὐ* C*DL. 1. 33. MS. | *ὦ* *sic* 69.
— *Ιωσηφ*] praem. *τῳ* B.
6. *ουν* Syr.Hcl. Theb. | om. 69. | *δε* V. *ff.* Syr.Pst. Theb. Arm. *Iren. Gr.* 219. [h. Syr.Crt.]
— *Ιησους* *Iren. Gr.* | *κυριος* Λ *sic.*
— *κεκοπιακως εκ*] *κεκοπικως* (*sic*) *απο* 69. | *κεκμηκως* *Clem.* 148.
— *οὑτως* Vulg. *c.e.f.g*^{1}. Syr.Hcl. | om. 1. 69. *a.b.ff.* Syr.Pst. Arm. Æth. (*Orig.* iv. 215^{d}.) [h. Syr.Crt.]

6. *τῃ πηγῃ* *Orig.* in Prov.(Mai. vii. 8.) | *την πηγην* L.
— *ὡρα....ἑκτη*] et cum sederet Jesus erat hora quasi sexta Syr.Crt. *post* ver. 8.
— *ὡς* ABCDL. 33. | ‡ *ὡσει* ς. Δ. 1. E. rel. *Orig.* in Prov. | *ὡς η* 69. H*. | om. Memph. Theb.
7. ver. 7 ante ver. 9 Syr.Crt.
— *αυτῃ*] *αυτης* Λ *sic.*
— *πειν* B**Tf.*C*DL. | ‡ *πιειν* ς. AB^{2} *Tf.*C^{3}. rel. *Orig.* iv. 215^{d}. 363^{d}. | *ποιειν* Λ.
8. *απεληλυθεισαν* AB*Vcl.*(*dis.*)CD. rel. | *απελυθεισαν* B.*Btly.Bch.* 1. | *απεληλυθησαν* EFHK. | *απεληλυθασιν* 69. | *απεληλυθασαν* Λ*. | *απηλθον* L.
— *την πολιν*] om. *την* Δ.
9. *ουν* Syr.Hcl. | om. 1. V*. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.
— *ἡ Σαμαρειτης* 69. HMΛ. | om. Syr. Hier. (*-ρειταις* Δ*.)
— *πως*] post *ων* D. *a.b.e.ff.* Syr.Crt. Arm. | Contra, Vulg. *c.f.g.* Syrr.Pst. &Hcl.
— *πειν* (A)B**Rl.*C*D(L). (*πιν* AL.) | ‡ *πιειν* ς. B^{2}*Rl.*C^{3}. rel.
— *ουσης* post *γυν. Σαμαρ.* AB.*Btly.Bch.*

Mai.(ed.2.)C*L. 33. | ‡ ante ς. C^{3}Δ. 1. rel. Latt. | om. B.*Mai.*(ed.1.)D. Arm.
9. *ου γαρ....* fin. ver. Vulg. *c.f.ff.g.* *Orig.* iv. 219^{d}. 353^{c}. | om. D. *a.b.e.*
10. *Ιησους*] praem. *ὁ* D. 69. (om. *απεκρ.* et *και* Syr.Crt.)
— *ει ᾐδεις* *Orig.* iv. 212^{d}. 363^{d}. | *η ειδεις* A. | *ει ειδης* 69 *Tr.* (*ει οιδης* ? *Scr.*)
— *πειν* B**Tf.*C*DL. | ‡ *πιειν* ς. AB^{2} *Tf.*C^{3}. rel. *Orig.* iv. 212^{d}. 363^{d}. *Eus.* D.E. 293^{c}. 488^{d}. | *ποιειν* Λ.
— *συ αν ητησας*] *συνητησας* D*.
— *αν* 2°. *Orig.* iv. 212^{d}. 217^{d}. 363^{d}. *Eus.* D.E. *bis.* | om. L. 69. *Orig.* iv. 219^{b}.
11. *η γυνη* *Orig.* iv. 363^{d}. | om. B.
— *ουτε* *Orig.* iv. 217^{c}. 219^{e}. 245^{c}. 363^{d}. | *ουδε* D.
— *ουν* Vulg. *c.f.g.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 363^{d}. | om. D. *a.b.e.ff.l.* Syrr.Crt.&Pst.
— *το υδωρ το* *Orig.* iv. 363^{d}. | om. *το* *bis* D.
12. *ει*] *η nunc* 69.
— *ἡμων* *Orig.* iv. 224^{b}. | om. Λ*.
— *Ιακωβ* *Orig.* iv. 212^{c}. 217^{a}. 224^{b}. | praem. *του* 1. ‖ *Αβρααμ* M.

5. Sichar *Cl.* | 6. supra *Cl.* | 10. et 1°. *om.* *Am.**

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. [Theb.]
Arm. Æth.

πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμ-
ματα αὐτοῦ; 13 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν·
14 ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ
μὴ ‡ διψήσει″ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω
αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς
ζωὴν αἰώνιον. 15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, Κύριε,
15. διέρχ. s. ἔρχωμαι δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ‡ ἔρχομαι″
ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει αὐτῇ [ὁ Ἰησοῦς], ″Υπαγε
16. σοῦ τὸν ἄνδ. φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπε-
κρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας ὅτι ″Ανδρα οὐκ ἔχω· 18 πέντε
γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου
ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. 19 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή,
Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες
ἡμῶν ἐν ‡ τῷ ὄρει τούτῳ″ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς
λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου
‡ προσκυνεῖν δεῖ″. 21 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ‡ Πί-

Iacob, qui dedit nobis puteum et ex eo ipse bibit et filii eius et pecora eius? 13 Respondit Iesus et dixit ei, Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum: qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum, 14 sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam. 15 Dicit ad eum mulier, Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam neque veniam huc aurire. 16 Dicit ei Iesus, Vade voca virum tuum et veni [huc]. 17 Respondit mulier et dixit, Non habeo virum. Dicit ei Iesus, Bene dixisti quia non habeo virum: 18 quinque enim viros habuisti, et nunc quem habes non est tuus vir: hoc vere dixisti. 19 Dicit ei mulier, Domine, video quia propheta es tu. 20 Patres nostri in monte hoc adoraverunt, et vos dicitis quia in Hierosolymis est locus ubi adorare oportet. 21 Dicit ei Iesus, Mulier, crede mihi

---

12. εδωκεν *Orig.* iv. 212^c. | δεδωκεν C. 69. *Orig.* iv. 224^b.
— φρεαρ] add. τουτο 69. (*a.*)*e.f.ff.l.* Syrr. Crt.& Pst. Memph. Arm. Æth. | Contra, rel. Vulg. *b.c.* Syr.Hcl. Theb. *Orig.* iv. 224^b.
— θρεμ. αυτου *Orig.* iv. 212^d. 217^a. 219^e. 224^b. | om. αυτου D.
13. Ιησους] †praem. ὁ ς. 69. Λ. *Orig.* iv. 212^d. | om. ABCDLΔ. 1. EFG*Tf.* HKMSUV. (h. 33.) (respondit illi Jesus, omnis Syr.Crt.)
14. ὀς δ' αν πιῃ (πιει 69. E*H.) *Orig.* iii. 521^a *bis.* iv. 212^d. 214^c. *Eus.* in Es. 367^c. 586^d. (in Ps. 174^a.) *Cypr.* 106. *Hil.* 1190^b. | ὁ δε πινων D. *Eus.* (in Ps. 87^d.)
— ου μη διψ.....δωσω αυτῳ ABC^3D. rel. vv. *Orig.* (iii. *bis.*) (iv. 220^b.) *Orig. Int.* iv. 512^c. *Cypr.* 106. *Hil.* 1190^b. *Eus.* (in Ps. 87^d.) | om. C*. *l.* Theb.ap. Woide. *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* in Es. *bis.* in Ps. 174^a.
— ου μη *Orig.* iii. *bis.* iv. 220^b(*Herac.*) *Eus.* in Ps. 87^d. | om. μη D.
— διψησει AB.*Mai.*DL. 1. 33. 69. M. *Orig.* iii. *bis.* iv. 220^b(*Herac.*) (διψει Δ.) ‡διψησῃ ς. C^3. rel. *Orig.* in Prov. (Mai. vii. 42.) *Eus.* in Ps. 87^d.

14. ὁ ὑδ. ὁ δωσ. αυτ.] om. *e.*
— δωσω 2°.] praem. εγω D. 33. 69. M. Vulg. *a.b.f.ff.* Syr.Hcl. (Æth.) *Orig.* iii. 521^a. *Orig. Int.* ii. 80^c. 441^b. iii. 28^c. 404^e. | Contra, *c.* Syr.Crt. (anc. Syr. Pst.)
— γεννησεται Δ.
15. διψω *Orig.* iv. 217^c. 220^e. 363^d. | δειψησω D*.
— ερχομαι (B.*Btly.Bch.*)L. 33. 69. EFG HKMΛ. (διερχομαι B.*Btly.Bch.Mai* (ed. 2.). *Orig.* iv. 220^e.) | ‡ερχωμαι ς. ACDΔ. 1s. Ss. UV. (διερχωμαι B.*Mai.* (ed. 1.) *Orig.* iv. 217^{c.d.e.} 363^d.)
16. ὁ Ιησους (A)C^2DL. (1.) rel. *Orig.* iv. 219^a. (om. ὁ Λ. 1.) | om. BC*. 33. *a.* *Orig.* iv. 218^a. 221^c(*Herac.*)
— σου] ante τον ανδρα B.*Btly.Mai.* 69. *Orig.* iv. 218^a. 219^a. 221^b. | post ACD. rel. *Orig.* iv. 215^d. 221^c. 221^a(*Herac.*) | om. σου B.*Blc.*(sil. *Bch.*)
17. ειπεν] add. αυτῳ B.*Mai.*C. 33. EFG H. *a.b.l.* Syrr.Crt.&Pst. Theb. (Arm.) Æth. (om. απεκρ. et και Syr.Crt.) | om. αυτῳ ADL. 1. rel. Vulg. *c.e.f.* Syr.Hcl. Memph. *Orig.* iv. 218^a. 219^b.
— ανδρα 1°. post ουκ εχω ABC^3. *Orig.* iv. 218^a. 219^{b.d.} | ante C*DL.

17. ειπες B**Mai.*
— εχω Vulg. *f.g.* *Orig.* iv. 219^{b.d.} | εχεις D. *b.c.e.l.* [*a.*] *Orig.* iv. 221^c(*Herac.*)
18. πεντε] παρὰ δὲ τῷ Ἡρακλέωνι εὕρομεν, ″Εξ ἄνδρας ἔσχες *Orig.* iv. 221^d. | Contra, *Orig.* iv. 219^b. 221^d. 279^a. *Hil.* 804^a.
— νυν *Orig.* iv. 219^b. 279^a. | om. E*.
— ανηρ] praem. ὁ 1. | Contra, *Orig.* iv. *bis.*
— αληθες *Orig.* iv. | αληθως E *Tf.* (sed?)
19. συ Vulg. *c.f.* *Orig.* iv. 222^a. 279^b. | om. D. *a.b.e.l.* *Hil.* 804^a.
20. τῳ ορει ante τουτῳ AB.*Mai.*CD*Gr.* LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. Vulg. *c.f.ff.l.* Syr.Hcl., *Orig.* iv. 222^{a.e.} 224^{b.e.} *Hil.* 804^a. | ‡post ς. *a.b.e.* Syrr.Crt.& Pst. *Orig. Int.* i. 50^c. *Tert.* adv. Marc. 35.
— προσκυνειν ante δει AB.*Btly.Mai.*C* DL. 33. Vulg. *b.c.f.* *Orig.* iv. 222^{a.e.} *Orig. Int.* i. *Hil.* | ‡post ς. C^3Δ. 1. rel. *e.* Arm. *Tert.* (vid. ver. 24.)

12. ipse ex eo *Cl.* | 16. *om.* huc *Am.* | 20. quia Ieros. *Cl.*

A B C D. L Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΛ.

στευέ μοι, γύναι,″ ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ
ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ
πατρί. 22 ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰου-
δαίων ἐστίν. 23 ‡ ἀλλὰ″ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν,
ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ
¶ F πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ¶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ
τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 πνεῦ-
μα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύ-
ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25 Λέγει αὐτῷ ἡ
γυνή, Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται (ὁ λεγόμενος Χρι-
στός)· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ‡ ἅπαντα.″
26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.
27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ‡ ἦλθαν″ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
‡ ἐθαύμαζον″ ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι
§ Æg. iii. εἶπεν, Τί ζητεῖς; ἢ Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; 28 § ἀφῆ-
κεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς
τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, 29 Δεῦτε, ἴδετε

quia veniet hora quando neque
in monte hoc neque in Hiero-
solymis adorabitis patrem.
22 Vos adoratis quod nescitis,
nos adoramus quod scimus,
quia salus ex Iudaeis est: 23 sed
venit hora et nunc est, quando
veri adoratores adorabunt pa-
trem in spiritu et veritate: nam
et pater tales quaerit qui ado-
rent eum. 24 Spiritus est deus,
et eos qui adorant eum in spi-
ritu et veritate oportet adorare.
25 Dicit ei mulier, Scio quia
Messias venit, (qui dicitur
Christus): cum ergo venerit
ille, nobis adnuntiabit omnia.
26 Dicit ei Iesus, Ego sum, qui
loquor tecum. 27 Et continuo
venerunt discipuli eius, et mi-
rabantur quia cum muliere
loquebatur; nemo tamen dixit,
Quid quaeris aut quid loqueris
cum ea? 28 Reliquit ergo hy-
driam suam mulier et abiit in
civitatem, et dicit illis homini-
bus, 29 Venite et videte homi-

21. *πιστ. μοι ante γυναι* BC*L. *b.* Theb. Æth. *Orig.* iv. 225^{a}*bis.* *Hil.* 804^{a}. | ‡*post* ς. AC^{3}D. rel. Vulg. *a*(ut vid.)*c.* *e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (h. 33.)

— *πιστευε* BC*DL. 1. 69. Theb.*Graecè.* *Orig.* iv. 225^{a}*bis.* | ‡*πιστευσον* ς. A C^{3}. rel.

— *μοι* *Orig.* iv. | om. Δ. | add. *λεγοντι* 69.

— *γυναι*] om. F.

— *ὁτε* *Orig.* i. 686^{a}. iv. 223^{c}. 225^{a}. *Novat.* 44. | *ὁτι* A. 69. VΛ.

— *τουτῳ*] ante *τῳ ορει* D. *a.b.e.* Syrr. Crt.&Pst. *Hil.* 804^{b}. | Contra, Syr.Hcl. *Orig.* i. 686^{a}. iv. 223^{c}. 224^{a}. 225$^{a.c.}$ *Orig.* *Int.* i. 50^{d}. *Novat.*

— *προσκυνησετε* *Orig.* iv. 224^{a}. 225$^{a.c.e.}$ *Hil.* (-*σητε* 1.) | -*σουσι* 69. Memph. Arm. *Orig.* i. iv. 223^{c}.

22. *Ιουδαιων*] add. *εγενετο και* 69. | Contra, *Orig.* iv. 226^{a}. 228^{a}. 229^{b}. *Hil.* 804^{b}.

23. *αλλα* ABD. | ‡*αλλ'* ς. CL. rel. *Orig.* iv. 223^{e}. 228^{b}.

— *προσκυνησουσιν* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 18^{c}. | -*σωσι* 33.

— *πατρι*] add. *μου* 69 *Scr.*

— *πνευματι*] praem. *τῳ* 1. | Contra, (*Clem.* 336.) *Orig.* iv.

— *και γαρ* ad fin. ver. *Orig.* iv. 229^{d}. *Hil.* 804^{b}. | om. 1. *Tert.* de Orat. 28.

23. *τοιουτους*] -*τος* H.

— fin.] add. in spiritu *a.b.*

24. *πν. ὁ θ. κ. τ. προσκ. αυτον*] om. 69. G. | Deus enim spiritus est, et illi qui adorant eum spiritu, et eos adorare oportet, qui in spiritu et veritate adorunt eum. Syr.Crt.

— *αυτον* *Orig.* iv. 230^{a}. *Eus.* D.E. 18^{d}. c. Mcl. 5^{d}. 103^{b}. 173^{c}. *Hil.* 804^{b}. | om. D*. *Orig.* iv. 234^{d}(*Hrcl.*) *Novat.* 42.

— *δει*] post *προσκυνειν* D. *a.* *Novat.* *Hil.* 831^{c}. | Contra, *Orig.* i. 441^{a}. 686^{a}. 713^{d}. iv.*bis.* *Orig.* *Int.* i. 49^{c}. 50^{e}. *Eus.* D.E. c. Mcl.*ter.* (om. *προσκ.* *e.*)

25. *οιδα* *Orig.* iv. 8^{a}. 236^{a}(*cit.*). | *οιδαμεν* L. 33. 69. GΛ. Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. 23^{a}.

— *Μεσσιας* ABCDLΔ. rel. *Orig.* iv.*ter.* | *Μεσιας* 33. 69. EGSUVΛ. Syr.Hcl. mg.*Graecè.* Memph.*Gr.* Theb.*Gr.*

— *ὁ λεγ. χρ.*] om. Syrr.Crt.&Pst.

— *αναγγελει* *Orig.* iv. 5^{ies}. | -*γελλει* D *Gr.*

— *ἡμιν*] *ὑμιν* U.

— *ἁπαντα* B.*Mai.*C*. 1. *Orig.* iv. 8^{a}. 236^{b} (*cit.*) 237$^{b.d.}$ | ‡*παντα* ς. AC^{2}D. rel. *Orig.* iv. 23^{a}. | *τα παντα* 69.

26. *ὁ Ιησους* *Orig.* iv. 237^{d}. | om. *ὁ* A.

27. *επι* *Orig.* iv. 237^{d}. | *εν* D. Memph.

— *τουτῳ*] *τοῦτο* 69. EKU. *Orig.* iv.

— *ηλθαν* B**Rl.Mai.* | ‡*ηλθον* ς. AB^{2} CD. rel. *Orig.* iv.

27. *αυτου*] om. B*Rl.*(ctra, *Mai.*)

— *εθαυμαζον* ABCDL. 1. 33. GKM. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. *Orig.* iv. 237^{d}. 238^{d}. | ‡-*μασαν* ς. Δ. rel. Syr.Hcl. Theb.

— *ειπεν*] sine add. *Orig.* iv. 237^{d}. | add. *αυτῳ* D. *a.b.* Syr.Crt. Memph. Æth. | add. *εξ αυτων* Arm. (mulieri, Quid quaeris aut quid loqueris *e.* quid quaesivit illa? aut Quid illi dicebas? Syr. Crt.)

28. *την ὑδρ.*] om. *την* Δ.

— *αυτης* *Orig.* iv. 238^{c}. 239^{a}. 241^{b}. | *ἑαυτης* D.

— *ἡ γυνη* *hic* Syr.Pst. *Orig.* iv.*ter.* | ante *την ὑδριαν* D. *b.*(*e.*) (Syrr.Crt. &Hcl.) Arm. | om. Syr. Hier.

29. *ὁσα* AC^{3}D*Gr.*L. rel. Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iv. 238^{c}*ed.* 239^{a} (*cit.*) 279^{b}. | *ἁ* BC*. *a.e.* Syrr.Crt.& Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. 238^{c}(MSS.) vid. ver. 39.

— *οὑτος* *Orig.* iv. 238^{c}. 239^{a}. 241^{c}. 279^{b}. | *εκεινος* D.

30. *εξηλθον* *Orig.* iv. 238^{c}. 240^{d}. 241^{c}. | *εξηρχοντο* L. *e.* ‖ †add. *ουν* ς. 1*s.* 69*s.* A. Vulg.*Cl.* *e.f.* Memph. Theb. (*δε* Æg. iii. *Orig.* iv. 241^{c}.) | om. AB LΔ. 33. EGHKMSUV. *Am.* *a.c.g.* Arm. *Orig.* iv. 240^{d}. | *και εξηλθ.* CD. *b.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. (*ὁτε εξηλθ.* *Orig.* iv. 238^{c}.)

Vulg. a. b. c. Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) [Æg. iii.] Arm. Æth.
29. πάντα ἃ ἐπ.
¶ Theb.

ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μή τι
οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 30 ἐξῆλθον † ἐκ τῆς πόλεως,
καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.¶
13 31 Ἐν † τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
λέγοντες, Ῥαββί, φάγε. 32 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33 ἔλεγον
οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ
φαγεῖν; 34 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρῶμά
ἐστιν ἵνα ‡ ποιήσω″ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ
τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι
ἔτι ‡ τετράμηνός″ ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ
λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεά-
35, 36. θερισμόν. ἤδη ὁ θερ. σασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμὸν
ἤδη. 36 † ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει
καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα † ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ
καὶ ὁ θερίζων. 37 ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν † ἀλη-
d Mic. 6:15. θινός, ὅτι [d] ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερί-
§ F ζων. 38 ἐγὼ ἀπέστειλα § ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς

nem qui dixit mihi omnia quaecumque feci: numquid ipse est Christus? 30 Exierunt de civitate, et veniebant ad eum.

31 Interea rogabant eum discipuli dicentes, Rabbi, manduca. 32 Ille autem dixit eis, Ego cibum habeo manducare quem vos non scitis. 33 Dicebant ergo discipuli ad invicem, Numquid aliquis attulit ei manducare? 34 Dicit eis Iesus, Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me, ut perficiam opus eius. 35 Nonne vos dicitis quod adhuc quattuor menses sunt et messis venit? Ecce dico vobis, levate oculos vestros et videte regiones, quia albae sunt iam ad messem. 36 Et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in vitam aeternam, ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit. 37 In hoc enim est verbum verum, quia alius est qui seminat, et alius est qui metit. 38 Ego misi vos metere quod vos non

31. ἐν] †add. δὲ ς. AC^3. rel. *b.f.ff.m.* Syrr.(Crt.)&Hcl. Memph. *Orig.* iv. 242^b. ["et" Syr.Pst. Arm. *Æth.*] | om. B *Mai.* C*DL. Vulg. *a*(ut vid.).*c.e.g.* *Æg.* iii. *Orig.* iv. 241^d. 242^b. (ἐν τῷ μεταξὺ om. Syr.Crt.)
— ηρωτων (-τουν C. 69. -τον E.) *Orig.** iv. 241^d. 242^b bis (*disertè*). | παρεκαλουν A. | (discipuli ejus autem rogabant eum ut ederet cum illis panem Syr.Crt.)
— αυτον *Orig.* iv. *ter.* | om. ΔG. | αυτῶν 1.
— μαθηται] add. αυτου 33. *e.f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. *Æg.* iii. Æth. | Contra, *Orig.* iv. *ter.*
— ραββι ALΔ. 1. 33. 69. rel. Memph. *Æg.* iii. | ραββει B.*Mai.*CDEHΛ. (om. Syr.Crt.)
33. ουν Syr.Hcl. *Orig.* iv. 245^c. | δε D *Gr. a.b.* ("et" Æth.) | om. e. Syrr. Crt.&Pst.
— προς αλληλους *Orig.* iv. | ante οἱ μαθ. 69. Memph. | ἐν ἑαυτοις οἱ μαθ. D *Gr.* | (om. οἱ μαθ. Syr.Crt.)
— fin.] add. dixerunt ei ejus discipuli, Rabbi ede. Æg. iii.
34. λεγει *Orig.* iv. 245^d. | εφει V *man. rec.*
— αυτοις *Orig.* iv. | αυτη A*Tf.*
— ποιησω BCDL. 1. 33. K. Arm. *ut vid.* *Clem.* 125. *Orig.* iii. 720^b. iv. 245^d. 246^c. 247^c. 248^b. 248^b(*Herac.*) | ‡ποιω ς. AΔ. rel. *Hipp.* ap. Sim. de Mag. 273. *Orig.* iii. 97^f.
34. του πεμψ. με *Orig.* iii. 720^b. iv. 245^d. (247^c.) 248^b. *Orig. Int.* iii. 48^f. 406^b. 899^c. *Tert.* adv. Prax. 21. *Novat.* 275. | patris mei, ejus qui misit me Æth. του πατρος μου *Orig.* iii. 97^f. του θεου του πεμψ. με *Orig.* iv. 246^c.
35. ετι ABCΔ. 1 *sic.* 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. [h. Æg. iii.] *Orig.* iv. 249$^{c.e.}$ 250^e. 251$^{a.d.}$ *Hil.* 941^b. | om. DL. 69. Syr.Crt. *Orig.* iv. 248^d *bis.* 250$^{b.c.}$ 251^c. 256^a. 580 *not.* *Cat.* Cram. Rom. 20.
— τετραμηνος ABCDLΔ. 1. 33. 69. EGKMSUVΛ. *Orig.* iv. 11^{ies}. *Cat.* | ‡τετραμηνον ς. H.
— ιδου λεγω ὑμιν *Orig.* iv. 248^d. 251^c. 252^c. 256^a. | om. 1. *Orig.* iv. 580 *not.* *Cat.* *Orig. Int.* iv. 512^b.
— ηδη conj. cum seqq. AC*DL. 33. E. *b.l.* Syr.Crt. ("Et jam"). *Iren.* 259 *ut vid.* (vid. *Eus.* in Es. 426^d.) | cum antt. C^{2}Δ. 69. GHKUΛ. Vulg. *c.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* i. 219^b. iii. 158^d. iv. 248^d. 250$^{b.c.}$ 251$^{c.d.}$ 252^c. 253^d. 255^c. 256^a. 257^d. 373^c. 580 *not.* *Cat.* *Eus.* D.E. 440^a. (anc. *e.*) | om. *a.* Syr.Hier. Memph.MS. Arm. Æth. *Hil.* 78^d. 443^a. 941^b. 1014^d.
36. ὁ θερ. 1°.] †praem. και ς. AC^{2}K. rel. Vulg. *c.f.ff.* Syrr.(Crt.)&Pst. Memph. ed. Arm. (Æth.) | om. BC*DL. 33. *a.b.e.l.m.* Memph.MS. *Iren.* 259. *Orig.* i. 219^b. iv. 253^e. 254^d. 256^c. 258$^{b.c.}$
36. ἱνα] †add. και ς. AD. rel. Vulg. *a.b.c.f.*(*m.*) (Syrr.Crt. & Pst.) (Æth.) *Iren.* | om. BCL. 1. 33. U. *e.g.* Syr. Hcl. Memph. Arm. *Orig.* iv. 253^e. 256^d. 258$^{b.c.}$ 259^d. 260^d(*Heracl.*).
— ὁμου χαρη (*sic* habet D) post και ὁ θεριζων D. Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hcl.ap. White *a pr. man.* Æg. iii. Arm. Æth. *Iren.* | Contra, Latt. Memph. *Orig.* iv. 6^{ies}.
— χαιρει 69. EKΛ. | Contra, *Orig.* iv. 6^{ies}.
37. ὁ λογος εστιν *e.g.* Æg. iii. *Iren.* 261. *Orig.* iv. 260^b *bis.* | εστιν ὁ λογος D. Vulg. (*a.*)*b.c.f.ff.*(*m.*) Memph. Arm. *Iren.* 259. *Orig.* iv. 260^e(*Herac.*)
— αληθινος] †praem. ὁ ς. AC^{3}D. rel. | om. B.*Mai.*C*LΔ. 1. 33. K. Arm. *Orig.* iv. *ter.* | αληθης 1. (vid. αληθες *Orig.* iv. 252^b.)
— σπειρων] θεριζων *sic* K.
38. απεστειλα *Orig.* iv. 252^b. 258^c. 261^a. | απεσταλκα D. (αποστειλα C.)
— θεριζειν] om. H.
— ὁ *Orig.* iv. *ter.* | om. D*L. *e.*

30. Exierunt ergo *Cl.* | 32. dicit *Cl.* | nescitis *Cl.*

ABCD[II]. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ.

κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. 39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως
ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρει-
τῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι
εἶπέν μοι πάντα ‡ ἃ″ ἐποίησα. 40 ὡς οὖν ἦλθον πρὸς
αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ'
αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 καὶ πολλῷ
πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, 42 τῇ τε
γυναικὶ ἔλεγον ὅτι Οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν
πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι
οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου †.
λδ/ζ 14 43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν †
λε εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 αὐτὸς γὰρ † Ἰησοῦς ἐμαρτύ-
ρησεν [e] ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ
λϛ/ι ἔχει. 45 ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο
αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ‡ ὅσα″ ἐποίη-
σεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ

39. ὅσα ἐπ.
40. ὡς ἦλθ. οὖν
42. λαλιάν σου

[e] Matt. 13:57. Mar. 6: 4. Luc. 4:24.

laborastis: alii laboraverunt, et vos in laborem eorum introistis. 39 Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis quia dixit mihi omnia quaecumque feci. 40 Cum venissent ergo ad illum Samaritani, rogaverunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies, 41 et multo plures crediderunt propter sermonem eius, 42 et mulieri dicebant quia iam non propter tuam loquellam credimus: ipsi enim audivimus et scimus quia vere hic est salvator mundi.

43 (31, 7.) Post duos autem dies exiit inde et abiit in Galilaeam. 44 (35, 1.) Ipse enim Iesus testimonium perhibuit quia propheta in sua patria honorem non habet. 45 (36, 10.) Cum ergo venisset in Galilaeam, exceperunt illum Galilaei, cum omnia vidissent quae fecerat Hierosolymis in die festo: et ipsi enim

38. *κεκοπιακατε Orig.* iv. *ter.* | *-κετε* V. | *εκοπιασατε* D.
— *κεκοπιακασιν Orig.* iv. 252[b]. 258[c]. 261[a]. 262[e]. | *εκοπιασαν* D.
— *εις*] om. C*(add.[1].)
— *αυτων*] *αυτον* 69.
39. *εις αυτον* post *των Σαμαρ.* 1. | Contra, *Orig.* iv. 240[d]. (om. *e. Orig.* iv. 263[b].) (*εις αυτον εξ αυτων των Σαμ.* 69. *των Σαμ.* post *πολλοι* Arm.)
— *τον λογον Orig.* iv. *bis.* | *των λογων* 69. | om. Syr.Crt.
— *ἁ* BC*L. *b.e.l.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æg. iii. Æth. *Orig.* iv. 240[d]. 265[a]. [*a.*] | ‡*ὁσα* ϛ. AC³DΔ. rel. Vulg. *c.f.ff.g.* Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iv. 263[c](*cit.*)[e]. (vid. ver. 29.)
40. *ὡς ουν ηλθον* ACDL. rel. *b. Orig.* iv. 240[d]. 264[a]. | *ὡς ηλθον ουν* B.*Mai. Vcl.* (*dis.* in ed. 1[a].) Vulg. *a.c.f.ff.g*[1]. (*e* om. *ὡς δε* Æg. iii.). [sic in txt. ed. 2[ae]. Cod. Vat. et in mg. "ita cod. 1 man. sed antea eadem manu erat *ὡς οὖν συνῆλθον.*"] *ουν ηλθον ουν* B**Rl.*, (et *ὡς συν* loco *ουν* 1°. a correctore.) *ηλθον ουν* (om. *ὡς*) B.*Btly.Bch.*
— *ηρωτον* LK.
— *παρ' αυτοις Orig.* iv. 240[d]. 264[a.d.] 265[a]. (*Heracl. παρ' αὐτοῖς ἔμεινε, καὶ οὐκ ἐν αὐτοῖς.*) | *προς αυτους* C.
— *εμεινεν Orig.* iv. 240[e]. 264[a.d.] 265[a]. | *-ναν* H.
41. *πολλῳ πλειους*] multi Syrr.Crt.&Pst.
— *επιστευσαν*] add. *εις αυτον* 69. Λ *sic.* Vulg.*Cl. f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.† Arm. Æth. | om. *Orig.* iv. 264[a].
42. *τῃ τε Iren.* 230. | *τῃ δε* DEΛ *sic. a.e. ff.l.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 265[d].
— *ὁτι* AB.*Mai.*CD. rel. vv. | om. B.*Btly. Bch. b.f.* Syr.Pst. Æth. *Iren.* 229. *Orig.* iv. 265[d].
— *σην λαλιαν* ACL. rel. *Iren. Orig.* iv. 267[b](*Herac.*). | *λαλιαν σου* B. *Orig.* iv. 240[a]. 265[d]. | *σην μαρτυριαν* D. *b.l.*
— *αυτοι Orig.* iv. *ter.* | *αυτου* D. *a.*
— *ακηκοαμεν*] add. *παρ' αυτου* 1. 69. Syr.Crt. Arm. | Contra, *Iren. Orig.* iv. *bis.*
— *οιδαμεν Orig.* iv. *ter.* | *εγνωμεν* K.
— *οὑτος*] *οὑτως* H.
— *αληθως Orig.* iv. 240[b]. 265[d]. | om. K*. *Orig.* iv. 267[c]. | add. Propheta et *c.*
— *ὁ σωτηρ*] om. *ὁ* Δ. | Contra, *Orig.*
— ad fin.] †add. *ὁ χριστος* ϛ. AB.*Mai.*ed. 1.C³DL. 69*sic.* rel. *e.f.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Syr.Hier.(e corr.²) | om. B.*Btly.Bch. Blc.Mai.*ed.2.C*. Vulg. *a.b.c.ff.* Syr. Crt. Syr.Hier.txt. Memph. Arm. Æth. *Iren. Orig.* iv. *ter. Eus.* in Ps. 636[b]. [h. Æg. iii.]
43. *εκειθεν*] †add. *και απηλθεν* ϛ. AΔ. rel. Vulg. (*c.*) Syrr.Pst. & Hcl. mg. Arm. Æth. *και ηλθεν* L. Syr.Hcl.txt. | om. BCD. 69. *a.b.e.f.ff.l.* Syr.Crt. Memph. *Orig.* iv. 249[d]. 267[c.e.] [h. Æg. iii.]
44. *Ιησους*] †praem. *ὁ* ϛ. L. 69. MΛ. | om. AB.*Mai.*CDΔ. 1. 33. EFGHKSU V. *Orig.* iv. 267[c.d] *bis.*[e]. 268[c].
45. *ὁτε Orig.* iv. 249[d]. 269[d]. | *ὡς* D.
— *εις την Γαλ.*] om. Syr.Crt.
— *εδεξαντο Orig.* iv. | *εξεδεξ.* D.
— *παντα Orig.* iv. | *παντες* G. Syr.Hcl. *txt.* | om. Syrr.Crt.&Hcl.*txt.* | utr. q. *a.e.ff.* | *παντα τα σημεια* Arm. post *ἑωρ.*
— *ὁσα* ABCL. 1. 33. 69. *Orig.* iv. 249[d]. 268[a]. 269[e]. 270[b](2°). | ‡*ἁ* ϛ. D. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst&Hcl. Æth. *Orig.* iv. 269[d]. 270[b](1°).
— *εποιησεν*] add. *σημεια* 69. | ante *παντα* Syr.Pst.
— *Ἱεροσολυμοις Orig.* iv. *bis.* | *Ἱερουσαλημ* D.
— *εν τῃ Orig.* iv. *bis.* | om. *εν* D.
— *και αυτοι* ad fin. ver. *Orig.* iv. | om. G.
46. *παλιν*] †praem. *ὁ Ιησους* ϛ. Ss. | add. AΔ. 1. 69. EFGHKMUVΛ. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BCDL. 33. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 271[b]. [h. Æg. iii.]

38. labores *Cl.* | 41. crediderunt in eum *Cl.* | 42. hic est vere *Cl.* | 45. excep. eum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Æg. iii. Arm. Æth.

ς' ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. 46 ἦλθεν οὖν † παλιν εἰς τὴν
Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.
λζ καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν ‡ Κα-
γ φαρναούμ." 47 οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ
τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν,
καὶ ἠρώτα † ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν·
ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ
πιστεύσητε. 49 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός,
Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
50 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ.
[καὶ] ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ‡ ὃν" εἶπεν αὐτῷ
* ὁ" Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. 51 ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαί-
νοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ‡ ὑπήντησαν" αὐτῷ [καὶ
ἀπήγγειλαν] λέγοντες ὅτι ὁ παῖς ‡ αὐτοῦ" ζῇ. 52 ἐπύ-
θετο οὖν ‡ τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν" ἐν ᾗ κομψότερον
52. *καὶ εἶπον* § II ἔσχεν· ‡ εἶπον οὖν" αὐτῷ ὅτι ‡ ἐχθὲς" ὥραν § ἑβδόμην

venerant ad diem festum.
46 Venit ergo iterum in Cana Galilaeae, ubi fecit aquam vinum. (37, 3.) Et erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur, Capharnaum: 47 hic cum audisset quia Iesus adveniret a Iudaea in Galilaeam, abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium eius: incipiebat enim mori. 48 Dixit ergo Iesus ad eum, Nisi signa et prodigia videritis, non creditis. 49 Dicit ad eum regulus, Domine, descende prius quam moriatur filius meus. 50 Dicit ei Iesus, Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei Iesus, et ibat. 51 Iam autem eo descendente servi occurrerunt ei et nuntiaverunt dicentes quia filius eius viveret.
52 Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit: et dixerunt ei quia heri hora

---

46. *εις την* *Orig.* iv. 250^{a}. 268^{a}. 271^{b}. | *εν* B.
— *και ην* Memph.ed. Æg. iii. rel. *Orig.* iv. 271^{d}. | *ην δε* DL. 33. *b.e.f.ff.* Memph.MS.
— *βασιλικος* *Orig.* iii. 504^{b}. iv. | *βασιλισκος* D. *a.*
— Καφαρναουμ BCD. 33 *sic.* *Orig.* iv. 271^{b}. | ‡Καπερναουμ ς. AL. rel. (om. *εν Καφ.* *e.* post *ην* Syrr.Crt.& Pst.)
47. *εκ*] *απο* 33. 69. (e Galilaea in Judaeam Syr.Crt.)
— *απηλθεν* Vulg. *c.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph.ed. | *ηλθεν* C. 1. 33. 69. *a.b.e.ff.* Syr.Crt. Memph.MS. Arm. Æth.
— *και ηρωτα*] om. G. ‖†add. *αυτον* ς. AΔ. 1. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. BCDL. 33. 69. (G supra.) *a.e.l.* Arm. (*Orig.* iv. 273^{a}.) [h. Æg. iii.]
— *καταβῃ και* *Orig.* iv. | *καταβας* C* *ut vid.* corr.^{2}.
— *ιασεται* H. (videret Syr.Crt.)
— *ημελλεν*] *εμελλεν* K. *Orig.* iv. 273^{a}. 275^{a}(*Heracl.*). *ειμελ.* 69.
48. *πιστευσητε* ABCD. rel. *Orig.* iv. 274^{c}. 275^{b}. 279^{c}. 280^{a}. | *πιστευσετε* EH^{2}Λ. | *πιστευετε* H* *sic.* Latt. Arm.
49. *προς*] om. F.
— *βασιλικος*] -*λισκος* D.
49. *το παιδιον* *Orig.* iv. 275^{c}(*Her.*) | *τον υἱον* A. 69.
— *μου* Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. | om. D. 1. *b.e.ff.l.* Syrr.Crt.& Pst. [*a.*]
50. *ὁ Ιησους*] om. E *sic* (*non* D).
— *πορευου*] add. ad domum tuam Syr. Crt. | Contra, *Iren.* 147.
— *σου*] om. F.
— *και επιστ.* ACΔ. 1. 33. rel. *a.b.e.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. (*επιστ. δε* L.) | om. *και* BD. Vulg. *c.l.*
— *ὁν* ABCL. (*ὡν* F.) | ‡*ᾡ* ς. D. rel. (*ὁν ειπ. αυτ. ὁ Ιησ.*] *του Ιησου* Syr. Crt.)
— *αυτῳ*] om. K.
— *ὁ Ιησους* AB.*Mai.*CDLΔ. 1. 33. 69. EFGHKMUVΛ. | *om. *ὁ* ς. Ss.
— *επορευετο*] -*ρευθη* 69. (om. *και επορ.* Syr.Crt.)
51. *ηδη*] om. Syrr.Crt.&Pst.
— *αυτου* 2°.] om. D*Gr.*L. 1.
— *ὑπηντησαν* BC(D)L. 1. K. (*ηπηντ.* 69.) | ‡*απηντησαν* ς. A. rel. (*Orig.* iv. 272^{a}.) ‖ante *οἱ δουλοι* D. (Arm.)
— *αυτῳ*] *αυτον* A.
— *και απηγγειλαν* AC. rel. Æg. iii. Æth.*Platt.* | *και ανηγγ.* 1. 33. K. | *και ηγγειλαν* D. | om. BL. (Syr.Hier.) Memph. Æth.*Rom.* (*Orig.* iv.) ‖add. *αυτῳ* D. *a.b.* Syrr.Crt.& Pst. (Syr. Hier.) (Æth.)
51. *λεγοντες*] om. D. *b.*
— *ὁ*] om. C*(corr.^{2}.)
— *παις* ABC. rel. Syr.Hcl.txt. *Orig.* iv. 272^{a}. 273^{d}. 275^{d}. | *υἱος* DL. 33. 69. K U. Syrr.Crt.Pst.& Hcl.mg. Memph. Æg. iii. Æth. (vid. verr. 50, 53.)
— *αυτου* ABC. Vulg. *c.d.f.g.l.* Arm. *Orig.* iv. 272^{a}. | ‡*σου* ς. D*Gr.*LΔ. 1. 33. rel. *a.b.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr. Hier. Memph. Æg. iii. Æth. *Orig.* iv. 273^{d}. 275^{d}. (vid. verr. 50, 53.)
52. *επυθετο*] -*θανετο* 69.
— *ουν* Syr.Hcl. | *δε* 69. Memph.ed. Æg. iii. (autem ergo *e.*) | om. Arm. ‖(et rogavit Syrr.Crt.&Pst. Æth.)
— *την ὡραν παρ' αυτων* ACD. 1. 33. 69. KU. Vulg. (*a.*)*b.c.g*^{1}. | ‡*παρ' αυτ. την ὡρ.* ς. LΔ. rel. (*f.*)*ff.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. (Æth.) (horam ab illis qua hora *e.*) | *την ὡρ. εκεινην* (om. *παρ' αυτ.*) B.
— *ειπον ουν* BCL. 1. 33. Arm.(ap. *Tf.*) | ‡*και ειπ.* ς. AD. rel. (Latt.) Syr. Hcl. Æth. (*ειπαν* D.) | dixerunt (tantum) *e.* (Syrr.Crt.&Pst.) Memph. Æg. iii.
— *εχθες* AB*.*Mai.*CDLK. | ‡*χθες* ς. B^{2}Δ. 1. 33. rel. | om. 69.
— *ἑβδομην* *Orig.* iv. 272^{a}. 273^{d}. 278^{c}. 276^{a}(*Her.*). | nona Syr.Hcl. tertia *c.*

A B C D (II). L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΛ. ¶ Æg. iii. 54. τοῦτο [δὲ]

ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53 ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι
[ἐν] ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς †, Ὁ
υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν¶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία
αὐτοῦ ὅλη. 54 τοῦτο * δὲ″ πάλιν δεύτερον σημεῖον
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν
Γαλιλαίαν.

septima reliquit eum febris. 53 Cognovit ergo pater quod illa hora erat in qua dixit ei Iesus, Filius tuus vivit, et credidit ipse et domus eius tota. 54 Hoc iterum secundum signum fecit Iesus cum venisset a Iudaea in Galilaeam.

V. § Theb. λη α

2. qu. τῇ προβ. κολυμβήθρᾳ

Z′

5. τριάκ. [καὶ] ὀκτὼ

15 1 § Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ
ἀνέβη † Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 ἔστιν δὲ ἐν τοῖς
Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ ἐπι-
λεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα.
3 ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος † τῶν ἀσθενούντων,
τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν †. 4 †. 5 ἦν δέ τις ἄνθρω-
πος ἐκεῖ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ
* αὐτοῦ.″ 6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ
γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις

1 (38, 1.) Post haec erat dies festus Iudaeorum, et ascendit Iesus Hierosolymis. 2 Est autem Hierosolymis super probatica piscina quae cognominatur hebraice Bethsaida, quinque porticus habens: 3 in his iacebat multitudo magna languentium, caecorum, claudorum, aridorum, expectantium aquae motum. 4 Angelus autem domini secundum tempus descendebat in piscinam et movebat aquam: qui ergo primus descendisset post motum aquae, sanus fiebat a quocumque languore tenebatur. 5 Erat autem quidam homo ibi tri-

52. αυτον *Orig.* iv. 273d. | om. B.*Bch.* ? B**Btly.* (αυτην *mg.*) | αυτην B*Mai.* Λ.

53. πατηρ] add. αυτου C. 69. *e.f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Æg. iii. Arm. Æth. (add. pueri Syr.Hier.)

— εν εκεινῃ ADIIL. rel. | om. εν B.*Mai.* C. 1.

— εν ῃ] om. 69.

— ὁ υιος] †praem. ὁτι ϛ. DII. rel. *e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. (vid. ver. 51.) | om. ABCL. 1. 33. Vulg. *a.b.c.* Memph. Æg. iii. Æth.

— ὁλη *Orig.* iv. 271e. 276a. | om. II.

54. τουτο δε BC*. 69. G. Memph.ed. *Orig.* iv. 277b. 279c. 280a. | *om. δε ϛ. AC2D IIL. rel. Latt. Syrr. Memph.MS. Arm.

1. μετα] add. δε V. *f.* Memph.W. | Contra, *Orig.* iv. 250a.

— ἑορτη] praem. ἡ CII*ut vid.*LΔ. 1. 33. EFHM. Memph. Theb. | om. ABD. 69. GKSsUVsΛ. *Orig.* iv. 250a.

— των Ιουδαιων *Orig.* iv. 250a. | των αζυμων Λ. "quoties secundum tempus *Paschae* dominus post baptisma ascenderit in Hierusalem..... Iterum secunda vice ascendit in diem festum *paschae* in Hierusalem quando paralyticum qui juxta natatoriam jacebat xxxviii. annos curavit." *Iren.* 147. (ἐὰν δὲ αὐτὴ ἡ ἑορτὴ τοῦ πάσχα ἦν οὐ πρόσκειται τὸ ὄνομα αὐτῆς *Orig.* iv. 250a.) eorum Syr.Hier. (in initio pericopes.)

1. Ιησους] †praem. ὁ ϛ. CΔ. rel. *Orig.* iv. | om. ABDIILHK.

2. εστιν....Ἱεροσολυμοις] om. 69. (εστιν] ην Syrr. Memph. Theb. Arm.)

— επι τῃ προβ. BCII. 1. 33. rel. Syr. Hcl.(προβατικη *mg. Gr.*) Syr.Hier. *ut vid.* | εν τῃ προβ. ADLG. | in inferiorem partem Natatoria *a.*(*b.*)*ff*(-re -te). | super probatica *Am**. *c.f.* | Probatica Vulg.*Cl.* *e.* Æth. ἥτις ἐστιν ἡ προβατική *Eus.* in Onomast. (om. *l.*) | locus unus Syrr.Crt.&Pst.

— επιλεγομενη] λεγομ. D. 1. 33. V.

— Βηθεσδα ACIIΔ. 1. (69.) rel. Arm. Betesda *f.* Beth khesda Syrr.Crt.& Pst. Syr.Hcl.mg.*Graecè.* Syr.Hier. | Βελζεθα D. *ff*(Sabat.). Berzeta *ff* (*Blan.*). | Βηθζαθα 33. | Βηζαθα L. *e.l.* *Eus.* Onomast. Bethasaida Æth. | Βηθσαιδα B. Vulg. *c.* Syr.Hcl. et mg. *Graecè.* Memph. (Theb.) *Tert.* de Bapt. 5. Belzatha *a.* Betzeta *b.*

— στοας] στομα L.

3. εν ταυταις] add. ουν D.

— κατεκειτο] -κειντο DA2*Tf.* (-κητο A2 *Tr.*)

— πληθος] praem. το L. ‖†add. πολυ ϛ. AII. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BCDL. 33. *a.b.e.l.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Theb. ("multi" tantum Æth.)

— ξηρων] add. παραλυτικων D. *a.b.l.* ‖†add. εκδεχομενων την του ὑδατος κινησιν ϛ. A2(om. του)C3DII. 1. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Arm. Æth. | om. A*BC*L. Syr.Crt. Memph. Schw. Theb.

4. †αγγελος γαρ κατα καιρον κατεβαινεν †εν τῃ κολυμβηθρᾳ και εταρασσε το †ὑδωρ· ὁ ουν πρωτος εμβας μετα την †ταραχην του ὑδατος ὑγιης εγινετο, ᾡ †δηποτε κατειχετο νοσηματι ϛ.] om. BC*D. 33. *f.l.* Syr.Crt. Memph.Schw. Theb. Arm. codd. multi. asteriscis notat S, obelis Λ. Arm.codd. | αγγελος ....ὑδωρ Syr.Hcl.* | ὁ ουν....νοσηματι Syr.Hcl.† om. Æth.Rom. | habent AC3IIL. rel. Syr.Pst. Syr.Hier. Memph.W. Arm.ed. (Piscinam Bethsaidam angelus interveniens commovebat. Observabant qui valetudinem quaerebantur. *Tert.* de Bapt. 5.) ‖γαρ *e.*] δε L. Vulg. *a.b.c.ff.* Arm.ed. | om. Memph.W. | add. κυριου ALΔ. 69. K. Vulg. *a.c.* Arm.ed. Æth. (Contra, *b. e.ff.*) ‖καιρον] καιρω L. | om. κατα καιρον *a.b.ff.* (cata tempus *e.*) ad hos omnes Memph.W. ‖κατεβαινεν] ελουετο A. (ελουετον K.) Æth. (κατεβαιν' εν· τη sic Δ.) ‖εν τῃ κολ.] om. *a.b.ff.* ‖εταρασσεν] -σσετο C3IIG*Tf.*HMUV Λ*. ‖εμβας] add. in piscinam Vulg.*Cl.*

53. quia illa hora *Cl.*
1. Jerosolymam *Cl.* | 2. *om.* super *Cl. Am.*2. | 4. descendebat secundum tempus *Cl.* | movebatur aqua *Cl.* | et qui primus descendisset post motionem aquae *Cl.* | a quacunque detinebatur infirmitate *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] (Æg. iii.) Arm. Æth.

ὑγιὴς γενέσθαι; [7] ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύ-
ριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ,
‡ βάλῃ″ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι
ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. [8] λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, ‡ ″Εγειρε,″ ἆρον τὸν ‡ κράβαττόν″ σου, καὶ
¶ II περιπάτει.¶ [9] καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος
καὶ ἦρεν τὸν ‡ κράβαττον″ αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει.
ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. [10] ἔλεγον οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν·
λθ *[καὶ]″ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν ‡ κράβαττον.″ [11] * ὃς
ι δὲ″ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι
εἶπεν, Ἆρον τὸν ‡ κράβαττόν″ σου, καὶ περιπάτει.
12. om. οὖν [12] ἠρώτησαν [οὖν] αὐτόν, Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ
εἰπών σοι, Ἆρον [τὸν ‡ κράβαττόν″ σου,] καὶ περι-
πάτει; [13] ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ
Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. [14] μετὰ

ginta octo annos habens in infirmitate sua: [6] hunc cum vidisset Iesus iacentem et cognovisset quia multum iam tempus habet, dicit ei, Vis sanus fieri? [7] Respondit ei languidus, Domine, hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinam: dum venio enim ego, alius ante me descendit. [8] Dicit ei Iesus, Surge tolle grabatum tuum et ambula. [9] Et statim sanus factus est homo et sustulit grabattum suum, et ambulabat: erat autem sabbatum in illo die. [10] Dicebant Iudaei illi qui sanatus fuerat, Sabbatum est, non licet tibi tollere grabattum tuum. [11] (39, 10.) Respondit eis, Qui me fecit sanum, ille mihi dixit, Tolle grabattum tuum et ambula. [12] Interrogaverunt ergo eum, Quis est ille homo qui dixit tibi, Tolle grabattum tuum et ambula? [13] Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset: Iesus enim declinavit a turba constituta in loco. [14] Post-

---

c. in natatoria *a.b.*(*ff.*) (om. *Am. e.*) ‖εγινετο] εγενετο L. 69. F. ‖ᾧ δηποτε] οἱω δηποτουν A. νοδηποτε L. ὡ δ' αν K. (ᾧ δηπ. κατειχ. νοσ.] non habens signum morbi Arm.
5. τις Vulg. *c.e.f.* | om. D. *a.b.l.*
— εκει] ante ανθρ. F. *a.b.*
— οκτω] praem. και ACDIILΔ. 1. 33. 69. EFGHMU. Vulg.*Cl. b.c.e.f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Iren.* 147 MSS. | om. B.*Mai.*(s.*Btly.Bch.*)KSs VsΛ. *Am.* Memph. Theb. *Orig.* iv. 250[a]. xxxviii. *a. Iren.*ed.
— τῃ] om. U.
— ασθενειᾳ αυτου B*sic*C*DL. 1. 33. Vulg. *a.c.e.l.* Memph. Theb. Arm. (add. aridus *e.*) | *om. αυτου ꞩ. AC³ II. rel. *b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iv. 250[a]. [Syr.Crt.]
6. ιδων] ιδως A.
— ηδη] post χρονον 1. | om. *e.* Syrr. Crt.&Pst. Æth.
— αυτῳ] add. ὁ Ιησους G.
— θελης EΛ.
7. απεκριθη] λεγει A²D.
— ὁ ασθενων] om. Syr.Crt.
— κυριε] praem. ναι C². 33. EFGH. Syrr. Pst.&Hcl. praem. et dixit ei, Ita Syr. Hier. (Memph.) | om. ABC* *ut vid.* II L. rel. Latt. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth.
— ανθρωπον] add. δε C². 33. Syrr.Pst.& Hcl.
— ὑδωρ] add. ab angelo Syr.Hcl.†
— βαλῃ ABC**DLΔ. 1. EFHKMSUVΛ. (βαλει 69. G. εμβαλῃ C*.) | ‡βαλλῃ ꞩ. [n. 1. 33. II. β...]
7. κολυμβηθρα *sic* L.
— εγω] om. 69. V.
— προ *Elz.* AB²CDII. rel. | προς *St.* 3. B**Mai.*L.
— καταβαινει] add. εγω δε ασθενων πορενομαι 69.
8. εγειρε ABCDL. 1. 69. EFGHKMΛ. (h. II. 33.) | ‡-ραι ꞩ. ΔSsUV.
— αρον] praem. και ADK. *a.b.e.ff.* Æth. | Contra, rel. *Hil.* 237[f].
— κραβαττον AB**Mai.*CDLΔ. 1. 33. F GHKMSUΛ. | κραβατον E(B* "*semper* in hoc cap." *Rl.*) | κραββαττον 69. | ‡κραββατον ꞩ. B²*Rl.Mai.*Vs. | γραββατον *Orig.* iii. 299[d]. [n. 1. II.]
— περιπατει *Hil.* | ὑπαγε εις τον οικον σου 33. *add.* eadem Syr.Crt.
9. ευθεως] om. D. Arm.
— εγενετο] post ὑγιης D. 1. Latt.
— ηρεν] praem. εγερθεις D. 1. 69. *a.b.e. ff.* Syrr.Pst.&Hcl.* Arm. (vid. Matt. ix. 7.) | Contra, Vulg. *c.f.* Memph. Theb. Æth. (om. ηρ. τ. κραβ. αυτ. και Syr.Crt.)
— κραβαττον MSS. ut ver. 8. (et E.) | ‡κραββατον ꞩ. (et ver. 11.)
— αυτου] ἑαυτου C*.
— περιεπατει] περιπατει AL.
— εν εκ. τῃ ἡμερ.] om. D. *e.*
10. ab init.] Cum vidissent autem illum *e.*
— τῳ τεθεραπευμενῳ] τῳ τεθαραπευμενῳ D. | το τεθεραπευμενον 69. | om. *e.* | illi Syr.Crt.
— ουκ] praem. και AB.*Mai.*ed.2.C*DL. 1. 33. 69. GV. *a.b.e.l.* Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ꞩ. B.*Mai.*ed.1.*s. Btly.Bch.*C³Δ. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst. Hcl.&Crt. *Hil.* 238[a].
10. κραβαττον vid. ver. 8. et V. | ‡κραββατον ꞩ. ‖add. σου C*DL. 69. Λ. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Hil.* 238[a]. | om. ABC³. 1. rel. *e.* (h. 33.)
11. ὁς δε ab init. AB. (ὁ δε C*LΔGKΛ.) ipse vero *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Theb.) | *om. ꞩ. C³D. 1. 69. EFsH MSsUV. (Latt.) Syr.Crt. Arm. (Æth.) [h. 33.]
12. om. ver. Λ*. *b.*
— ουν ACLΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *c.* Syr.Hcl. | om. BD. *a.e.*(*f.*)*ff.* Syrr.Crt. (&Pst.) Arm. | δε Memph. Theb.
— αυτον] add. Judaei dicentes *e.*
— τον κραβ. σου AC³DΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. verr. 8, 11.) | om. BC*L. Theb. ‖‡κραββατον ꞩ. ut antea.
13. δε] om. D*.
— ιαθεις Vulg. *a.c.e.f.ff.* rel. | ασθενων D. *b.l.*
— ηδει] οιδει 69.
— εστιν] ην D. esset Latt.
— εξενευσεν] ενευσεν D*.
— οντος] add. εντος M.
14. μετα] add. δε FΛ. *f.* Memph.

5. triginta et octo *Cl.* | 6. jam multum tempus haberet *Cl.* | 9. homo ille *Cl.* | in die illo *Cl.* | dicebant ergo *Cl.* | 11. sanum fecit *Cl.*

A B (C) D. L Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΛ.

ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, ″Ιδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ
¶ Theb. χεῖρόν ‡ σοί τι″ γένηται.¶ 15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος,
καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ
ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. 16 καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον ‡ οἱ
Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν″ †, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαβ-
¶ C βάτῳ.¶ 17 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ πατήρ
μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. 18 διὰ
¶ F τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν¶ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπο-
κτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ
πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ
19. κ. ἔλεγεν αὐτοῖς, θεῷ. 19 ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ'
ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα·
ἃ γὰρ [ἂν] ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως
cap. 3:35. ποιεῖ. 20 [f] ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱόν, καὶ πάντα
δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων
§ Goth. δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. § 21 ὥσπερ
γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ,
οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. 22 οὐδὲ γὰρ ὁ

ea invenit eum Iesus in templo et dixit illi, Ecce sanus factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.
15 Abiit ille homo et nuntiavit Iudaeis quia Iesus esset qui fecit eum sanum.
16 Propterea persequebantur Iudaei Iesum, quia haec faciebat in sabbato.
17 Iesus autem respondit eis, Pater meus usque modo operatur, et ego operor.
18 Propterea ergo magis quaerebant eum Iudaei interficere, quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat deum, aequalem se faciens deo. Respondit itaque Iesus et dixit eis,
19 Amen amen dico vobis, non potest filius a se facere quicquam nisi quod viderit patrem facientem: quaecumque enim ille fecerit, haec et filius similiter facit.
20 Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei quae ipse facit: et maiora his demonstrabit ei opera, ut vos miremini.
21 Sicut enim pater suscitat mortuos et vivificat, sic et filius quos vult vivificat.
22 Neque

14. *αυτον*] add. qui sanatus est Syr.Crt. Æth.
— *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* B.
— *ιδε* *Eus.* Ec. Pr. 210. | *ιδου* Λ* *Tf.*
— *σοι τι* ABCLΔFGHMSUVΛ. Vulg. *c.* Syrr.(Crt.)&Pst. [Memph. Theb. Æth.] | ‡*τι σοι* ς. D. 1. 33. 69. EK. *a.b.c.f.*(*ff.*) (Syr.Hcl.) Arm. *Iren.* (280.)311. *Orig.* Mai.Class. Auc. x. 476. *Orig. Int.* ii. 232[c]. 238[c]. (408[e].) 659[e]. *Cypr.* 11. 74. 173. 314.
15. *απηλθεν*] praem. *και* A. *b.f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Æth. | add. *ουν* DΛ. Memph. ‖ non habent BCL. rel.
— *ανηγγειλεν* AB. 1. EFGHMSsVsΛ. Vulg. *b.c.f.ff.* Syr.Hcl. Arm. Æth. (*απηγγειλεν* DΔ. 33. 69. KU.) | *ειπεν* CL. *a.e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.
— *Ιησους*] om. V*txt.*
— *αυτον* ABCL. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph.MS. Æth. (om. *αυτ. ὑγ.* Syr.Hier.) | *με* D. 1. Λ**. *a.e.ff.l.* Syr.Crt. Memph.MS. Arm. (vid. ver. 11.)
16. *οἱ Ιουδαιοι* ante *τον Ιησουν* BCDL. 33. 69. U. Vulg. *b.c.f.g.* Syrr.Crt.& Pst. Memph.Schw. Æth. *Hil.* 1013[b]. | ‡*post* ς. AΔ. 1. G. rel. *a.e.* Syr.Hcl. Memph.W. Arm. ‖ †add. *και εζητουν αυτον αποκτειναι* ς. AΔ. rel. *e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Æth. *Hil.* 1013[a]. (vid. ver. 18.) | om. BCDL. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.c.g.* Syr.Crt. Memph. Schw. Arm.
16. *ταυτα*] *αυτα* Δ.
— *εν* Vulg. *c.f.* | om. D. *a.b.e.* *Hil.* 1013[b].
— fin.] add. *τα ιαματα* EFH.
17. *Ιησους*] om. B.
— *απεκρινατο*] *απεκρειθη* D.
18. *ουν* Vulg. *c.ff.* Syr.Hcl. | om. D. *For.* *a.b.c.*(*f.*)*m.* Arm. (Syr.Crt. *δε*). *Hil.* 924[e]. 1013[e]. 1191[d]. 1251[c]. ("et" ante Syr.Pst. Æth.)
— *μαλλον* *Tert.* adv. Prax. 21. *Hil.* quater. | om. U. Syr.Crt.
— *αυτον*] om. 33.
— *οἱ Ιουδαιοι*] ante *εζητ. αυτ.* D. Syr. Crt. *Tert.* *Hil.* 1251[c]. | Contra, *Hil. bis.*
— *ελυεν*] *ελυσεν* Λ*. Memph.ed.
— *αλλα*] *αλλ' οτι* Λ.
19. *απεκρινατο*] *-κριθη* D. 33. (om. *απεκρ.* et postea *και* Syr.Crt.)
— *ουν* Syr.Hcl. | om. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Crt. (autem *f.* Syr.Pst.)
— *ὁ Ιησους*] om. B.
— *ειπεν* AD. vv. | *ελεγεν* BL. | *λεγει* 1.
— *υἱος* 1°.] add. *του ανθρωπου* D. 69. Arm. | Contra, *Orig.* iv. 246[c]. *Orig. Int.* i. 59[d]. *Eus.* Pr. Ev. 539[d]. c. Mcl. 165[b]. *Tert.* adv. Prax. 21. *Hil.* 238[c]. 781[c]. 925[d]. 926[b]. 984[d]. 1012[d]. 1014[a.b.d.] 1015[c]. 1089[e]. 1192[e]. 1251[c].
19. *ποιειν*] om. V. ‖ post *αφ' ἑαυτ.* 69. Vulg. *a.b.f.g.* Syr.Crt. *Orig. Int.* i. *Hil.* 10 *ies.* | Contra, *c.e.* *Orig.* iv. 246[c]. *Eus.* Ev. Pr. c. Mcl. *Tert.* *Hil.* 926[d]. 984[d]. 1015[c].
— *αφ' ἑαυτ. ουδεν* *Orig.* iv. 246[c]. (368[a].) *Eus.* c. Mcl. | *τι αφ' ἑαυτ.* D. (Syr. Crt.)
— *ουδεν* *Orig.* iv. 246[c]. | *ουδε ἑν* 1. *Orig.* iv. 368[a].
— *εαν* *Orig.* iv. 199[e]. 246[c]. *Eus.* Pr. Ev. c. Mcl. | *αν* B.
— *βλεπει* EHMΛ.
— *τον πατερα*] post *ποιουντα* D *Gr.* Contra, *Orig.* iv. 246[b]. *Orig. Int.* i. *Eus.* Pr. Ev. c. Mcl. *Tert.* *Hil.* 10[ies].
— *αν* BΔ. 1. 33. 69. rel. *Eus.* c. Mcl. (*εαν* *Orig.* iv.) | om. AD *Gr.* L.
— *εκεινος*] pater Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Novat.* 105.
— *ποιῃ* *Orig.* iv. 246[b]. *Eus.* c. Mcl. | *ποιει* AE*Λ. *Orig.* iv. 199[e]. | *ποιησῃ* D.
— *ὁμοιως*] post *ποιει* D. *a.b.l.* *Orig. Int.* i. iv. 506[e]. *Hil.* 97[c]. 925[d]. 926[f]. 929[d].

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. (Theb.)
[Goth.] Arm. Æth.
g Act. 17:31.
h 1 Joh. 2:23.
¶ Goth.

πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ g τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδω-
κεν τῷ υἱῷ, 23 h ἵνα πάντες τιμῶσιν τὸν υἱὸν καθὼς
μ τιμῶσιν τὸν πατέρα.¶ ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ
α τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 ἀμὴν ἀμὴν
μα ι λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων
τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν
οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς
τὴν ζωήν. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται
ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ‡ ἀκούσουσιν″ τῆς
φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ‡ ζήσου-
σιν″. 26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ,
26. ἔδωκ. καὶ τῷ υἱῷ — οὕτως ‡ καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν″ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ,
27 καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ † κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς
ἀνθρώπου ἐστίν. 28 μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχε-
ται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ‡ ἀκούσου-
σιν″ τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ
ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ [δὲ] τὰ
φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30 οὐ
δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω
μβ α κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ

enim pater iudicat quemquam, sed iudicium omne dedit filio,
23 ut omnes honorificent filium sicut honorificant patrem: (40, 1.) qui non honorificat filium, non honorificat patrem qui misit illum.
24 (41, 10.) Amen amen dico vobis quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me, habet vitam aeternam, et in iudicium non veniet sed transit a morte in vitam.
25 Amen amen dico vobis quia venit hora et nunc est, quando mortui audient vocem filii dei, et qui audierint vivent.
26 Sicut enim pater habet vitam in semet ipso, sic dedit et filio vitam habere in semet ipso,
27 et potestatem dedit ei et iudicium facere, quia filius hominis est.
28 Nolite mirari hoc, quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem eius,
29 et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitae, qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii.
30 Non possum ego a me ipso facere quicquam: sicut audio iudico; et iudicium meum iustum est, (42, 1.) quia

1014e. 1089e. 1251d. 1253b. | om. *e. Tert.* [Syr.Crt.] | Contra, *Orig.* iv. *Eus.* c. Mcl. *Hil.* 1014a. 1162c. 1192d(*bis*).
20. *φιλει* Amat *a.* | *αγαπᾳ* D. *Orig.* iv. 246c. diligit (Latt.) vid. iii. 35.
— *δεικνυσιν* *Orig.* iv. | *διγνυσιν* A. | *δεικνυει* D.
— *ἁ αυτ. ποιει* *Orig.* iv. | *ἁ αν αυτ. ποιῃ* D. | om. *ἁ* L.
— *και μειζονα.... εργα*] om. Syr.Pst.
— *δειξει* *Hil.* 925d. 927d. | *δεικνυσιν* D. *e.* Syr.Crt. Arm.
— *θαυμαζητε*] *-ζεται* L. 69. (ne miremini quod dixi vobis Syr.Crt.)
21. *εγειρει*] *εγερει* Δ.
— *θελῃ* L. | Contra, *Orig.* iv. 380d. (*οὓς θελει*] eos qui credunt in eo Syr.Crt.)
22. *κρινῃ* LM. | Contra, *Orig.* iv. 359b. 360b. *Eus.* D.E. 449b. c. Mcl. 111a.
24. *ὁτι* *Tert.* adv. Pr. 21 | om. D. *Clem.* 114.
— *την*] om. D*.
25. *ὑμιν*] om. Δ.
— *και νυν εστιν*] om. *a.b.* | Contra, *m.* rel. *Hil.* 211e.
— *εστιν*] *εσται* 69.
— *ακουσουσιν* B. | *-σωσιν* L. 1. 33. 69. | ‡*-σονται* ϛ. AD. rel. *Hipp.* Ant. 65 (32).
25. *θεου* *Hipp.* Ant. *Tert.* adv. Pr. 21. de res. car. 27. *Hil.* | *ανθρωπου* KS. Syr. Hcl.*mg.* Syr.Hier.
— *οἱ ακουσαντες*] om. Syr.Crt.
— *ζησουσιν* BDL. 1 *sic.* 33. | ‡*ζησονται* ϛ. A. rel. *Hipp.* Ant.
26. *ὡσπερ* *Orig.* iv. 368a. | *ὡς* D.
— *ὁ πατηρ*] add. *ὁ ζων* D. | Contra, *Orig.* iv. 368a. *Orig. Int.* 686b. *Eus.* c. Mcl. 4c. 69d. 89b. *Tert.* adv. Pr. 21. *Novat.* 105. *Hil.* 239c. 935d. 1159b. 1160b. 1162c.
— *οὑτως εδ..... εν ἑαυτῳ*] 1 *mg.*
— *οὑτως*] *οὑτος* 69.
— *και τῳ υἱῳ εδωκεν* BL. *b.l.* Æth. *Orig. Int.* iv. 686b. *Eus.* c. Mcl. 69d. 89b. *Tert. Hil.* 6ies. (*κ. τ. υἱ. ζω. εδωκ.* *Orig.* iv. 368a. | ‡*εδωκεν και τῳ υἱῳ* ϛ. AD. rel. Vulg. (*a* ut vid.) *c.e.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | om. *και f.*
27. *κρισιν*] †praem. *και* ϛ. D*Gr.*Δ. 1. rel. *Am. f.g.* Syr.Pst. | om. AB.*Mai.*L. 33. Vulg.*Cl.* *b.c.d.e.l.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii. 548a. 558e. iv. 41b. 359e. 360c. *Tert.* [h. *a.*]
— *ὁτι* ad fin.] conj. cum seqq. 1. Syrr. Pst.&Hcl.* | cum antt. 33. Latt. Syrr. Crt.&Hcl txt.
27. *υἱος* add. autem Syrr.Pst.&Hcl.*
— *εστιν* *Orig.* iv. | om. 69.
28. *ερχεται ὡρα*] om. Syr.Crt. | om. *ὡρα* Δ.
— *ακουσουσιν* B. | *-σωσιν* LΔ. 33. | ‡*-σονται* ϛ. AD. rel.
— *αυτου* *Am. a.b.c.e.f.m.* Syrr.Pst.&Hcl. | *του υἱου του θεου* 33. Vulg.*Cl.* *Orig. Int.* iii. 922b. *Tert.* de res. car. 27. filii *Orig. Int.* iii. 927e. *του θεου* Syr.Crt. filii hominis *Iren.* 308. *του υἱου του ανθρωπου* *Orig.* ii. 720b. ‖ add. et vivent Syr.Crt. (*Orig.* ii.)
29. *εκπορευσονται*] *εξελευσονται* D.
— *οἱ δε* ADL. rel. Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. | om. *δε* B. *a.e.ff.* | et qui *m.* Syrr. Crt.&Pst. *Iren.* 308.
— *τα φαυλα πραξαντες*] *φαυλα πρασσοντες* D(om. *τα*).
30. *ποιειν* *hic* *Orig.* iv. 359b. *Eus.* c. Mcl. 110a. | ante *εγω* 33. (Memph.) | post *απ' εμαυτου* D. Vulg. *b.c.*(*e.*)*f.* Syrr. (Crt.)&Pst. *Eus.* c. Mcl. 110d. [h. *a.*]
— *ουδεν* *Orig.* iv. 359b. *Eus.* c. Mcl. 110a.d. | *ουδε ἑν* G. *Orig.* iv. 368a.

22. omne judicium *Cl.* | 24. veniet sed transiet *Am.* | 26. habere vitam *Cl.* | 27. ei judicium *Cl.* | 28. vocem filii dei *Cl.*

ABD.
LΔ.
1. 33. 69.
E[F]GHKMSUV
Λ[F^a].

τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
μγ/ι με †. 31 ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία
μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· 32 ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν
περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. 33 ⁱ ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς
‡ Ἰωάνην,″ καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ
οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ
ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 § § ἐκεῖνος ἦν ὁ
λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων,¶ ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε
‡ ἀγαλλιαθῆναι″ πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.
36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν ‡ μείζων″ τοῦ ‡ Ἰωάνου·″
τὰ γὰρ ἔργα ἃ ‡ δέδωκέν″ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω
αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ † ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι
ὁ πατήρ με ἀπεσταλκεν. 37 καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ
μδ/γ ‡ ἐκεῖνος″ μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνὴν αὐτοῦ
‡ πώποτε ἀκηκόατε″, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε,
με/ι 38 καὶ τὸν λόγον § αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ‡ ἐν ὑμῖν μένοντα,″
ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.¶
39 ‡ ἐραυνᾶτε″ τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς
ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι
περὶ ἐμοῦ, 40 καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν

ⁱ cap. 1:19.
§ F^a
§ Goth.
¶ F^a
35. ἀγαλλιασθῆναι
37. αὐτὸς μεμαρτ.
38. μέν. ἐν ὑμῖν
§ F
¶ Goth.

non quaero voluntatem meam sed voluntatem eius qui me misit. 31 (43, 10.) Si ego testimonium perhibeo de me, testimonium meum non est verum: 32 alius est qui testimonium perhibet de me, et scio quia verum est testimonium quod perhibet de me. 33 Vos misistis ad Iohannem, et testimonium perhibuit veritati: 34 ego autem non ab homine testimonium accipio, sed haec dico ut vos salvi sitis. 35 Ille erat lucerna ardens et lucens, vos autem voluistis exultare ad horam in luce eius. 36 Ego autem habeo testimonium maius Iohanne: opera enim quae dedit mihi pater ut perficiam ea, ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia pater me misit. 37 Et qui misit me pater, ipse testimonium perhibuit de me: (44, 3.) neque vocem eius umquam audistis, neque speciem eius vidistis, 38 (45, 10.) et verbum eius non habetis in vobis manens: quia quem misit ille, huic vos non creditis. 39 Scrutamini scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere, et illae sunt quae testimonium perhibent de me; 40 et non vultis venire ad me ut vitam habeatis.

30. το θελημα 2°.] om. Syr.Hier.
— με] om. B.*Btly.Bch.*(ctra,*Bcl.Mai.*)
— fin.] †add. πατρος ϛ. E. rel. *Tol.* *b.c.* (*Orig.* iv. 359^c.) *Eus.* c. Mcl. 38^a. | om. ABDLΔ. 1. 33. KΛ. Vulg. *a.e.f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii. 701^a. iv. 359^b. *Eus.* c. Mcl. 110^{a.d.}
32. οιδα Vulg. *b.c.f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. | οιδατε D. *a.e.* Syr.Crt. Arm. (και οιδα ad fin. om. *ff.*)
— αληθης] -θινη L. 33.
— μαρτυρια] add. μου D*. *e.* | add. αυτου D². *b.g.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth.
— μαρτυρει] μεμαρτυρηκε 69. Arm.
33. vos ipsi misistis ad me, et testimonium perhibuit Joannes de me *ff.*
34. παρα] περι 69.
— ανθρωπου] -πων DΛ(²*Tf.*) Memph. W. Arm. (-πω Λ**Tf.*)
— λεγω] λαλω L.
35. αγαλλιαθηναι ADΔ. 33. EGHKMS UVΛ. | ‡αγαλλιασθηναι ϛ. B.*Mai.*L. 1. 69.
— προς ὡραν] ante αγαλλ. A. Vulg.*Cl.* *a.ff.* *Hil.* 322^f. | Contra, *Orig.* *Int.* iii. 939^c.
36. μειζων AB.*Btly.Bch.* 33. EGMΛ. (μειζω̄ B.*Mai.*ed.2.) | μειζον 69. | μειζονα D. | ‡μειζω ϛ. B.*Mai.*(ed.1.) LΔ. 1*s.* HKSsUV*s.*
— δεδωκεν BL. 1. 33. 69. | ‡εδωκεν ϛ. AD. rel.
— ὁ πατ. 1°.] om. ὁ V.
— τελειωσω] τελεσω 69.
— αυτα 2°.] om. 33. G.
— ποιω] †praem. εγω ϛ. Δ*Gr.* rel. Vulg. *c.e.f.* Syr.Hcl. Goth. | om. AB DL. 1. 33. *b.* (ΔLat.) Memph. Arm. Æth. *Hil.* 896^b. 996^c. (om. ἁ εγω ποιω *a.ff.l.*) | (εγω Δ*Gr.* sed *om.* ποιω.)
— ὁτι] praem. και 69.
— απεσταλκεν] απεστιλεν D.
37. πατηρ] praem. ὁ Δ.
— εκεινος BL. *a.* | εκεινος αυτος D. | ‡αυτος ϛ. AΔ. 1. 33. rel. Vulg. *b.c.* *e.f.ff.* *Tert.* adv. Pr. 21. *Hil.* 896^b. 996^c.
— μεμαρτυρηκεν Vulg. *e.* Memph. Arm. *Tert.* *Hil.* | μαρτυρει D. (*a.*)*b.c.f.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. (Æth.) *Orig.* iv. 237^e.
37. πωποτε ante ακηκ. ABDL. 33. 69. K. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Syn. Ant.* Routh. iii. 297. *Hil.* | ‡post ϛ. Δ. 1. rel. Memph. *Tert.* [om. Æth.]
38. εν ὑμιν ante μενοντα BL. 1. 33. Vulg. *b.c.f.ff.g.l.* Æth. *Hil.* 996^c. | ‡post ϛ. AD. rel. *a.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. μενοντα Memph.
— απεστειλεν (-στελεν K*Tf.*)] απεσταLκεν D.
— τουτῳ] τουτον 69.
39. εραυνατε B**Rl.Mai.*ed.2. | ‡ερευνατε ϛ. AB²D. rel. *Orig.* i. 468^d. 589^b. iv. 97^c. 121^b. *Eus.* D.E. 510^d. Ec. Pr. 224.
— εχειν] post δοκειτε D. | Contra, *Iren.* 239. *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* D.E. Ec. Pr.
— αἱ μαρτυρουσαι] ἁμαρτανουσαι D**Gr.* (illae scripturae testificantur Syr.Crt.)
— fin.] add. in quibus putatis vos vitam habere (*huc usque* Arm.): hae (haec *b.*) sunt quae de me testificantur *a.*(*b* test. de me). Syr.Crt. (Arm.)

30. misit me *Cl.* | 31. meipso *Cl.* | 35. ad horam exultare *Cl.* | 36. misit me *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.

ἔχητε. 41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω·
42 ‡ ἀλλὰ″ ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ
οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. 43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος
ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε.
(j cap. 12:43.) 44 πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, j δόξαν παρὰ ἀλλή-
λων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου
(44. [θεοῦ] § Goth.) θεοῦ οὐ ζητεῖτε; 45 μὴ δοκεῖτε § ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω
ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν
‡ Μωυσῆς,″ εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46 εἰ γὰρ ἐπι-
στεύετε ‡ Μωυσεῖ,″ ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ
ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμα-
(47. ῥήμ. πιστεύετε s. πιστεύσητε) σιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύ-
σετε;

41 Claritatem ab hominibus non accipio, 42 sed cognovi vos quia dilectionem dei non habetis in vobis. 43 Ego veni in nomine patris mei, et non accipitis me: si alius venerit in nomine suo, illum accipietis. 44 Quomodo potestis vos credere, qui gloriam ab invicem accipitis, et gloriam quae a solo est deo non quaeritis? 45 Nolite putare quia ego accusaturus sim vos apud patrem: est qui accusat vos Moses, in quo vos speratis. 46 Si enim crederetis Mosi, crederetis forsitan et mihi: de me enim ille scripsit. 47 Si autem illius litteris non creditis, quomodo meis verbis credetis?

VI. μϛ/α (k ‖Matt. 14:13-21. ‖Mar. 6:32-44. ‖Luc. 9:10-17.)

16 1 k Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος· 2 ‡ ἠκολού-
θει δὲ″ αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ‡ ἐθεώρουν″ † τὰ ση-
(μζ/γ) μεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 ἀνῆλθεν δὲ
εἰς τὸ ὄρος † Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν
(μη/α) μαθητῶν αὐτοῦ. 4 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ

1 (46, 1.) Post haec abiit Iesus trans mare Galilaeae quod est Tiberiadis, 2 et sequebatur eum multitudo magna, quia videbat signa quae faciebat super his qui infirmabantur. 3 (47, 3.) Subit ergo in monte Iesus, et ibi sedebat cum discipulis suis. 4 (48, 1.) Erat autem proximum

40. *ινα*] add. *και* U.
— *ζωην*] add. *αιωνιον* D. 69. *e.g.* Syr. Pst. | Contra, *Iren.* 239. *Hil.* 997[e].
41. *ανθρωπων* *Hil.* 997[e]. | *-που* ΛΚ. Memph.
42. *αλλα* BDL. 33. | ‡*αλλ'* ϛ. ΑΔ. rel.
— *ουκ εχετε*] ante *την αγαπην* D. *b.e.* | Contra, *Hil.* (*ουχεται* A.)
— *εν ἑαυτοις*] *εν αυτοις* LΔ.
44. *ὑμεις*] om. L.
— *πιστευσαι* *Orig.* i. 228[b]. 259[a]. | *πιστευειν* AL. 1. 33.
— *παρα* AL. rel. *Orig.* i. 228[b]. *Eus.* Pr. Ev. 653[b]. | *παρ'* B.*Mai.*D. 1. 69 *Scr.* K. *Orig.* i. 259[a].
— *αλληλων* *Orig.* i. 259[a]. | *ανθρωπων* Δ. *Orig.* i. 228[b]. *Eus.* Pr. Ev. *Hil.* 997[e].
— *την* 2°.] om. 69.
— *του μονου*] *του ἑνος* *Eus.* Pr. Ev.
— *θεου* ADL. rel. vv. *Orig.* i. *bis.* *Hil.* | om. B. *a.b.* Memph.MS. Arm.MSS. *Orig.* iii. 687[a]. *Eus.* Pr. Ev. vid. *Didymum* in Ps. (Mai. vii. 135). (?ΘΥ om. inter -ΟΥ et ΟΥ).
— *ζητειτε*] *ζητει* Δ.
45. *εγω*] om. G*K*Λ. *c.*
— *ὑμων* 1°.] *ὑμας* D*. | *ὑμιν* L.
45. *προς τον πατερα*] om. Syr.Crt.
— *κατηγορων*] *-γορος* M.
— *ὑμων* 2°.] add. *προς τον πατερα* B.
— *Μωυσης* BDL. 33. K. | ‡*Μωσης* ϛ. A. rel.
46. *επιστευετε bis.* *Orig.* i. 389[e]. iii. 178[e]. iv. 121[b]. 237[a.e.] | *επιστευσατε bis* A. *Eus.* in Ps. 644[c].
— *Μωυσει* B.*Mai.*DL. *Orig.* i. 389[e]. *Μωυσῃ* B.*Btly.Bch.*K. *Μωυσ...* 33. | ‡*Μωσῃ* ϛ. HKMSsUΛ. | *Μωσει* ΑΔ. 1. 69. EFGV. *Orig.* iii. iv. *ter.*
— *γαρ εμου* *Orig.* i. iii. iv. *ter.* *Eus.* in Ps. | *εμου γαρ* D. ‖add. *αν* Λ*. (om. *γαρ* Syr.Hier.)
47. *πιστευσετε* AL. 33. rel. Syrr.Pst.& Hcl. *Orig.* i. (De la Rue) iii. | *πιστευσητε* DΔ. 1. 69. GS. | *πιστευετε* BV. Syr.Crt. *Iren.* 229 MSS. *Orig.* i. (Hoeschel.) (vid. ante.)
1. *μετα*] add. *δε* 69. Memph.W.
— *της θαλ. της Γαλιλ.*] om. G.
— *της Τιβ.* *a.* quod est Tib. Vulg. *c.* illius Tib. *ff.* ‖praem. *εις τα μερη* D. *b.e.* Syr.Hcl.(cod. Bars.) | praem. *και* V. *f.* Goth.
2. *ηκολουθει δε* BDL. 1. 33. 69. *a.b.c.e. ff.l.* Memph. | ‡*και ηκολουθει* ϛ. A. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | *και ηκολουθησεν* F. (Syrr.Crt.& Pst.) Goth.
— *εθεωρουν* (A)BDL. 33. 69. (*-ρων* A.) | ‡*ἑωρων* ϛ. Δ. 1. rel.
— *τα σημεια*] †praem. *αυτου* ϛ. ΔE. rel. | om. ABDL. 1. 33. 69. KSΛ. Latt. Syrr. Memph. Goth. Arm. Æth.
3. *ανηλθεν*] *απηλθεν* D. (*non* 69.) *a. ff.*
— *δε* AB. rel. Syr.Hcl. Memph.W. (om. *δε* Memph.Schw. Arm.) | *ουν* D. 1. 69. Latt. Goth. | et ascendebat Syr.Crt. et ascendit Syr.Pst. Æth.
— *Ιησους*] †praem. *ὁ* ϛ. AL. rel. | om. BD. ‖*ὁ Ιησ.* ante *εις το ορος* U*. Syrr. Crt.&Pst. | om. Δ.
— *εκει*] post *εκαθ.* D. 1. U. Æth.
— *εκαθητο*] *εκαθηζετο* D. | *εκαθεζετο* 69.
4. *ην δε εγγυς*] *εγγυς δε ην* D.

44. vos potestis *Cl.* | deo est *Cl.* | 47. verbis meis *Cl.*
2. videbant *Cl.* | 3. subiit ergo in montem *Cl.*

ABD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV[Γ] Λ.

Η′ μθ α

τῶν Ἰουδαίων. 5 ἐπάρας οὖν ‡ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ
Ἰησοῦς″ καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται
πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς † Φίλιππον, Πόθεν ‡ ἀγορά-
σωμεν″ ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλε-
γεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν
ποιεῖν. 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηνα-
ρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος † βραχὺ †
λάβῃ. 8 λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Ἀν-
δρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, 9 Ἔστιν παιδά-
ριον † ὧδε, ‡ ὃς″ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο
ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;
10 εἶπεν † ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀνα-
πεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ‡ ἀνέπε-
σαν″ οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ‡ ὡς″ πεντακισχίλιοι.
11 ἔλαβεν ‡ οὖν″ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαρι-
στήσας διέδωκεν † τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ
τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύ-
σαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 συνήγα-
γον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων

7. βρ. [τι]

pascha, dies festus Iudaeorum.
5 (49, I.) Cum sublevasset ergo
oculos Iesus et vidisset quia
multitudo maxima venit ad
eum, dicit ad Philippum, Unde
ememus panes ut manducent
hi? 6 Hoc autem dicebat tem-
tans eum: ipse enim sciebat
quid esset facturus. 7 Respon-
dit ei Philippus, Ducentorum
denariorum panes non suffici-
unt eis, ut unusquisque modi-
cum quid accipiat. 8 Dicit ei
unus ex discipulis eius, An-
dreas frater Simonis Petri,
9 Est puer unus hic qui habet
quinque panes hordiacios et
duos pisces: sed haec quid
sunt inter tantos? 10 Dixit
ergo Iesus, Facite homines
discumbere. Erat autem fae-
num multum in loco. Discu-
buerunt ergo viri numero quasi
quinque milia. 11 Accepit ergo
panes Iesus, et cum gratias
egisset distribuit discumbenti-
bus, similiter [et] ex piscibus
quantum volebant. 12 Ut au-
tem saturati sunt, dixit disci-
pulis suis, Colligite quae supe-
raverunt fragmentorum, ne
pereant. 13 Collegerunt ergo
et impleverunt duodecim co-
phinos fragmentorum ex quin-

5. *ὁ Ιησους* post *τ. οφθαλ.* ABDL. 1. 33. 69. KM. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡ante ς. Δ. rel. Syr.Pst.
— *οφθαλμους*] add. *αυτου* U. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph.ed. Æth.
— *πολυς*] post *οχλος* D. Vulg. *a.b.c.f.ff.* | Contra, *e.*
— *λεγει*] praem. *και* D *Gr.* Syrr.Crt.& Pst. Æth.
— *Φιλιππον*] †praem. *τον* ς. A. 1. 69. rel. | om. BDLΔ. 33.
— *αγορασωμεν* ABDLΔ. 1. 33. 69. EFG HMSΛ. | ‡-*σομεν* ς. KUV*s*.
— *ουτοι*] ante *φαγωσιν* G. *a.*
6. *ηδει*] *οιδει* 69*.
— *εμελλεν* ABLΔ. 33. 69. KS*s*. | *ημελ.* D. 1. EFGHMUVΛ.
7. *απεκριθη*] *αποκριθη* Λ. | *αποκρεινεται* D *Gr.*
— *Φιλιππος*] praem. *ὁ* L.
— *αρτοι*] post *αυτοις* D.
— *αρκουσιν*] *αρκεσει* L.
— *εκαστος*] †add. *αυτων* ς. DΔ. rel. Syr.Pst. | om. ABL. 33. 69. Latt. Syr. Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (ut modicum modicum edant Syr.Crt.)
— *βραχυ*] †add. *τι* ς. ALΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.(Crt.&Pst.)&Hcl. Arm. (Æth.) | om. BD. *b.e.ff.g.* Memph. Goth. [*a.*]
8. *ὁ* ante *αδελφ.*] om. 69.
9. *παιδαριον*] †add. *ἐν* ς. A. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.?) Goth. Arm. | om. BDL. 1. 69. *a.b.e.l.* Syr. Crt. Æth. *Orig.* iii. 477ᵉ. (h. 33.)
— *ὁς* ABD*GUΛ. (h. 33.) | ‡*ὁ* ς. D²L. rel. (*ὡ sic* H.) *Orig.* iii.
— *τι*] om. D*.
— *τοσουτος* K.
10. *ειπεν*] †add. *δε* ς. AΔ. rel. *b.* Syr. Hcl. Goth. (et dixit Memph. Æth.) | add. *ουν* DG. Vulg. *c.e.f.g.* | *non habent* BL. *a.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. *Orig.* iii. 510ᵇ. (Ite recumbere facite eos homines consessus consessus Syr.Crt.)
— *χορτος*] post *πολυς* A. *b.*
— *τῳ τοπῳ*] om *τῳ* Δ.
— *ανεπεσαν* ABDLΔ. 1. 69. EFGMV. | ‡*ανεπεσον* ς. 33*s*. HKS*s*UΛ.
— *ουν* ABDL. 1. 33. 69. KUΛ. Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Hcl. Memph.ed. | om. ΔE FGHMSV. Memph.MSS. Goth. et recub. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. (Æth.)
— *οἱ*] om. DL. 1. 33.
— *ανδρες*] praem. *ανθρωποι* AK.
— *τον αριθμον*] *των αριθμων* 69. M. | om. *a.e.* (*των -μον* L. *τον -μων* E.)
10. *ὡς* B.*Mai.*DL. | ‡*ὡσει* ς. A. rel. | om. Syrr.Crt.&Pst. Memph.
11. *ελαβεν ουν* ABDL. Vulg. *c.(e.)f.ff.* Syr.Hcl.mg.(cod.Bars.) Memph. | ‡*ελ. δε* ς. Δ. 33*s*. rel. *b.* Syr.Hcl.txt. Goth. Arm. | accepit (tantum) *a.* | *και λαβων* 1. 69. G. (Syrr.Crt.&Pst.) (Æth.) vid. Mar. vi. 41. viii. 6. Matt. xv. 36.
— *αρτους*] praem. *πεντε* D.
— *και ευχαριστησας* Syr.Hcl. (*Orig.* iii. 510ᵇ.) | *ηυχαριστησεν και* D. (*a.*)(*b.*)*e.* Syrr.Crt.&Pst.
— *διεδωκεν* ABL. rel. | *εδωκεν* D. 69. *b.e.* *Orig.* iii. ‖ †add. *τοις μαθηταις οἱ δε μαθηται* ς. DΔ. 69. rel. (*b.*)(*e.*) Æth.*Platt.* | om. ABL. 1. 33. Vulg. *a.c.f.ff.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. Æth.*Rom.* *Orig.* iii.
— *ὁμοιως*] add. *δε* DM.
— *εκ*] *απο* M.
— *ὁσων* 69.
12. *ενεπλησθησαν*] *επλησθ.* 1. E.
— *περισσευσαντα* ADL. rel. | *περισσευοντα* B. (vid. Matt. xiv. 20. xv. 37.)

5. dixit *Cl.* | 11. Jesus panes *Cl.* | *om.* et *Am.* | 12. impleti sunt *Cl.* | fragmenta *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] ν Goth. Arm. Æth. ι
§ Γ
14. *ἃ ἐπ. σημεῖα*

ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ‡ ἐπερίσσευσαν″
τοῖς βεβρωκόσιν. 14 § *οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ*
ἐποίησεν σημεῖον †, *ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς*
ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.
§ Theb. ‡ 17 15 § Ἰ*ησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι*
καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν † *βασιλέα, ἀνεχώ-*
θ′ να *ρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.* 16 1 *ὡς δὲ*
1 ‖Matt. 14:22-36. δ ‖Mar. 6:45-56. *ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν*
θάλασσαν, 17 *καὶ ἐμβάντες εἰς* † *πλοῖον ἤρχοντο*
πέραν τῆς θαλάσσης εἰς ‡ Καφαρναούμ.″ καὶ σκο-
τία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ ‡ οὔπω″ ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰ*ησοῦς,* 18 *ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος*
‡ διεγείρετο.″ 19 *ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι*
πέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπα-
τοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινό-
μενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 *ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγώ*
εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 *ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς*
τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ‡ ἐγένετο τὸ πλοῖον″ ἐπὶ τῆς
γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.
ργ ι 18 22 Τ*ῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς*

que panibus hordiaciis, quae superfuerunt his qui manducaverunt. 14 (50, 10.) Illi ergo homines cum vidissent quod fecerat signum, dicebant quia Hic est vere propheta qui venturus est in mundum.
15 Iesus ergo cum cognovisset quia venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem, (51, 4.) fugit iterum in montem ipse solus. 16 Ut autem sero factum est, descenderunt discipuli eius ad mare, 17 et cum ascendissent navem, venerunt trans mare in Capharnaum. Et tenebrae iam factae erant, et non venerat ad eos Iesus, 18 mare autem vento magno flante exsurgebat. 19 Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta, vident Iesum ambulantem super mare et proximum navi fieri, et timuerunt. 20 Ille autem dicit eis, Ego sum, nolite timere. 21 Voluerunt ergo accipere eum in navem, et statim fuit navis ad terram quam ibant.

22 (52, 10.) Altera die turba quae stabat trans mare vidit

---

12. *απολῃται*] add. *εξ αυτων* D. (*b.*)*f.* Memph. (Æth.)
13. *ουν* Vulg. *c.e.f.ff.* Syr.Hcl. Memph. ed. | *δε* DΛ. *b.* Et coll. *a.* Syrr.Crt. &Pst. Æth. Tunc coll. Goth. *om.* Arm.
— *ἁ*] om. Δ.
— *επερισσευσαν* BD. | ‡*επερισσευσεν* ς. AL. rel. (*περισσευσεν* Δ. *περιεσευσε* U.)
14. om. ver. *e.*
— *οἱ ουν*] add. *οἱ* 69 *sic.* (*οἱ*] *ὁ* F*.)
— *ιδοντες*] *ειδοτες* L.
— *ὁ επ. σημειον* ADL. rel. (*b.*)*c.*(*f.ff.* *g*¹.) rel. | *ἁ επ. σημεια* B. *a.* Memph. Arm. ‖†add. *ὁ Ιησους* ς. AL. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. ante *επ.* Vulg.*Cl.* *ff.* | om. B.*Mai.* D. *Am.* *a.b.c.g.* Syr.Crt. Arm.
— *αληθως*] om. D.
— *ερχομενος*] post *εις τον κοσμον* DM. *a.b.ff.* (om. *εις τ. κοσμ.* *c.*)
15. *Ιησους ουν*] *ὁ ουν Ιησους* 69. G.
— *ποιησωσιν*] †add. *αυτον* ς. D. rel. Latt. Syrr. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | om. ABL. 1. 33. *Orig.* iv. 399ᶜ.
— *ανεχωρησεν*] *εχωρησεν* B.*Btly.Bch.* (ctra, *Blc.Mai.Vcl.dis.*) | praem. reliquit eos Syr.Crt.
15. *παλιν* ABDL. 1. 33. KΛ. Latt. Syrr. Crt.&Hcl. Goth. Arm. | om. Δ. 69. EFGHMSUVΓ*Tf.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv.
— ad fin.] add. *κακει προσηυχετο* D. | Contra, rel. *Orig.* iv.
16. *οψια*] *-ας* M.
— *επι*] *εις* Δ. 69.
17. *εμβαντες*] *αναβαντες* AK.
— *πλοιον*] †praem. *το* ς. AD. 1. rel. | om. B.*Mai.*LΔ. 33. Goth.
— *περαν*] praem. *εις το* D. 69. (*τ. θαλ.* om. *e.*)
— *Καφαρναουμ* BD. | ‡*Καπερναουμ* ς. AL. rel.
— *και σκοτια ηδη εγεγονει*] *κατελαβεν δε αυτους ἡ σκοτια* D. (*non* 69.)
— *ουπω* BDL. 33. 69. *a.b.e.f.* Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡*ουκ* ς. AΔ. rel. Vulg. *c.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. [Theb.]
— *εληλυθει*] post *προς αυτους* B(*-θε* *Btly.Bch.* ctra, *Mai.*)
— *ὁ Ιησους*] ante *προς αυτ.* D. *a.* Æth. | om. *ὁ* L. ‖add. *εις το πλοιον* K.
18. Et ventus surgebat vehementer, et turbatum est illis mare Syr.Crt.
— *τε* *e.* | *δε* D*Gr.* Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. Theb. [*a.*]
18. *μεγαλου*] om. 69.
— *διεγειρετο* B.*Btly.Bch.Mai.*(ed. 2.)L. 69 *Scr.* GUVΛ*Tf.* | ‡*διηγειρετο* ς. AB.*Mai.*(ed. 1.)D. rel.
19. *ὡς* BL. rel. | *ὡσει* AD. 1. (ante *εικοσι* D.)
— *σταδιους*] *σταδια* D.
— *γινομενον*] *γενομενον* G. Theb. | *γενομενου* 69. ‖om. seq. *και* 69. *a.* Syrr.Crt.&Pst. Arm.ed.
20. *ὁ δε*] add. Jesus Syrr.Crt.&Pst.
— *αυτοις*] *-τοῦς* K. | om. Goth.
— *μη φοβεισθε*] om. Syr.Crt. (*φοβησθε* FK.)
21. *λαβειν*] post *αυτον* D. 69. *e.* Goth.
— *εγεν.* ante *το πλοιον* ABL. 1. 33. 69. G *sic.* *Am.* *c.e.g.l.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 10ᵃ. | ‡post ς. D. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth.
— *εγενετο*] *εγενηθη* D.
— *της γης*] *την γην* 69. *Orig.* iii.
22. *περα* B**Rl.*

---

13. manducaverant *Cl.* | 14. quod Jesus fecerat *Cl.* | 19. supra *Cl.* | 21. navis fuit *Cl.* | in quam *Cl.* | ibat *Am.*

A B D[T]. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ.

23. πλοῖα

§ T

θαλάσσης ‡ εἶδον″ ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ
μὴ ἕν, † καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ‡ πλοῖον,″ ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 ἄλλα † ἦλθεν πλοιάρια ἐκ Τιβε-
ριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον
εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ
ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, ἐνέβησαν † αὐτοὶ εἰς τὰ ‡ πλοιάρια″ καὶ ἦλθον
εἰς ‡ Καφαρναοὺμ″ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν, 25 καὶ
εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ,
Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; 26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με
οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν
ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶ-
σιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένου-
σαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν
δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός.
28 εἶπον οὖν § πρὸς αὐτόν, Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώ-
μεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ

quia navicula alia non erat ibi
nisi una, et quia non introisset
cum discipulis suis Iesus in
navem sed soli discipuli eius
abissent, 23 aliae vero super-
venerunt naves a Tiberiade
iuxta locum ubi manducave-
rant panem gratias agente do-
mino: 24 cum ergo vidisset
turba quia Iesus non esset ibi
neque discipuli eius, ascende-
runt naviculas et venerunt Ca-
pharnaum quaerentes Iesum.
25 Et cum invenissent eum
trans mare, dixerunt ei, Rabbi,
quando huc venisti? 26 Res-
pondit eis Iesus et dixit, Amen
amen dico vobis, quaeritis me
non quia vidistis signa, sed
quia manducastis ex panibus
et saturati estis. 27 Operamini
non cibum qui perit, sed qui
permanet in vitam aeternam,
quem filius hominis vobis da-
bit: hunc enim pater signavit
deus. 28 Dixerunt ergo ad
eum, Quid faciemus ut opere-
mur opera dei? 29 Respondit
Iesus et dixit eis, Hoc est opus

22. *ειδον* AB.*Mai*.L. *a.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. | *ειδεν* D. Vulg. *b.c.* Arm. | ‡*ιδων* ς. (Δ)E. rel. (Syr.Crt.) cum scirent *e.* (Syr.Hcl.mg.) (*ειδων* Δ.)
— *αλλο*] ante *πλοιαριον* 69. *a.e.* (*αλλον* H.) | *πλοιαριον* ante *sic* K.
— *ει μη ἑν*] †add. *εκεινο εις ὁ ενεβησαν οἱ μαθηται αυτου* ς. (D)(Δ*Gr.*). (33.) (69.) EFGHKMSUV(Λ). (*a.*)*e.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Theb. (Arm.) | *εκεινο*] om. D. 33. *a.* Syr.Crt. Arm. *ἐν εκεινῶ* Λ *sic.* -*νω* et Γ. | *εις ὁ*] *εις ὁν* Δ. 69**Scr.* *εις ὡ* E*Γ. | *ενεβησαν*] *ανεβ.* Δ. | *αυτου*] *αυτου Ιησου* D*. *του Ιησου* D². 69. *a.* Syr.Crt. Arm. ‖*non habent* ABL. 1. Vulg. (*b.*)*c.f.ff.g.l.* (Δ*Lat.*) Memph. Goth. Æth. | *εκεινο* tantum *b.*
— *ου*] om. Λ.
— *συνεισηλθεν*] add. *ὁ Ιησους* A. (habet *et* post *μαθ. αυτ.*) om. postea *μαθ. αυτ.* (*a.*)*f.ff.* Arm. Æth.
— *εις το πλ.*] om. Theb.Mnt.
— *πλοιον* ABDL. 1. 33. 69. K. Vulg. *b.c.e.ff.* | ‡*πλοιαριον* ς. ΔE. rel. *a.f.*
— *αλλα μονοι....απηλθον*] om. Syrr. Crt.&Pst. ‖*μονοι*] -*νον* D. *a.*
23. *αλλα....πλοιαρια*] *αλλων πλοιαρειων ελθοντων* D. (*b.*) Syr.Crt. Arm.
— *αλλα*] †add. *δε* ς. A. rel. Vulg. *a.c.* *f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) | om. BL. 33. (*b.*)*e.* Memph. Theb. | vid. D supra et Syr.Crt.
23. *ηλθεν*] *ηλθον* L. 1. 33. KMΓ(L post *Τιβερ.* K post *πλοιαρια.*)
— *πλοιαρια* AL. rel. *a.e.* (vid. D supra). | *πλοια* B. Vulg. *b.c.f.ff.l.*
— *εκ*] add. *της* B.
— *ευχαριστ. του κυριου* ABL. rel. Vulg. *b.*(*c.*)*f.ff.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. | om. D. 69*(habet in mg. *man. rec.*) *a.e.* Syr. Crt. Arm.
— *ευχαριστ.*] post *του κυρ.* 1. | gratias agentes domino *Am. c.* (*του κυριου*] *του Ιησου* Syrr.Pst.&Hcl.mg.)
24. *ειδεν*] *ειπεν* H *sic.* | *εγνω* U.
— *Ιησους*] om. H. | praem. *ὁ* 69.
— *ενεβησαν*] *ανεβ.* L. 1. | *ελαβον* D. 69. *b.ff.l.* Arm.
— *αυτοι*] †praem. *και* ς. 1*s.* 33*s.* UΓ. | om. AB(D)LΔ. 69. EFGHKM(S)VΛ. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. ‖ om. *αυτοι* S. Vulg. *a.c.e.f.* Goth. Arm. | *ἑαυτοις* D. *b.ff.l.* (non 69.)
— *εις τα*] om. D. *Am. b.e.* | om. *εις* 69.
— *πλοιαρια* B.(*Btly.s*)*Mai*.DL. 33. 69. Latt. Syr.Hcl.mg. | ‡*πλοια* ς. A. rel.
24. *Καφαρναουμ* BD. | ‡*Καπερναουμ* ς. AL. rel.
— *τον Ιησουν*] *αυτον* K. om. *b.*
25. *ῥαββι* ADLΔ. rel. Memph. Theb. | *ῥαββει* BEHΓΛ.
— *γεγονας* *ff.* Syr.Hcl. Memph. | *εληλυθας* D. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Theb. Mnt. Goth. Arm. (ante *ὡδε*). (Æth.)
26. *απεκρ.* et postea *και*] om. Syr.Crt.
— *ειδετε* *Orig.* i. 243ᵉ. iv. 454ᵇ. | *ειδατε* D.
— *σημεια*] add. *και τερατα* D. *a.b.f.* Goth. (vid. iv. 48.) | Contra, *Orig.* i. iv. *Novat.* 275.
27. *αλλα την βρωσιν* ABD. rel. vv. *Clem.* (736.) *Orig.* i. 243ᵉ. *Novat.* *Hil.* 972ᶜ. | om. *την βρωσιν* 69. EFGH. Vulg. *c.* *Clem.* 319. 551.
— *ὑμιν δωσει* *Am. c.* Syr.Hcl. *Orig.* i. *Novat.* | *διδωσιν ὑμιν* D. *e.ff.* Syr.Crt. Goth. (*Hil.* 972ᵈ.) | *δωση ὑμιν* 69. (Vulg.*Cl.*) (*a.b.f.*) Syr.Pst.
— *τουτον*] *τον* U. | *τουτο* 69. V.
— *ὁ πατηρ*] ante *ὁ θεος* L. (post Syr.Crt. Memph. Theb.) | Contra, *Novat.* *Hil.*
28. *ουν* *Hil.* 972ᵈ. | om. A. Syrr.Crt.&

23. agentes *Am.* | 24. in navic. *Cl.* | 27. dabit vobis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

νγ δ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα
‡ πιστεύητε″ εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 εἶπον οὖν
αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ
νδ ι πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; 31 οἱ πατέρες ἡμῶν
τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμ-
m Psa. 78 (77): 24. μένον, m ″Αρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.
32 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
Οὐ ‡ Μωυσῆς″ ‡ ἔδωκεν″ ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ
ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς
τῷ κόσμῳ. 34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάν-
νε α τοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 εἶπεν † αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος
35. πρός με πρὸς ‡ ἐμὲ″ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ
— πεινάσει οὐ μὴ ‡ διψήσει″ πώποτε. 36 ἀλλ᾽ εἶπον ὑμῖν ὅτι
νϛ ι καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. 37 πᾶν ὃ δίδω-
σίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον
νζ α πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω· 38 ὅτι καταβέβηκα

dei ut credatis in eum quem misit ille.
30 (53, 4.) Dixerunt ergo ei, Quod ergo tu facis signum ut videamus et credamus tibi? quid operaris?
31 (54, 10.) Patres nostri mannam manducaverunt in deserto, sicut scriptum est, Panem de caelo dedit eis manducare.
32 Dixit ergo eis Iesus, Amen amen dico vobis, non Moses dedit vobis panem de caelo, sed pater meus dat vobis panem de caelo verum.
33 Panis enim dei est qui descendit de caelo et dat vitam mundo.
34 Dixerunt ergo ad eum, Domine, semper da nobis panem hunc.
35 (55, 1.) Dixit autem eis Iesus, Ego sum panis vitae: qui veniet ad me non esuriet, et qui credit in me non sitiet umquam.
36 Sed dixi vobis quia et vidistis me et non creditis.
37 (56, 10.) Omne quod dat mihi pater ad me veniet, et eum qui venit ad me non eiciam foras,
38 (57, 1,) quia descendi de

Pst. Syr.Hier. Arm. (Contra, Hcl.) [⌞Æth.]
28. *τι*] add. *ουν* G. (praem. Judaei *e.*) | non add. *Orig.* i. 243[f]. *Hil.*
— *ποιωμεν* *Elz.* AB.*Mai.*TLΔHKMUΛ (?F). *Orig.* i. 243[f]. | *ποιουμεν* *St.* 3. 1*s.* 33*s.* EsSsΓ*s.* | *ποιησομεν* 69. | *ποιησωμεν* (D)G. (*ποιησ.* et *εργασ.* transpon. D.)
— *εργαζωμεθα* *Orig.* i. | *εργασωμεθα* D. (*ερσωμεθα* D*.) supra. | *-ζομεθα* KMΓ*Tf.*
29. *ὁ Ιησους* ABDTL. rel. *Orig.* i. 243[f]. | om. *ὁ* ΔEFGHMUVΓ.
— *το εργον* *Orig.* i. *Hil.* 972[d]. | *τα εργα* T. vid. ver. 28. (Contra, Theb.)
— *ἱνα*] add. *ἁπαντες* 69. (om. *Orig.* i. *Hil.*)
— *πιστευητε* AB.*Mai.*T(L). 1. 33. *Orig.* i. (*-ειτε* L.) | ‡*πιστευσητε* ϛ. D. rel.
— *απεστειλεν* *Orig.* i. | *απεσταλκεν* TΓ.
30. *ειπον*] *ειπεν* D*.
— *ουν* 2°. *Eus.* c. Mcl. 179[c]. | om. L. 33. Syr.Pst. Arm. Æth. | autem *b.*
— *ποιεις συ* *a.* *Eus.* c. Mcl. | *σοι* (i.e. *συ*) *ποιεις* D. Vulg. (*b.*)*c.e.*(*f.*) (Theb.) | om. *συ* 69. Arm.
— *ιδομεν* Γ.
— *πιστευσομεν* 69*.
31. *ἡμων*] *ὑμων* 69*. U.
31. *το μαννα*] post *εφαγον* L. 33. 69. V. Vulg.*Cl.* *a.ff.* Syr.Hcl. | Contra, *Am.* *b.c.e.f.* Syrr. Crt. & Pst. *Eus.* c. Mcl. 179[d].
— *εστιν γεγραμμενον* *Eus.* c. Mcl. | *εστιν γεγρ. εστιν* D(*εστ.* 1°. deletum). | *γεγραπται* 1.
— *εδωκεν*] *δεδωκεν* 69. *Eus.* c. Mcl. (cod. Venet.)
32. *ειπον* F.
— *ουν* Vulg. *c.* Syr.Hcl. Theb. | om. LG. *a.e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. autem *b.* Arm. [⌞Æth.]
— *αμην* semel 69. | Contra, *Eus.* in Ps. 471[b]. c. Mcl. 179[d].
— *Μωυσης* BDL. 33. KV. *Orig.* i. 244[c]. (T n.l.) | ‡*Μωσης* ϛ. A. rel. *Clem.* 125.
— *εδωκεν* BDL. *Clem.* 125. *Eus.* c. Mcl. | ‡*δεδωκεν* ϛ. AT. rel. *Orig.* i. 244[c]. *Eus.* in Ps.
— *αλλ᾽* *Orig.* i. | *αλλα* D.
— *εκ του ουρ.....εκ του ουρ.*] om. 69.
33. *αρτος*] add. *ὁ* D. | Contra, *Clem.* 125. *Orig.* i. 244[a]. *Eus.* in Ps. 471[c].
— *ζωην hic* *a.b.e.* Syr.Crt. Arm. *Clem.* *Orig.* i. iii. 553[a]. iv. 23[c]. *Orig. Int.* iii. 111[c]. *Eus.* in Ps. 85[a]. 171[c]. 471[c]. | post *διδους* A. 33. K. Vulg. *c.f.ff.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. ⌞Æth. *Eus.* in Ps. 267[a]. | om. 1. (*διδως* D.)
35. *ειπεν*] †add. *δε* ϛ. AΔ. rel. Vulg. *c.* Syr.Hcl.mg. Et dixit *f.ff.g.* Goth. Æth. | add. *ουν* D. 33. 69. Γ. Syr.Hcl. txt. Theb. | non habent BTL. *a.b.e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm.
— *ὁ Ιησους*] om. Δ.
— *προς εμε* BT. | ‡*προς με* ϛ. AD. rel. *Orig.* 244[c]. *Eus.* in Ps. 471[c].
— *πειναση* ABL. rel. *Orig.* i. | *-σει* DT. 1. H. *Eus.* in Ps. ‖add. *πωποτε* D.
— *διψησει* AB**Rl.Mai.*(ed.2.)(D)TLΔ. 1. 33. H. *Eus.* in Ps. (*διψασει* D.) | ‡*-ση* ϛ. B². rel. *Orig.* i.
— *πωποτε* *Orig.* i. *Eus.* in Ps. | *ποτε* E. | *εις τον αιωνα* 33. Syr.Pst.
36. *ὁτι και*] om. *και* KΛ*Tf.* *e.f.* Syrr.Crt. &Pst. Theb. Goth. Arm. | om. *ὁτι* Memph.
— *με*] om. A. *a.b.e.* Syr.Crt.
— *ου*] add. *μη* T.
— *πιστευετε*] add. *μοι* A.
37. *προς εμε*] *προς με* L. 1. A.
— *προς με*] *προς εμε* TΔEK. | *πρ. μεμε* L.
— *εκβαλω*] *-λλω* 69. G.
— *εξω*] om. D. *a.b.e.* Syr.Crt. *Hil.* 1016[c].
38. *καταβεβηκα*] *καταβη* Δ.

31. manducaverunt manna *Cl.* | 33. de caelo descendit *Cl.* | 35. qui venit *Cl.*

(A) B [C] D T. L Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

‡ ἀπὸ″ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ § τὸ θέλημα τὸ
ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39 τοῦτο
νη ι δέ ἐστιν τὸ θέλημα¶ τοῦ πέμψαντός με †, ἵνα πᾶν ὃ
§ C ¶ F δέδωκέν μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω
αὐτὸ † τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 τοῦτο ‡ γάρ″ ἐστιν τὸ
θέλημα τοῦ ‡ πατρός μου″, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν
υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ
ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
νθ α 19 41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι
εἶπεν, Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·
42. οὐχ οὗτος 42 καὶ ἔλεγον, ‡ Οὐχὶ″ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς
Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μη-
— πῶν οὖν τέρα; πῶς ‡ νῦν″ λέγει † ὅτι Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
ξ ι βέβηκα; 43 ἀπεκρίθη † † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Μὴ γογγύζετε ‡ μετὰ″ ἀλλήλων. 44 οὐδεὶς δύναται
44. πρός με ἐλθεῖν πρὸς ‡ ἐμέ,″ ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με

caelo non ut faciam volunta-
tem meam sed voluntatem eius
qui misit me. 39 (58, 10.) Haec
est autem voluntas eius qui
misit me patris, ut omne quod
dedit mihi non perdam ex eo,
sed resuscitem illum novissimo
die. 40 Haec est enim volun-
tas patris mei qui misit me, ut
omnis qui videt filium et credit
in eum habeat vitam aeternam,
et resuscitabo ego eum in no-
vissimo die.

41 (59, 1.) Murmurabant ergo
Iudaei de illo, quia dixisset,
Ego sum panis qui de caelo
descendi, 42 et dicebant, Nonne
hic est Iesus filius Ioseph, cu-
ius nos novimus patrem et ma-
trem? quomodo ergo dicit hic
quia de caelo descendi? 43 (60,
10.) Respondit ergo Iesus et
dixit eis, Nolite murmurare in
invicem. 44 Nemo potest venire
ad me nisi pater qui misit me

38. *απο* ABTL. 33. 69. | ‡*εκ* ϛ. DΔ. 1. rel. *Eus.* c. Mcl. 110ᵃ.
— *ποιω*] *ποιησω* DL* *ut vid.* *Eus.* c. Mcl.
— *με.* (ver. 39.) *τουτο δε....τ. πεμψαντος*] om. C. Syr.Pst. in ed. Widmanstadt.
— fin.] add. *πατρος* D. *a.*(*b.*)*e.*(*ff.*) Syr.Crt. Syr.Hier. (*Novat.* 166. *Hil.* 1016ᶜ.) vid. *Tert.* adv. Pr. 8. 21. de res. car. 34. | non habent *Eus.* c. Mcl. *Cypr.* 175. *Novat.* 198. *Hil.* 238ᵈ. 530ᶠ. 812ᵇ. 1033ᶜ. 1100ᵃ.
39. *πεμψ. με*] †add. *πατρος* ϛ. Δ. 33. 69. rel. Vulg. *a.c.* Syr.Hcl. Syr.Hier. (Arm.) Æth. | om. ABCDTL. 1. *b.e.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Goth.
— *ινα παν....πεμψ. με* [ante *ινα πας*] (ver. 40.)] om. M. Goth.
— *δεδωκεν μοι*] add. *ὁ πατηρ* Arm.
— *εξ αυτου*] *μηδεν* D. (add. *s.* praem. *a.* *b.ff.* Syr.Crt.)
— *αλλα*] *αλλ'* Δ. 1ᴿ. 69 *Scr.* Γ. | *αλλ' ινα* D.
— *αυτο* ABCDTL². 1. 33. 69. KU. Vulg.*Cl.* *c.ff.* | *αυτον* L*ΔEGHSVΓΛ. *Am.* *a.b.c.f.*
— *τῃ εσχ.*] †praem. *εν* ϛ. AD. 33*s.* 69. KS*s.* Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.* | om. B.*Mai.*CTLΔ. 1. EGHUVΓΛ. *Am.* *e.*
40. om. ver. A* *txt.*(habet in marg. superiori ¹.)
— *γαρ* ABCDL. 1. 33. 69. KU*Tf.* *Am.* *a.b.c.e.f.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Clem.* 115. *Hil.* 968ᵈ. 1017ᵇ. | ‡*δε* ϛ. ΔEGHSVΓΛ. Vulg.*Cl.* ["et" ante Æth.] | om. T. Arm. ‖(*τουτον* T.)
40. *πατρος μου* B.*Blc.Mai.*CDTL. 1. 33. (U *supra ras.*) *a.b.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* *Tert.* adv. Pr. 21. de res. car. 34. *Hil.* *bis.* | ‡*πεμψαντος με* ϛ. AEGHKSVΓΛ. | *πεμψαντος με πατρος* Δ. 69. Syr.Hier. Patris mei qui misit me Vulg. *c.*(*f.*)*ff.g*¹*.m.*
— *εχῃ*] *εχει* 69. EHKMUΓΛ.
— *εγω* BCTLΔ. 33. 69. rel. (Vulg.) *a.* (*c.*)*e.* (*ff.*)(*g.*)*m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Theb. Goth. (Arm.) Æth. | om. AD. 1. *b.f.* Memph. *Clem.* *Tert.* de res. car. *Hil.* 1017ᶜ.
— *τῃ εσχ.*] praem. *εν* ADL. 69. KSU. Vulg. *a.b.c.f.ff.g.* *Clem.* *Hil.* | Contra, BCTΔ. 1. 33. rel. *e.m.* *Tert.* de res. car.
41. *ουν* Syr.Hcl. *δε* D*Gr.* *m.* Syrr.Crt.&Pst. Goth. | om. Arm. Æth.
— *περι αυτου*] om. 69.
— *καταβας*] post *εκ. τ. ουρ.* 69. MΓ. (*Orig.* ii. 622ᵉ. 654ᶜ. *Eus.* c. Mcl. 89ᵃ. ?ver. 51.) | Contra, *Eus.* D.E. 349ᵃ. *Eus.* in Es. 586ᵈ. c. Mcl. 179ᵈ.
42. *ουχι* BT. | ‡*ουχ* ϛ. ACD. rel.
— *Ιησους* Vulg. *a.e.f.m.* | om. M. *b.c.g.* Arm.ed. *Eus.* Ec. Pr. 219. | praem. *ὁ* 1.
— *Ιωσηφ*] praem. *του* D. | Contra, *Eus.* Ec. Pr. 219.
42. *και την μητ.*] om. *b.* Syr.Crt. Arm. ed.
— *νυν* BCT. Memph. (Goth.) Arm. (Æth. ergo nunc.) | ‡*ουν* ϛ. ADLΔ. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g.m.* Syr.Hcl. | om. *a.e.* Syrr.Crt.&Pst. Theb.
— *λεγει*] †add. *οὑτος* ϛ. AΔ. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. B *Blc.Vcln.Mai.*ed.2.CDTL.1.33.69. *a.ff.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *ὁτι*] om. 69.
— *ὁτι εκ τ. ουρ. καταβεβ.*] *ἑαυτον απο τ. ουρ. καταβεβηκεναι* D. (*e.*) Goth. *ut vid.*
43. *απεκριθη*] †add. *ουν* ϛ. ADΔ. rel. (Latt.) Syr.Hcl. (om. *απεκρ.* et *και* Syr.Crt.) | om. BCTL. 33. 69. K. *a.e.* Syrr.(Crt.)&Pst. Memph. Theb. Arm. | *δε* Goth. Æth.
— *Ιησους*] †praem. *ὁ* ϛ. ACDΔ. rel. | om. B.*Mai.*TL. 1. 33.
— *αυτοις*] om. A*.
— *μη*] *ινα τι* 69.
— *μετα* B. | ‡*μετ'* ϛ. ADCT. rel.
44. *πρ. εμε* BΔEMUV. | ‡*προς με* ϛ. ACDTL. rel. *Hipp.* Philos. v. 8 (112). *Orig.* iii. 635ᵈ. (vid. verr. 35, 37.)
— *ὁ πατηρ* *Hipp.* *Orig.* iii. *Tert.* adv. Pr. 21. 24. *Hil.* 1101ᵇ. | om. A. ‖add. *μου* G. *Hipp.* *Hil.*

39. illud in nov. *Cl.* | 40. haec est autem *Cl.* | ego resuscitabo *Cl.* | 41. panis vivus *Cl.*

Vulg. a. b. c. Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
n Es. 54:13.

ἑλκύσῃ αὐτόν, ‡ κἀγὼ″ ἀναστήσω αὐτὸν * ἐν″ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προ-
φήταις, n Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ † θεοῦ. πᾶς †
ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς
45. πρός με. ξα γ ‡ ἐμέ·″ ✝ 46 οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ‡ ἑώρακέν τις,″ εἰ μὴ ὁ
ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα.
ξβ ι 47 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων [εἰς ἐμὲ] ἔχει
ξγ α ζωὴν αἰώνιον. 48 ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 οἱ
ξδ ι πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ‡ ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα″ καὶ
ἀπέθανον· 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
¶ A 50. ἀποθνήσκῃ καταβαίνων,¶ ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.
ξε α 51 ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς·
ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν
αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μου
ἐστὶν † ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.
52. οἱ Ἰουδ. πρ. ἀλλήλ. ξϛ ι 20 52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι

traxerit eum, et ego resuscitabo
eum novissimo die. 45 Est
scriptum in prophetis, Et erunt
omnes docibiles dei. Omnis
qui audivit a patre et didicit
venit ad me. 46 (61, 3.) Non
quia patrem vidit quisquam
nisi is qui est a deo, hic vidit
patrem. 47 (62, 10.) Amen amen
dico vobis, qui credit in me
habet vitam aeternam. 48 (63,
1.) Ego sum panis vitae. 49 (64,
10.) Patres vestri manducave-
runt in deserto manna et mor-
tui sunt: 50 hic est panis de
caelo descendens, ut si quis ex
ipso manducaverit non moria-
tur. 51 (65, 1.) Ego sum panis
vivus qui de caelo descendi: si
quis manducaverit ex hoc pane,
vivet in aeternum: et panis
quem ego dabo caro mea est
pro mundi vita.
52 (66, 10.) Litigabant ergo Iu-

---

44. ἑλκυσει 69. | Contra, *Orig.* iii.
— καγω BCDL. 1. 33. | ‡και εγω ϛ. A Δ. rel. | εγω T.
— εν τῃ AB.*Mai.*CDTL. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ. Vulg. *Cl.* *a.b.c.f.ff.* | *om. εν ϛ. Δ. *Am.* *e.*
45. γεγραμμ.] add. enim *a.b.e.f.ff.* Memph. W.
— θεου] †praem. του ϛ. | om. ABCDTLΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓΛ.
— πας] †add. ουν ϛ. A. rel. (Syrr.Crt. Pst.&Hcl.) (Goth.) | om. BCDTL. 69. S. Latt. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 315e. 316a.c. *Hil.* 1016d.
— ακουσας ABCTL. 1. 33. 69. KΓϛ. Vulg. *c.f.ff.* *Orig.* iv. *ter.* | ακουων D ΔEGHMSUVΛ. *a.b.e.g.* Syr.Hcl.mg. Goth. Arm. *Hil.*
— μαθων] add. την αληθειαν A. | Contra, *Orig.* iv. *bis.* *Hil.*
— προς εμε BT. *Orig.* iv. 316a. | ‡πρ. με ϛ. ACDL. rel. *Orig.* iv. 315e. (h. 33.) vid. verr. 35, 37.
46. ἑωρ. τις BCDTL. 33. Latt. Syrr.Crt. &Pst. Goth. *Orig.* iv. 315e. (*Hil.* 1016d.) | ‡τις ἑωρ. ϛ. AΔ. 1. G *sic.* rel. Syr. Hcl. Memph. Theb. *Syn. Ant.* Routh. iii. 297. *Novat.* 106. (om. τις U.)
— παρα *Syn. Ant.* | εκ 1.
— του θεου] om. του B. (του πατρος *Syn. Ant.*)
— πατερα Vulg. *c.f.ff.g.* *Syn. Ant.* *Tert.* adv. Pr. 21. *Hil.* | θεον D. *a.b.e.* *Novat.* 106. (h. 33.)
47. εις εμε ACDΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm.Usc. Æth. *Hil.* 1016d. (vid. ver. 35; vii. 38; xi. 25.) | om. BTL. Arm. Zoh. et MSS. | in Deum Syr.Crt.
48. fin.] add. qui de caelo descendit Syr. Crt.
49. ὑμων *Eus.* in Ps. 471b. | ἡμων 69. Γ. (om. *Orig.* iv. 145c.)
— εφαγον] add. τον αρτον D. *a.b.e.* Syr.Crt.(om. το μαννα). | Contra, Vulg. *c.f.m.* *Orig. Int.* ii. 144e.
— εν τῃ ερημῳ το μαννα BCDT. *Am.* *b.c.e.* *Eus.* in Ps. (εν τῃ ερ. εφαγον τ. μαν. *Orig.* iv. 145c.) | ‡τ. μαν. εν τῃ ερ. ϛ. ALΔ. rel. Vulg.*Cl.* *a.(f.)m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (*Orig. Int.* ii.)
50. ὁ 2°.] om. H.
— ουρανου] add. και D *Gr.** | Contra, *Eus.* in Ps. 471b.
— καταβαινον T. *Georg.* p. 14 sed ctra p. 43.
— ἱνα] add. εαν D^{2}*Gr.* Vulg. *a.b.c.f.g.* | Contra, *e.m.* *Orig.* iv. 177b. *Eus.* in Ps. (mox *om.* και Latt.)
— φαγει E.
— μη] om. Syr.Crt.
— αποθανῃ CDT. rel. *Orig.* iv. 177b. | αποθνησκῃ B. *Eus.* in Ps.
51. εαν] add. ουν D *Gr.* | Contra, *Orig.* i. 244d. *Cypr.* 209.
51. τουτου] post εκ του αρτου D *Gr.* | Contra, *Orig.* i. (ii. 817f.) iv. 177b. *Orig. Int.* 144e. 266c. ||(τον αρτον τουτον *Orig.* iii. 500b. τουτ. τ. αρτ. *Orig.* iv. 145c. εκ του εμου αρτου *Eus.* in Ps. 85a. 471c. ex meo pane *a.* ex eo pane *b.* de meo pane *e.* *Cypr.* 209. de pane meo *Hil.* 1047b.)
— ζησεται *Orig.* ii. 818a. iii. 500a.b. *Eus.* in Ps. | ζησει DL. 33. *Orig.* i. iv. *bis.*
— δε *e.* Syr.Hcl. Theb. Goth. *Orig.* i. 244d.e. iv. 177c. *Cypr.* enim *f.* | om. DΓ. (Latt.) Syrr. Crt. & Pst. Memph. Arm. Æth. *Clem.* 125. (*Orig.* iv. 363e.)
— σαρξ μου *Clem.* *Orig.* i. *bis.* *Orig.* iv. *bis.* | σαρξ ἡ εμη 69. (το σωμα μου *Eus.* c. Mcl. 179d.)
— εστιν] †add. ἡν εγω δωσω ϛ. Δ. 1. 69. E. rel. *f.* Syrr. (Pst.) & Hcl. Memph. (Goth.) Arm. *Clem.* *Orig.* i. *bis.* | om. BCDTL. 33. Vulg. *a.b.c.e.m.* Syr.Crt. Theb. Æth. *Orig.* iv. 177c. 364a. *Tert.* de car. Chr. 13. *Cypr.*
— ὑπερ *Clem.* *Orig.* i. *bis.* iv. *bis.* | περι U.
52. προς αλλ. ante οἱ Ιουδ. BTLΔ. rel. *b.f.m.* Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 364a. | post CD. 1. 33. 69. Vulg. *a.c.e.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth.

---

44. in novissimo *Cl.* | 49. manna in deserto *Cl.*

B C D (T). L Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ Λ[Fa]. 52. σάρκα [αὐτοῦ]

λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα
φαγεῖν; 53 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, § ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ (§ Fa)
ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν
ἐν ἑαυτοῖς.¶ 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων (¶ Fa)
μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, ‡ κἀγὼ″ ἀναστήσω
αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 § ἡ γὰρ σάρξ μου ‡ ἀλη- (§ Fa; ξζ/α)
θής″ ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ‡ ἀληθής″ ἐστιν
πόσις.¶ 56 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου (¶ Fa; ξη/ι)
τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 καθὼς
ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πα-
τέρα, καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ‡ ζήσει″ δι' ἐμέ.
58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ‡ ἐξ″ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ
καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες † † καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων
τοῦτον τὸν ἄρτον ‡ ζήσει″ εἰς τὸν αἰῶνα.¶ 59 Ταῦτα (¶ Theb.)
εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν ‡ Καφαρναούμ.″
60 πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπον, Σκληρός ἐστιν ‡ ὁ λόγος οὗτος·″ τίς δύναται

daei ad invicem dicentes, Quomodo potest hic carnem suam nobis dare ad manducandum?
53 Dixit ergo eis Iesus, Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis:
54 qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam, et ego resuscitabo eum in novissimo die.
55 (67, 1.) Caro enim mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus.
56 (68, 10.) Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in illo.
57 Sicut misit me vivens pater et ego vivo propter patrem, et qui manducat me et ipse vivet propter me.
58 Hic est panis qui de caelo descendit, non sicut manducaverunt patres vestri manna et mortui sunt: qui manducat hunc panem, vivet in aeternum.
59 Haec dixit in synagoga docens in Capharnaum.
60 Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerunt, Durus est hic

---

52. ἡμιν] ante οὑτος C. 1. *Orig.* iv. | post δουναι U. (την σαρκα δουναι ἡμιν 69. *Am.*)
— δουναι] post την σαρκα DK. Vulg. *a.c.e.* | Contra, *Orig.* iv.
— σαρκα] add. αυτου BT. Vulg. *a.b.c.e.f.m.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 225b. | Contra, CDLΔ. 1. 33. rel. *ff.* Goth. *Orig.* iv.
53. ὁ Ιησ.] om. ὁ B. *Mai.*
— αμην semel CΔ. | Contra, *Eus.* c. Mcl. 179d.
— φαγητε *Orig.* i. 244e. iv. 176e. *Eus. Cypr.* 210. 282. 314. *Hil.* 1047c. | λαβητε D. *a.*
— του] τουτου K*.
— την σαρ. του υιου του ανθρωπου *Orig.* i. iv. 176e. *Eus. Cypr. Hil.* | μου την σαρκα Fa *Tf.*(Mon. Sac.) *Hipp.* Theoph. v. 8 (108). εμου την σαρκα Fa *Tf.*(N. Test.) ‖ add. sicut panem vitae *a.*
— πιητε *Orig.* i. *Eus.* | πιετε T. 69.
— αυτου *Orig.* i. iv. 176e. *Eus. Cypr. Hil.* | μου Fa. *Orig.* iv. 143b. (το αιμα αυτου πιητε D. *a.*)
— ζωην] την ζωην post εν ἑαυτ. D. | Contra, *Orig.* i. iv. *bis. Eus. Cypr. Hil.*
— ἑαυτοις] αυτοις Δ.
54. μου bis. Latt. *m. Orig.* i. 244e. ii. 818a(1o). iv. 176e. in Prov. (Mai. vii. 8.) *Orig. Int.* ii. 225f. 334e. iii. 837e(1o). 896a. *Eus.* c. Mcl. 179d. | αυτου D. *e.* | (μου 1o. post την σαρκα Δ*.)
— σαρκαν D.
— εχει ζωην .... μου το αιμα ver. 56] om. 33.
— καγω BCDL. 1. GKU. *Orig.* iv. in Prov. | ‡ και εγω ς. TΔ. rel. *Orig.* i. (*Eus.*)
— τῃ] praem. εν CTΔ. 69. KMVΛ *Tf.* Vulg. *b.c.f.m.* Arm. *Orig.* i. iv. in Prov. *Eus.* | Contra, BDL. 1. rel. *a. e. ff.*
55. γαρ *Orig.* i. 244e. iv. 176e. *Eus.* c. Mcl. 180a. | om. KFa. *b. Orig.* iii. 720c. *Hil.* 955c.
— αληθης *bis* BCTL. 1. 69(1o). KFa. *Tol.* Memph. Theb. Æth. *Clem.*(2o) 120. *Orig.* i. 244e. ii. 757f. 818a(1o). *Orig.* iv. ap. Cram. Cat. 1 Cor. 51. *Eus.* | ‡ αληθως ς. D(1o)Δ. 69 (2o). E. rel. (Latt.) Syrr. Goth. Arm. *ut vid. Orig.* iii. 720c. *Orig. Int.* ii. 221d. 225a. 290a. 334e. *Hil.* 955c.
— και το .... ποσις *Orig.* i. (sed πομα pro αιμα) ii. iv. *Eus. Hil.* | om. D.
56. το αιμα] om. το Δ.
— μενη H*M.
56. fin.] add. καθως εν εμοι ὁ πατηρ καγω εν τῳ πατρι. αμην αμην λεγω ὑμειν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ὡς τον αρτον της ζωης ουκ εχετε ζωην εν αυτῳ D. add. Si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae habebit vitam in eo *a.* (*ff.*) | Contra, rel. *m. Orig.*
57. απεστειλεν *Orig.* i. 244f. *Eus.* c. Mcl. 69d. 89b.d. | απεσταλκεν D. 69.
— ζω *Orig.* i. *Eus. ter. Hil.* 935c. 957a. 1159b. | om. T.
— τρωγων *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. 89b.d. *Hil.* 957a. | λαμβανων D.
— ζησει BC2TL. 33. (69.) K. *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. 89b.d. (ζηση 69.) | ‡ ζησεται ς. Δ. 1s. rel. | ζη C* *ut vid.* D *Gr.*
58. εξ BCT. | ‡ εκ του ς. DL. rel. *Orig.* i. 245a. *Eus.* c. Mcl. 89d. (vid. verr. 50 51.)
— οἱ πατερες] † add. ὑμων ς. DΔ. 1 33. 69(corr.1.) rel. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. | add. ἡμων 69*. Γ. | non add. BCTL. Memph. *Orig.* i.
— και απεθ.] † praem. το μαννα ς. Δ.

---

52. nobis carnem suam *Cl.* | 54. bibet *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb]. Goth. Arm. Æth.

αὐτοῦ ἀκούειν; 61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι
γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν
ξθ α αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 ἐὰν οὖν θεω-
ρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ
§ F ο δ πρότερον; 63 τὸ πνεῦμά § ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ
οα ι οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ ‡ λελάληκα″
ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. 64 ‡ ἀλλὰ″ εἰσὶν
οβ δ ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ
ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ
ογ ι τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. 65 καὶ ἔλεγεν, Διὰ
τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με,
ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός †. 66 ἐκ
τούτου πολλοὶ ‡ * ἐκ″ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον″
εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ᾽ αὐτοῦ περιεπάτουν.
67 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς
¶ T οδ α θέλετε ὑπάγειν;¶ 68 § ἀπεκρίθη † αὐτῷ Σίμων Πέ-
§ Theb. τρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς
αἰωνίου ἔχεις, 69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώ-

sermo: quis potest eum audire?
61 Sciens autem Iesus apud semet ipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius, dixit eis, Hoc vos scandalizat? 62 (69, 1.) Si ergo videritis filium hominis ascendentem ubi erat prius? 63 (70, 4.) Spiritus est qui vivificat, caro non prodest quicquam: (71, 10.) verba quae ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt. 64 Sed sunt quidam ex vobis qui non credunt. (72, 4.) Sciebat enim ab initio Iesus qui essent [non] credentes, et quis traditurus esset eum. 65 (73, 10.) Et dicebat, Propterea dixi vobis quia nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a patre meo. 66 Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro, et iam non cum illo ambulabant. 67 Dixit ergo Iesus ad duodecim, Numquid et vos vultis abire? 68 (74, 1.) Respondit ergo ei Simon Petrus, Domine, ad quem ibimus? verba vitae aeternae habes, 69 et nos credidimus et

1. rel. (Latt.) *m.* Syrr.Pst.&Hcl. Syr. Hier. Goth. Arm. (ante οἱ παr. M.) | om. B.*Btly.*in coll. *Blc.Mai.*CDTL. 33. *e.* Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. | add. in deserto *ff.* Syr.Hier.mg. *Orig.* i.
58. *τρωγων*] add. *μου* Γ*Tf.* | om. *Orig.* i.
— *ζησει* B.*Mai.*CTLΔ. 1. 33. EGSV Λ*Tf.* *Orig.* i. | ‡*ζησεται* ς. D. 69. H KMUΓ.
59. *ειπεν*] *ελαλησεν* 1.
— *συναγ.*] praem. *τῃ* D. Arm.
— Καφαρναουμ BCDT. 33. | ‡Καπερ-ναουμ ς. L. rel. ‖add. *σαββατῳ* D. *a.*(*ff.*)
60. *ακουσαντες*] post *μαθ. αυτ.* D. Syr. Crt. om. *b.e.* | add. hoc verbum Syr. Hier.
— *ειπαν* D.
— *ὁ λογος* ante *οὗτος* BCDTL. 1. 33. K. *e.* Syrr.Crt.&Pst. | ‡post ς. Δ. 69. E. rel. (Latt.) Syr.Hcl.
— *σκληρος*] *δυσπαραδεκτος* Λ*mg.*(*Tf.* e Chrysost.)
— *αυτου*] post *ακουειν* 69. *e.* | Contra, *Eus.* c. Mcl. 180a.
61. *ειδως*] *ιδων* C*. Memph.
— *ειδως δε*] *ὡς ουν εγνω* D. | *εγνω ουν* 69. (*b.*)(*e.*)
— *εν ἑαυτῳ ὁτι*] *ὁτι εν ἑαυτοις* D. | om. *εν ἑαυτ.* Syr.Crt.

61. *ειπεν*] praem. *και* 69. Syr.Pst.
62. *θεωρειτε* HΓΛ*Tf.*
— *του ανθρ.*] *τον ανθρ.* K*Tf.*
— *ὁπου* *Eus.* c. Mcl. 178c. 180a. *Mcl.* ap. Eus. 51c. 179a. | *οὐ* D. | *που* Δ.
63. *ουδεν* *Eus.* c. Mcl. 178c. 180a. *Mcl.* ap. Eus. 51c. 179a. | *ουδενα* 69.
— *λελαληκα* BCDTL. 1. 33. 69. KU. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 199b. 334f. *Tert.* de res. car. 37. *Eus.* c. Mcl. 178d. 180a. (*ελαληκα* *Orig.* ii. 614a.) | ‡*λαλω* ς. Δ. rel.
— *και*] om. D*. *d.*
64. *αλλα* DL. | ‡*αλλ᾽* ς. BCT. rel.
— *εισιν εξ ὑμ. τινες* BCL. rel. *c.* | *εξ ὑμ. εισ. τιν.* D. *a.b.e.* | *εισ. τιν. εξ ὑμ.* TS. Vulg. *f.ff.*
— *τινες εισ. οἱ μη πιστ. και*] om. Syr. Crt.
— *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* L.
— *μη*] om. G. *Am. For. Tol.* (om. *τινες ....πιστ. και e.*)
— *ὁ παραδ.*] om. *ὁ* Δ.
— *παραδωσων*] *παραδιδους* D. (qui crediturі essent in eum *c.*)
65. *ὁτι*] om. K. *a.*
— *με*] *εμε* C.
— *αυτῳ*] add. *ανωθεν* *c.ff.l.*
— *πατρος*] †add. *μου* ς. C3Δ. 1. 33. rel. Vulg. *c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. BC*DTL. *a.b.ff.l.* Syr. Crt. Syr.Hier. Memph. Æth. *Cypr.* 135.
66. *τουτου*] add. *ουν* D. 69. *b.c.f.l.*
— *εκ* ante *των* BT. 1. 33. G. *a.b.e.f.* | *om. ς. CD. rel. Vulg. *c.*
— *απηλθον* post *μαθ. αυτ.* BCDTL. 1. 33. 69. K. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. | ‡post *πολλοι* ς. ΔE. rel. Syr. Hcl. Memph. Goth.
— *περιπατουν* T.
67. *ουν* Vulg. *c.e.f.ff.* Syr.Hcl. | om. G. *a.* Syr.Crt. Arm. (Et dixit Syr.Pst. Æth.) | *δε* D. *b.*
— *τοις*] *τους* H.
— *δωδεκα*] add. *μαθηταις* 69. U. *c.e.ff.* Arm.
68. *απεκριθη*] †add. *ουν* ς. ΔE. rel. Vulg. Syr.Hcl. (Goth.) autem *b.* | om. BCL. 1. 33. 69. GKUΛ. *a.c.e.f.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. *Cypr.* 123. | *ειπεν δε* D. (et resp. Æth.)
— *απελευσωμεθα* Γ. | Contra, *Orig.* iii. 239d.
69. *και εγνωκαμεν*] om. GΓ. | *και εγνωμεν* Δ. ‖add. *σε* D.

60. et quis potest *Cl.* | 64. *om.* non *Am.*

B(C)D[T]. L[X]Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓΛ. οε ι καμεν ὅτι σὺ εἶ † ὁ ‡ ἅγιος″ τοῦ θεοῦ †. 70 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; 71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ‡ Ἰσκαριώτου·″ οὗτος γὰρ ‡ ἔμελλεν″ ‡ παραδιδόναι αὐτὸν″ εἷς † ἐκ τῶν δώδεκα.

cognovimus quia tu es Christus filius dei. 70 (75, 10.) Respondit eis Iesus, Nonne ego vos duodecim elegi? et ex vobis unus diabolus est. 71 Dicebat autem Iudam Simonis Scariotis: hic enim erat traditurus eum, cum esset unus ex duodecim.

§ X VII. 21 1 § Καὶ ‡ μετὰ ταῦτα περιεπάτει [ὁ] Ἰησοῦς″
ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περι-
c. 5:18. πατεῖν, ὅτι ° ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.
2 ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία.
3 εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι
¶ C ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ ¶ οἱ
μαθηταί σου ‡ θεωρήσουσιν″ τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς·
4. ζητεῖ αὐτὸ 4 οὐδεὶς γάρ ‡ τι ἐν κρυπτῷ″ ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν
παρρησίᾳ εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν
τῷ κόσμῳ. 5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον
εἰς αὐτόν. 6 λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς
§ T ὁ ἐμὸς § οὔπω πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος

1 Post haec ambulabat Iesus in Galilaeam: non enim volebat in Iudaeam ambulare, quia quaerebant eum Iudaei interficere. 2 Erat autem in proximo dies festus Iudaeorum scenopegia. 3 Dixerunt autem ad eum fratres eius, Transi hinc et vade in Iudaeam, ut et discipuli tui videant opera tua quae facis: 4 nemo enim in occulto aliquid facit et quaerit ipse in palam esse: si haec facis, manifesta te ipsum mundo. 5 Neque enim fratres eius credebant in eum. 6 Dicit ergo eis Iesus, Tempus meum nondum venit, tempus autem ves-

69. ει] †add. ὁ χριστος ς. C³ut vid. Δ. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Tert.* adv. Pr. 21. | om. BC*DL. *b.* Syr.Crt. *Cypr.*
— ὁ ἁγιος BC*DL. Memph. Theb. | ‡ὁ υἱος ς. C³Δ. rel. Latt. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Cypr.* Æth. utr. q. habet. ("sanctus et filius.")
— του θεου] †add. του ζωντος ς. (Δ.) 1**mg. 69. rel. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Cypr.* (om. του Δ.) | om. BCDL. 1*. 33. Vulg. *a.b.c.e.f.g.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth.
70. αυτοις] om. D. *b.c.e.* Memph. | αυτῳ 69. *g.*
— ὁ Ιησους BCDL. 1. 33. 69. KU. Latt. rel. | om. ΔEFGHMSVΓΛ. ‖add. λεγων D. (*a.ff.*) (Memph. Theb.) (Æth.)
— εγω] αγω 69.
— ὑμας] om. Λ.
— τους δωδεκα] omnes Syr.Crt. τους ιβ D.
— εξελεξαμην] ante ὑμ. τ. δωδ. G. Syr. Pst. | Contra, *Eus.* in Ps. 682ᶜ. (εξελεξα Δ*.)
— εξ ὑμων] post εἱς D. (*b.*)*c.*(*e.*)*f.* | Contra, Vulg. *a.ff. Hil.* 547ᵇ.
71. τον BCL. rel. | om. D. 1. K.
— Ισκαριωτου BCL. 33. G. *Am. f.* (Syr. Crt.) Memph. Theb. | ‡Ισκαριωτην ς. Δ. 1. rel. Vulg.*Cl.* Goth. | Σκαριωθ D. *a.b.*(*c.*)(*e.*)*ff.*(*g.*) Syrr.Pst.(&Hcl. txt.) Arm. | απο Καριωτου 69. Syr. Hcl.mg.(et *Graecè.*)
71. εμελλεν B.*Bch.Mai.*CL. 1. 69. KU. (εμελεν B.*Btly.*) | ‡ημελλεν ς. DΔ. 33. rel.
— παραδιδοναι ante αυτον BCDL. 69. Vulg. *b.c.e.f.g.* Arm. | ‡post ς. Δ. 1. 33. rel. *a.*(*ff.*)
— εἱς] †add. ων ς. C²Δ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. | om. BC*DL. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
1. και BC*. rel. Syr.Hcl. Memph. rel. | om. C²D. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Theb. (post haec autem Vulg.*Cl. g.*)
— μετα ταυτα ante περιεπ. ὁ Ιησ. BCD LX. 1. 33. 69. GK. Latt. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡post ς. (Δ.) rel. Syr.Hcl. Goth. (μεταυτα Δ.) | om. Γ.
— περιπατη Λ*.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.*Btly.Mai.*
— ηθελεν] -λον Λ.
2. σκενοπηγεια D. σκηνοπαγια Δ.
3. Ιουδαιαν] Γαλιλαιαν D*Gr.*
— θεωρησουσιν B**Rl.Mai.*(ed.2.)DLΔM. | ‡-σωσιν ς. B²X. 33s. rel.
— σου post τα εργα LX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. (ante B.) | om. D. 1. GU. *a.b.c.e.ff.l.* Syrr.Crt.& Pst. Theb.
3. ἁ] add. συ 1. G.
4. τι ante εν κρυπτῳ BLXK. (*b.*)(*ff.*) Syrr. Crt. & Pst. (Memph. Theb.) | ‡post ς. DΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *a. c.f.ff.g.* Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. Æth.
— αυτος D*man.rec.* LXΔ. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.f.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. | αυτο BD*. Memph. Theb. | αυτον E**Tf.* (-τοις* *Gerlach.*) ‖αυτ.] post εν παρρησιᾳ D. 69. (om. *b.e.* Syr.Crt. Æth.)
— παρησιᾳ B**Rl.Mai.*(ed.2.)
5. ουδε] ου 69.
— επιστευον] -τευσαν DL.
— αυτον] add. τοτε D*Gr.* (*a.b.c.e.f.ff.l.*) (Syr.Crt.)
6. ουν Latt. Syr. Hcl. | om. D*Gr. e.* Syrr.Crt.&Pst. Arm.
— εστιν DTL. rel. | παρεστιν B. (vid. ante.)
7. μισειν ὑμας εμε δε] om. T.
— μαρτυρω] post περι αυτου 33. | -ρον T(*Georg.*).
8. ὑμεις] praem. και L.
— ἑορτην 1°.] †add. ταυτην ς. Δ. 33. rel. Vulg. *f.g.* rel. | om. BDTLX. 1. K. *a.b.c.e.ff.* Theb.*Mnt.*

71. Iscariotem *Cl.*
1. haec autem *Cl.* | 4. nemo quippe *Cl.* | quid *Cl.* | 6. advenit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
p c. 15:18.

πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. 7 p *οὐ δύναται ὁ κόσμος*
μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 *ὑμεῖς*
ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν †· *ἐγὼ* ‡ *οὐκ*″ *ἀναβαίνω εἰς*
τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ‡ *ὁ ἐμὸς καιρὸς*″ *οὔπω πεπλή-*
9. εἰπὼν αὐτὸς *ρωται.* 9 *ταῦτα* † *εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλι-*
λαίᾳ.

22 10 *Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ* ‡ *εἰς τὴν*
ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη″*, οὐ φανερῶς* ‡ *ἀλλὰ*″
ὡς ἐν κρυπτῷ. 11 *οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν*
τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον, Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; 12 *καὶ γογ-*
γυσμὸς ‡ *περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς*″ *ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ*
12. [δὲ] *μὲν ἔλεγον ὅτι Ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Οὔ,*
ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 *οὐδεὶς μέντοι παῤῥησίᾳ*
ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

23 14 *Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη* † *Ἰη-*
σοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκεν. 15 ‡ *ἐθαύμαζον*
οὖν″ *οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα*
οἶδεν μὴ μεμαθηκώς; 16 *ἀπεκρίθη* **οὖν*″ *αὐτοῖς*

trum semper est paratum.
7 Non potest mundus odisse
vos, me autem odit, quia ego
testimonium perhibeo de illo
quia opera eius mala sunt.
8 Vos ascendite ad diem fes-
tum hunc: ego non ascendo
ad diem festum istum, quia
meum tempus nondum imple-
tum est. 9 Haec cum dixisset,
ipse mansit in Galilaea.

10 Ut autem ascenderunt fra-
tres eius, tunc et ipse ascendit
ad diem festum, non manifeste
sed quasi in occulto. 11 Iudaei
ergo quaerebant eum in die
festo et dicebant, Ubi est ille?
12 Et murmur multus de eo
erat in turba. Quidam enim
dicebant quia Bonus est, alii
autem dicebant, Non, sed se-
ducit turbas: 13 nemo tamen
palam loquebatur de illo prop-
ter metum Iudaeorum.

14 Iam autem die festo me-
diante ascendit Iesus in tem-
plum et docebat. 15 Et mira-
bantur Iudaei dicentes, Quo-
modo hic litteras scit cum non
didicerit? 16 Respondit eis Ie-

---

8. *εγω δε....ἑορτ. ταυτην*] om. 33.
— *ουκ* DKM. Vulg. *a.b.c.e.ff.* Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. "Negat fratribus et propinquis ire se ad scenopegiam; et postea scriptum est, Ut autem ascenderunt fratres ejus, tunc et ipse ascendit ad solemnitatem, non manifeste sed quasi in abscondito. Iturum se negavit, et fecit quod prius negaverat. Latrat *Porphyrius* inconstantiae ac mutationis accusat." *Hier.* c. Pelag. ii. 17 (ii. 747, 8, ed. Vallarsi). *ἐν ᾗ ἑορτῇ ἔλεγεν ὅτι Οὐ καταβαίνω* [*οὐκ ἀναβ.* leg.] *εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην. οὐ γὰρ ἐψεύδετο, μὴ γένοιτο κτλ.* *Epiph.* lib. ii. 1. (i. 447). *ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω ἄρτι ....πῶς οὖν, φησίν, ἀνέβη, εἰπών, Οὐκ ἀναβαίνω; οὐκ εἶπεν καθάπαξ, οὐκ ἀναβαίνω· ἀλλά, νῦν, εἶπεν, τουτέστι μεθ' ὑμῶν.* *Chrysost.* viii. 285e. | ‡*ουπω* ϛ. BTLXΔ. 1. rel. *f.g.* Syrr.Pst.& Hcl.(et mg. *Graecè.*) Theb. Goth.
— *εις την ἑορτ. ταυτ.*] om. 69.
— *ὁ εμος καιρος* BDTLX. 1. 33. 69. U. Vulg. *c.f.ff.* | ‡*ὁ καιρ. ὁ εμ.* ϛ. ΔE. rel. *a.b.e.*
9. *ταυτα*] †add. *δε* ϛ. BTL. rel. *f.* Syr.Hcl. rel. | om. D. 1. 33. K. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Arm.
— *αυτοις* BD²T(*ap.Georg.*)Δ. 33 *sic.* 69. rel. *f.ff*(*Sab.*). Syr.Hcl. Goth. Æth. | *αυτος* D*T(*ap. Bch.*)LX. 1. K. Vulg. (*b.*) Memph. Theb. Arm. | illis ipse *a.* Jesus *c.* | om. *e.* Syrr.Crt.&Pst.
9. *εν τῃ Γαλιλαιᾳ* BT. rel. | *εις την Γαλιλαιαν* D.|(in Judaea *a.*)|(*ἔμεινὲν* F.)
10. *εις την ἑορτην* ante *τοτε κ. αυτ. ανεβ.* BTLX. 33. K. Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. | ‡post ϛ. DΔ. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.&Hcl. Goth. Arm. | (*bis a.*)
— *φανερως*] *φανερωσας* 33.
— *αλλα* BT. | ‡*αλλ'* ϛ. DLX. rel.
— *ὡς* Vulg. *e.f.ff.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. rel. | om. D. *a.b.e.* Syr.Crt. Theb.
— *εν*] add. *τῳ* Λ*Tf.*
11. *εξεζητουν* Δ*.
— *εν τῃ ἑορτῃ*] om. 69. Λ.|in templo Theb.
12. *πολυς* post *περι αυτ. ην* BTL(X). *b.* (*πολλοις* X.) | *ην περι αυτ. πολυς* 33. | ‡ante ϛ. Δ. 1. rel. Vulg. *f.g.* rel. | *ην περι αυτ.* om. *πολυς* D. *a.c.e.ff.* Arm. (om. *περι αυτ.* Goth.)
— *τοις οχλοις* Syr.Hcl. Theb. rel. | *τῳ οχλῳ* D. 33. Latt. Syrr.Crt.& Pst. Goth. Memph.
— *αλλοι δε* BTX. 1. 33. 69. Vulg. (*a.*)*c.f.ff.* rel. | om. *δε* DLΔEFGHKMSUVΓΛ. *b.e.* Goth. Arm.
12. *ελεγον* 2°.] om. 69.
— *ου* BD. rel. | *ουχι* TK. (non est bonus Syr.Crt.) | *ὁτι* 1. (om. seq. *αλλα* *Wtst.?*)
— *τον οχλον* *Orig.* ii. 794[d]. | *τους οχλους* 69. Vulg. *f.*
13. *παρησια* B**Tf.*DL*.
— *περι αυτου*] om. L.
14. *μεσουσης* BTL. rel. | *μεσαζουσης* D. 1. 69.
— *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ϛ. DΔ. rel. | om. BTLXU.
15. *εθαυμαζον ουν* BDTLX. 1. 33. *a.c.e.ff.l.* Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. (mirab. autem *b.*) | ‡*και εθαυμαζον* ϛ. Δ. rel. Vulg. *f.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.txt. rel. (-*ζαν* M.)
— *οὑτος* *Orig.* iii. 463[f]. | *οὑτως* Γ.
16. *απεκρ. ουν* BTΔ. 69. EFGHKMSUVΓ*Tf.*Λ. Syr.Hcl. Theb. (ap. *Georg.*) Goth. ("autem" *b.f.* "et respondit" *c.* Æth.) | *om. *ουν* ϛ. DLX. 1. 33. Vulg. *a.e.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. (ap. *Woid.*) Arm. (dixit eis Jesus Syr. Crt.)
— *αυτοις*] post *ειπεν* 33. *c.ff.* Æth. | om. KΓ. *b.e.f.* Syr.Pst. Goth.

---

7. quod opera *Cl.* | 8. ego autem non *Cl.* | 12. multum *Cl.* | de eo *post* erat in turba *Cl.*

BDT. LXΔ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ Λ.

† Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή,
ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· 17 ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα
αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 ὁ ἀφ'
ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν
τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν,
καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 19 οὐ ‡ Μωυσῆς''
‡ ἔδωκεν'' ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ
τὸν νόμον· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 ἀπεκρίθη ὁ
q c. 8:48. 10:20. ὄχλος †, q Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
21 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ^Ἓν ἔργον
21, 22. θαυμάζετε. διὰ τοῦτο ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε 22 διὰ τοῦτο. ‡ Μωυ-
σῆς'' δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ
‡ Μωυσέως'' ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων), καὶ ἐν
σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 εἰ περιτομὴν
23. *[ὁ]'' ἄνθρ. λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ
νόμος ‡ Μωυσέως,'' ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον
ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν,
ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν ‡ κρίνετε.'' 25 Ἔλεγον οὖν

sus et dixit, Mea doctrina non
est mea, sed eius qui misit me.
17 Si quis voluerit voluntatem
eius facere, cognoscet de doc-
trina utrum ex deo sit, an ego
a me ipso loquar. 18 Qui a
semet ipso loquitur, gloriam
propriam quaerit: qui autem
quaerit gloriam eius qui misit
illum, hic verax est, et iniusti-
tia in illo non est. 19 Nonne
Moses dedit vobis legem? et
nemo ex vobis facit legem.
20 Quid me quaeritis interfice-
re? Respondit turba et dixit,
Daemonium habes: quis te
quaerit interficere? 21 Respon-
dit Iesus et dixit eis, Unum
opus feci, et omnes miramini.
22 Propterea Moses dedit vobis
circumcisionem, non quia ex
Mose est sed ex patribus, et in
sabbato circumciditis hominem.
23 Si circumcisionem accipit
homo in sabbato ut non solva-
tur lex Mosi, mihi indignamini
quia totum hominem sanum
feci in sabbato? 24 Nolite iu-
dicare secundum faciem, sed
iustum iudicium iudicate.
25 Dicebant ergo quidam ex

16. Ιησ.] †praem. ὁ ς. DT. rel. | om. ὁ B. 33.
— και] om. F*.
— πεμψ. με] add. πατρος 33. *Clem.* 370.
17. θελει Γ.
— ποτερον] προτερον 69 *Scr.* Λ^{2}*Tf.* ||add. ει X. 33.
— η] εις 69.
— εκ] εν T*Georg.*
— του θεου BT. rel. | om. του D.
18. εν αυτῳ] post ουκ εστιν LX. *c.ff.* Syr.Crt. Æth. *Clem.* 377.
19. Μωυσης BDTLXΔ. 33. K. | ‡Μωσης ς. 1. 69. E. rel.
— εδωκεν BDH. | ‡δεδωκεν ς. TLX. rel.
— ὑμιν] ἡμιν 69. H.
— εξ ὑμων] om. G.
20. απεκριθη ὁ οχλος] απεκρ. αυτῳ ὁ οχλ. 1. | απεκριθησαν οἱ Ιουδαιοι K. Syr. Hcl.mg. ||†add. και ειπεν ς. DΔ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. rel. (και ειπον αυτῳ K. Æth.) | om. BTLX. 33. Memph. Theb. | Dicunt ei homines Syr.Crt.
— εχης L.
21. απεκριθη Ιησ. και ειπεν] αποκριθεις ὁ Ιησ. ειπεν Λ. | dixit eis Jesus Syr. Crt. Arm.
— Ιησ.] †praem. ὁ ς. DTL. rel. | om. BXΔ. 1. 33. 69. EFGHMVΓ.
— αυτοις] om. D. *c.e.* Arm.

21. παντες] ὑμεις D.
22. δια τουτο] conj. cum antt. X. Theb.? (?BM. h.F.) | conj. cum seqq. DTLΔ. 1. 33. 69. EGHKUΓΛ. *Am. e.f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth.
— Μωυσης B(D)TLX. 33. 69. K. (post ὑμιν D.) | ‡Μωσης ς. Δ. rel.
— δεδωκεν BT. rel. | εδωκεν DL.
— ουχ] ουκ B**Mai.*(ed.2.)
— του] om. D.
— Μωυσεως BDTL. 33. 69. | ‡Μωσεως ς. ΔK. rel.
— αλλ' BT. rel. | αλλα D.
— εν DT. rel. Vulg. *a.c.f.* rel. *Orig.* iii. 435a. | om. B. *b.e.*
— περιτεμνετε ανθρωπον] περιτεμνεται ανθρωπος G.
23. ει] add. ουν D. *a.f.* Arm.
— ανθρ.] praem. ὁ B. 33. | Contra, DT L. rel. Goth.
— Μωυσεως BDTLXΔ. 33. 69. K. | ‡Μωσεως ς. E. rel. ||add. πως D. (*f.*)
— ὁλον] om. X.
— ὑγιη] -ην L. | post εποιησα 69.
24. μη κρινετε] μη κρινατε 69. V.
— κρισ. κρινετε BDTL. (h. 33.) | ‡κρισ. κρινατε ς. XΔ. rel. (*Orig.* ii. 647b.)
25. ουν Syr.Hcl. *Orig.* iv. 282c. | om. Γ*. (add.1.) Arm. (et dicebant Syrr.Crt.& Pst.)

25. εκ *Orig.* iv. | om. Γ.
26. και ante ιδε BDT. rel. *Orig.* iv. 282c | om. LX. 69. *a.g.* Memph. (h. 33.)
— λαλη M. (praem. stat et, Syr.Crt.)
— μη ποτε BT. rel. *Orig.* iv. 281a. 282c. | μη τι D. Latt.
— αληθως ante εγν. *Orig.* iv. *bis.* | om. 33. Syr.Pst. Theb.*Mnt.* Æth.
— εγνωσαν] post οἱ αρχοντες D. Arm. | Contra, *Orig.* iv. *bis.*
— εστιν] om. Γ. ||†add. αληθως ς. Δ E. rel. *f.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Æth. | om. BDTLX. 1. 69. K. (Latt.) Syr. Crt. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iv. *bis.* (h. 33.) | om. seq. ὁ B.*Blc.*
27. ὁ δε] add. ὁ *sic* Λ.
— ερχηται *St.* 3. BDTΔ^{2}. rel. Latt. *Orig.* iii. 783b. iv. 281b. 282c. | ερχεται *Elz.* XΔ*. 69. FsH. | ελθῃ G.
28. εκραξεν BT. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. | εκραζεν D. Latt. | εκραξαν H*.
— εν τῳ ἱερῳ διδ. ὁ Ιησ. (B)LX. 33. rel. *c.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. (διδασκων] post Ιησ. T. om. *ff.*) | ὁ Ιησ. διδ. εν τῳ ἱερ. D. (Syr.Pst.) | ὁ Ιησ. εν τ. ἱερ. διδ. 1. 69. Vulg.*Cl.* *b.e.l.* (Syr.

18. misit eum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν
ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παῤῥησίᾳ λαλεῖ,
καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μή ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν
οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν † ὁ χριστός; 27 ἀλλὰ
τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ χριστὸς ὅταν
οϛ/γ ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 ἔκραξεν
¶ F οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων, Κἀμὲ¶
οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ
ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς
οὐκ οἴδατε· 29 ἐγὼ † οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι,
ʳ c. 8:20. οζ κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. 30 ʳ ἐζήτουν οὖν αὐτὸν
πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι
30. ἐλήλυθεν οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
οη/ι 24 31 ‡ Ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ″ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν καὶ ἔλεγον †, Ὁ χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, ‡ μὴ″
πλείονα σημεῖα † ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; 32 ἤκου-
οθ σαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ
32. [ταῦτα], α ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν ‡ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-
π/ι σαῖοι″ ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 εἶπεν οὖν †

Hierosolymis, Nonne hic est
quem quaerunt interficere?
26 et ecce palam loquitur et
nihil ei dicunt: numquid vere
cognoverunt principes quia hic
est Christus? 27 Sed hunc sci-
mus unde sit: Christus autem
cum venerit, nemo scit unde
sit. 28 (76, 3.) Clamabat ergo
docens in templo Iesus et di-
cens, Et me scitis et unde sim
scitis: et a me ipso non veni,
sed est verus qui misit me,
quem vos nescitis: 29 ego scio
eum, quia ab ipso sum et ipse
me misit. 30 (77, 1.) Quaerebant
ergo eum apprehendere, et ne-
mo misit in illum manus, quia
nondum venerat hora eius.

31 (78, 10.) De turba autem
multi crediderunt in eum, et
dicebant, Christus cum venerit,
numquid plura signa faciet
quam quae hic facit? 32 Au-
dierunt Pharisaei turbam mur-
murantem de illo haec, (79, 1.) et
miserunt principes et Pharisaei
ministros ut apprehenderent
eum. 33 (80, 10.) Dixit ergo Ie-

Crt.) Arm. Æth. docens in templo Jesus *Am. a.f.* | ὁ Ιησ.] om. Δ. (om. ὁ B²*Mai.*T.)

28. και λεγων] και ελεγεν K.

— και οιδατε *Orig.* iii. 783ᶜ. 282ᶜ*bis.* | om. X. *l.* *Orig.* iv. 281ᵃ. 282ᵃ·ᵉ· (*Hil.* 898ᶜ.) | και οιδα V.

29. εγω] †add. δε ϛ. DX. 1. 33. *b.c.f.ff.* Syrr.Crt.Pst. & Hcl.* Memph. Goth. Æth. (sed ego *Hil.* 898ᶜ.) | om. BTLΔ. 69. EGHKMSUVΓΛ. Vulg. *a.e.g.* Syr.Hcl.*txt.* Theb. Arm. *Orig.* iv. 281ᶜ. *Tert.* adv. Prax. 22.

— οιδα αυτον ad fin.] et si dixero quia nescio eum ero similis vobis mendax. et scio eum quia ab ipso sum, et ipse me misit. Et si dixero quia nescio eum ero similis vobis mendax. Codd. Latt. (*Fuld. Tol. g.*) vid. cap. viii. 55. (in 161 [i.e. cod. Barberino 10] hoc scholion legitur, εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν εὐαγγέλιον τοῦτο εὗρον.)

— παρ' *Orig.* iv. | απ' X.

— απεστειλεν *Orig.* iv. | απεσταλκεν D.

30. πιασαι] add. και εξηλθεν εκ της χειρος αυτων 69. Λ(χωρας). Arm. | Contra, *Orig.* iv. 293ᵉ. 398ᵃ.

— επεβαλεν *Orig.* iv. 398ᵃ. | επεβαλλεν X*sic.* *Orig.* iv. 293ᵉ. | εβαλεν T. *a.c.*

30. την χειρα Theb. Goth. Æth. *Orig.* iv.*bis.* (την χειραν 69.) | τας χειρας 1. G. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. MSS. *Iren.* 206.

— ὁτι ουπω *Orig.* iv.*bis.* | ουπω γαρ 69. *Iren.*

— εληλυθει B.*Mai.*DT. rel. *Orig.* iv.*bis.* | -θεν B.*Btly.Bch.*L. | -θη XEGHΓΛ.

31. εκ του οχλου δε πολλοι επιστ. BTLX. (1.) (33.) (69.) (K.) Latt. Æth. (δε] post εκ 33: ουν. 1. K. Memph. om. 69.) | ‡πολλοι δε εκ τουο χλ. επιστ. ϛ. (D) Δ. rel. Syrr.(Crt.)Pst.&Hcl. (Memph. Theb.) Goth. Arm. επιστ. post δε D. (Memph. Theb.)

— ελεγαν D.

— ὁ χρισ.] †praem. ὁτι ϛ. E. rel. Syr. Hcl. | om. BDTLXΔ. 1. 33. 69. U. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Goth. Arm.

— μη BDTLX. 1. 33. EK. | ‡μη τι ϛ. Δ. rel.

— πλειονα] πλεονα DΔ.

— σημεια] †add. τουτων ϛ. ΔE. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb.*Mnt.* (Goth.) (ante σημ. M. post ποιησει Λ.) | om. BDTLX. 1. 33. 69. K. Latt. Theb.*Georg.* Arm. Æth.

— ποιησει] -ση X. 69 *Scr.* | ποιει G. Syrr.Crt.&Pst.

31. εποιησεν BT. rel. *b.f.* Syr.Hcl. rel. | ποιει D. 69. Vulg. *a.c.e.* Syrr.Crt.& Pst. Arm.ed.

32. ηκουσαν] praem. και 69. Syrr.Crt. Pst.&Hcl.† Æth. | add. ουν T.*Bch.* 1. KMU. *a.f.ff.* Theb. | add. δε D. *c.e.* Goth. Arm. | non habent BT*Georg.*L X. 33. rel. Vulg. *b.* Memph.

— ταυτα BT. rel. Vulg. *f.ff.* Syr.Pst. rel. | om. DL*. 1. *a.b.c.e.l.* Syr.Crt. Arm.

— οἱ αρχ. και οἱ φαρ. BDTLX. 1. 33. 69. GKU. Vulg. *c.f.ff.l.* Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡οἱ φαρ. κ. οἱ αρχ. ϛ. ΔE. rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. | illi et principes sacerdotum Syr.Pst. | om. *b.e.*

— ὑπηρετας ante ἱνα B.*Mai.*TLX. 1. 33. 69. GKU. Vulg. *c.f.ff.* Syr.Pst. rel. | post απεστειλαν DΔEHMSVΓΛ. *a.* Syr.Hcl. Goth. | om. Syr.Crt.

33. ουν] †add. αυτοις ϛ. T. 1s. Vulg.*Cl.* (*c.*)*g.* Theb. Æth. | om. BDLXΔ. 33. 69. EGHKMSU*Tf.*VΓΛ. *Am. a.b.e.f. ff.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.

28. Jesus in templo docens *Cl.* | 33. eis Jesus *Cl.*

BDT. LXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSU(V)Γ Λ.
s c. 12:35.
34. εὑρήσετέ *[με]"
36. εὑρήσετέ *[με]"
¶ Syr. Crt.
t Zac. 14:8.
39. πν. ὃ
¶ V

πα ι ὁ Ἰησοῦς, s Ἔτι ‡ χρόνον μικρὸν" μεθ' ὑμῶν εἰμί,
καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34 ζητήσετέ με
καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν. 35 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς,
Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρή-
σομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων
μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς "Ἕλληνας;
36 τίς ἐστιν ‡ ὁ λόγος οὗτος" ὃν εἶπεν, Ζητήσετέ με
καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ "Ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ
δύνασθε ἐλθεῖν;
25 37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς
ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξεν λέγων, Ἐάν
τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με¶ καὶ πινέτω· 38 ὁ πι-
στεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, t ποταμοὶ ἐκ
τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 Τοῦτο
δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν
οἱ ‡ πιστεύσαντες" εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν¶ πνεῦμα
πβ ζ [ἅγιον], ὅτι † Ἰησοῦς ‡ οὔπω" ἐδοξάσθη· 40 ‡ ἐκ

sus, Adhuc modicum tempus vobiscum sum, et vado ad eum qui misit me. 34 (81, 10.) Quaeretis me et non invenietis, et ubi sum ego vos non potestis venire. 35 Dixerunt ergo Iudaei ad se ipsos, Quo hic iturus est, quia non inveniemus eum? numquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes? 36 Quis est hic sermo quem dixit, Quaeritis me et non invenietis, et ubi sum ego [vos] non potestis venire?

37 In novissimo autem die magno festivitatis stabat Iesus et clamabat dicens, Qui sitit, veniat ad me et bibat. 38 Qui credit in me, sicut dixit scriptura, flumina de ventre eius fluent aquae vivae. 39 Hoc autem dixit de spiritu quem accepturi erant credentes in eum: nondum enim erat spiritus datus, quia Iesus nondum fuerat glorificatus. 40 (82, 7.) Ex

33. ὁ Ιησ. ετι] ὁτι Ιησ. T*Georg.*
— χρονον ante μικρ. BTLX. 69. *e.* | ‡post ς. DΔ. 1. 33. rel. (Latt.) *Tert.* adv. Prax. 22.
— μεθ' ὑμ. ειμι *Tert.* | μενῶ μεθ' ὑμ. U.
34. ζητησετε] ζητειτε 69.
— ουκ T*Georg.*
— εὑρησετε] add. με BTX. 1. rel. Syrr. Crt.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Æth. | om DLΔ. 33. 69. rel. Latt. Goth. Arm.
— και ὁπου....ελθειν] om. U.
— ειμι] post εγω 69. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | Contra, *Am. f.*
— ελθειν] add. εκει B.(sil.*Mai.*ed.1.)
35. ἑαυτους] αυτους 69. | αλληλους G.
— οὗτος] post μελλει DLX. Syrr.(Crt.) &Pst. | Contra, BTΔ. 1. 33. rel. Latt. Syr.Hcl.
— ἡμεις Theb. | om. D. Latt. Memph.
— εὑρησομεν] -σωμεν HMΓΛ.
— μη] μη τι D.
— και διδ.] om. και H. (seq. τους Ἑλληνας om. Syr.Crt.)
36. ὁ λογ. οὗτ. BD*Gr.*LX. 1. 33. 69. E* (ut vid. ras. in cod.)K. Syr.Crt. | ‡οὗτ. ὁ λογ. ς. ΔE(corr.[1].) rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. | om. οὗτος T.
— ὃν] ὁτι T.
36. ζητησετε] ζητειτε 69.
— εὑρησετε] add. με B.*Btly.Mai.*ed.2. TX*sic.* 1. G. Syrr.Crt.Pst.& Hcl.† Memph. Theb. Æth. | om. DLΔ. 33. 69. rel. Latt. Goth. Arm.
— ειμι] post εγω 69. *a.c.e.f.*
— ὑμεις] om. 69. *Am.*
— fin.] add. Joh. vii. 53—viii. 11. cod. 225(saec. xii[i]).
37. τῃ εσχ.....τῃ μεγ. (Latt.) Syr.Hcl. rel. | τῃ ἡμ τῃ μεγ. τῃ εσχ. D*Gr. e.* Syr.Pst. (om. τῃ εσχ. Syr.Crt. Memph.)
— εκραξεν BTL. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *Orig.* iv. 119[b]. 138[b]. | εκραζεν D. 1. 69. Latt. Memph. Theb.
— προς με (B)TL. rel. vv. *Orig.* ii. 550[f]. 703[c]. iii. 251[f]. iv. 118[b]. 119[b]. 138[b]. *Eus.* in Es. 407[d]. in Ps. 87[d]. 369[a]. (πρ. εμε B.) | om. D. *b.e. Cypr.* 106. 282.
38. ῥευσουσιν *Orig.* ii. 779[e]. in Prov. Mai. 42. *Eus.* in Es. 407[d]. in Ps. 117[b]. 166[d]. 174[b]. 618[a]. | -σωσιν ΔΗΛ.
39. οὗ DTLXΔ. 1. 33. 69. GHSsΓ. | ὁ B EKMUVΛ.
— εμελλον BDTX. 1. 33. Ss. | ημελ. L Δ. 69. EGHKMUVΓΛ.
— πιστευσαντες BT*Georg.*L. (πιστευσοντες T*Bch.*) | ‡πιστευοντες ς. DX Δ. rel. *Hil.* 169[e].
— ουπω] ὁπου A*. ("non" *Am.*)
39. πνευμα] praem. το D. | Contra, *Orig.* iii. 560[d]. iv. 388[e]. 422[a]. 456[a]. *Eus.* in Luc. 169.
— ἁγιον BDLXΔ. 1. 33. 69. rel. *e.f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. *Orig. Int.* iii. 900[c]. (το ἁγιον D[2].) | om. TK. Vulg. *a.b.c.l.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. iv. *ter.* *Eus.* in Luc. *Cypr.* 364. ‖add. postea δεδομενον B. Vulg. *a.* (*b.*)*c.e.l.* Syrr. Pst. & Hcl.* Syr. Hier. Theb. *Eus.* in Luc. | add. επ' αυτοις (-ους[2]) D. *f.* Goth. (Æth.) | om. TL XΔ. 1. 33. rel. *f.* Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. iv. *ter.* *Orig. Int.* iii. *Cypr.*
— Ιησους] †praem. ὁ ς. Ss. *Orig.* iii. | om. B.*Mai.*DTLXΔ. 1. 33. 69. EGHK MUΓΛ. *Orig.* iv. *ter.*
— ουπω BD. *Orig.* iv. *ter.* | ‡ουδεπω ς. T. rel. *Orig.* iii. | ουδεπωτε L. (quia non datus est Spiritus sanctus ante resurrectionem Syr.Hcl.mg.)
40. εκ του οχλου ουν BD(T)LX. 1. Vulg. *a.b.*(*c.*)(*e.*)(*ff.*) (Memph. Theb.) (Arm.) | ουν] ου T. | (οἱ εκ του οχλου *Orig.* iv.

33. me misit *Cl.* | 34. quaeritis *Am.* | ego sum *Cl.* | 35. semetipsos *Cl.* | 36. *om.* vos *Am.* | 37. Si quis sitit *Cl.* | 38. dicit *Cl.* | 39. non enim *Am.* | erat glorificatus *Cl.*

Vulg. *a.* (*b.*) *c.* Syrr. (C.) P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

τοῦ ὄχλου οὖν″ ἀκούσαντες ‡ τῶν λόγων″ * τούτων″
ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. 41 ἄλλοι
πγ ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ὁ χριστός· ‡ οἱ δὲ″ ἔλεγον, Μὴ
40.*[ὅτι]″ Οὗτός ζ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ χριστὸς ἔρχεται; 42 ‡ οὐχ″
u Mic. 5·1. ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος ‡ Δαυεὶδ″ u καὶ
ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης ὅπου ἦν ‡ Δαυείδ,″ ‡ ἔρχεται
πδ ι ὁ χριστός;″ 43 σχίσμα οὖν ‡ ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ″
πε ι δι᾽ αὐτόν. 44 τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν,
¶ *b* ἀλλ᾽ οὐδεὶς ‡ ἔβαλεν″ ἐπ᾽ ¶ αὐτὸν τὰς χεῖρας.
πϛ ι 26 45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διὰ τί οὐκ
ἠγάγετε αὐτόν; 46 ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέ-
ποτε ‡ ἐλάλησεν οὕτως″ ἄνθρωπος, [ὡς οὗτος ὁ ἄν-
θρωπος.] 47 ἀπεκρίθησαν οὖν [αὐτοῖς] οἱ Φαρι-
σαῖοι, Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48 μή τις ἐκ τῶν
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;
49 ‡ ἀλλὰ″ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον
‡ ἐπάρατοί″ εἰσιν. 50 λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς,

illa ergo turba cum audissent hos sermones eius, dicebant, Hic est vere propheta: 41 alii dicebant, Hic est Christus: (83, 7.) quidam autem dicebant, Numquid a Galilaea Christus venit? 42 Nonne scriptura dicit quia ex semine David et de Bethleem castello, ubi erat David, venit Christus? 43 (84, 10.) Dissensio itaque facta est in turba propter eum. 44 (85, 1.) Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum, sed nemo misit super illum manus.

45 (86, 10.) Venerunt ergo ministri ad pontifices et Pharisaeos: et dixerunt eis illi, Quare non adduxistis eum? 46 Responderunt ministri, Numquam sic locutus est homo sicut hic homo. 47 Responderunt ergo eis Pharisaei, Numquid et vos seducti estis? 48 Numquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex Pharisaeis? 49 Sed turba haec quae non novit legem maledicti sunt. 50 Dicit Nicodemus ad eos, ille

299b.) | ‡ πολλοι ουν εκ του οχλου ϛ. Δ. 33. rel. *f.*(*g.*) Syrr.Pst.& Hcl. Goth. (Æth.)

40. των λογων BDTLΔ*. 1. 33. EGHK MUΓ. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. | ‡ τον λογον ϛ. XΔ². 69. SsΛ. Theb.*Mnt.* Æth. || praem. αυτου D. Syr.Hcl.txt. | praem. τουτων G.

— τουτων BDTL. 1. 33. (U.) Latt. Syr.Hcl.mg. Syr.Hier. Memph. Theb. Goth. Arm. (vid. DG supra.) | τουτον X. Æth. | αυτου K. | *om. ϛ. Δ. 69. E. rel. Syr.Pst. (*Orig.* iv. add. του Ιησου.)

— οὑτος praem. ὁτι BD. | om. TLX. rel. Latt. rel. *Orig.* iv.

41. αλλοι 1º.] add. δε T*Georg.* 1. 69. *b.c.f.* *Orig.* iv. 299b.

— οὑτος] praem. ὁτι DLX. 69. *g.* Syr. Hcl.* | Contra, BT. rel. *Orig.* iv.

— οὑτος εστιν....ελεγον] om. MΛ*. *b.* Syr.Hier.

— εστιν] add. αληθως U.

— οἱ δε BTLX. 1. 33. Vulg. *a.c.f.ff.* Arm. (Æth.) *Orig.* iv. | ‡ αλλοι δε ϛ. *e.* Memph. Theb. | αλλοι DΔ. 69. EG HKSUΓΛ². Syrr.Pst.&Hcl. Goth.

— ελεγαν D*.

42. ουχ BTL. *Orig.* iv. 299c. (ουκ B**Rl.* *Mai.*ed.2.) | ‡ ουχι ϛ. DX. rel.

42. ειπεν *Orig.* iv. | λεγει D. Latt.

— του] om. D. 1. 69. U. *Orig.* iv.

— Βηθλεμ Γ*.

— ερχεται ante ὁ χριστος BTL. 33. Vulg. *c.ff.g.* Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡ post ϛ. (D)XΔ. 1. rel. *a.b.f.* Syr.Hcl. Theb. Goth. *Orig.* iv. (vid. ver. 41.) [Memph.] | ante ὁπου D. (om. ὁ χρ. *e.*)

43. εγενετο ante ε. τ. οχλ. BDTLX. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Arm.) (*Orig.* iv. 299c. γεγενηται). | ‡ post ϛ. Δ. 1. rel. Goth. [Æth.]

— εν τῳ οχλῳ *Orig.* iv. | εις τον οχλον D.

44. εβαλεν BTL. (Latt.) | ‡ επεβαλεν ϛ. DX. rel. *e.f.* (vid. ver. 30.)

— αυτον] αυτῳ U.

45. ειπον] ελεγον T.*Bch.*(ctra *Georg.*)

— εκεινοι] om. KU. *e.g.* (sacerdotes Syr.Pst.)

— ηγαγετε BL. rel. | -γατε D. | -γεντε T*Georg.*

46. απεκριθησαν] add. δε D. | Contra, *Orig.* iv. 299c.

— ὑπηρεται] add. προς τους αρχιερεις και φαρισαιους 69. | Contra, *Orig.* iv. 299c.

— ελαλησεν οὑτως ανθρωπος BTLX. 33. (Memph.) (Theb.) *Orig.* iv. | ‡ οὑτ. ελαλ. ανθρ. ϛ. Δ. 1. rel. Vulg. (*c.f.ff.*) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (om. οὑτως Arm.) | οὑτ. ανθρ. ελαλ. D. (*a.*) | nemo unquam sic locutus est *e.*

46. fin.] ὡς οὑτος ὁ ανθρωπος XΔ. 1. 33. (69.) rel. Vulg. *e.f.* Syrr.(Pst.)&Hcl. (Syr.Hier.) (Theb.) Goth. Arm. Æth. (om. ὁ 69.) λαλει post οὑτος Syr.Pst. Syr.Hier. | ὡς οὑτος λαλει D. *c.*(*ff.*) (quomodo et hic *a.*) (οὑτως Γ.) | om. BTL. *For.* Memph. (*Orig.* iv. non habet.)

47. ουν BTLXΔ. 69. rel. Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. | om. D. 1. 33. *a.c.e.ff.* Syr. Pst. Theb. Arm. [Memph. Goth. Æth.]

— αυτοις DTL. rel. vv. | om. B. 69. K. *l.* Arm.

— πεπλανησθε *Orig.* iv. 299c. | πελανασθαι L.

48. εκ *Orig.* iv. 299c. | om. 69. K.

— επιστευσεν *Orig.* iv. | πιστευει D.

— η *Orig.* iv. | ει Γ.

49. αλλα BDT*Georg.*L. 33. | ‡ αλλ᾽ ϛ. X. rel. (*Orig.* iv. 299c. αλλ᾽ η).

— οὑτος *Orig.* iv. 299c. | om. 69.

— επαρατοι BT. 1. 33. *Orig.* iv. | ‡ επικαταρατοι ϛ. DLX. rel.

40. *om.* turba *Am.** | 41. venit Christus *Cl.* | 44. super eum *Cl.* | 45. adduxistis illum *Cl.* | 48. ex principibus aliquis *Cl.* | 50. dixit *Cl.*

B D T. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUΓΛ. Vulg. a. c. Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

ὁ ἐλθὼν † πρὸς αὐτὸν * πρότερον,″ εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν,
51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ
ἀκούσῃ ‡ πρῶτον παρ' αὐτοῦ,″ καὶ γνῷ τί ποιεῖ;
52 ἀπεκρίθησαν καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς
Γαλιλαίας εἶ; ‡ ἐραύνησον″ καὶ ἴδε ὅτι ‡ ἐκ τῆς Γα-
λιλαίας προφήτης″ οὐκ ‡ ἐγείρεται″. † [vii. 53—viii. 11.]

qui venit ad eum nocte, qui unus erat ex ipsis, 51 Numquid lex nostra iudicat hominem nisi audierit ab ipso prius et cognoverit quid faciat? 52 Responderunt et dixerunt ei, Numquid et tu Galilaeus es? Scrutare et vide quia propheta a Galilaea non surgit.

---

50. προς αυτον] †praem. νυκτος ς. 1. 69. EGHMSΓΛ. | add. νυκτος DXΔ. 33. KU. Vulg. *c.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. Arm. (Æth.) vid. Joh. iii. 2. | om. BTL. *a.* Syr.Hier. Theb.

— προτερον ante εἱς ων BT. το προτερον LX. 1. 33*sic*. 69. (*a.*)*c.e.l.* Syr. Hcl.* Syr.Hier. Theb.*Mnt.* Arm. (Æth.) | το πρωτον D. | *om. ς. ΔE. rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. Goth.

— εἱς ων εξ αυτ.] ante ὁ ελθων D. Syr. Pst. | om. *e.*

— ων] om. L. Syr.Pst.

51. ακουσῃ *Orig.* iv. 299d. *Eus.* in Ps. 230a. | -σει Γ. ‖(antea κρινῃ XH.)

— πρωτον ante παρ' αυτου BDTL. 33. (*a.*)c. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Orig.* iv. | post 1. 69. K. | ante ακουσῃ X. (Vulg.*Cl.*) (*f.*)*ff.* | om. *e.* *Eus.* in Ps. *Lucif.* 153. | ‡παρ' αυτου προτερον ς. ΔE. rel. *Am.* (Goth.)

— γνῳ τι ποιει *Orig.* iv. | επιγνωσθῃ τι εποιησεν D. *c.* *Lucif.*

52. ειπαν BDT. 33. K. | ‡ειπον ς. LX. rel.

— συ] σοι D.

— ει] η X.

— εραυνησον B**Rl.Mai.*(ed.2.)T*Georg.* | ‡ερευνησον ς. B²DL. rel. *Orig.* iv. 299d.

— ιδε] add. τας γραφας D. (post εραυν. Vulg.*Cl.* *a.c.e.ff.l.* Theb.) | om. *Am.* *f.g.* *Orig.* iv.

— εκ της Γαλ. ante προφ. BTLX. Vulg. *Cl.* (Æth.) *Orig.* iv. | ‡post ς. D. rel. *Am.* *a.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. (om. της G. | Contra, *Orig.* iv.)

— εγειρεται B.*Bch.Mai.*DTΔ. (1 in nota ad fin. evangelii.) 33. KS*mg.*Γ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Theb. Goth. Arm. Æth. (*Orig.* iv.) | ‡εγηγερται ς. LX. 69. S*txt.*Λ. (εγειγερται 1. EGHM.) Syr. Hcl.mg. Memph. | ερχεται U. (εξερχεται, ουδε εγειρεται *Orig.* iv.)

vii. 53. viii. 1—11. *non habent* ABCTLX Δ. 33. (AC nunc hiant, sed e spatio hanc pericopam in foliis amissis non capi posse *certissime* liquet.) LΔ. spatium vacuum habent. (In Δ* *post* εγειρεται *ante spatium vacuum* παλιν ουν.... λεγων e viii. 12.) *a.f.* Syr.Pst. Syr.Hcl. Memph.MSS.ap.Wilkins, et in *omnibus* ap. Schwartze. Theb. Goth. Arm.Zoh. (et in codd. 6. antiquis.) *Orig.* qui vii. 52 arctissime cum viii. 12 conjungit (iv. 299d.): sicut et *Chrysostomus.* De hac pericopâ silent scriptores antiquiores *omnes: Tertullianus* nihil de tali exemplo in sacris litteris novit. (vid. *De Pudic.* c. 6. "Si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque januam paenitentiae expandas, ad hanc jam lineam dimicabit nostra congressio.") In codd. antiquissimis index capitulorum non habet περὶ τῆς μοιχαλίδος, quod in KM legitur, tanquam κεφ. ι'. Et postquam fieret interpolatio haec, numerus capitulorum hujus evangelii auctus est ad ιθ'.: cum sit in antiquissimis non nisi ιη'.

Habent, sed asteriscis notant EMΛ (a ver. 3. cap. viii.) et nonnulli e recentioribus. (Λ haec habet in marg. τὰ ὀβελισμένα [rectiùs in hoc cod. *asteriscis notata*] ἔν τισιν ἀντιγράφοις οὐ κεῖται, οὐδε 'Απολιναρίου· ἐν δὲ τοῖς ἀρχαίοις [cujus saeculi?] ὅλα κεῖται· μνημονεύουσιν τῆς περικοπῆς ταύτης καὶ οἱ ἀπόστολοι [i.e. Lectionaria] πάντες ἐν αἷς ἐξέθεντο διατάξεσιν εἰς οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας.)

Obelis notant S et multi e recentioribus.

Ad fin. evangelii seorsum in 1. Arm. MSS. plerique. (sic praefatus est Cod. 1. ⁘ τὸ περὶ τῆς μοιχαλίδος κεφάλαιον. ἐν τῶ κατὰ ἰωάννην ἐαγγελίω (*sic*)· ὡς ἐν πλείοσιν ἀντιγράφοις· μὴ κείμενον· μὴ δὲ παρὰ τῶν θείων πρων· τῶν ἑρμηνευσάντων μνημονευθὲν· φημι δὴ ἰωάννου τοῦ χ. κ, κυρίλλου ἀλεξανδρε/: οὐδὲ μὴν ὑπὸ θεοδώ: μωψουεστ: καὶ τῶν λοιπ/· παρέλειψα κτ τὸν τόπ/· κεῖται δὲ οὕτως· μετ' ὀλίγα τῆς ἀρχ. τοῦ πς κε/ ἑξῆς τοῦ ἐρεύνησον καὶ ἴδε· ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας· οὐκ ἐγείρεται.)

Ad fin. Luc. cap. xxi. in 69.

Post ver. 36 hujus capitis in uno cod. (225.)

ἐκτέθειται δὲ [ὁ Παπίας] καὶ ἄλλην ἱστορίαν περὶ γυναικός, ἐπὶ πολλαῖς ἁμαρτίαις διαβληθείσης ἐπὶ τοῦ κυρίου. ἣν τὸ καθ' 'Εβραίους εὐαγγέλιον περιέχει *Eus.* H.E. iii. (137.) "An haec fuerit historia quae de muliere adultera in textu recepto ev. S. Joh. exstat.... illud tamen incertum est....sed evidenter constat, etiamsi suspecta haec evangelii pericope eadem esse censeatur atque historia Papiana *nondum eam codici N. T. tempore Eusebii insertam fuisse.*" Routh. i. 39.

‖†Habent pericopam tanquam hujus evangelii partem ς. D (sed textus ejus ceteris valde dissimilis) FGHKUΓ. (ex his F hiat usque ad ver. 10, Γ def. in ver. 3.) Vulg. *b**(ut vid.).*c.e.f.ff.g.* Memph. in ed.Wilkins. Arm.Usc. et in codd. 5 recentissimis. Æth. (Armeni, si Niconi fides sit, hanc pericopam deleverunt.)

Habet Syr.Hier. vii. 53—viii. 2 "in fine pericopes recitandae die Pentecostes;" "Adulterae autem historia, viii. 3—11 singularem dat pericopen, recitandam die festo S. Pelagiae 8. Octobr." (Adler. p. 190.)

Cod. Syr. olim penes Usserium (ab illo Ludovico De Dieu dono datus) habet hanc pericopam, sed cum nota illam non esse versionis Peschito partem. Eandem versionem reperitur in Cod. Barsalibaei (ap.White), et in uno Parisino ap. Adler. (57). De auctore hujus versionis non liquet.

De *alterâ* versione Syrâ, vid. Assemani Biblioth. Orient. ii. 53, cujus initium est "Et factum est quadam die, quum Jesus doceret, obtulerunt ei Scribae et Pharisaei mulierem quandam

51. prius audierit ab ipso *Cl.* | 52. scrutare scripturas *Cl.* | a Gal. propheta *Cl.*

quae ex adulterio concepisse deprehensa fuerat." Vid. et Biblioth. Orient. ii. 170 ubi haec clausula legitur "Ipse vero inclinatus, uniuscujusque eorum peccata in terrâ scripsit, et illi relictâ eâ abierunt. Jesus autem dixit, Vade et noli amplius peccare." Haec versa esse dicuntur e codice quodam Alexandrino.

Hieron. "In evangelio secundum Johannem in multis et Graecis et Latinis codicibus invenitur de adulterâ muliere quae accusata est apud Dominum." Adv. Pelag. ii. 17 (tom. ii. 748). *Aug.* "Ita ut nonnulli modicae fidei vel potius inimici verae fidei credo metuentes peccandi impunitatem dari mulieribus suis, illud quod de adulterae indulgentiâ Dominus fecit, auferrent de codicibus suis." De conj. adult. ii. vii. (6). Tom. viii. 1751 (Ed. Bassani).

ἑτέραν δέ τινα ἡμαρτηκυῖαν ἔστησαν οἱ πρεσβύτεροι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ θέμενοι τὴν κρίσιν ἐξῆλθον· ὁ δὲ καρδιογνώστης κύριος πυθόμενος αὐτῆς εἰ κατέκριναν αὐτὴν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ εἰπούσης ὅτι Οὔ, ἔφη πρὸς αὐτήν, Ὕπαγε οὖν, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω. *Const. Apost.* ii. 24. 4. ? an ex Evan. sec. Hebraeos? In *Synopsi Sacr. Script.* (cujus saeculi?) *nunc* aliquid de hac pericope legitur; sed ab interpolatore ut videtur.

Primus, quod scio, Graecorum *Euthymius* (saec. xii[!].) hanc pericopam *hic* memorat *χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἐντεῦθεν ἄχρι τοῦ Πάλιν οὖν ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἢ οὐχ εὕρηται ἢ ὠβέλισται· διὸ φαίνονται παρέγγραπτα καὶ προσθήκη· καὶ τούτου τεκμήριον, τὸ μηδὲ τὸν Χρυσόστομον ὅλως μνημονεῦσαι.* iii. 295.

[Forsitan in Lectionariis recepta est haec pericope ex auctoritate *Constitutionum Apostolorum:* vid. supra quae notantur in marg. Cod. A. (Codices nonnulli habent in scholio *ἀπόγραφοι* in loco *ἀπόστολοι*).]

JOH. CAP. VII. 53—VIII. 11.

D.
1. *69*.
E*.[F]GHKM*.S†.U(Γ)Λ*.

Textus Cod. D.

53 *και επορευθησαν ἑκαστος εις τον οικον αυτου.* 1 *Ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων.* 2 *ορθρου δε παλιν παραγεινεται εις το ἱερον, και πας ὁ λαος ηρχετο προς αυτον·* 3 *αγουσιν δε οἱ γραμματεις και οἱ φαρισαιοι επι ἁμαρτειᾳ γυναικα ειλημμενην· και στησαντες αυτην εν μεσῳ* 4 *λεγουσιν αυτῳ, εκπειραζοντες αυτον οἱ ἱερεις ἱνα εχωσιν κατηγορειαν αυτου, Διδασκαλε, αὑτη ἡ γυνη κατειληπται επαυτοφωρῳ μοιχευομενη,* 5 *Μων-*

Textus Stephani e Codicibus emendatus.

†53 *καὶ* ‡ *ἐπορεύθησαν″ ἕκαστος εἰς τὸν* † *οἶκον αὐτοῦ.* 1 *Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς* † *τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν·* 2 *ὄρθρου δὲ πάλιν* † *παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς* † *ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασ-* † *κεν αὐτούς.* 3 *ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς* † *καὶ οἱ Φαρισαῖοι* † *γυναῖκα* ‡ *ἐπὶ″ μοι-* † *χείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐ-* † *τὴν*¶ *ἐν μέσῳ,* 4 *λέγουσιν αὐτῷ″ Διδάσ-* † *καλε, αὕτη ἡ γυνὴ* ‡ *κατείληπται″ ἐπαυ-* † *τοφώρῳ μοιχευομένη.* 5 *ἐν δὲ τῷ νόμῳ*

¶ Γ

Vulg. *c. e. f.*
Syr.Uss. Syr.Hier.
Memph. *Wilkins.*
Arm.codd.rec. Æth.

53 Et reversi sunt unusquisque in domum suam. 1 Iesus autem perrexit in montem oliveti: 2 et diluculo iterum venit in templum, et omnis populus venit ad eum, et sedens docebat eos. 3 Adducunt autem scribae et Pharisaei mulierem in adulterio deprehensam, et statuerunt eam in medio 4 et dixerunt ei, Magister, haec mulier modo deprehensa est in adulterio. 5 In lege autem Moses mandavit nobis

ver. 53.] om. *ff.*
— *επορευθησαν* D. 1. MSΓ. Syr.Hier. Arm. | ‡*επορευθη* ς. E. rel. | *απηλθεν* 69. U. | *απηλθον* Λ.
— *εκαστος*] add. ex iis Syr.Uss.
— *τον οικον*] *τον τοπον* 1. Memph. Arm. | *τα ιδια* 69.
1. *Ιησους δε* Latt. Syr.Uss. Dominus Jesus autem Syr.Hier. | *και ὁ Ιησ.* 69. UΓ(Λ om. *ὁ*).
— *επορευθη*] *-ετο* S.
— *ελαιων*] add. *μονος* Γ.
2. *ορθρου δε*] *και ὁτε* Γ.
— *παλιν*] add. *βαθεως* U.
— *παρεγενετο* 1. rel. | *παραγεινεται* D. | *ηλθεν* 69 *sic.* UΛ. Syr.Uss. ‖add. *ὁ Ιησους* U.
— *και πας.... εδιδ. αυτους*] om. 69.
— *ὁ λαος*] *ὁ οχλος* GSU. | om. Γ.
2. *προς αυτον*] om. EGHK(*non* U).
— *και καθ. εδιδ. αυτ.* Syr.Hier. | om. D. 69 supra. (om. *καθ.* Arm. codd.)
3. *αγουσιν δε*] om. *δε* UΓ. Arm. | *και προσηνεγκαν αυτῳ* 69. Λ[2]*Tf.*
— *γραμματεις*] *αρχιερεις* 1. Memph. Arm. *cdd.*
— *φαρισαιοι*] †add. *προς αυτον* ς. E. rel. *c.*(*ff.*) Memph. (Arm. cdd.) (Æth.) | om. D. 1. 69. MUΓΛ. Vulg. *e.l.* Syr.Uss. Arm. cdd. | ante dominum Jesum Syr.Hier.
— *επι μοιχειᾳ* 1. (69.) MSUΓΛ. (*μοιχειαν* 69.) | ‡*εν μοιχειᾳ* ς. EGHK. | *επι ἁμαρτειᾳ* ante *γυναικα* D. (vid. *Papiam* supra). | in stultitiâ Syr.Hier.
— *κατειλημμενην* 1. 69. rel. | *ειλημμενην* D. | *καταληφθεισαν* EGHK.
3. *εν*] add. *τῳ* 69. Λ.
4. *λεγουσιν*] *ειπον* 69. UΛ. Latt.
— *αυτῳ*] ad Jesum *ff.* ‖add. *πειραζοντες* EGHK. Arm. *cdd.* | add. *εκπειραζοντες αυτον οἱ ἱερεις ἱνα εχωσιν κατηγορειαν αυτου* D.
— *αὑτη ἡ γυνη.... μοιχευομενη*] *ταυτην εὑρομεν επαυτοφωρῳ μοιχευομενην* U. (Æth. *om. επ᾽ αυτοφ.*)
— *αὑτη*] post *ἡ γυνη* M.
— *κατειληπται* D. 1. | *ειληπται* 69. MΛ. | ‡*κατειληφθη* ς(*sic*). Ss. | *κατεληφθη* (ed. Mill.) EGHK.
— *επαυτοφωρῳ*] *-φορῳ* 69 *Scr.* EGHM Λ. | *-φορως* Λ[2]*Tf.* *επ᾽ αυτ. μοιχ.*] stulte agens Syr.Hier.
5. *εν δε τῳ νομῳ.... ενετειλατο*] *Μωσησ δε εν τῳ νομῳ εκελευσεν* D.

σης δε εν τῳ νομῳ εκελευσεν τας τοιαυτας
λιθαζειν· συ δε νυν τι λεγεις; 6 ὁ δε Ιησους
κατω κυψας τῳ δακτυλῳ κατεγραφεν εις
την γην. 7 ὡς δε επεμενον ερωτωντες,
ανεκυψεν και ειπεν αυτοις, Ὁ αναμαρτη-
τος ὑμων πρωτος επ' αυτην βαλετω λι-
θον. 8 και παλιν κατακυψας τῳ δακτυλῳ
κατεγραφεν εις την γην. 9 ἑκαστος δε
των Ιουδαιων εξηρχετο αρξαμενοι απο
των πρεσβυτερων, ὡστε παντας εξελθειν·
και κατελειφθη μονος και ἡ γυνη εν μεσῳ
ουσα. 10 ανακυψας δε ὁ Ιησους ειπεν τῃ
γυναικει, Που εισιν; ουδεις σε κατεκρεινεν;
11 κακεινη ειπεν αυτῳ, Ουδεις, κυριε. ὁ δε
ειπεν, Ουδε εγω σε κατακρεινω. ὑπαγε,
απο του νυν μηκετι ἁμαρτανε.

†‡ ἡμῖν Μωυσῆς" ἐνετείλατο τὰς τοιαύ-
†τας ‡λιθάζειν"· σὺ οὖν τί λέγεις;
†6 τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα
†ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς
†κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ‡κατέγρα-
†φεν" εἰς τὴν γῆν· 7 ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρω-
†τῶντες αὐτόν, ‡ἀνέκυψεν καὶ" εἶπεν
†‡αὐτοῖς," Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος†
†λίθον ἐπ' ‡αὐτὴν" βαλέτω. 8 καὶ πά-
†λιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
†9 οἱ δὲ ἀκούσαντες † ἐξήρχοντο εἷς κα-
†θεῖς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
†[ἕως τῶν ἐσχάτων·] καὶ κατελείφθη μό-
†νος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ‡οὖ-
†σα." 10 ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς [καὶ
†μηδένα θεασάμενος § πλὴν τῆς γυναι-
†κὸς] εἶπεν αὐτῇ, ‡Γυναί," ποῦ εἰσιν
†[ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου]; οὐδείς σε
†κατέκρινεν; 11 ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδείς, κύριε.
†Εἶπεν δὲ † ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγώ σε κατα-
†κρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.

§ F

huiusmodi lapidare: tu ergo quid dicis?
6 Hoc autem dicebant temtantes eum, ut
possent accusare eum. Iesus autem in-
clinans se deorsum digito scribebat in
terra. 7 Cum autem perseverarent inter-
rogantes eum, erexit se et dixit eis, Qui
sine peccato est vestrum, primus in illam
lapidem mittat. 8 Et iterum se inclinans
scribebat in terra. 9 Audientes autem
unus post unum exiebant incipientes a
senioribus, et remansit solus et mulier in
medio stans. 10 Erigens autem se Iesus
dixit ei, Mulier, ubi sunt? nemo te con-
demnavit? 11 Quae dixit, Nemo, do-
mine. Dixit autem Iesus, Nec ego te
condemnabo: vade et amplius iam noli
peccare.

5. Μωυσης DKM. | ‡Μωσης ς. 1. 69. rel. ||post ἡμιν 1. 69. (S)Λ. c.e.ff. (Syr.ap. White.) | ‡ante ς. E. rel. ||(ἡμιν) post ενετ. U. | om. D supra H. Syr.Uss. Syr.Hier. Memph. (ἡμων ante Μω. S.)
— λιθαζειν D. 1. 69. MSUΛ. | ‡λιθοβολεισθαι ς. E. rel. (ut qui in adulterio deprehenditur lapidetur c.ff.)
— συ ουν] συ δε νυν D. tu autem c.ff.
— τι λεγεις] add. περι αυτης 69. MSUΛ. c.ff. Arm. Æth.
6. τουτο δε....κατηγορειν αυτου] om. D. (post ver. 11. M.)
— ελεγον] ειπαν M. | ειπον S. Syr.Uss.
— εχωσιν] εὑρωσι 1.
— κατηγορειν 1. rel. | κατηγοριαν κατ' 69. MSUΛ. Arm.
— τῳ δακτυλῳ] om. Λ. Syr.Uss.
— κατεγραφεν DEGHM. | ‡εγραφεν ς. 1. rel. | εγραψεν 69.
— fin.] add. μη προσποιουμενος EGHK.
7. ὡς] ὁς U.
— ερωτ.] επερωτ. 1. M.
— αυτον] om. D.
— ανεκυψεν και D. 1. MS. | ‡ανακυψας ς. E. rel. | αναβλεψας 69. UΛ. Arm.
— αυτοις D. 1. 69. SUΛ. Latt. | ‡προς αυτους ς. E. rel. | om. M.
— πρωτος] -τον EGH.
— λιθον] †praem. τον ς. E. rel. | om. (D.) (1.) 69. UΛ. | (λιθον post βαλετω D. 1. τ. λιθ. ibi M. post βαλ. επ' αυτ. Syr.Uss. Syr.Hier.)
— επ' αυτην D. 1. (69.) (EGHK)M(UΛ). | ‡επ' αυτῃ ς. S. ||post βαλ. 69. UΛ. Syr.Uss. Arm. Æth. | ante τον λιθ. EGHKS. Latt.

7. βαλετω] βαλλετω 1. EGHK.
8. κατω] om. H*.
— κατω κυψας] κατακυψας D. 1. ||add. τῳ δακτυλῳ D. ff.
— εγραφεν 1. 69. rel. | κατεγραφεν D. | εγραψεν M.
— εις] επι M.
— fin.] add. ἑνος ἑκαστου αυτων τας ἁμαρτιας U. vid. Syr.ap.Assemani.
9. οἱ δε ακουσαντες] om. 69. Λ. Syr.Hier. | ακουσαντες δε 1. Arm. | ἑκαστος δε των Ιουδαιων D. ||†add. και ὑπο της συνειδησεως ελεγχομενοι ς. E. rel. (Memph.W.) | om. D. 1. 69. MUΛ. Vulg. c.e.ff.l. Syr.Uss. Syr.Hier. Arm. Æth.
— εξηρχοντο 1. rel. (post εἷς καθ' εἷς Vulg. e.) | εχηρχετο D. | και εξηλθον 69. | και εξηλθεν Λ. | ανεχωρησαν (post εἷς καθ' εἷς) M.
— εἷς καθ' εἷς 69. rel. | om. D. | εἷς ἑκαστος αυτων 1. ||add. ad domum suam Syr.Hier.
— αρξαμενοι] -νος E*.
— ἑως των εσχατων 69. rel. | om. 1. EGHKM. Vulg. e.l. Syr.Uss. | ὡστε παντας εξελθειν D. (omnes recesserunt c.ff.)
— κατεληφθη KΛ.
— μονος] om. 69. | post Ιησους (om. ὁ) U. e. (μον. ὁ Ιησ. και] μονη Syr.Uss.)
— ὁ Ιησους e.ff. | om. D. 1. Am. c. Syr. Uss. supra. Syr.Hier.
— ουσα D. 69. EGHKMSUΛ. ff. Syr. Uss. | ‡ἑστωσα ς. 1. Fs. Vulg. c. Syr. Hier.
10. ανακυψας] αναβλεψας 69. Λ. (om. Arm. ανακ. δε ὁ Ιησ.)

10. και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος E. rel. | om. D. 1. MS. Vulg. c.e. Syr.Uss. Syr.Hier. Memph.W. Arm. | ειδεν αυτην και 69. UΛ. Æth.
— αυτῃ 1. rel. Vulg. e.(ff.) Syr.Hier. | τῃ γυναικῃ D. (c.) Syr.Uss. | om. 69. UΛ.
— γυναι 1. 69. MSUΛ. (‡ἡ γυνη ς.) Vulg. c.e.ff. Syr.Hier. | om. DEFGH K. Syr.Uss.
— εκεινοι οἱ κατηγοροι σου E. rel. Vulg. Cl. Memph.W. Æth. | om. D. 1. MΛ. Am. c.e. Syr.Uss. Syr.Hier. Arm. | om. εκεινοι 69. HU. qui te perduxerunt ff.
11. ἡ δε ειπεν] κακεινη ειπεν αυτῳ D.
— ειπεν δε ὁ Ιησους 1. E. rel. Vulg. (Syr.Uss.) | ὁ δε ειπεν D. | ὁ δε Ιησ. ειπεν αυτῃ Λ. ||δε] †add. αυτῃ ς. c.(e.) ff.g. Syr.Hier. Æth. | om. D. 1. EFGH KM. Vulg. l. Syrr. Arm. (και ὁ Ιησ. ειπεν αυτῃ 69. ειπεν αυτῃ ὁ Ιησ. U.)
— κατακρινω fut. Vulg. c.ff. praes. e. | κρινῶ EFGK.
— πορευου] ὑπαγε D.
— και] om. D Gr. 69. ff. Arm.
— μηκετι sic U cum rel. (non μη). || praem. απο του νυν D. 1. MU. (Syr. Uss.) Syr.Hier. Memph.W. Arm. Æth. amplius jam Am. ex hoc jam c.ff. amplius e.
— ad fin.] add. τουτο δε ειπαν πειραζοντες αυτον ἱνα εχωσι κατηγοριαν κατ' αυτου M(e ver. 6).

6. Haec autem Am. | 7. cum ergo Cl. | 9. exibant Cl. | incipiens Am.* | solus Jesus Cl. | 10. ubi sunt qui te accusabant Cl. | 11. jam amplius Cl.

VIII.
B D T.
L X Δ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUΛ.
Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
§ *b.*

[v] cap. 12:46.

14. *ἡ μαρτ. μου ἀληθής ἐστιν*

[w] Deut. 17:6.

[x] c. 7:30.

27 12 § Πάλιν οὖν ‡ αὐτοῖς ἐλάλησεν [ὁ] Ἰησοῦς″
λέγων, Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· [v] ὁ ἀκολου-
θῶν ‡ μοι″ οὐ μὴ ‡ περιπατήσῃ″ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ'
ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρι-
σαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου
οὐκ ἔστιν ἀληθής. 14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν
ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ
ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ‡ ἢ″ ποῦ
ὑπάγω. 15 ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ
κρίνω οὐδένα· 16 καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ
ἐμὴ ‡ ἀληθινή″ ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ
καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. 17 [w] καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ
ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία
ἀληθής ἐστιν. 18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ,
καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19 ″Ἔλε-
πζ γ γον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη †
Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ
πη α ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ‡ ἂν ᾔδειτε.″ 20 Ταῦτα
τὰ ῥήματα ἐλάλησεν † ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ, [x] καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

12 Iterum ergo locutus est eis Iesus dicens, Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulabit in tenebris sed habebit lucem vitae. 13 Dixerunt ergo ei Pharisaei, Tu de te ipso testimonium perhibes: testimonium tuum non est verum. 14 Respondit Iesus et dixit eis, Etsi ego testimonium perhibeo de me ipso, verum est testimonium meum, quia scio unde veni et quo vado: vos autem nescitis unde venio aut quo vado. 15 Vos secundum carnem iudicatis, ego non iudico quemquam: 16 et si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non sum, sed ego et qui me misit pater. 17 Et in lege vestra scriptum est quia duorum hominum testimonium verum est. 18 Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso, et testimonium perhibet de me qui misit me pater. 19 Dicebant ergo ei, Ubi est pater tuus? (87, 3.) Respondit Iesus, Neque me scitis neque patrem meum: si me sciretis, forsitan et patrem meum sciretis. 20 (88, 1.) Haec verba locutus est in gazophylacio docens in templo: et nemo apprendit eum, quia necdum venerat hora eius.

12. ab init. Cum igitur congregati essent Syr.Barsal. rursus autem congregatis illis *b.* (om. postea *αυτοις b.e.*) iterum autem cum convenissent *e.*
— *αυτοις ελαλησεν ὁ Ιησ.* (B)TLX. 69*sic.* SU. (*b.*)*c.*(*e.*) (om. ὁ B.*Mai.*) | *ελαλ. αυτ. ὁ Ιησ.* D. 1. 33. Vulg. (*a.*)*f.ff.g.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | *αυτ. ὁ Ιησ. ελαλ.* ΔEFGHKMΛ. Goth.(om. *ουν*). Jesus locutus est iis Syr.Hcl. (Theb.) | ‡*ὁ Ιησ. αυτ. ελαλ.* ς.
— *μοι* BT. rel. *Orig.* iv. 299ᵈ. | ‡*εμοι* ς. DL. rel.
— *περιπατησῃ* BTLX*Tf.* 33. FGKUΛ. *Orig.* iv. | ‡*-τησει* ς. DΔ. 1*s.* 33*s.* EHMS*s.*
— *αλλ' Orig.* iv. | *αλλα* D.
— *ἑξη* E. | Contra, *Orig.*
13. *ειπ. ουν αυτ. οἱ φαρ. Orig.* iv. 282ᵈ. | *οἱ ουν φαρ. ειπ. αυτ.* 1.
— *αυτῳ Orig.* iv. 282ᵈ. | om. Λ.
— *μαρτυρεις Orig.* iv. 281ᵇ. 282ᵈ. | *-ρης* Λ.
14. *Ιησ.*] praem. ὁ D. 69. *Orig.* iv. 282ᵈ.
— *ἐμαυτου*] *-τω* Λ.
— *αληθης εστιν ἡ μαρ. μου* TL. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.e.f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iv. 282ᵈ. 283ᵃ. | *ἡ μαρτ. μου αληθης εστιν* B. *b.* Theb. Arm. *Orig.* iv. 299ᵉ. | *αληθεινη μου εστ. ἡ μαρτ.* D.
14. *ὑμεις δε....που ὑπαγω*] om. Δ. 33*sic.* 69. M. Syr.Hier. *Orig.* iv. 282ᵈ. 299ᵉ. | Contra, MSS. vv. rel.
— *δε*] om. FHK(U *Tf.ed.* sed non in *coll.*) *a.*
— *ερχομαι*] *εχομαι* G.
— *η που* B.*Mai.*DTX. 1. KUΛ. Vulg. *f.l.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm.ed. *Novatian.* 108 (1°). | ‡*και που* ς. LEFGHS*s.* *a.b.c.e.* Syr.Pst. Arm.MSS. Æth. *Novatian.* 108 (2°).
15. *την Orig.* iv. 282ᵈ. 299ᵉ. | om. ΔΛ.
16. *δε εγω hic Orig.* iv. 282ᵈ. 299ᵉ. | ante *κρινω* 69. *a.*(*b.*) Memph. | om. *δε* X G. Vulg. *b.c.f.l.* Goth.
— *αληθινη* BDTLX. 33. *Orig.* iv. 282ᵈ. | ‡*αληθης* ς. Δ. 1. 69. rel. *Orig.* iv. 299ᵉ.
— *ὁτι μονος ουκ....ἡ μαρτ. αληθης εστιν* (ver. 17.) *Orig.* iv. *bis.* | om. 69. F*.
— *μονος*] add. *εγω* D. | Contra, BTL. rel. *Orig.* iv. *bis.*
— *αλλ' Orig.* iv. *bis.* | *αλλα* D.
— *πατηρ Orig.* iv. *bis.* *Tert.* adv. Prax. 22. | om. D. | praem. ὁ S.
18. *εμαυτου Orig.* iv. 237ᵉ. 300ᵃ. *Eus.* c. Mcl. 92ᵃ. | *εμου* U.
— *μαρτυρη* K. | Contra, *Orig.* iv. *Eus.* c. Mcl.
19. *Ιησους*] †praem. ὁ ς. 33*s.* 69. S*s.* *Orig.* iv. 281ᵃ. | om. B.*Mai.*DTLXΔ. 1. EFGHKMUΛ. ‖add. *και ειπεν αυτοις* D. *b.*(*e.*)
— *ουτε τον Orig.* iv. 281ᵃ·ᶜ· 282ᶜ *bis.* 283ᵃ·ᵇ· 284ᵈ. 285ᵇ. 287ᶜ. 300ᵃ. | *ουδε τον* T. *Orig.* iv. 285ᵈ.
— *ηδειτε* bis *Orig.* iv. 281ᵃ·ᶜ· 287ᶜ. 291ᶜ. 300ᵃ. | *οιδατε* 69 (1°. *-ατε* corr.¹. *-ετε**). *Orig.* iv. 288ᵇ. (*ειδειτε* prim. 69 *Scr.*)
— *αν ηδειτε* BTL(X). 1. 33. (Vulg.) *c.* Arm. Æth. *Orig.* iv. 281ᵃ·ᶜ· 287ᶜ. 291ᶜ. 300ᵃ. (*ειδητε* X.) | ‡*ηδ. αν* ς. Δ. rel. | om. *αν* D. *b.e.ff.* *Orig.* iv. 288ᵇ.
— *τα*] om. Δ.
20. *ελαλησεν*] †add. ὁ *Ιησους* ς. XΔ. rel. Vulg.*Cl.* Arm.ed. | om. BDTLK. *Am.* *a.b.c.e.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm.*codd. multi.* Æth. *Orig.* iv. 288ᵇ·ᶜ· (292ᵃ.)
— *εληλυθει Orig.* iv. 288ᵇ. | *ηλθεν* L.

12. lumen vitae *Cl.* | 16. misit me *Cl.* | 20. locutus est Jesus *Cl.*

B[C]DT. πθ/ι LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.
[y] c. 7:33, seq.

28 21 [y] Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς †, Ἐγὼ ὑπάγω,
καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθα-
νεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μή τι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν,
ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23 καὶ ‡ ἔλεγεν″ αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ
ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ ‡ τούτου τοῦ κόσμου″ ἐστέ,
ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 εἶπον οὖν
ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν
γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; †
εἶπεν αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ
ὑμῖν. 26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν·
ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ'
αὐτοῦ, ταῦτα ‡ λαλῶ″ εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνω-
28. οὖν [αὐτοῖς] σαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 εἶπεν οὖν † ὁ
[z] c. 3:14. 12:32. Ἰησοῦς, [z] Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,
τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ
οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ †, ταῦτα
λαλῶ. 29 καὶ ὁ πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ

21 (89, 10.) Dixit ergo iterum eis Iesus, Ego vado, et quaeretis me, et in peccato vestro moriemini: quo ego vado vos non potestis venire.
22 Dicebant ergo Iudaei, Numquid interficiet semet ipsum, quia dicit, Quo ego vado vos non potestis venire?
23 Et dicebat eis, Vos de deorsum estis, ego de supernis sum: vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo.
24 Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris: si enim non credideritis quia ego sum, moriemini in peccato vestro.
25 Dicebant ergo ei, Tu quis es? Dixit eis Iesus, Principium quia et loquor vobis.
26 Multa habeo de vobis loqui et iudicare: sed qui misit me verax est, et ego quae audivi ab eo, haec loquor in mundo.
27 Et non cognoverunt quia patrem eis dicebat.
28 Dixit ergo eis Iesus, Cum exaltaveritis filium hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, et a me ipso facio nihil, sed sicut docuit me pater, haec loquor.
29 Et qui me misit me-

---

21. ειπεν] -πον F.
— αυτοις] †add. ὁ Ιησους ς. Δ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *a.(c.)f.* (Memph.) Theb. | om. BDTLX. *b.e.* *Orig.* iv. 292^{d}.
— ζητησετε *Orig.* iv. 292^{d}. $293^{c.d.e.}$ 294^{a}. $295^{a.d.}$ $300^{a.b.}$ 454^{c}. | ζησετε D*. | ζητειτε 69. *Am.* *a.b.c.(e.)f.* (*Orig.* iv. 306^{a}. MS. ζητητε).
— με] add. και ουχ εὑρησετε με 1. Syr. Hcl.* Memph. | Contra, *Orig.* iv. *ter.*
— αποθανεισθε *Orig.* iv. *ter.* | αποθανησεσθε T*ap.Bch.* (ctra, *Georg.*)
— ὁπου] praem. και X. 1. U. Syr.Pst. | Contra, *Orig.* iv. 292^{d}. 300^{a}.
22. ελεγον *Orig.* iv. 296^{c}. | praem. και 69. | ελεγαν D*.
— Ιουδαιοι] ιδαιοι 69.
— αποκτενει *Orig.* iv. 296^{c}. 297^{d}. 299^{b} *bis.* $300^{b.c}$ *bis.* $301^{c.d.}$ 302^{a}. | αποκτεννει L.
— ἑαυτ. *Orig.* iv. 9^{ies}. | αυτ. D*. 69. Λ. *Orig.* iv. 301^{c}.
— λεγει] add. ὁτι U. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | Contra, *Orig.* iv. 296^{d}. 299^{b}. 300^{b}.
23. ελεγεν BDTLX. 69. Vulg. *a.b.c.e. ff.* Syr.Hcl.*mg.* *Orig.* iv. 302^{c}. | ‡ειπεν ς. Δ. 1. 33. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.*
— εγω 1°. *Orig.* iv. *Novatian.* 109. | add. δε D*Gr.* Æth. (et ego Syr.Pst.)

23. ὑμεις εκ του.... εστε *Orig.* iv. *Novat.* | om. X.
— τω ανω 69 *Scr.*
— τουτου 1°. ante του κοσμου B.*Btly.*(in coll.)*Mai.*T. (Latt.) Syr.Pst. *Orig.* iv. 302^{e}. *Novat.* | ‡post ς. DLX. 1. 33. rel. Vulg. Syr.Hcl. *Orig.* iv. 302^{c}. 305^{d}.
— τουτου 2°.] ante του κοσμου B.*Bch.* *Mai.*(ed.2.) 33. 69. Latt. Syr.Pst. *Novat.* | Contra, B.(*Mai.*ed.1.)DTL. 1. rel. *Orig.* iv. $302^{c.e.}$
24. εαν γαρ μη.... ἁμαρτ. ὑμων *Orig.* iv. $306^{a.b.d.}$ 307^{b}. | om. 33.
— πιστευσητε] add. μοι D. 69. *e.* Æth. | Contra, *Clem.* 697. *Orig.* iv. *quater.*
25. ειπεν] †praem. και ς. TΔ. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. | om. BLX. 1. 33. 69. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | ειπεν ουν D *Gr.*
— αυτοις] om. U.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— την αρχην ὁ τι και] principium quia et *Am.* princip. qui et Vulg.*Cl.* *e.* initium quod *a.* imprimis quia *b.* init. quod et *c.* principium quod et *ff.* Syr.Hcl. (Goth.) primus et Æth.
26. ὑμων] add. και G.
— και καγω T *Georg.*
— λαλω BDTLXΔ. 1. 33. 69. KU. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | ‡λεγω ς. EF. rel.
26. τον κοσμον] praem. τουτον D². *a.b.f. ff.l.* | Contra, Vulg. *c.e.* *Tert.* adv. Pr. 22.
27. ουκ εγν.] praem. και U. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. | add. ουν 69. Λ.
— αυτοις *Am.* *a.(b.)c.e.f.ff.g.* rel. | αυτου D. (*non* 33.) Vulg.*Cl.*
— ελεγεν] λεγει DF. ‖add. τον θεον D. Vulg.*Cl.* *(b.)c.e.ff.g.* | om. *Am.* *a.f.*
28. ειπ. ουν] †add. αυτοις ς. DX. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.g.* rel. (αυτοις παλιν D. Syr.Pst. Theb.ap.Woide.) | om. BTL. 1. *a.*
— ὁταν] praem. ὁτι B.
— πατηρ] †add. μου ς. BΔ. 1. 33. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. μου DTLX. 69. Vulg. *a.b.c.e.ff.l.* Memph. Theb. Æth. *Eus.* c. Mcl. 90^{a}. *Hil.* 1015^{d}.
— λαλω] ποιω 69*(corr.¹.)
29. πεμψ. με] add. πατηρ L. | Contra, *Eus.* c. Mcl. 90^{a}. | (om. με 69 *Scr.*)
— ουκ αφ.] praem. και LX. 1. Vulg.*Cl.*

21. quaeritis me *Am.* | 22. dixit *Cl.* | 25. princ. qui et *Cl.* | 26. me misit *Cl.* | 27. patrem ejus dicebat Deum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) Goth. Arm. Æth.

ἀφῆκέν με μόνον †, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ
πάντοτε. 30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτόν.
29 31 ῎Ελεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευ-
κότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ
τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, 32 καὶ γνώσεσθε
τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.
33 ἀπεκρίθησαν ‡ πρὸς αὐτόν,″ Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν
¶ Theb. καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε¶· πῶς σὺ λέγεις
ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς [ὁ]
§ C Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι § πᾶς ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. 35 ὁ δὲ
δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς
μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθε-
ρώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. 37 οἶδα ὅτι σπέρμα
Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ
38. ἐγὼ ἃ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 ‡ ἃ ἐγὼ″ ἑώρακα
παρὰ τῷ πατρὶ † λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ‡ ἃ ἠκούσατε,″
παρὰ ‡ τοῦ πατρὸς″ † ποιεῖτε. 39 ἀπεκρίθησαν καὶ
‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει

cum est: non reliquit me solum, quia ego quae placita sunt ei facio semper. 30 Haec illo loquente multi crediderunt in eum.

31 Dicebat ergo Iesus ad eos qui crediderunt ei Iudaeos, Si vos manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis, 32 et cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos. 33 Responderunt ei, Semen Abrahae sumus et nemini servivimus umquam: quomodo tu dicis, Liberi eritis? 34 Respondit eis Iesus, Amen amen dico vobis quia omnis qui facit peccatum servus est peccati: 35 servus autem non manet in domo in aeternum, filius manet in aeternum: 36 si ergo filius vos liberaverit, vere liberi eritis. 37 Scio quia filii Abrahae estis: sed quaeritis me interficere, quia sermo meus non capit in vobis. 38 Ego quod vidi apud patrem loquor, et vos quae vidistis apud patrem vestrum facitis. 39 Responderunt et dixerunt ei, Pater noster Abraham est.

---

b.c.e.g. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Æth. *Hil.* 1015ᵈ. | Contra, BDT. rel. *Am. a.f.ff.* Goth. *Eus.* c. Mcl.
29. μονον] †add. ὁ πατηρ ς. ΔΕ. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (h. 33.) | om. B DTLX. 1. 69. Vulg. *a.b.c.e.ff.g.l.* Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Eus.* c. Mcl. *Hil.* 1015.
— εγω *Eus.* c. Mcl. *Hil.* | om. X.
31. ὁ Ιησους *Orig.* iv. 284ᶜ. | om. Λ.
— μεινητε BD. rel. *Orig.* iii. 533ᵃ. iv. 284ᶜ *ter.* 327ᵈ. in Prov. Mai. 46. *Eus.* in Ps. 26. | μενητε ΤΔ.
— τῳ λογῳ τῳ εμῳ *Orig.* iii. iv. *quater.* | τῳ εμῳ λογῳ D. *Eus.* in Ps.
32. ελευθερωση 69.
33. προς αυτον BDTLX. 33. *e.ff.l.* | ‡αυτῳ ς. Δ. 1. rel. Vulg. *a.b.f.* (om. *c.*) ‖add. οἱ Ιουδαιοι X. 33. 69. A. (*a.*)*b.c.e.ff.* Syr.Hcl. Arm.MSS. ‖add. και ειπαν D. 1(-πον). (*b.*)(*c.*)*e.*(*ff.*) (Memph. Theb.) Arm. (Æth.)
— ουδενι δεδουλ. πωποτε *Orig.* iv. 272ᶜ. | ου δεδουλ. ουδενι πωποτε D.
— πως] praem. και 69.
— ὁτι *a.e.f.* | om. 1. 69. Vulg. *b.c.ff.* Goth. Arm.
— γενησεσθε] γενησθε X.
34. ὁ Ιησ.] om. ὁ B.

34. της ἁμαρτιας BCTL. rel. (Latt. et *m.*) vv. *Iren.* 183. *Orig.* iii. 585ᶜ. iv. 424ᵈ. in Prov. Mai. 43. 54. *Orig. Int.* ii. 103ᵇ. 157ᶜ. 269ᵃ. 424ᵇ. iv. 572ᵇ. *Cypr.* 207. *Hil.* 257ᵃ. 393ᵇ. 465ᵈ. 491ᵇ. | om. D. *b.* *Clem.* 440. *Orig.* in Prov. 23.
35. ὁ δε *Clem.* 440. | ουδε X.
— μενη E*MΛ.
— εν τῃ οικιᾳ *Clem.* | εις την οικειαν D.
— ὁ υἱος μεν. εις τ. αιωνα *Cypr.* 207. | om. X. 33. *Clem.*
— ὁ *Hil.* 491ᵇ. | add. δε DT. Vulg.*Cl.* *a.* Syrr. Pst. & Hcl.† Arm. (Æth.) *Cypr.* 207. (nam filius *b.*)
— μενει] add. εν τῃ οικιᾳ Λ.
36. ουν Vulg. *b.c.f.m.* | om. 69. *a.e.ff.* *Iren.* 212. | δε *Clem.* 440.
— ελευθερωσῃ BCTL. rel. | -σει DΔH M.
38. ἁ εγω BC. Memph. *Orig.* iv. 315ᵃ·ᵇ· 317ᵈ. | εγω ἁ DLX. *f.* *Tert.* adv. Prax. 22. | εγω δε ἁ 69. | ὁ εγω 1. | ‡εγω ὁ ς. TΔ. 33*s.* rel. Latt.(et *m.*) rel.
— πατρι] †add. μου ς. DΔ. 1*s.* 33*s.* 69*s.* rel. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.m.* rel. *Tert.* | om. BCTLX. *Am.* *g.l.* Æth. *Orig.* iv. 315ᵃ·ᵇ· 317ᵈ *diserte.*

38. λαλω] praem. ταυτα D. 33. (*b.*)(*c.*) | Contra, *Orig.* iv. 315ᵃ·ᵇ· 317ᵈ. *Tert.*
— ἁ (post ουν) BCDX. 1. 33. 69. K. Vulg. *b.e.f.* *Orig.* iv. 315ᵃ·ᶜ·ᵈ· 316ᵃ·ᵇ·ᶜ· 317ᵃ·ᵇ·ᶜ·ᵈ·ᵉ· | ‡ὁ ς. TLΔ. rel. *a.c.* vv. *Tert.*
— ηκουσατε BCLX. 1. 33. 69. K. *f.* Syr.Hcl.*mg.* Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 315ᵃ(*diserte*)·ᶜ·ᵈ· 316ᵃ·ᵇ·ᶜ· 317ᵃ·ᵇ·ᶜ·ᵉ· | ‡ἑωρακατε ς. DTΔ. rel. (Latt. et *m.*) Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* *Tert.*
— του πατρος BCTLX. 1. 33. K. *Orig.* iv. 10ⁱᵉˢ. 317ᶜ *diserte.* | ‡τῳ πατρι ς. DΔ. 69 *sic.* rel. ‖†add. ὑμων ς. CD XΔ. 1. 33. 69. rel. vv. *Tert.* | om. BTL. Æth. *Orig.* iv. 10ⁱᵉˢ. *diserte* iv. 317ᶜ οὐκ εἴρηται...τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ἢ...ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρός.
— ποιειτε (-ητε XΛ)] praem. ταυτα D. (*Tert.*) | Contra, *Orig.* iv. 8ⁱᵉˢ.
39. ειπαν BCD. 33. *Orig.* iv. 317ᵃ. | ‡ειπον ς. TLX. rel.
— αυτῳ] ante και ειπ. 69. *c.*(*ff.*) Arm. | Contra, *Orig.* iv. | om. *a.b.e.*
— λεγει αυτοις *Orig.* iv. 318ᵃ. | ειπεν ουν D. *e.*

---

29. et non rel. *Cl.* | 35. filius autem *Cl.* | 36. vos filius *Cl.* | 38. patrem meum *Cl.*

αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ‡ ἐστε,"
τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε †. 40 νῦν δὲ ζητεῖτέ
με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελά-
ληκα, ἣν § ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ
οὐκ ἐποίησεν. 41 ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν. εἶπον † αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας ‡ οὐκ ἐγεν-
νήθημεν," ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. 42 εἶπεν †
αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς, Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγα-
πᾶτε ἂν ἐμέ· a ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ¶ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ
ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με
ἀπέστειλεν. 43 διὰ τί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώ-
σκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν.
44 b ὑμεῖς ἐκ * τοῦ" πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς
ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος
ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ
ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ
τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν

[A] B C D (T). L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.

§ Theb.

a c. 17:27.

¶ T

b 1 Joh. 3:8.

Dixit eis Iesus, Si filii Abrahae estis, opera Abrahae facite. 40 Nunc autem quaeritis me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a deo: hoc Abraham non fecit. 41 Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt itaque ei, Nos ex fornicatione non sumus nati, unum patrem habemus deum. 42 Dixit ergo eis Iesus, Si deus pater vester esset, diligeretis utique me: ego enim ex deo processi et veni; neque enim a me ipso veni, sed ille me misit. 43 Quare loquellam meam non cognoscitis? quia non potestis audire sermonem meum. 44 Vos ex patre diabolo estis, et desideria patris vestri vultis facere: ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit, quia non est veritas in eo: cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendax est et pater

39. ὁ Ιησ.] om. ὁ B. *Btly. in coll. Mai.*
— *του Αβρ.* 1°. *Orig.* iv. 104^{b}. 308^{a}. 313$^{a.b.}$ 316^{b}. 317^{b}. 318$^{a.b.d.}$ 320^{b}. 328^{a}. *Eus.* in Es. 473^{e}. 513^{e}. in Ps. 682^{b}. | om. *του* G.
— *εστε* BDTL. Vulg. *ff.* *Orig.* iv. 104^{b}. 308^{a}. 313$^{a.b.}$ 316^{b}. 317^{b}. 318$^{a.b.d.}$ 320^{b}. 328^{a}. | ‡ *ητε* ς. C(X)Δ. 1. 33. 69. rel. *a.b.c.e.f.* (vv. *ut vid.*) (*ειτε* X.) *Orig.* i. 299^{e}. iii. 145^{e}. iv. 104^{b}. *Orig. Int.* ii. 82^{d}. 674^{d}. iv. 525^{a}. 534^{d}. *Eus.* in Es. 473^{e}. 513^{e}. in Ps. 682^{b}.
— *τα εργα τ. Αβρ.* ad fin. ver.] om. 69*.
— *εποιειτε* *Orig.* i. 299^{e}. iv. 104^{b}. 316^{b} (MS.) *Orig. Int.* ii. *bis.* iv. *bis.* *Eus.* in Es. *bis.* | *ποιειτε* Vulg. *ff.* *Orig.* iv. 308^{a}. 313$^{a.b.}$ 316^{b} *ed.* 317^{b}. 318$^{a.b.d.}$ 319^{b}. 320^{b}. 328^{a}. *Eus.* in Ps. 682^{b}.
— fin.] † add. *αν* ς. CLXΔ. 1. 33. KM. *b.* Æth. *Orig.* iii. 145^{e} (ante *εποι.*) *Orig. Int.* ii. *bis.* iv. *bis.* | om. B. *Mai.* D *Gr.* T. 69. EFGHSUΛ. (Latt.) Arm. *Orig.* i. 299^{e}. iv. 104^{b}. 308^{a}. 313$^{a.b.}$ 316^{b}. 317^{b}. 318$^{a.b.d.}$ 319^{b}. 320^{b}. 328^{a}. *Orig. Int.* iii. 371^{d}. *Eus.* in Es. *bis.* in Ps.
40. *ανθρωπον*] -*πος* 69*.
— *ὁς*] *ὁν* T. (*ὡς* E.)
— *ὑμιν*] post *λελαλ.* D. 69. *a.b.c.e.l.* Memph. Æth. *Orig. Int.* ii. 383^{e}. iv. 534^{d}. *Tert.* de car. Chr. 15. | Contra, BCTL. rel. Vulg. *f.ff.* *Orig.* i. 381^{a}. 410^{a}. 705^{c}. iv. 282^{b}. 294^{a}. 320^{d}. 402^{c}. *Eus.* D.E. 463^{a}. *Tert.* adv. Prax. 22.
40. *ηκουσα* *Orig.* i. 410^{a}. 705^{c}. iv. 294^{a}. 320^{d}. 402^{c}. | -*σεν* D*. *e.ff.* *Tert.* (antea "locutus est" *e.ff.*)
— *θεου* *Orig.* i. 705^{c}. iv. 320^{d}. 321^{b}. 323^{a}. 402^{c}. *Tert.* | *πατρος μου* 69. Arm. *Orig.* i. 410^{a} (? om. *μου*). iv. 294^{a} (om. *μου*). *Orig. Int.* iv. 534^{d}.
41. *ὑμεις* *Orig.* iv. 323$^{b.c.e.}$ 325^{a}. 326^{c}. 334^{a}. 337^{a}. | add. *δε* D. 1. *l.* Syr.Pst. (Æth.) | sed vos *b.e.*
— *ειπον* (-*παν* D.)] † add. *ουν* ς. CD X. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl.* Theb. Goth. *Orig.* iv. 327^{a}. | om. BTL. 1. *a. b.e.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. [*c.*] Æth.
— *ουκ εγεννηθημεν* BD*. | *ουκ εγεννημεθα* TL. | ‡ *ου γεγεννημεθα* ς. CD^{2} XΔ. 1. 33. (69.) rel. *Orig.* iv. 327$^{a.b.c.e.}$ (*γεγενημ.* 69 *Scr.*)
— *εχομεν* *Orig.* iv. *bis.* | *εχον* H.
42. *ειπεν*] † add. *ουν* ς. DXΔ. 69. MSs U. Vulg. *f.* Theb. | om. BCTL. 1. 33. EFGHKΛ. *a.b.c.e.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig.* iv. 328^{c}. [Æth.]
— *ὁ Ιησ.* *Orig.* iv. 328^{c}. | om. *ὁ* B.
— *πατηρ*] praem. *ὁ* B. | Contra, *Orig.* iv. 317^{e}. 328$^{c.d.e.}$ 330^{a}.
— *ὑμων* *Orig.* iv. 5^{ies}. | *ἡμων* G.
— *ην*] *εἶ* X.
42. *εκ τ. θεου* *Orig.* iv. 328^{c}. *Tert.* adv. Prax. 22. *Hil.* 899^{a}. | om. G.
— *ουδε* Vulg. *a.b.g.* *Orig.* iv. 331^{c}. *Hil.* 899^{a}. | *ου* D *Gr.* 69. G. *c.e.f.ff.* Syr. Hcl.
— *εληλυθα* *Orig.* iv. 331^{c}. | -*θον* D*.
— *αλλ'* *Orig.* iv. 331^{c}. | *αλλα* D.
43. *τι* *Orig.* iv. 332^{a}. *Eus.* in Ps. 374^{a}. | om. L.
— *λαλιαν* *Orig.* iv. *Eus.* in Ps. | *αληθειαν* D* *Gr.*
— *τον λογον τον εμον* *Orig.* iv. *Eus.* in Ps. | *τον εμον λογον* 69. | *των λογων των εμων* U.
44. *του* ante *πατρος* BCDLXΔ. 1. 69. EFG *Tf.* HMSUΛ. *Clem.* 368. *Orig.* ii. 125^{f}. 589^{d}. iii. 290^{f}. iv. 323$^{b.c.e.}$ 332$^{d.e.}$ 333^{a}. 336^{a}. 339^{b}. | * om. ς. 33*s.* Goth. Arm. | (om. *του πατρος* K. *Orig.* iii. 181^{b}.) ‖ add. *ὑμων* *Smg.* Λ^{2}. *Clem.* *Orig.* semel.
— *του διαβ.* *Clem.* *Orig.* ii. *bis.* iii. 181^{b}. 290^{f}. iv. 323$^{b.c.e.}$ | om. *του* X.
— *απ'* *Iren.* 320. 321. *Clem.* *Hipp.* Phil. v. 17 (136). *Orig.* ii. 126^{a}. iv. 336^{a}. 340^{c}. *Orig. Int.* ii. 160^{d}. *Cypr.* 206. *Lucif.* 118. 176. | *εξ* L.
— *ουχ* B^{2} *Rl. Mai.* C. rel. *Clem.* *Orig.* ii. iv. 340^{c}. 343^{b}. 345^{a}. | *ουκ* B* *Rl. Mai* (ed.2.) DLXΔ. 1^{R}. 69^{2} *Scr.* Λ^{2} *Tf.*

39. dicit *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.

c c. 18:37.

καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν
λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. 46 τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με
περὶ ἁμαρτίας; εἰ † ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ
πιστεύετέ μοι; 47 c ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ
θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ
θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 ἀπεκρίθησαν † οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρεί-
της εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς,
Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου,
καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν
μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐάν τις ‡ τὸν ἐμὸν λόγον″ τηρήσῃ, θάνατον οὐ
μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52 εἶπον † αὐτῷ οἱ Ἰου-
δαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ
§ A ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ § λέγεις, Ἐάν τις
τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ ‡ γεύσηται″ θανάτου
εἰς τὸν αἰῶνα. 53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν

cius. 45 Ego autem quia veritatem dico, non creditis mihi.
46 Quis ex vobis arguit me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi?
47 Qui est ex deo, verba dei audit: propterea vos non auditis, quia ex deo non estis.
48 Responderunt igitur Iudaei et dixerunt ei, Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu et daemonium habes?
49 Respondit Iesus, Ego daemonium non habeo, sed honorifico patrem meum, et vos inhonoratis me.
50 Ego autem non quaero gloriam meam: est qui quaerit et iudicat.
51 Amen amen dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non videbit in aeternum.
52 Dixerunt ergo Iudaei, Nunc cognovimus quia daemonium habes: Abraham mortuus est et prophetae, et tu dicis, Si quis sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in aeternum:
53 numquid tu maior

---

44. *ουκ εστιν αληθ.* Latt. Syr.Hcl. Goth. *Clem. Orig.* iv. 340^{c}. 344^{b}(1°)^{d}. | *αληθ. ουκ εστ.* D. (*b.*)*m.* Syr.Pst. *Orig.* iv. 344^{b}(2°). *Cypr.* 206.
— *ὁταν λαλῃ Clem. Orig.* iii. 562^{b}. iv. 333$^{b.e.}$ 345^{d}. | *ὁταν λαλει* HU.
— *ιδ. λαλει Orig.* iii. iv. *ter.* | *ιδ. λαλη* Λ.
— *και ὁ πατηρ*] sicut et pater *a.b.c.e.ff.l.* | Contra, Vulg. *f.g.*
45. *δε* Vulg. *f.g. Orig.* iv. 347^{b}(*bis*). 348^{a}. | om. D. *a.b.c.e.ff.*
— *ὁτι Orig.* iv. 347^{b}(*bis*). 348$^{a.b.c.}$ | *ο* L. ("si" Vulg. *Cl.*)
— *λεγω Orig.* iv. 5^{ies}. | *λαλω* D. ‖ add. *ὑμιν* C* *ut vid. b.f.* Memph. Æth. | Contra, MSS. (Latt.) Theb. rel. *Orig.* iv. 5^{ies}.
— fin.] add. *ὑμεις* D. | Contra, *Orig.* iv. 5^{ies}.
46. om. ver. D. | Contra, *Orig.* iv. 348$^{c.d.e.}$ 349$^{a.b.}$
— *ελεγχει Orig.* iv. | *-χη* E*MΛ.
— *ει*] † add. *δε* ς. Δ. rel. Memph.MS. Æth. (et si Syr.Pst.) | om. BCLX. 1. 33. 69. Latt. Syr.Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 349^{b}.
— *αληθ.*] praem. *την* 69.
— *μοι*] *με* H.
47. *ουκ ακουετε Orig.* iv. 350^{b}. | *ου πιστευετε* X. *a.*

47. *ὁτι εκ τ. θ. ουκ εστε Orig.* iv. | om. D G.
48. *απεκριθησαν*] † add. *ουν* ς. Δ. Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. (Goth.) | om. BCDLX. 1. 33. 69. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iv. 353^{c}.
— *ειπαν* BCD. 33. *Orig.* iv. | ‡ *ειπον* ς. L. rel.
— *λεγομεν Orig.* iv. 353^{c}. 358^{b}. *Eus.* in Ps. 374^{b}. | *λεγωμεν* LXMΛ.
— *ἡμεις*] ante *λεγ.* DL. (*c.*) *Eus.* in Ps. | Contra, Vulg. *b.f. Orig.* iv. *bis.* (*ὑμεις* 69.) | om. *a.e.*
— *συ Orig.* iv. 353^{a}. 354$^{a.b.}$ 358^{b}. *Orig. Int.* iii. 972^{c}. *Eus.* in Ps. | om. 1. Syr. Hcl.txt. *Orig.* ii. 794^{d}.
— *δαιμονιον*] praem. *ὁτι* 69. | om. *Orig.* ii. iv. *ter. Orig. Int.* iii. *Eus.* in Ps.
49. *απεκρ. Ιησ.* (*ὁ Ιησ.* D. 69.) *Orig.* iv. 355^{a}. | om. X. ‖ add. *και ειπεν* 1. 69. G. Memph. (Arm.) Æth. | om. rel. Theb. rel. *Orig.* iv.
— *μου Orig.* iv. 355^{b}. 357$^{d.e.}$ 358^{e}. | ante *τ. πατ.* D.
50. *δε Orig.* iv. 359$^{a.d}$(*bis*). | om. 69. Goth. Arm. *Orig.* iv. 355^{b}. *Tert.* adv. Prax. 22.
— *την δοξ. μου Orig.* iv. *quater.* | *τ. δοξ. την εμην* 1.
51. *εαν τις* Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. *Orig.* iv. 360^{c}. 361$^{b.c.e.}$ 362$^{b.d.}$ 363^{c}. 365^{e}. 366^{c}. | *ὁς αν* D. Syr.Pst. Theb.

51. *τον εμον λογον* BCDLX. 33. *Orig.* iv. 9^{ies}. | ‡ *τον λογ. τον εμον* ς. Δ. rel.
— *τηρησῃ Orig.* iv. 9^{ies}. | *-σει* M.
— *θεωρησῃ Orig.* iv. 7^{ies}. (*οψεται Orig.* iv. 362^{b}.) | *-σει* 1. M. *Orig.* iv. 365^{e} (*bis*). | *θεωρη* Δ.
52. *ειπον*] (*-παν* D.) ‖ † add. *ουν* ς. D LXΔ. rel. Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. Theb. Goth. | om. BC. *a.b.e.* Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig.* iv. 362^{c}.
— *οἱ Orig.* iv. | om. K.
— *τις τον λογον μου* AB. rel. | *μου τις τ. λογ.* D. | *τις μου τ. λογ.* L. | *τις τ. εμον λογ.* 33. *Orig.* iv. 363^{a}. 365^{e}.
— *τηρησῃ Orig.* iv. *bis.* | *-σει* DM.
— *ου μη γευσ. θανατου* ACD. rel. Latt. Syr.Hcl. *Orig.* iv. 363^{a} *dis.* 365^{e}. | *θανατον ου μη θεωρησῃ* B. Syr.Pst. (vid. ver. 51.)
— *γευσηται* ACDLXΔ. 1. 33. (69.) G *sic* K*Tf.*MSUΛ. *Orig.* iv. *bis.* (*-σιτε* 69.) | ‡ *-σεται* ς. EGH.
— *εις τον αιωνα* Vulg. *a.e.f.g.l. Orig.* iv. | om. D. *b.c.ff**.
53. *ει*] *η* 69.
— *πατρος ἡμων* Vulg. *f. Orig.* iv. 272^{c}. 363^{b}. 367^{c}. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* ‖ add. *του* 69.

---

45. autem si veritatem *Cl.* | 46. arguet *Cl.* | dico vobis quare non *Cl.* | 47. ex Deo est *Cl.* | 49. in honorastis *Cl.* | 50. quaerat et judicet *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.

Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθα-
νον· τίνα σεαυτὸν † ποιεῖς; 54 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς,
Ἐὰν ἐγὼ ‡ δοξάσω″ ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν
ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς
54. θεὸς ὑμῶν λέγετε, ὅτι Θεὸς ‡ ἡμῶν″ ἐστιν, 55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε
αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. ‡ κἂν″ εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα
55. ὅμοιος ὑμῶν αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ‡ ὑμῖν″ ψεύστης· ‡ ἀλλὰ″ οἶδα
αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν
ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι
πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ
57. ἑώρακες ἑώρακας; 58 εἶπεν αὐτοῖς † Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέ-
d c. 10:31. γω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 d ἦραν
οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ †.

es patre nostro Abraham, qui mortuus est? et prophetae mortui sunt: quem te ipsum facis?
54 Respondit Iesus, Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est: est pater meus qui glorificat me, quem vos dicitis quia deus noster est,
55 et non cognovistis eum, ego autem novi eum. Et si dixero quia non scio eum, ero similis vobis mendax: sed scio eum et sermonem eius servo.
56 Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum, et vidit et gavisus est.
57 Dixerunt ergo Iudaei ad eum, Quinquaginta annos nondum habes et Abraham vidisti?
58 Dixit eis Iesus, Amen amen dico vobis, ante quam Abraham fieret ego sum.
59 Tulerunt ergo lapides ut iacerent in eum: Iesus autem abscondit se et exivit de templo.

IX. Ι' 30 1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ
γενετῆς. 2 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
λέγοντες, Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς

1 Et praeteriens vidit hominem caecum a nativitate.
2 Et interrogaverunt eum discipuli sui, Rabbi, quis peccavit, hic

---

53. *ὁστις* *Orig.* iv. *ter.* | *ὁτι* D. *a.*
— *απεθανον* *Orig.* iv. *bis.* | *-ναν* D*.
— *σεαυτον*] †add. *συ* ς. X*sic.* 69*s.* rel. Goth. (Arm.) | om. ABCDLΔ. 1. 33. GK. Latt. Æth. *Orig.* iv. 363^{b}. 368^{a}.
54. *Ιησ.*] praem. *ὁ* DΔ*. 69. *Orig.* iv. 368^{b}. | Contra, ABC. rel.
— *δοξασω* BC*D. 1. 69 *Scr.* *a.c.e.ff.l.* *Orig.* iv. 368^{b} *bis.* | ‡*δοξαζω* ς. AC²LX. rel. Vulg. *b.f.*
— *θεος*] praem. *ὁ* L.
— *ἡμων* AB²*Tf.*CLΔ. 1. 33. 69*. EGHKMSUΛ. *Am.* *f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | ‡*ὑμων* ς. B**Tf.*DX. 69 *corr.*¹. F*s.* Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.* *Tert.* adv. Prax. 22.
55. *και εαν* (*s.* *καν*) .... *αλλ' οιδα αυτον*] om. G.
— *καν* BD. | ‡*και εαν* ς. AC. rel.
— *αυτον* 3°.] om. Δ.
— *εσομαι*] post *ὁμοιος* D.
— *ὑμιν* AB.*Mai.*D. 1. | ‡*ὑμων* ς. CLXΔ. 33. rel.
— *αλλα* BDX. | ‡*αλλ'* ς. AC. rel.
56. *ιδῃ* B²*Mai.*CD*. rel. *Exc. Theod.* (Clem.) 973. *Orig.* iv. 88^{b}. 103^{a}. 365^{a}. *Eus.* c. Mcl. 137^{d}. in Ps. 489^{a}. | *ειδη* AB**Mai.*D²X. 69. *Orig.* iv. 321^{e}.
56. *την εμην* *Iren.* 148. 232. 235. *Ex. Theod.* *Orig.* iv. 321^{e}. 365^{a}. *Orig. Int.* ii. 86^{d}. *Eus.* c. Mcl. in Ps. *Tert.* adv. Prax. 22. | om. X. Theb.
— *εχαρη* *Orig.* iv. 88^{b}. 322^{a}. 365^{a}. *Eus.* c. Mcl. in Ps. *Tert.* | *-ρην* 1. 69. | *-ρει* U.
57. *ειπον*] *ειπαν* D.
— *πεντηκοντα* *Iren.* 148 *diserte.* | *σαρακοντα* *sic* Λ*.
— *ουπω*] *ουδεπω* D.
— *ἑωρακας*] *-κες* B**Rl.Mai.*
58. ab init.] add. *και* L. Syr.Hcl. Æth.
— *ειπεν*] add. *ουν* DX. 1. 69. GK. Theb. | Contra, ABC. rel. Latt. rel.
— *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. ADL. rel. | om. BC.
— *γενεσθαι* ABC. rel. Vulg. *f.* *Iren.* 240. *Orig.* i. 750^{f}. iv. 103^{a}. 292^{e}. *Eus.* c. Mcl. 137^{d}. in Ps. 489^{a}. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* *Orig. Int.* iii. 833^{d}. *Novatian.* 114. | *bis* Δ*Gr.&Lat.*
59. *ηραν ουν*] *τοτε ηραν* D.
— *βαλωσιν*] *βαλλωσιν* 69.
— *δε* ACD. rel. | om. B.
— *εκ του ἱερου*] †add. *διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν οὑτως* ς. A(CLX) Δ. 1. (33.) (69.) E. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. (Æth.) vid. Luc. iv. 30. | *διελθων*] om. 69. | praem. *και* CLX. 33. | *αυτων* add. *επορευετο* CLX. 33. Syr.Hcl.* Memph. | *απ' αυτων δια μεσου εκ του ἱερου και παρ. οὑτ.* 69. | *οὑτως*] om. Syr.Pst. ex urbe Æth. Rom. ‖ om. B.*Blc.Mai.*D. Vulg. *a.b.c.e.ff.g.l.* Theb. Arm. (*Orig.* iv. 292^{e}. *ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ὅτε παράγων εἶδε τὸν ἀπὸ γενετῆς τυφλόν κτλ.*)
1. *παραγων*] add. *ὁ Ιησους* C³FGHM². Vulg.*Cl.* *c.ff.g.l.* | om. *Orig.* iv. 293^{a}.
— *γενετης* ABCDL. 33. 69. rel. vid. *Hipp.* Phil. v. 9 (121). *Orig.* iv. | *γεννητης* 1. EFGHM. | *γενητης* X. | *γεννετης* K. | *γεννητοις* Λ. ‖ add. *καθημενον* D.
2. *αυτου λεγοντες*] om. D. *e.* (om. *λεγ.* *l.*)
— *ῥαββι* LΔ. 1. 33. 69. FGKMS*s*U Memph. | *ῥαββει* AB.*Mai.*CDEHΛ. Theb. Goth. | *ῥαββη* X.
— *τις*] *τι* 69.
— *γενηθη* A.
3. *Ιησους*] †praem. *ὁ* ς. D. | om. ABCLXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ. ‖ add. *και ειπεν αυτοις* 1. *b.*(*e.*)
4. *ἡμας* B(D)L. Syr.Hier. Memph.

---

54. Deus vester *Cl.* | 56. *om.* et *ante* vidit. *Cl.* 1. Jesus vidit *Cl.* | 2. discipuli ejus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
4. ἐμὲ δεῖ
– ὡς ἡμέρα
[e] c. 8:12. 12:35, 46.
6. ἐπέθηκεν [αὐτοῦ] τὸν πηλὸν
9. ἄλλοι δὲ ὅτι "Ομοιος

αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; 3 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς,
Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα
φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 ‡ ἡμᾶς" δεῖ
ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα
ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.
5 [e] ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.
6 ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαί, καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ
τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν * αὐτοῦ" τὸν πηλὸν
ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς †, 7 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὕπαγε νίψαι
εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, (ὃ ἑρμηνεύεται,
ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν
βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν
τὸ πρότερον ὅτι ‡ προσαίτης" ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός
ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; 9 ἄλλοι ἔλεγον
ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι ‡ ἔλεγον, Οὐχί, ἀλλ'" ὅμοιος
αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι Ἐγώ εἰμι. 10 ἔλε-
γον οὖν αὐτῷ, Πῶς ‡ ἠνεῴχθησάν" σου οἱ ὀφθαλμοί;
11 ἀπεκρίθη ἐκεῖνος †, * Ὁ" ἄνθρωπος * ὁ" λεγόμενος
Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς

aut parentes eius, ut caecus nasceretur? 3 Respondit Iesus, Neque hic peccavit neque parentes eius, sed ut manifestentur opera dei in illo. 4 Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est: venit nox quando nemo potest operari. 5 Quamdiu in mundo sum, lux sum mundi. 6 Haec cum dixisset, expuit in terram et fecit lutum ex sputo et levit lutum super oculos eius, 7 et dixit ei, Vade lava in natatoria Siloae, quod interpretatur missus. Abiit ergo et lavit, et venit videns. 8 Itaque vicini et qui videbant eum prius quia mendicus erat, dicebant, Nonne hic est qui sedebat et mendicabat? alii dicebant quia Hic est: 9 alii autem, Nequaquam, sed similis est eius: ille dicebat quia Ego sum. 10 Dicebant ergo ei, Quomodo aperti sunt oculi tibi? 11 Respondit, Ille homo qui dicitur Iesus lutum fecit et unxit oculos meos, et

Theb. Æth.Rom. *ὑμας* B.*Blc.* (post *δει* D.) *ἐργάζεσθε* *Orig.* iii. 201^{a}. iv. 27^{c}. ad eos qui lucis ejus participes sunt. *φησὶ τοῖς τοῦ φωτὸς αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν.* | ‡*εμε* ϛ. ACX. 1. 33. 69. rel. Latt. rel. Æth.Platt. *Hil.* 929^{a}.

4. *με* *Hil.* | *ἡμας* L.

— *ἑως* ABC^{3}D. rel. *Orig.* iii. 201^{a}. iv. 27^{c}(de la Rue). | *ὡς* C*L. 33. *b.* Syr. Hcl.mg. iv. 27^{c}(Huet.).

5. *εν τ. κοσμῳ ω* ABCΔ. 69. H*sic.* rel. *Am.* *c.f.ff.* Syrr. Pst. (*sic* MS.) & Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iv. 27^{c}. | *ω εν τ. κοσμω* DLX. 1. 33. Vulg.*Cl.* *a.b.g.*

6. *πτυματος* D.

— *επεχρισεν* ADL. rel. | *επεθηκεν* BC* *ut vid.* ‖ add. *αυτου* ABC^{2}L. 1. 33. Memph. (Goth.) (Æth.) add. *αυτῳ* D. | *om. ϛ. C*XΔ. rel. Latt. rel.

— *τον πηλον επι* Vulg. Syr.Hcl. Theb. rel. | om. 1. *e.* Æth. | om. *τον πηλον* 69. *a.c.f.*(*ff.*) Syr.Pst. Memph.

— *οφθαλμους*] †add. *του τυφλου* ϛ. AC. rel. *b.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. | *αυτου* D. Vulg. *a.c.ff.* Theb. Æth. | om. BL. 1. 33.

7. *αυτῳ*] om. D. *a.e.l.*

— *νιψαι* Vulg. *c.f.ff.g.* | om. A. *a.b.* | *και νιψαι post του Σιλ.* A^{2}. "et lava oculos tuos" post *απεστ.* *e.*

7. *την κολυμβηθραν*] post *του Σιλωαμ* 69.

— *ἑρμηνευεται*] *μεθερμηνευεται* D. (om. *ὁ ἑρμ. απεστ.* Syr.Pst.)

— *ουν....ηλθεν*] om. B. | om. *ουν και* Arm. (Latt.)

8. *αυτον*] om. Λ*.

— *προσαιτης ην* ABC*DLX. 1. 33. K. Vulg. *f.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | ‡*τυφλος ην* ϛ. C^{3}Δ. rel | *τυφλος ην και προσαιτης* 69. (*a.b.c.e.l.*) (Syr.Hier.)

— *ελεγον*] add. *ὁτι* L.

9. *αλλοι ελεγον ὁτι οὑτος εστιν*] om. LX. 33.

— *ὁτι*] add. *ουχ* G.

— *αλλοι*] *ἑτεροι* D. (*αλλοι....ὁμ. αυτ. εστ.* om. E*.)

— *ελεγον ουχι αλλ'* B(C)LX. (1.) 33. (Vulg.) *b.*(*g.*) Syrr. (Pst.) & Hcl.*mg.* Memph. (Theb.) Arm. Æth. (*αλλα* C.) (om. *ελεγον* 1. Vulg. *g.* Theb.) | ‡*δε ὁτι* ϛ. ADΔ. 69. rel. (*a.*)(*c.*)(*e.*)*f.* (*ff.*) Syr.Hcl.*txt.* Goth. (add. *ελεγον* *a.c.e.*)

— *εκεινος*] add. *δε* AC^{2}X. 33. 69. KU. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.l.* Syrr.Pst &Hcl.* Memph. Theb. Arm. Æth. | Contra, B C*DLG *sic.* rel. *Am.* Syr.Hcl.*txt.* Goth.

9. *ὁτι* Vulg. *f.g.* | om. L. *a.b.c.e.ff.*

10. *ελεγον* Vulg. *c.e.f.ff.g.* | *ειπον* D. (*a.*)*b.*

— *πως*] add. *ουν* CDLX. *a.l.* Syr.Hcl.* Arm. | om. ABΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.g.* Memph. Theb. Goth.

— *ηνεωχθησαν* B.*Mai.*ed.1.CDLXΔEF GHMΛ. | ‡*ανεωχθ.* ϛ. A. rel. | (*ενεωχ.* B.*Mai.*ed.2.)

— *σου* *St.* 3. ABCD*Gr.*LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛs. (*b.*) Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier.(*Bch.*) Goth. Arm. Æth. | *σοι* *Elz.* Vulg. *a.c.d.e.f.ff.g.*

11. *εκεινος*] †add. *και ειπεν* ϛ. AXΔ. rel. *a.b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. (Memph.) Goth. Æth. (om. *εκεινος* Syr.Pst. Æth.) | om. BCDL. 1. 33. Vulg. *c.e.l.* Theb. Arm.

— *ὁ" *ανθρ.* *ὁ" *λεγ.* B.*Mai.*L. 1. 33. Vulg. (*a.*)(*b.*)*c.e.*(*f.*) Syr.Hcl.* (*ὁ* ante *ανθρ.* B.*Btly.Bch.*) | *ανθρ. ὁ λεγ.* C. | *ανθρ. λεγ.* (*om. *ὁ* *bis*) ϛ. ADX. rel. Goth. Arm.

— *πηλον....οφθαλμους*] tetigit mihi oculos *a.* (om. *τους οφθαλ.* *b.c.e.*)

3. manifestetur opus dei *Am.* | 5. sum in mundo *Cl.* | 6. linivit lutum *Cl.* | 8. viderant *Cl.* | "et" *ante* dicebant *Am.** | 9. est ei *Cl.* | ille vero *Cl.* | 10. tibi oculi *Cl.*

A B (C) D. L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ. ¶ C

12. εἶπαν [οὖν]

16. οὖτ. ὁ ἄνθρ. οὐκ ἔστ. παρὰ θεοῦ — ἄλλοι [δὲ]

17. Σὺ τί

18. τυφλὸς ἦν

ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέν¶ μοι * ὅτι″ ″Ὕπαγε εἰς ‡ τὸν″
Σιλωὰμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν ‡ οὖν″ καὶ νιψάμενος,
ἀνέβλεψα. 12 * [καὶ]″ ‡ εἶπαν″ † αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν
ἐκεῖνος; λέγει, Οὐκ οἶδα. 13 ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς
τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν· 14 ἦν δὲ σάββα-
τον ‡ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ″ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ
ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 πάλιν οὖν ἠρώ-
των αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκέν ‡ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
μούς,″ καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. 16 ἔλεγον οὖν ἐκ
τῶν Φαρισαίων τινές, ‡ Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ † θεοῦ
ὁ ἄνθρωπος″, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ″Ἄλλοι
ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα
σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17 λέγου-
σιν * οὖν″ τῷ τυφλῷ πάλιν, ‡ Τί σὺ″ λέγεις περὶ
αὐτοῦ, ὅτι ‡ ἤνεῳξέν″ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ
εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν. 18 οὐκ ἐπίστευσαν οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ‡ ἦν τυφλὸς″ καὶ ἀνέ-
βλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ

dixit mihi, Vade ad natatoriam Siloae et lava: et abii et lavi et vidi.
12 Dixerunt ei, Ubi est ille? Ait, Nescio.
13 Adducunt eum ad Phariseos, qui caecus fuerat:
14 erat autem sabbatum quando lutum fecit Iesus et aperuit oculos eius.
15 Iterum ergo interrogabant eum Pharisaei quomodo vidisset. Ille autem dixit eis, Lutum posuit mihi super oculos, et lavi, et video.
16 Dicebant ergo ex Pharisaeis quidam, Non est hic homo a deo, quia sabbatum non custodit. Alii dicebant, Quomodo potest homo peccator haec signa facere? Et scisma erat in eis.
17 Dicunt ergo caeco iterum, Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit quia Propheta est.
18 Non crediderunt ergo Iudaei de illo, quia caecus fuisset et vidisset, donec vocaverunt parentes eius qui

11. ὁτι (ante ὑπαγε) BL. Syr. Hier. Memph. Theb. | *om. ϛ. AD. rel. Latt. rel.
— τον Σιλωαμ BDLX. 1. a.b.c.ff. Syr. Hier. (Memph.) Theb. Arm. Iren. 312. | ‡την κολυμβηθραν του Σιλ. ϛ. A(Δ). 33. 69. rel. Vulg. e.f.g. Syr.Hcl. Goth. Æth. (-θρα Δ.) | in aqua Siloam Syr.Pst.
— και νιψαι Iren. 312. | νιψαι (om. και) post ὑπαγε X. 33. 69. K. f. Syrr.Pst. (&Hcl.) Memph. Goth. Æth. (add. oculos tuos c.e. Syr.Hier.)
— ουν BDLX. 1. 33. Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. | ‡δε ϛ. AΔ. rel. Syr. Hcl.txt. Goth. (om. απελθ. δε [s. ουν] Arm. | απηλθον ουν DX. | et abii Vulg. a.b.c.(e.)f.ff.l. Syr.Pst. Æth.
— και νιψαμενος AB.Mai.L. rel. | om. και B.Bch. Memph. | και ενιψαμην D. Latt. (om. και Vulg.Cl.) Æth.
— ανεβλεψα] και ηλθον βλεπων D.
12. *και″ ειπ. BLX. 1. 33. Vulg.Cl. l. Æth. | ειπαν BD. | ‡ειπον ϛ. A. rel. ‖ειπ. †ουν″ ϛ. DΔ. rel. a.c. Syr.Hcl. Goth. ("autem" b.f.) | ειπ. tantum A. Am. e. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
— λεγει] add. αυτοις D. 69. b. Syr.Pst. Arm. Æth.
13. αγουσιν] praem. και D. c. Syr.Pst. Æth.

14. εν ᾗ ἡμερᾳ BLX. 33. a.b.c.ff.g. Syr. Hcl.mg. | ‡ὁτε ϛ. ADΔ. 1. rel. Vulg. e.f. Syrr.Pst.&Hcl.txt. rel.
— ὁ Ιησους] om. L.
— ανεωξεν ABΔ. 1. 33. rel. | ηνυξεν D. | ηνεωξεν LX.
15. παλιν ουν....οφθαλμους] om. 33.
— ηρωτων] ηρωτουν X. | επηρωτων D.
— ανεβλεψεν] vidisti c.ff. Syr.Pst. Theb. Arm.
— και 1°.] om. X. 69. U. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb.
— αυτοις] praem. και A. Syr.Hcl.
— πηλον] add. εποιησεν και 1. G. Æth.
— μου ante επι τ. οφθ. BLX. 1. 69. EF G(H)KMSUΛ. (Am. c.e.f.ff.l.) (μοι H. Latt. Syr.Hcl.) | ‡post ϛ. D. a.b. g. Syr.Pst. Arm. | μοι Δ*ut vid.: (nunc μου) ante et μου post Δ. | ante επεθ. A. Vulg.Cl. post επεθ. Goth.
16. τινες] om. M.
— ουκ εστιν οὑτος παρα θεου ὁ ανθρωπος BDLX. l. | ουκ εστ. ὁ ανθ. (sic) οὑτος παρα θεου 33. Vulg. c.(e.) Arm. Orig. Int. ii. 94f. | ‡ουτος ὁ ανθρ. ουκ εστ. παρα του θεου ϛ. (A)Δ. (1.) rel. a. (b.)f. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. | †om. του ABDLX. 1. 33. 69. GK. Arm.
— αλλοι] add. δε B.Mai.D. 1. 69. Vulg. Cl. c. Syr.Pst. Memph. Theb. [Æth.] | Contra, ALX. 33. rel. (Latt.) Syr. Hcl. Goth. Arm.
16. ελεγαν D.
17. λεγουσιν Vulg. f. | ελεγον D. a.b.c. e. (om. seq. τῳ GTf.)
— ουν ABDLX. 1. 69. Latt. Syr.Hcl.* Theb. | *om. ϛ. Δ. 33s. E. rel. Syr. Pst. Memph. rel.
— παλιν Vulg. e.f. | om. D. a.b.c.ff.l.
— τι συ BLX. | ‡συ τι ϛ. AD. rel. vv
— ἑαυτου D*.
— ηνεωξεν BXΔ. | ‡ηνοιξεν ϛ. A. 69. rel. [h. 33.] | ηνυξεν DE. | ανεωξεν L. 1. K.
18. ουν Vulg. c. Syr.Hcl. Theb. | om. D. 69. a.b.(e.)f.ff.l. Memph. (Arm.) (Æth.) | δε Syr.Pst. Goth.
— ην ante τυφλ. BL. b. [h. 33.] | ‡post ϛ. AXΔ. 1. rel. Vulg. a.c.e.f.ff. (om. ὁτι....ανεβλεψεν D. l.)
— ὁτου ABL. rel. | οὑ DX. | του Δ.
— αυτου] om. D. Theb.Mnt. Arm.
— του αναβλεψαντος Vulg. f.g. | om. 1. a.b.c.e.ff. Memph.
19. ηρωτησαν] επηρωτησαν D. [h. 33.]

11. natatoria Cl. | lavi om. et Cl. | video Cl. | 12. et dixerunt Cl. | 15. mihi posuit Cl. | 16. qui sabb. Cl. | alii autem dic. Cl. | schisma erat inter eos Cl. | 17. de illo Cl.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

ἀναβλέψαντος, 19 καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες,
Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς
ἐγεννήθη; πῶς οὖν ‡ βλέπει ἄρτι″; 20 ἀπεκρίθησαν †
οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ ‡ εἶπαν,″ Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· 21 πῶς δὲ νῦν
βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· ‡ αὐτὸν ἐρωτήσατε, † ἡλικίαν
21. περὶ αὐτοῦ ἔχει·″ αὐτὸς περὶ ‡ ἑαυτοῦ″ λαλήσει. 22 ταῦτα εἶπον
οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη
γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμο-
λογήσῃ χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23 διὰ
τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ ‡ εἶπαν″ ὅτι Ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν
ἐρωτήσατε.

31 24 Ἐφώνησαν οὖν ‡ τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου,″
ὃς ἦν τυφλός, καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ θεῷ·
24. οὗτος ὁ ἄνθρ. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.
25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος †, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ
25. τυφλὸς ἤμην καὶ ἄρτι οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. 26 εἶπον
26. αὐτῷ [πάλιν] ‡ οὖν″ αὐτῷ †, Τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου

viderat, 19 et interrogaverunt eos dicentes, Hic est filius vester, quem vos dicitis quia caecus natus est? quomodo ergo nunc videt? 20 Responderunt eis parentes eius et dixerunt, Scimus quia hic est filius noster et quia caecus natus est: 21 quomodo autem nunc videat nescimus, aut quis eius aperuit oculos nos nescimus: ipsum interrogate, aetatem habet, ipse de se loquatur. 22 Haec dixerunt parentes eius quia timebant Iudaeos: iam enim conspiraverant Iudaei ut si quis eum confiteretur Christum, extra synagogam fieret. 23 Propterea parentes eius dixerunt quia Aetatem habet, ipsum interrogate.

24 Vocaverunt ergo rursum hominem qui fuerat caecus, et dixerunt ei, Da gloriam deo: nos scimus quia hic homo peccator est. 25 Dixit ergo ille, Si peccator est nescio: unum scio, quia caecus cum essem modo video. 26 Dixerunt ergo illi, Quid fecit tibi? quomodo

19. λεγοντες Vulg. *e.f.* | om. *a.b.c.ff.l.* Syr.Pst.
— οὗτος εστιν] ει εστιν οὗτος D. Syr.Pst.
— ἡμων A*(corr.¹.)
— λεγετε] ελεγετε FGM. Arm.
— εγηνηθη A* *sic* in ed. Woide. (? εγενηθη.)
— βλεπει ante αρτι BDL. 33. U*sic*. *b.c. ff.l.* | ‡post ς. AXG. rel. Vulg. *a.e. f.g.* rel.
20. απεκριθησαν] add. ουν B. | add. δε ΑΔEFHKMSΛ. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. Goth. (Æth.) | om. DLX. 1. 33. 69. GU. (Latt.) Memph. Theb. Arm.
— οἱ γον.] †praem. αυτοις ς. ADΔ. 1. rel. Vulg. *b.c.* Syr.Hcl. (Theb.) Goth. | om. BLX. 33. 69. *a.e.f.ff.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— αυτου] add. του αναβλεψαντος G.
— ειπαν BL. 33. | ‡ειπον ς. AD. rel.
— εγενηθη A*.
21. δε νυν βλεπει] ουν βλεπει αρτι 33. | om. νυν *c.e.ff.* (ουκ οιδαμεν 1°. om. Syr.Pst.)
— η τις . . . . ουκ οιδαμεν] om X.
— ηνοιξεν BDLΔ. 69. rel. | ηνεωξεν A. 1. 33.
— αυτου] post τους οφθαλμους L. *a.c.e.* | ante ηνοιξεν D. *b.*(*f.*)
— αυτον ερωτησατε post οιδαμεν B(D) LX. 1. 33. Vulg. *a.c.e.f.g.* Memph. Arm. Æth. (επερωτησατε D.) | ‡post εχει ς. AΔ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (vid. ver. 23.) | om. *b.* Theb.
21. ἡλικιαν] †praem. αυτος ς. AΔ. rel. | om. B.*Mai.*DLX. 1. 33. Latt. Æth.
— ἑαυτου B.*Mai.*AX. 1. 33. EKMΛ. | ‡αυτου ς. B*Tf.*DL. rel.
— λαλησει] λαλησαι L. | μαρτυρησει X.
22. συνετεθειντο BDL. rel. | συνετεθεντο A. 69 (-θοντο *Scr.*). M. Syr.Hcl.mg. *Graece.* | συνετιθεντο G.
— οἱ Ιουδαιοι] om. X. (placuerat fariseis et scribis *e.*) ‖add. ὁτι M. ‖ἱνα] ἵνι D*. ἵν D**.
— εαν] αν L.
— αυτον] post ὁμολ. D. 69. K. (om. A* *ut vid.* corr.¹.)
— ὁμολογηση] -σει HΛ.
— χριστον] add. ειναι D. *e.* (praem. Vulg. *Cl.*)
23. οἱ γον. αυτ.] post ειπ. X. 69. Memph.
— ειπαν BD. | ‡ειπον ς. AL. 33. U*sic*. rel.
— ὁτι Vulg. *b.f.ff.g.* | om. DL. *a.c.e.l.* Æth.
— αυτον] praem. και A.
— ερωτησατε] επερωτησατε B. | ερωτατε D.
24. εκ δευτερου ante ὁς ην τυφλ. BDL. 33. *b.c.e.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Theb. | ‡post εφων. ουν ς. AX. rel. Vulg. *a.f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. (παλιν εκ δευτ. ante εφων. Arm.)
24. τον ανθρωπον] αυτον D.
— ειπαν BD. | ‡ειπον ς. AL. rel.
— ὁ ανθρ. ante οὗτος ADX. rel. *e.* Syr. Hcl. | post BL. Vulg. *a.b.c.f.ff.* Syr. Pst. Goth.
25. απεκριθη] add. αυτοις 33. (Syr.Pst.)
— ουν Vulg. *b.c.ff.g.* | om. 1. 33. KS. *a.*(*e.*)(*f.*) Memph. Theb. Arm.
— εκεινος] †add. και ειπεν ς. XΔ. rel. Syr.Pst. Memph. Æth. | om. ABDL. 1. 33. (Latt.) Syr.Hcl. Theb. Goth. Arm.
— ει] η G.
— ων ABX. rel. Vulg. *b.g.* Syr.Hcl. (Memph. Theb.) Goth. | ημην και D L. 1. 33. *a.c.e.f.ff.* Syr.Pst.
26. ουν BDLX. 1. 33. 69. K. Vulg. *b.c.* Theb. Goth. | ‡δε ς. AΔ. rel. Syr. Hcl. (Æth.) | om. *a.e.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— αυτῳ] †add. παλιν ς. ALXΔ. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Arm.) Æth. | om. BD. Vulg. *a.b.c.e.l.* Memph. Theb.
— πως] praem. και D. *c.* Æth.
— ηνοιξεν] ηνυξεν DM. | ηνεωξεν 33. | ανεωξεν 1. K.

22. quoniam timebant *Cl.* | confit. esse Christum *Cl.* | 25. ergo eis ille *Cl.*

A B D.
L X Δ.
1. 33. 69.
EFG(H)KMSUΛ.
28. [καὶ] ἐλοιδ.

¶ Η

τοὺς ὀφθαλμούς; 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν
ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ
καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28 * οἱ δὲ″
ἐλοιδόρησαν † αὐτὸν καὶ εἶπον, Σὺ ‡ μαθητὴς εἶ″
ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ ‡ Μωυσέως″ ἐσμὲν μαθηταί.
29 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ‡ Μωυσεῖ″ λελάληκεν ὁ θεός,
τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. 30 ἀπεκρίθη ὁ
ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν ‡ τούτῳ γὰρ″ ¶ * τὸ″
θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν,
καὶ ‡ ἤνοιξέν″ μου τοὺς ὀφθαλμούς. 31 οἴδαμεν † ὅτι
‡ ὁ θεὸς ἁμαρτωλῶν″ οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσε-
βὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.
32 ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ‡ ἠνέῳξέν″ τις
ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. 33 εἰ μὴ ἦν οὗτος
παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34 ἀπεκρίθη-
σαν καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης
ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω. 35 ἤκουσεν [ὁ] Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν [αὐτῷ], Σὺ πιστεύεις εἰς

aperuit tibi oculos? 27 Re-
spondit eis, Dixi vobis iam et
audistis: quid iterum vultis
audire? numquid et vos vultis
discipuli eius fieri? 28 Male-
dixerunt ei et dixerunt, Tu
discipulus illius es, nos autem
Mosi discipuli sumus. 29 Nos
scimus quoniam Mosi locutus
est deus, hunc autem nescimus
unde sit. 30 Respondit ille ho-
mo et dixit eis, In hoc enim
mirabile est, quia vos nescitis
unde sit, et aperuit meos ocu-
los: 31 scimus autem quia pec-
catores deus non audit, sed si
quis dei cultor est et volunta-
tem eius facit, hunc exaudit.
32 A saeculo non est auditum
quia aperuit quis oculos caeci
nati: 33 nisi esset hic a deo,
non poterat facere quicquam.
34 Responderunt et dixerunt ei,
In peccatis natus es totus, et
tu doces nos? Et eiecerunt
eum foras. 35 Audivit Iesus
quia eiecerunt eum foras, et
cum invenisset eum, dixit ei,

---

27. απεκρ. αυτοις] ὁ δε ειπεν D.
— ουκ *a.f.* | om. Vulg. *b.c.e.ff.g.l.*
— ηκουσατε] επιστευσατε 69.
— τι] add. ουν B. Æth.
— παλιν ante θελετε AB. rel. (Latt.) Syr.Pst.MSS. rel. | post θελετε D. *a.e.* Syr.Hcl. | om. Syr.Pst.*ed.* Æth.
— ακουειν] ακουσαι D. | om. Δ.
— αυτου ante μαθ. AB. 1. rel. | post D LXΔ. 33. Latt. (Arm.) | om. 69.
28. οἱ δε ελοιδ. DL. 1. 33. (*a.*)(*f.*) Syrr. Pst.&Hcl.* Memph. | *om. οἱ δε ς. AXΔ. 69. rel. Vulg. *b.c.e.* Goth. Arm. | και ελοιδ. B. Theb. Æth. ‖ †add. ουν post ελοιδ. ς. 69. Vulg.*Cl.* *c.* Goth. | om. ABDLXΔ. 1. 33. EFGH KMSUΛ. *Am.* *a.b.e.f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (ελοιδορησαν tantum AXΔEFGHKMSUΛ. *Am.* *b.e.* Arm.)
— ειπον] -παν D.
— μαθητης ει εκεινου AB. 1. (33.) (ει] ῃ 33.) | ‡ει μαθητ. εκ. ς. XΔ. 69. rel. *e.f.g.* Goth. Arm. Æth. | μαθ. εκειν. ει D. Vulg. (*a.*)*b.c.ff.* | om ει L. Memph.
— δε Vulg. *a.f.g.* | om. D. *b.c.e.ff.l.* Goth. Arm.
— Μωυσεως DX(corr.¹.)Δ. 33. | ‡Μω-σεως ς. AB*hic* L. rel.

29. Μωυσει BDK. | Μωυσῃ X. 33. | Μω-σει ALΔ. 1. 69. EG. | ‡Μωσῃ ς. H M. rel.
— λελαληκεν BD. rel. | ελαλησεν A.
— ὁ θεος] add. και ὁτι θεος ἁμαρτωλων ουκ ακουει D(ὁ θε.²). vid. ver. 31.
30. αυτοις] om. D. *b.c.e.l.* Æth.
— εν τουτῳ γαρ BL. Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. (Arm.) | ‡εν γαρ τουτῳ ς. A(X)Δ. 1 *sic.* 33 *sic.* H(hiat post εν γαρ). rel. Goth. (τουτο XΛ.) | εν τουτῳ ουν D. (*e.*) Syr.Pst. | in hoc *a.b.c.ff.l.* (Memph. Theb.)
— το ante θαυμαστ. B.*Mai.* L. 1. 33. (vid. et XΛ supra.) | *om. το ς. AD. rel. Arm.
— ηνοιξεν B(D)L. (ηνυξε D.) | ηνεωξεν X. | ‡ανεωξεν ς. AΔ. rel.
31. οιδαμεν] †add. δε ς. AXΔ. rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. Goth. Æth. | add. γαρ 69. *Hil.* 89ᵇ. | om. BDL. 1. 33. G. *a.b.c.e.l.* Memph. Theb. Arm.
— ὁ θεος ante ἁμαρτ. BDΛ. *a.e.* Syr. Pst. Memph. Theb. Goth. *Conc. Carth.* Routh. iii. 103. 110. 123. *Cypr.* 111. 118. 125. | ‡post ς. ALX. rel. Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. *Hil.* 89ᵇ.
— ἁμαρτωλων *Orig. Int.* iii. 114ᵉ. | -λον X*E*U. ‖add. ανθρωπον X(-πων X²). | Contra, *Orig. Int.* iii.
31. αλλ'] αλλα B.
— αυτου] του θεου 69.
— ποιῃ] -ει X. 69(corr.¹.). EFMΛ.
— τουτου] ?-των X².?
32. ηνεωξεν BXΔ(ενεωξ.*). | ανεωξεν 1. | ‡ηνοιξεν ς. A(D)L. 33. rel. (ηνυξ. D.)
— οφθαλμους] -μου A. ‖praem. τους 69.
— γεγεννημενου] γεγενημ. AX.
33. μη ην] μην L. | ην post θεου D. (Memph.) Theb.
— ηδυνατο] ηδοιν. D*. | εδυν. KU.
34. ειπαν BD. | ‡-πον ς. AL. rel.
— αυτῳ] ante και ειπ. D. *a.*
— συ 1°.] om. L. Latt.
— εγενηθης L.
— ὁλος] ὁλως 1. E*. Arm.
35. ηκουσεν] praem. και D. Syr.Pst. Æth. | add. ουν 69. *g.* | add. autem *b.* *c.f.ff.* Memph. Theb.MS.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.*Mai.*
— εξω] om. D.
— εὑρων αυτον Vulg. *c.e.f.ff.* | add. εξω

28. maledix. ergo *Cl.* | ei *om.* *Am.** | illius sis *Cl.* | 29. quia Moysi *Cl.* | 32. quis aperuit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

36. ἐκεῖνος, Καὶ τίς ἐστιν, ἔφη

41. αἱ ἁμαρτίαι ὑμ. μένουσιν

τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ; [36] ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν,
* Καὶ″ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;
[37] Εἶπεν † αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ
λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. [38] ὁ δὲ ἔφη, Πι-
στεύω, κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. [39] καὶ εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον
ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέ-
ποντες τυφλοὶ γένωνται. [40] † ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρι-
σαίων ταῦτα οἱ ‡ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες″, καὶ εἶπον αὐτῷ,
Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; [41] εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ
λέγετε ὅτι Βλέπομεν· ἡ † ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

X.

[1] Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ
τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀνα-
βαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃ-
στής· [2] ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν
ἐστιν τῶν προβάτων. [3] τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει,
καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια
πρόβατα ‡ φωνεῖ″ κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά.

Tu credis in filium dei? [36] Respondit ille et dixit, Quis est, domine, ut credam in eum? [37] Et dixit ei Iesus, Et vidisti eum, et qui loquitur tecum ipse est. [38] At ille ait, Credo, domine, et procidens adoravit eum. [39] Et dixit Iesus, In iudicium ego in hunc mundum veni, ut qui non vident videant, et qui vident caeci fiant. [40] Et audierunt ex Pharisaeis qui cum ipso erant, et dixerunt ei, Numquid et nos caeci sumus? [41] Dixit eis Iesus, Si caeci essetis, non haberetis peccatum: nunc vero dicitis quia videmus, peccatum vestrum manet.

[1] Amen amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde, ille fur est et latro: [2] qui autem intrat per ostium, pastor est ovium. [3] Huic ostiarius aperit, et oves vocem eius audiunt, et proprias oves vocat nominatim et educit eas. [4] Et

---

Α *man.rec.* | εὗρεν αυτ. και D. *a.b.* Syr.Pst.
35. αυτῳ AL. rel. | om. BD. *e.* Memph. MS. | αυτον X.
— του θεου ΑLΧΔ. 1. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.Platt. *Tert.* adv. Prax. 22. *Hil.* 895ᵈ. 911ᵇ. | του ανθρωπου BD. Theb. Æth.Rom.
36. απεκριθη εκεινος Latt. | om. B. (om. εκεινος *a.* Memph. Theb. Æth.)
— και ειπεν DL. rel. vv. | om. AB.
— και ante τις BDXΔ. 1. 33. 69. EFG KMSUΛ. Syr.Hcl. Goth. Arm. | *om. ϛ. AL. Latt. rel. *Hil.* 911ᶜ.
— εστιν] add. εφη B.
37. ειπεν] απεκριθη D. Syr.Hcl *mg.* ‖ †add. δε ϛ. ΑLΔ. 1. rel. Goth. (et dixit Vulg. *c.f.l.* Æth.) | om. BDX. 33. *a.b.e.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ A.
— λαλων] post μετα σου D. *Hil.* 910ᶜ. 911ᶜ.
— εκεινος] αυτος B*Rl.*
38. αυτῳ] αυτον D.
39. εις κριμα] post εγω D. | Contra, *Orig.* i. 722ᵇ. ii. 119ᵈ. iv. 396ᶜ·ᵈ· 380 *not.* *Orig. Int.* ii. 279ᵉ. 336ᶠ. iii. 950ᵃ·ᵉ· 951ᵃ. 952ᵃ. iv. 512ᶜ. | εις κρισιν Δ.
39. ηλθον] ante εις τον D. *a.b.c.f.* (Arm.) Æth. *Orig. Int.* ii. *bis.* iii. 951ᵃ. iv. | Contra, Vulg. *e ff.* *Orig.* i. ii. iv. 396ᶜ·ᵈ· 380 *not.* *Orig. Int.* iii. 363ᵉ. 950ᵃ·ᵉ·
— βλεπωσιν *Orig.* i. iii. 712ᵇ. iv. 396ᶜ. 380 *not.* | -ψωσι U*Tf.* *Orig.* iii. 691ᵇ.
— γενωνται *Orig.* i. iii. *bis.* iv. 396ᶜ. 380 *not.* | -νονται XU*. | γενησονται 69.
40. ηκουσαν] †praem. και ϛ. ΑΔ. 69. rel. Vulg. *a*(sic).*b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BLX. 33. Memph. Theb. Arm. | ηκουσ. δε D. *ff.g*¹. | ηκουσ. ουν 1. *a*(sic).
— ταυτα *a.* | om. D. (Latt.) Theb.*Mnt.* Arm.
— μετ᾽ αυτου ante οντες BDLX. 1. 33. Latt. | ‡post ϛ. ΑΔ. rel. Goth. Arm. Æth.
— ειπον] -παν D.
— ἡμεις] ὑμεις EU.
41. ειπεν] add. ουν D. | add. δε S. | praem. και Δ. 69. *g.l.* Æth.
— αυτοις] post ὁ Ιησους D. Memph. Theb.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— αν] om. D. 69. K.
— ειχετε] εχετε L.
— βλεπομεν] -πωμεν F.
41. ἡ ἁμαρτια ὑμ. μενει (A)B(Δ). 1. 69. rel. (Syrr.Pst.&Hcl.*txt.*) *Orig. Int.* iii. 119ᵉ. (μεννει E. μενη M.) | αἱ ἁμαρτιαι ὑμ. μενουσιν DLX. 33. Syr.Hcl.*mg.* (Arm.)
— ἁμαρτια] †praem. ουν ϛ. ΑΔ. rel. *a.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) | om. BDLX. 1. 33. 69. K. Vulg. *b.c.e.f.* Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. ("et" ante Arm.)
1. ὑμιν] ante λεγω B. | Contra, *Clem.* 698. *Lucif.* 154.
— αναβαινων] post αλλαχ. D. Arm. | Contra, *Clem.* *Orig. Int.* iii. 877ᵇ. *Lucif.*
2. ποιμην εστιν Vulg. *a.e.g.* Goth. *Clem.* 698. *Lucif.* 154. | αυτος εστιν ὁ ποιμ. D. (*b.*)(*c.*)(*f.*)(*ff.*) (Memph.) Theb.
3. θυρωρος *Clem.* 698. *Orig.* i. 32ᵇ. | -ρουρος D. | -ρορος XE.
— ιδια προβ. suas oves *Lucif.* 154. | προβ. τα ιδια D. *e.*
— φωνει ABDLX. 1. 33. | ‡καλει ϛ. Δ. rel.
— κατ᾽] κατα ΔEF. | κατο L.

---

39. Dixit ei Jesus (*om.* et) *Am.* | 40. quidam ex Phar. *Cl.*

ABD.
LXΔ.
1. 33. 69.
EFGKMSUΛ.

4. [καὶ] ὅταν

4 † ὅταν τὰ ἴδια ‡ πάντα″ ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν
πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι
οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ
‡ ἀκολουθήσουσιν,″ ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι
οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6 Ταύτην
τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ
ἔγνωσαν τίνα ‡ ἦ″ ἃ ἐλάλει αὐτοῖς.
32 7 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, † ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.
8 ‖ πάντες ὅσοι ‡ ἦλθον πρὸ ἐμοῦ,″ κλέπται εἰσὶν καὶ
λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 ἐγώ
εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται
καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει.
10 ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ
καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισ-
σὸν ἔχωσιν. 11 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποι-
μὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν

12. [δὲ] μισθωτὸς

προβάτων. 12 ὁ μισθωτὸς [δὲ] καὶ οὐκ ὢν ποιμήν,
οὗ οὐκ ‡ ἔστιν″ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον
ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ

cum proprias oves emiserit, ante eas vadit, et oves illum secuntur, quia sciunt vocem eius: 5 alienum autem non sequentur sed fugient ab eo, quia non noverunt vocem alienorum. 6 Hoc proverbium dixit illis Iesus: illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis.

7 Dixit ergo eis iterum Iesus, Amen amen dico vobis quia ego sum ostium ovium. 8 Omnes quotquot venerunt fures sunt et latrones, sed non audierunt eos oves. 9 Ego sum ostium: per me si quis introierit, salvabitur, et ingredietur et egredietur, et pascua inveniet. 10 Fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat: ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant. 11 Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus: 12 mercennarius et qui non est pastor, cuius non sunt oves propriae, videt lupum venientem et dimittet oves et fugit,

---

4. *ὁταν*] †praem. *και* ς. AD. rel. Vulg. *a.e.* rel. *Lucif.* 154. (*ὁταν δε* K. *b.c.ff.l.* Memph.) | om. BL. 1. 33. Theb.
— *τα ιδια παντα* BDLX. 1. 33. *a.e.* Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Lucif.* 154. (*τα ιδια* tantum Goth.) | ‡*τα ιδια προβατα* ς. AΔ. rel. Vulg. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. oves suas omnes *b.c.ff.* (om. Syr.Hier.)
— *εκβαλη* AB.*Mai.*D. rel. | *εκβαλλη* B. (*Btly.s*)X. | *εκβαλει* FM. | *εκβαλλει* 69.
— *αυτου*] ante *την φων.* D. *b.c.ff.* | Contra, rel. *Lucif.*
5. *ακολουθήσουσιν* ABDΔEFG. | ‡-*σωσιν* ς. LX. rel.
— *αλ. φευξ. απ' αυτ.*] om. E*.
— *των αλλοτ.* Vulg. *f.* (om. *των* G.)] *αυτου a.b.c.e.ff.l.* *Lucif.* 154.
6. *εγνωσαν*] *εγινωσκον* 69.
— *ἦ* B.*Mai.*ed.2. 69. EFG. | ‡*ην* ς. A D. rel.
— *ἁ*] om. L.
— *αυτοις*] add. *ὁ Ιησους* 69.
7. *παλιν* post *ειπεν ουν* B.*Mai.*DLΔ. rel. *a.* (Syr.Pst.) Theb. Goth. | post *αυτοις* AKΛ. Vulg. *b.c.f.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | post *ὁ Ιησους* X. 33. | ante *ειπεν* Memph. | om. 1. 69. *e.* *Lucif.*
7. *αυτοις*] om. B.
— *ὁ Ιησους*] om. *b.* | om. *ὁ* B.
— *λεγω*] post *ὑμιν* B. | Contra, *Lucif.* 154.
— *ὑμιν*] †add. *ὁτι* ς. ADΔ. 1 *sic.* 69 *sic.* Vulg. *b.c.e.f.g.* vv. | om. BLX. 33. G KU. *a.* Æth. *Lucif.*
— *ἡ θυρα*] pastor Theb.
8. *παντες* *Orig.* i. 744^{a}. iii. 303^{b}. 459^{e}. iv. 44^{e}. *Lucif.* 154. | om. D. *b.*
— *προ εμου* post *ηλθον* ABDLX *sic.* 33. 69. KΛ. *Gat.* Syrr.Pst.MS.&Hcl.* Memph. Æth. *Orig.* i. 744^{a}. iii. *bis.* *Lucif.* | ‡ante ς. 1 *sic.* *Foss.* Arm. *Orig.* iv. (*πάντες οὖν οἱ πρὸ κυρίου κλέπται καὶ λησταί* *Clem.* 368. *πάντες οἱ πρὸ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου κλέπται εἰσι καὶ λησταί.* *Clem.* 366. *πάντες οἱ πρὸ ἐμοῦ ἐληλυθότες* *Hipp.* Phil. vi. 35 (194).) | om. ΔEFGMSU. Vulg. *a.b.c.e.f.l.* Syr.Pst.*ed.* Syr.Hier. Theb. Goth.
— *αλλ'*] *αλλα* DX. (*και ουκ* *Orig.* i. iii. iv.)
— *ηκουσαν* *Orig.* iii. 303^{b}. iv. | -*σεν* L. *Orig.* i. 744^{a}.
9. *εισελθῃ*] -*θοι* 69.
— *και εισελευσεται*] om. Δ.
10. *εγω*] add. *δε* D. *a.* Memph.ed. Goth. Æth.
— *και περισσον εχωσιν*] om. D.
— *περισσον*] *περισσοτερον* X. 69.
11. *τιθησιν* *Clem.* 156. 421. (*Orig.* ap. Cram. 1 Cor. p. 167.) *Orig. Int.* iv. 507^{a}. *Eus.* Pr. Ev. 614^{b}. in Ps. 106^{d}. *Hil.* 45^{d}. 446^{a}. *Lucif.* 189. | *διδωσιν* D.
12. *δε hic* AE. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.e.f.* vv. *Eus.* Pr. Ev. 614^{b}. | ante *μισθ.* DXΔ. 33. 69. | om. B.*Mai.*L. 1. G. *Am.* *a.* Memph.MS. (*Lucif.* 189.)
— *εστιν* ABLX. 1. 33. 69. *Eus.* Pr. Ev. | ‡*εισιν* ς. DΔ. rel.
— *ερχομενον*] om. A*.
— *αφιησιν*] *αφησιν* L.
— *αυτα* *a.c.e.f.* *Lucif.* 189. | om. D. Vulg. *b.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb.*Mnt.* ‖ add. *και σκορπιζει αυτα* 69(* *Scr.*).
— *σκορπιζει*] †add. *τα προβατα* ς. A XΔ. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. *Mnt.* Goth. | om. BDL. 1. 33. Syr.

---

5. sequuntur *Cl.* | fugiunt *Cl.* | 6. dixit eis *Cl.* | 8. et non aud. *Cl.* | 11. ovibus suis *Cl.* | 12. merc. autem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
12. *σκορπίζει* [*τὰ πρόβατα*].
13. ab init. [*ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει,*]
[f] Matt. 11:27.
[g] c. 7:20.

ϛ γ | ϛα δ | ϛβ ι

ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει †. 13 † ὅτι
μισθωτός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβά-
των.
33 14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω
τὰ ἐμά, καὶ ‡ γινώσκουσίν με τὰ ἐμά,″ 15 f καθὼς γι-
νώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ
τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. 16 καὶ
ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύ-
της· κἀκεῖνα ‡ δεῖ με″ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου
ἀκούσουσιν, καὶ ‡ γενήσονται″ μία ποίμνη, εἷς ποι-
μήν. 17 διὰ τοῦτό ‡ με ὁ πατὴρ″ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ
τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.
18 οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐ-
τὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ
ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντο-
λὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. 19 Σχίσμα †
πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τού-
τους. 20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, g Δαιμόνιον
ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21 ἄλλοι ἔλε-
γον, Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου·

et lupus rapit et dispergit oves;
13 mercennarius autem fugit
quia mercennarius est, et non
pertinet ad eum de ovibus.

14 Ego sum pastor bonus, et
cognosco meas et cognoscunt
me meae, 15 (90, 3.) sicut novit
me pater et ego agnosco pa-
trem, (91, 4.) et animam meam
pono pro ovibus. 16 (92, 10.) Et
alias oves habeo quae non sunt
ex hoc ovili: et illas oportet
me adducere, et vocem meam
audient, et fiet unum ovile et
unus pastor. 17 Propterea me
pater diligit, quia ego pono
animam meam, ut iterum su-
mam eam. 18 Nemo tollit eam
a me, sed ego pono eam a me
ipso: potestatem habeo ponendi
eam, et potestatem habeo ite-
rum sumendi eam: hoc man-
datum accepi a patre meo.
19 Dissensio iterum facta est
inter Iudaeos propter sermones
hos. 20 Dicebant autem multi
ex ipsis, Daemonium habet et
insanit: quid eum auditis?
21 Alii dicebant, Haec verba
non sunt daemonium habentis:

Hier. (Memph. Theb.) Arm. (Æth.) *Lucif.* 189.

13. ab init. † ὁ δε μισθωτος φευγει ς. A²X Δ. 69. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. | om. A*BDL. 1. 33. *e.* Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 189. (A* ap. Woide ὁ δε sed ? ὁτι*).

— μελει] μελλει X. 69. E*FG.

14. ποιμ. ὁ καλ. *Orig.* in Prov. Mai. 36. *Eus.* in Es. 509ᵇ. in Ps. 205ᵇ. 489ᵉ. | καλ. ποιμ. D. *Eus.* Ecl. Pr. 234.

— γινωσκουσιν με τα εμα B(D)L. Latt. Memph. Theb. Goth. Æth. *Eus.* in Es. in Ps. 489ᵉ. (γεινωσιν D* et εμε D.) | ‡ γινωσκομαι ὑπο των εμων ς. AXΔ. 1. 33. 69. rel. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. (γινωσκωμε K.)

15. μου *Eus.* in Es. 509ᵇ. in Ps. 490ᵃ. | om. D.

— τιθημι *Eus.* in Es. in Ps. | τιθησι 69. (θεις *Eus.* Ecl. Pr. 234.) | διδωμι D.

16. αλλα] add. δε D. Syrr. Pst. & Hcl. *Eus.* in Ps. 55ᵃ.

— δει με BDLΔ. 1. 33. 69. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. *Orig. Int.* ii. 198ᶜ. iv. 630ᵇ. | ‡ με δει ς. AX. rel. *Eus.* in Ps.

16. ακουσουσιν BDL. rel. | -σωσιν AXΔ. 33. 69. GA. *Eus.* in Ps.

— γενησονται BDLX. 1. 33. *f.* Syr.Hcl. *mg.* Memph. Theb. Goth. Arm. *Clem.* 129. | ‡ γενησεται ς. AΔ. rel. (Latt.) *Eus.* in Ps. *Cypr.* 153. 196.

— εἱς ποιμην *Clem.* *Orig.* in Prov. Mai. 43. *Eus.* in Ps. | εις ποιμνην L.

17. με ante ὁ πατηρ BDLX. 33. Latt. *Hil.* 992ᵃ. 1073ᵇ. | ‡ post ς. AΔ. 1. rel. (in utroque loco M.)

18. αιρει *Orig.* i. 403ᵇ. 467ᵉ. iv. 152ᵉ. 298ᵃ·ᶜ. *Orig.* in Cat. ap. Cram. Rom. p. 65. *Orig. Int.* i. 90ᵃ. 96ᵃ. *Eus.* D.E. 495ᵉ. Ecl. Pr. 136. 226. in Ps. 367ᵇ. 395ᵉ. Theoph. 110. *Cypr.* 295. *Hil.* (992ᵇ.) 1073ᵇ. | ηρεν B.

— αλλ' εγω....εμαυτου *Orig.* i. *bis.* iv. 153ᵃ. 298ᵇ·ᶜ. *Orig. Int.* i. 191ᵃ. (iv. 566ᶜ.) in Cat. *Eus.* in Ps. 395ᵉ. Theoph. *Cypr.* *Hil.* | om. D. *l.* Goth. *Eus.* D.E. Ecl. Pr. *bis.* in Ps. 367ᵇ.

— αλλ' *Orig.* i. 403ᵇ. iv. *ter.* in Cat. *Eus.* in Ps. Theoph. | αλλα E. *Orig.* i. 467ᵉ.

— παλιν hic *Hipp.* c. Noet. 18 (19). *Orig. Int.* iii. 60ᵉ. iv. 547ᵈ. 566ᶜ. *Dion. Alex.* 39. *Eus.* D.E. *Cypr.* *Novatian.* 166. *Hil.* 992ᵃ. 1073ᵇ. | ante εξουσιαν *Orig.* i. *bis.* iv. 153ᵃ. 298ᵇ. *Orig. Int.* i. 191ᵃ. *Eus.* Ecl. Pr. 226. Theoph. | om. *ff.* *Eus.* in Ps. *bis.* *Hil.* 559ᵉ.

18. λαβειν *Hipp.* *Orig.* i. *bis.* iv. *bis.* *Dion. Alex.* *Eus.* D.E. Ecl. Pr. in Ps. *bis.* Theoph. *Novatian.* *Cypr.* *Hil.* | αραι D. *c.*

— την] om. B.

— μου Vulg. *c.e.f.* *Cypr.* 295. | om. D. *a.b.* *Tert.* adv. Prax. 22. *Novatian.* 166. *Hil.* 992ᵇ. 1073ᵇ.

19. σχισμα] † add. ουν ς. AD. rel. Syr. Hcl. Memph. Goth. | om. BLX. 33. Latt. Theb. Arm. ("et fuit" Syr.Pst. Æth.)

— παλιν] om. D. Memph. | post εγενετο 1.

— εγενετο] post εν τ. Ιουδ. 33.

— τοις Ιουδαιοις] τῳ οχλῳ X.

20. δε Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. (om. Goth.) | ουν D. 1. ("et dicebant" *a.b.(e.)f.ff.l.* Syr.Pst. Æth.)

— δαιμονιον] praem. ὁτι D.

— τι] om. L.

21. αλλοι δε ελεγον ὁτι ταυτα 69.

— τα ῥηματα ταυτα (hoc ord.) post ουκ εστιν D.

15. ovibus meis *Cl.* | 17. diligit Pater *Cl.* | et iterum *Am.* | 18. meipso et *Cl.*

A B D.
L X Δ.
1. 33. 69.
E(F)G[H]KMSUΛ.

22. ἐγένετο τότε

24. ἐκύκλευσαν

§ H

26. οὐ γάρ ἐστε

— fin. [καθὼς εἶπον ὑμῖν.]

28. ζω. αἰ. δίδ. αὐτ.

μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ‡ ἀνοῖ-
ξαι";
34 22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύ-
μοις· † χειμὼν ἦν, 23 καὶ περιεπάτει [ὁ] Ἰησοῦς ἐν
τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ ‡ Σολομῶνος." 24 ἐκύκλωσαν
οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, "Ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὲ
ἡμῖν παῤῥησίᾳ. 25 ἀπεκρίθη αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς,
Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· § τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ
ἐμοῦ· 26 ‡ ἀλλὰ" ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· ‡ ὅτι οὐκ" ἐστὲ
ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν †. 27 τὰ πρόβατα τὰ
ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ‡ ἀκούουσιν," κἀγὼ γινώσκω αὐτά,
καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 κἀγὼ ‡ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον", καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ
ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29 ὁ πατήρ
μου ‡ ὃ" δέδωκέν μοι ‡ πάντων μεῖζον" ἐστίν, καὶ
οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός

numquid daemonium potest caecorum oculos aperire?

22 Facta sunt autem encenia in Hierosolymis, et hiems erat,
23 et ambulabat Iesus in templo in porticu Salomonis.
24 Circumdederunt ergo eum Iudaei et dicebant ei, Quo usque animam nostram tollis? si tu es Christus, dic nobis palam.
25 Respondit eis Iesus, Loquor vobis, et non creditis: opera quae ego facio in nomine patris mei, haec testimonium perhibent de me;
26 sed vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis.
27 Oves meae vocem meam audiunt, et ego cognosco eas et secuntur me,
28 et ego vitam aeternam do eis, et non peribunt in aeternum, et non rapiet eas quisquam de manu mea.
29 Pater meus quod dedit mihi, maius omnibus est, et nemo potest rapere de manu

---

21. τυφλων] post οφθαλμους D. *e.f.* | Contra, *Orig.* iv. 354^{b}.
— ανοιξαι BLX. 1. 33. 69. *Orig.* iv. | ‡ανοιγειν ς. AD. rel.
22. εγενετο] -νοντο D.
— εγενετο] εγενετο δε ADX. rel. Vulg. *c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | εγενετο τοτε BL. 33. (*Gat.*) Memph. Theb. Arm. (Æth.) | εγενετο *tantum* 1. *a.b.* [*e.*]
— τοις Ἱερ. ABL. 33. | om. τοις DXΔ. 1. 69. EFGKMUΛ.
— χειμων] †praem. και ς. AΔ. 69. rel. Vulg. *a.c.e.f.* rel. | om. BDLX. 1. 33. G. *ff.* Memph. Theb. Æth. (om. ad fin. ver. *b.*)
23. περιεπατει] περιπατει AL.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— τῃ στοᾳ] om. τῃ Δ.
— του B.*Mai.*LX. 33s. | om. ADΔ. 1. 69. EFGKMSU *Tf.*Λ.
— Σολομωνος BDΔ. 1. 33. 69. EFGΛ. | ‡-μωντος ς. ALXKMSsU.
24. εκυκλωσαν AD. rel. | ἐκυκλευσαν B.
— ελεγον] -γαν D.
— παρησιᾳ B* *Tf.*D.
25. αυτοις] om. D. Goth.
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B*.*Mai.*(ed.2.)
— ειπον *a.* | λαλω D. Vulg. *b.c.e.f.ff.g.l.* *Tert.* adv. Prax. 22.
— ὑμιν] add. ηδη X.
— ου πιστευετε Vulg. *a.c.e.ff.g.* *Tert.* | ουκ επιστευσατε B. *b.f.* ‖add. μοι D. 69. Theb. Arm.
25. ταυτα] αυτα DL. *a.e.* *Tert.*
— περι] om. H.
26. αλλα ABLΔ. | ‡αλλ' ς. DX. rel.
— ὁτι ουκ B.*Mai.*DLX. 1. 33. 69. Vulg. *b.f.ff.g.l.* Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* Goth. Æth. *Orig.* iv. 316^{d}. | ‡ου γαρ ς. AΔ. rel. *a.c.e.* Syr.Hcl.*txt.* Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* iii. 55^{a}.
— fin. add. †καθως ειπον ὑμιν ς. ADX Δ. 1. 69. (H)M². rel. *a.b.e.f.* Syrr.Pst. & Hcl. (Syr.Hier.) Goth. Æth. (ειπεν H.) | om. BL. 33. KM*. Vulg. *c.ff.g.* Memph. Theb. Arm. non habet *Orig.* vid. iv. 367^{b}.
27. ακουουσιν BLX. 33. 69. *Orig.* iii. 152^{e}. 237^{a}. iv. 351^{c}. ap. Gall. xiv. 40. *Hom. Cl.* iii. 52 *MS.* | ‡ακουει ς. AD. 1. rel. *Clem.* 794. *Orig.* iii. 298^{d}. iv. 367^{b}. *Hom. Cl. ed.* *Eus.* in Ps. 55. 106^{e}.
28. καγω *Eus.* in Ps. 55. | και εγω 33.
— διδωμι αυτοις ante ζωην αιωνιον BL X. 33. M*. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | ‡post ς. ADΔ. 1. 69. M². rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. *Orig.* ap. Gall. *Eus.* in Ps. *Hil.* 930^{a}.
— ουχ ABΔ. 1. 33. 69 *sic.* rel. | ου μη DLX.
— ἁρπασει ABΔ. 1. 33. 69 *sic.* rel. | -σῃ DLXEM.
— χειρος] add. του πατρος 69 *mg.*
29. ὁ δεδωκεν B*.*Mai.*(ed.2.)L. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g.* Memph. Goth. *Tert.* adv. Prax. 22. *cod.* *Hil.* 930^{a}. 1089^{c}. | ὁ δεδωκως D. | ‡ὁς δεδωκεν ς. AB².*Mai.* (ed.2.)X. rel. Theb. Æth. *Tert.* adv. Prax. 22. *cod.* | οὑς δεδωκεν Λ. | ὁς εδωκεν MU.
— μοι] add. αυτα 69. Arm. | Contra, *Tert.* *Hil. bis.*
— παντων μειζ. εστιν BDL. Syr.Pst. | παντ. εστιν μειζ. X. | ‡μειζ. παντ. εστ. ς. AΔ. 1. 33. 69. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Goth. (Æth.) majus est omnibus *a.* *Tert.* adv. Prax. 22 (*codd.*) *Hil. bis.* [Theb.]
— μειζον AB.*Mai.*(ed.2.)X. Latt. Memph Goth. *Tert. cod.* *Hil. bis.* | ‡μειζων ς. DL. rel. Theb. *Tert. cod.*
— ἁρπαζειν] ἁρπασαι 69.
— πατρος μου] om. μου BL. *Orig.* iv. 285^{d}. | Contra, AD. rel. vv. *Hil.* 930^{e}.
30. οὐκ εἶπεν ὅτι Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν εἰμι, ἀλλὰ Ἕν ἐσμεν. *Hipp.* c. Noet. 7 (11). (vid. *Orig.* i. 750^{d}. ii. 34^{b}. iv. 282^{b}. *Dion. Rom.* Routh. iii. 377. *Eus.* c. Mcl. saepe etc. etc.)
— πατηρ] add. μου Δ.
31. ουν AD. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. (ap. Mingarelli.) | om. B.*Mai.* L. 33. *Am.* *ff.g.* Syr.Pst. Theb. (ap. Woide.) Goth. Arm. (Æth.)

28. *om.* et *ante* non rap. *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

[μου]. 30 ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. 31 Ἐβάστα-
σαν [οὖν] πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν
αὐτόν. 32 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ
¶ F ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός [μου]·¶ διὰ ποῖον
αὐτῶν ἔργον ‡ ἐμὲ λιθάζετε″; 33 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ Ἰουδαῖοι †, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε,
ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν
ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. 34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς,
Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν * ὅτι″
h Psa. 82(81):6. h Ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε; 35 εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς,
πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται
λυθῆναι ἡ γραφή, 36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέ-
στειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφη-
μεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; 37 εἰ οὐ ποιῶ
τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 εἰ δὲ
ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις ‡ πιστεύετε,″
ἵνα γνῶτε καὶ ‡ γινώσκητε″ ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ
ϟγ/δ κἀγὼ ἐν ‡ τῷ πατρί.″ 39 Ἐζήτουν [οὖν] πάλιν αὐτὸν

patris mei. 30 Ego et pater
unum sumus. 31 Sustulerunt
lapides Iudaei ut lapidarent
eum. 32 Respondit eis Iesus,
Multa opera bona ostendi vo-
bis ex patre meo: propter quod
corum opus me lapidatis?
33 Responderunt ei Iudaei, De
bono opere non lapidamus te
sed de blasphemia, et quia tu,
homo cum sis, facis te ipsum
deum. 34 Respondit eis Iesus,
Nonne scriptum est in lege
vestra quia Ego dixi Dii estis?
35 Si illos dixit deos, ad quos
sermo dei factus est, et non
potest solvi scriptura, 36 quem
pater sanctificavit et misit in
mundum, vos dicitis quia Blas-
phemas, quia dixi, Filius dei
sum? 37 Si non facio opera
patris mei, nolite credere mihi:
38 si autem facio, etsi mihi non
vultis credere, operibus credite,
ut cognoscatis et credatis quia
in me est pater et ego in patre.
39 (93, 4.) Quaerebant ergo eum

---

31. *παλιν* AB. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | om. D. 69. (Latt.) Memph. Arm. *Hil.* 931[d].
— *λιθους*] post *οἱ Ἰουδ.* 69. *e.f.* Syr.Pst.
32. *απεκρ. αυτ. ὁ Ιησ.*] *απεκρ. Ιησ. και ειπεν αυτ.* 33. (Memph.)
— *καλα* ante *εργα* DLXΔ. 69. rel. Vulg.*Cl.* *Hil.* 931[d]. | post A. 1. 33. KΛ. *Am. a.c.e.f.* | post *ὑμιν* B. (om. *b.*)
— *πατρος μου* AL. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl. vv. | om. *μου* BD. *e.* *Hil.* 931[d].
— *δια*] praem. *και* 69.
— *ποιον αυτων εργον* *Hil.* | *ποιων εργων* 69 (om. *αυτων*). | *ποιον αυτων εργων* K. | *ποιον εργον αυτων* X. Syrr.Pst.&Hcl. | "quid" (tantum) *e.* | (*αυτων*] *αυτῳ* A. | om. 69. Λ[2].)
— *εμε λιθαζετε* BL. 33. Vulg. *a.b.e.* | ‡*λιθαζ. με* ϛ. AD. rel. *c.f.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. *Hil.*
33. *Ιουδαιοι*] †add. *λεγοντες* ϛ. DΔM[2]. rel. (*e.*) Arm.MSS. (Æth.) | om. AB LX. 1. 33. 69. KM*. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. *Hil.* 931[d]. (dicunt ei Judaei Syr.Pst.)
— *συ* *Orig.* iv. 383[b]. *Eus.* in Ps. 507[a]. *Novatian.* 206. *Hil.* | om. DK. *e.* Syr.Pst.
— *ποιης* E.
— *σεαυτον* *Eus.* in Ps. | *ἑαυτον* 69 *Scr.* GUΛ. *Orig.* iv.
34. *ὁ Ιησους* *Eus.* in Ps. 507[a]. | om. *ὁ* B. ‖add. *και ειπεν* D. Memph. Æth. | Contra, *Eus.* in Ps.
34. *ὑμων*] om. D. *b.c.e.ff.* *Eus.* c. Mcl. 87[a]. *Tert.* adv. Prax. 22. *Cypr.* 287. *Hil.* 932[c]. [*a.*] | Contra, Vulg. *f.g.* *Eus.* in Ps. ‖add. *ὁτι* BDLX. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. *Eus.* c. Mcl. 87[a]. in Ps. *Cypr.* *Hil.* | *om. ϛ. AΔ. rel. Goth. Arm. Æth. *Tert.*
— *ειπα* BLX. 1. rel. *Eus.* c. Mcl. in Ps. | *ειπον* ADΔ. 33. 69. MSU.
35. *εγενετο*] ante *του θεου* D. *a.b.e.ff.l.* (Syr.Pst.) *Eus.* c. Mcl. 87[a]. in Ps. 507[a]. *Hil.* 932[c]. | Contra, ABL. Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. rel. *Orig. Int.* iv. 500[c]. *Cypr.* 287. *Hil.* 471[e].
36. *ἡγιασεν* *Orig.* iv. 23[a]. *Orig. Int.* ii. 310[a]. *Eus.* c. Mcl. 87[a]. in Ps. 507[a]. *Tert.* adv. Prax. 22. *Cypr.* 287. *Hil.* 932[c]. | *ηγαπησεν* U.
— *βλασφημεις* *Orig.* iv. 23[a]. *Cypr.* Vulg. *f.g.* *Novatian.* 117. 118. 206. | *-μει* *Eus.* in Ps. *a.b.e.ff.* blasphemo *c.*
— *ειπον* *Orig.* iv. *Eus.* c. Mcl. in Ps. *Novatian.* *Cypr.* *Hil.* | om. G.
— *του θεου* *Orig.* iv. *Eus.* c. Mcl. | om. *του* D. 69. EG. *Eus.* in Ps.
37. *ου*] *μη* 69.
38. *δε*] supra lin. X.
— *μη*] supra lin. 1. | om. A*. | *ου* 69.
— *πιστευητε* BL. 1[2]. K(M *-ειτε*). rel. | *πιστευετε* AXΔ. 1*. 33. 69. EGHUΛ. (vid. ver. 37.) | *θελετε πιστευειν* D. Latt. *Tert.* adv. Prax. 22. *Cypr.* 287. *Hil.* 932[c]. 933[a]. 934[d]. 935[a].
38. *εργοις*] add. *μου* HM. *Hil.* 1252[a]. | Ctra, *Tert.* *Cypr.* *Hil.* 932[c]. 933[e]. 934[d]. 935[a].
— *πιστευετε* BDL. 1. 33. KU. | ‡*πιστευσατε* ϛ. AX. 69. rel. | *πιστευσετε* Δ.
— *και γινωσκητε* BL(X). 1. 33. Memph. Theb. Arm. Æth. *Hil.* 932[c]. 933[e]. 935[a]. (*-κετε* X.) | ‡*και πιστευσητε* ϛ. AΔ. 69. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. D. *a.b.c.e.ff.l.* *Tert.* adv. Prax. 22. *Cypr.* 287.
— *τῳ πατρι* BDLX. 33. Vulg. *a.c.e.* Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* (Memph.) Theb. Arm. (Æth.) *Orig. Int.* i. 56[d]. *Eus* c. Mcl. 186[e]. 187[d]. *Tert.* *Hil.* 150[d]. 794[b]. 800[a]. 932[c]*cd.* 937[d]. 1252[a]. | ‡*αυτῳ* ϛ. AΔ. 1. 69. rel. *b.f.ff.* Syr.Hcl.*txt.* Goth. *Cypr.* 287. *Hil.* 932[c]*cd.* 933[e]. 935[a].
39. *εζητουν ουν* ALXΔ. 1. 33. 69. KS*s*. (Latt.) Syr.Hcl. Theb. | om. *ουν* B *Mai.*EGHMUΛ. Memph. Goth. Arm. | *και εζητουν* D. Syr.Pst. Æth. (quaer. autem *f.*)
— *παλιν*] post *αυτον* ALXΔ. 1. 33. K. *f.* Goth. | ante B.*Mai.*EGHMS*s* Λ. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph. Theb.) | om. D. 69. (Latt.) | ante *εζητ.* Arm. | (*παλιν πιασαι αυτον* U. Æth.)

31. sustulerunt ergo *Cl.* | 32. bona opera *Cl.* | 38. pater in me est *Cl.*

A B [C] D. L X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUΛ. 40. ἔμενεν

πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν, 40 καὶ
ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον
ὅπου ἦν ‡ Ἰωάνης″ τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν
ϟδ ι ἐκεῖ. 41 καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ ἔλεγον
ὅτι ‡ Ἰωάνης″ μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ
ὅσα εἶπεν ‡ Ἰωάνης″ περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. 42 Καὶ
‡ πολλοὶ ἐπίστευσαν″ ‡ εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.″

prendere: et exivit de manibus eorum, 40 et abiit iterum trans Iordanen in eum locum ubi erat Iohannes baptizans primum, et mansit illic. 41 (94, 10.) Et multi veniebant ad eum et dicebant quia Iohannes quidem signum fecit nullum, 42 omnia autem quaecumque dixit Iohannes de hoc vera erant. Et multi crediderunt in eum.

XI. ΙΑ′ 35 1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας,
ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς
i c. 12:3. αὐτῆς· 2 i ἦν δὲ ‡ Μαριὰμ″ ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον
μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν
αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. 3 ἀπέστειλαν
§ F οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς § αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἴδε
ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4 ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ᾽ ὑπὲρ
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι᾽
αὐτῆς. 5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν
ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 ὡς οὖν ἤκουσεν
ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο
ἡμέρας. 7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς,

1 Erat autem quidam languens Lazarus a Bethania, de castello Mariae et Marthae sororis eius. 2 Maria autem erat quae unxit dominum unguento et extersit pedes eius capillis suis, cuius frater Lazarus infirmabatur. 3 Miserunt ergo sorores ad eum dicentes, Domine, ecce quem amas infirmatur. 4 Audiens autem Iesus dixit eis, Infirmitas haec non est ad mortem sed pro gloria dei, ut glorificetur filius dei per eam. 5 Diligebat autem Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum. 6 Ut ergo audivit quia infirmabatur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus: 7 deinde post haec dicit discipulis suis, Ea-

39. *πιασαι*] praem. *οἱ Ιουδαιοι* 69. (*c.*)
— *της χειρος*] *των χειρων* 1. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Goth.
40. *και απηλθεν*] *απηλθεν ουν* A.
— *το πρωτον*] om. 33. | *το προτερον* Δ. 69. *a.e f.ff.*
— *εμεινεν* ADL. rel. Vulg. *f.* Syrr. (Pst.)&Hcl. | *εμενεν* B. *a.b.c.e.ff.*
41. *ὁτι*] om. D.
— *μεν*] om. 69. Arm.
— *σημειον* ante *εποιησεν* ABD. rel. vv. | post LX. 1. 33. 69. KM. *Orig.* iii. 468[e]. | om. E*Λ*. (habent in mg.)
— *ουδεν*] *ουδε ἑν* 1. 69. *Orig.* iii.
— *ειπεν*] post *Ιωαν.* D. *b.f.*
— *περι αυτου* Δ.
42. *πολλοι* ante *επιστ.* BDLX*sic.* 1. 33. M*sic.* Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡post ϛ. AΔ. 69. rel. Syr.Hcl. Goth.
— *εκει* post *εις αυτον* ABDLX. 1. 33. 69*txt.* KMU. Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | ‡ante ϛ. ΔE. rel. | om. Latt. Syr.Pst.
1. *Μαριας*] praem. *της* D. | praem. frater Syr.Pst. (om. *της αδ. αυτ.*)
1. *και Μαρθας*] om. A**ut vid.* | add. *της* ante *Μαρθας* D*.
— *αυτης*] *αυτου* A. (Latt. "ejus").
2. *Μαριαμ* B. 33. | ‡*Μαρια* ϛ. AD. rel.
— *μυρῳ*] *-ρων* E*. unguento pedes Jesu et abstersit capillis ejus. Syr.Pst.
— *αυτου*] om. D.
— *θριξιν*] add. *της κεφαλης* U. Syr. Hcl.
— *αυτης*] *ἑαυτης* ΔEG².
— *ἡς*] add. *και* D.
— *ησθενει*] *-νησεν* 69 *txt.*(corr.¹.mg.)
3. *αἱ αδελφαι* om. *b.l.* ‖add. *αυτου* B *Blc.*D. 1. S. (Latt.) Syr.Pst. Goth. Æth. (illae duae sorores ejus Syr.Pst.) | om. AB.*Mai.*L. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *αυτον* Vulg. *a.f.* Syr.Hcl. | *τον Ιησουν* D. *b.c.e.l.* Syr.Pst. Æth.
— *φιλεις*] *εφιλεις* L. Arm.
4. *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* D.
— *αυτη ἡ ασθ.* *Orig.* iv. 295[b]. | add. *αυτου* D. Æth. | *ἡ ασθ. αυτου* 69.
— *δι᾽ αυτης* per eam Vulg.*Cl.* *Am.*². | *δια της* 1. | *δι᾽ αυτων* 69. | per ipsum *b.c.* per eum *Am.** *f.* *Hil.* 992[b]. 1072[c]. in illo *a.e.* in ipso *ff.*
5. *ηγαπα*] *εφιλει* D. *a.e.*
— *την Μαρθαν και την αδελφην αυτης*] *την Μαριαν και την αδελφην αυτης Μαρθαν* 1. 69. (Arm.) ‖add. Mariam Vulg. *b.f.g.* | Lazarum et sorores ejus *a.e.* Laz. et sororem ejus *c.* Laz. et Mariam et sororem ejus *f.* Martham et Mariam et Lazarum Syr.Pst.
6. *μεν*] om. G. Vulg. *a.* Syr.Hcl.*
— *εμεινεν*] add. *ὁ Ιησους* D. *b.(c.)l.*
— *εν*] *επι* D. | om. Λ. *e.*
— *ᾡ ην τοπῳ*] *τῳ τοπῳ* D. (om. *e.*)
7. *επειτα*] *ειτα* D.
— *τουτο*] *ταυτα* X. Latt.
— *μαθηταις*] add. *αυτου* ADΔ. 69. KΛ. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | Contra, BLX. 1. 33. rel. *a.* Goth. | *τοις μαθ.* om. *e.* (Arm.)
— *παλιν*] ante *εις* 1. 69. *a.c.e.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | Contra, Vulg. *b.f.g.* Syr.Hcl. ‖*πολιν* A.

40. apprehendere *Cl.* | 41. venerunt ad eum *Cl.*
3. sorores ejus *Cl.* | 4. per eum *Am.** | 7. dixit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
§ C
ʲ c. 10:31.

″Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 § λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταί, Ῥαββί, ʲ νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰου-
δαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9 ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς,
Οὐχὶ δώδεκα ‡ ὧραί εἰσιν″ τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περι-
πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ
κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ
νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.
11 ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος
ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυ-
πνίσω αὐτόν. 12 εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ ‡ αὐτῷ,″ Κύριε,
εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ
τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 14 τότε οὖν εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανεν· 15 καὶ
χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ·
‡ ἀλλὰ″ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16 εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ
λεγόμενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς, ″Ἄγωμεν καὶ
ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. 17 ἐλθὼν οὖν ὁ
Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ‡ ἤδη ἡμέρας″ ἔχοντα
ἐν τῷ μνημείῳ. 18 ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν
Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε.

17. ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησ. καὶ εὑρ.
— ἡμέρας ἤδη

mus in Iudaeam iterum.
8 Dicunt ei discipuli, Rabbi,
nunc quaerebant te lapidare
Iudaei, et iterum vadis illuc?
9 Respondit Iesus, Nonne duo-
decim horae sunt diei? Si quis
ambulaverit in die, non offen-
dit, quia lucem huius mundi
videt: 10 si autem ambulaverit
nocte, offendet, quia lux non
est in eo. 11 Haec ait, et post
hoc dicit eis, Lazarus amicus
noster dormit: sed vado ut a
somno exsuscitem eum. 12 Di-
xerunt ergo discipuli eius, Do-
mine, si dormit, salvus erit.
13 Dixerat autem Iesus de morte
eius, illi autem putaverunt quia
de dormitione somnii diceret.
14 Tunc ergo dixit eis Iesus
manifeste, Lazarus mortuus est:
15 et gaudeo propter vos, ut
credatis, quoniam non eram
ibi: sed eamus ad eum. 16 Dixit
ergo Thomas qui dicitur Didy-
mus ad condiscipulos, Eamus
et nos, ut moriamur cum eo.
17 Venit itaque Iesus et invenit
eum quattuor dies iam in mo-
numento habentem. 18 Erat
autem Bethania iuxta Hieroso-
lyma quasi stadiis quindecim.

---

8. *μαθηται*] add. *αυτου* D. *a.c.e.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | Contra, Vulg. *b.f.* Arm.
— *ῥαββι* LXΔ. 1. 33. 69. rel. Memph. | *ῥαββει* AB.*Mai.*CDEHΛ. Theb. Goth.
— *λιθασαι*] post *οἱ Ιουδ.* 1. 69. GU. Vulg.*Cl.* *f.* (Syr.Pst.) Arm.
9. *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. 1*s.* U. | om. ABC DLXΔ. 33. 69. EFGHKMSΛ.
— *ὡραι* ante *εισιν* ABCLX. 1. 33. 69. K M. *Am.* *a.b.c.e.f.* Syr.Pst. | ‡post ς. ΔE. rel. Vulg.*Cl.* Syr.Hcl. Goth. (*ὡρας εχει ἡ ἡμερα* D.)
— *τις*] *τι* Λ*.
— *περιπατῃ*] -*τει* 69 *Scr.* E*HΛ(*non* G).
— *τῃ ἡμερᾳ* *Orig.* in Prov. Mai. 7. | *τῳ φωτι* X.
10. *περιπατῃ*] -*τει* X. 69. HU.
— *προσκοπτη* X.
— *εν αυτῳ*] *εν αυτῃ* D*. Theb.(Woide.)
11. *και*] om. Δ.
— *αυτοις*] om. 33.
— *κεκοιμηται* *ff.* *Orig.* iv. 380a.b.c. | *κοιμαται* D. (Latt.)
— *ἱνα εξυπνισω* *Orig.* iv. 380a *bis.*b.c. in Cat. ap. Cram. in Johan. 316. | *του εξυπνισαι* D.
12. *οἱ μαθηται* *hic* BCLX. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Hcl.txt. Memph. Goth. | om. A. | post *αυτ.* DK. *b.* Syrr.Pst.&Hcl. mg. Theb. Arm. | ei disc. ejus *a.c.* Æth.
— *αυτῳ* ABC*DX. 33. K. *b.* Memph. Theb. Arm. | ‡*αυτου* ς. C²LΔ. 1. 69. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Hcl.*txt.* (utr. q. *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* Æth. | om. *ff.*)
— *κεκοιμηται*] *κοιμαται* D. Latt. (praem. *κε* D², deletum a man. post.)
— *σωθησεται*] om. 1*. (mg. *man. rec.*)
13. *εδοξαν*] *ελεγον* X.
14. *ουν*] om. A. *a.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *ὁ Ιησους*] om. 33. *a.c.* | post *παρρησια* 1.
— *παρησιᾳ* X.
— *Λαζαρος*] add. *ὁ φιλος ἡμων* D. | Contra, *Orig.* iv. 380b. *Hil.* 1072c.
15. *αλλα* ACDL. 33. EFGHMUΛ. | ‡*αλλ'* ς. B.*Mai.*XΔ. 1*s.* 69. K S*s.*
16. *ειπεν*] -*πον* M.
— *τοις συμμαθηταις*] *τοις μαθηταις* K. ‖add. *αυτου* D. *Tol.* *f.ff.* (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Theb. Goth. | *συν τοις μαθηταις* 69.
16. *αποθανωμεν*] -*νομεν* EM. | *συναποθανομεν* G. (add. *μεν* G*.)
— *μετ' αυτου*] *συν αυτῳ* K *Wtst.*
17. *ελθων* ABC²L. rel. *f.* | *ηλθεν* C**ut vid.*D. (Latt.) et habent *και* ante *εὑρεν.*
— *ὁ Ιησους*] om. C**ut vid.* ‖add. *εις Βηθανιαν* A(c corr.¹)DX. 33. Λ. Syr. Pst. Æth. | Contra, A*BCL. rel. vv.
— *τεσσαρας*] *τεσσαρες* Δ.
— *ηδη* ante *ἡμερας* BC*. 69. (*a.*)(*g.*)(*l.*) (Goth.) | ‡post ς. A²C³LXΔ. 1. 33. rel. Vulg. *b.c.f.ff*(*Sabat.*). Syr.Hcl. | om. *ηδη* A*D. *e.ff*(*Blanc.*). Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *εχοντα*] post *εν τ. μνημ.* DL. Vulg. *b.c.ff.l.* | Contra, *a.e.f.g.*
18. *Βηθανια*] *Βαθανια* A*.
— *ὡς*] om. D.

---

8. Judaei lapidare *Cl.* | 9. sunt horae *Cl.* | 10. in nocte *Cl.* | offendit *Cl.* | 11. dixit *Cl.* | excitem *Cl.* | 14. Jesus dixit eis *Cl.* | 18. Ierosolymam *Cl.*

A B C D.
L X Δ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUΛ.

36 [19] ‡ Πολλοὶ δὲ″ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν
πρὸς ‡ τὴν″ Μάρθαν καὶ ‡ Μαριάμ,″ ἵνα παραμυθή-
σωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ †. [20] ἡ οὖν Μάρθα
ὡς ἤκουσεν ὅτι † Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ·
Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. [21] εἶπεν οὖν ἡ
21. [Κύριε] Μάρθα πρὸς [τὸν] Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ‡ οὐκ ἂν
— ἐτεθνήκει ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου″. [22] † καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα
22. [ἀλλὰ] καὶ νῦν ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός. [23] λέγει αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. [24] λέγει
αὐτῷ * ἡ″ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀνα-
στάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. [25] εἶπεν αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πι-
στεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, [26] καὶ πᾶς ὁ
ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν
αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; [27] Λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε·
ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. [28] καὶ ‡ τοῦτο″ εἰποῦσα
ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν ‡ Μαριὰμ″ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
λάθρα ‡ εἴπασα,″ Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ
29. [δὲ] σε. [29] ἐκείνη * δὲ″ ὡς ἤκουσεν, ‡ ἠγέρθη″ ταχὺ καὶ
‡ ἤρχετο″ πρὸς αὐτόν. [30] οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰη-

[19] Multi autem ex Iudaeis
venerant ad Martham et Ma-
riam, ut consolarentur eas de
fratre suo. [20] Martha ergo ut
audivit quia Iesus venit, oc-
currit illi: Maria autem domi
sedebat. [21] Dixit ergo Martha
ad Iesum, Domine, si fuisses
hic, frater meus non fuisset
mortuus: [22] sed et nunc scio
quia quaecumque poposceris a
deo dabit tibi Deus. [23] Dicit
illi Iesus, Resurget frater tuus.
[24] Dicit ei Martha, Scio quia
resurget in resurrectione in no-
vissima die. [25] Dixit ei Iesus,
Ego sum resurrectio et vita:
qui credit in me, etiamsi mor-
tuus fuerit vivet; [26] et omnis
qui vivit et credit in me non
morietur in aeternum. Credis
hoc? [27] Ait illi, Utique do-
mine, ego credidi quia tu es
Christus filius dei, qui in mun-
dum venisti. [28] Et cum haec
dixisset, abiit et vocavit Ma-
riam sororem suam silentio
dicens, Magister adest, et vo-
cat te. [29] Illa ut audivit, sur-
git cito et venit ad eum:
[30] nondum enim venerat Iesus

---

19. πολλοι δε BCDLX. 33. Vulg. *a.b.c.e.l.* Memph. Theb. | πολλοι ουν 1. | ‡και πολ. ϛ. AΔ. 69. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (πολλοι tantum Arm.)
— Ιουδαιων] Ἱεροσολυμων D.
— εληλυθησαν LX. 69. EMΛ.
— την Μαρθ. BC*LX. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | τας Μαρθ. M. Μαρθ. *tantum* D. | ‡τας περι Μαρθ. ϛ. AC³Δ. 1. 69. rel. (Syr.Hcl.)
— Μαριαμ BCDLΔ. | ‡Μαριαν ϛ. AX. 1. 33. 69. K *sic*. rel.
— παραμυθησωνται] -σονται XΔ. 69. GΛ.
— αδελφου] †add. αυτων ϛ. ACX. rel. (Latt.) rel. | om. BDL. *l.* Arm. | (om. του Δ.)
20. Ιησους] †praem. ὁ ϛ. M. | om. AB CDLXΔ. 1. 33. 69. EFGHKSUΛ.
— ηπηντ. 69*.
— Μαρια] Μαριαμ 33.
21. ἡ Μαρθα BCDLX. 1. 33. K. | om. ἡ AΔ. 69. EFGHMSUΛ.
— τον AC²D. rel. | om. BC* ut vid.
— κυριε AC²D. rel. vv. (vid. ver. 32.) | om. B.*Blc.Mai.*C* *ut vid.*
— ης] εἰς X. 69.
— ὁ αδελφος μου ad fin. ver. BC*L(X). (1.) (33.) *a.g.* Syr.Pst. Goth. Æth. (μου ὁ αδελφ. X. 1. 33.) | ‡post ης ὡδε ϛ. C³Δ. 69. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | post ουκ αν AD.
21. ουκ αν] ουδε 1 .
— απεθανεν BC*DLX. 1. 33. K. (vid. ver. 32.) | ‡ετεθνηκει ϛ. AC³Δ. rel.
22. ab init.] †αλλα ϛ. AC³D. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.* rel. | om. BC*X. 1. 33. *a.*
— αν] εαν CM.
— αιτησῃ] -σει M. | -σοι 69.
— δωσει] δωσῃ XM. | δωσω (seq. σοι *bis.*) 69.
— ὁ θεος] om. *Am.* Syr.Pst.
23. ὁ Ιησ.] om. ὁ A.
— σου ante ὁ αδελφ. D.
24. ἡ Μαρ. BC*DLX. 33. K. | *om. ἡ ϛ. AC³. rel.
— οιδα] *bis* L.
— εν τῃ αναστασει] om. XΔΛ*. (αναστησει B**Mai.*)
25. ειπεν] λεγει 69. ‖add. ουν X. ‖ add. δε 1. *b.* Goth.
26. αποθανει 69 *Scr.* K.
27. αυτῳ] αυτῃ *sic* G. | om. D *Gr.* ‖add. Martha *a.b.c.ff.l.* (om. Vulg. *e.f.g.*)
— ναι κυριε] ὁ Ιησους *sic* A.
— πεπιστευκα] επιστευσα E*. (πιστευκα B**Rl.*)
27. κοσμον] om. 69 *txt.*(mg.¹.) | -μος D*.
28. τουτο BCLX. Memph. Goth. Æth. (h. 33.) | ‡ταυτα ϛ. ADΔ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— απηλθεν] ηλθεν L.
— και εφωνησεν] εφωνησε δε και 69.
— Μαριαμ ABC(D)LΔ. 33. K. (post αυτης D.) | ‡Μαριαν ϛ. X. 1. 69. E. rel.
— λαθρα *f.* | σιωπη D. (Latt.)
— ειπασα BC*. (h. 33.) | ‡ειπουσα ϛ. AC²D. rel. ‖add. ὁτι D.
29. εκεινη] add. δε BC*LX. 33. 69. *f.* Syr.Hcl.* Memph. Theb. Goth. (Æth.) | *om. ϛ. AC**D. 1. rel. Vulg. *a.c.e.* Arm. (et illa *b.ff.* et Maria Syr.Pst.)
— ηγερθη BC*DLX *sic*. 33. *a.b.c.e.f.ff.l.* Syr.Hcl.*mg.* Goth. Arm. Æth. | ‡εγειρεται ϛ. AC³. rel. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl.*txt.*
— ηρχετο BC*LX *sic*. 33. *a.b.ff.l.* Syr. Pst. Goth. (Arm.) Æth. | ‡ερχεται ϛ. AC³D. rel. Vulg. *c.e.f.* Syr.Hcl. Memph.
30. ουπω] ου D *Gr.* (h. 33.)
— δε] γαρ D. Latt. Goth.

23. *om.* Deus *Am.* | 24. novissimo *Cl.* | 27. Dei vivi *Cl.* | in hunc mundum *Cl.* | 28. *om.* et *ante* vocat *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
30. [ἔτι]

σοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν * ἔτι″ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου
ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ
ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι
αὐτήν, ἰδόντες τὴν ‡ Μαριὰμ″ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ
ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, ‡ δόξαντες″ ὅτι Ὑπάγει
εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. 32 ἡ οὖν ‡ Μα-
ριὰμ″ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν † Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν
‡ ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας,″ λέγουσα αὐτῷ,
Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν ‡ μου ἀπέθανεν″ ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς
συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμή-
σατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν,
Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου
καὶ ἴδε. 35 ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς· 36 ἔλεγον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37 τινὲς δὲ ἐξ
αὐτῶν εἶπον, Οὐκ ‡ ἐδύνατο″ οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς
ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ
ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν
ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ
λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 λέγει [ὁ] Ἰησοῦς,
Ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ‡ τε-

in castellum, sed erat adhuc in
illo loco ubi occurrerat ei
Martha. 31 Iudaei igitur qui
erant cum illa in domo et con-
solabantur eam, cum vidissent
Mariam quia cito surrexit et
exiit, secuti sunt eam dicentes
quia Vadit ad monumentum
ut ploret ibi. 32 Maria ergo
cum venisset ubi erat Iesus,
videns eum cecidit ad pedes
eius et dixit ei, Domine, si
fuisses hic, non esset mortuus
frater meus. 33 Iesus ergo ut
vidit eam plorantem et Iudaeos
qui venerant cum ea plorantes,
fremuit spiritu et turbavit se
ipsum, 34 et dixit, Ubi posuistis
eum? Dicunt ei, Domine, veni
et vide. 35 Et lacrimatus est
Iesus. 36 Dixerunt ergo Iudaei,
Ecce quomodo amabat eum.
37 Quidam autem dixerunt ex
ipsis, Non poterat hic qui ape-
ruit oculos caeci facere ut et
hic non moreretur? 38 Iesus
ergo rursum fremens in semet
ipso venit ad monumentum:
erat autem spelunca, et lapis
superpositus erat ei. 39 Ait
Iesus, Tollite lapidem. Dicit
ei Martha soror eius qui mor-

---

30. εληλυθει ὁ Ιησ.] Ιησ. εληλυθει D. (Syrr.Pst.&Hcl.)
— εις] προς 69.
— αλλα D.
— ην ετι BCX. 1^T. 33. Latt. Memph. Theb. Goth. Arm. (ετι ην F. *a.e.*) | *om. ετι ς. ADL. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— εν τῳ τοπῳ] επι του τοπου 69.
— ἡ Μαρ.] om. ἡ D.
31. οἱ οντες] om. οἱ Δ.
— και παραμυθ.] om. και D. *f.l.* Arm. [*a.b.c.e.* Syr.Pst.]
— Μαριαμ BC*DLΔ. 33. K. | ‡Μαριαν ς. AC^{3}X. 1. 69.
— ταχεως] ταχυ C*.
— δοξαντες BC**ut vid.*DLX. 1. 33. Syrr. Pst.&Hcl.*mg.* Memph. Arm. Æth. | ‡λεγοντες ς. AC^{2}Δ. rel. Latt. Syr. Hcl.*txt.* Theb. Goth.
— κλαυσει 69.
32. ἡ] εἰ U.
— Μαριαμ BC*L. 33. E*. | ‡Μαρια ς. AC^{3}DXΔ. 1. rel.
— ηλθεν] εισηλθεν Δ.
— Ιησους] †praem. ὁ ς. C^{3}LΔ. rel. | om. ABC*DX. 33. K. (Ιησους ην C* *ut vid.*)
— αυτον] om. D.
— αυτου post επεσεν AB.*Mai.*CLXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUA. (*f.*) Goth. | ‡post ποδας ς. D. (Latt.) Arm.
32. προς B.*Mai.*C*DLX. 1. 33. | ‡εις ς. AC^{3}Δ. 69. rel.
— λεγουσαν A.
— αυτῳ] om. DX. *a.* Arm.
— ης] post ὡδε D.
— μου ante απεθ. BC*LΔ. 33. | ‡post ς. AC^{3}X. 1. rel. Goth. | post ὁ αδελφ. 69. Latt. | μου ὁ αδελφ. ante απεθ. D.
33. συνελθοντας αυτῃ Ιουδαιους κλαιοντας (Vulg. *f.*) | Ιουδαιους κλαιοντας τους συνεληλυθοτας μετ' αυτης D. *a.b.c.e.ff.l.*
— ενεβριμησατο τῳ πν. και εταραξεν ἑαυτον] εταραχθη τῳ πν. ὡς ενβρειμουμενος D. 1(εμβριμωμ- 1.) Theb.*Mnt.* Arm.
— ενεβριμησατο BCL. rel. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | εβριμησατο A. | (εταραχθη D. 1 supra.)
— ἑαυτον] αυτον L*Δ.
34. τεθηκατε 33. 69. EFGHMA.
35. ab init.] add. και D. 69. Latt. Syr. Pst. Memph. Goth. Arm. Æth.
— εδακρ.....ιδε ver. 37] om. Δ.
36. ουν] αυτοις 69.
37. ειπον] ante εξ αυτων D. *Am. a.b.c.e. f.* (Æth.) | ελεγον AK.
— εδυνατο B**Rl.Mai.*CDK. | ‡ηδυνατο ς. AB^{2}LX. rel.
37. οὑτος 1°.] οὑτως 33.
— ανοιξας] ανυξας B**Rl.*D.
— και οὑτος μη *Am. b.e.* | μη οὑτος 33. (Vulg.*Cl. a.c.f.ff.*)
— αποθανει 69.
38. Ιησους] praem. ὁ 33.
— ουν] om. 69. E*. Arm. | post παλιν 33.
— παλιν] om. K. *a.b.e.ff.l**. Syr.Pst. Memph.
— εμβριμωμενος BC^{3}D. rel. *Orig.* in Cat. ap. Cram. (Joh. 318.) | εμβριμουμενος A. 69. U. | εμβριμησαμενος C*X. | εμβριμωαμενος K. | ενεβριμησατο *Orig.* in Cat. ap. Cram. (Johan. 318.)
— εν] om. F.
— εις *Orig.* ap. Cram. | επι D.
— επ'] om. L. (Latt.)
— αυτῳ] αυτο H.
39. λεγει] add. ουν X. | Contra, *Orig.* iv. 370^a. 372^b. | add. αυτῃ Δ*.
— ὁ Ιησ. BCLX. rel. *Orig.* iv. *bis.* | om. ὁ AD.
— ἡ αδελφη] praem. ἡ Μαρθα (om. postea) D. Vulg. *a.f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

31. Judaei ergo *Cl.* | cum ea *Cl.* | 32. dicit *Cl.* | 33. infremuit *Cl.* | 36. *om.* ergo *Am.* | 37. ex ipsis dixerunt *Cl.* | caeci nati *Cl.* | ut hic *Cl.*

A B (C) D [II].
L X Δ.
1. 33. 69.
E(F)GHKMSUΛ.
¶ F

λευτηκότος″ Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος
γάρ ἐστιν. 40 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ εἶπόν σοι
ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ‡ ὄψῃ″ τὴν δόξαν τοῦ¶ θεοῦ;
41 ἦραν οὖν τὸν λίθον †. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς
ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι
ὅτι ἤκουσάς μου. 42 ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου
ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον,
ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43 καὶ ταῦτα
εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.
44 † ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ
τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιε-
δέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτὸν καὶ
ἄφετε *[αὐτὸν]″ ὑπάγειν. 45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν
Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν ‡ Μαριὰμ″ καὶ θεα-
σάμενοι ‡ ὃ″ ἐποίησεν †, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
46 τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους
καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν † Ἰησοῦς.¶
37 47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-

44. λέγει [ὁ] Ἰησ. αὐτ.

45. ἃ ἐποίησ.

46. ὃ ἐποίησ.
¶ C

tuus fuerat, Domine, iam fae-
tet, quadriduanus enim est.
40 Dicit ei Iesus, Nonne dixi
tibi quoniam si credideris vide-
bis gloriam dei? 41 Tulerunt
ergo lapidem: Iesus autem ele-
vatis sursum oculis dixit, Pa-
ter, gratias ago tibi quoniam
audisti me. 42 Ego autem scie-
bam quia semper me audis,
sed propter populum qui cir-
cumstat dixi, ut credant quia
tu me misisti. 43 Haec cum
dixisset, voce magna clamavit,
Lazare, veni foras. 44 Et sta-
tim prodiit qui fuerat mortuus,
ligatus pedes et manus institis,
et facies illius sudario erat
ligata. Dicit Iesus eis, Solvite
eum et sinite abire. 45 Multi
ergo ex Iudaeis, qui venerant
ad Mariam et viderant quae
fecit, crediderunt in eum:
46 quidam autem ex ipsis abie-
runt ad Pharisaeos et dixerunt
eis quae fecit Iesus.

47 Collegerunt ergo pontifi-
ces et Pharisaei concilium, et

39. *τελευτηκοτος* ABC*DL. 33. K. Syr. Hcl.*mg.* (om. *ἡ αδ. τ. τε. b.c.e.ff.*) | ‡*τεθνηκοτος* ϛ. C^{2}ΔU*sic.* rel. | *τεθνεοτος* X.
— *ηδη* *Orig.* iv. 367^{c}. 371$^{b.c.}$ | *ἴδε* 69.
— *γαρ* *Orig.* iv. *ter.* | om. D.
40. ὁ Ιησ.] om. ὁ A. 1.
— *ὁτι*] om. 69.
— *πιστευσῃς* *Orig.* iv. 371$^{a.b.c.}$ | -*σεις* K.
— *οψῃ* ABCDLXΔ. 69. EFGHMSΛ. *Orig.* iv. *ter.* | ‡*οψει* ϛ. 1*s.* 33. KU.
41. *ηραν ουν* *Orig.* iv. 371$^{a.c.}$ 372^{a}. | *ὁτε ουν ηραν* D. *e.* Arm.
— λιθον] †add. *οὑ ην ὁ τεθνηκως κειμενος* ϛ. C^{3}Δ. rel. | add. *οὑ ην* A. 1. K. *f.* Syr.Hcl. Goth. add. ibi Theb. add. ab ostio sepulcri Memph. | om. BC*DLX. 33. Latt. Syr.Pst. Syr.Hier. Arm. Æth. non habet *Orig.* iv. 371$^{a.c.}$
— *ὁ δε Ιησ.* *Orig.* iv. 372^{b}. | *και ὁ Ιησ.* D. | *ὁ ουν Ιησ.* 1. | *ὁ Ιησ.* 69. Arm.
— *οφθαλμους* sine add. Vulg. *e.ff.* *Orig.* iv. 372^{b}. 374^{d}. 381^{a}. | add. *αυτου* D. 33. 69. *b.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. 372^{c}. *Eus.* (D.E. 497^{a}.) in Ps. 369^{b}. (69 non om. *ανω*). ‖add. *εις τον ουρανον* K. *a.b.c.f.* Syr. Hcl.mg. Theb. Arm.MSS. *Eus.* D.E. 497^{a}. in Ps.
— *ανω*] om. *b.c.e.f.* Syr.Hcl.mg. *Eus.* D.E. in Ps.
— *μου*] *με* Δ.

42. *εγω δε* Vulg. *f.ff.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 374^{d}. 376^{c}. 381^{a}. 382^{c}. *Eus.* D.E. 497^{a}. in Ps. 369^{b}. | om. *δε* D. *c.* | *καγω* 69. *a.b.e.* Syr.Pst. Æth. *Hil.* 1081^{a}. (*ηδειν δε* *Orig.* i. 216^{e}.) ‖*ηδειν* *Orig. quater.* *Eus.* | *οιδειν* 69.
— *οχλον τον περιεστωτα* *Orig.* iv. 374^{d}. 381^{b}. 382$^{b.d.}$ (*Tert.* adv. Prax. 23.) | *περιεστ. οχλ.* X. *Orig.* iv. 376^{c}. | *οχλ. τ. παρεστωτα* Λ.
43. *εκραυγασεν* *Orig.* iv. 377^{a}. *Eus.* in Ps. 369^{b}. | *εκραυασεν* LM. | *εκραξεν* C*.
— *Λαζαρε*] *bis* C^{3}. Æth.Rom. | semel *Iren.* 308. *Clem.* 101. *Orig.* iv. 375^{c}. 377$^{a.d.}$ 380$^{a.b.}$ *Eus.* Ecl. Pr. 210. in Ps. *Cypr.* 169.
44. ab init.] †add. *και* ϛ. AC^{3}X. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Iren.* | add. *και ευθυς* D. Vulg. (*f.*) | om. BC*L. Theb. *Orig.* iv. 377^{a}. (mox "autem" Memph.)
— *τ. ποδ. κ. τ. χειρ.* Memph. Theb. Goth. Arm. *Iren.* *Orig.* iv. 377^{a}. 378$^{c.d.}$ 379^{a}. | *τ. χειρ. και τ. ποδ.* A. 69. Λ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— *κηριαις* ΛXΔ. 1. 33. Λ. (*κυριαις* 69*.) *κιριαις* Syr.Hcl.mg.*Gr.*
— *αυτου*] *αυτω* Λ*Tf.*
— *περιεδεδετο* *Orig.* iv. 379^{b}. | *περιδεδ.* D*. | *συνεδ.* *Orig.* iv. 377^{a}.
— *αυτοις ὁ Ιησ.* AC*e spat.* DXΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg.*Cl.* (*b.*)*c.*(*f.*)*ff.* Syrr.Pst. &Hcl. Æth. | *Ιησ. αυτοις* B(L. *Orig.* praem. *ὁ*). *Am.* Memph. Theb. *Orig.* iv. 377^{a}. (om. *αυτοις* *a.* Jesus discipulis suis *e.*)
44. *αφετε αυτον* BC*L. 33. Memph. Æth. *Orig.* iv. 377^{a}. 378$^{d.e.}$ 379^{e}. | *om. *αυτον* ϛ. AC**DX. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Theb. Goth. Arm. *Iren.* 308 *ed.*
45. *εκ* *Orig.* iv. 380^{d}. 381^{e}. | om. D. 1 *Wtst.* *Orig.* iv. 381^{b}.
— *οἱ ελθοντες* *Orig.* iv. 380^{d}. 381^{b}(om. *οἱ*). 381^{e} *dis.* 382$^{b.c.d.}$ | *των ελθοντων* D. (*non sic* *Orig.* iv. 381^{e}.)
— *Μαριαμ* BCDL. 33. | ‡*Μαριαν* ϛ. AX. 1. 69. *Orig.* iv. 380^{d}. 381$^{b.e.}$ | (*μετα Μαριας* Δ.) ‖add. et Martham Vulg.*Cl.* Æth.
— *και θεασαμενοι* *Orig.* iv. 380^{d}. 381$^{b.e.}$ 382$^{a.b.c.d.}$ | *ἑωρακοτες* D. Arm.
— *ὁ* A^{2}BCD. 1. *e.* Theb. Goth. Æth. | ‡*ἁ* ϛ. A*LXΔ. rel. Vulg. *a.b.c f.ff.g.* Memph. Arm. *Orig.* iv. 380^{d}. 381$^{b.e.}$ 382$^{b.c.d.}$
— *εποιησεν* (add. *σημειον* C^{2}.)] †add. *ὁ Ιησους* ϛ. C^{2}DXΔK. rel. Vulg.*Cl.* *a. f.ff.g.* Syr.Pst. Æth. *Orig.* iv. 380^{d} *ed.* 382$^{a.b.c.}$ | om. ABC* *ut vid.* L. 1. *Am.* *b.c.*(*e.*) Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 380^{d} *codd.* 381$^{b.e.}$ 382^{d}.
— *εις αυτον* *Orig.* iv. *ter.* | om. C^{2}.
46. om. ver. S.
— *απηλθαν* et *ειπαν* D.

39. est enim *Cl.* | 44. Dixit eis Jesus *Cl.* | Mariam *add.* et Martham *Cl.* | fecit Jesus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth.
¶ Goth.

σαῖοι¶ συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος
ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ‡ ποιεῖ σημεῖα;″ 48 ἐὰν ἀφῶμεν
αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ
ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν
τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊά-
φας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς,
Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ ‡ λογίζεσθε″ ὅτι
§ συμφέρει ‡ ὑμῖν″ k ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ
τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51 Τοῦτο
δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ‡ ἐπροφήτευσεν″ ὅτι ‡ ἤμελλεν″ †
Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52 καὶ οὐχ
ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ
θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν.
ϛε/δ 38 53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ‡ ἐβουλεύ-
σαντο″ ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. 54 ‡ ὁ οὖν Ἰησοῦς″
οὐκέτι παῤῥησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ
ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς

§ II
50. ἡμῖν
k c. 18:14.

53. συνεβουλεύσαντο

dicebant, Quid facimus, quia hic homo multa signa facit?
48 Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum, et venient Romani et tollent nostrum et locum et gentem.
49 Unus autem ex ipsis, Caiaphas, cum esset pontifex anni illius, dixit eis, Vos nescitis quicquam,
50 nec cogitatis quia expedit nobis ut unus moriatur homo pro populo et non tota gens pereat.
51 Hoc autem a semet ipso non dixit, sed cum esset pontifex anni illius, prophetavit quia Iesus moriturus erat pro gente,
52 et non tantum pro gente, sed et ut filios dei qui erant dispersi congregaret in unum.

53 (95, 4.) Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum.
54 Iesus ergo iam non in palam ambulabat apud Iudaeos, sed abiit in regionem iuxta desertum, in civitatem quae dicitur

---

46. *φαρισαιους*] praem. *αρχιερεις και* 69. | Contra, *Orig.* iv. 381ᵇ.
— *αυτοις* *Orig.* | om. G.
— *ἁ* BLXΔ. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.f.* Syr.Hcl. Theb. Arm. *Orig.* iv. 381ᵇ·ᶜ· 382ᵃ. | *ὁσα* A. Syr.Pst. | *ὁ* CD. 69. M. (*b.*)*e.* Memph. Goth. Æth.
— Ιησ.] †praem. *ὁ* ϛ. AXΔ. rel. *Orig.* iv. *ter.* | om. B.*Mai.*CDL.
47. *ουν* *Orig.* iv. 381ᵈ. 382ᵈ. | *δε* 69. Goth.
— *φαρισαιοι* *Orig.* iv. 381ᵈ. 382ᵈ. 396ᵃ. | *πρεσβυτεροι* 69.
— *και ελεγον* *Orig.* iv. 382ᵉ. | *κατα του Ιησου λεγοντες* 69.
— *τι*] add. *ουν* Δ.
— *ποιουμεν* *Orig.* iv. | *-ωμεν* 33. S.
— *ὁτι* *Orig.* iv. | om. D.
— *οὑτος*] post *ὁ ανθρ.* 33. Λ(*οὑτως*). | Contra, *Orig.* iv. 383ᵇ.
— *πολλα* Vulg. *a.f.* *Orig.* iv. 382ᵉ. | *τοιαυτα* D. *b.c.e.ff.*
— *ποιει* ante *σημεια* ABLX. 33. M. Theb. *Orig* iv. | ‡post ϛ. DΔ. 1. rel. Latt. Memph. rel.
48. *εαν*] praem. *και* D. Syr.Pst. Memph. W. Æth. | Contra, *Orig.* iv. 382ᵉ.
— *οὑτως* *Orig.* iv. | *οὑτος* 69* *Scr.* K.
— *πιστευσουσιν* *Orig.* iv. | *-σωσιν* LXΔ. 1. 33. 69. GH.
— *οἱ Ῥωμ.* *Orig.* iv. | om. *οἱ* 69.
— *ἡμων*] post *τοπον* D. *a.e.f.* (Memph. Theb. *bis.*) | Contra, *Orig.* iv.
48. *και* ante *τ. τοπ.* *Am.* *g.* *Orig.* iv. | om. DK. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.l.* Syr.Pst.
49. *αυτων*] add. *ονοματι* 1. *a.b.e.f.l.* Syr. Pst. Memph. Arm. | add. id. post *Καιαφας* Vulg.*Cl.* *c.g.* | om. *Am.* *Fuld.* *ff.* *Orig.* iv. 384ᶜ.
— *Καιαφας* *Am.* *Fuld.* *Orig.* iv. | *Καιφας* D². Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.ff.* Theb. | *Κηφας* D*.
— *ων* *Orig.* iv. | ante *αρχιερευς* LX. Vulg. *a.b.c.*(*e.*) (*Am.* *f.ff.*)
50. *λογιζεσθε* ABDL. 1. 69. *Orig.* iv. 384ᵈ. 391ᵉ. | ‡*διαλογιζ.* ϛ. XΔ. 33*s.* rel.
— *ὑμιν* B.*Mai.*DLXM. Vulg.*Cl.* *a.b.e.* *ff.l.* Memph. *Orig.* *Int.* 138ᵉ. 325ᶜ. iv. 610ᵈ. | ‡*ἡμιν* ϛ. AIIΔ. rel. *Am.* *c.f.g.* Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 384ᵈ. 391ᵉ. 392ᵃ·ᵇ*bis.*ᶜ. 396ᵉ.
— *αποθανει* X. 69 *Scr.*
51. *αλλα* ABDL. rel. | *αλλ'* II*ut vid.* 1ᴿ. U. *Orig.* iv. 384ᵈ.
— *εκεινου* *Orig.* iv. | om. D *Gr.* (*τ. ενιαυτ. εκειν.* om. *e.*)
— *επροφητευσεν* BDLX. 33. | ‡*προεφητ.* ϛ. AIIΔ. 1. M². rel. *Orig.* iv. | *προφητευσεν* M*.
— *ημελλεν* AB(D)IILΔ. 1. 33. 69. U. | ‡*εμελλ.* ϛ. X. rel. *Orig.* iv. 384ᵈ *bis.* 395ᵃ. 396ᵃ. (post *Ιησους* D. Vulg. *a.* *e.f.* *Orig.* iv. 395ᵃ.)
— Ιησ.] †praem. *ὁ* ϛ. 33*s.* 69. Ss. | om. ABDIILXΔ. 1. EG*sic*HKM*Tf.*UΛ. *Orig.* iv. 384ᵈ *bis.* 395ᵃ. 396ᵃ.
52. *εθνους*] add. *δε* X. 33. | om. *Orig.* iv. 384ᵈ. 395ᵃ.
— *αλλ'* *Orig.* iv. *bis.* | *αλλα* B.
— *τεκνα*] post *του θεου* A. | Contra, *Orig.* iv. *bis.* (*και* ante *τ. τεκ.* om. Latt. Arm.)
— *τα διεσκορπισμενα* *Hipp.* Ant. 6 (7). *Orig.* iv. *bis.* | *τ. διασκ.* E. | *τα εσκορπ.* D. | om. 69.
— *συναγαγῃ* (*-γει* X. 69. HΛ. *non sic* Δ.)] post *εις ἑν* D. *a.e.* | Contra, *Orig.* iv. *bis.*
53. *ἡμερας* Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* Theb. Arm. *Orig.* iv. 396ᵃ. | *ὡρας* LX. Syr.Hcl.*txt.* Memph. Æth.
— *εβουλευσαντο* BD. 69. *Orig.* iv. 397ᵃ. | ‡*συνεβουλ.* ϛ. AIILX. rel. *Orig.* iv. 396ᵃ *bis.*
— *αποκτεινουσιν* 1. 69. | Contra, *Orig.*
54. *ὁ ουν Ιησ.* BLX. 1. M. *Orig.* iv. 397ᵇ. 398ᵇ. (400ᵈ.) | ‡*Ιησ. ουν* ϛ. ADII. rel.
— *παρησια* B**Rl.Mai.*D.
— *αλλα* *Orig.* iv. *ter.* | *αλλ'* II. 1ᴿ.
— *εκειθεν* *f.* *Orig.* iv. 398ᵇ. 400ᵈ. | om. D. (Latt.) *Orig.* iv. 397ᵇ.
— *την χωραν* *Orig.* iv. *ter.* | om. *την* 1. 69. ‖add. *Σαμφουρειν* D.

48. credunt *Am.* | nostrum locum *Cl.* | 49. Caiphas nomine *Cl.* | 50. vobis *Cl.* | 51. quod Jesus *Cl.* | 52. sed ut *Cl.*

A B D (II) [Q]. L X Δ. 1. 33. 69. E [F] G H K M S U Λ. *a*

54. διέτριβεν

57. ἐντολὴν

ʼΕφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ ‡ ἔμεινεν″ μετὰ τῶν
μαθητῶν †. 55 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν ʼΙουδαίων,
καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ʽΙεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας
πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. 56 ἐζήτουν
οὖν τὸν ʼΙησοῦν, καὶ ἔλεγον μετʼ ἀλλήλων ἐν τῷ
ἱερῷ ἑστηκότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς
τὴν ἑορτήν; 57 δεδώκεισαν δὲ † οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι ‡ ἐντολὰς″ ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Efrem, et ibi morabatur cum discipulis. 55 (96, 1.) Proximum autem erat pascha Iudaeorum, (97, 10.) et ascenderunt multi Hierosolyma de regione ante pascha, ut sanctificarent se ipsos. 56 Quaerebant ergo Iesum, et conloquebantur ad invicem in templo stantes, Quid putatis, quia non veniat ad diem festum? 57 Dederant autem pontifices et Pharisaei mandatum ut si quis cognoverit ubi sit indicet, ut apprehendant eum.

XII.

§ Goth.

2. ἦν *[ἐκ]″ τῶν

ΙΒʹ

1 ||Matt. 26:6-12. ||Mar. 14:3-8.

§ Q

§ F

39 1 ʽΟ οὖν ʼΙησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα
ἦλθεν § εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος [ὁ τεθνηκὼς]
ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν * ὁ ʼΙησοῦς″. 2 ἐποίησαν οὖν
αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λά-
ζαρος εἷς ἦν τῶν ‡ ἀνακειμένων σὺν″ αὐτῷ. 3 1 ἡ οὖν
‡ Μαριὰμ″ λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς
§ πολυτίμου, ἤλειψεν τοὺς πόδας [τοῦ] ʼΙησοῦ, καὶ
ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς § τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ

1 Iesus ergo ante sex dies paschae venit Bethaniam, ubi fuerat Lazarus mortuus, quem suscitavit Iesus. 2 (98, 1.) Fecerunt autem ei cenam ibi, et Martha ministrabat, Lazarus vero unus erat ex discumbentibus cum eo. 3 Maria ergo accepit libram ungenti nardi pistici pretiosi, unxit pedes Iesu et extersit capillis suis pedes eius, et domus impleta

---

54. Εφραιμ (*a.*) Theb. *Orig.* iv. *ter.* | Εφρεμ L. Vulg. *b.c.e.f.* Memph. *Iren.* 147.
— κακει] και εκει L. 33. 69. *Orig.* iv. 397^{b}. 398^{c}.
— εμεινεν BL. Syr.Hcl.*mg.* Arm. *Orig.* iv. 397^{b}. 398^{c}. 400^{d}. | ‡διετριβεν ϛ. A DII. rel. Latt. Syr.Pst.
— μετα ad fin. ver. *Orig.* iv. 397^{b}. 400^{d}. | μετʼ αυτων και εβαπτισεν 33.
— μαθητων] †add. αυτου ϛ. AX. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.* rel. | om. BDIILΔ. 1. *Am.* Arm. *Orig.* iv. 397^{b}. 398^{c}. 400^{d}.
55. ην δε εγγυς (*f.*) Syr.Hcl. *Orig.* 401^{a}. | εγγυς δε ην D. Vulg. *b.c.*(*e.*)(*ff.*)(*g.*) *l.* (Syr.Pst.) in illo tempore futura erat *a.*
— πασχα] add. ἑορτη 33. | Contra, *Orig.* iv.
— και ανεβησαν *Orig.* iv. | ανεβ. ουν D. *b.c.ff.*
— πολλοι] post εις ʽΙερ. D. | Contra, *Orig.* iv.
— προ του πασχα *Orig.* iv. 401^{a}. (402^{b} προς τ. π.). | om. 33. 69. | πριν το πασ. D. | post ἑαυτους G.
— ἑαυτους *Orig.* iv. | αυτους M.
56. ουν] add. και D. | Contra, *Orig.* iv. 400^{a}.
— ελεγον] -γαν D.
— μετʼ *Orig.* iv. | μετα II.
— ἑστηκοτες] ante εν τ. ἱερ. LX. 69. Syr.Hcl. Memph. Theb. | Contra, *Orig.* iv. ||ἑστωτες D. | om. Syr.Pst.
56. δοκει ὑμιν *Orig.* iv. 402^{d}. | δοκειτε D. | ὑμ. δοκ. *Orig.* iv. 401^{a}. (ὑμιν] ἡμιν 33. 69*.)
57. δεδωκεισαν *Orig.* iv. 403^{a}. | δεδοκησαν 33.
— δε] †add. και ϛ. DII. 33*s.* rel. Theb. | om. ABLXΔ. 1. 69. KMUΛ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Orig.* iv.
— οι 1°.] om. Δ.
— εντολας BII. 1. M. Syr.Hcl.*mg.* *Orig.* iv. | ‡εντολην ϛ. ADLX. rel. Latt. Syr.Hcl.*txt.* Memph. Theb. [Syr.Pst.]
— ἱνα] ἱν X* *Tf.*
— εαν *Orig.* iv. | αν D.
— γνῳ *Orig.* iv. | γνοι D*.
— μηνυσει 33. | Contra, *Orig.* iv.
1. ὁ ουν Ιησ.] om. 69 *txt.* (mg. *man. rec.*)
— ηλθεν] add. ὁ Ιησους 69. II.
— ὁ τεθνηκως ADIIΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *b.f.ff.g.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. BLX. *a.c.e.* Syr.Pst. Syr. Hier. Theb. Æth.
— εκ νεκρων] om. Vulg. *b.ff.* (vid. *Iren.* 147.) mortuum *c.e.*
— ὁ Ιησους ad fin. A(B)DIILΔ. 33. EG A^{2}. Vulg. (*f.*)*ff.g.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. (Æth.) (om. ὁ B.) | *om. ϛ. X. 1. 69. IIKMSsUΛ*. *a.b.c.e.* Arm. (vid. ver. 9.)
2. εποιησαν ουν (Vulg. "autem"). *f.* Syr.Hcl. Goth. | και εποιησαν D. *a.c.* *e.* Syr.Pst. Æth. [*Orig.* iv. 407^{c}.]
— δειπνον] post εκει 69. | Contra, *Orig.* iv. 407^{c}. (om. εκει *a.e.*)
— Μαρθα (om. ἡ)] post διηκονει D. | Contra, *Orig.* iv. 182^{e}. 407^{c}. *Orig. Int.* iii. 892^{c}.
— ην] add. εκ BL. Syrr.Pst &Hcl. *Orig.* iv. 407^{c}. (*Orig. Int.* iii. 892^{c}.) | om. A DII. rel.
— ανακειμενων συν AB.*Mai.*DIILΔ. 1. 69. EGHKMSUΛ. *Orig.* iv. (συνανακειμενων συν 33.) | ‡συνανακειμενων ϛ. (ανακ. om. συν αυτῳ X.)
3. Μαριαμ B. 1. 33. | ‡Μαρια ϛ. ADII L. rel.
— λαβουσα] λαμβανι D *Gr.* (Latt.)
— μυρου ναρδου πιστικης Vulg. *f.g.* *Orig. Int.* iii. 65^{a}. 892^{d}. | πιστικης μυρου D. (*a.b.c.*)*e.*(*ff.*)
— πολυτιμου *Orig. Int.* iii. *bis.* | om. *a.b.* *ff.*
— ηλειψεν] αιψεν II in ed. *Tf.* | praem. και D. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.* (om. *Am.*)
— του Ιησ. ADIIQ. rel. | om. του B. | αυτου X.

54. discip. suis *Cl.* | 55. Hierosolymam *Cl.* | 56. venit *Cl.*
1. Lazarus fuerat *Cl.* | et unxit *Cl.* | 3. pedes ejus capillis suis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* ΙΓ'
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
[Goth.] Arm. Æth.
3. ἐπλήσθη
4. Ἰούδ. Σίμωνος Ἰσκαρ. *ante* εἰς τῶν μ. α.

οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 λέγει
οὖν ‡ Ἰούδας † * ὁ" Ἰσκαριώτης εἷς † τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ," ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, 5 Διὰ τί τοῦτο
τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη
πτωχοῖς; 6 εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν
ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσό-
κομον ‡ ἔχων" τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 εἶπεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν, * ἵνα" εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ
ἐνταφιασμοῦ μου ‡ τηρήσῃ" αὐτό· 8 τοὺς πτωχοὺς
γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
9. [*ὁ"] ὄχλος λθ/ι ἔχετε. 9 Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων
ὅτι ἐκεῖ ἐστιν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον,
¶ II ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον¶ ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν. 10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ
τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν
ᵐ ||Matt. 21:1-11. ||Mar. 11:1-10. ||Luc. 19:29-38. ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰη-
σοῦν.
12. [*ὁ"] ὄχλ. ρ/α 40 12 ᵐ Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν

est ex odore ungenti. 4 Dicit
ergo unus ex discipulis eius
Iudas Scariotis, qui erat eum
traditurus, 5 Quare hoc ungen-
tum non veniit trecentis dena-
riis et datum est egenis?
6 Dixit autem hoc non quia de
egenis pertinebat ad eum, sed
quia fur erat, et loculos habens
ea quae mittebantur portabat.
7 Dixit ergo Iesus, Sine illam,
ut in die sepulturae meae ser-
vet illud: 8 pauperes enim sem-
per habetis vobiscum, me au-
tem non semper habetis. 9 (99,
10.) Cognovit ergo turba multa
ex Iudaeis quia illic est, et ve-
nerunt non propter Iesum tan-
tum, sed ut Lazarum viderent
quem suscitavit a mortuis.
10 Cogitaverunt autem princi-
pes sacerdotum ut et Lazarum
interficerent, 11 quia multi prop-
ter illum abibant ex Iudaeis et
credebant in Iesum.
12 (100, 1.) In crastinum autem
turba multa quae venerat ad

---

3. *εξεμαξεν*] post *τ. θριξιν αυτης* 1. | post *τ. θριξιν* 69.
— *ταις*] om. Δ.
— *αυτης*] praem. *της κεφαλης* ΠΧ. Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. 65ª. (vid. Luc. vii. 38.) | praem. *τας* 69. (*ἑαυτης* 69 *Scr.* sed? M.) || non habent ABD Q. rel. vv.
— *τους ποδας αυτου*] om. 1. (non 69.) *Fuld.* Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 65ª. (ante *ταις θρ.* M. Vulg. *Cl.* Theb. Goth.)
— *ἡ δε οικια f.* Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. 65ª. | *και ἡ οικ.* D. Vulg. *a.b.c.e.* (Syr. Pst.) ||add. *ὁλη* 1. 69. *Orig. Int.* iii. 65ª.
— *επληρωθη* ADΠQL. rel. | *επλησθη* B.
4. *λεγει ουν* ADΠQX. rel. Vulg. (*f.*)*g.* Syr.Hcl. | *λεγει δε* B. Memph. Goth. et dicit *b.* | *λεγει* L. 33. *a.e.* Theb. Arm. | et dixit *c.ff.* Syr.Pst. Æth.
— *Ιουδας ὁ Ισκαριωτης* BL. 1. 33. Vulg. *g.* Syr.Pst. Syr.Hier. Memph.S. Theb. Arm. Æth.ed.et MSS. (om. *Ιουδας* B. *Btly. Bch.* sed habet *Mai.*) | ‡*Ιουδας Σιμωνος Ισκαριωτης* ς. AΠQ. rel. *f.ff.* Syr.Hcl. Goth. Æth. 3. Judas Simon Scariotha *c.* Memph.W. | *Ιουδας απο Καρυωτου* D. Simon Judas Scarioth *a.*(*b.*)(*e.*) ||(*Σιμωνος*] *Σιμων ὁ* E* *ut vid.* FGHU. (-*ος* in E supra ras.) | om. Syr.Hier. ||habent *hic* BL. 33. Syr. Pst. Theb. Æth. | ‡post *αυτου* ς. A DΠQ. 1. rel. Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm.
4. *εις*] om. K. ||†add. *εκ* ς. ADΠ. rel. Latt. Syr.Pst. | om. B.*Mai.*QL. 33.
— *ὁ μελλων αυτον παραδιδοναι*] *ὁς ημελλεν παραδουναι αυτον* D. *b.c.ff.*
5. *επραθη*] add. *επανω* X. | Contra, *Orig. Int.* iii. 893ᵈ.
— *τριακοσιων* *Orig. Int.* iii. | *διακ.* L. 69.
— *πτωχοις*] praem. *τοις* D. 33. (vid. Mar. xiv. 5.)
6. *ειπεν δε τουτο* Vulg. *b.* Syr.Hcl. Theb. | *τουτο δε ειπεν* D. *a.c.e.f.* Syr.Pst. Memph. Goth.
— *εμελεν* ADΠQLΔ. 1. rel. | *εμελλεν* B.*Mai.*X. 69. EFGHKU*Tf.* | *ημελλεν* 33.
— *εχων* BDQL. (1.) 33. Vulg. Memph. Theb. *Orig.* iii. 490ᵉ. iv. 419ᶜ. (add. *και* 1. *Orig.* iii. ctra, *Orig.* iv.) | ‡*ειχεν και* ς. AΠX. rel. (Latt.) Goth. Arm. (Æth.)
7. *ουν*] add. *αυτοις* 69. Æth. | add. ei *b.* illi *c.*
— *αφες* *Am.* *b.c.e.f.* | sinite Vulg. *Cl.* Arm.ed. Æth. dimittite *a.*
— *ἱνα....τηρηση* BDQLX. 33. K. (Latt.) Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. (Æth.) (*τηρησει* B.*Blc.*) | *om. *ἱνα*, et habent ‡*τετηρηκεν* ς. AΠ. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth.
— *μου*] om. D. 33 *nunc* (ras. in loc.).
7. *αυτο*] -*τω* X. 33. | -*τον* A.
8. om. ver. D.
— *γαρ*] om. L. Arm.
— *παντοτε* 1°.] post *εχετε* 1°. 33.
— *μεθ' εαυτ.....εχετε*] om. A*.
9. *εγνω....πολυς* Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. Memph. Goth. | *οχλος δε πολυς* D. *a.*(*b.*)(*c.*)*e.*(*ff.*) Theb. | et post *Ιουδ.* habent *ηκουσαν* D. *a.b.c.e.ff.* (Syr. Pst.) Theb.
— *οχλος*] praem. *ὁ* B**Mai.*L. (vid. ver. 18.) | om. AB²DΠQ. rel. (praem. *ὁτι* 69.)
— *ηλθον*] -*αν* D.
— *μονον* Vulg. *a.c.f.ff.g.* | om. D. *b.e.*
— *ἱνα και f.* | om. *και* D. (Latt.)
— *ιδωσιν....Λαζαρον* ver. 10] om. A*.
— *εκ νεκρων*] *Ιησους εκ των νεκρων* D. ||add. *ὁ Ιησους* A. 33. (vid. ver. 1.)
10. *δε*] *ουν* MU. ||add. *και* B. | Contra, ADQL. rel.
11. *αυτον*] *αὐτῶν* 33.
— *των Ιουδαιων* post *πολλοι* D. *a.c.e.ff.* Syr.Pst. Arm.
— *επιστευον*] -*σαν* 69.
12. *οχλος*] praem. *ὁ* BL. (vid. ver. 18.) | Contra, ADQ. rel. *Orig.* iii. 748ᶜ. iv. 182ᶜ.
— *πολυς* *Orig.* iii. iv. | om. 33.
— *ὁ ελθ.*] om. *ὁ* Δ.

4. dixit *Cl.* | Iscariotes *Cl.* 7. Sinite *Cl.*

A B D (Q). L X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUΛ.

ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται † Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσό-
λυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον
ⁿ Psa. 118 (117): 26. εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ‡ ἐκραύγαζον″, ⁿ Ὡσαννά,
13. [καὶ] ὁ βασ. εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, * καὶ″ ὁ
ΙΔ′ ρα ζ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14 εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνά-
¶ F ριον, ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ¶ ἐστιν γεγραμμένον,
ᵒ Zac. 9: 9. 15 ᵒ Μὴ φοβοῦ, ‡ θυγάτηρ″ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου
ρβ ι ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 ταῦτα † οὐκ
ἔγνωσάν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ᾽ ὅτε
ἐδοξάσθη † Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν
ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
17 ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ᾽ αὐτοῦ, ὅτε τὸν
17. ὅτι τὸν Λαζ. Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν
18. τοῦτο [καὶ] αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 18 διὰ τοῦτο † ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ
ὄχλος, ὅτι ‡ ἤκουσαν″ τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ
σημεῖον. 19 οἱ οὖν Φαρισαῖοι ‡ εἶπαν″ πρὸς ἑαυτούς,
19. κόσμος * [ὅλος]″ Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε ὁ κόσμος
ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
ΙΕ′ 41 20 Ἦσαν δὲ ‡ ″Ἕλληνές τινες″ ἐκ τῶν ἀναβαι-

diem festum, cum audissent quia venit Iesus Hierosolyma,
13 acceperunt ramos palmarum et processerunt obviam ei, et clamabant, Osanna, benedictus qui venit in nomine domini, rex Israhel.
14 (101, 7.) Et invenit Iesus ascilum et sedit super eum, sicut scriptum est,
15 Noli timere, filia Sion: ecce rex tuus venit sedens super pullum asinae.
16 (102, 10.) Haec non cognoverunt discipuli eius primum, sed quando glorificatus est Iesus, tunc recordati sunt quia haec erant scripta de eo, et haec fecerunt ei.
17 Testimonium ergo perhibebat turba quae erat cum eo quando Lazarum vocavit de monumento et suscitavit eum a mortuis:
18 propterea et obviam venit ei turba, quia audierunt eum fecisse hoc signum.
19 Pharisaei ergo dixerunt ad semet ipsos, Videtis quia nihil proficimus: ecce mundus totus post eum abiit.

20 Erant autem gentiles quidam ex his qui ascenderant ut

12. *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. B.*Mai.* 69*s*. Ss. *Orig.* iv. | om. ADQLXΔ. 1. 33. EFGHKMUΛ. | (ante *ερχεται* ALX. 33. *a.c.e.* Syr.Pst. Memph. Theb.)
— *Ἱεροσολυμα* *Orig.* iv. | *Ἱερουσαλημ* D.
13. *ὑπαντησιν* BQΔ. 1. 33. EFHMSsΛ. | *απαντησιν* AKU. *Orig.* iv. 183ᵃ. 193ᵇ. | *συναντησιν* DLX. 69. G.
— *αυτῳ* *Orig.* iv. | *αυτου* D.
— *εκραυγαζον* BDQL. | ‡*εκραζον* ς. AX. rel. *Orig.* iv. 183ᵃ. ‖add. *λεγοντες* ADQX. 1. K. *a.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. mg.MS. Memph. Arm. (Æth.) | om. BLΔ. 33. 69. rel. Syr.Hcl.txt. Theb. Goth. *Orig.* iv. 183ᵃ. 193ᵇ.
— *ὡσαννα* *Orig.* iv. 183ᵃ. | *ωσανα* L. *ωσσανα* D². *οσσανα* D*. (om. *Orig.* iv. 193ᵇ.)
— *ευλογημενος* *Orig.* iv. 183ᵃ. 193ᵇ. | *ευλογητος* D. (*εν ονομ. κυρ.* om. *e.*)
— *και ὁ βασ.* BQL. Memph. Æth. *Orig.* iv. 193ᶜ. | *om. *και* ς. AD. rel. Latt. Theb. rel. *Orig.* iv. 183ᵃ. ‖om. *ὁ* AΔ. 69. EFGHMUΛ. | habent BDQLX. 1*s*. rel. *Orig.* iv. *bis*. (h. 33.)
14. *εκαθησεν* EFH.
— *αυτο*] *αυτω* XΔKM. *Orig.* iv. 183ᵃ*cod.* (-*του* ed.)
15. *θυγατηρ* ABDQLXΔKΛ. | praem. *ἡ* B(²*Rl.Mai.*) | ‡-*τερ* ς. 1. 33. 69. E. rel. *Orig.* iv. 183ᵃ. 193ᶜ.
— *σου* *Orig.* iv. *bis.* (mox, mansuetus sedens *a.* tibi mites sedens *e.* tibi sedens *c.*) | om. A. Theb.*Mnt.*
— *επι πωλον* *Orig.* iv. *bis.* | *επι πολου* *sic* 69.
16. *ταυτα*] †add. *δε* ς. ADX. rel. *a.c.f.* Memph. rel. *Orig.* iii. 738ᵈ. | om. BQL. Vulg. *b.e.l.* Theb. [Æth.]
— *εγνωσαν* *Orig.* iii. | *ενοησαν* D.
— *αυτου*] ante *οἱ μαθ.* B. | Contra, ADQL. rel. *Orig.* iii. (om. *οἱ* B.*Bch.*) | (om. K.)
— *το προτερον* *a.* *Orig.* iii.
— *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. D. 33*s*. 69*s*. HΛ. | om. AB.*Mai.*QLXΔ. 1. EGKMU.
— *εμνησθησαν*] add. *οἱ μαθηται αυτου* L. Syr.Pst.
— *επ᾽ αυτῳ*] *περι αυτου* D. (Latt.) om. *b.e.* Memph.MS.
17. *ουν* Syr.Hcl. Memph. | *δε* L. Theb. *Woide.*(*om.*ap.*Ming.*) ("et" Syr.Pst. Æth.)
— *ὁτε* *St.* 3. AB.*Mai.*QXΔ. 1*s*. 69. E² G*s*HMSUΛ*s*. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. (33 *lacer.*) | *ὁτι* *Elz.* DE*LK. *a.b.c.e.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
18. *τουτο*] †add. *και* ς. AB²DQ *e spat.* L. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Æth. | om. B**Rl.Mai.*ΔEHΛ. *a.b.c.e.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Theb. Goth.
— *ὑπηντησεν αυτῳ ὁ οχλος*] *ὑπηντησαν αυτῳ οχλοι* D. *c.* Syr.Pst. ‖(? *απηντ.* 69*.) | (om. *ὁ* ante *οχλος* 69. *και ὁ οχλος* B*Rl.*)
— *ὁτι*] *ὁτ* L.
— *ηκουσαν* AB.*Mai.*DQ*Tf.*LX. 1. 33. 69. KMSΛ. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. | ‡-*σεν* ς. Q*Knit.*ΔEGHU*s*. Syr.Hcl.
— *τουτο*] post *σημειον* 69 (? -*τον* *).
19. *ουν* Vulg. *a.b.e.* Syr.Hcl. rel. | *δε* K. *c.f.ff.l.* Syr.Pst. (Æth.)
— *ειπαν* B. | ‡*ειπον* ς. ADQ. rel.
— *ἑαυτους*] *αυτους* D. *a.c.e.*
— *ωφελειτε*] *ωφελει* S. | *οφελ.* 69.
— *ιδε*] *ιδου* Λ(²*Tf.*).
— *κοσμος*] add. *ὁλος* DQ*Tf.*LX. 33. (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl.* Syr. Hier. Memph. Arm. Æth. (post *απηλθεν* 69.) | om. ABΔ. 1. rel. Syr.Hcl.*txt.* Theb. Goth.

12. Ierosolymam *Cl.* | 20. quidam Gentiles *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
¶ Q

22. καὶ πάλιν Ἀνδ. κ. Φ. λέγουσιν
23. ἀπεκρίνατο

P Matt. 10:39. 16:25. Luc. 17:33.
25. ἀπολέσει
§ F

νόντων ἵνα ‡ προσκυνήσουσιν″ ἐν τῇ ἑορτῇ·¶ 21 οὗτοι
οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλι-
λαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν
τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 ἔρχεται * ὁ″ Φίλιππος καὶ λέ-
γει τῷ Ἀνδρέᾳ, ‡ ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ″
ργ/δ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23 ὁ δὲ Ἰησοῦς ‡ ἀποκρίνεται″
αὐτοῖς λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
ρδ/ι τοῦ ἀνθρώπου. 24 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ
κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς
μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.
ρε/γ 25 P ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ‡ ἀπολλύει″ αὐτήν,
καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ § ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ
εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.
ρς/ι 42 26 Ἐὰν ἐμοί ‡ τις διακονῇ″, ἐμοὶ ἀκολουθείτω,
καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· †
ρζ/δ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 νῦν
ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶ-
ρη/ι σόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον
εἰς τὴν ὥραν ταύτην. 28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ

adorarent in die festo: 21 hi ergo accesserunt ad Philippum qui erat a Bethsaida Galilaeae, et rogabant eum dicentes, Domine, volumus Iesum videre. 22 Venit Philippus et dicit Andreae, Andreas rursum et Philippus dicunt Iesu. 23 (103, 4.) Iesus autem respondit eis dicens, Venit hora ut glorificetur filius hominis. 24 (104, 10.) Amen amen dico vobis, nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, 25 ipsum solum manet: si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert. (105, 3.) Qui amat animam suam, perdet eam; et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam.

26 (106, 10.) Si quis mihi ministrat, me sequatur, et ubi sum ego, illic et minister meus erit: si quis mihi ministrabit, honorificabit eum pater meus. 27 (107, 4.) Nunc anima mea turbata est, et quid dicam? Pater, salvifica me ex hora hac. (108, 10.) Sed propterea veni in horam hanc: 28 pater, clarifica

---

19. *οπισω αυτου*] post *απηλθ. ὁλος* 69.
20. *ησαν δε*] add. *και* D. Syr.Pst. Æth.
— *Ἑλληνες* ante *τινες* BDQLX. 1. 33. M. *Am. b.c.e.f.ff.* Syr.Pst. | ‡post ς. AΔG*sic.* rel. Vulg.*Cl.* *a.g.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (om. *Ἑλλ. εκ* 69.)
— *προσκυνητουσιν* DQ*Knit.*LΔ. | ‡-*σωσιν* ς. AB.*Mai.*Q*Tf.*X. rel.
21. *ουν*] om. L. 69. *a.e.* Syr.Pst. Goth. Arm.
— *προσηλθον*] -*θαν* D. | *προσειχον* 69.
— *Φιλιππῳ*] praem. *τῳ* D.
— *Βηθσαιδα*] *Βηδσαιδα* D. *a.* Bessaida *e.*
— *ηρωτων*] -*τησαν* X. 1. M. Syr.Pst.
— *ηρωτ. αυτον*] *ειπον αυτῳ* 69.
— *κυριε*] om. U*.
— *θελωμεν* 69.
22. *ὁ Φιλ.* BLX. 33. | *om. *ὁ* ς. AD. rel.
— *ερχεται Ανδ. και Φιλ. και λεγουσιν* A BL. *a.(e.)* Syr.Hier. Æth. deinde venit Andreas et Philippus Ihm. *e.* Andreas iterum et Phil. venientes dicunt Jesu Memph. Andreas autem et Phil. dicunt Jesu Theb. | ‡*και παλιν Ανδ. κ. Φιλ. λεγουσιν* ς. (D)XΔ. 1. (33.) 69. (Vulg. *f.g.*) Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. And. autem et Phil. iterum dicunt *b. ff.* (*sic* om. "iterum" *c.*) ‖*και*] om. D. Vulg. (om. *και παλιν* Arm.) | *παλιν*] om. Syr.Pst. | add. *και* H. | *Ανδ.*] praem. *ὁ* D. (ante *παλιν* Vulg. *f.*) | *λεγουσιν*] praem. *και* 33. (*λέγουν* Λ.)
23. *αποκρινεται* BLX. 33. | ‡*απεκρινατο* ς. AD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. *απεκριθη* 69.
— *αυτοις*] post *λεγων* 69. Syr.Pst. Memph. Theb.
24. *μενει* *Orig.* i. 773ᵈ. iii. 184ᵃ. | -*νη* M.
25. *απολλυει* BL. 33. | ‡*απολεσει* ς. A D. rel. vv. *Clem.* 575. *Cypr.* 164. *Lucif.* 242. (-*σῃ* 69 *Scr.*) vid. Matt. x. 39. Mar. viii. 35. Luc. ix. 24. xvii. 33.
26. *εμοι τις διακονη* AB(L)XKMU. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. (*μοι* L.) *τις εμοι διακ.* D(*μοι*). 1. 33. 69. Latt. Arm. | ‡*εμοι διακ. τις* ς. Δ. rel. (Theb. "igitur"). (*διακονει* FH*bis.* 1° 69* *Scr.*)
— *ακολουθητω* X. 69. E*Λ.
— *ὁπου*] add. *αν* D. | Contra, *Orig.* iv. 29ᵃ.
— *ειμι*] post *εγω* D. *a.b.c.(e.)* Syr.Pst. | Contra, Vulg. *f.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. *Orig. Int.* ii. 401ᵉ. iii. 91ᶠ.
26. *εκει* *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. | om. D. (om. *και* seq. Λ.)
— *εσται* *Orig.* iv. | om. L. *e.l.*
— *εαν* 2°.] †praem. *και* ς. AΔG*sic.* rel. *f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. BDLX. 1. 33. 69. Vulg. *a.e.* Syr.Pst. Theb. Arm. ("autem" habent post *b. c.l.*)
— *τις*] post *εμ. διακ.* Δ.
— *τιμησει*] -*σῃ* X. 69.
— *πατηρ*] add. *μου* 69. U. Vulg. *a.c.e. g.* Memph. Theb. Arm. | om. *b.f.* Æth.
27. *την*] om. H.
28. *σου* ADL. rel. vv. | *μου* B.
— *το ονομα* ABDΔ. 69. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Theb. Goth. Arm. MSS.(multi). *Tert.* adv. Prax. 23. ("nomen tuum; in quo erat filius"). | *τον υἱον* LX. 1. 33. *g.* Syr.Hcl.mg. Memph. Arm.ed. Æth.Platt.(MSS. 1. 3. a. c.) *Orig. Int.* iii. 77ᶜ. utr. q. Æth. Rom. nomen tuum et filium tuum. ‖add. *εν τῃ δοξῃ ᾗ ειχον παρα σου προ του τον κοσμον γενεσθαι* D. (vid. cap. xvii. 5.)

---

22. dixerunt Jesu *Cl.* | 23. clarificetur *Cl.* | 26. ministraverit *Cl.* | 27. hac hora *Cl.*

ABD. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.

ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδό-
ξασα καὶ πάλιν δοξάσω. 29 Ὁ [οὖν] ὄχλος ὁ ἑστὼς
καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι. ἄλλοι ἔλε-
30. καὶ εἶπεν Ἰησ. γον, Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 Ἀπεκρίθη † Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν, Οὐ δι' ἐμὲ ‡ ἡ φωνὴ αὕτη" γέγονεν,
ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. 31 νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου
τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθή-
σεται ἔξω, 32 κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας
ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαί-
34. ἀπεκρ.*[οὖν]" νων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου
— σὺ λέγεις ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς ‡ λέγεις
σὺ" ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 εἶπεν οὖν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ‡ ἐν
ὑμῖν" ἐστίν. περιπατεῖτε ‡ ὡς" τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ
σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκο-
τίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 ‡ ὡς" τὸ φῶς ἔχετε,
πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.
Ταῦτα ἐλάλησεν † Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ'
αὐτῶν.

tuum nomen. Venit ergo vox
de caelo, Et clarificavi et ite-
rum clarificabo. 29 Turba ergo
quae stabat et audierat dice-
bant tonitruum factum esse:
alii dicebant, Angelus ei locu-
tus est. 30 Respondit Iesus et
dixit, Non propter me vox haec
venit sed propter vos. 31 Nunc
iudicium est mundi, nunc prin-
ceps huius mundi eicietur foras.
32 Et ego si exaltatus fuero a
terra, omnia traham ad me ip-
sum. 33 Hoc autem dicebat
significans qua morte esset
moriturus. 34 Respondit ei
turba, Nos audivimus ex lege
quia Christus manet in aeter-
num, et quomodo tu dicis,
Oportet exaltari filium homi-
nis? quis est iste filius homi-
nis? 35 Dixit ergo [eis] Iesus,
Adhuc modicum lumen in vo-
bis est: ambulate dum lucem
habetis, ut non tenebrae vos
comprehendant: et qui ambu-
lat in tenebris, nescit quo va-
dat. 36 Dum lucem habetis,
credite in lucem, ut filii lucis
sitis. Haec locutus est eis Ie-
sus, et abiit, et abscondit se ab
eis.

---

28. *ηλθεν ουν* (om. *ουν* X* *txt.* Memph. Arm.) | *και εγενετο* D.
— *ουρανου*] add. *λεγουσα* D. *a.c.e.* Syr. Hcl. Memph. Æth. | Contra, Vulg. *b. f.ff.g.* Syr.Pst. Theb.
— *παλιν*] ante *και* Δ. | Contra, *Orig.* ii. 618b. *Eus.* c. Mcl. 48d. 85c. Ecl. Pr. 225. *Tert.* | om. *Hil.* 508e.
29. *ουν* ADL. rel. (Latt.) Syr.Hcl. | om. B. *a.* "autem" Theb. Goth. "et" Syr.Pst. Æth. (*ὁ ουν ὁ* 69 *Scr.*)
— *ἑστως* BLΔ. 1. rel. | *ἑστηκως* ADX. 33. 69. GKM.
— *και*] om. D. 1. 69. *l.* Memph. Theb. Goth.
— *ακουσας*] *ακουων* X. 1.
— *ελεγεν*] *-γον* LU. Vulg. *b.(c.)(e.)*
— *βροντην γεγονεναι* Vulg. *f.g.* Syr. Pst. | *ὁτι βροντη γεγονεν* D. (*a.b.c.e. ff.l.*) Syr.Hcl.
— *αγγελος*] praem. *ὁτι* D. 69. Memph. Theb.
30. *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ϛ. ALΔ. 1s. U*sic.* rel. | om. BDX. 33. 69. GK.
— *και ειπεν*] ante *Ιησ.* BL. | Contra, A DX. rel. vv.
— *ἡ φωνη* ante *αυτη* ABDLX. 1. 33. MU². *Am. a.b.c.e.f. Hil.* 1031c. 1081b. | ‡post ϛ. Δ. 69. G *sic* U*. rel. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. *Tert.* adv. Prax. 23. (om. *η* Δ*.)
30. *γεγονεν*] *ηλθεν* D.
31. *νυν κρισις....τουτου* 1°.] om. Λ*. (*ἡ κρ.* Λ².) Syr.Hier.
— *τουτου* 1°.] om. D. Vulg. *b.g.l.* Theb. *Mnt.*
— *νυν ὁ αρχ.....τουτου* *Orig.* iii. 537a. ii. 628b. | om. 69.
— *εκβληθησεται* *Orig.* ii. 628b. iii. 537a. | *βληθησ.* D.
32. *καγω*] *και εγω* D. 69.
— *εαν* ADL. rel. *Orig.* i. 309d. ii. 733e. iii. 537a. iv. 446a. | *αν* B.
— *εκ* AB. rel. *Orig.* i. iii. | *απο* DL. Vulg. *b.c.e.f.ff.g.* ("de" *a.*)
— *παντας* *Orig.* i. 309d. ii. 581f. 640b. 733e. iii. iv. | *παντα* post *ἑλκ.* D. Memph. Theb. Æth. | id ante Latt. *Orig. Int.* ii. 350e.
— *ἑλκυσω* *Orig.* i. ii. *ter.* iii. iv. | *ἑλκυσωσι* 69. (*εκλυσω* Δ.)
— *εμαυτῷ* F.
33. *ημελλεν*] *εμελλεν* X. 1. HKU. (*ειμελ.* Λ.)
34. *απεκριθη*] add. *ουν* BLX. Syr.Hcl. mg. Theb. | Contra, ADΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. rel.
34. *αυτῳ*] om. 33. H.
— *ὁ οχλ.*] om. *ὁ* Δ.
— *μενει*] post *εις τον αιωνα* 69. *Orig. Int.* iv. 633c. | Contra, *Cypr.* 359.
— *πως*] *προς* Δ*.
— *συ* post *λεγεις* BLX. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡ante ϛ. ADΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Theb. Arm. *Cypr.*
— *ὁτι* 2°. (Latt.) rel. *Cypr.* | om. ΔEF GH. Vulg. *g.* Æth.
— *τις εστ.* ad fin. ver.] om. 69. EFG. | *τις εστιν ὁ λογος οὑτος* L.
— *εστιν*] add. *ουν* D.
— *οὑτος*] om. 33. H. *b.c.* Memph.
35. *μικρον*] post *χρονον* 69.
— *το φως*] om. Λ.
— *εν ὑμιν* BDLX. 1. 33. 69. KM. Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. | ‡*μεθ' ὑμων* ϛ. AΔ. rel. Syr.Pst. *ut vid.* Theb. Arm. Æth.
— *περιπατειτε*] add. *ουν* D. *e.* Memph.
— *ὡς* ABDLX. 1. 33 *Scholz.* K. Syr. Hcl.mg. | ‡*ἑως* ϛ. Δ. 69. rel. Latt. ("dum"). Syrr.Pst.&Hcl.txt. (Memph. Theb. *ut vid.*) Goth. Arm. *Cypr.* 351. | utr. q. Æth. ("quam diu et dum").

---

28. nomen tuum *Cl.* | 29. dicebat *Cl.* | esse factum *Cl.* | 30. haec vox *Cl.* | 35. *om.* eis *Am.* | vos tenebrae *Cl.* | 36. *om.* eis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

43 37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμ-
προσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, 38 ἵνα ὁ
λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν,
q Es. 53:1. q Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βρα-
ρθ α χίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 Διὰ τοῦτο οὐκ
r Es. 6:9, 10. ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, 40 r Τε-
τύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ‡ ἐπώρωσεν″
αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ ‡ στραφῶσιν″ καὶ ‡ ἰάσομαι″
41. ὅτε εἶδεν s Es. 6:1. ρι ι αὐτούς. 41 ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ‡ ὅτι″ s εἶδεν τὴν
δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 ὅμως
μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν,
ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γενωνται. 43 ἠγάπησαν γὰρ
τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν
τοῦ θεοῦ.
ρια α 44 44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων
εἰς ἐμέ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ‡ ἀλλὰ″ εἰς τὸν πέμψαντά
με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.
ριβ ι 46 ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πι-
στεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 καὶ ἐάν

37 Cum autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in eum, 38 ut sermo Esaiae prophetae impleretur quem dixit, Domine, quis credidit auditui nostro? et brachium domini cui revelatum est? 39 (109, 1.) Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Esaias, 40 Excaecavit oculos eorum et induravit eorum cor, ut non videant oculis et intellegant corde et convertantur et sanem eos. 41 (110, 10.) Haec dixit Esaias quando vidit gloriam eius, et locutus est de eo. 42 Verum tamen et ex principibus multi crediderunt in eum, sed propter Pharisaeos non confitebantur, ut de synagoga non eicerentur: 43 dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam dei.

44 (111, 1.) Iesus autem clamavit et dixit, Qui credit in me, non credit in me sed in eum qui misit me, 45 et qui videt me, videt eum qui misit me. 46 (112, 10.) Ego lux in mundo veni, ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. 47 Et si quis audierit verba mea

35. *σκοτια*] praem. ἡ LXΔ. 1. KU.
— *ὑμας*] ante *σκοτ.* D. Vulg.*Cl. a.m.* | Contra, *Am. b.c.e.f. Cypr.* 351.
— *καταβη* A.
36. *ὡς* ABDL. 33. Æth. | ‡*ἑως* ϛ. XΔ. 1 *sic.* 69. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. (Memph. Theb. *ut vid.*) Goth. Arm.
— *Ιησ.*] †praem. ὁ ϛ. AX. rel. | om. BDL.
— *απελθων*] *απηλθεν και* D. Latt.
— *εκρυβη*] *εκρυβηθη* X.
37. *τοσαυτα*] *τοιαυτα* F.
— *δε* *Eus.* D.E. 312^{d}. 454^{b}. | om. G. Goth.
— *αυτου*] post *σημεια* A. | Contra, *Eus.* D.E. *bis.*
— *επιστευον* Syr. Hcl. | *επιστευσαν* 69. G. *a.c.f.* Syr.Pst. *Eus.* D.E. *bis.*
38. *του προφητου* *Eus.* D.E. 312^{d}. 454^{c}. | om. 69.
— *κυριε* *Orig. Int.* 627^{c}. *Eus.* D.E. *bis.* | om. H.
39. *ηδυναντο* ABX. rel. *Eus.* D.E. 312^{d}. 454^{c}. (*ηδυνατο* 1.) | *εδυναντο* DLK.
— *οτι παλιν* *Eus.* D.E. 312^{d}. | *και γαρ* D. Memph.MS. (*ειπε γαρ παλιν* *Eus.* D.E. 454^{c}.)
— *ειπεν* *Eus.* D.E. *bis.* | om. 1.
40. *τους οφθ. και επ. αυτων*] om. D.
40. *επωρωσεν* AB**Rl.Mai.*LX. (33. 69.) K. *Eus.* D.E. 454^{c}. (*επορ.* 33. 69.) | ‡*πεπωρωκεν* ϛ. B²*Rl.Mai.*ed.1.Δ. rel. *Eus.* D.E. 312^{d}. (*ἐπώρωκεν* B²*Mai.*ed. 2.)
— *οφθαλμοις*] add. *και τοις ωσιν ακουσωσιν* 69. | Contra, *Eus.* D.E. *bis.*
— *νοησωσιν* *Eus.* D.E. *bis.* | *-σουσιν* D. 69. | (praem. *μη* D. Vulg.*Cl. a.* Memph.*Mnt.*) | *συνωσιν* (post *καρδ.*) K.
— *στραφωσιν* BD*. 33. | ‡*επιστραφωσιν* ϛ. AD². rel. | *επιστρεψωσιν* LXKM. *Eus.* D.E. *bis.* | *επιστρεψουσι* 69.
— *ιασομαι* AB.*Mai.*DXΔ. 33. 69. EFGHKMS(U**Tf.*?)Λ. *b.* *Eus.* D.E. 312^{d} (*cod.*) | ‡*-σωμαι* ϛ. L. 1s. U(²*Tf.*). Vulg. *a.c.e.f.* *Eus.* D.E. 312^{d}(*ed.*). 454^{c}.
41. *ταυτα*] add. *δε* D. *Hil.* 873^{d}. | Contra, *Eus.* D.E. 310^{d}. 312^{d}. 454^{c}.
— *ὁτι* AB.*Btly.Bch.*LX. 1. 33. M. *e.* Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* iv. 577^{d}(*codd.*) | ‡*ὁτε* ϛ. B.*Mai.*DΔ. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Orig. Int.* iv. 577^{d}(De la Rue). *Eus.* D.E. *ter.* *Hil.* 873^{d}.
— *αυτου* 1°. ABLX. 1. 33. rel. Syrr.Pst. &Hcl.mg. Goth. Arm. Æth.ed. *Orig. Int.* iv. *Eus.* D.E. *ter.* *Hil.* | *του θεου* *αυτου* D. | *του θεου* 69. Syr.Hcl.txt. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. 1. 5.
42. *ὡμολ.*] *ὁμολ.* 69* *Scr.* F*GHΛ*(corr. ¹.)
— *γενωνται*] *-νονται* XHK*.
43. *γαρ*] *μαλλον* 69 (habet et post *ανθρ.*).
— *ηπερ*] *ὑπερ* LX. 1. 33. 69. (*ειπερ* A.)
44. ὁ *Ιησ.* 69.
— *δε*] *ουν* D.
— *εκραξεν και ειπεν* Vulg. *f.* (*Tert.* adv. Prax. 23.) | *εκραζεν κ. ελεγεν* D. 69. (*a.*)*b.c.ff.* *Eus.* in Ps. 369^{a}. clamat dicens *e.* ‖(*εκραζεν* A*corr.¹.)
— *αλλα* BDLΔ. | ‡*αλλ'* ϛ. AXG*sic.* rel. *Eus.* in Ps.
45. om. ver. U. *b.* | Contra, *Orig.* iv. 432^{b}. etc.
— *και* *Orig.* iv. *Eus.* in Ps. 369^{b}. *Tert.* | om. D.
— *πεμψαντα* *Orig.* iv. 236^{a}. 245^{e}. 432^{b}. 451^{a}. *Eus.* in Ps. 369^{b}. | *αποστειλαντα* 69.
46. *πας* ADL. rel. vv. *Eus.* in Ps. 369^{b}. | om. B.
47. *εαν*] *αν* D.

40. cor eorum *Cl.* | non intelligant *Cl.* | 42. e synagoga *Cl.* | 46. in mundum *Cl.*

A B [C] D. L (X) Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.

τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ ‡ φυλάξῃ″, ἐγὼ
οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον,
ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ
λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν·
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα,
ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν ‡ δέδω-
¶ Goth. κεν″ ¶ τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 καὶ οἶδα ὅτι ἡ
ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν ‡ ἐγὼ λαλῶ,″
καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

et non custodierit, ego non iudico eum: non enim veni ut iudicem mundum, sed ut salvificem mundum.
48 Qui spernit me et non accipit verba mea, habet qui iudicet eum: sermo quem locutus sum, ille iudicabit eum in novissimo die.
49 Quia ego ex me ipso non sum locutus, sed qui misit me pater, ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar.
50 Et scio quia mandatum eius vita aeterna est. Quae ergo ego loquor, sicut dixit mihi pater, sic loquor.

XIII. ιϛ' 45 1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰη-
σοῦς ὅτι ‡ ἦλθεν″ αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς
¶ Theb. ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ¶ εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς.
ριγ/θ 2 καὶ δείπνου ‡ γινομένου,″ τοῦ διαβόλου ἤδη βεβλη-
κότος εἰς τὴν καρδίαν ‡ ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας
ριδ/γ Σίμωνος Ἰσκαριώτης·″ 3 εἰδὼς † ὅτι πάντα ‡ ἔδωκεν″
ριε/ι αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλ-
θεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ

1 Ante diem autem festum paschae sciens Iesus quia venit hora [ejus] ut transeat ex hoc mundo ad patrem, cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos.
2 (113, 9.) Et cena facta, cum diabolus iam misisset in corde ut traderet eum Iudas Simonis Scariotis,
3 (114, 3.) sciens quia omnia dedit ei pater in manus, (115, 10.) et quia a deo exivit et ad deum vadit,
4 surgit a cena et

47. ακουσῃ] -σει H. | ακουει U.
— των ῥηματων] της φωνης 69.
— μη Vulg. | om. D. *a.b.c.f.ff.l.[e.]*
— φυλαξῃ ABDLX. 1. 33. 69. K. Vulg. *a.b.c.ff.l.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth.[*e.*] | ‡πιστευσῃ ϛ. Δ. rel. *f.* Syr.Hcl.mg. Goth. (-σει H.)
— αλλ' ἱνα] αλλα D*Gr.
48. κρινοντα] -ναντα ΔE.
49. εγω] post εμαυτου D. | om. G.
— εξ] αφ' L. | απ' 1. 69. *a.e.l.*
— αυτος] οὑτος G.
— μοι] post εντολην 1. | Contra, *Tert.* adv. Prax. 23. | (εμοι X*Tf.*)
— δεδωκεν ABX. 1. 33. 69. M. | ‡εδωκεν ϛ. DLΔ. rel.
50. ζωη αιωνιος εστιν] αιων. εστ. ζωη D. | ζωη εστ. αιων. 69.
— εγω ante λαλω ABLX. 1. 33. 69. M. Vulg. *b.c.f.ff.g.* Memph. Arm. *Tert.* adv. Prax. 23. | ‡post ϛ. Δ. rel. Theb. rel. | om. D. *a.*[*e.*]
— ειρηκεν] ενετειλατο 69.
— οὑτως] οὑτος 69.
1. ειδως Theb. *Orig.* i. 233f. *Tert.* adv. Prax. 23. | ειδων 33 *sic.* Memph.
— ηλθεν ABLX. 1. 33. 69. KM. *Orig.* i. | ‡εληλυθεν ϛ. ΔE. rel. | παρην D.
1. τουτου] του 69.
2. γινομενου BLX. Æth. *Orig.* iv. 404c. 405a. 407e. 419c. | ‡γενομ. ϛ. AD*Gr.* Δ. 1. 33. 69. rel. Latt. rel. *ut vid. Orig.* i. 391a.
— του διαβ. *Orig.* iv. 212a. 404c. 406d. 407c. 409a. in Cat. ap. Cram. (Eph. 183). jam *Orig. Int.* i. 141c. | του τε διαβ. A.
— ἱνα παραδ. αυτον Ιουδας Σιμωνος Ισκαρ. BLX(M). Vulg. *b.g.* (Memph.) Arm. *Orig.* (ii. 126c.) iv. 404c *cod.* 407c. 409a. 416a. 419c. 435b. in Cat. ap. Cram. | (παραδοι BD*. | ‡-δω ϛ. AD². rel. *Orig.*) | (Ιουδας] Ιουδα M. *e sil. Orig.* in Cat. ap. Cram.) | (Σιμωνος M *sic.* non -μων. | Σιμων ὁ *Orig.* ii.) ‖‡Ιουδα Σιμωνος Ισκαριωτου ἱνα αυτον παραδῳ ϛ. A(D). rel. *a.*(*c.*)(*e.*)*f.*(*ff.*)(*m.*) Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iv. 404c *ed.* 433d. *Orig. Int.* i. 144b. ii. 161a. iii. 82e. 92c. (om. Ιουδα 69 *txt.*) | (om. Σιμ. *m. Orig. Int.* i. ii. iii.) ‖Ισκαριωτης BX. *b. Orig.* ii. 126c. iv. 404c *cod.* 407c. 409a. 416a. 419c. 435b. | ‡-ωτου ϛ. LM. rel. Vulg. *a.c.f.*(*ff.*)*g.* Arm. *Orig.* iv. 404c *ed.* in Cat. ap. Cram. | απο Καρυωτου D. *e.* | παραδ. *ante* αυτον D.
3. ειδως *Orig.* i. 233f. iv. 404c. 407e. 409e. | ιδων 33. | add. δε 69. *b.* Syrr.Pst.&Hcl.* Theb.*Mnt.* ‖†add. ὁ Ιησους ϛ. A. rel. *b.f.m.* Theb.*Mnt.* rel. *Orig.* iv. 407e. 409e. | om. BDLX. Vulg. *a.c.e.ff.* Æth. *Orig.* i. iv. 404c.
3. εδωκεν BL. 1. K. *Orig.* i. iv. 407e. 408a.b.c.d. 409a.d. | ‡δεδωκεν ϛ. AD. rel. *Orig.* iv. 404c.
— θεου] praem. του 1. *Orig.* iv. 409d(2°). | Contra, *Orig.* i. iv. 404c. 407e. 409d.
— και προς *Orig.* i. iv. *quater. Tert.* adv. Prax. 23. | και ὁτι προς D.
— τον *Orig.* iv. *quater.* | om. A.
— θεον *Orig.* iv. *quater.* | πατερα H*.
4. ἱματια] add. αυτου D. Vulg. *a.c.f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | Contra, *b.e.ff.* rel. *Orig.* iv. 404c. 410a. 413a. *Hil.* 508b.
— διεζωσεν] περιεζ. Δ.
5. βαλλει] praem. λαβων ὑδωρ D. 69. Arm. (om. ὑδωρ postea). | Contra, *Orig.* iii. 328f. iv. 404c. 410b.d. 413a. (βαλει G.)
— ηρξαντο A*.
— μαθητων] add. αυτου D. *c.f.* Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, *Orig.* iii. 328f. iv. 404c. 405b. 411a. 413a. 415b.
— εκμασσειν *Orig.* iv. 404c. 413a. 415b. | -σσει 69.
— τῳ λεντιῳ] om. τῳ Δ.

1. *om.* autem *Cl.* | *om.* ejus *Am.* | 2. in cor. *Cl.* | Iscariotae *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) (Goth.) Arm. Æth.

δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον
διέζωσεν ἑαυτόν, 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα,
καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ
¶ x — ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.¶ 6 ἔρχεται
6. om. ἐκεῖνος — οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· † λέγει αὐτῷ [ἐκεῖνος],
Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7 ἀπεκρίθη Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὃ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας
§ c — ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 § λέγει αὐτῷ Πέτρος,
Οὐ μὴ νίψῃς ‡ μου τοὺς πόδας″ εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπε-
κρίθη ‡ † Ἰησοῦς αὐτῷ,″ Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις
9. Πέτρος Σίμων — μέρος μετ᾽ ἐμοῦ. 9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε,
μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ
τὴν κεφαλήν. 10 Λέγει αὐτῷ [ὁ] Ἰησοῦς, Ὁ λελου-
μένος ‡ οὐκ ἔχει χρείαν″ ‡ εἰ μὴ″ τοὺς πόδας νίψασθαι,
ἀλλ᾽ ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε,
ἀλλ᾽ οὐχὶ πάντες. 11 ᾔδει γὰρ τὸν παραδιδόντα
§ Goth. — αὐτόν· διὰ τοῦτο § εἶπεν * ὅτι″ Οὐχὶ πάντες καθαροί
ἐστε.

46 12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ
12. [καὶ] ἔλαβεν — ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ‡ καὶ ἀνέπεσεν″ πάλιν, εἶπεν

ponit vestimenta sua, et cum accepisset linteum praecinxit
se, 5 deinde mittit aquam in pelvem, et coepit lavare pedes discipulorum et extergere linteo quo erat praecinctus. 6 Ve-
nit ergo ad Simonem Petrum: et dicit ei Petrus, Domine, tu mihi lavas pedes? 7 Respondit Iesus et dicit ei, Quod ego facio tu nescis modo, scies autem postea.
8 Dicit ei Petrus, Non lavabis mihi pedes in aeternum. Respondit Iesus ei, Si non lavero te, non habes partem mecum.
9 Dicit ei Simon Petrus, Domine, non tantum pedes meos sed et manus et caput.
10 Dicit ei Iesus, Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus: et vos mundi estis, sed non omnes.
11 Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum: propterea dixit, Non estis mundi omnes.

12 Postquam ergo lavit pedes eorum et accepit vestimenta sua, cum recubuisset iterum,

---

5. *διεσζωσμενος* D. | Contra, rel. *Orig.*
6. *ουν* *Orig.* iv. 411^{c}. | om. U. *b.l.m.* Arm. autem *c.* Syr.Pst. (et cum *e.*)
— *Σιμωνα Πετρ.* *Orig.* iv. | praem. *τον* 69. | *τον Πετρ. Σιμ.* D. *a.*
— *λεγει*] † praem. *και* ς. A. rel. Vulg. *a.b.c.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | om. BD L. *e.l.m.* Syr.Pst. Memph. *Orig.* iv.
— *εκεινος* ADL. rel. *ff.m.* Syr.Hcl. (Arm.) | om. B. *b.* Æth. *sic.* *Orig.* iv. | Petrus Vulg. *a.c.e.f.* Memph. Simon Syr.Pst.
7. *Ιησ.*] praem. ὁ Δ. 33. KM. | Contra, *Orig.* iv. 411^{c}.
— *και ειπεν αυτω* *Orig.* iv. 411^{c}. 415^{b}. | om. 33.
— *συ* *Orig.* iii. 328^{f}. iv. 411^{c}. 413^{b}. 415^{b}. 416^{c}. 417^{c}. *Orig. Int.* iii. 117^{f}. | om. Δ.
— *γνωσῃ* *Orig.* iii. iv. 5^{ies}. | *-σεις* B*Rl.* | *-σει* 69. KU.
8. *Πετρος*] praem. ὁ LΔ. 69. *Orig.* iv. 411^{c}. ‖ add. *κυριε* D. | Contra, *Orig.* iv.
— *νιψῃς* *Orig.* iv. 413^{b}. 416^{d}. $417^{c.d.}$ | *-ψεις* D. 1. *Orig.* iv. 411^{c}.
— *μου* ante *τ. ποδ.* BCL. (Vulg. *b.c.e.f. m.*) *Orig.* iv. 413^{b}. 416^{d}. $417^{a.c.d.}$ 423^{c}. | ‡ post ς. AΔ. 33. rel. *a.* *Orig.* iv. 411^{c}. ¦ ante *νιψ.* D. 1. 69.
8. *Ιησους*] † praem. ὁ ς. Δ. rel. | om. AB.*Mai.*ed.1.CDLE*sic*GK. *Orig.* iv. (om. ὁ *Ιησ.* B.*Btly.Bch.Mai.*ed.2.)
— *αυτω* post *Ιησ.* AB.*Mai.*ed.1.C*L. Vulg. *Orig.* iv. (h. 33.) | ‡ ante ς. Δ. rel. *a.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. *αυτω* C^{3}D. *b.e.m.* Memph. Arm.
— *εχεις*] *εχει* A.
9. *Σιμων*] post *Πετρος* B. | Contra, ACL. rel. vv. *Orig.* iv. 411^{d}. | om. D.
— *μου* Vulg. *f.g.* *Orig.* iv. | om. D. 69. EGH. *a.b.c.e.ff.l.m.*
— *μονον*] post *μη* D. Vulg. *a.b.c.f.ff.g. m.* Memph. | Contra, *e.* *Orig.* iv.
— *χειρας*] add. *μου* F*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | Contra, *Orig.* iv. | ad fin. add. et totum corpus *a.*
10. ὁ *Ιησ.*] om. ὁ B. *Orig.* iv. 411^{d}.
— *λελουμενος* *Orig.* iv. 411^{d}. 414^{b} *bis.* 418^{c} *bis.* | *λελουσμενος* 69. E.
— *ουκ εχει χρειαν* ABC*. *a.e.* *Orig.* iv. 6^{ies}. *Tert.* de Bapt. 12. | ‡ *ου χρ. εχ.* ς. C^{3}DL. rel. ‖ add. *την κεφαλην νιψασθαι* D(om. *νιψ.* postea). | Contra, rel. *Orig.*
— *ει μη* BC*(D)L. 33. 69. (K *η μη*). *Orig.* iv. 411^{d}. | ‡ *η* ς. $AC^{3}ΔE^{*}$. rel. | om. E^{2}FH.
— *ποδας*] add. *μονον* D. Syr.Pst. | Contra, *Orig.* iv. | (non indiget ut lavet *c.* om. rel.)
10. *αλλ᾽ εστιν* *Orig.* iv. 411^{d}. $414^{b.c.}$ 418^{c} *bis.* | *εστιν γαρ* D. (Syr.Pst.) | om. *αλλ᾽* 69.
11. *γαρ*] add. *Ιησους* D. Syr.Pst. Arm. | Contra, *Orig.* iv. 411^{d}.
— *παραδιδουντα* M.
— *δια τουτο....εστε* *Orig.* iv. | om. D.
— *ειπεν ὁτι* BCL. 33. *a.b.c.f.ff.l.* Syrr. Pst.&Hcl. | *om. *ὁτι* ς. A. rel. Vulg. *e.g.m.* Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv.
— *ουχι* *Orig.* iv. | *ου* 33. | *ουχ οἱ* 69.
12. *τους ποδας*] post *αυτων* 69. | Contra, *Orig.* iv. 419^{d}.
— *και ελαβ.* BC*DΔ. 1. 69. rel. Vulg. *e.* Syr.Hcl. Goth. *Orig.* iv. 419^{d}. | om. *και* AC^{2} *ut vid.*L. 33. *a.b.c.m.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— *αυτου* *Orig.* iv. | om. D. *b.e.m.*
— *και....αυτοις*] om. A*.
— *και ανεπεσεν* BC*. *a.e.* Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig.* iv. | *και αναπεσων* A^{2}L. 33. *b.c.m.* Arm. | ‡ *αναπεσων* (*om. *και*) ς. C^{3}D. rel. Vulg. Syr.Hcl. Goth.

7. dixit *Cl.* | 8. ei Jesus *Cl.* | habebis *Cl.*

A B C D [Fr. Nitr.]. L [X] Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUΛ.

ρις γ αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 ὑμεῖς φω-
νεῖτέ με, Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος, καὶ καλῶς
ριζ ι λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς
πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε
ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. 15 ὑπόδειγμα γὰρ
ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς
ρη γ ποιῆτε. 16 t ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν § δοῦ-
λος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων
τοῦ πέμψαντος αὐτόν. 17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί
ριθ ι ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.¶ 18 οὐ περὶ πάντων ὑμῶν
λέγω· ἐγὼ οἶδα ‡ τίνας″ ἐξελεξάμην· ἀλλ᾽ ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ, u Ὁ τρώγων ‡ μου″ τὸν ἄρτον, ἐπῆ-
ρεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 ἀπ᾽ ἄρτι λέγω
ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ‡ πιστεύητε § ὅταν γένη-
ρκ α ται″ ὅτι ἐγώ εἰμι. 20 §β ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, v Ὁ
λαμβάνων ‡ ἄν″ τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ δὲ ἐμὲ
λαμβάνων, λαμβάνει τὸν¶ πέμψαντά με.

t cap. 15:20. Matt. 10:24. Luc. 6:40. 22:27.
§ Fr. Nitr.
¶ Fr. Nitr.
18. οἶδα οὓς
u Psa. 41 (40):9.
18. μετ᾽ ἐμοῦ τ. ἄρτ.
§ Fr. Nitr.
19. ὅταν γέν. πιστεύσητε
§β X
v Matt. 10:40. Luc. 9:48.
¶ Fr. Nitr.

dixit eis, Scitis quid fecerim vobis? 13 (116, 3.) Vos vocatis me, Magister et domine, et bene dicitis: sum etenim. 14 (117, 10.) Si ergo ego lavi pedes vestros dominus et magister, et vos debetis alter alterius lavare pedes: 15 exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis. 16 (118, 3.) Amen amen dico vobis, non est servus maior domino suo, neque apostolus maior eo qui misit illum. 17 Si haec scitis, beati eritis si feceritis ea. 18 (119, 10.) Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim, sed ut impleatur scriptura, Qui manducat mecum panem, levabit contra me calcaneum suum. 19 A modo dico vobis prius quam fiat, ut credatis cum factum fuerit quia ego sum. 20 (120, 1.) Amen amen dico vobis, qui accipit si quem misero, me accipit: qui autem me accipit, accipit eum qui me misit.

13. *με*] om. 69*.
— *ὁ διδακ. και ὁ κυριος* ABC*DLΔ. 1. KSsU. Latt. rel. *Orig.* iii. 725c. iv. 23a. 33a.b. 419d. 420b. 421c. *Orig. Int.* ii. 476d. iii. 116a. 830d. 878c. | *ὁ κυρ. κ. ὁ διδ.* C². 33. 69. EFGHMΛ. (vid. ver. seq.)
14. *ὑμων* *b.f.* Syr.Pst. Goth. *Orig.* iv. 419d. 420b. *Orig. Int.* iii. 878c. | post *τους ποδας* DK. Vulg. *a.c.e.ff.m.* Syr. Hcl. *Orig.* iv. 423b. *Orig. Int.* ii. 476d. ("vobis" ante *Orig. Int.* iii. 116a.) | ante *ειvιψα* Λ. (*a.*)
— *και ὑμ.*] praem. *ποσω μαλλον* D. *a. ff.g.m.* (Syr.Pst.) | om. *Orig.* iv. *ter.* *Orig. Int.* ii. iii.
15. *εδωκα* *Orig.* iv. 405c. 419d. 423b. | *δεδωκα* A. 33. 69. KM.
— *εγω* *Orig.* iv. 405c. 423a.b. | om. 33. U. *Orig.* iv. 419d. *Orig. Int.* iii. 878c. iv. 626a.
— *εποιησα* *Orig.* iv. *quater.* | *πεποιηκα* 69.
— *ποιητε* ABC.Fr.Nit.L. rel. *Orig.* iv. *quater.* | *ποιειτε* D. 1. EFGHMΛ.
17. *εαν* *Orig.* iv. 423e. 424a.c. | *ὁταν* F. *Eus.* in Ps. 169c. (ad fin. ver. *om.* e).
— *ποιητε* *Orig.* iv. *ter.* | *ποιειτε* MS. *Eus.* in Ps.
18. *εγω*] add. *γαρ* A. 69. K. *c.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. | Contra, rel. *Orig.* iv. 423e. 425a.c. 426e. *Eus.* D.E. 466a. in Ps. 169c.
18. *τινας* BCL. 33. M. *Orig.* iv. *quater.* | ‡*οὓς* ϛ. ADΔ. 1. 69. rel. *Eus.* D.E. in Ps.
— *ἡ γραφη*] post *πληρωθῃ* D. Vulg. *b.c.* Goth. (*Orig.* iv. 425d.) | Contra, *Orig.* iv. 423e. 426e. *Eus.* D.E. in Ps.
— *μου* BCL. *Tol.* Æth. *Orig.* iv. 423e. 425d. 427d. *Eus.* in Ps. (vid. LXX., ubi tamen cetera dissentiunt.) | ‡*μετ᾽ εμου* ϛ. AD. rel. Vulg. *a.b.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig.* iv. 426e. *Eus.* D.E.
— *τον αρτον* *Orig.* iv. *quater.* *Eus.* D.E. | om. 1. ‖add. *μου* E*.
— *επηρεν* *Orig.* iv. 423e. 425d. 426b.e. 427d. *Eus.* D.E. in Ps. | *επηρκεν* A. 1. U.
— *επ᾽* *Orig.* iv. 5ies. *Eus.* D.E. in Ps. | om. B.
— *την* *Orig.* iv. 423e. 425d. 426e. 427d. *Eus.* D.E. | om. 33. 69. *Orig.* iv. 426b. *Eus.* in Ps.
19. *πιστ.* ante *ὁταν γεν.* B. Fr. Nitr. L. *Am.* *a.b.e.g.* Memph. (Æth.) *Orig.* iv. 426d. 427b. 430b. | ‡post ϛ. ACD. rel. Vulg. *Cl.* *c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iv. 427a. ‖*πιστευητε* B *Mai.* C. *Orig.* iv. 427b.d. 430b. | ‡*-σητε* ϛ. ADL. rel. *Orig.* iv. 426d. 427a. [h. Fr. Nitr.]
20. *αμην bis* *Orig.* iv. 430c. | *semel* FH.
— *αν* (A)BC.Fr.Nitr.LX. 33. KM. (*a* A.) | ‡*εαν* ϛ. DΔ. rel. *Orig.* iv. 431d. 432b. *ὃν* *Orig.* iv. 430c.
20. *ὁ δε εμε λαμβ.* ABC.Fr.Nitr.L. (33 om. *δε sic.*) rel. *Orig.* iv. 430d. 432b. | *και ὁ λαμβ. εμε* D. *a* ut vid. [*e.*]
— *πεμψαντα* *Orig.* iv. *bis.* | *αποστειλαντα* X. 1.
21. *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ϛ. ACD. rel. *Orig.* iv. 432c.d. | om. BL.
— *λεγω*] post *ὑμιν* B. | Contra, *Orig.* iv. 432c. 433c. 437b.
22. *ουν* ADLX. rel. | om. BC. *e.* Arm. | *δε* *a.* Syr.Pst. (Æth.) *Orig.* iv. 435a.
— *μαθηται*] add. *αυτου* 69. *a.* Memph. | Contra, *Orig.* iv. 435a. 437b.
— *απορουμενοι* *Orig.* iv. 435a. 437c. | *-ρουντες* D. 69.
23. *ην*] †add. *δε* ϛ. AC²DX. rel. *a.c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Goth. Arm. (ergo Vulg. *b.g.l.*)[*e.*] | om. B.*Mai.* C*L. Syr.Hcl.txt. *Orig.* iv. 437c. 438c.
— *εκ των* ABCD.Fr.Nitr.LXΔ. 33. 69. KM. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.*Mnt.* *Orig.* iv. *bis.* | *om. *εκ* ϛ. 1*s.* E. rel. Goth. (*Orig.* iv. 437e.)
— *ὁν*] add. *και* D. (*a.*) | Contra, *Orig.* iv. 437c.e.

16. major est eo *Cl.* | 18. adimpleatur *Cl.* | 19. cum factum fuerit credatis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* ρκα δ
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
w Matt. 26:21. ρκβ
Mar. 14:18. α
Luc. 22:21.
§ Fr. Nitr. ρκγ ι
¶ Fr. Nitr.
25. ἀναπεσὼν [οὖν]
26. ἀποκρίνεται *[οὖν]"
ρκδ θ
26. [λαμβάνει καὶ]
§ Fr. Nitr.
¶ Fr. Nitr. ρκε ι

47 21 w Ταῦτα εἰπὼν † Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύ-
ματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 "Εβλεπον
[οὖν] εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ
τίνος λέγει. 23 ἦν † ἀνακείμενος § εἷς * ἐκ" τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ
Ἰησοῦς· 24 νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος ‡ καὶ λέγει
αὐτῷ, Εἰπὲ τίς ἐστιν" περὶ οὗ λέγει.¶ 25 ‡ ἀναπεσὼν"
† ἐκεῖνος * [οὕτως]" ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει
αὐτῷ, Κύριε, τίς ἐστιν; 26 ἀποκρίνεται [ὁ] Ἰησοῦς,
Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ ‡ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω"
* αὐτῷ". ‡ βάψας οὖν" τὸ ψωμίον, * λαμβάνει καὶ"
δίδωσιν § Ἰούδᾳ Σίμωνος ‡ Ἰσκαριώτου". 27 καὶ μετὰ
τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς.
λέγει οὖν αὐτῷ † Ἰησοῦς, Ὃ ποιεῖς,¶ ποίησον τάχιον.
28 τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί
εἶπεν αὐτῷ. 29 τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσό-

21 (121, 4.) Cum haec dixisset Iesus, turbatus est spiritu et protestatus est et dixit, Amen amen dico vobis quia unus ex vobis tradet me. 22 (122, 1.) Aspiciebant ergo ad invicem discipuli, hesitantes de quo diceret. 23 (123, 10.) Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu Iesu, quem diligebat Iesus: 24 innuit ergo huic Simon Petrus et dicit ei, Quis est de quo dicit? 25 Itaque cum recubuisset ille supra pectus Iesu, dicit ei, Domine, quis est? 26 Cui respondit Iesus, Ille est cui ego intinctum panem porrexero. (124, 9.) Et cum intinxisset panem, dedit Iudae Simonis Scariotis. 27 Et post buccellam, tunc introivit in illum satanas. (125, 10.) Dicit ei Iesus, Quod facis fac citius. 28 Hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei: 29 quidam enim putabant quia

23. ὁ Ιησους *Orig.* iv. *bis.* | om. 69. ‖ om. ὁ B.
24. ουν ABC²D.Fr.Nitr.L. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. *Orig.* iv. 437ᶜ. | om. C*. 69. A *sic.* *c.ff*(Sabat.). Syr.Pst. Arm. [*e.* Æth.]
— Πετρους D*.
— και λεγει αυτῳ, Ειπε τις εστιν BC.Fr. Nitr.LX. 33. (Vulg.) (*a.*)*b.*(*f.*)(*ff.*)(*g.*)*l.* (Æth.) *Orig.* iv. (437ᶜ.) (438ᵇ.) (440ᵇ·ᶜ·) | ‡ πυθεσθαι τις αν ειη ς. A(ειῆ) D. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. Arm. uti cognosceret a Jesu de quo dixisset *e.* ‖ add. οὗτος D. | Contra, *Orig.* iv. *quater.* ‖ (περι οὗ λεγει om. *b.ff.l.*)
25. αναπεσων BC*LX. 33. K. *Orig.* iv. 437ᶜ. (440ᵈ.) | ‡ επιπεσων ς. AC³D M *sic.* rel. ‖ † add. δε ς. AEFGHSs UΛ. *ff.* Syr.Hcl.txt. Memph.MS. Goth. (Arm.) (Æth.) ("et" etc. Syr.Pst.) | add. ουν DLXΔ. 1. 33. 69. M. (Vulg.) *a.*(*b.*)*c.f.l.* Syr.Hcl.mg. Memph.ed. Theb.*Mnt.* | om. BC. *e.* *Orig.* iv. 437ᶜ.
— οὕτως (post εκεινος) BCLXΔ. 33. EF GHM. Goth. | οὗτος KSUΛ. | *om. ς. AD. 1. 69. vv. *Orig.* iv.
— του Ιησ. *Orig.* iv. | το Ιησ. 1.
26. αποκρινεται] add. αυτῳ D. 69. (ctra, *Orig.* iv. 437ᵈ.) cui resp. *Am.* ‖ add. ουν BC*LX. *a.* Syr.Hcl.mg. *Orig.* iv. 437ᵈ. | om. AC³DΔ. 1. 33. 69. rel. vv. ‖ (om. αποκρ. ὁ Ιησ. εκ. εστιν F.)

26. ὁ Ιησους *Orig.* iv. | om. ὁ B.*Mai.*M. ‖ add. και λεγει D. 69(add. αυτῳ). Syr.Pst. (Memph.) Arm. Æth.
— ᾧ] add. αν D. 1. | om. *Orig.* iv. 437ᵈ. 441ᵃ·ᵉ·
— βαψω το ψωμιον και δωσω BC(L). (Syr.Pst.) Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. (437ᵈ.) 441ᵃ·ᵉ *diserte* οὐ γέγραπται, ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ δῶσω τὸ ψωμίον, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης τοῦ βάψω κτλ. (*non* ψωμου C.) | δωσω] δω L. | ‡ βαψας το ψωμιον επιδωσω ς. (A)(D)X Δ. (1.) 33. rel. (Vulg. *a.b.c.*)*e.*(*f.l.*) Syr.Hcl. Goth. ‖ βαψας] εμβαψας AD. 1. K. (*non* 69.) vid. Matt. xxvi. 23. Mar. xiv. 20. ‖ επιδωσω] δωσω X M.
— αυτῳ BCLX. 33. M. Syr.Pst. Memph. *Orig.* iv. 441ᵃ. | *om. ς. AD. rel. Arm.
— βαψας ουν BCLX. 33. (*a.*) *Orig.* iv. 437ᵈ. 444ᵃ. | ‡ και εμβαψας ς. A. rel. (Vulg.) (*b.c.*)*e.*(*f.*) rel. | και βαψας D. 69. *Orig.* iv. 441ᵃ·ᵉ·
— το ψωμ. 2º. *Orig.* iv. *quater.* | om. το B.
— λαμβανει και BCLX. 33. M. Syr.Hcl. mg. Æth. *Orig.* iv. *quater* (444ᵃ *dis.*) | *om. ς. AD. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl.txt. rel.
— Σιμωνος] om. *a.e.* Arm. | τῳ_69 *sic.* | Σιμωνι *Orig.* iv. *ed.*
— Ισκαριωτου BC.Fr.Nitr.L(X). 33 *sic.*

M. *Am.* *g.* *Orig.* iv. 437ᵈ *cod.* 441ᵃ *cod.* 444ᵇ *cod.* (Σκαρ. X.) | ‡ Ισκαριωτῃ ς. AΔ. 1. 69. rel. Memph. -tae Vulg.*Cl.* *b.c.* Goth. Arm. *Orig.* iv. 426ᶜ. 437ᵈ *ed.* 441ᵃ *ed.*ᵉ. 444ᵇ *ed.* 445ᵃ. | απο Καρυωτου D. Scarioth *a.e.ff.* Scariothe *f.*
27. μετα το ψωμιον *Orig.* ii. 126ᶜ. iii. 581ᵈ. iv. 212ᵃ. 419ᵈ. 426ᶜ. 437ᵈ. 441ᵃ. 444ᵇ. in Cat. ap. Cram. (Eph. 183.) *Orig. Int.* iii. 401ᶠ. | om. D. *e.*
— τοτε *Am.* *f.* *Orig.* iv. 437ᵈ *cit.* 441ᵃ. 444ᵇ. (ειτα *Orig.* ii. 126ᶜ.) | om. DL. Vulg.*Cl.* *a.b.c.ff.* Memph. *Orig.* iii. 581ᵈ. iv. 212ᵃ. in Cat. *Orig. Int.* iii. iv. *bis.* statim *e.*
— ὁ σατ. *Orig.* iii. iv. 5ⁱᵉˢ. in Cat. | om. ὁ D*Δ.
— λεγει ουν *b.c.ff.* Syr.Hcl. rel. *Orig.* iv. 437ᵈ. | και λεγει D. Vulg.*Cl.* *e.* Syr. Pst. Æth. dicit (tantum) *Am.* *a.f.l.*
— Ιησ.] † praem. ὁ ς. ACD.Fr.Nitr. rel. *Orig.* iv. | om. BL.
— ποιησον *Orig.* iv. 437ᵈ. 442ᵈ(2º). 443ᵇ·ᶜ·ᵈ. 444ᶜ. | ποιης D*. ποιει *Orig.* iv. 442ᵈ(1º).
— ταχιον *Orig.* iv. 7ⁱᵉˢ. | εν ταχει X.
28. τουτο *Orig.* iv. 437ᵈ. | τοτε A.
— δε *Orig.* iv. | om. B.
29. επει *Orig.* iv. 437ᵈ. | ὁτι D.

24. dixit *Cl.* | 26. *om.* cui *Cl.* | Iscariotae *Cl.* | 27. *om.* tunc *Cl.* | in eum *Cl.* | et dixit ei *Cl.*

A B C D[N][Q]. L X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUΛ.

κομον εἶχεν † Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ [ὁ] Ἰησοῦς,
Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. 30 λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος,
‡ ἐξῆλθεν εὐθύς·″ ἦν δὲ νύξ.
48 31 ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει † Ἰησοῦς, Νῦν ἐδο-
ξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
αὐτῷ. 32 [εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ,] καὶ ὁ θεὸς
32. ἐν ἑαυτῷ δοξάσει αὐτὸν ἐν ‡ αὐτῷ,″ καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.
33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με,
x cap. 7:34. 8:21. καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις x ὅτι ὅπου ‡ ἐγὼ
ὑπάγω,″ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι.
¶ F 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα¶ ἀγαπᾶτε ἀλλή-
λους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ
ρκϛ a μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36 Λέ-
γει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπε-
κρίθη † † Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν
ἀκολουθῆσαι· ‡ ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον″ †. 37 λέγει

loculos habebat Iudas quia di-
cit ei Iesus, Eme ea quae opus
sunt nobis ad diem festum, aut
egenis ut aliquid daret. 30 Cum
ergo accepisset ille buccellam,
exivit continuo: erat autem
nox.
31 Cum ergo exisset, dicit
Iesus, Nunc clarificatus est fi-
lius hominis, et deus clarifica-
tus est in eo. 32 Si deus clari-
ficatus est in eo, et deus clarifi-
cabit eum in semet ipso, et
continuo clarificabit eum. 33 Fi-
lioli, adhuc modicum vobiscum
sum. Quaeretis me, et sicut
dixi Iudaeis, Quo ego vado vos
non potestis venire, et vobis
dico modo. 34 Mandatum no-
vum do vobis ut diligatis invi-
cem, sicut dilexi vos ut et vos
diligatis invicem. 35 In hoc
cognoscent omnes quia mei
discipuli estis, si dilectionem
habueritis ad invicem. 36 (126, 1.) Dicit ei Simon Petrus, Do-
mine, quo vadis? Respondit
Iesus, Quo ego vado non potes
me modo sequi, sequeris autem
postea. 37 Dicit ei Petrus,

---

29. Ιουδας] †praem. ὁ ϛ. CD. rel. | om. ABLX. 1. 33. 69. FMU. *Orig.* iv.
— ὁ Ιησους] om. 1. Syr.Pst. | om. ὁ B. *Orig.* iv.
— την ἑορτην *Orig.* iv. | om. ἑορτην 33 *sic.* (habet την.)
— δῳ *Orig.* iv. | δοι D.
30. εκεινος *Orig.* iv. 443c. | ante το ψωμ. 33. Vulg. *a.c.f.ff.g.* | om. 69. *b.* Judas *e.* Syr.Pst.
— εξηλθεν ante ευθ. BCDLX. 33. 69. M. Vulg. *b.c.* Memph. Æth. *Orig.* iv. 443c.d. 444c. | ‡post ϛ. ΑΔ. rel. *a.f.* rel. (om. ευθ. *e.*)
— ευθυς BCDLX. *Orig.* iv. *ter.* | ‡-θεως ϛ. ΑΔ. 1. 33. 69. rel.
— ην δε νυξ.... εξηλθεν (ver. 31)] om. G.
31. ουν *St.* 4. *Elz.* B.*Mai.*CDLX. 1. 33. 69. Latt. Memph. Arm. *Orig.* iv. 445e. [Æth.] | om. *St.* 3. ΑΔΕFHKMSUΛ. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (λεγει ουν U.)
— λεγει *Orig.* iv. | praem. και A. Syr. Pst. | add. ουν U. Goth.
— Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. ACDX. rel. *Orig.* iv. | om. BLΔ. | (ante λεγει X. *Orig.* iv.)
32. ει ὁ θεος εδοξασθη εν αυτῳ AC2. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Pst. Memph. Theb. *Mnt.* Goth. Arm. Æth.Rom. *Orig.* iv. 445e(*cit.*) 447a. *Hil.* 1009e. 1010c. 1105d. 1106a. | om. BC*DLX. 1. *a.b.c.ff.g.l.* Syr.Hcl. Æth. 1. 2. 3. c. (vid. *Tert.* adv. Prax. 23.)
32. αυτω 2o. B.*Mai.*HΛ. *Orig.* iv. 445e. 447a.b. | ‡ἑαυτῳ ϛ. ACD. rel. *Tert.*
— και ευθυς δοξασει *Orig.* iv. *ter.* | και ευθυς και ενεδοξασει D.
33. μικρον] add. χρονον LX. *c.f.l.* *Eus.* Ecl. Pr. 102. | Contra, *Clem.* 105. 972. *Orig.* ii. 126d. iv. 451d. 452c.d.e. 453c*bis*.d. *Orig. Int.* iii. 372c. *Hil.* 420e.
— ειμι] add. και ὑπαγω προς τον πεμψαντα με 33. | Contra, *Orig.* iv. 451d.
— ζητησετε *Orig.* iv. | -σατε U. | ζητειτε 69.
— ὁτι *a.f.* *Orig.* iv. | om. D. Vulg. *b.c.* *e.ff.*
— εγω ante ὑπαγω ABCDLX. 1. 33. 69. KMU. Vulg. *c.(e.)f.ff.l.* Goth. Arm. *Orig.* iv. 454c.d. 455a.e. | ‡post ϛ. ΔΕ FsGHSsΛ. (*a.*)*b.* Syrr.Pst.&Hcl.
34. ab init.] praem. πλην 1.
— καθως.... αλληλους] om. X. 69* (mg.2.)
— καθως] add. καγω D. add. ego *a.b.* *c.e.f.m.* Syr.Pst. Goth. *Hil.* 464d. (ἱνα και.... αλλ. om. *c.e.ff.*)
35. τουτῳ] add. γαρ D. *c.*
— εαν] ἱνα Λ.
— εχητε] εχετε HKΛ. (αγαπην εχετε εν αλληλοις] αγαπατε αλληλους 69. Syr. Hcl.mg. Arm.)
35. αλληλοις] αλλοις C(*Tf.* in ed. codicis).
36. απεκριθη] λεγει D. Latt. ‖†add. αυτῳ ϛ. AC3DX. rel. Latt. Syr.Hcl. Æth. add. et dixit ei Syr.Pst. | om. BC*L. Memph. Goth. Arm.
— Ιησους] †praem. ὁ ϛ. C3D. rel. | om. ABC*L.
— ὁπου] add. εγω DX. 33. 69. S*mg.*U. Latt. Theb.*Mnt.* Goth. Arm. *Orig.* iv. 295e. 409b. *Orig. Int.* iii. 35b. (vid. ver. 33.) | Contra, ABCL. 1. S*txt.* rel.
— νυν *Orig.* iv. *bis.* *Orig. Int.* iii. | om. ΔU*. | συ D*. *e.c.* συν- D2. (συ νυν *man. rec.*)
— ακολουθησαι *Orig.* iv. *bis.* | -θειν C. ‖add. αρτι D. (*c.*)*e.* (vid. ver. 37.)
— ακολουθησεις δε ὑστερον BC*LX. 1. 33. Latt. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. | ‡ὑστ. δε ακολ. ϛ. AC3(D). rel. vv. ‖†add. μοι ϛ. C3. rel. (*b.*) (ante ακολ. D.) | om. ABC*LX. 1. 33. Vulg. *a.c.* *e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. *Orig.* iv. *bis.*
37. Πετρος] †praem. ὁ ϛ. BL*. 1s. 33s. 69. M. | om. ACL2XΔEGHKSUΛ. ‖ om. Πετρ. D.
— κυριε] om. 33. Vulg.

29. quod dixisset ei Jesus *Cl.* | 31. dixit *Cl.* | 35. discip. mei *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
y ||Matt. 26:34. ||Mar. 14:30. ||Luc. 22:34.

αὐτῷ † Πέτρος, Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ‡ ἀκο-
λουθεῖν" ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.
38 ‡ ἀποκρίνεται" † † Ἰησοῦς, y Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ
ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ
‡ φωνήσῃ" ἕως οὗ ‡ ἀρνήσῃ" με τρίς.

XIV. ρκζ/ι

49 1 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε
εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2 ἐν τῇ οἰκίᾳ
§ N τοῦ πατρός μου § μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον
ἂν ὑμῖν· * ὅτι" πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν.
3. [καὶ] ἑτοιμ. — ὑμῖν τόπον
3 καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω ‡ τόπον ὑμῖν," πάλιν
§ Q ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι § ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν·
3. εἰμὶ [ἐγὼ] ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 καὶ ὅπου ἐγὼ
4. οἴδατε [καὶ] τὴν ὁδὸν [οἴδατε]. ὑπάγω ‡ οἴδατε τὴν ὁδόν." 5 λέγει αὐτῷ Θωμᾶς,
5. πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· † πῶς ‡ οἴδαμεν τὴν
ὁδόν;" 6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν
πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7 εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν
7. [καὶ] ἀπ' ἄρτι πατέρα μου ‡ ἂν ᾔδειτε"· † ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐ-

Quare non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam. 38 Respondit Iesus, Animam tuam pro me ponis? Amen amen dico tibi, non cantabit gallus donec me ter neges.

1 (127, 10.) Non turbetur cor vestrum: creditis in deum, et in me credite. 2 In domo patris mei mansiones multae sunt: si quo minus, dixissem vobis: quia vado parare vobis locum. 3 Et si abiero et praeparavero vobis locum, iterum venio et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego et vos sitis. 4 Et quo ego vado scitis, et viam scitis. 5 Dicit ei Thomas, Domine, nescimus quo vadis, et quomodo possumus viam scire? 6 Dicit ei Iesus, Ego sum via et veritas et vita: nemo venit ad patrem nisi per me. 7 Si cognovissetis me, et patrem meum utique cognovissetis: et a modo cognoscitis eum et vi-

---

37. *δυναμαι σοι*] *δυνασαι μοι* A. || add. *νυν* C*DLX. (vid. ver. 36.) | om. AB C³. rel.
— *ακολουθειν* BC*. | ‡*ακολουθησαι* ς. ADC³. rel. (vid. ver. 36.)
— *αρτι* ABC³D. rel. | om. C*LX. (vid. ver. 36.)
— *μου ὑπερ σου*] *σου ὑπερ εμου* G.
— *ὑπερ σου* ante *την ψυχην μου* X.
38. *απεκρ.....Ιησους*] om. Λ*.
— *αποκρινεται* ABC*LX. 1. 33. 69. Syr.Hcl. dicit Syr.Pst. | ‡*απεκριθη* ς. C³DΛ². rel. || †add. *αυτῳ* ς. C³. 1. rel. Vulg.*Cl.* *b.f.* Syr.Pst. Memph. Æth. | om. ABC*LX. 33. 69. KM. *Am.* *a.e.ff.* Syr.Hcl. Goth. Arm. || post Ιησους *add. και ειπεν αυτω* D. *c.*(*ff.*)
— Ιησους] †praem. ὁ ς. C³. rel. | om. ABC*DLXK.
— *ου μη*] praem. *ὁτι* D. *c.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth.
— *φωνησῃ* ABXΔ. 33. GKU. | ‡-*σει* ς. CDL. rel. *Orig.* iv. 411ᵇ.
— *οὐ*] om. X. (*αν* *Orig.* iv.)
— *αρνησῃ* BDLX. 1. *Orig.* iv. | ‡*απαρνησῃ* ς. AC. rel. (vid. Matt. xxvi. 34. Mar. xiv. 30. Luc. xxii. 34.) | *απαρνησει* 69. M. (*τρις απαρνησει με* 69. vid. Mar. et Luc.)
1. ab init.] praem. *και ειπεν τοις μαθηταις αυτου* D. *a.c.*
1. *καρδια*] add. *μηδε δειλιατω* X. *e.* *Hil.* 291ᵉ. (vid. ver. 27.)
2. *μη*] *μηγε* 1.
— *αν*] supra lin. X.
— *ὁτι* ante *πορευομαι* ABC*DLX. 33. 69. K. Vulg. *b.c.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | *om. ς. C**NΔ. 1 *sic.* rel. *a.e.f.* Goth. Æth. *Orig. Int.* ii. 375ᵇ. (*πορευομ.....ὑμιν* om. 1.)
3. *και εαν....ὑμιν τοπον*] om. 69. Syr. Pst.(ap. *Widmanstad.*) Arm.MSS.
— *και εαν*] *καν* D. (postquam Æth.)
— *και* ante *ἑτοιμ.* B.*Mai.*CNLX. 1. 33. SsUΛ. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. Æth. | om. AB.*Btly.Bch.*DΔEGHKM. *f.* Syr. Pst. (Memph.) Goth.
— *ἑτοιμασω* ABCNL. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. (Goth.) Arm. | *ἑτοιμασαι* DM. *f.* Memph. | *ἑτοιμασας* H* *sic.*
— *τοπον* ante *ὑμιν* BDNLX. 1. 33. K. Memph. | ‡post ς. AC. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g.* rel. (om. *ὑμ. τοπ.* *e.* om. *τοπον* *a.*)
— *ερχομαι*] ante *παλιν* D.
— *παραλημψομαι*] -*ψωμαι* AU.
— *ητε* *Orig.* i. 645ᶜ. (*ειτε* G.) | *εσθαι* D.
4. *εγω* ABCNQΔ. 33. rel. Vulg. *c.f.g.* Memph. | om. DLX. 1. 69. *a.b.e.ff.* Arm. Æth.
— *οιδατε την ὁδον* BC*QLX. 33. *a.* Memph. (Æth.) | ‡*οιδατε και την ὁδον οιδατε* ς. AC³DNΔ. 1. 69. rel. Vulg. *b.c.e.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.
5. *Θωμας*] add. *ὁ λεγομενος διδυμος* D. (vid. cap. xi. 16. xx. 24. xxi. 2.)
— *πως*] †praem. *και* ς. AC²DNQ. rel. Vulg. *c.e.f.m.* rel. *Tert.* adv. Prax. 24. | om. BC*L. *a.b.* Æth.
— *οιδαμεν την ὁδον* BC*(D). *a.*(*b.*)(*e.*)(*m.*) Æth. (*Tert.* adv. Prax.) (*τ. ὁδ. οιδ.* D. *b.e.* *Tert.* adv. Prax.) | ‡*δυναμεθα την ὁδον ειδεναι* ς. AC²(N)Q. rel. Vulg. *c.f.* rel. (*δυνομεθα* N.) | *τ. ὁδ. δυν. ειδ.* K. Arm.
6. *ὁ Ιησ.* ABC³DNQ. rel. | om. *ὁ* C*L.
7. *ει*] om. Λ*.
— *εγνωκειτε*] -*κατε* D*.
— *με*] *εμε* D. | om. A. | Contra, *Tert.* adv. Prax. 24. *Hil.* 939ᵃ·ᵈ·
— *αν ῃδειτε* BC*QL(X). 1. 33. Vulg. (*f.*) [Latt.] | *ειδητε* LX. *ante αν* X. | ‡*εγνωκειτε αν* ς. AC³D²N. rel. | *γνωσεσθαι* D*.
— *απ' αρτι*] †praem. *και* ς. AC³DN. rel. Vulg. *b.c.e.f.ff.m.* vv. *Iren.* 200. 236. *Tert.* adv. Prax. 24(MS.). *Novat.* 210. *Hil.* 939ᵃ·ᶜ· | om. BC*QLX. 1. 33. *a.* *Victorin.*(ap. Sabat.)
— *γινωσκετε* *Tert.* adv. Prax. *Hil.* | cognovistis *Iren.* 236. nostis *Novat.*
— *αυτον* 1°.] ?om. Q(ap. Knit.)

38. respondit ei *Cl.* | pones *Cl.* | ter me *Cl.*
7. cognoscetis *Cl.*

A B (C) D (N) Q. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUΛ.
¶ C
§ Theb.
9. τοσούτῳ χρόνῳ
¶ Theb.
10. ἐγὼ λαλῶ
§ Syr. Crt.
¶ N
¶ Syr. Crt.
13. αἰτῆτε ρκη/δ
14. αἰτήσητέ *[με]"
—‡τοῦτο" ποιήσω

τὸν καὶ ἑωράκατε [αὐτόν].¶ 8 Λέγει αὐτῷ Φίλιπ-
πος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν.
9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, § Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν
εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε;¶ ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ
ἑώρακεν τὸν πατέρα· [καὶ] πῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον
ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ
πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
‡ λέγω" ὑμῖν § ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ [ὁ]
ἐν ἐμοὶ μένων ‡ ¶ ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ". 11 πιστεύ-
ετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί·
εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ [μοι.]
50 12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ,
τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα
τούτων ποιήσει,¶ ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα † πορεύο-
μαι. 13 καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου,
τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ.
14 ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

distis eum. 8 Dicit ei Philippus, Domine, ostende nobis patrem, et sufficit nobis. 9 Dicit ei Iesus, Tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me, Philippe? Qui vidit me, vidit et patrem: quomodo tu dicis, Ostende nobis patrem? 10 Non creditis quia ego in patre et pater in me est? Verba quae ego loquor vobis a me ipso non loquor: pater autem in me manens, ipse facit opera. 11 Non creditis quia ego in patre et pater in me est? 12 Alioquin propter opera ipsa credite.

Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera quae ego facio et ipse faciet, et maiora horum faciet, quia ego ad patrem vado: 13 (128, 4.) et quodcumque petieritis in nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur pater in filio. 14 Si quid petieritis me in nomine

---

8. *αυτον* ult. AC³DNQL. rel. Latt. rel. *Iren.* cdd. 236. *Tert.* adv. Prax. *Hil.* | om. BC*. *Iren.* 200. (et cdd. et ed. Mass. 236.) (om. *και ἑωρ. αυτον* 33. Arm. Usc.)

9. *λεγει* *Hil.* 939ᵃ. | *απεκριθη* N. (*a.*)

— *ὁ Ιησ.* BCDNQ. rel. | om. *ὁ* AL.

— *τοσουτον χρονον* ABN. rel. *Hipp.* c. Noet. 7 (ii. 11). *Orig.* i. 725ᵉ. | *τοσουτῳ χρονῳ* DQL. *Iren.* 200. *Orig. Int.* iii. 936ᵃ. *Marcel.* ap. Eus. 39ᵃ. *Tert.* adv. Prax. 24. *Hil.* 939ᵃ. 940ᵈ. 941ᵉ. (*τοσουτον* L* sed corr.¹.)

— *εγνωκας* *Hipp.* *Orig.* i. | cognovistis Vulg. *a.b.c.f.* Æth. *Iren.* cdd. *Tert.* adv. Prax. 24. cognovisti *Iren.* MSS. et ed. Mass. | nostis *e.* *Hil.* | agnovistis *Novat.* 209.

— *ἑωρακεν*] add. *και* Vulg. *a.b.e.l.* *Iren.* *Orig. Int.* i. 56ᵇ·ᵈ· 86ᶜ. ii. 57ᵈ. 256ᶜ. iv. 528ᶜ. 612ᵈ. *Tert.* adv. Prax. *Novat.* *Hil.* 918ᵇ. 941ᶠ. 939ᵃ. 942ᵃ·ᵇ·ᶜ. 1019ᵃ. 1029ᵉ. 1030ᶜ. 1089ᶜ. *Lucif.* 25 *bis.* 255. | om. *e.* *Hipp.* *Orig.* i. 725ᵈ *bis.* iv. 104ᵃ. 236ᵃ. 287ᵈ. 315ᵇ. 450ᵉ. *Eus.* Ecl. Pr. 45.

— *και πως* ADNLX *sic.* rel. *f.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. | om. *και* BQ. Vulg. *a.b.c.e.* Memph. *Iren.* *Hil.* 939ᵇ. 941ᶠ. (quomodo ergo Æth.) | ad fin. ver. *om.* G. *Hipp.*

— *συ*] *σοι* N. 69.

10. *πιστευεις* *Hipp.* c. Noet. 7 (ii. 11). *Tert.* adv. Prax. 24 *bis.* *Hil.* 520ᵉ. 939ᵇ. | *-σεις* B**Mai.*cd.1. | creditis Vulg. *Hil.* 941ᶠ. 942ᵈ. 943ᶜ.

— *λεγω* BNLX. *e.* Syr.Hcl.mg. Memph. (om. B**Rl.Mai.*cd.2.) | ‡*λαλω* ς. A Q. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. rel. *Tert.* adv. Prax. 24. *Hil.* 520ᶠ. 939ᵇ. 943ᶜ. 1002ᵈ. 1013ᶜ. 1021ᵈ. 1089ᶜ. | *λελαληκα* D.

— *ὑμιν* *Tert.* adv. Prax. *Hil.* 939ᵇ. 943ᶜ. | om. 69. Syr.Pst. *Hil.* 1089ᶜ.

— *αφ εμαυτου* N.

— *ὁ εν εμοι* ADQX. rel. *a.c.f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. rel. *Hil.* | om. *ὁ* BL. Vulg. *b.e.ff.g.* *Orig.* ii. 614ᵇ. (*μενω* Δ *Gr.*)

— *ποιει τα εργα αυτου* BD. (facit facta *e.* facit opera *Tert.* adv. Prax. 24.) | *ποιει τα εργα αυτος* LX. 33. | ipse facit opera sua Memph. Æth. *Hil.* 188ᵈ. (488ᵃ.) 520ᶠ. 939ᵇ. 943ᶜ·ᵉ. 944ᵃ. 950ᵇ. 1002ᵈ. 1013ᶜ. 1021ᵈ. | ‡*αυτος ποιει τα εργα* ς. A(N)Q. rel. Vulg. (*f.*)(*g.*) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig.* ii. 614ᵇ. (post *αυτος* hiat N.) (*ποιη* M.) | ipse loquitur, et opera quae ego facio ipse facit *a.b.c.*(*ff.*) ‖add. "haec" Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth.

11. *πιστευετε*] praem. *ου* U. Vulg. | Contra, *Tert.* adv. Prax. 24. *Hil. saepe.*

— *μοι* 1°. Syrr.Crt.&Hcl. *Hil.* | om. Vulg. *ff.g.* Syr.Pst. Syr.Hier. *Tert.* adv. Prax.

11. *ὁτι εγω εν τῳ πατρι και ὁ πατηρ εν εμοι* *Iren.* 315. *Hipp.* Philos. ix. 12 (289). *Tert.* adv. Prax. 9. 24. *Hil.* 520ᶠ. 799ᵉ. 807ᵇ. 808ᵇ. 939ᵇ. 944ᵃ. 1002ᵈ. 1019ᵇ. 1021ᵈ. 1030ᶜ. | *ὁτι ὁ πατ. εν εμ. καγω εν τῳ πατρι* D. *Orig.* i. 750ᵉ (*ὁ γαρ πατ.*) *Hil.* 950ᵇ. ‖*και ὁ πατ. εν εμοι*] om. A. (*τα ῥηματα* ver. 10. ad *εν εμοι bis* 69.)

— *εμοι*] add. *εστιν* *Elz.* 1. 69(2°). Vulg. *c.e.* Syr.Crt. Goth. Arm.Usc. *Iren.* *Hil.* 1002ᵈ. (vid. ver. 10.) | om. *St.* 3. A(vid. sup.)BDQLXΔ. 33. 69(1°). EGH *sic.* K MSUΛ. *a.b.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.Zoh. Æth. *Eus.* Ec. Pr. 204. *Tert. bis.* *Hil.* 10ⁱᵉˢ.

— *μη*] *μηγε* D. | om. 69*. (Et si mihi non creditis Syr.Crt)

— *αυτα* ADQL. rel. Latt. (et *e* sic.) Syrr.Crt.&Hcl. Goth. *Hil.* 939ᵇ. 944ᵃ. 950ᵇ. 1002ᵈ. | *αυτου* B. Æth. | om. *ff*(*Blan.*). Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Arm. *Tert.* *Hil.* 520ᶠ. ‖add. *μη* G.

— *μοι* 2°. ABQ. rel. *a.b.ff.* Syr.Hcl. rel. | om. DL. 33. Vulg. *c.e.f.* Syrr.Crt.& Pst. Syr.Hier. *Tert.* *Hil.* 5ⁱᵉˢ.

12. *τουτων*] *τοῦτον sic* U.

---

9. videt *Cl.* (*bis*). | 13. petieritis patrem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. [C.] P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
§ Syr.Crt.
15. *τηρήσατε*
[z] cap. 15:10.
[a] cap. 16:17.
¶ Syr. Crt.
§ Syr. Crt.

15 ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς § ‡ τηρή-
σετε.″ 16 ‡ κἀγὼ″ ἐρωτήσω τὸν πατέρα, [z] καὶ ἄλλον
παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα ‡ ᾖ″ μεθ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν
αἰῶνα, 17 [a] τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ
δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει
αὐτό· ὑμεῖς [δὲ] γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ᾽ ὑμῖν μένει,
καὶ ἐν ὑμῖν ‡ ἐστίν.″ 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς,
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 19 ἔτι μικρὸν ¶ καὶ ὁ κόσμος
με οὐκ ἔτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ,
καὶ ὑμεῖς ‡ ζήσετε.″ 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ‡ ὑμεῖς
γνώσεσθε″ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν
ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν. 21 ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ
ρκθ/α τηρῶν § αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ
ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου·
‡ κἀγὼ″ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυ-
τόν.
ρλ/ι 51 22 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης,

meo, hoc faciam. 15 Si diligitis me, mandata mea servate. 16 Et ego rogabo patrem, et alium paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum, 17 spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum: vos autem cognoscitis eum, quia apud vos manebit et in vobis erit. 18 Non relinquam vos orfanos, veniam ad vos. 19 Adhuc modicum et mundus me iam non videt: vos autem videtis me, quia ego vivo et vos vivetis. 20 In illo die vos cognoscetis quia ego sum in patre meo et vos in me et ego in vobis. 21 Qui habet mandata mea et servat ea, ille est qui diligit me: (129, I.) qui autem diligit me, diligetur a patre meo, et ego diligam eum et manifestabo ei me ipsum.
22 (130, 10.) Dicit ei Iudas, non ille Scariotis, Domine, quid

---

12. *πατερα*] †add. *μου* ς. Δ. rel. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. (h. Syr.Crt.) | om. AB DQLX. 1. 33. 69. (Latt.) Memph. Goth. Arm. Æth. *Novat.* 213. *Hil.* 799[d].
— *πορευομαι*] ante *προς τ. πατερα* 33. *e. Hil.* | Contra, *Novat.* ‖ *πορευσομαι* QH*. Memph.
13. *τι*] om. 1.
— *αιτησητε* AD. rel. | *αιτητε* BQ. (-*ται* B.) ‖ add. *τον πατερα* 33. Vulg.*Cl.* | add. ab eo *b.* ab illo *c.* (non hab. Vulg. *a.c.f.ff.g.*) ‖ mox ("faciam vobis" Syr.Pst.)
— *ινα δοξασθη* .... ad fin. ver.] om. Λ*. (eadem *bis* habet G.)
14. om. ver. X. 1. Λ*. *b.* Syr.Hier. Arm.Zoh.et MSS. (habet Arm.Usc.)
— *εαν τι*] *και εαν τι* U. *ff.* Memph.MS. | *αν τι* D. (om. *τι* Syr.Pst.)
— *αιτησητε*] add. *με* BΔ. 33. EHU *sic.* Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.*ed.*&Hcl. Goth. Arm.Usc. | om. ADQL. rel. *a.e.g.* Syr.Pst.MS. Memph. | a patre meo *ff.* Æth. (om. *εν τῳ ον. μου* Arm.Usc.)
— *εγω* DQG(2°)M. rel. *a.f.ff.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. | om. ABL. 33. G(1°)Λ². Vulg. *c.e.g.* Memph. Arm.Usc. (Æth.) ‖ *τουτο* ABL. 33. G(1°)M*Λ². Vulg. *c.g.* Memph. Arm.Usc. Æth. (vid. ver. 13.) | Contra, DQG(2°)M². rel. *a.e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth.
15. *τηρησετε* BL. Memph. *Eus.* c. Mcl. 170[b]. | *τηρησητε* 33. 69*. | ‡*τηρησατε* ς. ADQ. 69(e corr.¹.) rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* ii. 801[d]. *Orig.Int.* iii. 45[a]. *Eus.* in Ps. 251[b]. *Novat.* 213. *Lucif.* 155.
16. *καγω* BDQ. 1. | ‡*και εγω* ς. ALX. rel. *Eus.* c. Mcl. 170[b]. in Ps. 251[b].
— *ῃ* (B)QLX. 33. *a.(b.)c.e.f.ff.m.* Syrr. Crt.Pst.& Hcl.*mg.* Memph. Goth. *Eus.* c. Mcl. 170[b]. 171[a]. in Ps. 251[c]. *Novat.* 219. *Hil.* 805[d]. *Lucif.* 155. (post *αιωνα* B. *b.*) *ειη* *Eus.* in Es. 506[d]. | ‡*μενῃ* ς. AD. rel. Vulg. *g.* Syr.Hcl.*txt.* Arm. utr. q. habet Æth. (*μενει* 69.)
— *μεθ᾽ ὑμων*] post *εις τον αιωνα* D. *Eus.* in Es. | Contra, *Eus.* c. Mcl. *bis.* in Ps.
17. *θεωρει*] -*ρειτε* H.
— *αυτο* ter.] *αυτον* D*L. (3°. G²*Tf.*) | -*τῳ** 1° et 2° 69. 1° et 3° M. 3° U.
— *ουδε γιν. αυτο*] om. E.
— *γινωσκει*] -*κετε* H.
— *αυτο* 2°.] om. B. *a.* *Lucif.*
— *ὑμεις δε* ADL. rel. Vulg. *c.e.f.ff.g.* rel. | om. *δε* BQ. *a.b.* *Lucif.*
— *μένει* hoc accentu X. 1. 33. 69. EGH KMUΛ. *a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. *Lucif.* | *μενεῖ* Vulg. Syr.Hier. Arm. Æth. | "est" Memph.
— *εν ὑμιν* Vulg. *a.e.f.* *Lucif.* | *συν ὑμιν* 1. *b.c.ff.* Arm.
— *εστιν* BD*. 1. 69. *Tol.* *a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Crt.& Pst. Goth. *Lucif.* (add. in eternum *e.*) | ‡*εσται* ς. AD²QL. 33. rel. Vulg. Syr.Hcl. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. (hoc ord. in Syr.Hier. in vobis manebit et apud vos erit.)
19. *ετι μικρον* cum antt. conj. Syrr.Crt. Pst.&Hcl.
— *ουκ ετι* *Hil.* 956[b]. | *ου* Δ. *b.e.* Syr.Pst.
— *με* 2°.] om. QL.
— *ὁτι εγω ζω* fin.] om. *e.*
— *ζησετε* BLX. | ‡*ζησεσθε* ς. ADQ. rel.
20. *ὑμεις ante γνωσεσθε* BQLX. 33. M*. Vulg. *f.* | ‡post ς. DΔ. 1. rel. *a.c.e.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. *ὑμεις* A. *b.* Syr.Pst. Æth.
— *καγω*] *και εγω* ΔE²GMU.
21. *ὁ δε αγαπων με*] om. Δ.
— *καγω* BDQLX. 1. G *sic* Λ. | ‡*και εγω* ς. AΔ. 33. U *sic.* rel.
— *ενφωνησω* D*Gr.
— *αυτῳ εμαυτον* *Lucif.* 155. | *αυτον εμαυτῳ* M.
22. *αυτῳ*] om. Λ *sic.*
— *ουχ ὁ Ισκαρ.*] Thomas Syr.Crt. | *ὁ κανανιτης* Theb.*Mnt.*
— *Ισκαριωτης* Vulg.*Cl.* | *απο Καρυωτου* D. | Scarioth *Lucif.* 155. Scariotis *Am.* ille Scarioth *a.* ille Scariotes *b.* (*f.*) Syrr.Pst.&Hcl. ille Scariotha *e.* (*ff.*) ‖ add. sed alius *b.ff.*

---

17. cognoscetis *Cl.* | 22. Iscariotes *Cl.*

A B D (Q). L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUΛ.
¶ Q

Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυ-
τόν,¶ καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ²³ ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρή-
σει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς
αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ‡ ποιησό-
¶ Syr. Crt. μεθα.″¶ ²⁴ ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ
ρλα α τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμός, ἀλλὰ
τοῦ πέμψαντός με πατρός. ²⁵ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
ᵇ cap. 16:13. ρλβ ι παρ' ὑμῖν μένων· ²⁶ ᵇ ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα
§ Syr. Crt. τὸ ἅγιον ὃ πέμψει § ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς
πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.
52 ²⁷ Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν
δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι
ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δει-
λιάτω. ²⁸ ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν Ὑπάγω καὶ

factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum et non mundo? ²³ Respondit Iesus et dixit ei, Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et pater meus diliget eum, et ad eum veniemus et mansiones apud eum faciemus; ²⁴ qui non diligit me, sermones meos non servat: (131, 1.) et sermonem quem audistis, non est meus, sed eius qui me misit patris. ²⁵ Haec locutus sum vobis apud vos manens: ²⁶ (132, 10.) paracletus autem, spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quaecumque dixero vobis.

²⁷ Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat ego do vobis. Non turbetur cor vestrum neque formidet. ²⁸ Audistis quia ego dixi vobis Vado et venio

---

22. *κυριε*] add. *και* QΔ. 1. 69. GHKMSUΛ. Syr.Hcl. (id est ut vid. *κε bis* scriptum postea *κε και*). | om. ABDLX. 33. E. Latt. Syrr.Crt &Pst. Memph. Theb. *Mnt.* Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 79^c. *Lucif.*
— *γεγονεν* *Orig. Int.* iii. *Lucif.* | *εστιν* D.
— *ἡμιν*] post *μελλ.* D. (Vulg.*Cl.*) *e.* *Orig. Int.* iii.
— *εμφανιζειν* *Orig. Int.* iii. | *-ζεις* Λ. *Lucif.* 155.
— *σεαυτον*] *ἑαυτον* 69(**Scr.*).
23. *Ιησους*] †praem. *ὁ* ϛ. X. 69. MΛ. *Orig.* i. 234^a. | om. ABDLΔ. 1. 33. EGHKSU.
— *τηρησει* *Orig.* i. 234^a. *Eus.* c. Mcl. 92^b. 170^d. | *-σῃ* X. 69. GH.
— *αγαπησει* *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. 170^d. | *-σῃ* G.
— *ελευσομεθα* *Orig.* i. 230^b. 234^a. 238^e. 756^d. iii. 170^c. in Cat. ap. Cram. Matt. 78; Cat. Cram. Eph. 161. *Orig. Int.* i. 50^b. ii. 444^b. iii. 29^a. 65^a. 79^c. 958^d. iv. 474^a. *Eus.* c. Mcl. 170^d. 171^a. in Ps. 40^b. *Novat.* 213. *Hil.* 449^a. 963^a. *Lucif.* 155. | *ελευσομαι* D. *e.* Syr.Crt. | *πορευσομεθα* 69.
— *μονην παρ' αυτῳ* *Orig.* i. *quater.* iii. *Orig. Int.* i. iii. *quater.* iv. (Cat. Matt. 78.) Cat. Eph. 161. *Eus.* c. Mcl. *bis.* in Ps. *Novat.* *Hil.* | *προς αυτον μονην* D. Syr.Pst.

23. *ποιησομεθα* B(L)X. 1. 33. 69. *Orig.* i. 230^a. 234^b. 238^e. 756^d. iii. in Cat. ap. Cram. Matt. 78. in Psal. Gall. xiv. 54. *Orig. Int.* i. ii. iii. *quater.* iv. *Eus.* c. Mcl. 170^d. 171^a. in Ps. *Novat.* *Hil. bis.* *Lucif.* (*-σωμαιθα* L.) | ‡*ποιησομεν* ϛ. AE. rel. *Orig.* Cat. Cram. Eph. 161. (*-σωμεν* ΔMΛ.) | *ποιησομαι* D. *e.* Syr. Crt.
24. *τηρει* (*τηρη* G.)] | *τηρησει* D. Memph.
— *ὁ λογος*] add. *ὁ εμος* D. *a.e.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | Contra, *Marcel.* ap. Eus. 37^c. 38^d. ‖(om. *ὀν ακουετε* *a.e.*)
— *πατρος* *Marcel.* ap. Eus. *bis.* (*π̄η̄ρ sic* H.) | om. 69.
25. *ὑμιν* 2°. *Eus.* c. Mcl. 170^d. 171^b. in Ps. 251^c. | *ὑμεν* D*. | *ὑμων* L*X. 69^2 (*ἡμ.* *Scr.*)
26. *ὁ δε* *Eus.* c. Mcl. 170^d. 171^b. in Ps. 251^c. | *ἡ δε* 1.
— *ὃ* *Eus.* c. Mcl. *bis.* in Ps. | *ὀν* LX.
— *πεμψει* *Eus.* c. Mcl. *bis.* in Ps. | *-ψη* L. 69* *Scr.* Λ.
— *πατηρ*] add. *μου* D. *g.* Syrr.Crt.&Pst. Memph.W. *Eus.* c. Mcl. *bis.* in Ps. | Contra, *Novat.* 213.
— *και ὑπομν. ὑμ. παντα* *Orig.* iii. 697^b. *Orig. Int.* i. 61^e. *Eus.* c. Mcl. *bis.* (in Ps.) *Novat.* 213. | om. Λ. *b.m.* Syr. Crt. | post *ὑμιν* (om. *παντα*) Arm.ed. (Contra, edd. quidam.)
— *ἁ* *e.* | *ὁσα* 1. Vulg. *a.b.c.f.ff.m.* *Orig.* iii. *Eus.* c. Mcl. *bis.*

26. *ειπον* *f.* Syr.Hcl.mg. Arm. Æth. *Orig.* iii. *Eus.* c. Mcl. *bis.* | *αν ειπω* D. Vulg. *a.b.c.e.ff.* | *εγω ειπον* X. 33. | dico Syrr.Crt.Pst.&Hcl.*txt.*
— *ὑμιν* Vulg. *f.* *Eus.* c. Mcl. 170^d. | om. *a.b.c.e.ff.* *Eus.* c. Mcl. 171^b.
26. fin. seu 27 ab init.] add. *εγω* BL. | om. AD. rel. Latt. rel. *Orig.* iii.
27. *ειρ. την εμ. διδ. ὑμιν* *Orig.* i. 752^d. iv. 100^c. *Orig. Int.* ii. 255^a. 267^b. 431^a. iii. 946^e. *Eus.* in Es. 364^d. 561^e. in Ps. 143^c. 171^b. Theoph.(Mai. 129.) *Cypr.* 203. 304. *Hil.* 377^c. 659^a. *Lucif.* 104. | om. X.
28. *ερχομαι*] praem. *εγω* 69. | Contra, *Orig.* i. 234^a. *Novat.* *Hil.* 1019^d.
— *ηγαπατε* AB. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. rel. *Orig.* i. 234^a. *Eus.* c. Mcl. 110^b. *Novat.* 214. *Cypr.* 169. 230. 321. *Hil.* 1019^d. | *αγαπατε* D*L. 69. H.
— *πορευομαι*] †praem. *ειπον* ϛ. ΔEK^2. rel. | om. ABDLX. 1. 33. 69. K*. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. *Novat.* 214. *Cypr.* 169. 230. 321. *Hil.* 1019^d. 1354^d. | (*εγω πορ.* 69. Arm.)
— *πατερα*] add. *μου* 69. G. Syrr.Crt.&

---

22. manif. es nobis *Cl.* | 23. mansionem *Cl.* | 24. misit me *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. (C.) P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. ¶ Syr. Crt.

ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι
† πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατὴρ † μείζων
μου ἐστίν. 29 καὶ νῦν¶ εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι,
ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε. 30 οὐκ ἔτι πολλὰ
λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου †
ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ
κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ‡ ἐντολὴν
ἔδωκέν″ μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ.

31. *οὕτως ποιῶ, ἐγείρεσθε*

53 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique quia vado ad patrem, quia pater maior me est. 29 Et nunc dixi vobis prius quam fiat, ut cum factum fuerit credatis. 30 Iam non multa loquar vobiscum: venit enim princeps mundi huius, et in me non habet quicquam, 31 sed ut cognoscat mundus quia diligo patrem, et sicut mandatum dedit mihi pater sic facio.

Surgite, eamus hinc.

XV.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ
μου ὁ γεωργός ἐστιν. 2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ
φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον,
καθαίρει αὐτὸ ἵνα ‡ καρπὸν πλείονα″ φέρῃ. 3 c ἤδη
ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν.
4 μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα

c cap. 13: 10.

1 Ego sum vitis vera, et pater meus agricola est. 2 Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, et omnem qui fert fructum, purgabit eum ut fructum plus adferat. 3 Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis: 4 manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes

---

Pst. | Contra, *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. *Novat.* *Cypr. ter.* *Hil.* 1354^{d}.

28. *πατηρ*] †add. *μου* ϛ. D²Δ. 69. rel. *a.f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. (h. Syr.Crt.) *Eus.* c. Mcl. | om. AB.*Mai.*D*LX. 1. 33. Vulg. *b.c.e.ff.g.l.* Æth. *Iren.* 158. *Orig. Int.* iii. 863^{e}. *Tert.* adv. Pr. 9. 14. *Novat.* 214. *Cypr.* 321. *Hil.* 512^{c}. 781^{e}. 794^{b}. 799^{d}. 857^{f}. 894^{e}. 918^{e}. 1018$^{a.b.}$ 1355^{a}. | *πατηρ ὁ πεμψας με* *Orig.* i. 193^{c}. 752^{e}. 753^{c}. iii. 665^{b}. iv. 235^{b}. 247^{a}. 451^{b}. (*Novat.* 199. *Hil.* 1157^{d} *om. πατηρ.*)

29. *πριν*] *προ του* 69.

— *ἱνα*] *ἱν* X.

— *ὁταν*] *εαν* L.

— *πιστευσητε*] add. *μοι* D. ‖add. *ὁτι εγω ειπον ὑμιν* 33. | add. quia ego sum *l.*

30. *γαρ*] om. 69. Arm.

— *κοσμου*] †add. *τουτου* ϛ. 1. (Latt.) rel. *Hipp.* in Prov. Mai. vii. 74. *Orig.* ii. 816^{a}. iii. 225^{b}. iv. 349^{a}. 356^{c}. in Cat. Cram. Rom. 151. 1 Cor. 73. *Orig. Int.* ii. 315^{c}. 678^{f}. iii. 960^{e}. iv. 607^{a}. 657^{f}. *Hil.* 525^{d}. 619^{d}. 1021^{a}. | om. ABD*Gr.*LXΔ. 33. 69. EGHK MSUΛ. Syrr. Pst. & Hcl. *Hil.* 129^{c}. 218^{f}.

— *αρχων*] ante *του κοσμου* 1. 69. Vulg. *e.* *Hipp.* in Prov. *Orig.* ii. 816^{a}. iii. 225^{b}. iv. 349^{a}. 356^{c}. in Cat. Rom. 1 Cor. *Orig. Int.* ii. 315^{c}. 678^{f}. iii. 960^{e}. iv. 607^{a}. 657^{f}. *Hil.* 129^{c}. 218^{f}. 525^{d}. 619^{d}. 1021^{a}. (vid. xii. 13. xvi. 11.)

30. *ουκ εχει ουδεν* (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl.*txt.* *Orig.* iii. 225^{b}. iv. 356^{c}. in Cat. Rom. (1 Cor. om. *ουκ*). *Orig. Int.* ii. 678^{f}. iii. 960^{e}. *Hil.* 1021^{a}. | *εὑρησει ουδεν* K. *f.* Syr.Hcl.*mg.* (Arm.) (Æth.) *Hipp.* in Prov. *Orig. Int.* i. 91^{d}. *Hil.* 129^{c}. 218^{f}. *εὑρισκει ουδεν* *Orig.* ii. 816^{a}. iv. 349^{a}. *Orig. Int.* ii. 315^{c}. iv. 607^{a}. 657^{b}. *Hil.* 525^{b}. 619^{d}. ‖add. *εὑρειν* D. *a.*

31. *και καθως* *Hil.* 1021^{b}. | om. *και* A*E. *b.ff.*

— *εντολην εδωκεν* BL(X). (1.) (33.) Latt. (*Hil.* 525^{d}. 1021^{a}.) (*δεδ.* X. 33. [*δεδωκει* 33 *Mill.*] *εδωκ. μοι ὁ πατ. εντολ.* 1.) | ‡*ενετειλατο* ϛ. AD. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *ut vid.* Arm.

— *ὁ πατηρ* *Hil.* | om. D. *e.l**. Æth.

— *οὑτως*] *οὑτος* 69*.

— *αγομεν* 69 *Scr.*

1. *ἡ* 1°. *Clem.* 138. *Orig.* iv. 23^{b}. *Eus.* D.E. 379^{c}. in Es. 371^{d}. in Ps. 493^{a}. 500^{a}. 667^{d}. | om. M*.

— *αληθινη*] add. *ὑμεις τα κληματα* *Orig.* iii. 304^{c}. in Prov. Mai. 16. *Orig. Int.* iii. 376^{b}. iv. 564^{c}. *Hil.* 76^{c}. (Syr.Hier. ad fin. ver.) | Contra, MSS. (et L.) vv. *Clem.* *Orig.* iv. 23^{b}. *Eus.* D.E. in Es. in Ps. 500^{a}. *Novat.* 214. ("discipuli vero palmites" habet *Orig. Int.* ii. 334^{c} *inter* "vitis vera" et "pater autem agric.")

1. *ὁ γεωργ.* ABL. rel. *Orig.* iii. iv. in Prov. *Eus.* Pr. E. 538^{b}. D. E. in Es. in Ps. | om. *ὁ* DΔ.

2. *φερον* 1°. *Eus.* in Ps. 500^{b}. | *-ρων* A. 33. H. ‖*καρπ. φερ.*] *καρποφορον* *Clem.* 138. | *μενον μη φερον δε* *Orig.* iii. 304^{c}. *Hil.* 76^{c}.

— *και παν....καθαιρει αυτο* *Clem.* *Eus.* in Ps. | om. 69.

— *αυτο* 1°. *Clem.* *Eus.* in Ps. *Novat.* p. 214. | om. 1. ‖add. pater *b.c.l.*

— *το καρπον φερον* *Eus.* in Ps. (*φερων* A. 33.) | *το καρποφορον* D. (*-ρουν* *Clem.*) | *τον καρ. αυτου φερ.* X. *μενον και ποιουν καρπον καλον* *Orig.* iii. manentem. *Hil.*

— *καθαιρει* *a.f.* *Clem.* *Orig.* iii. 304^{c}. *Orig. Int.* iii. 376^{b}. *Eus.* in Ps. *Novat.* | *καθαριει* D. Vulg. *b.c.e.ff.g.l.* Memph. *Orig. Int.* iv. 564^{d}. *Hil.* 76^{c}.

— *αυτο* 2°. *Eus.* in Ps. | *αυτον* G. | *αυτος* H* *sic.* (pater meus *Hil.* 76^{c}.) | om. *a.* *Clem.* *Orig.* iii. *Novat.*

— *καρπον ante πλειονα* BLX. 33. M*. Latt. *Clem.* (habet *πλειω*). *Orig. Int.* iii. iv. *Eus.* in Ps. *Novat.* *Hil.* 76^{c}. | ‡*post* ϛ. AD. rel. *Orig.* iii.

— *φερη* *Orig.* iii. *Eus.* in Ps. | *-ρει* 69. HKΛ.

3. init.....*καρπον φερειν* ver. 4] om. D*.

4. *ὑμιν*] *ἡμ.* 69* *Scr.*

— *καθως*] add. *γαρ* 69. | Contra, *Eus.* in Ps. 500^{b}.

ABD[II][N]. LXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUΛ.

οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ
ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ
4. μένῃ ‡ μένητε." 5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα.
ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν
πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.
6 ἐὰν μή τις ‡ μένῃ" ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ
6. συναγ. αὐτὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς
d cap. 14:13. ρλγ/δ * τὸ" πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 d ἐὰν μείνητε
ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν
ρλδ/ι θέλητε ‡ αἰτήσασθε," καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8 ἐν τού-
τῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε
καὶ ‡ γένησθε" ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼς ἠγάπησέν με
ὁ πατήρ, κἀγὼ ‡ ὑμᾶς ἠγάπησα"· μείνατε ἐν τῇ
ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε,
μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς
10. τοῦ πατρὸς τὰς ἐντ. τοῦ πατρός μου τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ
ἀγάπῃ.
54 11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν
ὑμῖν ‡ ᾖ," καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν
§ II ρλε/δ ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους § καθὼς ἠγά-
πησα ὑμᾶς. 13 μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει,

non potest ferre fructum a semet ipso nisi manserit in vite, sic nec vos nisi in me manseritis.
5 Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere.
6 Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes et aruit, et colligent eos et in ignem mittunt, et ardent.
7 (133, 4.) Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis petetis et fiet vobis.
8 (134, 10.) In hoc clarificatus est pater meus ut fructum plurimum adferatis et efficiamini mei discipuli.
9 Sicut dilexit me pater, et ego dilexi vos: manete in dilectione mea.
10 Si praecepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego patris mei praecepta servavi et maneo in eius dilectione.

11 Haec locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.
12 Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos.
13 (135, 4.) Maiorem hac di-

4. φερειν *Eus.* in Ps. | φερει 69.
— αφ' ἑαυτου *Eus.* in Ps. | εν ἑαυτῳ 69.
— μεινῃ AD. rel. *Eus.* in Ps. (εμμεινῃ *Orig.* i. 586c. μεινει G.) | μενῃ BL. (vid. ver. 6.)
— ουδε ὑμεις Vulg. *e.f.* | και ὑμεις X. *a.* (*b.*)*c.*(*ff.*) Syr.Hcl. *Eus.* in Ps.
— μενητε ABL. | ‡μεινητε ς. DX. rel. *Eus.* in Ps. (ante εν εμοι 33. *e.*)
5. εγω] add. γαρ D*. *a.* | Contra, *Orig.* iv. 23c. *Orig. Int.* ii. 221c. *Eus.* in Ps. 500b.
— εν εμοι *Eus.* in Ps. | om. εν D*Gr.*
— οὑτος *Eus.* in Ps. | οὑτως M.
— δυνασθε *Eus.* in Ps. | δυνατε 69.
— ουδεν AD²L. rel. | ουδε ἑν B. | om. D*. ‖add. nisi in me quis manserit *a.*
6. μενῃ ABD. | ‡μεινῃ ς. LX. rel.
— εβληθη] εκβληθη L*sic*(G*Tf.*). | επληθη D*.
— εξηρανθη] ξηρανθη L*sic.*
— αυτα AB. rel. *Am. a.b.c.f.ff.* Syr.Hcl. Memph. | αυτο DLXΔ. 1. 33. Vulg.*Cl.* *e.g.* Syr.Pst. Arm. Æth. | αυτου 69 (-τω *Scr.*) | om. Goth.
— το πυρ AB.*Mai.*LΔ. 1. 33. 69. EGKMSUΛ. | *om. το ς. DXII. vid. *Orig.* iii. 304c. (vid. Matt. iii. 10. vii. 19. Luc. iii. 9.)
6. βαλλουσιν] εκβαλουσιν 33.
7. sic in 69 εαν μη μεινητε εν εμοι και τα ῥηματα τα εμα ου μενει εν ὑμιν, εαν δε μενητε εν εμοι μηνει· και ὁ εαν θελητε γενησεται ὑμιν.
— εαν] add. δε D. *f.* Syr.Pst. Memph. | add. μη 69.
— μεινητε] μενητε Δ.
— ὑμιν] ὑμων L.
— μεινῃ] μενει L.
— ὁ εαν ADL. rel. | ὁ αν B.
— θελητε] θελετε Λ.
— αιτησασθε (A)B(D)LX. 1. M. *b.e.ff.* Goth. Arm. Æth. (-σθαι AD. Infin. *a.c.f.* Syr.Pst.) | ‡αιτησεσθε ς. E. rel. Vulg. *g.* Syr.Hcl. -σεσθαι Δ.
— ὑμιν] om. D*. *e.*
8. τουτο L*K*.
— καρπον] post πολυν D.
— γενησθε BDLX. 1. M. Latt. Æth. | ‡γενησεσθε ς. A. rel.
— εμοι] μου D*. | μοι L. 33.
9. καγω] και εγω 33.
— ὑμας ante ηγαπησα BD*L. 1. 33. *a.b.* *e.* | ‡*post* ς. AD². rel. Vulg. *c.f.* Goth. *Novat.* 214.
10. μου 1°.] τας εμας A.
— τηρησητε] -σετε L.
— μου 2°.] τῃ εμῃ X. (om. *e.*)
— εγω] καγω D. Latt. Memph.
— του πατρος μου] *post* τας εντολας ADLX. rel. (*c.*)*e.f.* rel. | *ante* B. Vulg. *a.b.ff. Novat.* 214. | om. μου B. *a.b.c.* *ff. Novat.* 214.
— μενω̃ B**XEGU.
— εν 2°.] εαν 69(**Scr.*).
11. ταυτα] add. δε D. Syr.Hcl. | Contra, *Clem.* 466.
— ὑμιν] ἡμιν 1. (εν ὑμιν....ὑμων om. *Clem.*)
— ᾖ ABD. 1. (33.) (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. Æth. (ante εν ὑμ. 33. *c.* Syr.Pst.) | ‡μεινῃ ς. LX. rel. *f.* (? Memph.) | μενη H.
12. αὑτη] add. δε 69. *Clem.* 466. | Contra, *Cypr.* 14. 199. 304. *Lucif.* 156.
13. μειζονα] μειζο 69. (μειζωνα L.)
— ουδεις] ουδε εἱς B.
— τις Vulg. *f.g.* | om. D*. *a.b.c.e.ff.* Arm. *Lucif.* 156.
14. ὑμεις] add. γαρ D*. | Contra, *Lucif.*
— ποιητε] ποιειτε LXM. | ποιησητε D*.

6. arescet et colligent cum *Cl.* | mittent et ardet *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
e 1 Joh. 3:16.
14. ὃ ἐγὼ
§ N

e ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.
ρλϛ 14 ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ ἐὰν ποιῆτε ‡ ἃ″ ἐγὼ ἐντέλλο-
ι μαι ὑμῖν. 15 οὐκ ἔτι ‡ λέγω ὑμᾶς″ δούλους, ὅτι ὁ
§ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ
εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός
μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε,
ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς
ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ·
16. *αἰτῆτε* ρλζ ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου,
— *δώῃ ὑμῖν* δ δῷ ὑμῖν.
f cap. 13:34. ρλη 55 17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν f ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή-
ι λους. 18 εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ
πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε,
ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου
οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου,
g Matt. 10:24. ρλθ διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 g μνημονεύετε
cap. 13:16. γ τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος
ρμ μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς
ι διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν
ρμα ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιή-
α
ρμβ σουσιν ‡ εἰς ὑμᾶς″ διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν
γ

lectionem nemo habet, ut animam suam quis ponat pro amicis suis. 14 (136, 10.) Vos amici mei estis, si feceritis quae ego praecipio vobis. 15 Iam non dico vos servos, quia servus nescit quid facit dominus eius: vos autem dixi amicos, quia omnia quaecumque audivi a patre meo nota feci vobis. 16 Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat, (137, 4.) ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo det vobis.

17 (138, 10.) Haec mando vobis ut diligatis invicem. 18 Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. 19 Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. 20 (139, 3.) Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis, Non est servus maior domino suo: (140, 10.) si me persecuti sunt, et vos persequentur, si sermonem meum servaverunt, et vestrum servabunt. 21 (141, 1.) Sed haec omnia facient vobis propter nomen meum, (142, 3.) quia ne-

14. ἁ B.*Bch.*DLX. 1. 69. Vulg. *b.c.f.ff. g.* Syr.Hcl.*mg.* (? Memph.) *Cypr.* 194. *Lucif.* 119. | ὁ B.*Btly.Mai.* *a.e.* Goth. Æth. *Cypr.* 108. *Lucif.* 124. 156. | ‡ ὅσα ς. AIIΔ. 33*s.* rel. Syrr.Pst.& Hcl.*txt.* | ὅσα D*S. 33. Vulg. *b.c.f.* *Orig. Int.* iii. 48ᶜ.
— *εγω*] om. Λ. *Cypr. bis.*
— *εντελλομαι*] -λλωμαι 69. Λ.
15. *λεγω* ante *ὑμας* ABLX. 33. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. *Iren.* 243. *Orig. Int.* ii. 104ᶜ. iii. 48ᶜ. iv. 542ᵃ. 640ᶜ. in Prov. Mai. 46. *Cypr.* 108. 194. *Hil.* 522ᵈ. *Lucif.* 119. 124. 156. | ‡ post ς. D*Gr.* IIG *sic.* rel. Goth. Æth. *Orig.* iv. 23ᵇ. in Cat. Cram. Eph. 107. (*ὑμας καλω* *Orig.* ii. 625ᵈ. in Prov. Mai. 10. 21.)
— *ὁ κυριος*] *ante αυτου* N. 69. *Iren.* 243 (2º). *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. *Hil.* 522ᵉ. | *post* ABDII. rel. *Iren.* 243 (2º). *Novat.* 214.
— *δε* *Iren. Novat.* | om. 69.
— *φιλους*] add. *ὁτι διαμεμνηκατε μετ' εμου εν πασι τοις πειρασμοις μου* *Orig.* iv. 33ᵇ. *Hil.* 522ᵉ. (vid. Luc. xxii. 28.)
— *ἁ* ABD²IIN. rel. *a.e.* (Goth.) Æth. *Iren. Orig. Int.* iii. 91ᶠ. iv. 640ᶜ. *Novat.*
15. *μου*] om. 1.
16. *αλλ'*] *αλλα* D.
— *και εθηκα ὑμας*] om. Δ. Goth.
— *ὑμεις* 2º. *e.f.* | om. (Latt.) Memph. Æth. *Lucif.* 156.
— *καρπον*] praem. *πολυ* A.
— *μενῃ*] *μενει* N. 33. 69. Λ. | *μεινῃ* XK.
— *ἱνα*] *και* 69. Arm.
— *αν*] *εαν* Λ.
— *αιτησητε* ADIIN. rel. | *αιτητε* BL.
— *τον πατερα* *Lucif.* 156. | om. 69.
— *εν*] *επι* 33.
— *δω* ABDIILΔ. 1. KSsU. | *δωῃ* NX. 33. EGHΛ. *δωει* M.
— *δω ὑμιν*] *τουτο ποιησω, ἱνα δοξασθῃ ὁ πατηρ εν τῳ υἱῳ* 69.
17. *ἱνα*] om. D. *e.*
18. *ὑμας*] post *μισει* N. *Orig. Int.* ii. 399ᵃ. | Contra, *Cypr.* 92. 268.
— *ὑμων* Vulg. *f.g.* Syrr. Pst. & Hcl. Theb.*Mnt.* Goth. *Orig. Int.* ii. *Cypr.* 92. | om. D. *a.b.c.e.ff.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 268. 315.
— *μεμισηκεν*] *εμισησεν* N.
19. *εἰ*] *ἠ* Λ.
19. *ὁτι δε* (*Cypr.* 92. 315.) | om. *δε* D. (*e.*)
— *ουκ εστε* *Orig.* i. 300ᵃ. *Orig. Int.* iv. 546ᶜ. *Cypr. bis.* | *ητε* D*. *Orig.* iv. 303ᶜ.
20. *του λογου οὑ* *Cypr.* 92. 315. | *τους λογους οὑς* D.
— *λογου*] add. *μου* IIΔET*f.*GΛT*f.* Vulg. *ff.g.* Syr.Hcl. Æth. | Contra, rel. *Cypr.*
— *δουλος*] praem. *μου* D**Gr.* | Contra, *Cypr.* 92. 315.
— *του κυρ. αυτ.*] add. (e xiii. 16—18) "nec apostolus.... si haec nostis.... non de omnibus.... eligerim" *a.* | Contra, *Cypr.* 92. 315.
21. *παντα* *Petr. Alex.* Routh("Tres breves Tractatus" 13.) *Novat.* | om. D X. Arm. | ante *ταυτα* Δ.
— *ποιησουσιν* *Petr. Alex.* | -*σωσιν* Δ.
— *εις ὑμας* BD*L. 1. 33. (*b.*)(*c.*)(*ff.*) Syrr.Pst.& Hcl.*mg.* *Petr. Alex.* (*ὑμας* tantum X.) | ‡ *ὑμιν* ς. AD²IIN. rel. Vulg. *a.c.f.* Syr.Hcl.*txt.* Memph. *Novat.*

13. ponat quis *Cl.* | 15. dicam *Cl.* | faciat *Cl.*

ABD[Fr. Nitr.] (II)(N). ρμγ ι τὸν πέμψαντά με. 22 h εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα
L(X)Δ[Y]. αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ ‡ εἴχοσαν·″ νῦν δὲ ¶ πρόφασιν
1. 33. 69. EGHKMSU[Γ]Λ. οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23 ὁ ἐμὲ
h cap. 9:41. ¶ N ρμδ ι μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24 εἰ τὰ ἔργα μὴ
ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ‡ ἐποίησεν,″ ἁμαρ-
§ Γ τίαν οὐκ ‡ εἴχοσαν·″ § νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ με-
ρμε ι μισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου· 25 ἀλλ᾽ ἵνα
i Psa. 35(34):19. 69(68): 5. 109(108): 3. πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ‡ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμέ-
νος″ i ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.¶
¶ X ΙΖ′ 56 26 Ὅταν [δὲ] ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ
πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυ-
ρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ᾽
ἀρχῆς μετ᾽ ἐμοῦ ἐστε.

sciunt eum qui misit me. 22 (143, 10.) Si non venissem et locutus fuissem eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo. 23 (144, 1.) Qui me odit, et patrem meum odit. 24 (145, 10.) Si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem et viderunt et oderunt et me et patrem meum. 25 Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est quia odio me habuerunt gratis.

26 Cum autem venerit paracletus quem ego mittam vobis a patre, spiritum veritatis qui a patre procedit, ille testimonium perhibebit de me: 27 et vos testimonium perhibetis, quia ab initio mecum estis.

XVI. 1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε.
ρμϛ α 2 ἀποσυναγώγους ¶ ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ᾽ ἔρχεται
¶ II ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν
προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα ποιήσουσιν †, ὅτι
§ Y οὐκ § ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα * αὐτῶν″ μνη-
μονεύητε [αὐτῶν] ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ταῦτα δὲ ὑμῖν

1 Haec locutus sum vobis ut non scandalizemini. 2 Absque synagogis facient vos: (146, 1.) sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se praestare deo. 3 Et haec facient quia non noverunt patrem neque me. 4 Sed haec locutus sum vobis ut cum venerit hora eorum reminiscamini

22. ειχοσαν BN*L. 1. 33. *Orig.* iv. 44[b] (MSS.). 67[e](MSS.). | ‡ειχον ϛ. AD[2]II N[2]. rel. *Orig.* iii. 338[b]. iv. 44[b](ed. De la Rue)[c.e.] 67[e](De la Rue). | ειχαν D*.
— εχουσιν] εχωσιν 69[2].
24. εποιησεν ABDIILX. 1. 33. 69. K. | ‡πεποιηκεν ϛ. Δ. rel.
— ειχοσαν BL*. (1.) 33. (-ωσαν 1.) | ‡ειχον ϛ. AD[2]IIL[2]. rel. | ειχαν D*.
— εωρακασιν] add. με *e.* Goth. Æth. (*non* 69.)
— και εμε Vulg. *b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm MSS. Æth. | om. και D. *a.c.e.ff.* Memph. Arm.MSS. | με D.
25. γεγραμμενος *post* εν τ. νομ. αυτ. BD LX. 1. 33. G. Latt. (Æth.) *Orig.* iv. 580 *not.* | ‡ante ϛ. AII. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm.
26. δε ADIIL. Vulg. *f.* rel. | om. B.*Mai.* Δ. *e.m.* Memph.MS. *Novat.* 220. *Hil.* 958[c]. | ergo *a.b.c.ff.*
— ελθη *Novat. Hil.* | om. A.
— πεμψω (*Novat.*) *Hil.* | πεμπω D. *ff.* Goth.
— παρα του πατρος 1º. *Novat. Hil.* | om. G *sic.* ‖add. μου ? A*D. 33 *sic.* *a.c.m.* Syr.Pst. Memph. *Novat.* | om. Vulg. *b.e.f.ff.* Syr.Hcl. rel. *Hil.*
26. πατρος 2º.] add. μου D. *a.b.c.* Syr. Pst. *Novat. Hil.* Vulg. *e.f.ff.m.* Syr. Hcl. (*non* 33.)
— μαρτυρησει] -ση L. 33.
27. δε] om. D. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.*ed. White.* (sed habet in codd. 3 *ap. Bernstein.*)
— απ᾽ αρχ.] εξ αρχ. 1.
2. ποιησουσιν] ποιησων 69 *sic.*
— ὑμας 2º. *Ep. Vienn. et Lugd.* Euseb. H. E. v. 1 (201). *Orig.* iv. 402[b]. *Cypr.* 90. 268. 310. *Lucif.* 79. | om. B. (*om.* 1º ap. *Bch.*)
— προσφερειν *Ep. V. et L. Orig.* iv. *Cypr.* ter. *Lucif.* | -ρη Δ. | -ρει K*.
— θεῳ *Ep. V. et L. Orig.* iv. *Cypr. ter. Lucif.* | κυριῳ A.
3. και] om. L.
— ποιησουσιν] -σωσιν 33. ‖†add. ὑμιν ϛ. DL. 1. 69. Vulg.*Cl. a.c.f.ff.g.* Syr. Hcl.* rel. | add. εις ὑμας 33. | om. A BΔEGHKMSUΓΛ. *Am. b.e.l.* Syrr.Pst. &Hcl.*txt.* Goth. *Cypr.* 90. 268. 310. *Lucif.* 80.
4. αλλα Vulg. | om. D*. *a.e.l.* Syr.Pst. (haec autem *b.c.f.ff. Cypr.* 90. 268.)
— ὁταν *Cypr. bis.* | εαν L.
— *αυτων″ μνημ. αυτων AB. 33 *sic.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | ‡μνημ. αυτων ϛ. ΔY. rel. Memph. (Æth.) | αυτων μνημ. L. 69. Vulg. *b.c.e.f.ff.g.l. Cypr. bis.* | om. αυτων utr. q. D. *a.* Arm.
4. μνημονευητε ABY. rel. | μνημονευτε D*. | -νευετε LΔΕΓ *Tf.* Λ. | -νευειτε 1[R]. | -νευσητε D[2]. 69.
— ὑμιν 3º.] post εξ αρχης D. 33. | post ειπον L. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. 69.
5. προς] add. τον πατερα 69. | Contra, *Orig.* i. 234[a].
— με ante ερωτᾳ 69. | Contra, *Orig.* i.
6. αλλ᾽] om. A. dixi vobis enim Syr. Pst.
— ὁτι] ὁτ A*. | ὁτε A[2].
— ταυτα] om. A*.
7. λεγω] post ὑμιν LY. 33. 69. K. *a.*
— γαρ] add. εγω AΔ. 33. 69. EGHKM UΓΛ. (*a.*)(*b.*)(*c.*)*e.f.* Syr.Pst. Goth. Arm. Æth. *Clem. Int.* 1006. *Novat.* (vid. ante.) | om. BDLY. 1. *Ss.* Vulg. *ff.g.m.* Syr.Hcl. Memph.
— ου μη BL. 33 *Tf.* | ‡ουκ ϛ. AD. rel.

25. adimpleatur *Cl.* | habuerunt me *Cl.* | 27. perhibebitis *Cl.*
1. sum vos *Am.** | 3. facient vobis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ρμζ/ι ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. [5] νῦν δὲ
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν
ἐρωτᾷ με, Ποῦ ὑπάγεις; [6] ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. [7] ἀλλ'
ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ
ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος ‡ οὐ
(7. οὐκ ἐλεύσεται; § Fr. Nitr.) μὴ ἔλθῃ" πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω § αὐτὸν
πρὸς ὑμᾶς· [8] καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον
περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.
(¶ Fr. Nitr.) [9] περὶ¶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ·
[10] περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα † ὑπάγω,
(j cap. 12:31.) καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με· [11] περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι j ὁ
ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.
(§ Fr. Nitr.; 12. λέγειν ὑμῖν) 57 [12] §"Ἔτι πολλὰ ἔχω ‡ ὑμῖν λέγειν", ἀλλ' οὐ
δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· [13] ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ
πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ‡ εἰς τὴν ἀλή-
(¶ Fr. Nitr.) θειαν πᾶσαν"·¶ οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα
† ‡ ἀκούσει" λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ
ρμη/γ ὑμῖν. [14] ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμ-
(k cap. 17:10.) ψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. [15] k πάντα ὅσα ἔχει ὁ
(§ Fr. Nitr.) ρμθ/ι πατὴρ ἐμά ἐστιν· § διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ

quia ego dixi vobis. [5] (147, 10.) Haec autem vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram: at nunc vado ad eum qui me misit, et nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis? [6] Sed quia haec locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum. [7] Sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis ut ego vadam: si enim non abiero, paracletus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos. [8] Et cum venerit, ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio. [9] De peccato quidem, quia non credunt in me; [10] de iustitia vero, quia ad patrem vado et iam non videbitis me; [11] de iudicio autem, quia princeps mundi huius iudicatus est.

[12] Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: [13] cum autem venerit ille, spiritus veritatis, docebit vos in omnem veritatem: non enim loquetur a semet ipso, sed quaecumque audiet loquetur, et quae ventura sunt annuntiabit vobis. [14] (148, 3.) Ille me clarificabit, quia de meo accipiet et adnuntiabit vobis. [15] Omnia quaecumque habet pater mea sunt: (149, 10.) propterea dixi quia de meo accipiet

7. ελθῃ BL. 33. | ‡ελευσεται ς. AD. rel.
— δε *Novat.* | om. 69.
8. ελθων] om. K.
— ελεγξει] -ξῃ LE.
— περι 3°.] om. 69*. *b.*
10. δικαιοσυνης] post δε 69.
— πατερα] †add. μου ς. AΔY. rel. *c.f.* rel. | om. B.*Mai.*DL. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff.g.l.* Memph. Theb.*Mnt.* Æth.
— ὑπαγω] πορευομαι 33.
11. τουτου *Orig.* i. 782^d. iii. 497^d. 537^a. *Orig. Int.* iv. 541^d. | om. 1. ‖add. του *sic* Δ.
12. ετι *Orig.* i. 387^c. 388^a. *Orig. Int.* ii. 403^a. iv. 659^d. *Theognostus* Routh. iii. 410. *Eus.* c. Mcl. 172^d. in Ps. 251^c. *Tert.* de praes. haer. 22. de Monog. 2. de Virg. vel. 1. *Hil.* 805^d. 959^a. | επι Δ *Gr.* & *Lat.*
— ὑμιν *ante* λεγειν BL. 33. Y. Vulg. *b. c.e.f.m.* *Orig.* i. 388^a. (*Orig. Int.* i. 61^e. ii.) *Theogn.* *Tert.* de praes. codd. *Hil.* 959^a. | ‡post ς. AD.Fr.Nitr. rel. (*a.*) vv. *Orig.* i. 387^c. *Orig. Int.* iv. *Eus.* c. Mcl. in Ps. *Tert.* de praes. *cod.* de Monog. de Virg. vel. *Hil.* 805^d.
— δυνασθε] add. αυτα D. *a.b.c.e.ff.*(*m.*) Memph. *Orig. Int.* i. ii. iv. (*Tert. quater.*) *Hil.* | om. Vulg. *f.g.* vv. *Orig.* i. *bis.* *Theogn.* *Eus.* c. Mcl. in Ps.
13. ὁταν δε *Orig.* i. 387^d. *Orig. Int.* i. 61^e. ii. 403^a. (iv. 659^d.) *Theogn.* Routh. iii. 410. *Eus.* c. Mcl. 172^d. in Ps. 251^c. | om. δε D. *e.* Arm. *Orig.* i. 388^a. *Tert.* de pr. Haer. 22. de Monog. 2. de Virg. vel. 1. *Hil.* 959^a.
— αληθειας] add. εκεινος D. (*a.*) Syr. Pst. (om. autem.) (*Orig. Int.* i. iv. *Novat.* 220 om. ante.) (*Tert.*) vid. *Hil.* 805^e. | Contra,' *Orig.* i. *bis.* *Orig. Int.* ii. *Eus.* c. Mcl. in Ps.
— ὁδηγησει] post ὑμας D. *a.* *Tert.* *Novat.* *Hil.* 805^e. | ante *Orig.* i. 387^d. 388^b. *Hil.* 959^a. | διηγησεται ὑμιν *Eus.* c. Mcl. in Ps. (ὡδηγηση 69.)
— εις την αληθειαν πασαν ABY. (*e.*) *Orig.* i. *bis.* *Petr. Alex.* (Routh. "Tres breves Tractatus" 9.) *Eus.* c. Mcl. (om. εις). | ‡εις πασαν την αληθειαν ς. Fr.Nitr. Δ. 69. rel. Vulg. *a.f.ff*(Blanc.) (*m.*) *Tert. ter.* *Novat.* *Hil.* bis. την αληθειαν *tantum* *Eus.* in Ps. | εν τῃ αληθειᾳ πασῃ DL. 1. 33. *b.*(*c.*)(*l.*) Arm. (vid. ἐν Psa. xxv. (xxiv.) 5. lxxxvi. (lxxxv.) 11. cxix. (cxviii.) 35.)
— αλλ' *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. | αλλα D.
13. ὁσα] †add. αν ς. D^2(Δ)Y. 33. 69. E(G)HMSsUΓΛ. | add. εαν AK. (ὁσ' αν ΔG.) | om. BD*L. 1. *Orig.* i. 387^d. MSS. et ed. De la Rue. *Eus.* c. Mcl.
— ακουσει B.*Mai.*D. 1. (E*)HY. *Orig.* i. *Eus.* c. Mcl. (Gaisford.) *Marcel.* ap. Eus. 168^a. (-σι E*.) | ακουει L. 33. *b.e.* | ‡ακουσῃ ς. AΔ. rel. (Latt.) *Eus.* c. Mcl. (Viger.)
— λαλησει *Orig.* i. *Marcel.* ap. Eus. | -σῃ Λ.
14. om. ver. A*.
— δοξασει] -σῃ Y.
— ὁτι] και 69.
— λημψεται *Orig.* iv. 71^e. 346^d. *Marcel.* ap. Eus. 168^a.b. *Eus.* c. Mcl. 169^a.d. *Tert.* adv. Prax. 25. *Hil.* 959^c. | δοξάσει *sic* A^2.
15. παντα ab init. cum ver. 14 conj. 33. *m.*
— εχει *Marcel.* ap. Eus. 37^c. 38^b. | -ῃ E.
— ειπον] add. ὑμιν L. *a.e.f.* Syr.Pst.& Hcl. Memph.MS. Arm. Æth. | Contra, rel. *Hil.* 959^c. 1004^d. 1033^a. | om. ver. rel. *e.*

5. Et nunc *Cl.* | misit me *Cl.* | 9. non crediderunt *Cl.* | 11. hujus mundi jam judic. *Cl.* | 13. *om.* in *ante* omnem *Cl.*

A B[C]D(Fr.Nitr.). L[X] Δ Y. 1. 33. 69. EGHKMSUΓΛ.
¹ cap. 14:19.
¶ Fr. Nitr.
§ Fr. Nitr.
18. Τοῦτο τί ἐστιν
¶ Fr. Nitr.
§ C

‡ λαμβάνει″ καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 ¹ μικρὸν καὶ ‡ οὐκ
ἔτι″ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με †.¶
17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους,
Τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι † ὑπά-
γω πρὸς τὸν πατέρα; 18 ἔλεγον οὖν, § ‡ Τί ἐστιν
τοῦτο″ ὃ λέγει † μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ.
58 19 ″Εγνω † † Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Περὶ τούτου ζητεῖτε¶ μετ᾽ ἀλλή-
λων, ὅτι εἶπον, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν
μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρή-
σεται· ὑμεῖς † λυπηθήσεσθε, ‡ ἀλλὰ″ ἡ λύπη ὑμῶν
εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην
ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ
παιδίον, οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν
χαράν, § ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
22 καὶ ὑμεῖς οὖν ‡ νῦν μὲν λύπην″ ἔχετε· πάλιν δὲ
ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν

et adnuntiabit vobis. 16 Modi-
cum et iam non videbitis me,
et iterum modicum, et videbi-
tis me, quia vado ad patrem.
17 Dixerunt ergo ex discipulis
eius ad invicem, Quid est hoc
quod dicit nobis, Modicum et
non videbitis me, et iterum
modicum et videbitis me? et
quia vado ad patrem? 18 Di-
cebant ergo, Quid est hoc quod
dicit modicum? nescimus quid
loquitur.
19 Cognovit autem Iesus quia
volebant eum interrogare, et
dixit eis, De hoc quaeritis inter
vos quia dixi, Modicum et non
videbitis me, et iterum modi-
cum et videbitis me? 20 Amen
amen dico vobis quia plorabi-
tis et flebitis vos, mundus au-
tem gaudebit: vos autem con-
tristabimini, sed tristitia vestra
vertetur in gaudium. 21 Mu-
lier cum parit, tristitiam habet,
quia venit hora eius: cum au-
tem pepererit puerum, iam non
meminit pressurae propter gau-
dium, quia natus est homo in
mundum. 22 Et vos igitur nunc
quidem tristitiam habebitis:
iterum autem videbo vos et
gaudebit cor vestrum, et gau-

---

15. λαμβανει BD.Fr.Nitr.LΔY. 1. 33. 69. EGMSUΛ. *a.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | λαμβανεται HΓ *sic.* | ‡ ληψεται ς. AK. Vulg. *b.c.f.m.* Memph. Æth. *Hil. ter.* (vid. ver. 14.)

16. ουκ ετι BD*Gr.* Fr. Nitr. L. 1. 33. Λ. Vulg. *b.c.ff.g.* Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iv. 453ᵈ. | ‡ ου ς. AΔY. 69. rel. *a.e.f.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. (vid. ver. 17.)

— οψεσθε με] † add. ὁτι εγω ὑπαγω προς τον πατερα ς. (A. Fr. Nitr.) Y. rel. Vulg. *c.f.ff*(*Blan.*).*g.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.Platt. (vid. verr. 10 & 17.) Fr.Nitr. hiat post προς. | ab init. και 33. 69. Arm. | ὁτι] om. 33. Arm. ‖† εγω Y. 33. (*f.*) Memph. Arm. | om. A. Fr. Nitr. Δ. 1. 69. EGHKMSUΓΛ. Vulg. *c.ff*(*Blan.*). | τον πατερα] add. μου G. ‖ (om. τον 69 *Scr.*) ‖ *non habent* BDL. *a.b.e.ff*(*Sabat.*). Theb. *Mnt.* Æth.Rom. *Orig.* iv. 453ᵉ.

17. om. ver. 69.

— ειπον AD. rel. | ειπαν B.

— μαθητων] add. αυτων *sic* A.

— προς αλληλους] ante εκ. τ. μαθ. K.

— ου] ουκ ετι D*Gr.* 33.

— θεωρειτε] οψεσθε D.

— και ὁτι] om. και G*Tf.*H. Syr.Hcl.

— ὁτι] † add. εγω ς. DΔY. 1. 69. rel. *f.* Syr.Hcl. rel. (vid. cap. xiv. 12.) | om. ABL. 33. MΛ. (Latt.) Æth.

18. ελεγον ουν Vulg. *c.f.* | om. D*. *a.b.e.*

— τι εστιν *ante* τουτο BD*LY. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.c.f.ff.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 453ᵉ. | ‡ *post* ς. AD** *Gr.* Fr.Nitr. Δ. rel. Syr.Hcl. Goth. [*e.*]

— ὁ λεγει (A)BD**. Fr.Nitr. 33. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.(Pst.)& Hcl. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iv. (το λεγ. A.) | om. D*. 1. 69. *a.b.e.ff.* Syr.Hier. Arm. (post το μικρον Syr.Pst.)

— μικρον] † praem. το ς. AD. rel. Arm. | om. BLY. *Orig.* iv. [Fr.Nitr. *n. l.*]

— τι λαλει AD**. Fr.Nitr.(- - λαλει)L. rel. Vulg. (*a.*)*b e.f.* *Orig.* iv. | ὁ λεγει D*. *c.* | om. B. Æth.

19. εγνω] † add. ουν ς. A. Fr.Nitr.(*sic*) ΔY. rel. | om. B.*Mai.*DL. 1. 33. *a.b.e.* Memph. Arm. | δε U. Vulg. *f.g.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | et cogn. *c.ff.* Æth.

— Ιησ.] † praem. ὁ ς. AD. Fr.Nitr.*sic.* rel. *Orig.* iv. 453ᵉ. | om. BL.

— ηθελον *Orig.* iv. | ημελλον 69. *c.ff.*

— ερωταν *Orig.* iv. | επερωτησαι περι τουτου D.

— ειπεν] -πον 69 *ut vid.*

— αυτοις *Orig.* iv. | om. A.

— περι τουτο A.

20. αμην *semel* 69. | Contra, *Cypr.* 230.

— και θρηνησετε *Orig.* iv. 454ᵃ. *Dion. Alex.* 14. *Eus.* D.E. 119ᵃ. *Cypr.* 230. 268. | om. A*. | κ. πενθησετε A².

— χαρησεται *Orig.* iv. | χαρησεσθε 69.

— ὑμεις 2°.] † add. δε ς. ALY. rel. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Æth. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iv. 483ᶜ. *Tert.* de Idol. 13. | om. BD. 1. Λ. *a.b.c.e.f.ff.* Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. *Tert.* de Spect. 28. *Cypr.* 230. 268.

— αλλα DLYUΓ*Tf.*Λ*Tf.* | ‡ αλλ᾽ ς. A B. rel. *Orig.* iv.

— ὑμων *Orig.* iv. *Dion. Alex.* 14. *Cypr.* | ἡμων 33. Γ.

— γενησεται *Orig.* iv. *Dion. Alex. Cypr.* | γενήται *sic* K.

21. τικτῃ] -τει A.

— ηλθεν] ηκει Y.

— ὡρα Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. *Mnt.* Goth. Arm. Æth. | ἡμερα D. *a.b.c.e.ff.* Syr.Pst. (dies parturitionis Syr.Pst.)

— γεννησῃ (-σει H.) | γενησῃ A.

— το] om. 1.

— θλιψεως] λυπης D. *c.*

— εγεννηθη AD. rel. | εγενηθη BL*n.Tf.* C.

---

22. habetis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. — ρν δ — 22. αἴρει — § x

χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς ‡ ἀρεῖ″ ἀφ᾽ ὑμῶν, 23 καὶ § ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, † ‡ ἄν τι″ αἰτήσητε τὸν πατέρα ‡ δώσει
ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου.″ 24 ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε,
ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη.

ρνα ι

59 25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· † ἔρχε-
ται ὥρα ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν,
ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ‡ ἀπαγγελῶ″ ὑμῖν.
26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε·
καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν· 27 αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς
ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ
27. παρὰ τοῦ θεοῦ ‡ πατρὸς″ ἐξῆλθον. 28 ἐξῆλθον ‡ ἐκ″ τοῦ πατρὸς καὶ
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον
καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

60 29 Λέγουσιν † οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε νῦν * ἐν″
παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.
30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις

dium vestrum nemo tollit a vobis.
23 Et in illo die me non rogabitis quicquam: (150, 4.) amen amen dico vobis, si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit vobis.
24 Usque modo non petistis quicquam in nomine meo: petite, et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum.

25 (151, 10.) Haec in proverbiis locutus sum vobis: venit hora cum iam non in proverbiis loquar vobis, sed palam de patre annuntiabo vobis.
26 In illo die in nomine meo petetis, et non dico vobis quia ego rogabo patrem de vobis:
27 ipse enim pater amat vos, quia vos me amatis et credidistis quia a deo exivi.
28 Exivi a patre et veni in mundum: iterum relinquo mundum et vado ad patrem.

29 Dicunt ei discipuli eius, Ecce nunc palam loqueris, et proverbium nullum dicis.
30 Nunc scimus quia scis omnia, et non opus est tibi ut quis

---

22. *ουν* Vulg. *a.f.* Syr.Hcl. | om. U. *b. c.e.ff.* Syr.Pst. Arm. Æth. | *μεν* 69. [Memph.]
— *νυν μεν λυπην* BC*DLY. 1. 33. M. Vulg. (*a.*)*b.c.e.f.ff.* Syrr. (Pst.) & Hcl. (Memph.) (Goth.) (Arm.) *Hil.* ap. Ln. | ‡*λυπην μεν νυν* ς. AC³. rel. (Æth.) | *λυπην μεν ουν* ΓΛ.
— *εχετε* BCΔY. 1. 69. rel. Vulg.*Cl. c.f. ff. Hil.* ap. Ln. | *ἕξετε* AD. 33. *Am. a.b.e.* Memph. | *ἕξητε* L.
— *οψομαι*] *-ωμαι* E.
— *αρει* BD*Γ*Tf.* Vulg.*Cl. a.c.ff.* Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 83ᵉ. *Cypr.* 230. *Hil.* ap. Ln. | ‡*αιρει* ς. A CD²LY. rel. *Am. b.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth.
23. *και*] om. X. *e.*
— *ερωτησετε*] *-σητε* A. (nihil metuebitis *e.*)
— *λεγω ὑμιν*] †add. *ὁτι* ς. AD²X. rel. *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. | om. B.*Blc. Mai.*CD*LY. (Latt.) *Orig.* i. 222ᶠ.
— *αν τι* BCLY*. Memph. Latt. *Orig.* i. 222ᶠ 1°. (*εαν τι* DY². *Orig.* i. 222ᶠ 2°.) | *αν* A. | *ὁ εαν* X. 33. Syr.Hcl. Goth. Æth. | ‡*ὁσα αν* ς. Δ. 1. 69. rel. Syr. Pst. | *ὁσα εαν* KM.
— *πατερα*] add. *μου* Y. Syr.Pst. Arm. *Orig.* i. 222ᶠ 1°. (om. 2°.)
— *δωσει* *Orig.* i. 222ᶠ. 223ᵃ. | *δωη* 33.

23. *εν τῳ ονοματι μου post δωσει ὑμιν* B C*LXΔY. Theb.*Mnt. Orig.* i. 222ᶠ. 223ᵃ. | ‡*ante* ς. AC³D. rel. Latt. vv. (vid. xiv. 13.)
24. *ῃτησατε* *Orig.* i. 222ᶠ. 223ᵃ. | *ῃτησασθαι* A.
— *μου*] *με* A*.
— *αιτειτε* *Orig.* i. *bis.* | *-τητε* KΛ.
— *ῃ*] *ει* U.
25. *λελαληκα*] *λαλησω* Δ*. (*λαληκα* Δ².)
— *ερχεται*] †praem. *αλλ᾽* ς. AC³D²Δ. rel. *c.f.ff.* Syr.Hcl. Goth. Æth. *Orig.* i. 568ᶜ. | om. B.*Mai.*C*D*LXY. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.e.g.* Memph. Theb.*Mnt.* Arm. *Orig. Int.* iii. 32ᵇ. ("autem" *post* Syr.Pst.)
— *ὁτε* *Orig.* i. in Cat. Cram. Eph. 223. *Orig. Int.* iii. | om. 1. | *ὁτι* Γ.
— *παρησιᾳ* B*Mai.*D. (praem. *εν* D.)
— *απαγγελω* AB.*Mai.*C*DLXY. 33. K MU. *Orig.* Cat. Eph. | ‡*αναγγελω* ς. C²Δ. rel. (vid. verr. 13, 14, 15.)
26. *αιτησεσθε*] *αιτησασθε ante εν τῳ ον. μου* 1. Memph.
— *ου* *Hil.* 899ᶠ. | om. L*H**sic.* (et ego rogabo propter vos *a.*)
— *πατερα*] add. *μου* D. | Contra, *Hil.*
— *περι ὑμων* *Hil.* | om. *b.c.e.*
27. *εμε* *Clem.* 102. | *με* L.
— *και πεπιστευκατε*] om. L.

27. *παρα του* B.*Blc.Mai.*CDL. rel. | om. *του* AB.*Btly.Bch.* 33.
— *πατρος* BC*DLX. Syrr.Pst.&Hcl.(*cod. Bars.*) Memph. Theb.*Mnt.* (vid. ver. 28.) | ‡*θεου* ς. AC³ΔY. rel. Latt. Syr. Hcl.*ed.* Goth. Arm. Æth. *Hil.* 899ᶠ. 902ᵃ. 1002ᶠ. (vid. ver. 30 & xiii. 3.) vid. *Orig. Int.* ii. 233ᵃ. iii. 29ᵉ. Deo patre *ff.* (ab eo Syr.Pst.MS.)
— *εξηλθον*] add. *και ἡκω* X. 69.
28. *εξηλθον εκ του πατρος*] om. D. *b.ff. Orig. Int.* ii. 233ᵃ *ut vid.* iii. 29ᵉ *ut vid.* | om. *εξηλθον* *a.e.* (et a patre veni *a. Hil.* 899ᶠ. 902ᵃ. 1002ᶠ.)
— *εκ* BC*LX. 33. *Hipp.* c. Noet. 16 (ii. 17). | ‡*παρα* ς. AC²Y. rel. (vid. ver. 27.)
— *εληλυθα*] *ηλθον* D. (*εξηλθον* *Hipp.*)
— *πατερα*] add. *μου* H. *c.*
29. *λεγουσιν*] †add. *αυτῳ* ς. AC³D³LY. rel. Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* (Memph.) Arm. Æth. *Hil.* 901ᵃ *ed.* | om. BC*D*. 1. A. *e.* Syr.Hcl.*txt.* Goth. *Hil.* 901ᵃ MS.
— *εν παῤ.* BCD. | *om. *εν* ς. ALY. rel. (vid. ver. 25.) | *παρησ.* B*.
30. *νυν* *Hil.* 901ᵃ. 902ᵃ. 1002ᵉ. | om. Y.
— *οιδαμεν*] *εγνωκαμεν* 69.
— *παντα*] patrem *e.*

22. tollet *Cl.* | 26. *om.* in *Am. Tf.* | 27. amastis *Cl.* | quia ego a Deo *Cl.*

ABCD. LXΔY. 1. 33. 69. EGHKMSUΓΛ.

ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ
ρνβ / δ θεοῦ ἐξῆλθες. 31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς † Ἰησοῦς, ʺἌρτι
πιστεύετε; 32 ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ † ἐλήλυθεν, ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, ‡ κἀμὲʺ μόνον
ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ᾽ ἐμοῦ
ρνγ / ι ἐστιν. 33 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην
ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε,
ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

te interroget: in hoc credimus quia a deo existi. 31 (152, 4.) Respondit eis Iesus, Modo creditis? 32 Ecce venit hora et iam venit, ut dispergamini unusquisque in propria et me solum relinquatis: et non sum solus, quia pater mecum est. 33 (153, 10.) Haec locutus sum vobis ut in me pacem habeatis. In mundum pressuram habebitis: sed confidete, ego vici mundum.

XVII. 61 1 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ‡ ἐπάραςʺ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν † εἶπεν, Πάτερ,
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα † ὁ υἱὸς †
δοξάσῃ σε· 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης
2. δώσει σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
m 1 Joh. 5:20. αἰώνιον. 3 αὕτη δέ m ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα ‡ γι-
3. γινώσκωσιν νώσκουσίνʺ σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέ-
στειλας Ἰησοῦν χριστόν. 4 ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ

1 Haec locutus est Iesus, et sublevatis oculis in caelum dixit, Pater, venit hora: clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te, 2 sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne quod dedisti ei, det eis vitam aeternam. 3 Haec est autem vita aeterna, ut cognoscant te solum deum verum et quem misisti Iesum Christum. 4 Ego te clarificavi super

---

30. *τουτο* Γ.
— *πιστευομεν*] *γινωσκομεν* 33.
— *απο*] *παρα* D.
— *εξηλθες*] *εληλυθας* 69.
31. *Ιησους*] om. S. ‖ † praem. *ὁ* ς. A DLY. rel. | om. BC. ‖ add. *και ειπεν* Arm.
32. *εληλυθεν*] † praem. *νυν* ς. C^{3}D^{3}. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) *Hil.* 1003^{a}. (vid. cap. v. 25.) | om. ABC* D*LX. 33. Memph. Theb.*Mnt.* Arm.
— *καμε* BC*L. 1. | ‡ *και εμε* ς. AC^{3}D. rel.
— *αφητε*] *αφιητε* L. *αφειτε* 69.
— *πατηρ*] add. *μου* Y. 69. Memph. | om. *Orig.* ii. 787^{a}. *Hil.* 516^{c}. 1003^{a}.
33. *εχητε* *Cypr.* 251. *Hil.* 1003^{c}. | *εχετε* Λ. | *εχειτε* K.
— *εν τῳ κοσ. θλ. εχ.*] om. Δ.
— *εχετε* *St.* 3 in corrigendis AB.*Mai.*C LXY. 1. 33. EGHKMSUΓΛ. (*e.*) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* i. 678^{a} (Hoeschel et Spencer.). 752^{d} (id.). *Eus.* D.E. 119^{a}. in Ps. 18^{c}. | *ἕξετε* *St.* 3 *txt.* *Elz.* D. 69. Latt. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 678^{a} (De la Rue). 752^{d} (id.) *Dion. Alex.* 31 (et ap. Mai. vi. 166 *bis.*) *Eus.* in Ps. 209^{b}. *Cypr.* *Hil.*
1. *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* B.*Mai.*
— *επαρας* BC*DLX. 1. 33. 69. M*mg.Tf.* Vulg. *a.b.* Memph. *Orig.* i. 216^{d}. | ‡ *επηρεν* et † add. *και* ante *ειπεν* ς. A C^{3}Y. rel. *c.e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (*επηρεν* sed *om.* *και* G.)
1. *ἱνα*] † add. *και* ς. C^{2}LY. rel. (*e.*) Theb.*Mnt.* Arm. Æth. *Orig.* i. 216^{e}. | om. ABC*D. 1. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. *Hil.* 812$^{c.d.}$
— *ὁ υἱος* AB.*Mai.*CD. rel. *Orig.* i. iv. 23^{b}. | om. *ὁ* B.*Btly.Bch.*K. ‖ † add. *σου* ς. AC^{3}D*Gr.*LY. rel. (Latt.) Syr.Pst. rel. *Orig.* i. *Orig. Int.* ii. 147^{d}. iii. 890^{d}. *Hil.* 43^{a}. 812^{d}. 1003^{d}. | om. BC*. *e.ff.* Syr.Hcl. *Orig.* iv. 23^{b}. *Hil.* 812^{c}. 813^{f}.
— *δοξασῃ*] *-σει* Δ. 33. HM.
2. *αυτῳ* 1°. *Hil.* 43^{a}. 812^{c}. 814^{d}. 1003^{d}. | om. 69.
— *δεδωκας*] *εδωκας* ΔEGHKΛ.
— *δωσῃ* ACX. 33. rel. | *δωσει* B.*Mai.*Δ Y. 1. 69. EHUΓΛ. (correctio ut vid. ne sit in mod. subj. tempus futurum: vid. Rev. viii. 3. 1 Cor. xiii. 3.) | *δως* L. det *Hil.* 43^{a}. 812^{c}. 814^{d}. 1003^{d}. | *εχῃ* (om. *αυτοις*) D.
— *αυτοις* (Latt.) Syr.Hcl. rel. | *αυτῳ* 1*. *e.f.* Syr.Pst. *Hil.* quater. | om. Arm.
3. *δε* *Orig. Int.* iv. 481^{c}. 483^{d}. 575^{b}. 622^{c}. *Eus.* c. Mcl. 139^{d}. *Novat.* 120. 201. *Hil.* 781^{b}. 812^{c}. 814^{d}. 1002^{b}. 1004^{e}. 1005^{a}. 1008^{b}. 1012^{b}. | om. L.
— *γινωσκουσιν* ADLΔY. 33. GΛ*Tf.* | ‡ *-κωσιν* ς. B.*Mai.*CX. rel. *Orig.* i. 59^{c}. iv. 50^{d}. *Eus.* D.E. 244^{c}. c. Mcl. 27^{d}. 139^{d}. 141^{c}. Ecl. Pr. 45. in Ps. 534^{b}.
— *μονον*] post *αληθινον* 69. | Contra, *Orig.* iv. *Orig. Int.* iv. *quater.* *Eus.* D.E. c. Mcl. 27^{d}. 70^{c}. 139^{d}. 141^{c}. Ecl. Pr. in Ps. *Cypr.* 284. *Novat.* bis. *Hil.* 11^{ies}.
3. fin.] add. *εις τουτον τον κοσμον* D. | non add. rel. *Cypr.* *Novat. bis.* *Hil.* 812^{c}.
4. *το εργον*] praem. *και* D. | Contra, *Novat.* *Cypr.* 285. *Hil.* 510^{a}. 812^{c}. 815^{c}. 816^{a}. 1008^{c}.
— *τελειωσας* ABCL. 1. 33. (*b.*)(*ff.*) Syr. Hcl.* Memph. Æth. *Hil.* 812^{c}. 815^{c}. | ‡ *ετελειωσα* ς. DXY. rel. (Latt.) et *m.* Syrr.Pst.&Hcl. *txt.* Goth. Arm. *Hipp.* Char. (245.) *Marcel.* ap. Eus. 157^{a}. *Cypr.* *Novat.* *Hil.* 510^{a}. 816^{a}. 1008^{c}.
— *δεδωκας* ABLXΔY. 1. 33. 69. rel. | *εδωκας* CDK. *Hipp.*
— *ποιησω*] add. *αυτο* U. (*a.*) Syr.Pst. Memph. | Contra, *Cypr.* *Hil.* *quater.*
5. *πατερ* *Hipp.* Frag. (ii. 29.) *Orig.* ii. 575^{a}. iii. 598^{d}. 687^{b}. *Eus.* c. Mcl. 85^{c}. in Ps. 140^{c}. 363^{e}. | *πατηρ* D*.
— *ᾗ* *Orig.* ii. 575^{a}. iii. 687^{b}. | om. 69*. (*ἣν* *Eus.* c. Mcl. *Orig.* iii. 598^{d}.)
— *τον κοσμον ειναι* *Iren.* 243. *Orig.* ii. iii *bis.* *Orig. Int.* ii. 222^{d}. *Eus.* c. Mcl. in Ps. *bis.* *Novat.* 96. 122. 201. *Cypr.* 285. *Hil.* 41^{a}. 812^{d}. 816^{a}. 1008^{c}. | *γενεσθαι τον κοσμον* D*. Theb.*Mnt.* (*τον κοσμ. γεν.* D**.

33. in mundo *Cl.* | confidite *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Goth. Arm. Æth.
4. ἐτελείωσα
§ Theb.
6. οὓς δέδωκας
7. νῦν ἔγνωκα ὅτι
— ἔδωκας (s. -κες)
8. ἔδωκες
n ver. 25.
o ver. 22.

τῆς γῆς, τὸ ἔργον ‡ τελειώσας" ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω· 5 καὶ νῦν δόξασόν με σὺ πάτερ παρὰ
σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι
παρὰ σοί. 6 ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα § τοῖς ἀνθρώ-
ποις οὓς ‡ ἔδωκάς" μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν ‡ κά-
μοὶ" αὐτοὺς ‡ ἔδωκας," καὶ τὸν λόγον σου ‡ τετήρη-
καν." 7 νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι,
παρὰ σοῦ ‡ εἰσίν·" 8 ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ‡ ἔδωκάς" μοι,
δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον n καὶ ἔγνωσαν ἀλη-
θῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ
με ἀπέστειλας. 9 ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ
τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι
σοί εἰσιν· 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ
ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν
τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, ‡ κἀγὼ" πρός
σε ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, o τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνό-
ματί σου ‡ ᾧ" δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς * καὶ"

terram, opus consummavi quod
dedisti mihi ut faciam: 5 et
nunc clarifica me tu, pater,
apud temet ipsum claritate
quam habui prius quam mun-
dus esset apud te. 6 Manifes-
tavi nomen tuum hominibus
quos dedisti mihi de mundo.
Tui erant, et mihi eos dedisti,
et sermonem tuum servave-
runt: 7 nunc cognoverunt quia
omnia quae dedisti mihi abs te
sunt, 8 quia verba quae dedisti
mihi dedi eis, et ipsi accepe-
runt, et cognoverunt vere quia
a te exivi, et crediderunt quia
tu me misisti. 9 Ego pro eis
rogo: non pro mundo rogo,
sed pro his quos dedisti mihi,
quia tui sunt, 10 et mea omnia
tua sunt, et tua mea sunt, et
clarificatus sum in eis. 11 Et
iam non sum in mundo, et hi
in mundo sunt, et ego ad te
venio. Pater sancte, serva eos
in nomine tuo quos dedisti
mihi, ut sint unum sicut et nos.

---

5. *παρα σοι hic Orig.* ii. 575. iii. 598[b]. *Hil.* 41[a]. 812[d]. | ante *προ του* D. *a.f. Iren.* 243. *Orig.* iii. 687[b]. *Cypr.* 285. *Hil.* 107[e]. 799[e].
6. *σου ante το ονομα* ABC. rel. | *post* D. Latt. *Hil.* 150[b]. 511[a]. 521[c].
— *εδωκας* 1°. AB.*Mai*.ed.2.*Btly.Bch.*DK. *Eus.* in Ps. 54[e]. | ‡*δεδωκας* (post *οὓς*) ς. B.*Mai*.ed.1.CLXΔY. 1. 33. 69. rel. *Orig.* ii. 541[e].
— *καμοι* BY. 1. 33. | ‡*και εμοι* ς. AC D. rel. *Orig.* ii. *Eus.* in Ps.
— *αυτους Orig.* ii. *Eus.* in Ps. | *αυτοις* L.
— *εδωκας* 2°. ABDL. 1. K. | ‡*δεδωκας* ς. CXΔY. 33. 69. rel. *Orig.* ii. *Eus.* in Ps.
— *τετηρηκαν* BDL. | ‡*-κασιν* ς. ACX Y. rel. | *ετηρησαν* 33. servavi *e.ff.*
7. *νυν εγνωκαν Hil.* 521[c]. | om. A*. ‖ *εγνωσαν* X. 33. 69. U. (vid. ver. 8.) *-κασιν* S. ‖ *εγνωκᾱ* A. "super *a* tenuis admodum lineola cernitur" Woide. (forsitan *a posteriori manu* addita est). | *εγνωκα a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl.*mg.* Syr.Hier. Theb. Goth. (vid. ver. 25.) Contra, BCD. rel. Vulg. *g.* Syr.Hcl. *txt.* Memph. Arm. Æth. *τινὲς μὲν γὰρ λέγουσιν ὅτι νῦν ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον. Chrysost.* viii. 478[c]. (*τινὲς τὸ ἐπαγόμενον 'νῦν ἔγνων' λέγουσιν, ὅτι περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον.* id. in Cat. Cram. 371.) et legit *ἔγνωσαν. τινὲς χωρὶς τοῦ ν̄ ἀναγινώσκουσι, νῦν ἔγνωκα· καί φασιν ὅτι ὁ κύριος λέγει, νῦν ἔγνωκα ἐγώ· ἀλλ' οὐκ ἔχει τοῦτο λόγον· μετὰ γὰρ τοῦ ν̄ δεῖ ἀναγινώσκειν, νῦν ἔγνωκαν οἱ μαθηταί μου. Theophylactus* (ap.Wetst.).
7. *δεδωκας* CDLXΔY. 33. 69. rel. | *εδωκ.* AB. 1. vid. ver. 8. (*-κες* B.)
— *σου*] *σοι* X. 69.
— *εισιν* BCLXY. 33. | ‡*εστιν* ς. AD. rel.
8. *ῥηματα*] add. *σου* D. | add. mea *e.*
— *εδωκ.* ABCD. | ‡*δεδωκας* ς. LXΔY. rel. (*-κες* B.) (vid. ver. 7.)
— *και εγνωσαν*] om. AD. *a.e.* Goth. *Hil.* 521[c].
— *εξηλθον* exierunt *a.b.e.ff.* | exivi Vulg. *c.f.g.*
— *και επιστευσαν bis* Y*.
— *συ*] *σοι* L.
9. *δεδωκας*] *εδωκας* D.
— *σοι*] *συ* H.
10. *και τα*] *κατα* L.
— *σα εμα*] add. *εστιν* D. Vulg. *a.c.* Syr.Pst. Memph. Theb. *Orig. Int.* ii. 157[b]. iv. 599[d]. | Contra, rel. (Latt.) Syr.Hcl. rel. *Orig.* ii. 541[f]. *Orig. Int.* i. 58[a]. iv. 464[b]. 593[a]. 642[c]. 663[a]. *Hil.* 793[d]. 1144[b].
— *δεδοξασμαι Orig.* ii. *Orig. Int.* i. ii. iv. 464[b]. | *εδοξασας με* D.
11. *ειμι εν τῳ κοσμῳ Orig.* iii. 599[a] *bis.* | *εν τ. κοσ. ειμι* A. | *εν τ. κοσ. εισιν* K. *om.* cum antt. *a.* (vid. post.) ‖ ante *τ. κοσ.* add. *τουτῳ* D. (*a.*)*b.c.f.ff.* | add. et in saeculo sum *e.* | om. *Orig.* iii. *bis.*
11. *οὗτοι*] *αυτοι* B.
— *καγω* BC*DLX. 1. 33. *Orig.* iii. 599[a] *bis.* | ‡*και εγω* ς. AC[3]Y. rel.
— *κοσμῳ* 1°.] add. et in saeculo sum *e.*
— *ερχομαι*] add. *ουκ ετι ειμι εν τῳ κοσμῳ και εν τῳ κοσμῳ ειμι* D. *Orig.* iii. (praec. *και*). et jam non sum in hoc mundo et in hoc mundo sunt *a.* et jam non sum in hoc mundo *c.*
— *πατερ Exc. Theod.* Clem. 969. | *πατηρ* B. (vid. ver. 21.)
— *ονοματι σου*] add. *και ὁτε ημην μετ' αυτων* (*add. εν τῳ κοσμῳ* [2]*Gr.*) *εγω ετηρουν αυτους εν τῳ ονοματι σου* D. *e.* (vid. ver. 12.)
— *ᾧ* ABCLΔY. 1. 33. EGHKMSΓΛ. (*ὁ* D*XU. *Fuld.*) Syrr.Pst.&Hcl. Syr. Hier. Memph.ap.Mill. Theb. Arm. | ‡*οὓς* ς. D[2]. 69. Vulg. *f.g.* Goth. Æth. (vid. ver. 6.) | om. cum seqq. ad fin. ver. *a.b.c.e.ff. Hil.* 417[f]. 1062[e].
— *δεδωκας*] *εδωκας* LM.
— *καθως και* B(**Mai.*)Y. 69. MSU. Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. Arm. | *om. *και* ς. AB[2]*Mai.*CDLXΔ. 1. 33. rel. Syr. Pst. Memph. Theb. Goth. Æth. (vid. ver. 22.)

ABCD.
LXΔY.
1. 33. 69.
EGHKMSUΓΛ.
p cap. 18:9.

ἡμεῖς. 12 ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν † ἐγὼ ἐτήρουν αὐ-
τοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ‡ ᾧ" δέδωκάς μοι, * καὶ"
ἐφύλαξα, p καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ
υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 νῦν δὲ
πρός σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα
ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ‡ ἑαυ-
τοῖς." 14 ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ
κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσ-
μου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 15 οὐκ
ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τη-
ρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 ἐκ τοῦ κόσμου
οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ ‡ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου."
17 ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ †· ὁ λόγος ὁ σὸς
ἀλήθειά ἐστιν. 18 καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν
κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·
19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ‡ ὦσιν
καὶ αὐτοὶ" ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 οὐ περὶ τού-

12 Cum essem cum eis, ego ser-
vabam eos in nomine tuo: quos
dedisti mihi custodivi, et nemo
ex his periit, nisi filius perditio-
nis, ut scriptura impleatur.
13 Nunc autem ad te venio, et
haec loquor in mundo ut ha-
beant gaudium meum imple-
tum in semet ipsis. 14 Ego
dedi eis sermonem tuum, et
mundus odio eos habuit, quia
non sunt de mundo, sicut et
ego non sum de mundo. 15 Non
rogo ut tollas eos de mundo,
sed ut serves eos ex malo.
16 De mundo non sunt sicut
et ego non sum de mundo.
17 Sanctifica eos in veritate:
sermo tuus veritas est. 18 Sicut
me misisti in mundum, et ego
misi eos in mundum: 19 et pro
eis ego sanctifico me ipsum, ut
sint et ipsi sanctificati in veri-
tate. 20 Non pro his autem

11. *ημεις*] add. *ἐν* X. | add. *ἐν εσμεν* 33. *g.* Syr.Hcl. Arm.
12. *ημην*] *ημεν* B. *Btly. in coll. Blc. Mai.* (*ὁτεμη* C.) *ημιν* H*ΓΛ.
— *μετ' αυτων*] †add. *εν τῳ κοσμῳ* ꞇ. AC^{3}. rel. *f.* rel. (vid. ver. 11.) | praem. *a.* Arm. | om. BC*DL. 1. (Latt.) Memph. Theb. *Hil.* 417^{f}. 1062^{e}.
— *ᾡ* BC*L. 33. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. | ‡*οὓς* ꞇ. AC^{3}DXΔY. 1. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Orig. Int.* iv. 485^{b}. *Hil.* 1062^{e}. (vid. ver. 6 et xviii. 9.)
— *δεδωκας*] *εδωκας* C.
— *και* ante *εφυλ.* BC*L. 33. Syr.Hier. Theb. Arm. *Hil.* 1062^{e}. | *om. ꞇ. A C^{3}D*Gr.*Y. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. (Æth.) *Orig. Int.* iv.
13. *τῳ κοσμ.*] praem. *τουτῳ* D. *a.b.c.f. ff.* | om. Vulg. *e.g.* rel. *Orig.* iii. 599^{a}.
— *εν ἑαυτοις* AB.*Mai.*X. | ‡*εν αυτοις* ꞇ. C^{3}DLY. 69*. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | *επ αυτοις* 69 e corr.^{1}. | *εν ταις καρδιαις ἑαυτων* C*. Theb.*Mnt.*
14. *δεδωκα αυτ. τ. λογ. σου*] *δε εδωκα τ. λογ. σου εν αυτοις* D.
— *εμισησεν* *Orig.* iii. 599^{b}. | *μεισει* D. *a.e.*
— *εισιν εκ*] add. *τουτου* D. *a.c.f.* | om. *Orig.* iii.
— *καθως....κοσμου* Vulg. *a.f.ff.g.* | om. D. 69. *b.c.e.* vid. *Orig.* iii. 599^{a}. (? ver. 16. 599^{b}.) et *Orig. Int.* iii. 888^{d}.
14. *ουκ ειμι*] *post εκ του κοσμου* M.
15, 16. om. verr. 33.
15. *ουκ ερωτω....κοσμου*] om. Y.
— *αρῃς*] *αρεις* K.
— *εκ του κοσμου* ad fin. ver.] om. *a.*
— "quae sequuntur in marg. *ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου*" B. *Rulotta.* (*τηρησῃς*] *-σεις* B.*Blc.* | *πονηρου*] *κοσμου* B.*Blc.*) "et statim textus sic habet [ver. 16] *ἐκ τοῦ πονήρου οὐκ εἰσιν* ubi Rob. Steph. habet *ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσιν*" Rulotta. (*silent* Bentleius Birchius Maius, quod mirandum est!)
16. *εκ*] add. *τουτου* D. vid. *Orig. Int.* iii. 888^{d}. (? ver. 14.) | Contra, *Orig.* iii. 599^{b}.
— *κοσμου* *Orig.* iii. | *πονηρου* B*Rl.*(supra.)
— *εγω*] *καγω* D. 69. Vulg. *c.f.* Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. (om. "et" Latt. rel.)
— *ουκ ειμι ante εκ του κοσμου* ABCDL X. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | ‡post ꞇ. ΔY. 1. 69. rel. Syr.Hcl. Goth.
17. praem. *πατερ αγιε* Δ. | praem. pater Syr.Pst.
— *τῃ*] om. B.
17. *αληθειᾳ*] †add. *σου* ꞇ. C^{3}XY. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. ABC*DL. 1. Latt. Theb. Goth. ‖add. *ὁτι* Arm.
— *αληθεια*] praem. *ἡ* B.
18. *τον κοσμον bis*] praem. *τουτον* D. *a. b.c.f.* (*καγω....κοσμον bis* B*Lu.*)
— *αποστειλα* A*.
19. *εγω* Vulg. *a.f.(g.)* vv. *Orig. Int.* ii. 310^{a}. | om. A. *b.c.e.* Theb. Æth.
— *ωσιν ante και αυτοι* ABC*DLXY. 1. 33. 69. K. Vulg. *(a.)(b.)c.(e.)f.* Syr. Pst. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡post ꞇ. C^{3}Δ. rel. Syr.Hcl. Theb.
20. *των πιστ.*] praem. *παντων* X. 1 *sic.* Syr.Hcl.*mg.* Arm. *Orig. Int.* i. 70^{e}. | Contra, *Cypr.* 251. *Hil.* 950^{e}.
— *πιστευοντων* ABCD**Gr.*LXΔY. 1. 33. 69. EGHKMSUΓΛ. *b.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. | ‡*πιστευσοντων* ꞇ. D^{2}. Vulg. *a.c.e.f.* Theb. Æth. *Orig. Int.* i. *Cypr. Hil.*
— *δια τ. λογ. αυτ.* *Orig. Int.* i. *Cypr. Hil.* | om. A.
21. *παντες ἐν* ABC^{3}D. rel. *Clem.* 140. *Orig. Int.* i. *Eus.* c. Mcl. 192^{a}. *Cypr.* 213. 251. *Hil.* 212^{f}. 950^{e}. 952^{d}. | om. *ἐν* C*. (vid. post.)
— *συ*] *σοι* A.

12. ex eis *Cl.* | peribit *Am.* | 14. eos odio *Cl.* | 15. a malo *Cl.* | 18. sicut tu me *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

των δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ‡ πιστευόν-
των″ διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· 21 ἵνα πάντες ἓν
ὦσιν καθὼς σὺ ‡ πατὴρ″ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα
καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν † ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος ‡ πιστεύῃ″
ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 22 ‡ κἀγὼ″ τὴν δόξαν ἣν
δέδωκάς μοι q δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς
ἕν †· 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετε-
λειωμένοι εἰς ἕν, † ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με
ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπη-
σας. 24 ‡ Πατήρ,″ ‡ ὃ″ δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου
εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ· ἵνα θεωρῶσιν τὴν
δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ‡ δέδωκάς″ μοι, ὅτι ἠγάπησάς με
ρνδ/γ πρὸ καταβολῆς κόσμου. 25 ‡ Πατὴρ″ δίκαιε, καὶ ὁ
ρνε/ι κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, r καὶ οὗτοι
ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· 26 καὶ ἐγνώρισα
αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν
ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ῇ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

21. πιστεύσῃ
22. ἔδωκας
q ver. 11.
24. οὓς δέδ.
— ἣν ἔδωκας
r ver. 8.

rogo tantum, sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me, 21 ut omnes unum sint, sicut tu pater in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint, ut mundus credat quia tu me misisti. 22 Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi illis, ut sint unum sicut nos unum sumus, 23 ego in eis et tu in me, ut sint consummati in unum, et cognoscat mundus quia tu me misisti, et dilexisti eos sicut et me dilexisti. 24 Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum et illi sint mecum, ut videant claritatem meam quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. 25 (151, 3.) Pater iuste, et mundus te non cognovit, ego autem te cognovi, (155, 10.) et hi cognoverunt quia tu me misisti: 26 et notum feci eis nomen tuum et notum faciam, ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis.

---

21. πατηρ B.*Mai*.D. *Eus.* c. Mcl. | ‡ πατερ ϛ. AC. rel. *Clem.* 140. *Orig.* iii. 439ᵈ.
— εν ἡμιν] † add. ἓν ϛ. AC³LY. rel. Vulg. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. (Æth.) *Clem.* *Orig.* iii. 439ᵈ. iv. 28ᵉ. 395ᵈ. *Orig. Int.* i. 70ᵃ. 152ᶜ. ii. 58ᵃ. 331ᶜ. 354ᵇ. 438ᵉ. iii. 42ᶜ. 388ᵇ. iv. 540ᶜ. 564ᵈ. (in Cat. Cram. Eph. 110.) *Eus.* c. Mcl. *Cypr.* 213. *Firmil.* ap. Cypr. 143. *Hil.* 155ᵇ. (vid. verr. 11. 21 ante. 22.) | om. BC*D. *a.b.c.e.g.* Theb. Arm. *Orig.* i. 300ᵈ. *Eus.* c. Mcl. 193ᶜ. *Hil.* 780ᵈ. 951ᵃ. 952ᵈ.
— ὁ κοσμος] praem. και 1. Arm. *Clem.* | Contra, *Orig.* iii. 599ᶜ. *Eus.* c. Mcl. 192ᵃ.
— πιστευῃ BC*. *Clem.* *Eus.* c. Mcl. | ‡ πιστευσῃ ϛ. AC³D. rel. *Orig.* iii. 599ᶜ.
22. καγω BC*DLX. 1. 33. U. *Clem.* 140. *Eus.* c. Mcl. 192ᵃ. | ‡ και εγω ϛ. AC³ ΔY. rel.
— δεδωκας BCLXΔY. 1. 33. 69. K*sic.* rel. *Eus.* c. Mcl. 192ᵃ. | εδωκας ADU. *Clem.* *Hipp.* c. Noet. 7 (ii. 11). *Eus.* c. Mcl. 193ᵃ.
— δεδωκα BCD. rel. *Clem.* *Eus.* c. Mcl. *bis.* | εδωκα AKM. *Hipp.*
— ωσιν] add. το D. | Contra, *Clem.* *Hipp.* *Eus.* c. Mcl. *bis.*
— ἡμεις ἐν] † add. εσμεν ϛ. AC³X. rel. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. rel. *Orig. Int.* i. 70ᵃ. 82ᵃ. 152ᵈ. *Eus.* c. Mcl. *bis.* *Hil.* 954ᵈ. | om. BC*DL. 1. 33. *e.* Æth. *Clem.* *Hipp.* *Eus.* c. Mcl. 193ᶜ·ᵈ·
23. εγω εν αυτ. κ. συ εν εμ. *Clem.* 140. *Hipp.* c. Noet. 7 (ii. 11). *Orig. Int.* i. 70ᵃ. *Eus.* c. Mcl. 192ᵇ. 193ᵃ. *Hil.* 212ᶠ. 390ᶜ. 954ᵈ. | συ εν εμοι καγω εν αυτοις D.
— εις] add. το D. *Eus.* c. Mcl. *bis.* | Contra, *Clem.* *Hipp.*
— ἱνα 2°. *a.e.f.g.* | om. 1. Vulg. *b.c.* Arm. Æth. ‖ † praem. και ϛ. AΔY. (1.) rel. Vulg. *b.c.f.* Theb. rel. | om. BCDLX. 33. 69. *a.e.g.* Memph. *Hipp.* (*Orig.* iii. 599ᵇ.) *Eus.* c. Mcl. *Hil.*
— γινωσκῃ *Eus.* c. Mcl. | -κει HKΓΛ.
— ηγαπησας 1°. Vulg. *c.e.f.* Syrr. Pst. (MSS.) & Hcl *mg.* Theb. Goth. *Clem.* 102. *Eus.* c. Mcl. | ηγαπησα D. *a.b.* Syrr. Pst. *ed. e punctis.* & Hcl. *txt.* Memph. Arm. Æth.
— εμε *Clem.* *Eus.* c. Mcl. | συ με D. *a.b.* (vid. ver. 25.)
24. πατηρ AB. | ‡ πατερ ϛ. CDX. rel. *Clem.* 140. *Eus.* c. Mcl. 192ᵇ.
— ὃ BD. Vulg. MS. (ap. *Ln.*) Memph. Goth. | ‡ οὓς ϛ. ACLY. rel. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Arm. Æth. *Clem.* *Eus.* c. Mcl. *Cypr.* 235. 321. *Hil.* 164ᵉ. 1017ᶜ. 1033ᵈ. (vid. ver. 6.)
— δεδωκας *Eus.* c. Mcl. | εδωκας A. *Clem.*
— κακεινοι *Clem.* *Eus.* c. Mcl. | και εκεινοι AKU.
24. θεωρωσιν *Clem.* *Eus.* c. Mcl. | θεωρησωσιν G.
— την εμην *Iren.* 244. *Clem.* *Cypr.* 321. | om. D. *Eus.* c. Mcl. *cod.* (*Cypr.* 235.)
— ἣν δεδωκας ACDLXΔ. 1. 33. 69. H MU. *Eus.* c. Mcl. (vid. ver. 22.) | ‡ ἣν εδωκ. ϛ. B.*Mai*.YE. rel. *Clem.*
25. πατηρ AB. | ‡ πατερ ϛ. CD. rel. *Clem.* 140. *Hipp.* Char. (245.)
— και 1°. *Am.* *a.e.g.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. MSS. et ed. Goth. Arm. Æth. *Clem.* *Hipp.* *Orig. Int.* 89ᵈ·ᵉ· | om. D. Vulg. *Cl.* *b.c.f.* Memph. MS. Theb.
— κοσμος] add. τουτος *sic* D. praem. *hic* *a.f.* | non habent *Clem.* *Hipp.*
— δε σε *Clem.* (αλλ᾽ εγω σε *Hipp.*) | om. σε A.
— εγνων *Clem.* *Hipp.* | εγνωκα D.
— και οὗτοι εγνωσαν (*Clem.*) *Hipp.* | om. 69.
26. και εγνωρισα....και γνωρισω] om. Syr. Hier. ap. *Bch.*
— ἣν] ᾗ D. Latt. ("non est usitata locutio *dilectio quam dilexisti me*...., usitate quippe diceretur, dilectio *qua* dilexisti me. De *Graeco* quidem ista translata est." *Augustinus* in Johan. Ev. Tract. cxi. (ed. Bass. iv. 1035.)

21. credat mundus *Cl.* | 22. dedi eis *Cl.* | sicut et nos *Cl.* | 24. sum ego *Cl.* | 25. *om.* et *ante* mundus *Cl.*

A B C (D*). L X Δ Y. 1. 33. 69. E(G*)(H)KMSUΓΛ.

XVIII.

ρνς α | ρνζ ι | ρνη α | ρνθ ι | ρξ α

s ‖ Matt. 26:36, seq. ‖ Mar. 14:32, seq. ‖ Luc. 22:39.

1. τοῦ Κεδρῶν. a

¶ H

¶ Theb.

4. Ἰησοῦς οὖν

¶ G*

§ Theb.

cap. 17:12.

¶ Theb.

62 1 s Ταῦτα εἰπὼν † Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων,
ὅπου ἦν κῆπος εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ. 2 ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν
τὸν τόπον· ὅτι πολλάκις συνήχθη ¶ † Ἰησοῦς ἐκεῖ
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.¶ 3 ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν
τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ * τῶν″ Φαρι-
σαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμ-
πάδων καὶ ὅπλων. 4 Ἰησοῦς ‡ δὲ″ εἰδὼς πάντα τὰ
ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ‡ ἐξῆλθεν καὶ λέγει″ αὐτοῖς, Τίνα
ζητεῖτε; 5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζω-
ραῖον. Λέγει αὐτοῖς †, Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ
Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν¶ μετ' αὐτῶν. 6 ὡς οὖν
εἶπεν αὐτοῖς, † Ἐγώ εἰμι, ‡ ἀπῆλθαν″ εἰς τὰ § ὀπίσω
καὶ ‡ ἔπεσαν″ χαμαί. 7 πάλιν οὖν ‡ ἐπηρώτησεν αὐ-
τούς,″ Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν
Ναζωραῖον. 8 Ἀπεκρίθη † Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν ὅτι
ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν·
9 ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι t Οὓς δέδωκάς
μοι οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα.¶ 10 Σίμων οὖν
Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτήν, καὶ ἔπαισεν
τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ

1 (156, 1.) Haec cum dixisset Iesus, egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipse et discipuli eius.
2 (157, 10.) Sciebat autem et Iudas, qui tradebat eum, locum, quia frequenter Iesus convenerat illuc cum discipulis suis.
3 (158, 1.) Iudas ergo cum accepisset cohortem et a pontificibus et Pharisaeis ministros, venit illuc cum lanternis et facibus et armis.
4 (159, 10.) Iesus itaque sciens omnia quae ventura erant super eum, processit et dicit eis, Quem quaeritis?
5 Responderunt ei, Iesum Nazarenum. Dicit eis Iesus, Ego sum. Stabat autem et Iudas qui tradebat eum cum ipsis.
6 Ut ergo dixit eis, Ego sum, abierunt retrorsum et ceciderunt in terram.
7 Iterum ergo eos interrogavit, Quem quaeritis? Illi autem dixerunt, Iesum Nazarenum.
8 Respondit Iesus, Dixi vobis quia ego sum: si ergo me quaeritis, sinite hos abire.
9 Ut impleretur sermo quem dixit quia quos dedisti mihi, non perdidi ex ipsis quemquam.
10 (160, 1.) Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis servum et abscidit eius

1. *Ιησ.*] †praem. ὁ ς. ACD. rel. | om. BL*.
— *των Κεδρ.* BCLY. rel. *Orig.* iv. 398ᵈ. vid. LXX. 1 Sam. xv. 23. 1(3) Reg. xv. 13. *Cod. Vat.* (in locis rel. LXX. articulo caret.) | *του Κεδρ.* ADΔS. Vulg. *c.(e.)f.g.* Goth. *ut vid.* Arm. ut vid. LXX. 1 (3) Reg. xv. 13. *cod. Alex.* | *του Κεδρου* D. Cedri *a.b.* Theb. arboris cedri Memph. Kedros Æth.
— *εισηλθεν* *Orig.* iv. | *-θον* E. *e.*
— *και οἱ* *Orig.* iv. | om. *και* U*. *e.*
2. *δε*] om. G. Arm.
— *παραδιδους*] *παραδιδων* D.
— *συνηχθη*] add. *και* ΔYEGHMSΓΛ. | om. ABCDLX. 1 *sic.* rel. vv.
— *Ιησ.*] †praem. ὁ ς. ACD. rel. | om. BLXΛ.
— *εκει* post *Ιησους* ACL. rel. *e.* Syr.Hcl. Goth. | post *αυτου* B. | post *συνηχθη* D. Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Pst. (Memph. Theb. *ut vid.*) Arm. Æth.
3. *λαβων* *Orig.* iv. 292ᵈ. 398ᵈ. | *παραλαβων* 1. ‖ add. *ὁλην* 69. | om. *Orig.* iv. *bis.*
— *και* 2°.] add. *εκ* DL. (*a.*)
— *των φαρ.* BDL. Memph. | *om. *των* ς. AC. rel. *Orig.* iv. *bis.*
4. *Ιησ. δε* DLX. 1. 33. *a.b.c.f.* Syr.Pst. Memph. Goth. (Æth.) (ὁ *δε Ιησ.* 69.) | ‡*Ιησ. ουν* ς. ABC. rel. Vulg. *e.g.*
— *ειδως* *Orig.* i. 395ᵃ. *Orig. Int.* iii. 906ᵉ. | *ειδων* D. 69. Syr.Hier. Arm. Æth.
— *παντα* *Orig.* i. | *-τας* K*.
— *τα* *Orig.* i. | om. Y.
— *ερχομενα* *Orig.* i. | *επερχομενα* Δ.
— *εξηλθεν και λεγει* BC*D. 1. (Vulg.) *a.(b.)c.e.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. *Mut.* Arm. Æth. *Orig.* i. iv. 399ᵃ. | ‡*εξελθων ειπεν* ς. AC³LX(Y). rel. *f.* Memph. Goth. *Orig. Int.* iii. (*ειπειν* Y.)
5. *απεκριθησαν*] add. *και ειπον* X. (Memph.) (Goth.) Æth. | om. *Orig.* i. 395ᵃ. iv. 399ᵃ.
— *Ναζωραιον* *b.e.f.* *Orig.* i. iv. | *Ναζαρηνον* D. Vulg. *a.e.* *Orig. Int.* iii. 906ᵉ.
— *λεγει αυτοις*] †add. ὁ *Ιησους* ς. AC L. rel. Vulg. *c.f.* Syrr. Pst. & Hcl. (Memph.) rel. | om. BD. *a.b.e.* *Orig.* i.
— *εγω ειμι*] add. ὁ *Ιησους* B. *Btly. Bch.* (et sine ὁ *Mai.*) (*a.*) | om. rel. *Orig.* i.
6. *ουν* *Orig.* i. 395ᵇ. | om. A. Arm. Æth.
— *αυτοις*] †add. *ὁτι* ς. CΔY. rel. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig.* i. (add. Jesus Syr.Pst.) | om. ABDLX. 1. 33. Latt. Memph. Æth. *Orig.* iv. 399ᵃ.
6. *απηλθαν* BD. | ‡*απηλθον* ς. AC. rel. *Orig.* i. iv.
— *επεσαν* BCDLX. 1. 33. E(?corr.) | ‡*επεσον* ς. AΔY. rel. *Orig.* iv.
7. *επηρωτησεν* *ante* *αυτους* ABCLXY. (33.) 69. U. Vulg. *Cl.* *e.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Orig.* iv. 399ᵃ.) (*ηρωτησεν* 33. *Orig.* iv.) | ‡*post* ς. DΔ. 1. rel. *Am.* *a.b.c.* Goth. *Orig.* i. 395ᵇ(*αυτος*). ‖ add. *λεγων* D. Theb. (Æth.) | om. *Orig.* i. iv.
— *ειπον*] *-παν* DX *sic.* ‖ add. *παλιν* D. *Orig.* i. | om. *Orig.* iv.
8. *απεκριθη*] add. *αυτοις* DX. 1. 69. *f.* Syr.Pst. Theb. Arm. (Æth.) *Orig.* i. 395ᵇ. | Contra, rel. (Latt.) Syr.Hcl. rel.
— *Ιησ.*] †praem. ὁ ς. DX. 1. 69. *Orig.* i. | om. ABCLΔY. 33. EKMSUΓΛ.
9. *δεδωκας*] *εδωκας* D.
— *ουκ απωλεσα*] om. *ουκ* et trsp. *απω-*

4. dixit *Cl.* | 7. interrogavit eos *Cl.* | 9. ex eis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph.(Theb.) ρξα Goth. Arm. Æth. *α*
u Matt. 26:42.

‡ ὠτάριον″ τὸ δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλ-
χος. 11 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν
μάχαιραν † εἰς τὴν θήκην. u τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν
μοι ὁ πατὴρ οὐ μὴ πίω αὐτό;

v ‖ Matt. 26:57. ρξβ ‖ Mar. 14:53. *α* ‖ Luc. 22:54.
ρξγ ι
¶ D*
w cap. 11:50.
§ Theb. ρξδ δ
x ‖ Matt. 26:58. ‖ Mar. 14:54. ‖ Luc. 22:54. ρξε ι

63 12 v Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ
ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ
ἔδησαν αὐτόν, 13 καὶ ‡ ἤγαγον″ † πρὸς Ἄνναν πρῶ-
τον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.¶ 14 w ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμ-
βουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρω-
πον ‡ ἀποθανεῖν″ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 § x ἠκολούθει δὲ
τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ [ὁ] ἄλλος μαθητής.
ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ
συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-
ρέως.

ρξϛ *α* ρξζ ι
y ‖ Matt. 26:69. ρξη ‖ Mar. 14:69. *α* ‖ Luc. 22:55.
ρξθ ι

64 16 Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω.
ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ‡ ὁ γνωστὸς″ ‡ τοῦ
ἀρχιερέως,″ καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν
Πέτρον. 17 y λέγει οὖν ‡ τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ
θυρωρός,″ Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώ-
που τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί. 18 Εἱστήκει-
σαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιη-

auriculam dextram: erat autem nomen servo Malchus. 11 (161, 1.) Dixit ergo Iesus Petro, Mitte gladium in vaginam: calicem quem dedit mihi pater, non bibam illum?

12 (162, 1.) Cohors ergo et tribunus et ministri Iudaeorum comprehenderunt Iesum et ligaverunt eum, 13 (163, 10.) et adduxerunt eum ad Annam primum: erat enim socer Caiaphae, qui erat pontifex anni illius: 14 erat autem Caiaphas qui consilium dederat Iudaeis quia expedit unum hominem mori pro populo. 15 (164, 4.) Sequebatur autem Iesum Simon Petrus et alius discipulus: (165, 10.) discipulus autem ille erat notus pontifici et introivit cum Iesu in atrium pontificis.

16 (166, 1.) Petrus autem stabat ad ostium foris. (167, 10.) Exivit ergo discipulus ille qui erat notus pontifici et dixit ostiariae, et introduxit Petrum. 17 (168, 1.) Dicit ergo Petro ancilla ostiaria, Numquid et tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille, Non sum. 18 (169, 10.) Stabant autem servi et ministri ad prunas, quia frigus

---

λεσα post εξ αυτ. ουδ. D. *a.* | Contra, *Hil.* 1063c.
9. αυτων] αυτου A.
— ουδενα] ου U*.
10. Σιμων ουν] τοτε Σιμων D.
— ειλκυσεν] ηλκ. 69. K*Λ.
— δουλον] ante του αρχ. D. *a.b.c.e.f.* | Contra, Vulg.
— ωταριον BC*LX. Latt. Syr.Hcl.mg. | ‡ωτιον ς. AC3D. rel. Syrr.Pst.&Hcl. txt. (vid. Matt. xxvi. 51.)
— ονομα] praem. το DX.
— τω δουλω] του δουλου εκεινου D. *a.e.* (*f.*)(*ff.*)
11. μαχαιραν] †add. σου ς. 1s. 69. Vulg.*Cl.* *e.* Theb.*Mnt.* Æth. *Orig. Int.* iii. 908c. *Hil.* 447d. 1056b. (vid. Matt. xxvi. 52.) | om. ABCDLXΔY. 33. EKMSUΓΛ. *Am.* *a.b.c.f.g.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.
— θηκην] add. αυτης X. 69. *a.b.c.e.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. | Contra, Vulg. Goth. *Hil.* bis.
— δεδωκεν *Dion. Alex.* 36 (et ap. Mai. vi. 165). | εδωκεν DΔ.
— πατηρ] add. μου 69. Syr.Pst. Memph. Æth. *Dion. Alex.* *Hil.* 510a. 531a. | Contra, *Hil.* 447d. 1056b.
11. πιω] ποιω 69.
12. συνελαβον] -βοντο Y.
13. ηγαγον BD. 69. *a.* Syr.Pst. *ut vid.* Memph. Goth. *ut vid.* | ‡απηγαγον ς. ACL. rel. Vulg. *b.c.f.g.* Syr.Hcl. *ut vid.* Æth. (vid. Matt. xxvi. 57. Mar. xiv. 53.) ‖ †add. αυτον ς. AC3L. rel. Vulg. *b.* *f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.*Mnt.* rel. | om. BC*DXΔ. 33. *a.c.ff.*
— ην γαρ πενθερος του Καιαφα] om. Syr.Hier.txt.
— Καιαφα AB. rel. *Am.* Memph. Goth. | Καιφα CD. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.g.*
— fin.] add. Misit eum igitur Annas vinctum ad Caiapham principem sacerdotum Syr.Hcl.*mg.* Et Annas misit Jesum ad Caipham Syr.Hier. (vid. ver. 24.)
14. ην δε] add. και C.
— αποθανειν BC*[D]LX. 1. 33. 69*Scr.* Latt. Syrr. Pst. & Hcl.*mg.* Memph. Theb.*Mnt.* Arm. Æth. | ‡απολεσθαι ς. AC3ΔY. rel. Syr.Hcl.*txt.* Goth.
— fin.] add. et non tota gens pereat *a.* (vid. xi. 50.)
15. δε τω Ιησου *sic* C2. 69*mg.man.rec.* (τω tantum 69*.) | δε αυτοις C*.
— ὁ αλλος CLXY. rel. (unus e discip. aliis Syr.Pst.) | om. ὁ AB.*Mai.*[D]. Memph. Theb. Arm.MSS.
— ην] post γνωστος B. *a.c.f.* Syr.Pst.
— του αρχιερεως] om. Syr.Pst. Goth.
16. τη θυρα] την θυρα *sic* Γ. | την θυραν 69.
— εξηλθεν] εισηλθεν 69*.
— ὁ αλλος Vulg.*Cl.* *g.* | εκεινος 69. *Am.* Æth. ille alius *a.b.c.f.ff.* | om. Y.
— ὁ γνωσ. BC*L. | ‡ὃς ην γν. ς. AC2[D]X. rel. vv. (vid. ver. 15.)
— του αρχιερεως BC*LX. | ‡τω αρχιερει ς. AC2[D]. rel. (vid. ver. 15.)
17. τω Πετρω *ante* ἡ παιδ. ἡ θυρ. BC*L X. 33. Vulg. *b.c.f.ff.* | ‡post ς. AC3 [D]Y. rel. *a.* vv.
18. ειστηκεισαν *Eus.* D.E. 293a. 488b. | -κησαν KΛ.
— δε 1o.] om. L. Memph.MS. Arm. *Eus.* D.E. *bis.*

10. auriculam ejus *Cl.* | 11. gladium tuum *Cl.* | illum *Cl.* | 13. *etc.* Caiphae *Cl.* | 16. discipulus alius *Cl.*

ABCD². LXΔY. 1. 33. 69. F[G·[H]KMSUΓΛ. § H § G*

κότες, § ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ * καὶ″
‡ ὁ Πέτρος μετ᾽ αὐτῶν″ ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.
19 ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν § τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν
ρο α μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20 ἀπε-
κρίθη αὐτῷ † Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ‡ λελάληκα″
τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν † συναγωγῇ καὶ
ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου ‡ πάντες″ οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται,
ροα ι καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21 τί με ‡ ἐρωτᾷς″;
‡ ἐρώτησον″ τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε
ροβ α οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόν-
22. εἷς τῶν παρεστώτων ὑπηρ. τος ‡ εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν″ ἔδωκεν ῥάπισμα
τῷ Ἰησοῦ εἰπών, Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;
ρογ ι 23 ἀπεκρίθη αὐτῷ † Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα μαρ-
τύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰ δὲ καλῶς, τί με δέ-
ρεις;
ροδ α 65 24 Ἀπέστειλεν [οὖν] αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδε-
ροε α μένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 z ἦν δὲ Σίμων
z ‖Matt. 26:71-75. Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ,
‖Mar. 14:70-72. Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο
|Luc. 22:58-62. ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. 26 λέγει εἷς ἐκ τῶν
δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν
Πέτρος τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽

erat, et calefiebant: erat autem cum eis et Petrus stans et calefaciens se. 19 Pontifex ergo interrogavit Iesum de discipulis et de doctrina eius. 20 (170, 1.) Respondit ei Iesus, Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga et in templo, quo omnes Iudaei conveniunt, et in occulto locutus sum nihil. 21 (171, 10.) Quid me interrogas? interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis: ecce hi sciunt quae dixerim ego. 22 (172, 1.) Haec autem cum dixisset, unus adsistens ministrorum dedit alapam Iesu, dicens, Sic respondis pontifici? 23 (173, 10.) Respondit ei Iesus, Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me caedis?

24 (174, 1.) Et misit eum Annas ligatum ad Caiaphan pontificem. 25 (175, 1.) Erat autem Simon Petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei, Numquid et tu ex discipulis eius es? Negavit ille et dixit, Non sum. 26 Dicit unus ex servis pontificis, cognatus eius cuius abscidit Petrus auriculam, Nonne ego te vidi in horto cum illo?

18. *και εθερμαινοντο* *Eus.* D.E. *bis.* | om. 1. *a.b.ff**. (ante *ὁτι ψυχ. ην* Syr.Pst.)
— *ην δε * και″ ὁ Πετρ. μετ᾽ αυτ.* BCLX. 1. 33. (*a.*) Syr.Pst. Theb. (Æth.) | ‡*ην δε μετ᾽ αυτων ὁ Πετρ.* ς. A[D]Δ. rel. (Vulg. *b.c.*)*f.g.* Syr.Hcl. (Memph.) Goth. (Arm.) "et Petrus" Vulg. *b.c.* Syr.Hcl.* Arm. | *ην γαρ μετ᾽ αυτ. και ὁ Πετρ.* 69.
— *ἑστως*] om. K*. (*a.*) | *ἑστηκως* Y.
19. *περι* 2°.] om. 69.
20. *απεκριθη*] add. *δε* 1.
— *αυτῳ*] om. C. *a.b.*
— *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. AC. rel. | om. B. *Mai.*[D]L.
— *παρησιᾳ* B**Rl.Mai.*
— *λελαληκα* ABC*LXΔY. 1. 33. | ‡*ελαλησα* ς. C³[D]. rel.
— *τῳ κοσμῳ*] cum populo Syr.Pst.
— *εδιδαξα*] om. 69 *txt.*(*mg.* man. rec.)
— *συναγ.*] †praem. *τῃ* ς. 1s. 69*mg.* Λ. Arm. | om. AB.*Mai.*C[D]LXΔY. 33. 69*. EGHKMSUΓ.
— *παντες* AB.*Mai.*C*LX. 1. 33. 69. (H *πάντε*). Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 906ᵇ. | ‡*παντοτε* *St.* 3. C³[D]ΔYEGKMSs UΓΛ. Syr.Hcl. Goth. | *παντοθεν* *Elz.*
20. *συνερχονται* *Orig. Int.* iii. | *συνηρχοντο* 33. M. Arm.
21. *ερωτας* ABC*LXY. 33. | ‡*επερωτας* ς. C(³*ut vid.*)[D]Δ. 1. 69. rel.
— *ερωτησον* BC*LX. 1. 69. | ‡*επερωτ.* ς. AC³[D]Y. 33. rel.
— *τι* 2°.] *ὁτι* Δ.
— *ἁ ειπον*] *τι ελαλησα* X. (*-δασιν ante* mg. man. rec. 69.)
22. *δε*] om. X. 69. *a.* Memph. Arm.
— *εἱς παρεστηκως των ὑπηρετων* B. Vulg. *a.ff.g.* (*παρ. εἱς* *Bch.*) | *εἱς των παρεστωτων ὑπηρετων* C*LX(Y). 33. *b.*(*c.*)*f.* Memph. (Æth.) (*παρεστηκοτων* Y.) | ‡*εἱς των ὑπηρ. παρεστηκως* ς. AC³[D]Δ. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. | *εἱς τ. ὑπηρ. εστηκως* 69.
— *οὑτως*] *οὑτος* 69(**Scr.*)
— *αποκρινῃ*] *-νει* 69 *sic.* MUΛ.
23. *απεκρ.....Ιησ.*] *ὁ δε Ιησ. ειπεν αυτῳ* 69. (Arm.) respondit Jesus et dixit illi Syr.Pst. Memph. Theb.
— *Ιησ.*] †praem. *ὁ* ς. AC³[D]. rel. | om. BC*L.
24. *ουν* *Elz.* BC*LXΔ. 1. 33. *a.b.f.ff.* Syr.Hcl. Arm. | *δε* 69. Syr.Pst. Theb. | om. *St.* 3. AC³[D]Y. rel. Memph. ("et misit" Vulg. *c.g.* Æth. tunc misit Goth.)
— *ὁ Αν.*] om. *ὁ* [D]Γ.
— *Καιαφαν*] *-φα* Λ.
— *αρχιερεα*] *-ρεαν* H.
25. *Σιμων*] om. X.
— *ειπον*] *-πεν* Λ *Tf.*
— *αυτου ει sic* C³. | *ει εκεινου* C*. | *ει του ανθρωπου εκεινου* C².
— *ηρνησατο*] add. *ουν* C³ΔYEGMΓΛ. | om. ABC*[D]LX. rel. Syr.Hcl. Theb. Arm. (at ille neg. *a.* et ille *c.* Syr. Pst. Æth. autem *f.* Memph. Goth.)
— *ειπεν*] *λεγει* A. 33.
26. *λεγει*] add. *ουν* 1.
— *συγγενης ων* *a.* Syr.Hcl. | *ὁ συγγενης* LX. 33. Syr.Pst.
27. *ηρνησατο*] post *ὁ Πετρος* 69. *c.* (om. *ὁ Πετρ.* *a.b.e.*)

18. calefaciebant se *Cl.* | 19. discipulis suis *Cl.* | 21. locutus sim *Cl.* | 22. respondes *Cl.* | 26. dicit ei *Cl.*

Vulg. a. b. c. Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

a ||Matt. 27:1. ροϛ
||Mar. 15:1. α
||Luc. 23:1. ροζ ι

b cap. 12:33.

αὐτοῦ; [27] πάλιν οὖν ἠρνήσατο † Πέτρος, καὶ εὐθέως
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
66 [28] a ῎Αγουσιν οὖν τὸν ᾿Ιησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα
εἰς τὸ πραιτώριον. ἦν δὲ ‡ πρωΐ″· καὶ αὐτοὶ οὐκ
εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ‡ ἀλλὰ″
φάγωσιν τὸ πάσχα. [29] ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλᾶτος * ἔξω″
πρὸς αὐτοὺς καὶ ‡ φησίν,″ Τίνα κατηγορίαν φέρετε
κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; [30] ἀπεκρίθησαν καὶ
‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος ‡ κακὸν ποιῶν,″ οὐκ ἄν
σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. [31] εἶπεν οὖν αὐτοῖς † Πι-
λᾶτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. εἶπον † αὐτῷ οἱ ᾿Ιουδαῖοι, ῾Ημῖν οὐκ
ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· [32] ἵνα ὁ λόγος τοῦ ᾿Ιησοῦ
πληρωθῇ ὃν εἶπεν b σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν
ἀποθνήσκειν.
ροη α 67 [33] Εἰσῆλθεν οὖν ‡ πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον″ ὁ
Πιλᾶτος, καὶ ἐφώνησεν τὸν ᾿Ιησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ,
ροθ ι Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ᾿Ιουδαίων; [34] ᾿Απεκρίθη † †
᾿Ιησοῦς, ‡ ᾿Απὸ σεαυτοῦ″ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ‡ ἄλλοι
εἶπον σοι″ περὶ ἐμοῦ; [35] ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος, Μή
τι ἐγὼ ᾿Ιουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; [36] ἀπεκρίθη

[27] Iterum ergo negavit Petrus, et statim gallus cantavit.

[28] (176, I.) Adducunt ergo Iesum a Caiapha in praetorium: erat autem mane: (177, 10.) et ipsi non introierunt in praetorium, ut non contaminarentur sed manducarent pascha. [29] Exivit ergo Pilatus ad eos foras et dixit, Quam accusationem adfertis adversus hominem hunc? [30] Responderunt et dixerunt ei, Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. [31] Dixit ergo eis Pilatus, Accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo Iudaei, Nobis non licet interficere quemquam. [32] Ut sermo Iesu impleretur, quem dixit significans qua esset morte moriturus.

[33] (178, I.) Introivit ergo iterum in praetorium Pilatus, et vocavit Iesum et dixit ei, Tu es rex Iudaeorum? [34] (179, 10.) Et respondit Iesus, A temet ipso hoc dicis, an alii tibi dixerunt de me? [35] Respondit Pilatus, Numquid ego Iudaeus sum? gens tua et pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? [36] Respondit Iesus, Regnum

---

27. Πετρος] †praem. ὁ ϛ. C²X. rel. | om. ABC*[D]LΔY. 1. EGKΓΛ.
28. ουν Syr.Hcl. Memph. Arm. (Et dedux. Æth.) | om. L. 69. MU. *b.* *Orig.* iv. 387ᵈ. autem *f.g.* Syr.Pst. Theb. Goth. | "post haec" ante αγουσιν Theb.
— απο τ. Καιαφ. εις το πραιτ. *Orig.* iv. ad Caipha in praetorio *f.* ad Caipham in praetorium *ff.*(*g.*) missum ad Caipham principem sacerdotum in praetorium *a.* ad Caipham et ad Pilatum in praetorium *c.* ||(Καιφα [D.])
— πρωι ABC[D]LXΔ. 1. 33. 69. MUΛ. | ‡πρωια ϛ. YEGHKSsΓ.
— αλλα ABC*[D]Δ. 1. *Am.* *b.*(*c.*)*g.* (Syr.Pst.) Theb. Goth. | ‡αλλ' ινα ϛ. C²LXY. rel. Vulg.*Cl.* *a e.f.ff.* Syr. Hcl. (Æth.) usque dum Memph.
— το πασ.] om. το [D.]
29. εξω *ante* προς αυτους BC*LX. 1. 33. *For.* Syrr.Pst.&Hcl.* (Goth.) Æth. | *post* 69. Vulg. *a.b.c.e.f.ff.g.* (Arm.) | *om. ϛ. AC³[D]ΔY. rel. Memph. Theb.
— φησιν BC(**Tf.* in Gr. Test.)LX. 1. 33. | ‡ειπεν ϛ. AC(³*Tf.* in Gr. Test.)[D] ΔY. rel.
29. κατα] om. B.
30. ειπαν BC. | ‡ειπον ϛ. A. rel. | (-πεν [D.])
— κακον ποιων BL. *e.* | κακοποιων C*. 33. *a.* | ‡κακοποιος ϛ. AC³[D]XΔ. rel. Vulg. *b.c.f.* *Eus.* in Ps. 30ᵇ. (κακοποιως Y.)
31. ουν] om. *a.b.e.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— Πιλατος] †praem. ὁ ϛ. AC³. rel. | om. BC*.
— αυτον 2°.] om. 1. *c.* Arm.
— ειπον] †add. ουν ϛ. LXΔY. rel. (Latt.) | add. δε A[D]. 1. KU. Syr. Hcl. Goth. (Æth.) | om. BC. *e.* Syr. Pst. Memph. Theb. Arm.
— αποκτειναι] post ουδενα 1. *a.c.* | Contra, *Orig.* iv. 401ᵉ.
32. Ιησου] θεου LΔ. domini Goth.
— θανατῳ] add. ὧ 69.
— ημελλεν] εμελλ. LK. | ημελλον 69.
33. παλιν *ante* εις τ. πραιτ. BC*[D]LX ΔY. Latt. (Arm.) (Æth.) | ‡post ϛ. A. 1. rel. Syr.Hcl. Goth. | om. C³. 33. Syr.Pst. Theb. | (παλιν ὁ Πιλατος εις το πρετωρ. 69. Memph.) | om. ὁ ante Πιλ. [D.]
33. αυτῳ] αυτοις A.
— ὁ βασ. *Orig.* iv. 23ᵇ. | om. ὁ Y*.
34. ab init.] add. και [D.] *Am.* *c.ff.g.* Æth.
— απεκριθη] απεκρινατο A[D]. 1. 33. U. ||†add. αυτῳ ϛ. C³Δ. rel. *c.* Syr. Pst. (Æth.) | om. ABC*[D]LXY. 1. 33. MU. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm.
— Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. AC[D]. rel. | om. BLX. 1.
— απο σεαυτου BC*L. | ‡αφ' ἑαυτου ϛ. AC²[D]. rel.
— συ *b.e.* | om. [D.] (Latt.) Theb. Arm. Æth. (σοι 69.)
— αλλοι ειπον σοι BC*[D]L. Vulg.*Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | ‡αλλοι σοι ειπον ϛ. AC³X. rel. *Am.* *a.b.c.e.f.* Goth. Arm. [Æth.] αλλο (*sic*) σοι ειπεν M.
35. μη τι *Orig.* iv. 401ᵉ. | om. τι 1.
— οἱ αρχ.] om. οἱ [D.]
— εμοι *Orig.* iv. | μοι A.

---

28. sed ut manduc. *Cl.* | 31. ergo ei *Cl.* | 32. morte esset *Cl.* | 34. *om.* et *ab init.* *Cl.* | dixerunt tibi *Cl.*

A B (C) D². L X Δ Y. 1. 33. 69. E(G)HKMSU(Γ)Λ. ¶ C

† Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου·¶ εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ
ἐμή, οἱ ὑπηρέται ‡ οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἄν″ ἵνα μὴ
παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ
ρπ δ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. [37] εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος,
Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ
ρπα ι λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι †. ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι
37. εἰμι [ἐγώ.] ἐγὼ εἰς τ. καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω
τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου
τῆς φωνῆς. [38] λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος, Τί ἐστιν
ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς
ρπβ θ Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν ‡ εὑρίσκω
c ‖Matt. 27:15. ρπγ δ ἐν αὐτῷ αἰτίαν.″ [39] c ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα
‖Mar. 15: 6. ‡ ἀπολύσω ὑμῖν″ ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ‡ ἀπο-
‖Luc. 23:17. ρπδ α λύσω ὑμῖν″ τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; [40] ἐκραύ-
γασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ
τὸν Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

meum non est de mundo hoc: si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei decertarent ut non traderer Iudaeis: nunc autem meum regnum non est hinc. [37] (180, 4.) Dixit itaque ei Pilatus, Ergo rex es tu? Respondit Iesus, Tu dicis, quia rex sum ego. (181, 10.) Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testimonium perhibeam veritati: omnis qui est ex veritate audit meam vocem. [38] Dicit ei Pilatus, Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Iudaeos (182, 9.) et dicit eis, Ego nullam invenio in eo causam. [39] (183, 4.) Est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in pascha: vultis ergo dimittam vobis regem Iudaeorum? [40] (184, 1.) Clamaverunt rursum omnes dicentes, Non hunc sed Barabban. Erat autem Barabbas latro.

XIX. ρπε δ 68 [1] Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ
d ‖Matt. 27:29. ἐμαστίγωσεν. [2] d καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέ-
‖Mar. 15:17. φανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ

[1] (185, 4.) Tunc ergo adprehendit Pilatus Iesum et flagellavit, [2] et milites plectentes coronam de spinis inposuerunt capiti eius et veste purpurea

36. Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. Δ. 33s. 69. Ss. | om. ABC[D]LXY. 1. EGHKMUΓΛ.
— τουτου ει εκ του κοσμου τουτου] om. Y.
— ἡ βασ. ἡ εμη 2°. *Orig.* i. 375f. iii. 220f. 582d. iv. 23b. | ἡ εμη βασ. [D.]
— οἱ εμοι ηγωνιζοντο *ante* αν B(²*Rl.Mai.*) LX. 1. 33. 69. Arm. *Orig.* i. iii. 220f. iv. | ‡*post* ϛ. A[D]. rel. Æth. *Orig.* iii. 582d. (om. αν B**Rl.Mai.*)
— παραδοθω *Orig.* i. iii. *bis.* iv. | παραδω [D.] 69.
37. απεκριθη] praem. και U. Æth. ‖add. αυτῳ K. Syr.Pst. Memph.MS. Theb.
— ὁ Ιησ. AB[D.] rel. | om. ὁ LXΔ. 33. Γ *sic* Λ *Tf.*
— εγω *semel* B[D]LY. 1. 33. 69. *a.c.* Arm. *Cypr.* 297. (cum seq. conj. MSS.) | †bis ϛ. AXΔ. rel. Vulg. *b.f.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. | om. utr.q. *e.* Æth.
— τουτο 1°.] add. και A. | Contra, *Cypr.*
— γεγεννημαι] γεγενημαι 69 *Scr.* Γ *Tf.*
38. αληθεια] praem. ἡ 1.
— ουδεμιαν] om. ου- 69.
— εὑρισκω εν αυτῳ *ante* αιτιαν BLX. Vulg. (*a.*)*b.c.e.ff.g.* Æth. | ‡post ϛ. AΔ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. ‖αιτιαν] add. θανατου 69. | αιτ. εν αυτ. εὑρ. [D.] | invenio causam in eo *f.* non invenio ullam causam in hoc homine Memph. (Theb. "in eo").
38. εν αυτῳ] om. Y*. (habet nunc inter lineas *bis* ante αιτιαν et post ευρισκω ad fin. ver.)
39. ὑμιν 1°.] ὑμων L.
— ἱνα] om. Y.
— απολυσω 1°. *ante* ὑμιν B[D]LXΔ. 1. 33. KU. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | ‡*post* ϛ. AY. 69. rel. Goth. Æth. (om. ὑμ. *c.*)
— εν] om. B.*Mai.* (seq. το A.)
— ουν] add. ἱνα YKU.
— απολυσω 2°. ante ὑμιν AB[D]LXY. 1. 33. 69. KU. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | ‡post ϛ. ΔE. rel. (om. απολ. ὑμ. *a.*)
40. εκραυγασαν *Orig.* iv. 402a. | -ανασαν LM.
— ουν *b.ff.* Syr.Hcl. | om. S. *Am. e.f.g.* Theb. | autem *a.* Memph. Goth. | "et" ante Syr.Pst. Æth.
— παλιν Vulg. *f.g.* Syr.Hcl. | om. 1. 33. 69. GKU. *a.b.c.e.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
40. παντες A([D])ΔY. 1. 33. 69. rel. vv. (post λεγοντες [D.]) | om. BLX.
— τον] om. [D.]
— Βαραβαν et Βαραβας 69. (Rabbi Barabam *ff.*)
— ὁ Βαραββας *Orig.* iv. 402a. | om. ὁ [D.] ‖add. οὑτος 1. (Syr.Pst.) Arm.
1. ελαβεν ὁ Πιλατος τ. Ιησ. και AB[D]. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | ὁ Πιλ. ελαβεν τ. Ιησ. και YM. | ὁ Πιλ. λαβων τ. Ιησ. (*om.* και) LX. 33. *a.* Memph. Theb. | *om.* ελαβεν et και Syr.Pst.
2. αυτου τη κεφαλῃ | αυτου επι την κεφαλην AU. | επι την κεφαλην αυτου G (non H). *c.*
3. ab init. και ηρχοντο προς αυτον BLX. 33. 69. UΛ. (Latt.) Syr.Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ϛ. A[D]ΔY. 1. rel. *f.* Syr.Pst. Goth.
— εδιδοσαν B(LX). 1. (-ωσαν LX.) | ‡εδιδουν ϛ. A[D]. rel. (εδιδον K.)

36. de hoc mundo *Cl.* | mei utique decert. *Cl.* | regnum meum *Cl.* | 37. vocem meam *Cl.* | 40. clamaverunt ergo *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν, 3 * καὶ ἤρχοντο
πρὸς αὐτόν,″ καὶ ἔλεγον, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν
ρπϛ θ Ἰουδαίων· καὶ ‡ ἐδίδοσαν″ αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 ‡ καὶ
ἐξῆλθεν″ πάλιν ἔξω ὁ Πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἴδε
ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ‡ οὐδεμίαν αἰτίαν
¶ G ρπζ ι εὑρίσκω ἐν αὐτῷ″ ¶. 5 ἐξῆλθεν οὖν [ὁ] Ἰησοῦς ἔξω,
φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν
ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς, ‡ Ἰδοὺ″ ὁ ἄνθρωπος.
e Matt. 27:23. ρπη α 6 e ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται,
6. στ. στ. [*αὐτόν″] ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον. λέ-
ρπθ ι γει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυ-
¶ Γ ρϟ θ ρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ¶ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
ρϟα ι 7 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχο-
μεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον † ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι
ρϟβ δ ‡ υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν″ ἐποίησεν. 8 ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ
Πιλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ
Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ
ρϟγ ι ἔδωκεν αὐτῷ. 10 λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος, Ἐμοὶ
10. σταυρῶσαι σε κ. ἐξ. ἔχ. ἀπολῦσαι οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ‡ ἀπολῦσαί
σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί″ σε; 11 Ἀπεκρίθη

circumdederunt eum, 3 et ve-
niebant ad eum et dicebant,
Have rex Iudaeorum, et da-
bant ei alapas. 4 (186, 9.) Exiit
iterum Pilatus foras et dicit eis,
Ecce adduco vobis eum foras,
ut cognoscatis quia in eo nul-
lam causam invenio. 5 (187, 4.)
Exiit ergo Iesus portans spi-
neam coronam et purpureum
vestimentum. Et dicit eis,
Ecce homo. 6 (188, 1.) Cum ergo
vidissent eum pontifices et mi-
nistri, clamabant dicentes, Cru-
cifige, crucifige. (189, 10.) Dicit
eis Pilatus, Accipite eum vos
et crucifigite: (190, 9.) ego enim
non invenio in eo causam.
7 (191, 10.) Responderunt ei Iu-
daei, Nos legem habemus, et
secundum legem debet mori,
quia filium dei se fecit. 8 (192,
4.) Cum ergo audisset Pilatus
hunc sermonem, magis timuit.
9 Et ingressus est praetorium
iterum et dicit ad Iesum, Unde
es tu? Iesus autem responsum
non dedit ei. 10 (193, 10.) Dicit
ergo ei Pilatus, Mihi non lo-
queris? nescis quia potestatem
habeo crucifigere te, et potesta-
tem habeo dimittere te? 11 Re-

4. *και εξηλθ.* ABLX. 33. K. Syr.Pst. Æth. | ‡*εξηλθ. ουν* ς. ΔY. 69. rel. Vulg.*Cl. b.ff.* | *εξηλθ. tantum* [D.] 1. Γ. *Am. a.c.e.f.g.* Syr.Hel. Memph. Theb. Goth. Arm.
— *παλιν*] om. *b.ff.*
— *εξω*] post *ὁ Πιλατος* LX. 69. Vulg. *a.b.c.f.ff.g.* Arm. Æth. | ante *παλιν* Y. | post *παλιν* Syr.Pst. | om. *e.* Memph. Theb.
— *ουδεμιαν αιτιαν εὑρισκω ante εν αυτῳ* B. 1. 33. (*b.*)(*f.*) Memph. Theb. Æth. | ‡*post* ς. [D]Δ. rel. *Am.* (*c.*)(*e.*) (*ff.*)*g.* Syrr.(Pst.)&Hel. Goth. Arm. | *αιτ. εν αυτ. ουδ. εὑρ.* LXY. | *ουδ. εν αυτ. αιτ. εὑρ.* A. | *εν αυτ. ουχ εὑρ. αιτ.* 69. non invenio in eo causam *a.* nullam invenio in eo causam Vulg.*Cl.*
5. *ὁ Ιησ.*] om. *ὁ* B.
— *εξω*] ante *ὁ Ιησ.* 1. KUΛ. Goth. Æth. | om. Vulg. *ff.g.* Memph. Theb.
— *φορων* Vulg. *g.* | *εχων* 1. *a.b.c.e.f.* Arm.
— *και λεγ.* ad fin. ver.] om. *a.e.ff**.
— *αυτοις*] add. Pilatus Syr.Pst. (Memph.)
— *ιδου* B.*Mai.*LXY. 1. 33. | ‡*ιδε* ς. A[D]. rel.
5. *ὁ ανθρ.*] om. *ὁ* B.*Mai.*
6. *ὁτε*] *ὅτ' ἂν* 1.
— *ειδον*] *ιδεν* Y.
— *οἱ αρχ.*] praem. *ὁ οχλος και* Y.
— *ὑπηρεται*] *πρεσβυτεροι* Y. ‖ add. *των Ιουδαιων* 69.
— *εκραυγασαν*] *-ανασαν* LM.
— *λεγοντες*] om. Y.
— *σταυρωσον* 2°.] add. *αυτον* A[D]ΔX Y. 33. 69. EHKMSUΓΛ. Vulg.*Cl.* (*a.*) *b.*(*c.*)*f.ff.* Syr.Pst.(*bis*)&Hel. Syr.Hier. Memph.(*bis*). Theb.(*bis*). Goth. Arm. Æth.(*bis*). vid. ver. 15. | om. BL. 1. *Am.* (*e.*)
— *αυτον*] *post ὑμεις* [D]LY. *e.*
— *ουκ εὑρ.* LΔ.
7. *αυτῳ* Vulg. *g.* | om. 1. *a.b.c.e.f.ff.* Æth. *Orig.* iv. 402ᵃ.
— *οἱ Ιουδαιοι*] add. *και ειπον* 69. (praem. Æth.) | Contra, *Orig.* iv.
— *εχομεν Orig.* iv. | *εχωμεν* X.
— *νομον*] †add. *ἡμων* ς. AXY. rel. vv. | om. B[D]LΔ. Latt. *Orig.* iv. *Orig. Int.* ii. 324ᵈ. iv. 589ᵈ. *Hil.* 912ᶜ.
— *θεου*] praem. *του Elz.* | om. *St.* 3. A B[D]LXΔY. 1. 33. 69. EHKMSUΛ. *Orig.* iv.
7. *ἑαυτον post υἱον θεου* BLXY. 1. 33. 69. (M.) Vulg. *c.e.f.g.ff.* (Æth.) *Orig.* iv. *Orig. Int.* ii. iv. *Hil.* (*αυτον* M.) | ‡ante ς. A[D]. rel. Syrr.Pst.&Hel. rel. | *ἑαυτ. θεου υἱον* ΔSΛ. | filium se dei *a.b.*
8. *ὁτε*] *ὡς* 69.
— *ὁ Πιλατος*] post *λογον* 69. Memph.
— *τουτον τον λογον*] *τουτων των λογων* H.
— *μαλλον*] add. *δε* 69.
9. *εισηλθον* [D.]
— *παλιν*] om. Theb.(*cod.*) Æth. | *Πιλατος* M²*mg.*
— *ὁ δε*] *και ὁ* M*sic.*
10. *ουν*] om. A. 69. Syr.Pst. Memph. Arm. (non om. X.)
— *εμοι ου λαλεις*] ad fin. ver. (praem. *και*) 69.
— *απολ. σε....σταυρωσαι σε* ABE*. *e.* Syr.Pst. | ‡*σταυρ. σε....απολυσαι σε* ς. [D]LXYE*corr.*¹. rel. Latt. Syr.Hel. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

4. Exivit ergo iterum *Cl.* | nullam invenio in eo causam *Cl.* | 5. exivit *Cl.* | coronam spineam *Cl.* | 6. crucif. crucif. eum *Cl.* | 9. dixit *Cl.*

A E D²[II]. L X (Δ) Y. 1. 33. 69. EHKMSUΛ.
§ II
11. ὁ παραδούς με
12. ἐκραύγαζον
¶ Goth.

* αὐτῷ″ † Ἰησοῦς, Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν ‡ κατ' ἐμοῦ
οὐδεμίαν,″ εἰ μὴ ἦν § ‡ δεδομένον σοι″ ἄνωθεν· διὰ
τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.
12 ἐκ τούτου ‡ ὁ Πιλᾶτος ἐζήτει″ ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ
δὲ Ἰουδαῖοι ‡ ἐκραύγασαν″ λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον
ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασι-
λέα ‡ ἑαυτὸν″ ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13 ὁ οὖν
Πιλᾶτος ἀκούσας¶ ‡ τῶν λόγων τούτων,″ ἤγαγεν ἔξω
τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ † βήματος εἰς τόπον
λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθά·
14 ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα ὥρα † * ἦν″ ‡ ὡς″
ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.

spondit Iesus, Non haberes
potestatem adversum me ullam
nisi tibi esset datum de super:
propterea qui tradidit me tibi
maius peccatum habet. 12 Ex-
inde quaerebat Pilatus dimit-
tere eum: Iudaei autem cla-
mabant dicentes, Si hunc di-
mittis, non es amicus Caesaris:
omnis qui se regem facit con-
tradicit Caesari. 13 Pilatus
ergo cum audisset hos sermo-
nes, adduxit foras Iesum, et
sedit pro tribunali in locum qui
dicitur Lithostrotus, hebraice
autem Gabbatha. 14 Erat au-
tem parasceve paschae, hora
quasi sexta. Et dicit Iudaeis,

11. *αυτῳ* B[D]L. 1. 33. *a.c.* Syr.Pst. Theb. Æth. | *om. ϛ. AX. rel. Vulg. *b.c.f.ff.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm.
— *Ιησους*] † praem. ὁ ϛ. AL. rel. | om. B[D]XY*EHKU. ‖ add. *και ειπεν αυτῳ* 69. (*a.*)(*c.*)(*ff.*) Æth.
— *ειχες* BΔ. 1. 33. 69. rel. Theb. Æth. *Iren.* 250. *Orig. Int.* i. 142ᵉ. ii. 676ᶜ. *Cypr.* 212. *Hil.* 745ᵈ. | *εχεις* A[D]L X*sic* YΛ *Tf.* Memph.
— *κατ' εμου ante ουδεμιαν* B[D]LX. 1. 33. K. (Latt.) Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *post* ϛ. AΔ. 69. Λ². rel. (*e.*) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (*Iren.*) | om. *ουδεμιαν* Λ*. *Hil.* | *κατ' εμου* ante *εξουσιαν* Y. *Orig. Int.* i. ii. *Cypr.*
— *μη ην*] *μην* L.
— *σοι post δεδομ.* B[D]LY. *a.c.*(*e.*) Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Iren. Orig. Int.* i. (*Cypr.*) *Hil.* 745ᵈ. | ‡ *ante* ϛ. AII. rel. Vulg. *b.f.* Goth. Arm. *Orig. Int.* ii. | om. X. | (*δεδομενην* B. *Btly. Bch.* ctra, *Mai.*)
— *ὁ παρ.*] *α παρ.* Y.
— *παραδιδους* A[D]IIL. 1. 33. U*sic.* rel. | *παραδους* BΔE. | *παραδος* Λ.
— *μειζονα*] *μιζον* LY. 69. | *μειζω̃* U.
12. om. ver. Syr.Hier.
— *τουτου*] add. *ουν* 1. 69. Memph. (ab init. "et" Vulg. *Cl. a.c.f.* Arm. Æth.)
— *ὁ Πιλ.* ante *εζητει* BLX. 33. M. *a.c. e.ff.g.* Memph. Theb. | ‡ post ϛ. A [D]II. rel. Vulg. *f.* rel. | om. *b.* | post *απολ. αυτον* K. (*ὁ Πιλ. απολ. εζητ. τον Ιησουν* 69.)
— *αυτον*] ante *απολ.* 33. M.
— *εκραυγασαν* B. *Mai.*[D]. 33. *a.* Goth. | *εκραυγαζον* (A)B. *Btly. Bch.* II(L)Y. 1. 69. (M.) *Orig.* iv. 402ᵃ. (*εκρυγ.* A. -*αυαζ.* LM.) *Imperf.* Vulg. *b.c.e.f.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ *εκραζον* ϛ. XΔ. rel.

12. *εαν Orig.* iv. | *αν* B.
— *ει Orig.* iv. | ? *ει ὁ* 69. ? (*ἦν* 69 *Scr.*)
— *πας*] add. *γαρ* [D.] Vulg. *Cl. a.* Syr.Pst. Memph. | Contra, *Orig.* iv.
— *ἑαυτον* AB. *Mai.*[D]IILXΔY. 1. 33. 69. EHKMS *Tf.* UΛ. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. (post *ποιων* YM.) | ‡ *αυτον* ϛ. Ss. *Bch.*
— *τῳ Καισ. Orig.* iv. | om. *τῳ* 1.
13. *των λογων τουτων* AB(L). 33. (M.) Memph. Theb. Arm. (*τον* L. *λογον* M.) | *τουτων των λογων* [D]IIΔY. 1. EH*sic.* Latt. Syr.Hcl. (*plur.* Goth.) | ‡ *τουτον τον λογον* ϛ. 69. KSU. Syr. Pst. Æth. | *τον λογον τουτον* Λ.
— *βηματος*] † praem. *του* ϛ. ΔY. 69. rel. | om. AB[D]IILX. 1. 33. U.
— *λεγομενον*] *ὁς λεγεται* 1. Latt.
— *δε*] om. [D.]
— *Γαββαθα*] *Γαβαθα* H. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | *Καπφαθα* 1. Kappatha Arm. | Gennaesa *a.* Gennetha *b.* Gabtha *c.* Gennatha *e.* Gennesar *f.*
14. *ην δε*] om. *δε* Y. Arm. ‖ *παρασκ. τ. πασχ. post ὡρα δε ἑκτη ην* Theb. *Woide. om. ὡρα δε ἑκτη* Theb. in codd. Borgianis ap. Münter.
— *ὡρα ην* AB[D]LXΔ. 1. 33. 69. MU. *a.c.* Memph. | ‡ *ὡρα δε* ϛ. IIYEHSΛ. Syr.Hcl. Arm. | *ὡρα* tantum Vulg. *b. e.f.* | *ὡρα δε ην* K. | hora autem hora *ff*(*Blanc.*). (et erat quasi sexta hora Syr.Pst.) tempus meridici sextae horae Æth.
— *ὡς* ABIILXY. 33. EKΛ *Tf.* | ‡ *ὡσει* ϛ. [D]Δ. 1. 69. HMS*s*U. | om. Memph. Æth.
— *ἑκτη* ABIIY. 1. 33. 69. EHKMSUΛ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. *Woide.* Goth. Arm. Æth.

καὶ τὴν οἰκονομίαν δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν ἥτις ἐστὶ παρασκευή, τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰς ἀναγέννησιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι, ἧς οἰκονομίας ἄρχην καὶ τέλος καὶ τὴν ἕκτην ὥραν ἐν ᾗ προσηλώθη τῷ ξύλῳ. *Marcus* ap. Iren. 72. [et *Hipp.* Philos. vi. 46(210)]. *λέγει ὁ Ἰωάννης, Ἦν δὲ ὥρα ἕκτη, ἵνα ἥμισυ τῶν ἡμέρων ἐπιδείξῃ.* *Hipp.* in Dan. p. 101. *τίνος ἕνεκεν ὁ μὲν Μάρκος τρίτην ὥραν λέγει τὸν χριστὸν σταυρωθῆναι, ὁ δὲ Ἰωάννης ἕκτην; Μάρκος μὲν τὴν ὥραν τῆς ἀποφάσεως τοῦ σταυροῦ σαφῶς καὶ ἀναμφιβολῶς ἐκτίθεται.....ὁ Μάρκος αὐτὸν τὴν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει ἀφ' ἧς ὁ Πιλᾶτος τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν; Ἰωάννης δὲ ὡς εἰρηκότος τοῦ Μάρκου τὸν καιρὸν τῆς ἀποφάσεως αὐτὸς τὴν ὥραν ἐν ᾗ τῷ σταυρῷ προσήλωσαν τὸν κύριον ἔφησεν.* *Hesychius Hier.* Cat. Cram. 389. | *τριτη* ([D *Gr.*]) LX(sed *ἑκτη in comm.*)Δ. *Εὐσέβιος ὁ Καισαρεὺς ὁ Παμφίλου προσαγορευόμενος ἐν ταῖς πρὸς Μαρῖνον ἐπὶ ταῖς* [add. *περὶ Cram.*] *τοῦ σωτηρίου* [*θείου Cram.*] *πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως ζητήσεσι καὶ ἐπιλύσεσι, καὶ ταῦτα προύθηκεν εἰς ἐξέτασιν, τὸ τὸν μὲν θεῖον εὐαγγελιστὴν Μάρκον εἰπεῖν ὥραν εἶναι τρίτην καθ' ἣν ἐσταυρώθη χριστὸς ὁ θεὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν· τὸν δὲ θεολογικώτατον Ἰωάννην κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν γράψαι προκαθεσθῆναι τὸν Πιλᾶτον ἐπὶ τοῦ βήματος ἐν τῷ λιθοστρώτῳ τῷ καλουμένῳ καὶ ἀνακρίνειν τὸν Ἰησοῦν·*

11. datum esset *Cl.* | me tradidit *Cl.* | 12. Et exinde *Cl.* | omnis enim *Cl.* | 13. Pilatus autem *Cl.* | in loco *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth.

ρϟδ α 15 ‡ ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι″, Ἆρον ἆρον, σταύρωσον
αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Τὸν βασιλέα ὑμῶν
ρϟε ι σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν
βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα.
ρϟϛ α 69 16 f Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα
ρϟζ α σταυρωθῇ. Παρέλαβον ‡ οὖν″ τὸν Ἰησοῦν †. 17 καὶ
¶ Δ f ‖Matt. 27:32, etc. ‖Mar. 15:21, etc. ‖Luc. 23:26, etc. βαστάζων¶ ‡ αὑτῷ τὸν σταυρόν,″ ἐξῆλθεν εἰς τὸν
λεγόμενον Κρανίου τόπον, ‡ ὃ″ λέγεται Ἑβραϊστὶ
ρϟη α Γολγοθά, 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ
ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν
ρϟθ α Ἰησοῦν. 19 ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλᾶτος καὶ
ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον, Ἰησοῦς

Ecce rex vester. 15 (194, 1.) Illi autem clamabant, Tolle tolle, crucifige eum. (195, 10.) Dixit eis Pilatus, Regem vestrum crucifigam? Responderunt pontifices, Non habemus regem nisi Caesarem.

16 (196, 1.) Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur. (197, 1.) Susceperunt autem Iesum et duxerunt: 17 et baiulans sibi crucem exivit in eum qui dicitur calvariae locum, hebraice Golgotha, 18 ubi eum crucifixerunt, (198, 1.) et cum eo alios duos hinc et hinc, medium autem Iesum. 19 (199, 1.) Scripsit autem et titulum Pilatus et posuit super crucem: erat autem scriptum, Iesus Nazarenus

---

καί φησι γραφικὸν εἶναι τοῦτο σφάλμα, παροραθὲν παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀπογραψαμένων τὰ εὐαγγέλια· τοῦ μὲν γὰρ γάμμα στοιχείου τὴν τρίτην ὥραν σημαίνοντος, τοῦ δὲ ἐπισήμου τὴν ἕκτην, καὶ πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τούτων τῶν χαρακτήρων κατὰ πλάνην τὸ γάμμα στοιχεῖον τὸ τῆς τρίτης ὥρας δηλωτικόν, κυρτωθείσης τῆς ἀνατεταμμένης εἰς μῆκος εὐθείας, εἰς τὴν τοῦ ἐπισήμου μεταχωρῆσαι σημασίαν τοῦ τῆς ἕκτης ὥρας δηλωτικοῦ· τῶν γὰρ τριῶν εὐαγγελιστῶν ....συμφώνως λεγόντων ὡς ἀπὸ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο....πρόδηλον ὡς ὁ κύριος...πρὸ τῆς ἕκτης ὥρας...ἐσταύρωτο, δηλαδὴ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν, ὡς ὁ Μάρκος ἱστώρησε, καὶ τοῦ Ἰωάννου τὸν ὅμοιον τρόπον τὴν ὥραν τρίτην εἶναι ἐπισημηναμένου καὶ τῶν ἀπογραψαμένων τὸ γάμμα μεταθέντων εἰς τὸ ἐπίσημον. *Severus Ant.* ad Thomam Germaniciae Episcopum. *Mai.* iv. 299. (et Cat. Cramer. 389.) ὁ δὲ καλλίγραφος ἀντὶ τοῦ γάμμα στοιχείου ὅπερ σημαίνει τὴν τρίτην ἔγραψε τὸ ἐπίσημον, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖς, Γαμέξ, ὃ δηλοῖ τὴν ἕκτην, πολλὴν ἔχοντα πρὸς ἑαυτὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ διὰ τοῦ γραφικοῦ σφάλματος γέγονεν ἡ διαφωνία, ἀντὶ γὰρ Γʹ. ὥρας ϛʹ. ἔγραψεν. *Ammonius* in Schol. Ex Eusebio et Ammonio habet *Theophylactus.* τριτάτη habet *Nonnus.* In *Chronico Paschali* mira quaedam leguntur "ὡσεὶ τρίτη", καθὼς τὰ ἀκριβῆ βιβλία περιέχει, αὐτό τε τὸ ἰδιόχειρον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλακται χάριτι θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖσε προσκυνεῖται.

5 et rursus 219. "Scriptum est in *Matthaeo* et Johanne quod Dominus noster hora sexta crucifixus sit. Rursum scriptum est in Marco quia hora tertia crucifixus est.....Error scriptorum fuit: et in Marco hora sexta scriptum fuit; sed multi episemum Graecum ϛ putaverunt esse Γ, sicut et ibi error fuit scriptorum etc." Breviarium in Psalt. lxxvii. Hieronymi Opera. ed. Vallarsi vii. *App.* 198. (de Matt. xiii. 35.)

15. *εκραυγασαν ουν εκεινοι* B(L)X. *b.(e.)* (*-αυασ.* L.) om. *εκεινοι e.* | ‡*οἱ δε εκραυγασαν* ϛ. (A)([D])IIΔ(Y). 1. 69. EH(K)(M)SUΛ. (Vulg.) *a.(c.)(f.)(ff.)* (Syrr.Pst.&Hcl.) Æth. Memph. (Theb.) Arm. *-γασον* A. *-γαζον* [D]YK. Vulg. *c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. *-αυασ-* M. | *οἱ δε εκραυγασαν ουν* 33. ‖add. *λεγοντες* 69. U. (Æth.)

— *αρον αρον*] *αιρε απο της γης τον τοιουτον* *Orig.* iii. 246[c]. 639[2]. 642[c]. iv. 14[b]. (*vid.* Act. xxii. 22.) | Contra, *Orig.* iii. 434[c]. iv. 402[a].

— *απεκριθησαν*] add. *ουν* 69.

— *εχομεν* *Iren.* 258. *Orig.* iv. 402[a]. | *-ωμεν* EΛ.

16. *παρεδωκεν*] *-καν* Y.

— *παρελαβον ουν τον Ιησουν* B[D](L)X. 33. *a.b.c.e.ff.* Syr.Hier. Memph. (*παραλαβον* L.) | ‡*παρελ. δε τ. Ιησ.* ϛ. AIIΔEHKSΛ. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Theb. (Æth.) | *παραλαβοντες δε τον Ιησ.* U. *παραλαβοντες ουν αυτον* *Orig.* iii. 543[c]. | *οἱ δε παραλαβοντες αυτον* 1. 69. M. (*f.*) (Arm.) | *οἱ δε παρελαβον τον Ιησουν* Y. ‖add. *και ηγαγον* [D]IIΔYEHKSΛ*Tf. Am. f.* Syr.Pst. *ut vid.* | †add. *και απηγαγον* ϛ. A. Vulg.*Cl.* Syr.Hcl. Theb. Æth. | add. *απηγαγον* 1. MU. Arm. | om. BLX. 33. 69. *a.b.c.e.ff.* Syr.Hier. Memph. *Orig.* iii. *ut vid.*

— fin.] add. *εις το πραιτωριον* MU. (ante *απηγαγον* U*.) Syr.Hier.(*a corr.*) | add. *επεθηκαν αυτῳ τον σταυρον* 69. Syr.Hier. | *επεθηκαν αυτῳ* *Orig.* iii.

17. *αυτῳ τον στ.* B(L)X. 33. Latt. | *ἑαυτῳ τον στ.* L. | *τ. στ. ἑαυτῳ* 1. | *ἑαυτου τ. στ.* [D.] | *τ. στ. ἑαυτου* AIIYU. | ‡*τ. στ. αυτου* ϛ. EHKMSsΛ. Syrr.Pst.&Hcl. (Δ hiat post *τον*). | *αυτον* tantum 69. Syr.Hier. *Orig.* iii. 543[d].

— *εξηλθεν*] om. Syr.Pst.

— *τον*] *το* Y. | *τοπον* EHSΛ. *a.b.e.f.* Syr.Hcl.* Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. (*c.* Syr.Pst. *om.* post.)

— *κρανιου*] hoc est patris nostri Adami: in quo loco sepelivit eum Noach post diluvium, ibi fixerunt crucem Domini nostri. Syr.Hcl.*mg.* in cod. Barsalibaei.

— *ὁ λεγεται* AB.*Mai.*ed.2(*diserte*).K. | ‡*ὁς λεγεται* ϛ. [D]II. rel. *a.c.e.f.* | om. LX. 33. Vulg. *b.ff.* Syr.Pst. Theb. *Mnt.*

— *Ἑβρ.*] add. *δε* LX. 33. Vulg.*Cl.* *ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.

— *Γολγοθα* ALY. rel. | *Γολγοθ* B. Theb. *Γολγοτα* [D.] Gulgotha *e.* | *Γαββαθα* X.

18. *αυτον*] post *εσταυρωσαν* 1. Vulg.*Cl.* | Contra, *Orig.* iii. 543[c].

— *αλλους*] post *δυο* [D.]

19. *εθηκεν*] *επεθηκεν* AK.

— *γεγρ.*] praem. *το* [D.] ‖add. *ἑβραιστι ἑλληνιστι ῥωμαιστι* 69.

15. dicit *Cl.* | 16. eduxerunt *Cl.* | 17. hebraice autem *Cl.* | 18. crucifixerunt cum *Cl.*

A B D²(II). L X Y. 1. 33. 69. E[G]HKMSUA. σ ι

ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20 τοῦτον
οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι
ἐγγὺς ἦν ‡ ὁ τόπος τῆς πόλεως″ ὅπου ἐσταυρώθη ὁ
Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ ‡ Ῥωμαϊστὶ
Ἑλληνιστί.″ 21 ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς
τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν, Βασιλεὺς ‡ τῶν Ἰουδαί-
ων εἰμί.″ 22 ἀπεκρίθη ὁ Πιλᾶτος, Ὃ γέγραφα, γέ-
γραφα.

g ‖Matt. 27:35. ‖Mar. 15:24. ‖Luc. 23:34. σα α

70 23 g Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν
Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν ‡ τέσ-
σερα″ μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν
χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ‡ ἄραφος,″ ἐκ τῶν ἄνωθεν
ὑφαντὸς δι' ὅλου. 24 εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους, Μὴ
σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος
ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, h Διεμερί-
σαντο ¶ τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισ-
μόν μου ἔβαλον κλῆρον.

h Psa. 22(21):19.
¶ II

71 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν·

rex Iudaeorum. 20 (200, 10.) Hunc
ergo titulum multi legerunt
Iudaeorum, quia prope civita-
tem erat locus ubi crucifixus
est Iesus, et erat scriptum he-
braice graece et latine. 21 Di-
cebant ergo [Pilato] pontifices
[Judaeorum], Noli scribere
Rex Iudaeorum, sed quia ipse
dixit Rex sum Iudaeorum.
22 Respondit Pilatus, Quod
scripsi, scripsi.

23 (201, I.) Milites ergo cum
crucifixissent eum, acceperunt
vestimenta eius et fecerunt
quattuor partes, unicuique mi-
liti partem, et tunicam. Erat
autem tunica inconsutilis, de
super contexta per totum:
24 dixerunt ergo ad invicem,
Non scindamus eam, sed sorti-
amur de illa cuius sit. Ut
scriptura impleatur dicens,
Partiti sunt vestimenta mea
sibi, et in vestem meam mise-
runt sortem.

Et milites quidem haec fece-

---

19. Ιησους ὁ Ναζωραιος] om. 69. | praem. ita, Hic est Syr.Pst.
20. τουτον ουν.... των Ιουδαιων] om. 69.
— ανεγν.] post τ. Ιουδ. [D.]
— ὁ τοπος *ante* της πολεως AB[D]IIL XY. 33. EHKMSUA. Syr.Hcl. Æth. | ‡post ς. 1. 69. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
— οπου A**(οπ. supra ras.).
— ὁ Ιησ.] om. ὁ X.
— και ην γεγρ. ad fin. ver.] om. 69.
— Ῥωμαιστι ante Ἑλληνιστι BLX. 33. *e.* Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡post ς. A[D]II. rel. (Latt) Syrr.Pst.& Hcl.
21. οἱ αρχ.] om. οἱ [D].
— μη γραφε ὁ βασ. των Ιουδ.] om. Y.
— αλλα [D.]
— των Ιουδ. 3°. *ante* ειμι BLX. 33. Æth. | ‡*post* ς. A[D]II. rel. Latt. rel.
23. ὁτε *Eus.* D.E. 505ᵃ. | om. L.
— ελαβον *Eus.* D.E. | λαβων 69. | λαβοντες *Eus.* Ecl. Pr. 87.
— τον Ιησουν] αυτον Vulg.
— και εποιησαν *Eus.* D.E. (Ecl. Pr.) (om. και 69.) | ποιησαντες [D]. | και ποιησαν L.
— τεσσερα ALM *Tf.* | ‡τεσσαρα ς. B *Mai.*[D]IIX. rel.

23. και τον χιτωνα Vulg. *e.f.g.* Syr.Hcl. rel. *Eus.* Ecl. Pr. | om. *a.b.c.ff.* Syr. Pst. | τον δε χιτωνα 69. Arm. *Cypr.* 196. (τον χιτ. δε *Eus.* D.E. 505ᵇ.)
— ην δε ὁ χιτων] επει ην 69. Arm. (*Cypr.*) (ὁτι αρρ. ην *Eus.* D.E. ην δε αρρ. *Eus.* Ecl. Pr.)
— αραφος AB.*Btly.e sil.*[D]IILXY. 1. 33.69. EHKMUA. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | ‡ἀρραφος ς. B.*Mai.*Ss. *Eus.* D.E.
24. ειπον *Eus.* D.E. 505ᵇ. | ειπαν LX. *Eus.* Ecl. Pr. 87.
— ουν Syr.Hcl. Memph.Schw. Theb. | om. 69. *c.* Arm. *Eus.* D.E. *Cypr.* 251. | δε [D.] Syrr.(Pst.)&Hcl.*mg.* Memph. W. (Æth.) (διο και ειπ. *Eus.* Ecl. Pr.)
— λαχωμεν *Eus.* D.E. Ecl. Pr. | -ομεν XM.
— εσται *Eus.* D.E. Ecl. Pr. | εστιν [D.]
— ἡ λεγουσα Vulg. *f.g.* *Eus.* D.E. (το tantum *Eus.* Ecl. Pr.) | om. B. *a.b.c. e.ff.*
— ἑαυτοις *Eus.* D.E. Ecl. Pr. | om. A*.
— εβαλον *Eus.* D.E. Ecl. Pr. | εβαλλον H.
— οἱ μεν ad fin. ver. *Eus.* D.E. | om. *a.*
— ταυτα] post εποιησεν LX. Theb. (ταυτα εποιουν *Eus.* D.E.)
25. αυτου 1°.] om. 1. add. Maria *a.*
— ἡ αδελφη] om. ἡ [D]*.

25. μητρος] πρς LTf. in Mon. Sac. (? erratum).
— Μαρια 1°.] Μαριαμ 1. 33. | praem. και Syr.Pst. Æth.
— ἡ του] om. Arm. | om. ἡ L.
— Κλωπα *sic* Syr.Hcl.*mg.* *Graecè.* Κλεωπα Memph. Arm. Κλεοπα Memph. MS. Κλωπα Theb. | Κλοπα 69. H. Cleophae Vulg.*Cl.* Cleophaes *a.* Cleophe *e.* Cleopae *Am. f.* Cleope *b.* Cleopha *c.* Syr.Pst. ‖add. et Maria Jacobi *c.* (Clopa et Josephus fratres erant, et Maria et Maria Domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores Syr.Hcl.*mg.*) | (και Μαρ. ἡ Μαγδ. *om. a.*)
— Μαρια 2°.] Μαριαμ L. 1. 33.
26. ιδων] ὡς ειδεν 1.
— παρεστωτα] om. A*.
— ὁν ηγαπα] om. L*. | ante παρεστωτα Syr.Pst. Arm.
— μητρι] †add. αυτου ς. A[D]Y. rel. Vulg. *a.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. rel. *Orig.* iv. 6ᵈ. | om. BLX. 1. *b.e.* Arm.
— ιδε B[D]X. 33 *ut vid.* MA*. *Orig.* iv. | ‡ιδου ς. ALY. rel.
27. ιδε BL. 33. | ‡ιδου ς. A[D]XY. rel.

20. Judaeorum legerunt *Cl.* | 21. *om.* Pilato *Am.* | *om.* Judaeorum 1°. *Am.* | 24. impleretur *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* σβ ι
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
[i] ‖Matt. 27:55, etc.
§ G
σγ δ
[j] Psa. 69(68):22.
[k] ‖Matt. 27:48.
‖Mar. 15:36.
Luc. 23:36.
σδ α
σε ι

25 [i] εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία
ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς
οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν
ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί †, Γύναι, ‡ ἴδε″ ὁ υἱός σου.
27 εἶτα λέγει τῷ § μαθητῇ, ‡ Ἴδε″ ἡ μήτηρ σου. καὶ
ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ‡ ὁ μαθητὴς αὐτὴν″ εἰς
τὰ ἴδια. 28 [j] μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ‡ ἤδη
πάντα″ τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει,
Διψῶ. 29 [k] σκεῦος † ἔκειτο ὄξους μεστόν· ‡ σπόγγον
οὖν μεστὸν τοῦ ὄξους″ ὑσσώπῳ περιθέντες προσή-
νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ
ὄξος [ὁ] Ἰησοῦς εἶπεν, Τετέλεσται· καὶ κλίνας τὴν
κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

72 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ‡ ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα
μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαβ-
βάτῳ,″ (ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββά-
του), ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν
τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,

runt: 25 (202, 10.) stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius et soror matris eius Maria Cleopae et Maria Magdalene.
26 Cum vidisset ergo Iesus matrem et discipulum stantem quem diligebat, dicit matri suae, Mulier, ecce filius tuus.
27 Deinde dicit discipulo, Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.
28 (203, 4.) Postea sciens Iesus quia iam omnia consummata sunt, ut consummaretur scriptura, dicit, Sitio.
29 Vas ergo positum erat aceto plenum: illi autem spongiam plenam aceto hysopo circumponentes obtulerunt ori eius.
30 (204, 1.) Cum ergo accepisset Iesus acetum, dixit, Consummatum est, et inclinato capite tradidit spiritum.

31 (205, 10.) Iudaei ergo, quoniam parasceve erat, ut non remanerent in cruce corpora sabbato, erat enim magnus dies ille sabbati, rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur.
32 Venerunt ergo milites, et primi qui-

---

27. *και απ' εκεινης*] *απ' εκεινης ουν* 1.
— *ὡρας* Memph. | *ἡμερας* A. 33. 69. E* ut vid. (ras.) Theb.
— *ὁ μαθητης ante αυτην* AB.*Mai.*LXY. 33. EGHKMSΛ. *e.* Theb. Arm. | ‡post ς. [D]. 1. 69. U. (Latt.) Memph. ‖add. *εκεινος* U. *a.c.* Syrr. Pst.&Hcl. Æth.
28. *τουτο* *a.* *Eus.* in Ps. 379^e. | *ταυτα* U. *f.* Syr.Pst. *Eus.* in Ps. 368^e. *Hil.* 224^b. "postea" (Latt.) "tunc" *e.*
— *ειδως* hic A[D]L. rel. (Latt.) Theb. rel. *Eus.* in Ps. 379^e. | post *Ιησους* B M*. | *ιδων* Y. 69. EGHKS. *a.* Memph. Æth. *Eus.* in Ps. 368^e.
— *ὁ Ιησ.* *Eus.* in Ps. *bis.* | om. *ὁ* B.
— *ηδη ante παντα* AB[D]LXY. 33. U. *Am.* Memph. | ‡*post* ς. 69. EGHKM SsΛ. *f.* Syr.Hcl. Arm. | om. *ηδη* 1. (Latt.) Syr.Pst. Theb. Æth. | post *τετελ.* *Eus.* in Ps. *bis.*
— *τετελεσται* *Eus.* in Ps. *bis.* | *τετελειωται* [D.] ‖add. *τα περι αυτου* U. | add. *περι αυτου* M** *Tf.* | om. *Eus.* in Ps. *bis.*
— *τελειωθη*] *πληρωθη* [D.] 1 (post *ἡ γραφη*). 69. *Eus.* in Ps. *bis.*
— *γραφη*] add. quae dicit, Et dederunt in potu meo acetum et fel Syr.Hcl.* (vid. Psa. lxix. (lxx.) 21.) | add. Dederunt mihi in siti meâ acetum Syr. Hier.
29. *σκευος*] †add. *ουν* ς. [D]Y. rel. Vulg. *c.f.g.* Syr.Hcl. (autem Memph. Theb.) | om. ABLX. *a.b.e.* ("et vas" *ff.* Syr. Pst. Æth. fuit autem ibi vas plenum aceti Arm. *λεκάνη ἐκεῖτο ὄξ. μεστή* *Eus.* in Ps. 368^e. 379^e.)
— *μεστον*] *μεστου* Y.
— *σπογγον ουν μεστον του οξους* BL (X). 1. 33 (? praem. *οἱ δε* *e sil.*) (Vulg.) *b.*(*c.*)*e.ff.*(*g.*) (Theb.) *Hil.* 224^b. (om. *του* X.) *σπογγον ουν μεστον ποιησαντες οξους* *Eus.* in Ps. *bis.* | ‡*οἱ δε πλησαντες σπ. οξ. και* ς. A[D]Y. (69.) rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. (Æth.) (Erat autem ibi positum vas aceti cum myrrha, et obluterunt ori ejus. Syr.Hier.) hyssopo circumdantes *a.* ‖*οξους*] add. *μετα χολης* 69. Syr. Hcl. Syr.Hier. Arm. *Eus.* in Ps. *bis.* add. cum felle permixtum componentes *c.*
— *αυτου* *Eus.* in Ps. *bis.* | om. G*.
30. *ουν*] om. 33. *a.* Arm.
— *ὁ Ιησ.*] ante *το οξος* 69. E. (Latt.) Arm. Æth. *Eus.* in Ps. 369^a. 379^e. *Hil.* 224^b. | om. *a.* ‖om. *ὁ* B. ‖add. cum felle Arm. | add. *μετα χολης* post *οξος* 69. *Eus.* in Ps. *bis.*
30. *τετελεσται* *Eus.* in Ps. *bis.* | *τετελειωται* [D.] ‖add. *και αὑτη ἡ γραφη* *Eus.* in Ps. *bis.* | add. Cum autem exivisset spiritus ejus scissum est velamen templi a medio a summo usque ad imum Syr.Hcl.*. Syr.Hier. (vid. Matt. xxvii. 51. Mar. xv. 38. Luc. xxiii. 45.)
31. *επει παρασκευη ην ante ἱνα μη.... σαββατῳ* B.*Mai.*LXY. 1. 33. 69. Latt. Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | ‡post ς. A[(D)]. rel. Syr. Hcl. (*επι παρασκευι* [D] om. *ην*). ‖*ἱνα μη.... σαββατῳ*] dicunt, Non manebunt corpora ista in cruce quia Sabbatum lucet Syr.Pst.
— *ην γαρ μεγ. ἡ ἡμερα*] om. M. | om. *ἡ* AE.
— *εκεινου* *St.* 3. AB[(D)](L)XY. 1. EGKMSUΛ. *a.b.e.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. (post *σαββατου* [D]L.) | *εκεινη* *Elz.* 33. (69.) H. Vulg. *c.f.g.* Syr.Hcl. (post *σαββατου* 69.)
— *ηρωτησαν*] add. *ουν* L.
— *κατεαγωσιν*] *κατεγωσιν* L.
— *αυτων*] *αυτω* L. | *αὐτὸν* 33. (crucifixorum Syr.Pst.)

---

25. Cleophae *Cl.* | 28. *om.* jam *Cl.* | dixit *Cl.* | 29. erat positum *Cl.*

A B D². L X [Δ] (Y). 1. 33. 69. EGHKMSUΛ.

33. *αὐτὸν ἤδη*

34. *εὐθ. ἐξῆλθ.*

§ Δ

35. *πιστεύητε*

[l] Exod. 12:46. Psa. 34 (33): 20.
[m] Zac. 12:10.

καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ
ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ· 33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰη-
σοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ‡ ἤδη αὐτὸν″ τεθνηκότα, οὐ
κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλ᾽ εἷς τῶν στρατιω-
τῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ‡ ἐξῆλθεν
εὐθὺς″ αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύ-
ρηκεν καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ‡ καὶ
ἐκεῖνος″ οἶδεν § ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα * καὶ″ ὑμεῖς πι-
στεύητε. 36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-
ρωθῇ, [l] Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 καὶ
πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει, [m] Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέν-
τησαν.

dem fregerunt crura et alterius qui crucifixus est cum eo: [33] ad Iesum autem cum venissent, ut viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura, [34] sed unus militum lancea latus eius aperuit, et continuo exivit sanguis et aqua. [35] Et qui vidit testimonium perhibuit, et verum est eius testimonium, et ille scit quia vera dicit, ut et vos credatis. [36] Facta sunt enim haec ut scriptura impleatur, Os non comminuetis ex eo. [37] Et iterum alia scriptura dicit, Videbunt in quem transfixerunt.

ΙΗ′ σϛ
[n] ‖ Matt. 27: 57-61. *a*
‖ Mar. 15: 42-47.
‖ Luc. 23: 50-55.

σζ ι

39. *πρὸς τὸν Ἰησοῦν*

ση α

73 38 [n] Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πιλᾶτον †
Ἰωσὴφ † ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ
κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα
ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλᾶτος.
ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα ‡ αὐτοῦ″. 39 ἦλθεν δὲ
καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς ‡ αὐτὸν″ νυκτὸς τὸ πρῶ-
τον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ‡ ὡς″ λίτρας
ἑκατόν. 40 ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδη-

[38] (206, 1.) Post haec autem rogavit Pilatum Ioseph ab Arimathia, eo quod esset discipulus Iesu, occultus autem propter metum Iudaeorum, ut tolleret corpus Iesu: et permisit Pilatus. Venit ergo et tulit corpus Iesu: [39] (207, 10.) venit autem et Nicodemus, qui venerat ad Iesum nocte primum, ferens mixturam murrae et aloes quasi libras centum. [40] (208, 1.) Acceperunt ergo corpus

33. *ηδη ante αυτον* BL. (Syr.Hcl.) *Orig.* iv. 176ᶜ. | ‡*post* ϛ. A[D]X. rel. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. | om. *c.ff.* Arm. [Æth.]

34. αλλ᾽ *Orig.* iv. 176ᶜ. | αλλα [D].

— στρατιωτων] add. εξελθων 69. | Contra, *Orig.* i. 416ᵃ. iv.

— αυτου] om. A*. *Eus.* D.E. 504ᵇ. | post τ. πλευρ. 69. Latt. *Orig.* i. iv.

— ενυξεν Memph. Theb. Æth. *Orig.* i. iv. *Eus.* D.E. pupugit *b.* aperuit Vulg. *f.* Syr.Hcl. perfodit *c.* inseruit *e.* percussit *a.ff.* Syr.Pst. (ενυξαν Y*.) (postea "latus ejus quod dextrum" Æth.)

— εξηλθ. *ante* ευθυς BLXY. 33. *a.b.* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. | ‡*post* ϛ. A[D]. rel. Vulg. *c.f.* rel. (om. *e.*)

— ευθυς ABLX. 1. 33. rel. *Orig.* iv. 176ᶜ. *Eus.* D.E. | ευθεως [D]Y. 69. G *sic* MU. (om. *Orig.* i. 416ᵇ.)

— αἱμα και ὑδωρ] ὑδωρ και αἱμα Y.

35. om. ver. *e.*

— αυτου *ante* εστ. ἡ μαρτ. AB[D]LX. 1. 33. 69. MSs. *Orig.* i. 416ᵇ. iv. 176ᶜ. | *post* εστιν EGKUΛ. *Am.* | *post* μαρτυρια YH. Vulg. *Cl.* (*a.*)*b.c.f.* Arm.

— και εκεινος BY. 1. *Orig.* iv. | ‡κακεινος ϛ. A[D]L. rel. *Orig.* i.

35. οιδεν *Orig.* i. iv. (*sic* et M non ιδεν). | ειδεν 69.

— και ante ὑμεις ABT*f.*[D]LX. 1. 33. 69. HKUΛ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. | *om. ϛ. B.*Mai.* ΔYEGMSs. Memph.

— πιστευσητε A[D]L. rel. | πιστευητε B. *Orig.* iv.

36. γαρ] δε K. *e.*

— συντριβησεται *e.* *Exc. Theod.* Clem. 984. (-τε *Orig.* iv. 176ᶜ.) (συντριψετε *Orig.* ii. 621ᵉ. iv. 176ᵇ. ?Exod.) comminuetis Vulg. *g.* confringitis *a.* -getis *b.c.f.ff.*

— αυτου] praem. απ᾽ 33. 69. (Latt.) Syr.Hcl. Theb. Æth. (vid. Exod. xii. 46.) in eo Syr.Pst. | Contra, *e.* Memph. Arm. *Exc. Theod.* Clem. 984. *Orig.* ii. iv. 176ᶜ.

37. λεγει] om. 1. *a.*

38. δε AB[D]L. 1. 69. HU. Latt. Syr. Hcl. Memph.MS. | om. XΔY. 33. EGK MSΛ. Syr.Pst. Memph.W. Theb. Arm.

— Ιωσηφ] †praem. ὁ ϛ. AΔYHSsΛ. | om. B[D]LX. 1. 33. 69. EGKMU.

— απο] †praem. ὁ ϛ. XΔY. 1. 33. 69. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | om. AB[D]L.

— Αριμαθαιας] -θειας Λ.

— του Ιησ. 1°.] om. του B.

38. κεκρυμμενος....αρῃ το σωμα του Ιησου] om. 69.

— αρῃ] αρει H.

— του Ιησου 2°.] το Ιησου Δ. | αυτου M.

— και επετρ. ad fin. ver.] om. A. 1 (cum nota ″).

— ηλθον....ηραν *a.b.c.e.ff.* Syr.Hier. Arm. (ctra. Usc.)

— το σωμα αυτου BLX. 33. A. Theb. Æth. (illum *a.* eum *b.c.e.ff.* Syr.Hier. Arm.) | ‡τ. σ. του Ιησου ϛ. [D]ΔY. rel. Vulg. *f.g.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (vid. supra).

39. δε Vulg. *b.c.e.f.* Syr.Hcl. | om. A. Arm. | ουν E. *a.ff.* (et venit Syr.Pst.)

— Νιδημος [D.]

— προς αυτον ABLXYU *sic.* Theb.*Mnt.* | ‡πρ. τον Ιησουν ϛ. [D]Δ. rel. Latt. Memph. Theb. *Woide.* rel. (νυκτος προς τ̣ε̣ρ̣ον τον Ιησουν προτερον *sic* 69.)

— μιγμα Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | ελιγμα B. malagmam *e.*

— σμυρνης Syr.Hcl.mg. *Gr.* | ζμυρνης [D.]

35. testimonium ejus *Cl.* | 36. impleretur *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

¶ Y

σαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος
ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41 ἦν δὲ ἐν τῷ
τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ¶
μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· 42 ἐκεῖ
οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν
τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Iesu et ligaverunt eum linteis cum aromatibus, sicut mos Iudaeis est sepelire. 41 Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus, et in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat: 42 ibi ergo propter parasceven Iudaeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt Iesum.

XX. ⁻σθ

° ‖Matt. 28: 1-10. *a* ‖Mar. 16: 1-11. ‖Luc. 24: 1-12.

⁻σι ι

74 1 ° Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνη-
μεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.
2 τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ
πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ
λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ
οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ
Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ
μνημεῖον· 4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψας βλέπει
κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 ἔρχεται
οὖν * καὶ" Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλ-

6. οὖν [καὶ]

1 (209, I.) Una autem sabbati Maria Magdalene venit mane, cum adhuc tenebrae essent, ad monumentum, et videt lapidem sublatum a monumento. 2 (210, 10.) Cucurrit ergo et venit ad Simonem Petrum et ad alium discipulum quem amabat Iesus, et dicit eis, Tulerunt dominum de monumento, et nescimus ubi posuerunt eum. 3 Exiit ergo Petrus et ille alius discipulus, et venerunt ad monumentum: 4 currebant autem duo simul: et ille alius discipulus praecucurrit citius Petro et venit primus ad monumentum, 5 et cum se inclinasset, videt posita linteamina, non tamen introivit. 6 Venit ergo Simon Petrus sequens eum et

---

39. *αλοης* Syr.Hcl.mg.*Gr.* | *-ωης* XT*f.* 69**Scr.* E.
— *ὡς* B[D]LΔEGHKMSA. | ‡*ὡσει* ϛ. AXY. 1*s.* 33*s.* 69. U.
40. *Ιησου*] *θεου* A. (i.e. ΘΥ pro ΙΥ).
— *οθονιοις*] praem. *εν* A[D]ΔEGHMS UA. | om. BLXY. 1. 33. 69. K. (Latt.)
— *των*] om. 69.
— *καθως εθος τ. Ιουδ. ενταφ.*] sicut Moyses Judaeis sepelire jussit *e.*
— *τοις*] om. [D.]
41. *τω τοπω*] om. *τω* [D.] 69.
— *όπου... τω κηπω*] om. X.
— *κηπω*] *τοπω* 1.
— *καινον*] *κενον* sic scriptum [D.] 69.
— *ετεθη* A[D]L. rel. *Orig.* i. 439ᵇ. | *ην τεθειμενος* B. (vid. Luc. xxiii. 53.)
42. Et posuerunt ibi Jesum, quoniam sabbatum advenerat et quoniam prope erat sepulchrum Syr.Pst.
— *των Ιουδ.*] om. *b.e.ff.* [*a.*]
— *μνημον* L.
— *τον Ιησουν*] illum *e.* | praem. *αυτον* 69 *sic.*
1. *τη δε μια των σαββατων* Syr.Hcl.mg. *Graecè. Dion. Alex.* ad Bas. Routh. iii. 227 (om. *δε*). *Eus.* D.E. 493ᵇ. ad Mar. Suppl. Mai. 293. (ad Mar. iv. 266.) | *τη κυριακη* A*mg.* Theb.
1. *Μαρια Dion. Alex. Eus.* D.E. ad Mar. | *Μαριαμ* AL. 1. 33.
— *ερχεται hic Eus.* D.E. | post *σαββατων* 33. *a.b.c.f.* Æth.
— *πρωι Dion. Alex. Eus.* D.E. ad Mar. Suppl. Mai. 284 *bis.* | om. *a.b.c.*
— *σκοτιας ετι ουσης* hic *Dion. Alex.* Routh. iii. 227. (*Eus.* D.E. ad Mar. iv. 266. ad Mar. Suppl. Mai. 284 *bis.*) | *σκ. ετι ουσ.* post *μνημειον* 69. (Memph.) (Theb.) Æth.
— *ετι Dion. Alex.* Routh. iii. 224. 227. *Eus.* D.E. ad Mar. *bis.* | om. A.
— *το Dion. Alex.* | *τον* A.
— *ηρμενον Dion. Alex. Eus.* D.E. ad Mar. 266. | *-νου* H.
— *εκ Dion. Alex.* ap. De Lagarde. *Eus.* D.E. | *απο* 1. 69. *Dion. Alex.* ap. Routh. ‖ add. *της θυρας* 1. *d.f.* Memph. Theb. Arm. Æth. | Contra, *Dion. Alex. Eus.* D.E.
2. *Σιμωνα*] *Σιμων* H.
— *κυριον*] add. *μου* XΔ. *Fuld. Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 286 (*bis*). vid. ver. 13. nostrum Syr.Pst. Memph. Æth. | *om. Eus.* ad Mar. iv. 266. "Nonnulli codices etiam Graeci habent Tulerunt Dominum *meum*, quod videri dictum potest propensiore caritatis vel famulatûs affectu: sed hoc in pluribus codicibus quos in promptu habuimus non invenimus." *Aug.* In Joh. Ev. cxx. 6. (Ed. Bass. iv. 1064.)
2. *εκ Eus.* ad Mar. 286. | *απο* X. *Eus.* ad Mar. iv. 266.
— *οιδαμεν*] *οιδα* S. *e.* Syr.Pst. Æth. *Eus.* ad Mar. 266. (vid. ver. 13.)
3. *ὁ Πετρος*] om. *ὁ* X.
— *ὁ αλλος*] om. *ὁ* [D.]
— *ηρχοντο*] *ερχοντο* [D]Δ*.
4. *και ὁ*] *ὁ δε* A. 33. U. *a.d.f.ff.* Syr.Pst. Theb. sed ille *c.e.* ille *b.*
— *προεδραμεν*] *προεφθασεν* U.
5. *και παρακυψας* ad *μνημειον* ver. 6.] om. 69.
— *κειμενα ante τα οθονια* B[D]LΔ. 1. 33. rel. (vid. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 285.) | *post* AX. *c.* Memph. Theb. Arm. Æth. vid. ver. 6. (vid. *Eus.* ad Mar. postea.) | om. A.
— *μεντοι*] add. *γε* LX. 1.
— *εισηλθεν*] praem. *και* X.
6. *ουν και* B[D]*ap.Küster.*LX. 33. (*a.*) (Memph. Theb.) | *om. *και* ϛ. A [D]*in ed.* Δ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. *και* (om. *ουν*) *a.* Arm. Æth.
— *εισηλθεν*] add. *πρωτος* X.

40. ligaverunt illud *Cl.* | est Judaeis *Cl.*
1. vidit *Cl.* | 2. dicit illis *Cl.* | 5. vidit *Cl.*

A B [D*] [II]. L X Δ [Fr. Mosq.]. 1. 33. 69. EG(H)KMSUΛ.

θεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,
7 καὶ τὸ σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ
μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμέ-
νον εἰς ἕνα τόπον. 8 τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος
μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν
καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν,
§ Fr. Mosq. ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 § ἀπῆλθον
οὖν πάλιν πρὸς ‡ αὐτοὺς″ οἱ μαθηταί.
σια α 75 11 Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς ‡ τῷ μνημείῳ″ ‡ ἔξω
κλαίουσα.″ ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνη-
μεῖον, 12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς, καθεζο-
¶ H μένους¶ ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν,
σιβ ι ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 καὶ λέγουσιν
¶ Fr. Mosq. § D* αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; ¶ § λέγει αὐτοῖς, Ὅτι
ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.
14 † ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ
τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι † Ἰησοῦς ἐστιν.
§ Fr. Mosq. 15 § λέγει αὐτῇ † Ἰησοῦς, Γύναι, τί κλαίεις; τίνα
ζητεῖς; ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει

introivit in monumentum, et videt linteamina posita, 7 et sudarium quod fuerat supra caput eius non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. 8 Tunc ergo introivit et ille discipulus qui venerat primus ad monumentum, et vidit et credidit. 9 Nondum enim sciebant scripturam, quia oportebat eum a mortuis resurgere. 10 Abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli. 11 (211, 1.) Maria autem stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fleret, inclinavit se et prospexit in monumentum, 12 et vidit duos angelos in albis sedentes, unum ad caput et unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Iesu. 13 (212, 10.) Dicunt ei illi, Mulier, quid ploras? Dicit eis, Quia tulerunt dominum meum, et nescio ubi posuerunt eum. 14 Haec cum dixisset, conversa est retrorsum, et videt Iesum stantem, et non sciebat quia Iesus est. 15 Dicit ei Iesus, Mulier, quid ploras? quem quaeris? Illa existimans quia hortulanus

6. και θεωρ. τα οθ. κειμ.] om. Λ*.
7. μετα] add. τα 69.
8. και ὁ] om. και [D.]
— ειδεν] ειδον 69.
— επιστευσεν sic *d.* (et Latt. rel.) | ουκ επιστευσεν [D.] | επιστευσαν 69. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 284. 286 *bis.* (vid. Mar. xvi. 10.)
9. εκ νεκρων] post αναστηναι X. *d e.* Syrr.Pst &Hcl. Memph. Theb.
10. αυτους BL. | ‡ἑαυτους ϛ. A[D]XΔ. Fr.Mosq. rel.
— fin.] add. *θαυμαζοντες το γεγονος* Λ *ad imam paginam.*
11. Μαρια] Μαριαμ Fr.Mosq. 1. 33.
— δε] om. 69.
— τῳ μνημειῳ AB[D]LΔ. 1. EGHMΛ. (το -ῳ [D]HΛ.) | ‡το μνημειον ϛ. X Fr.Mosq. 33*s*. 69. KS*s*U.
— εξω *ante* κλαιουσα BLXΔ Fr.Mosq. 1. 33. Vulg. *d.f.g.* Æth. | ‡post ϛ. [D.] rel. Syr.Hcl. | om. A. *a.b.c.e.ff.* Syr.Pst. Theb.*Mnt.* ante πρ. τ. μνημ. Memph. Theb.(*Woide.*) Arm.
12. εν λευκοις καθεζομενους *d.* | om. [D.]
— τῃ κεφαλῃ *Eus.* ad Mar. iv. 267. | την κεφαλην K.
— ποσιν] ποδιν [D.]
— Ιησου] praem. κυριου G.
13. κλαιεις] add. τινα ζητεις D. 69. Æth. (vid. ver. 15.) | Contra, *Eus.* ad Mar. iv. 267.
— λεγει] praem. και B.
— μου] add. e sepulchro Syr.Hier. Arm.
— εθηκαν *Eus.* ad Mar. iv. 267. | τεθει-καν D. | τεθηκαν X.
14. ταυτα] †praem. και ϛ. Δ. 69. EGKM UΛ. Æth. | add. δε L. | om. ABDX. 1. 33. S. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. A. | om. AB.*Mai.* DLXΔ. 1. 33. 69. EGKMSU.
15. Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. AD Fr.Mosq. rel. | om. BL.
— εβαστασας Syr.Hcl.mg.*Graecè.* | ηρες D.
— εθηκας *ante* αυτον AB(D)LX Fr. Mosq. 1. 33. 69. GKMUΛ. Vulg. *a.b. c.e.f.* (τεθεικας D.) | ‡post ϛ. ΔE S*s*.
16. Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. AX. rel. | om. B DL Fr.Mosq.M* *ut vid.*
— Μαριαμ BL Fr.Mosq. 1. 33. Memph. Theb. | ‡Μαρια ϛ. AD. rel.
— στραφεισα] post εκεινη 69. *e.* (στρ. δε D.)
— Ἑβραιστι BDLXΔ Fr.Mosq. 33. *b.c. e.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ϛ. AK. rel. Vulg. *a f.g.*
16. ῥαββουνι Syr.Hcl.mg. *Graecè.* Memph. (Theb.) -νει B. Theb. | ῥαβουνι X Fr.Mosq. 69. | ῥαββωνει D. Rabboni *b.c.e.f.ff.* [*a.*]
— διδασκ.] praem. κυριε D. add. id. *ff.* (*e.*) ‖ add. και προσεδραμεν ἁψασθαι αυτου *g.* Syr.Hcl. Syr.Hier.
17. Ιησ.] †praem. ὁ ϛ. AXΔ Fr.Mosq. M(litteris paene evanidis). | om. BDL (M* *Tf.* sed.?)
— μου] post ἁπτου B. Arm. *Tert.* adv. Prax. 25. | Contra, *Iren.* 331. *Orig.* i. 234[c]. iii. 829[b]. iv. 155[c]. 156[b]. 199[c]. 240[b]. *Orig. Int.* ii. 238[b]. *Eus.* D.E. 508[c]. c. Mel. 172[b]. Ecl. Pr. 102. ad Mar. 263 *quater.*
— πατερα 1°.] †add. μου ϛ. AB.*Mai.* ed.1.LXΔ Fr.Mosq. (Latt.) rel. *Orig.* i. iii. iv. 155[d]. *Eus.* D.E. c. Mel. 172[b]. Ecl. Pr. 102. *Tert.* adv. Prax. | om. B.*Btly.Bch.Mai.*ed.2.D. *b.e. Iren. Orig.* iv. 155[c]. 199[c].
— πορευω....αναβαινω πρ. τ. πατ. μου *Orig.* iv. | om. G. *c.*

6. vidit *Cl.* | 7. super *Cl.* | 9. sciebat *Am.* | oportebat *Cl.* | 10. discip. ad semetipsos *Cl.* | 14. vidit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ
‡ ἔθηκας αὐτόν," κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 λέγει αὐτῇ †
Ἰησοῦς, ‡ Μαριάμ." στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ
* Ἑβραϊστί," Ῥαββουνί, (ὃ λέγεται, διδάσκαλε).
17. *μὴ ἅπτου μου* 17 λέγει αὐτῇ † Ἰησοῦς, Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ
— *πατέρα* [*μου*] ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα †· πορεύου δὲ § πρὸς
§ II τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς
τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ
¶ Fr. Mosq. θεὸν ὑμῶν.¶ 18 ἔρχεται ‡ Μαριὰμ" ἡ Μαγδαληνὴ
18. *ἑώρακεν* ‡ ἀγγέλλουσα" τοῖς μαθηταῖς ὅτι ‡ Ἑώρακα" τὸν
κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.
σιγ / θ, p ‖ Luc. 24:36-40. 76 19 p Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ †
σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν
οἱ μαθηταὶ † διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ
Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς,
20. *ἔδειξεν* [*αὐτοῖς*] .... *πλευρ. αὐτοῦ* Εἰρήνη ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν † * καὶ" τὰς
σιδ / ι χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν ‡ αὐτοῖς." § ἐχάρησαν οὖν οἱ
§ Fr. Mosq. μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21 εἶπεν οὖν αὐτοῖς †
πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατὴρ

esset, dicit ei, Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, et ego eum tollam. 16 Dicit ei Iesus, Maria. Conversa illa dicit ei, Rabboni, quod dicitur magister. 17 Dicit ei Iesus, Noli me tangere: nondum enim ascendi ad patrem meum; vade autem ad fratres meos et dic eis, Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum et deum meum et deum vestrum. 18 Venit Maria Magdalene annuntians discipulis quia Vidi dominum, et haec dixit mihi.

19 (213, 9.) Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum, et fores essent clausae ubi erant discipuli propter metum Iudaeorum, venit Iesus et stetit in medio, et dicit eis, Pax vobis. 20 Et hoc cum dixisset, ostendit eis manus et latus. (214, 10.) Gavisi sunt ergo discipuli viso domino. 21 Dixit ergo eis iterum, Pax vobis: sicut misit me

---

17. *δε* BXΔ. 1. 33. rel. vv. *Orig.* iii. iv. 285ᵉ. *Eus.* D.E. 508ᶜ. *Hil.* 1091ᵃ. "sed" *Iren.* | *ουν* DL Fr. Mosq. | om. A. vid. *Orig.* iv. 452ᶜ. (*αλλα πορευου* *Iren.* *Orig.* iv. 155ᶜ.)
— *αδελφους μου* *Orig.* iii. iv. 155ᶜ. 285ᵉ. 452ᶜ(*ed.*). *Orig. Int.* ii. 250ᶠ. iii. 388ᵉ. *Eus.* D.E. 377ᵃ. 508ᶜ. in Ps. 373ᵇ. *Tert.* adv. Prax. *Hil.* 1091ᵃ. | om. *μου* D. *e.* *Iren.* *Orig.* iv. 452ᶜ(*cod.*).
— *αναβαινω* *Iren.* *Orig.* iii. iv. 452ᶜ. *Eus.* D.E. 508ᶜ. in Ps. 373ᵇ. | *πορευομαι* *Orig.* iv. *quater*. *Eus.* in Ps. 53ᵃ. *ανερχομαι* *Eus.* D.E. 377ᵃ. c. Mcl. 69ᵈ. 109ᵈ. Ecl. Pr. 14.
— *και θεον μου* *Hipp.* c. Noet. 6. (ii. 11.) *Orig.* iii. iv. 155ᶜ. 285ᵉ. 357ᵉ. 452ᶜ. *Orig. Int.* ii. 50ᵃ. 147ᶜ. 250ᶠ. *Eus.* D.E. *bis*. c. Mcl. 69ᵈ. 109ᵈ. Ecl. Pr. 14. in Ps. 53ᵃ. 373ᵇ. *Tert.* adv. Prax. 25. 28. *Novat.* 200. *Hil.* 783ᶜ. 1086ᵉ. 1088ᵈ. 1090ᵈ. 1091ᵃ. | om. G.
18. *Μαριαμ* BL. 1. 33. Theb. | ‡ *Μαρια* ϛ. ADX. rel. Memph. (II n. l.)
— *αγγελλουσα* ABII. *a.e.* | ‡ *απαγγελλουσα* ϛ. D(L)X *sic*. 1. 69. KMSsUΛ. Vulg. *b.c.f.ff.* *-γελουσα* L*. ¹ *αναγγελλουσα* (Δ.) 33. EG. *-γελουσα* Δ.

18. *μαθηταις*] add. *αυτου* D. Æth.
— *ἑωρακα* BX. Vulg. *a.ff.* Memph. Theb. Æth. | *-ραμεν* 33. S. | ‡ *-ρακεν* ϛ. ADIIL. rel. *b.c.e.f.* Syrr. Pst. & Hcl.
— *και ταυτα ειπεν αυτῃ*] *και ἁ ειπεν αυτῃ εμηνυσεν αυτοις* D. *c.*(*e.*) Æth.
— *αυτῃ* *a.f.* Æth. | *αυτοις* 69. | *μοι* Vulg. *ff.* Memph. Theb. | om. *b.*
19. *ουν* ABD. 33 *sic*. rel. Vulg. *b.c.f.ff.* Syr. Hcl. | om. X. 69. GΛ. set *a.* autem *e.* Syr. Pst. Memph. Theb. Æth.
— *σαββατων*] † praem. *των* ϛ. DXΔ. 1. rel. | om. ABIIL. 33. (dominicae Theb.)
— *μαθηται*] add. *αυτου* LΔ. 33. U. Theb. Æth. ‖ † add. *συνηγμενοι* ϛ. LXΔ. rel. Vulg. *Cl.* (*b.*)*c.e.f.ff.* Syr. Hcl.*(post *ησαν*). Memph. Theb. Arm. Æth. vid. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 283. 285. (293.) | om. ABDIIΛ*. *Am.* *a.* Syrr. Pst. & Hcl. *txt.*
— *ὁ Ιησ.* *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 293. | om. *ὁ* DII.
— *εστη*] *εστι* K.
20. *εδειξεν*] † add. *αυτοις* ϛ. LX. rel. vv. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 294. | om. ABDII.
— *και* ante *τας χειρ.* AB. Syr. Hcl. | *om. ϛ. DIIL. rel. Latt. Syr. Pst. rel. *Eus.* ad Mar.
20. *αυτοις* ABDII. | ‡ *αυτου* ϛ. LX. rel. *b.c.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Eus.* ad Mar. | om. 1. Vulg. *a.e.f.ff.g.*
— *ουν* Vulg. *c.* Syr. Hcl. Memph. *Eus.* ad Mar. | *δε* 1. (*a.*)(*b.*)(*e.*) Theb. "et" *a.b.e.* Syr. Pst. Æth.
— *μαθηται*] add. *αυτου* D. Æth. | Contra, *Eus.* ad Mar.
— *ιδοντες τον κυριον*] om. *a.*
21. *ειπεν ουν* Syr. Hcl. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 294. | *και ειπεν* LX Fr. Mosq. Memph. Æth. | *ειπεν* tantum *c.e.* Arm. ("autem" Syr. Pst. Theb.)
— *αυτοις*] † add. *ὁ Ιησους* ϛ. ABII. rel. *b.f.ff.* Syrr. Pst. & Hcl. Æth. | om. DLX Fr. Mosq. Vulg. *a.c.e.* Memph. Theb. Arm. *Eus.* ad Mar. | post *παλιν* 1. (om. *παλιν* Syr. Pst. *Widm.* sed habent MSS.)
— *απεσταλκεν* *Eus.* ad Mar. | *απεστειλεν* L.

---

17. *om.* et *ante* Deum 1⁰. *Cl.* | 19. ergo sero esset *Cl.* | discipuli congregati *Cl.* | dixit eis *Cl.* | 20. cum hoc *Cl.*

[ℵ]ΑΞ[C]D(II)[P]. L X Δ (Fr.Mosq.). 1. 33. 69. σιε EG[H]KMSUΛ. ζ
21. ἀποστέλλω ὑμᾶς.
¶ Matt. 18:18.
23. ἄν τινος bis. σιε
— ἀφίενται ι
¶ Fr. Mosq.
25. εἰς τὸν τόπον
§ H
§ C σιζ θ
¶ II
σιη ι

κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν
καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 ¶ ἄν
τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ‡ ἀφέωνται″ αὐτοῖς· ἄν
τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
77 24 Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος
Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν † Ἰησοῦς.¶
25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἑωράκαμεν
τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς
χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν
δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον § τῶν ἥλων, καὶ βάλω
‡ μου τὴν χεῖρα″ εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ
πιστεύσω.
78 26 § Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς¶ μετ᾽ αὐτῶν. ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ
μέσον καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν. 27 εἶτα λέγει τῷ
Θωμᾷ, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖ-
ράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν
πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός.
28 † ἀπεκρίθη † Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὁ κύριός μου

pater, et ego mitto vos. 22 Hoc cum dixisset, insuflavit, et dicit eis, Accipite spiritum sanctum:
23 (215, 7.) quorum remiseritis peccata, remittentur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt.
24 (216, 10.) Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis quando venit Iesus. 25 Dixerunt ergo ei alii discipuli, Vidimus dominum. Ille autem dixit eis, Nisi videro in manibus eius fixuram clavorum et mittam digitum meum in locum clavorum et mittam manum meam in latus eius, non credam.
26 (217, 9.) Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus, et Thomas cum eis. Venit Iesus ianuis clausis, et stetit in medio et dixit, Pax vobis. 27 Deinde dicit Thomae, Infer digitum tuum huc et vide manus meas, et adfer manum tuam et mitte in latus meum, et noli esse incredulus sed fidelis. 28 (218, 10.) Respondit Thomas et dixit ei, Dominus meus

---

21. πεμπω ABD²IIe spat. rel. *Eus.* ad Mar. | αποστελλω D*LFr.Mosq. 33.
22. και ab init. *f.* Memph. *Eus.* ad Mar. Suppl. Mai. 294. | om. D*Gr.* Vulg. *a. b.c.e.ff.g.* ("autem" *post* Theb.)
— ενεφυσησεν] add. αυτοις D. Syr.Pst. (Memph. Theb.) Arm. Æth. | om. Syr.Hcl. *Eus.* ad. Mar. *Cypr.* 155.
23. αν *bis* BIILXΔFr.Mosq. rel. *Orig.* i. 255ᵈ. iii. 739ᶜ. | εαν AD. *Eus.* in Es. 574ᵃ.
— τινων *bis* Vulg. *b.c.g.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 255ᵈ. iii. *Novat.* 218. | τινος B. *a.e.f.* Syr.Pst. *Orig. Int.* iii. 964ᵉ. *Eus.* in Es. (1°.) *Cypr.* 131. 148. 155. 195.
— αφεωνται AD(L)XFr.Mosq. 1. -ονται L. | ‡αφιενται ς. B²*Mai.*IIΔ. rel. *Orig.* i. iii. *Eus.* in Es. (αφιεται 69*.) remittuntur Vulg.*Cl.* *b.c.f.g.* Memph. remittentur *Am. e.* Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Æth. *Cypr. ter.* remissa erunt *a.* | αφειονται B**Mai.* dimittuntur *Orig. Int.* iii. erunt remissa *Novat.* ‖add. αυτῳ *Eus.* in Es. *Cypr.* 148. 155. 195.
— κρατητε *Orig.* i. iii. | κρατειτε XE. | κρατησητε D.
— κεκρατηνται *Orig.* i. iii. | κρατηνται L. retenta sunt Vulg. *g.* erunt retenta *Novat.* tenebantur *a.* Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* iii. *Cypr. ter.* detinebuntur *f.* detenta erunt *b.e.* detenta sunt *c.* (*praes.* Syrr.Pst.&Hcl.) | καὶ κράτηνται Λ.
24. δε] ουν 1. | om. *a.e.*
— ὁ λεγ.] om. ὁ D.
— ην] add. εκει L. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Theb.
— Ιησ.] †praem. ὁ ς. AIILXΔFr.Mosq. rel. | om. BD.
25. μαθηται] add. ὁτι D.
— ιδω] ιδωμεν K*.
— εν ταις χερσιν *Hil.* 818ᵇ.ed. | εις τας χειρας D. *c. Hil.* 818ᵇ.MSS.
— τυπον 1°. Syr.Hcl. Theb. | figuram *b.c.e.* Memph. *Hil.* fixuram Vulg. *g.* vestigium *a.* locum *f.* Syr.Pst. Syr.Hier.
— και βαλω....των ἡλων] om. 69. Λ. *e.* Theb.*ap.Mnt.*(non om. ap. Woide.) | post εις την πλευραν αυτου D.
— τον δακτυλον] post μου DL. 33.
— τυπον 2°. BDLXΔ. rel. Memph. Theb. | τοπον AII. Vulg. *a.b.c.g.* Syr.Hcl. Syr.Hier. Arm. *Hil.* foramina *f.*
— εις τον τ. των ἡλ.] in illis Syr.Pst. in clavos ejus Æth. (ἡλων ad ἡλων om. Syr.Hier.)
25. μου *ante* την χειρα B(D)L. 33. | ‡post ς. AIIXΔ. rel. Latt. *Hil.* | om. μου 1. *a.*
— την χειρα] την χειραν A. | τας χειρας D. Æth.
26. αυτου Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. *Orig.* i. 434ᵃ. | om. 1. 69. *a.b.c.e.* Syr. Pst. Theb.
— Θωμας] praem. ὁ D. 69. | Contra, *Orig.* i.
— ερχεται] add. ουν D. 1. *f.* ?Memph. | Contra, *Orig.* i.
— ειπεν] add. αυτοις A*mau.rec.* Syr. Pst. Memph. Theb. Æth. | Contra, *Orig.* i.
27. γινου *Orig.* i. 433ᵈ. | ισθι D.
28. ab init.] †add. και ς. AC³Δ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BC*DLX. 1. 33(*e spat.*). 69. G. Latt. Memph. Theb. Arm. *Cypr.* 287.
— Θωμας] †praem. ὁ ς. L. 33. | om. ABCDX*Tf.*Δ. 1. 69. EGHKMSUΛ.
— αυτῳ] om. *e.m.* Memph. ‖add. tu es *a.c.* | Contra, *Hil.* 922ᵈ.
— ὁ θεος *Orig.* iii. 98ᵇ. | om. ὁ D.

22. haec cum *Cl.* | dicit *Cl.* | 23. remittuntur *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

καὶ ὁ θεός μου. 29 λέγει αὐτῷ [ὁ] Ἰησοῦς, ʺὍτι
ἑώρακάς με, † πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες
καὶ πιστεύσαντες.

¶ Theb.

30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα¶ ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν †, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμ-
μένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 31 ταῦτα δὲ γέγραπται
ἵνα πιστεύσητε ὅτι † Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.

31. *πιστεύητε*

et deus meus. 29 Dicit ei Iesus, Quia vidisti me, credidisti: beati qui non viderunt et crediderunt.

30 Multa quidem et alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, quae non sunt scripta in libro hoc: 31 haec autem scripta sunt ut credatis quia Iesus est Christus filius dei, et ut credentes vitam habeatis in nomine eius.

XXI. $\frac{\sigma\iota\theta}{\theta}$

§ª ℵ in speciminibus Tischendorfii

§ᵝ P

2. *καὶ οἱ υἱοὶ Ζεβ.*

4. *γενομένης*

79 1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν †
Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς §ª θαλάσσης τῆς Τιβε-
ριάδος, §ᵝ ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2 ἦσαν ὁμοῦ Σίμων
Πέτρος καὶ Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθα-
ναήλ, ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβε-
δαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 λέγει
αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν
αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ
‡ ἐνέβησανʺ εἰς τὸ πλοῖον †, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ
ἐπίασαν οὐδέν. 4 πρωΐας δὲ ἤδη ‡ γινομένηςʺ ἔστη

1 (219, 9.) Postea manifestavit se iterum Iesus [discipulis] ad mare Tiberiadis. Manifestavit autem sic. 2 Erant simul Simon Petrus et Thomas qui dicitur Didymus et Nathanahel qui erat a Cana Galilaeae et filii Zebedaei et alii ex discipulis eius duo. 3 Dicit eis Simon Petrus, Vado piscari. Dicunt ei, Venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in navem, et illa nocte nihil prendiderunt. 4 Mane autem iam facto stetit Iesus in

---

29. λεγει] ειπεν δε 69. (et ait *e.*)
— ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— με] †add. Θωμα ς. Vulg.*Cl.* | om. ABCDLXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUΛ. *Am. a.b.c.e.f.g.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Cypr.* 287. *Hil.* 923ᵇ.
— ιδοντες] add. με Syrr.Pst.&Hcl. | Contra, *Clem.* 433. *Orig.* iv. 209ᵃ·ᵇ· *Orig. Int.* iv. 627ᵃ. *Tert.* de res. car. 34. *Hil.*
— και πιστευσαντες] πεπιστευσαντες A.
30. σημεια] add. ἁ B.*Btly.Bch.*(ctra,*Mai.*) ?E**Tf.*
— ὁ Ιησ.] om. ὁ D.
— μαθητων] †add. αυτου ς. CDL. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Arm. Æth. | om. ABΔEKSΛ. *f.* Syr.Hcl.*txt.* Theb.*Mnt.* | add. postquam resurrexit a mortuis *e.*
— βιβλιῳ] βιβλῳ D.
31. om. ver. G*.
— πιστευσητε] -ευητε B.
— ὁτι Ιησους.... πιστευοντες] om. Theb. *Mnt.*
— Ιησους] †praem. ὁ ς. 33*s.* | om. AB *Mai.*CDLXΔ. 1. 69. EG²HKMSUΛ. (mox om. ὁ χριστος *Iren.* 206 *cdd.*)
— εστιν *Iren. Hil.* 907ᵃ. | om. X. ‖ Ιησους χριστος υἱος εστιν του θεου D. *b.*(*c.*)(*e.*)*f.m.* (Memph.) (Arm.)
31. ζωην] add. αιωνιον C*(*bis* scr.)DL. 33. 69. *b.e.f.g.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Arm.*ap.Griesbach.* Æth. *Iren.* 206. | om. ABC³XΔ. 1. rel. Vulg. *a.c.m.* Syr. Hcl.*txt.*
— εχητε] εχειτε HΛ.
— *Tert.* hoc comma *clausulam* Evangelii vocat, "ipsa quoque clausula evangelii propter quid consignat haec scripta, nisi, Ut credatis, inquit, Jesum Christum filium Dei?" adv. Prax. 25. Sed e capite xxiº. testimonia alibi bis affert.
1. παλιν] ante εφανερωσεν D. Memph.W. Arm. Æth. | post ὁ Ιησους 69. | om. G.
— Ιησους (A)BC(L). rel. | om. DM. *e.* ‖ †praem. ὁ ς. AL. rel. | om. BC.
— μαθηταις] add. αυτου C³DX. 69. G*sic* HMU. *a.b.c.f.g.* Syr.Pst. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. Æth. | om. ABC*L Δ. 1. 33. rel. Vulg. Syr.Hcl. ‖ post αυτου add. εγερθεις εκ νεκρων 69. (om. τοις μαθ. *Am. e.*)
— εφαν. δε οὑτ.] om. *a.* Æth.
2. Ναθανηλ C.
— ὁ απο] ὁς ην απο D. Vulg. *b.c.f.*
— οἱ] add. υἱοι ℵDE(ϊοι). Vulg. *a.b.c.e.f.g.* Syr.Pst. Memph. Æth. | post Ζεβεδ. C. | Contra, ABPL. rel. Syr.Hcl. Arm.
2. του] om. ℵD.
— αυτου] add. του D*.
3. αυτοις] τουτοις D.
— αυτῳ] add. εκεινοι X.
— και ἡμεις] om. 1. | κ. ὑμεις A.
— εξηλθον] εξηλθαν D. | ηλθον P. ‖ praem. και AP. Vulg. *b.c.f.g.* Syrr. Pst.&Hcl.* Memph. Æth. | add. ουν ℵLXG. | non habent BCD. rel. *a.e.* Syr.Hcl.*txt.* Arm.
— ενεβησαν ℵABCDPLX. 1. 33. 69. E GHKMSU. | ‡ανεβησαν ς. ΔΛ.
— πλοιον] †add. ευθυς ς. AC³P. rel. Syr.Hcl. | om. ℵBC*DLXΔ. 1. 33. 69. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb.*Mnt.* Arm. Æth.
— εν *f.* | om. L. Vulg. *a.b.c.e.*
— επιασαν] εκοπιασαν ℵ*.
— ουδεν] ουδε ἑν C*.
4. δε] om. G.
— ηδη *Am. b.f.* | om. ℵ*. 69. Vulg.*Cl.* *a.c.e.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— γινομενης AB.*Mai.*C*LE. (γειν. AB.) | ‡γενομενης ς. ℵC²DPXΔ. 1*s.* 33*s.* rel.

29. dixit *Cl.* | Thoma, credidisti *Cl.*
1. *om.* discipulis *Am.* | 3. ascend. in noctem *Am.* | 4. *om.* jam *Cl.*

ℵ A B C D (P). (L) X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUΛ.
4. ἐπὶ τὸν αἰγ.
– ἔγνωσαν

† Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθη-
ταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 5 λέγει οὖν αὐτοῖς [ὁ] Ἰη-
σοῦς, Παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ, Οὔ. 6 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ
δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε.
ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκῦσαι ‡ ἴσχυον″ ἀπὸ
σκ ι τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. 7 λέγει οὖν ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Ὁ κύριός
ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός
ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο (ἦν γὰρ γυμνός),
καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. 8 οἱ δὲ ἄλλοι
μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν
ἀπὸ τῆς γῆς, ‡ ἀλλὰ″ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων),
σκα θ σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 ὡς οὖν ἀπέβη-
σαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ
ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 λέγει αὐτοῖς [ὁ]
Ἰησοῦς, Ἐνεγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε
σκβ θ νῦν. 11 ἀνέβη * οὖν″ Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ
δίκτυον ‡ εἰς τὴν γῆν″ μεστὸν¶ ἰχθύων μεγάλων ἑκα-
τὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ

11. ἀνέβη [οὖν]
¶ P
11. μεγάλων ἰχθύων

litore: non tamen cognoverunt
discipuli quia Iesus est. 5 Dicit
ergo eis Iesus, Pueri, numquid
pulmentarium habetis? Res-
ponderunt ei, Non. 6 Dixit eis,
Mittite in dexteram navigii
rete, et invenietis. Miserunt
ergo, et iam non valebant illud
trahere a multitudine piscium.
7 (220, 10.) Dicit ergo discipulus
ille quem diligebat Iesus Petro,
Dominus est. Simon Petrus
cum audisset quia dominus est,
tunica succinxit se, erat enim
nudus, et misit se in mare:
8 alii autem discipuli navigio
venerunt, non enim longe erant
a terra sed quasi cubitis du-
centis, trahentes rete piscium.
9 (221, 9.) Ut ergo descenderunt
in terram, viderunt prunas po-
sitas et piscem superpositum et
panem. 10 Dicit eis Iesus, Ad-
ferte de piscibus quos prendis-
tis nunc. 11 (222, 9.) Ascendit
Simon Petrus et traxit rete in
terram plenum magnis piscibus
centum quinquaginta tribus:
et cum tanti essent, non est

4. Ιησ. 1°.] †praem. ὁ ς. LX. rel. | om. ℵABCDPE.
— εις BCPΔ. 1. rel. | επι ℵADLX. 33. MU. Latt. *Clem.* 104.
— ηδεισαν ABCDP. rel. | εγνωσαν ℵLX. 33.
— μαθηται] add. αυτου 69. *f.*
— Ιησ. 2°.] praem. ὁ Λ.
5. λεγει.... παιδια] "ait illis" *a.*
— ουν Syr.Hcl. | om. C³. 33. U. *e.* Memph.W. Arm. | "et" Syr.Pst. Æth.
— ὁ Ιησους] om. Λ* *ut vid.* | om. ὁ ℵ B.
— τι] om. ℵ*.
— προσφαγειον AD. (οψον *Clem.* 104.)
6. ὁ δε ειπεν] λεγει ℵ*.
— ὁ δε] add. Ιησους X.
— βαλετε] βαλε Λ* *Tf.*
— το ante δικτυον] om. 69.
— εὑρησετε] -σητε 69. | add. οἱ δε ειπον, Δι' ολης της νυκτος εκοπιασαμεν και ουδεν ελαβομεν, επι δε τῳ σῳ ῥηματι βαλουμεν ℵ**. dixerunt ergo, Per totam noctem laborantes nil cepimus in verbo autem tuo laxabo rete *g.* (Æth.) (Luc. v. 5.)
— εβαλον ουν Syr.Hcl. | οἱ δε εβαλον ℵ* D. (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) miserunt illi *a.*
6. ἑλκυσαι (post αυτο 1.) | εἱλκυσαι D. | εἱλικυσαι Δ.
— ισχυον ℵBCDL. 1. 33. Λ. Vulg. *a.b.c.f.g.* Syr.Hcl. (Arm.) | ‡ισχυσαν ς. APX. rel. *e.* Syr.Pst. Memph.
7. ὁ Ιησ.] om. ὁ D.
— εστιν 1°.] add. ἡμων D.
— εβαλεν ἑαυτον (αυτον L.) | ἡλατο D*. | ἡλλατο D².
— fin.] add. ut veniret ad Jesum Syr.Pst. *ed.* et MSS.(om. in nonnullis.)
8. πλοιαριῳ] πλοιῳ P. | praem. αλλῳ ℵ.
— ηλθον] -θαν D.
— αλλα ℵABC. | ‡αλλ' ς. DPG. rel.
— πηχων] πηχεων Λ. | πυχων 69*.
— διακοσιων] viginti *a.* ω̄ i.e. DCCC. Memph.W.
— συροντες] συραντες 1. | σηροντες 69*.
9. απεβησαν] ανεβ. ℵ*H. | επεβ. Λ.
— εις] επι ℵLX.
— βλεπουσιν *a.c.ff.* | ειδαν P. Vulg. *b.c.f.g.*
— κειμενην] om. Arm. carbones incensos *a.b.c.ff.* | Contra, Vulg. *e.f.g.*
10. ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— απο ℵABCP. rel. | εκ DL.
11. ανεβη] ενεβη ℵL. 1. (*non* 33.) Arm.
— ουν post ανεβη ℵBCLX. 1. 33. Syr. Hcl. Memph. | *om. ς. ADP. rel. Latt. Arm. (praem. tunc *c.* "et" Syr. Pst. Æth.)
— εις την γην ℵABCPLXΔ. 33. Arm. | επι την γην D. 1. 69. (post μεστον D. *b.*) | ‡επι της γης ς. E. rel.
— ιχθ. ante μεγαλ. ℵBC. rel. *c.* | *post* A DLXΔ. 1. 33. G. Vulg. *a.b.* (om. μεγαλ. *e.*)
— τοσουτων] add. αυτων L.
12. ὁ Ιησ.] om. ὁ B.
— δε ℵADLX. rel. (*b.*)*c.*(*e.f.ff.*) Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | om. BC. "et" ante Vulg. *a.*
— ειδοτες] ειδοντες Λ.
13. ερχεται] †add. ουν ς. AΔ. rel. *f.ff.* Syr.Hcl. Memph. | om. ℵBCDLX. 1. 33. *a.b.e.* Theb.*Mnt.* Arm. | "et" ante Vulg. *g.* Æth. "tunc" *c.* "autem" Syr.Pst.
— Ιησ.] †praem. ὁ ς. ℵALX. rel. | om. BC *ut vid.* D.

5. dixit *Cl.* | 6. dicit *Cl.* | prae multitudine *Cl.* | 7. dixit *Cl.* | tunicam *Am.** | 10. prendidistis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. σκγ θ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12 Λέγει αὐτοῖς [ὁ] Ἰησοῦς,
Memph. σκδ ι Δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς [δὲ] ἐτόλμα τῶν μαθη-
Arm. Æth. τῶν ἐξετάσαι αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύ-
σκε θ ριός ἐστιν. 13 ἔρχεται † † Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν
ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.
σκϛ ι 14 τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη † Ἰησοῦς τοῖς μαθη-
ταῖς † ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.
σκζ θ 80 15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέ-
τρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων ‡ Ἰωάνου,″ ἀγαπᾷς με ‡ πλέον″
¶ L τούτων; λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε,¶ σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ
σκη ι σε. λέγει αὐτῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου. 16 λέγει αὐτῷ
πάλιν δεύτερον, Σίμων ‡ Ἰωάνου,″ ἀγαπᾷς με; λέγει
σκθ θ αὐτῷ, Ναὶ κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ,
16. τὰ προβάτιά μου σλ ι Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. 17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρί-
τον, Σίμων ‡ Ἰωάνου,″ φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος,
17. καὶ λέγει ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, Φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Κύριε, ‡ πάντα σὺ″ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε.
σλα θ λέγει αὐτῷ [† Ἰησοῦς], Βόσκε τὰ ‡ προβάτιά″ μου.
σλβ ι 18 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες
σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηρά-

scissum rete. 12 (223, 9.) Dicit eis Iesus, Venite prandete. (224, 10.) Et nemo audebat discumbentium interrogare eum, Tu quis es? scientes quia dominus esset. 13 (225, 9.) Et venit Iesus et accepit panem et dat eis, et piscem similiter. 14 (226, 10.) Hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis cum resurrexisset a mortuis.

15 Cum ergo prandissent, (227, 9.) dicit Simoni Petro Iesus, Simon Iohannis, diligis me plus his? Dicit ei, Etiam domine, tu scis quia amo te. Dicit ei, Pasce agnos meos. 16 (228, 10.) Dicit ei iterum, Simon Iohannis, diligis me? Ait illi, Etiam domine, tu scis quia amo te. (229, 9.) Dicit ei, Pasce agnos meos. 17 (230, 10.) Dicit ei tertio, Simon Iohannis, amas me? Contristatus est Petrus quia dixit ei tertio, Amas me? dicit ei, Domine, tu omnia scis, tu scis quia amo te. (231, 9.) Dicit ei, Pasce oves meas. 18 (232, 10.) Amen amen dico tibi, cum esses iunior, cingebas te et ambulabas ubi volebas: cum au-

---

13. *και διδωσιν αυτοις*] *ευχαριστησας εδωκεν αυτοις* D *Gr.* (*f.*)(*g.*) Syr.Hier.
14. *τουτο*] add. *δε* ℵLX. 33. G. Memph.
— *ηδη*] om. Syr.Pst. Arm. Æth.
— *εφανερωθη* Vulg. *f.ff.* | *εφανερωσεν ἑαυτον* X. *a.b.c.e.* (vid. ver. 1.)
— *Ιησους*] om. S. post *μαθηταις* L. ‖ † praem. *ὁ* ς. ℵALX. rel. | om. B CD.
— *μαθηταις*] † add. *αυτου* ς. DXΔ. rel. Vulg. *Cl.* *b.c.f.* rel. | om. ℵABCL. 1. 33. *Am.* *a.e.ff.* Arm.
15. *ηριστησαν*] *-σεν* K.
— *ὁ Ιησους*] om. S. | post *λεγει* D. *Tol.* *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth.
— *Ιωανου* ℵ**B. *Mai.*(*diserte*)D *Gr.* | *Ιωαννου* B. *Btly.Bch.*C*L. Vulg. *a.b.*(*e.*) *f.* Memph. Theb. *Mnt.* (om. ℵ*.) | ‡ *Ιωνα* ς. AC²X. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. Barjona *c.*
— *πλεον* ℵBCDLX. 33. SΛ *Tf.* | ‡ *πλειον* ς. AΔ. rel. | om. *πλ. τουτων* 1. *a.b.c.e.ff.* | Contra, Vulg. *f.g.*
— *συ οιδ. ὁτι φιλ. σε*] om. *a.e.*
— *λεγ. αυτῳ* 2⁰.] add. *ὁ Ιησους* DU.
— *αρνια* ℵABC². rel. Vulg. *f.* Memph. | *προβατα* C*D. *a.b.c.e.*

16. *παλιν*] ante *λεγει* ℵC. Memph. | om. D. *c.e.*
— *δευτερον* *c.e.* | om. ℵ*. Vulg. *a.b.f.ff.* Arm. | praem. *το* ℵ**. 1. ‖ add. *ὁ κυριος* D.
— *Ιωανου* B. *Mai.*D *Gr.* | *Ιωαννου* ℵ B. *Btly.*C*. Vulg. (*a.*)*b.e.f.ff.* | ‡ *Ιωνα* ς. AC². rel. Barjona *c.*
— *ναι*] *om.* ℵ*.
— *συ οιδ. ὁτι φιλ. σε*] om. *a.*
— *λεγει αυτ., Ποιμ. τα πρ. μου*] om. 1.
— *αυτῳ* 3⁰.] add. *ὁ Ιησους* Λ.
— *λεγει αυτῳ* 3⁰.] add. Si diligas me et ames Syr.Hcl.
— *προβατα* ℵA(D)XΔ. 69 *sic.* rel. (post *μου* D.) Syrr.Pst.&Hcl. *ut vid.* agnos Vulg. oves *a.c.e.f.ff.* Memph. | *προβατια* B. *Mai.*C. oviculos *b.* *Lucif.* 190.
17. *το τριτ.*] om. *το* C.
— *Ιωανου* B. *Mai.*D. Vulg. (*a.*)*b.e.* | *Ιωαννου* ℵB. *Btly.Bch.* C*. | *Ιωανα* 69. | ‡ *Ιωνα* ς. AC². rel. Barjona *c.* *Orig.* in Prov. Mai. 15.
— *ελυπηθη*] *ελυπη* 69. | add. *δε* ℵ*.
— *το τριτον* 2⁰.] om. D*(corr.¹.).

17. *και* ante *ειπεν* Vulg. *Cl.* *c.e.f.g.m.* | om. A. *Am.* *a.b.*
— *φιλεις* 2⁰.] praem. *και* ℵ*.
— *ειπεν* 2⁰. BC. rel. Vulg. *Cl.* *m.* | *λεγει* ℵADX. 1. 33. *Am.* *a.b.c.e.f.g.*
— *αυτῳ* (ante *κυριε*)] om. B.
— *παντα ante συ* ℵBC*D. 33. *a.e.ff.m.* Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ post ς. AC³X. rel. Vulg. (*b.*)*f.* (Memph.) Æth. | om. *συ* *c.g.*
— *συ γιν.*] om. *συ* B. *Mai.*ed.1.ctra,ed.2. (*και συ παντα γιν.* Arm.)
— *Ιησους*] om. ℵD. 1. 33. (Latt.) Memph. | Contra, ABC. rel. *f.* Theb. *Mnt.* rel. ‖ † praem. *ὁ* ς. AX. rel. | om. BC.
— *προβατια* AB. *Mai.*C. Syrr.Pst.&Hcl. *ut vid.* | ‡ *προβατα* ς. ℵDX. 33. rel. oves Vulg. *a.b.c.e.f.* *Hil.* 904ᶜ. | *αρνια* Λ.
18. *ὁτε* ℵABC³D. rel. | *ὁτι* C*. | *ὁτι ἑως* Arm.
— *ης*] *εἶ* 69.
— *περιεπατης* XEK.

---

12. dominus est *Cl.* | 13. accipit *Cl.* | 14. discip. suis *Cl.* | 17. et dixit ei *Cl.* | omnia nosti *Cl.*

ℵ A B C D.
X Δ.
1. 33. 69.
EGHKMSUA.
18. σε ζώσει
r 2 Pet. 1:14.
s cap. 13:23, etc.

σης, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ‡ ζώσει σε″
καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19 r τοῦτο δὲ εἶπεν σημαί-
νων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν
λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. 20 ἐπιστραφεὶς † ὁ
Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς
ἀκολουθοῦντα, s ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ
τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παρα-
διδούς σε; 21 τοῦτον * οὖν″ ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει
τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί
πρός σε; σύ ‡ μοι ἀκολούθει.″ 23 Ἐξῆλθεν οὖν
‡ οὗτος ὁ λόγος″ εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς
ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· ‡ οὐκ εἶπεν δὲ″ αὐτῷ ὁ

tem senueris, extendes manus
tuas, et alius te cinget et ducet
quo non vis. 19 Hoc autem
dixit significans qua morte cla-
rificaturus esset deum. Et hoc
cum dixisset, dicit ei, Sequere
me. 20 Conversus Petrus vidit
illum discipulum quem dilige-
bat Iesus sequentem, qui et
recubuit in cena super pectus
eius et dixit, Domine, quis est
qui tradit te? 21 Hunc ergo
cum vidisset Petrus, dicit Iesu,
Domine, hic autem quid?
22 Dicit ei Iesus, Sic eum volo
manere donec veniam, quid ad
te? tu me sequere. 23 Exivit
ergo sermo iste in fratres quia
discipulus ille non moritur.
Et non dixit ei Iesus, Non mo-

18. *εκτενης* X.
— *τας χειρας*] *την χειραν* ℵ*.
— *αλλος* ABC*. rel. vv. | *αλλοι* ℵC^{2}D. 1. 33. Syr.Hcl.mg. Arm.
— *σε post ζωσ.* ℵBC^{2}(? et C*). | ‡*ante* ς. AD. rel.
— *ζωσει* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* (*ζωση* M.) | *ζωσουσει* D. | *ζωσωσιν* C^{2}. | *ζωσουσιν* ℵ. 1. 33. Syr.Hcl.*mg.* Arm.
— *οισει* (*ἤσοι* 69.)] *οισουσιν* C^{2}. 33. Arm. Syr.Hcl.mg. | *αποισουσιν* ℵ**. 1. | *απαγουσιν* D. | *ποιησουσιν σοι* ℵ*. ‖ add. *σε* ℵ**AD. *a.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.*Mnt.* Æth.
— *ὁπου*] *ὁσα* ℵ*.
— *ου*] *συ ου* D^{2}. (Latt.) D*CY. (? OY mutatum.)
19. *τουτο* 1^{0}. *Orig.* i. 421^{b}. | *ταυτα* D. *Orig.* i. 309^{d}.
— *δε* *Orig.* i. 309^{d}. (*δ'* 421^{b}.) | om. 69.
— *ειπεν*] *ελεγεν* 1.
— *τουτο* 2^{0}.] *ταυτα* A. Syr.Pst.
20. *επιστραφεις*] †add. *δε* ς. ℵDXΔ. 1. 69 *sic.* E. rel. *f.* Memph. | om. ABC. 33. Vulg. *b.c.e.g.* Arm. et conversus *a.ff.* Syr.Pst.
— *ὁ Πετρ.* *Orig.* iv. 437^{e}. 440^{e}. | om. *ὁ* 1.
— *ὁ Ιησ.* *Orig.* iv. *bis.* | om. *ὁ* D.
— *ακολ. ὁς*] om. ℵ*.
— *αυτου* *Orig.* iv. *bis.* | *του Ιησου* C *ut vid.* *a.f.*
— *ειπεν*] *λεγει* ℵ*. ‖ add. *αυτῳ* ℵCD. 33. *ff.* Memph. Æth. | om. AB. rel. (Latt.) rel. *Orig.* iv. *bis.*
— *κυριε* ABC^{3}D. *Orig.* iv. *bis.* | om. C*. | *καὶ sic* G. | (*τις εστιν* ad fin. ver. 21. om. *e.*)
— *παραδιδους* *Orig.* iv. *bis.* | *-διδων* D.
21. *ουν* post *τουτον* ℵBCD. 33. Vulg. *b.c.f.ff.g.* Syr.Hcl.* (Memph.) *Orig.* iv. 437^{e}. [*a* hiat.] | *om. ς. AX. rel. Syr.Pst. Arm. Æth.
21. *Πετρος*] add. *ακολουθουντα* X. | Contra, *Orig.* iv.
— *τῳ Ιησου* *Orig.* iv. | *αυτῳ Ιησου* D* *Gr.*
— *λεγει*] *ειπεν* ℵ.
— *κυριε*] om. ℵ.
22. *εαν* *Orig.* iv. 438^{a}. | "sic" Vulg. *b.c.* "si" *e.f.* "si sic" *ff.* [*a.*]
— *μενειν*] add. *οὑτως* D. | Contra, *Orig.* iv.
— *τι*] *τις* 69* *Scr.*
— *συ*] add. *δε* C *ut vid.* (? *sive^{2}.) Memph. | Contra, *Orig.* iv.
— *μοι ante ακολουθει* ℵABC* *ut vid.* D. 1. 33. (Latt.) *Orig.* iv. | ‡*post* ς. C^{2}XΔ. rel. *f.* Memph.
23. *οὑτος ante ὁ λογος* ℵBCD. 1. 33. *a.b.c.e.f.ff.* Syr.Pst. | ‡*post* ς. AXΔ. rel. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | om. *Orig.* iv. 438^{a}.
— *ὁτι*] praem. *και εδοξαν* D. Arm. | Contra, *Orig.* iv.
— *ουκ ειπεν δε* ℵBC. 33. (*c.*) (Syr.Pst.) *Orig.* iv. | ‡*και ουκ ειπεν* ς. AD. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. Æth. [Memph.]
— *αυτῳ* *Orig.* iv. | om. 69. *a.* | *αυτο* D *Gr.* et Lat. (illud).
— *ὁ Ιησους* *Orig.* iv. | om. XA*.
— *ὁτι* 2^{0}. *c.f.ff.* *Orig.* iv. | om. D. Vulg. *a.b.c.*
— *ουκ* *Orig.* iv. | om. A *Tf.*
— *αποθνησκει* *Orig.* iv. | *-σκεις* D. *e.*
— *αλλ'* *Orig.* iv. | *αλλα* D.
— *εαν* *Orig.* iv. | "sic" Vulg. *a.b.c.* "si" *e.f.* om. *ff.*
— *τι* *Orig.* iv. | om. D *Gr.*
— *τι προς σε* *Orig.* iv. | om. ℵ*. 1. *a.e.* Arm. ‖ add. tu me sequere *c.*
24. *μαρτυρων*] praem. *και* B. | Contra, *Orig.* iv. 438^{a}.
— *τουτων*] Jesu *a.*(*e.*)
— *και* **ὁ*″ *γραψας* BD. (*a.*)*b.*(*ff.*) Memph. Æth. | *ὁ και γρ.* ℵ. 33. 69. *c.* Syr.Hcl.* | *om. *ὁ* ς. ACX. 1. rel. *Orig.* iv. et qui de eo scripsit *e.*
— *και οιδαμεν*] praem. *ὁ sic* G. scimus: et scimus *a.*
— *αυτου ἡ μαρτυρια εστιν* BC*. Memph. MS. | *εστ. αυτ. ἡ μαρτ.* D. | *αυτ. εστ. ἡ μαρτ.* 33. | ‡*εστ. ἡ μαρτ. αυτ.* ς. ℵ AC^{3}X. rel. Latt. Memph.ed.
25. In Cod. 36. (saec. xi^{i}.) hoc scholion legitur. *ἄλλος δέ φησιν, προσθήκην εἶναι τοῦτο, τεθεικότος μὲν αὐτό τινος τῶν φιλοπόνων ἔξωθεν εἰς παράστασιν τοῦ πλείονα τῶν γεγραμμένων εἶναι τὰ γεγενημένα παρὰ τοῦ κυρίου θαύματα, κατὰ μέρος δὲ ὑφ' ἑτέρου ἀγνοίᾳ τοῦ πρώτου τυχὸν ἔσωθεν, καὶ μέρος τῆς τοῦ εὐαγγελίου γραφῆς γενόμενον, εἶτα τοῦ χρόνου καὶ τῆς συνηθείας διὰ πάντων αὐτὸ τῶν εὐαγγελίων φέρεσθαι παρασκευάσαντος, οὕτως βεβαίαν ἐσχηκότος τὴν δόξαν παρὰ πᾶσι τοῖς πιστοῖς, ὥστε ἀληθῶς μέρος ἕν, καὶ τέλος τῶν παρὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ γραφέντων ποιήσασθαι, ἵνα μὴ δόξωμεν τοὺς θεοπνεύστους τῶν εὐαγγελιστῶν διαιρεῖν ἢ καὶ παραχαράσσειν λόγους. ἀπὸ τούτου τοῦ νοήματος ὁ θεῖος Βασίλειος κινηθεὶς ἐν τῇ ἑξαημέρῳ θαυμάζων τὴν κτίσιν τοῦ θεοῦ οὕτω φησιν, Ὥστε καὶ τὸν εὐτρεχέστατον νοῦν ἐλάττονα φανῆναι τοῦ ἐλαχίστου τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν αὐτῷ ἐπεξελθεῖν, ἢ τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον ἀποπληρῶσαι τῷ κτίσαντι.* (Hunc versiculum *προσθήκην* vocant scholia in codicibus nonnullis aliis.)
— *ἁ* ℵBC*X. 33. Vulg. *c.f.* *Orig.* iv. 216^{a}. | ‡*ὁσα* ς. AC^{2}D. Syr.Hcl.mg. *Graecè.*

18. quo tu non *Cl.* | 19. cum hoc *Cl.* | 20. tradet *Cl.* | 21. dixit *Cl.* | 23. exiit *Cl.* | inter fratres *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.
23. καὶ οὐκ εἶπεν

Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' Ἐὰν αὐτὸν θέλω
μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε;
24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τού-
των, καὶ * ὁ″ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς
‡ αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.″ 25 ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ ‡ ἃ″ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται
καθ' ἕν, ‡ οὐδ'″ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον ‡ χωρήσειν″
τὰ γραφόμενα βιβλία. †

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΗΝ.

ritur, sed Sic eum volo manere donec venio, quid ad te? 24 Hic est discipulus qui testimonium perhibet de his et scripsit haec, et scimus quia verum est testimonium eius. 25 Sunt autem et alia multa quae fecit Iesus, quae si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere eos qui scribendi sunt libros. Amen.

[*a.b.e.ff.*] (ἁ *seu* ὁσα εποι. ὁ Ιησ. om. Arm.)
25. Ιησους] praem. χριστος D. ‖ add. quae non sunt scripta in hoc libro *b*.
— ουδ' ℵBDΔ. 1. 69 *Scr. Orig.* iv. 352c. | ‡ ουδε ς. ACX. rel. *Orig.* iii. 630c. iv. 13a. 216a. ap. Eus. H.E. vi. 25. (291).
25. χωρησειν ℵB.*Mai*.C*. *Orig.* iv. 216a. (χωρειν *Orig.* iii.) | ‡ -σαι ς. AB.*Btly.* C²D. rel. Syr.Hcl.mg.*Graecè. Orig.* iv. 13a. 352c. ap. Eus. H.E.
— fin.] † add. αμην ς. XΔ. rel. Syr.Hcl. mg.*Gr.* rel. *Am. c.f.* Syr.Hcl.(in uno codice.) Æth. | om. ℵABC *ut vid.* D. 1. 33. Vulg.*Cl. a.b.e.ff.g.* Syrr.Pst.&Hcl. MSS. Syr.Hier. Memph. Theb.*Mnt.*

Subscriptio, κατα Ιωανην B. ευαγγελιον κατα Ιωαννην ℵACΔ. 33. E. τελος του κατα Ιω ευαγγελιου: ετκ κτα Ιω στι. ͵βτ H. εὐαγγελιον κατα Ιω εγραφη και αντεβληθ. ὁμοιως εκ των αὐτων αντιγραφων εν στιχοις ͵βσι κεφ. σλβ' Λ. ευαγγελιον κατα Ιωαννην εξεδοθη μετα χρονους λβ' της του χριστου αναληψεως εχει δε στιχους ͵βτ. S. ευαγγελιον κατα Ιωανην ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα Λουκαν D. το κατα Ιω ευαγ. εξεδοθη μετα χρον. της του χυ αναληψ. G *litt. curs.*

23. donec veniam *Cl.* | 24. discipulus ille *Cl.* | 25. capere posse eos *Cl.* | *om.* Amen *Cl.*

EVANGELIORUM CAPITULA ANTIQUA E CODICIBUS NONNULLIS POTIORIBUS.

Capitula MATTHAEI *Evangelii e Codd.* L.Δ (*et interdum* A.Z. *ad summam paginam*).

Τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου τὰ Κεφάλαια.

α'. περὶ τῶν μάγων. [ii. 1].
β'. περὶ τῶν ἀναιρεθέντων παιδίων. [ii. 16].
γ'. πρῶτος Ἰωάννης ἐκήρυξεν βασιλείαν οὐρανῶν. [iii. 1].
δ'. περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ σωτῆρος. [iv. 17].
ε'. περὶ τῶν μακαρισμῶν. [v. 1].
ς'. περὶ τοῦ λεπροῦ. [viii. 1].
ζ'. περὶ τοῦ ἑκατοντάρχου. [viii. 5].
η'. περὶ τῆς πενθερᾶς Πέτρου. [viii. 14].
θ'. περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων. [viii. 16].
ι'. περὶ τοῦ μὴ ἐπιτρεπομένου ἀκολουθεῖν. [viii. 19].
ια'. περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν ὑδάτων. [viii. 23].
ιβ'. περὶ τῶν δύο δαιμονιζομένων. [viii. 28].
ιγ'. περὶ τοῦ παραλυτικοῦ. [ix. 2].
ιδ'. περὶ Ματθαίου τοῦ τελώνου. [ix. 9].
ιε'. περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου. [ix. 18].
ις'. περὶ τῆς αἱμοῤῥοούσης. [ix. 20].
ιζ'. περὶ τῶν δύο τυφλῶν. [ix. 27].
ιη'. περὶ τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ. [ix. 32].
ιθ'. περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων διαταγῆς. [x. 1].
κ'. περὶ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ Ἰωάννου. [xi. 2].
κα'. περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα. [xii. 9].
κβ'. περὶ τοῦ δαιμονιζομένου κωφοῦ καὶ τυφλοῦ. [xii. 22].
κγ'. περὶ τῶν αἰτούντων σημεῖον. [xii. 38].
κδ'. περὶ τῶν παραβολῶν. [xiii. 3].
κε'. περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρώδου. [xiv. 1].
κς'. περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων. [xiv. 15].
κζ'. περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου. [xiv. 22].
κη'. περὶ τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ. [xv. 1].
κθ'. περὶ τῆς χαναναίας. [xv. 21].
λ'. περὶ τῶν θεραπευθέντων ὄχλων. [xv. 29].
λα'. περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων. [xv. 32].
λβ'. περὶ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων. [xvi. 5].

In notando hanc varietatem lectionis satis duxi mutationes additamenta omissiones indicare. Errores numerorum et ordinis sectionum, silentio praetermisi.

MATTHAEUS.

Titulus e Δ. ευα--ελιον κτα Μα--- --κεφα— L.
β'. παιδιων Δ. | νηπιων L.
ιδ'. Ματθαιου L(et Δ in loco). | Λευι Δ in Indice.
ις'. hiat L.
κ'. *sic* LΔ. | κ'. περι του γενομενου ῥηματος προ—Ιωαννη— Z ad sum. pag.
κβ'. κωφ. κ. τυφ. L. | τυφ. κ. κωφ. Δ.
κγ'. fin.] add. ιδειν L. | om. Δ.
κδ'. *sic* Δ. | κδ'. περι του σπορου παραβολη L.

λγ΄. περὶ τῆς ἐν Καισαρείᾳ ἐπερωτήσεως. [xvi. 13].
λδ΄. περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ. [xvii. 1].
λε΄. περὶ τοῦ σεληνιαζομένου. [xvii. 14].
λϛ΄. περὶ τῶν αἰτούντων τὰ δίδραχμα. [xvii. 24].
λζ΄. περὶ τῶν λεγόντων τίς μείζων. [xviii. 1].
λη΄. περὶ τῶν ἑκατὸν προβάτων παραβολή. [xviii. 12].
λθ΄. περὶ τοῦ ὀφείλοντος τὰ μυρία τάλαντα. [xviii. 23].
μ΄. περὶ τῶν ἐπερωτησάντων εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα. [xix. 3].
μα΄. περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος πλουσίου τὸν Ἰησοῦν. [xix. 16].
μβ΄. περὶ τῶν ἐργατῶν. [xx. 1].
μγ΄. περὶ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. [xx. 20].
μδ΄. περὶ τῶν δύο τυφλῶν. [xx. 29].
με΄. περὶ τῆς ὄνου καὶ τοῦ πώλου. [xxi. 1].
μϛ΄. περὶ τῶν τυφλῶν καὶ χωλῶν. [xxi. 14].
μζ΄. περὶ τῆς ξηρανθείσης συκῆς. [xxi. 18].
μη΄. περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν κύριον ἀρχιερέων. [xxi. 23].
μθ΄. περὶ τῶν δύο υἱῶν παραβολή. [xxi. 28].
ν΄. περὶ τοῦ ἀμπελῶνος παραβολή. [xxi. 33].
να΄. περὶ τῶν κεκλημένων. [xxii. 1].
νβ΄. περὶ τῶν ἐπερωτησάντων διὰ τὸν κῆνσον. [xxii. 15].
νγ΄. περὶ τῶν σαδδουκαίων. [xxii. 23].
νδ΄. περὶ τοῦ νομικοῦ. [xxii. 34].
νε΄. περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἐπερωτήσεως. [xxii. 41].
νϛ΄. περὶ τοῦ ταλανισμοῦ τῶν νομικῶν. [xxiii. 1].
νζ΄. περὶ συντελείας. [xxiv. 3].
νη΄. περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας. [xxiv. 36].
νθ΄. περὶ τῶν δέκα παρθένων. [xxv. 1].
ξ΄. περὶ τῶν τὰ τάλαντα λαβόντων. [xxv. 14].
ξα΄. περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ χριστοῦ. [xxv. 31].
ξβ΄. περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ. [xxvi. 6].
ξγ΄. περὶ τοῦ πάσχα. [xxvi. 17].
ξδ΄. περὶ τῆς προσευχῆς τοῦ σωτῆρος. [xxvi. 26].
ξε΄. περὶ τῆς πoραδόσεως τοῦ Ἰησοῦ. [xxvi. 47].
ξϛ΄. περὶ τῆς ἀρνήσεως Πέτρου. [xxvi. 69].
ξζ΄. περὶ τῆς τοῦ Ἰουδᾶ μεταμελείας. [xxvii. 3].
ξη΄. περὶ τοῦ κυριακοῦ σώματος. [xxvii. 57].

λϛ΄. τα διδραχμα Δ. | τα διδραχματα L.
λθ΄. τα L. | om. Δ.
μ΄. *fin.*] add. αυτου L. | om. Δ.
μα΄. Ιησουν Δ. | κυριον L.
μβ΄. εργατων] praem. μισθουμενων Δ. | om. L.
με΄. της ονου] του ονου LΔ.
μη΄. *fin.*] add. και πρεσβυτερων Δ. | om. L.
μθ΄. υἱων Δ. | τεκνων Δ.
ν΄. παραβολη Δ. | om. L.
να΄. *fin.*] add. εις τους γαμους Δ.
νδ΄. νομικου] praem. επερωτησαντος L. | om. Δ.
νε΄. *sic* L. | περι της επερωτησεως του κυριου προς τους φαρισαιους Δ.
νθ΄ in Z legitur.
ξ΄. λαβοντων L. | λαμβανοντων Δ.
ξδ΄. περι της προσευχης του σωτηρος L. | τυπος μυστικος Z. | περι τυπου μυστικου ΑΔ.
ξε΄. του Ιησου Α. | του σωτηρος L. | om. Δ.
ξϛ΄. *sic* L(A). | πετρου] του— Α. | αρνησις πετρου ΖΔ.
ξη΄. *sic* L. | περι της αιτησεως του σωματος ΑΔ. add. του κυριακου Δ ubi Α hiat.

Capitula MARCI *Evangelii e Codd.* A.Δ (*et* L. *inde ab* λγ΄).

Τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου τὰ Κεφάλαια.

α΄. περὶ τοῦ δαιμονιζομένου. [i. 23].
β΄. περὶ τῆς πενθερᾶς Πέτρου. [i. 29].
γ΄. περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων. [i. 32].
δ΄. περὶ τοῦ λεπροῦ. [i. 40].
ε΄. περὶ τοῦ παραλυτικοῦ. [ii. 3].
ϛ΄. περὶ Λευὶ τοῦ τελώνου. [ii. 13].
ζ΄. περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος χεῖρα. [iii. 1].
η΄. περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς. [iii. 13].
θ΄. περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπόρου. [iv. 2].
ι΄. περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης. [iv. 35].
ια΄. περὶ τοῦ λεγεῶνος. [v. 1].
ιβ΄. περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου. [v. 22].
ιγ΄. περὶ τῆς αἱμοῤῥοούσης. [v. 25].
ιδ΄. περὶ τῆς διαταγῆς τῶν ἀποστόλων. [vi. 7].
ιε΄. περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρώδου. [vi. 14].
ιϛ΄ περὶ τῶν πέντε ἄρτων. [vi. 34].
ιζ΄. περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου. [vi. 47].
ιη΄. περὶ τῆς παραβάσεως τῆς ἐντόλης τοῦ θεοῦ. [vii. 1].
ιθ΄. περὶ τῆς φοινικίσσης. [vii. 25].
κ΄. περὶ τοῦ μογιλάλου. [vii. 31].
κα΄. περὶ τῶν ἑπτὰ ἄρτων. [viii. 1].
κβ΄. περὶ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων. [viii. 15].
κγ΄. περὶ τοῦ τυφλοῦ. [viii. 22].
κδ΄. περὶ τῆς ἐν Καισαρείᾳ ἐπερωτήσεως. [viii. 27].
κε΄. περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ. [ix. 2].
κϛ΄. περὶ τοῦ σεληνιαζομένου. [ix. 17].
κζ΄. περὶ τῶν διαλογιζομένων τίς μείζων. [ix. 33].
κη΄. περὶ τῶν ἐπερωτησάντων φαρισαίων. [x. 1].
κθ΄. περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος αὐτὸν πλουσίου. [x. 17].
λ΄. περὶ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. [x. 35].
λα΄. περὶ Βαρτιμαίου. [x. 46].
λβ΄. περὶ τοῦ πώλου. [xi. 1].
λγ΄. περὶ τῆς ξηρανθείσης συκῆς. [xi. 12].
λδ΄. περὶ ἀμνησικακίας. [xi. 25].

MARCUS.
Titulus (A)Δ. ‖ τα κεφαλαια Δ. | αἱ περιοχαι Α.
ιβ΄. του Α. | om. Δ.
ιδ΄. διατ. τ. αποστ. Α. | τ. αποστ. διατ. Δ.
κ΄. μογιλαλου Α. | μογγιλαλου Δ.
λα΄. Βαρτιμ. Δ. | Βαλτιμ. Α. ‖ add. του τυφλου Δ.

λε'. περὶ τῶν ἐπερώτησάντων τὸν κύριον ἀρχιερέων καὶ γραμματέων. [xi. 27.]
λϛ.' περὶ τοῦ ἀμπελῶνος. [xii. 1].
λζ'. περὶ τῶν ἐγκαθέτων διὰ τὸν κῆνσον. [xii. 13].
λη'. περὶ τῶν σαδδουκαίων. [xii. 18].
λθ'. περὶ τοῦ γραμματέως. [xii. 28].
μ'. περὶ τοῦ κυρίου ἐπερωτήσεως. [xii. 35].
μα'. περὶ τῆς τὰ δύο λεπτά. [xii. 41].
μβ'. περὶ τῆς συντελείας. [xiii. 3].
μγ'. περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας. [xiii. 32].
μδ'. περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ. [xiv. 3].
με'. περὶ τοῦ πάσχα. [xiv. 12].
μϛ'. περὶ παραδόσεως προφητεία. [xiv. 17].
μζ'. ἀρνήσις Πέτρου. [xiv. 66].
μη'. περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ κυρίου. [xv. 42].

λε'. *fin.*] add. *εν ποιᾳ εξουσιᾳ ταυτα ποιεις* A. | om. LΔ.
λθ'. *sic* LΔ. | *περι των γραμματαιων* A.
μ'. *περι*] add. *της* Δ. | om. AL.
μβ'. *της* AL. | om. Δ.
μϛ'. *περι*] add. *της* L. | om. AΔ.
μζ'. *sic* AΔ. | *μζ'. περι αρνησεις πετρου sic* L.
μη'. *σωμ. του κυριου* LΔ. | *κυριακου σωμ.* A.

Capitula LUCAE *Evangelii e Codd.* A.C.(R).L.Ξ.Δ. (R. *hiat ab μ' usque ad οδ'.*)

Τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου τὰ Κεφάλαια.

α'. περὶ τῆς ἀπογραφῆς. [ii. 1].
β'. περὶ τῶν ἀγραυλούντων ποιμένων. [ii. 8].
γ'. περὶ Συμεών. [ii. 25].
δ'. περὶ Ἄννας τῆς προφήτιδος. [ii. 36].
ε'. περὶ τοῦ γενομένου ῥήματος πρὸς Ἰωάννην. [iii. 1].
ϛ'. περὶ τῶν ἐπερωτησάντων τὸν Ἰωάννην. [iii. 10].
ζ'. περὶ τοῦ πειρασμοῦ τοῦ σωτῆρος. [iv. 1].
η'. περὶ τοῦ ἔχοντος πνεῦμα δαιμονίου. [iv. 33].
θ'. περὶ τῆς πενθέρας Πέτρου. [iv. 38].
ι'. περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων. [iv. 40].
ια'. περὶ τῆς ἄγρας τῶν ἰχθύων. [v. 4].
ιβ'. περὶ τοῦ λεπροῦ. [v. 12].
ιγ'. περὶ τοῦ παραλυτικοῦ. [v. 18].
ιδ'. περὶ Λευῒ τοῦ τελώνου. [v. 27].
ιε'. περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος χεῖρα. [vi. 6].
ιϛ'. περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς. [vi. 13].
ιζ'. περὶ τῶν μακαρισμῶν. [vi. 20].
ιη'. περὶ τοῦ ἑκατοντάρχου. [vii. 1].
ιθ'. περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας. [vii. 11].
κ'. περὶ τῶν ἀποσταλέντων ὑπὸ Ἰωάννου. [vii. 18].
κα'. περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ. [vii. 36].
κβ'. περὶ τῆς παραβολῆς τοῦ σπείροντος. [viii. 5].
κγ'. περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν ὑδάτων. [viii. 22].
κδ'. περὶ τοῦ λεγεῶνος. [viii. 27].
κε'. περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγωγοῦ. [viii. 40].
κϛ'. περὶ τῆς αἱμοῤῥοούσης. [viii. 43].
κζ'. περὶ τῆς ἀποστόλης τῶν δώδεκα. [ix. 1].
κη'. περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων. [ix. 12].
κθ'. περὶ τῆς τῶν μαθήτων ἐπερωτήσεως. [ix. 18].
λ'. περὶ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ. [ix. 28].
λα'. περὶ τοῦ σεληνιαζομένου. [ix. 38].
λβ'. περὶ τῶν διαλογιζομένων τίς μείζων. [ix. 46].
λγ'. περὶ τοῦ μὴ ἐπιτρεπομένου ἀκολουθεῖν. [ix. 57].
λδ'. περὶ τῶν ἀναδειχθέντων ἑβδομηκόντα. [x. 1].
λε'. περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος νομικοῦ. [x. 25].
λϛ'. περὶ τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς. [x. 30].
λζ'. περὶ Μάρθας καὶ Μαρίας. [x. 38].
λη'. περὶ προσευχῆς. [xi. 1].
λθ'. περὶ τοῦ ἔχοντος δαιμόνιον κωφόν. [xi. 14].
μ'. περὶ τῆς ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπαράσης φωνήν. [xi. 27].
μα'. περὶ τῶν αἰτούντων σήμειον. [xi. 29].
μβ'. περὶ τοῦ φαρισαίου τοῦ καλέσαντος τὸν Ἰησοῦν. [xi. 37].
μγ'. περὶ τοῦ ταλανισμοῦ τῶν νομικῶν. [xi. 46].
μδ'. περὶ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων. [xii. 1].
με'. περὶ τοῦ θέλοντος μερίσασθαι τὴν κληρονομίαν. [xii. 13].
μϛ'. περὶ οὗ ηὐφόρησεν ἡ χώρα πλουσίου. [xii. 16].
μζ'. περὶ τῶν Γαλιλαίων καὶ τῶν ἐν τῷ Σιλωάμ. [xiii. 1].
μη'. περὶ τῆς ἐχούσης πνεῦμα ἀσθενείας. [xiii. 10].
μθ'. περὶ τῶν παραβολῶν. [xiii. 18].
ν'. περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι. [xiii. 23].

LUCAS.

Titulus CRLΞΔ. | om. A.
α'. β'. γ'. harum sectionum indicem, numerosque omnes C *nunc* non habet.
α'. et β' partem R nunc non habet.
γ'. *συμεων* ARLΞ. | *συμεωνος* Δ.
δ'. *εχ. πν. δαιμ.* ARLΞ (in indice) Δ. | *εχ. το πν. του δαιμ.* C et Ξ ad sum. pag.
ιε'. *χειρα*] praem. *την* Ξ. | om. ACRLΔ. ‖ *χειρᾱ* Δ.
ιϛ'. *εκλογης* ACRΔ. | *διαταγης* LΞ.
κ'. *ὑπο* ARLΔ. | *παρα* CΞ.
κα'. *sic* ACLΞΔ. | *περι του φαρισαιου του καλεσαντος τον Ιησουν· και της αλιψασης αυτον* R.
κβ'. *sic* ARLΞΔ. | *περι του σπορου παραβολη* C.
κγ'. *των ὑδατων* ALΞΔ. | *του ανεμου και της θαλασσης* C. | *του ανεμου και του ὑδατος* R.
κζ'. *sic* ARLΞΔ. | *περι της των αποστολων διαταγης* C.
κθ'. *sic* AΞΔ. | *κθ'. περι της του κυριου επερωτησεως* CL(add. *προς τους φαρισεους* C.) | *κθ'. περι της προς τους μαθητας επερωτησαιως του κ---* R.
λδ'. *ἑβδομηκοντα* ACLΔ. | *ο'* Ξ. | *οβ'* R.
λε'. *επερωτησαντος* ARLΞΔ. | om. C.
λθ'. *sic* A(R)LΞΔ. | *λθ'. περι του δεμονιζομενου κωφου* C.
μ'. *περι* tantum in indice Ξ. habet ad sum. pag. in loc.
με'. *κληρονομιαν* CLΔ. | *ουσιαν* AΞ.
μϛ'. *περι οὑ* ACΞΔ. | *περι του* L.
μζ'. *τῳ Σιλ.* ALΞΔ. | om. *τῳ* C.

να'. περὶ τῶν εἰποντῶν τῷ Ἰησοῦ διὰ Ἡρώδην. [xiii. 31].
νβ'. περὶ τοῦ ὑδρωπικοῦ. [xiv. 2].
νγ'. περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὰς πρωτοκλισίας. [xiv. 7].
νδ'. περὶ τῶν καλουμένων ἐν τῷ δείπνῳ. [xiv. 16].
νε'. παραβολὴ περὶ οἰκοδομῆς πύργου. [xiv. 28].
νϛ'. παραβολὴ περὶ ἑκατὸν προβάτων. [xv. 3].
νζ'. περὶ τοῦ ἀποδημήσαντος εἰς χώραν μακράν. [xv. 11].
νη'. περὶ τοῦ οἰκονόμου τῆς ἀδικίας. [xvi. 1].
νθ'. περὶ τοῦ πλουσίου καὶ Λαζάρου. [xvi. 19].
ξ'. περὶ τῶν δέκα λεπρῶν. [xvii. 11].
ξα'. περὶ τοῦ κριτοῦ τῆς ἀδικίας. [xviii. 1].
ξβ'. περὶ τοῦ φαρισαίου καὶ τοῦ τελώνου. [xviii. 9].
ξγ'. περὶ τοῦ ἐπερωτήσαντος τὸν Ἰησοῦν πλουσίου. [xviii. 18].
ξδ'. περὶ τοῦ τυφλοῦ. [xviii. 35].
ξε'. περὶ Ζακχαίου. [xix. 1].
ξϛ'. περὶ τοῦ πορευθέντος λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν. [xix. 12].
ξζ'. περὶ τῶν λαβόντων τὰς μνᾶς. [xix. 13].
ξη'. περὶ τοῦ πώλου. [xix. 29].
ξθ'. περὶ ὧν ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβύτεροι. [xx. 1].
ο'. παραβολὴ ἀμπελῶνος. [xx. 9].
οα'. ἐρώτησις διὰ τὸν κῆνσον. [xx. 19].
οβ'. περὶ τῶν σαδδουκαίων. [xx. 27].
ογ'. ἐρώτησις πῶς ἐστιν υἱὸς Δαυεὶδ ὁ χριστός. [xx. 41].
οδ'. περὶ τῆς τὰ δύο λεπτά. [xxi. 1].
οε'. ἐρώτησις περὶ συντελείας. [xxi. 8].
οϛ'. περὶ τοῦ πάσχα. [xxii. 1].
οζ'. περὶ τῶν φιλονεικησάντων τίς μείζων. [xxii. 24].
οη'. περὶ τῆς ἐξαιτήσεως τοῦ σατανᾶ. [xxii. 31].
οθ'. ἐξουθένησις Ἡρώδου. [xxiii. 11].
π'. περὶ τῶν κοπτομένων γυναικῶν. [xxiii. 27].
πα'. περὶ τοῦ μετανοήσαντος λῃστοῦ. [xxiii. 39].
πβ'. περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ σώματος τοῦ κυρίου. [xxiii. 50].
πγ'. περὶ Κλεόπα. [xxiv. 13].

νε'. *sic* ΛLΔ. | περι οικοδ. πυργ. παραβολη C. | παραβολη δι οικοδομης πυργου Ξ.
νϛ'. *sic* ΑΔ. | περι των ἑκ. προβ. παραβ. C. | παραβ. δι ἑκατον προβατων Ξ.
νζ'. αποδημησαντος] add. υἱου A. | om. CLΞΔ. ‖ om. εις χωραν Δ. | habent ACLΞ.
ξγ'. τον Ιησουν ALΞΔ. | αυτον C. ‖ πλουσιου ACLΔ. | νομικου Ξ.
ξε'. Ζακχαιου CLΞΔ. | Ζαχχαιου A.
ξζ'. λαβοντων] post μνας L. | Ctra, ACΞΔ. ‖ δεκα μνας A. | om. δεκα CLΞΔ.
ξθ'. *sic* A(L)(Ξ). | Ιησουν AL. | κυριον CΞΔ. | (και οἱ πρεσβ. L.) ‖ περι των επερωτησαντων τον κυριον αρχιερεων και γραμματαιων CΔ.
ο'. *sic* AL. | παραβολη δι αμπ. Ξ. | περι του αμ. CΔ.
οα'. *sic* AΞ(επερωτ. L). | περι των ενκαθετων δια τον κηνσον C(Δ).
ογ'. *sic* (A)L. (επερωτησεις A). | ερωτησις πως υἱος εστιν δᾱδ ὁ χριστος Ξ. | περι της του κυριου επερωτησεως CΔ. add. προς τους φαρισαιους Δ.
οε'. ερωτησις RLΞ. | επερωτησις A. om. CΔ. ‖ της συντ. C Δ. | om. ARLΞ.
οθ'. εξουδενησις C. | Contra, ARLΞΔ.
πβ'. του σωματος του κυριου ACΔ. | του κυριακου σωματος RLΞ.
πγ'. Κλεοπα ARLΞΔ. | Κλοπα C.
Subscriptio του κατα Λουκαν ευαγγελιου τα κεφαλαια A. (rel. non habent).

Capitula JOHANNIS *Evangelii e Codd.* A.C.L.

Τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου τὰ Κεφάλαια.

α'. περὶ τοῦ ἐν Κανᾶ γάμου. [ii. 1].
β'. περὶ τῶν ἐκβληθέντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ. [ii. 14].
γ'. περὶ Νικοδήμου. [iii. 1].
δ'. ζήτησις περὶ καθαρισμοῦ. [iii. 25].
ε'. περὶ τῆς Σαμαρείτιδος. [iv. 5].
ϛ'. περὶ τοῦ βασιλικοῦ. [iv. 46].
ζ'. περὶ τοῦ τριακόντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχοντος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. [v. 5].
η'. περὶ τῶν πέντε ἄρτων καὶ τῶν δύο ἰχθύων. [vi. 5].
θ'. περὶ τοῦ ἐν θαλάσσῃ περιπάτου. [vi. 16].
ι'. περὶ τοῦ τυφλοῦ. [ix. 1].
ια'. περὶ Λαζάρου. [xi. 1].
ιβ'. περὶ τῆς ἀλειψάσης τὸν κύριον μύρῳ. [xii. 3].
ιγ'. περὶ ὧν εἶπεν Ἰούδας. [xii. 4].
ιδ'. περὶ τοῦ ὄνου. [xii. 14].
ιε'. περὶ τῶν προσελθόντων Ἑλλήνων. [xii. 20].
ιϛ'. περὶ τοῦ νιπτῆρος. [xiii. 1].
ιζ'. περὶ τοῦ παρακλήτου. [xv. 26].
ιη'. περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ κυριακοῦ σώματος. [xix. 38].

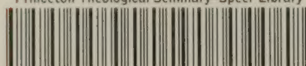
JOHANNES.

Titulus Δ. | om. AC.
α'. β'. γ'. nunc non habet C.
η'. και των δυο ιχθυων ΑΔ. | om. C.
Post θ' in codd. nonnullis, e.g. KM., post hoc capitulum legitur ι'. περι της μοιχαλιδος cap. viii. 3 spectans. Postea numerus capituli περι του τυφλου est ια', et sic deinceps; ita ut sint capitula ιθ'.
ι'. τυφλου] praem. εκ γεννητης Δ., εν γενετης *sic* C | om. A.
ιγ'. ὡν ACΔ*. | των $Δ^2$.
ιδ'. ονου ΑΔ. | πωλου C.

DATE DUE

FEB 8 '67
MAR 31 '73
NOV 2? '77
JUN 15 1984
JUN 15 1985

GAYLORD PRINTED IN U.S.A.

BS65.5 .T78 v.2
The Greek New Testament
Princeton Theological Seminary–Speer Library

1 1012 00043 6610